

Se Uusi Testamentti 1548 ja osat 1552 Vanhasta

Pyhen Mattheusen Euangelion.

Pyhen Mattheusen Eleme. P. Hyeronimusen cautta.

Mattheus/ ioca mös Leui cutzutan/ tuli Weronottaiaast Apostolixi/ ensimeinen kirioitti Christusen Euangelii' Judeas Hebraican bockstauil ia sanoilla ninen teden iotca ymberileickauest olit Uskonuut.

Jonga Eua'gelii' ei ole hyesti tietteue/ cuka sijtte sen Grekixi tulkitzi.

Mutta se sama Hebraican Ramattu wiele tehen peiuen asti Caesarian kiriacammios pideten/ ionga Pamphilus Martyr sange' wisuimasti cocosi.

Ja minulle mös se lainattin wloskirioittaxen Nazareilde/ iotca Beraeas/ Syrian caupungis tete Ramattu nautitzeuat.

Jossa ombi merckiteminen/ ette cussa jkenens Euangelista/ taicka izestens/ eli HErran wapactaian polesta/ wanhan ramattun tohdistoxia edhestootta/ ettei hen ninen Seitzemenkymenein tulkein toime noudha/ mutta sen Hebraican totudhen/ iosta nemet caxi ouat.

Egyptist mine cutzuin poicani/ Ja Sille henen pite Nazareusexi cutzuttaman.

Pyhen Mattheusen Euangelion.

Ensimeinen Lucu.

1:1 TEme ombi Kiria Jesusen Christusen syndymest * Daidin poian/ Abrahamin poian.

1:2 Abraham synnytti Isaac. Isaac synnytti Jacob. Jacob synnytti Judam/ ia henen weliense.

1:3 Judas synnytti Pharez ia Saram sijte Tamarist. Pharez synnytti Hezron. Hezron synnytti Ram.

1:4 Ram synnytti Aminadab. Aminadab synnytti Nahasson Nahasson synnytti Salma.

1:5 Salma synnytti Boaz/ Rahabist. Boaz synnytti Obed/ Rutist. Obed synnytti Jesse.

1:6 Jesse synnytti sen Kuningan Daid. Kuningas Daid * synnytti Salomonem/ Urian emeneste. Salomon synnytti Roboam.

1:7 Roboam synnytti Abia. Abia synnytti Assa.

1:8 Assa synnytti Josaphat. Josaphat

synnytti Joram.

1:9 Joram synnytti Osian. Osia synnytti Jothan. Jothan synnytti Achas. Achas synnytti Ezechia.

1:10 Ezechia synnytti Manasse. Manasse synnytti Amon. Amon synnytti Josia.

1:11 Josia synnytti Jechonia/ ia henen weliens/ sijne Babilonian (fangeuxes Mutta ielkin sen Babilonian fangeuxen/ synnytti Jechonia (Sealthiel

1:12 Sealthiel synnytti Zorobabel.

1:13 Zorobabel synnytti Abiud. Abiud synnytti Eliachim Eliachim synnytti Asor.

1:14 Asor synnytti Zadoch. Zadoch synnytti Achin. Achin synnytti Eliud.

1:15 Eliud synnytti Eleazar. Eleazar synnytti Mathan. Mathan synnytti Jacob.

1:16 Jacob synnytti Joseph Marian miehen * iosta on syndynyt Jesus/ ioca cutzutan Christus.

1:17 Nin ouat caiki poluet Abrahamist Daidin asti nelietoistakymende polue. Daidhist haman sen Babilonian fangiuxen asti/ mös nelietoistakymende polue. Sijte

Babilonia' fangiuxest hama' Christusen
asti/ ouat mös nelietoistakymende polue.
1:18 JESUSEN CHRISTUSEN syndymys/
nein oli. Cosca Maria hene' eitens oli
Josephijn kihlattu/ enne' quin hen weij sen
cotians/ leuttin hen oleua raskas pyheste
Hengest.

1:19 Mutta ette Joseph henen miehens oli
hurskas/ ia ei tactonut hende * häweiste/
mutta aiatteli salaisest henen ylenanda.

1:20 Cosca hen nyt tete aiatteli/ Catzo/
nijn ilmestui Josephille wnesa Herran
Engeli/ ia sanoi/ Joseph Daudin poica/
Ele pelke ottaxes Maria sinun awioxes/
Sille että see quin henesse ombi sijnyyt/
se on Pyheste Hengest.

1:21 Ja hene' pite Poijan synnyttemen/ ia
sinun pite henen nimens JESUS cutzuman/
Sille henen pite wapactaman henen
Canssans heiden synneistens.

1:22 Mutta teme caiki ombi tapactanut/
Senpäle/ että teutettemen pideis se/ quin
Herralda on sanottu/ Prophetan cautta/
ioca sanoi/

1:23 Catzo Yxi Neitzut pite wastoin
oleman/ ia synnyttemen Poian/ Ja henen
nimens pite cutzutaman EmanuEl/ se ombi
tulkittu/ Jumala meiden cansam.

1:24 Cosca nyt Joseph wnesta heräsi/ teki
hen njn quin Herran Engeli henen keski/

1:25 Ja otti polisans tygens/ ia ei tunnut
hende * sihenasti quin hen synnytti henen
Esikoisens/ Ja cutzui henen nimense
JESUS.

** Daud synnytti) Abrahamin ia Daudin
poica Christus tesse ensin nimiteten/ ette
hen oli heille molemille erinomaisesta
luuattu.*

** P. Mattheus iette mutomat poluet pois/
ia wie Christusen sugut Salomonist lain
ielken/ Mutta P. Lucas wiepi henen*

*loonnon ielken Natanist Salomonin weliest.
Sille laki lukepi ne mös lapsixi. iotca
welieste/ ia ielkinienyist emenniste
syndynyt ouat Deut. 25.*

** Häweiste) Se on/ eipe hen tactonut
he'de häpijän saatta canssan eten quin
henelle olis kulle wara ollut/ Lain ielkin.
Ja että Joseph tellens henen oikiudhestans
welti rackaudhen poolest ia sentähden P.
Mattheus henen hurscaudhens ylistepi.*

** Sihenasti) Ei se ole nin ymmertäpe/ Että
Joseph sijtte Marijan rychtyi.
Waan se on yxi Ramatun puhen tapa/
Quin Gen. 8. Ei Corpi palainut/ sihenasti
quin Maa quiueni.*

Toinen Lucu.

2:1 Cosca sis Jesus syndynyt oli
Bethlehemis Judea' maalla/ Kuningan
Herodesen aica'/ Catzo/ silloin tulit
Tieteijet idhese Jerusalemijn/ Ja sanoit

2:2 Cussa ombi se esken syndynyt Judain
Kuningas? Sille me neimme hene'
Tächdens Idhese/ Ja tulimma hende
cumartaman.

2:3 Mutta cosca Kuningas Herodes sen
culi/ he'mestyi he' ia caiki Jerusalem
caupungi henen cansans.

2:4 Ja annoi hen cootha caiki ne ylimeiset
Papit/ ia kirianoppenuuat Canssan seghas/
ia kyseli heilde cussa Christusen syndymen
piti.

2:5 Ja he sanoit henelle/ Bethlehemis
Judean maalla. Sille nin kirioitettu ombi
Prophetain cautta/

2:6 Ja sine Bethlehem Judean maas/ edh
ole sine swingan wähin Judan
päructinasten seghas/ Sille sinusta pite
minulle tuleman se Waldamies/ ioca ylitze
minun Canssan Israelin Herran pite
oleman.

2:7 Silloin cutzui Herodes sala ne Tieteijet/ ia wisusti tutkisteli heilde/ mille aiala tähti ilmestyi.
 2:8 Ja lehetti heiden Bethlehem/ ia sano/ Menget sinne/ ia kysykette wisusti Lapsesta/ Mutta cosca te leudhet/ nin sanasattacat minulle/ että minekin tulisin/ ia cumardhaisin hende.
 2:9 Cosca he olit kuningan cwlluet menit he matcans. Ja catzos/ Tähti/ ionga he olit nähnyuet Idhes/ kieui heiden edhelens/ nincauan quin edheskieudhen seisatti sen paican päle/ iossa Lapsi oli.
 2:10 Cosca he nyt tächden neit/ ihastuit he sangen swrella ilolla.
 2:11 Ja sisellemit hoonesen/ leusit Lapsen/ sen eitens Marian cansa/ ia mahanlangesit/ ia cumarsit hende. Ja awasit tauarans/ Lahijoit henelle Culda/ Pyhäsa/ ia Mirrham.
 2:12 Ja Jumala käski heite wnesa/ ettei heiden pitenyt Herodesen tyge palaiaman. Ja menit toista tietä omalle maallens.
 2:13 Mutta cosca he olit poismennyet/ Catzo nin Herran Engeli ilmestui Josephil wnesa/ sanoden/ Ylesnouse/ ia ota Lapsi ia henen eitens/ ia pakene Egyptijn/ ia ole sielle/ sihenasti mine sanon sinulle. Sille tuleua on/ että Herodes etzepi lasta hucuttaxens.
 2:14 Nin hen ylesnouse/ ia otti Lapsen eitens/ öelle tygens/ ia pakeni Egyptijn/ ia oli sielle Herodesen coleman asti.
 2:15 Ette sen pideis teutettemen/ quin sanottu oli Herralda Prophetan cautta/ ioca sano/ Egyptist kuszuin mine Poicani.
 2:16 Cosca Herodes nyt näki henens niilde Wijsailda wietellyn/ wihastuij hen sangen cowan/ Ja lehetti hoouins tappama' caiki poicalapset Bethlehemis/ Ja sen caikisa haaroisa quin monda caxiwotiset olit taica nooremat/ sen aijan peräst/ quin hen oli

tarcasti tutkinut Wijsailda.
 2:17 Silloin se teutettin quin Jeremiaald Prophetald sanottu oli/ cosca hen sano/ 2:18 Corkialla ombi äni cwlunut/ swri walitus/ idku ia isoi parcu/ Rachel idke henen lapsians/ Ja eij tactonut hendens lodhutetta/ sille * ettei he ole.
 2:19 Mutta cosca Herodes oli coollut. Catzo/ nin Herran Engeli ilmestui Josephil wnesa Egyptias/ Ja sano/ 2:20 Nouse/ ia ota Lapsi eitens/ ia mene Israelin maalle/ Sille ne ouat coolluat/ iotca etzit Lapsen henge.
 2:21 Nin hen ylesnouse/ ia otti Lapsen eitens/ ia tuli Israelin maalle.
 2:22 Mutta cosca hen cwli ette Archelaus waldasi Judeas henen isens Herodesen sijas/ pelkesi hen sinne menne. Ja wnesa hen sai Jumalalda käskyn/ ia poickesi Galilean äärijn/ 2:23 ia tuli ia asui sijne caupungis/ ioca cutzutan Nazareth. Että sen teutettemen pideis/ quin Prophetadhen cautta sanottu oli/ Henen pite Nazareus cutzuttaman.

** Wijsaat) Jotca Mattheus >Magos cutzupi/ ne ouat Loonnon tundijat ia wijsat Papit Persias olluat.*

** Swingan) Echke Bethlehem itzestens halpa oli/ quitengin/ että Christus hänesse synduj/ sendädhen hen ylescorgotti hende.*

** Ettei he ole) Siteuarten Mattheus täte sano/ Että cosca waiua Christikunnan pälekieuipi/ Nin näky quin he io olisit hucatudh ia peräti cadhotetud mailman edhes.*

Quitengi vastoin caicke Heluetin walta he Jumalan cautta Variellan.

Ja neisse Lapsisa näky yxi oikia Christilisen kersimisen meno.

III Lucu.

3:1 Nijne peiuine/ tuli Joha'nes Castaia/
ia saarnasi Judean corues/ ia sanoi/
3:2 Techket para'nost/ Sille taiuan
waldakunda ombi iuri lehestenyt/
3:3 Ja hen on se/ iosta Esaias Propheta
puhui/ ioca sanoi/ * Hwtauaisen äni on
corues/ walmistakat Herran tietē/ techket
henen ialcatiens oikeaxi.
3:4 Mutta Joha'nesel oli waathe Camelin
caruoist/ ia hihnainen wöö henen
solisans/ Nin olit henen rocans
kimalaiset/ ia metze honaia
3:5 Silloin wloskeui henen tygens
Hierosolima ia coco Judea/ ia caicki
maaku'da ymberi Jordanin/ ia he castettin
henelde Jordanis/ tunnustadhen heiden
synninse.
3:6 Cosca hen nyt mo'da Phariseusist/ ia
Sadduseusist näki tuleua' hene' Castens
tyge/ sanoi hen heille/
3:7 Te * Kykärme' sikijet/ cuca teille
osotti/ että teidhen pite pakeneman sijte
tuleuaisesta wihasta?
3:8 Techkette sijs Paranoxen toimeliset
hedhelmet/
3:9 Ja elkette nin aiatelko/ että te itze
teissen tahdotta sanoa/ Meille on
Abraham Isene. Sille mine sanon teille/
Että Jumala woipi neiste kiweiste
Abrahamile lapset ylesherätte.
3:10 Nyt ombi mös kirues pandu puun
iurele/ Jocaijnen sis puu quin ei tege
hywe hedhelme/ se poishakatan/ ia tuleen
heiteten.
3:11 Mine tosin castan teite wedhellä
parannoheen/ Mutta se/ ioca minu' ielkin
tuleua ombi/ se wäkwembi minua on/
ionga en ole mine keltuoline' kengi
candama'/ Sen pite teite pyhel He'gel/ ia
tulella castama'.

3:12 Jonga wiskin on henen kädhesens/ ia
hene' pite luga's percama'/ ia hene' pite
nisuns aittaans cocoma'/ Mutta rwmenet/
pite henen ijancaikises tules poltaman.
3:13 Silloin tuli Jesus Galileast Jordanijn
Johannesen tyge/ että hen castetaisijn
henelde.
3:14 Mutta Johannes welti hende/
sanodhen/ Mine taruitzen sinulda
Castetta/ ia sine tulet minu' tygeni?
3:15 Nin wastasi Jesus ia sanoi henelle/
Salli nyt/ Sille nein sopi meidhen/ caiki *
wanhurscautta teutte. Nin hen salli henen.
3:16 Ja cosca Jesus castettu oli/ ylesastui
hen cochta wedhestä. Ja catzo/ nin Taiuat
aukenit henel/ ia hen näki Jumalan
Hengen alasastuuan ninquin Mettisen/ ia
tuleuan henen pälens.
3:17 Ja catzo/ äni Taiuahast sonoi/ Teme
on minun racas Poican/ iossa minul on
hyue sosijo.

** Hutauaisen) Teme piti oleman Juttaille
yxi vahua merki/ Että Christus se Messias
oli tullut/ cosca sencaltanen Sarna ei
Te'plis eike Synagogas/ waan metzen
corues iulkisesta sarnattin/ Jonga
Johannes teki.*

** Kykärme) Nāme kärmeet cutzutan
Latinaxi >Vipere/ ia he tuskalla nimelte
tietän Somexi/ Quitengi että ne ouat nijn
viha täyne/ ia pahinda laija/ Nimitetän he
tessä Kykärmexi/ eli Vaskikärmexi/ Ja
heille ombi sencaldainen londo/ että he
emensä tappauat syndyesens/ ionga
tähden mös Phariseuset cutzutan tessä/
sencaltaisten Kärmetten sikiexi/ Sille ette
heidhen Isens tapoit Prophetat iotca
nijnnen opettaiat olit.*

** Wanhurscautta) Caiki vanhurcaus
teyteten/ Cosca me caikista meden
wanhurcaudesta ia cunniasta wälteme/*

*Ette ainoa Jumala wanhurskana
pidetäisijn/ ia että hen ne wskoliset
wanhurskauttapi.*

*Sen Joha'nes teki quin hän pyysi/ ninqui
yxi Syndinen castetta Christuselda/ ia
hänelde wanhurskautta.*

*Sen mös Christus teki/ ettei hen Cunniaas
ia wanhurcauttans omistanut/ waan annoi
itzens castetta ia coletetta/ ninquin iocu
mw Syndinen.*

IV Lucu.

4:1 Silloin Jesus wietin Hengeld corpehen/
senpäle/ ette hen kijusataisin perchelelde.

4:2 Ja cosca hen pastonut oli
neliekymme'de peiue ia neliekymmende
öte/ sijtte hen isosi.

4:3 Ja kiwsaia edheskeui/ ia sanoi/ Jos
sine olet Jumalan poica/ sanos ette
nemet kiuet leiuixi tulisit.

4:4 Mutta hen wastaden sanoi * Kirioitettu
ombi/ Ei ainoas leiues Inhiminen elä/
Mutta iocaitzest sanast/ quin Jumalan
suust wloskieupi.

4:5 Silloin otti henen perchele cansans/
sihen pyhen caupungin/ ia asetti henen
Templin harian päle/ ia sanoi henelle/
4:6 Jos sine olet Jumalan poica/ nin
sööxe sinus alaspein/ Sille kirioitettu
ombi/ Henen pite Engeleins käskyn
andaman sinusta/ ia he käsizens candauat
sinun/ ettei sine ioskus ialcas kiwen
loucka.

4:7 Nin Jesus sanoi hänelle/ Taas
kiriotettu on/ Ei pide sinu' * kiwsaman
sinu' Herras Jumalatas.

4:8 Taas otti henen perchele cansans
sangen corkialle wårelle/ ia osotti henele
caiki mailman waldakunnat/ ia heiden
cunnians/ ia sanoi henelle/

4:9 Nemet caiki mine annan sinun/ ios

sinä mahanlanget/ ia cumardhat minua.

4:10 Nin sanoi Jesus henelle/ Mene poijs
Sathan. Sille kiriotettu on/ Sinun Herras
Jumalas pite sinu' cumartama'/ ia hende *
ainoa paluelema'.

4:11 Silloin ietti henen perchele. Ja catzo
Engelit edheskeuit/ ia paluelit hende.

4:12 Cosca nyt Jesus cuuli/ ette Joha'nes
oli kijniotettu/ poijskesi hen Galileaan/ ia
ietti Nazaretin/

4:13 tuli ia asuij Capernaumis/ ioca on
meri caupungi/ Zabulon ia Nephtholim
raioisa/

4:14 senpälle/ ette teutettemen piti se
quin sanottu oli Esaian prophetan caut/
ioca sanoi/

4:15 Se Zabulon ma/ ia se Nephthalin
ma/ leszne meri tietie/ sillepolet Jordanin/
ia se Pacanaiden Galilea/

4:16 Se canssa ioca istui pimijes/ ia
coleman warios/ näki swren walkeudhen/
ia ne/ iotca istuit maanculmas/ ia
coleman warios/ heille walkeus coitti.

4:17 Sijte aiasta rupesi Jesus saarnaman/
ia sanoman/ Techkett para'nost/ sille
Taiuan waldaku'da * lehestypi.

4:18 Cosca nyt Jesus keui sen Galilean
meren tykene/ näki hen caxi weliest/
Sijmon/ ioca cutzutun Petari/ ia andrea
henen weliens laskeuan werckons meren/
Sille he olit Calamiehet.

4:19 Ja sanoi heille/ Seuratca minua/ ia
mine teghen teiden Inhimisten calamiehixi.

4:20 Nin cochta he ietit wercot/ ia
seurasit hende.

4:21 Ja cosca hen sielde edheskeui/ näki
hen toiset caxi weliest/ Jacobin
Zebedeusen poian/ ia Johannem henen
weliens wenees henen isens Zebedeusen
cansa parandaua' heiden werckoians/ ia
hen cutzui heite.

4:22 Nin he cochta ietit wenhen/ ia

heiden isens/ ia seurasit hende.

4:23 Ja Jesus waelsi ymberi caike' Galilea'/ ia opetti heidhe' Sijnagogisans/ ia sarnasi waldaku'nan Eua'gelium/ ia paransi caikinaset Taudhit/ ia caiken saijraudhen canssan seas/ Ja henen sanomans cuului caiken Sijrian maan sisel.
4:24 Ja he toijt henen tygens caikinaijset saijrat/ moninaisista taudheista ia kiwuista kiewretudh/ ia ne piruldariuatut/ ia Cuuntaudhilliset/ ia haluatut.
4:25 Ja hen paransi heiden caiki/ ia seurasi hende palio wäki Galileast/ ia nijste kymmenest caupungist/ ia Jerosolimast/ ia Judeast/ ia nijste makunnist sille polel Jiordanin.

** Inhiminen elä) Ei wan teste rumillisest rogast inhiminen taida elä/ mutta sijtä että hen lootta itzense Jumalan päle/ ioca ombi luua'nut caickein niden edhen catzo/ quin hänen pälens vskouat/ iosta edeskatzomisesta mös se rumillinen elatos tapachtu.*

** Kiwsaman) Se olis tapachtunut/ ios hän olis itzens ilman pacota alaspudhottanut/ ia loottanut itzensä senpäle että Jumala' piti hende auttaman/ coska hänelle olit traput edhesens/ ioita mödhen hen taisi mwtoin alasmenne.*

** Aijnoa) Kussa kirjoituxet leuten/ että meidhen pite iotakuta lontocappaletta palueleman/ ei se täte vastoin ole/ sille että sittengi wiele me ainoata Jumalata paluele'ma/ ioca sen käskenyt on/ että meiden pitä nijn tekemen.*

** Lähestypi) Se on/ Taiuan valdakunda ei ole caucan/ se on io käsise ia owen edhes/ Sille että Christus oli tullut ioca taiuan waldakunnan ylestoimitti/ ia Perkelen waldakunnan alaspainoi.*

V Lucu.

5:1 COsca hen nyt näki Canssan/ ylesastui hen worelle/ ia quin hen oli istunut/ edheskeuit henen opetuslapsens henen tygens.

5:2 Nin hen auasi suuns/ opetti heite/ ia sanoi.

5:3 Autuat ouat ne Hengeliset waiuaiset/ sille heiden ombi Taiuan waldakunda.

5:4 Autuat ouat ne murelliset/ sille heiden pite saaman lodhutoxe'.

5:5 Autuat ouat ne Siwiet/ sille heide' pite maan * perime'.

5:6 Autuat ouat ne/ iotca isouat/ ia ianouat wa'hurskautta/ sille he raitetan.

5:7 Autuat ouat ne Laupiat/ sille heiden pite saman laupeuden.

5:8 Autuat ouat ne puchtat sydhemest/ sille heide' pite Jumala' näkemen.

5:9 Autuat ouat ne * rauhantekiet/ sille ne pite Jumalan poijaxi cutzuttaman.

5:10 Autuat ouat ne/ iotca wanhurscauden tähde' waiua kerssiuet/ sille heiden ombi Taiuan waldakunda.

5:11 Autuat oletta te/ cosca Inhimiset pilcauat ia wainouat teite/ ia puhuuat caikinaist pahwtta teite wastoin/ walehdellen/ minun techteni/

5:12 llotcat ia riemucat/ sille teiden palckan ombi swri Taiuasa. Sille nein he wainosit prophetidh iotca teiden edhelen olit.

5:13 Te oletta maan * Soola. Jos nyt sola tule maguttomaxi/ mille se solatan? Ei se mihinge' sitten kelpa/ mutta että se poisheitethen/ ia Inhimisilde tallatan.

5:14 Te oletta mailman walkeus. Ei taidha se caupungi peitette/ ioca seiso woren päle.

5:15 Eike mös he ylessytyte kyntelete/ ia pane wacan ala/ mutta kynttelialghan

päle/ walghaseman caikillen nijlle'/ iotca hoones ouat.

5:16 Nein walijstacan teidhen walkeun Inhimisten edhes/ että he näkisit teiden hyuet töönne/ ia cunnijottaisit teiden lsen ioca Taiuas ombi.

5:17 Elket lulco/ että mine tullut olen Laki eli Prophetij pästemen/ Ja en totta mine tullut pästemen/ waan teuttemen.

5:18 Sille tosin sanon mine teille/ sihenasti ette Taiuas ia maa catopi/ ei pide catoman se wehin boockstau/ eike mös yxi rachtu laista/ sijhenasti että caiki tapachtuuat.

5:19 Cuca sis yhden neiste wehimiste käskyste pästepi/ ia nein opettapi Inhimiset/ se * wehimexi pite Taiuan waldakunnas cutzuttaman/ Mutta cuca sen teke/ ia opetta/ se pite cutzuttaman swrexi Taiuan waldakunnas.

5:20 Sille mine sanon teille/ Ellei teiden wanhurscaudhen ylitzekieu enämin quin nijnen kirijan oppenutten/ ia * Phariseusten/ ette te wojj siselkieudhe Taiuan waldakundan.

5:21 Te kulitta mite sanottu oli wanhoille/ Ei sinun pide tappama'. Mutta iocahine'/ quin tappapi/ hene' pite domioho' wicapä olema'.

5:22 Waan mine sano' teille/ että iocahine' quin wihastupi welijense päle/ hene' pite domioho' wicapä olema'. Mutta iocahine' quin sanopi weliens Racha/ hene' pite neuuo' ala wicapä olema'. Mutta iocahine' quin sanopi/ Sine tyhme/ hänen pite heluetin tulee' wicapä olema'.

5:23 Jos sine sis wffrat lahias altarille ia sine sielle muistat/ ette sinun welieles on iotakin sinua wasta'

5:24 iete sinne sinu' lahias altarin eten/ Ja mene ensin sopiman sinun welies cansa/ ia sitte tule wfframan sinun lahias.

5:25 Soui nopiast sinun ritawelies cans/ coscas wiele tielle olet henen cansans/ etteijke ritawelies anna sinua ioskus domarille/ ia domari andapi sinun paluelialle/ ia sine heiteten tornihin.

5:26 Totisesta mine sanon sinulle/ ettei sine sielde wlospäse sihenasti ettes maxat wimeisen ropon.

5:27 Te culitta ette wanhoille oli sanottu/ Ei pidhe sinun horitekemen.

5:28 Mutta mine sanon teille/ että iocahinen quin catzopi ydhen wajjmon päle/ himotaxens hende/ io hen horin teki henen cansans sydhemesens.

5:29 Jos sinun oijkia silmes pahenda sinun/ nin * puchghais se wlghos/ ia heite pois tykees. Sille para'bi on sinulle/ ette yxi sinun iesenes hucutetan/ quin coco sinun rumijs pideis heitettemen heluetin tuleen.

5:30 Ja ios sinun oijkea käthes pahenda sinun/ nin poishacka se/ ia heite pois tykees. Sille parambi on sinulle/ ette yxi sinun iesenes hucutetan/ quin coco sinun rumijs pideis heitettemen heluetin tuleen.

5:31 Sanottu mös ombi/ iocahinen quin emendens hylkee/ se andacan henelle erokirian.

5:32 Mutta mine sanon teille/ ette iocahinen quin henen emendens hylke/ mutoin quin hoorin tedhen/ hen saatta henen hoori tekemen/ ia ioca sen hylletyn naipi/ hen hooria tekepi.

5:33 Taas te culitta/ ette sanottu oli wanhoille/ Ele wanno sinuas walapatton/ mutta anna Herran sinun was.

5:34 Waan mine sano' teille/ Elkette swingan * wa'nuco/ eike taiuan päle/ sille se on Jumalan istuin.

5:35 Eike maan päle/ sille hen on Jumalan astinlauta. Eike Jerosoliman päle/ sille se on sen swren Kuninga' caupungi.

5:36 Eike pääs cautta pide sinun wannoman/ sentehden ettei sine woi yhte hiusta walkiaxi/ eli mustaxi tehde.

5:37 Waan teiden puhen pite oleman/ On/ on/ ei/ ei/ Mutta mite sen ylitzen lisetän/ se pahast wlgoslechte.

5:38 Te culitta että sanottu oli/ Silme silmest/ hammas hampast.

5:39 Ja mine sanon teille * Elket paha wasta' seiso/ waan iocahinen quin sinua löpi oikealle poskelle/ nin kienne mös henele toinen.

5:40 Ja sille/ ioca tacto sinun oikeuden eteen wetä/ ia sinun hames otta/ salli henen mös capu.

5:41 Ja ioca sinua wati ydhen penicwlman/ mene henen cansans caxi.

5:42 Anna sille ioca sinulda anopi/ ia lainan pyteue ele welttele.

5:43 Te culitta että sanottu oli/ Racasta sinu' lehimeistes/ ia wiha sinun wiholistas.

5:44 Waan mine sanon teille/ Racastacat teiden wiholisi. Hyuestisiughnecat nijte/ iotca teite sadhattauat. Hyuestitechket nijnen/ iotca teite wihauat. Rucolcat nijnen edhest/ iotca teite wahingoittauat ia wainouat.

5:45 Että te olisit teiden lsenne poiat/ ioca ombi Taiuaisa. Sille hen sallij Auringoisens coittauan ylitze pahain ia hywein/ ia laskepi sateen ylitze wanhurskasten ia wärein.

5:46 Sille ios te racastat nijte iotca teite racastauat/ mite teille sijte on palca? Eikö * Publicanit nijn mös teghe?

5:47 Ja ios te oletta waiuoin soweliaiset teiden weliedhe' cansa/ mite ialoa te teette? Eikö mös Publicanit nijn teghe?

5:48 Olcat sijs teudheliset ninquin teiden Taiualinen lsen teudhelinen on.

* Costa) Tesse lugusa ei Christus puhu

mailmaisest Esiwallast.

Waan hen opetta Christikunnalens oikeat elemät Jumalan edes Hengese pitemen.

** Perimen) Mailma lulepi maan omistauans/ ia nautitzeuans tauarans/ coska hen wäkiualda tekepi.*

Waan Christus opetta/ että maa periteen ia nautitan Siueydhessä.

** Rauhantekiet) Ne ouat enämbj quin Rauhaliset/ nimittäin/ iotca rauhan tekeuet/ saattauat/ piteuät ia muita souittauat.*

Ninquin Christus ombi meille rauhan tehnyt Jumalan cansa.

** Soola) Cosca opettaiat Jumalan sanat wnohtauat/ nin he maguttomaxi tuleuat Inhimisten opin cautta Ja soola pure/ caruastele ia leicka/ Nin mös Sarnaiat pitä Syndi rangaseman sanalla Ellei he cadhotuxen/ tungion ia sondan tahdho polietta.*

** Wehimexi) Se on Ei heneste pidhe palio pidhettemen/ waan poisheittemen. Swrexii) Se on/ Heneste pite palio pidhettemen.*

** Phariseusten) Joinenga Wanhurscaus sejsoi waiuoin wlconaisis töise/ ia wlconcullasudhes.*

Mutta Christus anopi waiuoin Sydhemen wanhurskautta wskon cautta henen pälens.

** Puchghais se wlgos) Hengelinen wlgospuchghastus ombi tesse käsketty/ se on/ coska Silmein himot esteten ia cooletetaan sydhemese.*

** Wannoco) Caiki wannomiset ia walat ouat tesse kieltyt/ iotca Inhiminen itzestens tekepi.*

Mutta cosca Rackaus/ häte/ Lehimeisen tarue eli Jumalan Cunnia site anopi/ nin se on hyesti techty.

Ninquin mös Wiha on kieltu/ ia on quitengin luualinen/ cosca se

Rackaudhesta ia Jumalan Cunnian waraxi tapachtupi.

** Elket paha wastanseiso) Se on Ei kenengen pidhe itze wärytte costaman. Mutta esiuallan/ iolla mjecka on/ pite sen tekemen.*

Romanos 18.

** Publicanit) Latinaxi. Ne cutzutan Somexi Weronottaia/ ia olit ne/ iotca Romariten Weron ia räntyn edesseisoit ia ylescannoit. Ja ne olit enimest Jumalattomat Pacanat/ sitearten Romarilde sihen pannut.*

VI. Lucu.

6:1 Cauattacat ettei te Almusatan anna Inhimisten edhes/ että teiden pite heilde nächtemen/ Mwtoin ette te saa palca teiden Iselden/ ioca ombi Taiuaisa.
6:2 Cosca sis sine annat Almusan/ ele toruella soijta edhelles/ ninquin ne wlcocullatut tekeuet Synagogisans/ ia cathuin harois/ että heiden pideis cunnioijtettaman Inhimisilde. Totisesta sanon mine teille/ He ouat palcans sanet.
6:3 Mutta cosca sine annat Almusan/ elken sinun wasen kätes tietkö mite sinun oikia kätes teke.
6:4 Että sinun almusas olis salaudhes/ ia sinun lses/ ioca näke salaudhes/ hen maxapi sinulle iulkisesta.
6:5 Ja cosca sine rucolet/ ei pidhe sinun oleman ninquin ne wlcocullatut. Sille että he seisouat Synagogisa ia catuin harois rucoellen/ senpäle/ että he nähaisin Inhimisilde. Totisesta sanon mine teille/ He ouat palcans sanet.
6:6 Waan cosca sine rucolet/ mene sinun camaris sisel/ ia sulghe oues/ ia rucole sinun lses salaisest/ ia sinun lses/ ioca näke salaudhes/ hen maxa sinun iulkisest.
6:7 Ja cosca te rucolet/ Elke olco

paliopuhuuaiset/ ninquin pacanat. Sille he lwleuat/ että he palionpuheens tedhen cwldut ouat.

6:8 Sentedhen elke olko heidhen caltaisens. Sille teidhen lsen tiete kyllle mite te taruizetta/ ennen quin te rucoletta henelde.

6:9 Nein sis teiden pite rucoleman. Ise meiden ioca olet Taiuais. Pyhetty olcon sinun nimes.

6:10 Lehestulkon sinun waldakundas. Olcon sinun tactos nin maasa/ quin on Taiuais.

6:11 Anna meille tenepeiuenä meiden iocapeiuenen leipen.

6:12 Ja anna meille synnime andexi ninquin me annama meiden welgholisten. Ja ele iohdata meite kiusauxen. Mutta päste meite pahasta.

6:13 Sille ette sinun ombi waldakunda/ ia wojjma/ ia cunnia ijancaikisudhes. Amen.

6:14 Sentedhen ios te andexiannat Inhimisten heiden ricoxens nin mös teiden taiuallinen lsen anda teiden andexi.

6:15 Waan iollei te andexi anna Inhimisten heiden ricoxitans/ nin ei mös teiden lsen andexianna teiden ricoxitan.

6:16 Mutta cosca te pastotta/ elke nin olko Suruliset quin ne wlcocullatut. Sille he mwttauat heiden caszuonsa/ senpäle/ että he näghyisit Inhimisilde pastouaiset. Totisesta sanon mine teille/ he ouat palcans sanet.

6:17 Waan cosca sine pastot/ nin woitele sinun pääs/ ia pese sinun casuos/

6:18 ettei se nächteue olis Inhimisilde että pastot/ Mutta sinun lselles/ ioca on salaudhes/ ia sinun lses/ ioca näke salaudhes/ maxa sinun iulkisest.

6:19 Elket rickautta maan päle coghotko/ cussa rooste ia coit raiskauat/ ia cussa warcat caiwauat ia warastauat.

6:20 Waan coghotcatta teillen rickaudet Taiuahas/ cussa eike rooste/ eike coit raiska/ ia cussa warcat eiuet caiua/ eike warast.

6:21 Sille cussa teiden rickaudhen on sielle on/ mös teiden sydhemen.

6:22 Silme on rumin walkeus/ Jos sis sinun silmes ombi yxikertainen/ nin sinun coco rumijs on walkia.

6:23 Waan ios sinun silmes ombi paha/ nin sinun coco rumijs ombi pimijä. Jos sis se walkeus ioca sinus on/ pimeys ombi/ quinga swret sijs ne pimeydheth ouat?

6:24 Eikenge' woi cachta Herra paluela/ Sille taicka hen tete wihapi/ ia toista racastapi/ Taicka hen telle kijnitarttu/ ia toisen ylencatzo. Ei te woi paluella Jumalata ia Mammon.

6:25 Sentehde' mine sanon teille/ Elket murehtico teidhen Hengen edeest/ mite teiden pite sömen taicka iooman/ Eike mös teiden rumin edhest mille waateil te teidhen werhoman pite. Eikö Hengi enämbi ole/ quin rooca? ia rumis parambi quin waate?

6:26 Catzocat taiuan linduin päle/ sille ettei he kylue/ eike nijte/ eike mös cocoa rijheen/ ia teiden taiualinen lsen roocki heite. Ettekö te palio enämbi oli quin hö?

6:27 Eli cuca on teiste ioca henen swruns cansa woipi lisäte henen pituudhellens yhden kynären?

6:28 Ja mingetähden te swretta watteista? Catzocat Cuckaisita kedholla quinga he casuauat/ Ei he töteteghe/ eike kehrä.

6:29 Quidengin sanon mine teille/ ettei Salomon caikes henen cunniasans ollut nin watittu/ quin yxi heiste.

6:30 Jos nyt Jumala watitze nein pellon rohon/ ioca tenepenä seiso/ ia hoomen heitetän wghnij/ eikö hen palio enämin teiden site teghe/ o te wähe vskoiset?

6:31 Elket sis swruliset olco/ sanodhen/ Mite me sööme? Taicka mite me ioomma? Taicka mille me werhoita'? Sille caikia neite pacanat etziuet.

6:32 Teiden Taiualinen lsen kyllle tietä/ että te caiki näme taruitzet.

6:33 Etziket ensin Jumala' waldaku'da/ ia hene' wa'hurscautta's/ ia nin nemet caiki teille tyghelangeuat/

6:34 Elket sen tehden swreco hoomenesta päiuest/ Sille hoomenisel päiuelle ombi suru itzestens. Tytyken itzecukin päiue * surullens.

** Silme) Se on Ninquin muilla iäsenille ei ole itzestens walkiutta/ wan loottauat silmen päle/ coska se on hyuesti näkeue/ Nin caicki mwdh iäsenet menestyuet ia woiuat sijtä hyuesti.*

Samalmoto on mös caickein meidhen töidhen cansa/ ios meidhen Sydhen on hyue ia yleswalghistettu Jumalan wanhurscaudhen cansa/ tuleuat mös caiki meiden Töön hyuexi/ iotca sijte wlgoskeuet/ Mutta ios Silme on Pimije/ se on/ Ellei se ole Jumalan wanhurscaudhen cansa yleswalghistettu/ nin caiki töödh tuleuat pahaxi/ iotca sijte wlgoskeyuet.

** Mammon) Sirian kielille Rickaudhet cutzuttan/ ninquin leronimus sanopi.*

** Päiue surullensa) se on/ Henen iocapäiuelinen tööns. Quin hen sanois. Sijne on kyllle/ ette me iocapeiue töte teemme/ ia ei enembä murhedhi.*

VII. Lucu.

7:1 Elket * domitco/ ettei te domitaisi.

7:2 Sille että samalla domiolla/ iolla te domitzetta/ pite te domittaman. Ja samalla mitalla/ iolla te mittat/ pite teillen

mitattaman.

7:3 Mixi sijs sine näet raiskan sinun welies silmes/ ia ett sine äckäie hirte/ ioca ombi sinun silmeses?

7:4 Taica quinga sine sanot welielles/ pidhes/ mine otan raiskan sinun silmestes/ ia catzo hirsi on sinun silmeses?

7:5 Sine vlcocullattu/ heite ensin hirsi vlgos sinun silmestes/ ia sijtte catzo quingas wlosotaisit raiskan sinun welies silmest.

7:6 Elket andaco * coirain site quin * pyhe on/ ia elket teiden perlöien heittekö * sikaden eteen/ ettei he nijte ioskus talla ialgoilans/ ia heidens teidhen watan kiendeuet/ ia repiuet teite.

7:7 Anocat/ ia teille annetan. Etziket/ ia te leudhette/ Colkuttacat/ ia teille awatan.

7:8 Sille iocahinen quin ano/ hen saapi/ Ja cukaikenens etzipi/ hen leutepi/ ia colcuttaialle awatan.

7:9 Eli ongo ioku teiste Inhiminen/ iolda/ ios henen poica's leipe anois/ andaco hen henelle kiwen?

7:10 Taicka ios hen cala anois/ andaco hen henelle Kärmen?

7:11 Jos nyt te/ iotca pahat oletta/ taidhat hyuet lahiat anda teiden lastenna/ Quinga palio enämin teiden lsen/ ioca on Taiuais/ andapi hyuije nijlle iotca anouat henelde?

7:12 Caicki sis mite te tahdotta/ että Inhimiset pite teiden tekemen/ nijn mös te techkette heille. Sille nemet ouat Laki ia Prophetat.

7:13 Menget sisele sijte achtast portist/ Sille että lauia ombi se porti/ ia awara tije/ ioca poiswete cadhotuxen/ ia mo'da ouat/ iotca sen cautta waeldauat.

7:14 Ja se porti ombi ahdas/ ia tie caita/ ioca wetäpi elemehen/ ia haruat ne ouat/

iotca sen leuteuet.

7:15 Cauattacat sijs teiden nijste wäriste Prophetajst/ iotca tuleuat teiden tygene lammasten watteilla/ mutta siseldä he ouat rateleuaiset swdhet.

7:16 Heiden hedhelmestens pite teiden tundeman heiden. Hakeco iocu winamarioi orientappuroist? taicka ficunita ohdakeista?

7:17 Nin iocahinen hyue puu/ teke hyuet hedhelmet/ Mutta paha puu teke heiudh hedhelmet.

7:18 Yxi hyue puu/ ei se taida häiyie hedhelmit tehdä/ Eike mös häiu puu hyuije hedhelmit.

7:19 Jocahinen puu/ quin ei teghe hyue hedhelmet/ se poishacatan/ ia heitete' tulehen.

7:20 Sentähde' pite teiden tundeman heite hedhelmestens.

7:21 Ei iocahinen quin sano minulle/ Herra Herra/ pide siseltuleman Taiuan waldakundan/ mutta se ioca teke minun lseni tachdon/ quin on Taiuais.

7:22 Monda sanouat minulle sine peiuene/ Herra/ Herra/ Emmekö me sinun nimes caut * Propheteranuut/ ia sinun nimelles perchelet wlgosaianuuat/ ia sinun nimes caut me olemma monda wäkeuet awu tehenyuet?

7:23 Ja silloin minun pite tunnustaman heille/ En ikenens mine teite tundenut/ Menget pois minun tyköeni te wäärin tekijet.

7:24 Sentehde' iocahine' quin minulda nämet puhet cwle/ ia * tekepi ne/ mine tegen hene' wijsaa' miehen werdaxi/ ioca rakensi henen hooneens callion päle.

7:25 Ja sadhe langeis/ ia wirdhat tulit/ ia twlet puhalsit/ ia syseijsit sen hoonen päle/ ia ei quitengan cukistunut/ Sille että hen oli callion päle perustettu.

7:26 Ja iocahinen quin cwle minulda näme

puhet/ ia ei teghe nijte/ se tehden tyhmen miehen werdhaxi/ ioca hoonens rakensi sannan päle/ ia syseisit sen honen päle/

7:27 ia sadhe langeis/ ia wirdhat tulit/ ia twlet puhalsit/ ia syseisit sen hoonen päle/ ia se cukistui/ ia sen langeus oli swri.

7:28 Ja se tapactui/ cosca Jesus lopetti nemet puhet/ että canssat hämmestuit henen oppins päle/ Sille että hen opetti heite woimalisest/ ia ei ninquin kirianoppenuuat.

** Elket domitko) Jumalalle tule Domio. Senteden se quin Domitzepi ilman Jumalan Kesky/ se Jumalan Cunnian omista.*

Ja se wica/ ombi se suri Malca.

** Coirat) Ouat ne/ iotca wihauat ia wainouat Jumalan Sana.*

** Quin Pyhe on) Teme Pyheys ombi Jumalan sana/ ionga cautta caiki cappalet Pyhexi tuleuat.*

** Sighat) Ouat ne/ iotca Lihallisis Himoisa wpotetut ouat nin/ ettei he taidha ychten waari otta sanasta.*

** Propheterannut) Neille on olluet ialod töödh/ waan ei ole ollut hyue Sydhende. Senteden pitä Jumalan sanoman/ Ettei hen heite tunne omixensa.*

** Tekepi sen ielkin) Tesse Christus mös anopi Wscoa/ Sille cussa ei wscoco ole/ sine ei kesky pidhete/ Ro. 3.*

Ja caiki hyuet Töödh/ ilman wscoco tehdyt/ echke quinga hyuet ne näkyuet/ ouat syndi.

Wastoinpein/ cussa Wscoco on/ sijnä pite iwri oikiat hyuet Töödh noudhattama'.

Sen Christus (tekemisexi) cutzu/ että sydhemest tehdheisin.

Mutta Wscoco puhdistapi sydhemen Act. 15.

Ja teme wanhurskaus caikinaiisi twlia

wahwana wastanseiso/ se on/ wasta caiki heluetin woima.

Sille se wanhurskaus ombi rakettu wahwan Perustoxen päle/ Christusen sen wscoco cautta.

Mutta hyuet töödh ilman wscoco/ ne ouat ninen tyhmein Neitzytten Lampudh/ ilman öliuta.

VIII. Lucu.

8:1 Cosca hen nyt alasastui worelda/ seurasi hende palio Canssa.

8:2 Ja catzo/ yxi Spitalimies edheskeui/ cumarsi hende/ ia sanoi/ Herra/ ios sine tahdhot/ sine voit minu' puhdhist.

8:3 Nin oiensi Jesus kätens/ ia rupeis häneen/ sanodhen/ Mine tahdon/ Ole puhdhas.

8:4 Ja cocta hen puhdhistuij spitalista. Ja sanoi Jesus henelle/ Catzo/ ettet sine kellecken sano/ mutta mene ia nägyte itzes Papillen/ Ja wffra sinun Lahias/ ionga Moses keskenyt on heille * todhistoxexi.

8:5 Mutta cosca Jesus siselmeni Capernaum/ tuli yxi Pämies henen tygens rucoeli hende/ sanodhen/

8:6 Herra/ minun paluelian sairasta coton haluattuna/ ia cowan waiuatan.

8:7 Ja sanoi henelle Jesus/ Cosca mine tulen/ nin mine paranan henen.

8:8 Nin wastasi päemies/ ia sanoi/ Herra/ en ole mine mahdollinen/ että sine tulet minun cattoni ala/ Waan sano yxi sana/ ia nin minun paluelian paranee.

8:9 Sille mine mös olen Inhiminen toisen wallan alla/ ia minulla on sotamiehije minun allani. Ja * sanon telle/ Mene/ ia hen mene. Ja toiselle/ Tule/ ia hen tulepi. Ja minun palueliallen/ Teghe teme/ ia hen teke.

8:10 Coska Jesus temen cwli/ imehteli hen/ ia sanoi heille/ iotca hende seurasit. Totisesta sanon mine teille/ En tosin mine ole leynnyt * Israelis sencaltaist wsko.
8:11 Mutta mine sanon teille/ että monda ouat tuleuaiset * idhest ia lennest/ ia Abrahamin/ Isaac/ ia Jacobin cansa pite Taiuan waldakunnas istuman.
8:12 Mutta Waldakunnan lapset heiteten sijhen ärimeisen pimeyteen/ Sielle pite idku/ ia ha'masten kiristös oleman.
8:13 Ja Jesus sanoi Pämiehelle/ Mene ia ninquin sine wscot/ nin sinun tapactucon. Ja sille hetkelle parani henen paluelians.
8:14 Ja coska Jesus tuli Petarin hoonesen ia näki henen anoppins wootes sairastauan wilutadhis.
8:15 Nin hen rupeis sen käten/ ia wilutauti lowuij heneste. Ja hen ylesnoui ia palueli heite.
8:16 Mutta coska echtu tuli/ toijt he henelle monda pirulda riuatuta/ ia hen wlgosaioi sanalla henget/ ia teki caikinaiset sairat teruexi.
8:17 Senpäle/ että teutettemen piti/ quin sanottu oli Esaian Prophetan caut/ coska hen sanoi/ Hen on ottanut meiden heickudhen/ ia taudhinna hen cannoi.
8:18 Coska nyt Jesus näki palion canssa henen ymberillens/ keski hen sillepolelle mertä menne.
8:19 Ja quin yxi kirianoppenut edheskeui sanoi se henelle/ Mestari/ Mine tahdon sinua seurata * cuhungas ikenens menet.
8:20 Ni Jesus sanoi henelle/ Ketuilla on loolat/ ia Taiuan linnuilla on pesät/ mutta Inhimisen poiala ei ole cuhunga hen päens cumarta.
8:21 Toinen henen opetuslapsistans sanoi henelle/ Herra/ salli minua ensin menemen/ ia hautaman minun lseni.
8:22 Nin Jesus sanoi henelle/ Seura

minua/ ia anna ne coolluet * haudhata heiden coolluitans.
8:23 Ja quin hen oli hacten astunut/ seurasit hende henen opetuslapsens.
8:24 Ja catzo/ swri ilma nowsi merelle/ nin että aldu löij ylitze hahden/ Mutta hen itze macasi.
8:25 Nin edheskeuit opetuslapset/ ia herätit henen/ ia sanoit/ Herra/ auita meite/ me hucu'ma.
8:26 Nin hen sanoi heille/ Mite te heicko wskoiset pelket? Hen nousi yles/ ia asetti twlen/ ia meren. Ja tuli iuri tyuenexi.
8:27 Nin Inhimiset imehtelit/ sanodhen/ Millinen teme on. Sille että twlet ia meri mös ouat henen cwliaiset?
8:28 Ja quin hen tuli sillepolen mertä/ nijnen Gergesenerin makundan/ nin iooxit henen wastans caxi pirulda riuattut haudhoista wlgoslectenet/ ia he olit sangen hirmuiset/ nin ettei kengen tainut site tiette waelta.
8:29 Ja catzo/ he hwdhit ia sanoit/ Mite meille on sinun cansas Jesu Jumalan Poica?
8:30 Olecos tenne tullut meite waiuaman ennen aica? Nin keui caukan heiste sangen swri sicain ioucko wehmaal.
8:31 Nin percheleet rucoilit hende ia sanoit/ Jos sine wlgosaiat meite/ nin salli meiden menne toon sica lauman siselle. Sanoi hen heille/ Menget.
8:32 Nin he menit wlgos ia siselkeuit sijhen sicain laumaan. Ja catzo/ coco sica lauma sööxihin mereen/ ia wpposit weteen.
8:33 Mutta paimenet pois-pakenit/ ia menit caupungin/ ia sanoit ne caiki/ Ja quinga nijnen pirulda riuattudhen oli tapactanut.
8:34 Ja catzo/ coco caupungi keui wlgos Jesusen wstan. Ja coska he näit henen/ rucolit he hende pois-menemen heiden

Maansärlde.

** Jos sine tahdot) Eipe vsko miten tiedhä/ waan turuapi sulan Jumalan Armon päle.*

** Heille todistuxexi) Moses cutzupi Lagin yhdexi tunnustuxexi Canssan päle. Deu. 31. Sille että Laki meidhen pälen canda ia on yxi tunnustos meidhen syndien ylitze Samalla moto mös tesse.*

Jos Papit todistauat että Christus on temen puchtaxi tehnyt/ ia ei senuoxi wsko/ nin he tunnustauat itze heitens wstan.

** Ja sanon telle) Se on/ Jos minun sanani ouat nijn wäkeuet/ Quinga palio wäkeuemet sinun Sanas ouat.*

** Israelis) Se on/ eipe hen leynnyt sencaltaista wsko Jwttain tyken quin telle Pacanalla oli.*

** Idhest ia Lennest) Se on/ Pacanat pite coriattaman/ Sentähden että he wskouat/ Mutta Jwttat ia tekoinpyhet/ tuleuat poisheitetyxi.*

Ro 8.

** Cuhunga ikenens) Mutamat ei tahdo Christusta seurata/ ellei he wssit ole/ cuncapein.*

Sentähden Christus tämen poishylepi/ quin wskomattoman/ ioca ennen tahdoi wssit olla.

** Haudhata) Mwtomat estexi wetäuet Hyuet Töödh ettei he tahdo seurata/ eike wsko. Mutta ne Christus todistapi coollwet ia turhat töödh oleuan.*

IX. Lucu.

9:1 Ja nin hen astui hacte'/ ylitzemeni iellens/ ia tuli omaa' caupu'gijns.

9:2 Ja catzo/ he edhestoit yhde' Haluatu' wootes sairastaua'. Coska nyt Jesus näki heiden wscos/ sanoi hen Haluatulle/

Poican oe hyues turuas/ sinun synnis andexiannetan sinulle.

9:3 Ja catzo/ mutamat kirianoppenuist sanoit keskenens/ Tämä pilca Jumalata.

9:4 Coska nyt Jesus heiden aiatoxens näki/ sanoi hen/

9:5 Mixi te paha aiattelet teiden sydhemisenne? Cumbi keuiembi on sano/ Synnit andexiannetan sinulle/ taica sanoa/ Nouse yles ia kiew?

9:6 Mutta että teiden pite tietemen/ että Inhimisen poialla on walta maasa synnit andexianda/

9:7 Sijtte sanoi hen sille Haluatulle/ Nouse yles/ ia ota sinun wootes/ ia mene cotias. Ja hen ylesnousi/ ja meni cotians.

9:8 Ja coska canssa sen neit/ imehtelit he/ ia cunnioitit Jumala/ ioca oli andanut Inhimisten sencaltaisen wallan.

9:9 Ja quin Jesus sielde ohitzekieui/ näki hen Inhimisen tullihones istuuan/ nimelde Mattheus/ Ja hen sanoi henelle/ Seura minua. Nin hen ylesnousi/ ia seurasi hende.

9:10 Ja tapactui/ ette Jesus atrioitzi henen hoonesans/ ia catzo/ monda Publicani ia synneiste iotca olit tulluua/ ynne atrioitzi Jesusen ia henen opetuslastens cansa.

9:11 Coska Phariseuset sen neit/ sanoit he henen opetuslapsillens/ Mixi teiden Mestarin sööpi publicanein ia synneisten cansa?

9:12 Coska Jesus sen cwli/ sanoi hen heille/ Ei taruitze ne/ iotca teruet on läkerite/ waan iotca sairastauat.

9:13 Mutta paramin menget/ ia opecat mike se on/ Laupiutta mine tahdon/ ia * en wffri/ Sille en tullut mine * wanhurskaita cutzuman/ mutta synneitzi parannoxelle.

9:14 Silloin Johannesen opetuslapset käuit

henen tygens/ ia sanoit/ Mingetähden me/ ia Phariseuset nin palion paastwme/ Mutta sinun opetuslapses ei paastuua/ 9:15 Nin sanoi Jesus heille/ Taitauatco ylghen poiat murechtija nin cauuan/ quin ylkä on heiden cansans? Mutta ne peiuet tuleuat/ coska ylkä heilde poisotetan/ ia silloin heiden pite paastoman. 9:16 * Ei kengen paicka wanha werca/ wdhen werghan tilghalla/ Sille se paicka reweise quitengin henense pois wateesta/ ia se aucku tule pahemaxi. 9:17 Ei kengen mös pane torecta wijna wanhoin leilein/ mwtoin leilit pacachtauat/ ia wijna wlgoswota/ ia leilit hucastuuat/ Mutta he laskeuat nooren wijnan wsin leilein/ nin he molomat ouat tähdelle. 9:18 Coska hen oli näme puhunut heille/ Catzo/ nin tuli yxi Pämies/ ia cumarsi hende sanoden/ Herra/ minun tytteren nyt cooli/ Mutta tule/ ia pane sinun kätes henen pälens/ ia nin hen eläuexi tule. 9:19 Nin nousi Jesus yles ia seurasi hende/ ia henen opetuslapsens. 9:20 Ja catzo/ yxi waimo/ ioca caxitoistakymende wootta oli punaist tauti sairastanut/ hen käui henen tacanans/ rupeis henen watens leepesen/ Sille hen oli sanonut itzellens/ 9:21 Jos mine waiuoin rupen henen wateesens/ nin mine tulen teruexi. 9:22 Mutta nin Jesus kiensi henens/ ia näki henen ia sanoit/ Ole hyues turuas Tytteren/ sinun wskos on tehnyt sinun teruexi. Ja se waimo tuli teruexi samalla hetkelle. 9:23 Ja coska Jesus tuli pämiehen honesen/ ia näki * huijlunsoijttaiat/ ia canssan hymiseuen sanoi hen heille/ 9:24 Menget pois/ ei ole pica coollut/ mutta hen maca. Ja he nauroit hende. 9:25 Coska nyt canssa oli wlgosaiettu/

käui hen sisel/ ia rupeis henen kätens/ ia ylesnousi pica. 9:26 Ja se sanoma cwluu ylitze kaiken sen maan. 9:27 Ja coska Jesus sielde poijslexi/ seurasit hende caxi sokiata/ hwsit ia sanoit/ Armadha meite Daudin poica. Ja coska hen tuli hoonesen/ edheskeuit ne sokiats henen tygens. 9:28 Ja sanoi heille Jesus/ wskottaco että mine woin sen tehdä teille? He sanoit henelle/ Herra/ me wskoma. 9:29 Nin hen rupeis heiden silmeins päle/ sanodhen/ Teiden wskon ielken olcon teille. Ja heiden silmet aukenit. 9:30 Nin Jesus haasti heite/ sanoden/ Catzocat ettei kengen täte saa tietä. 9:31 Waan coska he poismentit iulghistit he henen sanomans caikella sille maalla. 9:32 Coska nyt nämet olit wlgosmennyuet/ Catzo/ nin he toit mycken ia Pirulda riwatun Inhimisen henen eteens. Ja quin perchele oli wlgosaiettu/ puhui mycke. 9:33 Ja Canssa imehteli/ ia sanoit/ Sencaltaista ei ikenens Israelis ilmestenynt. 9:34 Mutta Phariseuset sanoit/ Percheleden päructinan caut/ hen wlgosaiia percheleet. 9:35 Ja Jesus ymberins keui caiki caupungit/ ia kylet/ ia opetti heiden Synagogisans/ sarnaten Waldakunnan Euangelium/ ia paransi caikinaiset taudhit/ ia caiken saijraudhen Canssas. 9:36 Ja coska hen nyt näki Canssat/ Armachti hen heiden pälens/ että he olit ylenannetut/ ia haiotetut/ ninquin lambat/ joilla ei ole Paimenda. 9:37 Silloin sanoi hen opetuslapsillens/ Elo tosin ombi sangen palio/ mutta wähe on töowäki/ 9:38 Rucolcat sentähden Elon Herra/ että hen wlgoslähäteis töowäkie henen eloonsa.

** En wffri) Se on Jumalan otollisempi että me keskenem hyue tegeme/ quin me wffraisimma.*

** Wanhurskaita) Christus poisheittepi caiken Inhimillisen wanhurskaudhen/ ia tachtopi että me ainoast henen wanhurskaudhens päle rakennaisim. Sentäden hen mös tessä sanopi/ että hen waiuoin nijte Syndisite cutzupi.*

Ninquin P. Paueli sanopi 1. Timot. 1. Christus tuli Mailmaan Syndisite wanhurskaaxi tekemen.

** Eikengen paicka) Se on Ej kengen taidha tete wtta Euangeliumin oppia wanhalla lihallsella sydhemelle käsitte.*

Ja coska se Lihallsille Inhimisille saarnatan/ nin ne tuleuat waiuoin pahemaxi.

Ninquin nyt tapachtupi/ että coska se hengellinen wapadhus sarnatan/ nin Liha sen kientepi oman pahan sisuns ielkijn.

** Huilunsoittaiat) Jotca Wainaiten ia Rwmisten tykene leikitzi Ninquin nyt meidhen seas kelloilla soitetaan/ ia peijaita weisataan.*

Sen se merkitze/ että colema waikuttapi ia tutan Lain opin cautta.

X. Lucu.

10:1 IA hen cutzui caxitoistakymende Opetuslastans tygens/ ia annoi heille wallan wastoin reetaisit hengije/ että he heite wlgosaiasit/ ia parannaisit caikinaiset Taudhit/ ia iocaitzen sairaudhen.

10:2 Mutta näme ouat nijnen cadhentoistakymenen Apostolin nimet. Ensiminen/ Symon/ ioca cutzutan Petari/ ia Andreas henen weliens Jacobus Zebedeusen poica/ ia Johannes henen weliens/

10:3 Philippus/ ia Bartholomeus/ Thomas/

ia Mattheus/ ioca oli Publicanus ollut/ Jacobus Alphein poica/ Ja Lebbeus ligalnimelle Taddeus/

10:4 Symon Cananeus/ ia Judas Ischariotes/ ioca mös petti henen.

10:5 Nämet caxitoistakymende wlgoslehetti Jesus ioille hen käskenyt oli/ sanoden/ Elket mengö pacanaiden tielle/ ia Samaritanein caupungin elket sisel mengö/

10:6 Mutta menget paramin nijnen cadhotettuun lammasten tyge Israelin hoonest.

10:7 Nin menget ia sarnatkat/ sanoden/ Taiuan waldakunda ombi iuri lehestynyt.

10:8 Kipiet techket teruexi/ Spitaliset puhdistaca. Colluet yleswirghottaca.

Perchelet wlgosaiacat. Lahiaxi te saitta/ nin mös lahiaxi andacat.

10:9 Ei teiden pidhe Culda/ eike hoopia/ eike Raha * pitemen teiden cuckaroisan/ eike ewessecki matkas/ eike cachta hamet/ eike kengije/ eike sauua/

10:10 Sille että Tömies ombi roghans ansiolinen.

10:11 Waan cungaikenens caupungin tadica kylen te siselkieytte/ Kyselket cuka sijne on otolinen/ Ja olcatta sielle sijhenasti että te poislehdette.

10:12 Mutta coska te hoonen siselmenet/ nin teruetteke hende. Ja sanokat/ Rauha olcoon tehen hoonesen/

10:13 Ja ios se hoone on otolinen/ nin tulkan teidhen rauhan sen päle. Jollei hen ole otolinen/ nin teiden rauhan teille palaiapi.

10:14 Ja cussa eikengen teite wstanrupee/ eike cwle teiden sanoian/ nin wlgosmenget nijstä hooneist/ tadica sijte caupungist/ Ja * puhdistakat tommu teiden ialghoistanna.

10:15 Totisesta sanon mine teille/ Hookembi pite oleman Sodomian ia

Gomorrhan maan/ domio peiuene quin sille caupungilla.

10:16 Catzo mine lehetten teiden/ ninquin lambat swttein keskelle. Olkat sentehden taitauat/ ninquin kermet/ ia yxikerdhajiset ninquin mettiset.

10:17 Mutta cauattacat teiden nijlde Inhimisilde/ sille he edhesweteuet teiden heiden radstupins/ ia heiden Synagogisans pite heiden hoosuman teite.

10:18 Nin mös Pämiesten ia Kuningaiden eteen te wiedhen/ minun tehden/ heille ia pacanoille todistoxexi.

10:19 Coska he nyt teite edhesweteuet/ Elket murehtigo/ quinga/ taica mite teiden pite puhuman/ Sille että teille annetan samalla hetkel mite teiden pite puhuman.

10:20 Sille ette te ole ne/ iotca puhuuat/ waan teiden Isen Hengi/ ioca teisse puhupi.

10:21 Se yxi welij edeswete sen toisen welien colemaan/ Ja Ise Poians/ ia lapset carkauat wanhimbaidens waskan/ ia tappauat heite.

10:22 Ja caiki teite wihauat minun Nimeni tähden. Mutta ioca loppun asti wahuast seiso/ hen tule autuaxi.

10:23 Coska he nyt wainouat teite ydhes caupungis/ nin paetkat toisen. Sille totisesta sanon mine teille/ ette te woi caiki Israelin caupungeit toimitta sijhenasti että Inhimisen Poica tulepi.

10:24 Ei ole opetuslapsi ylitze Mestarins/ Eike paluelia ylitze henen Herrans. Tytyken Opetuslapsi ios hen ombi ninquin henen Mestarins/ ia Paluelia ninquin henen Herrans.

10:25 Jos he ouat itze Isenen Beelzebub cutzuneet/ quinga palio enämin he henen pereens cutzuuat?

10:26 Elket sentehden heite pelietkö. Sille ettei miteken ole peitetty/ ioca ei pidhe

ilmoitettaman/ ia ei miten salattu/ quin ei tule tietteuexi.

10:27 Jota mine sanon teille pimeise/ site sanokat walkiudhes/ ia mite teiden coruaa'ne sanotan/ site sarnatcat cattoin päle.

10:28 Ja elket teiten pelietkö nijlde/ iotca rumin tappauat/ ia eiuet woi sielua tappa/ Mutta pelietkä enämin site/ ioca woipi seke sielun että rumin heluettin hucutta.

10:29 Eikö caxi warwuiet ychten ropoin myydhe? ia yxi heiste ei puto maan päle/ ilman teiden lseten.

10:30 Nin ouat nyt mös caiki teiden päen hiuxet luettudh/

10:31 Elket sis pelietkö/ Te oletta paramat/ quin monda warwuista.

10:32 Sentähden/ iocahine' quin minun tunnusta Inhimisten edhes/ sen tunnustan mös mine/ minun Iseni edhes/ ioca on Taiuaisa.

10:33 Mutta iocahinen quin minun kieltä Inhimisten edhes/ kiellen mine mös henen minun Iseni edhes/ ioca on Taiuaisa.

10:34 Elket luulco/ että mine olen tullut * rauhan lehettemen maan päle/ En ole tullut rauha/ mutta mieckan lehettemen.

10:35 Sille mine tulin Inhimiste Isens waskan rijdhaisexi tekemen/ Ja tytärtä eitiens waskan/ ia Minien henen anoppians waskan.

10:36 Ja Inhimisen oma pereh tuleuat henen wihamiehexas.

10:37 Joca racasta Isens taica Eitiens minun ylitzen ei se ole minulle otolinen. Ja ioca racastapi poicans/ taicka tyterdhens minun ylitzen ei se ole minun otolinen.

10:38 Ja cuca ei ota oma * Ristiens/ ia seura minua/ ei se ole minun otolinen.

10:39 Joca leyte henen hengens/ henen pite sen cadhottaman/ Ja ioca hengens cadhottapi/ minun techten/ henen pite

sen leutemen.

10:40 Joca teite holhoo/ se minua holhopi/ ia ioca minua holho/ hen holhopi sen/ ioca minun lehdetti.

10:41 Joca Prophetan holhopi Prophetan nimelle/ hen saa Prophetan palcan. Ja ioca wanhurskan holhopi wanhurskan nimelle/ hen saa wanhurskan palcan.

10:42 Ja cucaikenens annais yhden neiste wähimiste iodha picarin kylme wettä waiuoin Opetuslapsen nimelle/ Totisesta sanon mine teille/ ei henen pide palcans cadhottaman.

** Raha pitemen) Teme pitemys on ninquin Mammonin Ahneus/ ioca sydhemelle Rickaudhest rippupi/ ia site murectipi/ Joca sarnan wirgan estepi.*

Mutta tarpexi ia oikeaxi elatoxexi/ piti möös Christus Rahan/ Cuckaron ia Leipekorin.

** Pudhistacat) Nin ei miteken teidhen pidhe heilde ottaman/ että te mös ialgoistan ia kengisten tomun poispuhdhistat/ Että he mahdaisit ymmertä/ ettei te etzi teidhen woiton ielkin/ waan heidhen Autudhensa ielkijn.*

** Rauhan lehettemen) Teme packo sijte tulepi/ että mwtamat watanottaat Euangeliumi ia sijhen heidhens wahwasti kijnitteuet Olis echke Ise taicka Eitei/ Sisar eli Welij wastahan.*

*Ja iotca taas ei Euangeliumi wastaanota/ ne sijte nin cauhistuuat/ että he sentähden wihawat ia tappauat seke jsens että eitens/ sisarens ia weliens * Ristins ottaman) Se on Walmis olemans kersimen wastoin kieumiste Jumalan sanan tähden.*

XI. Lucu.

11:1 JA se tapachtui/ Coska Jesus lackasi

sencaltasi henen cadhelle toistakymmenelle Opetuslapsillens keskemest/ keui hen sielde edespeiten/ että henen piti opettaman/ ia sarnaman heiden caupu'geisans.

11:2 Coska nyt Johannes/ ioca silloin oli fangiuxes/ cwli Christusen töödh/ lehdetti hen caxi Opetuslastans/ kysymen hende/

11:3 Oletco sine se tuleua/ taicka pitekö meiden toista odhottaman?

11:4 Nin Jesus wastasi/ ia sanoi heille/ Menget ia sanocat Johannesel/ ne quin te cwlette ia nägette.

11:5 Sokiat saauat nägöns/ Onduuat keuuat/ Spitaliset puhdistetan/ ia Cwroit cwleuat/ ia Colluet ylesheräteten/ ia nijlle kieuhille sarnatan Euangelium/

11:6 ia autuas ombi se/ ioca ei * pahane minun cauttani.

11:7 Coska nyt he poismenit/ rupeis Jesus sanoman cansalle Joha'nesest/ Mite te lexitte wlgos corpehen catzoman? Max roco/ ioca häilytetan twlelda?

11:8 Taicka mite te lexitte wlgos catzoman? Max Inhimist watittu pehmeil waatteil? Catzo iotca pehmeite candauat/ ne ouat Kuningaiden hooneisa.

11:9 Taicka mite te lexitte wlgos catzoma'? Max Prophetaat? Wissist/ sanon mine teille/ Teme on ialombi quin Propheta/

11:10 Sille että teme on se/ iosta kirioitettu on/ Catzo mine lehdeten minun Engelin sinun casuos eten/ ioca walmistapa on sinu' tijes sinun etees.

11:11 Totisesta sanon mine teille/ Caikein nijnen seghas/ iotca waimoist syndyneet ouat/ ei ole yxigen swrembi ylestullut/ quin Johannes castaia. Mutta quitengin se quin on wähin Taiuan waldakunnas/ hen on hende swrembi.

11:12 Mutta hamast Johannesen Castaijan peiuiste/ nin tehen peiue' asti kersi

Taiuaa' * waldaku'da/ wäkiwalda/ ia ne wägelliset sen repiuet heillens.
 11:13 Sille että caiki Prophetat/ ia mös itze laki/ ouat Johannesen asti noijtuneet.
 11:14 Ja ios te tahdotta watan otta/ Hen on se Elias/ ioca oli tuleuainen.
 11:15 Jolla on coruat cwlla/ hen cwllan.
 11:16 Waan minge werdaxi mine wedhen temen sughun? Hen on nijnen lasten werta iotca Turulla istuuat/ ia hwtauat cumpaniens tyge/ ia sanouat/
 11:17 Me hwilua soijttima teiden edhesen/ ia ette te hypenyuet/ Me olemma weisannut mureen wirsie teillen/ ia ette te idkenyuet.
 11:18 Sille Johannes hen tuli/ ei södhen/ eike iodhen/ ia he sanouat/ Henelle on Perchele.
 11:19 Inhimisen poica tuli södhen ia iodhen/ ia he puhuuat/ Catzo/ site sömeri ia winan ioomari/ Publicanein/ ia synnijsten ysteue? Ja * wijsaudelle oijkeus annetan henen lapsildans.
 11:20 Silloin hen rupeis soimaman nijte caupungeita/ ioissa hen oli tehnyt swrimat awud/ ia eiuet quitengan heidens parandaneet.
 11:21 We sinun Chorazin/ We sinun Bethsaidan. ios sencaltaiset awudh olisit techdyt Tyros ia Sidonis/ iotca teisä tehdyt ouat/ He olisit aamut säckis ia tuhghas tehnyt synnin parannuxen.
 11:22 Mutta quitengin mine sanon teille/ Että Tyronin ia Sidonin pite oleman hokiamman Domio päiuen quin teiden.
 11:23 Ja sine Capernaum/ ioca olet yleskorgotettu taiuasen asti/ sinun pite haman heluettin sysettemen. Sille ios Sodomis olisit sencaltaiset awudh tehdyt/ ninquin sinus/ he seisoisit wiele tenepäne.
 11:24 Mutta quitengin sano mine teille/ Että Sodomian maan pite hookijman

oleman Domio päiuen/ quin sinun.
 11:25 Sille samalla aialla/ wastasi Jesus/ ia sanoit/ Mine kijten sinua Ise/ Taiuan ia maan Herra/ että sine olet ketkenyt nämet wijsailda ia toimellisilde/ ia olet nämet ilmoittanut pienille/
 11:26 Tosin Ise/ nin oli sinun hyue tactos sinun edheses.
 11:27 Caiki minulle ouat annetudh minu' Iseldeni/ ia eikengen tunne poica mutta Ise/ eike Ise yxiken tunne mutta poica/ ia kellenikenens poica tacto sen ilmoitta.
 11:28 Tulkat Te Caiki Minun Tykeni/ iotca töteteghett ia raskautetudh oletta/ ia mine tahdon teidhen wirghotta.
 11:29 Ottacat minun ikeen teiden pälen/ ia oppecat minust/ Että mine olen laupias ia neure sydhemest/ Ja teiden pite leutemen lewon teiden sijeluillen/
 11:30 Sille että minun ikeen ombi souelias/ ia minun corman on kewijä.

** Pahane) Autuas on se/ ioca minun töisten ia sanoistan itzens ei pahenna/ waan parennais.*

** Wäkiualta) Coska Omatundo eli murhelinen sydhen synnin tehden Euangeliumin saa maista ia ymmertä/ nin hen väkiuallalla siihen carckapi/ ettei yxiken hende sijte taidha poistemmata.*

** Wijsaudhella) se on/ se Eua'geliumin Totuus/ io'ga Christus ia Johannes sarnasit/ watanotettijn/ ia henelle oikius annetijn henen Lapsildans/ se on/ nijlde. wskolisilde/ Jotca Jumalan Wijsaudhen Lapset ouat.*

*Mutta ne mwdh/ iotca Walhen Lapset ouat/ ne ylencatzouat Jumalan Totudhen/ Sencaltaiset olit ne Phariseuset ia Lainoppenuet * Ikeen) Laki ia Käskysanat ouat couat ia ca'giat nin ettei yxiken ninen edesse kestä/ Mutta Christus/ ioca pyhen*

*Hengen andapi/ tekepi ne kieuiexi wskon
cautta.*

*Nin mös Risti ombi iwri yxi keuie Corma
nijlle/ iotca Euangelium maistauat ia oikein
tundeuat.*

XII. Lucu.

12:1 Silhen aican keui Jesus Sabbathina
laihoin lepitze. Nin henen Opetuslapsens
isosit/ ia rupeisit tächkäpeite ylesrepimen/
ia sömen.

12:2 Coska nyt Phariseuset sen negit/
sanoit he henelle/ Catzo/ sinun
Opetuslapses site tekeuet/ quin ei soui
Sabbathina tehdä.

12:3 Mutta hen sanoi heille/ Ettekö te
lukenuuat/ mitke Daudid teki coska hen
isosi/ ia ne iotca henen cansans olit?

12:4 quinga hen Jumalan hooneen
siselmeni/ ia söij edespanemisen leiuet/
ioita ei henen sopinut söödhe/ ei mös
ninen iotca henen cansans olit/ mutta
ainouain pappein.

12:5 Taicka ettekö te lagis lukenuuat/ että
Sabbathina rickouat papit Templis
Sabbathin/ ia ouat quitengin
nuchtettomat?

12:6 Mutta mine sanon teille/ Että tesse
se ombi ioca mös swrembi on/ quin
Templi.

12:7 Mutta ios te tiedheisitte mike se on/
Laupiudhen mine tahdon/ ia en wffri/
sijtte ette te swingan domitzisi wighattomia.

12:8 Sille että Inhimisen Poica on mös
Herra * Sabbathin päle.

12:9 Ja hen sielde edheskeui/ ia tuli
heiden Synagogaans.

12:10 Ja catzo/ sielle oli yxi Inhimine'/
iolla oli quiuettu käsi. Ja he kysyt
henelle/ sanodhe'/ Sopico Sabbathina
para'da? Se'päle/ ette he saisit canda

henen pälens.

12:11 Nin sanoi hen heille/ Cuca on teiste
Inhiminen/ iolla olis yxi lammas/ ia ios se
Sabbathina putois caiuon/ eikö hen rupeisi
sihen/ ia yleswedhä?

12:12 Quinga palio ialombi sis Inhiminen
on quin lammas? Sentedhen sopi kyllä
hyue tehdä Sabbathina.

12:13 Nin hen sanoi Inhimiselle/
wlgosoienna kätes. Ja hen wlgosoiensi. Ja
se tuli teruexi ninquin toinengi.

12:14 Silloin Phariseuset wlgoskeuit/ ia
neuuopidhit henen wastans/ quinga he
henen huckaisit.

12:15 Mutta coska Jesus sen ymmersi/
keui hen sielde pois. Ja palio Canssa
seurasit hende.

12:16 Ja hen teki caiki teruexi/ ia haastoi
heite hendens ilmoittamast.

12:17 Senpäle ette sen piti teutettemen/
quin sanottu oli Esaian Prophetan cautta/
ioca sanoi.

12:18 Catzo minun Poican/ ionga mine
wlgoswalitzin/ minun rackan/ iossa minun
sieluni ombi hyue sosijo. Mine panen
henen pälens minun Hengeni/ ia henen
pite Domion Pacanoille iulghistaman.

12:19 Ei hen ritele/ eike hwdha/ eike
yhdengen pidhe cwleman henen äändens
catuilla.

12:20 Murettua rokoa ei henen pidhe
serckemen/ ia switzeuat pellauaist ei pidhe
henen sammuttaman/ sihenasti ette hen
wlgoswiepi Domion woitoxi.

12:21 Ja hene' Nimens päle pite
Pacanoiten toiuoman.

12:22 Silloin edestootijn henen tygens yxi
ioca piruldariwattin/ sockia ia myckä/ ia
hen paransi henen/ nin että sockia ia
myckä seke puhui ette näki.

12:23 Ja canssa hemmestuit ia sanoit/
olleco teme se Daudid poica?

12:24 Mutta cosca Phariseuset sen cwlit/
sanoit he/ ei hen wlgosaia perchelei/
mutta Beelzebubin percheleitten pämiehen
wäelle.

12:25 Coska nyt Jesus tunki heiden
aiatoksen/ sanoi hen heille/ Jocainen
waldakunda erinyt itze wastaans/ se
kylmille tule. Ja iocainen caupungi taicka
hoone/ eranut itzeens wastan/ ei se
seiso.

12:26 Ja ios perchele wlgosaia perchelen/
nin hen erinyt on itzeens wastaan/ Quinga
sis henen waldakundans seisois?

12:27 Ja ios mine Beelzebubin wäelle
perchelet wlgosaiaisin/ kenengä wäelle sis
teiden poianna heite wlgosaiauat?

Sentäden pite heiden teiste domitzeman.

12:28 Mutta ios mine Jumalan Hengel
perchelet wlgosaian/ Nin tuli Jumalan
waldacunda teiden tygene.

12:29 Mutta quinga ioku taita ionghun
wäkeuen hoonesen siselkeudhe ia henen
taloons poisröwete/ ellei hen ensin sidho
site wäkeuete/ ia sitte röwe henen
hoonetans?

12:30 Joca ei ole minun cansani/ hen on
minua wastan. Ja ioca ei minun cansani
cocoo/ hen haiottapi.

12:31 Sentäden sanon mine teille/ Caiki
synnit ia pilca andexiannetan Inhimisten/
Mutta se pilca pyhe * Henge wastan/ ei
andexianneta Inhimisten.

12:32 Ja cukaikenens sanopi iotachin sana
Inhimisen Poica wastan/ se henen
andexiannetan. Mutta ioca sanopi iotachin
pyhe Henge wastan/ ei henen
andexianneta/ eike tesse/ eike tuleuaises
mailmas.

12:33 Taicka tehckette hywe puu/ nin tule
henen hedhelmens hyuexi/ taicka
techkette heiju puu/ nin tule hene'
hedhelme's heijuxi. Sille ette hedhelmeste

tutan puu.

12:34 Te Kykärmen sughut/ quinga te
woitte hyue puhua/ coska te oletta itze
pahat? Sille että sydheme' kyllydhest sw
puhupi.

12:35 Hyue Inhiminen edheswetä hyuest
sydhemen tauarast hyuie. Ja paha
Inhiminen edeswetä pahast sydhemen
tauarast pahoia.

12:36 Mutta mine sanon teille/ että
iocahitzest turhast sanast ionga Inhimiset
puhuuat/ pite heidhen luguntekemen
Domiopäiuene.

12:37 Sille että sinun sanoistas sine
wanhurscautetan/ ia sinun sanoistas sine
domitan.

12:38 Silloin kysyt henelle monicahdat
nijste kirianoppeneist ia Phariseusista/
sanodhen/ Mestari me tahdoma nähde
merckie sinulda.

12:39 Nin hen wastasi/ ia sanoi heille/
Temä häiju ia horalinen suku etzipi
mercki/ ia ei anneta henelle merckie/
waan Jonan Prophetan mercki.

12:40 Sille samalmodholla quin Jonas oli
walaskalan watzas colme päiue ia colme
öte/ nin pite Inhimisen Poian olemän
maan sydhemes colme päiue ia colme öte.

12:41 Ne Niniutin miehet pite
ylesnouseman domiolla tämen sugun
cansa/ ia sen domitzeman/ Sille ette he
paransit heidhens Jonasen sarnasta. Ja
catzo/ tessa on enämbi quin Jonas.

12:42 Drötingin Eteleste pite ylesnouseman
Domiolla tämen sugun cansa/ ia sen
domitzema'/ Sille ette hen tuli maan äriste
cwlemaan Salomonin wisautta. Ja catzo/
tesse on enembi quin Salomon.

12:43 Coska nyt se riettaisa He'gi on
wlgosme'nyt Inhimisest/ nin hen waelda
lepitze quiwia paickoi/ etzipi lepoa/ ia ei
leydhä.

12:44 Silloin hen sano/ Mine palaian minu' hoonesen ielle's/ custa mine wlgoslexin. Ja quin hen tule/ nin hen leutepi sen tyhien/ ia käweistyxi/ ia caunistetuxi.

12:45 Sijtte hen poismenee/ ia ottapi tyge's seitzeme' mwta Hengie/ itzeens pahe'bata/ ia siselmeneuet ia asuat sielle. Ja tuleuat sen Inhimisen wijmeiset pahemaxi quin ensimeiset. Nein mös tapactu telle pahalle sucucu'nale.

12:46 Coska hen wiele nyt puhui canssalle/ Catzo henen eitins ia weliens seisoit wlcon ia pydhit hende puhutella.

12:47 Nin yxi sanoi henelle/ Catzo sinun eitis ia sinun welies wlcon seisouat/ tachtouat sinua puhutella.

12:48 Nin wastasi hen/ ia sanoi sille sanansaattaialle/ Cuca on minun eiten/ taicka cutka ouat minun welijeni?

12:49 Ja hen wlgosoiensi kätens Opetuslastens polen/ ia sanoi/ Catzo minun eiteni/ ia minun welieni.

12:50 Sille että iocainen quin tekepi minun lseni tachton/ ioca on Taiuaisa/ hen on minun welien/ ia sisaren/ ia eiten.

** Sabbathin ylitze) Se on/ ioca Chrjstusen päälle wskopi/ hen on ylitze caiken Lagin/ ia ei taidha Laista nuhdelta/ echke hen rickois/ coska Rackaus ia Häte site waati ia ano.*

** Henge wastian) Syndi pyhe Henge wastian/ se on Euangeliumin ylencatzotus. Nincauuan quin se seisopi/ ei ensingen Syndi andexianneta.*

Sille se sotipi iwri wsko wastian/ iota paitzi ei ole ychteken Synnin andexiandamist/ Waan coska se poispannan nin wsko sijtte siseltule/ ia caiki synnit poispyhiteen

XIII. Lucu.

13:1 Sine peiue'/ wlgoskeui Jesus honesta/ ia istui meren tyghe.

13:2 Ja hene' tyge's cocostuijt palio Canssa/ nin että hen siselkeui hacten/ ia istui/ ia caiki Canssa seisoit rannalla.

13:3 Ja hen sanoi heille monella wertauxella/ sanodhen/

13:4 Catzo yxi kylueie wlgosmeni kyluemen/ ia coska hen kylui/ langeisit monicahdhat tien ohen/ Ja tulit linnut/ ia ylessöit nee.

13:5 Mutamat taas langeisit kiwistön/ cussa ei ollut heille palio mulda/ ia pijan ylesnousit/ Sille ettei heille ollut sywe maa/

13:6 Mutta coska auringo coitti/ nin he poudhittin/ Sille ettei heille ollut iwrtä/ nin he poisquietuijdt.

13:7 Mutamat la'gesit orientappuroihin/ ia oria'tappurat yleskaswoit/ ia läkehytit heiden.

13:8 Mutamat taas langesit hyueen mahan/ ia teijt hedhelmen/ Monicadhat satakerdaisen/ monicadhat cwsikymenkerdaise'/ ia monicadhat colme'kymenkerdaisen.

13:9 Jolla on coruat cwlla/ se cwllan.

13:10 Nin Opetuslapset edhesastuit/ ia sanoit henelle/ Mixi sine puhudh heille wertauxilla?

13:11 Nin hen wastasi/ ia sanoi heille/ Teiden on annettu tuta Taiuan waldakunnan salaudhet/ Waan ei heille ole annettu.

13:12 Sille että iolla * ombi/ henelle pite annettaman/ ia henellä pite kyll oleman. Mutta silde iolla ei ole/ pite mös sekin poisotettaman/ quin henelle on.

13:13 Sentedhen mine puhun heille wertauxilla. Ettei näkeueiset pide näkemen/

eike cwleuaiset/ cwleman/ eike ymmertämen.

13:14 Ja heisse teyteten Esaian noituus/ ioca sanoi/ Coruillan pite teiden cwleman/ ia ei ymmertämen/ ia näkeweisne pite teiden näkemen/ ia ei eckemen.

13:15 Sille että teme' Canssan sydhen on cowettu/ Ja coruillans he raskasti cwlit/ Ja silmens he wmpen panit. Ettei he ioskus näkisi silmille/ ia coruilla cwlisi/ ia sydhemelle ymmerdheisi/ ja palaiasisit/ ia mine parannaisin heite.

13:16 Mutta autuat teiden silmenne ouat/ sille he näkeuet/ ia teiden coruanna/ sille he cwleuat.

13:17 Sentähden totisesta sano mine teille/ että mo'da prophetat/ ia wa'hurskast halasit nähdhä iotca te näghette/ ia eiuet nähnyet/ ia cwlla/ iotca te cwletta/ ia eiuet cwlluuat.

13:18 Nin cwlcät te sis sen kylueien wertaus.

13:19 Coska iocu cwle waldakunnan sanan/ ia ei ymmerdhä/ nin tulepi se paha ia poistemma sen quin henen sydhemens kyluettin. Teme on se/ ioca tien ohen oli kyluetty.

13:20 Mutta se quin kiuistön kyluettin/ se ombi/ quin cwle sanan/ ia cocta ilolla sen ottapi.

13:21 Mutta ei ole henelle itzesensiwrtä/ waan hen ombi aialinen/ Nin coska waiua ia tuska pälekieuipi sanan tehden/ cocta hen pahane.

13:22 Mutta ioca orientappurain secan oli kyluetty/ se ombi/ quin cwle sanan/ ia temen Mailma' suru/ ia rickaudhen petos/ läkeytte Sanan/ ia hen tule hedhelmettömexi.

13:23 Mutta ioca oli hyuen Mahan kyluetty/ se ombi quin cwle Sanan/ ia ymmertä/ ia mös tootta hedhelmen ia

teke/ Nin että mwrtama teke satakerdaiset/ monicachta kusikymenkerdaiset/ ia monicachta colmekymenkerdaiset.

13:24 Toisen wertauxen hen pani heiden eteens/ sanoden. Taiuan waldakunda ombi yhden Inhimisen wertainen/ ioca kylui hyuen Siemenen henen peltons.

13:25 Mutta Inhimisten maates/ tuli henen wihoilissens/ ia kylui ohdakeet nisuijn sekan/ ia poismeni.

13:26 Coska nyt oras rupeis casuaman/ ia hedhelmeitzemen/ nin näghyit mös ohdacket.

13:27 Silloin edheskeuit perenisennen palueliat/ ia sanoit henelle/ Herra eikös hyue Sieme'de kyluenyt peltos/ custa sis henelle ombi ohdackeet?

13:28 Nin sanoi hen heille/ Wiholinen Inhiminen sen teki. Sanoit palueliat henelle/ Tadhocos sis ette me menem/ ia nee poishagem?

13:29 Mutta hen sanoi/ En/ senpäle ette coska te ohdacket ylesrewitte/ ettei te ynne nisua yleste'ma.

13:30 Sallicat ynne caswa molemat elonaica' asti. Ja elon aighala sanon mine elomiehille. Cootkat ensin ohdacket/ ia sitocat heite lychteixi/ poltetta/ Mutta nisut cootkat minun aittaani.

13:31 Toisen wertauxen hen pani heiden eteens sanodhe'. Taiuan waldakunda ombi Sinapin * iyuen wertainen/ ionga Inhiminen otti ia kylui peltoons/ ioca on pienin caikija siemenite.

13:32 Mutta coska se ylescaswoi/ nin hen ombi swrin caalein seghas/ ia tule puuxi/ nin että Taiuan linnut tuleuat/ ia tekeuet pesens sen oxain päle.

13:33 Toisen wertauxe' sanoi hen heille. Taiuan waldakunda ombi * Hapatoxe' wertaine' ionga waimo otti/ ia seghoitti

colmen wacan iauhoia/ siihen asti quin caiki happani.

13:34 Näme caiki Jesus puhui Cansalle wertauxilla/ ia ilman wertauxit ei hen miteken heille puhunut. Että se teuteteisin/ quin oli Prophetan cautta sanottu/ ioca sanoi/

13:35 Minun pite awaman suuni wertauxis/ ia minun pite wlgosröyhemen salatut mailman alghusta.

13:36 Silloin laski Jesus Canssan/ ia tuli cotija. Ja henen Opetuslapsens edheskeuit/ sanoden/ Wlgostoimita meille se wertaus Pellon ohdackeist.

13:37 Nin hen wastasi/ ia sanoi heille/ Inhimisen Poica on se ioca hyuen sijemenen kylui. Pelto on mailma. Se hyue Sijemen on Waldakunnan lapset.

13:38 Mutta ohdacket ouat sen pahan lapset.

13:39 Wihoilinen ioca sen kylui/ on perchele. Elonaica on Mailma' loppu. Elomiehiet ouat Engelit.

13:40 Sentehden ninquin ohdacket coconhaghetan/ ia tulella poltetan/ nin pite mös oleman temen Mailman loppuna.

13:41 Inhimisen Poica lehdettepi Engelinse/ ia heiden pite cocoman caiki pahoitoxet/ ia ne iotca wärytte tekeuet/ henen Waldakunnastans.

13:42 Ja heitteuet heiden cwman wgnijn/ Sielle pite oleman idku/ ia hambain kiristus.

13:43 Silloin pite ne wanhurskat kjltemen/ ninquin Auringo heiden Isens Waldakunnas. Jolla on coruat cwlla hen cwlkan.

13:44 Taas on Taiuaan waldakunda * Ardohaudhan wertainen/ ioca on Pellos kätketty/ ionga Inhiminen leusi/ ia kätki sen. Ja ilon tähden/ quin henelle sijte oli/ meni hen pois/ ia myi caiki mite henelle oli/ ia osti sen pellon.

13:45 Taas on Taiuaan Waldakunda Caupamiehen wertainen/ ioca hyui Perlye etzei/

13:46 Ja quin hen leusi yhden callijn Perlyn/ meni hen pois/ ia myi caiki mite henelle oli/ ia osti sen.

13:47 Taas on Taiuaan Waldakunda Nootan wertainen/ ioca on mereen heitetty/ cocoman caikinasi caloia/ Coska se sis teuten tuli/

13:48 Yleswedhit he sen rannalle/ ia istuit ia eroitit ne hyuet astijoihens/ mutta ne pahat he poisheittit.

13:49 Nein mös on tuleua Mailma' lopusa. Tuleuat Engelit/ ia poiseroittauat ne pahat waa'hurskaista/

13:50 ia heitteuet heiden cwmaan wgnijn/ Sielle pite olema' idku/ ia hampain kiristus.

13:51 Sanoi Jesus heille/ Ymmersittekö te nämet caiki? He sanoit henelle/ Ja Herra.

13:52 Nin sanoi hen heille/ Sentähden iocainen kirianoppenutt/ ioca on Taiuan waldakunda warten oppenut/ se on pereenisenen wertainen/ ioca henen Tauarastans edhestoopi * wtta ia wanha.

13:53 Ja tapactui/ Coska Jesus lopetti nämet puhet/ poislexi hen sielde/

13:54 Ja tuli henen syndyme maallens/ ia opetti heiden Synagogasans/ nin ette he hämmestuit/ ia sanoit/ Custa telle on teme Wijsaus/ ia näme awudh?

13:55 Eikö teme ole se sepen poica? Eikö henen eitens cutzuta Mariaxi? Ja henen weliens Jacob ia Joses/ ia Simon ia Judas/

13:56 Ja henen Sisarensa/ eikö nee caiki ole meiden tykene'? Custa sis telle on neme caiki?

13:57 Ja he pahenit henen ylitzens. Nin sanoi Jesus heille/ Ei Propheta cussan wähembi maxa/ quin cotonans/ ia

omisans.

13:58 Ja ei hen sielle monda
tunnustechtie tehnyt/ heiden epäwskons
tähdän.

** Jolla ombi) Cussa Jumala' sana
ymmertään/ sielle se itzens enendepi/ ia
Inhimiset paranda.*

*Mutta cussa se ei ymmertä/ sijne Inhimiset
pahetaan/ ia se wähenepi.*

** Sinapin iywe) Ei yxiken sana näghy nin
ylencatzotuxi eike hoono'maxi/ quin
Euangelium/ Ja ei quitengan ole ychten
wäkeuembe quin se.*

*Sille ette se wanhurscautta caiki ne/ iotca
sen pälle wskouat.*

Mutta Laki ia töödh eiuet site tege.

** Hapannos) Se ombi mös se sana/ ioca
Inhimiset mwttlepi ia wdhistapi.*

** Ardhoahauta) Teme peitettu ia salattu
Ardhoahauta ombi Eua'gelium/ quin on
meiden Ymmerdyxesta salattu/ ia tesse
Taiuan walda kunnaxi cutzutaan/ ioca
meille Ardon ia wanhurscaudhen andapi
ilman ansiota.*

*Sentäden coska se leuten/ nin se
ilahutta/ se on/ iloisen sydheme' se
saattapi/ iota ei yxiken töö taidha matkan
saatta.*

*Teme Euangelium ombi mös se callis
Perlö.*

** Wtta ia wanha) Se Wanha ombi laki.
Se wsi ombi Euangelium*

XIV. Lucu.

14:1 Slhen aijcan/ cwli Herodes *
Neliesruhtinas Jesusen sanoma' ia sano
paluelioijlle's/

14:2 Teme o'bi se Joha'nes castaia/ hen
on ylesnosnut cooluista/ Se'teden hen
tekepi sencaltaiset awudh.

14:3 Sille Herodes oli Joha'nesen
kiniottanut/ sitonut/ ia fangeuxen pannut/
Herodiaxen/ henen weliense Philippusen
emänen tehden.

14:4 Sille ette Johannes oli henelle
sanonut/ Ei soui sinun hende pite.

14:5 Ja quin hen tahdhoi henen tappa/
Pelkesi hen Canssa/ Sille he pidhit henen
Prophetan edhest.

14:6 Coska sis Herodesen syndyme Juhla
pidhettin/ hyppeisi Herodian tyter heiden
edhesens. Ja se kelpas Herodesen.

14:7 Sentädhen hen lupasi henelle
wannotul walalla/ että hen tachtai henelle
anda/ mitekutakin hen anoijs.

14:8 Nin hen sanoi/ quin henen eitens
ennen henelle oli opettanut/ Anna minulle
(ma hen) tesse fatilla Johannesen castaian
päe.

14:9 Ja Kuningas tuli murheisens. Mutta
quitengin sen wa'notun wala' tähdän/ ia
nijnnen iotca ynne atrioitzit/ käski hen
anda henelle.

14:10 Ja lehetti böwelit leickaman
Johannisen caula tornissa.

14:11 Ja hene' päens edheska'nettin
fadis/ ia a'netin picalle. Ja hen weij sen
eitelle's.

14:12 Ja edeskeuit hene' opetuslapsens/
ia poisotit henen rumins/ ia hautasit sen
ia menit ia ilmoitit sen Jesuselle.

14:13 Coska nyt Jesus sen cwli/ poismeni
hen sielde hahdella äri malle harhaan. Ja
coska Canssa sen cwli/ noudhatit he
hende ialgha' caupu'geista.

14:14 Ja Jesus wlgoskeui/ ia näki palion
Canssan/ ia armachti heiden pälens/ ia
paransi heiden Sairaansa.

14:15 Mutta echtana edheskeuit
Opetuslapset henen tyhens/ ia sanoit/
Teme ombi ärima/ ia öö tulepi/ Laske
Canssa tykyes kylijn menemen/ ia

heillense roca ostaman.

14:16 Nin sanoi Jesus heille/ Ei taruitze heiden poismenne/ andacat te heiden södhe.

14:17 He sanoit henelle/ Ei ole meillä tesse enämbi quin wisi leipe/ ia caxi cala.

14:18 Sanoi hen/ Tocatta minulle nee tenne. Ja keski Ca'san istua roholle sömen.

14:19 Ja otti nee wisi leipe/ ia caxi cala/ Ylescatzatti Taiuasen/ kijtti Jumala/ murssi ia annoi ne leiuet Opetuslapsillens/ ia Opetuslapset annoit ne Canssalle/

14:20 Ja he söijt caiki/ ia rawittijn.

14:21 Nin he cocoisit muruia caxitoistakymende corghia teunnä/ quin ylitze ieit. Mutta ne iotca olit sönuet/ oli lehes wisi tuhat miest ilman waimoita ia lapsita.

14:22 Ja cocta wadi Jesus henen Opetuslapsens että heiden hachten astuman piti/ ia menemen henen edhellens toiselle ra'nalle/ nincauuan että hen Canssan heneldens laski.

14:23 Ja coska hen oli Canssat heneldens laskenut/ astui hen yxinens woorellen rucoelman. Ja coska echo ioudui/ oli hen sielle yxinens.

14:24 Mutta haaxi oli io keskelle mertä/ ia ahdistettin alloilta/ Sille että wasta twli oli.

14:25 Mutta öelle * nelienes wartios/ tuli Jesus heiden tygens/ kieudhe' mere' pälä.

14:26 Ja coska Opetuslapset neijt henen meren päle kieuuen/ peliestyit he/ ia sanoit/ Köpeli se on/ ia pelgon tehden hwdhit.

14:27 Nin Jesus puhui cocta heille/ ia sanoi/ Olcat hyues turuas/ mine olen/ elket peliestyckö.

14:28 Nin wastasi Petari hende/ ia sanoi/ Herra/ ios sine olet/ sitte käske minua tyges tulla wettein päle.

14:29 Nin hen sanoi/ Tule. Ja coska Petari hahdest wlgosastui/ ia kieui wettein päle että hen menis Jesusen tyge.

14:30 Mutta coska hen näki ialon ilman nin hen cauhistui/

14:31 ia rupesi waioman/ hwti hen sanoden/ Herra/ auta minua. Nin Jesus cocta oiensi kätens/ ia tartui heneen kijnni/

14:32 Ja sanoi henelle/ O sine heicowskoinen/ mixi sine epälit? Ja coska he astuit hadhen siselle/ nin tyueni ilma.

14:33 Mutta ne/ iotca olit hahdesa/ edheskeuit/ ia kumarsit hende/ ia sanoit/ Totisesta olet sine Jumalan Poica.

14:34 Ja coska he olit ylitze mennyuet/ tulit he Genezarethin maalle.

14:35 Ja coska sen paican Canssa tunsit henen/ wlgoslehetit he ymberins caiken sen maan sanansaattaiat/ ia tooit henelle caikinaiset kipijet/

14:36 Ja rucolit hende että he waiuoin henen waatens paltesen rupeaisit. Ja caiki iotca sihen rupeisit/ ne teruexi tulit.

** Neliesruchtinas) Judean makunda oli iaghettu Nelien Walla ala/ Senteden cutzuttin iocainen Waldamies Tetrarchaxj/ se on Neliesruchtinas.*

** Wartius eli walueus) Muinein Öö iaghettijin neliehen Wartiahan/ ia cullakin oli colmet hetki.*

XV. Lucu.

15:1 Silloin edheskeuit Jesusen tyge/ kirianoppenuuat ia Phariseuset iotca Jerosolimast tulluuat olit/ ia sanoit.

15:2 Mixi sinun Opetuslapses ylitzkieuuet nijnen wanhinbaiden sädhöt? Sille eiuet he pese käsiense/ coska he leipe söuet.

15:3 Nin hen wastaden/ sanoi heille/ Mixi

mös te ylitzkieut Jumalan käskyn teiden sätyn tähden? Sille että Jumala käski sanoden/

15:4 Cunnioita lsees ia eitees/ Ja ioca kirolepi lseens eli eitiens/ henen pite colemalla cooleman.

15:5 Mutta te sanotta lsellen taicka eitillen/ iocahinen sanocan/ Se ombi Jumalan annettu/ iolla minun piti sinua autaman/

15:6 ia ei cunnioita henen lsens taicka eiteens/ Ja te olette tyhijexi tehnyuet Jumalan käskyn/ teiden sädhyn tähden.

15:7 Te wlcocullatud/ Esaias oijkein noidhui teiste sanoden/

15:8 Teme Canssa lehestypi minua suullansa/ ia hwlillans minua cunnioitzeuat/ mutta heiden sydhemens on caukan minusta.

15:9 Wan turhan he palueleuat minua/ opettaden site opetost ioca on Inhimisten käsky.

15:10 Ja hen cutzui Canssan tygens/ ia sanoi heille/ Cwllkat ia ymmerteket.

15:11 Ei se quin suusta siselkieupi saastuta Inhimiste/ Mutta se quin suusta wlgoskieupi/ se sastuta Inhimisen.

15:12 Nin edheskeuit henen Opetuslapsens/ ia sanoit henelle/ Tiesickös että Phariseuset pahenit/ coska he cwllit tämen Puheen?

15:13 Mutta hen wastasi ia sanoi/ * Jocainen istutos/ iota ei minun Taiualinen lsen istuttanut pite iurinsens ylesreuittemen.

15:14 Andacat heiden olla/ he ouat sockiat/ ia sockiaden taluttaiat. Jos nyt sockia sockiata taluttapi/ nin he molemat kropijn langeuat.

15:15 Nin wastasi Petari ia sanoi henelle/ Wlgostojmita meille täme tapaus.

15:16 Nin sanoi Jesus/ Wielekö te nyt pwtutt ymmerdhyst?

15:17 Ettekö wiele ymmerdä? Että caiki mite suusta siselmene/ se mene watzan/ ia sille on loonnolinen wlgosmeno?

15:18 Mutta ne iotca suusta wlgoskieuuet/ ne lechteuet itze sydhemeste/ ia ne saastuttauat Inhimisen.

15:19 Sille ette sydhemeste wlgoskieuuet pahat aiatoxet/ murhat/ hooruuet/ hauriuxet/ warcauxet/ wäret todhistuxet/ pilcat.

15:20 Neme saastuttauat Inhimisen. Mutta Pesemettömille käsille söödhe ei se Inhimiste saastuta.

15:21 Ja Jesus sielde poiskeui/ ia tuli Tyrin ia Sidonin maan ären.

15:22 Ja catzo/ yxi Cananean waimo/ ioca nijste maan äriste oli tullut/ hwti henen tygens sanoden/ O Herra/ Daudin Poica/ armadha minun päleni/ Minun tytteren hirmuisest rijwatan perchelelde.

15:23 Mutta ei sanakan hende wastanut. Nin henen Opetuslapsens edheskeuit/ ia rucolit hende/ sanoden/ Eroita hende sinustas/ sille hen hwta meiden ielkin.

15:24 Nin hen wastaten sanoi/ En ole mine lehetetty/ waa nijnen cadhotettuun lammasten tyge Israelin hoonesta.

15:25 Mutta se tuli ia cumarsi hende sanoden/ Herra/ auta minua.

15:26 Nin hen wastaten sanoi/ Ei olle se souelias/ otta lastein leipe ia heitte penickoille.

15:27 Nin se wastasi/ Totta Herra. Sööuet quitengin penickat nijste muruista/ iotca heiden Herrains peudhelde putuuat.

15:28 Silloin Jesus wastaten sanoi henelle/ O waimo/ swri ombi sinun wskos/ olcon sinulle ninquins sine tahdot. Ja henen tyttersens tuli teruexi samalla hetkelle.

15:29 Ja Jesus sielde edheskeui/ tuli Galilean meren tyge/ ia ylesastui worelle/

istui siihen.

15:30 Ja palio Canssa edeskeuit henen tygens/ Ja toijdh cansans onduuat/ sokiats/ kuroit/ myket/ Raiarickot/ ia palio muita/ Ja heitit ne Jesusen ialkaden eteen.

15:31 Ja hen paransi heiden/ nin että Canssat imehtelit/ koska he neijt ne myket puhuan/ Raiarickot teruet oleuan/ Onduuat kieuuen/ sockiat näkeuen/ ia cunnioitzit Israelin Jumalat.

15:32 Ja Jesus cutzui Opetuslapsens tygens/ ia sanoit/ Mine armadhan Canssan päle/ Sentähden että he ouat io colmet peiue minun tykeneni wijpyneet/ Ja ei ole heille söteuet/ Ja en mine tahdo heite tyköeni paastuten poislaske/ ettei he tielle wäsy.

15:33 Nin sanoit hene' Opetuslapsens henelle/ Custa me saa'ma tesse ärimaas nin mo'da leipe/ ette me rauitzemma nein palion Canssan?

15:34 Ja Jesus sanoit heille/ Mittoman leipe teille on? He sanoit/ Seitzemen/ Ja wehe calaisija.

15:35 Nin hen käski Canssan maan päle atrioijtzeman.

15:36 Ja hen otti ne seitzemen leipe/ ia calat/ kijtti Jumalat/ mursi/ ia annoi Opetuslastens/ ia Opetuslapset annoit Canssalle/ Ja he caikin söijt/ ia rawittijn.

15:37 Ja ylesotit mite lighaxi ieij/ seitzemen corghia teunnens muruia.

15:38 Mutta ne iotca söijt/ olit nelie tuhatta mieste/ ilman waimoita ia lapsita.

15:39 Ja quin hen oli Canssan tyköens laskenut/ astui hen hachteen/ ia tuli Magdalan raiaille.

** Jumalan annetu) Se on/ eipe mine taidha sinulle site anda/ se on kircolle luuattu/ Mine tahdon sen anda Jumalan*

*palueluxexi * Jocainen istutos) Se on caiki oppi ia Waicutos/ quin ei Jumala waicuta Inhimises/ se ombi Syndi.*

Ja teste nähden quin Omaechto ombi iwri woimatoin Jumalasis asioisa.

XVI. Lucu.

16:1 Nln edhesastuit henen tygens ne Phariseuset ia Sadduceuset kiusaten hende/ että hen merkin Taiuasta osotais heille.

16:2 Nin hen wastasi ia sanoit heille/ Echtolla te sanotta/ Seijes ilma tulepi/ sille että Taiuas ruskotta.

16:3 Ja homeneltain/ Tenepene tule coua ilma/ Sille että Taiuas ruskotta/ ia on pytere. Te wlcocullatut/ Te taidhat Taiuan moodhon domita/ Ettekö te taidha mös tämen aigan * merkie domita?

16:4 Teme heijw ia hooralinen sucukunda etzipi merki/ ia ei anneta henelle merkie/ wan Jonan Prophetan merki. Ja hen ietti heiden/ ia poismeni.

16:5 Ja koska henen Opetuslapsens olit tulluuat ylitze toiselle rannalle/ olit he wnochtanuuat leiuet otta mötens.

16:6 Nin Jesus sanoit heille/ Catzocat ia cauattacat teiden Phariseusten ia Sadduceuste' hapatoxest.

16:7 Nin he aiattelit itzellens sanoden/ Emme me leipie ottaneet cansam.

16:8 Quin nyt Jesus sen tumsi/ sanoit hen heille/ Te wehevskoiset/ mite te suretta keskenen etett te leipie ottaneet cansan?

16:9 Ettekö wiele ymmerdhe? Taicka eikö te muista nite wijtte leipe/ ia wijtte tuhatta inhemiste/ ia mittoman korgia te ylesotitta?

16:10 Eike mös nite seitzende Leipe/ ia nelie tuhatta Inhimiste/ ia mittoman corghia te ylesotitta?

16:11 Quinga sis se tule ettei te ymmerdä (etten mine leiuest teille site sanonut/ ette teiden pideis cauattaman sijte Phariseusten ia Sahduceusten hapatuxest?)

16:12 Silloin he ymmersit/ ettei hen käskenyt cauatta leiuen hapatuxest/ mutta Phariseusten ia Sadduceusten opetuxest.

16:13 Silloin tuli Jesus Cesarean maan ären/ ioca cutzutan Philippusen/ ia kysyi Opetuslapsillens ia sonoi/ Kenenge sanouat Inhimiset minun Inhimisen Poijan oleuan?

16:14 Nin he sanoit. Monicadhat Johannem castaian. Mutta mutomat Heliam. Mutomat taas Jeremiam/ taicka yhden Prophedade' lugusta.

16:15 Sanoi hen heille/ Mutta kene'ge te sanotta minun oleuan?

16:16 Nin wastasi Simon Petari/ ia sanoi/ Sine olet se Christus eläuen Jumalan Poica.

16:17 Ja Jesus wastaden sanoi henelle/ Autuas olet sine Simon Jonan poica/ sille että liha ia weri ei ilmoittanut sinulle/ mutta minun Isen ioca on Taiuaisa.

16:18 Mutta mine woroin sanon sinulle/ että sine * olet Petari/ ia temen callion päle tahdon mine rakeda minun Seurakundani/ ia heluetin portit ei pide hende ylitzewoittama'.

16:19 Ja mine annan sinulle Taiuan waldakunnan Awaimet/ Ja caiki quin sine maan päle sidhot/ pite sidhottun oleman Tiuaisza/ Ja caiki quin sine pästet maan päle/ ne pite mös pästetyt oleman Taiuaisza.

16:20 Nin hen haasti Opetuslapsillans kellengen sanomast että hen oli se Jesus Christus.

16:21 Sijte aighasta rupeis Jesus iulgistaman Opetuslapsillens/ että henen pite Jerosoliman menemen/ ia palion

kersimen nijlde Wanhimilda/ ia Pappedhen pämiehilde/ ia kirianoppenuilda/ ia tapettama' ia colmanden peiuen ylesnouseman.

16:22 Ja quin Petari otti henen eränens/ rupesi hen nuchteleman hende/ sanoden/ Armadha itzees Herra/ elken se sinun tapachtuco.

16:23 Nin hen kensijn ymberins/ ia sanoi Petarille/ Mene pois minun tyköeni Satana/ sine estet minua/ Sille ettet sine ymmerdä nijte/ iotca ouat Jumalan/ mutta ne quin Inhimisten ouat.

16:24 Silloin Jesus sanoi Opetuslapsillens/ Jos ioku tactopi minua seurata/ hen kieldeken itzens/ ia ottakan ristins pälens/ ia seuratkaan minua.

16:25 Sille että ioca tacto henen hengens kätkije/ hen huckutta sen. Mutta ioca henen hengens hucutta minun tehten/ hen leutepi sen.

16:26 Mite se autta Inhimisen/ ios hen caiken Mailman woitta/ ia sielunsa wahingon tekepi? Taicka mite andapi Inhiminen/ iolla hen sielunsa lunastapi?

16:27 Sille se tosin tapachtupi/ että Inhimisen Poigan pite tuleman henen Isens cunnias Engeleitens cansa/ ia silloin hen maxapi itzekungin tödhens ielskin.

16:28 Totisesta sanon mine teille/ Ouat mwmatat tessä seisouista/ iotca ei pide * colemata maistaman/ sihenasti quin he näkeuet Inhimisen Poigan tuleuan henen waldakunnasans.

** Aigan mercki) Christus heite nuchtele/ ettei he tainued ymmerdä hende tullehexi/ nijste merckiste ia wäkeuiste teghoista/ quin hen teki/ iotca merckit Prophetat olit ennustanuet henen aialans tapachtumaan/ * Sine olet Petari) Cepha Syriaxi/ Petros Grekixi/ cutzutan Somexi Callio.*

Ja caiki Christitudh ouat Petarit/ sen tunnustoxen cautta/ ionga Petari tesse tekepi/ ioca tunnustos on se Callio/ ionga päle itze Petari ia caiki Chistitudh ylesraketudh ouat/ Nin ettei caiki heluetin portit/ se on Syndi/ coolema/ heluetti/ Mailmainen wijsaus/ walta >etc. woi site ylitzewoitta.

** Coolemata) Se on/ ioca wskopi minun päleni/ ei henen pidhe colemata näkemen. Joh. 8. 11. 12.*

XVII. Lucu.

17:1 JA cudhen peiuen peräst/ otti Jesus Petarin/ ia Jacobin ia Johannem henen weliense tygens/ ia weij heiden erinens corckian wooren päle/ ia kirkastettin heiden edhesens.

17:2 Ja henen caswons paisti ninquin auringoinen/ ia henen waattens tulit walkiaksi ninquin yxi walkeus.

17:3 Ja catzo/ heille ilmestyit Moses ia Elias henen cansans ynnepuhuuaiset.

17:4 Nin wastasi Petari/ ia sanoi Jesuselle/ Herra/ hyue on meiden tesse olla/ ios sine tahdot/ nin me teemme tähän colmet maia/ sinulle yhden ia Mosesen yhden/ ia Elian yhden.

17:5 Wiele henen puhuesans/ catzo/ walkia pilui ymberiwarios heiden. Ja catzo/ ääni piluest sanoi/ Teme on minun racas Poican/ iossa minulle on hyue soosijo/ Cwlcat hende.

17:6 Ja quin Opetuslapset sen cwlit/ langesit he caswoillens/ ia peliestyt sangencouan.

17:7 Ja Jesus edheskeui/ ia rupeis heihin/ ia sanoi/ Noskat ia elket pelietkö.

17:8 Coska he nyt silmense ylesnostit/ eiuet he keteken nähnyuet/ mutta Jesusen yxinens.

17:9 Ja quin he alasmnit worelda haastoi heite Jesus/ sanoden/ Elket kelleken täte näkyä sanoko/ sihenasti Inhimisen Poica coolluista ylesnouse.

17:10 Nin kysyt henen Opetuslapsens henelle sanoden/ Mixi sis ne kirianoppenuuat sanouat/ että Elian pite ennen tuleman?

17:11 Nin Jesus wastaden/ sanoi heille/ Elias tosin ennen tulepi/ ia caiki cohendapi.

17:12 Mutta mine sanon teille/ että Elias io on tullut/ ia eiuet he tundenuuat hende/ mutta teghit hänen mite he tachtoit. Nin mös Inhimisen Poica on heilde kerssiue.

17:13 Silloin ymmersit Opetuslapset/ että hen Johannesest castaiast oli sanonut.

17:14 Ja quin he Canssan tyge tulit/ edheskeui yxi mies henen tygens/ ia langesi poluillens henen etens sanodhen/ 17:15 Herra/ armada minun poicani päle/ sille hen on kuutaudhilinen/ ia hartasti waiuatan/ sille wsein hen langepi tuleen ia wsein weteen.

17:16 Ja mine toin hene' sinun Opetuslapsilles/ ia eiuet he woinuut hende parata.

17:17 Nin Jesus wastaden sanoi/ O epewskoinen/ ia canghia sucukunda/ Quingacauan minun pite teiden cansan oleman? Quingacauan minun pite teite kersimen? Tocat hende tenne.

17:18 Ja Jesus sen rangaisi/ ia perchele heneste wlgosmeni. Ja se pilti parani sille hetkelle.

17:19 Silloin edheskeuit Opetuslapset Jesusen tyge ohelle/ ia sanoit/ Mixei me woinuut site wlgosaia?

17:20 Nin Jesus sanoi heille/ Teiden epäwskon tähden. Totisesta sanon mine teille/ Jos teille olis wsco ninquin Sinapin

iyue/ nin te mahdaisit sano tälle worelle/
Sijrdhe sinus teste sinne/ nin se sijrtäis.
Ja ei teille miten ole mahdotondh.

17:21 Waan teme suku ei wlgosmene/
mwtoin quin rucuuxella/ ia paastolla.

17:22 Coska he nyt asuijt Galileas/ sanoi
Jesus heillen/ Tuleua on/ että Inhimisen
Poica ylenannetan Inhimisten käsijn/

17:23 ia he tappauat henen/ ia colman
peiuen hen ylesnousepi. Ja he tulit sangen
murehisens.

17:24 Ja coska he tulit Capernaumijn/
edheskeuit ne iotca werorahan yleskannoit
Petarin tyge/ Ja sanoit/ Eikö teiden
Mestarin ole hariaannut Weroraha
maxaman?

17:25 Sanoi hen/ On nijngihin. Ja quin hen
siselle tuli hoonesen/ ennetti henen Jesus
ia sanoi/ Mites lulet Simon? Cuilda maan
Kuningat ottauat Weron? Omilda
lapsildans/ taicka werailda?

17:26 Sanoi Petari henelle. Werailda. Sanoi
Jesus henelle/

17:27 Sis * lapset ouat wapadhet/ Mutta
senpäle ettem me heite pahannaisi mene
merelle/ ia heite onges/ ia se cala/
iongas esin saadh/ ota ia awa henen
suuns/ nin sine leudhet yhden pe'ningin/
ota se/ ia anna heille/ minun ia sinu'
edhestes.

** Lapset ouat wapahat) Waicka Christus
wapa oli/ quitengin hen Weron andoi/
Lehimeisens mielennoutexi/ Nin mös ombi
yxi Christitu mones asias wapa
itzepolestans. Mutta quitengin hen andapi
itzemielellens Lehimeisens awuxi ia
palueluxexi.*

XVIII. Lucu.

18:1 Silhen aican edheskeuit Opetuslapset

Jesusen tyge/ sanoden/ Cuca on sis se
swurin Taiuan waldakunnas?

18:2 Ja Jesus cutzui tygens yhden lapsen/
ia seisatti sen heiden keskellens ia sanoi/

18:3 Totisest sanon mine teille/ Ellette te
kienny ia tule ninquin lapset/ nin ette te
siselkieu taiua' waldaku'dan.

18:4 Joca nyt itzens alistapi/ ninquin teme
lapsi/ se ombi swrin Taiuan waldakunnas.

18:5 Ja ioca holhopi yhden sencaltaisen
minun nimeeni/ hen holho minun.

18:6 Mutta ioca pahendapi yhden neiste
pienimist/ iotca minun päleni wskouat/
Parambi henen olis/ että Myllyn kiwi
ripustetaisin henen caulans/ ia wpotetaisin
meren syueyteen.

18:7 We mailman pahannoxen tähden. Sille
pahannos kumminghin tule. We quitengin
sen Inhimisen/ ionga cautta pahannos
tule.

18:8 Mutta ios sinun kätes/ taicka sinun
ialkas pahendapi sinun/ nin leicka se
pois/ ia heite pois tykees. Parambi on
sinun elemehen onduuana siselkieudhe/
taicka raiarickon/ quin sinulla olis caxi
kätte ia caxi ialca/ ia heiteteisin sihen
ijancaikiseen Tuleen.

18:9 Ja ios sinun silmes pahendapi sinun/
nin puhckais se wlgos/ ia heite pois
tykees. Parambi on sinun elemehen
siselkieudhe silmepoolla/ quin sinulla olis
caxi silme/ ia heiteteisin heluetin Tuleen.

18:10 Catzocat ettet te ylencatzo ychte
neiste pienimist/ Sille mine sanon teille/
että heiden Engelins Taiuaisa/ aina
näkeuet minun lseni caswon/ ioca on
Taiuaisa.

18:11 Sille että Inhimisen Poica tuli
wapauttaman/ site quin catonut oli.

18:12 Mite te luletta? Jos iollakin
Inhimiselle olis sata lammast/ ia yxi heiste
exyis? Eikö hen iätäis ne yhdexenkymme'd

ia yhdexen mäghillen/ ia menis/ ia etzeis site exynyttä?

18:13 Ja ios nin tapactu/ että hen leutepi henen/ Totisesta sano' mine teille/ hen iloitzepi enämin sen ylitze/ quin yhdexenkymmenen ia yhdexen/ iotca eiuet exynyuet.

18:14 Ei ole mös nin teiden Taiualisen lsenne tachtu/ että yxiken neiste wähimiste huckuis.

18:15 Mutta ios sinun welies wastas ricko/ nin mene ia rangaise hende/ sinun keskenes ia henen yxinens. Jos hen sinua cwle/ Nin sine olet woitoxi sanut sinun welies.

18:16 Jos ei hen sinua cwle/ Nin ota wiele nyt yxi eli caxi cansas/ senpäle että caiki asiat pite cahden taicka colmen todhistaian suusa seisoman.

18:17 Ellei hen nijte cwle/ nin sano Seurakunnalle. Ellei hen Seurakunda cwle/ Nin pidhe hende ninquin Pacana ia Publiciani.

18:18 Totisesta mine sanon teille/ Caiki mite te maan päle sidhotta/ pite mös Taiuas oleman sidhottudh. Ja caicki mite te pästet maan päle/ pite mös Taiuas oleman pästetydh.

18:19 Taas sano' mine teille/ Että misse ikenens cappalesa caxi teiste sopiuat maan päle/ iota he rucoleuat/ sen heiden pite saaman minun lseldeni/ ioca on Taiuaisa.

18:20 Sille että cusa caxi taicka colme coco'tuleuat * minun nimeeni/ sijne mine olen heiden keskellens.

18:21 Silloin Petari edheskeui henen tygens ia sanoi/ Herra/ Quinga wsein minun welie' ricko minua wasta'/ ia mine henelle antexianna'? Ongo seitzemen kerda kulle?

18:22 Sanoi Jesus henelle/ En sano mine

sinulle waiuoin seitzemen kerta/ mutta seitzemenkymende kerta seitzemen.

18:23 Sentäden ombi Taiuaan waldakunda yhten Kuningan werdattu/ ioca tachtu lucua laske palueliains cansa.

18:24 Ja quin hen rupeis laskeman/ tuli yxi henen eteens/ ioca oli henen welca kymenen tuhatta leiuisket.

18:25 Ja ettei henelle ollut wara maxa/ käski Herra henen myytä/ ia henen emendens/ ia lapsens/ ia caiki mite henelle oli/ ia maxetta.

18:26 Nin se paluelia mahanlangesi/ ia rucoli hende sanoden/ Herra/ Ole kersiueinen minun cansani/ ia caiki mine maxan sinulle.

18:27 Nin armachti Herra sen paluelian päle/ ia pästi henen/ ia welghan andexiannoit henelle.

18:28 Nin se paluelia wlgosmeni/ ia leysi yhden henen cansapaluelioistans/ ioca oli henen welca sata penningit. Ja hen rupeis henen kijni/ ia saij henen caulasta/ ia weti/ sanoden/ Maxa welcas.

18:29 Nin henen cansapaluelians mahanlanges/ ia rucoli he'de sanode'/ Ole kersiueinen minun ca'san/ ia caiki mine maxan sinulle.

18:30 Mutta ei hen tactonut/ waan meni ia heitti henen tornin/ sihenasti että hen welghan maxais.

18:31 Coska nyt mwdh henen cansapaluelians sen neghit/ mite techtin/ murehdit he sangen ia tulit/ ia ilmoit heiden Herralle's caike' mite oli techty.

18:32 Silloin cutzui hene' Herra's sen etee's ia sanoi henelle/ Sine paha paluelia/ caiken sen welgan mine sinun andexiannoin ettes minua rucoilit.

18:33 Eikö mös sinun pitenyt armachtaman sinun cansa paluelias päle/ ninquin minekin armadhin sinua?

18:34 Ja henen Herrans wihastui/ ia ylenannoi henen böueleille/ sihenasti että hen maxais caiki mite hen oli henelle welca.

18:35 Nin mös minun Taiualinen Isen teiden tekepi/ iollei itzecukin andexianna henen weliens teiden sydhemisten heiden ricoxitans.

** Minun Nimeheni) Se on/ Minun keskyni ielkin/ ia minun Cunniaxeni/ nin se caiki hyuesti menesty ia kieupi.*

XIX Lucu.

19:1 JA se tapactui/ Coska Jesus oli teuttenyt näme puheet/ poislexi hen Galileast/ ia tuli Judean maan raioille sillepolel Jordanin.

19:2 Ja palio Canssa seurasit hende/ ia sielle heite paransi.

19:3 Ja edeskeuit Phariseuset henen tygens kiusaten hende/ ia sanoit henelle/ Mactako mies eritä emännestens caikinaisen syyn tehden?

19:4 Nin hen wastasi/ ia sanoit heille/ Ettekö te lukenuuat/ että ioca alghusta Inhimisen teki/ miehe' ia waimon hen heide' teki.

19:5 Ja sanoit/ Sentäden loopu mies isestens ia eitestens/ ia kijniteten emändehens/ ia tuleuat caxi ychten lihan/

19:6 Nin eiuet he ole nyt caxi/ mutta yxi liha. Jonga sis Jumala ychten souitti/ ei pide Inhimisen site eroittaman.

19:7 Nin he sanoit henelle/ Mixi sis Moses käski anda eroitus kirian/ ia sen ylena'da?

19:8 Sanoi hen heille/ Teiden sydheme' * cowudhen tähde' salli Moses eroitta teite teide' emäniste'. Waan alghusta ei nijn ollut.

19:9 Mutta mine sano' teille/ että

cukaikene's hylke henen emände's mwtoin quin horudhen tehden/ ia naipi toisen/ hen teke horin. Ja ioca sen hylietyn ottapi/ se horin teke.

19:10 Henen Opetuslapsens sanoit henelle/ Jos miehen syy nin on emänen cansa/ sijtte ei ole hyue awioskeskuu' itzeens anda?

19:11 Hen sanoit heille/ ei caiki tete sana ota/ Mutta ne ioille se annettu on.

19:12 Sille että mutomat ouat cohitut/ iotca eitins cochdust nin syndynyuet ouat. Ja ouat cohitut/ iotca Inhimisilde/ cohitut ouat. Ja ouat cohitut/ iotca * itzeheidens cohitzit Taiua' waldakunnan tehden. Joca woipi otta/ se ottacan.

19:13 Silloin wietin henelle lapset/ että hen laskis käte's heide' päle's ia rucoilis. Mutta Opetuslapset nuchtelit heite.

19:14 Waan Jesus sanoit heille/ Sallicat lapset ia elkete estekö heite tulemast minu' tykeni/ sille ette sencaltaisten ombi Taiuan walaku'da.

19:15 Ja quin hen oli pa'nut kätens heiden päle's poismeni hen sielde.

19:16 Ja catzo yxi edheskeui ia sanoit henelle/ Hyue Mestari/ mite hyue minun pite tekemen/ että minulle olis ijancakinen eläme?

19:17 Nin hen sanoit henelle/ Mixi sine cutzut * minun hyuexi? Eikenge' ole hyue wan ainoa Jumala. Mutta ios sine tachtö elämen siselkieudä/ nin pidhe käskyt.

19:18 Nin hen sanoit henelle/ Cutka? Jesus sanoit/ Ele tapa. Ele hooriteghe. Ele warghasta. Ele wärin todhista.

19:19 Cunnioita Ises ia eites. ia racasta sinun lähimeistes ninquin itzesinuas.

19:20 Sanoi henelle se nooricainen/ caiki näme mine pidhin minun noorudhestan/ mite wiele minun pwtthu?

19:21 Sanoi henelle Jesus/ Jos sine

tahdot * teudeline' olla/ nin mene ia myy mite sinulla on/ ia anna waiuasten/ ia sinun pite saaman tauaran Taiuasa/ ia tule seura minua.

19:22 Coska nyt noricainen cwli sen puhen/ poismeni hen murehisans/ Sille että henelle oli palio rickautta.

19:23 Mutta Jesus sanoi Opetuslapsillens. Totisesta sano mine teille/ Ricas töleesti siselkieupi Taiuanwaldakundan/

19:24 Ja taas sanon mine teille/ Keuiämbi on Camelin neulan silmen lepitze kieudhe/ quin rickan Jumalan waldakundaan siselkieudhe.

19:25 Coska nyt Opetuslapset ne cwlit/ peliestyit he sangen/ ia sanoit/ Cuca sijs woipi autuaxi tulla?

19:26 Nin Jesus catzatti heiden pälens/ ia sanoi heille/ Inhimisten tyken ombi se mahdotoin/ Mutta Jumalan tyken caiki mahdolliset ouat.

19:27 Silloin wastasi Petari ia sanoi henelle/ Catzo me lowumma caikista/ ia seurama sinua/ mite sis meiden senedheste ombi?

19:28 Nin sanoi Jesus henelle/ Totisesta sanon mine teille/ että te iotca minua seuratta/ sijne wdhessyndymes/ coska Inhimisen Poica istupi henen cunnians istumella/ pite mös teiden istuma' cahdeltoistakymenel istuimella/ domiten ne caxitoistakyme'de Israelin sucucu'da.

19:29 Ja iocaine' quin loopui hooneistans/ taicka welieistens/ taicka Sisaristans/ taicka lsestans taicka eitestens/ taicka emännestens/ taicka lapsistans/ taicka pellostans/ minun nimeni tähden/ henen pite satakertaised saama'/ ia ijancaikisen elämen perimen.

19:30 Mutta monda ensimeist tuleuat wimeisixi/ ia wimeiset/ ensimeisixi.

** Cowudhen) Mutomat lait opettauat hyuie/ ia mutomat kieldeuet pahoia/ ettei pahemman pide tapachtuman.*

Senteden laki toisina's palio paha salli/ Ninquin se mailmainen Miecka mös tekepi.

** Itzehehdens) Ei Rumilinen waan Hengeline' Cohitus/ quin on erinomainen Jumalan Lahia iwri puchtaas Elemes/ ilman caikinaist ureutta.*

** Minun hyuexi) Sen Christus puhupi henen Miehudhestans/ ionga cautta hen meite Jumalan tyge alati wetepi/ ninquin Joh. vij. Minun oppin ei ole minun.*

** Teudhelinen) Teudhelisuus ombi tosin coco Lain teuttemus.*

Senteden selkiesti näky/ ettei hen ole Laki sydhemestens pitenyt/ ninquin hen quitengin lwli.

Sen Christus henelle sijne osotta/ ette hen panepi henen etehens ne oikiat Lain töödh/ ia domitzepi ettei yxiken rikas taidha autuaxi tulla/ Joista teme Nooricainen yxi ombi.

Quitengin ne tulisit autuaxi/ iotca woisit teudhelisesta Lain teutte.

Jota eikengen paitzi Christusen tehnyt ole.

XX. Lucu.

20:1 Sille Taiuaan waldakunda ombi Perenisenen wertainen/ ioca warha' homenelta wlgoslexi/ palcaman töweki henen winatarhans.

20:2 Ja quin hen oli mären tehnyt tömiestens cansa/ wissist päiwe penningist/ lehetti hen heijen winatarhans.

20:3 Nin hen wlgosmeni/ liki colmanel hetkel/ näki hen mwita seisouan turulla ioutilassa/ ia sanoi heille/

20:4 Menget mös tö minun winatarhan/ ia mite cochtolinen on/ mine annan teille. Nin he menit sinne.

20:5 Ja taas hen wlgosmeni liki cudhenel
ia yhdexenel hetkel/ ia teki samallamoto.
20:6 Mutta yhdelletoistakymenelle hetkelle/
hen wlgoslexi/ ia leysi mwita ioutilassa
seisomast/ ia sanoi heille/ Mixi te tesse
caiken päiuen ioutilassa seisotta?
20:7 He wastasit/ Sille ettei kengen ole
meite palcanut. Hen sanoi heille/ Menget
te mös minun winatarhani/ ia mite
cochtus on/ sen pite teiden saama'.
20:8 Coska nyt echtu tuli/ sanoi
winatarha' Herra henen Perenhaltiallens/
Cutzu töueki/ ia maxa heiden palcans/
ruueten wimeisist haman ensimeisin asti.
20:9 Ja quin he tulit/ iotca liki ychte
toistakyme'de hetke tulleet olit/ ia sait
cukin peiue palcan.
20:10 Coska nyt ne ensimeiset tulit/ lulit
he enäme' sauas.
20:11 Ja he mös cukin sait peiue palcans
Ja quin he sait/ napitzit he Pere'isendet
wastan/ ia sanoit/
20:12 Nämet wimeiset olit yhde' hetke'
töese/ ia sine teghit heiden meide'
werdaxem/ iotca olema candanuuat peiuen
corman ia helten.
20:13 Nin hen wastasi yhdelle heiste ia
sanoi/ Ysteuen/ en teghe mine sinun
wärytt/ Etkö sine märenyt minun cansani
wissist päiue pe'ningist?
20:14 Ota se quin sinu' tule/ ia mene
matcaas. Mine tahdo' mös täme' wimeisen
anda ninquin sinungin.
20:15 Waij engö mine mahda tehdä minun
calustani/ mite mine tahdo'? Taicka
catzocos sentedhe' carsast/ että mine
hyue olen?
20:16 Nin wimeset tuleuat ensimeisix/ ia
ensimeiset wimesix. Sille että monda ouat
cutzuttut/ mutta haruat ouat wlgoswalitut.
20:17 Ja Jesus ylesastui Jerosoliman/ ia
otti caxitoistakymende Opetuslastans

erinens tiellä tygens.
20:18 Ja sanoi heille/ Catzo/ me
ylesastum Jerusalemin/ Ja Inhimisen Poica
pite ylenannettaman pappein pämiehille/ ia
kijrianoppenuille/ ia he domitzeuat henen
colemaan/
20:19 Ja he ylenandauat henen pacanoille
pilcatta/ ia rooskitta/ ia ristinnaulitta/ ia
colmandena peiuen hen ylesnousepi.
20:20 Silloin edheskeui henen tygens
Zebedeusen poicain eitei poikinens/
cumartadhen/ ia anodhen iotain henelde.
20:21 Ja hen sanoi henelle/ Mites tahdot?
Sanoi hen henelle/ Sanos ette nämet caxi
minun poicani istuisit yxi sinun oikial
kädhelles/ ia toinen sinun wasemalles
sinun waldakunnasas.
20:22 Nin Jesus wastaden sanoi/ Ette te
tiede mite te annotta. Woittaco ioodha sen
* Calkin/ ionga minun pite ioman? ia
castetta sille castel/ iolla mine castetan?
20:23 He sanoit henelle/ Me woima. Hen
sanoi heille/ Minun Calkin tosin te iootta/
ia sille castel/ iolla mine castetan/ te
castetan. Mutta istua minun oikeal
kädhelen/ taicka wasemalla/ ei ole minun
andaminen mutta ioille walmistettu ombi
minun Iseldeni.
20:24 Coska nyt ne kymmenen sen cwlit/
närckestyt he nijstä cahdest weliest.
20:25 Mutta Jesus cutzui heidet tygens/ ia
sanoi/ Te tiedhette/ että pacanaiden
pämiehet heite waltauat/ ia iotca ialot
ouat/ he wallan harioittauat heiden pälens.
20:26 Ei nin pidhe oleman teiden
keskenen/ mutta cukaikenens tactoisi
teiden seghasan ialo olla/ se olkan teiden
paluelian.
20:27 Ja ioca tactoisi teiden seghasan
ensimeinen olla/ se olcon teiden drengine.
20:28 Ninquin Inhimisen Poica ei tullut että
hende piti palueltama'/ mutta että hen

paluelis/ ia annais henen Hengens
lunastuxexi monen edheste.

20:29 Ja heide' wlgoskieudesens
Jerichost/ seurasi he'de palio Ca'ssa.

20:30 Ja catzo/ Caxi sokiata istuit tijen
ohes. Coska he cwlit/ että Jesus keui/
hwdhit he sanodhen/ O Herra Daudin
Poica armadha meite/

20:31 Nin Canssa nuchteli heite
waickeneman. Mutta he enämin hwsit
sanodhen/ O Herra Daudin Poica
armadha meite.

20:32 Ja Jesus seisatti/ ia cutzui heite
tygens/ ia sanoit/ Mite te tahdot että
minu' pite teide' tekeme'?

20:33 Sanoit he henelle/ Herra/ että
meiden silmen aukenisit.

20:34 Nin Jesus armadha heiden pälen/
rupeisi heiden silmijnse. Ja cocta heiden
silmens sait nähön/ Ja he seurasit
hende.

** Calkin) Se on/ Kerssimisen ia pijnan.
Mutta Liha tachtopi aina ennen cunnialisexi
tulla/ quin hen ristijnnaulitan ia waiwatan/
ia ennen ylistettä/ quin hen olis alattu.*

XXI. Lucu.

21:1 JA quin he lehestuit Jerosolimat ia
tulit Bethphagen Oliomäen tyge/ silloin
Jesus lehetti caxi Opetuslastans sanoden
heille/

21:2 Menget kyleen ioca on teiden
edhesen/ ia cocta te leudhet asintamman
sidhottuna/ ia warsan henen cansans/
pästeket ne ia tokat minulle.

21:3 Ja ios iocu teille iotakin sanopi/ nin
sanocat/ Herra nijte taruitze/ ia cocta
hen laske heiden.

21:4 Mutta näme caiki tapacduit/ että se
teutetäisin/ quin sanottu oli Prophetan

cautta ioca sanoit/

21:5 Sanocat Syonin tytterelle/ Catzo
sinun Kuningas tule sinulle siwije istudhen
asintamman päle/ ia ikeen alaisen asin
warsan päle.

21:6 Opetuslapset menit/ ia tegit ninquin
Jesus heide' oli käskenyty/ ia talutit hene'
tyge's asin ta'man ia warsan.

21:7 Ja panit nijnen päle heiden waattens/
ia istutit henen nijnen päle.

21:8 Nin palio canssa haijotit waattens
tielle. Mutta monicadhat carseit oxia
puista/ ia haijotit tielle.

21:9 Mutta Canssat iotca edhellekeuit/ ia
iotca seurasit/ hwsit sanoden/ Hosianna
Daudhin poialle * Hyuestisiugnattu olcon
se ioca tulepi Herran nimeen Hosianna
corkiudhes.

21:10 Ja quin hen siseltuli Jerusalemijn/
hämnestui coco caupungi sanodhen/
Cuca ombi teme?

21:11 Nin canssat sanoit/ Teme on Jesus
se Propheta Nazaretist Galilean maalda.

21:12 Ja Jesus siselkeui Jumalan
Templijn/ ia wlgosaioi caicki myiet ia
ostaiat Templist.

21:13 Ja nijnen waiechtaiadhen peudhet ia
mettisten caupitzijain istuimet hen cukisti.
Ja sanoit heille. Kirioijtettu on/ Minun
hoonen pite rucus hoonexi cutzuttaman/
mutta te oletta sen tehnyuet Röueriten
loolaxi.

21:14 Ja edheskeuit henen tygens sockiat
ia onduuat Templis/ ia hen paransi heite.

21:15 Coska nyt Pappain pämiehet ia
kiranoppenuuat nähgit ne imehet/ iotca
hen teki/ ia lapset Templis hwtauan/ ia
sanouan/ Hosianna Daudin Poialle/
Närkestyit he/ ia sanoit henelle/

21:16 Cwlecos mite näme sanouat? Nin
Jesus sanoit heille/ Mixengä/ Ettekö te
coskan lukenuuet. Lasten ia imeweisten

suusta olet sine kitoxen teutenyt?

21:17 Ja hen lowui heiste/ ia wlgosmeni caupungista Bethanian/ ia oli sielle.

21:18 Mutta homenelda palaitesans caupungihin/ isosi hen.

21:19 Ja quin hen näki yhden ficuna puun tien ohes/ meni hen sen tyge/ ia ei leunyt henesse miten mutta waan lehdet. Ja hen sanoit henelle/ Elken ikenens temen ielkin sinust hedhelme caswaco. Ja cocta fikuna puu quiuettui.

21:20 Ja quin Opetuslapset sen näghit/ imehtelit he sanoden/ Quinga se fikuna puu cocta quiuettui/

21:21 Jesus wastaden sanoit heille/ Totisesta sano' mine teille/ ios teille olis wsko/ ia ette epälisi ette te waiuoin täte tekis/ quin fikuna puun tapactui/ Mutta mös ios te sanoisitta telle worelle/ Yleskargha/ ia heite sinus mereen/ nin se tapactuis.

21:22 Ja caiki mite te anotta rucuuxesa wskoden/ sen te saatta.

21:23 Ja quin hen tuli Templijn edheskeuit henen tygense/ ne pappein pämiehet ia canssan wa'himat/ sinne cussa hen opetti sonoden/ Mille woimalla sine neite teghet? Taicka cuka sinulle sen woiman annoi?

21:24 Nin Jesus wastaden sanoit heille/ Mine tahdon mös teillen kysyue yhden sanan/ ios te sen sanotta minulle/ nin mine mös teille sanon/ mille woimalla mine neite teghen.

21:25 Custa oli Johannesen caste/ Taiuasta/ taicka Inhimisiste? Nin he aiattelit itzellens/ sanodhen/ Jos me sano'ma/ Taiuahast/ nin hen sanopi meille/ Mixi te sis ei wskonuuat hende?

21:26 Mutta ios me sano'ma/ Inhimisilde se oli/ nin me pelkemme Canssa/ Sille että caiki pidhit Johannesen ninquin Prophetan.

21:27 Ja he wastaden Jesusta sanoit. Emme me tiedhe. Sanoi hen mös heille/ Em mine mös sano teille/ mille woimalla mine neite teghen.

21:28 Mutta quinga te luletta? Yhdellä miehelle oli caxi poica/ ia hen meni sen ensimeise' tyge ia sanoit/ Poican mene tenepene tötetekemen minun winatarhani.

21:29 Nin hen wastaden sanoit/ En tahdo. Mutta sijtte hen cadhui/ ia meni.

21:30 Nin hen meni sen toisen tyge/ ia sanoit samalmooto. Mutta hen wastaden sanoit/ Menen nijngi Herra/ Ja ei mennytken.

21:31 Cumbi neiste cahdesta teki Isens tahdon? Ja he sanoit henelle/ Se ensimeine'. Sanoi Jesus heille/ Totisesta sanon mine teille/ Että Publicanit ia porttot teiden * edellen kieuuat Taiuaa' walda kundaa'.

21:32 Sille että Joha'nes tuli teiden tygen wanhurskauden tietä opettain/ ia ette te hende wskonuat/ mutta Publicanit ia porttot wskoit henen. Waicka te sen näghit/ ette te sijtteken paranosta tehnyuet/ että te henen wskoisitta.

21:33 Toine' wertaus cwlcacat. Oli yxi Perenisende ioca istutti wina tarhan ia ymberins aitasi hene'/ ia caiwoi henesse winacoopan/ ia rakensi tornin/ ia pani sen palcoile/ winatarhamiehille/ ia waelsi weralle maalle.

21:34 Coska nyt hedhelmeitten aica lehestyi/ lehetti hen paluelians winatarhamiesten tyge/ yleskandaman sen hedhelmedh.

21:35 Nin winatarhamiehet kijniotit henen paluelians/ yhden he piexit/ toisen he tapoit/ colmanen he kiweittit.

21:36 Taas hen lehetti toiset palueliat enemet quin ensimeiset ia teghit heiden samalmooto.

21:37 Mutta wimen hen lehetti heiden tygens Poighans sanoden/ He cartauat minun Poickani.

21:38 Coska nyt winatarhamiehet neghit poighan/ sanoit he keskenens/ Teme on perilinen/ tulcat/ tappakam hende/ ia nin me saamma henen perimisens.

21:39 Ja he kijniotit henen wlgosheitit winatarhasta/ ia tapoit henen.

21:40 Coska sis wina tarhan Herra tule/ Mite hen nijnnen winatarhamiesten teke?

21:41 He sanoit henelle/ Että he pahat ouat/ pahasti hen heiden cadhotta/ ia winatarhans panepi toisille

winatarhamiehille palcoilla/ iotca henen andauat hedhelmen aighoillans.

21:42 Sanoi heille Jesus/ Ettekö ikenens ramatuisa lukenuuat. Sen kiuen/ ionga rakendaiat hyliesit/ se on techty/ culmakiuexi.

21:43 Herralda ombi teme techty ia on imehelinen meide' silmein edes? Sentäde' sano' mine teille/ että Jumala' waldakunda pite teilde poisotettama'/ ia pite annettama' pacanille/ ioca sen hedelme' teke.

21:44 Ja ioca * langepi täme' kiuen päle/ hen ru'nellaan. Mutta ionga päle hen langepi/ sen hen murenda.

21:45 Ja quin pappein pämiehet/ ia Phariseuset cwlit henen wertauxens/ ymmersit he että hen heiste sanoi.

21:46 Ja he pysit hende kijniotta/ mutta he pelkesit Canssa/ sille että he pidhit henen ninquin Prophetan.

** Hosianna) se on Somexi sanottu/ Ah auta/ eli ah anna apu/ Onni/ terueys ia Rauha.*

** Edhellekieuuet) Palio mahdolisembi on että hoorat ia Publicanit autuaxi tulisit/ Sille ne wimein machtauat heiden syndins*

tuta/ Quin ne Coriat pyhet/ iotca cooleuat omassa pyhydhesens/ ellei he imehellisest ymberikietyxi tule.

** Langepi) Caiki heidens louckauat Christusen päle/ Mwtomat paranoxexi/ ia mwtomat pahannoxexi.*

XXII. Lucu.

22:1 JA Jesus wastade' taas puhui heille wertauxilla/ ia sanoi.

22:2 Taiuan waldakunda on yhden Kuningan wertainen/ ioca teki häitä Poighallens.

22:3 Ja wlgoslehetti henen paluelians/ cutzuman nijte cutzutuit häihin/ ia eiuet tactonet tulla.

22:4 Taas hen wlgoslehetti toiset palueliat sanoden/ Sanocat cutzutuille/ Catzo/ mine walmistin minun atrian/ minun härckeni ia söttiläni ouat tapetut/ ia caiki ouat walmistetut/ Tulcat häihin.

22:5 Mutta he sen ylencatzoit. Ja poismenit/ Yxi henen maankartanoos/ toinen caupallens.

22:6 Mutta ne mwudh kijniotit henen paluelians/ ia pilckasit heite/ ia tapoit.

22:7 Coska nyt Kuningas sen cwli/ nin hen wihastui/ ia lehetti sotawekens/ ia hucutti ne murhamiehet ia heiden caupungins polti.

22:8 Silloin hen sanoi paluelioillens/ Häädh tosin ouat walmistetut/ mutta ne iotca cutzutut olit/ eiuet olleet keluolliset.

22:9 Menget sis tieden haaroin/ ia caiki iotca te leudhette/ cutzucat häihin.

22:10 Ja henen paluelians tieden päle wlgosmenit/ cocosit caiki quin he leusit/ Pahat ia Hyuet/ ia Häähone teutettin werahista.

22:11 Nin Kuningas siselkeui catzoman werahitans/ Coska hen näki sille yhden

Inhimisen ei watetun hääwattella.

22:12 Ja hen sanoi henelle/ Ysteuen/
 quingas tehen siseltulit/ ia ei sinulla ole *
 Hääwatet? Nin hen waickeni.

22:13 Silloin sanoi Kuningas paluelioillen/
 Sitocat henen kätens ia ialcans/ ia
 heiteket hende siihen wlcoisehen
 pimeydeen/ Sielle pite oleman idku/ ia
 hambain kiristus.

22:14 Sille että monda ouat cutzutut
 mutta haruat wlgoswalittut.

22:15 Silloin Phariseuset poisment/ neuuo
 pitämen quinga he solmeaisit henen
 puheesa.

22:16 Ja he lehetit henelle Opetuslapsens
 Herodianein cansa sanoden/ Mestari/ me
 tiedhem/ että sine olet totinen/ ia sine
 Jumalan tijen opetat totudhes/ etke sine
 ketän tottele/ Sille ettet sine catzo
 Inhimisten moodhon ielken.

22:17 Sano sis meille quingas lulet?
 Sopico Keisarin anda wero taicka ei?

22:18 Coska nyt Jesus ymmersi heiden
 pahudhens/ sanoi hen/ Mite te kiusat
 minua wlkocullatut? Osottacat minulle
 Weromynti.

22:19 Nin he annoit henelle werorahan.

22:20 Ja hen sanoi heille/ Kenenge on
 täme cuua/ ia pälekirioitus?

22:21 He sanoit henelle/ Keisarin. Nin
 sanoi hen heille/ Andacat sis ne Keisarin
 iotca Keisarin ouat/ ia ne Jumalan iotca
 Jumalan ouat.

22:22 Ja quin he neme cwlit/ imehtelit
 he/ ia lowuit heneste ia poisment.

22:23 Sine peiuenä keuit ne Sadduceuset
 henen tygens/ iotca sanouat/ ei oleuan
 ylesnousemista/ Ja kysyit henelle
 sanoden/

22:24 Mestari/ Moses sanoi/ Jos ioku
 coole lapsitoin/ nin pite henen weliens
 henen emändens naiman/ ia

ylesherättemen henen weliens siemenen.
 22:25 Nin olit meiden tykenem seitzemen
 weliestä/ Ensimeinen quin najij/ se cooli.
 Ja etteike henelle ollut siemend/ ietti hen
 emendens weliellens.

22:26 Samalmodolla se toinen ia colmas
 haman seitzemenden asti.

22:27 Mutta caikein wijmen cooli mös se
 waimo. Kenenge sis nijste seitzemest
 emäne' henen oleman pite
 ylesnousemises?

22:28 Sille että iocainen hende piti.

22:29 Nin Jesus wastaden/ sanoi heille/
 Te exytte ia ette te ymmerde ramatuita/
 eikä Jumalan awua.

22:30 Sille ettei ylesnousemises/ eike
 naida eike hoolla mutta ouat ninquin
 Jumala' Engelit Taiuas.

22:31 Ettekö te ole lukenuuat coolluden
 ylesnousemisest/ iota teille on Jumalast
 sanottu/ ioca sanoi/

22:32 Mine olen Abrahamin Jumala/ ia
 Isaachin Jumala/ ia Jacobin Jumala. Ei ole
 Jumala coolutten Jumala mutta eleuiten.

22:33 Ja quin Canssat sen cwlit/
 hemestyit he henen opetoxestans.

22:34 Coska nyt Phariseuset cwlit että hen
 oli Sadduceusille suun tukinnut/ cocounsit
 he ychten.

22:35 Ja kysyi henelle yxi heiste/ laijn
 opettaia/ kiusaten hende ia sanoi/

22:36 Mestari/ cuca on swrin käsky
 lagisa? Sanoi henelle Jesus/

22:37 Racasta sinun Herras Jumalas/
 caikest sinun sydhemestes/ ia caikest
 sinun sielustas/ ia caikest sinun
 mielestes/

22:38 Teme on swrin ia ensimeinen käsky.

22:39 Se toinen ombi tämen caltainen/
 Racasta sinun lehimeistes ninquin
 itzesinus/

22:40 Nijse cahdesa käskys caiki Laki ia

Prophetat rippuut.

22:41 Coska nyt Phariseuset coghos olit/
kysyi heille Jesus/ sanoden/

22:42 Mite teille näky Chtistusest/
Kenenge poica hen on? He sanoit/
Dauidin.

22:43 Sanoi hen heille/ Quinga sis Daudid
cutzupi henen Herraxi/ Hengesä?
sanoden/

22:44 Sanoi Herra minu' Herralleni/ istu
minu' oikialle kädelleni/ Sihe'asti että mine
panen sinun wihoilises ialcais astinlaudhaxi.

22:45 Jos sis Daudid cutzu henen Herraxi/
quiringast hen on henen poicans?

22:46 Ja eikengen tainnut hende mite
wastata. Ja eike mös rochgennut yxiken
sen päiuen perest henelle enämbete
kysyue.

** Hää wate) Se on Wsko.*

*Jolla ei wsko ole/ Ei se taidha milleken
omalla töllens Jumalan keluata.*

*Sentäden täme Euangelium poishylkepi ne
Tecoin pyhet/ ia coriapi ne wskoliset.*

XXIII. Lucu.

23:1 Silloin Jesus puhui Cansalle/ ia
henen opetuslapsillens/ sanoden

23:2 * Mosesen stolilla istuut
kirianoppenuet/ ia Phariseuset.

23:3 Caiki sis mite he käskeuet teiden
pite/ se piteket/ ia techket/ Mutta heiden
töidens ielken elket te techkö. Sille että he
sanouat ia eiuet teghe.

23:4 Sille että he cocon sitouat raskat/ ia
candamattomat coormat/ ia paneuat
Inhimisten hartioijlle/ mutta heiden
sormellans ei he tachtu nijte licutta.

23:5 Nin caiki heiden töensä he tekeuet
sen päle/ että he neghyisit Inhimisilde.

23:6 He leuitteuet heiden mwisto kirians/

ia swrexi tekeuet heiden waattens kerdhat/
Ja racastauat ensimeiset istumet
weraspidhoisa/ ia Synagogisa ylimeiset
sijat/

23:7 ia teruetyxie twrulla/ ia cutzutta
Inhimisilde Rabbi.

23:8 Mutta ellette teiten a'daco cutzutta
Rabbi. Sille yxi on teiden Mestarin quin on
Christus/ mutta caiki te welixet oletta.

23:9 Ja elketete keteke cutzucio isexen
maan päle. Sille että yxi on teiden Isen/
ioca ombi Taiuaisa.

23:10 Ja ellette andaco cutzu teiten
Mestarixi/ Sille että yxi on teiden
Mestarin/ quin on Christus.

23:11 Joca teiste swrin on/ se olcan
teiden paluelian.

23:12 Mutta ioca itzens ylistey/ se
alatahan/ ia ioca itzens alenda se
yletehen.

23:13 Mutta we teille Kiria'oppeneet/ ia
phariseuset te Wlcokullatud/ että te *
suliette Taiua' waldaku'nan Inhimiste'
edeste/ sille ette te itze sisellemene/ eike
te salli sisellemeneueisi siselletulla.

23:14 We telle Kirianoppeneet ia
Phariseuset te Wlcokullatudh/ että te
ylessööt leskeden honeet/ ia sen pitkein
Rucousten ionella/ Sentähden te site
coweman cadhotuxen saatta.

23:15 We teille Kirianoppeneet ia
Phariseuset/ te Wlcocullatudh/ että te
Merte ia Mannerta ymberywaellat tehden
yhden Proselitin. Ja coska hen techty on/
nin te heneste teette cacha enemien
heluetin lapsen/ quin itze oletta.

23:16 We teille sockiat Taluttaiat/ että te
sanotta. Jocainen/ quin wannu Templin
päle/ ei se miten ole/ mutta ioca wannopi
Templin Cullan päle/ se on welcapä.

23:17 Te Hullut ia Sockiat/ sille cumbi on
swrembi/ se culta eli Templi? Joca Cullan

pyhittepi?

23:19 Ja iocainen/ quin wanno Altarin päle/ ei se miten ole/ Mutta ioca wannopi sen Lahian päle/ quin sen päle on/ se on welcapä.

23:20 Te Hullut ia Sockiat/ cumbi on Jalombi/ Lahiaco eli Altari/ ioca Lahian pyhittepi?

23:21 Joca sis wanno Altarin päle/ nin hen wanno henesse ia caikissa iotca sen päle ouat.

23:22 Ja iocainen/ quin wanno Templin päle se wanno henesse/ ia sen päle/ ioca sen sisel asu.

23:23 Ja ioca wanno Taiuan päle/ se wanno Jumalan Stolin päle/ ia sen päle ioca henes istu.

23:24 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te Wlcokullatudh/ että te Tijunin teet Minduist/ Dilleist/ ia Kuminoist/ ia poisiätett ne raskamat lagista/ quin ouat/ Domio/ Laupius/ ia Wsko. Neite pideis techtemen/ ia ei nijte iättemen.

23:24 Te sockiat Taluttaijat * cwrnizet Hyttysen/ ia Kamelin ylesnielette.

23:25 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te Wlcokullatudh että te puhdastat Jomaastian ia Tiskin wlcoisen polen/ mutta siseld oletta te täynens ratelemist/ ia * tytymettömyst.

23:26 Sine sockia Pharisee/ puhdasta ensin siselde Jomaastia ia Tiski/ että mös ne wlcoiset polet/ puhdastetuxi tulisit.

23:27 We teille Kirianoppeneet/ ia Phariseuset/ te wlcokullatudh/ ette te oletta walghastettudhen Hautain caltaiset/ iotca wlco caunissa näkyuet/ mutta siseld ouat teynens Colutten luita/ ia caike riettautta.

23:28 Nin mös te/ wlco oletta nähdhe Inhimisten edhes hurskat/ mutta siselde te

oletta teunens wieckautt/ ia wärytte.

23:29 We teille Kirianoppeneet ia Phariseuset/ te wlcokullatud/ että te rakenat Prophetain Haudhat/ ia caunistat Wanhurskasten muistomerckit/ ia sanotta/

23:30 Jos me olisima olluet meiden Isedhen aigoilla/ em me olisi olluet osalliset heiden cansans Prophetain weres.

23:31 Nin te sis itze teiden pälen tunnustat että te oletta ninen Lapset/ iotca tapoidh Prophetat.

23:32 Nin tekin teutteket teiden Isedhen märedh.

23:33 Te Kärmät/ te Kyikärmekten sikijet/ Quinga te weltet heluetin cadotuxen?

23:34 Senteden/ catzo/ Mine leheten teille Prophetat ia Wijsat/ ia Kirianoppeneet/ ia nijste mutamadh te tapatta/ ja ristinnaulizetta/ ia heiste monicahdat te piexette teiden Synagogisan/ ia wainotta Caupungista caupungihin/

23:35 että teiden pälen pite tuleman iocainen Wanhurskas Weri/ ioca wlgoswodhatettu on Maan päle * hamast Wanhurskan Abelin wereste/ nin Zacharian Barachiasen poijan wereen asti/ ionga te tapoitta Templin ia Altarin waihel.

23:36 Totisesta mine sanon teille/ että nämet caiki pite tuleman temen sughun päle.

23:37 Jerusalem Jerusalem/ sine ioca tapat Prophetadh/ ia kiuilurmat ne/ iotca sinun tyges lehetetydh ouat/ Quinwsein mine tahdoin coota sinun lapses/ ninquin Cana cocoo poijans Sipeins ala/ ia ette te tachtoneet?

23:38 Catzo/ teiden Honen pite teille iämen häwitetyxi.

23:39 Sille mine sanon teille/ Eiswingan te minua näge testedhes/ sihenasti quin te sanotta. Hyuestisigunattu olcohon se/ ioca tulepi Herran Nimeen.

* Mosesen stoolilla) Mosesen opetus oli Jumalan Sana/ Sentehden eikengen sanota istua Mosesen istuimel mutta ne quin Jumalan sanoia opettauat/ Ja koska he sen tekeuet/ nin me welcapädh olem heite cwleman quin Christus tesse käske/ wann Jos he iotakin mwta opettauat/ lijotecki/ iolla Jumalan käsky ylencatzotan/ nin emme me ole nijte welca pädh cwleman/ quin ennen Matt. 15. licutettu on

* Suliette) Awamet ne ouat se woima/ iolla Taiuan waldakunda opetetan/ Eiuet ne site opetaneet/ mutta Inhimisten opilla he estit ne/ iotca site oikeat oppi olisit cwluuat.

* Proselitin) Nin ne Pacanat cutzuttin/ iotca Jwttat lain ala kiensit/ Se on/ Wsi Judas eli Outo Judas.

* Cwrnizet) se on/ Te tegette Inhimisten swren mielicarwaan pienise asioisa/ ia ne swret asijat te wnohdatte.

* Tytymettömyst) se on/ Että he caiki polens temmauat/ ia swresa hercusa eleuät/ ia ei tottele Jumalasta eike sielusta.

* Hamast) Telle Barachialla ombi caxi Nime/ Sille 2. Parali. 24. hen cutzutan Joiada/ ninquin tapa on Ramatusa ia muissa.

XXIV. Lucu.

24:1 JA Jesus wlgosmeni/ poislexi Templist/ ia henen Opetuslapsens edeskeuit/ osottaman henelle Templin rakennuxi.

24:2 Nin sanoi Jesus heille/ Ettekö te caikia neite näge? Totisesta sanon mine teille/ ei pide iätetemen tesse kiui kiuen päle/ ioca ei alassäriete.

24:3 Mutta koska hen istui Ölio mägen

päle/ edeskeuit henen tygens Opetuslapset erinens/ ia sanoit. Sanos meille/ koska teme tapactu? Ja mike ollepi sinun Tulemises mercki/ Ja mailman lopun?

24:4 Mutta Jesus wastasi/ ia sanoi heille/ Catzocat ettei kengen teite wiette/ 24:5 Sille että monda tuleuat minun Nimeeni/ sanoden/ Mine olen Christus/ ia wietteleuet monda.

24:6 Nin te saatta cwlla Sotia/ ia sanomita sodhista/ Catzocat ettei te cauhistu.

24:7 Sille caiki nämet pite tapactuman/ mutta ei wiele ole cochta loppu. Sille että Canssan pite cansa watan ylesnouseman/ ia waldakunda watan waldakunda/ Ja tuleuat Ruttotaudhit/ ia nälke/ ia maan iäristos mones paicas.

24:8 Mutta caiki nämet ouat murechten alcu.

24:9 Silloin he ylenandauat teite waiuaan/ ia tappauat teiden ia te tuletta ylencatzotuxi caikilda pacanoilda/ minun Nimeni tehden.

24:10 Ja silloin monda paheneuat/ ia keskenens petteuet toinen toisens/ ia wihauat keskenens.

24:11 Ja monda Falski prophetadt ylesnouseuat/ ia wietteleuet monda.

24:12 Ja että wäryys saapi wallan/ nin Rackaus monisa kylmene.

24:13 Mutta ioca wahwana pysy loppun asti/ se tule wapadhexi.

24:14 Ja pite teme Euangelium waldakunnast sarnattaman caikesa mailmasa/ tunnustoxexi caikille pacanoille/ ia silloin se loppu tule.

24:15 Koska te sis nägette sen häwitoxen

* iulmaudhen/ iosta sanottu on Daniel Prophetan cautta/ seisouan sijne pyhese sijas/ ioca temen luke/ se ymmerteken/

24:16 Silloin ne quin Judeas ouat/ paetkat

woortein päle.

24:17 Ja iotca caton päle ouat elken alasastuco ottaman miteken honestans.

24:18 Ja ioca Pellolla on/ elken iellens palatko waattetans ottaman.

24:19 Mutta we raskasten ia imetteweisten nijlle peiwille.

24:20 Mutta rucolcat/ ettei teiden paonna tapactuusi * Taluella/ eike Sabbathin päle.

24:21 Sille että silloin pite swren waiuan oleman/ iongacaltainen ei ole ollut mailman alghusta/ tehen aican asti/ elken mös tulco.

24:22 Ja ellei ne peiuet lyheteisi/ nin ei yxiken * Liha tulisi wapadhexi/ mutta wlgoswalittudhen tehden ne peiuet lyheten.

24:23 Silloin ios iocu teille sanois. Catzo * Tesse on se Christus/ taicka sielle/ nin elket wskoo.

24:24 Sille että Falskit Christuset/ ia Falskit Prophetadh ylesnouseuat/ ia tekeuet swret tunnostehdhet ia imehet/ nin että mös/ ios taidhais olla/ nekin Wlgoswalittudh exymiseen wieteisijn.

24:25 Catzo/ mine olen teille edhelle sanonudh. Jos he sijs teille sanouat.

24:26 Catzo/ hen on corwes/ nin elket wlgosmengö Catzo/ Hen on Camaris/ elket wskoo.

24:27 Sille ninquin pitkesen tuli leimachta/ Idheste ia näkypi hama' Ländehen/ Nin mös ombi Inhimisen Poigan Tulemus.

24:28 Mutta cussa * Rato on sihen mös Cotkat cokounduut.

24:29 Mutta cocta ninnen peiwein waiwan ielken Auringoinen pimijepi/ ia ei Cw walghista/ ia Tächdhet langeuat Taiuahast/ ia Taiwan auwudh wapitzeuat.

24:30 Ja silloin näkypi Inhimisen Poiga' mercki Taiwasa. Ja silloin caiki Sucusunnat maasa parcuuat/ Ja saauat nähdhä

Inhimisen Poigan tuleuan Taiuan piluis/ swrella auwulla ia cunnialla.

24:31 Ja hen lehettepi Engelins Pasunan swren änen cansa/ ia he cokouat henen wlgoswalituns * neliest Twlest/ Taiwasten corckiudhesta haman heiden ärijns asti.

24:32 Ficuna puusta oppicat wertaus/ coska nyt sen oxa on heicko ia lehdhet wlgospacachtauat/ nin te tiedhette Suen lesse oleuan.

24:33 Nin mös te/ coska te näget nämet caicki/ sijtte tietke että se on iwri ouen edes.

24:34 Totisesta sanon mine teille. Ei teme Sucu ku'da pidhe huckuma'/ sihenasti quin caicki nämet * tapactuuat.

24:35 Taiuas ia Maa pite huckuman/ Mutta minun Sanani ei pide huckandeman.

24:36 Waan sijte peiuest ia hetkest eikengen tiedhe/ ei Taiwasten Engelitke/ waan minun lsen yxinens.

24:37 Mutta ninquin Noen aigalla oli/ nin pite mös Inhimisen Poian Tulemisen oleman.

24:38 Sille ninquin he olit nijne peiwine edhelle Wedhenpaisuman/ söit ia ioit/ nait ia hoolit/ haman sihen peiwen asti/ iona Noe Archin sisellemeni/

24:39 ia eiuet tienehet ennenquin Wedhen paisumus tuli/ ia caiki poisotti. Nin pite mös Inhimisen Poian Tulemus oleman.

24:40 Silloin caxi pite oleman kedholla/ yxi ylesotetan/ ia toinen iäteten.

24:41 Caxi pite iauhaman yhdelle myllyl/ yxi ylesotetan/ ia toinen iäteten.

24:42 Waluocat sis/ sille ette te tiedhe/ mille hetkelle teiden Herran on tuleua.

24:43 Mutta se te tietke/ ios tiedheis Perenisende/ mille hetkelle Warghas olis tuleua/ caikeni hen waluois/ ia ei sallisi henen honetans lepitzencaiua.

24:44 Senteden olcata te mös walmit/

sille että mille hetkelle ette te lwlecka/
sille Inhimisen Poica tule.

24:45 Mutta cuca ombi nyt wskolinen ia
nopsa Paluelia/ ionga Herra pani
Perehense päle/ andamahan heille rooca
aigallans.

24:46 Autuas on se Paluelia/ ionga Herra
leute nin tehneexi/ coska hen tule.

24:47 Totisesta sanon mine teille. Hen
panepi henen caiken hywuydhens päle.

24:48 Mutta ios se paha Paluelia sanopi
henen sydhemesens/ Minun Herran wipy
tulemast/

24:49 ia rupe piexemeen cansa paluelians/
semmengin sömen ia ioman iomariten
cansa/

24:50 Nin tule sen Paluelian Herra/ sine
peiwene/ cuna ei hen lwle/ ia sille
hetkelle quin ei hen tiedhe/

24:51 ia hen rickileicka henen/ Ja andapi
henelle palcans Ulcokullattudhen cansa.
Sielle pite oleman idku ia hambain kiristus.

** Julmaudhen) Tämä taisi olla kyllä caunis
wlgaisen pyhydhen cauneus ia mooto
Inhimisten edhese/ waicka se quitengin
oli Julmaus ia Cauhistos Jumalan edhese/
Ninquin on inhimisten opetuxet/ Nin mös
Juttain ia Pacanadhen Epeiumalan paluelus
on ollut.*

** Taluella) Se on paetkat oikealla aijgalla.
Sille taluella ei ole hyue waelda Ja
Sabbathin waellus oli iwttaille kielty.*

** Liha) Se on/ ei yxiken Inhiminen/ Telle
tawalla se Sana on Wsein Ramatuisa.*

** Tesse on Christus) Ne ouat Eriseurat/ ia
Sädhyt/ iotca hyue Elemet wlcoisist
cappaleist eli töiste etziuet.*

*Waan ne Camarit/ Ne ouat nyt caiki
Hengeliset Clostarit/ Mutta ne Corwet ouat
Toiwio ionet/ Pilagrimin tiedh ia
Metzekirkot.*

** Rato) Se on Sananlasko ia on nin palio.
Kylle me cokounnem/ Cussa mine olen/
sijne mös te oletta.*

*Ninquin Rato ia Cotkat leuten yhdest/
ilman paican märe panemat.*

** Neliest) Se on/ Idhest ia Lennest/
Lounast ia Pohiast/ ia yhdest mailman
ärest nin toisen.*

** Tapactuuat) Se on/ Caicki neme
rupiauat tapactuman io telle aijalla/ teiden
eläisen.*

XXV. Lucu.

25:1 Silloin pite Taiuan waldakunnan
oleman Kymenen Neitzen caltainen/ iotca
otit heiden Lampuns/ ia wlgosmenit ylke
wastan.

25:2 Mutta wijsi heiste olit tyhmet/ ia wijsi
wijsast.

25:3 Ne tyhmet otit heiden Lampuns/ ia ei
öliu mötens.

25:4 Mutta ne wijsat otit ölijun heiden
astians ynne * Lampuden cansa.

25:5 Coska nyt Ylke wiwuyij/ tulit he caiki
wneliaxi ia macaisit.

25:6 Mutta poliööne hwto tuli/ Catzo/
Ylke tule/ wlgosmenget hende wastan.

25:7 Nin ylesnosit caicki nämet Neitzet/
ia walmistit heiden Lampuns.

25:8 Nin sanoit ne tyhmet nijlle wijsaille.
Andacat meille teiden öliustan/ sille
meiden Lampudh sammuaat.

25:9 Nin wastasit ne wijsat/ sanoden.
Eiswingan/ senpäle ettei meille ia teille
pide pwtuman/ Mutta menget paramin
nijnen tyge/ iotca Myuet/ ia ostakat
itzellen.

25:10 Nin coska he menit ostaman/ tuli
Ylke. Ja iotca walmit olit sisellekeuit henen
cansans Häihin/ ia Oui kinisaluattin.

25:11 Wimein tulit nekin toiset Neitzet/ ia

sanoit/ Herra/ Herra/ aua meiden eteen.
 25:12 Mutta hen wastasi/ ia sanoi/
 Totisesta sanon mine teille/ En tunne
 mine teitä.
 25:13 Walwocat sentehden/ sille ette te
 tiedhe peiwe eike hetke/ iona Inhimisen
 Poica tulepi.
 25:14 Sille ninquin yxi Inhiminen muille
 maille lechteisens/ cutzui henen
 Paluelians/ ia annoi heille Taurans.
 25:15 Ja yhdelle hen annoi wijsi *
 Leiuiske/ mutta toiselle caxi/ ia
 colmanelle yhden/ ia iocahitzelle oman
 taghansa ielkin/ Ja meni cocta matkans.
 25:16 Nin poiskeui se/ ioca Wijsi Leiwisket
 oli ottanut/ ia caupitzi ninen cautta/ ia
 woitti toiset wijsi Leiuiske.
 25:17 Samalamodholla mös se/ ioca caxi
 oli ottanut/ woitti hen mös toiset caxi.
 25:18 Mutta se/ ioca yhden oli ottanut/
 poiskeui ia caiwoi mahan/ ia ketki Herrans
 rahan.
 25:19 Nin pitken aigan peräst/ tuli ninen
 Palueliain Herra/ ia laski luku heiden
 cansans.
 25:20 Ja edheskeui se/ ioca oli ottanut
 wijsi Leiwisket/ ia edheskannoi toiset wijsi
 Leiuiske/ sanoden. Herra/ Wijsi Leiwisket
 sine annoit minulle/ Catzo/ mine olen
 toiset wijsi Leiuiske nijnen cautta woittanut.
 25:21 Sanoi henen Herrans henelle/ Aha
 sine hyue ia wskolinen paluelia/ wähen
 päle sine olit wskolinen/ mine panen sinun
 palion päle/ Sisellemene sinun Herras
 iloon.
 25:22 Nin mös se edheskeui/ ioca oli
 ottanut caxi Leiwisket/ ia sanoi. Herra/
 Caxi Leiuiske sine annoit minulle/ Catzo/
 toiset caxi mine olen ninen cautta
 woittanut.
 25:23 Sanoi henen Herrans henelle/ Aha
 sine hyue ia wskolinen paluelia/ wähen

päle sine olit wskolinen/ mine panen sinun
 palion päle/ sisellemene sinun Herras
 iloon.
 25:24 Nin mös se edheskeui ioca yhden
 Leiwisken oli ottanut/ ia sanoi/ Herra/
 mine tiesin/ että angara mies olet/ Sine
 nijtedh cuhungas edh kyluenyt/ ia sielde
 sine cokot/ cuhungas edh haijottanut/
 25:25 Ja mine pelieten poismenin ia ketkin
 sinun Leiwiskes mahan.
 25:26 Catzo/ tesse on sinun omas. Mutta
 henen Herrans wastasi/ ia sanoi henelle.
 Sine paha ia laiska paluelia/ tiesickös että
 mine nijtän cuhunga en kylue/ ia cokoon
 sielde cuhunga en ole haijottanut/
 25:27 Nin sinun sijs olis tullut/ wlgosanda
 minun rahan Cauppalaisten/ ia coska mine
 olisin tullut/ nin mine olisin tosin omani
 iellensesanut corghon cansa.
 25:28 Ottacat sis henelde se Leiuiske/ ia
 andacat sille/ iolla on kymenen Leiuiske.
 25:29 Sille että iocahitzelle/ iolla on/ sille
 pite annettaman/ ia henelle pite kylle
 oleman. Mutta iolla ei ole/ sekin mös quin
 henelle on/ pite henelte poisotettaman.
 25:30 Ja se epekuluotoin paluelia heitteket
 wlcoisen pimeyten/ sielle pite oleman idku
 ia hambain kiristos.
 25:31 Coska nyt Inhimisen Poica tulepi
 henen cunniasans/ ia caiki pyhet Engelit
 henen cansans. Silloin hen istupi henen
 cunnian Stolins päle/ ia cootan henen
 eteens caiki Canssat.
 25:32 Ja hen eroittapi heidhet/ toiset
 toisistans/ ninquin Paimen eroitta Lambat
 Wohista/
 25:33 Ja nin hen asettapi Lambat
 Oikeallen polellens/ mutta ne wohet
 Wasemallens.
 25:34 Silloin sanopi Kuningas nijlle/ iotca
 henen oikealla polelans ouat. Tulcat minun
 lseni hyuestisiugnatud/ omistakat se

waldakunda/ ioca teille on walmistettu mailman alghusta.

25:35 Sille/ mine Isoisin/ ia te minun rokitte. Mine ianosin/ ia te minun iotitte. Mine olin Outo/ ia te minun honesenotitta.

25:36 Mine olin Alasti/ ia te wateitit minun. Sairas/ ia te opitte minua. Mine olin Fangina/ ia te tulitta minun tykeni.

25:37 Silloin ne Wanhurskat hende wastauat/ ia sanouat. Herra/ coska me negime sinun Isouan/ ia rokim sinun/ Taicka ianouan/ ia annoime sinun ioma?
25:38 Coska me negime sinun Outona/ ia honesenotima sinun? Taicka Alastoina/ ia wateitim sinua?

25:39 Eli coska me negime sinun Sairassa/ Taicka Fangina/ ia tulima sinun tyges?

25:40 Nin wastapi Kuningas/ ia sanopi heille/ Totisesta sanon mine teille/ Sen quin te oletta tehneet yhdhen neiste wehimist minun Welghisteni/ sen te minun teitte.

25:41 Silloin hen mös sanopi nijlle/ iotca henen wasemellans ouat. Menget pois minusta te pahastikirotudh ijancaikisen tuleen/ ioca walmistettu on Percheleen/ ia henen Engelittens.

25:42 Sille mine Isoisin ia ette minua rokiheet. Mine Janosin/ ia ette minua iottaneet.

25:43 Mine olin Outo/ ia ette minua Honesenottaneet. Alastoin/ ia ette minua watettaneet. Mine olin Sairas/ ia Fangina/ ia ette minua Oppineet.

25:44 Silloin mös nekin hende wastauat/ sanoden/ Herra/ coska me neim sinun Isouan/ taicka ianouan/ taicka outona/ eli Alastoina/ eli Sairana/ taicka Fangina/ ia em me sinua palueluet?

25:45 Nin hen wastapi heite sanoden. Totisesta sanon mine teille/ mite te ette

tehnet yhden neiste wehimist/ site ette te tehneet minun.

25:46 Ja neinen pite silloin menemen ijancaikisen Pijnaan. Mutta ne Wanhurskat ijancaikiseen elämen.

** Lampudh) Ne Lampudh ilman öliuta/ ouat ne hyuet Tödh ilman wskota/ ne caiki pite sammoman.*

Mutta ölio Astiat/ on Wsko omastunnos Jumalan Armon päle.

Se tekepi hyuet tödh/ iotca pysyuet.

Mutta ninquin tesse eikengen toisen anna öliju/ nin pite mös itzecungi edhestens wskoman.

** Leiwiske) Teme Leiwiske on Jumalen Sana/ Haltun annettu/ ioca sen hyuesti edhestootta/ henelle sijte on palio/ ia opetta monen mwun Joca sen laske macaman/ sille sijte wähe on.*

Sille että itzestens se ombi yxikertainen

Sana/ Mutta monicachtain cautta se enämen Hedhelme saatta/ quin mutamin. Sentehden se cutzutan toisinans Widhexi/ toisinans cahdexi Leiwiskexi.

XXVI. Lucu.

26:1 IA se tapactui/ coska Jesus oli lopettanut caiki näme puhet/ sanoi hen Opetuslapsillens

26:2 Te tiedhette ette cahden peiuen peräst tule Päsieinen/ Ja Inhimisen Poica pite ylenannettaman ristinnaulitta.

26:3 Silloin cokounsit Pappein pämiehet/ ia Kirianoppenuet/ ia Canssan wanhimat/ sihen ylimeisen Papin salijn/ ioca cutzuttin Caiphas/

26:4 Ja neuuo pidhit/ quinga he Jesusen caualuxel kijniotaisit/ ia tapaisit.

26:5 Mutta he sanoit/ Ei Juhla peiuen/ ettei Canssas tule Meteli.

26:6 Coska nyt Jesus oli Bethanias/ sen Spitalin Simonin hones/
 26:7 edheskeui yxi Waimo henen tygens/ iolla oli yxi Clasi callist woidhet/ ia wlgoskasi sen henen Päens päle atrioidhesans.
 26:8 Coska nyt Opetuslapset sen negit/ nerckestyit he/ ia sanoit/ Mihinge kelpa teme Haaskaus?
 26:9 Teme woidhe olis kyllle tyrijst taittu myyte/ ia annetta waiwasten.
 26:10 Mutta coska Jesus sen ymmersi/ sanoit hen heille/ Mite te oletta waiwaliset telle waimolle? Sille hen teki * hyuen töen minun coctaani.
 26:11 Sille aina teille ombi tykenen waiwaset/ mutta em mine teille aina ole.
 26:12 Sille sen woiten quin hen wlgoskasi minun Rumin päle/ sen hen on tehnyt minun hautamisexen.
 26:13 Totisesta sanon mine teille/ cussaikenens teme Euangelium sarnatan/ caikes mailmas/ nin teme mös quin hen teki/ pite mainittaman henen muistoxens.
 26:14 Silloin poislexi yxi nijste Cadhestoistakymenest/ ioca cutzuttin Judas Iscarioth/ Pappeiden pämiesten tyge/ ia sanoit heille.
 26:15 Mite te tahdot minun anda/ ia mine teille henen saatan? Ja he märesit henelle colmekymende Hopia peningi.
 26:16 Ja sijte aigasta etzi hen tila/ sadhaxens hende pette.
 26:17 Mutta ensimeiszne Makialeiuen peiuen edhskeuit Opetuslapset Jesusen tyge/ sanoden henelle. Cussas tahdot että meiden pite sinulle walmistaman Päsieslamban sötä?
 26:18 Nin hen sanoit/ Menget caupungin/ yhden tyge/ ia sanocat henelle/ Mestari käski sinulle sano/ minun aican ombi Lesne/ sinun tykenes mine tahdo'

Päsieiste pite minun Opetuslasten cansa.
 26:19 Ja ne Opetuslapset teit/ quin Jesus oli heille neuuonut/ ia walmistit Päsieislamban.
 26:20 Mutta Ecthona/ istui hen Peudhelle Cahdentoistakymene' cansa.
 26:21 Ja heiden södhesens sanoit hen/
 26:22 Totisesta sanon mine teille/ yxi teiste minun pettepi.
 26:23 Ja he tulit sangen murhesens/ ia rupeisit iocahinen sanoman/ Herra/ lienengö mine se? Hen wastasi ia sanoit/ Joca minun cansani piste kädhens fatijn/ se pettepi minun.
 26:24 Inhimisen Poica tosin mene/ ninquin heneste on kirioitettu. Mutta We sen Inhimisen/ ionga cautta Inhimisen Poica peteten/ parambi olis henelle ollut/ ettei se inhiminen olisi syndynyt.
 26:25 Nin wastasi Judas/ ioca henen petti/ ia sanoit/ Mestari/ Olengo mine se? Hen sanoit henelle/ Sinepe sen sanoit.
 26:26 Coska he nyt söit/ otti Jesus Leiuen/ kijtti/ ia murssi/ ia annoi Opetuslastens ia sanoit/ Ottacat/ söket/ teme on minun Lihan.
 26:27 Ja hen otti Calkin/ ia kijtti/ annoi heille ia sanoit/ Jocat teste caiki.
 26:28 Sille teme on minun Weren/ sen wdhen Testamentin/ ioca wlgoswodhatetan monein tehdn' synnein andexiandamuxi.
 26:29 Mine sanon teille/ Em mine sillen * ioo teste winapuun Hedelmest/ siihen peiuen asti/ coska mine ioon teiden cansan sen wdhen minun lsen waldakunnas.
 26:30 Ja coska he olit Kijtoswirdhen weisanuet/ nin he wlgosmenit Ölijomäelle.
 26:31 Silloin sanoit Jesus heille/ Täne öene te caiki pahennoxen kersitte minun techten. Sille kirioitettu on. Minun pite lömen Paimenda/ ia Lambat pite Laumasta

haijotettaman.

26:32 Mutta sijtte quin mine ylesnouden/
nin mine teiden edhellenkieun Galilean.

26:33 Nin wastasi Petari/ ia sanoi henelle.
Jos wiele caika mwdh sinustas
pahennuisit/ em mine quitengan ikenens
pahenne.

26:34 Jesus sanoi henelle. Totisesta mine
sanon sinulle. Täne Ööne/ ennen quin
Cuckoi laula/ colmasti sine minu' kiolet.

26:35 Petari sanoi henelle. Ja waicka minu'
pideis sinun cansas coleman/ en kielle
mine sinua. Samallamodholla sanoit mös
caiki Opetuslapset.

26:36 Silloin tuli Jesus heiden cansans
ychten Kylen/ ioca cutzutan Gethsemane/
ia sanoi Opetuslapsillens/ Istucat tesse/
nincauuan quin mine menen too'na ia
rucolen.

26:37 Ja hen otti Petarin cansans/ ia caxi
Zebedeusen poica/ ia rupeisi murechteman
ia wapitzeman.

26:38 Nin sanoi Jesus heille/ Minun sielun
ombi murehisans haman coleman asti.

Olcat tesse/ ia waluocat minun cansan/

26:39 Ja hen keui wähe taamma heiste/
langesi Caswoillens/ rucoellen ia sanoden/
Minun Isen/ ios mahdolinen on/ nin
mengen minulda teme Calki. Ei quitengan
ninquin mine tahdon/ mutta ninquin sine.

26:40 Ja hen tuli Opetuslastens tyge/ ia
leusi heiden macamast/ ia sanoi Petarille/
Ningö? Ettekö te woineet ychte hetke
waluo minun cansan?

26:41 Waluocat ia rucolcat/ ettei te
kiausauxen langeisi/ Hengi tosin on walmis/
mutta * Liha ombi heicko.

26:42 Taas hen meni toisen kerdan/ ia
rucoeli sanoden/ Minun Isen/ ellei teme
Calki woi minulda poismenne/ mutoin ettei
mine site ioo/ nin olcoon sinun tachtos.

26:43 Ja hen tuli/ ia leusi heidhet taas

macamast/ sille heiden silmens olit raskat.
26:44 Ja hen iättein heite/ meni iellens
pois/ ia rucoeli colmanen kerdhan/ ia
puhui ne samat sanat.

26:45 Nin hen tuli Opetuslastens tyge/ ia
sanoi heille/ Oij tahdottaco nyt maata ia
leuäte? Catzo se hetki on lähestynyt/ ia
Inhimisen Poica pite ylenannettaman
synnisten käsijn.

26:46 Noskat ia kieukem/ Catzo/ se
lähesty ioca minun pette.

26:47 Wiele henen puhuesans/ catzo
Judas yxi nijste cahdesttoistakymenest
tuli/ ia henen cansans palio weki mieckain
ia Seiwesten cansa/ wlgoslehetetydh
Pappein pämiehilde ia Canssan wanhimilda.

26:48 Mutta se ioca henen petti oli
andanut heille Merkin sanoden/ Kenenge
mine swta annan/ se on se/ ruuetkat
heneen.

26:49 Ja cochta astui hen Jesusen tyge/
ia sanoi. Terue Rabbi. Ja swta annoi
henen. Nin sanoi Jesus henelle/ Ysteuen
mite warten sine tulit?

26:50 Silloin ne edhesastuit/ ia laskit
kädhens Jesusen päle/ Ja kijniotidh
henen.

26:51 Ja catzo/ Yxi nijste iotca olit
Jesusen cansa/ wlgosojensi kädhens
wlgosweti Mieckans/ ia löi Ylimeisen Papin
paluelia/ poishackasi henen coruans.

26:52 Nin Jesus sanoi henelle/ Piste sinun
Mieckas sialens/ Sille caiki iotca *
Mieckaan rupeuat ne mieckalla hucatan.

26:53 Taicka lulecos etten mine nyt woi
wiele rucoella minun Isen/ että hen
leheteis minulle enemien quin
caxitoistakymende Legiot Engelit?

26:54 Quinga sis Ramatudh teuteten/ että
nin pite oleman?

26:55 Sille hetkelle sanoi Jesus iouckolle/
Ninquin Röuerin tyge te wlgoslexitte

mieckain ia Seiwesten cansa minua kijni ottamahan/ iocapeiue mine istuin teiden tykenen opettain Templis/ ia ette te minua kijniottaneet.

26:56 Mutta teme on caiki techty/ että Prophetain Kirioituxet pideis teutettemen. Silloin caiki Opetuslapset iätidh henen ia pakenit.

26:57 Mutta ne iotca Jesusen olit kijniottaneet/ weit henen Caiphan sen ylimeisen Papin tyge/ cussa Kirianoppeneet ia Canssan wanhimat olit heidens cooneet.

26:58 Mutta Petari seurasi hende ielieste taamban haman ylimeisen Papin Salin porstuan/ ia sisellemeni/ ia istui palueliain seas/ että henen piti näkemen lopun.

26:59 Mutta Pappedhen pämiehet ia Wanhimat/ ia caiki Radhi/ etzit wäre todhistust Jesusta wastan/ että he saisit henen tappa ia eiwet leunet.

26:60 Waicka monda wäre todhistaija edheskeuit/ ei sitteken leuneet/ Mutta wimein tulit caxi wäre todhistaia/ ia sanoit/

26:61 Teme on sanonut/ Mine woin mahanricko Jumalan Templin ia colmena peiuen sen ylesrakenda.

26:62 Ja se Pappein pä mies ylesnousei/ ia sanoit henelle. Etkös miten wasta? Mixi nämet sinun wastas todhistauat?

26:63 Mutta Jesus oli äneti. Ja se Pappein pä mies wastasi ia sanoit henelle. Mine wannotan sinua Eleuen Jumalan cautta/ että sanot meille/ ios sine olet Christus Jumalan Poica?

26:64 Sanoit Jesus henelle. Sinepe sen sanoit. Quitengin sanon mine teille/ testedes pite teiden näkemen Inhimisen Poian istuan Jumalan Auwudhen Oikealla polella/ ia tuleuan Taiuahan Piluise.

26:65 Silloin rewäisi Pappein Pä mies

waattens ricki/ sanoden. Hen on pilcanut Jumalan/ Mite me sillen todhistust taruizem? Catzo/ nyt te cwliitta henen Pilcans/ Mite te luletta?

26:66 He wastasit/ ia sanoit/ Hen on wikapä colemaa'/

26:67 Silloin he sylieskelit henen Casuoillens/ ia Löidh hende rusicoilans.

26:68 Ja mwtomat piexit hende poskelle/ ia sanoit/ Arua meille Christe/ cuca se on ioca sinua löi?

26:69 Mutta Petari istui wlcona Salin porstuas/ Ja edheskeui henen tygens yxi pika/ ia sanoit. Sine mös olit Jesusen cansa Galileasta.

26:70 Mutta hen kielsi caikein edhese/ ia sanoit/ En tiedhe mine mites sanot.

26:71 Nin coska hen Ouest wlgoslexi/ näki henen yxi toinen pika/ ia sanoit nijlle/ iotca sielle olit/ Ja temeki oli Jesusen Nazarenin cansa.

26:72 Ja taas hen kielsi wa'notull walalla/ En tunne mine site Inhimist.

26:73 Ja wehen hetken peräst edheskeuit ne/ iotca sielle seisoit/ ia sanoit Petarille/ Wissiste olet sine yxi heist/ Sille sinun puhes mös sinun ilmoitta

26:74 Nin hen rupesi itzens sadhattelemaan/ ia wannoman ettei hen tundenut site Inhimiste. Ja cocta cuckoi lauloi.

26:75 Nin Petari muisti Jesusen Sanan/ ioca oli henelle sanonut. Ennen quin Cuckoi laulapi/ colmaiste sine minun kiellet. Ja hen wlgosmeni/ ia idki catkerast.

** Hyue töe) Tesse nähden/ että wsko ainosta Töedh saatta hyuexi.*

Sille caiki toimi olis temen Töen dominut pahaxi/ ninquin itzekin Apostolit tegit.

** Joo) Se on/ Ei meille sillen ycten*

rumillist meno ole toinen toisen cansa/ Ja teme nyt pite Oleman se Lexieinen.

** Liha) Quin hen tahdois sano/ Mieli on kylle hyue/ mutta rumin heickous colemata welte ia waroipi.*

** Miecka) Jotca site ilman sädhetty wirka eli ilman wallan käskemete likuttauat. Ne ouat domitudh Mieckan ala/ waicka Esiwalta sen toisinans mwttauat.*

XXVII Lucu.

27:1 MUtta Homeneltan pidit caiki Pappein pämiehet ia Canssan Wanhimat neuuo Jesusta wasan/ että he saisit henen coletta.

27:2 Ja sidhoit henen/ poisweit/ ia ylenannoit henen waldamiehelle Pontio Pilato.

27:3 Coska nyt Judas/ ioca henen petti näki että hen oli colemaa' domittu/ nin hen catui/ Ja iellenstoi ne colmekymende Hopia peningit Pappein pämiehille ia Wanhimille/ ia sanoit/

27:4 Mine pahasti tein että mine wighattoman weren pettenyt olen. Nin he sanoit/ Mite meiden siihen tule? Catzo sinuas.

27:5 Ja hen heitti ne Hopia peningit Templijn/ keui sielde/ ia meni pois ia hirtti itzens noralla.

27:6 Mutta Pappein pämiehet otit hopia peningit ia sanoit/ Ei soui neite panna wffriarckon/ sille se on weren hinda.

27:7 Nin he pidhit neuuo/ ia ostit nijlle yhden Sawenualaian pellon/ Pilagrimain Hautamisexi.

27:8 Senteden se pelto cutzutan wiele tehen peiwen asti/ Weripelloxii.

27:9 Silloin teutettin se quin sanottu oli lepitze Jeremian Prophetan/ ioca sanoit/

27:10 Ja he otit colmekymende Hopia

penningite/ iolla se myyty maxettijn/ Jonga he ostit Israelin lapsilda/ ia annoit ne Sauenwalaian pellostasta/ ninquin HERRA ombi minun keskenyt.

27:11 Mutta Jesus seisoi Waldamiehen edhese/ Nin kysyi waldamies henelle sanoden/ Oleckos se Judasten Kuningas?

27:12 Nin sanoit Jesus henelle/ Sinepe sen sanot. Ja quin henen pälens cannetijn Pappein pämiehille/ ia wanhimilda ei hen miteken wasanut.

27:13 Silloin sanoit Pilatus henelle/ Etkös cwle quin monda todistosta he sinun wasas sanouat?

27:14 Ja ei hen wasanut hende ychteken sana/ nin että mös Waldamies sangen imechteli.

27:15 Mutta Juhlana oli Waldamies tottunut pätämän Canssalle yhde' Fangin irdhalle ionga he tachtot.

27:16 Nin oli henellä silloin yxi cwluisa Fangi sidottuna/ ioca cutzuttin Barrabas.

27:17 Ja coska he sijs cokonut olit/ sanoit Pilatus heille/ Cumman te tahdotta että mine lasken teillen irdhalle/ Barrabam taicka Jesusen/ ioca cutzutan Christus?

27:18 Sille hen tiesi että he henen cateudhen tehden olit ylenandaneet.

27:19 Mutta quin hen Domiostolin päle istui/ lehetti henen Emendens henen tygens/ ia käski henelle sanoa/ Ele sine miten teghe sille wanhurskalle/ Sille mine olen palio kerssinyt tenepene wnesani/ henen tehdens.

27:20 Mutta ne Pappein pämiehet ia ne Wanhimat yllytit Canssan anoman Barrabast/ mutta Jesusta huckaman.

27:21 Nin wasasi Waldamies ia sanoit heille/ Cumman neiste cahdesta te tahdotta että mine lasken teille irdhalle? Mutta he sanoit/ Barrabam.

27:22 Pilatus sanoit heille/ Miteste sijs

minun pite tekemen Jesusest/ ioca cutzutan Christus? Sanoit he caiki henelle/ Ristinnaulitakan.

27:23 Nin sanoit Waldamies/ Mite hen sijs teki? Mutta he hwdhit site enämin/ ia sanoit/ Ristinnaulitakan.

27:24 Coska nyt Pilatus näki ettei miteken auttanut/ mutta enämbi mässe tuli/ otti hen wedhen/ pesi kädhensä Canssan edhes/ sanoden/ Wighatoin mine olen temen Wanhurskan werest/ catzocat teiten.

27:25 Ja wastasi caiki Canssa/ ia sanoit/ Henen werens tulcan meiden pälen/ ia meiden lasten päle.

27:26 Silloin hen lasi irdhalle Barrabam/ mutta Jesusen hen annoi rooskitta/ ia ylenannoi henen ristinnaulitta.

27:27 Silloin Waldamiehe' Houit otit Jesusen Radztuuas/ ia cokosit henen tygens caiken iouckon/

27:28 Ja quin he olit henen risuneet/ nin he pughetit henen Purpuraisen Capuun/

27:29 ia orientappuroist wäthyn Crunon panit henen Päens päle/ ia Roghon annoit henen oikeaan käteens/ ia cumarsit poluians henen edhesens/ ia pilcasit hende/ ia sanoit/ Terue Judasten Kuningas.

27:30 Ja quin he olit sylkeneet henen pällens/ pilcasit he hende/ otit Roghon/ ia löit henen pähens.

27:31 Ja sijtte quin he olit hende pilcanuet/ nin he risuit henelde Capun/ ia pughetit henen omijn Waatteins/ ia poisweit henen ristinnaulitta.

27:32 Ja coska he wlgoskeuit/ leusit he yhden Miehen Kyrenest/ ioca cutzuttin Simon/ sen he waadhit henen ristiens candamahan.

27:33 Ja tulit sihen siaan/ quin cutzutan Golgatha/ se on * Päcalloin paicka.

27:34 Ja he annoit henelle Eiticat ioodha

sapella secoitettua/ Ja quin hen maisti/ ei hen tahdonut ioodha.

27:35 Mutta sijttequin he olit henen ristinnaulinneet/ iaghoit he henen waattens/ ia heitit arwan/ senpäle että pideis teutettemen/ quin sanottu oli Prophetan cautta/ He ouat heille's minun waateeni iacaneet/ ia minu' waatetteni päle he ouat heittenet arpoi.

27:36 Ja istudhen he wartioitzit hende sijne.

27:37 Ja he panit henen Päens päle henen syyns kirioitetun/

27:38 Teme on Jesus Judasten Kuningas. Silloin he ristinnaulitzit caxi Röuerite henen cansas/ yxi oikealle polelle/ ia toinen wasemelle.

27:39 Mutta ohitzekieueueiset pilcaisit hende/ wändelit pästens/ ia sanoit/

27:40 Sinekö se olet ioca särghet Jumalan Templin/ ia colmena peiwen sen ylesrakennat/ auta itzes/ Jos sine olet Jumalan Poica alasastu Ristin päle.

27:41 Samallamodholla Pappein pämiehet Kirianoppenutten cansa/ ia Wanhimat pilcasit hende/ ia sanoit/

27:42 Muita hen on autanut/ ia ei hen itzens woi autta. Jos hen on Israelin Kuningas/ sijtte alasastucan nyt Rististe/ ia me wskom henen.

27:43 Hen turuasi Jumalan päle/ pästeken henen nyt/ ios hen tachtu. Sille hen sanoit/ Jumalan Poica mine olen.

27:44 Ja sitesama mös Röuerit henelle soimasit/ iotca olit ristinnaulitudt henen cansans.

27:45 Mutta cudenest hetkeste haman ydhexenden asti/ oli pimije ylitze caiken Maan.

27:46 Ja liki yhdexette hetke hwti Jesus corckial änelle/ sanoden/ >Eli >Eli >lamasabachtani/ se on/ minun Jumalan/

minun Jumalan/ mixis minun ylenannoit?
 27:47 Mutta monicahdat/ iotca sijne seisoit/ coska he sen cwlit/ sanoit he/ Heliasta hen hwta.
 27:48 Ja cochta iooxi yxi heiste/ quin hen oli ottanut Sienen/ ia teuttenyt Eticalla/ pani sen Roghon pähen/ ia annoi henen iodha.
 27:49 Mutta ne mwdh sanoit/ Pidhexi/ catzocam ios Helias tulepi hende pästemen.
 27:50 Nin Jesus taas hwti corckiall änelle/ ia ylesannoi Hengens.
 27:51 Ja catzos/ templin Esirippu halkeisi cahdexi cappalexi/ ylhelde haman alas/ ia maa iärisi/ ia Kiuat halkesit.
 27:52 Ja haudhat aukenit/ ia monda pyhein rumist/ iotca manneet olit/ ylesnousit/
 27:53 ia wlgoslexit heiden Haudhoistans/ henen ylesnousemisens ielkin. Ja tulit siihen pyhen caupungin/ Ja ilmestyit monelle.
 27:54 Mutta päemies/ ia ne iotca henen cansans olit/ ia wartioitzit Jesusta/ coska he neit maan iärinen/ ia ne quin sielle tapachtui/ peliestyit he sangen/ ia sanoit/ Wissist oli teme Jumalan Poica.
 27:55 Ja nin oli sielle palio waimoija taamba catzelit iotca Jesusta olit seuraneet Galileasta/ paluellen hende/
 27:56 Joinen seas oli Mraia Magdalene/ ia Maria Jacobi/ ia Josen eiti/ Ja Zebedeusen poicain eiti.
 27:57 Nin coska Ehto tuli/ tuli yxi ricas mies Arimateast/ ionga nimi oli Joseph/ ioca mös oli Jesusen Opetuslapsi/ teme edheskeui Pilatusen tyge/ ia pyti Jesusen rumista.
 27:58 Silloin Pilatus käski anda henelle Jesusen rumin.
 27:59 Ja coska Joseph oli rumin ottanut/

käri hen sen puchtasen linnaan/
 27:60 ia pani sen henen oman wten hautans/ ionga hen oli wlgoshakanut calliohon/ Ja wieritti swren kiuen Haudhan ouelle/ ia poismeni.
 27:61 Silloin olit sielle Maria Magdalene/ ia se toinen Maria/ istuit haudhan cohdalla.
 27:62 Mutta toisna päiuene/ ielken Walmistuxen peiuen cokounsit Pappain pämiehet/ ia Phariseuset Pilatusen tyge/ sanoden/
 27:63 Herra me muistimme että se wietteliä sanoi wiele henen eleisens/ colmen päiuen perest mine ylesnouden.
 27:64 Käske siis warielta Hauta colmanden päiuen asti/ ettei henen Opetuslapsens tule/ ia wargasta hende/ ia sanouat Canssalle/ hen ylesnousi colluista/ Ja nin tule se ielkimeinen willitus pahemaxi quin se ensimeinen.
 27:65 Sanoi heille Pilatus/ Sijne on wartija. Menget warielcat ninquin te taidhatt.
 27:66 Mutta he poismenit/ ia warielit Haudhan Wartijadhen cansa/ ia Insiglasit kiuen.

** Päcalloin) Jossa ne pahointeckiet mestatan/ quin Hirsipu/ Lutarha >etc. että sielle monda Päcalloa ouat.*

XXVIII. Lucu.

28:1 Mutta Sabbathin peiuen Ehtona/ ioca rupesi walgaiseman toista Sabbathin peiue/ tuli Maria Magdalene/ ia se toinen Maria/ näkemeen Hauta.
 28:2 Ja catzos/ sijne tapachtui swri maan iäristus. Sille HERRAN Engeli alasastui Taiuahast/ ia edheskeui/ wieritti Kiuen ouelda/ ia istui sen päle.
 28:3 Nin hen oli nähde quin pitkeisentuli/

ia henen waattens walkia ninquin Lumi.
28:4 Mutta henen pelghostans wartiat hemmestuit/ ia tulit ninquin olisit coolleet.
28:5 Mutta se Engeli wastasi ia sanoi Waimoille/ Elket pelietkö/ Sille mine tiedhen/ että te etzitte site ristinnaulittu Jesusta.
28:6 Ei hen ole tesse/ Hen on ylesnosnut/ ninquin hen sanoi. Tulcat/ catzocat Sija cuhunga HERRA pandu oli.
28:7 Ja pian menget sanocat henen Opetuslapsillens/ että hen ylesnoui colluista. Ja catzo/ Hen teiden edhelenmenepi Galileaan/ sielle teiden pite henen näkemen/ Catzos/ mine sanoin teille.
28:8 Ja he menit nopiast Haudhaldia pelghon ia swren ilon cansa/ iooxit ilmoittaman henen Opetuslapsillens.
28:9 Mutta quin he menit ilmoittamaan henen Opetuslapsillens/ ia catzos/ nin Jesus cohdasi heiden/ ia sanoi/ Terue teiden. Nin he edeskeuit ia rupesit henen Jalcoinsa/ ia cumarsit hende.
28:10 Silloin sanoi Jesus heille/ Elket pelietkö/ Menget ia ilmoittacat minun welgilleni/ että he menisit Galileaan/ sielle he sauat minun nähde.
28:11 Coska he nyt poismenit/ Catzo/ nin tulit mwtamat wartioista Caupungihin/ ia ilmoitidh temen caiken nijlle Ylimeisille Papeille mite tapachtunudh oli.
28:12 Nin he cokounsit Wanhimbadhen cansa/ ia Neuuo pidhit/ ia annoit Sotamiehille kyllä Raha/ ia sanoit/
28:13 Sanocat/ että henen Opetuslapsens tulit Öelle/ ia warghastit henen/ meiden

matesam.
28:14 Ja ios se tule Waldamiehen coruille/ nin me tahdomme henen lepytte/ ia saatam teidhet syyttömexi.
28:15 Nin he otit Rahan/ ia teit quin he olit opetetudh. Ja teme puhe on änixi otettu Judasten keskene haman tehen peiuen asti.
28:16 Mutta ne yxitoistakymende Opetuslasta menit Galilean/ sille Mäelle/ iohonga Jesus oli heite neuuonut.
28:17 Ja coska he negit henen/ cumarsit he hende/ mutta monicahdat epeilit.
28:18 Ja edheskeui Jesus/ puhutteli heite/ sanoden. Annettu on minulle caiki weki Taiwahas ia Maasa/
28:19 Menget sijs wlgos ia opettaca caiki Canssa/ ia castakat heite Nimeen Isen ia Poian ia pyhen Hengen.
28:20 Ja opetaca heite pitemen caiki/ iota mine olen teiden käsenyt. Ja catzo/ Mine olen teiden tykenen iocapeiue Mailman Loppun asti.

** Sabbathin echtona) Ramattu alca peiuen sijte Echtosta quin edesioutui/ ia sen echttoon Loppu/ se on toisen peiuen Homen eli amu.
Nin sano mös P. Mattheus tesse/ että Christus oli ylesnosnut homenelda ioca oli echtton loppu/ Ja alcu ensimeisen Pyhe peiuen/ Sille he lwghit ne Cwsi peiue sen corckiman Päsieisen ielken/ caiki Pyhexi Ja rupesi se ensimeinen cochta ielken Päsieisen.
Loppu P. Mattheusen Euangeliumist.*

P. Marcusen Euangelium.

Pyhen Marcusen Eleme P. Hieronimusen cautta.

MARCUS oli Petarin Opetuslapsi ia Tulki/ sen ielken quin hen oli cwltut Petarin sarnauan/ nin hen kirjoitti Lyhykeisen Euangeliumin/ että weliet Romisa hende rucoilit.

Coska/ nyt Petari sen cwli/ nin hen wahwisti sen Luetta Seurakunnissa/ ninquin Clemens cwdhenes Kiriam Hypotiposeonis mainitzeppi.

Ja Papias Jerosalim Pijspa tete Marcusta muistapi/ ia Petari henen Ensimeises Lehetuskiriasans/ Babilonin nimen alla/ merkitze modholisesta Romin/ sanopi/ Teruechte teite se seuracu'da Babilonias/ sen rackaha' cansa/ mös Marc9 minun poica'.

Nin hen otti sijs sen Euangeliumins/ ionga hen oli cokonpannut/ ia matkusti Egyptin/ ia ensin Alexandrias Christusta ilmoitti/ sielle hen asetti Seurakunnan nin swrella Opilla ia Elemen hallitoxella/ että caiki Christusen Seurajjat/ hen saatti henen Esicuuans ielkeen elemen.

Wimein Philo se caikein Judasten seas puhelias/ koska hen näki Alexandrias/ sen ensimeisen Seurakunnan wiele Judan taualla eleuen/ nin hen kirjoiti ychden kiria' quin henen cansans cunniaxi/ heiden menostans/ Ja ninquin Lucas sanopi/ että ne wskowaiset Jerusalemiss pidhit caiki ychteisse/ nin hen mös/ iota hen Alexandrias näki Marcusen opetuxist tapachtauuan/ yleskirioitti.

Mutta hen cooli Cadhexan aiastaican Neronin aigalla/ ia haudhattin Alexandrias/ ionga ielkin Anianus tuli.

P. Marcusen Euangelium.

Ensimeinen Lucu.

1:1 Alcu Jesusen Christusen Jumala' Poian Euägeliumist/ ninquin kirjoitettu on Prophetis/

1:2 Catzo mine leheten minun Engelin sinun casuos eten/ ioca walmistaman pite sinun Tietes sinun edheses.

1:3 Hwtawaisen äni on corwesa/ Walmistaka Herran tietee/ oijendacat henen polghunsa.

1:4 Johannes castoi coruesa/ sarnaten Paranoxen Castetta syndein andexiandamisexi.

1:5 Ja vlgoskeuit henen tygens coko Judean makunda/ ia ne Jerusalemiss/ ia castettin caiki henelde Jordanin wirdhasa/ tunnustaden heiden Synninse.

1:6 Mutta Johannes oli pugetettu Camelin caruoilla/ ia henen Solinsa ymberi hihinainen Wöö/ ia söi Kimalaisi ia Metzehonaia/

1:7 ia sarnasi/ sanoden. Se tule minun ielkin/ ioca on minua wekeuemi/ Jonga em mine kuluolinen ole/ cumartuna pästemen Kengäin rihima.

1:8 Mine tosin castan teite wedhelle/ mutta hen Castapi teite pyhelle Hengelle.

1:9 Ja se tapactui nine peiuine/ että Jesus Galilean Nazaretist tuli/ ia castettin Johanneseld Jordanis.

1:10 Ja cochta quin hen ylesastui wedhete/ näki hen aukeneuan Taiuat/ ia Hengen/ ninquin Mettisen alastuleuan henen pälens.

1:11 Ja äni tuli Taiuahist/ Sine olet minun se Racas Poican/ iossa minulle ombi soosio.

1:12 Ja cochta Hengi aijoi henen corpehen/
 1:13 ia oli sijne coruesa neliekymende peiue/ ia kiusattin perchelelde/ Ja oli Petoin seas. Ja Engelit paluelit hende.
 1:14 Mutta sijttequin Johannes kiniotettu oli/ tuli Jesus Galileaan/ sarnaten Jumalan Waldakunnan Euangeliumi/ ia sanoi/
 1:15 Aica ombi teutetty/ ia Jumalan Waldakunda on lehestynyt/ Tehcket paranost/ ia wskokat/ Euangelium.
 1:16 Mutta coska Jesus keui Galilean meren sijw/ näki hen Simonin ia Andrean henen weliens/ werckoians heitteuen merehen/ sille he olit Calamiehet/
 1:17 ia sanoi heille Jesus/ Seuratka minua/ ia mine tegen teiden Inhimisten calamiehixi.
 1:18 Ja cochta he iätit heiden werckonsa/ ia seurasit hende.
 1:19 Ja quin hen sielde wehen edheskeui/ näki hen Jacobin Zebedeusen poian ia Johannem henen weliens/ että he wenehese paransit Werckoians/ Ja cochta hen heite cutzui.
 1:20 Ja he iätit heiden Isens Zebedeusen wenehesen palcolisten cansa/ ia seurasit hende.
 1:21 Ja he sisellemenit Capernaum/ ia cochta Lepopeiuene hen sisellemeni Synagogan/ ia opetti.
 1:22 Ja he hemmestyit henen Opetuxens päle. Sille että hen opetti heite * woimalisesta/ ia ei ninquin Kirianoppenuet.
 1:23 Ja oli heiden Sinagogas yxi Inhiminen riuattu sastaisest Hengest/ ia hen hwsii sanoden/
 1:24 Oy mite meiden on tekemiste sinun cansas Jesu Nazarene? Tulicos meite cadhottaman? Mine tieden mikes olet/ iuri se Jumalan Pyhe.

1:25 Ja Jesus nuchteli hende sanoden/ Waickene ia wlgosmene Inhimiseste.
 1:26 Ja quin se sastainen hengi reueisi henen ia hwsii surella änelle/ nin hen wlgoslexi heneste.
 1:27 Ja he caiki hemmestyit/ nin että he keskenens kyselit sanoden/ Mike on teme? Mike wsi Oppi teme on? Sille hen woimalla mös sastaiset henget käske/ ia he cwleuat hende?
 1:28 Ja henen Sanomans cochta cwluu ymberi caiken Galilean Lehimakunnan.
 1:29 Ja he cochta wlgoskeuit Sinagogasta/ ia tulit Simonin ia Andreasen honesen/ Jacobin ia Johannesen cansa.
 1:30 Mutta Simonin Anoppi macasi wilutaudis/ ia cochta he heneste sanoit henelle.
 1:31 Ja hen edeskeui ia yleskohensi hene'/ ia rupesi hene' käteens/ ia sillens Wilutauti ietti henen/ ia hen palueli heite.
 1:32 Mutta Ectona coska Auringo laskijn/ toidh he henen tygens caikinaiset Sairat ia Riuatudh percheleilde.
 1:33 Ja coko Caupungi cokounsi Ouen eteen/
 1:34 ia paransi hen monda/ iotca sairastit moninaisis Taudhis/ ia palio perkelie hen wlgosaioi/ ia ei hen sallinut perkeletten puhua että he tunsit henen.
 1:35 Ja homeneltan sängen warhan ennen peiue/ quin hen ylesnousi/ wlgosmeni hen/ Ja poiskeui Jesus ychten erineisen Sijan/ ia sielle rucoeli/
 1:36 ia Petari riensi henen ielkens/ ia ne iotca henen cansans olit.
 1:37 Ja coska he leusit henen/ sanoit he henelle/
 1:38 Jocainen sinu etzi. Ja hen sanoi heille/ Mengeme lähimeisin kylihin/ että mine sielleki sarnaisin/ sille site warten mine olen tullut/

1:39 Ja hen sarnasi heiden Sinagogasans coko Galileas/ ia wlgosajoi perchelet.

1:40 Ja tuli henen tygens yxi Spitalinen rucoli hende/ langesi poluillens henen etens/ ia sanoi henelle/ Jos sine tahdot/ sine voit minun puhdista.

1:41 Ja Jesus armachti henen pälens/ ia wlgosojensi kätens/ rupesi heneen/ ia sanoi henelle/ Mine tahdon/ ole puhdas.

1:42 Ja quin hen oli sanonut/ cochta spitali heneste poislexi/ ia hen tuli puchtaxi.

1:43 Ja Jesus hastoi hende/ ia cochta tyköens poislehetti/ ia sanoi henelle/

1:44 Catzos ettes kellengen miten sanone/ mutta mene osotta itzes papille/ ia wffra sinun puhdistoxes edheste/ mitke Moses on käskenyt/ heille todhistuxexi.

1:45 Mutta coska hen wlgoskeui/ rupesi hen sarnamaa' palio ia ilmoittaman site Töte/ Nin ettei Jesus sijtte tainud iulkisesta caupugijn siselletulla/ mutta wlcona erineisis Sijjoisa hen oli/ ia caikilda polilda he tulit hene' tygens.

** Woimalisesta) Se on/ caiki henen sarnans oli ninquin sen/ ioca todhesta iotakin tekepi.*

Ja mite hen sanoi sille oli woima/ ia oli eleue.

Toinen Lucu.

2:1 JA taas mwtamain peiuein ielkin/ sisellemeni hen Capernaumin/ Ja se tuli cwluxi/ että hen hones oli.

2:2 Ja cochta cokounsit monda/ nin ettei io ne sijat/ quin Ouen tykene olit/ heite wetänyet/ ia hen puhui heille sarnan.

2:3 Ja tulit henen tygens wiedhen ychte Ramba/ ioca nelielde cannettin.

2:4 Ja quin eiuet he woinuet hende

lehestyue canssan tehden/ nin he kiskoit honecten caton/ ioissa hen oli/ ia lepitzencaiwoit caton/ ia kieusille alaslaskit wooten/ iossa se Ramba macasi.

2:5 Quin nyt Jesus neki heiden wskons/ sanoi hen Rammalle/ Poican/ sinun synnis andexiannetan sinulle.

2:6 Nin olit sielle mwtamat

Kirianoppenuist/ istudhen/ ia aijattelit heiden sydhemisens/ Mite teme nein pilca puhupi?

2:7 Cuca woipi synnit andeexianda/ mutta ainoa Jumala?

2:8 Ja cochta quin Jesus tunki Hengesens/ että he nin aiattelit itzellens/ sanoi hen heille. Mite te neite aiattelette teiden sydhemisen?

2:9 Cumbi on keuiembi sanoa sillen rammalle/ synnit andexiannetaan sinulle/ taicka sano/ Nouse ota sinun wotes/ ia mene?

2:10 Mutta senpäle että teiden pite tietemen/ että Inhimisen Poialla/ ombi woima maan päle syndi andexianda/ nin hen sanoi Rammalle/

2:11 Sinulle mine sanon/ nouse ota wootes ia mene cotias.

2:12 Ja cochta hen nousi otti wootens ia wlgosmeni caikein nähden/ nin että he caiki hemmestyit ia cunnioitzit Jumalata sanoden/ Emme me ikenens semmotoista nähneet.

2:13 Ja hen wlgoslexi/ taas meren poleen/ ia caiki Canssa tuli henen tygens/ ia hen opetti heite.

2:14 Ja quin Jesus ohitzemeni/ näki hen Leuin Alphein poian/ istuuan Tullin tykene/ ia sanoi henelle/ Seura minua.

2:15 Ja hen ylesnousi/ seurasi hende. Ja se tapachtui/ coska hen atrioitzi henen honesans monda mös Publicani ia Syndiste ynne atroitzit Jesusen/ ia henen

Opetuslastens cansa/ sille nijte oli monda iotca hende olit seuraneet.

2:16 Ja ne Kirianoppeneet ia Phariseuset quin he neit henen söuen Publicanein ia Syndiste' cansa/ sanoit he henen Opetuslapsillens/ Mixi hen sööpi ia iooipi Publicanein ia Synneisten cansa?

2:17 Coska Jesus sen cwli/ sanoit hen heille. Ei taruitze ne Teruet läkerite/ mutta ne Sairahat. Em mine ole tullut cutzuman wanhurskaita/ mutta synnisite parannoxelle.

2:18 Ja ne Johannesen ia Phariseusten Opetuslapset paastosit palio/ Ja nin he tulit ia sanoit henelle/ Mixi Johannesen ia Phariseusten Opetuslapset paastouat/ mutta sinun Opetuslapses eiuet paasto?

2:19 Ja sanoit heille Jesus/ Quinga Hääcansa taita paastota/ nincauuan quin Ylke on heiden cansans? Quincauuan Ylke on heiden cansans ei he woi paastota.

2:20 Mutta ne peiuet tuleuat/ coska Ylke heilde poisotetan/ ia silloin nijne peiutine he paastouat.

2:21 Eikengen wtta Paicka ombele wanhan waattein/ mutoin se wsi Paicka reuäise quitengin sijte wanhasta/ ia lepi tule pahemaxi.

2:22 Ja eikengen pane Nortta wina wanhoin Leilijn/ mutoin se nori wina särcke Leilit ia wina haaskandu/ ia Leilit huckanduuat/ mutta noori wina pite pandama' wsijn Leilijn.

2:23 Ja se tapachtui että hen Sabbathina keui Laihoin lepitze/ ia rupesit henen Opetuslapsens tien ohes tehckepeite catkoimahan/

2:24 Ja ne Phariseuset sanoit henelle/ Catzos mixi he tekeuet Sabbathina quin ei soui?

2:25 Ja hen sanoit heille/ Ettekö te ole ikenens lukeneet mite Daudid hädhillens teki

coska hen isoisi/ ia ne iotca henen cansans olit?

2:26 Quinga hen sisellemeni Jumalan Honesen/ sen ylimeisen Papin Abiatharin aican/ ia söi * Näkyleiuet/ ioita eikengen mactanut södhe/ mutta wan Papit/ Ja hen annoi mös ninen/ iotca henen cansans olit.

2:27 Ja hen sanoit heille/ Sabbathi on Inhimiste warten techty/ ia ei Inhiminen Sabbathi warten.

2:28 Nin ombi mös Inhimisen Poica Herra Sabbathin päle.

** Näkyleiuet) cutzutan Hebraican taualla >Panis >facierum/ se ombi se Leipe/ quin aina on silmein edes/ ninquin Jumalan sanat aina meiden Sydhemen edes ölle ia peiuel oleman pite Psal. 23.*

III. Lucu.

3:1 IJA hen iellens Sinagogan sisellemeni/ ia sielle oli yxi Inhiminen/ iolla oli quiuettu Käsi.

3:2 Ja he otit heneste waarin ios hen Sabbathina piti parandaman henen/ että he saanet olisit canda henen pälens.

3:3 Ja hen sanoit sille Inhimiselle/ iolla oli quiuettu Käsi/ Seiso keskelle.

3:4 Ja sanoit hen heille/ Cumbi sopi Sabbathina/ hyuesti eli pahasti tehdä? Henge wapautta taicka tappa? Mutta he waickenit.

3:5 Nin hen heidhen pälens catzoi wihaisesta/ ia oli murehesans heiden Sydhemens sockiudhen ylitze/ Ja sanoit Inhimiselle/ Ulosoienna sinun Kätes. Ja hen oiensi/ Ja se Käsi tuli henen teruexi/ ninquin toinen.

3:6 Ja ne Phariseuset vloskeuit/ ia pidhit cohta ynne Herodianusten cansa Neuuo

hende waskan/ quinga he henen huckaisit.

3:7 Mutta Jesus Opetuslastens cansa poickesi meren tyge/ ia swri Canssa Galileasta hende seurasi ia Judeasta/

3:8 ia Jerosolimista/ ia Idumeasta/ ia tooldapolen iordanin/ ia iotca Tyron ia Sidonin ymberille asuit/ Inhimisi swri ioucko/ iotca henen Teghonsa cwlit/ ne tulit henen tyghens.

3:9 Ja hen sanoit Opetuslapsillens/ että heiden piti saattaman henelle yhden wenehe' Canssan tehden/ ettei he hende ahdistaisi.

3:10 Sille hen oli monda parandanut/ nin että he tunghit henen pälens/ caiki iotca waiwattin/ että he olisit heneen ruenuuet.

3:11 Ja quin ne Saastaiset Henget negit henen/ mahanlangesit he henen eteens/ hwsit ia sanoit/ Sine olet Jumalan Poica.

3:12 Ja hen hartasta heite hastoi/ ettei he hende pitenyt ilmoittaman.

3:13 Ja hen ylesastui worelle/ ia cutzui tygens/ iotca hen itze tachtot/ ia he tulit henen tygens.

3:14 Ja hen sääsi ne Caxitoistakymende oleman henen tykenens/ ia että hen heite vloslehetteis sarnaman/

3:15 ia että heille piti woima oleman Taudhit parata/ ia percheleit vlosaia.

3:16 Ja annoi Simonille sen Nimen Petari/

3:17 ia Jacobille Zebedeusen poialle/ ia Johannesel Jacobin welielle/ ia annoi heille sen Nimen * >Bnehargem/ se on sanottu/ Pitkesen poiat/

3:18 Ja Andreasel Philippusel/ ia Bartholomeusel/ ia Mattheusel ia Tomal ia Jacobil Alphein poialle/ ia Taddeusel ia Simonin Cananeusel/

3:19 ia Judalle Ischariotille/ ioca mös henen petti.

3:20 Ja he tulit Honesen ia Canssa taas cokounsi/ nin ettei heille ollut tila

södhecke/

3:21 Ja coska ne cwlit/ iotca henen omahitzens olit/ nin he vloslexit ia tahdoit henen kijniotta/ Sille he sanoit/ Hen on tullut * mielettömexi.

3:22 Mutta ne Kirianoppenuet/ iotca Jerusalemist alastullet olit sanoit * Beelzebub henelle on/ ia sen percheleiden pämiehen cautta hen percheleet wlosaiapi.

3:23 Ja hen cutzui heite tygens/ ia sanoit heille werdauxisa. Quinga yxi Sathanas toisen taita vlosaia?

3:24 Ja ios Waldakunda itzens waskan erkane/ ei se waldakunda woi seiso/

3:25 Ja ios Hone itzens waskan erkanepi/ ei se Hone woi seiso/

3:26 Ja ios Sathanas ylescarkapi itzeens waskan/ ia ombi eroitettu/ nin ei hen woi seiso/ mutta hen häuiepi.

3:27 Ei woi kengen yhden Wekeuen Honeseen yllette/ ia henen Calunsa poisrouete/ ellei hen ennen site Wekewete kijnisido/ ia sijtte henen Honetans röue.

3:28 Totisesta sanon mine teille/ Caiki synnit andexiannetan Inhimisten Lasten/ möskin ne pilcat/ iolla he JUMALATA pilcauat/

3:29 Mutta ioca pilca puhu pyhe Hengi waskan/ ei hen saa ijancaikisesta andexi/ mutta hen on wicapä ijancaikisen Domion.

3:30 Sille he sanoit/ Henelle on se Sastainen Hengi.

3:31 Ja tulit henen Eitens ia Weliense/ ia vlcona seisoit/ lehetit henen tygens/ iotca henen piti vloscutzuman.

3:32 Ja Canssa istui henen ymberillens/ ia he sanoit henelle/ Catzo sinun Eites ia Welies vlcona sinua kysyuet.

3:33 Ja hen wastasi heite sanode'/ Cuca on minun Eiten ia minun welieni?

3:34 Ja coska hen oli ymberijnscatzonut henen opetuslastens päle iotca henen

ymerillens istuidh/ sanoi hen/ Catzo minun Eiteni ia minun Welieni.

3:35 Sille ioca tekepi Jumalan tahdon/ hen minun Welien ia minun Sisaren ia Eiten ombi.

** Bnehargem) se on pitkesen lapset/ se merkitze/ että Johannes erinens pideis kirioittaman site oikea Euangeliumi/ Quin on yxi wekeue Sarna/ Joca caiki Pelette/ sercke/ ia ymerikiende/ ia maan hedelmelisexi saatta.*

** Mielettömexi) He pelkesit/ että hen olis ylen palio henens waiwanut.*

Ninquin me Sanoma. Sine willitet pääs ia Aiuos.

** Beelzebub) on nin palio/ Quin Isoikerueinen/ wapsainen eli kerueisten Kuningas.*

Sille nin perchele andapi itzens omains cautta ylencatzotta/ ia wietteltä ninquin ne tekoin Pyhet.

IV Lucu.

4:1 JA taas rupesi hen opettaman meren tykene ia cokounsi palio Canssa henen tygense/ nin että henen piti astuma' hachtee'/ ia istuma' meren päle.

4:2 Ja caiki Canssa iäi maalle mere' tyge/ Ja hen opetti heite palio werdausten cautta/ Ja hen sanoi heille henen Sarnasans/

4:3 Cwlcac. Catzo vloslexi kylueije kyluemen.

4:4 Ja tapachtui kyluetteis/ että monicahda langesit Tien wiereen/ Nin tulit Taiuas alda linnut ia söit sen.

4:5 Monicadhat langesit Kiuraunion/ iossa ei ollut palio multa/ ia cochta se ylescasuoi/ sille ettei henelle ollut syue maata/

4:6 Coska nyt Auringo ylescoitti/ nin se poudhittijn/ ia sille ettei hen ollut iwrduut/ nin se quiuettijn.

4:7 Ja mwtamat langesit Orientappuroijn/ ia ne Orientappurat ylescasuoi/ ia läkeytit ne/ ia ei candanut hedelmete.

4:8 Ja mwtamat langesit hyuen mahan/ ia se cannoi hedhelmen/ ioca ylespuhckesi ia casuoi. Ja mwtamat edhestoit colmenkymenkerdhaiset/ ia mwtamat cwsikymenkerdhaiset/ ia mwtamat sadhankerdhaiset/

4:9 ia hen sanoi heille. Jolla coruat on cwlla/ hen cwlcac.

4:10 Ja quin hen rupesi yxinens oleman/ nin ne/ iotca henen ymerillens olit cahde'toistakymenen cansa kysyit henelde/ sijte werdauxest/

4:11 ia hen sanoi heille/ Teille on annettu tuta Jumalan Waldakunnan salaus/ mutta nijlle/ iotca vlcon ouat/ Wertauxen cautta/ caiki tapachtuuat/

4:12 senpäle että heidhen pite näkeueisil silmille näkemen/ ia ei sitteken tundeman/ ia cwleuaisilla Coruilla cwleman/ ia ei sitteken ymmertemen/ ettei he ioskus palaiasi/ ia heiden synnit andexiannetaisi.

4:13 Ja sanoi heille/ Eikö te ymmerdä tetä Wertausta? Ja quinga sijs te tahdotta caiki wertauxet ymmerte?

4:14 Se Kylueije sanan kyluepi.

4:15 Mutta nemet ouat ne quin Tien wieresse ouat/ cussa sana kyluetten/ ia quin he sen ouat cwlluot/ cochta tulepi Sathanas/ ia poisotta Sanan ioca kyluetty oli heidhen Sydhemihins.

4:16 Ja mwtamad ouat sencaltaiset/ iotca Kiuraunion Kylwetydh owat/ coska he sarnan cwlleet ouat/ cochta he ilon cansa site watan rupeuat/

4:17 ia ei ole heisse iwrtta mutta ouat aijaliset/ Sitte coska mureh taicka waiua

sattu sanan tedhen/ nin he cochta pahaneuat.

4:18 Ja mwtamadh ouat iotca Oriantappuroihin ouat kyluetyt/

4:19 Ne ouat iotca sanan cwleuat/ ia temen mailman surut/ ia rickaughen wiettelus/ ia muidhen rijstain himodh siselemeneuet/ ia läkäyttewet sanan ia se saatetan hedhelmettömexi.

4:20 Ja mwtamadh ouat iotca hyueen Mahan ouat kyluetydh/ Ne ouat iotca sarnan cwleuat/ ia wasthanrupeuat/ ia hedhelmeitzeuet/ Nin ette mwtamadh candauat colmenkymenin/ ia mwtamat cusinkymenin/ ia mwtamat Sadhoin kerdhoin.

4:21 Ja sanoi hen heille/ Sytytetengö Kyntele sitewarten että se wacan ala pannan/ eli woten ala? Eikö että se pannan kynttelijalغان päle?

4:22 Sille ettei ole miten peitetty/ quin ei ilmoiteta/ ia ei ole Salaista/ quin ei iulghisteta.

4:23 Jolla coruat on cwleman/ hen cwllkan.

4:24 Ja hen sanoi heille/ Catzocat mite te cwletta. Jolla mitalla te mittatta/ sille mwdh teille mittauat/ ia wiele liseteen teille iotca temen cwletta/

4:25 Sille iolla ombi/ henelle annetan/ Ja iolla ei ole/ sekin mös quin henelle on/ se henelde poisotetan.

4:26 Ja hen sanoi/ Nin Jumalan Waldakunda on/ quin ios Inhiminen heitteis siemenen mahan/

4:27 ia macais/ ia ylesnouis öte ia peiue/ ia se Laiho wihottais/ ia casuais coska ei hen tiedhecken.

4:28 Sille ette maa mielellens hedhelmeitzeupi/ ensin Oraxen/ sijtten tehckepäen/ sijtte teudhen iyuen tehckepäes.

4:29 Mutta coska hedhelme edhestulepi/ cochta hen sirpin Lehette/ sille että Elonaica ombi Lesse.

4:30 Ja hen sanoi/ Kelle me werdhoittamme Jumalan Waldakunnan? Taicka minge wertauxen cansa me sen werdautam?

4:31 Se ombi ninquin Sinapin iyue/ coska se mahan kyluetän/ nin se ombi wehin caikia siemenite iotca maasa ouat/

4:32 Ja quin hen kyluetty on/ nin hen ylesnouse/ ia tule swremaxi quin iocu Caali/ ia teke swret Oxat/ nin ette Linnut Taiuas alla henen warions alla pesiuet.

4:33 Ja semmotoisille monella wertauxella puhui hen heille Sarnan/ semperäst quin he woisit cwlla/

4:34 mutta ilman werdauxita ei hen miten heille puhunut/ waan erinens hen caiki Opetuslapsillens vlgostoimitti.

4:35 Ja saman Peiuen Ectona sanoi hen heille/ Mengem ylitze toiseen ra'taan.

4:36 Ja he laskit Canssan/ ia otit henen Hahden cansa/ ios hen io sisell oli/ ia oli mös muita Haaxia henen cansans.

4:37 Ja nousi swri Tuulispä/ ia Aldhot löit siselle Hachten/ nin ette se io teutettin.

4:38 Ja hen oli Peräs ia macasi Penalaisen päle. Ja he heräytit henen ia sanoit henelle/ Mestari etkös tottele että me hukuma?

4:39 Ja quin hen ylesherätetty oli/ nuchteli hen Tuulda/ ia sanoi merelle/ Waickene ia asetu/

4:40 Nin Tuuli asettui ia tuli swri tyuen. Ja hen sanoi heille/ Mite te oletta nin palio pelkeueiset? Quinga se tule ettei teille ole vsko?

4:41 Ja he peliestyit sangen/ ia sanoit keskenens/ Cuca teme on/ sille seke Tuuli ia meri henen ouat cwliaiset?

V Lucu.

5:1 JA he tulit ylitze meren/ ninen Gadarenein makundan/
 5:2 ia quin hen Hahdest vlgosmeni/ coхта henen cohtasi Haudhoista yxi Inhiminen Sastaisel Hengel riuattu/ iolla oli maia Haudhoisa.
 5:3 Ja eikengen woinut he'de cahleilla sitoa/
 5:4 sille että hen oli vsein Jalcapuis ia Cahleis sidhottuna/ ia Cahleet oli serckenyt/ ia Jalcapuudh rickonut/ ia eikengen woinut hende asetta.
 5:5 Ja hen oli aina öte ia peiue Woorisa ia Haudhoisa parckui/ ia hosui itzens kiuille.
 5:6 Coska hen nyt taamban näki Jesusen/ ioxi hen/ ia cumarsi hende/ ia hutain swrella änelle/ sanoi/
 5:7 Mite minun ombi sinun cansas Jesu/ sen corckeiman Jumalan Poica? mine wannotan sinua Jumalan cautta/ etet sine minua waiwaisi.
 5:8 Nin hen sanoi henelle/ Uloslehdhe sine Sastainen Hengi Inhimisest.
 5:9 Ja hen kysyi henelde/ Mike sinun Nimes on? Ja hen wastasi sanoden henelle/ Legio minun Nimen on/ sille meite ombi monda.
 5:10 Ja hen rucoli palio hende/ ettei hen poislehetisei hende sijte makunnasta.
 5:11 Nin oli sine woortein tyken swri Sica Lauma laitumellans/
 5:12 Ja rucolit hende caiki ne Perchelet sanoden/ Laske meite sikohin/ että me heiden sisellens menisim.
 5:13 Ja coхта Jesus sallii heiden. Ja ne sastaiset Henget vlosmenit/ ia sikain sisellemenit. Ja se Lauma söxihin cohdastans merehen. Ja oli heite Lehes caxi tuhatta/ Ja läkehdyit merehen.

5:14 Mutta ne sikurit pois-pakenit/ ia sanomansatid Caupungihin ia maan kylijn. Ja he vlosmenit catzoman mite tapachtunut oli/
 5:15 ia tulit JESUSEN tyge/ ia neit henen/ ioca Perchelelda oli riuattu/ istuuan ia wateitun/ ia toimelissa/ iolla se Legio oli ollut/ ia he pelkesit.
 5:16 Ja ne sanelit heille iotca sen nähnyet olit/ mite sen riuatun Perchelelda tapachtunut oli/ ia sighoista.
 5:17 Ja he rupehit hende rucoleman/ poismenemen heiden maaldans.
 5:18 Ja quin hen astui Hachten/ nin se ioca oli Perchelelde riuattu rucoli/ että hen mahdais henen cansans olla/
 5:19 Mutta ei JESUS hende sallinut/ waan sanoi henelle/ Mene cotias omais tyge/ ia ilmoita heille quinga swren hyuenteghon HERRA on tehnyt sinun cansas/ ia on armachtanut sinu' päles.
 5:20 Ja hen poismeni/ ia rupeis sarnaman nijssse Kymenes Caupungis/ quinga swren hyuentegon JESUS oli henelle tehnyt. Ja caiki imechtelit.
 5:21 Ja quin JEsus taas ylitzemeni Hahdella toiseen rantaan/ cokounsi palio Canssa henen tygens/ ia oli lesse merta.
 5:22 Ja catzo/ Nin tuli yxi Sinagogan Pämies/ Jairus nimelde/ ia quin hen näki henen/ langesi hen henen ialcains tyge/
 5:23 ia rucoli hende palio sanoden/ Minun Tytteren wimeisillens ombi/ mine rucolen että tulisit/ ia panisit Kätes henen pälens/ että hen paranis ia eläis.
 5:24 Nin hen meni henen cansans/ ia palio Canssa seurasi hende/ ia ahdistit.
 5:25 Ja yxi waimo/ ioca oli sairastanut punaista Tautia io caxitoistakymende aiastaica/
 5:26 ioca oli palio kerssinyt monilda Läkerilde/ ia oli culuttanut caiken

Hywuydens/ ia ei miteken apu tundenut/
 waan palio pahembi tuli henen cansans/
 5:27 Quin hen cwli JESUSESTA/ tuli hen
 ioukon seas taka/ ia rupesi henen
 Waatteinsa/
 5:28 Sille hen sanoit/ Jos mine waiwoin
 henen Waatteinsa rupeisin/ nin mine
 paranen.
 5:29 Ja cochta henen weri lechts
 quiuettui/ Ja hen tunki Rumihistans/ että
 hen oli henen Witzauxestans parattu.
 5:30 Ja JESUS cochta tunki itzesens sen
 auwun/ ioca heneste vloskieunyt oli/ ia
 kiensi hene's Canssan seasa ia sanoit/
 Cuka minun Watteini rupeisi?
 5:31 Ja henen Opetuslapsens sanoit
 henelle/ Sine näget että Canssa sinua
 ymberins ahdistat/ ia sine sanot? Cuka
 minuun rupesi?
 5:32 Ja hen ymberinscatzoi/ että hen
 näkis sen/ ioca sen teki.
 5:33 Mutta waimo pelkesi ia wapitzi/ Sille
 hen tiesi mite henen cochtaansa
 tapachtunut oli/ Nin hen tuli ia langesi
 henen eteens/ ia sanoit henelle caiken
 totudhen.
 5:34 Mutta hen sanoit henele/ Tytteren/
 sinun vskos sinun wapautti/ Mene rauhan
 cansa/ ia ole terueh sinun witzauxestas.
 5:35 Quin hen wiele puhui/ nin tulit
 mwamat Sinagogan pämiehelde/ iotca
 sanoit/ Sinun tytteres on coollut/ mites
 sillen Mestarita waiwat?
 5:36 Nin JESUS cochta sen sanan
 cwltuans quin sanottijn/ sanoit Sinagogan
 pämiehelle/ Ele pelke/ waiwoin vskoo.
 5:37 Ja ei hen sallinut että iocu hende piti
 seuraman/ waan Petari ia Jacobus/ ia
 Johannes Jacobin welij.
 5:38 Ja hen tuli Sinagogan pämiehen
 hoonesen/ ia näki sen tohun/ ia ne iotca
 idkit ia parghuit sangen/

5:39 Ja hen sisellemeni/ ia sanoit heille/
 Mite te messet ia idkette? Ei pika ole
 collut/ waan macapi.
 5:40 Ja he nauroit hende. Mutta quin hen
 oli caiki vlosaianut/ nin hen cansans otti
 pican Isen ia Eitin/ ia ne iotca henen
 cansans olit/ ia sinne sisellemeni/ cussa
 pica macasi/ ia ruueten pican käteen/
 sanoit henelle/
 5:41 Talitha cumi/ se on somexi sanottu/
 Pica/ mine sanon sinulle/ Nouse yles. Ja
 cochta pica ylesnousei/ ia keui.
 5:42 Sille hen oli cahdentoistakymenen
 aijastaikanen.
 5:43 Ja he hämmestuit swrella
 hämmestuxella. Ja hen haastoi heite
 hartasti/ ettei kengen site pideisi
 tietemen/ ia käski anda henelle söteuete.

VI. Lucu.

6:1 IA hen vlosmeni sielde ia tuli henen
 Isense maalle/ ia henen Opetuslapsens
 seurasit hende.
 6:2 Ja quin Sabbathi Lehestui/ rupesi hen
 Sinagogas opettaman/ ia monda
 cwleuaista hämmestyit/ sanode'/ Custa
 telle nämet ouat? ia mike Wijsaus teme
 on/ quin henelle annettu on/ ia
 sencaltaiset auwudh henen kättens cautta
 tapachtuut?
 6:3 Eikö teme se Seppe ole Marian poica/
 Jacobin ia Josen ia Judan ia Simonan
 welij? Eikö mös henen Sisarens tesse
 meiden cansam ole? Ja he pahenit henen
 cauttans.
 6:4 Mutta JESUS sanoit heille/ Ei ole
 Propheta ylencatzottu waa' henen Isense
 maalla/ ia langoins seasa/ ia omas
 perehesens.
 6:5 Ja ei hen woinut sielle ychten auwua
 tehdä/ waan ette hen haruain sairasten

päle kätens pani/ ia paransi heijet/
 6:6 ia imehteli heiden epeuskoans. Ja hen ymberinswaelsi caickikäsin Kyläin cautta opettade'.
 6:7 Ja hen cutzui ne caxitoistakymende/ ia rupeis ne caxin ia caxin lehettemen/ ia annoi heille woiman sastaisi Hengi wastoin.
 6:8 Ja hen kielsi heite miten ottamasta tielle cansans/ mutta waa' sauuan. Ei prentzelite/ ei leipe/ ei raha cuckarosa/ mutta olema' kengese/
 6:9 ia ettei he pukisi cachta hametta.
 6:10 Ja hen sanoi heille/ Cuhunga honesen te siselletuletta/ sijne te olcat/ nincauuan quin te sielde poismenette.
 6:11 Ja cutca ei teite wasterupe/ eike cwle teite/ Nin vlosmenget sielde/ ia pyhckiket tomu/ quin teiden ialcain alla on/ todhistoxexi heiden ylitzens. Totisesta sanon mine teille/ Että Sodomian ia Gomorran tulepi Domio peiuen hookiambi/ quin sille Caupungille.
 6:12 Ja he vloslexit ia sarnasit että heiden piti parannosta tekemen.
 6:13 Ja monda Perkelette he vlosaioit/ ia he woitelit * öliolla monda sairasta/ ia paransit.
 6:14 Ja Kuningas Herodes saij sen cwlla (sille henen Nimense oli io iulghistettu) ia hen sanoi/ Se Johannes ioca castoi/ on ylesnosnudh coolluista/ ia sentehden auwudh waickuttauat hänese.
 6:15 Mutamat sanoit/ Se on Elias/ mutta monicahdat sanoit/ Se on yxi Propheta/ taicka ninquin yxi Prophetaista.
 6:16 Coska nyt Herodes sen cwli/ sanoi hen. Se on se Johannes ionga mine caulan leickautin/ se on coolleista ylesnosnudh.
 6:17 Sille se Herodes oli lehettenyt Houi Johannest kijniottaman/ ia oli pannut henen tornihin/ Herodiasen tähden/ henen

weliens Philippusen Emenen/ sille hen oli henen nainudh.
 6:18 Mutta Johannes oli sanonut Herodesel/ Ei soui sinun pite sinun welies Emende.
 6:19 Nin Herodias wäijyi hende/ ia tachtoi henen tappa/ eike woinut.
 6:20 Sille Herodes pelkesi Johannest/ tieten henen oleuan hurskan miehen ia pyhen/ ia ottiuarin heneste/ ia cwli henen monisa Asijoisa/ ia kernasti cwldeli hende.
 6:21 Ja coska souelias peiue tuli/ että Herodes Syndyme peiuens päle/ Echtolisen teki nijnen ylimesten ia Pämiesten ia Sangariten Galileas/
 6:22 ia quin Herodiasen tytter siselletuli/ ia hyppesi/ ia se kelpasi Herodeselle ia ynne atrioitzeuille/ Nin sanoi Kuningas Picalle/ Ano minulda mites tahdot/ ia mine annan sinulle.
 6:23 Ja hen wannoi henelle yhden walan/ Mitkes minulda anot mine annan sinulle/ haman poleen minun Waldakundani.
 6:24 Hen vlgosmeni ia sanoi Eitillens. Mite minun pite anoman? Se sanoi. Johannesen castaian pätä.
 6:25 Ja hen cochta kijruusti sisellemeni Kuningan tyge/ anoi ia sanoi/ Mine tahdo'/ että minun cochta sillens annat Johannesen Castaian pään yhden Fatin päle.
 6:26 Nin Kuningas tuli murehesens/ Quitengin Walans tähden ia ninen/ iotca ynne atrioitzit/ ei hen tachtonut hende poisaija.
 6:27 Ja cochta lehetti Kuningas sinne Böuelins/ ia käski hene' päens siselletoda. Nin hen poismeni ia mestasi henen Tornis/
 6:28 ia edhestoi henen päens Fatisa/ ia annoi sen Picalle/ ia Pica annoi sen eitillens.

6:29 Coska henen Opetuslapsens sen cwlit/ tulit he ia otit henen Rumins/ ia panit sen Hautan.

6:30 Ja ne Apostolit cokounsit JESUSEN tyge/ ia ilmoitidh henelle caikia/ seke mite he teit että opetit.

6:31 Ja hen sanoi heille/ Tulkat te waan erinens corpeen/ ia leuätke yrielde. Sille sielle olit monda/ iotca tulit ia menit/ nin ettei he södhä ioutaneet.

6:32 Ja hen meni Hahdhella erineiseen sijaan/ Ja Canssa neit henen matkustauan/ ia moni tunsit henen/

6:33 Ja ioxit sinne ialgan/ caikista Caupungeista/ ia he ennetit heidhet/ ia he cokounsit henen tygens.

6:34 Ja JESUS vlgoskeui/ ia näki palio Canssa/ ia hen armachti heiden pälens/ Sille he olit ninquin La'bat ilman Paimeneta. Ja rupesi heite palio opettaman.

6:35 Ja coska nyt peiue palio culunut oli/ edheskeuit Opetuslapset henen tygens/ sanoden/

6:36 Teme sija ombi eremaa/ ia aica ombi io culunut/ laske heite menemähen ymberins Kylihin ia maiohin ostaman heidens leipe/ sille ettei ole heille söteuete. Mutta hen wastaten sanoi heille/

6:37 Andaca te heille söteuete. Ja he sanoit henelle/ Pitekö meiden meneme' ia cahdel sadhalla peningil leipe ostama'/ ia andama' heiden södhe?

6:38 Mutta hen sanoi heille/ Mondaco leipe teille on? Menget ia catzocat. Ja coska he tiesit/ sanoit he/ Wijsi/ ia caxi cala.

6:39 Ja hen käski heite että he caiki istutaisit atrioitzema'/ iaghetuihin iouckohin wiherieisen Rohon päle.

6:40 Ja he istuit iouckoisa sadhoin ia wisinkymenin.

6:41 Ja quin hen otti ne wisi leipe ia caxi cala/ Yles catzoi Taiuasen pein/ kijtti Jumala murssi ne leiuet/ ia annoi henen Opetuslastens/ että heiden piti ninen eten paneman/ ia ne caxi cala hen iakoi caikille.

6:42 Ja he söit caiki ia rautettihin.

6:43 Ja he coriasit caxitoistakymende Corgia teunens muruia/ ia nijste caloista.

6:44 Nin oli nijte iotca söit/ wijsi tuhatta mieste.

6:45 Ja cochta hen aijoi Opetuslapsens astuman Hachten/ että he edhelmenisit ylitze meren Bethsaidahan/ sihenasti quin hen laskis Canssan.

6:46 Ja coska hen oli lowuttanut heiden/ meni hen mäelle rucoleman.

6:47 Ja quin Eehto tuli/ Haaxi oli keski meres/ ia hen yxinens maalla/

6:48 ia hen näki heijet hädese soutauan/ Sille että tuuli oli heille wastainen. Ja liki nelienne öen wartiona hen tuli heiden tygens/ kieudhen meren päle/

6:49 ia tahdoi heiden ohitzens me'ne.

6:50 Ja quin he neit henen kieuuen meren päle/ luulit he Köpelin oleuan ia parghuit. Sille caiki he neit henen ia hämmestuit.

6:51 Ja cochta hen puhui heiden cansans/ ia sanoi heille/ Olcat hyues turuas/ Mine olen/ elket pelietkö. Ja hen astui heiden tygens Hachten/ ia tuuli heickeni. Ja he hämmestyit/ ia imehtelit ylitze mären.

6:52 Sille eiuet he * ymmerteneet Leiuiste/ ia heiden Sydhemens oli soghennut.

6:53 Ja quin he ylitzemennyet olit/ tulit he Genezarethin maalle/ ia laskit satamahan.

6:54 Ja quin he vloskeuit Hahdesta cochta he tunsit henen/

6:55 ia ymberi iooxit caiken sen

makunnan/ ia rupesit nijte Sairahita ymberinswiemen heiden Wooteisans sinne cussa he cuulit henen oleuan/
 6:56 Ja cuhunga hen sisellemeni Kylihin eli Caupungihin/ taicka Maiohin/ nin he panit cuialle Sairaita/ ia rucolit hende/ että he waiwoin henen waatteins Palteseen mahdaisit ruueta. Ja nin monda quin rupesit/ he paranit.

** Se öliu paransi ne Sairat ia Kipiet Josta sijtte hullusti yxi Sacramenti techtin Coleuaisten tehden. Joca paramin mahdetaisin cutzutta Magdalenan Woitehexi/ Sille että hen mös woiteli Cristusta hautamisexi. Matt 27.*

** Ymmerteneet) se on/ Sencaltaisist ielkimerkeist/ piti heiden oleman wahuistettuna wskoon/ ettei heiden taruinut pelkemen iongumotoista Köpelite.*

VII. Lucu.

7:1 IA cokounsit henen tygens Phariseuset/ ia mutamat Kirianoppenuista/ iotca Jerusalemist olit tulluet/

7:2 ia quin he neit mutamat henen Opetuslapsistans ychteitzille käsille/ se on/ pesemettömille söuen leipe/ laitoit he sen.

7:3 Sille Phariseuset ia caicki Juttaat/ eiuet söö ellei he wsein pese käsijens/ pitedhen wanhembain säty/ ia quin he turulda tuleuat/ eiuet he söö pesemete.

7:4 Ja palio muita ouat/ quin he otit pitexens/ quin on/ Jomaastioiten/ ia emberiten ia cupariastioiten/ ia Peutedhen pesemiset.

7:5 Sijtte kysyit henelle Phariseuset ia Kirianoppenuet/ Mixei sinun Opetuslapses waella wanhembadhen sädhyn ielkin/ mutta pesemettömille käsille söuet Leiuen?

7:6 Nin hen wastaten sanoi heille/ Hyuesti ombi Esaias noitunut teiste vlcokullatuista/ ninquin Kirioitettu on. Teme Canssa hwllilla minua cu'nioitze/ mutta heiden Sydheme's ombi taambana minusta.

7:7 Mutta he turhaan minua palueleuat opettaden site oppi/ quin on Inhimisten käsky/

7:8 Te ylenannatta Jumalan käskyt/ ia pidhette Inhimisten Sädhyt/ emberiten ia iomaistia pesemiseste/ ia semmotoista monda mwta te teette.

7:9 Ja hen sanoi heille/ Ratki hyuesti te poisheitette JUMALAN käskyn/ ia teiden Sädhyn te pidhette/

7:10 Sille Moses sanoi/ Sinun pite cunnioitzeman sinun Ises ia Eites/ ia cuca kirole Isens eli eitens/ colemalla henen pite coleman.

7:11 Mutta te sanotta/ Jocu Inhiminen machta sanoa Isellens taicka eitillens/ * >Corban/ se on sanottu/ JUMALALLE se on annettu/ mitke sinun pideis minunlda tarpexes saaman.

7:12 Ja nin sijtte ette te salli henen miteken tekemeen Isens taicka eitens/

7:13 ia nin te turmeletta JUMALAN Sanan teiden sädhynne cautta/ ionga te sätenyet oletta. Ja semmotoista monda mwta te teette.

7:14 Ja hen cutzui tygens caiken Canssan/ ia sanoi heille/ Culcat minua caiki ia ymmerteket/

7:15 Ei ole miten vlcona Inhimises/ quin henen sisellensmene ioca taita henen sastutta/ mutta ne iotca Inhimiseste vlosmeneuet/ ne ouat quin sastuttauat Inhimisen.

7:16 Jos iollaki coruat on cwlemaan se cwlcen.

7:17 Ja coska hen Canssalda wolti meni hen Honesen. Nin kysyit henen

Opetuslapsens henelde teste Werdauxesta.
 7:18 Ja sanoi hen heille/ Ningö mös tökin ymmertemettömet oletta? Ettekö te wiele nyt ymmerdhä? Että caiki vlcoa Inhimisen siselle meneue/ ei se woi hende sastutta?
 7:19 Sille ettei se mene henen sydhemens siselle/ mutta watzan/ ia loonnolisesta vlosmenepi/ quin puhdista caiki roghat.
 7:20 Ja hen sanoi/ Mite Inhimisest vlosmene/ se saastutta Inhimisen/
 7:21 Sille että siselliseste Inhimisten sydhemest vloskeuuet pahat aijatoxet/ Horudhet/ salawoteet/ miestapot/
 7:22 warkaudhet/ Ahnaudhet/ Petoxet/ wiettelyxet/ häpiemettys/ paha silme/ JUMALAN pilkat/ Coreus * hulluus.
 7:23 Caiki neme pahat/ siselde vloskeuuet/ ia sastuttauat Inhimisen.
 7:24 Nin hen ylesnousi/ ia sielde poismeni ninen Tyrin ia Sidonin maan ärihin/ ia meni honen siselle/ Ja ei tachtanut site kene'ge tietä.
 7:25 Ja ei quitengan tainut sala olla/ Sille että yxi Waimo cochta quin hen cwli heneste/ ionga Tytterelle oli se sastainen Hengi/ hen tuli/ ia langeisi henen ialcains iureen/
 7:26 Ja se oli Grekilainen Waimo/ Syrophenias syndynyt/ Ja hen rucoli hende perkelet poisaijaman henen tytterestens.
 7:27 Nin sanoi JESUS henelle/ Salli ensin Lapset rauitta. Sille ei ole se cochtolinen otta Lasten leipe/ ia heitte Penickadhen eteen.
 7:28 Mutta hen wastasi ia sanoi henelle/ Ja tosin HERRA/ Söuet mös Penicatki peudhen alla Lasten muruista.
 7:29 Ja hen sanoi henelle/ Teme' puhen tedhen mene/ Perkele vloslexi sinu' tytterestes.
 7:30 Ja quin hen meni Cotijns/ nin hen

leusi perkelen vloslechteneexi/ ia Tytteren macauan wooten päl.
 7:31 Ja taas quin hen vlosmeni Tyrin ia Sidonin maanäriste/ tuli hen Galilean meren tyge/ ninen kymenen Caupungein maan ärten keskitze.
 7:32 Ja nin he toit henen tygens Cwroin/ ioca mös Mycke oli/ Ja he rucolit hende paneman kättens henen pälens.
 7:33 Ja hen otti henen erinäns canssasta/ ia pisti sormens hene' coruijns/ ia Sylki ia rupesi henen kielehens/
 7:34 ylescatzachtain Taiuasen/ hoghasi/ ia sanoi henelle/ >Hephethah/ se on/ Aukene.
 7:35 Ja cochta Aukesit henen coruans/ Ja henen kielens sidhe tuli wallalens/ ia puhui selkiest.
 7:36 Ja hen hastoi heiden kellengen sanomasta. Mutta iota enämin quin hen hastoi/ site enämin he ilmoitit.
 7:37 Ja ylitze mären he hämmestyit/ sanoden/ Hyuesti hen caiki teki/ Cwroit hen teki culeman/ ia Myket puhuman.

** Corban) Cutzutan yxi wffri/ sen on/ Parambi olis että mine sen wffraisin/ quin autaisin Wanhembitani. Sille se annetan Jumalalle/ se tule seke wanhembain että meiden hyuexi. Teme' wären toimituxen Christus tesse laitta.*

** Hulluus) se on/ Tompelus ia äriettömös/ Lehimeiste' watan/ Nin quin ne/ iotca ylpiest ia coriast muita ylencatzouat.*

VIII. Lucu.

8:1 Nlne peiuiine/ coska sangen palio Canssa oli/ eike ollut heille miteken sömist/ cutzui JESUS Opetuslapset tygens/ ia sanoi heille/

8:2 Mine armadhan Canssan päle/ Sille io he colme peiue wipyneet ouat minun tykeneni/ ia ei ole heille miteken sömist/

8:3 Ja ios mine lasken heijen minuldani cotijns sömete/ nin he waipuuat tielle/ Sille että mwtamat heiste olit cauka tulluat.

8:4 Wastasit hende Opetuslapsens/ Custa iocu woipi neite rauita Leiuille tesse Eremaas?

8:5 Ja hen kysyi heille/ Mondaco Leipe teille on? Nin he sanoit/ Seitzmen.

8:6 Ja hen käski Canssan istua atrioitzeman maan päle. Ja hen otti ne seitzemen Leipe/ quin hen kijttenyt oli/ murssi hen/ ia annoi Opetuslastens/ ia ne panit Canssan eteen.

8:7 Ja heille oli wähe calaisita/ ia hen kijtti/ ia käski mös ne edhespanda.

8:8 Nin he söit/ ia rauittin. Ja he ylesotit ne tächteet/ Jotca ieneet olit/ seitzemen Corgia murua.

8:9 Ja oli nijte iotca söit liki nelie tuhatta. Ja hen laske heidet.

8:10 Ja cochta hen astui Hachten Opetuslastens cansa/ ia tuli Dalmanuthan maan paickoin.

8:11 Ja vloslexit Phariseuset/ ia rupestit henen cansans campaileman/ kiusasit hende/ pyten henelde mercki Taiuahast.

8:12 Ja quin hen hoghanut oli Hengesens/ nin hen sanoit/ Mixi teme suku mercki pyte? Totisesta sanon mine teille/ Ei anneta telle Sughulle mercki.

8:13 Ja hen iätti heijen/ ia taas hachten astui/ ia meni ylitze meren.

8:14 Ja he olit wnochtaneet Leipe cansans otta/ Ja ei ollut heille enä ychte Leipe Hahdes mötens.

8:15 Ja hen käski heite sanoden/ Catzocat ia carttacat Phariseusten Hapatoxest/ ia Herodesen Hapatoxest.

8:16 Ja he aijattelit sinne ia tenne/ sanoden keskenens/ Se se on/ ettei meille ole Leipe.

8:7 Ja quin JESus sen ymmersi sanoi hen heille/ Mite te sijs tutkistelette ettei teille Leipe ole? Ettekö te wiele nyt homaitze ia ymmerdhä? Wielekö teille nyt on soghaistu sydhen?

8:18 Silmet teille on/ ia ette te näghe/ ia Coruat teille on/ ia ette te cwle/

8:19 Ja ettekö te muista/ coska mine wijsi Leipe mursin/ widen tuhanen Inhimisen/ quin monda Corgia te teunens techteite ylesotitta?

8:20 Nin he sanoit/ Caxitoistakymende. Nin mös coska mine ne seitzemen murssin/ Nelien tuhanen seas/ Quin monda Corgia teunens tehde murua te silloin ylesotitta? Nin he sanoit/ Seitzemen.

8:21 Ja sanoi hen heille/ Mixei te sijs ymmerdhä?

8:22 Ja hen tuli Bethsaidan/ Ja he edhestoit yhden Sokian/ ia rucolit hende/ että hen rupeis henehen.

8:23 Ja hen rupeisi sen Sokian käten/ ia vloswei henen Kylest/ ia sylki henen Silmijns/ ia pani kätens henen pälens/ ia kysyi henelle/ Jos hen iotaki näkis.

8:24 Nin hen catzoi yles ia sanoit/ Mine näen Inhimiset keuxendeluen ninquin näkisin puudh.

8:25 Sijtte hen taas pani Kädhens henen Silmeins päle/ ia teki henen näkemähen. Ja tuli paratuxi/ nin että hen selkeste caiki wastwdhest näki.

8:26 Ja hen lehetti henen Cotians sanoden/ Ele Kyleen mene/ ele mös kellengen tete sielle sano.

8:27 Ja JESUS vloslexi ia henen Opetuslapsens nihin Kylihin Cesarean tyge/ ioca cutzuttan Philippi. Ja tielle hen kysyi Opetuslapsillens sanoden heille/

Kenengä sanouat Inhimiset minun oleuan?

8:28 Nin he wastasit/ Johannesen castaian/ ia mutamat Eliam/ mutamat taas yhden Prophetain lughusta.

8:29 Ja hen sanoi heille/ Mutta kenengä te sanotta minun oleuan? Nin Petari wastasi ia sanoi henelle/ Sine olet se CHRISTUS.

8:30 Ja hen hastoi heite/ ettei he kellekä sanoisi heneste.

8:31 Ja hen rupesi heite opettaman/ ette Inhimisen Poian pite palio kerssimen/ ia poishyllettemen Wanhimilda ia ylimeisilde Papeilda/ ia Kirianoppenuilda/ ia tapettaman/ ia colmen peiuen peräst ylesnousema'. Nin iulkisesta hen sen Puhun puhui.

8:32 Ja Petari otti henen tygens/ rupesi hende rangaitzeman.

8:33 Mutta hen känsijn/ ia catzoi Opetuslapsijns pein nuchteli Petarita sanoden. Mene minun ielkeni sine Sathanas/ sille ettei sine ymmerdhä mitke JUMALAN ouat/ waan mite Inhimisten ouat.

8:34 Ja hen cutzui tygens Ca'ssan ynne Opetuslaste's cansa/ ia sanoi heille/ Cuca minua tachtu seurata hen poiskielken itzens/ ia ottacan henen Ristins pälens ia seuratkan minua.

8:35 Sille että cucaikenens tachtu Hengens wapatta/ se hucutta sen. Mutta cucaikenens Hengens hucutta minun ia Euangeliumin tedhen/ se henen wapatta.

8:36 Sille mite se autta Inhimisen/ ios hen woittais caiken mailman/ ia sapi henen Hengens wahingon?

8:37 Eli mite Inhiminen on andaua iolla hen taita Hengens lunasta?

8:38 Mutta ioca häpepi minua ia minun Sanani tesse hooralises ia synnises sughusa/ site mös pite Inhimisen Poian

häpiemen/ coska hen tulepi henen Isens cunniasa pyhein Engelittein cansa.

IX Lucu.

9:1 Ja hen sanoi heille/ Totisesta sano mine teille/ Ouat mutamat neisse/ iotca tesse seisouat/ iotca ei maistaman pide colemata/ Sihenasti quin he näkeuet JUMALAN Waldakunnan woimalla tulluexi.

9:2 IA Cudhen peiuen peräst/ otti JESUS tygens Petarin ia Jacobin ia Johannesen/ ia wei heidet corckian Wooren päle erinens yxineiset/ ia kirkastettijn heiden edhesens/

9:3 Ja henen Wattens tulit kijldeuexi ia sangen walkiaksi ninquin Lumi/ ettei yxiken Waatten painaija taida nin walkiaksi paina maan päle.

9:4 Ja ilmestui heille Elias Mosesen cansa/ ia puhelit JESUSEN cansa.

9:5 Ja Petari wastaten sanoi JESUSelle Rabbi/ Hyue o'bi meiden tesse olla/ Tehckeme tähän colme maia/ sinu' yxi/ Mosesen yxi/ ia Elian yxi.

9:6 Waan ei hen tienyt mite he' puhui/ Sille he olit hämmestynyet.

9:7 Ja tuli Pilui quin wariosi heijet. Ja äni tuli piluuste sanoden/ TEME Ombi Minun Racas Poican/ site cwlcat.

9:8 Ja cochta quin he ymberinscatzadhith/ nin eiuet he sille' Kete mwta nähnyet/ mutta yxinens JESUSEN heiden tykenens.

9:9 Coska he nyt Worelda alasmemit/ kielsi heite JESUS ettei he kellengen sanoisi nijte quin he neit/ sihenasti quin Inhimisen Poica colluista ylesnouis.

9:10 Ja he pidhit sen Sanan tykenens/ ia tutkit keskenens/ mite olis se quin hen sanoi/ Ylesnouse coolemasta.

9:11 Ja he kysyit henelle sanoden/ Mite se on quin ne Kirianoppeneet sanouat/

Ette Elian pite ennen tuleman?

9:12 Hen wastasi ia sanoi heille/ Elias tosin coska hen edhelletulepi/ nin hen caiki cohdhe'da. Ja ninquin kirioitettu on Inhimisen Poiasta/ ette henen palio pite kerssime'/ ia ylencatzottama'.

9:13 Mutta mine sanon teille/ Elias ombi tullut/ ia he teit henelle/ mitke he tachtot/ ninquin heneste kirioitettu oli.

9:14 Ja quin hen tuli Opetuslastens tyge/ ia näki palio Canssa heiden ymberillens ia Kirianoppenuet campaileuan heiden ca'sans.

9:15 Ja cochta quin caiki Canssa neit hene'/ hämmestyit he ia watan ioosten teruetit hende.

9:16 Ja hen kysyi Kirianoppenuilda/ Mitke te Campalet teidhen keskenen?

9:17 Nin yxi Ca'ssan seas wastasi ia sanoi/ Mestari/ mine edhestoin sinun tyges minun Poicani/ iolla on mycke Hengi/

9:18 ia coska ikenens hen riuapi hene'/ nin hen räpele henen/ ia hen Waachtupi/ ia kiristele hambailans ia quiuettu. Ja mine sanoin sinun Opetuslapsilles/ että he henen vlosajaisit/ ia eiuet he woinuet.

9:19 Nin hen wastasi ia sanoi/ O sine vskotoin Sucukunda/ quincauuan minun pite oleman teiden cansa? Quincauuan mine teite keressin? Tookat hende minun tykeni.

9:20 Ja he edhestoit sen henen tygens. Ja cochta quin se Hengi näki henen/ reueisi hen henen/ Ja la'ngesi mahan/ ia kieritteli henens ia Waachtui.

9:21 Ja hen kysyi hene' Iseldens/ Quinpalio aica on sijtte quin teme on henelle tullut? Hen sanoi/ Lapsest saadhen/

9:22 ia monaiste hen seke tuleen ette wesijn hene' heitti/ ette hen hucutais

henen. Mutta ios sine iotakin woidh/ nin armadha meiden pälen ia auta meite.

9:23 Nin sanoi JESUS henelle/ Jos sine sen woidh vskoa/ Caiki ouat vskowaisten mahdoliset.

9:24 Ja cochta Poian Ise hwsidku kynelille/ ia sanoi/ HERRA/ Mine wskon/ Auta minun epewskoani.

9:25 Coska nut JESUS näki että Canssa ynne tyge iooxi/ nuchteli hen site sastaist Henge sanoden henelle/ Sine mycke ia Cwroi Hengi/ Mine manan sinun/ vlosmene heneste/ ia ele testedhes henen sisellensmene.

9:26 Nin se Hengi parghui/ ia couan repeli hende/ ia vloslexi. Ja se tuli ninquin coollut/ nin ette moni sanoi/ Hen on coollut.

9:27 Mutta JESUS tarttui henen käteens/ ia codhensi henen/ Ja se ylesnoui.

9:28 Ja quin hen oli honesen sisellemennyt/ kysyit henen Opetuslapsens henelde erinens/ Mixei me woinuet hende vlosaija?

9:29 Ja hen sanoi/ Teme suku ei woidha mille mwla/ quin rucouxen ia paston cautta vlosaijetta.

9:30 Ja he sielde poiskeuit ia waelsit Galilean lepitze/ ia eike tahtonut site kenengen tietē/

9:31 Nin hen opetti Opetuslapsians ia sanoi heille/ Inhimisen Poica ylenannetan Inhimisten käsijn/ ia he tappauat henen/ Ja quin hen on tapettu/ nin hen colmandena peiuen ylesnouse.

9:32 Mutta ei he ymmertenet site quin hen sanoi/ Ja he pelkesit henelde kysyue.

9:33 Ja hen tuli Capernaumin/ ia quin hen honesen tuli/ kysyi hen heille/ Mite te tielle keskenen campalitta?

9:34 Mutta he waikenit/ Sille he olit campaleet keskenens tielle cuca heiste olis

Swrin.

9:35 Ja quin hen istui cutzui hen ne caxitoistakymende/ ia sanoi heille/ Joca tachtu ensimeinen olla/ sen pite oleman caikein wimeisen/ ia caikedhen paluelian.

9:36 Ja nin hen temmasi yhden Lapsen/ ia seisatti sen heiden keskellens.

9:37 Ja quin hen otti sen sylhins/ sanoi hen heille/ Cuca yhden sen caltaisen Lapsen coriapi minun Nimeni tehden se minu' coriapi. Ja ioca minun coriapi/ ei hen minua coria/ mutta sen ioca minu' lehetti.

9:38 Mutta Johannes wastasi henelle sanoden/ Mestari/ Me neime yhden sinun Nimes cautta Perkelet vlosajauan/ eike hen meite seura/ ia me kielsime henen/ sentedhen ettei hen meite seura.

9:39 Nin sanoi JESUS/ Ei teiden pitenyt hende kieldemen/ Sille ettei kengen ole ioca teke iongun auwun minun Nimeni cautta/ ioca malta cochta pahasti puhu minusta.

9:40 Sille cuca ei ole meite wasthan/ se on meiden edhestem.

9:41 Ja cuca iootta teite wesi picarilla minun Nimeeni/ senteden että te oletta Christusen/ Totisesta sano' mine teille/ ei hen swingan cadhottaman pidhe henen palcans.

9:42 Ja cuca yhde' nijste wehimist/ iotca vskaltauat minu' päleni pahoittapi/ parambi henelle olis/ ios myllyn kiui henen caulans riputettu olis/ ia mereen heitettu olis.

9:43 Ja ios sinun Kätes olis sinulle pahanoxexi/ nin poishacka se/ Parambi on sinun kesipoola elemehen sisellemenne/ quin sinulla olis caxi kätte ia poismenne Heluettijn/ siihen lancaickiseen tuleen/ 9:44 cussa heiden matons ei cole ia tuli ei sammuteta.

9:45 Ja ios sinu' Jalcas pahanoxexi sinulle

olis/ poishacka se/ Parambi on ettes onduuana elemen sisellemenet/ quin sinulla caxi Jalca olis ia heiteteisin Heluettin/ siihen lancaickiseen tuleen/

9:46 cussa ei heiden matons cole/ eike tuli sammuteta.

9:47 Ja ios sinun Silmes ombi sinulle pahanoxexi/ nin puchkaise se/ Parambi on sinun Silmepoolla JUMALAN Waldakunnan sisellemenne/ quin sinulla caxi silme olis/ ia heiteteisin Heluettin tuleen/

9:48 cussa heiden matons ei cole/ ia tuli ei sammuteta.

9:49 Sille iocainen Inhiminen pite tulella * solattama'/ ia iocainen wffri pite solalla solattama'.

9:50 Hyue calu ombi soola/ mutta ios sola tule maguttomaxi/ mille te sen höistette? Piteket itzeteisenne sola/ ia rauha teiden keskenen.

** Solattaman) Wanhas Testamentis caiki vffri solattijn/ ia caikista vffreista iotakin poltettijn. Sen Christus tenne sisellewetä/ ia vlostoimitta sen Hengelisesta/ se on/ ette Euangeliumin opin cautta/ ninquin tulen ia solan cautta/ pite se wanha Adam/ se on Inhimisen paha sisu asetetuxi ia solatuxi tuleman/ Cuhunga ei se oppi tule/ nin casuauat sielle madhot/ se on/ sijne on yxi paha omatundo Ja että sola leicka/ sentäden taruitan kärsimys ia rauha/ ninquin Christus tesse käskepi.*

X. Lucu.

10:1 IA quin hen sielde ylesnousi/ tuli hen Judean maan ärille/ sen makunnan cautta/ ioca on sille polella Jordanin. Ja taas Canssa cokounsi henen tygens/ Ja ninquin hen tottunut oli/ taas hen heite

opetti.

10:2 Ja ne Phariseuset edheskeude' kysyit henelle/ Sopico miehen waimons hyliete? kiusaten hende.

10:3 Mutta hen wastaten sanoit heille/ Mite Moses teille käski?

10:4 He sanoit/ Moses salli eroitus kirian kirioitta/ ia eroitta.

10:5 JESUS Wastaten sanoit heille/ Teiden sydhemien cangiudhen tehden kirioitti hen teille sen käskyn.

10:6 Mutta loomisen alghusta/ ombi JUMALA heijet loonudh miehen ia waimon.

10:7 Sentedhen pitepi Inhimisen ylenandaman henen Isens ia eitens/ ia pite waimoonsa kijnitarttuman/ ia caxi tuleuat yhdexi lihaxi.

10:8 Nin eiuet he nyt ole caxi/ mutta yxi liha.

10:9 Mite sijs JUMALA on ychten sitonut/ site ei Inhimisen pidhe eroittaman.

10:10 Ja honesa kysyit taas hene' Opetuslapse's sijte samasta asijasta.

10:11 Ja hen sanoit heille/ Joca hene's eroitta waimostans/ ia toisen naipi/ se tekepi Hoori henen wastans.

10:12 Ja ios waimo erijepi miehestens/ ia hoole toiselle/ hen tekepi Hoorin.

10:13 Ja he toit henen tygens Lapsia/ ette hen heihin rupeis. Nin Opetuslapset nuchtelit heite/ iotca nijte edhestoit.

10:14 Coska nyt JESUS sen näki/ närckestyi hen/ Ja sanoit heille/ Sallicat lasten tulla minun tyken/ ia elkette kieldekö heite Sille että sencaltaisten ombi JUMALAN Waldakunda.

10:15 Totisesta mine sanon teille/ Jocainen quin JUMALAN Waldakunda ei ota ninquin Lapsi/ ei hen swingan sinne sisellemene.

10:16 Ja hen otti heidhet sylijns/ ia pani kätens heidhen pälens/ ia siugnasi heijet.

10:17 Ja quin hen vloslechtenyt oli tielle/ edhesiooxi yxi/ ia cumarsi hende ia kysyi henelle/ Hyue Mestari/ mite minun tekemen pite/ että mine ijancaikisen eleme' omistaisin?

10:18 Nin Jesus sanoit henelle/ Mixi sine sanot minu' hyuexi? Eikengen ole hyue/ mutta se ainoa JUMALA.

10:19 Kyllles keskyt tiedhet. Ei pidhe sinun hoori tekemen/ ei tappaman/ ei warghastaman/ ei wäre todhistust sanoman/ ei wiettelemen/ Cunnioita Ises ia eites.

10:20 Nin se wastasi ia sanoit henelle/ Mestari/ nemet caiki olen mine pitenyt hamast Norudhestani.

10:21 Mutta JESUS quin hen catzachtit hene' pälens/ racasti hende ia sanoit henelle * Yxi sinulda puuttupi/ Mene/ ia myy caiki mite sinulla ombi ia anna waiuasten/ ia sine saadh rickaudhen Taiuahas/ ia tule seuraman minua/ ottadhen harttiolles risti.

10:22 Mutta hen tuli murehesans sen puhen tedhen/ ia murehisans poismeni. Sille henelle oli palio Tauarata.

10:23 Ja quin JESUS ymberinscatzachtit sanoit hen Opetuslapsillens/ Quinga tölest ne rickat tuleuat JUMALAN Waldakundan.

10:24 Mutta Opetuslapset he hämmestyit hene' sanans päle. Nin JESUS taas wastaten sanoit heille/ Rackat poijat/ quinga töles on heille sisellekieudhe JUMALAN Waldakundan/ iotca vskaldauat peningihin.

10:25 Keuiembi on Camelin neulan silmen lepitze kieudhe/ quin rickan/ JUMALAN Waldakunnan sisellekieudhe.

10:26 Mutta he wiele sijtte ylitze mären imehtelit sanoden keskenens/ Ja cuca woipi wapaxi tulla?

10:27 Nin JESUS catzachtit heiden pälens

ia sanoi/ Inhimisten tykene ombi se mahdotoin/ mutta ei JUMALAN tykene/ Sille caiki cappalet ouat mahdoliset JUMALAN tykene.

10:28 Nin rupeis Petari sanoman henelle/ Catzo me olema caiki ylen andaneet/ ia seuranuet olema sinua.

10:29 Nin JESUS wastasi ia sanoi/ Totisesta mine sanon teille/ Eikengen ole/ ioca iätti hone's/ taicka welie's eli Sisare's/ taicka Isens eil Eitens/ taicka waimo's eli lapsens/ taicka pello's minun ia Eua'geliumin tehde'/

10:30 ellei hen ielles saa sada'kerdaiset nyt telle aijalla honet ia weliet/ sisaret ia eitet/ lapset ia pelot * wastoinkieumisen cansa/ ia tuleuaises mailmas ijancaikisen elemen.

10:31 Mutta monda nite ensimeiste tuleuat ielkimeisexi/ ia ne ielkimeiset esimeisixi.

10:32 Ja he olit tielle meneueiset Jerosoliman/ Ja JESUS heiden edelenskeui/ ia he olit hämmestynyet/ seurasit hende ia pelkesit.

10:33 Ja JESus otti taas ne caxitoistakymende tygens/ rupesi heille sanoman/ mitke henelle tapachtuman piti. Catzo/ me ylesmene'me Jerusalemijn/ ia Inhimisen Poica ylenannetaan Pappain Pämiehille ia Kirianoppenuille. Ja he domitzeuat henen colemaha'/ ia he ylenandauat henen pacanoille/

10:34 ia he pilcauat hende/ ia piexeuet henen ia sylkeuet henehen ia tappauat/ Ja colmandena peiuen hen ylesnouse.

10:35 Nin edheskeuit henen tygens Jacobus ia Johannes Zebedeusen poijat sanoden/ Mestari/ me tadhoma ettes teet meille mite me anoma.

10:36 Hen sanoi heille/ Mite te tahdotta ette minun pite tekemen teille?

10:37 Nin sanoit he henelle/ Anna meille

että toinen sinun oikealla/ ia toinen wasemella polelas istu'ma sinun cunniasas.

10:38 Nin sanoi JESUS heille/ Ei te tiedhe mite te anotta/ Woitteco te ioodha sen calkin ionga mine ion/ ia sille castella castetta iolla mine castettan?

10:39 Nin he sanoit/ Me woimma. Nin sanoi heille JESUS/ sen calkin tosin te iootta ionga mine ion/ ia sille castella te castetat iolla mine castetan/

10:40 Mutta istuman minun oikealle ia minu' wasemalle poleleni/ ei se ole minun andamallani/ mutta nijlle se tapachtu/ ioille walmistettu on.

10:41 Ja quin ne Kymenen sen cwlit/ rupesit he närckestymen Jacobist ia Johannesest.

10:42 Mutta coska JESUS cutzui heite tygens/ sanoi hen heille/ Te tiedhettä ette mailmaiset Pämiehet waldauat/ Ja ne iotca woimaliset ouat heiden seasans/ Nijlle on walda/

10:43 Mutta ei nin pidhe oleman teiden keskenen/ waan ioca teiden seasan tachtopi swrin olla/ sen pite teiden palwelian oleman/

10:44 Ja ioca teiste tachtu olla ensimeinen/ henen pite caikein oriana oleman.

10:45 Sille että Inhimisen Poica ei ole tullut paluelta/ mutta että hen paluele/ ia annais henen Hengens lunastuxexi monen edheste.

10:46 Ja he tulit Jericon. Ja quin hen vloskeui Jericon Caupungist/ ia hene' Opetuslapsens/ ia swri iocko Canssa. Nin istui tien ohesa yxi Sockia Bartimeus Timein poica ia keriesi/

10:47 ia coska hen cwli ette se oli JESus Nazaretist/ Rupesi hen hwtaman ia sanoman/ JESU Daudin Poica/ armadha minua.

10:48 Ja moni hende nuchteli/ ette henen piti waickeneman. Mutta site enämin hen hwsu/ Daudin poica armadha minua.

10:49 Ja JESUS seisatti ia käski hende cutzu. Ja he cutzuit sen sockian ia sanoit henelle/ Ole hyues mieles/ nouse hen cutzu sinua.

10:50 Nin hen poisheitti waattens yldens/ nousi ia tuli Jesusen tyge.

10:51 Ja wastasi Jesus ia sanoi henelle/ Mites tachtot minua sinun tekemen? Nin se sockia sanoi henelle/ Rabboni/ ette mine saisin näköni.

10:52 Nin sanoi JESUS henelle/ Mene/ sinun vskos teki sinun teruexi. Ja cochta hen näköns ielle'ssai/ ia hen seurasi JESUSTA tiellä.

** Yxi) Se on/ Caiki sinulda pänens pwttu/ Sille sine tahdot hurskas olla/ ia ett tahdo lopua hywydhestes minun tehteni/ eike minun kansani kärssie. Sentedhen ombi Mammon totisest sinun Jumalas/ ia sen sine rackamban pidhe/ quin minun.*

** Wastoinkieumisen) Se on/ ioca vsko henen tule wastoinkieumist ia wiha kerssie/ ia caiki cappalet sen päle wogaman/ Ja quitengi on henelle kyllä/ cunna hen tule/ hen leute lsen/ Eiten/ Sisaren ia welien/ lapset ia Tauaron ia Carttanon/ enemien quin hen taisi ylenanda.*

XI. Lucu.

11:1 IA quin he lehestyit Jerosoliman Bethphagin tyge ia Bethanian ölio mäen tyge/ nin hen vloslehetti caxi Opetuslastans/ ia sanoi heille/

11:2 Menget siihen Kylan ioca ombi teiden edhesen ia cochta sinne siselletultuan leudhette te warsan sidhottun/ ionga päle

ei yxiken Inhiminen istunut ole/ pästeket se/ ia toocat tenne.

11:3 Ja ios iocu sano teille/ Mixi te sen teette? Sanocat että HERRA site taruitze/ ia cochta hen laske henen tenne.

11:4 Nin he menit/ ia leusit warsan sidhottun vlcona ouen tykön tien haaras/ Ja he pästit henen.

11:5 Ja mwttamat nijste/ iotca sielle seisoit/ sanoit heille/ Mite te teette warsa pästein?

11:6 Mutta he sanoit heille ninquin JESUS oli keskenyt. Nin he sallit heijet/

11:7 Ja he edhestoit warsan JESUSEN tyge/ ia heitit heiden waatteins henen pälens/ ia hen istui siihen päle.

11:8 Mutta moni heiden waatteins hajjotit tijelle/ Ja monicadhat oxi carsit puista/ ia hajjotit tielle.

11:9 Ja iotca edhellekeuit/ ia iotca seurasit hwdhit sanoden/

11:10 Hosianna/ Hyuestisiugnattu olcon se/ ioca tule HERRAN Nimeen/ Hyuestisiugnattu olcon se Daudin meiden lsen Waldakunda/ ioca tulepi HERRAN Nimeen/ Hosianna corkeuxes.

11:11 Ja HERRA sisellekeui Jerusalemin/ ia Templijn/ ia quin hen caiki catzeli. Nin hen Ectona vloslexi Bethaniaan ninen Cahdentoistakymenen cansa.

11:12 Ja toisna peiuen/ koska he vloslexit Bethaniasta isoisi hen.

11:13 Ja hen näki taambata Fikunapuun/ iolla lehdhet olit/ Nin hen leheskeui ios hen iotaki henesse leunyt olis. Ja quin hen tuli sen tyge/ nin ei hen mwta leunyt quin lehdhet/ Sille ei ollut wiele Fikunain aica.

11:14 Ja wastaten JESUS sanoi Fikunapuulle/ Elken testedes kengen sinusta sökö hedhelmete ijancaikisesta. Ja henen Opetuslapsens cwlit sen.

11:15 Ja he tulit Jerusalemijn. Ja JESUS

sisellekeui Templijn/ Ja rupesi vlosaiaman
Caupitzijat ia Ostaiat Templis/ ia
Waiechtaiaian Peudhet/ ia Mettiste' Myiein
istuimet hen cukisti.

11:16 Ja ei hen sallinut että iocu piti
candaman iotaki Templin lepitze/

11:17 Ja hen opetti ia sanoit heille. Eikö
kirioitettu ole? Minun Honen pite
cutzuttaman Rucous Honexi caikelle
Canssalle/ Mutta te oletta henen tehnyet
Röuerein lolaxi.

11:18 Ja kirianoppenuet ia papein
pämiehet sen cuulit/ Nin he etzit quinga
he hene' hucutaisit/ Sille he pelkesit
hende/ ette coko Canssa imechteli henen
Opetustans.

11:19 Ja quin io Eehto oli/ vlosmeni
Jesus Caupugista.

11:20 Ja quin he homeneltan ohitzekeuit
neit he Ficunapuun quiuetuxi iurinens.

11:21 Ja Petari muisti ia sanoit henelle/
Rabbi/ catzo se Ficunapw iongas kiroisit
o'bi quiuettu.

11:22 Nin wastasi Jesus ia sanoit henelle/
Wscalca Jumala' tyge.

11:23 Totisesta mine sanon teille/ että
iocainen/ quin telle woorelle sanoisi/
Temma sinuas ia laske sinus merehen/ Ja
ei epele henen sydhemesens/ mutta
Wscopi tapachtuuan sen mite hen sanois/
nin henelle tulepi mitke hen sanois.

11:24 Sentede' sano' mine teille/ Mite te
Rucoellen anotta wscocat teiden saauan/
nin se tulepi teille.

11:25 Ja coska te seisotta ia rucoletta/
nin andexiandacat/ ios teille iotakin on
iongun wstan/ Senpälle/ että teiden lsen
ioca ombi Taiuhais/ teille mös ricoxet
andexiannais.

11:26 Ja he tulit taas Jerusalemijn/ Ja
quin hen keui Templise/ tulit henen tygens
Pappein Pämiehet/ ia Kirianoppenuet/ ia

ne Wanhimat ia sanoit henelle/

11:27 Mille woimalla sine neite teet? ia
cuca annoi sinulle sen woiman ettes neite
teet?

11:28 Nin JESUS wastaten sanoit heille/
Wielepä mineki kysyn mös iotakin teilde/
ia wastatcat minu/ Nin mine sanon teille
mille woimalla mine neite teen.

11:29 Johannesen Caste/ olico hen
Taiuahast elicke Inhimisilde? Wastacat
minu.

11:30 Nin he aijattelit keskenens sanoden/
Jos me sanom/ Taiuahast/ Nin hen
sanopi/ Mingeteden ette te vskonuet
hende?

11:31 Mutta ios me sanoma/ Inhimisilde/
Nin me pelkem Canssa/ Sille että caiki
pidit Johannesen että hen oli totisesta
Propheta.

11:32 Ja wastasit/ sanoden JESUSElle/
Emme me tiedhe. Ja JEsus wastasi ia
sanoit heille/ em mineken sano teille mille
woimalla mine neite teien.

XII. Lucu.

12:1 JA hen rupeis heille wertauxilla
puhuman. Yxi Inhiminen istutti Winatarhan/
ia pani Aidhan sen ymberins/ ia caiwoi
Wina Copan/ * Rakensi Tornin/ ia pani
sen woroille Winatarhamiehille/ ia hen
matkusti muille maille.

12:2 Ja lehetti yhden paluelian coska aica
tuli/ Winatarha miesten tyge ette henen
piti ottaman hedhelmen Winatarhamiehilde
winatarhast.

12:3 Mutta he otit henen kijni/ ia hosuit
henen ia laskit henen tyhijene.

12:4 Taas hen lehetti heiden tygens toisen
paluelian/ sen pään he kiuille särjät ia
laskit henen pois pilcattuna.

12:5 Ja taas hen lehetti toisen/ sen he

tapoit ia monda mwta/ Mwtamat tosin he hosuit/ ia monicadhat he tapoit.

12:6 Nin henelle wiele oli yxi ainoa Poica/ ioca oli henelle racas/ Sen lehetti hen mös wimein heiden tygens sanoden/ He cartauat minun Poicani.

12:7 Mutta ne winatarhamiehet sanoit keskenens/ Teme ombi se Perilinen/ Tulcat tappacam hende/ nin Perimys ieeppi meillen.

12:8 Ja he temmasit henen ia tapoit/ Ja vlosheitit henen Winatarhast.

12:9 Mite sijs nyt Winatarha' Herra ombi tekeue? Hen tulepi ia huckapi ne Winatarhamiehet/ ia andapi sen Winatarhan muille.

12:10 Ettekö mös te ole lukenuet tete Kirioitust? Se kiui ionga rakendaijat ouat poishylijenyet/ se ombi techty nurcka kiuexi.

12:11 HERRALda on teme techty/ ia on ihmeline meiden Silmisem.

12:12 Ja he etzit hende kijniottaxens/ ia pelkesit quitengi Canssa. Sille he ymmersit/ että hen heite wastoin temen Tapauxen oli sanonut. Ja he ietit henen ia poisment.

12:13 Ja he lehetit henen tygens mwtamat Phariseusist ia Herodesen paluelioist/ että he solmiaisit henen Sanasa.

12:14 Ja quin he tulit sanoit he henelle/ Mestari/ Me tiedhem ettes waca olet/ ia ett sine tottele kestekän/ Sille ettet sine catzo Inhimisen moodhon ielken/ mutta totudhen cansa sine opetat JUMAlan tietete. Ongo se oikein/ Ette me Keisarin Weron annama/ taicka ei?

12:15 Pitekö meiden andaman/ taicka ei andaman? Nin hen tiesi heiden caualuxe's/ ia sanoit heille/ Mite te minua kiusatte? Tokat minulle Raha nähhexen. Ja he toit.

12:16 Nin sanoit hen heille/ Kenenge ombi

teme Cuua/ ia pällekirioitus? He sanoit henelle/ Keisarin.

12:17 Nin wastasi JESUS ia sanoit heille/ Andaca Keisarin mite Keisarin tule/ ia JUMALAN mite JUMALAN tule. Ja he imehttelit heneste.

12:18 Nin edheskeuit henen tygens ne Sadduceuset/ iotca sanouat/ Ei oleuan Ylesnousemista/ ne kysyit henelle ia sanoit/ Mestari/ Moses kirioitti meille/

12:19 Jos iongun Welij coolis/ ia iättepi Waimon/ ia ei iäte Lapsia/ Nin pite henen Welien ottaman sen Waimon/ ia saattaman welijellens Siemenen.

12:20 Nyt seitzemen Welie ouat olluet/ ia ensimeinen otti waimon/ ia coollesans ei iättenut hedhelme.

12:21 Ja se toinen otti henen/ ia cooli/ ia ei henke iättenyt hedhelme.

12:22 Se colmas samallamoto/ ia otit henen caiki seitzemen/ ia ei iättenyuet siemende.

12:23 Caikein wimein cooli mös se waimo. Nyt sijs ylesnousemises coska he ylesnouseuat/ kenenge heiste se waimo pite oleman? Sille ette seitzeme' pidhit site waimo.

12:24 Ja JESUS wastaten sanoit heille/ Te exytte/ Sille ettei te tiedhe kiriotuxia/ eike JUMALAN auwu.

12:25 Sille coska he coluista ylesnouseuat/ Eike he nai/ eike hoole/ mutta he ouat ninquin Engelit Taiuasa.

12:26 Mutta colluista/ että he ylesheräytetän/ Ettekö te lukeneet ole Mosesen Ramatus/ Quinga JUMALA pensahas henelle puhui sanoden/ Mine olen se Abrahamin JUMALA/ ia Isaachin JUMALA/ ia Jacobin JUMALA?

12:27 Mutta ei hen ole colutten JUMALA/ waan ninen JUMALA iotca eleuet. Sentedhen te sangen exytte.

12:28 Ja quin yxi Kirianoppenuista edheskeui/ ia cuuli heidhet ychten Campaleuan/ ia näki että hen hyuesti wastasi heite/ kysyi hen henelde/ Cuca ombi se caikein ialoin käsky?
 12:29 Nin wastasi JESUS hende/ Teme caikista käskyiste ialoin on/ Cuule Israel/ HERRA meiden JUMALA/ ainoa JUMALA on/
 12:30 Ja sinun pite rakastaman sinun HERRAS JUMALAS caikesta sinun sydhemestes/ ia kaikesta sinun Sielustas/ ia caikesta sinun mielestes/ ia caikesta sinun wäestes. Teme ombi se ialoin käsky.
 12:31 Ja se toinen ombi temen caltainen/ Sinun pite racastaman sinun Lehimeistes ninquin itze sinuas. Ei ole neite swremba käsky.
 12:32 Ja sanoi henelle se Kirianoppenut/ Mestari/ sine olet totisesta oikein puhunut/ Että yxi ombi JUMALA/ ia ei ole toista paitzi henen.
 12:33 Ja rakasta site caikest sydhemest/ ia caikest ymmerdhyxest/ ia caikest sielust/ ia caikest wäest/ ia racastaman Lehimeist ninquin itzense/ se ombi enäy quin caiki Poltewffri/ ia caikinaiset wffrit.
 12:34 Nin JESUS näki että hen toimelisesta wastasi/ sanoi hen henelle/ Edh ole sine caucan JUMALAN Waldakunnasta. Ja ei kenge' tochtinut sijtte henelle kysye.
 12:35 Ja JESUS wastasi ia sanoi opettain Templis/ Quinga sanouat ne Kirianoppenuet/ CHRISTUSEN oleuan Daudin Poian?
 12:36 Sille itze Daud sanoi pyhen Hengen cautta/ HERRA sanoi minun Herraleni/ Istu minun oikealle Kädheleni/ sihenasti quin mine panen sinun wiholises sinun ialcais astilaudhaxi.
 12:37 Sijne Daud sijs cutzupi henen

Herraxens. Custa hen ombi sijs henen poicans? Ja enimitten Canssa cuuli hende kernasta.
 12:38 Ja hen opetti heite/ ia sanoi heille/ Cauattaca teiten nijlde Kirianoppenuilda/ iotca pitkise waatteisa kieuet/ ia andauat kernasta heitens teruechte turulla/
 12:39 ia kernasta istuuat ylimeis Cokouxisa/ ia ensimeisis sijois Echtolisis.
 12:40 Jotca ylessöuet Leskein hooneet/ ia edhesweteuet pitket Rucouxet. Neme samat saauat site raskaman cadhotuxen.
 12:41 Ja quin JESUS istui wffriarkun cohdhalla/ ia catzeli quinga Canssa pani peningite wffriarkun. Ja monda ricasta panit palion.
 12:42 Nin tuli yxi kieuhe leski/ ia pani caxi ropoija/ ne tekeuet yhden peningin.
 12:43 Nin hen cutzui Opetuslapsens tygens ia sanoi heille/ Totisesta sanon mine teille/ että teme keuhe Leski pani enäme' wffriarkun/ quin caiki ne iotca sinne sisellepanit/
 12:44 Sille että he caiki ouat pa'nuuet nijste/ quin heille lijaxi oli/ mutta teme ombi henen kieuhdhestens caiki mite henelle oli/ caike' henen tauarans pannut.

XIII. Lucu.

13:1 IA quin hen vlosmeni Templist/ sanoi yxi henen Opetuslapsistans/ Mestari/ catzo mingemootoiset kiuet/ ia quin caltaiset rakennuxet ouat neme?
 13:2 Ja JESUS wastaten sanoi henelle/ Näetkös nemet swret rakennoxet? Ei iätete kiui kiuen päle ioca ei särijetä.
 13:3 Ja coska hen istui ölio mäelle Templin cohdalla/ kysyt henelde erinens Petari ia Jacobus ia Johannes ia Andreas/ Sanos meille coska nemet tapachtuuat?
 13:4 Ja mite mercki on/ coska nemet

caiki päteteen?

13:5 Nin JESUS wastaten heite rupeis sanoman/

13:6 Catzocat ettei iocu teite petä/ Sille ette mo'da tuleuat minu' nimeeni sanoden/ Mine olen CHRISTUS. Ja petteuet monda.

13:7 Mutta coska te cwletta Sotija/ ia Sotain sanomita/ Nin elkette pelietkö/ Sille ette ne pite tapachtuman/ waan ei cochta loppu ole.

13:8 Sille Canssa carckapi Canssa wasan/ ia Waldakunda waldakunnan wasan. Ja maan iäristyhet pite oleman iocahitzes paicas/ Ja tuleuat Nelke/ ia pelghot. Nemet ouat murechten alghut.

13:9 Mutta te cauattacat teiten. Sille he ylenandauat teiden Radztupijn ia Sinagogijn. Ja te piexeteen ia edhesiohdatetan Pämiesten ia Kuningasten eteen minun techten/ heille todhistoxexi.

13:10 Ja ennen pite sarnataman Euangelium caikesa Canssas.

13:11 Coska he nyt iohdattauat teite ia ylenandauat/ nin elkette murehtico/ mite teiden puhuman pite/ Nin elket mös ennen aiattelco/ waan mite teille samalla hetkelle annetaan se te puhucat. Sille ettei te ole ne/ iotca puhutta/ waan pyhe Hengi.

13:12 Nin ombi Welij weliens ylenandawa colemahan/ ia Ise poicans/ ia Lapset ylescarckauat wanhembians wasan/ ia saattauat heijet colemahan.

13:13 Ja caiki teite wihauat minun Nimeni tedhen. Waan ioca pysypi haman loppun asti/ se tule autuaxi.

13:14 Nin coska te saatta nähde heuitöxe' iulmaudhe'/ iosta Daniel Propheta' cautta sanottu on/ seisouan cussa ei tulisi (ioca sen lukepi hen ymmerteke') Silloin iotca ouat Judeas ne paetkan wortein päle.

13:15 Ja ioca o'bi caton päle/ elken alasastuco honesen Ja elken sisellemengö hakeman iotacan honestans.

13:16 Ja ioca ombi Pellolla/ nin elken palaitko ninen ielkin/ quin hen tagans ietti/ ottaman henen waattetans.

13:17 Mutta we olcoon nijlle wastoin oleuaisille/ ia imetteuein nijne peiuine.

13:18 Mutta rucolcat/ ettei teiden packonna tapachtuisi taluella.

13:19 Sille että nijne aicoina pite oleman sencaltainen waiwa quin ei ole ollut loonnon alghusta iotca JUMALA oli loonut tehenasti/ eike mös tuleua ole.

13:20 Ja ellei HERRA lyhenneisi nijte peiui/ ei tulisi yxiken Inhiminen wapadhexi. Mutta ninen vloswalitudhen tedhen iotca hen on vloswalinnut/ hen lyhensi ne peiuet.

13:21 Ja silloin ios iocu teille sanopi/ Catzo/ tesse ombi CHRISTUS/ catzo/ sielle ombi CHRISTUS. nin elket vskoko.

13:22 Sille että wäret Christuset ylesnouseuat ia falskit Prophetat iotca merckie ia tunnustechti tekeuet/ ette he mös ne vloswalitudh petteuet/ ios se taidhais olla.

13:23 Mutta te cauattaca teiten/ catzo mine olen teille caiki ennen sanonut.

13:24 Mutta nijne peiuine/ temen waiwan ielken Auringoisen pite pimieme'/ ia cuu ei anna hene' waluuans/

13:25 techdet Taiuahast putouat/ ia ne auwudh iotca taiuas ouat/ cokonsyseiten.

13:26 Ja silloin heiden pite näkemen Inhimisen Poian tuleuan piluise swrella woimalla ia cunnialla.

13:27 Ja silloin hen vloslehetete Engelins/ ia hen cokopi henen vloswalituns nelielde twlelda/ hamast maan lopusta ia Taiuan loppun asti.

13:28 Mutta Ficuna Puusta oppecat Wertaus/ coska nyt henen oxans heikot

ouat/ ia Lehdhet puhckeuat/ nin te tiedhet/ ette Suui ombi lesne.
 13:29 Nin mös te coska te näme näet tapachtuuan/ nin tietket ette lesne ombi io ouen edhes.
 13:30 Totisesta sanon mine teille/ Ettei teme sucukunda hucku sihenasti quin caiki näme tapachtuuat.
 13:31 Taiuas ia maa pite huckuman/ mutta minun Sanani ei pidhe huckandeman.
 13:32 Mutta sijte peiuste ia sijte aijasta ei tiedhe kengen/ Ei Engelitken iotca ouat Taiuahas/ Ja ei itze Poicakan/ waan ainoa lse.
 13:33 Cauattaca/ waluoca ia rucolca/ Sille ettei te tiedhe coska se aica on.
 13:34 Ninquin yxi Inhiminen ioca muille maille waelsi/ iätti henen Honens/ ia annoi Paluelioillens woiman/ ia culleki henen askareens/ ia käski Ouenwartian walua.
 13:35 Nin waluacat sijs/ sille ettei te tiedhe coska Honen Herra tuleua on/ echtona taicka poli öen/ eli cukoin laulais/ eli homenelda/
 13:36 Senpäle ettei hen eckiste tvle/ ia leudhe teite macamast.
 13:37 Mutta mite mine sanon teille/ sen mine caikille sanon/ Waluacat.

XIV. Lucu.

14:1 Nln oli cahden peiuen peräste Päsieinen/ ia makijaleiuen peiuet. Ja ne ylimeiset Papit ia Kiria'oppenuet etzit quinga he caualuxel hene' kijniotaisit/ ia tappaisit.
 14:2 Nin he sanoit/ Ei Juhla peiuen ette capina nousisi Canssasa.
 14:3 Ja quin hen oli Bethanias/ sen Spitalisen Simonin hoonesa ia atrioitzi/ nin

tuli yxi waimo iolla oli yxi Clasi turmelematoind ia callist Nardusen woidhet/ Ja hen serki Clasin/ ia wodhatti henen päens päle.
 14:4 Nin olit mutamat/ iotca närckestyit itzellens/ ia sanoit/ Mihinge teme woiten haaskaus?
 14:5 Sille teme olis taittu mytä enämpeen quin colmen satan peningijn/ ia annetta waiuasten. Ja he napitzit hende wistan.
 14:6 Nin JESUS sanoi/ Sallicat hende rauhas/ mixi te hende waiuat?
 14:7 Hyuen töen hen teki minun cochtaani/ Sille aina ouat teille waiuaset tykenen/ ia coska ikenens te tahdotta/ nin te taidhatta heille hyuetehe. Mutta em mine teille aina ole/
 14:8 Teme teki mite hen woi/ hen ennetti minun Rumin woitileman Hautamisexi.
 14:9 Totisesta sanon mine teille/ Cussa teme Euangelium sarnatan caikes mailmas/ nin mös teme quin hen nyt teki/ sarnattaman pite henen muistoxens.
 14:10 Ja Judas Ischarioth yxi nijste cadhestoistakymenest poismeni ylimeisten Pappein tyge/ ette henen piti heille henen pettemen.
 14:11 Coska he sen cwlit/ ihastuidh he ia lupasit henen penningite andaxens. Ja hen etzi quinga hen soueliasti henen petteis.
 14:12 Ja ensimeisne makianleiuen peiuen coska Päsieis Lammas wffrattijn/ sanoit henelle henen Opetuslapsens/ Cussa sine tahdot ette me meneme/ ia walmistam sinun södhexes Päsieis Lamban?
 14:13 Ja hen vloslehetti caxi henen Opetuslapsistans/ ia sanoi heille/ Menget Caupungin/ ia nin yxi Inhimine' teiden cohdapi candain wesi Crusi/ noudhattaca hende/
 14:14 ia cuhunga hen sisellemenepi/ sanocat Peren Isenelle/ Mestari käski

sinulle sanoa/ Cussa ombi wieraste' hone/
iossa mine Opetuslasten cansa Päsieis
Lamban söön?

14:15 Ja hen osottapi teille yhden swren
Salin/ leuitettyn ia walmistettun/ sielle
walmistacat meiden eten.

14:16 Ja henen Opetuslapsens ulosmenit/
ia tulit Caupungin/ Ja leusit ninquin hen
oli sanonut heille. Ja walmistit Päsieis
Lamban.

14:17 Nin quin ioo Eehto oli/ tuli hen
Cahdhentoistakymenen cansa.

14:18 Ja quin he istuit peudhen tyken ia
söit/ sanoit JESUS/ Totisesta mine sanon
teille/ Yxi teiste ioca söpi minun cansani/
ombi minun petteue.

14:19 Ja he tulit murehisans/ ia rupeisit
henelle itzecuki sanoman/ Ollengo mine?
Ja toinen/ Ollengo mine?

14:20 Nin hen wastasi ia sanoit heille/ Yxi
Cahdestatoistakymenest ioca minun
cansani Fatijn rupeile.

14:21 Inhimisen Poica tosin mene ninquin
heneste on kirioitettu/ Mutta we sen
Inhimisen ionga cautta Inhimisen Poica
peteteen/ Se olis sen Inhimisen paranbi/
ios ei hen olisi syndynyt.

14:22 Ja heiden atrioidhesans otti JESUS
Leiuen/ kijtti ia murssi/ ia annoi heille/ ia
sanoit/ Ottacat/ söket/ Teme on minu'
Rumin.

14:23 Ja otti Calkin kijtti/ ia annoi heille.
Ja he iooit caiki heneste.

14:24 Ja hen sanoit heille/ Teme on
minun weren/ sen vden Testamentin/ ioca
monen edhest vloswodhatetan.

14:25 Totisesta mine sanon teille/ Em
mine sillen ioo Winapuun hedhelmest sihen
peiuen asti/ coska mine sen wden ioon
JUMALAN Waldakunnas.

14:26 Ja quin he Kijoswirdhen olit
sanonuet/ vlosmenit he Ölio mäen päle.

14:27 Ja JESUS sanoit heille/ Caiki te
pahannet minun techteni tene öenä.
Ninquin kiriotettu ombi/ Minun pite lömen
Paimene'/ ia La'bat pite haioma'.

14:28 Mutta sijtte quin mine ylesnouden/
nin mine teidhe' edhellenkieun Galilean.

14:29 Nin Petari sanoit henelle/ Ja ios
wiele caiki pahenisit/ quitenga' em mine
pahene.

14:30 Ja JESUS sanoit henelle/ Totisesta
mine sano' sinulle Ette tenepene/
ennenquin tene öene Cuckoi cahdiste
laula/ sine colmaisti minun kiellet.

14:31 Mutta hen wiele wekeuemest sanoit
Eipe semmengen ios minun pideis coleman
sinun cansas/ em mine sinua kielleisi.
Samallamodholla mös caiki sanoit.

14:32 Ja he tulit sijhen Sijan ionga Nimi
oli Gethsemani. Ja hen sanoit
Opetuslapsillens/ Istucat tesse nincauuan
quin mine menen toonna rucoleman.

14:33 Ja hen otti Petarin ia Johannese' ia
Jacobuse' ca'sans/ ia rupeisi wapitzemaa'
ia cauhistuma' ia sanoit heille/

14:34 Minun sielu' o'bi murehisans colema'
asti/ Olca tesse ia waluacat.

14:35 Ja hen wehe edheme keui/ la'gesi
maan päle ia rucoili/ ette ios se
mahdoline' olis/ se aica henelde paitzi
keuis

14:36 ia sanoit/ Abba minu' Isen/ caiki
ouat sinu' woimaliset/ poisota minulda
teme Calki. Mutta ei quitengan ninquin
mine tadhon/ waan ninquin sine.

14:37 Ja hen tuli ia leusi heiden
macamast/ ia sanoit Petarille/ Simon
macakos? Etkös maltanut ychte hetke
walua?

14:38 Waluocat/ ia rucolcat/ ettei te tulisi
kiousauxeen. Hengi tosin walmis on/ Mutta
Liha o'bi heicko.

14:39 Nin hen taas poismeni/ ia rucoli/ ia

sanoi saman puhen.

14:40 Ja palaitesans leusi hen taas heiden macamast/ Sille ette heiden silmense olit wneliset/ Ja eiuet tiinneet mite heiden piti hende wastaman.

14:41 Ja hen tuli colmanen kerdhan ia sanoi heille/ Ah/ nytkö maata tahdotta/ ia leueite? Jo kyllä on. Se Hetki on tullut/ catzo Inhimisen Poica ylenannetan syndisten käsijn/

14:42 Noskat ia mengeme. Catzo/ ioca minun pette/ se lehestypi.

14:43 Ja cochta wiele henen puhuesans edhesastui Judas/ ioca oli xyi Cahdesttoistakymenest/ ia henen cansans palio weki Mieckain ia Seiweste' ca'sa nijlde ylimeisilde Papeilda ia Kirianoppenuilda ia Wanhimilda.

14:44 Nin oli se ioca henen petti/ andanut heille ychteitzen merckin sanoden/ Kenenge mine swta anna'/ se ombi se/ kijniottaca hende/ ia wisusta poiswiekä.

14:45 Ja quin hen tuli/ astui hen ekiste henen tygens ia sanoi henelle/ Rabbi/ Rabbi/ Ja annoi henelle swta.

14:46 Mutta ne paiskasit kädhens henen pälens/ ia kijniotit henen.

14:47 Nin xyi nijste iotca tykene seisoit vlosweti Mieckans/ ia löi sen ylimeisen Papin paluelia/ ia poishackasi henen coruans.

14:48 Ja wastate' JESUS sanoi heille/ Te olette vloslechtenet ninquin Röuerin tyge Mieckain ia Seiuesten cansa minua kijniottaman.

14:49 Mine olen iocapeiue teiden tykenen ollut/ ia opettanut Templis/ ia ette te minua kiniottanuet. Mutta nemet tapachtuuat/ ette Ramattu pite teutetemen.

14:50 Nin caiki Opetuslapset ylenannoit

henen ia pakenit.

14:51 Ja oli xyi Noricainen se seurasi hende/ Lijnaisel waattee palian rumin päle pughetettu.

14:52 Ja noret miehet henen kijniotit/ Mutta hen iätti Lijna waatten ia alasti pakeni heilde.

14:53 Ja he poisweit JESUSEN sen ylimeisen Papin tyge/ cuhunga caiki ylimeiset Papit ia Wanhimat ia Kiria'oppenuet olit cokonduneet.

14:54 Mutta Petari noudhatti hende taambana/ sihenasti quin hen tuli sen ylimeisen Papin Salin porstoan/ Ja hen ynne istui sielle palueliain seas/ ia lemmitteli Tulen tykene.

14:55 Mutta ne ylimeiset Papit/ ia caiki Radhi etzi todhistusta JESUSTA wastan/ senpäle/ ette he saattaisit henen colemahan/

14:56 ia ei leuneet/ Sille ette moni sanoit Wären todhistuxen hende wastan. Mutta heiden todhistuxens ei olluet soueliat.

14:57 Ja mutamat ylesnousit/ ia ca'noit wären todhistuxen henen wastans sanoden/

14:58 Me olema cwluet henen sanouan/ Mine tahdon temen Templin/ ioca käsille ombi techty/ sercke/ ia colmena peiuen toisen ylesrakenda/ ioca ei ole käsille techty.

14:59 Ja ei wiele nijngä ollet heiden todhistuxens soueliat.

14:60 Ja se ylimeinen Pappi nousi keskelle/ ia kysyi JESUselle/ sanoden/ Etkös wasta miteken nijhin quin nemet sinun wastas todhistauat?

14:61 Mutta hen oli waijt/ eike miteken watanut. Taas se ylimeinen Pappi kysyi ia sanoi henelle/ Oleco sine se CHRISTUS sen hyuestisiugnatan Poica?

14:62 Nin sanoi JESUS/ Mine olen/ ia

teiden pite näkeme' Inhimisen Poia' istuua'
aawn oikealla polela/ ia tuleua' Taiuahan
piluisse.

14:63 Nin se ylimeinen Pappi rickireueisi
waattens ia sanoi/ Mite me sillen
todhistoxia taruizem?

14:64 Te oletta cuulluet JUMALAN pilcan.
Mite te luletta? Nin he caiki domitzit
henen wicapexi colemahan.

14:65 Ja nin mwmtamat rupeisit sylkemen
henen pälens/ ia peittemen henen
caswoitans/ ia rusicoitzeman hende ia
sanoman henelle/ Arua/ Ja palueliat
annoit henelle coruapwstit.

14:66 Ja Petari oli alhalla Salis/ Nin tuli
yxi ylimeisen Papin picoista/

14:67 ia coska hen näki Petarin itzens
le'mittelue'/ catzacht se henen pälens ia
sanoi/ Ja sineki olit JESUSEN
Nazarenusen cansa?

14:68 Mutta hen kielsi sanoden/ Em mine
tunne hende/ Enge mös tiedhe mitkes
sanot. Ja hen vlosmeni porstoan/ ia
Cuckoi lauloi.

14:69 Ja se pika/ coska hen näki henen/
rupeisi hen taas sanoman nijlle/ iotca
tykene seisoit/ Teme heiste on.

14:70 Mutta hen taas kielsi. Ja hetken
perest iellens/ iotca lesse seisoit/ sanoit
Petarille/ Totisesta sine heiste olet/ Sille
ette sine olet Galileus/ ia sinun puhes
mös nin cwlu.

14:71 Mutta nin rupeis hen itzens
sadhattleman/ ia sanoman/ Em mine
tunne site mieste iosta te puhutta. Ja
Cuckoi toisen hauan lauloi.

14:72 Nin muisti Petari sen Sanan/ ionga
JESUS henelle oli sanonut/ Ennenquin
Cuckoi laulapi cahdiste/ pite sinun
kieldemen minun colmaiste. Ja hen rupeis
idkemen.

XV. Lucu.

15:1 IA cochta Homeneltain pidhit ne
ylimeiset Papit neuuo/ ninen
vanhimbaiden/ ia Kirianoppenutten cansa/
Ja mös caiken Radhin cansa/ Ja
sidhottuna JESUSEN poisweit/ ia yle'annoit
Pilatuselle.

15:2 Ja Pilatus kysyi henelle/ Oleco sine
Judasten Kuningas? Nin hen wastasi ia
sanoi henelle/ Sinäpe sen sanot.

15:3 Ja ne ylimeiset Papit cannoit hartasti
henen pälens.

15:4 Nin Pilatus kysyi taas henelle ia
sanoi/ Etkös miteken wasta? Catzo quin
palio he sinu' päles eandauat?

15:5 Mutta ei JESUs sijtte ensingen
wastanut/ nin ette Pilatus ihmetteli.

15:6 Mutta Päsieis iuhlana he' pästi heille
yhden Fa'gin kete he anoit.

15:7 Nin oli yxi ioca cutzuttin Barrabas/
ioca ninen Capina' nostaite' cansa sidottu
oli/ Ja capinan cautta murha' tehenyt oli.

15:8 Ja nin Canssa ylesmeni/ rupeisit
rucoleman/ ette hen tekis ninquin hen
aina tottunut oli heiden tekemen.

15:9 Nin Pilatus wastasi heite sanoden/
Tadhottako ette mine pästen teille sen
Judasten Kuningan?

15:10 Sille hen tiesi/ ette ne ylimeiset
Papit olit henen ylenandanuet catehuden
tedhen.

15:11 Mutta ne ylimeiset Papit Canssan
yllytit/ ette hen heille paramin pästeis
Barrabam.

15:12 Nin Pilatus taas wastasi ia sanoi
heille/ Mite sijs te tadhotta ette minun
pite henelle tekemen/ ionga te cutzutta
Judaste' Kuningaxi? Nin he taas hwdhit/
Ristinnaulitze hende.

15:13 Nin sanoi Pilatus heille/ Miteste hen
paha tehnyt ombi?

15:14 Mutta he wiele cowemin hwdhit/
Ristinnaulitze hende.

15:15 Mutta Pilatus tachtoi Canssan mielen
nouta/ ia laski Barraban. Ja ylenannoi
JESUSEN Roskitta ia Ristinnaulitta.

15:16 Nin Houit poisweit henen siselle
Radhinhoneseen/ ia cokoncutzuit caiken
iouckon/

15:17 Ja he pughetit henen purpuran
waatthein/ ia he wänsit Orientappuroisen
Crunon/ panit henen pähens/

15:18 ia rupeisit hende teruettehen/
Terue Judasten Kuningas.

15:19 Ja he löit henen päens Rogholla/ ia
sylijt henen pähens/ laskit poluillens ia
cumarsit hende.

15:20 Ja quin he olit henen pilcanuet/
rijsuit he henelde sen purpuran waatten/
ia pughetit henen omin waattheins/ Ja
vlosweit henen Ristinnaulitta.

15:21 Ja nin he waadhit yhden/ ioca
ohitzekeui nimelde Simon Kyrenesta/ quin
tuli pellolda (Alexandrin ia Ruffin Ise)
candaman henen Ristiens.

15:22 Ja he weit henen sihen Sijan/ quin
cutzuttan Golgata/ se on tulkittu/
Päcalloin paicka.

15:23 Ja he annoit henelle ioodha
Myrrhatun winan. Waan ei hen ottanut.

15:24 Ja coska he olit henen Ristin
naulinuet/ iaghoit he henen waatteins/
heitedhen arpa ninen päle/ mite cunghi
piti saaman.

15:25 Ja se oli colmas hetki coska he
Ristinnaulitzit henen.

15:26 Ja oli henen päens päle kirioitettu
mike henen syyns oli/ nimittein/ Judasten
Kuningas.

15:27 Ja he ristinnaulitzit caxi Röuerite
hene' cansans/ yxi oikealle ia toinen
wasemella polelle.

15:28 Ja nin teutettin se kirioitus ioca

sanopi/ Hen ombi Pahointekiedhen cansa
luettu.

15:29 Ja ne iotca sijte ohitzekeuit/ pilcasit
hende ia wändelit pästens sanoden/ Pfui
sinuas/ quinga hyuesti sine Templin
mahanricot/ ia sen colmena peiuen
ylesrakennat/

15:30 Wapadha nyt itzes/ ia alasastu
Ristild.

15:31 Samalamoto mös ne ylimeiset Papit
pilcasit hende keskenens Kirianoppenutten
cansa/ ia sanoit/ Muita hen autti/ mutta
ei hen woi itzens autta.

15:32 Jos hen ombi Christus/ ia Kuningas
Israelis/ nin alasastucan nyt Rististe/ ette
me näkisim/ ia vskoisim. Ja ne iotca
henen cansans Ristinnaulitut olit pilcasit
mös hende.

15:33 Ja quin Cudes Hetki tapachtui/ tuli
Pimeys caiken maan päle haman
Yhdexenden Hetken asti.

15:34 Nin yhdexenel hetkel hwsii JESUS
swrella änelle sanoden/ ELI/ ELI lama
asabthani/ se on tulkittu/ Minun
JUMALAN/ Minun JUMALAN/ Mixis minun
ylenannoit?

15:35 Ja mwtamat iotca tykene seisoi/
quin he sen cwlit/ sanoit he/ Catzo hen
cutzupi Eliast.

15:36 Nin yxi iooxi ia teutti Sienen
Eticalla/ ia pani sen Roghon pähen/ taritzi
henen iooma sanoden/ Sallicat/ catzokam
ios Elias tule hende poispaneman.

15:37 Mutta JESUS hwti swrella änelle/ ia
ylesa'noi Henge's

15:38 Ja Templin purie halkeisi cachtia/
ylhelde hamaha' alhalle.

15:39 Coska nyt Päemies/ ioca sijne hene'
Cohdalla's seisoi/ näki ette hen
semmotoisella hwdholla/ Hengens annoi/
sanoi hen/ Totisesta teme Inhiminen oli
JUMALAN Poica.

15:40 Ja olit mös Waimot sielle taamba catzelit/ ioinenga seas oli Maria Magdalena ia Maria sen wehen Jacobin ia Joesin eiti ia Salome/

15:41 Iotca mös/ coska hen oli Galileas/ hende seuraneet ia paluelluet olit/ ia monda mwta Iotca ynne ylesmennyet olit henen cansans Hierosoliman.

15:42 Ja Ectona sill ette Walmistus peiue oli/ ioca ombi se Esisabbathi/

15:43 tuli Joseph Arimathias/ Yxi cunnialinen Radhin mies/ ioca mös odhotti JUMALAN Waldacu'da. Hen rohkeisi/ ia sisellemeni Pilatusen tyge/ ia anoi henelde Jesusen Rumista.

15:44 Nin Pilatus imehteli ette hen io coollut oli/ ia cutzui tygens Pämiehen ia kysyi henelde/ Jos hen io Amu coollut oli/

15:45 Ja quin hen ymmersi asian Pämiehelde/ Annoi hen Josephille Rwmijn.

15:46 Ja hen osti Linawaatten/ ia poisotti henen/ ia käri Linawaattehin Ja pani hene' Hautan quin oli hacattu Callion ia wieritti kiuen Haudhan ouelle.

15:47 Mutta Maria Magdalena ia Maria Jose catzelit cuhunga hen pandijn.

XVI. Lucu.

16:1 Ja coska Sabbathi edesioutunut oli/ ostit Maria Magdalena ia Maria Jacobi ia Salome Hyuenhaiulisi Yrtie ette he tulisit ia voitelisit hene'.

16:2 Ja he tulit Haudhalle ensimeisne Sabbathin peiue' sange' waraha'/ coska Auringo coitti/

16:3 ia he puhuit keskene's/ Cuca meille kiue' wieritte hauda' ouelda?

16:4 Ja quin he catzoit/ neit he Kiuen poiswieritettyen/ sille hen oli sange' swri.

16:5 Ja quin he olit Hauda' siselleme'net/

nin he neit yde' Noricaise' istuua' oikealla pole'/ ioca oli waatteittu pitkil walkeil waatteil/ Ja he he'mestuit.

16:6 Mutta hen sanoi heille Elkette He'mestykö/ te etzitta Jesust Nazarenusta/ ioca oli Ristinnaulittu/ hen ylesnousi/ ei ole hen tälle/ Catzos/ sija cunga he henen panit.

16:7 Mutta me'get ia sanocatta henen Opetuslapsillens/ ia petarille/ ette hen teiden edellenkieupi Gallieaa'/ sielle te hene' näette/ ninquin he' sanoi teille.

16:8 Ja he nopiasta wlosmenit/ ia pakenit Haudhalda/ Sille ette wapistus ia hämmestus oli heiden Ylitzes tullut/ Eike he mös kellekä miten sanonuet/ Sille ette he pelkesit.

16:9 Mutta quin Jesus Ylesnosnut oli warahin ensimeis Sabbathin peiuene/ ilmestyi hen ensin Maria Magdalenale/ iosta hen Setzemen Perckelet wlosaijanut oli.

16:10 Ja se meni matka's ia ilmoitti nijlle Iotca olit tottunuet henen cansans oleman/ Iotca murehisans ia idkeueisse olit.

16:11 Ja quin ne samat cwlit ette he' eleuene oli/ ia hen nechty oli henelde/ eiuet he wskoneet.

16:12 Sijtte/ cosca Caxi heiste waelsit/ ilmestij hen heille toisenmoissa coska he maalle menit.

16:13 Ja ne samat menit ia iulgistit nille muylle Eike he mös nijteken wstonuat.

16:14 Wimein/ cosca ne Yxitoistakymende atrioitzit nin hen ilmestyi/ ia soimasi heijen epevskonsa/ ia heiden Sydeme's cangjutta/ ettei he vskconuet nijte Iotca henen nähnyet olit/ Ylesnosnuexi.

16:15 Ja sanoi heille/ Menget caicke' mailman/ ia sarnatka Euangeleumi caikille lodhuille/

16:16 ioca wskopi ia tule Castetuxi/ se autuaxi tulepi. Mutta ioca ei wsko/ se tule cadhotetuxi.

16:17 Mutta näme ouat ne merckit/ iotca noudhattauat nijte quin wskouat. Minu' Nimeni cauta pitte heiden Perkelet wlosaijaman. Wsilla Kielille puhuma'/ Kermeet poisaiama'.

16:18 Ja ios he iotaki myrcky ioouat/ ei heille miten wahingoitta. Sairasten pälle heiden pite Kädhens paneman/ ia ne

paraneuat.

16:19 Ja se Herra/ sijttequin hen oli heille puhunut/ ylesotettihin Taiuasee'/ ia istupi Jumala' Oikealla kädelle.

16:20 Mutta he wllosmenit/ ia sarnasit Jocapaicas. Ja HErra teeskeli heide' ca'sans ia wahwisti Sanan/ noutauaisten Merckien cautta.

Loppu P. Marcusen Euangeliumist.

P. Lucan Euangelium.

Pyhen Lucan Eleme P. Hieronimusen cautta. Lucas oli Antiochias yxi Läkeri/ ninquin henen Kirioituxens osottauat/ ioca hyuesti taisi Grecan kielen/ ia oli Pyhen Paualin Apostolin seuraia/ ia caikis matkois henen Cumpanins/ se kirioitti Eua'gelium/ Josta sama Pauali puhupi sanoden. 1 Cor. 8. Me lehetim henen cansans/ yhden welien ionga sanoma Euangeliumis ombi caikis Seurakunnis.

Ja Coloss. 4. Teruette teite se rackain Lucas Läkeri.

Ja mös Timotheusel hen sanopi. 2. Tim. 4. Lucas ainoa ombi minun cansani.

Julisti hen mös toisen ialon Kirian/ quin cutzutan Apostolein Teco/ iossa mainitan nijste menoista iotca tapachtuit haman nihin cahcten ajjastaican/ quin Pauali Romis oli/ se on hama' nelienden Neronin wooten.

Josta me ymmerdem/ ette teme Kiria ombi samas Caupungis techty.

Ja senteden mwtomat luleuat/ nin wsein quin Pauali puhupi henen Lehetuskiriasans/ Minun Euangeliumin cautta/ ette hen ajjattele teste Lucan Euangeliumist/ Ja mös ettei hen waan Paualilde Apostolilde oppenut Euangeliumi/ ioca ei Rumilisest Herran cansa ollut/ mutta muilda Apostoleilda/ ninquin hen itzeki ilmoitta henen Ramatuns algus/ sanoden.

Ninquin ne meille andanuet ouat/ iotca sen algusta itze nähnet ouat/ ia sen Sanan palueliat ouat olluet.

Senteden hen ombi kirioitanut Euangelium/ ninquin hen oli muilda cwillut/ Mutta Apostolein Tegon hen cokonpani/ ninquin hen itze näki.

Ja hen eli Cadhexankymende ia nelie aiastaica Waimotoin.

Ja Haudhattin Constantinopolis/ iohonga Caupungijn/ henen Luuns/ pyhen Andreasen Apostolin lwdhen cansa/ wietin Acaiaast/ Cadhelkymmenelle Keisarin Constantinusen wodhella.

P. Lucan Euangelium.

Ensimeinen Lucu.

1:1 ETte monet ouat ruuenet szätemen ne Puhet nijste iotca meiden keskenem waghimast ouat pätetety/

1:2 Ninquin ne meille sanonuet ouat/
 iotca sen algusta itze nähnyet ouat/ ia
 sen Sana' palueliat ouat olluet/
 1:3 näky mös minulle se coctolinen oleua/
 sijtequin mine algusta caiki cappalet
 wisusta ole' tutkinut että mine sinulle (O
 paras Teophile) sitelehin iärghestens
 kirjoitaisin/
 1:4 Senpäle ettes tundisit nijnen
 cappaleidhen wissituxen/ ioista sine
 neuuottu olet.
 1:5 OLi Herodesen Judea' Kuninga' aicana
 yxi Pappi/ Zacharias nimelde/ Abian
 worosta/ ia henen Eme'dens Aaronin
 Tyttereist/ ia henen nimens Elizabeth.
 1:6 Mutta he olit molemat hurskat
 JUMALAN edes waeltawaiset caikisa
 HERRAN käskyise ia Sädhyise
 laittamattomat.
 1:7 Ja ei ollut heille Lasta/ Sille ette
 Elizabet oli Hedhelmetoin/ Ja molemat olit
 io ijäliset.
 1:8 Ja se tapachtui/ coska hen worollans
 Papin wircka piti JUmala' edes/ Pappiude'
 tauan ielkin/
 1:9 ia arpa la'gesi henelle/ ette henen piti
 haijud sytyttäme'/ meni hen HErran Te'plin
 siselle.
 1:10 Ja caiki Canssan palious oli vlcona ia
 rucoli sen Haijun aigan.
 1:11 Nin ilmestui henelle HERRAN Engeli
 seisodhen Haiju' altarin oikealla polella.
 1:12 Ja quin Zacharias henen näki
 hämmestui hen/ ia pelcous langesi henen
 pälens.
 1:13 Mutta se Engeli sanoi henelle/ Ele
 pelke Zacharia/ Sille sinun Rucouxes on
 cwltu. Ja sinun Emendes Elizabet
 synnyttepi sinulle poijan/ ionga nimen
 sinun pite cutzuman Johannes/
 1:14 ia sinun ilo ia ihastus tulepi. Ja
 monda iloitzeuat ylitze henen syndymisens.

1:15 Sille ette hen tulepi swrexi HERRAN
 edhes. Wina ia wäkeuete iooma ei hen
 ioo. Ja pyhelle Hengelle hen teuteten io
 hamast hene' Eitins Cohdusta.
 1:16 Ja monda Israelin Lapsista hen
 kiendepi heiden HERRANS JUMALANS tyge.
 1:17 Ja hen edheskeupi henen edhelle's
 Elian Hengen ia Auwun cansa/ ette henen
 kiendemmen pite lseden sydhemet Lasteins
 tyge/ ia ne tottelemattomat hurskaste'
 toimen tyge/ ia walmistaman Herralle
 teudhelisen Canssan.
 1:18 Ja sanoi Zacharias Engelille/ Miste
 mine sen tunnen? Sille mine olen wanha/
 ia minun Emenden on io ijälinen.
 1:19 Nin Engeli wastasi ia sanoi henelle/
 Mine ole' Gabriel ioca seison JUMALAN
 edes/ ia olen lehetetty puhuman sinun
 tyges/ ia saattaman neite ilolisi sanomita
 sinulle.
 1:20 Ja catzo sine tulet kielettömexi/ ia
 ed woi puhua haman siihen peiuen asti/
 iona nemet tapactuuat/ Senteden ettet
 sine vskonut minun Sanoiani iotca aijalans
 teuteten.
 1:21 Ja se Canssa odhotti Zachariast/ ia
 imehtteli ette hen nijn wiwyi Te'plis.
 1:22 Ja quin hen vloskeui/ ei hen sanut
 heille puhua. Ja he ymmersit ette hen oli
 ionghu' Nägön Te'plis nähnyt. Ja hen
 wijttasi heille/ ia ieij mykexi.
 1:23 Ja se tapachtui ette henen wirghans
 peiuet olit teytetyd/ meni hen cotians.
 1:24 Ja ninen peiueden ielkin tuli henen
 Eme'dens Elizabeth raskaxi/ ia salasi
 itzens wijsi Cucautta/ sanoden/
 1:25 Nein ombi HErra minulle tehnyt nijnä
 peiuline/ quina hen minu' poleeni catzoi
 ette hen poisotais minu' yle'catzeni
 Inhimisten seas.
 1:26 Mutta cudhena Cwcaunna/ lehetettin
 JUMALAST Engeli Gabriel ychten Galilean

Caupungin/ ionga nimi oli Nazareth/
 1:27 yhden Neitzen tyge/ iota oli kihilattu
 miehelle ionga nimi oli Joseph/ Daudin
 honesta/ ia Neitzen nimi oli Maria.
 1:28 Ja Engeli tuli siselle henen tygens ia
 sanoi/ Terue armoitettu/ HERRa on sinun
 cansas * hyuestisiugnattu olet sine
 waimoden seas.
 1:29 Mutta quin hen näki henen/
 hämmestui hen henen puhestans/ ia
 aijatteli millinen olis se teruety.
 1:30 Ja sanoi Engeli henelle/ Ele pelke
 Maria/ Sille sine * leudhit Armon
 JUMALAN tykene.
 1:31 Catzo sine sijtet cohduzas ia synnytet
 poian/ ia sinun pite cutzuman henen
 Nime's JESUM.
 1:32 Sen pite oleman swren/ ia pite
 cutzuttaman ylimeisen Poiaxi. Ja HERRa
 JUMALA andapi henelle Daudin henen
 Isens istumen/
 1:33 ia hen hallitzepi ylitze Jacobin honen
 ijancaikisesta/ ia henen Waldakunnallans
 ei pide oleman loppu.
 1:34 Nin sanoi Maria Engelille/ Quinga
 teme tulepi/ Sille ette mine mieheste
 miten tiedhe?
 1:35 Ja Engeli wastasi ia sanoi henelle
 Pyhe He'gi tulepi sinu' päles/ ia sen
 ylimeisen auwu pite sinu' ylitzewariottaman.
 Senteden mös se Pyhe quin sinusta
 syndypi pite cutzuttaman Jumalan Poiaxi.
 1:36 Ja catzo Elizabeth sinu' langos mös
 szijtti poian henen wanhalla ijellens/ ia
 teme on nyt cudes Cwcausi henelle/ ioca
 sanottin Hedhelmettomaxi/
 1:37 Sille ette Jumala' edes ei ole ychte'
 asija mahdotoinda.
 1:38 Nin sanoi Maria/ Catzo Herra' pica/
 Olcon minulle sinu' sanas ielkin. Ja Engeli
 poislexi hene' tykeens.
 1:39 Mutta Maria ylesnousi nijne peiuine.

Ja meni kirusta yles Mekikylihin Judan
 Caupungin/
 1:40 ia sisellekeui Zacharian honesen/ ia
 teruetti Elizabethi
 1:41 Ja se tapachtui/ sijtte quin Elizabeth
 cwli Marian teruetyxen/ hyppesi lapsi
 henen cohduzas. Ja Elizabeth teutettin
 Pyhelle Hengelle/
 1:42 ia hwsu swrella änelle/ ia sanoi/
 Hyuestisiugnattu olet sine waimodhen
 seas/ ia hyuestisiugnattu on sinun cochtus
 hedhelme.
 1:43 Ja custa se minulle tuli/ ette minun
 HERRani Eiti minun tykeni tule?
 1:44 Sille catzo ette sijttequin sinun
 teruetyxes äni tuli minun Coruihini/
 hyppesi lapsi ilosta minun Cohduzani.
 1:45 Ja autuas olet sine ioca vskoit/ Sille
 ette ne teutetten/ iotca sinulle ouat
 sanotudh HERRALDA.
 1:46 Ja Maria sanoi. Minun Sielun ylistepi
 HERRa.
 1:47 Ja minun Hengen iloitze JUMALAsa
 minun Wappattaiasani.
 1:48 Ette hen catzoi Picans neurytte/
 Catzo sijs nyt testelehin pitepi caikein
 sukuden minua Pyhexi sanoman.
 1:49 Sille se ombi swria tehnyt minun
 coctani ioca Wäkeue on/ ia henen Nimens
 ombi pyhe.
 1:50 Ja henen Laupiuns on sughusta
 sucuun/ iotca hende pelkeuet.
 1:51 Hen teki wäghen käsiwardhellans/ ia
 haijotti ne Coriat heiden Sydhemens
 mieleste.
 1:52 Ne woimaliset ombi hen cukistanut
 istumelda/ ia corgotti ne Neuret.
 1:53 Isouat teutti hen hyuille/ ia rickat
 laski tyhijexi.
 1:54 Hen coriasi Israelin henen Paluelians/
 muistaden oman Laupiuns päle.
 1:55 Ninquin hen ombi puhunut meiden

Iseden tyge/ Abrahamin ia henen semenellens ijancaikisesta.

1:56 Ja Maria ieij henen tygens lehes colmexi Cwcaudhexi/ ia palasi cotiansa.

1:57 Mutta Elizabethin synnyttämisen aica teutettin/ ia hen synnytti poighan.

1:58 Coska henen Naburins ia Langonsa cwlit ette HERRA oli tehnyt swren Laupiuden henen ca'sans/ ia he iloitzit henen cansans.

1:59 Ja se tapactui Cahdexa'dena peiuene/ he tulit Pilti ymberinsleickaman/ ia cutzuit henen Zachariam Isens Nimelde.

1:60 Nin wastasi henen Eitens ia sanoit/ Eiswinga'/ waan hen pite cutzuttaman Johannes.

1:61 Ja he sanoit henen tygens/ Eiketen ole sinu'/ sughusas ioca cutzutun silde Nimelde.

1:62 Nin he wijttasit henen Isellens mille nimelle hen tactoi henen cutzua.

1:63 Ja hen anoi taulua/ kirioitti sanoden/ Johannes ombi hene' Nime's. Ja iocainen site imechteli.

1:64 Nin cochta aukeni henen suuns ia henen kielens/ ia puhui/ kijtteden Jumalata. Ja pelcaus sattui caikein heiden Naburins päle.

1:65 Ja caikisa Judean Mäkicanssas ilmaunsit caiki nämet tegot.

1:66 Ja caiki iotca sen culit panit heiden sydhemihins sanode'/ Mitkes Lulet teste Lapsesta tulepi? Sille ette Herran käsi oli henen cansans.

1:67 Ja henen Isens Zacharias teutettin Pyhelle Hengelle/ ia noidhui sanoden.

1:68 Kltetty olcon Herra Israelin Jumala/ sille hen on etzinyt ia lunastanut henen Canssans.

1:69 Ja ombi meille Ylesnostanut Terueyde' * Sarue'/ Daudin henen Paluelians Honesa.

1:70 Ninquin hen on muinen puhunut henen pyhein Prophetains suun cautta.

1:71 Ette hen meite wapachtaman pideis meiden wiholisild/ ia caikein kädhest/ iotca meite wihauat.

1:72 Ja osottaman Laupiuden meiden Isillen/ ia muistaman henen pyhen Lijtons päle.

1:73 Ja sen walan päle/ ionga hen wannoi Abraham meiden Iselen/ meille andaxens.

1:74 Ette me Lunastetudh meiden wiholisten kädhest/ hende paluelisim ilman pelkemet.

1:75 Pyhydhes ia hurscaudhes ioca henen edesens kelpa caikina meiden ikä peiwine.

1:76 Ja sine Pilti pite cutzutaman sen Ylimeisen Propheta/ sille sinun pite edhelkieumen Herran Caswon edes/ valmistama' henen Teitens.

1:77 Ja andaman Terueydhen tunnon henen Canssans/ heiden syndiens andexisamisen cautta.

1:78 Meiden Jumlan sydhemellisen Laupiun cautta/ iolla meite etzinyt on Coitto * Ylehelde.

1:79 Walistamaan nijte/ iotca pimeis ia coolon warios istuuat Ja oijendaman meiden ialcam Rauhan tielle.

1:80 Ja se Lapsi caswoi ia wachwistui Henges. Ja aswi Corues/ sihenasti ette se peiue tulis/ ionga henen piti Israelin Canssan eten tuleman.

** Saruen) se on wäki eli woima/ nin on Christus terueyden Sarui/ se on/ hen on se/ ionga cautta Jumala on wäkeuesti päätenyt meiden autuahuden/ ninquin hen Prophetain cautta oli toiwottanud.*

Toinen Lucu.

2:1 Se tapactui sijs nijnä Peiuine/ Ette Yxi

Käsky wloskeui Keisarild Augustuselda/
ette caiki Mailma piti * Werolisexi
laskettaman.
2:2 Ja teme weron Laskema oli
ensimeine'/ ia silloin tapactui coska
Kyrenius oli Waldamies Ylitze Syrian maan.
2:3 Ja menit itzecukin Caupungihins
andaman heidens arwatta.
2:4 Nin mös Joseph Galileast Nazaretin
Caupu'gist ylesmeni Judeaa' Daudin
Caupu'gin ioca cutzuta' Bethlehem/ Sille
ette hen oli Daudin Honest ia perehest/
ette hene' piteis mös itzens aruuttaman
2:5 Maria' hene' kihilatun Eme'dens ca'sa
ioca oli rascas.
2:6 Nin tapactui heide' sielle ollesans/
ette synnyttämise' peiuet tulit teutetyxi.
2:7 Ja hen synnytti Poian henen
Esikoisens/ ia kiäri henen capalohin/ ia
laski henen Seimen/ sille ettei ollut heille
sija maiasa.
2:8 Ja Paimenet olit samas Paicakunnas
walwadhen Pellola laumans Ylitze/ iotca
wartioitzit öölle heiden Carians.
2:9 Ja catzo/ HERRAN Engeli seisoi heiden
tykenens/ ia HERRAN kircaus heite
ymberinswalghisti/ ia he peliestyit swrella
pelgolla.
2:10 Ja sanoit heille Engeli/ Elkette te
pelietkö/ Sille catzo mine ilmotan teile
swren ilon/ ioca tuleua on caikelle
Canssalle
2:11 Sille ette teille ombi tenepene
syndynyt Wapactaija/ ioca ombi HERRA
Christus Daudin Caupungis.
2:12 Ja teme on teille mercki. Te leudhet
Lapsen Capalohin kiärityn/ panduna
seimeen.
2:13 Ja cocta oli Engelin cansa swri
Taiualisen sotawägen ioucko/ iotca kijtit
Jumalata ia sanoit/
2:14 Cunnia olcon Jumala' corkiuxijs Ja

maasa Rauha/ Ja inhimisis hyue Tacto.
2:15 Ja se tapactui/ ette Engelit heiste
poislexit Taiuasen/ Nin puhuit ne Paimenet
keskenens/ Kieukemme haman
Bethlehem/ ia catzokam site asia ioca
tapactui/ ionga Herra ilmoitti meille.
2:16 Ja he tulit kijruchtadhen/ ia Leudhit
Marian. Ja Joseph/ ynne lapsen cansa
ioca macas seimes.
2:17 Coska he sijs sen nähnyet olit/
iulghistit he sen Sanoman/ ioca heille
sanottu oli teste Lapsesta.
2:18 Ja caiki/ iotca sen cwlit/ imechtelit
nijte puheita quin heille sanottu oli
Paimenilda.
2:19 Mutta Maria ketki caiki nämet sanat/
tutkistellen hene' sydhemesens
2:20 ia Paimenet palasit/ ylisteijn ia
cunniottajjn Jumalata/ caikista quin he
cwlluet ia nähnyet olit/ ninquin heille
sanottu oli.
2:21 Ja sijttequin Cahdexan peiue olit
culunet/ ette Lapsi piteis
ymberinsleicattaman/ cutzuttijn henen
Nimens JESUS. ioca oli Engeliilde io ennen
cutzuttu/ quin hen cohdua sikisi.
2:22 Ja sijttequin heiden Puhdistus peiuet
olit teutetydh Mosesen Lain ielken/ weidh
he henen Jerusalemin/ ette he seisotaisit
henen HERRAN eteen/
2:23 ninquin Kirioitettu on HERRAN Lais/
Caiki miehenpoli/ ioca ensin auapi Eitins
cohdhun/ pite cutzuttama' HERRALLE
pyhexi.
2:24 Ja ette heiden pideis andaman wffrin
sen ielken quin sanottu ombi HERRAN lais/
pari mettisi eli caxi Kyhckylesen poica.
2:25 Ja catzo/ Yxi Mies oli Jerusalemis/
ionga nimi oli Simeon/ Ja teme mies oli
Hurskas ia Jumalalinen odhottadhen
Israelin lohduitosta. Ja Pyhe Hengi oli
henes.

2:26 Ja henelle oli wastaus annettu
Pyhelde Hengelde/ ettei henen pitenyt
colemata näkemen/ ennen quin hen näkis
HERRa' Christusen.

2:27 Ja hen tuli hengen cautta Templijn.

2:28 Ja quin ne Wanhemat Piltin Jesusen
Templin siselletoid/ ette heiden piti
tekemen henen edestens Lain tauan
ielken/ nin se otti mös henen sylijns/ ia
kijtti Jumalata ia sanoi.

2:29 Laske nyt HERRA sinun Paluelias *
Rauhan menemen/ sinun sanas ielken.

2:30 Sille minun Silmeni ouat nähnet sinun
Terueydhes.

2:31 Jonga sine walmistit caikein Canssain
caswon ethen.

2:32 Yhdexi walkeuxi walghistaman
Pacanita/ Ja sinun Canssas Israelin
Cunniaxi.

2:33 Ja henen Isens ia Eitins olit
imechteleueiset nijste quin heneste
sanottin.

2:34 Ja Simeon hyuestisiugnasi heite/ ia
sanoi Marialle henen Eitillens/ Catzo teme
ombi pandu langemisexi/ ia
Ylesnousemisexi monen Israelis/ ia sixi
merckixi/ cuta wastian sanottan.

2:35 Ja sinungin mös sielus läpitzte
mieckan pite kieumen/ senpälle ette
monen sydhenden aijatoxet pite
ilmoitettaman.

2:36 Ja oli Anna Prophetissa Phanuelin
Tyter Aserin sughusta teme oli ioutunudh
pitkelle ijelle/ ia oli elenyt miehens cansa
seitzemen wootha hene' Neitzyste's/

2:37 Ja oli Lesken lähes Cadexan
kymende ia nelie vootta/ Ja ei
poislechtenyt Templist paluelemast
Jumala/ Paastoisia ia Rucouxisa ööte ia
peiue.

2:38 Ja mös teme sama sille hetkelle
siehen tuli/ ia cu'nioitzi HERRA/ ia puhui

heneste caikille/ iotca Wapadhutta
Jerusalemis odhotit.

2:39 Ja sijttequin he olit caiki teuttenyet
HERRAn lain ielken/ palasit he Galileaan
heiden Caupu'gijns Nazarettin.

2:40 Mutta Pilti ylescaswoi ia wahwistui
Henges/ ia teutettin wijsaudhella/ ia
JUMALAN armo oli henen cansans.

2:41 Ja henen Wanhemans waelsit ioca
wosi päsieis iuhlalle Jerusalem/

2:42 ia quin hen io oli caxitoistakymenen
woothinen ylesmenit he Jerusalem/ iuhla
peiuen tauan ielken/

2:43 ia quin peiuet olit teutetyt/ palasit he
cotians/ nin Pilti JESUS ieij Jerusalem/ ia
eike homanet henen wanhemans. Waan
he lwlit henen oleuan seuras.

2:44 Ja edheskeuit yhden peiuekunnan/ ia
etzit hende Langoins ia Tuttawains sekan.

2:45 Ja quin ei he hende leuteneet/
palasit he Jerusalem/ ia etzit hende.

2:46 Ja se tapachtui/ colmanen peiuen
peräst/ leudhit he henen Templis istuuan
Opettajadhen keskelle/ cwldeleuan heite/
ia kysyuen heille.

2:47 Ja caiki iotca henen cwlit hemmestuit
ylitze henen ymmerdhyxens ia wastauxens.

2:48 Ja quin he henen neit ihmettelit he/
Ja sanoi henen Eitins henelle/ Poican/
Mixi sine meille neijn teit? Catzo/ sinun
Ises ia mine olem murehtien etzinyet
sinua.

2:49 Ja hen sanoi heiden tyge's/ Mite se
on ette te etzitte minua? Ettekö te
tietenyet ette minun pite nijse oleman/
iotca minun Iseni ouat?

2:50 Ja eiuet he ymmertenyet site Sana
ionga hen heille puhui.

2:51 Ja hen alasmeni heiden cansans/ ia
tuli Nazarettin/ ia oli heille alamaine'.

Mutta henen Eitins ketki caiki nämet sanat
sydhemehens.

2:52 Ja JESUS menestui wisaudhes/ ia ijes/ ia Armos JUMALAN ia Inhimisten edes.

III Lucu.

3:1 Wldhel sijs toistakymmenel wodhel Keisarin Tiberiusen Wallan aialla/ coska Pontius Pilatus Judean Waldamies oli/ Ja Herodes yxi Neliesructinas Galileas oli/ ia henen weliens Philippus oli Neliesructinas Itureas/ Ja sijnä Trachonitin Ma ku'nas/ 3:2 Ja Lysanias oli Abilenen Neliesructinas/ Coska Hannas ia Caiphas olit Ylimeiset Papit/ silloin tapactui Jumala' käsky Joha'nesen Zacharia' poian tyge corues.

3:3 Ja hen tuli caickijn Manpaickoin Jordanin ymberins/ Ja sarnasi Paranoxen Castet syndein andexi andamisexi.

3:4 Ninquin kirioitettu ombi Esaian Prophetan sarnan Ramatus ioca sanopi/ Hwtauaisen äni on Corues/ Walmistacat HERRAN tietē/ ia tehcket henen Polghuns oikeaxi.

3:5 Caiki Laxot pite teutettemen/ ia caiki Woret ia Mäghet pite alettaman/ Ja mitke wäret ouat ne pite oijettaman/ ia mitke coleat ouat ne pite tasaisexi matkaxi tuleman/

3:6 Ja caiki Liha pite näkemen JUMALAN Terueydhen.

3:7 Nin sanoi hen sis Canssalle ioca vloskeui andaman heidens casta henelde/ Te Kykermetten sikiet/ Cuca ombi teille osottanut ette teiden pideis welteme' sen tuleuaisen Wihan?

3:8 Tehcket sis otoliset Paranoxen hedhelmet/ ia elkette ruuetko sanoman itzellen/ Abraham ombi meiden Isen. Sille mine sanon teille/ Ette JUMALA woipi neiste Kiuiste ylesherettä poighat

Abrahamille.

3:9 Mutta io nyt ombi Kirues Puiden iurelle pandu/ Jocainen sis Pw quin ei teghe hyue hedhelmet/ se poickihacatan/ ia Tuleen heiteten.

3:10 Ja Canssa kysyi henelle sanoden/ Mite sis meiden pite tekeme'?

3:11 Nin hen wastate' sanoi heille/ Jolla ombi caxi hametta/ andacan iolla ei ychten ole/ Ja iolla ombi Rocha/ hen tehcken samallamoto.

3:12 Tulit mös Weronottaijat/ andaman heidens casta/ ia sanoit henelle/ Mestari/ Mite sis meiden pite tekemen?

3:13 Sanoi hen heille/ Elkette miten enämbi waatico/ quin on teille sääty.

3:14 Nin kysyit mös henelde Houit sanoden/ Mite sis meiden pite tekemen? Sanoi hen heille/ Elkette kenengen * Wäkiwalda tehkö taicka * wäryttä/ ia tytyket teiden Palcallen.

3:15 Mutta quin Canssa odhotti/ ia caiki aijattelit heiden Sydhemisens Johannesesta/ Lienekö hen se CHRISTUS.

3:16 Wastasi Johannes sanoden iocaitzelle/ Mine tosin wedhelle castan teite/ wan minua Wäkeuemi tulepi ionga Kengein rihima en ole mine kuluolinen pästemen/ Hen castapi teite pyhelle Hengelle ia Tulella/

3:17 ionga wiski ombi henen Kädhesens/ ia hen puhdistapi henen Lugansa/ ia cokopi Nisuns henen Aittans/ Mutta Acanat hen poltapi sammomatomaal Tulella.

3:18 Palio tosin mös muita hen neuuodhen iulghisti Canssalle.

3:19 Mutta se Neliesructinas Herodes/ coska hen henelde rangaistihin Herodiasen henen weliens Emenen tedhen/

3:20 ia caikista pahoista/ quin Herodes teki/ lisesi hen mös temen caikeden ylitze/ ia salpasi Johannesen Tornijn.

3:21 Ja se tapactui/ Coska caiki Canssa castettijn/ ia quin JESUS mös castettin ia rucoli/ Aukeni Taiuas.

3:22 Ja pyhe Hengi alastuli rumisel modholla ninquin Mettinen henen pälens/ ia äni Taiuasta tuli/ ioca sanoi/ Sine Olet Se Minun Racas Poican/ Sinussa Ombi Minulle Hyue sosio.

3:23 Ja itze JESUS oli lehes colmekymmenen wootinen/ coska hen rupesi. Ja hen luultin oleuan Josephin Poica/ ioca oli Elin poica.

3:24 Joca oli Mathatian poica. Joca oli Leuin poica. Joca oli Melchin poica. Joca oli Jannen poica. Joca oli Josephin poica.

3:25 Joca oli Mathatian poica. Joca oli Amosen poica. Joca oli Naumin poica. Joca oli Eslin poica. Joca oli Naggin poica.

3:26 Joca oli Maathin poica. Joca oli Mathatian poica. Joca oli Semein poica. Joca oli Josechin poica. Joca oli Judan poica.

3:27 Joca oli Joannan poica. Joca oli Rhesian poica. Joca oli Zorobabelin poica. Joca oli Salathielin poica. Joca oli Nerin poica.

3:28 Joca oli Melchin poica. Joca oli Addin poica. Joca oli Kosamin poica. Joca oli Elmadam poica. Joca oli Herrin poica.

3:29 Joca oli Jesonin poica. Joca oli Eliezerin poica. Joca oli Joramin poica. Joca oli Matthan poica. Joca oli Leuin poica.

3:30 Joca oli Simeonin poica. Joca oli Judan poica. Joca oli Josephin poica. Joca oli Jonan poica. Joca oli Eliachimin poica.

3:31 Joca oli Meliamin poica. Joca oli Menamin poica. Joca oli Mathatan poica. Joca oli Nathan poica. Joca oli Daudin poica. Joca oli Jessen poica.

3:32 Joca oli Obedin poica. Joca oli

Boozin poica. Joca oli Salmonin poica. Joca oli Naasonin poica.

3:33 Joca oli Aminadabin poica. Joca oli Aram poica. Joca oli Esromin poica. Joca oli Pharesin poica. Joca oli Judan poica.

3:34 Joca oli Jacobin poica. Joca oli Isaachin poica. Joca oli Abrahamin poica. Joca oli Taran poica. Joca oli Nachorin poica.

3:35 Joca oli Jaruchin poica. Joca oli Ragahun poica. Joca oli Phalechin poica. Joca oli Heberin poica. Joca oli Salemin poica. Joca oli Cainan poica.

3:36 Joca oli Arphaxattin poica. Joca oli Sem poica. Joca oli Noen poica. Joca oli Lamechin poica.

3:37 Joca oli Mathusalem poica. Joca oli Enochin poica. Joca oli Jaredin poica. Joca oli Malalehelin poica. Joca oli Cainan poica. Joca oli Enosin poica. Joca oli Sethin poica. Joca oli Adamin poica. Joca oli JUMALAN poica.

IV Lucu

4:1 Nln JESUS teunens Pyhe Hengi palasi Jordanist. Ja wietin Hengeste Corpehen/ 4:2 ia neliekymende peiue kiusatin Perkelehelde. Ja ei hen miten sönyt nijnä peiuinä/ ia quin ne lopuit sijtte hen isoisi.

4:3 Nin sanoi Perchele henelle/ Olecos JUMALAN Poica/ nin sano telle Kiuelle/ ette hen Leiuexi tulis.

4:4 Nin wastasi JESUS sanoden/ Kirioitettu on/ Ei ainoast Leiuest Inhiminen elä vaan iocaitzest Jumalan sanasta.

4:5 Ja Perkele wei henen Corckian woren pälle/ ia osotti henelle caiki Maan pijrin Waldakunnat silmen räpâyxelle.

4:6 Ja sanoi henelle Perkele/ Sinulle mine annan caiken temen Wallan/ ia heiden

Cunnians/ Sille minun Haltuni ouat ne annetut ia mine annan ne kelle mine tahdon/

4:7 Jos sine sis nyt mahan langet ia rucolet minua/ nin he ouat caiki sinun.

4:8 Ja JESUS wastaten sanoi henelle/ Mene matcaas minusta Sathan/ Sille ette kirioitettu on/ Sinun HERRAS Jumalas pite sinun cwmartaman/ ia hende ainoata palueleman.

4:9 Ja hen wei henen Jerusalemin/ ia asetti henen Templin Harian päle ia sanoi henelle/ Olecos JUMALAN poica/ nin laske itzies teste alas.

4:10 Sille kirioitettu ombi/ ette hen Engeleins keskenyt on sinusta/ warieleman sinua/

4:11 ia käsisens candauat sinua/ ettet sine coskan loucka ialcas Kiueen.

4:12 Ja JESUS wastaten sanoi henelle/ Sanottu on/ Ele kiusa sinun HERRAS JUMALAS.

4:13 Ja quin caiki kiusaus oli päätetty/ poislexi Perkele henelde hetkexi.

4:14 Ja palasi JESUS Hengen wäes iellens Galilean. Ja sanoma vloslexi ymberi caiken lehimakunnan heneste.

4:15 Ja hen opetti heiden Sinagogasans/ ia caikilda cunnioitettin.

4:16 Ja hen tuli Nazarettin cussa hen oli yleskasuatettu/ Ja hen sisellemeni Sinagogan tauans ielken Sabbathin peiuene ia ylesnoui lukeman.

4:17 Ja annettin henelle Esaian Prophetan Ramattu. Ja quin hen Ramatun auasi/ nin hen leusi paican cussa kirioitettu oli/

4:18 HERRAN Hengi ombi minun päleni/ senteden ette hen woiteli minun/ ia on lehdettenyt minun sarnaman Euangeliumi waiwaisille/ Parandaman ne särietydh sydhemet/

4:19 ilmoittaman Fangeille lunastusta/ Ja

Sokeillen näghön/ Ja nijlle hosutuille ette heiden pite wapadhet oleman/ Ja ette minun pite iulghistama' HERRAN Wodhen.

4:20 Ja quin hen Ramatun Kijnipani/ nin hen annoi Paluelialle. Ja istui taas/ ia caikein silmet quin olit Sinagogas catzelit henen pälens.

4:21 Ja hen rupeis heille sanoman/ Tenepene ombi teme Kirioitus teutetty teiden coruisanna.

4:22 Ja caiki annoit henelle tothistuxen/ ia imehtelit nijnnen armolisten sanaden päle iotca henen suustans vloskeuit/ Ja sanoit/ Eikö teme ole * Josephin poica?

4:23 Ja hen sanoi heille/ Caiketin sanocat minulle teme wertaus/ Läkeri parana itzes. Caiki mite me cwlima tehdyn Capernaumis/ tege mös tesse sinu' lsesmaalla.

4:24 Nin hen sanoi Totisesta sanon mine teille/ Eikengen Propheta ole otolinen henen lsesmaalla.

4:25 Wan totudhesa sanon mine teille/ Monda Leske olit Israelis Eliasen aican/ coska Taiuas suliettu oli colmet wootta/ ia cwsu cwkautta/ coska swri Nelke tapactui ylitze caiken Maakunnan/

4:26 ia ei kenengen heiden tygens lehetetty Elias wan yhden Lesken waimon tyge Sarephthan Sidonias.

4:27 Ja monda Spitalista olit Israelis Heliseusen Prophetan aijalla/ ia eikengen heiste puhdastettu/ wan Naaman Syrialainen.

4:28 Ja caiki iotca olit Sinagogas tulit teuten wihoija quin he nämet cwlit.

4:29 Ja yleskarckasit/ ia vlosaijoit henen Caupungist/ ia weit henen haman wooren hypärelle/ ionga päle heiden Caupungins oli rakettu/ ette he henen olisit alassöxenet.

4:30 Mutta hen meni kieudhen heiden

keskelläns.

4:31 Ja alastuli Capernaumijn Galilean Caupungin/ ia sijne opetti heite Sabbathin peiuinä.

4:32 Ja he hämmestuit henen opetuxens ylitze/ Sille ette henen puhens oli woimalinen.

4:33 Ja oli Sinagogas Inhiminen iolla oli rettasen Perkelen Hengi/ ia hen hwsj swrella änelle sanodhen/

4:34 Woi/ mite sinun ombi meiden cansam JESU Nazarene? Tulicos meite hukuttaman? Mine tiedhen cuka sine olet/ Jwri se JUMALAN Pyhe.

4:35 Ja nuchteli JESUS hende sanoden/ Waickene/ ia poismene henest. Ja quin Perkele oli henen heiden keskellens heittenyt/ nin hen vlosmeni henest/ ia ei miten hende wahingottanut.

4:36 Ja tuli Pelcaus caikein päle/ ia puhuit keskenens/ sanoden/ Mike puhe teme on? sille hen mana wäelle ia woimalla rettasita hengi/ ia he vlosmeneuet.

4:37 Ja sanoma iulghistui henest caikis sen maakunnan lehipaikois.

4:38 Ja quin JESUS ylesnousi Sinagogast/ meni hen Simonin honen siselle/ Mutta Simonin Anoppi waiuattin swrest Wilutaudista. Ja he rucolit hende henen edhestens.

4:39 Ja hen astui henen tygens/ ia manasi Wilutautia. Ja Wilutauti loopui henest. Ja cocta hen ylesnousi/ ia palueli heite.

4:40 Ja quin Auringo laskihin/ nin caiki ioilla oli Sairahita moninasis Taudhis/ weit he henen tygens. Ja hen pani iocaitzen päle Kätens/ ia paransi heidet.

4:41 Nin vloslexit mös monesta Perkelet hwtadhen ia sanoden/ Sine olet CHRISTus se JUMALAN Poica. Nin hen rangaisi ne/

ia ei sallinut heidhen puhua/ Sille ette he tiesit henen oleuan CHRISTUSEN.

4:42 Mutta quin peiue tuli/ vlosmeni hen erineiseen sijaan. Ja Canssa etzit hende ia tulit haman henen tygens/ ia estelit hende/ ettei henen pitenyt poislechtemen heilde.

4:43 Nin sanoi hen heille/ Minun tule mös muille Caupungeille Euangelium JUMALAN Waldaku'nast sarnata. Sille site warten mine lehdetetty olen.

4:44 Ja hen sarnasi Galilean Sinagogisa.

V. Lucu.

5:1 Nln se tapactui/ coska Canssa tu'gihit henen tygens/ cwleman Jumalan Sana. Ja hen seisoj Genezarethin meren tyken.

5:2 Ja näki caxi Wenehte seisoua' Meren tykön/ mutta Calamiehet olit heiste vloskieunet ia pesit heiden Wercoijans.

5:3 Nin hen yhden Wenhen sisellemeni/ ioca oli Simonin/ ia keski henen wehe maasta vloslaskea. Ja hen istudhen opetti Wenheste Canssa.

5:4 Ja quin he' lackasi puhumast/ sanoi he' Simonille/ Wie syuelle/ ia wlosheitteke teiden wercko'na apaialle.

5:5 Ja Simon wastate' sanoi henelle/ Mestari/ Me olema caiken öen tötetehnyet/ ia ei miteken szanuet/ Mutta sinu' käskylles mine quitengin vlosheiten wercon.

5:6 Ja quin he sen teit/ sulghit he swren Calain palioudhen/ Ja heiden wercons repeisit.

5:7 Ja he wijttasit Cu'panille's iotca olit toises wenhes/ tulema' ia auttaman heite's. Ja he tulit/ ia teutit molemat wenhet/ nijn ette he rupesit waiomaa'.

5:8 Coska Simon Petari sen näki/ langes hen Jesusen poluein tyge sanoden/

HERRA/ poismene minun tykeeni/ Sille mine olen syndinen Inhiminen.
 5:9 Sille ette hämmestus oli henen käsittenyt/ Ja caicki iotca henen cansans olit/ Calan Salin ylitzen/ ionga he olit szaneet.
 5:10 Samalmoto mös Jacobin ia Johannesen Zebedeusen poigat/ iotca olit Simonin Cumpanit. Ja sanoi JESUS Simonille/ Ele pelke/ testedes sine saad Inhimisi.
 5:11 Ja he wedhit wenhens maalle/ ia ylenannoit caiki/ ia seurasit hende.
 5:12 Ja se tapachtui/ coska hen oli yhdes Caupungis/ Ja catzo/ sijnä oli yxi Mies spitalita teunnä. Quin hen näki JESUM langes hen caswoillens/ rucoli hende sanoden/ HERRA/ ios sine tahdot/ Sine voit minun puhdista.
 5:13 Ja hen oijensi kätens ia rupeis henen ia sanoi/ Mine tahdon/ ole puhdas. Ja cochta Spitali lexi henest.
 5:14 Ja hen kielsi henen/ ettei hen kellengen sanoisi/ waan mene (ma hen) osota itzes Papille/ ia wffra sinun puhdastuxes edhest/ ninquin Moses keski heille todhistoxexi.
 5:15 Nin sanoma wiele leuisi enemini henest/ Ja palio Canssa cokounsi cwleman/ ia henen cauttans parattaman heiden Taudhistans.
 5:16 Mutta hen poismeni harhaan corpeen/ ia rucoli.
 5:17 Ja se tapachtui ychten peiuen coska hen opetti/ ia sielle istuit mös Phariseuset/ ia lain opettaijat/ iotca tullet olit iocaitzest Caupungist Galileast ia Judeast ia Jerusalemist. Ja HERRAN Woima lesse oli parandaman heite.
 5:18 Ja catzo/ mutamat miehet cannoit yhden Inhimisen wooteisa/ ioca oli Haluattu/ Ja he pydhit hende

sisellewiedhä pannaxens henen etens.
 5:19 Ja quin eiuet he leunneet Canssan tähden/ custa polesta he olisit henen parahin siselleszaneet/ ylesastuit he Caton päle/ ia Caton lepitze alaslaskit henen Woteinens keskelle JESUusen eten.
 5:20 Ja quin hen näki heiden vskons sanoi hen sille/ Inhiminen/ sinun syndis annetan sinulle andexi.
 5:21 Ja ne Kirianoppenuet ia Phariseuset rupeisit aijattelmaan sanoden/ Cuca ombi teme/ ioca JUMALAN pilcka puhupi? Cuca woipi synnit andexianda/ mutta ainoa JUMALA?
 5:22 Coska nyt JESUS tunsu heiden aijatoxens/ wastaten sanoi hen heille/ Mite te aiattellette teiden sydemesen?
 5:23 Cumbi on keuie'bi sanoa/ sinulle synnit andexiannetan/ taicka sanoa/ Ylesnouse ia kiew?
 5:24 Senteden sis ette teiden pite tietemen/ ette Inhimisen Poialla on walda maan päle syndi andexianda/ sanoi hen Haluattulle/ Sinulle mine sanon/ Ylesnouse ia ota Wotes/ ia mene Cotias.
 5:25 Ja cochta sillens hen ylesnousei heiden edhesens/ ia coriasi wotens/ iossa hen maanut oli/ ia meni Cotians cunnioittain JUMALATA.
 5:26 Ja he hämmestuit caiki/ ia cunnioitzit JUMALATA/ Ja he caiki teutettin pelgolla sanoden/ Me neime tenepene camaloit.
 5:27 Ja sijtte hen vloslexi/ ia näki weronottaian nimelde Leui istuuan Tulli hones/ ia sanoi henelle/ Seura minua.
 5:28 Ja hen ylenannoit caiki/ ylesnousei ia seurasi hende.
 5:29 Ja teki Leui henelle swren weraspidhon cotonans/ ia oli palio Weronottaiaden wäki/ ia muita/ iotca heiden cansans atrioitzit.
 5:30 Ja ne Kirianoppenet ia Phariseuset

napitzit henen Opetuslastens wastan/
sanoden/ Mixi te weronottaiten ia
Synneisten cansa sööte ia iootta?

5:31 Ja JESUS wastaten sanoi heille/ Ei
ne Teruehet taruitze Läkerite/ waan ne
Sairat.

5:32 Em mine ole tullut nijte wanhurskaita
cutzuma'/ waan nijte Syndisite Paranoheen.

5:33 Nin he sanoit henelle/ Mixi
Joha'nesen Opetuslapset wsein paastouat
ia rucoleuat/ samalmoto mös Phariseuste'
opetuslapset Mutta sinu' Opetuslapses
söuet ia iouat?

5:34 Sanoi he' heille/ Ette te woi
Hääcanssa paastoman watija nincauuan
quin Ylke ombi heiden cansans.

5:35 Waan ne peiuet tuleuat/ coska Ylke
heilde poisotetan/ silloin he paastouat
nijne peiune.

5:36 Nin hen sanoi mös heille wertauxen/
Eikengen wdhen waathen tilca paicka
wanha' waatesen/ mutoin hen reueise sen
wdhen/ ia se paicka sijte wdhest ei souita
itzens sen wa'han möte.

5:37 Ja eikenge' pane Nortta wijna wanhoim
Leilein/ mutoin se nori wijna ricko Leilit/
ia se vloskatu/ ia Leilit huckuuat.

5:38 Mutta nori wijna pite pandaman wsijn
Leilijn/ nin he molemat ouat tallella.

5:39 Ja eikengen/ ioca wanha wina iooipi/
cochta tachto site noorta/ sille hen
sanopi/ Se wanha ombi parambi.

VI. Lucu.

6:1 IA se tapachtui Sabbathin peiuen *
Homenis/ ette hen keui Laihon lepitze/ ia
henen Opetuslapsens catkoit tehcki/
hierten käsillens/ ia söit.

6:2 Nin mwtomat Phariseusist sanoit
heille/ Mixi te teette/ iota ei soui tehdä
Sabbathina?

6:3 Ja JESUS wastaten sanoi heiden
tygens/ Ettekö te site lukenet ole/ mite
Dauid teki/ coska hen itze isois/ ia iotca
henen cansans olit?

6:4 Quinga hen sisellemeni JUMALAN
honesen/ ia otti Näkyleiuet ia söi/ ia
annoi mös nijlle iotca henen cansans olit/
Joita ei muinen sopinut södhe/ mutta
waiuoin Pappien.

6:5 Ja hen sanoi heille/ Inhimisen Poica
ombi HERRA/ ia mös Sabbathin päälle.

6:6 Nin se tapachtui toisna Sabbathina/
ette hen sisellemeni Sinagogan ia opetti/
Ja oli sielle yxi Inhiminen/ ionga oikea
käsi oli quiuettu.

6:7 Nin Kirianoppeneet ia Phariseuset
wartioitzit he'de ios hen mös Sabbathina
para'daua olis/ Ette he leyteisit iosta he
cannaisit henen pä lens.

6:8 Mutta hen tiesi heiden aijatoxens/ ia
sanoi sille Inhimisel/ iolla oli se quiuettu
käsi/ Ylesnouse ia seiso keskelle.

6:9 Nin hen nousi ia seisoi. Nin sanoi
JESUS heille/ Mine kysyn teile/ cumbi
sopi Sabbathina tehdä hyuesti taicka
pahasti? Henge wapachta/ eli cadhotta?

6:10 Ja quin hen catzatti ymberins heiden
caikein päle/ sanoi hen sille Inhimisel/
Oijenna sinun kätes. Ja hen oiensi. Nin tuli
henen kätens teruexi/ ninquin se toinengi.

6:11 Mutta he tulit mielettomexi/ ia puhuit
keskenens/ mite heiden piteis JESUst
tekemen.

6:12 Mutta se tapachtui nijnä peiune/ ette
hen meni Mäelle rucoleman/ ia hen oli yli
öen JUMALAN rucouxis.

6:13 Ja quin peiue oli tullut/ cutzui hen
Opetuslapsens/ ia vloswalitzi
Caxitoistakymende heiste/ iotca hen mös
Apostolixi nimitti/

6:14 Simon ionga hen mös Petarixi cutzui/
Ja Andream henen weliens/ Jacobin ia

Johannesen/ Philippum ia
 Bartholomeusen/
 6:15 Mattheusen ia Thoman/ Jacobin
 Alphein poian ia Simone' ioca cutzutan
 >Zelotes/
 6:16 ia Judan Jacobin poian/ ia Judam
 Ischariothem sen Petteijen.
 6:17 Ja coska hen alasastui heiden
 cansans/ ia seisoi yhdelle lakial paical/ ia
 henen Opetuslastens ioucko/ ia Canssan
 swri palious caikest Judeast ia
 Jerusalemist ia Randalaiset Tyrost ia
 Sidonist/
 6:18 iotca olit tulluet hende cwleman/ ia
 paraneman heiden taudhistans. Ja iotca
 waiwattin reettaisilde hengilde/ ia he
 paranit.
 6:19 Ja caiki Canssa pysit heneen ruueta/
 Sille ette auwu vloskeui henest/ ia paransi
 caiki.
 6:20 Ja hen ylesnosti silmens
 Opetuslapsijns pein ia sanoit/ Autuat oletta
 te Waiwaset/ Sille teiden on JUMALAN
 waldakunda.
 6:21 Autuat oletta te iotca nyt isotte/ Sille
 te raitetan. Autuat oletta te iotca nyt
 idkette/ Sille teiden pite nauraman.
 6:22 Autuat oletta te coska Inhimiset
 wihauat teite ia eroittauat teiden/ ia
 pilcauat teite/ ia poisheitteuet teiden
 Nimen ninquin pahuden Inhimisen Poian
 tedhen/
 6:23 Iloitca sinä peiuenä/ ia ihastucut/
 sille catzo teiden Palcan ombi swri
 Taiuahis. Samalmoto teit mös heiden
 Wanhemans Prophetaden.
 6:24 Mutta we teiden Rickat/ Sille ette
 teiden lodutuxen ombi teillä.
 6:25 We teiden iotca raitudh oletta/ sille
 teiden pite isoman. We teiden iotca nyt
 nauratta/ Sille teiden pite idkemen ia
 parckuman.

6:26 We teiden coska caiki Inhimiset teite
 kijtteuet/ Sille samalmoto teit mös heiden
 wanhemans wärein Prophetain.
 6:27 Mutta mine sanon teille iotca
 cwletta/ Racastacat teiden Wiholisian.
 Hyuetehcket nijlle iotca teite wihauat. Hyue
 puhucut nijste iotca teite kirouat.
 6:28 Rucolcat nijnen edhest iotca teide'
 wärytte tekeuet.
 6:29 Ja ioca sinua löö poskelle/ taritze
 mös henelle toinen/ ia ioca sinulda
 Caapun wiepi/ ele mös henelde Hametta
 kiellä.
 6:30 Jocaitzen quin sinulda anopi anna/
 ia silde ioca sinun omas poiswei/ ele
 iellensano.
 6:31 Ja ninquin te tahdotta ette Inhimisten
 pite teiden tekemen/ nin tehkette te mös
 heille samalmoto.
 6:32 Ja ios te racastat nijte iotca teite
 racastauat/ mike kijtos teille sijte on? Sille
 Syndisetki racastauat nijte ioilda he
 racastetan.
 6:33 Ja ios te hyue teet teiden hyuin
 tekijllen/ mike kijtos teille sijte on? Sille
 Syndiset sen mös tekeuet.
 6:34 Ja ios te lainat nijlle ioilda te toiut
 iellessauanne/ mike kijtos teille sijte on?
 Sille Syndisetki synnisille lainauat/ ette he
 tasan iellensse sauat.
 6:35 Mutta paramin racastacat teiden
 wiholisian/ ia hyuetehcket ia lainacat/ ei
 miten sijte toiuoden/ ia teiden Palcana
 pite oleman swren/ Ja teiden pite oleman
 sen Ylimeisen Poiat. Sille hen ombi Laupias
 cunniattomadehen ia pahain cochtan.
 6:36 Olcat Senteden Laupiat/ ninquin mös
 teiden lsen Laupias ombi.
 6:37 Elket domitko/ nin ette te domita.
 Elkette sadhateuco/ nin ette te sadhateta.
 Andexiandaca/ nin teiden andexiannetan.
 Andacat/ nin teiden annetan.

6:38 Hyuen Mitan/ ia likistetyn/ ia sullotun ia ylitzewotauan he andauat teiden helmana. Sille iwri samalla mitalla iolla te mittatte pite muudh teille mittaman.

6:39 Ja hen sanoi heille Wertaudhen/ Woico yxi Sokia toista sokiata talutta? Eikö he molemat Hautan lange?

6:40 Ei ole Opetuslapsi henen Mestarins päle/ Mutta coska Opetuslapsi ombi ninquin henen Mestarins/ nin hen ombi teudhelinen.

6:41 Wai mites näet raiskan sinun welies silmes/ mutta ett sine hauaitze Malka ioca on omas silmeses?

6:42 Eli quinga sine voit sano welielles/ pidhexi welien/ mine otan raiskan vlos silmestes/ ia ett sine itze näe Malka omas silmeses? Sine vlcokullattu/ ota ensin Malka omast silmestes/ ia sijtte catzo/ ettes vlosotaisit raiskan ioca on sinun welies silmes.

6:43 Sille ei ole se hyue Pw/ ioca pahan hedhelmen teke/ Eike paha Pw teghe hyue hedhelmete.

6:44 Sille iocainen Pw tutan henen hedhelmestens. Sille eiuet he coko Orientappuroist Ficonita/ Eike mös hajjeta Winamaria Odhakeist.

6:45 Hyue Inhiminen henen sydhemens hyuest tauarast/ edestootta hyue Ja paha Inhiminen henen sydhemens pahast tauarast edestootta paha. Sille ette Sydhemen runsaudhest puhu henen suuns.

6:46 Mite te cutzutta sis minua HERRA/ HERRA/ ia ette te teghe mite mine sanon?

6:47 Cucaikenens tule minun tykeni ia cwle minun puheni ia teke ne/ sen mine osotan teille kenenge caltainen hen on.

6:48 Hen on sen Inhimisen caltainen/ ioca henen Honeens rakenda/ ia caiua syuehen ia panepi aluxen callion päle. Coska sis

loodhe tule/ nin wirta sen honen päle sysäpi/ ia ei woinut hende licutta/ Sille se oli perustettu Callion päle.

6:49 Joca taas cwli/ ia ei tehnyt/ se on sen Inhimisen caltainen ioca Honensa rakensi maan päle ilman aluxeta Jonga päle wirta syses ia cocta cukistui/ ia sen Honen langeus oli swri.

VII. Lucu.

7:1 COska hen nyt Canssan edhes oli vlospuhunut caiki sanans/ meni hen Capernaumin pein.

7:2 Ja yhden Sadhanpämiehen Paluelia sairasti colemallans/ ia oli henelle racas.

7:3 Cosca hen sis JESUSESTA cwli lehetti hen ne Judasten Wanhimat henen tygens rucollen hende/ Ette hen tulis ia parandais henen Paluelians.

7:4 Coska he sis tulit JESUSEN tyge/ rucolit he hende hartast ia sanoit/ Hen on sijhen ansiolinen ettes henelle sen tekisit/

7:5 Sille hen racasta meiden Canssa/ ia Sinagogan hen meille rakensi. Nin JESUS meni heiden cansans.

7:6 Ja quin hen nyt ei caukan ollut honesta/ lehetti se Sadhanpämies ysteuitens henen tygens ia keski sanoa/ Ah HERRA/ ele sinuas waiua/ En ole mine kuluolinen ette sine siseltulet minun Cattoni ala/

7:7 Sentedhen mine mös itzeni en lukenut kuluolisexi tuleman sinun tyges/ Mutta sano Sanalla/ nin minun Piltin tule teruexi.

7:8 Sille ette mineki olen Inhiminen Esiwallan alamainen/ ia minun allani on sotamiehi/ ia sanon telle/ mene/ nin hen menepi. Ja toiselle/ tule/ ia hen tulepi. Ja minun Paluelialleni/ Tege teme/ ia hen tekepi.

7:9 Coska nyt JESUS ne cwli/ ihmetteli

hen hende/ ia kiensi henens ia sanoi sille Canssalle ioca hende seurasi/ Mine sanon teille/ Sencaltaista vsko en tosin ole mine Israelis leunyt.

7:10 Ja quin ne Lehetetydh palasit Cotijn/ leusit he sen paluelian teruene ioca sairasti.

7:11 Ja se tapachtui sen ielkin ette hen meni ychten Caupungin/ ioca Naim cutzuttin/ ia henen cansans menit palio hene' opetuslapsians/ ia ylenpalio wäke.

7:12 Coska hen nyt Caupungin Portia lehestui/ catzo/ coollut vloskannettin/ ioca oli Eitins ainoa Poica/ ia se Leski oli. Ja palio Caupungin Canssa keui henen cansans.

7:13 Coska HERRA sen näki/ armachti hen henen pälens/ ia sanoi henelle/ Ele idke.

7:14 Ja edheskeui ia rupei Paarijn. Ja ne Candaiat seisetit. Ja hen sanoi/ Noricainen/ Mine sanon sinulle/ nouse yles.

7:15 Ja se Coollu ylesistui/ ia rupei puhuman. Ja hen annoi sen Eitillens.

7:16 Ja pelco tuli caikein päle/ ia cunnioitzit JUMALATA sanoden/ Swri Propheta ombi ylesnosnut meiden sekan/ Ja JUMALA ombi henen Canssans etzinyt.

7:17 Ja teme Sanoma heneste vloslexi caiken Judean ymberins/ ia caikein Lehimakundain.

7:18 Ja Johannesen Opetuslapset ilmoitit henelle nämet caiki.

7:19 Ja hen cutzui tygens caxi henen Opetuslapsistans/ ia lehetti ne JESUSEN tyge/ sanoden/ Oleco sine se tuleuainen? Eli pitekö meiden toista odhottaman?

7:20 Coska nyt nämet miehet tulit henen tugens/ sanoit he/ Johannes se Castaia lehetti meite sinun tyges sanoden/ Oleco sine se tuleuainen? Eli pitekö meiden toista odhottaman?

7:21 Sille samalla hetkelle hen paransi monda Taudheista ia Witzauxista ia pahoista Hengiste/ ia monen Sockian lahiasi hen nägön.

7:22 Ja JESUS wastasi ia sanoi heille/ Menget ia sanocat Joha'nesel mite te nähnyet ia cwlluet oletta. Ette Sokiat näkeuet/ Rambat kieuet/ Spitaliset puhdistetan/ Cwroit cwleuat/ Coolluet ylesnouseuat/ ia waiuasille sarnatan Euangelium.

7:23 Ja autuas on se ioca ei henens pahene minusta.

7:24 Ja coska nyt Johannesen Lehetus poismentit/ rupei hen Johannesest sanoman Canssalle/ Mite te vlosmentit Corpeen catzoman? Tahdoittako te nähdä Roco/ ioca twlesta hääly?

7:25 Eli mite te vlosmentit catzoman? Tahdoittako te nähdä Inhimiste/ Hienoijn waattein puietetun? Catzo/ ne iotca Kircailla waatteilla puietetan ia herckuisa eleuet/ ne ouat Kuningasten Cartanois.

7:26 Taicka mite te vlosmentit catzoman? Tahdoittako nähdä Prophetan? Caikitin mine sanon teille/ ia enembi quin Prtpheta. Teme on se/ iosta kirioitettu ombi/

7:27 Catzo/ Mine leheten minun Engelin sinun Caswos eten/ ionga pite walmistaman sinun Ties sinun edhelles.

7:28 Sille mine sanon teille/ ette nijnen seas iotca woimosta syndynet ouat/ ei ole swrembi Propheta quin Johannes Castaia. Quitengin se ioca wähembi on JUMALAN waldakunnas/ se ombi hende swrembi.

7:29 Ja caiki Canssa quin cwli henen/ ia ne Weronottaiat/ annoit JUMALALLE Oikeuden/ ia he annoit heidens casta Johannesen Castella.

7:30 Mutta Phariseuset ia Lainoppenuet ylencatzoit JUMALAN Neuuon itze heitens

wastan/ ia ei andanet heidens casta henelde.

7:31 Nin sanoi HERRA/ Kelle sis minun pite temen Sughu' Inhimiset wertauttaman? Ja kenen caltaiset he ouat?

7:32 He ouat nijnen Lasten caltaiset/ iotca Turulla istuuat/ ia hwtauat toinen toisellens ia sanouat/ Me olema teille huiluilla soittaneet/ ia ette te hypeneet. Me olema teille weisaneet Surulisi/ ia ette te idkeneet.

7:33 Sille Johannes Castaia tuli/ eike leipe sönyt/ eike Wina ionut/ Ja te sanotta/ Henelle ombi Perkele.

7:34 Inhimisen Poica ombi tullut/ söpi ia iopi/ Ja te sanotta/ Catzo/ Se Inhiminen on yxi Sömeri ia Winaniomari/ Wero'ottaiaden ia Synnisten Ysteue.

7:35 Ja Wijsaudhelle annettin oikeus caikilda henen Lapsildans.

7:36 Nin rucoli hende yxi Phariseus sömen henen cansans. Ja hen sisellemeni Phariseusen Honesen/ ia atrioitzi.

7:37 Ja catzo/ yxi Waimo oli Caupungis/ ioca oli Synneinen/ ia quin hen tiesi/ ette hen atriotzi Phariseusen Hones/ toi hen Clasin callista Woidhetta/

7:38 ia seisoi takana henen Jalcains iures idkein/ ia rupeis Kynelilens castaman henen Jalcoians/ Ja henen päens Hiuxilla quiuaman/ ia swtaannoi henen Jalcains/ ia Woiteli ne Woiteila.

7:39 Coska se Phariseus sen näki/ ioca henen pyyttenyt oli/ sanoi hen itzellens/ Jos teme olis Propheta/ nin hen tieteis/ mike ia millinen teme Waimo ombi/ ioca henen rupepi/ Sille hen on Synneinen.

7:40 Jesus wastaten sanoi henen tygens/ Simon/ Minulla ombi iotakin sinulle sanomist. Sanoi hen/ Mestar sanos.

7:41 Caxi welcamiest oli yhdelle Lainaijalla/ Yxi oli welca wisisata

peningite/ ia toinen wisikymmende.

7:42 Coska nyt ei heille ollut wara maxa/ hen annoi molembain andexi. Sano sis/ Cumbi neiste hende enemin racasti?

7:43 Simon wastaten sanoi/ Mine lwlen ette se iollen hen enemien andexiannoi. Nin sanoi hen henelle/ Oikein sine domitzit.

7:44 Ja hen kiensijn Waimon pein ia sanoi Simonal/ Näekös temen Waimon? Mine tuln sinun Hones siselle/ ett sine andanut wettä minun Jalghoilleni/ Mutta Teme Kynelille castoi minun Jalcani/ ia Päens Hiuxill quiuasi.

7:45 Ett sine minun Sutaandanut/ mutta teme/ sittequin hen tehen siselletuli/ ei ole lacanut minun Jalcaini swtaandamast.

7:46 Ett sine minun Päteni Öliulla woidhellut/ teme Woitella minun Jalcani woiteli.

7:47 Senteden mine sanon sinulle/ henelle palio synnit andexiannetan/ Sille ette hen palion racasti. Mutta iollen taas wähemi andexiannetan/ se wähemin racasta.

7:48 Nin hen sanoi henelle/ Sinulle Synnit ouat andexinanetudh. Nin rupesit ne/ iotca ynne atrioitzi/ sanoman keskenens/ Cuca ombi teme/ ioca mös Synnit andexianda?

7:49 Nin sanoi hen Waimolle/ Sinun vskos ombi sinun wapaxi tehnyt/ Mene rauhan.

VIII. Lucu

8:1 JA se tapachtui sitelehin/ Ette hen waelsi lepitze Caupungeita ia Kylijä sarnaten ia ilmottadhen Euangelium Jumalan Waldakunnast/ ia ne Caxitoistakymende henen cansans.

8:2 Nin mös mutamat Waimot/ iotca hen oli parandanut pahoist Hengist/ ia Taudheist/ nimitten/ Maria ioca cutzuttin Magdalena/ iosta seitzemen Perkelet olit

voslectenet/

8:3 Ja Johanna Chusan Herodesen Foudhin Emende/ ia Susanna/ ia monda mwta/ iotca hende paluelit heiden Tauarastans.

8:4 Coska nyt palio Canssa cokounsi/ ia iocahitzest Caupungeist riensit henen tygens/ sanoi hen Wertauxen cautta.

8:5 Ulosmeni kylueijä henen Siemeniens kyluemen/ Ja quin hen kylui/ langesit mutamat Tien ohen/ ia ne tallattin/ ia Taiuas alda Linnut ylessöit sen.

8:6 Ja mutamat langesit Kiuen päle/ ia coska ne yleskeuit quiuettui se/ Sille/ ettei henelle ollut märckyttä.

8:7 Ja mwtamat langesit Orientappuroiten sekan/ ia Orientappurat ynne yleskeuit ia tucahutit ne.

8:8 Ja mwtamat langesit hyuen Mahan/ ia ne yleskeuit ia teit Satakerdhaisen hedhelmen. Coska hen temen sanoi/ hws i hen/ Jolla on Coruat cwlla/ se cwlkaan.

8:9 Nin kysyit henen Opetuslapsens henelde/ sanoden/ Mike olis teme Werthaus?

8:10 Nin hen sanoi/ Teille on annettu tuta JUMALAN Waldakunnan salaus/ Mutta muille wertauxen cautta/ Etei heiden site näkemen pideis waicka he näkisit/ Ja ei ymmerdhe/ waicka he cwleuat.

8:11 Nin on sis teme se Wertaus. Se Siemen on JUMALAN Sana.

8:12 Mutta iotca Tien ohen langesit ne ouat/ iotca cwleuat/ sijtte tulepi Perkele ia ottapi Sanan heiden sydhemestens eteei he vskodhen wapaxi tulisi.

8:13 Mutta iotca Kiuen päle/ ouat ne/ coska he cwleuat/ ottauat he ilon cansa Sanan watan/ ia ei ole heille iurta/ Hetkexi he vskouat/ ia kiusauxen aijalla he poislangeuat.

8:14 Mutta iotca Orientappuroin langesit/

ouat ne quin cwlit/ ia poismeneuet Surusta/ Rickaudhesta/ ia Elemen hecumast tucahutetan/ eike hedhelmete canna.

8:15 Mutta iotca hyuen Mahan/ ouat ne/ iotca Sanan cwleuat ia kätkeuet hyues ia toimelises sydhemes/ ia saattauat hedhelmen Kersimises.

8:16 Eikengen coska hen Kyntelen sytytte peite site Astian ala/ eli pane site Penkin ala/ mutta hen pane sen Kyntelen ialghan päle/ Senpäle ette sisellemeneueiset näkisit walkiudhen.

8:17 Sille ei miten ole sala/ ioca ei ilmei tule/ eike peitetty/ ioca ei tietteuexi tule/ Ja iulkisexi on tuleua.

8:18 Nin catzocat sis quinga te cwletta. Sille ette iolla ombi henelle pite annettaman/ iolla taas ei ole/ se mös ionga hen lwle henens oleuan poisotetan henelde.

8:19 Nin tulit henen tygens henen Eitins ia weliens/ ia eiuet päsneet hene' tygens Ca'ssaldä.

8:20 Ja se sanottin henelle/ Sinun Eites ia sinun welies vlcona seisouat/ ia tactouat sinua nähdä.

8:21 Nin wastasi hen ia sanoi heiden tygens/ Minun Eiten ia welieni ouat ne/ iotca JUMALAN Sanan cwleuat ia tekeuet sen.

8:22 Ja se tapactui ychten peiuen/ ette hen Hacten astui ynne Opetuslastens cansa ia sanoi heiden tygens/ Mengeme ylitzen toiselle rannalle. Ja he laskit maalda.

8:23 Nin coska he purietit/ nuckui hen. Ja Twlispä nosti Aallon meres/ ia lainet heiden ylitzenlöit/ ia he olit swres hädhes.

8:24 Nin he astuit henen tygens/ ia heräytit henen sanoden/ Mestari/ Mestari/ me hukum. Nin hen ylesnousi nuchteli

twlda/ ia wedhen ilma. Ja ne lackasit/ ia tuli tywen.

8:25 Nin sanoi hen heille/ Cussa teiden vskona on? Mutta he peliestyit ia ihmectelit keskenens/ sanoden/ Cuca ombi teme? sille hen mös käskepi Twlda ia wettä/ ia he ouat henen cwliaiset?

8:26 Ja he purietit Gadarenin Maan polen ioca ombi Galilean cohdalla.

8:27 Ja quin hen Hahdest maalla meni/ coctasi Caupungist henen yxi Mies iolla oli Perkele io cauuan aica/ ia ei pukenut waatet pälens/ eike ollut Honees/ waan Haudhois.

8:28 Quin hen sis näki Jesusen/ hwsii hen ia mahan langesi henen etens/ ia sanoi swrella änelle/ Mite minun ombi tekemist sinun cansas Jesu Ylimeisen Jumalan Poica? Mine rucolen sinua/ ele minua waiwa.

8:29 Sille hen oli käskenyt sen rietaisen Hengen Inhimisest vlosmenemen/ Sille hen oli vsein hende waiuanut. Ja hen oli cahleilla sidhottu/ ia Jalcapuisa pidhetty/ Ja rickoi Siteit/ ia wietin Perkelelda Corpeen.

8:30 Ja Jesus kysyi hende ia sanoi/ Mike sinun Nimes on? Nin hen sanoi Legio/ Sille ette monda Perkelet olit henen sisellens mennyet.

8:31 Ja he rucolit hende/ ettei henen pitenyt käskemen heite sywytehen menemen.

8:32 Nin sielle oli isoij lauma Sicoija szömes Wooren paltas. Ja he rucolit hende/ ette henen piti salliman heiden nijnen siselle menne. Ja hen salli heite.

8:33 Nin Perkelet vlosmenit sijte Inhimisest/ ia menit Sicain siselle. Ja se Lauma söxijn Meren/ ia läkettyi.

8:34 Coska nyt paimenet näit mite sijnä tapachtui/ pakenit he/ ia ilmoitit sen

sanoman Caupungis ia Kylis.

8:35 Nin he vlosmenit catzoman mite tapachtanut oli/ ia tulit Jesusen tyge/ ia leusit sen Inhimisen iosta Perkelet vloslectenet olit/ istuuan Jesusen ialcan iures waattetun/ ia mielesens/ ia he pelkesit.

8:36 Ja ne iotca sen nähnet olit/ ilmoitit mös heille quinga se Riuattu oli teruexi tullut.

8:37 Ja rucoli hende caiki Gadarenin culmakunnan Wäki/ ette henen piti heiste poismenemen. Sille ette heiden pälens oli tullut swri pelco. Nin hen meni Hacten/ ia palasi iellens.

8:38 Nin rucoli hende se Mies/ iosta Perkelet olit vloslectenet/ ette hen sais olla henen cansans. Mutta Jesus poislehetti henen/ Ja sanoi/

8:39 palaia Cotias/ ia sano quinga swret asijat Jumala ombi sinulle tehnyt. Ja hen poismeni/ ia sarnasi ymberi caiken Caupungin/ mitecutakin Jesus oli henelle tehnyt.

8:40 Ja se tapachtui/ Coska Jesus palasi/ rupeis Canssa hende wasthan/ Sille ette caiki odhotit hende.

8:41 Ja catzo/ tuli yxi Mies/ ionga Nimi oli Jairus/ Sinagogan Pämies/ ia langesi Jesusen Jalcain iuren rucolen hende/ menemen henen Honesens/

8:42 Sille henelle oli ainoa Tyter lehes caxitoistakymen Wotinen/ ia se oli colemallans. Ja mensesens Canssa adhistit hende.

8:43 Ja yxi Waimo/ ioca oli Punatauti caxitoistakymende wootta pitenyt/ se oli caiki Tauarans Läkeritten päle culuttanut. Ja eikelden woitu paratta/

8:44 hen keui takana/ ia rupeis henen waatteins paltein/ Ja cochta asettui henen werens ioxu.

8:45 Ja Jesus sanoi/ Cuca ombi minuun ruuenut? Coska he sis caiki kielsit/ sanoi Petari/ ia iotca henen cansans olit/ Mestari/ Canssa sinua ahdista ia tunge/ ia sine sanot/ Cuca minuun rupesi?
8:46 Nin sanoi Jesus/ Jocu minuun rupes/ Sille mine tunsin auwun minustani vloskieuuen.
8:47 Coska sis Waimo näki ettei se sala ollut/ tuli hen wäristen/ ia langeis henen ialcains eten/ ia iulghisti caiken Canssan edhes/ minge syyn tedhen/ hen oli heneen ruuenut/ Ja quinga hen cocta teruexi tuli.
8:48 Mutta hen sanoi henelle/ Ole turuas Tytteren/ sinun vskos ombi sinua autanut/ mene rauhan cansa.
8:49 Coska hen wiele puhui/ tuli yxi Sinagogan Pämiehen honest/ sanoden henelle/ Sinun Tytteres on coollu ele Mestarita waiwa.
8:50 Coska nyt Jesus cwli temen sanan/ sanoi hen Pican Iselle/ Ele pelke. Usko waiwoin/ nin hen parane.
8:51 Mutta quin hen Honesen tuli/ ei hen sallinut keten sisellekieudhe cansans/ waan Petarin ia Jacobin ia Johannesen/ Ja sen Pican Isen ia Eitin.
8:52 Caiki he idkit ia parghuit hende. Nin hen sanoi/ Elkette idkekö/ ei ole Pica coollut wan maka.
8:53 Ja he nauroit hende/ tieten ette hen coollut oli.
8:54 Nin hen caiki vlosaijoi/ rupesi henen kätens/ hwsii sanoden/ Pica ylesnouse.
8:55 Ja henen Hengens palasi/ Ja se cocta ylesnouse. Ja hen käski annetta henelle Roca. Ja henen Wanhemans hemmestuit. Mutta hen haastoi heite/ ettei he kellengen sanoisi mite sielle tapachtunut oli.

IX. Lucu

9:1 Slitte ychten cutzui Jesus ne Caxitoistakymende/ ia annoi heille wäen ia wallan caikein Perkelitten päle/ Ja ette he Taudhit mös para'naisit/
9:2 Ja vloslehetti heijet sarnaman Jumalan Waldakunda/ ia parandaman Sairaita.
9:3 Ja sanoi heiden tygens/ Elket ottaco miteken möten Tiehen/ eike Sauua/ eike Prentzeli/ eike Leipä/ eike peningit/ Elket mös cacha Hamecht pitekö.
9:4 Ja cunga te Honesen tuletta/ olcat sielle sihenasti ette te sielde poismenet.
9:5 Ja cukaikenens ei teite wasthanrupe/ nin vlosmenget sijte Caupungist ia muldakin mos pudhistacat teiden ialghoistan heiden wastans tunnostoxexi.
9:6 Ja he vlosmenit/ ia waelsit Kylein lepitze sarnaten Euangeliumi ia paransit iocapaicas.
9:7 Mutta Herodes se Neliesructinas cwli caiki mite heneste päätettin. Ja hen waroi itzeens ette monicadhat sanoit Johannesen ylesnosnexeiolehista.
9:8 Mutta mwtamilda/ Ette Elias oli ilmandunut. Nin tas mulda/ Ette iocu nijste wanhoist Prophetist oli ylesnosnut.
9:9 Ja sanoi Herodes/ Johannesen mine caulanleickasin. Cuca sis teme on iosta mine sencaltaisita cwlen? Ja hen pysi hende nähä.
9:10 Ja Apostolit palasit/ ia luettelit henelle caiki mite he olit tehnyet. Ja hen otti heidet tygens/ poismeni harhaan ylenannettun sijaan sen Caupungin tyge ioca cutzutun Bethsaida.
9:11 Coska Canssa sen tunsit/ noudhatit he hende. Ja he' rupesi heite wasthan/ ia puhui heille Jumalan Waldakunnast/ ia ne iotca terueytta taruitzit/ teki hen teruexi. Nin peiue rupesi io laskeman.

9:12 Ja ne Caxitoistakymende edheskieuden sanoit henelle/ Pääste Canssa menemen Caupungijn ia Lehikylijn/ ette he Maiat ia Roca saisit/ Sille ette me olema tääle erämas.

9:13 Nin hen sanoit heille/ Andacat te heille söteuet. Mutta ne sanoit/ Ei ole meille enembi quin wijsi leipe/ ia caxi Cala/ ellei me mene/ ia osta Roca caikelle tälle swrella wäelle

9:14 (Sille heite oli lehes wijsi tuhatta miest) Nin sanoit hen Opetuslapsillens/ Pangat heite istuman cuhungi Jouckoon wisinkymmenin.

9:15 Ja he teit nijn/ ia asetit heiet caiki atrioitzeman.

9:16 Nin otti hen ne wisi leipe ia caxi Cala/ ia yleskatzoi Taiuasen/ Ja kijtti sen ylitze/ Mursi ne ia annoi Opetuslapsille ette he Canssan eten ne panisit.

9:17 Ja he söit ia tulit caiki rautuxi. Ja yleskoottin Techteit quin ieit/ caxitoistakymende Corgia.

9:18 Ja se tapachtui coska hen yxinens oli rucolemas/ nin olit mös Opetuslapset henen cansans/ Kysyi hen heille sanoden/

9:19 Kenenge sanouat Canssa minun oleuan? He wastasit ia sanoit/ He sanouat/ Ettes olet se Johannes Castaia. Ja mwtomat Eliam. Mwtomat taas ioncun wanhoist Prophetaist ylesnosnuexi.

9:20 Nin sanoit hen heille/ Kenenge sis te sanotta minun oleuan? Wastasi Simon Petari ia sanoit/ Sine olet se JUMALAN CHRISTus.

9:21 Ja hen haastoi heite ia kielsi ettei he kellengen pitenyt site sanoman/ ia sanoit/ 9:22 Inhimisen Poian tule palio kerssie/ ia ylencatzotta Wanhimilda ia Pappeden Pämiehilde ia Kirianoppenuilda ia tapettaman/ ia colmandena peiuene ylesnouseman.

9:23 Nin sanoit hen caikille/ Joca minua tachtu seurata hen kielken itzens ia ottacan Ristins iocapeiue ia seuratachan minua.

9:24 Sille ioca Hengens tedhelle pite tachtu/ henen pite sen cadottaman. Mutta ioca cadhotta Hengens minun techten/ se henen tedhelle pite.

9:25 Ja mite se hödhytte Inhimist ios hen caiken mailman voitais ia itzens cadhotta/ eli itzens wahingon saatta?

9:26 Mutta cukaikenens minua häpie ia minun sanoiani/ Site mös Inhimisen Poian pite häpiemen/ coska hen on tuleua Henen/ ia hene' Isens ia pyhein Engelitte' Cu'niasa.

9:27 Mutta mine sanon teille totisesta/ Ouat mwtomat tesse seisouaiset/ iotca ei colemata maista/ sihenasti ette he näkeuet JUMALAN waldakunnan.

9:28 Ja se tapachtui Cahdexan peiuen peräst/ neinen Sanain ielkin/ ette hen otti tygens Petarin ia Jacobusen ia Johannesen/ Ja ylesnousi woren päle rucoleman.

9:29 Ja quin hen rucoli/ mwthui henen caswons/ ia henen waattens tuli walkiaxi ia kijldeuexi.

9:30 Ja catzo/ caxi Mieste puhuit henen cansans/ quin olit Moses ia Elias/

9:31 iotca ilmestuit Kircaudes/ ia puhuit henen Wloslectemisestens/ ionga hen teutteueinen oli Jerusalemis. Mutta Petari/ ia iotca henen cansans olit/ olit wnesta raskautetut.

9:32 Mutta coska he ylesheräisit/ neit he henen Kircaudhens/ ia ne caxi mieste henen tykenens seisouan.

9:33 Ja se tapachtui/ coska he poislexit henen tykeens/ sanoit Petari JESUSEN tyge/ Mestari/ hyue on meiden tesse olla/ Tehckem tähen colmet Maia/ Sinulle

yxi Mosesel yxi ia Elial yxi. Ja ei hen tienyt mite hen sanoit.

9:34 Ja henen neite puhuesans/ tuli pilui ia ymberiwariosi heiden. Ja he peliestyit coska pilui heijet peitti.

9:35 Ja äni tuli Piluest sanoden/ TEME On Minun Racas Poican/ hende te cwlca.

9:36 Ja quin äni paralans cwlui/ leusit he JESUSEN yxinens. Ja he waickenit ia eikelleken he miten sanoneet nijnä peiuin nijstä quin he nähnet olit.

9:37 Mutta se tapactui toisna peiuen coska he Worelda alasastuit/ cohdsi heiden palio wäki.

9:38 Ja catzo/ yxi Mies Canssast hwsii sanoden/ Mestari/ Mine rucolen sinua/ catzo minu' Poicani polen/

9:39 sille hen on minun ainocainen/ Catzo/ se Hengi kijniotta henen/ ia cocta hen hwta/ ia hen repi henen/ nin ette hen wachtupi/ ia tuskal hen lopu henest quin hen henen repinyt on.

9:40 Ja mine rucolin sinun Opetuslapsias hende vlosaiaman/ ia eiuet woinet.

9:41 Nin wastasi JESUS ia sanoit/ O vskomatoin ia heiju Sucukunda quincauuan minun pite teiden tykenen oleman ia kersimen teite? Johdata sinun Poicas tenne.

9:42 Ja coska hen wiele menolla oli/ repeli hende Perkele ia muserteli. Mutta JESUS nuchteli site riettaist Henge/ ia paransi Piltin/ ia andoi henen iellens Isellens.

9:43 Ja he hämmestuit caiki JUMALAN Cunnian ylitze.

9:44 Coska he nyt caiki imehtelit/ caikia nijte mite hen teki/ sanoit hen henen Opetuslapsillens/ Pangat nemet Puhet teiden Coruijn/ Sille ette tuleua on Inhimisen Poica ylenanneta' Inhimisten käsijn.

9:45 Mutta eiuet he ymmertenet site Sana/ ia se oli heilde peitetty/ ettei he site ymmertenet. Ja he pelkesit kysyue henelde site Sana.

9:46 Nin tuli mös aijatus heiden keskenens/ Cuca heiste swrin olis.

9:47 Coska sis JESUS näki heiden sydhemens aijatuxen/ otti hen Lapsen/ ia asetti sen tygens/ ia sanoit heille/

9:48 Cucaikenens täte Pilti wastanrupe minu' Nimeni tedhen/ hen minua wastanrupe. Ja cucaikenens minua wastanrupe/ hen wastan rupe site ioca minun lehetti. Sille ioca wähin on teiden keskenen/ hen tulepi swrimaxi.

9:49 Nin wastasi Johannes/ ia sanoit/ Mestari/ Me neim yhden sinun Nimes cautta Perkelet vlosaiuan/ ia me kielsime he'de/ sille ettei hen seura meiden cansam.

9:50 a sanoit JESUS henen tygens/ Elkette kielkö/ Sille ioca ei ole meiden wastan/ hen on meiden cansam.

9:51 IA se tapactui/ Coska aica teutetty oli/ ette henen piti tälde otettaman/ kiensi hen cocta Caswons menemen Jerusalemin polen.

9:52 Ja lehetti Sanancandaijat edhellens/ Ja he menit ychten Samaritanein Caupungin/ henelle Maia walmistaman.

9:53 Ja eiuet he hende wastanrueneet/ senteden ette henen caswons oli kietty menemen Jerusalemin pein.

9:54 Quin nyt henen Opetuslapsens Jacobus ia Johannes sen neit/ sanoit he/ HERRA tahdocos/ nin me sanoma ette Tulen pite Taiuahast alastulema' ia cadhottama' heidet ninquin Eliaski teki?

9:55 Mutta JESUS kiensi henens Ja nuchteli heite sanoden/ Ettekö te tiedä kene'ge Henge' Poiat te oletta?

9:56 Sille ette Inhimise' Poica ei ole tullut

cadhottaman Inhimiste' Sieluia/ mutta wapattaman.

9:57 Ja he menit toisehe' Kylehe'. Ja se tapactui/ quin he tielle waelsit ette yxi henelle sanoi/ Mine seuran sinua cungasikenens menet.

9:58 Ja sanoi henelle JESUS/ Ketuilla lolat ouat ia Taiuahisilla Linnuilla peset/ mutta Inhimisen Poialla ei ole cuhunga hen päens cumarta.

9:59 Ja hen sanoi yhdele toisele/ Seura minua. Nin hen sanoi/ HERRA/ salli minua enne' menemen ia hautamaha' minun Iseni.

9:60 Nin sanoi henelle JESUS/ Salli ette coolluet hautauat heiden coolluitans/ mutta sine mene ia iulghista JUMALAN waldakunda.

9:61 Ja toinen sanoi/ HERRA/ mine seuran sinua/ Mutta salli minua ennen terueysi looman nijlle iotca minun Cotonani ouat.

9:62 Sanoi henelle JESUS/ Cucaikenens kätens Auran laske ia taghans catzo/ ei ole se souelias JUMALAN weldakundan.

X. Lucu

10:1 Sstelehin sis eroitti HERRA toiset seitzemen Kymmende/ ia lehetti heite caxin ia caxin henen edhellens caikin Caupungijn ia Paickoin cuhunga hen itze oli tuleua/ ia sanoi heille/

10:2 Elo tosin ombi swri/ waan Töwäki on wähe/ Rucoelca sis Elon HERRA/ ette hen vloslehetis Töwäki henen Elohons/

10:3 Menget/ Catzo/ Mine leheten teijen ninquin Caritzat Suttein keskelle.

10:4 Elket candaco Prentzelite/ eike Tasku/ eike Kengie/ ia elket keteken terwettäkö matcas.

10:5 Cuhu'ga honese' te sisellemenet nin ensin sanocat/ Rauha olcohon tesse

Hones. Ja ios sielle ombi Rauhan Lapsi/ Nin teiden rauhan henen pälens iäpi.

10:6 Mutta ios toisin/ nin teiden rauhan iellens teille palaia.

10:7 Sijne sis samas Hones wijpykä/ södhen ia iodhen mite heilde annetan/ Sille ette Tömies on Palckans ansiolinen.

10:8 Elket Honest Honesen kieukö. Ja cuhunga Caupungin te tuletta ia he teite watarupeuat/ nin söket mite teiden eten panna/

10:9 ia paratka Sairahita iotca henesse ouat ia sanocat heille/ Jumalan Waldakunda on lehes teite tullut.

10:10 Mutta cunga caupungin te sisellemenette/ ia ei he rupe teite watan/ nin vlosmenget henen Cadhuillens ia sanocat.

10:11 Tomunghin mös/ ioca teiden Caupungist meihin tarttui/ me poispuhdhistam teiden pälen. Quitengi te se tietkä/ Ette Jumalan waldakunda oli teite lehesteny.

10:12 Mine sanon teille/ Ette Sodomalle sinä peiuene pite hokiambi oleman/ quin sille Caupungille.

10:13 We sinulle Chorazin/ We sinulle Bethsaida/ Sille ios Tyros ia Sidonis olis sencaltaiset auwut tehdyt iotca teisse tehdyt ouat/ he olisit muinen Jouhiwattees ia tuhgas istuden tehnyet parannoxen.

10:14 Quitengi Tyron ia Sidonin pite hokiambi oleman Domiolla/ quin teille.

10:15 Ja sine Capernaum ioca olet Taiuasen asti corghotettu/ sinun pite Heluettin alassyssetteme'.

10:16 Joca teite cwle/ se cwle minun. Ja ioca teite ylencatzo/ se ylencatzo minun/ Joca taas minun ylencatzo/ hen ylencatzo sen ioca minun lehetti.

10:17 Nin ne Seitzemenkymende ilon cansa iellenspalasit sanoden/ HERRA/

Perkelet mös meiden alanannetan sinun Nimes cautta.

10:18 Nin sanoi hen heille/ Mine nein Sathanam Taiuahast langeuan ninquin Pitkesen leimauxen.

10:19 Catzo/ Mine annan teille woiman tallata kärmetten ia Scorpionin päle/ ia caiken Wiholisen wäen päle/ ia ei miten teille wahingoita.

10:20 Quitengi elkette sijte iloitko ette Henget teiden alana'neta'/ waan iloitkat paramin ette teide' Nime' ouat kirioitetut Taiuahis.

10:21 Samalla hetkelle riemuitzi Jesus Henges ia sanoi/ Mine kite' sinu lse/ Taiuan ia Maan Herra/ ettes neme salasit wijsailda ia toimelisilda/ ia olet ne ilmoittanut Tyhmille/ Ja tosin/ sille ette näin sine olet mieltynyt lse/

10:22 Caiki ouat minulle a'netud minu' lseldeni. Ja eikengen tiede cuca ombi Poica/ waan lse/ Ja cuca ombi lse/ waan Poiea/ ia kelle' Poica tachtu ilmoitta.

10:23 Ja he' kiensi hene's Opetuslaste's tyge ia sanoi erinens/ Autuat ouat ne Silmet iotca näkeuet iota te näette/

10:24 Sille mine sano' teille ette mo'da prophetat ia Kuningast tahdoit nähä iota te näette/ ia eiuet nähnet/ ia cwlla iota te cwletta/ ia eiuet cwluet.

10:25 Ja catzo/ nin yxi Lainoppenut ylesnousi/ kiusasi hende sanoden/ Mestari/ mite minun pite tekemen ette mine ijancaikisen Elemen perisin?

10:26 Nin hen sanoi henelle/ Mite Lais kirioitettu on? Quingas luet?

10:27 Hen wastasi ia sanoi/ Racasta sinun HErras Jumalas caikest sinun sydhemestes ia caikest sinun Sielustas/ ia caikest sinun woimastas/ ia caikest sinun mielestes. Ja sinun Lehimeistes/ ninquin itzies.

10:28 Nin sanoi he' henelle/ Oikein sine

wastasi/ Teghe se/ nin sine saat ele.

10:29 Mutta hen tactoi itzens wanhurskaxi tehdä/ ia sanoi Jesuselle/ Ja cuca sis ombi minun Lehimeisen?

10:30 Nin wastasi Jesus ia sanoi/ Yxi Inhiminen alasmeni Jerusalemist nin Jerichoon/ ia tuli Röueriten käsijn/ iotca mös hene' alastirijsuit/ ia Haauoitit henen/ ia poismentit ia ietit hene' policolun.

10:31 Nin se tapactui ette yxi Pappi sama tiete alastuli/ ia quin he' hene' näki/ meni he' ohitze.

10:32 Samalmoto mös yxi Leuita quin hen tuli sille paical/ edeskewi he' ia näki hene'/ ia meni ohitze.

10:33 Mutta yxi Samaritan⁹ waelsi sama tiete/ tuli hene' tygens/ ia quin hen näki hene'/ armachti hen henen pälens/

10:34 ia edeskeuden sidoi henen Hawans/ ia sisellewodhatti Ölio ia wina/ ia pani henen iuchtans päle/ ia wei henen Maiahan/ ia coriasi hende.

10:35 Ja toisna peiuen waelsi hen/ ia edhesweti caxi peningite/ ia annoi lsenelle/ ia sanoi henelle/ Coria hende/ ia ios sine iotain sen ylitzen cwlutat/ mine palaitesan maxan sinun.

10:36 Cuca neist colmest sinun nähdexes oli henen Lehimeisens ioca Röuerin käsijn oli tullut?

10:37 Nin hen sanoi/ Joca Laupiudhen teki henen coctans. Nin sanoi sis Jesus henelle/ Mene ia teghe samalmoto.

10:38 Nin se tapactui coska he waelsit/ meni hen ychten wähen Kylen/ ia yxi waimo Martha nimelde/ hen otti henen Honesens.

10:39 Ja henelle oli yxi Sisar/ ioca cutzuttin Maria/ hen istui Jesusen ialcain iureen/ ia cwli hene' Puhens.

10:40 Mutta Martha ylenpalio askareita teki heite paluellen. Hen edheskeui ia sanoi/

HErra eckös site tottele ette minun Sisaren ietti minun yxine' askaroitzeman? Sano sis henelle ette hen minua auttais.

10:41 Nin Jesus wastasi ia sanoi henelle/ Martha Martha/ palio sine suret/ ia pyrghet monessa/ Waan yxi ombi tarpelinen.

10:42 Maria on hyuen Osan wloswalinut/ ioca ei poisotetan henelde.

XI. Lucu

11:1 IA se tapactui/ Coska hen rucoli yhdes Paicas. Ja quin hen lackasi sanoi henelle yxi henen Opetuslapsista's/ HErra opeta meite rucolemä' ninquin mös Johannes opetti henen Opetuslapsens.

11:2 Nin sanoi hen heille/ Coska te rucoletta/ nin sanocat. Ise meiden/ ioca olet Taiuahis. Pyhetty olcon sinun Nimes. Lehestulkon sinun Waldakundas. Olcon sinun tactos nin maassa quin on Taiuasa.

11:3 Anna meille tenepene meiden iocapeiuene' leipe.

11:4 Ja a'na meide' syndine andexi/ Sille ette meki caikein meide' welgolisten andexi anname. Ja ele iohdata meit kiusauxe'. Mutta päste meite pahasta.

11:5 Ja hen sanoi heille/ Culla teiste ombi Ysteue/ ia menepi henen tygens poliööst ia sanopi henelle/ Racas ysteue/ laina minulle colmet Leipe/

11:6 Sille minun ysteuen tuli matcast minun tygen/ ia ei ole minulla mite mine henen etenspanen.

11:7 Ja hen siselde wastaten sano/ Ele minua waiua/ io on owi suliettu/ ia minun Lapseni ouat minun cansan Cammios/ ia em mine woi nosta/ ia anda sinun.

11:8 Mine sanon teille/ Ellei hen ylesnouse ia anna henelle ette hen on henen Ysteuens/ nin hen quitengi henen

achkerudhens tehden ylesnousepi/ ia andapi henelle nin monda quin hen taruitze.

11:9 Nin mine mös sanon teille/ Annocat/ nin teille annetan. Etziket/ nin te leudhet. Colkutacat/ nin teille auatan.

11:10 Sille iocainen quin anopi/ se saapi/ ia ioca etzipi/ se leute/ Ja ioca colkutta/ sille auatan.

11:11 Cuca teiste se Ise ombi/ iolda Poica Leipe anopi/ andako hen sen edhest Kiuen? Eli ios hen Cala anopi/ andako hen henelle sen edhest Kärmen?

11:12 Eli ios hen Muna anopi/ andako hen henelle sen edhest Scorpion?

11:13 Jos nyt te/ iotca pahat oletta/ taidhatta hyui Lahioia anda teiden Lapsillen/ Palio enemini teiden Taiualinen Ise/ andapi pyhen Hengen anouaisille.

11:14 Ja hen vlosaioi yhden Perkelen/ ia se oli mycke. Ja coska Perkele oli vlosaiettu/ nin se mycke puhui. Ja cansa imechtelit.

11:15 Mutta monicadhat heiste sanoit/ Hen vlosaia Perkelet sen Beelzebubin Perkeletten pämiehen cautta.

11:16 Mutta mutomat kiusaten anoit tunnustecti Taiuahast henelde.

11:17 Mutta ette hen tiesi heiden aiatoxens sanoi hen heille/ Jocainen Waldakunda ioca itzens wastan erkane se tule kylmille/ Ja Hone langepi Honen päle.

11:18 Jos nyt Satanas o'bi itzens wasta' erinyt quinga sijs henen waldakundans seisopi? Ette te sanotta Minun Perkelet vlosaiauan Beelzebubin cautta.

11:19 Mutta ios mine Perkelet Beelzebubin woimalla vlosaian/ Kenenge cautta sis teiden Poijat nijte vlosaiauat? Senteden heiden pite oleman teiden Domarin/

11:20 Waan ios mine Jumalan sormella Perkelet vlosaian/ nin tosin on Jumalan

Waldakunda teiden tygen tullut.

11:21 Coska Wäkeue harniskoittu henen Cotons wariele/ nin henen omans ouat rauhas.

11:22 Mutta coska wäkeuemi hende tule ia ylitzewoitta henen/ Nin hen poisotta caiki henen aseens/ ioihinga hen turuasi/ ia henen Saalijns iacapi.

11:23 Joca ei ole minu' cansani se ombi minua watan/ Ja ioca ei minun cansan coko/ hen haijotta.

11:24 Coska se Rietainen hengi Inhimisest wloslechte/ Nin hen lepitzewaelda carckeit paickoia/ etzipi lepo/ ia ei leudhe. Nin hen sanopi/ Mine palaia' iellens minun Honeseni iostan wloslexin.

11:25 Ja quin he' tulepi/ nin he' leutepi sen lwdhilla lacastu' ia caunistetu'.

11:26 Silloin hen menepi ia ca'sansottapi seitzeme' mwta hende pahe'bata henge/ ia quin he siseltuleuat/ asuua he sielle/ Ja sen Inhimisen wijmeiset tuleuat pahemaxi quin ensimeiset.

11:27 Ja se tapactui/ coska hen neite sanoi/ ylescorgotti yxi Waimo Canssan seast änen ia sanoi henelle/ Autuas on se Cochtu ioca sinun candanut on/ ia ne Niset ioitas imit.

11:28 Nin hen sanoi/ Ja/ Autuat ouat ne iotca cwleuat Jumalan Sanan/ ia ketkeuet sen.

11:29 Mutta coska Canssa tungijt/ rupeisi hen sanoman/ Teme Sucukunda ombi paha/ hen kysy mercki/ ia ei anneta henelle Mercki waan Jonan Prophetan mercki.

11:30 Sille ninquin Jonas oli Niniuiteille mercki/ Nin Inhimisen Poica pite mös olema' telle Sucuku'nalle.

11:31 Se Etele' Trötongi pite ylesastuma' Domio' ethe' teme' Sucuku'na' Miesten ca'sa/ ia pite heite domitzeman. Sille ette

hen tuli mailman äriste cwleman Salomonin wijsautta. Ja catzo/ tesse ombi enämbi quin Salomon.

11:32 Ne Niniuitit pite ylesastuman domion ethen/ temen Sucuku'nan cansa/ ia sen cadhottaman. Sille ette he teit parannoxen Jonasen sarnast/ Ja catzo/ tesse ombi enembi quin Jonas.

11:33 Eikengen sytyte Kynttelete/ ia pane ketköön/ eike mös wacan ala/ mutta Kyntteleialgan päle/ ette ne iotca sisellekieuuet walkeudhen näkisit.

11:34 Silme ombi Rumin Kyntele/ Coska sis sinun silmes olis yxikertaine'/ nin sinun coko Rumis tulepi walkiaxi. Mutta ios se paha olis/ nin mös sinun Rumis ombi pimije.

11:35 Catzo sis ettei se Walkeus quin sinus on/ tulisi pimeydhexi.

11:36 Jos sis sinun Rwmis on caickinens Walkeus/ ia ei ole henelle ychten osaa pimeydhest/ nin se tule kokonans walkeudhexi/ ia walista sinun ninquin kircas leimaus.

11:37 JA henen puhuesans/ rucoli hende yxi Phariseus/ peiueliselle ca'sans. Nin Jesus sisellemeni ia atrioitzi.

11:38 Mutta coska Phariseus näki/ imecteli hen/ ettei hen ennen sömens pesnyt.

11:39 Nin sanoi HERRA henelle/ Te Phariseuset puhdistatte wlcoisen polen Malioist ia Astioist/ Mutta teiden siseliset ouat teunens ratelust ia pahutta.

11:40 Te Hullut/ lulettaco ettei se ioca wlcoisen polen teki/ tehnyt mös siselmeist polda?

11:41 Quitengi andacat Almusat nijste quin teille on/ ia catzo/ nin teille ouat caiki puchtat.

11:42 Mutta we teille Phariseuset/ ette te Tiunin teete Minduist ia Rudast/ ia caikinaisest Caalist/ ia te poisietet Domion

ia Jumalan Rackauden. Neite tosin tulis tehde/ ia site toista ei ylenanda.

11:43 We teille Phariseuset/ iotca pydhet ylimeiset istumet Sinagogisa/ ia tadhotta teruetettä Turwlla.

11:44 We teille Kirianoppenuet ia Phariseuset/ te Ulcokullatut/ sille te oletta ninquin peitetyt haudhat/ ioinenga päle Inhimiset tietemet kieuuet.

11:45 Nin wastasi yxi nijste Lainoppenuista ia sanoi henelle/ Mestari/ neille sanoilla sine meite mös pilcat.

11:46 Nin sanoi hen/ Ja we mös teille Lainoppenuille/ Sille että te raskautatte Inhimiset nijlle Coormilla quin he ei woi canda/ Ja ette te itze yhdelle sormelaka tadho nijhin ruueta.

11:47 We teille ette te rakennat Prophetadhen haudat/ Mutta teiden Iset tapoit ne.

11:48 Nin te tosin todhistat ia ynnesosututta teiden Isein töihin/ Sille ette he tapoit ne/ mutta te rakennat nijnen Haudhat.

11:49 Senteden mös Jumalan Wisaus sanoi/ Mine leheten Prophetat ia Apostolit heiden tygens/ ia mutamat nijste he tappauat ia wainouat/

11:50 Senpäle ette teste Sucukunnast kysyttemen pite caickein Prophetain weri/ ioca wloswodhatettu on mailman alghust/

11:51 Abelin werest saacka/ haman Zacharian weren asti/ ioca hucattijn Templin ia Altarin waihel. Tosin sano' mine teille. Se kysyten telde Sucukunnalda.

11:52 We teille Lainoppenuille/ Sille te oletta ottanet Taidho' auaimen ette te itze sisellemenyuet ia ne sisellemeneueiset oletta poistorijuneet.

11:53 Mutta koska he' oli nemet heille sanonut/ rupesit ne Lainoppenet ia Phariseuset hartasti hende adistama' ia

caualasta kysyme' henelde monesta/ 11:54 Ja wäigyt he'de ia etzit iotakin henen suustans onghia/ iosta he saisit canda henen pälens.

XII. Lucu

12:1 COska nyt epeluku Canssa olit cokondunuet/ nin ette he toinen toisens päle tallasit rupesi hen sanoma' Opetuslastens tyge ensin/ Cauattacat itzeteiten Phariseusten Hapanoxest/ quin on Ulcokullatus/

12:2 Sille ettei miten ole peitetty quin ei ilmei tule/ eike salattu/ quin ei tieteuexi tule.

12:3 Se'tede' mite te pimeis sanoitta ne walkeudes cwllaan/ Ja mite te coruaa' puhuita Ca'mios/ se pite sarnattama' Cattoin päle.

12:4 Mutta mine sanon teille minu' Ysteuillen/ Elket nijte pelietkö iotca Rumin tappauat/ ia senperäst ei ole heille enämbete tekemist.

12:5 Mutta mine tadhon osotta teille ketä teiden tule peliete. Pelietke hende iolla wäki ombi/ sijttequin hen tappanut on/ mös Heluettin syseite. Totta sanon mine teille/ site te pelietke.

12:6 Eikö wijsi Warpulaist osteta cahdhel ropoilla? Ja ei yxike heiste ole Jumalan edhes wnohdettu.

12:7 Ouat mös caiki teiden päen hiuxet luetudh. Elkette sis pelietkö/ Sille te oletta paramat/ quin monda Warpulaista.

12:8 Mutta mine sanon teille/ Jocainen quin minun tunnusta Inhimisten edes/ Sen mös Inhimisen Poian pite tunnustaman Jumalan Engeliten edes/

12:9 Joca taas minun kieldä Inhimisten edes/ Se kielteen Jumalan Engeliten edes.

12:10 Ja ioca puhupi sana' Inhimise' Poica

wastan/ se henelle a'dexia'netan. Mutta ioca pyhe Henge pilcapi/ ei se henelle andexianneta.

12:11 Coska he nyt teite edesweteuet heiden Sinagogins/ Esiuallan ia Waldamiesten eten/ nin elket murectiko/ quinga taicka mite te wastatta/ eli mite teiden sanoman pite/

12:12 Sille ette pyhe Hengi opetapi teien sille hetkelle/ mite teiden tule sanoa.

12:13 Nin sanoi henelle yxi Canssast/ Mestari/ sanos minun welielleni/ ette hen iacais minun cansan Perimisen.

12:14 Mutta hen sanoi henelle/ Inhiminen/ cuka minun pani Domarixi eli Perijakaiaxi teiden pälen?

12:15 Ja sanoi hen heille/ Catzocat ia cauattacat Ahneudhest/ Sille ettei Inhiminen sijte ele/ ette henelle palio Tauara on.

12:16 Nin hen sanoi heille yhden Wertauxen sanoden.

12:17 Oli yxi Ricas mies/ ionga Pelto palio Laiho cannoi/ Ja se aijatteli itzellens ia sanoi/ Mite mine teen? Ettei minulla ole cuhunga cokoon minun Eloni/

12:18 ia sanoi/ Sen mine teen/ Mine purghan minun Aittani ia swreman ylesrakena'/ Ja sinne cokoon caiki minun tuloni/ ia minun Hywuydheni.

12:19 Ja sanon Sieluleni/ Racas Sielu/ Sinulle ombi swri wara monexi wodexi pandu/ Lewä/ söö/ ioo/ remuitze.

12:20 Mutta Jumala sanoi henelle/ Sine tompeli/ Tene ööne sinun Sielus sinulda poiskutzutan/ Cuca ne saapi iotcas walmistanut olet?

12:21 Nein mös henelle kieupi/ ioca itzellens tauaroitze/ ia ei ole Ricas Jumalan edes.

12:22 Nin hen sanoi Opetuslapsillens/ Senteden sanon mine teille/ Elket

mwrectico teiden elemen eteen/ mite teiden pite sömen/ Eike mös Rumistan/ mille te sen puetatt.

12:23 Eleme ombi enämbi quin Roca/ ia Rumis enämbi quin Wate.

12:24 Catzelcat Corppi/ eiuet ne Kylue/ eike mös eloleicka/ ei ole heille mös Kellarite/ eike Aitta/ ia Jumala heite quitengi elette/ Quinga palio paramat te oletta quin Linnut?

12:25 Cuca nyt teiste henen murehellans woipi lisete henen wardhellens yhden kynären?

12:26 Ellei te sis woi site quin wähin ombi/ mixi te muista muredhitta?

12:27 Catzelcat Cuckaisita quinga he caswauat/ Ei ne tötetee/ eike mös keh rä/ Nin sanon mine teille/ ettei Salomon caikes henen cunniasans nin ollut watittu quin yxi nijste.

12:28 Jos sis Rohon ioca tenepene Kedholla seiso/ ia Homen vgnin heiteten Jumala nin watitzepi/ Quinga palio enämin hen teite watitzepi/ O te heickovskoiset?

12:29 Senteden mös te elket etzikö/ mite teiden sömen eli ioman pite/ ia elket corkiuteen mengö/

12:30 Sille neinen caikein ielken pacanat mailmas seisouat.

12:31 Mutta teiden Isen tietee ette te neite taruitzett. Wan paramin etziket Jumalan Waldakunnan ielken/ nin nemet caiki teille tygelangeuat.

12:32 ELE Pelke piskurainen Lauma/ Sille ette teiden Isen hyue tachtu ombi andaman teille waldakunda *

12:33 Myyke mite teille ombi/ ia andacat Almuisat. Tehcket teillen Säckit iotca ei wanhane ychten puuttumattoman Tauaran Taiuahis/ Cuhunga ei warghas wlotu/ eike Coi raiska.

12:34 Sille cussa teiden Tauaran ombi

sielle mös onopi teiden sydhemen.
 12:35 Olcoon teiden Solinna wötetyt/ ia teiden Kyntelet sytytetyt/
 12:36 Ja olcatta ninen Inhimisten caltaiset iotca heiden Herrans odhottauat coska hen Häistä palaiapi/ Ette coska hen tulepi ia pälecolkutta/ nin he cocta henen etens awauat.
 12:37 Autuat ouat ne palueliat iotca HERRA tultuans leutepi waluomast. Totisesta sanon mine teille/ ette hen sonnusta henens ia asetta heidet atrioitzemaan/ ia kieudhen hen paluelepi heite.
 12:38 Ja ios hen tulepi toises Waluos/ eli colmannes Waluos/ ia nein leutepi/ Autuat ouat ne palueliat.
 12:39 Mutta se te tietkä/ ette ios Perenisende tiedheis mille hetkelle warghas tulis/ tosin hen waluois/ ia ei sallis henen Honetans yleslödhä.
 12:40 Senteden olcata te mös walmit. Sille ette Inhimisen Poica tulepi sille hetkelle/ iolla ette te lulecka.
 12:41 Nin sanoi Petari henelle/ HERRA/ sanocos temen Wertauxen meille eli mös caickille?
 12:42 Nin sanoi HERRA/ Cuka ombi wskolinen ia toimelinen Perenhaltia ionga henen Herrans asetta henen Perehens päle/ ette hen heille oikealla aijalla Taruet andapi/
 12:43 Autuas ombi se paluelia ionga Herra tultuans nein leute tekemest/
 12:44 Totisesta mine sanon teille/ ette hen asetta sen caikein ylitze mite henelle onopi.
 12:45 Mutta ios se Paluelia sanopi sydhemesens/ Minun Herran wijpy tulemast/ ia rupepi Hosuman trengi ia picoi/ ia sömen ia iooman ia iopuman/
 12:46 Nin tulepi sen paluelian HERRA sine

peiuen/ iona ei hen waroinut/ ia sine hetken/ quin ei hen tiedhe/ ia poickileickapi henen/ ia panepi henen osansa wskomattoin cansa.
 12:47 Mutta se Paluelia ioca tiesi henen Herrans tadhon/ ia ei itzens walmistanut eike mös tehnyt henen tadhos ielken/ henen teuty palio hawoi kerssi.
 12:48 Joca taas ei tienyt/ ia quitengi teki hauain ansiota/ sen pite wähemmen hawoi kerssimen. Sille ette kelle palio annettu ombi/ palio mös henen takaans etziten/ ia kelle palio on haltun annettu/ silde mös palio kysyten.
 12:49 Mine tulin sytytemen * Tulda maan päle/ ia mite mine paramin tachtoisin quin ette se io palais/
 12:50 Mutta minun pite ennen Castella castettaman/ ia quinga mine ikewoitzten sihenasti ette se teuteten?
 12:51 Lwlettaco ette mine tulin Rauha lehettemen Maan päle? En/ ma mine/ Mutta eroitust.
 12:52 Sille ette testedes pite wijsi oleman yhdes Hones eroitetudh/ colmet cachta wasthan/ ia caxi colme wasthan.
 12:53 Ise eroitetan poicans wasthan/ ia Poica Isen wasthan/ Eiti tytertens wasta'/ ia Tyter eitins wasthan/ Anoppi Miniens wasthan Ja Minie anoppins wasthan.
 12:54 Nin sanoi hen mös Canssalle/ Coska te näet Piluen nouseuan Lennest/ nin te cochta sanotta/ Sadhe tule/ Ja nin mös tulepi.
 12:55 Ja coska te näet Etelen twleuan/ nin te sanotta/ Helle tule/ ia nin mös tulepi.
 12:56 Te wlcolkullatut/ Taiuan ia Maan modhon te taidhat coetella/ Mixei te sis täte aica coettele?
 12:57 Mingeteden sis ette te itzesten domitze mike oikeus ombi?

12:58 Sille coskas nyt menet sinun Rijtawellies ca'sa Esiwallan eten/ nin pydhe tielle ettes heneste päsisit/ Senpäle ettei hen sinua lehes Domarin eten weteisi/ ia se Domari yle'annais sinun Böuelille/ ia se Böueli heittepi sinun Tornihin.

12:59 Mine sanon sinule/ Ei sine sielde ennen wlostule/ quin sine wimeisen Ropoin maxat.

** Myket) Mydhe/ kielde/ ylencatzo/ wihat/ ei asu/ ei tauaroitzeman/ ei miteken omistaman >etc. ne caiki merckitzeuet ettei kengen pide miteken ylitze Jumalata/ ia henen Sanans racastaman/ eli etzinen/ Waan nin quin P. Pauali sanopi 1. Cor. 7.*

Tanquam >nihil >habentes.

Sille ette iocainen Christittu pite caiki Ychteitze pitemen/ ia lehimeisille's tarpexi ehcke mite hen woipi ia taita/ Quinga ia coska hen taruitze hende ninquin Christus henen wastaans teki.

** Tulda) se on sen Sananlaskon taual (Mine tadhon Tulen sytyte) se on/ Mine tadhon' rida' nosta Euangelium cautta/ ia soisin kernaast sen io oleuan/ Mutta minun Hengen se ennen costanda/ ia site mine ikeuöitzen.*

XIII. Lucu.

13:1 Nln olit mutamat samal aijal sijne tykene/ iotca iulghistit henelle nijste Galileist/ ioinenga weren Pilatus oli heiden wffrins cansa secoittanut.

13:2 Ja Jesus wastasi ia sanoi heille/ Lwlettaco ette nämet Galileit olit synniset caikein Galileusten ylitze ette he semmotoisi kersit?

13:3 Ei/ ma mine/ Wan ellei te paranna teiten/ nin te caiki samalmoto huckan

tuletta/

13:4 Taicka lwlettako/ ette ne cadexantoistakymende ioinenga päle Torni Silohas langesi/ ia tappoi heijet/ olit wighaliset caikein Inhimisten ylitzen/ iotca Jerusalemis asuit?

13:5 Ei/ ma mine/ Wan ellei te paranna teiten/ nin te caiki samalmoto huckan tuletta.

13:6 Sanoi hen mös temen Wertauxen.

Yhdelle oli Ficuna pw/ hene' Winatarhasans istutettu/ ia tuli ia etzi hedelmete henes/ ia ei leutenyt.

13:7 Nin sanoi hen Winatarha' Haltialle/ Catzos/ io colmet wootta mine olen tullut/ ia etzinyt hedelmet teste Ficuna puust/ ia en leudhe/ Hacka hende pois/ mixi hen maata estepi?

13:8 Mutta hen wastasi ia sanoi henelle/ HERRA/ salli henen wielle tene woonna/ nincauuan quin mine caiuan henen ymberins ia sonnitan henen/

13:9 ios hen sijttekin hedelmeitzis/ iolleika/ nin hacka hende sijtte pois.

13:10 Ja hen opetti Sabbathina yhdes Sinagogas/

13:11 Ja catzos/ Yxi Waimo iolla oli Sairaudhen Hengi cadexantoistakymende wootta/ ia se oli rammittu/ ia ei woinut pästens ylesoijenda.

13:12 Mutta coska Jesus sen näki/ cutzui hen henen tygens/ ia sanoi henelle/ Waimo/ ole wapah sinun taudhistas.

13:13 Ja pani kätens henen pälens. Ja cohta se itzens ylesoijensi ia kijtti Jumala.

13:14 Nin wastasi Sinagogan Pämies/ ia närckestyi ette Jesus paransi Sabbathina/ ia sanoi Canssalle/ Cwsi peiue ouat ioina sopi tötetedhe/ nijne tulcat sis ia andacat teiten paratta/ ia ei Sabbathina.

13:15 Nin wastasi hende HERRA ia sanoi/ Sine vlcokullattu/ Eikö itzecukin teiste

päste henen Nautans eli Asins Sabbathina seimeste ia iohdata iomalle?

13:16 Eikö mös pideis teme Abrahamin Tyter Sabbathina pästetemen teste siteeste/ iolla Sathanas on io cadhexantoistakymende wootta henen sitonut?

13:17 Ja quin hen neite sanoi/ nin caiki häpeisit iotca hende wastanseisoit. Ja caiki Canssa iloitzi caikein cunnialisten Töiden ylitze iotca henelde techtin.

13:18 Nin hen sis sanoi/ Kenenge Wertainen on Jumalan waldakunda/ Ja kenenge caltaisexi mine sen teen?

13:19 Se on Sinapin siemenen wertainen/ ionga Inhiminen otti/ ia kylui henen Yrttitarhans/ ia se caswoi ia tuli swrexu puuxi/ ia Linnut Taiuas alda pesiuet sen oxain ala.

13:20 Ja taas hen sanoi/ Kenenge Wertaisexi mine Jumalan Waldakunnan teen?

13:21 Se on Hapatoxen caltainen/ ionga yxi Waimo otti/ ia pani sen colmen wacan iauhoin secaa/ siehenasti quin se caiki hapansi.

13:22 Ja hen waelsi Caupungeite ia Kylie mödhen ia opetti/ Ja matkusti Jerusalemin pein.

13:23 Nin sanoi yxi henelle/ HERRA/ Wähekö nijte on iotca wapadhetan? Nin sanoi hen heille/

13:24 Kiluoittacat sen achtan portin cautta siselkeudhe/ Sille ette mo'da ouat (sanon mine teille) iotca pyteuet siselkieudhe/ ia eiuet woi.

13:25 Coska nyt Perenisende on ylesnosnut/ ia ouen sulkenut/ Nin te rupiat vlconseisoman/ ia ouen päle colkuttaman ia sanoman/ HERRA/ HERRA/ aua meille. Ja hen wasta ia sanopi teille/ Em mine teite tunne custa te oletta.

13:26 Nin te rupiat sanoman/ Me olema sönyet ia ionuet sinun edeses/ ia catuilla sine meite opetit.

13:27 Ja henen pite sanoman/ Mine sanon teille/ Em mine teite tunne custa te oletta/ Poismenget minun tykeni caiki te Pahointekiet/

13:28 Sielle pite olema' idku ia Hamban kiristus/ coska te näette Abrahamin ia Isaachin ia Jacobin/ ia caiki Prophetat Jumalan waldakunnas/ mutta teidene vlosaiettauan.

13:29 Ja heiden pite tuleman ldest ia Lennest/ pohiasest ia Etelest/ ia Jumalan Waldakunnas Istuman.

13:30 Ja catzo/ Ne ouat wijmeiset/ iotca tuleuat ensimeisixi/ ia ne ouat ensimeiset/ iotca tuleuat wimeisixi.

13:31 Samana peiuene edeskeuit mutomat Phariseusist/ ia sanoit henelle/ Rienne/ ia mene telde pois/ Sille ette Herodes tachtu sinun tappa.

13:32 Ja hen sanoi heille/ Menget ia sanocat sille Ketulle/ Catzos/ mine vlosaian Perkeleit/ ia parannan tenepene ia home'na/ ia colman peiuen mine loputetaa'.

13:33 Quite'gi pite minu' tenepene ia homena ia homene' taca waeltama'/ Sille ettei taida olla/ ette Propheta mwalla hucatan/ quin Jerusalemis.

13:34 Jerusalem/ Jerusalem/ ioca tapat Prophetat/ ia kiuitet heite iotca sinun tyges leheteten/ Quinwsein mine tahdoin coota sinun Poijas ninquin Lindu Pesens henen sipeins ala/ ia ette te tactonuat?

13:35 Catzocat teiden Honen ietete' teille kylmille/ Sille mine sano' teille ette te minua ennen näe/ quin se aica tule coska te sanotta/ Hyuestisiugnattu olco' se ioca tulepi Herra' Nimeen

XIV. Lucu

14:1 IA se tapactui/ ette hen tuli yhden Phariseusten Pämiehen Honen sisel Sabbathina roca ottaman. Ja he wartioitzit hende/

14:2 Ja catzo/ sijne oli yxi Wesitautinen Inhiminen henen edesens.

14:3 Ja Jesus wastasi Lainoppenuille ia phariseusille ia sanoi/ Sopico Sabbathina paranda?

14:4 Nin he waikenit. Mutta hen rupesi heneen/ ia paransi henen ia laski menemen.

14:5 a hen wastaten sanoi heille/ Kenengen teiden Nauta eli Asi Caiuon putopi/ ia ei cochta hende yleswedhä Sabbathin peiuene?

14:6 Ja eiuet he taineet hende tehen wastata.

14:7 Mutta hen sanoi Wierahille wertauxe'/ coska hen merckitzi quinga he walitzit ylimeisi istuimita/ ia sanoi heille/

14:8 Coskas cutzutaan ioldaculda Häihin/ nin ele ylimeisxi istu ettei lehes iocu cunnialisembi sinua/ ombi henelde cutzuttu/

14:9 ia nin tule se ioca seke sinun ette henen on cutzunut/ ia sanopi sinulle/ Anna telle sija. Ja nin sine häpien cansa rupiat alambana istuman.

14:10 Mutta paramin coskas cutzuttu olet/ nin mene ia istu alamaisen sijaan Senpäle/ ette coska se tule ioca sinun cutzunut on/ sanois sinulle/ Ysteuen/ nouse ylemmä/ Silloin sinulle on cunnia ninen edhes/ iotca ynne atrioitzeuat.

14:11 Sille ette ioca itzens ylende/ hen aletaan/ Ja ioca itzens alendapi/ se yleteen.

14:12 Sanoi hen mös sille/ ioca henen cutzunut oli/ Coskas teet Peiuelist taica

Echtolist/ nin ele cutzu Ysteuites/ eike welijes/ eike Langoijas/ eike Rickaita Naburitas/ ettei he sinua woroin cutzuisi/ ia sinulle hyuenteghos maxaisit.

14:13 Mutta paramin coskas Wieraspidhon teet/ nin cutzu Kieuhet/ Sairat/ Onduuat/ Sockiat/

14:14 nin sine olet autuas/ Sille ettei heille ole wara sinulle maxa/ Mutta sinule pite maxettaman ninen Wanhurskasten ylesnousemises.

14:15 Mutta coska yxi nijste ynne atrioitzeuist nämet cwli/ sanoi hen henelle/ Autuas ombi se ioca söpi Leipe Jumalan Waldakunnas.

14:16 Nin sanoi hen henelle/ Yxi Inhiminen oli walmistanut swren Ectlolisen/ ia cutzui monda/

14:17 Ja wloslehetti henen paluelinas Ectolisen hetkelle sanoma' nijlle cutzutuille. Tulcat/ sille ette caiki ouat walmistetut.

14:18 Ja he rupesit ierestens caiki heidens estelemen. Se ensimeinen sanoi henelle/ Mine ostin Maancartanon/ ia pite menemen site catzoman/ Mine rucolen sinua/ sano minun esten.

14:19 Ja se toinen sanoi/ Mine ostin wijsi pari hercki/ ia menen heite coetteleman/ Mine rucolen sinua/ sano minun esten.

14:20 Ja se colmas sanoi/ Mine olen Emennen nainut/ ia senteden en taidha mine tulla. Ja paluelia palasi/ ia sanoi caiki nämet iellens Herrallens.

14:21 Nin wihastui Perenisende/ ia sanoi palueliallens/ Mene nopiast vlos Caupungin Catuille ia Cuijlle ia saata tenne waiuaset ia Sairat/ Onduuat ia Sokiat.

14:22 Ja sanoi paluelia/ Herra/ mine olen technyt quin sine keskit/ Ja wiele nyt sija on.

14:23 Ja sanoi Herra paluelialle/ Mene vlos maanteille ia aidhoille/ ia wadhi heite

siseltuleman/ ette minun Honen teuteteisin.

14:24 Mutta mine sanon teille/ Ettei yxiken nijste Miehiste quin cutzuttin/ pide maistaman minun Ectolistan.

14:25 Nin palio Wäki henen cansans waelsi. Ja hen kiensi henens/ ia sanoï heille/

14:26 Jos iocu tulepi minun tykeni ia ei wiha henen Isens/ Eitins/ Emendens/ Lapsians/ weliens ia Sisaritans/ ia wiele senpälen henen oma Hengiens/ ei se taidha olla minun opetuslapsen.

14:27 Ja cuca Ristiens ei canna ia minua seura/ ei se taida olla minun optuslapsen.

14:28 Sille cuca teiste se ombi ioca tahdon Tornin raketa/ ia ei ennen istudhen laske sen Culunnosta ios henelle ombi wara site teuttä?

14:29 Senpäle ettei hen/ coska hen peruxen laskenut on/ ia ei woi teuttä/ tule caikein nijnen pilcaxi iotca sen näkeuet/ ia sanouat/

14:30 Teme inhiminen rupesi rakendaman ia ei woinut teuttä.

14:31 Taicka cuca Kuningas tachtopi waelta sotimaan toisen Kuningan wasta/ eikö hen ennen istudhen aiattele/ Jos hen woi Kymenelle tuhanella cohdhata sen ioca henen wastahans tule cahden kymenen tuhanen cansa?

14:32 Mwtoin/ coska hen wiele caucan on/ nin hen lehettä henelle Sanoman/ ia Rauha rucolepi.

14:33 Nin mös iocainen teiste quin ei louu caikista iotca henelle on/ ei se taidha olla minun Opetuslapsen.

14:34 Sola ombi hyue/ Mutta ios Sola tule maghuttomaxi/ mille se höistetän?

14:35 Eike se Maasa/ Eike Sonnasa ole tarpelinen/ Mutta se poisheitetän. Jolla Coruat on cwlla/ se cwllkan.

XV. Lucu

15:1 JA henen tygens keuit caiki Weronottaiat ia Synniset/ hende cwleman.

15:2 Nin napitzit Phariseuset ia Kirianoppeneet ia sanoit/ Teme Syndisite wastaanrupe/ ia söpi heiden cansans.

15:3 Nin hen sanoï heille temen Wertauxen sanoden/

15:4 Cuca ombi teiste se Inhiminen/ iolla on sata Lammast/ ia ios hen yhden nijste cadhotta/ Eikö hen iäte yhdexe'kymende ia yhdexe' Corpehen/ ia mene sen ielken ioca o'bi cadonut/ sihenasti ette he' sen leutepi?

15:5 Ja quin hen leutepi sen/ nin hen panepi sen olallens iloiten.

15:6 Ja coska hen tulepi Cotians/ nin hen cokoncutzu hene' Ysteue's ia Naburins/ ia sanopi heille/ lloitka minun cansani/ Sille ette mine leusin minun Lampani ioca cadhonut oli.

15:7 Mine sanon teille/ Ette nin mös pite ilo olema' Taiuaas yhden Synneisen päle/ ioca henens paranda/ enemini quin yhdexenkymenen ia yhdexen Hurskasten päle/ iotca ei taruitze paranosta.

15:8 Taica cuca Waimo ombi iolla on kymenen peningite/ ios hen yhden heiste cadhotta/ Eikö hen ylessytyte Kyntelete/ ia lakaise Honecta/ ia wisusta etzi nincauu' quin he' sen leute?

15:9 Ja quin hen sen leutenyt on/ cokoncutzu hen Ysteuens ia Kylenswaimot ia sanopi/ lloitka minun cansani/ Sille ette mine leusin minun peningin/ ionga mine cadhotin.

15:10 Nin mös sano' mine teille/ pite ilo oleman Jumalan Engeliten edes yhden Syndisen ylitze ioca henens paranda.

15:11 JA hen sanoï/ Yhdel Miehellä oli caxi Poica/

15:12 Ja se Norembi heiste sanoi Isellens/
Ise/ Anna minulle se osa Tauarast quin
minun tule. Ja hen iacoi heille Tauaran.

15:13 Ja ei cauuan sen ielken/ coska se
Norembi poica oli caiki coonut/ lexi hen
erehen caukaisel makunnalle/ ia sielle hen
huckasi caike' henen Tauarans haureudes
Elemes.

15:14 Coska hen nyt caiki oli haaskanut/
nin tuli swri Nelke caickeen sihen
Makundan/ Ja hen rupeis hätendemen.

15:15 Ja poismeni/ ia hen kinirippui yhdes
sen makunnan Caupamiehes/ ioca henen
lehetti pellollens caitzeman henen Sicoians.

15:16 Ja hen pyti watzans Raual teutte/
iota Sigat söit/ ia eikengen henelle site
andanut.

15:17 Nin hen aijatteli itzellens/ ia sanoi/
Quinga monella minun Iseni palcolisille
ombi kylle Leipe/ ia mine nelken coolen?

15:18 Mine ylesnousen/ ia kieun minun
Iseni tyge/ ia sanon henelle/ ISE/ mine
olen synditehnyt Taiuan ia sinun edeses/

15:19 ia en ole sillen mahdolinen sinun
Poijaxes cutzutta/ Tee minun ninquin
yhden sinun Palcolisistas. Ja hen
ylesnousi/ ia tuli Isens tyge.

15:20 Coska hen wiele nyt taambana oli/
näki henen Isens henen/ ia armachti
henen pälens iooxi/ ia langesi henen
Caulans/ ia sutaannoit henen.

15:21 Nin sanoi Poica henelle/ ISE/ mine
olen synditehnyt Taiuan ia sinun edeses/
ia en ole mahdolinen testedes sinun
Poiaxes cutzutta.

15:22 Nin sanoi Ise Paluelijllens/
Edestoocat ne parahat waatteet/ ia
puettaca henen pälens/ ia andacat
Sormus henen käteens/ ia kenget henen
ialkoins/

15:23 Ja edestoocat se sötettu Wasicka/
ia tappacat/ Sökem/ riemuikam/

15:24 Sille teme minun Poican coollut oli/
ia iellenswircosi. Hen oli cadhonnut/ ia on
iellensleutty. Ja he rupeisit riemuitzeman.

15:25 Mutta henen wanhemi Poicans oli
pellolla. Ja quin hen tuli/ ia lehestui
Honetta/ cwli hen Laulun ia Tantzit.

15:26 Ja cutzui yhden Paluelioistans ia
kysyi/ mike se oli.

15:27 Nin hen sanoi henelle/ Sinun Welies
tuli/ ia Ises andoi tappa sen sötetun
Wasickan/ ette hen sai henen teruene
iellens.

15:28 Nin wihastui hen/ ia ei tachtanut
sisellemenne. Nin meni sis henen Isens
wlos/ ia rucoli hende.

15:29 Mutta hen wastasi ia sanoi Isellens/
Catzos/ nin monda wootta mine paluelen
sinua/ ia en ole coskan sinun keskys
ylitzekeunyt/ ia ett sine ole coskan
andanut minulle Wohlaca/ ette mine
madhaisin riemuita Ysteueini cansa.

15:30 Mutta nyt/ ette sinun Poicas tuli/
ioca caiken henen Tauarans on haaskanut
Portoin cansa/ tapoit sine henelle sen
sötetun Wasickan.

15:31 Nin sanoi hen henelle/ Minun
Poican/ aina sine olet minun tykeneni/ ia
caiki mite minun onopi/ se ombi sinun.

15:32 Nin pideis sinun riemuitzeman ia
iloitzeman/ Sille ette teme sinun Welies oli
coollut/ ia iellenswircosi/ Hen oli
cadhonnut/ ia ombi iellensleutty.

XVI. Lucu.

16:1 SAnoi hen mös Opetuslapsille's/ Oli
yxi Ricas mies/ iolla oli yxi Honenhaltia/
ia se cannettin henen edesens/ ette hen
oli hucuttanut hene' Hywuydens.

16:2 Ja hen cutzui hene' ia sanoi henelle/
Mixi mine sen sinusta cwlen? Tee lucu
sinu' Hallituswirghastas/ Sille ett sine szaa

testedes hallita.

16:3 Nin sanoi se Honenhalltia itzellens.

Mite mine teen? Sille minun Herran poisotta minulda wirghan/ Em mine woi caiwa/ Häpien mine kieriete.

16:4 Mine tiedhe' mite mine teen/ coska mine nyt wirghasta poispannan/ nin he coriauat minun heiden Honesens.

16:5 Ja hen cutzui tyge's caiki hene' Herrans welgoliset/ ia sanoi ensimeiselle/ Quinga palio sine olet minun Herrani welca?

16:6 Nin hen sanoi/ Sata tynnyrite Ölio. Ja hen sanoi henelle/ Ota sinun kirias ia istu pian/ ia kiriota wisikymende.

16:7 Sijtte hen toiselle sanoi/ Palioco sine olet welca? Hen sanoi/ Sata punda Nisuija. Ja hen sanoi henelle/ Ota sinun kirias/ ia kirioita cadhexankymende.

16:8 Ja se HERRA kijtti site wäre Honenhaltia ette hen toimelisest teki/ Sille ette temen Mailman Lapset ouat toimelisemat quin walkeudhen Lapset heiden Sughusans.

16:9 Ja mine mös sanon teille/ Tehcket teille Ysteuite sijte * wärest Mammonast/ Senpäle ette costa te taruitzet/ nin he coriauat teite ijancaikisin Maiohin.

16:10 Joca wehimes on wskolinen/ hen mös palios on wskolinen/ Ja ioca wehimes wärä ombi/ se mös palios on wärä.

16:11 Jollei te sis olluet wskoliset sijne wäres Mammonas/ cuca teille site wskopi quin totinen on?

16:12 Ja ellei te ole wieralises wskoliset/ cuca teille sen andapi quin teiden oman on?

16:13 Eikengen Paluelia taidha cachta Herra paluella/ Sille taicka hen ychte wihapi/ ia toista racastapi/ Eli hen yhdes kijnirippu/ ia toista ylencatzo. Ette te taidha Jumulata paluella ia mammon.

16:14 Caiki nämet cwlit mös Phariseuset iotca ahnet olit/ ia nauroit hende.

16:15 Ja hen sanoi heille/ Te oletta ne iotca itzen hurskaxi teette Inhimisten edes/ mutta Jumala tundepi teiden sydhemenne/ Sille ette mite corckia on Inhimisten edes/ se ombi cauhistos Jumalan edes.

16:16 Laki ia Prophetat noidhuit Johannesen asti/ ia sijte aijasta ilmoitetan Jumalan Waldakunda Euangeliumin cautta/ ia iocainen sihen siselle wäelle tunge.

16:17 Pikemin Taiuas ia maa huckupi/ quin yxi rachtu Laista langesis.

16:18 Joca henen Emenens ylenanda/ ia toisen naipi/ hen tekepi Hoorin. Ja ioca sen Miehelde hylietyn naipi/ hen tekepi mös Hoorin.

16:19 Nin oli yxi Ricas mies/ ioca pughetettin purpuralla ia Callilla Lina waatteil/ ia eli iocapeiue herculisest.

16:20 Nin oli mös yxi Kierijeie nimelde Lazarus/ ioca makasi henen portins edes teunens Paiseita/

16:21 ia pysi rauitta nijste muruista iotca langesit sen Rickan peudelde. Mutta quitengin tulit coirat/ ia nolit henen paiseinsa.

16:22 Nin tapachtui ette se Kierijeie cooli/ ia wietin Engelilde Abrahamin helmahan. Cooli mös se Rickas/ ia haudhattijn.

16:24 Quin hen nyt Heluettis pijnas oli/ ylesnosti hen silmens/ ia näki Abrahamin taambana/ ia Lazarusen henen helmasans/ husi hen ia sanoi/

16:25 Ise Abraham/ armadha minun pälen/ ia lehette Lazarus castaman henen Sormens pä weten/ ia iehdyteis minun Kieleni/ Sille ette mine pinatan tesse liekisse.

16:26 Nin sanoi Abraham/ Poican/ muista ettes saidh hywydhes eleises/ ia Lazarus samalmoto site wastan paha.

16:27 Mutta nyt hen lodhutosta nautitze/
ia sine pinatan. Ja ylitze caiki neite/
ombi meiden ia teiden welille swri iopa kinitetty/
nin ette ne/ ioca tachtouat telde menne
sinne teiden tygen/ eiuet he woi/ eike
mös sielde tenne ylessastua.

16:28 Nin hen sanoit/ Mine ruolen sis
sinua lse/ ettes lehetet henen minun lseni
Coton/

16:29 Sille minulla ombi wisi Welie/ ette
hen todhistais heille/ senpäle/ ettei hekin
mös tulisi tehen pinan sijaan.

16:30 Sanoit henelle Abraham/ Ombi heille
Moses ia Prophetat/ cwlcaat heite.

16:31 Mutta hen sanoit/ Ei lse Abraham/
mutta ios iocu coolleista menis heiden
tygens/ nin he parannoxen tekisit.

16:32 Mutta hen sanoit henelle/ Ellei he
Mosest ia Prophetait cwle/ nin eiuet mös
he wsko/ ios iocu cooluista ylesnouis.

** Wäre Mammon) Mammon) merkitze
Rickautta/ ia cutzutan Wärexixi ette ne
wäriin kieuteten/ Cutzutan ne mös/
Wieralisexixi) eli mucalaisixixi/ Sille ettei ne
alati pysy meiden tykenem/ ninquin ne
Hengelisest ia totiset Rickaudhet pysyuet.
Wskolinen olla Mammonis/ se on/ coska
iocu ne kieutte Jumalan teden meiden
Lehimeisen tarpexixi/ Joca ei site tee/ ei
hen mös ole wskolinen Hengelisest
Rickaudes/ se on/ Ei hen nijte ensingen
saa.*

XVII. Lucu

17:1 Nin sanoit hen Opetuslapsillens/ Se
on mahdothoin ettei Pahenoxet tule.

17:2 We quitengin henelle/ ionga cautta
ne tuleuat/ Se olis henelle parambi/ ette
Myllykiui henen Caulans ripustetaisin/ ia
heiteteisin Merehen/ quin hen iongun

neiste Pieniste pahennais.

17:3 Cartacat teiten. Jos sinun Welies
wastas rickopi/ nin nuchtele hende/ ia ios
hen itzens paranda/ nin anna henelle
andexi.

17:4 Ja ios hen seitzemist peiues ricko
sinua watan/ ia seitzemist peiues pala
sinun tyges sanoden/ Mine cadhun/ nin
anna henele andexi.

17:5 Ja Apostolit sanoit Herralle/ Lise
meille wsko.

17:6 Mutta Herra sanoit/ Jos teille olis
wsko ninquin Sinapin siemen/ ia sanoisit
telle Willi ficunapwlle/ Ylesiurita sinus ia
sijrdhä sinus Merehen/ nin hen cwlis teite.

17:7 Mutta kelle teiste ombi Paluelia/ ioca
kynde taicka Caria caitze/ coska hen
Cotia tule metzest/ ette hen sanopi
henelle/ Mene cochta atrioitzeman?

17:8 Eikö hen pikimin sano henelle?
Walmista echtolist/ sonnusta sinus/ ia
paluele minua/ nincauuan quin mine söön
ia ioon/ ia sijtte söö ia ioo sine.

17:9 Wai kijttekö hen Paluelians/ ette hen
teki mite henelle kesketty oli?

17:10 En lwle. Nin mös te/ coska te oletta
* caiki tehnyet/ iotca teille kesketyt ouat/
nin sanocat/ Me olema keltuottomat
palueliat/ Me teijmme quin meiden piti
tekemen.

17:11 JA se tapachtui/ hen meni
Jerusalemiin pein/ matkusti hen keskelde
Samarian ia Galilean.

17:12 Ja quin hen tuli ychten Kylen/
coctasit henen kymenen Spitalist mieste/
iotca taamban seisoi/

17:13 ia corghotit änen/ ia sanoit/ JESU
racas Mestari/ armadha meiden pälen.

17:14 Ja coska hen ne näki/ sanoit hen
heille/ Menget/ ia osottacat teiten Papille.
Ja se tapachtui/ ette he menses tulit
puchtaxi.

17:15 Nin yxi heiste/ coska hen näki ette hen parattu oli/ palasi hen iellens/ ia kunnioitti Jumalata swrella änelle/

17:16 ia langesi casuollens henen Jalcains iuren/ ia kijtti hende.

17:17 Ja se oli yxi Samaritanus. Mutta Jesus wastasi ia sanoi/ Eikö kymenen puhdistettu? Cussa sis ne Yhdexen ouat?

17:18 Ei ole leutty/ iotca palasit/ ia annoit Jumala' cunnian/ waan teme Mucalainen?

17:19 Ja hen sanoi henelle Nouse yles ia mene/ Sinun wskos ombi sinun wapactanut.

17:20 Coska hen nyt Phariseusilde kysyttin/ Coska Jumala' Walda ku'da olis tuleua/ wastasi hen heille ia sanoi/ Ei Jumala' Waldaku'da tule * wkolisen menon cansa/ eike he mös sano/

17:21 Catzo tesse catzo sielle. Sille catzo/ Jumala' Waldaku'da ombi teiden sisellenne.

17:22 Nin sanoi hen Opetuslapsillens/ Se aica tulepi/ Coska te halaat nähhexen ychte Inhimisen Poian peuiste/ ia ette te näe.

17:23 Ja he sanouat teille/ Catzo tesse/ catzo sielle/ Elkette mengö/ elkette mös seuratko.

17:24 Sille ninquin Pitkeisen leimaus ylehelde leimachta/ ia paista caikein päle/ iotca Taiuan alla ouat/ Nin mös pite Inhimisen Poian henen peuuenens oleman.

17:25 Mutta ennen tule henen palio kerssie/ ia hyliette teste Sucukunnast.

17:26 Ja ninquin tapachtui Noen peuine/ nin mös tulepi Inhimisen Poian peuine.

17:27 He söit/ ioit/ nait/ ia holit/ haman sihen peuinen asti/ coska Noe Archan meni/ ia Wedhenpaisumus tuli/ ia cadhotti caiki.

17:28 Samalmoto mös quin tapachtui Lothin peuine/ He söit/ ioit/ ostit/ myit/

istutit/ ia rakensit.

17:29 Mutta sine peuene coska Loth Sodomast wlosmeni/ nin satoi Tulda ia Tulikiui Taiuahast/ ia cadhotti caiki.

17:30 Telletaualla pite mös se peiue oleman/ coska Inhimisen Poica ilmoitetan.

17:31 Samalla peiuelle/ ioca Caton päle olis/ ia henen Caluns Honesa/ elken alasastuko heite ottaman. Samalmoto/ ioca Wainiolla olis/ elken palatco iätettuidhen ielken.

17:32 Waan muistacat Lothin Emenen päle.

17:33 Jocainen quin pyte Sieluns wapatta/ sen hen cadhotta/ Ja iocainen quin sen cadhotta/ hen saattapi henen Elemehen.

17:34 Mine sanon teille/ Sine öne caxi yhdes Wootes macauat/ Yxi ylesotetan/ ia se toinen iäteten.

17:35 Caxi ynne iauhauat/ Yxi ylesotetan/ ia se toinen iäteten.

17:36 Ja he wastasit/ ia sanoit henelle. HERRA/ cussa sis? Nin sanoi hen heille/ Cussaikene's Raato ombi/ sinne mös Cotkat heidens cokouat.

** Caiki tehnyt) Tesse Christus puhupi iuri Inhimisen taualla yxikerdaisest/ wlconaisist Töist/ Sille ettei yxiken woi/ eike taida Jumalan edes tedhe teudelisest/ nin palio quin hen ombi welcapä/ Sille ettei Jumala tydhy töihin.*

XVIII. Lucu

18:1 NIN sanoi he' mös heille Wertauxe' sijte/ Ette aina tule rucoella ia ei wesymen/ Ja sanoi.

18:2 Yxi Domari oli yhdes Caupungis/ ioca ei pelienyt Jumalata/ eike häwenyt Inhimisi.

18:3 Nin oli mös yxi Leski sijne Caupungis/ ia tuli henen tygens/

sanoden/ Wariele minua Ritaweliendeni.
 18:4 Ja ei hen coskan tachtanut. Mutta wijmen/ hen sanoi itzellens/ Waicka em mine Jumalata pelke/ enge häpie Inhimiste/
 18:5 quitengin ette teme Leski minua waiwa/ tadho' mine he'de wariella/ ettei hen wimein tulisi/ ia nurisis minua.
 18:6 Nin sanoi HERRA/ Cwlkat tesse/ mite teme wäre Domari sano/
 18:7 Eikö sis Jumalan pideis henen wloswalituitans warieleman/ iotca öte ia peiue hwtauat henen tygens/ pideiskö hene' site kerssimen?
 18:8 Mine sanon teille/ Ette hen pian costapi heiden polestans. Quitengin coska Inhimisen Poica on tuleua/ Leutenekö hen Wskon Maan päle?
 18:9 Nin sanoi hen mwtomille/ iotca itzens päle wskalsit/ ette he olit hurskat/ ia ylencatzoit muita temen Wertauxen.
 18:10 Caxi Inhimiste Ylesastuit Templin rucoleman/ Yxi Phariseus/ ia toine Weronottaia.
 18:11 Se Phariseus seisoi ia rucoli nein itzellens/ Mine kijten sinua Jumala/ Etten mine ole ninquin mwdh Inhimiset/ Röuerit/ Wäret/ Horinteckiat/ Taicka mös quin teme Weronottaia.
 18:12 Cadhesti wijkos mine paaston/ ia anna' Tijunnin caikista quin minulla on.
 18:13 Ja se Weronottaia taambana seisoi/ eike tachtanut Silmiens ylesnosta Taiuasen pein/ Mutta löi Rindojans ia sanoi/ Jumala armadha minun Synnisen päle'.
 18:14 Mine sanon teille/ Teme meni cotia's hurska'bana enemien quin se toinen. Sille iocainen quin itzens ylendä/ hen aletan/ Ja ioca henens alanda/ se yletän.
 18:15 Toidh he mös henen tygens Lapsi/ Ette hen heihin rupeis. Coska Opetuslapset sen neit/ nuchtelit he nite.

18:16 Mutta quin Jesus oli heite tygens cutzunut/ sanoi hen/ Sallicat Lapset tulla minu' tykeni/ ia elkette heite kieldekö/
 18:17 Sille ette sencaltaisten on Jumala' Waldaku'da. Totisesta sanon mine teille/ Joca ei ota Jumalan Waldaku'da ninquin Lapsi/ ei hen sen siseltule.
 18:18 Ja kysyi henelle yxi Päemies ia sanoi/ Hyue Mestari/ Mite minun pite tekemen/ ette mine saisin ijancaikisen Elemen?
 18:19 Nin Jesus sanoi henelle/ Mites minun Hyuexi cutzudh? Eikengen hyue ole waan ainoa Jumala.
 18:20 Keskysanat sine tiedhet/ Ele horitee. Ele tapa. Ele warghasta. Ele sano wäre todistusta. Cunnioita sinun lses ia sinun Eites.
 18:21 Nin hen sanoi/ Nämet caiki mine olen pitenyt hamast minun Norudhestani.
 18:22 Coska Jesus sen cwli/ sanoi hen henelle/ Wiele nyt yxi sinulle puuttu/ Myy caiki mite sinulla ombi/ ia iagha Waiuasten/ nin sine saadh Tauara' taiuahas/ ia tule ia seura minua.
 18:23 Coska hen sen cwli/ tuli hen murehisans/ Sille hen oli sangen ricas.
 18:24 Coska nyt Jesus näki henen murehisans oleuan/ sanoi hen/ Quin tölest ne Rickat Jumala' Waldaku'nan sisellekieuuet/
 18:25 Pikimin kieupi Cameli neulan silmen lepitze/ quin Ricas siselkieupi Jumalan Waldaku'dan.
 18:26 Nin ne sanoit iotca sen cwlit/ Cuca sis taita wapaxi tulla?
 18:27 Nin hen sanoi/ Mite Inhimisten edes ombi mahdotoin/ ne ouat Jumalan edes mahdoliset.
 18:28 Nin sanoi Petari/ Catzo/ me caiki iätime ia seurasim sinua.
 18:29 Nin sanoi hen heille/ Totisesta

sano' mine teille/ Eikengen ole/ ioca iätti Honens/ eli wanhemans/ eli weliens/ eli Emenens/ eli Lapsens Jumala' waldaku'nan tedhen/

18:30 ioca ei palio ene'be ielle'ssaa/ telle aijalla/ ia tuleuaises Mailmas/ sen ija'caikisen eleme'.

18:31 Nin otti Jesus tygens ne caxitoistakymende ia sanoi heille/ Catzo/ me ylesmenem Jerusalemin/ ia caiki pite teutetemen iotca kirioitetudh ouat Prophetain cautta Inhimisen Poiast/

18:32 Sille ette he' ylena'netan Pacanoille/ ia hen pilcatan ia häueiste' ia sylieten/

18:33 ia quin he ouat henen rooskineet/ tapauat he henen/ Ja colmanna peiuene pite henen ylesnouseman.

18:34 Ja eiuet he ycten neite ymmerteneet. Ja oli teme Puhe heilde peitetty/ Eike he ymmerteneet mite sanottijn.

18:35 Nin tapactui coska hen lehestui Jerichota/ ette yxi Sokia istui tieen wieres kerieten.

18:36 Ja quin hen cwli Canssan ohitzekieuuen/ nin hen kysyi mite se olis.

18:37 Nin sanoit he henelle/ Ette Jesus Nazarenus tesse edeskeui.

18:38 Ja hen husi ia sanoi/ JESU Daidin Poica/ armada minua. Nin ne iotca edhelkeuit/ nuchtelit hende ette henen piti waickeneman.

18:39 Mutta hen site enemini hwsii/ Daidin Poica armadha minun pälen.

18:40 Nin Jesus seisatti/ ia keski sen talutetta henen tyge's. Ja quin hen lehestui kysyi hen henelle/ ia sanoi/

18:41 Mites tahdot ette minun pite sinu' tekemen? Nin hen sanoi/ HERRA/ ette mine näkyn iellenssaisin.

18:42 Ja Jesus sanoi henelle/ Ole näkeue/ sinun wskos autti sinun.

18:43 Ja cocta sillens sai hen nägyns/ ia seurasi hende/ ia cu'nioitzi Jumalata. Ja caiki Ca'ssa/ quin sen neit/ kijtit Jumalata.

XIX. Lucu.

19:1 IA hen sisellemeni/ ia waelsi lepitze Jerichon

19:2 Ja catzo yxi Mies nimelde Zacheus/ se oli Weronottaiaden Päemies/ ia oli ricas.

19:3 Ja he' pysi nähdä Jesust/ cuca hen oli/ ia ei sanut Canssalda/ Sille ette hen oli lyhyt wartans.

19:4 Ja hen edellesamois/ ia ylesnousi ychten Willificuna puhun/ ette hen olis sanut henen nähdä/ Sille ette sen cautta hen oli waeldapa.

19:5 Ja quin Jesus tuli sihen paickan/ catzoi hen yles/ ia astasi henen/ ia sanoi henelle/ Zachee/ astu nopiast alas/ Sille minun tule tenepene olla sinun Honesas.

19:6 Ja he' nopiast alasastui/ ia rupeis he'de wasta' iloisast

19:7 Coska he sen neit/ napitzit he caiki/ ette he' synnisen tyge poickesi

19:8 Mutta Zacheus edesastui ia sanoi Herralle/ Catzo Herra/ polen minun Hywuytten mine annan waiwasten. Ja ios mine iongun pettenyt ole'/ sen mine nelie'kerdaisest iellensa'na'.

19:9 Nin sanoi Jesus henelle/ Tenepene terueys ombi telle Honelle sattunut/ Se'polest ette hen mös Abrahamin poica on/

19:10 Sille Inhimisen Poica tuli etzime' ia wapatama' ioca cadhonut oli.

19:11 Coska he nyt nämet cwlit/ sanoi hen wiele yhden Wertauden/ ette hen oli iwri lesse Jerusalemita/ ia ette he lwlit Jumalan Waldakunnan cocta ilmoitettuan.

19:12 Sanoi hen sis/ Yxi Kempri Mies matkusti caucaiseen Makundaan/ ottaman itzellens Waldakunda/ ia iellenspalaiaman.
 19:13 Nin hen tygens cutzui Kymenen henen Paluelians/ ia annoi heille Kymenen Leiuiske/ ia sanoi heille/ Caupitcat nincauuan quin mine palaian.
 19:14 Mutta henen Borgharins wihasit hende/ ia lehetit sanoman henen ielkins sanoden/ Emme me tahdho/ ette teme pite wallitzeman meiden ylitzem.
 19:15 Ja se tapachtui coska hen palasi/ sijtte quin hen sai waldakunnan/ keski hen cutzu ne Palueliat henen tygens/ ioille hen oli Rahan andanut/ Ette hen tiete sais/ mite cukin olis caupinut.
 19:16 Nin tulise Ensimeinen/ ia sanoi/ HERRA/ sinun Leiuiskes ombi kymenen Leiuiske casuattanut.
 19:17 Ja hen sanoi henelle/ Aha sine hyue paluelia/ ettes olit wähes wskolinen/ sinulla pite oleman wallan kymenen Caupungin ylitze.
 19:18 Se toinen mös tuli/ ia sanoi/ HERRA/ sinun Leiuiskes ombi casuattanut wijsi Leiuiske.
 19:19 Sanoi hen mös henelle/ Ole sine mös widhen Caupungin Haltia.
 19:20 Ja se Colmas tuli ia sanoi/ HERRA Catzo/ tesse ombi sinun Leiuiskes/ ioca minulla oli ketketty Hikilinas/
 19:21 Sille mine pelkesin sinua/ ettes olet coua Mies/ Sine otadh/ iotas ett pannut/ ia niytet/ quin ett sine kyluenyt.
 19:22 Sanoi hen henelle/ Sinun suustas mine domitzen sinun paha Paluelia/ Tiesikös ette mine coua Mies olen/ ottaua iota em mine pannut/ ia leickaua quin em mine kyluenyt/
 19:23 Ja mixet sine andanut minun Rahani Jacopeudelle? Ja mine tultuani/ olisin sen corghon cansa yleiscandanut.

19:24 Nin hen sanoi tykene seisouille/ Poisottacat se Leiuiske henelde/ ia andaca sille iolla kymene' Leiuiske on.
 19:25 Nin he sanoit henelle/ HERRA/ Henelle ombi kymene' Leiuiske.
 19:26 Sille mine sanon teille/ Ette iolla ombi/ henelle pite annettaman. Ja henelde iolla ei ole/ sekin quin henelle on/ pite poisotettaman.
 19:27 Sijttekin ne minun Wiholisen iotca ei tachtanut minun wallita heiden ylitzens/ edhestocat tenne ia mestatcat heite tesse minun edesen.
 19:28 Ja quin hen nämet puhunut oli/ meni hen cohdaastans ia yleswaelsi Jerusalemin pein.
 19:29 JA se tapactui/ coska hen lehestui Betphagin ia Bethanian/ ia tuli sen Öliomäen tyge/ lehetti hen caxi Opetuslastans ia sanoi/
 19:30 Menget sihen Kylen/ ioca teiden edhesen on/ ia quin te siselle tulett/ nin te leudhet Asin warsan sidhottuna/ ionga päle eikengen Inhimisist coskan istunut ole/ pesteket se/ ia toocat tenne.
 19:31 Ja ios iocu teille kysypi/ Mixi te site pestette/ Nin sanocat henelle/ Ette HERRA täte taruitze.
 19:32 Nin ne lehätetyt menit/ ia leusit ninquin hen oli heille sanonut.
 19:33 Coska he nyt pästit Warsa/ sanoi henen Herrans heille/ Mixi te pästette Warsa?
 19:34 Nin he sanoit/ Sille ette HERRA site taruitze.
 19:35 Ja he weit sen Jesusen tyge/ ia panit heiden waattens Warsan päle/ ia istutit Jesusen sen päle.
 19:36 Quin hen nyt meni/ leuitit he heiden waattens tielle.
 19:37 Ja quin he' io lehestui/ ia waelsi alaspein öliomäelde/ rupeis coko

Opetuslaste' Joucko iloiten kijtteme'
 Jumalata swrella änelle caikein auwuin
 ylitze iotca he nähnyet olit sanode'/
 19:38 Hyuestisiugnattu olcon se ioca
 Kuningaxi tuli HErra' Nimeen Rauha
 olcohon Taiuahas/ ia Cunnia Corckiuxes.
 19:39 Ja mutomat Phariseusist iotca olit
 Canssan seas sanoit henelle/ Mestari/
 Aseta sinun Opetuslapses.
 19:40 Hen wastasi ia sanoit heille/ Mine
 sanon teille/ Jos nämet waickeneuat/
 cocta Kiuet pite hutaman.
 19:41 Ja quin hen lehestui/ catzoi hen
 Caupungin päle/ ia idki henen ylitzens ia
 sanoit/
 19:42 O ios sinekin tiedeisit/ nin sine
 aijattelisit telle tosin aijallas/ mitke sinun
 Rauhaas sapis. Mutta nyt ne ouat ketketyt
 sinun silmeis edest.
 19:43 Sille ette ne peiuet pite tuleman
 sinun ylitzes/ ette sinun Wiholises
 ymberinskantzauat sinun/ ia piriteuet
 sinun/
 19:44 ia ahdistauat sinun iocakulmalda/ ia
 mahan tasoittauat sinun/ ia sinun Lapses/
 iotca sinus ouat/ Ja eiuet iäte sinus Kiue
 Kiuen päle/ senwoxi ettet sine tundenut
 sinun Etzikos aica.
 19:45 Ja hen Templin siselkeui/ rupeis
 wlosaijaman henes Ostauit ia Myypie/
 sanoden heille/ Kirioitettu ombi.
 19:46 Minun Honen ombi yxi Rucoushone/
 Mutta te oletta sen tehnyet Röueriten
 Lolaxi.
 19:47 Ja hen opetti iocapeiue Templis.
 Mutta ne Pappein pämiehet ia
 Kirianoppeneet/ ia Canssan Wanhimat
 etzeit hende cadhotaxens/
 19:48 Ja ei leunet mite heiden tekemen
 pideis/ Sille ette caiki Ca'ssa ripuit
 henest/ ia cwlit hende.

XX. Lucu

20:1 IA se tapactui ychten nine peiuiue/
 coska hen opetti Canssa Templis/ ia
 sarnasi Euangelium. Nin ne Ylimeiset
 Papit/ ia Kirianoppeneet Wanhimbaiden
 cansa edesastuit/
 20:2 ia puhuit henelle sanoden/ Sanos
 meille Mille woimalle sine täte teet? Eli
 cuka sinulle temen Wäen andanut on?
 20:3 Nin wastasi Jesus ia sanoit heille/
 Mine mös kysyn teille ychte asia/ ia
 wastaca minu/
 20:4 Olico Johannesen Caste Taiuahast/
 taicka Inhimisilde?
 20:5 Nin he aijattelit itzellens sanoden/
 Jos me sanoma/ ette hen Taiuahast oli/
 nin hen sanopi/ Mixei te sis he'de
 wskoneet?
 20:6 Eli ios me sanoma/ Inhimisilde/ nin
 caiki Canssa meite kiuitteuet/
 20:7 Sille he ouat wskotetudh ette
 Johannes oli Propheta. Ja he wastasit/
 Ettei he tienet custa se oli.
 20:8 Nin Jesus sanoit heille/ Em mös mine
 sano teille Mille woimalla mine neite teen.
 20:9 Nin rupeis hen sanoman Canssalle
 temen Wertauxen. Yxi Mies istutti
 Winatarhan/ ia pani sen palcoille
 winatarhamiehille/ ia hen ereen matkusti
 cauaa' aica.
 20:10 Coska nyt souelias oli/ nin hen
 lehetti Paluelians Winatarhamiesten tyge
 ette he andaisit henelle Winatarhan
 hedhelmeste. Mutta He piexit henen ia
 poislehetit henen tyhiene.
 20:11 Ja taas hen lehetti toisen paluelian/
 ia sen he mös piexit ia pilcasit/ ia
 poislaskit sen.
 20:12 Taas lehetti hen Colmannen/ sen
 he mös Haauoitit/ ia wlossöxit.
 20:13 Nin sanoit Winatarhan HErra/ Mite

mine teen? Mine lehete' sen minu' racka' Poicani/ Lehes/ coska he sen näkeuet/ cartauat he hende.
 20:14 Mutta coska Winatarhamiehet sen neit/ aijattelit he itzelle's sanode'/ Teme ombi Periline'/ tulcat tappaca' he'de ette se Perimys tulis meiden omaxe'.
 20:15 Ja he wlossöxit henen Winatarhast ia tapoit. Mite sis Winatarha' HERRa tekepi heijen?
 20:16 Hen tulepi/ ia hucka nämet Winatarha' haltiat/ ia a'dapi Winatarha's muille. Quin he sen cwlit/ sanoit he/ Pois se.
 20:17 Mutta hen catzachtu heiden pälen/ ia sanoit/ Mite sis on se/ quin kirioitettu on? Se kiui ionga Rakendaiat poishylkeisit/ ombi tullut Nurcakiuexi?
 20:18 Jocainen quin langepi sen kiuen päle/ se muretän/ Mutta ionga päle se langepi/ sen hen muserta
 20:19 Ja ne Pappain Pämiehet ia Kirianoppeneet pysit hende kiniotta samalla hetkelle/ wan he pelkesit Canssa/ Sille he ymmersit/ ette hen heite watan temen Wertauxen sanoit.
 20:20 Ja he wartioitzit hende/ ia wloslehetit wägyweiset/ iotca piti heidens Hurskaxi teettelmän/ Senpäle ette he henen Puhesa kinisaisit/ ia ylenannaisit henen Esiuallalle ia Maanwanhiman haltun.
 20:21 Ja he kysyit henelle ia sanoit/ Mestari/ me tiedhem ettes oikein sanot ia opetat/ ia et catzo Inhimisen moto/ Waan sine opetat Jumalan tietuden cansa.
 20:22 Olleco se oikein/ ette me Keisarille weron anname taicka ei?
 20:23 Mutta quin hen ymmersi heiden caualuxens/ sanoit hen heille/ Mite te minua kiusatta?
 20:24 Osotacat minulle weroraha/ Kenenge Cuwa ia Pälekirioitus henelle on?

He wastasit ia sanoit henelle/ Keisarin.
 20:25 Nin sanoit hen heille/ Andacat sis Keisarin mite Keisarin tule/ ia Jumalan mite Jumalan tule.
 20:26 Ja eiuet he woinuet henen sanans laitta Canssan edes/ waan ihmettelit henen wastauxens päle/ ia waickenit.
 20:27 Nin edesastuit mutamat Sadduceusist (iotca kieldeuet oleuan ylesnousemisen) ia kysyit henelle sanoden/
 20:28 Mestari/ Moses meille kirioitti/ Jos iongun Weli colepi/ iolla oli Emende/ ia se colis Lapsitoin/ Nin henen Welien piti sen Waimon ottaman/ ia henen Welien Siemenen herättemän.
 20:29 Nyt olit sis seitzemen Welie/ Se ensimeinen otti Emenen/ ia coli Lapsitoin.
 20:30 Ja se toinen otti sen Waimon/ ia se mös coli Lapsitoin.
 20:31 Ja colmas otti sen saman. Samalmoto mös mwde seitzemen/ Ja ei iättenyt Lapsia ia colit.
 20:32 Caikein wijmen/ coli mös se Waimo.
 20:33 Nyt ylesnousemisen kenenge sis heiste se Waimo ombi? Sille ette caiki Seitzemen ouat sen Waimonans piteneet.
 20:34 Ja Jesus wastasit/ ia sanoit henelle/ Temen mailman Lapset naiuat ia hooleuat.
 20:35 Mutta ne iotca otoliset ouat sille ilmalle/ ia ylesnouseman Coluista/ eike he nai eike hoole/
 20:36 Ja eiuet he sillen coolla taidha/ Sille he ouat Engeliten caltaiset/ ia Jumalan Lapset/ ette he ouat ylesnousemisen Lapset.
 20:37 Mutta ette ne colluet ylesnouseuat/ sen onbi mös Moses Pensan tyken osottanut coska hen cutzui HERRAN/ Abrahamin Jumalaxi/ ia Isaachin Jumalaxi/ ia Jacobin Jumalaxi.
 20:38 Nyt ei ole Jumala coolluten Jumala/ waan Eleuiten/ Sille ette caiki he henelle

eleuet.

20:39 Nin wastasit mwtomat

Kirianoppenuista/ ia sanoit/ Mestari/
Oikein sine sanoit.

20:40 Ja ei iulienet henelde miteke
enembe kysy.

20:41 Nin sanoi hen heille/ Quinga he
sanouat Christusen oleuan Daudin Poian/

20:42 Ja itze Daud sanopi Psaltarin
Ramatus/ HERRA sanoi minun HErrallen/
istu minun oikeallen kädhellen/

20:43 nincauuan quin mine panen sinun
wiholises sinun Jalcais astilaudhaxi?

20:44 Coska nyt Daud cutzupi hene'
HErraxens/ quinga sis hen on henen
poicans?

20:45 Mutta coska caiki Canssa sen cwlit/
sanoi hen Opetuslapsillens/

20:46 Cauattaca teiden nijlde

Kirianoppenuilda iotca tactouat kieudhe
pitkis waatteis/ ia hyuexi ottauat turulla
teruedhyxet/ ia kernast ylimeisse istuuat
Sinagogis/ ia peudhille.

20:47 Jotca ylessöuet Leskein Honet/ ia
teetteluot pitket Rucouxet. Ne site swreman
cadhotoxen saauat.

XXI. Lucu

21:1 IA hen catzoi quinga ne Rickat panit
Lahioians Wffriarkuun.

21:2 Näki hen mös yhden kieuhen Lesken
paneuan sinne Caxi ropoija.

21:3 Ja hen sanoi/ Totisesta mine sanon
teille/ ette teme kieuhe Leski enemien pani
quin nämet caiki/

21:4 Sille ette nämet caiki panit heiden
kyllydhestens siselle Jumalan wffrixi/ Waan
teme pani kieuhdhestens caiken tauarans
quin henelle oli.

21:5 Ja quin mwtomat sanoit henelle
Templist/ ette se caunille kiuille ia

Cappaleilla caunistettu oli/ nin hen sanoi/
21:6 Se aica tulepi/ coska caiki quin te
näet/ ei kiui pihhe kiuen päle iätettemen/
ioca ei ricota.

21:7 Nin he kysyit henelle ia sanoit/
Mestari/ coska sis nämet tapactuuat? ia
mike Mercki on/ coska nämet tuleuat?

21:8 Nin sanoi hen/ Catzocat/ ettei teite
petete/ Sille ette moni tule minun Nimeni/
ia sanouat Heidens Christusexi/ Ja aica
ombi lesne/ elket quitengan heite
seuratko.

21:9 Mutta coska te cwletta Sodhat ia
Capinat/ nin elket pelietkö/ Sille ette
nämet pite ensin tuleman/ Waan ei cochta
loppu ole.

21:10 Nin sanoi hen heille/ Canssa
ylesnouse cansan wastan/ ia Waldakunda
Waldakunnan wastan/

21:11 ia swret maan Wapistoxet ioca
paicas tuleman pite/ Nelke ia
Ruttotaudhit/ ia mös Cauhistoxet ia swret
lhmet Taiuahast tapactauat.

21:12 Mutta enne' neite caiki heitteuet he
kätens teiden pälen/ ia wainouat ia
ylenandauat teiden/ heiden Rastupijns ia
Fangiuxen/ ia weteuet teite Kuningasten ia
Esimiesten eten/ minun Nimeni tedhen/

21:13 Mutta se tapactu teille todhistuxexi.

21:14 Nin pangat nyt se wahwast teiden
Sydhemehen/ ettei teiden pide
murectiman/ quinga teiden pite edhesten
wastama'/

21:15 Sille ette mine annan teille Suun ia
Wijsaudhen/ ionga wastan eiuet he woi
wastansano/ eike wastanseiso Caiki teiden
wastanseisoijat.

21:16 Nin te mös ylena'netan
Wanhemildan/ welijlden Langoildan ia
Ysteuilden/ ia monicadhat teiste he
tappauat.

21:17 Ja te ylencatzotan caikilda minun

Nimeni tedhen/

21:18 waan eiswinga hiuscarua pidhe teiden päästen huckuman.

21:19 Omistacat teiden Sielun kersimisen cautta.

21:20 Coska te nyt näette Jerusalemin ymberipiritetteuen Sotawælde/ nin te tietke ette hene' pericatons ombi lehestynyt.

21:21 Silloin ne iotca Judeas ouat/ paetkaat mäkein polen/ Ja iotca henen keskellens ouat/ ne sielde poismengen/ Ja iotca Maalla ouat/ elket he sisellemengö.

21:22 Sille ne ouat Costo peiuet/ ette caiki teutettemen pite quin kirioitetudh ouat.

21:23 Mutta We Raskaille ia imetteuille nine peiuline. Sille ette swri Waiua pite olema' Maan päle/ ia yxi Wiha teme' Ca'ssan ylitze/

21:24 Ja heiden pite langeman Miecan teren edes/ ia he wiedhen Fangina caikinaisen Canssan secan. Ja Jerusalem pite tallattaman Pacanoilda/ sihenasti ette Pacanaiden aica pite teutettemen.

21:25 Ja merckit pite oleman Auringos ia Cuus ia Tehdhis. Ja maas Canssalla adhistos epelyxen teden. Ja Meri ia Allot pite pauhaman.

21:26 Ja Inhimiset maasa pite quiuettuman pelghon teden/ ia odottamisen teden/ nijte/ quin tuleuat Maan pijrin päle/ Sille ette Taiua' auwd pite licutettaman.

21:27 Ja silloin heiden pite näkemen Inhimisen Poian tuleua' piluis swrella woimalla ia Cunnialla.

21:28 Coska nämät rupeuat tapactuman/ nin yleskatzocat ia ylesnostacat teiden Päen/ senteden ette teiden Lunastuxen silloin lehestupi.

21:29 Ja hen sanoi heille Wertauxen/

Catzocat Fikuna puuta/ ia caiki Puita/ coska he wlospuhckeuat/

21:30 Nin te itze nijste näet ia merkitzet ette Suui on lesse.

21:31 Nin mös te/ coska te näet nemet tapactuaan/ sijtte tietket ette Jumalan Waldakunda ombi lesse.21:32 Totisesta sano mine teille/ Ettei teme Sucukunda pide ennen huckundeman/ quin nämät caiki tapactuaat.

21:33 Taiuas ia Maa huckupi/ waan minu' Sanani ei pidhe huckanduma'.

21:34 Mutta cauattaca teiten/ ettei teiden Sydhemen coskan raskateta Sömisest ia Jomisest/ ia elatoxe' murehest ia teme peiue tule eckist teiden pälen.

21:35 Sille ninquin yxi Paula hen tulepi caikein ylitze/ iotca asuuat coco maan päle.

21:36 Nin olcat nyt aina walpaat/ ia rucolcat/ Ette te madholiset olisit caikia neite weltemen iotca tapactaman pite/ ia seisoman Inhimisen Poian edes.

21:37 Ja hen opetti peiuelle Templis/ Mutta ölle hen wlosmeni/ ia oli Olio mäelle yli öte.

21:38 Ja caiki Canssa tuli warhaisin henen tygens Templijn hende cwleman.

XXII. Lucu

22:1 NIN lehestui sis Makia' leiuen Juhla peiue/ ioca cutzutan Päsieinen.

22:2 Ja ne Ylimeiset Papit ia Kirianoppeneet etzit/ quinga heide' piti hene' tappama'. Mutta he pelkesit Canssa.

22:3 Nin oli Sathanas Judan siselleme'nyt/ ionga Licanimi oli Ischariotes/ ioca oli Cadentoistakymenen lughusta.

22:4 Ja hen poismeni/ ia puhutteli Ylimeisi Pappi ia Pämiehi/ millemodholla hen tactoi henen pette heille.

22:5 Ja he ihastuit/ ia lupasit henelle
Raha anda/

22:6 Ja hen lupasi sen heille/ ia etzi tila
saadhaxens hene' pette ilma' Messete.

22:7 Nin tuli Makia' leiuen peiue/ cuna se
Päsieisla'mas piti wffrattaman.

22:8 Ja hen lehetti Petarin ia Johannesen
sanoden/ Menget walmistaman meille
Päsieislamasta/ ette me sen söme.

22:9 Nin sanoit he henelle/ Cussas tadot
meite walmistaman?

22:10 Nin hen sanoi heille/ Catzo/ koska
te Caupungin siseltuletta/ cochtapi teijen
yxi Inhiminen candadhen wette Sauicrusis/
noudhataca hende sihen Honesen/
iohonga hen siselmene/

22:11 a sanocat Perenisenelle/ Mestari
keski sinulle sano/ Cussa ombi Maija/
iossa mine Pesieislammasta minun
Opetuslasten cansa söön?

22:12 Ja hen teille osottapi yhden swren
leuitetyn Salin/ sielle te walmistaca.

22:13 He menit/ ia leusit ninquin hen
heille sanonut oli/ ia walmistit
Pesieislambaan.

22:14 Ja quin io oli aica tullut/ istui hen
peudhelle/ ia ne Caxitoistakyme'de
Apostolitt hene' cansans.

22:15 Ja hen sanoi heille/ Mine olen
halulla halanut södhe tete Pesieislammasta
teiden cansan/ ennen quin mine kerssin/
22:16 Sille mine sanon teille/ Em mine sö
sillen henest enembi/ sihenasti quin se
teuteten Jumalan Waldakunnas.

22:17 Ja hen otti Calkin/ kijtti/ ia sanoi.
Ottaca ia iacakat teiden keskenen/

22:18 Sille mine sanon teille/ Etten mine
ioo Winapuun hedhelmest/ ennen quin
Jumalan Waldakunda tulepi.

22:19 Ja hen otti leiuen/ kijtti ia mursi/
ia annoi heille sanoden/ Teme ombi
minun Rumin/ ioca teiden edesten

annetan/ Se tehcket minun muistoxeni.

22:20 Samalmoto mös Calkin Echtolisen
ielkin/ sanoden/ Teme Calki ombi se wsi
Testamenti/ minun Wereseni/ ioca teiden
edesten wloswodhatetan.

22:21 Quitengi catzo/ minun Petteieni käsi
onbi minun cansani peudhelle/

22:22 Ja tosin Inhimisen Poica menepi
ninquin pätetty on/ Quitengi We

Inhimiselle/ ionga cautta hen peteten.

22:23 Ja he rupesit kyselemen keskenens/
Cuca se sis olis heiste/ ioca sen tekemen
piti.

22:24 Nin tuli Rijta heiden wälilens/ Cuca
heiste Swrin piti oleman.

22:25 Nin sanoi hen heille/ Mailmaiset
Kuningat wallitzeuat/ ia ne Waldamiehet
cutzutan Armolisexi Herraxi.

22:26 Mutta ette te nijn/ waan cuca teiste
Swrin ombi/ se olcon ninquin Noorin/ Ja
ioca Ylimeinen ombi/ se olcon ninquin
Paluelia/

22:27 Sille cumbi Swrembi on? Se ioca
atrioitze/ taicka se ioca paluele? Eikö se
ioca atrioitze? Mutta mine olen teiden
keskellen/ ninquin Paluelia.

22:28 Mutta te oletta ne/ iotca minun
kiausaxisani pysytte minun cansan.

22:29 Ja mine sädhen teille Waldakunnan/
ninquin minun Isen säsi minulle/

22:30 ette teiden pite sömen ia ioman
minun Peuteni päle/ minun
Waldakunnasani/ ia istuman Istuimella/ ia
domitzeman Caxitoistakymende Israelin
Sucukunda.

22:31 Nin sanoi HERRA/ Simon/ Simon/
catzo Satanas on teite pytenyt seuloxens/
ninquin Nisuia.

22:32 Waan mine rucolin sinun edestens/
ettei sinun Wskos puuttuman pide. Ja quin
sine iollainki palaijat/ nin wahwista sinun
Welijes.

22:33 Nin hen sanoi henelle/ HERRA/
mine olen walmis sinun cansas Fangiuxen
ia Coleman menemen.

22:34 Nin hen sanoi/ Petari/ mine sanon
sinulle/ Eiswinga laula tenepene Cucko
ennen quin sine colmasti minun kiellet ett
tundeuas minua.

22:35 Ja hen sanoi heille/ Coska mine
lehetin teijen ilman Säkite/ ia Taskuta ia
Kengete/ puuttuico teilde miten? Nin he
sanoit/ Ei miten.

22:36 Nin hen sanoi heille/ Waan nyt/
iolla Säcki ombi/ ottacan sen/ Samalmoto
mös Taskun/ ia iolla ei ole/ hen myyken
Hamens/ ia ostacan Miecan.

22:37 Sille mine sanon teille/ Ette wiele
nyt se quin kirioitettu ombi/ pite minus
teutetemen/ Hen on pahointekiein cansa
luettu/ Sille mite minust kirioitettu ombi/
nijlle ombi Loppu.

22:38 Nin he sanoit/ HERRA/ catzo/ tesse
ombi caxi Miecka. Nin sanoi hen heille/ *
Kylle sijne ombi.

22:39 Ja hen wloslexi quin hene' tapa'sa
oli Oliomäelle/ Nin hene' Opetuslapsens
seurasit he'de sihe' Paickan.

22:40 Ja quin he' sinne tuli sanoi hen
heille/ Rucolcat ettei te la'geisi kiusauxe'.

22:41 Ja hen erkani heiste lehes
Kiuelheitte/ ia laski Poluillens/ rucoli ia
sanoi/

22:42 ISE/ ios sine tadhoh/ nin poisota
minulda teme Calki/ Quitengi/ ei minun
Tacton/ mutta sinun olcon.

22:43 Nin Engeli Taiuahast ilmestui henelle
ia wahuisti hende.

22:44 Ja se ioutui/ Ette hen Coleman
cansa soti/ ia rucoli hartaman. Ja oli
henen Hikins/ ninquin Werenpissarat/ iotca
mahan woosit.

22:45 Ja quin hen ylesnousi rucolemast/
ia tuli Opetuslastens tyge/ leusi hen ne

macamast murehen tedhen/

22:46 ia sanoi heille/ Mite te macat?

Ylesnoskat ia rucolcat/ ettei te kiusauxen
langeisi.

22:47 Wiele nyt henen puhuesans/ Catzo/
Joucko ia se yxi Cadhestoistakymeneste/
ioca cutzuttin Judas/ heiden edellenskeui
ia lehestui Jesusta henen swtandaman.

22:48 Nin sanoi Jesus henelle/ Juda/
sinekö Inhimisen Poian swunandamisen
cautta petet?

22:49 Nin coska ne/ iotca henen
ymberillens olit/ neit mite tuleua oli/
sanoit he henelle/ Herra/ emmekö me
Mieckalla löö?

22:50 Ja yxi heiste löi Pappein Pämiehen
paluelia/ ia poishackasi henen oikean
Coruans.

22:51 Mutta Jesus wastasi ia sanoi *
Sallicat sis heite tehenasti/ Ja quin hen
rupesi hene' Coruaans paransi hen sen.

22:52 Mutta nin sanoi Jesus Ylimeisille
Pappille/ ia Templin Haltioille ia
Wanhimille/ iotca hene' tygens tullut olit.

22:53 Te wloslexitt ninquin Röuerin tyge
Mieckain ia seiueste' ca'sa/ Ette mine
iocapeiue olin Templis teiden cansan/ ia
ette te oijendanut Kätte minu' päleni/
Mutta teme o'bi se teiden hetken/ ia
Pimeydhe' walta.

22:54 Nin he kijniotit henen ia talutit/ ia
toidh henen Ylimeisen Papin hone' siselle.
Mutta Petari seurasi taa'bana.

22:55 Nin he walkia' wiritit keskelle
Cartanota/ ia ynne istuit/ Istui mös Petari
heiden seasans.

22:56 Coska nyt yxi Pica näki hene'
walken tykene istuuan/ ia catzoi iuri
henen pälens ia sanoi/ Temeki oli henen
cansans.

22:57 Waan hen kielsi henen ia sanoi/
Waimo em mine tunne hende.

22:58 Ja wähen hetken peräst/ toinen näki henen ia sanoi/ Sine mös yxi olet heiste. Nin sanoi Petari/ Inhiminen/ em mine ole.

22:59 Ja hetken peräst/ lehes ychden stundin/ toinen mös sen todhisti/ sanoden/ Totisesta mös teme oli hene' cansans/ Sille hen on Galileus.

22:60 Nin sanoi Petari/ Inhiminen/ Em mine tiede mites sanot. Ja cochta wiele henen puhuesans/ Cuckoi lauloi.

22:61 Ja Herra kiensijn/ ia catzoi Petarin päle. Ja Petari muisti Herran puhet/ quinga hen oli sanonut henelle/ Ennenquin Cuckoi laulapi/ colmasti sine minun kiellet.

22:62 Ja Petari wlosmeni/ ia idki catkerast.

22:63 Mutta ne Miehet/ iotca Jesusta kijnipidhit/ pilcasit hende/ ia löit hende/

22:64 peitit henen Silmens/ ia hosuit henen Casuons/ ia kysyt henelle sanoden/ Arua/ Cuka se on ioca sinu löi?

22:65 Ja palio mwta pilca sanoit he hende wasan.

22:66 Ja quin peiue coitti/ cokounsit ne Canssan Wanhimat/ ia Pappein pämiehet ia Kiria'oppeneet/ ia weit henen heiden Radhins eten/

22:67 ia sanoit/ Oleco sine se Christus? nin sanos meille? Nin sanoi hen heille/ Jos mine sanon teille/ ette te wsco/

22:68 Ja ios mine mös kysyn/ nin ette te wasta/ ette te mös päste minua.

22:69 Senteden testedes istupi Inhimise' poica Jumala' auwun oikialla polella.

22:70 Nin he caiki sanoit/ Sinekö sis olet Jumala' poica? Sanoi hen heille/ Tepe sen sanott ette mine olen.

22:71 Nin he sanoit/ Mite me sillen Todhistusta taruitze'ma? me olema itze cuulluet henen omast suustans.

** Kulle) se on/ Ei se sillen kelpa/ ette me wlcoisil Mieckoilla tappelema/ Mutta tästedes tule kerssie Euangelium polest/ ia Risti candama'/ Sille ettei taida muilla wasan Perkelet sotia/ quin Hengelisel Mical/ quin on Jumalan Sana/ iolla hen mös waan woitetan/ ia ei muilla.*

XXIII. Lucu

23:1 IA caiki se Joucko ylesnousi/ ia weit henen Pilatusen eten/ ia rupesit candaman hene' pälens/ ia sanoit/

23:2 Temen me leusime Canssa willitzemest/ ia kieltemest Wero Keisarin andamast/ Ja sanopi Hene's oleuan Kuningan Christusen.

23:3 Nin Pilatus kysyi henelle sanode' Oleco sine se Judasten Kuningas? Nin wastasi hen hende/ ia sanoi/ Sinepe sen sanot.

23:4 Pilatus sanoi Pappein Pämiehille ia Ca'salle/ Em mine leudhe ychte Wica tesse Miehese.

23:5 Nin he hoghit ia sanoit/ Hen yleshärsytte Canssan opettain coko Judean makunnas/ ia on ruenuit Galileast/ haman tehen sian asti.

23:6 Coska nyt Pilatus cwli mainittauan Galileat/ kysyi hen Jos hen Galileast oli.

23:7 Ja quin hen ymmersi/ ette hen Herodesen Läniste oli/ lehetti hen henen Herodesen tyge/ Sille ette hen mös silloin oli Jerusalemis.

23:8 Coska nyt Herodes näki Jesusen/ ihastui hen sangen/ Sille ette hen io cauan halasi hende nähhexens/ Sille ette hen oli palion cwllut heneste/ ia toiwoi henelde iongun tunnusmerckin näkeuens.

23:9 Ja hen kysyi henelle moninaisist/ Mutta ei hen miteke henelle wasanut.

23:10 Nin ne Ylimeiset Papit ia

Kirianoppenuet seisoit ia cannoit hartast henen pä lens.

23:11 Mutta Herodes henen Houins cansa ylencatzoit/ ia pilcasit hende/ pani henen pä lens Walkia' waattein/ ia iellenslehetti henen Pilatusen tyge.

23:12 Sinä peiuen tuli Pilatus ia Herodes keskenens ysteuexi/ Sille ennen oli waino heiden welillens.

23:13 Nin Pilatus ychtencutzui ne Ylimeiset Papit ia Waldamiehiet ia Canssan/ ia sanoit heille/

23:14 Te oletta temen Inhimisen minulle toneet/ ninquin Canssan heiritzijen/ Ja catzo/ Mine olen hende tutkinut teiden edesen/ ia en leudhe ychten Wica henesse/ iosta te cannat henen pä lens/ Eike mös Herodes.

23:15 Sille mine lehetin teiden henen tygens/ Ja catzo/ Ei miten Hengenricost heneste leuty/

23:16 Senteden mine tadhon henen rangaistuna pä ste.

23:17 Sille henen piti ioca Juhlana pä stemen heille yhden wallalens.

23:18 Nin hwsii coko Joucko ia sanoit/ Ota pois teme/ Ja pä ste meille Barrabas.

23:19 Joca oli yhden Capinan tedhen/ quin Caupungis oli tapactanut/ ia Miestapun tedhen/ Fangiuxen heitettu.

23:20 Nin taas Pilatus puhui heiden tygens/ Ja tahdoi Jesusen pä ste.

23:21 Mutta he hwsit ia sanoit/ Ristinnaulitze/ Ristinnaulitze hende.

23:22 Mutta hen colmanen kerdhan sanoit heille/ Mite sis teme paha tehnyt on? Em mine ychten Hengenrickost leudhe henes/ Sentedhen mine tadhon henen rangastuna pä ste.

23:23 Mutta he hoghit swrella ä nelle/ pytedhen hende Ristinnaulita. Ja heiden ia Ylimeisten Pappain ä ni szai wallan.

23:24 Ja Pilatus domitzi/ heiden anomisens ielkin/

23:25 Ja pä sti sen heille ioca Capinan ia Miestapon tedhen oli Fangiuxen heitettu/ iota he anoit. Mutta Jesum hen annoit heiden haltuns.

23:26 Ja quin he henen wlosweit/ kä sitit he yhden/ Simonan Kyreniast/ ioca Pellolda tuli/ ia panit Ristin hene' pä lens/ candaman Jesusen ieliest.

23:27 Mutta hende seurasi swri Joucko Canssa ia Waimoija/ iotca mös idkit ia parghuit hende.

23:28 Nin Jesus kiensijn heiden poleens/ ia sanoit/ Te Jerusalemin Tytteret/ elket idkekö minu' ylitzen/ Waan idkeket itze teiden ylitzen/ ia teiden Lastenne ylitze/

23:29 Sille ette catzo/ ne peiuet tuleuat/ coska he sanouat/ Autuat ouat ne hedhelmättömet/ ia ne Cohdut/ iotca eiuet synnytteneet/ ia ne Niset/ iotca ei imetteneet.

23:30 Silloin he rupeuat sanoman Worille/ Langetcat meiden pä len/ Ja Cuckulaisille/ Peitteket meite.

23:31 Sille ette ios nä met tapactuuat torehes puus/ mite sijtte quiuetus tapactu?

23:32 Nin wietin emös henen cansans caxi muta Pahointeckije/ ette heijen piti surmattaman.

23:33 Ja quin he sihen Sijan tulit/ ioca cutzutan Pä calloin Paicka/ sijnä he henen Ristinnaulitzit/ ia ne Pahointeckiet henen cansans/ Yxi oikialle/ toinen wasemalle polelle.

23:34 Nin sanoit Jesus/ ISE/ anna heille andexi/ Sille ettei he tiedhe mite he tekeuet. Ja he iaghoit henen waattens/ ia heitit Aruan heist.

23:35 Ja Canssa seisoit ia catzeli pä le. Ja Pä miehet pilcasit hende heiden cansans/ ia sanoit/ Mwdh hen wapacti/ nyt

wapactacan itzens/ ios hen on Christus se Jumalan wloswalittu.

23:36 Nin mös Houit pilcasit hende/ edesastudhen/ ia cokotit henelle Eticata sanoden/

23:37 Jos sine olet se Judasten Kuningas/ nin wapadha itze sinus.

23:38 Nin oli mös henen ylitzens Pälekirioitus Grekin/ Latinan/ ia Hebraican Puckstauille kirioitettu/ TEME ombi Judasten Kuningas.

23:39 Nin yxi nijste Pahointekijst/ iotca olit ripustetudh/ pilcasi hende ia sanoi/ Jos sine olet Christus/ nin wapadha itze sinus/ ia meite.

23:40 Nin se toinen wastasi/ ia nuchteli hende sanoden/ Ja ett tosin sineken Jumalata pelke? ettes olet samas cadotuxes?

23:41 Ja tosin me olema oikein sijnä siselle/ sille me saama meiden Töiden ansion ielken/ Mutta teme ei miten paha tehnyt.

23:42 Ja sanoi Jesusen tyge/ HERRA muista minun päleni coskas tulet Waldakundas.

23:43 Nin sanoi Jesus henelle/ Totisesta sano' mine sinulle/ Tenepene pite sinun oleman minun cansani Paradisis.

23:44 Ja se oli lehes cwdes hetki/ Ja Pimeys tuli caiken maan päle haman ydexenden hetken asti/ Ja Auringo pimisi.

23:45 Ja Templin Esirippu repesi cachtia.

23:46 Ja Jesus hwsu swrella änelle ia sanoi/ ISE/ Sinun käsijs mine annan minun Hengen. Ja quin hen sen oli sanonut/ ylesannoi hen HENGENS.

23:47 Coska nyt Pämies näki mite sielle tapactui/ cunnioitti hen Jumalata/ ia sanoi/ Totisesta teme Inhiminen oli hurskas.

23:48 Ja caiki Canssa ioca ynne sinne

meni/ site catzeleman/ coska he neit mite sielle tapactui/ löit he Rindoians/ ia palasit cotia's.

23:49 Nin caiki henen Tuttauans taambana seisoit/ Ja ne Waimot/ iotca hende Galileast olit seuraneet/ ia näit nemet caiki.

23:50 Ja catzo/ Yxi Mies nimelde Joseph/ Radhin mies/ ioca oli hyue ia hurskas Mies/

23:51 ei hen ollut mielidunut heiden Neuuons ia Tekoons/ Ja hen oli syndynyt Arimatiast Judasten Caupu'gist/ ioca mös itze odhotti Jumalan Waldakunda/

23:52 Hen keui Pilatusen tyge/ ia anoi Jesusen Rumist.

23:53 Ja otti sen alas/ ia käri sen Linawaattein/ ia pani sen Hautan/ ioca kiueen oli wloshacattu/ iohonga eikengen ennen pandu ollut.

23:54 Ja se oli Walmistuspeiue/ ia Sabbathi rupeis siseltuleman.

23:55 Nin ne Waimot seurasit ieliest/ iotca henen cansans Galileast olit tulluet/ ia catzelit Hauta/ ia quinga henen Rumins oli pandu.

23:56 Mutta he palasit ia walmistit hyuehaijulisi Yrtti ia woidhett Waan Sabbathina he leueisit Lain keskyn ielken.

XXIII. Lucu

24:1 MUtta ychten Sabbathin peiuen sangen warhan/ tulit he Haudhan tyge/ ia cannoit ne hyuenhaijuliset yrttit/ iotca he olit walmistanut/ ia mwtomat heiden cansans.

24:2 Nin he leusit Kiuen poiswieritetty Haudalta/

24:3 ia he sisellemenit/ ia eiuet leunyt HERRAN Jesusen Rumista.

24:4 Ja se tapactui/ quin he sijte epälit/

Catzo/ nin seisoit caxi Mieste heiden tykenens kijlteueisis waatteis. Nin he peliestyit/ ia heiden Casuons mahan pein löit.

24:5 Nin sanoit he heille/ Mixi te etzitte sitä Eleuete Coollutten sekan?

24:6 Ei hen ole tälle/ Mutta hen ylesnoui. Muistakat quinga hen teille sanoit/ coska hen wiele Galileas oli/ sanoden/

24:7 Ette Inhimisen Poian piti ylenannettaman Synneisten Inhimisten käsijn/ ia Ristinnaulitta/ ia colmandena peiuen ylesnousema'.

24:8 Ja he muistit henen Sanans päle.

24:9 Ja he iellenspalasit Haudhalda/ ia ilmoitit caiki nämet nijlle

Yhdelletoistakymenelle/ ia caikille muille.

24:10 Ja ne olit Maria Magdalena/ ia Johanna/ ia Maria Jacobi/ ia mudh heiden cansans/ iotca nämet Apostolille sanoit.

24:11 Ja heidhen sanans näwuyit heille/ ninquin Houraus/ ia eiuet he heite wskonet.

24:12 Nin Petari ylesnoui/ ia iooxi Haudhalle/ ia siselcurkisti/ ia näki waiwoin Linawaattet panduna/ ia poismeni/ ia site itzellens imechtelit/ quinga se tapactanut oli.

24:13 Ja catzo/ Caxi heiste menit samana Peiuen ychten Kyleen/ ioca oli Jerusalemist Cwdhenkymenen wacomitan tacan/ Emmahus nimelde.

24:14 Ja puhuit keskenens/ caikista nijste/ iotca tapactanut olit.

24:15 Ja se tapactui heiden puhuesans ia tutkistelit keskenens/ lehestui itze JESUS heite/ ia matkusti ynne heiden cansans.

24:16 Mutta heiden silmens pidhettin/ ettei he hende tundenuet.

24:17 Nin sanoit hen heille/ Mitke puheit ne ouat/ iotca te pidhett keskenen

kieudhesen/ ia oletta mureheliset?

24:18 Nin wastasi yxi Cleophas nimelde/ ia sanoit henelle/ Oleco sine ainoa mwcalainen Jerusalemis/ ioca ett tiedhe mite sielle neine Peiuline tapactui?

24:19 Nin hen sanoit heille/ Mitke? Nin he sanoit henelle/ Sijte Jesusest Nazarenusest/ Joca oli wekeue Propheta Töisse ia Sanoissa/ Jumalan ia caiken Canssan edes/

24:20 Quinga meiden Ylimeiset Papit ia Pämiehet/ henen ylenannoit Coleman cadhotoxeen/ ia ristinnaulitzit henen.

24:21 Mutta me lwlima henen oleuan sen/ ioca Israelin piti lunastaman. Ja caikein neinen ylitze/ io colmas peiue ombi tenepene quin nämet tapactuit.

24:22 Ouat mös mwtomat Waimot meiste/ meite peliettenet/ iotca warhan amul tulit Haudhalle/ ia quin eiuet leutenyt henen Rumistans/

24:23 he tulit ia sanoit/ ette he mös olit Engelin näghyn nähnyet/ iotca sanoit henen eleuen.

24:24 Ja mutomat meiste menit Haudhalle/ ia leusit ninquin Waimot olit sanonut/ Mutta eiuet he hende leunet.

24:25 Ja hen sanoit heille/ O te tompelit ia hitaad sydhemest wscoman nijte caiki/ ioita Prophetat puhunut ouat.

24:26 Eikö Christusen neite pitenyt kerssimen/ ia henen Cunnians sisellekieumen?

24:27 Ja hen rupesi Mosesist/ ia caikist Prophetaist/ ia tulkitzi heille caiki Kirioituxet/ iotca heneste sanotut olit.

24:28 Ja he lehestuit Kylä/ iohonga he menit/ ia hen teetteli henens edhemme kieumen.

24:29 Ja he wadhit henen/ ia sanoit/ Ole meiden cansam/ Sille ette Eehto ioutu/ ia peiue ombi laskenut. Ja hen siselmeni

oleman heiden cansans.

24:30 Ja se tapactui/ quin hen atrioitzi heiden cansans/ Otti hen Leiuen/ kijtti/ mursi ia annoi heille.

24:31 Nin heiden silmens aukenit/ ia tunsit henen. Ja hen catois heien edestens.

24:32 Ja he sanoit keskene's/ Eikö meiden Sydhen meisse palanut coska hen Tielle meite puhutteli/ ia auasi meille Kirioituxet?

24:33 Ja he ylesnousit saman hetken ia palasit Jerusalemin/ ia leusit ne yxitoistakymende cootudh/ ia ne iotca ninen cansa olit/

24:34 Jotca sanoit/ HERRA on totisesta ylesnosnut/ ia Simonalle ilmaunsi.

24:35 Ja he iuttelit heille mite Tielle tapactanut oli/ ia quinga hen heilde tuttu oli sijte Leiuen murtamisesta.

24:36 Coska he nyt neiste puhuit/ seisoi itze Jesus heiden keskelle's/ ia sanoi heille/ Rauha olcon teille.

24:37 Nin he hemmestuit/ ia pelkesit/ lwlit Hengen näkeuens.

24:38 Ja hen sanoi heille/ Mite te nin pelkette? Ja mixi sencaltaiset aiatoxet tuleuat teiden Sydhemeen?

24:39 Catzocat minun käsieni ia Jalcoiani/ ette mine se itze olen/ Ruuetkat minuun ia catzocat/ Sille ettei Hengelle ole Liha eike luita/ ninquin te näet minulla oleua'.

24:40 Ja quin hen nämet sanoit/ Osotti hen heille Kätens ia Jalcans.

24:41 Mutta coska he ei wiele wskoneet ilon tedhen/ waan ihmettelit/ sanoit hen heille/ Ongo teille miten tesse söteuetä?

24:42 Ja he panit henen etens Cappalen

paistetu Cala/ ia iotain Kimalais honaiata.

24:43 Ja hen otti sen/ ia söi heiden nähdens.

24:44 Nin sanoit hen heille/ Nämme ouat ne Sanat/ iotca mine puhuin teille/ coska mine wiele teiden cansan olin/ Sille ette caiki piti teutettemen/ mite kirioitettu on Mosesen Lais/ ia Prophetis/ ia Psalmis minusta.

24:45 Silloin hen auasi heiden ymmerdhyxens/ ette heiden piti ymmertemen kirioituxet/ ia sanoit heille/

24:46 Nin on kirioitettu/ ia nein tuli Christusen kerssie/ ia ylesnouseman Coolluista colma'na peiuen/

24:47 ia sarnattaman henen Nimeens Paranusta/ ia Syndein andexiandamusta caikis Canssois/ ruueten Jerusalemist.

24:48 Mutta te oletta caikein neinen Todhistaijat.

24:49 Ja catzo/ mine leheten minun Isen Lupauxen teiden pälen. Mutta teiden pite oleman Jerusalemis/ sihenasti ette te pughetetan auwlla Corckialda.

24:50 Nin hen wloswei heien haman Bethanian/ ia ylesnosti Kätens/ ia siugnasi heite.

24:51 Ja se tapactui/ coska hen siugnanut oli heite/ erkani hen heiste/ ia ylesmeni Taiuasen.

24:52 Nin coska he hende cumartanut olit/ palasit he Jerusalemin swren ilon cansa/

24:53 ia olit aina Tempelis/ kijttedhen ia cunnioittain Jumalata.

P. Lucan Euangeliumin Loppu.

P. Johannesen Euangelium.

P. Johannesen Eleme P. Ieronimusen cautta.

IOhannes Apostoli/ iota Jesus palio racasti/ oli Zebedeusen poica/ Jacobin Apostolin weli/ ionga Herodes caulanleickas/ Herran pinan ielken/ se caikein wijmen Euangelium kirioitti/ ninquin Asian Maan Pispat hende rucolit/ Cherintust ia muita Eriseurasit watan/ ia enimitten silloin ylesnousi se Ebioniterin opetus/ iotca sanoit ettei Christus ennen ollut/ quin Maria.

Senteden tai mös wadhittijn/ henen Jumalist loondons wlostoimittaman.

Sanouat he mös toisen syyn oleuan tehen kirioituxeen/ ette coska hen oli lukenut Mattheusen Marcusen ia Lucan ramatudh/ nin hen oli tosin wahwistanut heiden kirioituxens textin/ ia todhisti heiden totta puhuneexi/ mutta waan yhden wodhen menosta/ iona Herra mös pinattin/ ia ette he olit waiuon Johannesen Fangiuxen ielken/ Herran menon kirioittaneet.

Nin sis teme Pyhe Johannes poisietti sen yhden wodhen/ ionga menot/ ne mwdh colmet/ olit kirioittanet/ Ja rupesi sijte entisen aijan Menost iutteleman/ quin tapactui/ ennen quin Johannes Tornin saluattin/ Ninquin heille taita iulghistetta/ iotca wisusti ne Nelien Euangelisterin ramatudh lukeuat.

Joca mös sen rijdhan ia welin ratkaise/ quin Johannesen ia ninen muinen Euangelisterin waihel näky oleua.

Kirioitti hen mös yhden Lehestuskirian/ ioca nein alcupi/ Se quin alghusta oli/ sen me cwlluet olema/ sen me nähnyet olema meiden silmillen sen me catzonut olema/ sen me Käsilem Pitelim Elemen sanast.

Ja teme Lehestuskiria caikilda kircon Esimiehilde ia oppenuilda wahuistetan.

Mutta ne caxi muta iotca nein alcauat.

SE Wanhin sille wloswalitulle Frowalle/ ia henen Lapsillens/ Ja mös sen toisen/ quin nein alcapi/ Se wanhin sille Rackalle Caiolle/ iota mine racastan totudhes.

Ne sanotan oleua Yhden Wanhan Johannesen lehetuskiriat/ ionga mös toinen Hauta wiele tenepene Ephesin tykene osotetan/ Ja monicadhat lwleuat sen saman Johannesen Euangelistan caxi ielkenmuisto sielle oleuan/ waicka ei se iuri tosi ole/ Sille ette oli mös yxi toinen Johannes Presbiter ia Theologus/ ioca lllan Sen ilmistus kirian kirioitaneexi/ ia seki Ephesios ombi haudhattu/ ninquin S. Ieronimus todhistapi Papien Elemen.

Nelientoistakymenne sis woonna/ Neronin ielken/ coska Domitianus Keisari Christikunda wainosi lehetettin Johannes radholisexi sihen Loton Pathmos/ cussa hen näki ia kirioitti Sen ilmestuskirian/ ionga Justinus Martyr ia Hireneus sijtte tulkitzit.

Mutta quin Domitianus oli tapettu/ ia henen Sädyngs oli Romin Radhist turhaxi techty henen swren Angarudhens tedhen/ nin se Johannes palasi Ephesum Keisarin Neruan wallan aican/ ia sielle oli haman Keisarin Traianusen aica'/ kijnitti/ opetti ia hallitzi caiki Seurakunnat Asian maas/ ia hen wanheni/ ia cooli Cudhenkymmenen ia cahdhexan aijastaijan ielken HErran pinan/ Ja Haudhattin sen saman Caupungin tyge.

P. Johannesen Euangelium.

Ensimeinen Lucu.

1:1 Algusa oli Sana/ Ja se Sana oli Jumalan tykene/ Ja Jumala oli se Sana/
 1:2 Teme oli algusa Jumalan tykene.
 1:3 Caiki ouat sen cautta tehdyt/ ia ilman site ei ole miten techty ioca techty ombi.
 1:4 Henes Eleme oli/ ia se Eleme oli Inhimisten Walkeus/
 1:5 Ja se Walkeus Pimeydes paista/ ia ne pimeyhet eiuet site käsittenyet.
 1:6 Oli yxi Mies lehetetty Jumalalda/ ionga nimi oli Johannes.
 1:7 Se sama tuli todhistaman/ ette henen pidheis sijte Walkeudhesta todhistaman/ Sempäle ette caiki vskoisit henen cauttans.
 1:8 Ei hen ollut se walkeus/ mutta hen oli lehetetty todhistaman sijte walkeudhesta.
 1:9 Se walkeus oli yxi totinen walkeus/ ioca walista * caiki Inhimiset iotca tehen Mailman tuleuat.
 1:10 Se oli Mailmas/ ia mailma ombi sen saman cautta techty/ ia ei Mailma hende tundenut.
 1:11 Hen tuli Omillens/ ia henen omans eiuet hende vastaanottanet.
 1:12 Mutta nin monda quin hende vastaanotit/ nijlle hen annoi woiman Jumalan Lapsixi tulla/ iotca henen Nimens päle wskouat.
 1:13 Jotca ei werist eike Lihan tadhost/ eike mös miehen tadhost/ mutta Jumalast syndynet ouat.
 1:14 Ja se Sana tuli Lihaxi/ ia asui meidhen seas/ Ja me neim henen Cunnians/ ninquin Ainocaisen Poian Cunnian lsest teunnens Armoia ia Totwtta.
 1:15 Johannes todhista henest/ huta ia sano/ Teme oli se iosta mine sanoin/ Minun ielkijni on tuleua/ ioca minun edhellen ombi ollut/ Sille ette hen oli

ennen quin mine/
 1:16 Ja henen teudhelisestens caiki me olema ottaneet * Ja armo armon edeste.
 1:17 Sille ette Laki ombi Mosesen cautta annettu/ Armo ia totuus ombi JESUSEN CHRISTUSEN cautta tullut.
 1:18 Eikengen ole Jumalata coskan nähnyt Se ainocainen Poica ioca on lsen helmas/ se o'bi meille sen ilmoittanut.
 1:19 Ja teme ombi Johannesen Todhistos/ Coska Juttat lehetit Jerusalemist Papit ia Leuitit/ kysymen henelde Cucas olet?
 1:20 Ja hen todhisti/ ia ei kieldenyt. Ja hen todhisti sanodhen/
 1:21 Em mine ole Christus. Ja he kysyit henelle/ Mike sis? Olecos Elias? Hen sanoi/ En ole. Olecos Propheta?
 1:22 Ja hen wastasi/ En. Nin he sanoit henelle/ Mikes sis olet? Ette me wastauxen annaisime niden iotca meite lehdetit? Mites sanot itzestes?
 1:23 Hen sanoi/ Mine olen Hwtauaisen äni Corues Walmistaca Herran tiete ninquin Esaias Propheta sanoi.
 1:24 Ja ne iotca lehetetyt olit/ olit niste Phariseusist.
 1:25 Ja ne kysyit henelle/ ia sanoit henelle/ Mixi sis sine castat/ ios ei sine ole Christ9/ eike Elias/ eike Propheta?
 1:26 Joha'nes wastasi heite ia sanoi/ Mine castan wedhelle/ Mutta se teidhen keskellen seiso iota ei te tunne/
 1:27 Se se ombi/ ioca minun ielkeni tulepi/ ioca minun edhelen on ollut/ Jonga mine en ole kuluolinen Kengen Rihmoi pästemen.
 1:28 Neme tapactuit Bethabaras/ sillepolen Jordanin/ cussa Johonnes castoi.
 1:29 Toisna peiuenä näki Joha'nes Jesusen tygens tuleuan/ ia sanoi/ Catzo Teme o'bi Jumalan Caritza/ ioca Poisotta Mailman Synnin

1:30 Teme ombi se iosta mine sanoin/
Minun ielkeni tulepi Mies/ ioca ennen
minua ombi ollut. Sille ette hen oli ennen
quin mine/
1:31 ia em mine hende tundenut. Mutta
sempäle ette henen piti ilmestymen
Israelis/ senteden mine tulin castaman
wedhellä.
1:32 Ja Johannes todhisti ia sanoi Mine
näin Hengen alastuleuan Taiuahast ninquin
Mettisen ia iei henen pä lens/
1:33 ia em mine tundenut hende Mutta
ioca minun lehetti castaman wedhelle/ se
minulle sanoi/ Jonga päle sine neget
Hengen alastuleuan/ ia ieuen henen
pä lens/ se sama se on ioca pyhelle
Hengelle castapi.
1:34 Ja mine sen näin ia todhistin/
Temen oleua' Jumalan Poian.
1:35 Toisna peiuen seisoi tas Johannes ia
caxi henen Opetuslastans.
1:36 Ja quin hen näki Jesusen
waeldauan/ sanoi hen/ Catzo/ Se ombi
Jumalan Caritza.
1:37 Ja caxi henen Opetuslastans cwlit
henen puhuan/ ia seurasit Jesust.
1:38 Mutta Jesus kensi ymberins/ ia näki
ne hendens seurauan ia sanoi heille/ Mite
te etzitte?
1:39 Nin he sanoit henelle/ Rabbi (se on
tulkittu) Mestari/ cussas asut? Hen sanoi
heille/ Tulcat ia catzocat. He tulit ia näit
cussa hen asui/ ia olit henen tykenens
sen päiuen. Nin oli lähes io kymmenes
hetki.
1:40 Yxi nijste cadhest iotca Johanneselda
cwlit/ ia Jesusta seurasit/ oli Andreas
Simo' Petarin welij/
1:41 Se sama leusi ensin henen weliens
Simonin ia sonoi henelle/ Me leusime
Messiasen (quin on tulkittu) sen
woidheltun.

1:42 Ja toidh sen Jesusen tyge.
1:43 Coska Jesus sen näki sanoi hen/
Sine olet Simon Jonan poica/ sine pite
cutzuttaman Cephas (se on tulkittu) Callio.
1:44 Toisna peiuen tactoi Jesus taas
menne Galilean/ ia leusi Philippusen ia
sanoi henelle/ Seura minua.
1:45 Mutta Philippus oli Bethsaidast/
Andreasen ia Petarin caupungist.
1:46 Philippus leusi Nathanael ia sanoi
henelle/ Me olema sen leuneet/ iosta
Moses Lais ia Prophetat kirioitit/ Jesusen
Josephin Poian Nazaretist.
1:47 Ja Nathanael sanoi henelle/ Mite
hyue Nazaretist woi tulla? Philippus sanoi
henelle/ Tule ia catzo.
1:48 Jesus näki Nathanael tygens tuleuan
Ja sanoi heneste/ Catzo/ Yxi totisest
Israelainen iossa ei ychten petost ole.
Nathanael sanoi henelle/ Mistes minun
tunnet?
1:49 Wastasi Jesus ia sanoi henelle/
Ennen quin Philippus cutzui sinua coskas
olit Ficuna puun alla/ mine näin sinun.
1:50 Wastasi Natanael ia sanoi henelle/
Rabbi/ Sine olet se Jumalan poica/ Sine
olet se Israelin Kuningas.
1:51 Jesus wastasi ia sanoi henelle/ Sine
vskot ette mine sanoin sinulle/ Mine nein
sinun Ficon puun alla/ Sine saat wiele
swrembita nehde.
1:52 Ja sanoi henelle/ Totisest totisest
sanon mine teille/ Testedes pite teiden
näkemien Taiuan aukian/ Ja Jumalan
Engelit ylesastuuaisiet ia alasastuuaisiet
Inhimisen Poian päle.

** Caiki inhimiset) Se on Christus ombi
Mailman walkius/ ioca yleswalcaise caiki
Inhimiset Euangeliumin cautt.
Sille se caikille Londocappaleille sarnatan/
iotca ouat taicka tuleuat Inhimisexi.*

* Armo armon tädhen) Meille on armo annettu Christusen Armon tädhen/ ette me henen cauttans Lain teutemme/ ia Isen tunnemme/ iolla wlkocullasus lackapi ia me toimelisixi Inhimisixi tulema.

Toinen Lucu.

2:1 JA colmanden peuen olit Häedh Canas Galileas/ In oli Jesusen Eiti sielle.

2:2 Nin mös Jesus ia henen Opetuslapsens cutzuttin Häehin.

2:3 Ja coska wina pwttui/ sanoi Jesuse' Eiti henelle/ Ei ole heille wina.

2:4 Sanoi Jesus henelle/ Waimo/ mite minulle ombi sinun cansas? Ei ole minun hetken wiele tullut.

2:5 Sanoi henen Eitins paluelioille/ Mite hen teille sanopi/ se techket.

2:6 Nin olit sielle cwsu Kiuiste wesiastiat panduna/ Judasten Pudhistamisen tauan ielken/ ia cuki weti caxi eli colme Mitta.

2:7 Nin sanoi Jesus heille/ Teuteket wesiastiat wedhelle. Ja he teutit ne ylen teuten.

2:8 Ja hen sanoi heille/ Pangat nyt siselle/ ia wieket Edheskeuelle. Ja he weit.

2:9 Mutta quin se Edeskieupe maisti site wina/ ioca oli wesi ollut/ eike tienyt custa se tuli/ Mutta ne Palueliat tiesit iotca sen wedhen ammulsit/ cutzui se Edeskieupe Ylien ia sanoi henelle/

2:10 Jocainen andapi ensin Hyue wina/ ia quin he iopuuat/ sijtte site Honombata. Sine sen Hyuen winan kätkit tehenasti.

2:11 Teme ombi se ensimeinen Tunnustechti/ ionga Jesus teki Canas Galileas/ ia ilmoitti henen Cunnians. Ja henen Opetuslapsens wskoit henen pälens.

2:12 Sitelehin hen alasmeni Capernaumijn hen itze/ ia henen Eitins/ ia henen

weliens/ ia henen Opetuslapsens/ ia eiuet he sielle cauuan wipyneet.

2:13 Ja Judasten/ Päsienen oli iwri lesse/ Ja Jesus ylesmeni Jerusalemin/

2:14 Ja leusi Templis ne istuuan/ iotca sielle Caria Lambait/ ia Mettisit myskendelit/ ia waihechtaijat.

2:15 Ja hen teki Rooskan Köusiste/ ia wlosaioi caiki Templist/ ynne Lambat ia Carian. Ja waihechtaiden rahan hen poiswiskasi/ ia mahancukisti peudhet.

2:16 Ja sanoi nijlle ioca Mettisi myidh/ wieket nämet telde pois/ Ja elket tehckö minun Iseni Honecta Cauppahonexi.

2:17 Mutta henen Opetuslapsens muistit ette Kirioitettu on/ Sinun Hones Kiuas ombi minun szönyt.

2:18 Nin wastasit Juttat/ ia sanoit henelle/ Mite mercki sine meille osotat/ ette sine neite teet?

2:19 Wastasi Jesus ia sanoi heille/ Rickocat teme Templi/ ia colmanden peiuen/ mine tadon sen ylesrake'da.

2:20 Nin sanoit Juttat/ Tete Templi ombi cwsu widhettekymende wootta rakettu/ ia sine sen tadhot colmen peiuen ylesrakenda?

2:21 Mutta hen sanoi henen Rumins Templist.

2:22 Coska hen sis oli coolluista ylesnosnut/ muistit henen Opetuslapsens/ ette hen oli sen sanonut/ ia wskoit Ramatudh/ ia sen Puhen/ ionga Jesus sanonut oli.

2:23 Coska hen nyt Jerusalemis oli/ Päsieisne Juhlapeiuenä/ wskoit monda henen Nimens päle/ coska he näit ne Tunnustedhet/ iotca hen teki.

2:24 Mutta Jesus ei wskonut itzens heille/ Sille ette hen tumsi heijet caiki/

2:25 ia ei taruinut/ ette iocu pideis todistaman Inhimisist. Sille hen itze kylle

tiesi mite Inhimises oli.

III Lucu.

3:1 Nln oli yxi mies Phariseusist/
Nicodemus nimelde/ yxi Judasten
Ylimeinen/

3:2 Se tuli ölle Jesusen tyge ia sanoi
henelle/ Mestari/ me tiedhem ette sine
olet Opetaiaxi Jumalast tullut. Sille
eikengen taidha neite Tunnustechti tedhä/
iotca sine teet/ ellei Jumala olisi henen
cansans.

3:3 Jesus wastasi ia sanoi henelle/
Totisesta totisesta/ mine sanon sinulle/
Ellei iocu wastudhest synny/ ei hen woi
nähä Jumala' waldakunda.

3:4 Sanoi henelle Nicodemus/ Quinga
taita Inhiminen syndy coska hen wanha
ombi. Woipico hen Eitins cochtun iellens
siselmenne/ ia syndy?

3:5 Jesus wastasi/ Totisest/ totisest/
sano' mine sinulle. Ellei iocu synny
wedhest ia Hengest/ nin ei hen woi
Jumalan Walda kundan siseltulla.

3:6 Mite Lihast syndynyt on/ se ombi Liha.
Ja mite Hengest syndynyt on/ se ombi
Hengi.

3:7 Ele ihmettele/ ette mine sanoin
sinulle/ ette teiden pite wdesta syndyme'.

3:8 Twli puhalta cussa hen tacto/ ia sine
cwlet hene' hwmuns/ Ja et sine tiedä
custa hen tule/ taicka cuhu'ga hen
menepi. Nein on iocaine'/ quin He'gest
syndynyt on.

3:9 Nicodemus wastasi/ ia sanoi henelle/
Quinga se taita tulla?

3:10 Jesus wastasi/ ia sanoi henelle/
Oleco sine se Mestari Israelis/ ia et neite
tiedhe?

3:11 Totisest/ totisest/ sano' mine sinulle
Me puhume/ mite me tiedhe'/ ia

todistam/ mite me neim/ ia ette te wasta'
ota meiden todistusta.

3:12 Jos mine malisia teille sanoin/ ia
ette te wskonuat/ quinga te wskoisitt/ ios
mine teille Taiualisi sanoisin?

3:13 Ja eikengen ylesastu Taiuasen/ waan
se/ ioca taiuaast alasastui/ inhimisen
Poica/ ioca ombi Taiuahas.

3:14 Ja ninquin Moses ylensi Kärmen
coruesa/

3:15 Nin pite mös Inhimisen Poica
ylyttemen/ Sempäle/ ette Caiki/ iotca
henen pällens wskouat/ ei pide
huckuman/ Mutta ijancaikisen Elemen
szaman.

3:16 Sille Nein on Jumala Mailma
racastanut/ ette he' andoi hene' ainoan
Poicans/ Sempälle/ ette Jocaine' quin
wsko hene' päle's ei pide huckuma'/ mutta
ijancaikise' Eleme' szama'.

3:17 Sille/ ettei Jumala lehettenyt Poica's
Mailma'/ ette hene' piti domitzeman
mailma/ Muta ette Mailma piti henen
cauttans wapadettaman.

3:18 Joca henen pälens wsko/ ei hen
domita/ Mutta ioca ei wsko/ io se
domittu on/ Sille ettei hen wskonut
Jumalan ainocaisen Poian nimen päle.

3:19 Mutta teme ombi Domio/ Ette
Walkeus tuli Mailman ia Inhimiset racastit
enämin Pimeytte/ quin Walkiutta. Sille ette
heiden Tööns olit pahat.

3:20 Sille ette iocainen/ quin paha tekepi/
se wihapi Walkiutta/ eike tule Walkiuten/
Senpäle/ ettei henen Tööns pideisi
laitettaman.

3:21 Mutta ioca Totudhen tekepi/ se tulepi
Walkiudhen tyge/ ette henen Tööns piteis
näkymen/ Sille ette he Jumalas tehdhyt
ouat.

3:22 Senielken tuli Jesus/ ia henen
Opetuslapsens Judean maalle/ ia asui

sielle heiden cansans/ ia castoi.

3:23 Mutta Johannes mös castoi/ wiele Enonis/ leszna Salim/ sille ette sielle oli palio wesi. Ja he tulit/ ia annoit casta itzens/

3:24 Sille ettei Johannes wiele silloin ollut Fangiuxen heitettu.

3:25 Nin nousi yxi kysymys Johannesen Opetuslasten ia Judasten keskenä Puhdistuxest.

3:26 Ja he tulit Johannesen tyge/ ia sanoit henelle/ Mestari/ ioca sinun cansans oli toiselpolen Jordanin/ iosta sine todhistit/ Catzo/ se castapi/ ia iocainen tule henen tygens.

3:27 Johannes wastasi/ ia sanoi/ Ei woi Inhiminen mite otta ellei se anneta henelle Taiuahast.

3:28 Itze te oletta minun Todhistaiani/ ette mine sanonut olen/ Em mine ole Christus/ wan mine olen henen edhellens lehetettu.

3:29 Jolla ombi Morsian/ se on Ylke/ Mutta Ylghien ysteue seisopi/ ia cwlede hende/ ia itzens sangen iloitta Ylghie' änestä. Se sama sis minun ilon o'bi nyt teutetty/

3:30 Henen tule caswa/ mutta minu' pite wäheneme'.

3:31 Joca ylhelde tule/ se ombi caikein päle. Joca maasta ombi/ se on maasta/ Ja maasta se puhupi.

3:32 Joca Taiuast tule/ hen on caikein ylitze/ Ja todista mite hen nähnyt ia cwllut on. Ja eikenge' ota hene' Todhistustans.

3:33 Mutta ioca hene' Todhistuxens otti/ se * insiglassi/ ette Jumala ombi totinen.

3:34 Sille ette se/ ionga Jumala lehetti/ se puhupi Jumalan sanoia. Sille ettei Jumala anna Henge * mitan cansa.

3:35 Ise rakasta Poica/ ia caiki annoi

henen käteens.

3:36 Joca vsko Poian päle sille ombi ijancaikine' Eleme. Mutta ioca ei vsko Poian päle/ ei henen pide Elemete näkemen/ Mutta Jumalan wiha pysypi henen pälens.

** Insiglanut) Se on/ hen leutepi ninquin Insiglin painetun henen Sydhemesens/ nimittein/ sen vskon/ quinga Jumala hurskas ia waka ombi/ ia sen hen mös tunnusta ia todhista vlcolisesta. Ninquin hen sanopi 7. Cap. Joca Isen tahdhon tekepi/ se tundepi ios teme Oppi ombi Jumalasta. etc.*

IV Lucu

4:1 COska nyt HERRA ymmersi/ Phariseusten cwlleexi/ ette Jesus teki enämen Opetuslapsi/ ia castoi/ quin Johannes (

4:2 waicka ei Jesus itze castanut/ waan henen Opetuslapsens)

4:3 ietti hen Judean/ ia iellensmeni Galilean.

4:4 Nin henen piti Samarian cautta waeldaman.

4:5 Nin hen tuli ychten Samarian Caupungin/ ioca cutzutan Sichar/ lehes site Mancartanota/ ionga Jacob oli andanut Poians Josephin.

4:6 Nin oli sielle/ Jacobin Lähdhe. Coska nyt Jesus matkast oli wäsynyt/ nin hen istui Lächten päle. Ja se oli liki cwdhetta hetke.

4:7 Nin tuli yxi Samaritanin waimo/ wette ammultaman. Jesus sanoi henelle/ Anna minun iodhaxen.

4:8 Sille ette henen Opetuslapsens olit mennet Caupungin/ roca ostaman.

4:9 Sanoi sis henelle se Samaritanin

waimo/ Quinga sine minulda ioma anot/
ioca olet Judeus/ ia mine olen
Samaritanin waimo? Sille ettei Jwttaille ole
ychten meno Samaritanein cansa.
4:10 Jesus wastasi/ ia sanoit henelle/ Jos
sine tiedheisit Jumalan Lahian/ ia cuca se
on/ ioca sinulle sanoit/ Anna minun
iodhaxeni/ Sine tosin anoisit henelde/ ia
hen annais sinulle Eleuen wedhen.
4:11 Sanoit henelle waimo/ HERRA/ eipä
sinulla ole/ milles amullat/ ia Lähde
ombi sywe/ Custa sis sinulla ombi se
Eleue wesi?
4:12 Ollecos swrembi/ quin meiden Ise
Jacob/ ioca meille tämen Lächten annoi?
Ja itze sijte ioij/ ia henen Lapsens ia
Carians?
4:13 Jesus wastasi/ ia sanoit henelle/
Jocainen quin iopi teste wedheste/ hen
iellens ianopi/
4:14 Mutta ioca sijte wedheste iopi/ ionga
mine annan henelle/ ei se ijancaikisesta
iano. Waan se wesi/ io'ga mine henelle
anna'/ se tulepi henes ydhexi Lächten
wedexi/ ioca cohopi ijancaikiseen
Elemehē'.
4:15 Sanoit se Waimo henelle/ HERRA/
Anna minulle se wesi/ etten mine ianoisi/
enge tulisi tenne amuldaman.
4:16 Sanoit Jesus henelle/ Mene/ cutzu
sinun Miehes/ ia tule tenne.
4:17 Waimo wastasi/ ia sanoit henelle/ Ei
ole minulla Mieste.
4:18 Sanoit Jesus henelle/ Oikein sine
sanoit/ Ei ole minulla Mieste/ Sille ette
wisi Mieste ombi sinulla ollut/ ia se ioca
sinulla nyt on/ ei ole sinun Miehes/ Sen
sine oikein sanoit.
4:19 Sanoit henelle waimo/ HERRA/ mine
näen/ ette sine olet yxi Propheta.
4:20 Meiden Iset ouat telle Worella
cumartaneet Ja te sanotta/ Ette

Jerusalemis ombi se Sija/ iossa pite
cumartaman.
4:21 Jesus sanoit henelle/ Waimo/ wsko
minua/ se aica tulepi/ ettei te telle
Worella/ eikä Jerusalemis Ise cumardha.
4:22 Ette te tiedhe/ mite te cumardhatte/
Mutta me tiedhem/ mite me cumardham/
Sille Terueys Juttaista ombi.
4:23 Mutta se hetki tulepi/ ia io nyt on/
ette ne totiset Cumartaiat pite Ise
cumartaman Henges ia Totudhes. Sille ette
Iseki tactopi sencaltaisita/ iotca hende
cumartaman pite.
4:24 Jumala ombi Hengi/ ia iotca hende
cumartauat/ heiden pite Henges ia
Totudhes hende cumartaman.
4:25 Sanoit henelle waimo/ Mine tiedhen/
ette Messias ombi tuleua/ ioca cutzutan
Christus. Coska se sama tulepi/ nin hen
ilmoittapi meille caiki.
4:26 Sanoit Jesus henelle/ Mine olen se
sama/ ioca sinun cansas puhun.
4:27 Ja iuri silloin tulit henen
Opetuslapsens/ ia ihmettelit/ ette hen site
waimo puhutteli. Eikengen sanonut
quitengan/ Mites kysyt? eli mites hende
puhuttelet?
4:28 Nin se waimo ietti Wesiastians/ ia
meni Caupungin/ ia sanoit nijlle Inhimisille/
4:29 Tulcat nekemen site Inhimiste/ ioca
minulle sanoit caiki mite mine tehnyt olen/
Olleco hen se Christus?
4:30 Nin he vloslexit Caupungist/ ia tulit
henen tygens.
4:31 Mutta sillewälil rucolit Opetuslapset
hende/ sanoden/ Rabbi/ szöö.
4:32 Nin hen sanoit heille/ Minulla ombi
Roca södhexeni/ iotca ette te tiedä.
4:33 Nin sanoit Opetuslapset keskenens/
Lienekö iocu henelle söteuete toonut?
4:34 Jesus sanoit heile/ Minun * Rocan
ombi se/ ette mine tegen henen tactons/

ioca minun lehetti/ ia teuten henen teghonsa.

4:35 Ettekö te sano/ Wiele nyt ouat Nelie Cwcautta nin tule Elon aica? Catzo mine sanon teille/ ylesnostacat teiden silmen/ ia catzocat wainioita. Sille ette he ouat io walkiat Elohon/

4:36 Ja ioca nijttepi/ se Palcan saapi/ ia cocopi Hedhelmen ijancaikisen Elemeen/ Senpäle ette se ioca kylue ia ioca nijtte/ ynne pite iloitzeman.

4:37 Sille ette tesse ombi se Puhe tosi/ Yxi kylue ia toinen nijtte.

4:38 Mine lehetin teijet nijttemen/ iota ette te ole tötetehnyt. Mwdh ouat tötetehnet/ ia te oletta heiden töihins siselle tulluet.

4:39 Nin vskoit monda Samaritani/ sijte Caupungist henen pälens/ sen waimon puhen tedhen/ ioca todisti/ Hen ombi minulle sanonut/ caiki mite mine tehnyt olen.

4:40 Coska nyt ne Samaritanit tulit henen tygens/ rucolit he hende/ ette hen tadhois wipy heiden tykenens. Ja hen wipyi sielle caxi peiue.

4:41 Ja palio enembi vskoit henen Sanans tedhen/ Ja sanoit sille waimolle/

4:42 Emme me nyt sillen vsko sinun puhes teden. Sille me olema itzeki cwlleet/ ia tiedhemme ette hen ombi totisesta Christus/ se mailman Wapattaija.

4:43 Mutta sitte cadhen peiuen peräst/ lexi hen sielde/ ia meni Galilean/

4:44 Sille ette itze Jesus todhisti/ ettei iocu Propheta isensmalla miten maxa.

4:45 Coska hen nyt tuli Galilean/ wanstanrupesit ne Galileuset he'de/ iotca nähnet olit caiki mite hen Jerusalemis Juhlana tehnyt oli/ Sille ette hekin mös/ olit Juhlal olleet.

4:46 Tuli sis Jesus tas Canan Galileas/

cussa hen oli wedest winan tehnyt.

4:47 Nin oli yxi Kuninganmies/ ionga Poica sairasti Capernaumis. Coska hen cwli/ ette Jesus oli tullut Judeast Galileahan/ meni he' hene' tygens Rwcoli he'de alastulema'/ ia para'daman hene' Poica's/ Sille ette hen oli colemallans/

4:48 Sanoi sis Jesus henelle/ Ellei te näe Mercki ia lhmeit/ nin ette te wsko.

4:49 Sanoi henelle se Kuninganmies/ HERRA/ alastule ennen quin minun Poican colepi.

4:50 Jesus sanoi henelle/ Mene/ sinun Poicas elepi. Se Mies wskoi sen Sanan ionga Jesus sanoi henelle/ ia meni.

4:51 Nin henen mensesens codhasit henen Paluelians henen/ ia ilmoitit henelle/ ia sanoit/ Sinun Poicas elepi.

4:52 Nin hen tutki heilde hetken/ mille hen parani. Ja he sanoit henelle/ Eilen seitzeme'nel hetkel ylenannoi wilutauti henen.

4:53 Nin lse sis ymmersi ette se hetki oli/ iolla Jesus sanoi henelle/ Sinun Poicas elepi. Ja hen wskoi ia caiki henen Honens.

4:54 Teme taas ombi se toinen Mercki/ ionga Jesus teki/ coska hen Judeast tuli Galilean.

** Minun Roocan) Mutta lsen tacto ombi ette Christusen Pijnan cautta piti Euangelium coco Mailmas sarnataman/ ioca silloin Käsis olis/ ninquin siloin mös Elon aica lehestui.*

V Lucu.

5:1 SEnielken oli Judasten Juhla peiue/ Ja Jesus ylesastui Jerusalemiin.

5:2 Nin ombi Jerusalemis sen La'maste' Honen tykene yxi La'micko/ ioca cutzutan Hebreaxi * Bethesda/ iolla oli wisi Waija/

5:3 ioissa macasi palio Sairaita Sokeita/
Ra'boia/ Haluatuita/ ne odotit wede'ck
lijumist/

5:4 Sille ette Engeli alasastui wissille aialla
siehe' Lammickoon/ ia pydhersi wedhen/
Joca nyt Ensimeisne/ wedhen pydhertyxen
ielken sinne siselle astui/ hen parani/
misse ikenens Taudhis hen oli.

5:5 Nin oli sielle yxi Mies/ ioca Cadhexan
neliettekymmende wootta oli Kipiä maanut.

5:6 Coska Jesus sai henen nähde/ cussa
hen macasi/ ia tunki ette hen io cauuan
oli sairastanut/ sanoit hen henelle/
Tactocos tulla teruexi?

5:7 Wastasi he'de se Sairas/ Herra/ Ei
minull ole ycten inhimist/ ette coska wesi
pydherthen/ ioca minun wiepi Lammickon/
Ja ennen quin mine tulen/ io ombi toinen
minun edelleni siselle astunut.

5:8 Jesus sanoit henelle/ Nouse yles/ ota
sinu' wootes ia mene.

5:9 Ja cochta se Inhiminen parani/ ia otti
henen wootens/ ia meni.

5:10 Ja se sama peiue oli Sabbathi. Sanoit
sis Jwttat sille/ ioca parattu oli/ Tenepene
ombi Sabbathi/ Ei nyt ole lupa canda
woodhettas.

5:11 Wastasi hen heite/ Joca minun
paransi/ se sanoit minulle/ Ota sinun
wootes ia mene.

5:12 Nin he kysyit henelle/ Cuca se
Inhiminen ombi/ ioca sinulle sanoit/ Ota
sinun wootes/ ia mene?

5:13 Mutta se ioca parattu oli ei tiennyt
kenge se oli/ Sille ette Jesus oli lymenyt/
ette Canssa nijn palio oli sijne Paicas.

5:14 Senperäst leusi Jesus henen Templis/
ia sanoit henelle/ Catzos/ sine olet
parattu/ Ele sillen syndi tee/ ettei iotakin
pahembi sinua codhaisi.

5:15 Nin se Inhiminen poismeni/ ia ilmoitti
Jwttaille/ Ette se oli Jesus/ ioca henen

paransi.

5:16 Ja senteden wihasit Jwttahat
Jesusta/ ia etzit hende tappaxens/ Ette
hen sencaltaisit teki Sabbathina.

5:17 Nin wastasi Jesus heite/ Minun Isen
haman tehen asti tekepi/ Ja mine mös
tegen.

5:18 Senteden sis Jwttat enämin etzit
hende tappaxens/ Ettei hen waan Sabbathi
rickonut/ mutta mös sanoit Isens Jumalaxi/
ia teki itzens Jumalan caltaisexi.

5:19 Nin wastasi Jesus ia sanoit heile/
Totisest totisest/ sano' mine teille/ Ei
taidha Poica itzestens miten tedhä/ waan
mite he' näkepi Isens tekeue'/ Sille ette
mite he' tekepi/ site sama mös Poica
tekepi.

5:20 Sille ette Ise racastapi Poica's/ Ja
osottapi caiki henelle/ mite he' itze
tekepi/ ia wiele swre'bita Töite hene' pite
osottama' henelle/ quin neme ouat/ Ette
teide' pite ihmectelme'.

5:21 Sille ette ninquin Ise ylesheräytte
Colleita ia wirgottapi/

5:22 Nin mös Poica wirgottapi ioita he'
tactopi.

5:23 Sille ettei Ise ketäke' domitze/ wan
caiken Domion a'noi Poialle/ Senpäle ette
caiki pite cu'nioitzema' Poica/ ninquin he
Ise cunnioitzeuat.

5:24 Joca ei Poica cunnioitze/ ei se mös
Ise cunnioitze/ ioca hene' lehetti. Totisest
totisest sano' mine teille/ Joca minu'
sanani cwle ia vsko sen ioca minun
lehetti/ henelle ombi ijancaikine' Eleme/
Ja ei tule Domion/ wan hen waelta
Colemasta Elemehen.

5:25 Totisest totisest sanon mine teille/
Ette hetki tulepi ia nyt io on/ ette ne
coolluet pite cwleman Jumalan Poian
änen/ Ja ne iotca sen cwleuat/ pite
eleme'.

5:26 Sille ninquin Isell on eleme itzesens/
nin hen mös annoi Poialle elemen itzesens
oleman/

5:27 Ja on mös henelle andanut woiman
domita/ sentäden ette he' on Inhimise' *
Poica.

5:28 Elket site imectelkö/ Sille ette hetki
tulepi/ Jossa caiki ne iotca Haudhois
ouat/ pite henen änens cwleman.

5:29 Ja pite edheskeumen/ iotca hyue
tehnet ouat/ Elemen ylesnousemiseen/
Mutta ne iotca paha tehnet ouat/ Domion
ylesnousemiseen.

5:30 Em mine woi itzesteni miten tehdä.
Ninquin mine cwlen nin mine domitzen/ ia
minun domion ombi oikeia/ Sille etten
mine etzi minun tactoni/ wan Isen tacto/
ioca minun lehettänyt ombi.

5:31 Jos mine itzesteni todistaisin/ nin ei
olisi minun todistuxen tosi/

5:32 Toinen ombi ioca todistapi minusta/
ia mine tieden ette henen todistuxens
ombi tosi/ ionga hen minusta todhista.

5:33 Te lehetitte Johannesen tyge/ ia hen
todisti totudhen.

5:34 Mutta em mine inhimiselde todistust
ota/ Wan sen mine sanon senpäle ette te
autuaxi tulisitta.

5:35 Hen oli palauainen ia paistauainen
Kynttele/ Mutta te tadoitta wehen aica
riemuita henen walkeudesans.

5:36 Mutta minulla ombi surembi todhistus
quin Johannesen todhistus. Sille ette ne
tegot iotca lse minulle annoi/ ette mine
ne teuteisin/ ne sama tegot iotca mine
teen todistauat minusta/ ette lse minun
lehetti.

5:37 Ja se lse ioca minun lehetti/ se
sama todista minusta. Eike te ole coskan
henen ändens cwlluet/ eike henen
mootons nähnyet.

5:38 Ja henen Sanans ei ole teisse

asuuainen/ Sille ettei te vsko site ionga
hen lehetti.

5:39 Tutkicata Ramatuita/ Sille te leudette
nijssse oleua' teillen ijancaikisen Elemen/
Ja ne ouat iotca todistauat minusta/

5:40 Ja ette te tado tulla minun tykeni/
että te saisitta Elemen.

5:41 Em mine Cunnia ota Inhimisilde/

5:42 Wan mine tunnen teien ettei teisse
ole Jumalan rackaus.

5:43 Mine tulin minun Iseni nimeen/ ia
ette te minua wstanrupe/ Jos toinen
tulepi Omalla nimellens/ site te
wstanrupiat.

5:44 Quinga te woitte vskoa/ iotka teiste
Cunnian keskenen otatte? Ja site Cunnia
ioca ainoast Jumalast tulepi/ ette te etzi?

5:45 Elket lwlko ette mine canna' teiden
pälen Isen edes/ ombi se ioca teiden
pälen candabi/ Moses/ ionga päle te
toiuotta.

5:46 Sille ios te olisitta vskonett Mosesen/
Nin te olisitta mös minun vskoneet/ Sille
ette minusta hen on kirioittanut.

5:47 Jos ette te hene' kirioituxians vsko/
Quinga te minun sanani vskotta?

** Bethesta. Se on Somexi Spitali/ iossa ne
waiwaset coriatan ioca sen Lammicon
tykene oli/ cussa ne wffrattawaiset
Carizat caittijn Ja ne Sairat senkaltaista
Hyue teko odhotit.*

** Ette hen Inhimisen poica on.*

*Se Domio pite iulkisesta pidhettemen
caikein Inhimisten edhes/ Sentedhen tule
mös sen Domarin Inhimisse olla/ ionga
iocu nädhe taita/ Ja nin mös Jumalan/
ette henen pite Jumalan Domio Stolin päle
istuman.*

VI Lucu.

6:1 SEn ielken meni Jesus ylitze sen Galilea' mere' quin on Tyberian caupungin tykene.

6:2 Ja seurasi hende palio Cansa/ Sentedhen ette he näit henen merkins/ iotka hen teki Sairasten päle.

6:3 Nin Jesus ylesmeni ydhen woren päle ia istui sielle henen Opetuslastens cansa.

6:4 Nin lehestui Judasten Pesieis Juhla peiue.

6:5 Coska sis Jesus ylesnosti silmens/ ia neki palio Canssa tuleua' henen tygens/ sanoi hen Philippuselle/ Custa me ostamme Leipie ette neme saisit södhe?

6:6 Mutta sen hen sanoi kiusaten hende/ Sille hen kyllä tiesi mite henen tekemen piti.

6:7 Wastasi Philippus hende/ Cadhe' sadhan penningin Leiuet ei teudhyisi heidhen/ ette itze cukin wehengi sais.

6:8 Sanoi yxi henen Opetuslapsista's henelle/ Andreas Simon Petarin welij/

6:9 Tesse on yxi pilti iolla on wisi Ohraista leipe ia caxi Cala/ Wan mite neme ouat neinen palion keskene?

6:10 Mutta Jesus sanoi/ Asettaca Canssa atrioitzeman. Ja sijne paicas oli palio Roho. Nin sis atrioitzit lehes wisi tuhatt Mieste.

6:11 Nin Jesus Otti leiuet/ kijtti ia a'noi Opetuslapsille/ Mutta opetuslapset iagoit nijlle atrioitzeuille. Samallamoto mös Caloista nin palio quin he' tactoi.

6:12 Coska he nyt raitut olit/ sanoi he' opetuslapsille's/ Cootcat ne murut quin ieit/ ettei ne huckuisi.

6:13 Nin he cokosit/ ia teutit caxitoistakyme'de Corij muruilla/ widest Ohraisest leiuest/ iotca liaxi olit nijlde quin atrioitzit.

6:14 Coska sis ne inhimiset sen merkin neit io'ga Jes9 teki/ sanoit he/ Teme ombi wissist se Propheta ioca tuleua oli Mailman.

6:15 Coska sis Jesus tunsu ette he tadhoit tulla ia otta henen/ ia tedhe henen Kuningaxi/ lymui hen tas worelle yxinens.

6:16 Mutta coska ecto tuli/ alasastuit henen Opetuslapsens Mere' tyge/ ia astuit Hacten/

6:17 Ja menit ylitze meren/ Capernaumin pein/ ia io pimie oli tullut. Ja ei Jesus ollut heiden tygens tullut.

6:18 Mutta Meri paisui surest ilmast/

6:19 Coska he nyt olit soutanet lehes wisi colmatt eli colmekymende wacomitta/ neit he Jesusen keuuen meren päle ia läheneuen hactia/ Ja he peliestyit.

6:20 Nin sanoi hen heille/ Mine olen/ Elke pelietkö.

6:21 Nin he tactoit otta henen Hacten. Ja cocta sillens oli se haxi man tykene/ iohonga he menit

6:22 Toisna peiuen/ coska se Canssa/ ioca seisoi sillepolet Merta neki ettei sielle ollut mwta Hacte/ quin se yxi/ iohonga henen Opetuslapsens olit astuneet/ ia ettei Jesus ollut Hacten astunut henen Opetuslastens cansa/ waan ainoat henen Opetuslapsens olit poismennet.

6:23 Mutta mwdh Hahdet tulit Tiberiast lehes site paicka/ cussa he olit sönet leipe/ sijttequin HERRA oli kijttenyt.

6:24 Coska nyt se Canssa sen näki/ ettei Jesus sielle ollut/ eikä henen Opetuslapsens/ astuit he mös Hacten/ ia tulit Capernaumin/ Jesusta etzijen.

6:25 Ja quin he leusit henen sildepolen Merta/ sanoit he henelle/ Rabbi/ Coskas tenne tulit?

6:26 Wastasi Jesus heite/ ia sanoi/ Totisest totisest sanon mine teille/ Ette te

minua senteden etzi/ että te merki neit/
waan senteden/ ette te Leiuiste sötite/ ia
oletta rautut.

6:27 Tehket roca/ ioca ei catua/ waan
site ioca pysypi ijancaikiseen Elemeen/
ionga Inhimisen Poica ombi teille andaua/
Sille ette sen saman ombi Ise Jumala *
insiglanut.

6:28 Nin sanoit he henelle/ Mite meiden
pite tekemen/ ette me taidhaisim tehdä
Jumalan töite?

6:29 Wastasi Jesus ia sanoit heille/ Se
ombi Jumalan töö/ Ette te vskotta sen
päle/ ionga hen lehetti.

6:30 Nin sanoit he henelle/ Mite merki sis
sine teget/ ette me näkisim/ ia vskoisim
sinun päles? Mites teget?

6:31 Meiden Iset sötit Manna Corues/
ninquin kirioitettu ombi/ Hen annoi heille
Leiuen Taiuahast södhexens.

6:32 Nin sanoit Jesus heille/ Totisest
totosest sanon mine teille/ Ei Moses
andanut teille site Leipe Taiuahast/ Mutta
minun Isen andapi teille sen totisen Leiuen
Taiuahast.

6:33 Sille ette se ombi Jumalan Leipe/
ioca Taiuahasta alastule/ ia Mailmalle
Elemen andapi.

6:34 Nin sanoit he henelle/ HERRA/ Anna
meille aina site Leipe.

6:35 Mutta Jesus sanoit heille/ Mine olen
Elemen Leipe/ Joca minun tykeni tule/ ei
hen iso/ ia ioca minun päleni vsko/ ei
hen coskan iano.

6:36 Mutta mine sanoin teille/ Että te mös
näitte minun/ ia ette sijtteken wsko.

6:37 Caiki mite minun Isen andapi minulle/
se tule minun tykeni/ Ja ioca minun
tykeni tule/ em mine site poisheite.

6:38 Sille mine alasastuin Taiuahast ei ette
mine teen iota mine tahdon waan iota se
tacto ioca minu' lehetti.

6:39 Se on minu' Iseni tacto ioca minu'
lehetti/ ettei minu' pide miten nijste
caikista cadottama' quin hen minulle
andoi/ mutta ne minun pite
ylesheräytteme' Wimeis peiuenä.

6:40 Teme nyt ombi henen tactons/ ioca
minun lehetti/ ette Jocainen quin näke
Poian/ ia wsko henen pälens/ henelle pite
oleman ijancaikinen Eleme. Ja minun pite
hende ylesheräyttemen Wimeis peiuenä.

6:41 Nin napitzit Juttat site ette hen
sanoit/ Mine olen se leipe/ ioca alastulin
Taiuahast/

6:42 ia sanoit/ Eikö teme ole Jesus
Josephin Poica/ ionga Isen ia Eitin me
tunnema? Quingasta hen sis sanopi/ Mine
olen allastullut Taiuahast?

6:43 Wastasi Jesus ia sanoit heille/ Elket
napitzco keskenen/

6:44 Eikengen taidha minun tykeni tulla/
ellei Ise/ ioca minun lehetti/ wedheisi
hende/ Ja minun pite hende
ylesherättemen Wimeis peiuenä.

6:45 Se on Prophetis kiriotettu/ Heiden
pite caiki Jumalalda opetetuxi tulema'.
Senteden/ iocaine' quin sen Iselde ombi
cwillut ia oppenut/ hen tule minun tykeni.

6:46 Ei nijn ette iocu ombi Isen nähnyt/
waan se/ ioca ombi Jumalast/ se ombi
Isen nähnyt.

6:47 Totisest totisest sano' mine teille/
Joca minun päleni vskalta/ henelle ombi
se ijancaikinen Eleme.

6:48 Mine olen se Elemen Leipe.

6:49 Teiden Iset sötit Manna Corues/ ia
colit.

6:50 Teme ombi se Leipe/ ioca alastuli
Taiuahast/ senpäle ette cuca sijte söpi/ ei
henen pide coleman.

6:51 Mine olen se eleue Leipe/ ioca
alastuli Taiuahast/ se quin teste Leiueste
söpi/ hen elepi ijancaikisest. Ja se Leipe

ionga mine annan/ se ombi minun Lihan/
ionga minun pite andaman Mailman
Elemen edest.

6:52 Nin * ritelit Juttat keskenens/
sanoden/ Quinga taitapi teme anda Lihans
meille söte?

6:53 Sanoi Jesus heille/ Totisest totisest
sano' mine teille/ Ellei te söö Inhimisen
Poian Liha/ ia ioo henen Wertans/ nin ei
ole teisse Elemetä.

6:54 Joca minun Lihani sööpi/ ia ioo
minun Wereni/ henelle on ijancaikinen
Eleme/ Ja minun pite hende
ylesheräyttemen Wimeis peiuenä.

6:55 Sille ette minun Lihan ombi se
totinen Roca/ Ja minun Weren se totinen
Joma.

6:56 Joca söpi minun Lihani/ ia ioo
minun Wereni/ hen ombi minus/ ia mine
henes.

6:57 Ninquin se eleue Ise minun lehetti/ ia
mine elen Ise tedhen. Nin mös se/ ioca
minun sööpi/ henen pite mös elemen
minun techten.

6:58 Teme ombi se Leipe/ ioca Taiuahast
alastuli/ Ei ninquin teiden Iset söit Manna/
ia colit/ Joca temen Leiuen söpi/ henen
pite elemen ijancaikisest.

6:59 Neite hen sanoi Sinagogas/ coska
hen opetti Capernaumis.

6:60 Monda sis henen Opetuslapsistans/
iotca temen cwlit/ sanoit/ Teme on yxi
coua Puhe/ Cuca sen woipi cwlla?

6:61 Mutta quin Jesus tiesi itzelens/ ette
henen Opetuslapsens sijte napitzit/ sanoi
hen heille/ * Pahoittaco teme teite?

6:62 Mite sis/ ios te saat nähdä Inhimisen
Poian ylesastuuan sinne/ cussa hen oli
ennen?

6:63 Hengi ombi se/ ioca wirghotta/ Ei
Liha miten autta. Ne sanat/ iotca mine
puhun teille/ ouat Hengi ia Eleme/

6:64 Mutta monicadha teiste ouat/ iotca
ei vskoo. Sille ette Jesus kyllä tiesi
alghusta/ iotca eiuet vskoneet/ ia cuca
henen oli petteuä.

6:65 Ja hen sanoi/ Senteden mine sanoin
teille/ Ettei kengen woi tulla minun tykeni/
ellei henelle se anneta minun Iseldeni.

6:66 Sijte samast aijast/ Monda henen
Opetuslastans poismenit/ ia ylenannoit
henen/ eikä mös enämbete henen
cansans waelluet.

6:67 Nin sanoi Jesus nijlle
cadeltoistakymmenelle/ Tadhottaco teki
mös poismennä?

6:68 Wastasi hende Simon Petari/ HERRA/
kenenge tyge me meneme? Sinulla ombi
sen ijancaikisen Elemen Sanat.

6:69 Ja me vskoma/ ia olem
ymmerteneet/ Ette sine olet Christus se
eleuen Jumalan Poica.

6:70 Jesus wastasi heite/ Engö mine teite
Cactatoistakymende vloswalinnut/ Ja yxi
teiste ombi Perkele?

6:71 Mutta sen hen sanoi Judasest
Simonin poiast Ischariotist. Sille ette hen
oli henen petteueinen/ ia se oli yxi nijste
Cadhestatoistakymmeneste.

** Insiglanut eli merkinyt) Se on/ Pyhelle
Hengelle lahioittanut/ hanginud/ ia
walmistanut/ ette hen yxinens caikein
edhes Mestarixi ia Autaixi asetettu ia
annettu on/ ionga ielkin iocaitzen pite
henens oendaman/ souittaman ia pitemen.*

** Nijn rijtelit Juttat) Teme Cap. Ei puhu
Leiuen eike winan Sacramentist/ waan
Hengelisesta sömisest/ se on/ vskosta/
ette Christus totinen Jumala ia totinen
Inhiminen/ henen Werens meidhen
edhesten vloswodhatti.*

** Pahoittaco) Jos teme teite pahoitta ette
mine nyt neite puhun teidhen cansan*

*Maan päle/ quingasta sijtte tapactu/
coska mine Taiuasta hallitzen/ ia ne sanat
pääten ia teuten.*

VII. Lucu.

7:1 Sltelihin waelsi Jesus Galileas/ Sille ettei hen tactonut waelda Judeas/senteden ette Juttat pydhit hende tappa.
7:2 Nin oli iuri lesse Judasten Lechtimaian Juhla peiue.
7:3 Nin sanoit henen Weliens henelle/ Mene telde/ ia mene Judean/ ette mös sinun Opetuslapses näkisit sinun Töös/ iotcas teet/ Sille ei kengen sala miten tee/ ia tachtu itze iulki olla.
7:4 Jos sine nämet teet/ nin iulghista itzes Mailman edes.
7:5 Sille ettei henen Weliensseckä vskonuat henen pälens.
7:6 Nin sanoit Jesus heille/ Ei ole minun aican wiele tullut/ waan teidenaican ombi aina walmis.
7:7 Ei woi Mailma teite wihata/ mutta minua hen wihapi/ Sille ette mine kannan todhistusta henest/ Ette henen Tööns ouat pahat.
7:8 Menget te yles telle Juhla peiuelle/ Em mine wiele tadho ylesmenne telle Juhlalle/ sille ettei minun aican ole wiele nyt teutetty.
7:9 Mutta coska hen neite oli heille sanonut/ ijei he' Galilean.
7:10 Nin coska hene' Weliense olit ylesmennet/ Nin hen mös ylesmeni Juhlalle/ei iulkisest wan ninquin sala.
7:11 Nin Juttat etzit henen ielkijns Juhlana ia sanoit/ Cussa hen on?
7:12 Ja oli yxi swri napistos Canssan keskene/ Sille mutomat sanoit/ Hen on hyue. Ja mutomat sanoit/ Ei/ Wan hen

wiettele Canssa.
7:13 Mutta ei quitengan yxike puhunut iulkisest heneste Juttain pelgontedhen.
7:14 Mutta coska io poli Juhla oli ioutunut/ ylesastui Jesus Templijn iaopetti.
7:15 Ja Juttat ihmectelit sanoden/ Quinga teme Kiria taita ettei hen oleoppenut?
7:16 Wastasi Jesus ia sanoit heille/ Minun opetuxen ei ole minun/ mutta senioca minun lehetti.
7:17 Jos iocu tahto henen mielense nouta/ henen pite tundeman ios teme opetus on Jumalast/ eli ios mine puhun itzesteni.
7:18 Joca itzestens puhupi se etzi oma cunniatans. Mutta ioca etzi sen cunniata ioca henen lehetti/ se on waca/ ia ei ole henes wärytte.
7:19 Eikö Moses andanut teille Laki/ ia ei kengen teiste Laki töillens * teutenyt? Mixi te etzitte minua tappaxenne?
7:20 Wastasi Canssa ia sanoit/ Sinulla ombi Perkele/ cuca sinua etzitappaxens?
7:21 Wastasi Jesus ia sanoit heille/ Yden tön mine tein ia site te caikiimehtelette/
7:22 Senteden Moses andoi teille Ymberileicauxen/ ei ette se Moseselda oli/ Wan Iselde/ ia quitengin te ymberinsleicatte Inhimisen * Sabbatthina.
7:23 Jos nyt Inhiminen ymberileicauxen otta Sabbatthina/ senpäle ettei MosesenLaki pideisi rikottaman/ Nerkestytteko te minua ette mine coco Inhimisenparansin Sabbatthina?
7:24 Elket domitco nekymisen ielkin/ wan domitca oikea domio.
7:25 Sanoit sis mwtamat nijste Jerusalemitanist/ Eikö teme se ole iota heezit tappaxens?
7:26 Ja catzo hen puhu rohkiast Ja ei he henelle miten puhu. Tieteneuetkömeiden Ylimeiset todexi ette hen ombi wissi se

Christus?

7:27 Mutta me tiedeme custa teme ombi Wan custa Christus tulepi ei kengentiedhe custa hen on.

7:28 Nin hwsì Jesus Templis/ opetti ia sanoì/ Ja/ te tunnète minun/ ia tiedette custa mine olen/ Ja em mine ole tullut itze minustani/ mutta se on waca ioca minun lehetti/ iota ette te tunne/

7:29 Mutta mine tunnen henen/ Sille ette mine olen henest/ Ja hen minunlehetti.

7:30 Sijtte he etzit hende käsittexens/ Wan eikengen laskenut kättense henen pälens/ Sille etteì henen aicans wíele ollut tullut.

7:31 Mutta palio cansast vskoit henen pälens ia sanoit/ Coska Christus tulepítehnekö hen enemèn Tunnustäcti quin teme tehnyt on?

7:32 Nin culit ne Phariseuset ette Canssa napsit sencaltaisita henest. Ninne Phariseuset ia ylímèiset Papit lehetit Palueliat hende kijniottaman.

7:33 Nin sanoì Jesus heille/ Wíele mine olen yrielde teiden cansan/ ia nijnmenen henen tygens ioca minun lehetti/

7:34 Teiden píte etzimen minua ia ei leutemen/ ia cussa mine olen ette te woisinne tulla.

7:35 Nin sanoit Juttat keskenens/ Cuhunga hen menepi etteì me hende leude?Mennekö hen Pacanadhen secaaì iotca sielle ia telle haiotetut ouat/ ia ope ttamanheite?

7:36 Mike puheita teme on quin hen sanoì/ Teidhen píte etzimen minun ielkijniia ei leutemen minua/ Ja cussa mine olen/ ette te woi sinne tulla?

7:37 Mutta wímèisse swrna Juhla peiuenä seisoi Jesus ia husi sanode' Jocaianopi se tulcan minun tykeni ia ioocan.

7:38 Joca vsko minu' päleni ninquin

Ramattu sano/ Hene' Cohdustans pitewotama' Eleue' wedhen wirdhat.

7:39 Mutta sen hen sanoì sijte Hengest ionga henen wskolisens piti saman. Sille etteì se Pyhe Hengi wíele silloin ollut sapualla/ Senteden etteì Jesus wíele ollut Kircastettu.

7:40 Monda sis Canssasta iotca Temen puhen culit/ sanoit/ teme ombi wíssistxyi Propheta.

7:41 Mwtomat sanoit teme on Christus. Mutta monicadhat sanoit/ Tulleco Christus Galileast?

7:42 Eikö Ramatto sano Ette Christusen píte tuleman Daudin Siemenest/ iasijte Bethlehemin Caupungist cussa Daud oli/ Christus on tuleua?

7:43 Nin nousi yxi rijta/ Cansan seas henen täctens/

7:44 Ja monicadat tahdoit henen kijniotta/ waan eikengen laskenut kättense henen pälens.

7:45 Nin tulit sis palueliat Phariseusten ia Ylímèisten Pappien tyge/ Ja hesanoit heille/ Mixei te hende toonet tenne?

7:46 Nin Palueliat wastasit/ Ei ikenens ole Inhiminen nein puhunut quin teme Mies puhupi.

7:47 Nin wastasit Phariseuset heite/ Olettaco te mös wíetellyt?

7:48 Olleco iocu Pämíehiste wskonut henen pälens/ taicka Phariseusista?

7:49 Wan teme cansa ioca ei taida Laki/ ouat kirotut.

7:50 Nin sanoì heille Nicodemus/ se ioca öelle oli tullut henen tygens/ iocayxi oli heiden Lugustans/

7:51 Domitzeco meidhen Laki iongun inhimisen ennen quin se cwltahan ia sadhantiete mite hen teki?

7:52 He wastasit ia sanoit henelle/ Olecko sine mös yxi Galilealainen? Tutkiia näe

ettei Galileast ole ycten Prophetat ylestullut.

7:53 Ja nin itzecuki meni cotijans.

** Teuttenyt Töillens Se on ninquin Roma
8. Site quin Laki ei woinutEdhestootta
(Senuoxi ette hen oli heickounnut Lihasta)
sen Jumala teki.* Sabbathi pitemen/ se on
Mosesen Laki/ Mutta Ymberileicaus ombi
Isedhen/ Laki Taisi olla/ ette ne olit
wastoin toinen toistans Sille/ coska iocu
Sabbathina itzens ymberinsleickautta/ nin
hen sen Töen cansa Sabbathin ricko/
sijne sis he toinen toisens wastan ouat.Sen
tedhen nyt Lain teuttemys ei ole
Bockstauisa wan Hengese.*

VIII Lucu

8:1 MUtta Jesus wloslexi Olio mäelle/

8:2 ia warhan Homeltan hen iellens tuli
Templin/ ia caiki Canssa tuli henen
tygens/ Ja hen istui ia opetti heite.

8:3 Mutta ne Kirianoppenet ia Phariseuset
toidh ydhen Waimon henen tygensHorissa
kijniotetun/

8:4 Ja quin he olit henen keskelle
seisettanet/ sanoit he henelle/
Mestari/teme Waimo on iuri nyt Horissa
kijniotettu.

8:5 Mutta Moses on Lais meite keskenyt/
ette semmotoiset pideis
kiuillesurmattaman/

8:6 Mite sis sine sanot? Mutta sen he
sanoit kiusaten hende/ Ette he
woisitcanda henen pällens.

8:7 Nin Jesus alaskumarsi itzens ia kirioitti
Sormellans mahan. Coska he nyt hoghit
hende kysymen/ oiensi hen itzens ia sanoit
heille. Joca teiste on ilman synnite/ se
Ensin heitteken kiuen henen pällens.

8:8 Ja taas hen alaskumarsi itzens/ ia

kirioitti mahan.

8:9 Coska he temen cwlit/ lexit he wlos
ieristens/ yxi toisen ielken/ Ruueten nijste
Wanhimista/ ia Jesus ieij yxinens ia se
Waimo keskelleseisoin.

8:10 Mutta coska Jesus itzens oiensi/ ia
eiketen nähnyt paitzi sen Waimon/ sanoit
hen henelle/ Waimo/ cussa ouat ne sinun
pälecandaias? Ongo kengensinun Dominut?

8:11 Sanoit hen/ HERRA eikengen. Nin
Jesus sanoit/ Em mös mine sinua
Domitze/ Mene/ia ele sillen syndi tee.

8:12 Taas puhui Jesus heille ia sanoit/
Mine olen Mailman Walkeus/ ioca minua
seura/ ei hen Pimeydes Waella/ Mutta
hen saapi Elemen Walkeiun.

8:13 Nin sanoit Phariseuset henelle/ Sine
todhistat itzestes/ sinuntodistoxes ei ole
tosi.

8:14 Jesus wastasi ia sanoit heille/ Waicka
mine itzesteni todhista'/ nin o'bi minu'
todhistoxen tosi/ Sille mine tiedhen custa
mine tulin/ iacuhunga mine menen/

8:15 Mutta ette te tiede custa mine tulen/
ia cuhunga mine menen.

8:16 Te domitzetta Lihan ielken/ Em mine
keteken Domitze. Mutta waicka mine
Domitzisin/ nin minun Domion on tosi/
Sille em mine ole yxinen/ Muttamine ia lse
ioca minun lehetti.

8:17 Nin on mös kirioitettu teiden Laissa
Ette cahden Inhimisen todistus ontosi.

8:18 Mine se ole'/ ioca itzesteni
todhistoxen kannan/ ia se lse ioca
minunlehetti todhista mös minusta.

8:19 Nin he sanoit henelle/ Cussa sinun
lses ombi? Jesus wastasi/ Eike te tunne
minua/ eike minun lsen/ Jos te minun
tu'disitta/ nin te möstu'disitta minun lsen.

8:20 Nämet sanat puhui Jesus Wffriarkun
tyken opettain Templiss/ Ja eikengen
hende kijnioittanut/ Sille ettei henen aicans

olut viele tulut.

8:21 Nin sanoit Jesus taas heille/ Mine poismenen/ ia te etzitta minua/ ia teiden pite coleman teiden synnisen. Cuhunga mine menen/ ette te voitulla.

8:22 Nin sanit Juttat/ Tappaneko hen itzens/ Sille hen sano/ Cuhunga minemenen/ ette te woi tulla?

8:23 Ja hen sanoit heille/ Te oletta alahalda/ ia mine olen ylehelde. Te oletta teste Mailmasta/ em mine ole teste Mailmasta.

8:24 Senteden mine sanoin teille/ Ette teiden pite coleman teiden synnisen/ Sille ellei te wsko ette Mine se olen/ nin teiden pite coleman teidensynnisen.

8:25 Nin sanoit he henelle/ Cuca sine olet?

8:26 Ja Jesus sanoit heille Ensin se/ ioca puhun teille/ Palio minulla ombi teiste puhumist ia Domitzemist/ Waan se on waca/ ioca minun lehetti ia mite mine olen henelde cwllut/ nijte mine puhun Mailmas.

8:27 Eiuet he ymmertenet/ ette hen puhui heille lsest.

8:28 Sanoit sis Jesus heille/ Coska te Inhimisen Poian ylennett/ silloin te ymmerdhett ette mine se olen/ ia ettei mine itzesteni miten tee/ Waanninquin lse ombi minun opettanut nijte mine puhun/

8:29 Ja se ioca minun lehetti/ ombi minun cansan. Ei lse iete minu yxinen. Sille ette mine teen aina mite henen kelpa.

8:30 Quin hen neite puhui/ vskoit moni henen pällens.

8:31 Nin sanoit Jesus nijlle Juttaille iotca henen pällens vskoit/ Jos te pysytte minun Puhesani/ nin te oletta totisest minu' Opetuslapseni/ iateiden pite totudhen ymmertemen/

8:32 Ja se Totuus pite teijen wapactaman.

8:33 Nin he wastasit hende/ Me olema Abrahamin Siemen/ ia emme me ole coskankenengen Oriana olleet/ Quinga sis sine sanot/ Teiden pite wapadhexi tuleman?

8:34 Jes9 wastasi heite/ ia sanoit/ Totisest totisest sano' mine teille/ Ette iocainen quin synnin tekepi/ hen ombi synnin Oria.

8:35 Mutta Oria ei pysy ijancaikisesta Honesa/ Poica pysypi ijancaikisesta.

8:36 Jos sis Poica teite wapaxi teke/ Totisest te oletta wapaat.

8:37 Mine tiedhen ette te oletta Abramin Siemen/ waan te etzitta minua colettaxen/ Sille ettei minu' Puheni ole sija teisse.

8:38 Mine puhun mite mine olen nähnyt lseni tykene/ Ja te teet mite te olettanähnyt teiden lsene tykene.

8:9 He wastasit ia sanoit henelle/ Abraham on meiden lse. Sanoit Jesus heille/ Jos te Abrahamin Lapset olisitta/ nin te tekisitte Abrahamintöite/

8:40 Mutta nyt te etzitta minua tappaxen/ site Inhimist/ quin olen Totudhen teille puhunut/ ionga mine cwlin Jumalalda/ Ei Abraham site tehnyt/ Teteet teide' lsen tekoi.

8:41 Nin sanoit he henelle/ Emme me Äperenä ole syndynet/ Yxi lse meille ombi/ Jumala.

8:42 Jesus sanoit heille/ Jos Jumala olis teiden lsen kyllä tosin te minua Racastaisit. Sille ette Jumalasta mine wloslexin ia tulit/ Sille/ emmine ole itzesteni tullut waan hen minun lehetti/

8:43 Mixei te tunne minun Puhettani? Sille ettei te woi cwlla minun Puhettani.

8:44 Sijte lseste Perkelest te oletta/ Ja teiden lsen himot te tadhotta nouta. Hen ombi Miehentappaija alwsta ollut Ja ei pysynyt Totudhes/ Sille ettei henes ole

Totutta. Coska hen Walhen puhupi/ nin hen puhu omastans/ Sille ette he' on yxi Walechtelia/ ia sen saman lse.
8:45 Mutta senteden ette mine sanon teille Totudhen/ ette te minua wsko.
8:46 Cuca teiste nuchtele minua synnin tedhen? Mutta ios mine nyt sanonteille Totudhen/ mixei te vsko minua?
8:47 Joca Jumalasta ombi/ se cwle Jumalan sanat/ Senteden ette te cwle/ silleettei te Jumalasta ole.
8:48 Nin wastasit Juttat/ ia sanoit henelle/ Emmekö me oikein sano/ Ette sineolet yxi Samaritanus/ ia sinulla on Perkele?
8:49 Jesus wastasi/ ia sanoit/ Ei minulla ole Perkele/ Waan mine cunnioitzen minun lseni/ ia te häueisett minua.
8:50 En mine etzi oman Cunniani ielkin/ ombi yxi ioca site kysy ia domitze.
8:51 Totisest totisest sano' mine teille/ Se quin minun Sanani kätke/ eihenen pide Colemanä näkemen ijancaikisest.
8:52 Nin Juttat sanoit henelle/ Nyt me ymmersim ette sinulla on Perkele. Abraham on collut/ ia Prophetat/ ia sine sanot/ Se ioca kätke minun Sanani/ ei pide henen maistaman Coleman ijancaikisesta.
8:53 Olecos swrembi quin Abraham meiden lsen/ ioca coollut on? ia Prophetatouat colleet. Mixi sine itzes teet?
8:54 Jesus wastasi/ Jos mine itzeni cunnioitzen/ nin minun cunnian ei miten ole/ Minun lsen ombi se ioca minun cunnioitze/ Jonga te sanotta teiden Jumalan oleuan/ ia ette te hende tunne/ Mutta mine henen tunnen/
8:55 Ja ios mine sanoisin ettei mine hende tu'disi/ nin mine olisin Walechtelia/ quin teki. Mutta mine tunne' hene'/ ia kätken henen Sanans.
8:56 Abraham teiden lsen iloitzit/ ette

hene' piti näkeme' minun peiueni/ hen näki sen/ ia ihastui.
8:57 Nin sanoit Jutat henelle/ Etpä sine wiele ole wijsikymende aijastaicawanha/ ia sine olet nähnyt Abrahamin?
8:58 Sanoi Jesus heille/ Totisest totisest sanon mine teille/ Ennenquin Abraham olican/ olen mine.
8:59 Nin he sis poimit kiui laskettaxens hende. Mutta Jesus lymyi/ iawlosmeni Templist.

IX Lucu.

9:1 JA Jesus Ohitzekieudhen näki ydhen Inhimisen/ ioca oli Sokiana syndynyt/
9:2 Ja henen Opetuslapsens kysyt henelle ia sanoit/ Mestari/ Cucasynditeki/ Temekö/ taica henen Wanhemans/ ette henen piti Sokiana syndymen?
9:3 Jesus wastasi/ Eike teme synditehnyt/ eike henen Wa'hembans/ Muttasempäle ette Jumala' töödh pite henes ilmoitettaman.
9:4 Minun tule tehdä henen Tööns ioca minun lehettenyt on/ nincauuan quin peiue ombi. Öö tule/ coska eikengen woi töte tehdä.
9:5 Nincauuan quin mine olen Mailmas/ nin mine olen Mailman Walkeus.
9:6 Coska hen temen oli sanonut/ sylki hen Maan päle/ ia teki loghan syliest/ ia woiteli loghalla sen Sokian silmet/
9:7 Ja sanoit henelle/ Mene ia pese sinus Silohan Lammikos (se on tulkittu) lehetetty. Nin hen meni/ ia pesi itzens/ ia tuli näkeuexi.
9:8 Nin Naburit ia iotka henen ennen nähnett olit/ ette hen oli Kerijeä/ sanoit/ Eikö teme se ole ioca istui ia Keriesi? Mutomat sanoit/ Se henon.
9:9 Mutta mutomat taas/ Hen on henen

motoisens. Hen itze sanoi/ Mine seolen.
 9:10 Nin sanoit he henelle/ Quinga sinun Silmes aukenit?
 9:11 Wastasi hen ia sonoi/ Se Inhiminen/ ioca Jesus cutzutan/ teki Loghan ia woiteli minun Silmeni/ ia sanoi minulle/ Mene Silohan Lammickolle/ iapese sinus.
 9:12 Ja quin mine menin/ ia pesin minun/ nin mine sain näkyni. Nin he sanoit henelle Cussa hen on? Hen sanoi/ Em mine tiedhe.
 9:13 Nin he weit sen ioca oli cauan Sokia ollut/ ninen Phariseusten tyge/
 9:14 ia oli se ydhen Sabbathin peiuen pälle/ coska Jesus teki Loghan/ iaauasi henen Silmens.
 9:15 Taas ne Phariseuset kysyit henelle/ Quinga hen oli näkyns saanut. Nin hen sanoi heille. Loghan hen pani minun Silmeini päle/ ia mine pesin minuni/ ia nyt näen.
 9:16 Nin sanoit mutomat nijste Phariseusist/ Ei oli teme Inhiminen Jumalast/ Sille ettei hen pidhe Sabbathia. Ja mutomat sanoit/ Quinga taita yxi Syndinen Inhiminen neita Mercki tedhä? Ja tuli yxi Rijta heidenkeskenens.
 9:17 Nin he taas sanoit Sokialle/ Mite sine sanot henest/ ette hen on auanut sinun Silmes? Nin sanoi hen/ Yxi Propheta hen ombi.
 9:18 Mutta ei Juttat wskonet heneste/ ette hen oli Sokian ollut/ ia näkeuexi tullut/ sijhenasti quin he cutzuit henen Wanhemans/ ioca nägönssaanut oli/
 9:19 ia he kysyit heille/ sanoden/ Temecö teiden Poican on/ io'ga te sanott Sokiana syndyneen? Quinga hen nyt näke?
 9:20 Henen wanhemans wastasit/ ia sanoit/ Me tiedhem ette teme ombi meiden Poican/ ia ette hen Sokiana on syndynyt/

9:21 mutta quinga hen nyt näke/ site emme me tiedhä/ Eli kenge henen Silmens auasi/ emme me tiedhä. Henelle o'bi kijlle ike/ kysyket henelde/ puhucan itze edestens.
 9:22 Neite sanoit henen Wanhemans/ sille ette he pelkesit Juttait. Sille ette io olit Juttat keskenens nin päätenyet/ Ette ios iocu piti hene' tunnustama' Christusexi/ se pite wlosheitetemen Sinagogista.
 9:23 Senteden sanoit henen Wanhemans/ Henelle ombi kyllä ike/ kysykä henelle.
 9:24 Nin he taas cutzuit sen Inhimisen/ ioca Sokian oli ollut/ ia sanoit henelle/ Anna Jumalan cunnia/ Me tiedhem ette teme Inhiminen onsyndinen.
 9:25 Hen wastasi ia sanoi/ Olleco hen Syndinen/ em mine tiedhä/ Ydhen mine tiedhen ette mine olin Sokia/ ia nyt näen.
 9:26 Sanoit he taas henelle/ Mite hen sinun teki? Quinga hen auasi sinun Silmes?
 9:27 Hen wastasi heite/ Mine sanoin nyt teille/ eikö te cwlleet? Mixi te taas tadhott site cwlla? Tadhottaco te mös olla henen Opetuslapsens?
 9:28 Nin he kiroilit hende ia sanoit/ Ole sine henen Opetuslapsens/ Me olema Mosesen Opetuslapset/
 9:29 Me tiedem ette Jumala on puhutellut Mosest/ Mutta custa teme on/ emme metiedhä.
 9:30 Nin se Inhiminen wastasi ia sanoi. Se on sangen ihmeline ettei te tiedhe/ custa hen on/ ia quitengi hen auasi minun Silmeni.
 9:31 Mutta sen me tiedhem/ ettei Jumala cwle syndisite waan sen/ quin on Jumalan paluelia/ ia henen tachtons nouta/ sen hen cwle.
 9:32 Mailman alghusta ei ole se cwltu/ ette iocu on sen Silmet auanut/ ioca Sokiana syndynyt ombi.

9:33 Ellei teme olisi Jumalasta/ nin ei hen woisi miten tehdä.

9:34 He wastasit/ ia sanoit henelle. Sine olet synnise cokonans syndynyt/ ia sine opetat meite. Ja he vlosaioit henen.

9:35 Ja Jesus sai sen cwlda/ ette he olit henen vlosaijaneet. Ja quin henleusi henen/ sanoi hen henelle. Uskocos Jumalan Poian päle?

9:36 Hen wastasi/ ia sanoi/ HERRA/ cuca se on? ette mine henen pälensvskoisin?

9:37 Jesus sanoi henelle/ Sine olet henen nähnyt/ ia ioca sinun cansas puhu/se hen on.

9:38 Nin hen sanoi. HERRA/ mine vskon. Ja hen cumarsi hende.

9:39 Ja Jesus sanoi/ Mine tulin domiolla tehen Mailman/ Ette ne/ iotca ei näe/ pite näkemen/ Ja ne iotca näkeuet/ pite sokiaxi tuleman.

9:40 Ja mutomat Phariseusist neite cwlit/ iotca henen tykenens olit/ iasanoit henelle/ Ollemaco meki Sokiat?

9:41 Jesus sanoi heille/ Jos te sokiat olisitta/ nin ei olisi teille syndi. Mutta nyt te sanotta/ Me näem/Senteden teiden syndine pysyuet.

X. Lucu

10:1 Totisest totisest sanon mine teille/ Joca ei siselmene ouen cautta Lammas honesen/ waan mwalda siselastu/ se ombi Wargas ia Röueri.

10:2 Mutta ioca ouen lepitze siselmene/ se ombi Lammasten paimen. Sillen Ouenwartia auapi/ Ja Lambat cwleuat henen ämens.

10:3 Ja omat Lambans cutzu hen nimeldens/ ia uloswiepi heijet.

10:4 Ja quin hen omat Lambans vloslaske/ nin hen heiden edhellens

mene/ Ja lambat seurauat hende/ Sille ette he tundeuat henen ämens.

10:5 Mutta eiuet he mwcalaista seura/ waan pakeneuat henelde/ Sille ettei he tunne ninen mwcalaisten ändä.

10:6 Temen Tapauxen sanoi Jesus heille/ Mutta eiuet he ymmertenet mike se oli/ quin hen sanoi heille.

10:7 Nin sanoi Jesus taas heille/ Totisest totisest sanon mine teille/ Mine ole' se Lammasten Oui.

10:8 Caicki iotca minun edhellen ouat tulleet/ ne ouat Warcat ia Röuerit/ waan ei Lambat cwlleet heite.

10:9 Mine olen Oui/ Se ioca minun cauttan siselmenepi/ henen pite wapaxi tuleman/ Ja siselmenepi ia vlosmenepi/ ia leute Laitumen.

10:10 Ei Wargas tule mwtoin quin wargastaman/ ia tappaman/ ia cadhottaman. Mine tulin senpäle/ ette heille pite Eleme oleman/ ia yldekyllä oleman.

10:11 Mine olen se hyue Paimen. Yxi hyue Paimen anda hengens Lammasten edest.

10:12 Mutta Palcolinen/ ia ioca ei ole Paimen/ ionga ei ole Lambaat omat/ näke Sudhen tuleuan/ ia iette Lambaat/ ia pakene/ ia Susi ratele ia haaska Lambaat.

10:13 Mutta se Palcolinen pakene/ sille ette hen ombi palcolinen/ ia ei tottele Lambaista.

10:14 Mine olen se Hyue Paimen/ ia tunnen minun Lambaani/ ia mine tutan minun Lambaidani.

10:15 Quin lse minun tunde/ nin mine mös tunnen lsen/ Ja mine panen hengen Lammasten edheste.

10:16 Ja ombi mös minulla muita Lambaita iotca ei ole teste Lammas honesta. Ja ne samat pite minun mös te'ne saattaman/ ia heidhen pite cwleman

minun äneni. Ja olema' pite yxi Lammas hone ia yxi Paimen.
10:17 Senteden lse minua racasta ette mine panen Hengeni/ ia sen iellens otan.
10:18 Ei kengen minulta site ota/ wan mine sen panen itze minuldani. Minulla on woima site panna ia minulla on woima site iellense otta. Sen käslyn mine sain lseldeni.
10:19 Taas sis rita nousi Judasten keskene neinen puheten täden.
10:20 Nin Moni heiste sanoit/ Henelle ombi Perkele/ ia hen hullluttele/ mite te hende cwldellette?
10:21 Mwtamat sanoit/ Neme sanat eiuet ole Perkeellisen. Woico Perkel Sokein silmet auaita?
10:22 Nin tapachtui Jerusalemis Kirkomessu/ ia talui oli/
10:23 Ja Jesus keui Templis Salomonin Esihones.
10:24 Nin Juttat hene' ymberinspijritit ia sanoit henelle/ Quin caua' sine ionittelet meiden cansa? Jos sine olet Christ9 nin sanos meille selkiest?
10:25 Jesus wastasi heite/ Mine olen sen sanonut teille ia ette te wsco site. Ne töödh iotca mine teen lseni Nimeen/ ne minusta todistoxen candauat/
10:26 Mutta ette te wsco/ Sille ettei te ole minun Lambaistan/ ninquin mine sanoin teille/
10:27 Minun Lambani cwleuat minun äneni/ ia mine tunnen heijet/ Ja he seurauat minua/
10:28 Ja mine annan heille ijancaikisen elemen/ eike he hucku ijancaikisesta/ Eike mös yxiken heite repele minun kädhesteni.
10:29 Minun lsen ioca ne minulle annoi/ hen on caikia swrin/ ia eikengen woi heite reueist minun lseni kädhest.
10:30 Mine ia lse olema ychte.

10:31 Nin Juttat taas poimit Kiui/ hende kiuitexens.
10:32 Wastasi Jesus heite/ Monda hyue töte mine osotin teille minun lseldeni/ Quinenga tedhen sis nijste töiste te tadhot minua kiuitte?
10:33 Wastasit hende Juttat/ sanoden/ Emme me sinua kiuite hyuen töön tedhen/ waan pilcan tedhen/ ia ette sine/ ioca Inhimine' olet/ teet itzes Jumalaxi.
10:34 Wastasi heite Jesus. Eikö teiden Laisan ole kirioitettu/ Mine sanoin/ Te oletta Jumalat?
10:35 Jos hen ne cutzui Jumalaxi/ ioille Jumalan sana tapactui/ ia ei se Kirioitus taidha quitengan rikottu olla/
10:36 Ja te sijttekin sanotta henelle ionga lse ombi pyhittenyt ia lehettenyt Mailman/ Sine pilcat Jumalata/ Senteden ette mine sanoin/ Mine olen Jumalan Poica?
10:7 Ellei mine tee minun lseni töite/ nin elke vsko minua/
10:38 Mutta ios mine ne teen ios ei te minua vsko/ nin vskocat ne tööt/ Senpäle ette teiden pite tundeman ia Uskoman/ ette lse ombi minus/ Ja mine henes.
10:39 Nin he taas etzit hende kijniotta/ ia hen poislexi heiden käsistens/
10:40 ia poismeni iellens toiselle polen Jordanin sihen sijan/ iossa Johannes oli ensin castanut/ ia ieij sinne.
10:41 Ja monda tulit henen tygens ia sanoit/ Ei tosin tehnyt Johannes ychteken Merki/
10:42 Mutta quitengi caiki/ mite Johannes ombi teste sanonut/ ne ouat todhet. Ja monda sielle vskoit henen pälens.

XI Lucu.

11:1 Nln sairasti yxi Mies/ Lazarus nimelde Bethaniasta/ Marian ia henen Sisarens

Marthan Caupungista.

11:2 Mutta Maria oli se/ ioca oli HERRAN
woitella woidhellut/ ia henen Jalcans
hiuxillans quiuannut/ Jonga weli Lazarus
sairasti.

11:3 Nin lehetit henen Sisarens henen
tygens ia sanoit/ HERRA/ Catzo se
sairasta iotas racastat.

11:4 Coska Jesus sen cwli sanoit hen/
Teme tauti ei ole coleman/ waan
Jumalan cunniaxi/ ette Jumalan Poica pite
sen cautta cunniotettaman.

11:5 Mutta Jesus Racasti Martha/ ia
henen Sisartans/ ia Lazarusta.

11:6 Ette hen nyt cwli henen sairastauan/
wiuyi hen samas sijas caxi peiue.

11:7 Sijtte senielken sanoit hen
Opetuslapsille's/ Mengem iellens Judean.
Sanoit henelle Opetuslapset/ Rabbi/ esken
etzit Juttat sinua kiuitexens/ ia taas sine
menet sinne?

11:8 Wastasi Jesus/ Eikö
caxitoistakymende ole peiuen hetke?

11:9 Joca peiuelle waelda/ ei hen loucka/
sille ette hen näkepi temen Mailman
Walkiudhen.

11:10 Mutta ioca ölle waelda se louckapi/
sille ettei Walkius ole henes.

11:11 Neite hen puhui/ ia sijtte sanoit
heille/ Meiden Ysteue Lazarus macapi/
mutta mine menen hende wnest
Hereyttemen.

11:12 Nin sanoit henen Opetuslapsens/
HERRA/ ios he' maca/ kyllä he' parane.

11:13 Mutta Jes9 sanoit hene' coleman's
Waan he lwlit henen sanouan Rumillisest
vnest.

11:14 Nin sanoit Jesus heille selkesti/
Lazarus ombi coollut/

11:15 Ja mine iloitzen teiden tehden/ ettei
mine sielle ollut/ ette teiden pideis
wskoma'/ waan mengem henen tygens.

11:16 Nin sanoit Tomas/ ioca cutzutan
Caxoinen Opetuslapsille/ Mengem mös me
coleman henen cansans.

11:17 Nin tuli Jesus ia leusi henen io nelie
peiue maneexi Haudhas.

11:18 Mutta Bethania oli leszne
Jerusalemitta/ lehes wijsitoistakymme'de
Wacomitta.

11:19 Ja monda Juttaista olit tulleet
Marthan ia Marian tyge/ lohduuttaman
heite/ heiden Weliestens.

11:20 Coska Martha nyt cwli Jesusen
tuleuan/ ioxi hen wastan hende. Mutta
Maria ieij cotia istuman.

11:21 Nin sanoit Martha Jesusel/ HERRA/
ios sine olisit ollut tesse/ ei minun Welien
olisi coollut.

11:22 Mutta wiele nyt mine tieden ette
caiki mite sine anot Jumalalda/ sen
Jumala sinulle andapi.

11:23 Jesus sanoit henelle/ Sinun Welies
pite ylesnouseman.

11:24 Martha sanoit henelle/ Mine kyllä
tiedhen ette hen ylesnouse sijnä
ylesnousemises Wimeiszne peiuenä.

11:25 Sanoit Jesus henelle/ Mine olen
ylesnousemus/ ia Eleme/ Joca vsko Minun
pälen/ henen pite elemen/ ehke hen olis
coollut.

11:26 Ja iocainen quin elepi/ ia Usko
minun päleni/ ei pide coleman
ijancaikisesta/ Wskokos sen?

11:27 Sanoit hen henelle/ Ja HERRA/ Mine
Uskon ette sine olet Christus se Jumalan
Poica/ ioca oli tuleua Mailman.

11:28 Ja quin hen neite sanonut oli/ meni
hen pois/ ia cutzui Sisarens Marian sala
sanoden/ Mestari ombi tullut/ ia cutzu
sinua.

11:29 Quin hen sen cwli/ nousi hen cocta
yles/ ia tuli henen tygens/

11:30 Sille ettei Jesus ollut wiele silloin

Kylen tullut waan oli samas paicas cussa Martha oli henen cohdhanut.

11:31 Coska nyt Juttat/ iotca henen cansans olit Honessa ia lohdhutit hende/ näit ette Maria nopiast ylesnoui/ ia wlosmeni/ he seurasit hande sanoden/ Hen menepi Haudhan tyge idkemen.

11:32 Coska Maria sinne tuli cussa Jesus oli/ ia näki henen/ ia langesi henen Jalcains iureen/ ia sanoit henelle/ HERRA/ ios olisit sine telle ollut/ ei olisi minun Welien coollut.

11:33 Coska sis Jesus näki henen idkeuen/ ia Juttat iotca henen cansans tullet olit/ idkeueiset/ Haikiutti hen He'gese/ ia surgeutti itzens ia sanoit/ Cuhunga te henen panitte?

11:34 He sanoit henelle/ HERRA/ tule ia catzo.

11:35 Ja Jesus idki.

11:36 Nin sanoit Juttat/ Catzo/ quinga hen Racasti hende.

11:37 Mutta mutomat heiste sanoit/ Eikö teme tainut/ ioca sen Sokian Silmet auasi/ tehdä/ ettei temeken coollut olisi?

11:38 Jesus sis taas haikiutti itzesens/ ia tuli Haudhan tyge. Nin se oli yxi Cropi/ ia kiui sen päle pandu.

11:39 Sanoi Jesus/ Ottaca kiui pois. Sanoi henelle Martha/ sen Sisar quin coollut oli/ HERRA/ io hen haisepi/ Sille ette hen ombi nelie peiue coolut.

11:40 Sanoi Jesus henelle/ Engö mine sanonut sinulle/ Ette ios sine vskoisit/ nin sine näkisit Jumalan cunnian?

11:41 Nin he poisotit kiuen sijaldans cussa se coolut oli pandu. Ja Jesus ylesnosti Silmens ia sanoit/ Ise/ mine kijten sinua/ ettes minun cwlit/

11:42 Mine mös tieden/ ettes aina minun cwlet/ Waan Canssan tehden/ quin tesse ymberille seiso sano' mine tetä/ ette he

vskoisit Sinun minua lehatteneexi.

11:43 Ja quin hen neite sanonut oli/ hwsii hen corkealla änelle/ Lazare tule vlos.

11:44 Ja se Coollut wlostuli/ sidhottuna käsist ia Jalgoist Kärilinalla. Ja henen Caswons oli peitetty Hikilinalla.

11:45 Jesus sanoit heille/ Pästeke hende/ ia sallicat menemen. Mo'da sis Juttaist/ iotca olit Marian tyge tulleet/ ia näit ne quin Jesus teki/ vskoit henen pälens.

11:46 Mutta monicadhat heiste menit Phariseusten tyge/ ia sanoit heille mite Jesus oli tehnyt.

11:47 Nin cokosit ne ylimeiset Papiet ia Phariseuset ydhen Neuuon ia sanoit/ Mite me teem? Sille Teme Inhiminen teke monda Mercki/

11:48 ios me nin sallima henen/ nin caiki vskouat henen pälens. Ja ne Romarit tuleuat/ ia poisottauat seke meiden Maan ette Canssan.

11:49 Mutta yxi heiste Caiphas nimelde/ ette hen oli sen Woden Ylimeine' Pappi sanoit heille/

11:50 Ette te miten tiedhä/ eikä mös aiattele/ Ette se ombi meille parambi/ iotta yxi Inhiminen coole Canssan tedhen/ quin Caiki Canssa huckuisi.

11:51 Mutta ei hen site itzestens sanonut/ waan ette hen oli sen Wodhen Ylimeine' Pappi/ hen noitui.

11:52 Sille ette Jesus piti coleman Canssan tedhen/ ia ei waiwoin Canssan tedhen/ mutta ette henen piti ne Jumalan Lapset yhten cokoaman/ iotca hajotetut olit.

11:53 Mutta sijte peiuest asti he pidit neuuo keskene's quinga heide' piti hene' colettama'.

11:54 Ei sis Jesus enämbi Vaeldanut iulkisesta Judaste' seas/ waan lexi sielde ychten Man culman/ lehes Corpe/ ychten

Caupungijn ioca cutzutan Ephrem/ ia
oleskeli sielle Opetuslaste's ca'sa.

11:55 Mutta silloin lehestui Judaste'
Päsieinen. Ja monda ylesmenit
Jerusalemijn/ sijte Maanculmast Päsieisen
edhelle/ heitens puhdistaman.

11:56 Nin he etzit Jesusta/ ia puhelit
keskenens seisoin Templis/ Mite te
lwletta/ ettei hen ole tullut Juhlalle?

11:57 Nin olit ne Ylimeiset Papit ia
Phariseuset keskyn andanut/ ette ios iocu
tieteis cussa hen olis/ henen piti sen
ilmoittaman/ ette he saisit henen kijniotta.

XII Lucu.

12:1 CWtta sis peiue ennen Päsieist/ tuli
Jesus Bethanian/ cussa Lazarus oli
coollut/ ionga hen coolluista ylesheräytti.

12:2 Sielle he teit henelle Ehtolisen/ ia
Martha palueli/ Mutta Lazarus oli yxi
nijste/ iotca henen ca'sans atrioitzit.

12:3 Nin otti Maria ydhen Marcan Woidhett
callist turmelematoind Nardusta/ ia woiteli
Jesusen Jalghat/ ia quiuasi hiuxilla's hene'
Jalcans. Mutta se Hone teutettin Woitein
Haijusta.

12:4 Nin sanoi sis yxi henen
Opetuslapsistans/ Judas Simonin poica
Ischariotes/ ioca henen sijtte petti/

12:5 Mixei teme Woidhe myyty colmen
satan pe'ningin/ ia annettu waiwasten?

12:6 Ei hen site sanonut/ ette hen
Waiwaisit totteli/ waan ette hen oli
Warghas/ ia henelle oli Cuckaro/ ia ca'noi
sen/ quin annetin.

12:7 Nin sanoi Jesus/ Salli henen olla/
hen ombi sen ketkenyt minun hautamiseni
peiuexi/

12:8 Sille ette teille ombi aina waiwaset
cansan/ waan em mine ole aina teille.

12:9 Nin palio canssa Juttaist ymmersit

ette hen sielle oli/ ia tulit sinne/ ei
waiwain Jesusen tedhen/ waan ette he
olisit mös Lazarusen nähnet/ ionga hen
oli ylesheräyttenyt coolleista.

12:10 Nin ne ylimeiset Papit pidhit neuuo
Lazarusta tappaxens.

12:11 Sille ette monda Juttaista menit
sinne henen tectens/ ia wskoit Jesusen
päle.

12:12 Toisna peiuen palio Canssa quin
Juhlalle tullet olit/ cwlit ette Jesus oli
tullut Jerusalemin/

12:13 otit he Palmun oxi ia menit hende
wastan ia hwsit/ Hosianna Hyuestisiugnattu
se/ ioca tulepi HERRAN nimeen/ Israelin
Kuningas.

12:14 Mutta Jesus sai ydhen Asintamma'
jstui sen päle/ ninquin kirioitettu ombi/

12:15 Ele pelke Syonin tyter/ catzo sinun
Kuningas tule/ istudhen Asin warsan päle.

12:16 Mutta euet henen Opetuslapsens
neite ensist ymmerteneet/ waan sijtequin
Jesus oli kircastettu/ silloin he muistit ette
nämet olit henest kirioitetut ia ette he
neite henelle technet olit.

12:17 Se Canssa/ quin oli henen mötens/
coska hen Lazarusen cutzui Haudhast/ ia
ylesheräytti henen coolleista/ ylisti sen
Töön.

12:18 Senteden mös Canssa meni henen
wastans ette he cwlit henen sen Merckin
tehneexi.

12:19 Nin sanoit ne Phariseuset
keskenens/ Te näet/ ettei te miten
toimita/ catzo/ coko Mailma ioxepi henen
ielkins.

12:20 Olit mös monicadhat Grekit heiste/
iotca olit ylesmennet Juhlana Rucoleman.

12:21 Ne sis menit Philippusen tyge/ ioca
oli Bethsaidast Galilean maalda/ ia Rucolit
hende sanoden/ HERRA/ me tadhom
nähdä Jesusta.

12:22 Philippus tuli ia sanoi sen Andreaselle. Taas Andreas ia Philippus sanoit sen Jesuselle.
12:23 Nin JEsus wastasi heite ia sanoi/ Se aica on tullut/ ette Inhimisen Poica pite kircastettaman.
12:24 Totisest totisest sanon mine teille/ Ellei Nisun iyue mahan heitetty/ coole/ nin se iepi yxinens. Waan ios hen coole/ nin hen palio Hedhelme canda.
12:25 Joca Hengens Racasta/ he' sen cadhottapi. Ja ioca Hengens wihapi tesse Mailmas/ hen sen ketkepi ijancaikisen Elemen.
12:26 Joca minua paluele se seuratkan minua/ Ja cussa mine olen/ sielle pite mös minun Paluelian oleman. Ja ioca minua paluelepi/ site minun Isen pite cunnioitzeman.
12:27 Nyt ombi minun Sielun murehisans. Ja mite minun pite sanoman? Ise auta minua teste hetkeste. Quitengin mine ole' senteden tullut tehen hetkeen. Ise kirkasta sinun Nimes.
12:28 Nin tuli äni Taiuast/ ia sanoi/ Mine olen sen kircastanut/ ia tadon wiele nyt kircasta.
12:29 Nin sanoi se Canssa/ quin lesse seisoi ia cwli/ Pitkenen paucku. Ne mw dh sanoit/ Engeli hende puhutteli.
12:30 Jesus wastasi/ ia sanoi/ Ei teme äni tullut minun tecteni/ waan teiden tedhen.
12:31 Nyt Domio kieupi temen Mailman ylitze. Nyt temen Mailman Pä mies pite wlosheittemen/
12:32 Ja ios mine maasta ylesnostetan/ nin mine wedhän caiki minun tykeni.
12:33 Mutta sen hen sanoi merckiten mille coolemalla henen piti cooleman.
12:34 Nin Ca'ssa wastasi hende/ Me olema Laista cwlleet/ ette Christus

ijancaikisesta pysy/ ia quinga sis sine sanot/ Se Inhimisen Poica pite ylesnostettaman? Cuca se Inhimisen Poica on?
12:35 Nin sanoi Jesus heille/ Wiele wehe' aica Walkeus ombi teiden cansan/ Waeltacat nincauuan quin teille Walkeus on/ ettei Pimeys teite käsiteisi.
12:36 Joca pimies waelda/ ei hen tiedhe cuhunga hen mene. Wskocat Walkeuden päle/ nincauuan quin walkeus teille onopi/ Senpäle/ ette te madhaisit olla walkeuden Lapset.
12:37 Neite puhui Jesus ia poismeni/ ia lymyi heiden edestens.
12:38 Ja waicka hen teki nin monda Mercki heiden edesens/ eiuet he quitenga wskoneet henen pä lens/
12:39 Ette se Puhe pideis teutettemen/ ionga Esaias Prooheta sanoi/ HERra Cuca vskoi meidhe' sarnan/ ia kelle o'bi HERran Käsiwarsi ilmoitettu?
12:40 Senteden eiuet he tainet vsko/ Sille ette Esaias o'bi taas sanonut. Hen o'bi szoaissut heiden Silmense/ ia heiden Sydhemens padhuttanut/ ettei heiden pide näkemen Silmillens/ eikä Sydhemellens ymmertemen/ ia heitens palauttaman/ ia mine heite para'naisin.
12:41 Nämet sanoi Esaias/ coska hen näki henen Cunnians/ ia puhui henest.
12:42 Quitengin monda mös nijste Ylimeisist vskoit henen pä lens/ waan ninen Phariseusten tedhe' eiuet he site tunnustaneet/ ettei he olisi Pannan culutetudh.
12:43 Sille he Racastit enämin Inhimisten Cunniaata/ quin Jumalan Cunniaata.
12:44 Mutta Jesus Hwsi ia sanoi/ Joca Usko minun pä leni/ ei se Usko minun pä leni/ waan sen pä le/ ioca minun lehetti.
12:45 Ja ioca minun näke/ hen näke sen/

ioca minun lehetti.

12:46 Mine tuln Mailmaan ydhexi
Walkeudhexi/ ette Jocainen quin Minun
päleni Usko/ ei pide Pimeis oleman.

12:47 Ja ioca minun Sanani cwle/ ia ei
vsko/ em mine hende Domitze/ Sille etten
mine tullut Mailma Domitzeman/ waan
mailma wapactama'.

12:48 Joca minun ylencatzo/ ia ei ota
minu' Sanoiani/ henelle ombi se ioca
henen Domitze. Se puhe ionga mine
puhuin/ pite henen Domitzeman Vimeiszne
peiuen.

12:49 Sille ettei mine ole itzesteni
puhunut/ waan lse ioca minun lehetti/ se
on minulle keskyn andanut/ mite minun
tekemen ia puhuman pite.

12:50 Ja mine tiedhen/ Ette henen
Keskyns ombi ijancaikinen Eleme. Senteden
mite mine puhun/ sen mine puhun/ nin
quin lse ombi minulle sanonut.

XIII Lucu.

13:1 MUtta ennen Päsieis Juhla/ quin
Jesus tiesi ette henen hetkens tullut oli/
ette henen piti teste Mailmast menemen
lsen tyge/ Coska hen oli Racastanut ne
omans iotca Mailmas olit/ nin hen Racasti
heite haman loppun asti.

13:2 Ja Ectolisen ielken/ Coska io Perkele
oli Judan Simonin Ischariothin Sydhemen
siselle lyckenyt/ ette henen piti hende
pettemen/

13:3 Tiesi Jesus/ ette henelle lse oli caiki
käsijn andanut/ ia ette hen oli Jumalast
wloslechtenyt/ Ja Jumalan tyge menemen/
13:4 Nousi hen yles Ectoliseld/ rijsui
Waatteins/ ia otti Esilinan/ ia wötti
henens.

13:5 Sijtte hen pani Wettä Waskimalian/
Rupesi pesemen Opetuslastens Jalcoija/ ia

quiuasi ne sille Esilinalla/ iolla hen oli
wötetty.

13:6 Nin hen tuli sis Simon Petarin tyge/
ia sonoi henelle Petari/ HERRA/ Sinekö
minun Jalkani peset?

13:7 Jesus wastasi ia sanoi henelle/ Mite
mine teen/ etze site nyt tiedhe/ mutta
testedes sine saadh sen tiete.

13:8 Nin sanoi Petari henelle/ Ei ikenens
sine pese minun Jalcoiani. Wastasi hende
Jesus/ Ellei mine sinua pese/ nin ei ole
sinulla osa minun cansani.

13:9 Sanoi henelle Simon Petari/ HERRA/
ei waiwoin minun Jalcoiani/ mutta mös
Kädhet ia päen.

13:10 Sanoi Jesus henelle/ Joca pesty/
on ei se taruitze/ paitzi ette Jalghat
pesten/ waan hen ombi cokonans puhdas.

13:11 Ja te oletta puchtat/ ei quitengan
caiki. Sille hen tiesi kyllle Petteijens/
senteden hen sanoi ette ole te caiki
puchtat.

13:12 Sittequin hen pesnyt oli heiden
Jalgans/ Otti hen wattens/ ia istui
iellens/ ia sanoi taas heille/ Tiedhettekö
mite mine teille tehnyt olen?

13:13 Te cutzuta minun Mestarixi ia
Herraxi/ ia te sanotta oikein/ Sille ette
mine olengi.

13:14 Jos Mine nyt/ ioca olen teiden
HERRAN ia Mestarin/ olen teille Jalgat
pesnyt/ Nin mös teiden pite keskenen
toinen toisens Jalgat pesemen/

13:15 Sille mine annoin teille Esikuuana/
ette te nin teettä/ quin mineki teille tein.

13:16 Totisest toitisest sano' mine teille/
ei ole Paluelia swrembi henen Herransa
eikä Lehetossana swrembi/ quin se/ ioca
sen lehetti.

13:17 Jos te neite tiedette/ autuat te
oletta/ ios te nijte teette. Em mine
caikista teiste puhu/ mine tiede' iotca

mine wloswalitzin.

13:18 Mutta ette Ramattu pite teutetteme'/ Joca söpi Leipe minu' ca'sani/ he' tallasi minun Jalgallans.

13:19 Nyt mine sanon teille/ ennenquin se tapacttu/ ette quin se tapactanut on/ pite teiden wskoman/ ette Mine se olen.

13:20 Totisest totisest sano' mine teille/ Joca coria kenenikenens mine leheten/ se minun coria/ Mutta ioca minun coria/ hen coria sen/ ioca minun lehetti.

13:21 Coska Jesus nemet oli sanonut/ cauhistui hen Henges/ ia todhisti/ ia sanoi/ Totisest totisest sano' mine teille/ Ette yxi teiste ombi minun petteue.

13:22 Nin catzelit sis Opetuslapset toinen toisens päle/ Ja epelit keste hen sanoi.

13:23 Ja nin oli yxi Jesusen Opetuslapsist/ ioca atrioitzi henen helmasans/ iota Jesus Racasti.

13:24 Henelle sis Simon Petari wijttasi/ ette henen piti kysymen cuca se oli iosta hen puhui.

13:25 Coska he' nyt macasi Jesusen Rinnalla/ sanoi hen henelle/ HERRA/ cuca se ombi?

13:26 Jesus wastasi/ Se ombi iolle mine sen castetun Palan cocotan. Ja quin hen oli castanut Leiuen/ annoi hen sen Judan Simonin Ischariothin.

13:27 Ja sen Palan ielken meni Perkele henen sisellens.

13:28 Nin sanoi Jes9 henelle/ Mites teet/ tee sen pikemin. Mutta ei yxike' nijste/ iotca arioitzi/ ymmertenyt/ mihinge he' site sanoi

13:29 Mwtomat lwlit/ sille ette Judasella oli Cuckaro/ ette Jesus oli sanonut henelle/ Osta mite taruitan Juhla peiuen waraxi/ eli ios henen piti iotakin waiwasten andaman/

13:30 Coska hen sis sen Palan ottanut

oli/ meni hen cocta wlos/ Ja Öö oli.

13:31 Coska nyt Judas oli wlosme'nyt/ sanoi Jesus/ Nyt Inhimisen Poica ombi kircastettu/ ia Jumala ombi kircastettu henen cauttans/

13:32 Jos nyt Jumala ombi kircastettu henen cauttans/ Nin pite mös Jumalan hende kircastaman itzesens/ ia pian kircastapi henen.

13:33 Rackat Lapsucaiset/ Mine olen wiele yrielde teiden tykenen/ Te oletta minua etzinet/ Ja ninquin mine sanoin Juttaille/ Ette te woi sinne tulla cuhunga mine menen/

13:34 Nin sano' mine nyt teille. Wdhe' * käskyn anna' mine teille/ ette te Racastatta keskenen/ ninquin mine teite Racastin/

13:35 Senpäle/ ette te Racastat mös teite keskenen. Sijte iocainen tundepi/ ette te oletta minun Opetuslapseni/ ios te pidhette ychteitzen Rackauden keskenen.

13:36 Nin sanoi Simon Petari henelle/ HERRA/ cuhu'gas menet? Wastasi Jesus hende/ Cuhunga mine menen/ eppes woi minua nyt sewrata/ Mutta testedes sine noudhatat.

13:37 Sanoi Petari henelle/ HERRA/ mixei mine nyt woi sinua noudhatta? Mine panen Hengeni sinun edestes.

13:38 Jesus wastasi hende/ Panecos Henges minun edesteni? Totisest totisest sanon mine sinulle/ Ei swinga Cuckoi ennen laula/ quin sine olet colmast minun kieldenyt.

** Wdhen Käskyn) Eipe mine tadho teite raskautta monella Lain Keskyllä/ ninquin Moses teki Wanhas Testamentis/ Waan teme pite oleman caiki Keskyt tesse Wdhes Testamentis/ ette te racastatte teite keskenen.*

*Sentedhen ombi se yxi Wsi/ ia sen Wdhen
Testamentin Kesky/ caikesta sijte
Wanhasta poiseroitettu.*

XIV Lucu.

14:1 JA hen sanoi Opetuslapsillens/ Elken teiden Sydhemen wauactuco. Wskottaco Jumalan päle/ nin te mös vskot minun päleni.

14:2 Minu' Iseni Hones ouat monda Asuinsia. Ellei nin olis/ Nin mine sanoisin teille/ Mine menen walmistaman teille Sia.

14:3 Ja waicka mine poismenen/ walmistaman teille Sia/ quitengin mine iellens tulen/ ia otan teidhet minun tykeni/ Ette cussa mine olen/ sielle mös pite teiden oleman.

14:4 Ja cuhunga mine menen/ te tiedhette/ ia sen tien te tiedhette.

14:5 Sanoi henelle Thomas/ HERRA/ emme me tiedhe/ cuhungas menet/ ia quinga me taidham tien tiet?

14:6 Jesus sanoi henelle/ Mine olen se Tie/ ia Totuus/ ia Eleme. Eikengen tule Isen tyge/ waan Minun cauttani.

14:7 Jos te Minun tundisit/ nin te tosin tundisit mös minun Iseni. Ja nyt te tunnetta henen ia te neit henen.

14:8 Philippus sonoi henelle/ HERRA/ osota meille Ise/ ia me tydhyme. Jesus sanoi henelle/ Mine olen nincauuan teiden tykenen/ ia ett sine tunne minua?

14:9 Philippe/ Joca Minun näke/ hen mös Isen näke/ Ja quingas sanot/ Osota meille Ise?

14:10 Etkös vsko/ ette mine olen Ises/ ia Ise Minus? Ne sanat iotca mine teille puhun/ em mine itzesteni puhu/ Mutta Ise ioca minus on/ hen töödh teke.

14:11 Wscocat minua/ ette mine olen Ises/ ia Ise minus. Eli wskocat minua

ninen Töiden tedhen iotca mine teen
14:12 Totisest totisest sano' mine teille/ Joca vsko minun päleni/ ne töödh iotca mine teen/ henen pite mös tekemen/ ia wiele swrembita hen tekepi/ Sille ette mine menen Isen tyge/

14:13 ia mite te Rucoletta Ise minun Nimeeni sen mine teen/ Sen päle ette Ise pite cunnioitettaman Poian cautta.

14:14 Mite te anotta minun Nimeni cautta sen mine teen. Jos te Racastatta minua/ nin piteke minun Keskyini/

14:15 Ja minun pite Rucoleman Ise/ ia henen pite andaman teille toisen * Lohuttaia'/ ette hene' pite oleman teiden cansan ijancaikisest/

14:16 totudhen Hengen/ iota ei Malima taidha sadha. Sille ettei he näe hende/ eike mös hende tunne. Mutta te tunnetta henen/ sille hen pysy teiden tykenen/ ia pite teisse oleman/

14:17 Em mine iete teite Oruoixi/ Mine tulen teiden tygen.

14:18 Wiele yrielde/ ia ei Mailma sillen minua näe/ mutta te näette minun/ Sille ette mine elen/ ia teiden pite mös elemen.

14:19 Sine peiuen teiden pite ymertemen/ ette mine olen Iseseni/ ia te minus/ ia mine teisse.

14:20 Jolla minun Keskyini ouat ia ketke ne/ se on se ioca minua Rakasta. Mutta ioca Racasta minua/ he' Racastetan minu' Iseldeni. Ja mine tadon he'de Racasta/ ia mine ilmoita' itzeni henelle.

14:21 Sanoi henelle Judas/ ei se Ischariotes/ HERRA mite se sis ombi ettes tadhot itzes meille ilmoitta/ ia ei Mailmalle?

14:22 Wastasi Jesus ia sanoi henelle/ Joca minua Racasta/ se pitepi minun sanani/ Ja minun Isen Racastapi hende/

ia me tulema henen tygens/ ia teem
Asumisen henen tykenens.

14:23 Mutta ioca ei Racasta minua ei se
minun sanoiani ketke. Ja ne sanat iotca te
cwletta ei ole minun/ waan Isen/ ioca
minun lehetti.

14:24 Neite mine olen puhunut teille/
ollesani teiden tykenen.

14:25 Mutta Lohduttaia se Pyhe hengi
ionga lse pite lehettemen minun Nimeheni/
se teillen caiki opetapi/ Ja se muistutapi
teillen caiki ne/ iotca mine olen teille
sanonut.

14:26 Rauha' mine iete' teille/ Minu'
rauhani mine a'nan teille. Em mine a'na
teille ninquni Mailma a'dapi. Elken teiden
sydemen wawachtuco/ elken mös
peliestykö.

14:27 Te cwlitta ette mine sanoin teille/
Mine mene' pois/ ia tulen taas teiden
tyge'ne. Jos te minua Racastaisitta/ nin te
tosin iloitzisitta ette mine sanoin/ Mine
mene' lse' tyge/ Sille ette lse ombi
swrembi minua/

14:28 Ja nyt mine sanoin teille/
ennenquin se tapactupi/ senpele/ ette
teiden pite vskoman/ coska se tapactanut
on.

14:29 Testedes em mine palio puhu teiden
cansanna/ Sille ette temen Mailman
Pämies tulepi/ ia ei ole henelle miten
minus.

14:30 Waan senpäle/ ette Mailman pite
tundeman/ iotta mine Racasta' lse/ ia
quin lse annoi minulle keskyn * nin mine
teen. Ylesnoskat/ Ja mengem me tälde.

** Asuinsia) Se on/ Waicka te tesse
radhoilisudhessa surta waiua ia Cooleman
kersitte/ Quitengi tietke teille Taiuahas
Elemel lo/ ia ijancaikinen Cunnia coco
Seuracunnan cansa oleua.*

*Jossa tosin monet Asuin siat ouat minun
walmistamiseni cautta.*

*Sille ettei yxiken tule lsen tyge mutta
minun cauttani.*

** Lohuttaia) Paracletus cutzutan Latinaxi
Aduocatus Hortator Consolator/ Edheste
wastaia/ Holhoia/ Manaia/ Eli ioca sen
sypään/ Nuchtelisen lohuttapi auttapi/
wahuistapi ia holhopi.*

*Samal moto mös Pyhe Hengi meidhen
Omastunnos Jumalan Domion edes Syndie
ia Perkelen cannetta watan.*

XV Lucu

15:1 Mlne olen se totine' Winapuu/ ia
minun Isen ombi Winatarha'haltia.

15:2 Jocaitzen oxa' minus/ ioca ei
Hedhelmete canna/ hen poiskarsi. Ja
iocaitzen quin Hedhelme' ca'da/ sen he'
puhdastapi/ ette se Runsahaman
hedhelmen cannais.

15:3 Nyt te oletta puchtat sen sanan
teden/ ionga mine puhuin teille.

15:4 Olcatta minus/ ia mine teis. Quin
oxa ei woi itzestens Hedhelme canda/
ellei hen kijni ole Winapuus/ nin mös te/
iollei te minus kijni ole.

15:5 Mine olen Winapw/ Te oletta Oxat/
Joca minus pysy/ ia mine henes/ se
ca'da palio hedhelmet/ Sille ilma' minuta
ette te woi miten tehdä.

15:6 Joca ei ole minus/ se poisheiteten
ninquin Oxa/ ia quiuettupi/ ia ne
cokonsidhotan/ ia heiteten tuleen ia
poltetan.

15:7 Jos te minus pysytte/ ia minun
Sanani teisse pysyuet/ nin caiki mite te
tadhotta/ anocat ia sen te saatta.

15:8 Sijne o'bi minu' lsen cu'nioitettu ette
te palio hedhelmet ca'natt/ ia tuletta
minun Opetuslapsixen.

15:9 Quin Ise racasti minua/ nin mine
mös Racastin teite * Pysyket minu'
Rakaudhesani.

15:10 Jos te minun Keskyntä pidhette/ nin
te pysytte minun rakaudhesani/ ninquin
mine pidhin minun Iseni Käskyn/ ia pysyn
henen rakaudhesans.

15:11 Neite mine ole' puhunut teille/ ette
minun ilon teisse pysysi/ ia teiden ilone
teuteteisin.

15:12 Se o'bi minun Keskyntä/ ette te
racastatt teite keskenen/ ninquin mine
racastin teite.

15:13 Eikellen ole swrembata rackautta/
quin se/ ette ioku pane Hengens ysteuins
edeste.

15:14 Te oletta minun ysteueni/ ios te
teet mite mine teite keske'/

15:15 Testedes en mine sano teite
Palueliaksi/ sille ei Paluelia tiedhä/ mite
henen HERRANS teke/ Mutta ysteuexeni
mine cutzuin teijte/ Sille caiki quin mine
cwlin Iseldeni/ ne mine ilmoitin teille.

15:16 Ette te minua Uloswalinnuat/ Waan
mine wlosualitzin teiden/ ia säsin teite
menemen/ ia Hedhelmete tekemen/ ia
teiden Hedhelmen pite pysymen. Ette mite
te anotta Iselde minun Nimeheni/ sen hen
andapi teille.

15:17 Sen kesken mine teille/ ette te
racastat teite keskenen.

15:18 Jos Mailma wiha teite/ Nin tietke
ette hen ennen wihasi minua quin teite.

15:19 Jos te olisitta Mailmast/ nin Mailma
site oma's racastais/ Mutta senteden ettei
te ole mailmast/ waan mine wloswalitzin
teijet mailmast/ sille mailma teite wihasi.

15:20 Muistacat minun Sanan/ ionga mine
teille sanoin/ Ei ole Paluelia swrembi
henen HERRANS. Jos he minua wainosit/
nin he mös teite wainouat/ Jos he minun
sanani kätkit/ nin he mös teiden sanan

kekeuet.

15:21 Mutta caiki nemet he tekeuet teille/
minun Nimeni teden/ Sille ettei he tunne
site ioca minun lehetti.

15:22 Ellen mine tullut olis/ ia puhunut
heille/ nin ei olis heille * syndi. Mutta nyt
ei ole heille mille he syndins werhouat.

15:23 Joca minua wihasi/ Se mös minun
Iseni wihasi.

15:24 Ellei mine olisi niijte töite heiden
seasans tehnyt/ ioita ei kenge' mw
tehnyt/ nin ei olis heille syndi.

15:25 Mutta nyt he neit/ ia Wihasit sekä
minua/ sekä mös minu' Iseni/ waan se
tapactui ette se Puhe ioca heiden Laisans
o'bi kirioitettu pideis teutetteime'/ He
wihasit minua ilman syte.

15:26 Mutta koska se Lohdhuttaia tulepi/
ionga mine leheten teille Iseldä/ se
Totudhen Hengi/ ioca Iseste wloskieupi/
Sen pite minusta todhistaman.

15:27 Ja te mös todhistaiat oletta/ Sille
ette te oletta algusta minun cansani olluet.

** Heille Syndi) Se on sanottu ninquin
Ezech 18. sanopi.*

*Ette iocainen omain Syndiense tedhen
coleman pite.*

*Sille Christusen cautta se peri Syndi ombi
poisotettu/ ia Christusen tulemisen ielkijn
ei hen sillen keten woi cadhotta/ paitzi
henen ioca ei Synnistä low/ Se on/ ioca
ei tacto wsko.*

XVI Lucu.

16:1 NEmet mine olen puhunut teille/ ettei
te missen Pahenisi.

16:2 He paneuat teite pannan. Waan aica
tulepi ette ioca teidet tappa/ se lwlepi
Jumalan palueluxen tehnehens.

16:3 Ja neite he tekeuet teiden/ Sille ettei

he tunne lse/ eike minua.

16:4 Waan neite mine puhuin teille senpäle ette coska se aica tule/ nin muistacatt ette mine sen sanonut olen teille. Mutta em mine neite alghusta teille sanonut/ sille ette mine olin teiden cansan.

16:5 Mutta nyt mine menen henen tygens ioca minun lehetti/ ia eikengen teiste kysy minulle/ cuhungas menet.

16:6 Waan ette mine olen neite puhunut teille/ mureh teutte teiden sydhemen.

16:7 Quitengi totudhen mine sanon teille. Se ombi teille tarpelinen/ ette mine poismenen. Sille ellei mine poismene/ nin ei se Lohuttaia tule teiden tygen. Mutta ios mine poismenen/ nin mine leheten henen teiden tygen.

16:8 Ja coska se tule/ henen pite nucteleman Mailma synnin teden/ ia Wanhurskauden teden/ ia Domion teden.

16:9 Synnin * teden tosin/ Sille ettei he vsko minun päleni.

16:10 Mutta Wanhurscauden teden/ Sille ette mine menen lseni tyge/ ia ette te minua sillen näe.

16:11 Mutta Domion teden/ Sille ette temen Mailman Pämies/ io ombi Domittu.

16:12 Viele nyt minulla olis teille palio sanomist/ waan ette te nyt Woi canda.

16:13 Mutta costa se tule/ ioca ombi Totudhen Hengi/ se iohdatta teite caicken totutee'. Sille eipe hen itzestens puhu/ waan mite hen cwle/ site hen puhu/ Ja mitke tuleuat ouat ne hen teille ilmoitta.

16:14 Se minua pite cu'nijoitzeman. Sille se ottapi minun omastani/ ia teille ilmoittapi/

16:15 Caiki mite lselle ombi ne ouat minun. Senteden mine sanoin/ ette hen minun omastani ottapi/ ia teille ilmoittapi.

16:16 Yrielde ia ette te näe minua/ ia

taas yrielde/ nin te näet minun/ sille mine menen lsen tyge.

16:17 Sanoit sis mwtomat henen Opetuslapsistans keskenens/ Mike se on quin he' sano meille/ Yrielde/ ia ette te minua näe/ ia taas yrielde nin te näette minun/ ia ette mine mene' lsen tyge?

16:18 Nin he sanoit/ Mike se on quin hen sano Yrielde? Emme em tiedhä mite he' puhu.

16:19 Nin merkitzi Jesus/ ette he tadhoit kysy henelle/ ia sanoi heille/ Sijte te kysytte keskene' ette mine sanoin/ Yrielde ia ette te näe minua/ ia taas Yrielde/ nin te näet miun.

16:20 Totisest totisest sano' mine teille/ Teiden pite idkemen ia Parckuman/ mutta mailma watan iloitzepi. Te murehelisexi tuletta/ waan teiden murehen kiäten iloxi.

16:21 Waimo coska hen synnytte/ nin henelle ombi kipu/ sille henen hetkens tuli. Mutta coska hen on Lapsen synnyttenyt/ nin ei hen enembi waiwans muista/ senteden ette hen iloitzepi Inhimisen oleuan syndyneen mailmaan.

16:22 Ja teille mös ombi nyt mureh/ Mutta mine tadhon teite iellens nähdä/ ia teiden Sydhemen pite iloitzeman/ ia eikengen teiden ilon pidhe teilde poisottaman. Ja sinä peiuen ette te minulda miten kysy.

16:23 Totisest totisest sano' mine teille/ Caiki mite te anotta lselde minun Nimeeni sen hen andapi teille.

16:24 Tehenasti ette te ole miten anonet minun Nimeeni/ Rucolcat nin te saatta/ ette teiden ilon teudhelinen olis.

16:25 Neite mine olen puhunut teille Tapauxis/ Se aica tule/ ettei mine sille puhu teille Tapauxis/ mutta iulki minun lsesteni ilmoitan teille.

16:26 Sine peiuen pite teiden Rucoleman

minun Nimeeni. Ja em mine sano teille/
ette minun pite lse Rucolman teiden
edesten.

16:27 Sille itze lse Racasta teite/ senteden
ette te minua Racastit/ ia vskoit ette mine
olen Jumalast wloslectenyt.

16:28 Mine wloslexin lsest/ ia tuln
mailman. Taas mine ieten mailman/ ia
menen lsen tyge.

16:29 Sanoit henen Opetuslapsens
henelle/ Catzo/ nyt sine puhut iulki/ ia et
sine ychten Tapaust sano.

16:30 Nyt me tiedheme/ ettes caiki
tiedhät/ ia ei nyt taruita ette iocu sinulle
kysy/ Senteden me vskoma ette sine olet
Jumalast wloslectenyt.

16:31 Wastasi Jesus heite. Nyt te vskotta/
Catzo se aica lehesty/ ia io tuli/ ette
iocainen haiotetan itzellens/ ia minun
yxinen ietätte.

16:32 Em mine quitengan yxinen ole/ sille
ette lse ombi minun cansani.

16:33 Neite mine olen puhunut teille/ Ette
teille pite oleman minus Rauhan. Mailmas
onopi teille tuska/ waan olcat hyues
turuas/ Mine ylitzewoittin Mailman.

** Synnin tedhen) Mailma/ Inhimisen
loondo/ Jerki ia Toimi >etc.
Ei tiedhe ette epeusko on Syndi/ ia Usko
ombi Wanhurskaus/ ia ette Jumalan
Domio cadottapi caiki/ mite ne ia Perkele
ninen Christitudhen wastan domitzeuat/
Jumalan Nimen ia Paisten Palueluxen alla.
Sen tedhen nuctele se Pyhe Hengi
Euangeliumis nijte/ ette caiki ouat Syndi
iotca ei Uskosta eli Jumalan Sana mödhen
ole.*

XVII Lucu.

17:1 NEite puhui Jesus/ ia ylesnosti

Silmens Taiuasen ia sanoit/ lse/ hetki tuli/
kircasta sinun Poicas/ Ette mös sinun
Poicas kircastais sinun.

17:2 Ninquin sine annoit henelle Woiman
ylitzen caike' Lihan/ ette henen pite
andama' ijancaikisen Elemen/ caikille nijlle
iotca sine henelle annoit.

17:3 Mutta teme o'bi ijancaikine' Eleme/
ette he sinu' tundisit ainoan totisen
Jumalan/ ia iongas lehetit Jesusen
Christusen.

17:4 Mine sinun circastin Maan päle/ mine
sen Töön teutin/ iongas annoit minun
tehdhexen.

17:5 Ja nyt lse/ kircasta minua itzes
tykene/ sille kircauxella ioca minulla oli
sinun tykenes ennenquin teme Mailma
olican.

17:6 Mine iulghistin sinun Nimes
Inhimisillen/ iotcas annoit minulle
Mailmast. Sinun he olit/ ia minulle sine ne
annoit/ ia sinun Puhes he ketkit/

17:7 Nyt he tiesit/ ette caiki quin sine
minulle annoit ouat sinusta.

17:8 Sille ne sanat iotcas minun annoit/
ne mine annoin heille/ ia he otit. Ja tunsit
totisest/ ette mine sinusta wloslexin/ ia
vskoit ette sine minun lehetit.

17:9 Mine Rucolen heiden edestens/ ia en
Rucole Mailman edeste/ waan ninen
edeste iotcas minun annoit/ sille sinun he
ouat.

17:10 Ja caiki minun Omani ouat sinun/
ia sinun omas ouat minun/ Ja mine olen
heisse kircastettu.

17:11 Ja em mine ole sillen Mailmas/
waan he ouat mailmas/ ia mine tulen
sinun tyges. PYHE ISE/ ketke heite sinun
Nimes cautta iotcas minun annoit/ ette he
olisit yxi/ ninquin mekin.

17:12 Coska mine olin heiden ca'sans
mailmas/ ketkin mine heite sinun Nimees/

Jotcas minun annoit/ ne mine ketkin/ ia eikengen nijste cadonut/ waan se Cadhotoxen Lapsi/ Ette Ramattu teuteteisin.

17:13 Mutta nyt mine tulen sinun tyges/ ia nemet puhun Mailmas/ senpäle/ ette heille olis itzesens minun ilon teudheline'.

17:14 Mine annoin heille sinun Sanas/ ia mailma heite wihasi/ Sille ettei he ole mailmast/ ninquin ei mineken ole mailmast.

17:15 Em mine Rucole ettes heijet poisotat mailmast/ waan ettes heite ketket sijte pahast

17:16 Eiuet he ole mailmast ninquin en mineke ole mailmast.

17:17 Pyhite hiete sinun Totudhes cautta. Sinun puhes o'bi se Totuus.

17:18 Quin sine minu' lehetit mailman/ nin mös mine lehetin heijet maliman.

17:19 Ja heide' edesens mine pyhite' itzeni/ senpäle ette hekin olisit pyhitetyd Totuden cautta.

17:20 Mutta em mine waiwoin heiden edhestens Rucole/ waan mös nijnen edest/ iotca heiden Sanans cautta wskouat Minun päleni/

17:21 Senpäle ette he caiki pite ychte oleman/ ninquin sine Ise minus olet/ ia mine sinus/ ette hekin pite mös meisse ychte oleman/ Senpäle/ ette mailma wskois sinun lehetenexi minun.

17:22 Ja mine annoin heille sen kircaudhen/ ionga sine minulle annoit/ Ette hekin pite olema' ychte/ ninquin mekin ycte olema.

17:23 Mine heisse/ ia sine minus/ ette heiden pite oleman teudheliset yhdes/ ia ette Mailma pite tieteme'/ ette sine minu' lehetit/ ia Racastit heite/ ninquin sine minuaki racastit.

17:24 Ise/ Mine tadhon/ ette cussa mine

olen/ sielle heidhengi pite oleman iotcas minun andanut olet/ ette he minun Cunniani näkisit/ iongas minulle annoit/ Sille sine Racastit minua ennen Mailman alcuu.

17:25 Wanhurskas Ise/ ei ole mailma tundenut sinua/ Mutta mine tunsin sinun/ Ja nemet ymmersit ettes minun lehetit/

17:26 Ja mine tein tietteuexi/ heille sinun Nimes/ ia teenghi tietteuexi/ Senpäle ette se Rackaus/ iollas minua Racastit/ heisse olisi/ ia mine heisse.

** En Rukoele Mailman edhest) Se on/ Mine eroitan Mailman ia ne Epeuskoiset Seuracunnasta ia nijste Christuista ette he tachtouat sotans huckua/ ninquin Psal. Mwtoin tule Mailman edheste rucoella/ ette hen palaias Paranoxen cautta Jumalan tyge.*

XVIII Lucu.

18:1 COska Jesus nemet oli sanonut/ wlosmeni hen Opetuslastens cansa ylitze sen Oijan Cedron/ Sielle oli Yrttitarha sen siselle he' meni/ ia hene' Opetuslapsens.

18:2 Mutta Judas/ ioca henen petti/ tiesi mös sen Paican/ Sille Jesus tuli wsein sinne Opetuslastens cansa.

18:3 Coska nyt Judas oli ottanut cansans Jouckon/ ia ylimesten Pappeden/ ia Phariseusten Palueliat/ tuli hen sinne Tulisoittoin/ Lychtyde'/ ia Otain cansa.

18:4 Quin nyt Jesus tiesi caiki/ mite henen cochtans tuleman piti/ nin hen edeskeui/ ia sanoi heille. Ketä te etzitte? He wastasit hende/ Jesusta Nazarenust.

18:5 Jesus sanoi heille/ Mine olen. Mutta Judas ioca henen petti/ seisoi mös heiden cansans.

18:6 Quin nyt Jesus sanoi heille/ Mine

olen. Astuit he tacaperin/ ia langesit mahan.

18:7 Nin hen taas kysyi heille. Ketä te etzitte? Mutta ne sanoit/ Jesusta Nazarenust.

18:8 Jesus wastasi/ Mine sanoin teille ette Mine olen/ Jos te sis minua kysytte/ sallicat nemet menemeen/

18:9 Senpäle ette se Puhe teuteteisin/ quin hen sanonut oli/ Em mine ychte nijste cadhottanut/ iotcas minun annoit.

18:10 Nin Simon Petarilla oli Miecka/ weti hen sen wlos/ ia löij Ylimeisen Papin Paluelia/ ia poishackais henen Oikean Coruans. Ja sen Paluelian Nimi oli Malchus.

18:11 Nin sanoi Jesus Petarille/ Piste sinun Mieckas tuppeen/ eikö minun pide iooman site Calki/ quin Ise minun andoi?

18:12 Mutta se Joucko/ ia se Ylimeinen Pämies/ ia Judasten Palueliat kijniotit Jesusen/ ia sidhoit henen/

18:13 ia poisweit henen ensin Hannasen tyge (ioca oli Caiphasen Appi) ia oli sen Wotinen Ylimeine' Pappi.

18:14 Ja se Caiphas oli se/ ioca neuuon oli andanut Juttaille/ Ette tarpelinen olis ydhen Inhimisen coolla Canssan edeste.

18:15 Ja seurasi Simon Petari Jesusta/ ia yxi toinen Opetuslapsi/ Se sama Opetuslapsi oli ylimeisen Papin tuttaua/ ia sisellemeni Jesusen cansa/ sen ylimeisen Papin Salijn. Mutta Petari seisoi wlcona Ouen edes.

18:16 Nin se toinen Opetuslapsi/ ioca Ylimeisen Papin tuttaua oli wlosmeni/ Ja puhui Ouen wartialle/ ia siselletoi Petarin.

18:17 Nin sanoi se ouenuartia pica Petarille/ Etkö sine mös ole teme' Miehe' Opetuslapsista? Hen sanoi/ En ole.

18:18 Mutta Trengit ia Palueliat/ iotca olit hijliste Tulen tehnet (sille ette Wilu oli)

seisoit/ ia Lämmittelit itzens.

18:19 Seisoi mös Petari Heiden cansans/ ia Lämmitteli itzens.

18:20 Nin se Ylimeine' Pappi Kysyi Jesuselle henen Opetuslapsistans/ ia henen Opetuxestans. Jesus wastasi hende/ Mine olen iulki puhunut mailman edes/ Mine olen aina opettanut Sinagogas/ ia Templis cuhunga caiki Juttat cokondeuat/ Ja em mine mite puhunut sala.

18:21 Mites minulle kysyt? Kysy nijlle iotca cwlit mite mine olen heille puhunut. Catzo/ ne tieteuat mite mine olen sanonut.

18:22 Ja quin hen nemet puhui Nin yxi nijste Paluelist iotca lesseseisoit/ annoi JEsusen Coruapwstin ia sanoi/ Nijngö sinun pite wastama' Ylimeiste Pappi?

18:23 Jesus wastasi/ Jos mine pahasti puhuin/ nin tunnusta se Pahaxi. Mutta ios mine oikein puhuin/ mixis minua löödh?

18:24 Ja Hannas lehetti henen sidhottuna sen Ylimeisen Papin Caiphaxen tyge.

18:25 Mutta Simon Petari seisoi/ ia lämmitteli itzens. Nin sanoit he henelle/ Etkö sine mös ole henen Opetuslapsistans? Hen Kielsi ia sanoi/ En ole.

18:26 Sanoi henelle yxi Ylimeisen Papin Paluelijst/ sen Lango ionga Coruan Petari poishackas/ Engö mine nehnyt sinua hene' cansans Yrttitarhas?

18:27 Taas Petari kielsi/ Ja cocto lauloi Cuckoi.

18:28 Nin he weit Jesusen Caiphasen tygö Radztupan. Mutta se oli amulla/ Ja ei he mennyet Radztupan/ ettei heiden pitenyt saastuman/ Waan ette he madhaisit södhe Päsieis Lambaan/

18:29 Nin Pilatus wloslexi heiden tygens ia sanoi/ Mite Cannet te edestoot teme' Miehen wstan?

18:30 Wastasit he/ ai sanoit henelle/ Ellei hen olis Pahointekie/ emme me olis hende

andanut sinun Haltuus.

18:31 Nin sanoi Pilatus heille/ Nin ottaca te hende/ ia Domitka hende teiden Lain ielkin/

18:32 Nin sanoit Juttat henelle/ Ei meiden tule ketäken tappa/ Senpäle/ ette Jesusen Puhe piti teutettemen/ ionga he' sanoi/ merkiten/ mille colemalla henen piti coleman.

18:33 Nin Pilatus taas sisellemeni Radztupan/ ia cutzui Jesusen ia sanoi henelle/ Oleko sine se Judasten Kuningas?

18:34 Jesus wastasi/ Sanotko sine sen itzestes/ Eli ouatko mwdh sen sinulle sanoneet minusta?

18:35 Pilatus wastasi. Ollenco mine Judeus? Sinun Canssas/ ia Ylimeiset Papit. Ylenannoit sinun minulle/ Mites tehnyt olet?

18:36 Jesus wastasi/ Minun Waldakundan ei ole teste mailmast. Jos minun Waldakundan olis teste mailmast/ nin minun Palueliani tosin sen wooxi sotisit etten mine Juttaille ylenannetaisi. Mutta nyt ei ole minun Waldakundan tälde/

18:37 Nin sanoi Pilatus henelle/ Sis sine olet Kuningas? Jesus wastasi/ Sine sen sanot/ Ette mine olen Kuningas. Sitewarten mine olen syndynyt/ ia mailman sitewarte' tullut/ ette minun pite Totudhen tunnustaman. Jocainen quin ombi Totudhesta/ hen cwle minun äneni.

18:38 Pilatus sanoi henelle/ Mike ombi Totuus? Ja quin hen sen sanonut oli/ meni hen taas Judasten tyge/ ia sanoi heille/ Em mine leudhe ychten Syte henen cansans/

18:39 Mutta teille o'bi tapa/ Ette minun pite pästeme' ydhen teille Päsieisznä/ Ettekö te sis tadho/ ette mine pästen teille Judasten Kuningas?

18:40 Taas he caiki hwsit ia sanoit/ Ei

site/ waan Barrabam/ Mutta Barrabas oli yxi Röueri.

XIX Lucu.

19:1 Nln otti sis Pilatus Jesusen ia rooskitzi hende/

19:2 Ja ne Houit wänsit yden krunon Orientappurist/ ia panit hene' Päens/ ia he ymberikärit hene' Purpura waatteille ia sanoit/ Teme on Judaste' Kuningas.

19:3 Ja annoit henelle Coruapusti.

19:4 Taas Pilatus wloskeui ia sanoi heille Catzocat/ mine wloswien hene' teille/ ette te tiedheisit/ etten mine leudhä ychten Syte henen cansans.

19:5 Nin Jesus wlosmeni/ candaden ychte Orientappuraist Kruno/ ia Purpura waatetta. Ja hen sanoi heille/ Catzo mingemodoinen Inhiminen.

19:6 Coska ne Ylimeiset Papit ia Palueliat neit henen/ hwsit he ia sanoit Rirstinnaulitze ristinnaulitze he'de. Pilat9 sanoi heille/ Ottaca te he'de ia ristinnaulitca/ sille em mine leude ycten syte hene' cansans.

19:7 Wastasit hende Juttat/ Meille o'bi Laki/ ia meiden Lain ielken pite henen cooleman. Sille ette hen teki itzens Jumalan Poiaksi.

19:8 Coska nyt Pilatus temen Puhen cwli/ pelkesi he' enämin.

19:9 Ja taas sisellemeni Radztupan/ Ja sanoi Jesuselle/ Custa sine olet? Mutta ei Jesus andanut henen wastaust.

19:10 Nin sanoi Pilatus henelle/ Etkös miten minulle puhu? Etkös tiedhä ette minulla ombi Walda sinua Ristinnaulita/ ia minula ombi Walda sinua päste?

19:11 JESUS wastasi/ Ei sinulla olis ychten walda minua wastaust/ ellei se olis annettu sinulle ylhelde. Senteden henelle

ombi swrembi syndi/ ioca minu' sinulle ylenannoi. Ja sijte aiasta etzi Pilatus hende päste.

19:12 Mutta Juttat husit/ ia sanoit/ Jos sine temen pästet/ nin et sine ole Keisarin ysteue/ Senteden/ Joca teke henens Kuningaxi/ se on Keisarit wasta'

19:13 Mutta quin Pilatus temen puhen cwli/ wloswei hen Jesusen/ ia jstui Domiostolin päle/ sijne Paicas/ ioca cutzutan Lithostrotos/ mutta Hebreixi Gabatha.

19:14 Mutta se oli Päsieisen walmistus peiue/ lehes Cudhenel hetkelle. Ja hen sanoi Juttaille/ Catzocat teiden Kuningast.

19:15 Nin he hwsit/ Ota pois/ Ota pois/ Ristinnaulitze hende. Pilatus sanoi heille/ Pitekö minun Ristinnaulitzeman teiden Kuningan? Ne Ylimeiset Papit wastasit/ Ei ole meille Kuningast paitzi Keisarin.

19:16 Nin hen Ylenandoi henen heille Ristinnaulitta.

19:17 Mutta he otit Jesusen ia poisweit/ ia hen candadhen henen Ristiens wloslexi sihen Sijan/ ioca cutzutan Päcalloin Paicka/ Mutta Hebreixi Golgatha.

19:18 Sielle he henen Ristin naulitzit/ Ja caxi mwta henen cansans cadhen polen/ ia Jesusen heide' keskellens.

19:19 Mutta Pilatus kirioitti ychden Pälekirioituxen/ ia pani sen Ristin päle/ ia oli nein kirioitettu/ Jesus Nazarenius Judasten Kuningas.

19:20 Teme' sis päle kirioituxen luit monda Juttaista/ sille se Paikca oli lesse Caupungita cussa Chistus Ristinnaulittin.

19:21 Ja oli Hebreixi/ ia Grekixi/ ia Latinaxi Kirioitettu. Nin sanoit Judasten Ylimeiset Papit Pilatuselle. Elos kirioitta Judaste' Kuningas/ Waan ette hen sanonut ombi/ Mine ole' Judasten Kuningas.

19:22 Pilatus wastasi/ Mite min kirioitin/ sen mine kirioitin.

19:23 Mutta coska nyt ne Houit olit Jesusen Ristinnaulinet/ Otit ne henen Waatteins/ ia teit nelie Osa/ Itzecullengin Houille Osan/ ia sihen mös Hamen. Mutta se Hame oli wmbinainen/ ylhelde haman alhalle cokonans cudottu.

19:24 Nin he sanoit keskenens/ Elkem me site rikoco/ waan heittekem ariuoin kenenge se pite oleman/ Senpäle ette Ramattu pideis teutettemen/ quin sano/ He ouat minun Waattein iakanet itzellens/ ia ouat arpa heittenet minun Hameni päle. Ja Houit tosin nemet teit.

19:25 Mutta Jesusen Ristin tykene seisoit/ henen Eitins/ ia henen Eitins Sisar/ Maria se Cleophan eme'de/ ia Maria Magdalena.

19:26 Coska sijs Jesus Eitins neki/ ia Opetuslapsens/ iota he' racasti/ tykene seisouan/ sanoi hen Eitillens. Waimo/ Catzo sinun Poicas.

19:27 Sijtte hen sanoi Opetuslapselle/ Catzo sinun Eitis. Ja sijte hetkest/ otti Opetuslapsi sen tygens.

19:28 Sijtte quin Jesus tiesi ette caiki io olit teutetyt/ ia ette Ramattu pideis teutettemen/ sanoi hen/ Mine ianon. Oli sijs pa'du yxi Astia teunens Eicat.

19:29 Mutta he teutit ydhen Sienen Eticalla/ ia panit sen ymberi Isopin/ ia pidhit sen henen Suuns edes.

19:30 Coska sis Jesus oli Etican ottanut/ sanoi hen/ Se on teutetty. Ja callisti Päens/ ia ylesannoi Hengens.

19:31 Mutta ette se oli Walmistus peiue/ ia ei Rumit pitenyt oleman Ristin päle Sabbathina (Sille se sama Sabbathin peue oli swri) Rucolit Juttat Pilatust/ ette heiden Reidhens piti Ricottaman/ ia poisotettaman.

19:32 Nin tulit Houit ia ricoit sen

ensimeisen Reidhet/ ia sen toisen/ ioca henen cansans Ristinnaulittu oli.

19:33 Mutta quin he tulit Jesusen tyge/ ia neit hene' io coolluexi/ ei he rickonet hene' Reisiens/

19:34 Waan yxi Houist auasi henen Kyliens keihehell. Ja cocta wloswoosi Weri ia Wesi.

19:35 Ja se ioca temen neki/ hen ombi sen todhistanut/ ia henen Todhistuxens on tosi. Ja se sama tiete ette hen totta sano/ Senpälle ette te mös wskoisitta.

19:36 Sille nemet ouat tapactanut/ ette Ramattu teuteteisin. Ei teiden pide Lwta rickoman henes.

19:37 Ja taas toinen Kirioitus sanopi/ He szauat nähä/ iohonga he ouat pisteneet.

19:38 Senielkin Joseph Arimathiast/ ioca oli Jesusen Opetuslapsi/ sala/ Judasten Pelghon teden/ rucoli Pilatust ette hen sais poisotta Jesusen Rumin/ ia Pilatus sen salli.

19:39 Nin tuli mös Nicodemus/ ioca ennen oli tullut öelle Jesusen tyge/ ia toi Mirrhan ia Aloen secotetun/ lehes sata marcka.

19:40 Nin he otit sis Jesusen Rumin/ ia kărit sen Linauaattehin/ hyuin haijulisil yrtil ninquin Judasten tapa oli Haudhata.

19:41 Mutta sijne Paicas quin hen Ristinnaulittin/ oli yxi Yrttitarha/ ia Yrttitarhas yxi wsi Hauta/ cuhunga eikengen wiele ollut pandu/

19:42 Johonga he panit Jesusen/ Judasten Walmistus peuen tehden/ ette se Hauta oli lesse.

XX Lucu.

20:1 Mutta ychten Sabbathin peiuen/ tuli Maria Magdalena warhan/ coska wiele pimie oli/ Haudhalle/ ia neki Kiuen poisotetu' haudhalda.

20:2 Nin hen iooxi/ ia tuli Simon Petarin tyge/ ia sen toisen Opetuslapsen tyge iota Jesus racasti/ ia sanoi heille/ He ouat poisottanet HEerran haudast/ ia emme me tiedhä cuhunga he henen panit.

20:3 Nin Petari ia se toinen Opetuslapsi wlosmeni/ ia tulit Haudhan tyge.

20:4 Mutta ne Caxi ynne ioxit/ ia se toinen Opetuslapsi edhelleioxi nopiama' quin Petari/ ia tuli edhelle Haudhan tyge.

20:5 Ja quin he' sisellekurkisti/ neki hen kărilinat panduna/ Ei hen quitengan siselleme'nyt.

20:6 Nin tuli sijtte Simon Petrus henen ielkins/ ia meni Haudhan siselle/ ia näki Kărilinat panduna/

20:7 ia sen Hikilinan/ ioca henen Päens päle oli ollut/ ei Kărilinan cansan Pa'duna/ waan erinens kărittynä ychten paickan.

20:8 Nin sisellemeni mös se toinen Opetuslapsi/ ioca edhelle tullut oli Haudhalle/ ia neki sen ia vskoi.

20:9 Sille eiuet he wiele Ramattu ymmertenet/ ette hene' piti ylesnousema' Cooleista.

20:10 Nin taas ne Opetuslapsett menit iellens cokoon.

20:11 Mutta Maria Haudhan edes seisoi wlcona idkein. Coska hen sis idki/ nin hen kurckisti Haudhan siselle/

20:12 ia neki caxi Engelite Walkeis waatteis jstuan/ Se yxi päen poles/ ia se toine' Jalcain poles/ cuhunga he Jesusen Rumin pa'neet olit.

20:13 Sanoit he henelle/ Waimo/ mites idket? Hen sanoi heille/ He ouat minun HERRAN poisottanet/ engä tiedhä cuhunga he panit henen.

20:14 Coska hen nemet oli sanonut/ kiensi hen itzens tacaperin/ ia neki Jesusen seisouan/ ia ei tienyt ette se oli

Jesus.

20:15 Sanoi Jesus henelle/ Waimo/ mites idket? Ketes etzit? Hen Lwli sen oleuan Yrttitarhanhaltijan/ ia sanoi hen henelle/ HERRA/ ios sine henen poiscannoit/ nin sanos minulle cuhungas henen panit/ ia mine henen otan.

20:16 JESUs sanoi henelle/ Maria. Nin hen kiensijn/ ia sanoi henelle/ Rabuni/ se on sanottu/ Mestari.

20:17 Sanoi Jes⁹ henelle/ Ele minuhun Rupe/ sille em mine wiele ole *
Ylesastunut minu' lseni tyge. Waan mene minun Welieini tyge ia sano heille/ Mine ylesastun minun lseni tyge/ ia teiden lsene tyge/ Ja Minu' Jumalani tyge/ ia teiden Jumalan tyge.

20:18 Maria Magdalena tuli ia ilmoitti Opetuslapsille/ Mine olen HERRAN nehnyt/ ia neite hen minulle sanoi.

20:19 Mutta sen sama' Sabbathin Ehtona/ Coska Jo Ouet olit sulietudh/ cussa Opetuslapset olit coghotudh Judasten pelghon tedhen/ tuli Jesus/ ia seisoi heiden keskellens/ ia sanoi heill/ Rauha olko' teille.

20:20 Ja quin hen sen sanonut oli/ nin hen osotti heille Kädhens ia Kylkens. Nin Opetuslapset jhastuit/ ette he HERRAN neit/

20:21 Nin Jesus taas sanoi heille/ Rauha olkon teille. Ninquin lse minun lehetti/ Nin mine mös lehetten teiden/

20:22 Ja quin hen nemet sanonut oli/ puhalsi hen heiden pälens/ Ja sanoi heille/

20:23 Ottaca se Pyhe Hengi/ Joillen te synnit andexia'natt/ nijlle ne Andexiannetan. Ja ioillen te ne Pidhette/ nijllen ouat ne pidhetyt.

20:24 Mutta Thomas yxi nijste Cadhesttoistakymenest/ ioca cutzutan

Caxoinen ei ollut heiden cansans/ coska Jesus tuli.

20:25 Nin sanoit ne mwdh Opetuslapset henelle/ Me neim HERRan. Mutta hen sanoi heille/ Ellei mine näe henen Käsizens Naulain reiki/ ia piste minun Sormeni Naulain sijaan/ ia laske minun Käteni henen Kylkeens/ em mine vsko.

20:26 Ja Cadexan peiuen perest/ taas olit henen Opetuslapsensa sielle/ ia Thomas heidhen cansans. Tuli Jesus quin ouet sulietut olit/ ia seisoi keskelle heidhen seasans ia sanoi/ Rauha olkon teille.

20:27 Sijtte hen sanoi Thomaselle/ Piste sinun sormes tenne/ ia catzo minun Käsieni/ Ja oienna tenne sinun Kätes/ ia piste minun Kylkeni/ ia ele ole Epeuskoinen waan vskolinen.

20:28 Thomas wastasi ia sanoi henelle/ Minun HERRAN ia minun Jumalan.

20:29 Jesus sanoi henelle/ Ettes neit minun Thomas/ nin sine wskoit. Autuat ouat ne iotca ei nehnet/ ia vskoit.

20:30 Teki mös Jesus tosin monda mwta merki henen Opetuslastens nähden iotca ei ole kirioitetut tesse Kirias.

20:31 Mutta neme ouat kirioitetut/ senpäle ette te vskoisitta/ ette Jesus ombi Christus se Jumalan Poica/ Ja ette te Elemen saatta vskon cautta henen nimeens.

XXI Lucu.

21:1 Senperest ilmoitti Jesus taas itzens Tyberian Mere' tyken/ Ja hen ilmoitti henens nein.

21:2 Simon Petrus ia Thomas ioca cutzutan Caxoinen/ olit ynne/ ia Nathanael ioca oli Canast Galilean maalda/ ia ne Zebedeusen poiat/ ia caxi mwta hene' Opetuslapsista's.

21:3 Sanoi Simon Petari heille/ Mine menen calahan. Ne sanoit henelle/ Me tulema mös cansas. Nin he vloslexit ia astuit cocta wenhesen/ ia ei he sine öenä miteken saneet.

21:4 Mutta coska io Homen oli/ seisoi Jesus rannalla. Ei quitenga Opetuslapset tiennet ette se Jesus oli.

21:5 Sanoi Jesus heille/ Piltit ongo teille miten sötewäte? He wastasit hende/ Ei.

21:6 Nin hen sanoi heille/ Laskecat werkona oikiall polen wenecte/ nin te leudhette. Nin he laskit/ ia tuli nin palio caloia ettei he woineet site wete.

21:7 Nin sanoi se opetuslapsi iota Jesus racasti Petarille/ HERRA se ombi. Coska Simon Petari sen cwli/ ette se oli HERRA/ wötti hen hamen ymberillens (sille hen oli alasti) ia heitti itzens Meren.

21:8 Mutta ne mwdh Opetuslapset tulit wenehelle/ Sille eiuet he olluet caucan maalda/ wan lehes caxi sata kyneret/ ia wedhit wercoi caloinens.

21:9 Quin he nyt olit malle astunet/ Neit he Hilet panduna ia calan ninen päle ia Leiuen.

21:10 Sanoi JESUS heille/ Tocat tenne niste caloista iotca te nyt saitte.

21:11 Simon Petari ylesastui ia weti werkot maalle teunens Swri caloia/ sata wisikymmende ia colmet. Ja waicka he nin monda olit/ ei quitenga werkot rickunet.

21:12 Jesus sanoi heille/ Tulcat rualle. Mutta eikengen Opetuslapsista wskaltanut hende kysye sanodhen/ kucas olet? Sille he tiesit sen oleuan HERRAN

21:13 Nin Jesus tuli ia otti Leiuen ia andoi heille. Ja samalmoto mös Calan.

21:14 Teme ombi nyt se colmas kerta ette Jesus ilmestui henen Opetuslapsillens/ sijtte quin hen ylesnosnut oli coolleista.

21:15 Coska he ny olit söneet/ sanoi

Jesus Simon Petarille. Simon Joannis/ Racastacos minua enämin quin nämet? Hen sanoi henelle. Ja HERRA/ sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi hen henelle/ Roki minun Caritzoitan.

21:16 Sanoi hen taas henelle iellens/ Simon Joannis/ Racastacos minua? Hen sanoi henelle/ Ja HERRA/ sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi hen henelle Roki minun Lambaitan.

21:17 Sanoi hen henelle Colmanen kerdhan. Simon Joannis/ Racastacos minua? Petari tuli murehesans/ ette hen colmanen kerdhan henelle sanoi/ Racastacos minua/ ia sanoi henelle/ HERRA/ sine caiki tiedhet/ sine tiedhet ette mine Racastan sinua. Sanoi Jesus henelle/ Roki minun Lambaitan.

21:18 Totisest totisest sano' Mine sinulle/ Coska sine olit Noori/ nin sine itzes wötit/ ia keuit cuhungas tactolit/ Mutta coskas wanhanet/ nin sine wlosoijenat kädes/ ia toine' sinu' wöttepi/ ia wiepi cuhunga et sine tadho.

21:19 Mutta sen hen sanoi/ merkiten mille Colemalla henen piti Jumalata cunnioitzeman.

21:20 Ja quin hen site sanonut oli/ sanoi hen henelle/ Seura minua. Nin Petari kiensijn ymberins/ ia neki sen Opetuslapsen seuraua'/ iota Jesus Racasti/ ioca mös Jesusen Rinnoilla Eectolises maannut oli/ ia oli sanonut/ HERRA/ cuca se on ioca sinun pette?

21:21 Coska sis Petari temen neki/ sanoi hen Jesuselle/ HERRA/ ende sis temen?

21:22 Jesus sanoi henelle/ Jos mine tadhoisin/ ette hen pysyis sihenasti quin mine tulen/ mite sinu' sihen tule? Seura sine minua.

21:23 Nin teme puhe wloslexi Weliesten seas/ Ei teme Opetuslapsi coole. Ja ei

sanonut Jesus henelle/ Ei hen coole/
Waan ios mine tadhon ette hen pysyis
sihenasti ette mine tulen/ mite sinun sihen
tule?

21:24 Teme on se Opetuslapsi ioca neiste
todhista/ ia ombi nämet kirioittanut/ Ja
me tiedhem/ ette henen Todhistuxens on

tosii.

21:25 Ouat mös mo'da mwta/ iotca Jesus
teki/ Cutka/ ios ne iocaitzet kirioitetaisin/
em mine lwle/ ette coko Mailma wedhäis
ne Kiriat/ iotca pideis Kirioitettaman.

Pyhen Johannesen Euangeliumin Loppu

Apostolein Teghot/ quin on/ Se Toinen Cappale Pyhe' Lucan Euangeliumist

Alcupuhe Apostolein Tekoin päle.

*TEme Kiria pite Lwettaman ia tutkittaman/ Ei ninquin mwtomat tehnet ouat/ Quin Pyhe
Lucas olis waiwoin Apostolitten Hyuet Teghot eli Hyuen/ Elemen nille Esikuuaxi/
erinomaisesta tesse kirioittanut. Ninquin Pyhe Augustinus ia moni mw/ temen Kirian sen
parahan Esikuuuan edest pitenyet ouat/ Ette Apostolit ynne Christikunna' cansa/ ouat
caiki Tauarat pitenyet ychteisse etc. Joca meno ei quitengan cauuan wipynyt/ Mutta
aijalans piti Lackaman. Waan se pälen meiden tule paramin merkite/ Ette Pyhe Lucas
temen Kirian cansa coco Christikunda opetta/ haman Mailman Loppun asti/ sen oikean
Päcappalen Christilisest Opist/ Quin ombi/ Ette Caiki/seke Juttat ette Pacanat/ seke
Wanhurskat/ ette Syndiset wanhurscaxi tuleuat ainoast vskost Jesusen Christusen päle/
ilman caiken Lain auuta/ eli meiden tödhen ansiota.*

*Jotca osottauat seke Apostolitten/ Petarin/ Paualin/ Stephanin/ Philippusen/ ia muiden
Apostolitten sarnat/ seke mös Pacanaiten ia Judasten Esikuuat.*

Sencaltainen Asia ombi se swrin tila ia syy/ ette hen temen Kjrian kirioitti.

*Senteden Hen mös nin wekeuesti hoke/ Ei waiwoin Apostolitte' Sarnoi Uskosta Christusen
päle/ quinga seke Pacanat ette Juttat sen cautta piti wanhurskaxi tuleman ilman caiketa
a'siota ia tööt Mutta mös sencaltaisen Opin Esikuuat ia teghot/ Quinga ne Pacanat/
ninquin Juttaatki waiwoin Eua'geliumin cautta/ ilman Laki ouat wanhurskaxi tullut.*

*Ja ninquin P. Petari todhista 10 ia 15 Lugus. Ettei Jumala tesse Asias ychte eroitusta
pitenyt Judasten ia Pacanain waihella.*

*Waan ninquin hen Pacanoille/ iotca ilman Laita elit/ sen Pyhen Hengen annoi
Euangeliumin cautta. Nin hen mös sen saman annoi Juttaille/ Euangeliumin ia ainoa'
Wskon sarnamisen cautta/ ia ei Lain cautta/ taicka heiden Töidens ia ansions teden/
eike mös sen Wffrin ia Palueluxen cautta/ quin Lais kesketty oli.*

*Ja nin hen asetta tesse Kirias ychten/ seke se' Opin vskost/ ette mös Wskon Esikuuat.
Senteden macta teme Kiria kyllle cutzutta yxi Toimitus ylitze Pyhen Paualin Lehetuskiriain.
Sille mite pyhe Pauali opetta ia neuuo sanoilla ia puheilla pyhista Ramatuista/ site pyhe
Lucas tesse osotta/ ia todhista Esikuuilla ia Teghoilla/ ette se iuri nin kieunyt o'bi ia nin
kieumen pite/ quin pyhe Pauali opetapi/ nimittein. Ettei yxiken Laki/ eike yxiken Töö/
woi Inhimisi wanhurscautta eli wapautta/ Mutta waiwoin se Wsko Christusen päle.*

*Ja sine leudhet tesse Kirias ydhen caunin Speilin/ iossas mahdat nähdhä/ sen todhen
oleuan/ ette SULA WSCO WANHURSCAUTTA.*

Sille temen cappalen Esikuuat ia Tekot tesse Kirias ouat/ quin sen todistauat/ iotca sinua eike wiettele/ eike walectele/ waan paramin Wskosa wachwistauat ia lohuttauat. Sille catzo nyt itze/ quinga pyhe Pauali on palainut ia kiendynyt. Nin mös quinga se Pacana Cornelius kiendui pyhen Petarin sanain cautta/ ninquin Engeli henelle ennen sanoj.

Sille Petarin tuli sarnata henelle/ minge cautta henen piti autuaxi tuleman. Samalmoto mös se Manwanhin Sergius ia caiki Caupungit/ ioissa pyhe Pauali ia Barnabas sarnasit. Catzo mös sen ensimeisen Apostolitten neuuon päle/ ionga he Jerusalemis pidhit. Act. 15. Catzo mös caiki pyhen Petarin sarnat/ Stephanin ia Philippusen/ Nin sine leudhet ett se caiki sinne pein kieupi/ Ette meiden waan Christusen Wskon cautta/ ilman Laki ia Töite/ pite armohon tuleman/ ia wanhurscaxi. Ja sen me taidham temen Kirian cansa hyuin osotta/ ia Wastanseisowaisten suun sangen kempist ia wäkeueste kijnitukita/ Jotca meite Lain päle ia meiden oma' Töiden tyge lehetteuet/ ia heiden hullun tyhmydhens ilmoittauat caiken Mailman edes. Senteden mös Lucas sano/ ette sencaltainen Wskon esikuua/ on mös ne Hurscat Juttat (iotca olit vskon saneet) sangen wahwistanut. Ja ne mwdh Wskottomat Juttat ouat senwoxi hulluxi ia kiuckun tulluet.

Quin ei mös palio ihmet ollut/ ette he Laissa yleskaswatetut olit/ ia sijnä samas hamast Abrahamist olit hariotetut/ Josta he mös närckestyit/ ette Pacanat/ iotca olit ilman Laita ia Jumalata/ piti heiden werdaitzens Jumalan Armois oleman. Mutta ette meiden Canssa/ iotca caiki Pacanat olema/ sencaltaiset Cappalet sille wirca laittauat ia Wainouat/ se on tuhat Osa pahembi/ Ette me selkesti tesse näemme/ ia ei kielde taidha/ ette Jumalan Armo ia Christusen tundemus/ on tullut meiden Esijseden cochtan/ ilman Laki ia ansiota/ ia/ silloin quin he wiele olit Hirmulises Epeiumaludhes ia pilcas. Mutta iuri nin palio he sen cautta/ pilcans ia wainons cansa woitit/ quin Juttatki heide' pahudens ia coirudens cautta woitit. Sille ette Jumala oli ennen sencaltaisita Käänyt/ ia Mosesen cautta andanut ilmoitta/ Mine tadhon teite wihoitella ninen cansa/ iotca ei ouat minun Canssan/ ia yhden tyhmen Canssan cautta tadon teite Hullutta.

Ja Oseas 2. Lugus/ Mine cutzun sen minun Canssaxeni/ ioca ei oleca minun Canssan (Se on/ quin ilman Laki ia Töite elepi) ia on quitengin ne pitenyt. Juri nin mös tapactupi meiden Wiholisten/ ette Jumala heite Hylkepi (quin hen io on Ruuenut) ette he henen Armons Christuses haluemaxi piteuet/ quin Laki ia oma ansiotans.

Mutta eiuet he site vsko/ sihenasti quin he sen (ninquin Juttatki) itze näkeuet ia cadhotuxens leuteuet.

Apostolein Teghot/ quin on/ Se Toinen Cappale Pyhe' Lucan Euangeliumist

Ensimeinen Lucu.

1:1 Sijne tosin entises Kirias mine ole' Puhunut (O Racas Theophile) caikista nijste/ quin Jesus Rupesi seke tekemen

ette opettama'

1:2 Hama' sihen peiuen asti/ cuna hen oli ylesotettu/ Sijtte quin hen Apostoleiten (iotca hen wloswalinut oli) pyhen Hengen cautta oli keskyn andanut.

1:3 Joille hen mös Kersimise's ielkin oli itzens eleuexi osottanut moninaisen opettamisen cautta/ ia neutteli hene's

heille Neliäkymende peiue/ ia puhui heille Jumalan Waldakunnast.

1:4 Ja quin he' heite oli coonut/ kielsi hen heite Jerusalemist poismenemest waan Odhottaman Isen Lupausta/ Josta te cwlluet oletta (ma hen) minulda.

1:5 Sille ette Johannes tosin wedhelle castoi/ Mutta teiden pite pyhelle Hengelle castettaman/ ei nyt monen peiuen peräst.

1:6 Coska he sis cocondunet olit/ kysyit he henelle sanoden/ HERRA/ nytkös ylesrakennat sen Israelin Waldakunnan?

1:7 Nin hen sanoi heille/ Ei teiden tule tiete aica eli hetki/ iotca lse o'bi pannut henen woimasans.

1:8 Waan teiden pite saaman sen pyhen Hengen auwun/ ioca teiden pälen tulepi. Ja teiden pite oleman minun todhistaiani/ ei waiuoin Jerusalemis/ mutta mös caikes Judeas ia Samarias/ ia sijtte Haman Maan ären

1:9 Ja quin hen nämet sanonut oli/ nin hen heiden nähdens ylesotettin/ ia yxi Pilui ylesuei henen heiden silmeins edest.

1:10 Ja quin he catzelit Taiuasen henen mensesens/ Catzo/ nin seisoi heiden tykenens caxi Mieste walkeis waatteis/ iotca mös sanoit/

1:11 Te Galilean miehet/ mite te seisotta ia catzotta Taiuasen? Teme Jesus ioca teilde ylesotettin Taiuasen/ hen ombi nin tuleua/ quin te näitte henen meneuen Taiuasen.

1:12 Nin he palasit Jerusalemiin Woorelda/ ioca cutzutan Olio meki/ ia taambana on Jerusalemist ydhen Lepopeiuekunnan matka.

1:13 Ja quin he siselletulit/ nin he ylesastuit sihen Salijn/ cussa nämet oleskelit/ Petari ia Jacobus/ Johannes ia Andreas/ Philippus ia Thomas/ Bartholomeus ia Mattheus/ Jacobus

Alphein poica ia Simon Zelotes/ Ja Judas Jacobin weli.

1:14 Nämet caiki olit alati ynne yximielisestä Rucouxes ia auxenshwamises ynne Waimoin/ ia Marian Jesusen eitn cansa/ ia henen Welieins cansa.

1:15 Ja nijne peiutine ylesnousi Petari Opetuslasten seas/ ia sanoi (ia oli Joucko nimilde ychten lehes caxikymende toista sata)

1:16 Te Miehet ia Weliet/ Sen Kirioituxen piti teutette' / ionga pyhe Hengi ennen sanonut oli Daudin suun läpitze Judasesta/ ioca oli heiden Johdattaians quin Jesusen kijniotit/

1:17 Sille ette hen oli meiden Luussa luettu/ ia on temen Wirghan meiden cansam saanut/

1:18 Teme o'bi ansanut sen Pellon Wärydhen palcasta/ ia itzens hirtti/ ia on keskelde cacti pacachtanut/ ia caiki henen Siselyxens wlosputoisit.

1:19 Ja se ilmestui caikille/ iotca Jerusalemis asuuat/ nin ette se sama Peldo cutzutan heiden Kielellens Hakeldama/ se on/ Weri peldo.

1:20 Sille se on kiriotettu Psaltari Ramatus/ Henen Cotons pite tuleman kylmille/ Ja ei pide oleman sijne asuijanda. Ja henen Pijspawdhens toinen pite saaman.

1:21 Nin pite nyt neiste Miehiste/ iotca meiden cansan ouat olluet (caiken sen aijan culla HERRA JESUS wlos ia sisellekeui meiden cansan/

1:22 Ruueten Johannesen Castesta/ hama' sihen peiuen asti/ cuna hen meilde ylesotettin) yxi otettama' hene' Ylesnousemisens Todistaiaxi ynne meiden cansam.

1:23 Ja he asetit caxi ehdolle/ Josephin ioca cutzutin Barsabas/ ioca mös lijalda

Nimelde cutzuta' Just9/ Ja Mathiasen.
1:24 Rucolit ia sanoit/ Sine HERRA ioca
caikein sydhemet tunnet/ osota cumman
sine neiste Cadhest olet wloswalinnut
1:25 Ette henen pite Aruan saaman tesse
Palueluxes ia Apostolin wirghas/ custa
Judas ombi poiswilpistenyt/ ette henen piti
poismenemen sialens.
1:26 Ja he heitit Aruan heiste. Ja se Arpa
langesi Mathiasen päle. Ja hen lwettin
ninen ydhen toistakymmenen Apostoliten
Secaan.

Toinen Lucu.

2:1 Ia quin se Wideskymenes peiue
teutettin/ olit he caiki yximieliseste ynne
samas paicas.
2:2 Ja ekiste tapachtui Taiuahast yxi
Hwmaus/ ninquin sangen ialo Tulispä olis
tullut/ Ja teutti caiken Honen/ cussa he
olit istumas.
2:3 Ja heille näwyit wileskellyt kielet
ninquin Tuliset/ Ja ne istuit itzecunghin
heidhen Pä lens.
2:4 Ja he teutettin caiki Pyhe Henge/ ia
Rupesit puhuman muilla Kielille/ senielken
quin se Hengi andoi heiden wlospuhua.
2:5 Nin oli Jerusalemis Juttat asuuaiset
Jumalata pelkeueiset Miehet/ caikinaisest
Canssast/ quin Taiuan alla on.
2:6 Coska nyt teme äni tapachtui/
cocontuli Ca'ssan palious/ ia hemmestyit/
Sille ette itzecukin cwli nijnen puhuan
heiden Kielillens.
2:7 Ja nin he caiki tyhmestyid/ ia
jhmettelit keskene's saden/ Catzos/ Eikö
näme caiki iotca puhuat/ ole
Galilealaiset?
2:8 Ja quingasta sis me itzecuki cwle'ma
heiden puhuan meide' Kielilem iossa me
syndynet olema?

2:9 Parthit ia Medit ia Elamitit/ ia ne
asuuaiset Mesopotamias/ ia Judeas/ ia
Cappadotias/ Pontos ia Asias/
2:10 Phrygias ia Pamphilias/ Egyptis ia
Libian Maanraioilla liki Kyreni/ Ja ne
mwcalaiset Romista/ Juttat ia ne Wdhet
Juttat/ Cretit/ ia Arabit.
2:11 Me cwlema heiden puhuan meiden
Kielille/ Jumalan swria Tekoia.
2:12 Nin tyhmestyid caiki/ ia ihmettelit
keskenens sanoden/ mites lwlet temen
oleuan?
2:13 Waan ne mw dh nauroit heite ia
sanoit/ He ouat teune makiat Wina.
2:14 Nin ylesnousi Petari ninen
Ydhentoistakymmenen cansa/ ia corotti
änens/ ia puhui heille/ Te Judan Miehet/
ia te caiki iotca asutta Jerusalemis/ teme
olcoon teille tietteue/ Ja ottaca minun
Sanan teiden Coruijn.
2:15 Sille ei näme ole iowxis ninquin te
lwletta/ sille ette nyt peiuste ombi
colmas hetki.
2:16 Waan se onopi/ quin ennen sanottu
on Joelin Prophetan cautta.
2:17 Ja se pite tapachtuman Wimeisine
Peiuline sanopi JVMALA/ Mine
wloswodhatan minun Hengesteni caiken
Lihan päle/ Ja teidhen Poijat ia teidhen
Tytteret pite Propheteraman/ Ja teiden
Noricaiset pite Näwuyt näkemen/ ia teiden
Wanhinmat pite Wnia wnestuman.
2:18 Ja mös minun Palueliaiten päle/ ia
minun Picaini päle nijne peiuline mine
wloswodhatan minun Hengesteni/ ia
heiden pite Propheteraman.
2:19 Ja mine annan Ihmeit ylhel Taiuahas/
ia Mercki alahal Maan päle/ Weren ia
Tulen ia sawnswitzun.
2:20 Auringo pite mwttuma' pimeydhexi/ ia
Cw werexi/ ennen quin se swri ia iulkinen
HERRAN peiue tulepi.

2:21 Ja tapachtaman pite/ ette Jocainen quin HERRAN Nime auxenshwatapi/ hen tule wapadhexi.

2:22 Te Miehet Israelist cwlcat nämet sanat/ Jesusen Nazarenusen/ sen Jumalalda annetun Miehen teiden cochtan/ Tekoin/ Ihmechten/ ia Merckein cansa/ iotca Jumala henen cauttans teki teiden keskellen (ninquin te mös itze tiedhette)

2:23 Sen sama' (ioca Jumalan edesaigoitun neuuon ia sädhyn ielkeen oli wlosannettu) te otitta wärein Miesten Kätten cautta/ ia Ristinnaulittuna te surmasit.

2:24 Sen ombi Jumala ylesherettenyt/ ia masewaxi teki Cooleman kiwud/ ettei se mahdollinen ollut/ ette henen piti silde pidhettemen.

2:25 Sille Daidid sanopi heneste/ Mine Olen aina HERRAN minun casuoni eten Pannut/ Sille ette hen on minun Oikealla polella/ senpäle/ ettei minun pide Wawachtuman.

2:26 Senteden minun sydemen iloitze/ ia minun Kielen riemuitze/ Ja mös minun Lihani pite Lepemen toiwouxes.

2:27 Sille ettet sine ylenanna Minun Sieluani Heluetis/ ia et sine mös salli sinun Pyhes Turmelusta näkemen.

2:28 Sine olet minulle tietteuexi tehnyt Elemen tiedh/ Sine teutet minun Ilolla sinun Casuos edhes.

2:29 Te Miehet Rackat Weliet/ Ette lupa ombi rochkiasit teille puhu sijte Esijsest Daididist. Hen on coollut ia Haudattu ia henen Hautans ombi meiden tykene/ haman tehen peiuen asti.

2:30 Quin hen nyt yxi Propheta oli/ ia tiesi ette Jumala oli henelle wannotull Walall luanut/ iotta henen Cupens hedhelmest pideis istuman henen Istuimens

päle/

2:31 nin hen ennen näki ia puhui Christusen Ylesnousemisest/ Ettei hene' Sieluns pitenyt ylenannettaman Heluetis/ eikä henen Lihans pitenyt näkemen turmelusta.

2:32 Temen Jesusen ombi Jumala ylesherettenyt/ ionga Todhistaijat me caiki olema.

2:33 Ette hen nyt Jumalan oikealla Kädhelle ombi yleskorghotettu/ Ja on saanut Iselde Lupauxen Pyhest Hengest/ hen onopi nyt wloswodhattanut teme' quin te näett ia cwlet.

2:34 Sille eipe Daidid ole Taiuasen astunut/ waan hen sanoit/ HERRA sanoit minun Herralleni/ Istu minun Oikealle Kädhelleni/

2:35 Sihe'asti ette mine panen sinun Wiholises sinun Jalcais astinlaudhaxi.

2:36 Nin pite nyt wissiste caiken Israelin Honen tietemen/ Ette Jumala ombi sen Jesusen ionga te Ristinnaulitzitt HErraxi ia Christusexi tehnyt.

2:37 Coska he sis nämet cwlit/ se keui heiden lepi sydhemens/ ia sanoit Petarille/ ia muille Apostolille/ Te Miehet Rackat weliet/ Mite meiden pite tekemen?

2:38 Petari sanoit heille/ Techket para'nost/ ia iocainen teiste andacan Henens casta Jesuse' Christusen Nimen/ syndein andexiandmisexi/ Nin te satta sen Pyhen Hengen Lahian.

2:39 Sille ette teille ia teiden Lapsillen ombi teme Lupaus annettu/ ia caikille iotca taambana ouat/ cutka Jumala meiden HErra tehen cutzupi.

2:40 Ja mös monilla muilla sanoilla hen todhisti/ ia neuuoi heite sanoden/ Andacat teiten autetta teste pahaekisest Sughusta.

2:41 Jotca sis mielellens wstanotit henen

Sana's/ ne annoit heidens casta/ Ja sinä peiuene iouckoon tuli/ lehes colmet Tuhata Sielua.

2:42 Mutta nin he pysyit alati Apostolitten opis/ ia Osaliseuxes/ ia Leiuen murtamises/ ia Rucouxes.

2:43 Ja iocaitzen Sielun päle tuli pelco/ Ja monda Ihmett ia Mercki techtin Apostoleiten cautta.

2:44 Mutta caiki iotca Uskoit/ olit ydhes/ ia pidhit caiki mite heille oli ychteisse.

2:45 Heiden Hywydhens ia Tauarans he poismyit ia iagoit ne caikille/ senperest quin cuki taruitzi/

2:46 Ja he olit iocapeiue ia alati yximielisest Templis/ ia mwrsit Leipe hone Honelda/ södhen toinen toisens cansa/

2:47 ia kijtit Jumalata/ remulla ia sydhemien yxikertauxella/ ia olit caiken Canssan sosios. Ja HERRA lisesi iocapeiue Seurakunda nijlä/ iotca wapadhexi piti tuleman.

III Lucu

3:1 Nln Petari ia Johannes ynne ylesastuit Templin/ yhdexenden Rucoxen hetkene.

3:2 Ja nin oli yxi Mies/ Saattamatoim hamast Eitins Cohdost/ Ja cannettin/ ia pandin iocapeiue sen Templin ouen eten/ ioca cutzutan/ Caunis/ ette henen piti Almuista anoman nijlde iotca Templin sisellemenit.

3:3 Coska hen nyt näki Petarin ia Johannesen/ ette he tachtot Templin sisellemenne/ anoi hen Almuista.

3:4 Nin Petari Johannesen cansa catzoi henen pälen ia sanoi/ Catzo meiden pälen.

3:5 Ja hen catzeli heiden pälen/ toiuodhen iotakin heilde saapans.

3:6 Nin Petari sanoi/ Culata ia Hopia ei ole

minulla/ waan sijte quin minulla onopi/ sen mine annan sinulle. JESUSEN CHristusen Nazarenusen Nimen nouse yles/ ia kieu.

3:7 Ja hen Rupeis henen oikean Käteens/ ia ylesoijensi henen. Nin cochta henen Särens ia Candans wahwistuit/

3:8 ylescarckasi/ seisoi/ ia keui/ ia sisellemeni heidhen cansans Templijn keydhen ia hyppeten/ ia kijtti Jumalata.

3:9 Ja caiki Canssa näki henen kieuuen/ ia kijtteuen Jumalata. Ja tunsit mös hene' ette he' se sama oli/ ioca Almuisan tedhen jstui sen Templin Caunin Ouen edes.

3:10 Ja he tulit teuten jhmejdhest ia hemmestyst sen ylitzen quin sille tapachtanut oli.

3:11 Coska nyt teme saattamatoim Mies/ ioca nyt terue oli/ piteli hendens Petarin ia Johannesen tyge/ iooxi caiki Canssa heiden tygens Porstoan/ ioca cutzutan Salomonin/ ia ihmettelit

3:12 Quin nyt Petari sen näki/ wastasi hen Canssalle/ Te Miehet Israelist/ Mite te jhmettetet temen päle? Eli mite te catzota meiden pälen/ Ninquin me olisima meiden Woimalla taicka Ansiolla temen saatanut kieumen?

3:13 Abrahamin ia Isaachin ia Jacobin Jumala/ se meiden Iseden Jumala ombi henen Poicans Jesusen kircastanut/ Jo'ga te ylenannoitta ia kielsitte Pilatusen edes/ coska hen Domitzi ette hene' piti pästeteme'.

3:14 Mutta te kielsitte sen Pyhen ia Hurskan/ ia anoitta teillen Murhamiest annetta/

3:15 mutta sen Elemen Päruchtinan te tapoitta. Sen Jumala ombi coolluista yleshereyttenyt/ ionga Todhistaijat me olema.

3:16 Ja sen Wskon cautta henen Nimens päle/ ombi hen Temen päle ionga te näet ia tunnet/ wahwistanut henen Nimens. Ja se Wsko quin on henen cauttans/ ombi Telle andanut henen terueydhens caikein teiden näcten.

3:17 Nyt rackat Weliet/ Mine tiedhen ette te sen tyhmydhen cautta teitte/ ninquin mös teiden Ylimeisetki.

3:18 Mutta Jumala ioca caikein henen Prophetains Suun cautta ennustanut oli/ ette Christusen pite Kersimen/ sen hen nein nyt teutti.

3:19 Nin techket nyt paranost ia palaitkat/ Senpäle/

3:20 ette teiden syndinne poispyhiteisin/ Ette silloin ne Wirgottamise' aighat tulisit HERRAN Casuon edest/ coska hen Lehettepi sen/ ioca teille nyt ennen sarnatan/ Jesusen Christusen.

3:21 Jonga tule toisin Taiuas omista/ hama sihen aican asti ette caiki ne iellens asetetan/ quin Jumala puhunut ombi caikein henen pyhein Prophetains suun cautta hamast Maliman alghusta.

3:22 Sille Moses tosin on sanonut Isille/ HERRA teiden Jumala ylesnostapi teille Ydhen Prophetan teiden Welijsten ninquin minun/ Cwlcatta hende caikis mite hen teille sanopi.

3:23 Ja se pite tapachtaman/ ette Jocainen Sielu quin ei cwle Täte sama Propheta/ se pite poisheittemen Canssasta.

3:24 Ja caiki mös Prophetat hamast Samuelist/ ia sijtte edespein nin monda quin puhunut ouat/ ne ouat mös neite Peiuie ilmoittaneet.

3:25 Te oletta Prophetain ia sen Lijton lapset/ ionga Jumala teki meiden Iseden cansa/ coska hen sanoi Abrahamille/ Ja sinun Siemenes cautta Pite caiki Canssa

Maan päle Hyuestisiugnattaman.

3:26 Teille ensin Jumala henen Poians Jesusen on ylesherettenyt/ ia lehettenyt teite hyuestisiugnaman/ Ette itzecukin teiste pite palaijaman pahudhestans.

IV Lucu

4:1 COska he nyt Canssalle puhuit/ nin Papit ia Templin Esimies ia ne Saduceuset tulit sinne

4:2 (ia nerckestuit ette he opetit Canssa/ ia ilmoitit Jesusen cautta Ylesnousemisen cooluista)

4:3 ia he heitit kätens heiden pälen/ ia panit heidet kijni Hoomenexi/ Sille ette Eehto io oli.

4:4 Mutta monda nijste/ iotca sanan cwlit/ wstoit/ ia tuli Miesten Lucu Wijsi tuhatta.

4:5 Mutta toisna peiuen tapachtui/ ette heiden Ylimeiset ia Wanhimat/ ia Kirianoppenut Jerusalemis/

4:6 ia Hannas se Ylimeinen pappi ia Caiphas ia Johannes ia Alexander/ ia nin monda quin olit Ylimeisten Pappedhen Sughusta/ kokosit heidens/

4:7 ia asetit heite Keskellens/ ia kysyt heille. Mille woimalla taicka minge Nimeen/ te oletta temen tehnet?

4:8 Nin Petari teunens pyhe Henge/ sanoi heille/ Te Ylimeiset Canssast/ ia te Wanhimat Israelis/

4:9 Ette me tenepene Domitamma/ sen Hyuenteghon polest/ quin me teim sen Sairan Miehen cochtan/ mille moto hen ombi parattu/

4:10 Nin se olcon teille/ ia caikelle Israelin Canssalle tietteue/ ette JESUSEn Christusen Nazarenusen Nimeen quin te Ristinnaulitzit/ Jo'ga Jumala cooluista ylesheretti henen cauttans seiso Teme

teruene teiden edesen.

4:11 Se ombi se Kiui/ ioca teilde Rakendailda hylieettu on/ Joca nyt on Culmakiuexi tullut/ ei ole yhdheseke toises Terueys.

4:12 Eike mös ole mwta Nime Taiuan alla Inhimisille annettu/ iossa meiden pite wapadhexi tuleman.

4:13 Quin he nyt näit Petarin ia Johannesen puhen rohckeudhen/ ia ihmettelit. Sille he vissist tiesit/ ette he olit oppemattomat/ ia Kiriantaitamattomat Miehet/ ia hyuesti heijet tunsit/ ette he Jesusen cansa olit olleet.

4:14 Ja he neit heiden cansans seisouan sen Inhimisen/ ioca parattu oli/ ia eiuet Woinut miten site wstanpuhua.

4:15 Mutta he keskit heite Neuuosta Wlosmenne/ nin he neuuo pitelit keskenens/ ia sanoit/

4:16 Mite me teem neinen Miesten? Sille ette iulkinen Mercki ombi heide' cauttans tehcty/ ia on caikille Jerusalemis asuuaisille tietteue/ ia emme me site woi kieldä.

4:17 Waan senpäle/ ettei se enämbi hajjo Canssan Keskelle/ nin haastacam Hartasti heite/ Ettei he testedes puhuisi Ydhellecke Inhimiselle teste Nimeste.

4:18 Ja he cutzuit heite/ ia kielsit/ ettei heiden swingan pitenyt puhuman eikä opettaman Jesusen Nimeen.

4:19 Mutta Petari ia Johannes wastasit/ ia sanoit heille/ Itze te Domitca/ Jos se on Jumalan edes oikea/ ette me teite enämen cwlema quin Jumalata.

4:20 Sille emme me taidha swingan wai olla site/ iota me neim ia cwlima.

4:21 Mutta he whckasit Heite/ ia annoit Heiet me'ne/ ia eiuet miten leunyet miste he olisit heite pijnaneet canssan tede'/ Sille ette he caiki kijtit Jumalata/ sen

edhest quin tapachtanut oli.

4:22 Sille/ se Inhiminen oli Wanha ylitze nelienkymenen aiastaijan/ ionga päle teme Terueydhen Mercki tehcty oli.

4:23 Mutta quin he poislaskettin nin he tulit omains tyge/ ia ilmoittit nijlle mitke Pappeden pämiehet ia Wanhimat olit sanoneet.

4:24 Coska he sen cwlit/ yleskorghotit he yximielisest heiden änen's Jumalan tyge/ ia sanoit/ HERRA/ sine olet Jumala/ ioca Taiuan ia Maan/ ia Meren/ ia caiki mite nijske on tehnyt olet/

4:25 Sine ioca Daudin/ sinun Paluelias suun cautta puhunut olet/ Mixi Paicanat kiuckuuat/ ia Canssat turha etensottauat?

4:26 Mailman Kuningat ychtenastuuat/ ia Pämiehet heitens ychten cokouat/ HERRA Wastan/ ia henen Christusens wasta'?

4:27 Sille he ouat tosin cokonduneet/ wastoin sinun pyhe Poicas Jesusta/ iongas woitelit/ seke HERODES/ ette Pontius Pilatus/ Pacanain ia Israelin Canssan cansa/

4:28 tekemen/ mite sinun Kätes/ ia sinun Neuuos ennen aikunut oli/ ette tapachtaman pideis.

4:29 Ja nyt HERRA/ catzo heiden whckauxens päle/ ia anna sinun Paluelias caikelle wscaluxel sinun Sanas puhua/

4:30 Ja wlosoijenna sinun Kätes/ sitewarten ette Terueys ia Merckit/ ia lhmet tedheisin sinu' pyhen Lapses Jesusen Nimen cautta.

4:31 Ja quin he Rucolluet olit/ likkui se Sija iossa he coghossa olit/ ia teutettin Caiki pyhelle Hengelle/ ia puhuit Jumalan sana wscaluxella.

4:32 Ja nijnen Wskolisten Palioudhes/ oli yxi Sydhen/ ia yxi Sielu. Eike kengen heiste/ sanonut miteken omaxens/ iota henelle oli/ Waan caiki oli heille ychteitzet.

4:33 Ja swrella awulla annoit Apostolit todhistuxen HERRAN Jesusen Ylesnousemasta/ Ja swri armo oli heiden caikein pä lens.

4:34 Ja ei mös ollut yxiken heiden keskenens taruitzepa/ Sille ette nin monda/ ioilla Pelto eli Hone oli/ he myidh ne/

4:35 ia panit sen myydhyn Tauaran Hinnan Apostoliten ialcain eten/

4:36 Ja annettin iocaitzen/ quin cukin taruitzi.

4:37 Mutta Joses ioca mös lialdanimeldä Apostoleist cutzuttin Barnabas (se on tulkittu/ Lohutus Poica) sughusta yxi Leuita Cyprist/ henelle oli yxi Pelto/ sen hen myi/ ia edestoi Hinnan/ ia pani sen Apostoliten ialcain eten.

V Lucu

5:1 MUtta yxi Mies Ananias nimelde/ Saphiran henen Emenens cansa myi henen Tauarans/

5:2 ia poisketki iotakin Hinnasta/ henen Emendens tietten/ ia ydhen osan edestoi/ ia pani sen Apostoliten ialcain eten.

5:3 Nin Petari sanoi/ Anania/ mixi Perkele teutti sinun Sydhemes ettes pyhen Hengen edes walectelisit/ ia poisketkit monicachtoi Pellon Hinnasta?

5:4 Olisit sine kyllle tainut sen pite/ ia coska hen myty oli/ oli se wiele sinun hallusas. Mixi sine sis sencaltaista olet sinun sydhemees ottanut?

5:5 Et sine ole Inhimiste' waan Jumalan edes Walehdellut. Coska nyt Ananias nemet sanat cwli/ langesi hen maha'/ ia ylenannoi Hengens.

5:6 Ja suri pelco tuli caikein ninen ylitze/ iotca temen cwlit. Nin nooret miehet Ylesnousit/ ia coriasit henen tielde/ ia

poisweit henen ia Hautasit.

5:7 Ja wähen aijan peräste lehes colmen hetken/ siselletuli mös henen Emendens ia ei tienyt/ mite tapachtanut oli.

5:8 Nin Petari wastasi hende/ Sanos minulle/ Olettaco sen Pellon sihen Hindan mynyet? Hen sanoi/ Ja sihen Hindan.

5:9 Sanoi sitte Petari henelle/ Mixi te oletta sosionut keskenen HERran Henge kiusaman? Catzo ninen ialcoija/ iotca sinun Miehes hautasit/ ouat Ouen edes/ ia pian mös wloswieuet sinun.

5:10 Ja cochta hen maan la'gesi hene' ialcains eten/ ia ylena'noi He'gens. Nin ne nooret Miehet siseltulit/ ia leusit hene' coolluna wlosweit hene'/ ia hautasit hene' Miehe ns tyge.

5:11 Ja swri pelco tuli coko Seurakunnan ylitze/ ia caikein ninen ylitze iotca temen cwlit.

5:12 Ja Apostolitten Kätten cautta tectin monda Mercki/ ia lhmette canssan seas. Ja he olit caiki yximielisesta Salomonin Esihones/

5:13 Mutta eikengen nijste muista wskaldanut itzens anda heiden secans/ waan Ca'ssa palio heiste piti/

5:14 Ja Joucko enämin caswoi Miehiste ia Waimoista/ iotca vskoit HERRAN päle/

5:15 Nin ette he Sairaat Catuille wloska'noit/ ia panit heiden Wootein ia Parein päle/ ette Petarin tulles/ mactais waiwoin henen Warions iongun heiste ylitzewariotta.

5:16 Ja cokontuli mös swri Joucko nijste lehimeisist Caupungeist Jerusalemijn/ ia edestoit Sairaita/ ia Riuattut saastasilde Hengilde/ ia ne caiki parattin.

5:17 Nin ylesnousi se Ylimeinen Pappi/ ia caiki/ iotca henen cansans olit (ioca on se Saduceusten lahcko) ia tuli teuten Kiuautta/

5:18 Ja paiskasit kätens Apostolitten päle/ ia heitit ne ychteitzen Fangihonesen. Mutta HERRAN Engeli öelle tornin Wxen ylesauasi/ ia heijet wloswei/
5:19 Ja sanoi/ Menget/ seisocat ia puhucat Templis Canssalle/ caiki temen Elemen sanat.
5:20 Quin he sen cwllit olit/ nin he warhan Homeltan sisellemenit Templin ia opetit.
5:21 Nin tuli se Ylimeinen Pappi/ ia ne iotca henen cansans olit/ cokoncutzuit Neuuon ia caicki Israelin lasten Wanhimat/ ia lehetit Fangihonen tyge/ nijte Hakeman.
5:22 Coska nyt Palueliat tulit/ eikä leutenyet heite Tornis/ nin he palasit/ ia ilmoitit heille sanoden/
5:23 Tornin tosin me leusim suliettun kylle wisusti/ ia Wartiat wlcona seisouan ouen edes/ waan quin me auasim/ emme me keten siselde leunyet.
5:24 Coska nyt se Ylimeinen Pappi/ ia Templin Esimies/ ia mwdh Pappein pämiehet cwllit näme puhet/ epälit he heiste/ mite sijte wimein tulis.
5:25 Nin yxi tuli ia ilmoitti heille/ Catzos/ ne Miehet iotca te Tornin panitta ouat Templis/ seisouat ia opettauat Canssa.
5:26 Nin meni Esimies Palueliain cansa ia heite edestoi/ ilman wallata. Sille he pelkesit Canssa/ ettei he kiuitetaisi. Ja quin he ne edestoit/ nin he asetit heite Neuuon eten.
5:27 Ja se Ylimeinen Pappi kysyi heite/ ia sanoi/ Eikö me ole monaisti teite kieldenyt puhumast Canssalle tehe' Nimeen?
5:28 Ja catzos/ te oletta teuttenyet Jerusalemin teiden opetuxellan/ ia tadhotta temen Inhimisen Weren meiden ylitzen wetä.
5:29 Mutta Petari ia Apostolit wastasit ia sanoit/ Enemen tule Jumalata cwlla/ quin

Inhimisie.
5:30 Meidhen Isedhen Jumala yleshereytti Jesusen/ ionga te tapoitta/ ia ylesripustitta pwhun.
5:31 SEN ombi Jumala henen oikialla Kädhellens yleskorghottanut Pämiehexi ia Wapataiaxi/ andaman Israelile paranusta ia syndien andexiandamusta.
5:32 Ja me olema henen Todhistaians neinen sanain polesta/ ia sijttekin mös se Pyhe Hengi/ ionga Jumala andanut on nijlle iotca hende cwleuat.
5:33 Coska he nyt näme cwllit/ keui se lepitze heiden sydhemens/ ia neuuo pidhit heite tappaxens.
5:34 Nin ylesnousi Neuuos yxi Phariseus/ nimelde Gamaliel/ Lainopettaia/ iosta caiki Canssa palio piti/ se keski ette Apostolit piti erinens wlosmenemen.
5:35 Ja sanoi heiden tygens/ Te Miehet Israelist/ cauattacat itze teiten neiste Miehiste/ mite te heiden teette.
5:36 Ennen neite peiui ylisti Theudas itzens/ sanoi henens iongun Oleuan/ Ja henen tygens langesi Mies lucu lehes nelie sata/ Joca tapettin/ ia caiki iotca heneen turuasit/ ne hajjotettin/ ia turhaxi tectin.
5:37 Sen ielkin Judas Galileast/ ylisti henens weronlaskemisen peiuinä/ se poiskiensi palio Canssa henen ielkins hen mös huckui/ ia caiki iotca hende cwllit/ hajjotettin.
5:38 Ja nyt mine sanon teille/ Lacatka neiste Miehiste/ ia sallicat heite/ Sille ios teme Neuuo eli Teko on Inhimisiste/ kylle se catupi.
5:39 Waan ios se on Jumalasta/ nin ette te site woi alaspaina/ Senpäle ettei te leuteisi sotiua Jumalata wasthan. Nin ne caiki mielistuit henen neuuoons/
5:40 Ja quin he sisellecutzuit Apostolit/ nin he hosuttit heite/ ia kielsit ettei

heiden pitenyt puhuman Jesusen Nimeen/
Ja laskit heiden menemen.

5:41 Nin he sis menit iloiten pois Neuuon edest/ ette he otoliset olit pilca kersimen henen Nimens tedhen/ Ja eiuet lacanut iocapeiue Templis/ ia ioca Hones opettamast ia sarnamast Euangeliu' Jesusest Christusest.

VI Lucu.

6:1 MUtta nine peiuinä/ coska Opetuslasten Lucu eneni/ nousi napina Grekelde ninen Hebrein wastan/ senteden/ ette heiden Leskense Ylencatzottin iocapeiuses Elatoxes.

6:2 Nin ne Caxitoistakymende cokoncutzuit Opetuslaste' Jouckon/ ia sanoit/ Ei se ole coctolinen ette me ylena'nama Jumala' sana'/ ia paluelenma Peutein edes/

6:3 Senteden/ te Rackat weliet/ walitka sis teisten Seitzemen toimelist Mieste/ iotca ouat Pyhe Hengi ia Wisautta teunä/ ioille me temen Wirghan haltun annama/ 6:4 Mutta me tadhom Rucouxes ia Sarnan palueluxes alati olla.

6:5 Ja se Puhe caikelle Jouckolle sangen kelpasi. Ja he wloswalitzit Stephanin/ ioca oli Mies teune's vsko ia Pyhe He'ge/ ia Philippun/ ia Prochorum/ ia Nicanorem/ ia Timonem/ ia Parmenan/ ia Nicolaum sen Wdeniwttan Antijochiasta.

6:6 Nemet he asetit Apostolite' eten/ ia rucolit/ ia panit kädens heide' pä lens.

6:7 Ja Jumalan Sana caswoi/ ia Opetuslasten Lucu tuli sangen swrexii Jerusalemis. Nin mös swri ioucko Pappi tuli vskon cwliaisexi.

6:8 Mutta Stephanus ioca oli vsko teunens ia wäkewuytte/ teki lhmeit ia swri tunnustechti Canssan seas.

6:9 Nin ylesnousit mwtomat sijte

Sinagogasta/ ioca cutzuttin se Libertinein/ ia se Kyreneusten/ ia ninen Alexandriten/ ia ninen iotca olit Ciciliasta/ ia Asiasta/ ia campalit Stephanin cansa.

6:10 Ja eiuet he woinet sijtteken site Wijsautta wastanseiso/ Ja Henge ioca puhui.

6:11 Nin he wlosteit Miehe/ iotca sanoit/ Me olema henen cwlluet puhuan Pilcasanoia Mosesta ia Jumalata wastan.

6:12 Nin he yllytit Canssan ia ne Wanhimat ia Kirianoppenuet ia karghaten he kijniotit henen ia weit henen Neuuon eten.

6:13 Ja asetit wäret Todhistaiat iotca sanoit/ Teme Mies ei lacka puhumast Pilcasanoia täte pyhe Sija wastan ia Laki/ Sille me olema cwlluet henen sanouan/

6:14 Jesus Nazarenius temen Sijan häuitte/ ia mwttapi Sädhyt/ iotca Moses meille andoi.

6:15 Ja ne caiki catzoit henen pä lens/ iotca Neuuosa istuit/ ia neit henen Caswonsa ninquin Engelin caswon.

VII. Lucu.

7:1 Nin sanoi sis se ylimeine' Pappi. Lieneuetkö näme nein?

7:2 Nin hen sanoit/ Te miehet rackat weliet ia lset/ cwlcatt. Cunnia' Jumala ilmeistui meiden iselle Abrahamille/ coska he' oli Mesopotamias/ enne' quin hen Haramis asui/ ia sanoit henelle/

7:3 Wlosmene sinu' maaldas ia sinun Sughustas/ ia waella sihen mahan ionga mine osotan sinulle.

7:4 Nin hen wloslexi Caldean maalda/ ia asui Haramis. Ja sittequin henen Isens coollut oli/ nin hen wei henen sielde tehen maha' cussa te nyt asutta.

7:5 Ja ei andanut henelle ychten perimist

sihen mahan/ ei Jalanca ladhiutta. Ja hen lwpasi sijttengi henelle sen andauans asuuaxens/ ia henen Siemenellens henen ielkins/ coska henelle ei wiele ychten Lasta ollut.

7:6 Sanoi sis Jumala henelle nein/ Sinun Siemenes pite oleman Cotakundaine' wieralla maalla/ ia heiden ne pite Oriaxi tekeme'/ ia pahasti menemen heiden cansans Neliesata aijastaica.

7:7 Ja sen Canssan iota he palueleman pite/ tadho mine Domita/ sanoi Jumala. Ja sitelehin pite heiden wloslectemen/ ia palueleman minua tesse Sias.

7:8 Ja andoi henelle Ymberileickauxen Lijton. Ja hen synnytti Isaachin/ ia Ymberileickasi hene' Cadhexanden peiuen. Ja Isaach synnytti Jacobin/ Ja Jacob synnytti ne Caxitoistakymende Esijse.

7:9 Ja ne Esijset cateuden teden poismyidh Josephin Egiptihin/

7:10 Ja Jumala oli henen cansans/ ia pelasti hende caikest henen tuskastans/ ia annoi henelle Armon ia wijsauden Egiptin Kuningan Pharaonin caswon edes/ Ja hen pani henen Waldamiehexi ylitze Egiptin/ ia caiken henen Hoonens päle.

7:11 Nin tuli Nelke ylitze caiken Egiptin ia Canaan Maan/ ia swri tuska. Ja meiden lset eiuet Rauinota leunyet.

7:12 Mutta coska sis Jacob cwli Egiptis oleua' Jyuije/ lehetti hen ensin meiden lsemme.

7:13 Ja quin hen taas heite lehetti/ nin Joseph tuttijn henen Welildens. Ja Josephin sucu tuli Pharaon tietteuexi.

7:14 Nin lehetti Joseph ia annoi toodha henen Isens Jacobin/ ia caike' hene' Sughunsa/ wisi Hengi cadhexattakymende.

7:15 Ja Jacob alasmeni Egiptijn/ ia hen cooli/ ia mös meiden lset.

7:16 Ja ylitzewietin Sichemin/ ia pantijn sijhen Hautan ionga Abraham oli ostanut Rahalla Hemorrin lapsilda/ ioca oli Sichemin poica.

7:17 Coska nyt lupauxen aica lähestui/ iosta Jumala oli Abrahamille wannonut/ caswoi Canssa/ ia enäni Egiptis/

7:18 sihenasti quin toinen Kuningas ylestuli/ ioca ei miten Josephist tietenytt.

7:19 Teme meiden Sughun caualast wietteli/ ia pahasti meni meiden lsein cansa/ nin ette heiden piti heiden Nooret Lapsens poisheittemen/ ettei sickiet eleueiset olis.

7:20 Sihen aican syndyi Moses/ ia hen oli Jumalan otolinen/ ia eletettin colmet Cwcautta henen Isens Honesa.

7:21 Coska he' nyt wlosheitetty oli/ nin Pharaonin Tyter otti henen/ ia yleskaswatti sen itzellens poiaxi.

7:22 Ja Moses opetettin caikis Egiptin wijsauxes/ ia oli woimalinen töise ia sanoisa.

7:23 Mutta quin hen oli neliekymende aijastaica wanha/ tuli henen mieleens/ ette hen tactoi etzie henen welijens Israelin lapsia.

7:24 Ja quin hen yhdelle näki wärytt techteuen/ nin he' auitti hende/ ia costi henen polestans ioca wärytte kersi/ ia löi sen Egiptin miehen.

7:25 Mutta hen lwli henen Welijens sen ymmerteuen/ ette Jumala tactoi heite wapatta henen Kädhens cautta. Waan eiuet he ymmertenet.

7:26 Ja toisna peiuen tuli hen heiden tygens/ Coska he keskenens ritelit/ nin hen souitteli heite sanoden/ Rackat Miehet/ welixet te oletta/ mixi te toinen toisenna wärytte teet?

7:27 Mutta se ioca Lehimeisens wärytte teki/ poislyckesi henen sanoden/ Cuca

sinun on pannut Pämiehexi ia Domarixi meiden pälen?

7:28 Wai tadhocos mös minua tappa/ ninquin sine tapoit eilen sen Egiptin miehen?

7:29 Ja pakeni Moses temen puhen teden/ ia oli Mwcalainen Madian maakunnas/ iossa hen synnytti caxi poica.

7:30 Ja nelienkymmenen aijastaian pereste ilmestui HERran Engeli henelle Corues Sinain worell Tulises Pensahas.

7:31 Coska Moses sen näki/ ihmetteli hen site näky. Mutta quin hen tygemeni catzoman/ nin Herran äni cwluu henelle/

7:32 Mine olen sinun Iseis Jumala/ Abrahamin Jumala/ Isaachin Jumala ia Jacobin Jumala. Nin Moses wapisi ia ei tochtinut sinne catzo.

7:33 Nin sanoi Herra henelle/ Risu sinun Kenges ialghoistas/ Sille se Sia cussas seisot/ ombi pyhe Maa.

7:34 Mine olen kyllä nähnyt minun Canssani tuskan ioca Egiptis ombi/ Ja olen heiden hooauxens cwllut/ ia alasastuin heite wapattaman. Ja tule nyt tenne/ Mine leheten sinun Egiptijn.

7:35 Temen Mosesen ionga he kielsit ia sanoit/ Cuca sinun on pannut Pämiehexi ia Domarixi? Sen ombi Jumala (ma mine) Pämiehexi ia Wapattaiaxi lehettenyt Engelin Kätte mödhen/ ioca henelle ilmestui Pensahas.

7:36 Teme heite wloswei/ ia teki lhmeit ia Mercki Egiptis/ ia Punaises Meres/ ia Corues neliekymmende aijastaica.

7:37 Teme ombi Moses/ ioca sanoi Israelin lapsille/ Yhden Prophetan HERRA JUMALA teille ylesnostapi teiden Welijsten/ ninquin minun/ site teiden pite cwleman.

7:38 Teme se on ioca Seurakunnas oli Engelin cansa corues/ ioca puhui henen cansans Sinain worella/ ia meiden lsein

ca'sa.

7:39 Teme sai Elemen puhen meille andaxe's. Jota teiden lset eiuet totelluet/ Waan poissysesit sen heiden tyköens/ ia palasit sydemestens Egiptijn

7:40 ia sanoit Aronille/ Tee meille Jumaloita iotca meiden edhellen kieuuuet/ Sille emme me tiedhe mite telle Moseselle/ ioca meite Egiptist wloswei/ tapachtanut ombi.

7:41 Ja nijne peiuine he teit yhde' Wasican/ ia wffrasit Epeiumaloille wffrit/ ia remuitzit heiden kättens töiste.

7:42 Nin Jumala sis kiensi henens/ ia ylena'noi heiden paluelema' Taiuan sotakunda/ Ninquin Kirioitettu ombi Prophetain Ramatusa. Olettaco te Israelin Hoonesta minulle wffranuuet Wffrija/ ia Eleimite neliekymmende aijastaica coruesa?

7:43 Ja te ylesotit sen Molochin maian/ Ja sen teiden Jumalan Remphaxen Techdhen/ nijte Cuuia iotca te teitte teille cumartaxen/ Ja mine tahdon teite poisheitte edhemme Babiloniata.

7:44 Meiden lsille oli se Todhistuxen maia coruesa/ ninquin se oli heille sätenyt ioca Mosesen cansa puhui/ Ette hen sen tekemen piti sen Esikuuuan ielkin ionga hen oli nehnyt.

7:45 Jonga mös meiden lset wastanotit ia weit sen Josuan cansa sihen Mahan iossa Pacanat asuit/ iotca Jumala poissysesit meiden lsein caswon edeste Haman Daidin aican asti/

7:46 Joca sai armon Jumalan tykene/ ia anoi ette henen piti ydhen Maian leutemen Jacobin Jumalalle.

7:47 Mutta Salomon Rakensi henelle ydhen Hoonen/

7:48 Waan se Caikenylimeinen ei asu nijse Templis/ iotca Käsille techthyt ouat.

7:49 Ninquin Propheta sanopi/ Taiuas

ombi minun Istumen/ ia Maa ombi minun Jalcani astinlauta.

7:50 Minge Hoonen sis te tadhotta minun Raketa? sanopi HERRA/ eli cuca ombi minun Leposian? Eikö minun käten ole caiki neite tehnyt.

7:51 Te niskurit ia ilman ymberileickamata sydhemest ia coruist/ Te aina wastanseisotta pyhe He'ge/ ninquin teidhe'gi Iset/ nin mös te.

7:52 Cuta Prophetista ei teiden Iset wainoneet? ia tappanet nijte iotca Temen Wanhurskan tulemisen ennustit/ ionga Petteijet ia Murhajjat te nyt olitta/

7:53 Te quin Lain saitte Engelin andamisen cautta/ Ja ei te site pitenyet.

7:54 Coska he sis näme cwlit/ keui se lepitze heiden sydheme's/ ia kiristelit Hambaitans hende wasan.

7:55 Mutta ette hen oli teunens Pyhe He'ge catzacht he' yles Taiuasen/ ia näki Jumalan Herraudhen/ Ja Jesusen seisoua' Jumala' oikealla kädelle ia sanoi/

7:56 Catzos/ Mine näen Taiuahat awoi/ Ja Inhimisen Poian seisouan Jumalan oikealla Kädelle.

7:57 Nin he hwsit teudelle curckulla ia tukitzit coruians kijni/ Ja caiki yximielisesta carckasit henen pälens/

7:58 ia wlosaijoit henen Caupungist/ ia kiuitit henen. Ja ne Todhistaijat poispanit Waatteins ydhen Noricaisen ialcain iuren ioca cutzuttin Saulus.

7:59 Ja he kiuitit Stephanusen/ ioca rucoli ia sanoi/ HERRA JESU ota minun Hengen.

7:60 Nin hen laski poluillens/ ia hwsu swrella änelle/ HERRA/ äle lue heille tete syndi/ Ja quin hen temen oli sanonut/ nin hen nuckui.

VIII Lucu.

8:1 Ia Saulus oli sosittanut henen Coolemaha's. Nin nousi sinä peiuen swri Waino Seurakunna' wasan/ ioca oli Jerusalemis/ ia he caiki haiosit ymberi Judean ia Samarian maa kundi paitzi Apostoleita.

8:2 Ja mutamat Jumalan pelkeueiset Miehet coriasit Stephanin/ ia pidhit swren Walituxen henen ylitzens.

8:3 Mutta Saulus rateli Seurakunan/ ia sisellemeni hoone hoonesta/ ia edesweti Miehet ia Waimot/ ia panetti heite Fangiuxeen.

8:4 Ne sis iotca haijoneet olit/ ymberiwaelisit ia sarnasit Jumalan sana/ 8:5 Nin Philippus alastuli ychten Samarian Caupungin/ ia sarnasi heille Christusest.

8:6 Mutta Canssa yximielisesta ia wisusta warinotti nijste mite Philippus sanoi/ Ja neit ne Merkit/ iotca hen teki.

8:7 Sille ette ne rymet Henget monesta Riuatusta wloslexit/ Hwtaden swrella änelle/

8:8 Ja monda Ramba ia Saattamatoinda Paranit. Ja swri ilo nousi sihen Caupungin.

8:9 Nin oli siele yxi Mies Simon nimelde/ ioca ennen samas Caupungis Noituxen Wirca piti/ ia oli sen Samarian Canssan willittenyt/ sanoden itzens oleuan iongun ialon. Jota seke pienet ette swret cwldelit/ sanoden/

8:10 Teme ombi Jumalan weki/ ioca se isoi on.

8:11 Mutta senteden he cwldelit hende/ ette hen cauan aica henen Noitudhellans oli heite cumminnut.

8:12 Coska he nyt wskoit Philippusen sarnauan Jumala' waldakunnast/ ia Jesusen Christusen nimest/ nin he annoit heidens casta seke Miehet ette Waimot.

8:13 Nin tuli mös se Simon wskolisexi/ Ja quin hen castettu oli/ piti hen itzens Philippusen tyken/ ia quin hen näki ne merckit ia teghot iotca tapachtuit/ hemmestui hen ia ihmetteli.

8:14 Coska nyt Apostolit Jerusalemis cwlit/ ette Samaria oli Jumalan sanan wstanottanut/ nin he lehetit heiden tygens Petarin ia Johannesen.

8:15 Coska he sinne alastulit/ Rucolit he ninen edeste ette heiden piteis saaman pyhen Hengen.

8:16 Sille ei hen wiele ollut ydhengen ninen päle alaslaskettu/ waan olit waiwoin castetut Jesusen Christusen Nimeen.

8:17 Nin he panit Kätense heiden pälens/ ia he sait sen pyhen Hengen.

8:18 Coska nyt Simon sen neki/ ette Apostolein Kädhen pälepanemisen cautta annetin pyhe Hengi/ Taritzi hen heille Raha ia sanoit/

8:19 Andacat minulleki mös se woima/ ette kenenge päle mine Käteni panen/ hen sais sen Pyhe Hengen.

8:20 Mutta Petari sanoit henelle/ Olcoon sinun Rahas sinun cansas cadhotuxes/ Ettes lwlet Jumalan Lahian oleuan Rahoilla ostettauan.

8:21 Ei ole sinulla Osa eike arpa tesse Sanas/ Sille ettei sinun sydhemes ole oikea Jumalan edes.

8:22 Senteden tee Paranos teste sinun pahudhestas ia Rucole Jumala/ ette sinun sydhemes aijatoxet sinulle andexiannetaisin.

8:23 Sille ette mine näen sinun oleua' catkerata sappe teunnens/ ia solmittuna wärydhelle.

8:24 Nin wastasi Simon ia sanoit/ rucolca te HERRA minun edesten/ ettei miten neiste iotca te sanoitta minun päleni tulisi.

8:25 Mutta coska he todhistaneet ia puhuneet olit HERRAN sanan/ palasit he

Jerusalemiin/ ia sarnasit Euangelium mones Samarian Kylis.

8:26 Mutta HERRAN Engeli puhui Philippusen tyge ia sanoit/ Ylesnouse ia mene Lounasen pein/ site tietie mödhen ioca alasmene Jerusalemist Gazam polen ioca kylmille on/ Nin hen ylesnousi ia meni.

8:27 Ja catzo/ yxi Ethiopiam Mies/ sen Ethiopian Trötingen Candacen wäkeue Rahanhaltia/ ionga hen oli pannut caiken henen Tauarans päle/ se oli tullut Jerusalemiin Rucoleman.

8:28 Ja palasi cotijns istudhen Rattans päle/ ia luki Esaia Propheta.

8:29 Nin Hengi sanoit Philippusel/ Mene edes ia leheste sinuas temen rattan tyge.

8:30 Nin Philippus iooxi tyge/ ia cwli henen lwkeuan Esaia Propheta/ ia sanoit/ Ymmerdeckös mös mites luet?

8:31 Nin he' sanoit/ Quinga mine taidha' ymmerte/ ellei iocu minulle osota? Ja hen Rucoli Philippusta/ ette hen ylesastuis/ ia istuis henen tykenens.

8:32 Mutta se quin hen lwki Ramatusta/ oli teme. HEN on ninquin yxi Lammas teuraxi talutettu/ ia änete ninquin Caritza keritzijens edes/ Nin hen ei awanut Sutans.

8:33 Henen neurydhens tedhen poisotetin henen Domions/ Mutta cuka taita wlossano hene' liens pitudhen? Sille henen Elemens on poisotettu maasta.

8:34 Nin wastasi se Raha'haltia Philippusta ia sanoit/ Mine rucolen sinua/ Keste Propheta neite puhupi? Itzestensekö/ eli iostaki toisesta?

8:35 Nin Philippus suuns auasi/ ia Rupesi teste Kirioituxest sarnaman Euangeliumi henelle Jesusest.

8:36 Ja quin he waelsit tietie mödhen/ tulit he yhden Wedhen tyge. Ja se

Rahanhaltia sanoi/ Catzos tesse on Wesi/
mike wallitze ettei mine castetta?

8:37 Nin sanoi Philippus/ Jos sine wskot
caikest sydemestes/ nin macta kyllle olla.
Hen wastasi ia sanoi/ Mine wskon Jesusen
Christusen oleuan Jumalan Poian.

8:38 Nin he' annoi seisette Rattan ia
alasastuit wetehen/ seke Philippus ette se
Rahanhaltia/ ia hen castoi hene'.

8:39 Mutta coska he sis wedhest
Ylesastuit/ nin HERRAN Hengi te'masi
Philippusen/ ia ei se Rahanhaltia hende
sillen nehnyt/ waan hen meni iloite'
tietense möden matcaans.

8:40 Mutta Philippus leuttijn Asdodis/ ia
ymberywaelsi/ ia sarnasi Euangelium ioca
Caupungis/ sihenasti quin hen tuli
Cesarean.

IX Lucu.

9:1 Mutta Saulus wile puhalsi wchkauxet
ia Murhat HERRAN Opetuslapsia wstan.

9:2 Ja meni Ylimeisen Papin tyge/ ia anoi
henelde breiue ninen Sinagogain tyge
Damascos. Senpäle/ ette ios hen iongu' eli
Miehiste taica Waimoista teste Tieste
leuteis/ nijte piti hene' sidhottuna wiemen
Jerusalemijn.

9:3 Mutta quin hen matkusti/ ia lehestui
Damascu/ nin yxi walkeus Taiuahast
äkitzelde ymberile'machti hene'/

9:4 ia he' langesi mahan/ ia cwli ydhen
änen sanoua' henelle's/ Saul Saul/ mixi
sine wainot minua? Nin hen sanoi/ Cuca
sine olet HERRA?

9:5 sanoi HERRA/ mine olen JESUS iota
sine wainot/ Coua ombi sinun tutkanda
wstan potkia.

9:6 Nin hen wapisi ia hemmestui ia sanoi/
Herra mites tadhott ette minun pite
tekemen? HERRA sanoi henelle/ Nouse

yles ia mene Caupungin/ ia sielle sinulle
sanotan mite sinun pite tekemen.

9:7 Mutta ne Miehet/ iotca henen
Seurasans olit/ seisoi hemmestetyt/ Sille
he cwlit waiwoin änen/ mutta eiuet kete'
nähnyet.

9:8 Nin Saul⁹ ylesnousei maasta/ ia
auoiomille silmille ei hen keten nehnyt.

9:9 Mutta Kädheste he talutit hende/ ia
siselleweit Damaschun. Ja oli colme peiue
näkemete/ ia sömete ia iomata.

9:10 Nin oli yxi Opetuslapsi Damaschus
nimelde Ananias/ sanoi HERRA henelle
Näwuyn cautta/ Anania. Ja hen sanoi/
HERRA/ tesse mine olen.

9:11 Nin sanoi HERRA henelle/ Ylesnouse/
ia mene sillen Cadhullen/ ioca cutzutan se
Oikia/ ia kysy Judan hoones ychte ioca
cutzutan Saulus Tarsilainen/ Catzo sille
hen rucole.

9:12 Ja hen näki Näwuyn cautta ycden
Miehen nimelde Ananias siselletuleuan/ ia
paneuan kädhens henen pälens/ ette
henen piti saaman näwuyns iellens.

9:13 Nin wastasi Ananias/ HERRA/ mine
olen cwllut monelda teste Mieheste/ quin
palio paha hen sinun Pyheis on tehnyt
Jerusalemis.

9:14 Ja henelle ombi mös täle Ylimeisilde
Papilta walda annettu/ kijnisitoman caiki
nijte/ iotca sinun Nimes auxenshwtauat.

9:15 Nin sanoi HERRA henelle/ Mene/ Sille
teme ombi minulle yxi wloswalittu Ase/
candaman minun Nimeni Pacanain/ ia
Kuningasten/ ia Israelin lasten edes.

9:16 Ja mine osotan henelle/ quin palio
henen pite kersimen minun Nimeni tedhen.

9:17 Ja Ananias meni sinne/ ia tuli sihen
Hoonesen/ ia pani Kädhens henen pälens
ia sanoi/ Racas welien Saul. Se HERRA
minun lehetti/ ioca ilmestui sinulle tielle/
iotas tulit/ Ettes näwuyns iellenssaaman

pite/ ia pyhelle Hengelle teutettemen.

9:18 Ja cochta putoisit henen Silmistens ninquin Somuxet ia hen iellenssai näwuyns Ja ylesnousi/ ia andoi henens casta.

9:19 Ja quin hen otti Rooca tygens/ nin hen wahwistui.

9:20 Oli sis Saulus mwtomat peiuet Opetuslasten cansa iotca olit Damaschus/ Ja cochta hen sarnasi Synagogis Christusen/ Ette se oli Jumalan Poica.

9:21 Nin ne caiki hemmestuit/ iotca sen cwlit ia sanoit/ Eikö teme se ole ioca caiki ne Jerusalemis häwitti quin site Nime auxenshdhit? Ja site warten tenne tuli/ ette hen ne sidhottuna weis Ylimeisten Pappein tyge?

9:22 Mutta Saulus aina tuli ialomaxi/ ia tacaperin aioi ne Juttat iotca Damaschus asuit/ todhistain Ette teme oli Christus.

9:23 Ja nin monen peiuen peräst pidhit Juttat Neuuu keskenens hende tappaxens.

9:24 Mutta se techtin Saulusel tietteuexi ette he hende wäghyit. Ja nin he wartioitzit portisa öte ia peiue/ hende tappaxens.

9:25 Nin Opetuslapset otit henen öelle/ ia laskit henen ylitze mwrin/ mahanlaskein ydhes Coris.

9:26 Coska nyt Saulus tuli Jerusalem/ taritzi hen itzens Opetuslasten sekan/ Ja caiki hende pelkesit/ Ja eiuet vskonet hende Opetuslapsexi.

9:27 Waan Barnabas otti henen tygens/ ia wei Apostoleitten tyge/ ia iutteli heille quinga hen oli tielle nehnyt HERRAN/ Ja ette hen oli puhunut henen cansans/ Ja quinga hen oli Damaschos Jesusen Nimes wrholisesta puhunut.

9:28 Ja hen oli sijtte heiden tykenens Jerusalemis/ siselle ia wloskeui/ Ja sarnasi pelkemet HERRAN Jesusen Nimeen.

9:29 Hen puhui mös ia campali Grekein

cansa. Mutta he pysit hende tappaxens.

9:30 Coska weliet sen ymmersit/ weit he henen Cesarean/ ia lehetit Tarsumin.

9:31 Nin oli sis Seurakunnalla Rauha caikes Judeas ia Galileas ia Samarias/ ia se Rakettijn/ ia waelsi HERRAN pelgos/ ia ylesteutettin Pyhe' Hengen lodhutuxella.

9:32 Nin se tapachtui/ coska Petari waelsi iocapaicas/ ette hen mös tuli ninen Pyhein tyge iotca Liddas asuit.

9:33 Nin leusi hen sielle ydhen Miehen Eneas nimelde/ ioca io cadhexan aijastaica oli Wootesa haluattuna maanut.

9:34 Ja sanoi henelle Petari/ Enea/ HERRA Jesus Christus sinun paratkon ylesnouse/ ia tee itze wooteles. Ja cochta hen ylesnousi.

9:35 Ja caiki ne iotca Liddas ia Saronas asuit neit henen/ ia tulit kätuxi HERRAN tyge.

9:36 Mutta Joppes oli yxi Opetuspica/ nimelde Tabea/ ioca tulkittu cutzuttan/ Metzewohi/ Teme oli teunens hywije töite ia almuista quin hen teki.

9:37 Nin se tapachtui sihen aican/ ette se oli kipiä ia cooli/ Nin he sen pesit ia panit Salijn.

9:38 Nin ette nyt Lidda oli lesse Joppe/ ia Opetuslapset cwlit Petarin sielle oleuan/ lehetit he henen tygens/ Rucoellen/ ette hen witzis tulla haman heiden tygens.

9:39 Nin Petari ylesnousi/ ia tuli heiden tyghens. Ja quin he' oli sinne tullut/ nin he weit henen Salijn. Ja hene' ymberins seisoit caiki Lesket/ idkein ia osotit henelle ne Hamet ia Waattet/ iotca se Tabea heille oli tehnyt/ coska hen wiele oli heiden cansans.

9:40 Ja quin Petari oli heite caiki wlosaijanut/ nin hen laski poluillens/ Rucoli/ ia keensi henens Rwmin polen ia sanoi/ Tabea/ Nouse yles. Nin se auasi

silmens.

9:41 Ja quin hen Petarin neki/ istui hen iellens yles. Nin hen annoi sen kätte/ ia ylesoijensi henen. Ja cutzui ne Pyhet ia Lesket/ ia andoi henen eleuene heiden haltuns.

9:42 Ja se tuli tietteuexi ymberi caiken Joppen/ ia moni vskoit HERRAN päle.

9:43 Nin tapachtui ette hen wipyi Joppes monda peiue/ ydhen Simonin tykene ioca oli Parckari.

X Lucu.

10:1 Nin oli yxi Mies Cesareas nimelde Cornelius/ Sadha'päemies sijte Jouckosta/ ioca cutzuttinse Waalinmaan/

10:2 Jumalinen/ ia pelkeueinen Jumalata ynne caiken henen Hoonens cansa/ iakadhen palio Almuisat Canssalle/ ia aina Jumalata Rucoeli.

10:3 Se näki iulkisest näuuyn cautta liki yhdexette hetke peiwelle Jumalan Engelin henen tyghense siselletuleuan/ ia sanouan henelle/ Corneli. Ja hen catzeli hene' pälens/ ia peliestyi ia sanoi/ HERRA/ mike ombi?

10:4 Nin hen sanoi henelle/ Sinun Rucouxes ia sinu' Almuisas ouat ylestulluet muistoxi Jumalan edes/

10:5 Ja lehete nyt Miehi Joppeen/ ia cutzuta Simon/ ioca lijcanimelde cutzutan Petari/

10:6 He' maia pite Simonin parckarin tykene ionga Hoone maca Meren tykene/ Hen sanopi sinulle mite sinun pite tekemen.

10:7 Ja quin se Engeli ioca Corneliusta puhutteli/ poismeni/ nin he' cutzui caxi hene' paluelians ia ydhen Jumalanpelkeuen Sotamiehen/ nijste/ iotca hende wartioitzit/

10:8 ia hen caiki nemet iutteli nijlle/ ia lehetti hen ne Joppeen.

10:9 Toisna peiue' coska he matkas olit/ ia lehestuit Caupungita/ ylesastui Petari Salin wllackon Rucoleman/ liki cwdhet hetki. Ja quin hen jsosi/ nin he' tadhoi swrusta.

10:10 Coska he nyt henelle walmistit/ nin he' tuli horroxihin/

10:11 Ja näki Taiuan auki/ ia alastuleua' tygens ydhen Astian/ ninquin swre' Linasen Waaten nelijis culmaissa sidhottuna/ ia alaslaskettijn Taiuahast maan päle/

10:12 Jossa olit caikinaiset nelijalcaiset maa' Eleiemet/ ia Metzeliset/ ia Mateleuaiset/ ia Le'deueiset Taiuas alla.

10:13 Ja yxi äni tapachtui henelle/ Petari nouse yles/ tapa ia söö.

10:14 Nin sanoi Petari/ Eiswingan HERRA/ Sille em mine ikenens ole sönyt miteken Ychteliste/ eli Saastaista.

10:15 Ja taas äni sanoi henelle/ Mite Jumala ombi puhdastanut/ ele sine sano Ychtelisexi.

10:16 Ja se tapachtui mös colmanen kerdhan. Ja se Astia ylesotettin iellens Taiuasen.

10:17 Ja quin Petari itzellens epeli/ mike Näky teme oli/ ionga hen näki/ Catzo/ nin kyselit ne Miehet iotca Corneliuselda olit lehetetyt sen Simonin Hoonen ielkin/

10:18 ia seisoiit owen edes ia wloskutzuit ydhen/ ia kysyit Jos Simon/ ioca lialda nimelde cutzutan Petari/ sielle keuis maia.

10:19 Mutta quin nyt Petari aiatteli sen Näwuyn päle/ sanoi henelle Hengi/ Catzos/ ne Miehet etziuet sinua/

10:20 Ylesnouse sis ia alasastu ia mene heiden cansans ilman epelemet/ Sille mine lehetin heite.

10:21 Nin Petari alasastui Miesten tyge/

iotca Corneliuselda lehetetyt olit hene' tygens ia sanoi/ Catzos/ mine se olen/ iota te etzitte/ Mite warten te oletta tulleet?

10:22 Nin he wastasit/ Se sadhanpäemies Cornelius hurskas ia Jumalan pelkeue Mies/ iolla todistus ombi caikilda Juttan Canssalda/ on keskyn saanut pyhest Engelist Ette henen piti sinun cutzuttaman hoonesens/ ia sanoia sinulda cwleman.

10:23 Nin he' sis heite sisellecutzui/ ia piti heite maias. Nin toisna peiuen meni Petari heiden cansans/ ia mwtomat Weliet Joppesta seurasit hende.

10:24 Mutta toisna peiuen tulit he Cesarian siselle. Ja Cornelius odhotti heite/ ia oli cokon cutzunut henen Langonsa ia henen parahat Ysteuens.

10:25 Mutta quin nyt Petari siselletuli/ nin Cornelius meni hende vastaan ia langesi henen ialcains iuren/ ia cumarsi hende.

10:26 Mutta Petari ylesoijensi henen/ ia sanoi/ Nouse yles/ mine olen mös Inhimine'.

10:27 Ja quin hen oli hende puhutellut/ meni he' siselle/ ia leusi monda iotca olit ychtentulluet

10:28 Ja sanoi heille/ Te tiedette ettei luuattu ole Juttan Miehen tyken olla eli tyge tulla iongu' Pacanan miehen. Waan minulle Jumala osotti/ etten mine kete Inhimiste ychteisexi taica Saastaisexi sanoisi.

10:29 Senteden mine mös ilman epelemet tulin teilde pytetty. Nin mine sis nyt teilde kysyn/ mite warten te minua cutzuitta?

10:30 Cornelius sanoi/ Mine olen nelie peiue paastonut tehen hetken asti/ ia mine Rucolin ydhexennelle hetkelle/ minun hoonesan Ja catzos/ yxi Mies seisoi minun edesen Kijlteuis Waatteis

10:31 ia sanoi/ Corneli/ sinun Rucuxes on

cwltu/ ia sinun Almuises on muistoxi tulluet Jumalan edes.

10:32 Nin lehette Joppeen/ ia cutzutta Simon/ ioca lialda nimelde cutzuttan Petari/ se quin Maia pite Simonin parckarin Hoones/ ioca maca meren tykene/ se sinua puhuttele coska hen tule.

10:33 Nin mine sis cochta lehetin sinun tyges/ ia sine hyuesti teit ettes tulit. Nin me olema sis nyt caiki tesse Jumalan eten/ cwlemas caiki nijte mite sinulle ombi Jumalalda kesketty.

10:34 Nin Petari Suuns auasi ia sanoi/ Nyt mine todhexi sen leudhen/ ettei Jumala catzo Inhimisen modhon ielkin/

10:35 Waa' caikinaises Canssas ioca hende pelke/ ia teke wanhurskautta/ se on Jumalan otolinen.

10:36 Kylle te tiedhette sen sarnan/ ionga Jumala lehetti Israelin Lasten/ ia iulghisti Rauhan Jesuse' Christusen cautta (Joca ombi HERRA caikein ylitze)

10:37 iosta sarnasta (ma mine) ombi sanoma kieunyt ymberi caiken Judean/ Ja ensin aliettin Galileast (sen Casten ielkin iota Johannes sarnasi)

10:38 Quinga Jumala sen Jesusen Nazaretist oli woidhellut pyhelle Hengelle ia auwulla. Joca ymberiwaelsi/ hyueteki ia paransi caiki iotca Perkelelde waiwattin/ sille ette Jumala oli henen cansans.

10:39 Ja me olema caikein ninen Todhistaiat iotca hen teki Juttan maakunnalla/ ia Jerusalemis.

10:40 Sen he ouat tappanut/ ia ripustit puhun. Sen saman Jumala ylesheretti colmanna peiuene/ ia ilmoitti henen/

10:41 Ei caikelle Canssalle/ Waan meille iotca Jumala ennen oli Todhistaiaxi wloswalinnut/ me quin söimme ia ioimme ynne henen cansans/ sijtte quin hen ylesnousi Coolleista.

10:42 Ja hen keski meite Canssalle sarnaman/ ia todhistaman/ ette HEN ombi se ioca Jumalalda on sääty Eleuiten ia Cooluten Domarixi.

10:43 Heneste caiki Prophetat todhistauat/ Ette iocainen quin vsko henen pä lens/ pite henen Nimens cautta synnein andexi andamisen saaman.

10:44 Coska Petari wiele neite sanoia puhui/ langesi pyhe Hengi caikein päle iotca Puhen cwlit.

10:45 Nin ne wskouaiset Ymberileickauest iotca Petarin cansa olit tulluet/ hemmestut/ Ette mös pacanain päle se pyhen Hengen lahia wodhatettin.

10:46 Sille ette he cwlit heiden Kielille puhuan ia Jumalata ylisteuen. Nin Petari wastasi/ Taitaco iocu kielde ettei nemet iotca ouat sen pyhen Hengen saanuet ninquin möki/ wedhelle casteta?

10:47 Ja nin andoi hen heite castetta HERRAN nimeen. Nin he Rucolit hende/ ette hen sielle mwtomat peiuet wipyis.

XI Lucu.

11:1 Tuli sis Apostolein ia Weliein corualle iotca Judeas olit/ ette mös Pacanat wansturupesit Jumalan Sana.

11:2 Ja quin Petari ylestuli Jerusalemin/ nin ne iotca olit Ymberileickauesta rijtelit hende wanst sanoden/

11:3 Sine olet sisellemennyt ninen Miesten tyge ioilla Esinahka ombi/ ia söit heiden cansans.

11:4 Nin Petari rupesi heille luettelman alghusta ierestens/ sanoden/

11:5 Mine olin Joppen Caupungis Rucoxes/ ia tulin Horroxijn/ Ja näin ydhen Näwuyn/ nimittein Ydhen Astian alastuleuan/ ninquin swren linasen Waatten nelis culmaisena/ ia alaslasketun

Taiuahast/ ia tuli minuhun sadhen.

11:6 Sen siselle mine catzoin/ ia eckesin/ ia näin maan nelijalaiset Eleimet/ ia Metzeliset/ ia Mateleuaiset/ ia Linnut Taiuas alla/

11:7 Nin mine mös cwlin änen sanouan minulle/ Petari nouse yles/ tapa ia söö.

11:8 Mutta mine sanoin/ Enswingan HERRA/ Sille ettei miten ychteliste eli Saastaista/ ole coskan minun suuni siselletullut.

11:9 Mutta se äni wastasi taas minua Taiuahast/ Mite Jumala ombi puhdastanut/ äle sine sano ychtelisexi.

11:10 Ja se colmasti tapachtui/ Ja taas caiki yleswietin Taiuahase'.

11:11 Ja catzo/ cochta sillens seisoi colmet Mieste sen Hoonen edes iossa mine olin/ lehetetyt Cesareast minun tykeni.

11:12 Sanoi sis Hengi minulle ette minun piti epelemet menemen heiden cansans. Nin seurasit mös minua näme cwsu Welie/ Ja me menim sen Miehen hoonesen.

11:13 Ja hen iutteli meille quinga he' oli nehnyt ydhe' Engelin Honesans seisoua'/ ia sanoua' henelle/ Lehete Miehet Joppeen/ ia noudha se Simon ioca cutzutan Petarixi/

11:14 hen sanopi sinulle ne sanat ioinenga cautta sine wapadhexi tulet/ ia caiki sinun hoones.

11:15 Coska mine nyt parahallans puhuin/ nin la'gesi pyhe He'gi heiden pä lens/ Nin quin hen mös alghusta langesi meiden pälen.

11:16 Nin mine muistin sen quin HERRA sanonut oli/ Johannes tosin castoi teite wedhelle/ mutta te pite castettaman pyhelle Hengelle.

11:17 Ette nyt Jumala saman Armon heillen annoi/ quin meillengi/ iotca

vskoimma HERRAN Jesusen Christusen päle. Mike sis mine olisin/ ioca seisoisin Jumalata watan?

11:18 Coska he nämet cwlit/ waickenit he ia cunnioitit Jumalata sanoden/ Nin ombi sis Jumala andanut mös pacanoillen paranoxen Elemisehen.

11:19 Mutta ne iotca haijoneet olit sijne wainosa/ ioca nousi Stephanin teden/ ymberiwaelisit haman Phenicean/ ia Cyprumijn/ ia Antiochian asti/ ia eikellenge he site sana puhuneet/ mutta waiwoin Juttaille.

11:20 Ja nin olit mwtomat Miehet heiste Cyprist/ ia Cyreniast/ coska he tulit Antiochian/ nin he puhuit mös Grekein tyge/ sarnaten HERRASTA JESUSEST.

11:21 Ja oli HERRAN Käsi heiden cansans/ Ja yxi swri lucu tulit wskolisexi/ ia kiensijt hEran tyge.

11:22 Nin tuli teme sanoma nijste Seurakunnan coruille/ ioca Jerusalemis oli/ Nin he lehetit Barnaban menemen Antiochian.

11:23 Coska hen sis sinne tuli/ ia sai nädhe Jumalan armon/ ihastui hen/ ia neuuoi caikia/ Ette he wahwalla sydhemelle pysysit HERRASA/

11:24 Sille ette hen oli hyue Mies/ ia teunens Pyhe Henge ia vsko. Ja swri ioucko Canssa enäni Herralle.

11:25 Nin Barnabas lexi Tarsin Saulusta etzime'. Ja quin hen leusi hene'/ toi hen hene' cansans Antiochian.

11:26 Ja he olit sen Seurakunna' cansa caike' aiastaian/ ia opetit palio Ca'ssa/ Ja Opetuslapset ruuettin ensin Antiochias cutzuma' Christityxi.

11:27 Ja nijnä peiuinä tulit Prophetat Jerusalemist Antiochian

11:28 Ja yxi heiste Agabus nimelde ylesnousi/ ia ilmoitti heille Hengen cautta

swren Nälien tuleuan ylitze caiken Mailman pijrin. Joca mös tapachtui sen Keisarin Claudiusen Wallan aican.

11:29 Mutta Opetuslapset säädhit/ quin cullakin oli wara/ iotakin lehettemen ninen Weliein auxi/ iotca Judeas asuit/

11:30 Nin quin he mös teit ia lehetit Wanhimille Barnaban ia Saulusen Kättein cautta.

XII Lucu.

12:1 Sille samalla aijalla/ otti Herodes Kuningas monicachtoi kijni Seuraku'nasta pijnataxens.

12:2 Nin hen mestasi Jacobin Johannesen welien miecalla.

12:3 Ja quin hen näki sen Juttaille kelpaua'/ nin hen mös pysi Petari käsitte. Ja se oli iuri Makianleiuen peiuinä.

12:4 Coska he' nyt oli henen käsittenyt/ pani hen henen Fangiuxen/ ia annoi henen nelien Sotamiesten neliennexen haltun wartioita/ ia aijatteli henen Päsieisen ielkin asetta Canssan eten.

12:5 Ja Petari tosin pidhettin Tornis. Mutta Seurakunda Rucoli lackamat henen edestens Jumalata.

12:6 Ja quin Herodes tachtoi henen edestodha/ sen saman öön Petari macais cadhen Sotamiehen waihella/ sidhottuna cahcteen kahlein/ Ja Wartiat owen edes olit ia wartioitzit Tornia.

12:7 Ja catzo HERRAN Engeli seisoi henen tykenens/ ia yxi Kircaus paisti Hoonesaa/ Lyckesi Petarin kylkeen ia Hereytti henen ia sanoi/ Nouse nopiast yles. Ja ne Cahlet putoisit henen Käsistens.

12:8 Nin Engeli sanoi henelle/ Sonnusta ia kengite sinus. Ja hen teki nijn. Nin he' sanoi henelle/ Pue sinun waattees/ ia seura minua.

12:9 Ja nin hen wlosmeni ia seurasi hende. Ja ei he' tieteny site todhexi quin Engelin cautta techtin/ waan hen lwli näkeuens ydhen Näwyn.

12:10 Nin he edeskeuit sen ensimeisen ia toisen Wartiuksen lepitze/ ia tulit sen Rautaisen Portin tyge/ ioca Caupungijn wiepi/ ioca mös itzestens heille aukeni. Ja he keuit sijte wlgos/ edeskieudhen ychte Catu mödhen. Ja cohta sillens Engeli erkani heneste.

12:11 Ja quin Petari toindui entisellens/ sanoi hen/ Nyt mine totisest tiedhe'/ Ette HERRA o'bi lehettenyt henen Engelins/ ia minun pästenyt herodesen käsist/ ia caiken Juttan Canssan toiwoxest.

12:12 Ja quin hen oli teste aijatellut/ tuli hen Marian/ Johannesen Eitin Hoonen tyge/ ioca Marcus cutzuttin/ cussa monda coosa olit ia rucolit.

12:13 Coska sis Petari alati colkutti Porstuan owen päle/ wlosmeni yxi Pica/ Rode nimelde/ cwdeleman.

12:14 Ja quin hen Petarin änen tumsi/ ei hen auanut Oue ilon tedhen/ waan siselleiooxi ia ilmotti sen heille/ ette Petari seisoi ouen edes.

12:15 Nin ne sanoit henelle/ Hullutacos? Nin hen todhisti sen nijn oleuan. Nin he sanoit/ Henen Engelins se ombi.

12:16 Mutta Petari quitengi colkutti. Coska he sis auasi/ Neit he henen ia ihmettelit/ Mutta hen wijttasi heille kädhellens/ ette heiden piti waickeneman.

12:17 Ja hen iutteli heille quinga HERRa oli henen wapachtanut Tornista/ ia sanoi/ Ilmoittacat neite Jacobille ia Welille. Ja hen wlosmeni toisehen paikan.

12:18 Coska sis peiue tuli/ nousi Sotamiesten kesken ei wehin suru/ mite Petarist liene tullut.

12:19 Ja quin Herodes piti sanan hene'

ielkins/ ia ei leutenyt hende/ nin hen annoi Warttiat cwlelta/ ia keski heite poiswiedhä.

12:20 Ja lexi alasmenemen Judeast Cesareahan/ ia sielle hen wipui. Ja Herodesen mieli oli caruas Tyron ia Sidonin päle. Mutta nin he tulit yximielisesta hene' tygens/ ia vskotit Blastum/ ioca Kuningan Rahanhaltia oli/ ia anoit rauha/ sille ette heiden Makundans sai elatoxens Kuningan maalda.

12:21 Mutta ychten märättyne peiuen oli Herodes puietettu Kuningan waattein/ ia istui Domiostolin päle ia piti puhen heidhen ca'sans.

12:22 Mutta se Canssa hwsu/ Se on Jumala' äni/ ia ei Inhimisen.

12:23 Ja cohta HERRAn Engeli löi henen/ sille ettei hen site Cunniata Jumalalle andanut/ Ja he' ylessötin madhoida/ ia andoi Hengens.

12:24 Mutta Jumalan Sana caswoi ia enäni.

12:25 Mutta Barnabas ia Saulus palaisit Jerusalemin/ Ja poisannoit tykens sen Aun/ ia he otit cansans Johannem/ ioca mös Marcus cutzuttin.

XIII Lucu.

13:1 Nln olit sijne Seurakunnas Antiochias mwtomat Prophetat ia Opettaiat/ ioista oli mös Barnabas ia Simon/ ioca cutzuttin Niger/ ia Lucius Cyreniast/ ia Manaen/ sen Nelieruchtinan Herodesen cansa yleskaswatettu/ ia Saulus.

13:2 Coska sis ne samat HERRA paluelit ia paastoisit/ sanoi heille pyhe Hengi/ Erittekä minulle Barnabam ia Saulum sihen Wircan/ cuhunga mine olen heite cutzunut.

13:3 Ja quin he olit paastonut ia rucolleet/ ia pannuet Kädhens heiden

pälens/ nin he laskit heite menemen.

13:4 Ja quin he olit wloslechetyt pyhest Hengest/ nin he tulit Seleuciam/ ia purietit sielde Cyprijn.

13:5 Ja quin he olit Salaminas Caupungis/ ilmoitit he Jumalan Sanat Juttain Sinagogis. Mutta heille oli mös Johannes Palueliana.

13:6 Ja quin he sen Lodhon olit lepitze matkustanuet/ haman sihe' caupu'gin Paphos/ nin he leusit yden welhomiehe' ia falskin Propheta'/ Juttan/ io'ga nimi oli * Bar Jehu/

13:7 ioca sen Man wanhiman Sergion Paulusen/ toimelisen Miehen cansa oli. Se sama cutzui Barnabam ia Saulum tygens/ ia halasi cwlla Jumalan Sana.

13:8 Nin heite wastanseisoi se Welhomies * Elimas (sille nein hene' Nimens tulkitan) ia pysi Manwa'hinda poiskiendä vskosta.

13:9 Mutta Saulus/ ioca mös Paulus cutzutan/ teunens pyhe Henge/ catzoi henen pä lens ia sanoi/

13:10 O sine Perkelen poica/ teusi caikia wilpi ia petosta/ ia caiken Oikeudhen wihamies/ etpe sine lacka wändelemest HERRAN oikeit teite.

13:11 Ja catzos nyt HERRAN käsi on sinun päles/ ia sinun pite Sokian oleman/ ia ei näkemen Auringo hetken aica.

13:12 Ja cohta langesi henen pä lens/ syngy ia pimeys/ Ja hen ymberikeui etzien cuca hende Kädheste talutais. Coska nyt se Manwanhin näki sen Teghon/ nin hen vskoi/ ia ihmecteli HERRAN opetuxen ylitze.

13:13 Coska sis Pauali ia ne iotca henen cansans olit/ purietit/ nin he tulit Pergen sijne Pamphilian maakunnas/ Mutta Johannes erkani heiste/ ia palasi Jerusalemijn.

13:14 Mutta he waelsit Pergen lepitze/ ia tulit Antiochian/ sihen Pisidian

maakundan/ ia sisellemenit Sinagogan Lepopeiuene/ ia istuit.

13:15 Ja sijttequin Laki ia Prophetat olit luetut/ lehetti Sinagogan pä mies heiden tygens sanodhe'/ Te Miehet rackat weliet/ Ongo teille miten puhumist Canssan manauxexi/ nin sanocat.

13:16 Nin Pauali ylesnoui/ ia wijttas kädhellens/ ette he waickenisit ia sanoi/ Te Miehet Israelist/ ia iotca pelkett Jumalata/ cwlcatt/

13:17 Temen Canssan Jumala wloswalitzi meiden lset/ ia ylisti Temen Canssan coska he olit Cotakunnaiset Egiptin masa/

13:18 ia wloswei heite sielde corckialla Käsiwardhella/ ia lehes neliekymmende aiastaica hen kerssi heiden tawoijans Coruesa/

13:19 Ja pereti cadhotti seitzemen laeista Canssa Canaan maalla/ ia Arualla iakoi nijnen Maan heiden keskenens.

13:20 Ja sijtte lehes * nelien sadhan ia widhenkymmene' aijastaian pereste annoi hen heille Domarit/ haman Samuel Prophetan asti

13:21 Ja senielkin pysit he Kuningasta/ Ja Jumala annoi heille Saul Kissin poian/ ydhen Miehen/ Ben Jamin sughusta/ nelixikymmenexi wodhexi.

13:22 Ja quin hen oli sen poispannut/ nin hen asetti Daid heille Kuningaxi/ iosta hen todhistoxe's annoi ia sanoi/ Mine leusin Daid Jessen poian/ ydhen Miehen minun sydhemeni ielken/ henen pite tekemen caiki minun tachtioni.

13:23 Henen Siemenestens ombi nyt Jumala/ lupauxens ielkin/ edestoottanut JESUSEN/ Israelin Canssan Wapattaijaxi.

13:24 Ninquin Johannes mös ennen Israelin Canssalle sarnasi Castetta paranoxexi/ ennenquin Hen rupesi.

13:25 Coska nyt Johannes henen Jooxuns

teuttenyt oli/ sanoi hen/ Em mine Se ole/
ionga te luleta minun oleuan/ Mutta
catzo/ Hen tulepi minun ielkeni/ Jonga
em mine ole kelooinen Jalgoista kengie
pästemen.

13:26 Te Miehet/ Rackat Weliet/ Te
Abrahamin sughun Lapset/ ia ne iotca
teisse Jumalata pelkeuet/ Teille ombi
Temen terueydhen Puhe lähetetty.

13:27 Sille ne iotca Jerusalemis asuit/ ia
heiden Ylimeisens/ ettei he Hende
tundenuet/ eikä Prophetadhen änijä (iotca
cunakin Sabbathina luetan) ouat he neite
sanoi heiden Domiollans teuttenyet.

13:28 Ja waicka eiuet he ychten Coleman
szyte henen cansans leutenyet/ anoit he
quitengin Pilatuselda hende tappaxens.

13:29 Ja quin he nyt caiki olit teuttenyet/
mite heneste kirioitettu oli/ nin he poisotit
henen Puun pälde/ ia panit henen
Hautaan.

13:30 Mutta Jumala ylesheretti henen
Colluista/

13:31 ia hen ombi nächty monda peiue
nijlde iotca ynne olit henen cansans
Galileast ylesmennyet Jerusalemijn/ iotca
ouat henen Todhistaians Canssan edes.

13:32 Ja me ilmoitam mös teille sen
Lupauxen/ ioca meiden Isillem techtin/
ette Jumala ombi teuttenyt sen meillen/
iotca olema heiden Lapsens/

13:33 Sijnä ette he' ylesheretti Jesusen/
Nin quin ensimeises Psalmisa kirioitettu
on/ Sine olet minun Poican/ Tenepene
mine sinun synnyttin.

13:34 Mutta site ette hen ylesheretti henen
coolluista/ nin ettei hen sillen iellenstule
turmeluxen/ sanoi hen nein/ Mine
wskolisesta tadhon teille anda se' Armon
ioca Daidille luuattin.

13:35 Senteden he' mös sano toises
paicas/ Edh sine salli/ ette sinun Pyhes

turmeluxen näkepi/

13:36 Sille tosin coska Daid henen
ijesens oli paluelut Jumalan tachto/ nin
hen nukui/ ia pandin henen Iseins tyge/
ia näki turmeluxen/

13:37 Mutta Se/ ionga Jumala ylesheretti/
ei ole turmelusta nähnyt.

13:38 Senteden olcoon teille tietteue/ Te
Miehet Rackat weliet/ Ette teille ilmoitetan
Synnein andexiandamus Temen cautta/ ia
mös caikista nijste ioista ette te woinet
Mosesen Lain cautta wapadhexi tulla.

13:39 Mutta ioca Temen päle vskopi/ se
tule wanhurskaxi.

13:40 Catzotat sis nyt ettei teiden pälen
tule/ quin Prophetisa ombi sanottu/

13:41 Catzocat te Ylencatzoijat ia ihmetikä
ia poiskatocat/ Sille mine teen ydhen töön
teiden aicanan/ iota ette te vsko/ ios
iocu teille site luettelis.

13:42 Quin nyt Juttat Sinagogast
wlosmenit/ nin Pacanat rucolit/ ette he
Sabbathin wälille ne Sanat heille puhuisit.

13:43 Ja coska sis Sinagogan ioucko
erkani/ seurasit Paualia ia Barnabasta
monda Juttaist ia Jumalan pelkeueiset
Wdhet Jwttat/ Mutta he sanoit heille/ ia
neuoit heite pysymen Jumalan armosa.

13:44 Mutta lehimeisse Lepopeiuen
senielkin coconsi lehes caiki se Caupungi
cwleman Jumalan sana.

13:45 Coska nyt Juttat sen Canssan neit/
teutetin he Cateudhesta/ ia iuri wistan
sanoit nijte/ iotca Paualilda sanottin
wistan sanodhen ia pilcaten.

13:46 Nin Pauali ia Barnabas Rochkiast
puhuit ia sanoit/ Teille piti ensin
puhuttaman Jumalan Sana/ Waan ette te
sen teilde nyt poishylket/ ia pidhet itzenna
epekeluotoinna ija'caikisen Elemeen/
Catzo/ nin me kienneme meiten Pacaniden
tyge.

13:47 Sille ette nin ombi HERRA/ meille keskenyt/ Mine Panin sinun Pacanoille Walkeudhexi/ ettes olisit terueys haman Maan ärin asti.

13:48 Ja quin Pacanat sen cwlit/ nin he iloitzit ia cunnioitit HERRAN sana/ ia vskoit nin wsia quin edessätyt olit ijancaikesen Elemeen.

13:49 Ja HERRAN sana wlosleuitettijn Ylitze caiken sen Maakunnan.

13:50 Mutta Juttat yllytit Jumalalisi ia cunnialisi Waimoia/ ia mös Caupungin Ylismeiset/ ia matkan saatoit wainon Paulin ia Barnabam wastan/ ia wlossysesit heite heiden Maakunnistans.

13:51 Mutta he pudhistit tomun heiden ialghoistans ninen ylitze/ ia he tuli Iconiohon. Nin Opetuslapset teutettin ilolla ia pyhelle Hengelle.

** Bar Jehu) Se on Jumalan Poica/ Sille Jehu ombi Ebreixi Jumala/ se on se Nimi Tetragrammaton/ iosta Juttat palio ihmet dictauat.*

Sillens ombi mös teme Cuchlari Tete Nime prucannut.

Nin quin nyt ne Lumoiat/ Luitziat/ Wimmitziet/ Welhot ia Piruliset/ Ristin merkin/ ia pyhie Sanoia ia mwdh taikoxet prucauat.

** Elimas) cwlu lehes Ebreixi ninquin se olis itzens eli Messiaksi se on Jumalan Kuningaxi cutzunut/ eli Woidheluxi/ Sille ette Juttat ia liaten sencaltaiset paruet totuit corkiat Jumalalliset nimet pitemen.*

** Colmet) Mwtamat textit piteuet nelie sata/ mutta Historiat ia wodhen lucu eipe site anna.*

Sille teme lucu pite ruuettaman Egiptin wloslectemisesta ninquin Ramattu osotta Exodi 12 Ja ei ensimeisist Domarista. Judicum j

XIV Lucu.

14:1 Nln tapachtui Iconios ette he coconsijt/ ia sarnasit Juttain Sinagogas/ nijn ette sangen swri Joucko seke Juttaist ette Grekist/ vskoi.

14:2 Mutta ne Juttat iotca olit Wskottomat/ yllytit ia pahoitit Pacanadhen Sielut Welijein wastan.

14:3 Nin he sijtte cauuan aica sielle oleskelit/ ia opetit rochkiasta HERRASA/ ioca todhistuxen annoi henen Armons Sanohin/ ia annoi ette Merkit ia lhmet piti heiden Kättens cautta tapachtuman.

14:4 Nin sen Caupungin wäki eraunsi/ Monicadhat pidhit Juttain cansa/ Ja mwtomat Apostoleiten cansa.

14:5 Coska sis capina nousi Pacanoista ia Juttaista/ ynne heiden Pämiestens cansa/ ette he tadhoit wäkiwallalla carata heiden pälens/ ia kiuitte heite.

14:6 Coska he sen ymmersit/ pakenit he nihin Caupungijn Lycaonian maalla/ Lystram ia Derben/ ia ymberi sen

14:7 lehimakunnan/ ia sarnasit sielle Euangelium.

14:8 Ja oli yxi mies Lystras sairas Jalghoista/ istui Rambana/ hamast henen Eitins cohdsta/ ioca eijkenens ollut kieunyt/ cwli Paulin puhuan.

14:9 Ja quin hen catzachtu henen pälens/ ia näki henelle oleuan vskon/ ette he' teruexi tulis/ nin hen sanoi swrella änelle/ Oienna sinus yles Jalcais pälle.

14:10 Ja hen yleskarkasi ia keui.

14:11 Coska sis Canssa sen neki/ mite Pauli oli tehnyt/ yleskorghotit he änens Lycaoniaksi sanoden/ Jumalat ouat Inhimiste' modholla meiden tygen alasastunuet.

14:12 Ja he cutzuit/ Barnabam/ Jupiter/ ia Paulin/ Mercuriusexi/ Sille ette hen oli

sanan sattaaja.

14:13 Mutta se Jupiterin Pappi/ ioca oli heiden Caupungins edes/ Herckie ia Crunut edestoi Ouen eten/ ia tachtoi Wffrata ynne Caupungin wäen cansa.

14:14 Coska nyt Apostolit ia Barnabas ia Pauali sen cwlit/ reueisit he Waatteins Ricki/ ia wloskarckasit Canssan sekan/ hwsit ia sanoit/

14:15 Te Miehet/ mixi te temen teet? Me olema mös kooleuaiset Inhimiset/ ninquin tekin. Ja me sarnama teille Euangelium/ Ette te teiden kiendeme' pite neiste turhista sen eleuen Jumala' tyge/ ioca teki Taiuan ia Maan ia Mere' ia caiki mite nijske ombi/

14:16 Joca entisella aialla andoi caiki Pacanat waelda heiden omisa Teisens/

14:17 Waicka ei hen itzens andanut olla ilman tohdistusta/ coska hen ombi palio hyue tehnyt meiden cochtan/ andadhen meille Taiuahast Satet/ ia hedhmeliset aijat/ teuttedhen meiden Sydhemet Rualla ia lolla.

14:18 Ja quin he neite sanoit/ tuskalla he hilitzit Canssan/ ettei he heille Wffraaneet.

14:19 Nin tulit sinne mös monicadhat Juttat Antiochiast ia Iconiost/ ia quin he cassan olit wskottanut/ Paualita kiuittemen/ ia Riepoitit henen wlos Caupungista/ ia lulit henen coollun oleuan.

14:20 Mutta coska Opetuslapset henen ymberinsseisoit/ nousi hen yles ia sisellemeni Caupungin. Ja toisna peiuen waelsi hen Barnaban cansa Derbeen/ ia sarnasi sijnä Caupungisa Euangelium.

14:21 Ja quin he olit monda sielle opetaneet/ palasit he Lystram/ ia Iconium/ ia Antiochian

14:22 wahwistain Opetuslasten Sieluia/ ia neuuoit heite alati pysymen wskosa/ ia Ette meiden pite monen Waiwan lepitze

Jumalan Waldakundan sisellekieumen.

14:23 Ja quin he olit wloswalineet Wanhimaiset iocaitzelle Seurakunnalle/ ia Rucolluet ia pastonuet/ nin he annoit heite sen Herran haltuun/ ionga päle he vskoit.

14:24 Ja he waelsit lepitze Pisidian/ ia tulit Pamphylian.

14:25 Ja quin he olit sarnanut Perges/ nin he alasmelit Attalian pein.

14:26 Ja sielde he purietit Antiochian/ cussa he olit Jumalan armoin Haltun annetut/ sihen Wircan ionga he olit wlostoimittanut.

14:27 Mutta quin he sinne tulit ia cocosit Seurakunna'/ ia ilmoitit nille quinga palio Jumala oli heiden cansans tehnyt/ ia quinga hen oli Pacanoille vskon Ouen ylesauanut.

14:28 Ja he wiwuyit sielle hetken aica Opetuslasten cansa.

XV Lucu.

15:1 IA tulit mwtomat alas Judeasta ia opetit Welije/ Ellei te ymberileikata Mosesen tauan ielkin/ nin ei te taidha wapaxi tulla.

15:2 Coska sis nyt Capina nousi/ ia Pauali ia Barnabas pidhit heiden wastans ei swingan wähinde rijta. Nin he souitit ette Pauali ia Barnabas/ ia monicachta muita heiste pideis ylesmenemen Jerusalemin Apostolein ia Wanhimbain tyge/ temen Kysymisen polesta.

15:3 Ja nin he satettijn Seurakunnalda/ ia waelsit Phenicen ia Samarian lepitze/ ia iulgistit heille Pacanoitten palauxen/ Ja sille he teit swren ilon caikille Welille.

15:4 Coska he nyt tulit Jerusalemin/ nin he wstanotettin Seurakunnalda/ ia Apostoleilda/ ia nijlde Wanhimilda. Ja he

ilmoitit heille quinga palio Jumala heiden cansans tehnyt oli.

15:5 Nin ylesnousit mwtomat Phariseusten Eriseurasta iotca wskonut olit/ sanoden/ Ette ne pite ymberileickattaman/ ia keskettemen Mosesen Laki pite.

15:6 Nin Apostolit ia Wanhimat cokontulit/ täte Puhetta tutkiman.

15:7 Coska he nyt swrella Campauxella tutkinut olit/ nin Petari ylesnousi ia sanoi heille/ Te Miehet Rackat Weliet/ Te tiedhett ette Jumala cauuan ennen täte aica meiden seas wloswalitzi/ ette minun Swni cautta ne Pacanat piti cwleman sen Euangeliumin sanan/ ia wskoman.

15:8 Ja Jumala sydhemen tundia todhisti heiste/ ia annoi heille pyhen Hengen ninquin mös meillengi/

15:9 ia ei tehnyt ychten eroitusta heiden welillens ia meiden/ Mutta wskolla heiden Sydhemens puhdasti.

15:10 Mixi te sis nyt kiusat Jumalata/ ette te tadhotta Opetuslasten caulan päle sen lken panna iota eikä meiden lset eikä mös me woinut canda?

15:11 Waan me wskoma lepitze HERRAN JESUSEN CHRISTUSEN ARMON/ meiden wapaxi tuleuan/ sillemoto quin höki.

15:12 Nin waickeni caiki Joucko/ ia cwldeli Barnabast ia Paulita/ iotca iuttelit/ quinga swret Merckit ia lhmeet ombi Jumala heiden cauttans Pacanois tehnyt.

15:13 Sijttequin he waickenit/ wastasi Jacobus ia sanoi/ Te miehet Rackat Weliet cwlcät minua/

15:14 Simon iutteli millemoto Jumala ensin ombi etzinyt omistaxens ydhen Canssan/ Pacanoista henen Nimens warten.

15:15 Ja henen cansans Prophetain sanat ychtepiteuet/ Ninquin kirioitettu on/

15:16 Senielken mine palaian/ ia

iellensrakenan Daudin Maian/ ioca caatunut on/ ia tadhon henen Reikens paicata/ ia tadhon sen ylesojeta/

15:17 Senpäle/ ette ne iotca Inhimisiste ylitze ouat/ pite HERRAN ielkin kysymen. Ja nin mös Pacanat ioinenga päle minun Nimen mainittu on/ ma HERRA/ ioca caiki näme teke.

15:18 Jumalalle ouat caiki näme henen tööns tietteuet Mailman alghusta.

15:19 Senteden mine pääten Ettei me nijte/ iotca Pacanoista ouat Jumalan tyge kiendyneet/ heiritzisi/

15:20 Waan kirioitaisim heille/ Ette he welteisit Epeiumaloidhen saastaudhest/ ia Salawotest/ ia Läkectyneest/ ia Werest.

15:21 Sille ette Moseselle ombi mwineiselda iocaitzes Caupungis nijte/ iotca hende sarnauat/ ia ioca Sabbathina hen Sinagogis luetan.

15:22 Nin kelpasi Apostolijn ia Wanhimbain ynne coco Seura kunnan cansa/ heistens wloswalita Miehi ja lehette Antiochian/ Paulin ia Barnaban cansa/ nimitten/ Judam/ ioca cutzuttin Barsabas/ ia Silas/ iotca Weliesten seas olit Opettajat/ ia lehetit Breiuin heiden kättens cautta telle taualla.

15:23 ME Apostolit ia Wanhimat ia Weliet/ Toiuotam Terueydhen nijlle Welijlle/ iotca Pacanoista ouat Antiochias ia Syrias ia Cilicias.

15:24 Ette me cullut olema/ quinga mwtomat meiste wloslechtenet ouat teite Opins cansa willineet/ ia teiden Sieluianne wiettelluet sanoden/ Teiden pite itzen andaman ymberileickata/ ia Lain pitemen/ Joille emme me ole käskeneet.

15:25 Senteden kelpasi meille yximielisest meiden Seuracunnas/ wloswalitut Miehet teille lehette/

15:26 meiden Rackahiman Barnaban ynne

Paulin cansa/ Jotca Miehet ouat heiden Sielunsa wlospannuet meiden HErran Jesusen Christusen Nimen tedhen.

15:27 Nin me olema lehettenyt Judam ia Silam/ iotca mös itze ne samat omalla suullans teille mainitzeuat.

15:28 Sille nin kelpasi pyhelle Hengelle ia meille/ ei ychten enembete Raskautta paneman teiden pälen/ quin nämet tarpeliset.

15:29 Ette te welteisitta Epeiumaloidhen Wffrista ia wereste ia Läkectynest ia Salawotest. Joista/ ios te teiden hallizet nin te hyuesti teet. Olcat hyuesti.

15:30 Coska he sis olit soritetut/ tulit he Antiochian/ ia kokosit Seurakunnan/ ia annoit heille Breiuin.

15:31 Quin he sen olit lukenet/ ihastuit he sijte lohutuxesta.

15:32 Mutta Judas ia Silas ette he mös olit Prophetat/ neuuoit he Welije monilla sanoilla/ ia wahuistit heite.

15:33 Ja quin he wiwuyit sielle hetken aica/ nin he lehetettin sijtte Welijlde iellens Apostolein tyge Rauhas.

15:34 Nin kelpasi Silan siella olla. Mutta

Pauli ia Barnabas asuit Antiochias/

15:35 opettani ia ilmottain HERRAN sana/ ynne monen muidhen cansa.

15:36 Mutta monicactain peiuein pereste/ Pauli sanoi Barnaba' tyge/ Palatkam tacaperin taas Welije catzoman caikisa Caupungeis/ iossa me HERRAN sana ilmoitim/ quinga he heidens kieutteuet.

15:37 Mutta Barnabas neuuoi ette he ottaisit Johannesen cansans/ ioca mös Marcus cutzuttijn.

15:38 Nin ei Paulus tachtanut ette henen piti seuraman heite/ ioca heiste oli ennen Pamphylas poislopunut/ eikä mennyt heiden cansans sihen Wircan.

15:39 Ja nin hartasta he rijtelit

keskenens/ ette he toinen toisestans eransit. Ja Barnabas otti sijttekin Marcusen mötens/ ia puriechti Cyprumijn.

15:40 Mutta Pauli walitzi Silam/ ia matkusti iuamalan armon haltun annettuna welijlde.

15:41 Nin hen waelsi ymberi Sijrian ia Cilician/ ia wahwisti ne Seurakunnat.

XVI Lucu.

16:1 TULi hen sis Derben ia Lystram. Ja catzo/ sielle oli yxi Opetuslapsi/ Timotheus nimelde/ wskouaisen Judea' waimon poica/ mutta Ise oli Greki.

16:2 Sille samalla oli hyue Todhistus nijlde Welijlde/ iotca Lystris ia Iconios olit.

16:3 Temen tachttoi Pauli cansans waeldaman/ ia otti/ ia ymberileickasi hene' Juttain tedhen/ iotca olit najsse paicoissa/ Sille ette he caiki tiesit henen Isens oleuan Grekin.

16:4 Mutta coska he lepitze waelsit Caupungeita/ keskit he heite pitemen ne sädhyt iotca Apostoleilda ia Wanhimilda Jerusalemis päteyt olit.

16:5 Nin Seurakunnat wahwistuit wskosa/ ia iocapeiue lucu eneni.

16:6 Coska he Phrygian ia Galatian maakunnan lepitze waelsit/ kieltin he pyhelde Hengelde puhumast Jumala' sana Asiasa/

16:7 sentedhe' he sis menit Mysian/ ia kiasait Bithinian lepitze waelda/ ia ei Hengi site heille sallinut.

16:8 Mutta coska he olit waeldaneet Mysian/ lepitze nin he alasmenit Troadem.

16:9 Ja yxi Näky nächtijn Paulilda öelle/ Ette yxi Macedonian Mies seisoi ia rucoli hende ia sanoi/ Matkusta alas Macedonian ia autta meite.

16:10 Ja sijttequin hen Näwuyn näki/ nin

me cochta hangitzima Macedonian menemen/ wissist tietten/ ette HERRA oli meite sinne cutzunut heille Euangelium sarnaman.

16:11 Coska me sis puriechtime Ttroadast/ nin me tulima oikeata leita Samotrastian. Ja toisna peiuene Neapolijn/ 16:12 ia sielde Philippijn/ ioca Päcaupungi on Macedonian maakunnas/ ia on werotoin caupungi. Nin me oleskelim sijnä Caupungis mwtomat peiuet.

16:13 Ja Lepopeiuinä me wlosmenim Caupu'gist Wirdhan tyge/ iossa toisinans rucoltin/ ia me istuim mahan/ ia puhuttelim Waimoia/ iotca sinne coko'dunet olit.

16:14 Ja yxi Jumalan pelkeue Waimo Lydia nimelde/ purpurain caupitzija sijte Tyatiradhen caupungist cwldeli/ Jonga sydheme' HERRA auasi wariottaman mite Paualilda sanottijn/

16:15 Ja quin hen ia henen Honens castettu oli. Manasi hen meite/ sanoden Jos te minun pidhett wskolissa HERRAN päle/ nin tulcat minun Hoonen siselle/ ia olcatta sijnä. Ja hen waati meite.

16:16 Ja se tapachtui koska me Rucouheen menime/ cochtasi meite yxi Pica/ iolla oli Noituxen Hengi/ ia hen saattoi henen Isendeins swren Salijn noitumisellans.

16:17 Teme alati noudhatti Paualita ia meite/ ia hws i sanoden/ Nemet Miehet ouat sen Corckeiman Jumalan palueliat/ iotca meille opettauat Terueyden tien/ Ja site hen teki monda peiue.

16:18 Mutta Pauali sen pahaxi otti ia kiensi henens/ ia sano i sille Hengelle/ Mine kesken sinun Jesusen Christusen Nimen cautta/ etes heneste wlosmenet. Nin hen samalla hetkelle wloslexi.

16:19 Coska sis henen Isennens sen neit/

ette heiden Salijns toiuo poistuli/ nin he kijniotit Paualin ia Silam/ ia wedhit heite Turulle Pämieste' tyge/

16:20 ia edestoit heit Esiwallan eten ia sanoit/ Nämet Miehet heiritzeuet meiden Caupungin/ ette he ouat Juttat/

16:21 ia opettauat nijte Sätyi/ ioita ei soui meiden wstan ruueta eisemmengen pite/ ette me olema Romarit.

16:22 Ja Canssa cokoniooxi heite wstan/ ia Esiwalta annoi heiden waatteins rickireuitte/ ia keski heite witzoilla piestä.

16:23 Coska he nyt olit heite hyuesti piexenyet/ nin he heitit ne Tornijn/ ia keskit Wartian heite wisusti wartioidha.

16:24 Coska hen sai semmotoisen keskyn/ nin hen heitti heidhet alimaisen Tornijn/ ia pani heite Jalcapuun.

16:25 Mutta poli öön aican oli Pauali ia Silas rucouxes/ ia kijtit Jumalata/ Ja Fangit iotca sielle olit sen cwlit.

16:26 Nin cochta tapachtui swri Maanieristus/ nin ette caiki Tornin Perus wapisi. Ja cochta aukenit caiki Ouet/ ia iocaitzen Siteet ylespäsit.

16:27 Ja quin se Wartia heresi/ ia näki Tornin Ouet auoi oleuan/ weti hen wlos mieckans/ ia tachtot itzens surmata/ ia lwli ette Fangit olit poispaeneet.

16:28 Nin hws i Pauali swrella änelle ia sano i/ Ele itzes miten paha tee/ Sille me olema wiele caiki täle.

16:29 Nin hen anoi ychte Kyntele/ ia sisellecarckasi/ ia langesi mahan pelieten Paualin ia Silan ialcain iuren/

16:30 ia wlostoi heite ia sano i/ Herrat/ mite minun pite tekemen ette mine wapaxi tulisin?

16:31 Nin he sanoit/ wsko HERRAN JESUSEN päle/ nin sine ia sinun Hoones wapaxi tule.

16:32 Ja he puhuit henelle HERRAN sana/

ia caikille iotca henen Honesans olit.
16:33 Ja hen otti heite tygens/ sille hetkelle ööste/ ia pesi heiden Hauans. Ja hen annoi cochta itzens casta/ ia caiki henen Pehens.

16:34 Ja wei heite Cotohonsa/ ia walmisti heille Peudhen/ ia iloitzi caiken henen Pehens cansa/ ette hen Jumalan päle wskouaisexi tuli.

16:35 Ja quin peiue tuli/ nin Esiwalta lehetti Kylenlapset ia sanoit/ Pästeket nämet Miehet.

16:36 Nin Tornin Wartia ilmoitti nämet sanat Paualille/ Esiwalta on keskenyt teite pästette/ Nin me'get sis nyt matkaan rauhasa.

16:37 Nin Pauali sanoi heille/ He ouat meite ilman syte ia Domitzemata iulkisest piexenet/ iotca quite'gi Romarit olema/ ia pälisexi meite Tornijn heittenyet/ ia nyt he tachtouat meite sala wlossysete? Ei nin/ waan tulkan itze ia wieket meite tälde wlos.

16:38 Nin Kylenlapset ilmoitit nämet sanat Esiwallalle/ Ja he pelkesit heitens/ quin he cwlit ette he Romarit olit/ Ja tulit ia rucolit heite.

16:39 Ja heite wlosweit/ ia keskit heite poismenne Caupungista.

16:40 Nin he wloslexit Tornista ia menit sen Lydian tyge. Ja quin he Weliet neit ia heite lohutit/ nin he waelsit matkans.

XVII Lucu.

17:1 COska he sis lepitze Amphipolin ia Appolonian olit waeldaneet/ nin he tulit Tessalonican/ Sielle oli yxi Juttan Sinagoga.

17:2 Nin Pauali tauans ielkin sisellemeni heiden tygens/ Ja yli colmet Lepopeiue puhutteli hen heite Ramatuista/

17:3 auasi heille/ ia pani heiden eteens/ Ette Christusen tuli kerssie ia ylesnouseman Coolleista/ Ja Ette Teme JESUS/ ionga mine (ma hen) ilmoitan teille/ ombi se Christus.

17:4 Ja mutomat heite wskoit/ ia annoit heidens Paualin ia Silan cumpanixi/ Ja swri ioucko Jumalan pelkeueisist Grekist/ ia nin mös nijste Jalomiste waimoista iuri monda.

17:5 Mutta ne wskomattomat Juttat site cadhettit/ ia wedhit tygens mutomit Coiri Joutowäeste/ ia cokosit ychten Kicurin/ ia nostit Capinan Caupungis/ ia tungit heidens Jasonin Hoonen eten/ ia pysit heite wloswete Canssan eten.

17:6 Ja quin he eiuet heite leunyet/ nin he riepoitit Jasonin/ ia monicadhat Weliet Caupungin Pämiesten eten/ ia hwsit/

17:7 Nämet iotca caiken Maanpijrin hemmendeuet/ ne ouat mös tenne tulluet. Jotca Jason sala coriasi/

17:8 Ja caiki nämet tekeuet Keisarin kesky wlastan/ ia sanouat/ Ette yxi toinen o'bi Kuningas nimiten Jesus.

17:9 Nin he kihoitit Canssan ia Caupungin Pämiehet/ iotca neite cwlit. Ja quin he puhdastuxen olit ottanuet Jasonista/ ia nijlde muilda/ nin he pästet heidhet.

17:10 Mutta Weliet cochta öölle laskit seke Paualin ette Silan/ menemen Berream. Coska he nyt sinne tulit/ nin he sisellemeni Juttain Sinagogan/

17:11 Sille ne olit kempimest sughusta syndyneet ninen seas Tessalonicas/ Jotca olit sanan wlastan ottanuet iuri mielelens/ Ja iocapeiue tutkit Ramatuita/ Jos nämet nein olisit.

17:12 Nin monda tosin nijste wskoit/ ia ne cunnialiset Grekein Waimot ia Miehet sangen wsia.

17:13 Coska nyt Juttat Tessalonicast

ymmersit/ ette mös Berreas oli Jumalan sana Paulilda ilmoitettu/ tulit he mös sinne/ ia sielleki yleskihoitit Canssan.
17:14 Mutta Weliet cochta laskit Paulin wlos ette hen menis hama' Meren asti. Mutta Silas ia Timotheus ieit sinne alallens.
17:15 Mutta ne iotca Paulita saatoit/ he seurasit hende haman Athenan. Ja quin he sait keskyn Silan ia Timotheusen tyge/ ette he sangen nopiasta rienneisit henen tygense/ nin he lexit matkan.
17:16 Ja coska nyt Pauali odhotti heite Athenas/ nin henen Hengens cwmeni henesse/ quin hen näki sen Caupungin caiketi Epeiumalisexi.
17:17 Ja nin hen kiluotteli Judasten ia nijnen Jumalallisten cansa Sinagogisa/ ia Turulla iocapeiue nijnen cansa iotca soottans hene' tygens tulit.
17:18 Nin mutomat Epicureit ia Stoici Philosophi campalit henen cansans. Ja monicadhat heiste sanoit/ Mite teme Lipilari tachtopi sonoa? Nin mutomat sanoit/ Nin näky quin hen tachtois wsija iumaloita ilmoita. Senwooxi ette hen sarnasi heille Euangelium Jesusesta ia ylesnousemisen Coolluista.
17:19 Ja he kijniotit henen ia weit henen Mestaus paickaän ia sanoit/ Emmekö me mahda tiete/ mike wsia Opetuxi teme on/ iota sine opetat?
17:20 Sille ette sine iotaki wsi tootat meiden coruillen. Senteden me nyt tahdom tiete/ mitke ne lieneuet.
17:21 Nin caiki ne Athenist ia ne Mucalaiset ia Wierat/ ei mihingen mwhun walmimat olluet/ quin iotakin wttha sanomahan eli cwldelemahan.
17:22 Nin seisoi Pauali keskelle Mestaus paicka/ ia sanoit/ Te Miehet Athenas/ Mine näen teiet oleuan lehes caikisa cappaleisa Taikolisemaxi/

17:23 Sille mine tesse ymberinskeuin/ ia catzelin teiden Jumalanpalueluxen/ Ja leusin ydhen Altarin/ iossa kirioitettu oli/ SEN tuttamattoman Jumalan. Nyt mine Sen saman teille ilmotan/ iolle te tietemetä Jumalanpalueluxen teette.
17:24 Jumala ioca Mailman teki/ ia caiki mite henesse on/ ette hen ombi Taiuahan ia Maan HERRA/ ei hen asu Templis käsillä raketuis/
17:25 Eikä hen mös Inhimisten käsille siwellä/ quin hen iotakin taruitzis/ Ette hen itze andapi iocaitzelle Elemen ia Hengen päldiskein.
17:26 Ja ombi tehnyt/ ette ydhest Werest caiki Inhimisten Sikiet/ päle caiken Maanpijrin asuisit/ Ja edesmäräsi aiwotudh aijat/ ia asetti rajat quinga pitkelde ia auaralda heiden asuman piti/
17:27 Senpäle ette heiden piti Jumalata etzimen/ ios he henen taitasit leute ia tuta/ Waicka ei hen tosin ole caucana iocaitzesta meistä/
17:28 Sille ette Henesse me Eleme/ ia likume/ ia olema. Ninquin mös mutomat teiden Poetist sanonut ouat.
17:29 Me olema mös henen Sucua's/ Jos me sis Juamala' Sucu ole'ma/ Ei meiden sis pide lwlema' ette iumal9 o'bi Cullan/ Hopian/ caunistettuun Kiuein/ ia Cuuain caltainen/ eli Inhimisten aijatoxen ielken techteue/
17:30 Ja echke Jumala ombi temen exytoxen aijan tehenasti ylitze catzonut/ Mutta nyt hen quitengi ilmoitta caikille Inhimisille/ ette iocainen caikialla Paranoxen tekis/
17:31 Senteden ette hen ydhen peiuen sätenyt on/ cuna hen Maanpijrin oikeudhen cansa ombi domitzepa/ Sen ydhen Miehen cautta/ iossa hen ombi sen pättenyt/ ia iocaitzelle edespitepi wskon/

sijne ette hen ylesheretti henen Coolluista.
17:32 Coska he nyt culit Coolluten
Ylesnousemisen mainittauan/ Nin mutomat
site nauroit/ ia monicadhat sanoit/
17:33 Me tadhom sinua sijte enemin cwlla.
Nin Pauali poislexi heiden keskelde's.
17:34 Mutta mutomat Miehet kijniripuit
henesse/ ia wskoit/ Joine'ga seas ol mös
Dionysius/ yxi Radhista/ ia yxi Waimo
nimelde Damaris/ ia muita heiden
cansans.

XVIII. Lucu.

18:1 SEnielken erisi Pauali Athenast/ ia
tuli Corinthijn/
18:2 ia leusi sielle ydhe' Juttan/ Aquila
nimelde Pontost sucusin ioca eske' oli
tullut Wallin malta/ ia Priscilla' hene'
Eme'dens/ senuoxi ette Claudius oli
keskenyt caiki Juttat Romista poismenne.
Sen sama' tyge he' siselle meni.
18:3 Ja ette hen oli samast Wirgast ia oli
heiden tykene's. Ja he' opetti Sinagogis
ioca Lepopeiue/ ia teki töte.
18:4 Ja oli heiden Wircans Teldoia
tekemen. Ja vskotti seke Juttat ette Grekit.
18:5 Coska nyt Silas ia Timotheus tulit
Macedoniast/ wasi Hengi Paulita
todhistaman Juttaille/ ette JEsus oli se
Christus.
18:6 Quin he nyt watanpuhuit ia pilcasit/
nin hen pudhisti waattensa ia sanoit heille/
Teiden Weren olcoon teiden pälen/
Testedes mine menen wighatoinna
Pacanoiden tyge.
18:7 Ja nin hen sielde sijrsijn ia meni
ydhen Miehen Hoonesen/ ionga nimi oli
Justus/ se oli Jumalinen Mies/ ionga
Hoone oli lesse Sinagoga.
18:8 Mutta Crispus se Sinagogan
Ylimeinen/ wskoi HERRAN päle caiken

henen Hoonens cansa. Ja monda
Chorintist iotca päldewlit wskoit ia annoit
heidens casta.
18:9 Ja HERRA sanoit öölle Paualille
näwuyn cautta/ Ele pelke/ waan puhu ia
ele waickene/
18:10 Sille ette mine olen sinun cansas/
ia eikengen pidhe carckaman sinua
wahingoittaman/ Sille ette minulla ombi
palio Canssa tesse Caupungis.
18:11 Nin hen istui sielle ydhen wodhen ia
cwsu Cwcauta/ ia opetti heille Jumalan
sanoija.
18:12 Mutta coska Gallio Manwanhin oli
Achaias/ ylescarckasit Juttat yximielisesta
Paualin vastaan/ ia weit henen Domion
eten ia sanoit/
18:13 Teme neuuopi Canssa Jumalata
palueleman wastoin Laki.
18:14 Coska nyt Pauali rupesi auaman
Swtans/ sanoit Gallio Juttaille/ Jos olis
iotaki wärytte/ eli iotai hirmulista töte
techty (Rackat Juttat) nin olis cochtolinen/
ette mine teite cwlsin.
18:15 Mutta ios Kysymys ombi Opista/ ia
sanoista/ eli teiden Laistan/ Nin catzocat
se itze/ Em mine tadho nijste Domari olla.
Ja poisajoi heite Domiostolin edest.
18:16 Nin caiki Grekit kijniotit Sosthenen
Sinagogan pämiehen/
18:17 ia piexit henen Domiostolin edes/
Ja ei Gallio nijte miten totellut.
18:18 Mutta quin Pauali wiele oli siele
pitken aian/ nin hen loi terueydhet
welijlle/ ia puriecti Siriaan/ ia henen
cansans Priscilla ia Aquila.
18:19 Ja hen aijeli päens Cenchreis/ Sille
ette henelle oli yxi Lupaus. Ja alastuli
Ephesijn/ ia ietti ne sinne. Mutta itze hen
Sinagogan sisellemeni/ ia campali Juttain
cansa/
18:20 Ja he rucolit hende/ Ette hen

enemen aica olis heiden tykenens.

18:21 Nin ei hen tadhonut/ waan loi heille terueydhet sanoden/ Caiketen minun tule olla Jerusalemis telle Juhlalla ioca nyt edesseiso. Mutta sijtte mine iellenspalaian (Jumala' auulla) teiden tygen.

18:22 Ja nin he' lexi matkan Ephesost/ ia tuli Cesarean/ ia ylesmeni/ ia Teruecti site Seurakunda/ Ja alasmeni Antiochian.

18:23 Ja wietti sielle hetken aica/ Ja hen meni matkans/ ia lepitzewaelsi ieristens sen Galatian ia Phrigia' maakunnan/ wahuistaden caiki Opetuslapset.

18:24 Nin tuli Ephesijn yxi Juttan Mies Apollo nimelde/ Alexandreast sucunen/ melke puhelias Mies/ ia ialo Kiriamies.

18:25 Teme oli wisattu HERRAN teille/ ia puhui palaualla Hengelle/ ia opetti wisusta HERRASTA/ ia tiesi waiwoin Johannesen Castesta.

18:26 Teme sis rupesi rochkiasta opettaman Sinagogasa. Coska nyt Aquila ia Priscilla sen cwlit/ otit he henen tygens/ ia tarckemasti wlostoimitit henelle HERRan tien. Mutta quin hen tachtoti menne Achaian/ nin ne Weliet kirioitit/ ia neuuoit Opetuslapsia/ ette he hende coriaisit.

18:27 Ja coska hen edestullut oli/ autti hen palio heite Armon cautta iotca wskoit.

18:28 Sille ette hen ahkerasti ylitzewoitti Juttat/ Ja iulkisesta osotti Ramatuidhen cautta ette JESUS oli se CHRISTUS.

XIX Lucu

19:1 Nin se tapchtui/ coska Apollo oli Corinthis/ ette Pauali lepitzematkusti ne Ylimakunnat/ tuli hen Ephesijn/ ia leusi mwtomat Opetuslapset/ ia sanoit heille/

19:2 Olettaco te saaneet sen Pyhen Hengen/ sittequin te wskoitta? Nin he

sanoit henelle/ Eipe me ensingen cwlleet ole/ ios iocu pyhe Hengi liene.

19:3 Ja hen sanoit heille/ Mille te oletta sis castetut? Nin he sanoit/ Johannesen Castella.

19:4 Nin sanoit Pauali/ Johannes tosin castoi Paranoxen Castella/ ia sanoit Canssalle/ ette heiden piti vskoman sen päle ioca henen ielkins oli tuleua/ se on/ JESUSEN päle/ ette hen CHRISTUS ombi.

19:5 Quin he neite cwlit/ nin he castetin HERRAN JESUSEN nimeen.

19:6 Ja quin Pauali pani Kätense heiden pälens/ tuli pyhe Hengi heiden ylitzens/ ia puhuit kielille ia propheterasit.

19:7 Ja caiki nämet olit lehes caxitoistakymmende Mieste.

19:8 Nin hen Sinagogan sisellemeni/ ia puhui rochkiasta colme teutte Cwcautta/ campali ia neuuoi heite Jumalan waltakunnast.

19:9 Mutta quin mutomat heiste paadhuit/ ia eiuet wskonuet/ waan pahasti lausuit sijte HERRan Tieste ychteitzen Canssan edes/ Poiswelti hen heiste/ ia eroitti Opetuslapset ia campali iocapeiue ydhen Miehen Schoulus/ ionga nimi oli Tyrannus.

19:10 Ja site techtin yli caxi aiastaica/ nin ette caiki ne/ iotca Asias asuit/ sait cwlda HERRAN JESUSEN sanan/ seke Juttat ette Grekit.

19:11 Ja Jumala teki Paualin kätten cautta/ ei wähimpie auwuija/

19:12 nijn ette he mös Hikilinat ia Esilinat henen lholtans Sairastan päle panit/ ia Taudhit heiste lowuyt/ ia ne Rymet Henget heilde wloslexit.

19:13 Nin monicadhat Juttat ymberinswaelsit/ iotca olit Lumoijat/ ia kiusasit mainita HERRAN JESUSEN Nime ninen päle ioilla rymet He'get olit/ ia sanoit/ Me maname teite Jesusen

polesta/ iota Pauali sarnapi.

19:14 Ja mutomat heiden seasa iotca täte teit/ olit seitzemen Sceuan poica/ sen ylimeisen Juttan Papin.

19:15 Mutta se ryme Hengi wastasi/ ia sanoi/ Jesusen mine tunnen kylle/ ia Paulin hyuesti tiedhen/ Mutta mitke te oletta?

19:16 Ja se Inhimine'/ iossa se paha Perkele sisellä oli carkasi heiden päle's/ ia ylitzewoitti heite/ ia paiskasi heiden alansa/ nin ette he alasti/ ia haawoittuna päsit pakeneman sijte Hoonesta.

19:17 Ja teme tuli tietteuexi seke caikille Juttaille ette Grekille iotca Ephesis asuit/ ia pelko tuli caikein päle Ja HERRAN JESUSEN nimi pidhettin swrna.

19:18 Ja tulit mös monda nijste/ iotca vskoit/ tunnustit ia ilmoitit heiden tekonsa.

19:19 Ja monda nijste/ iotca ylenwisut constit olit harioitelluet/ edestoit heiden Kirians/ ia ylespoltit caikein nähdhen. Ja coska heiden Hindans laskettu oli/ nin leuttijn Raha Lucu wisikymmende tuhatta peningite.

19:20 Nin ialosti casuoi Jumalan sana/ ia wahwistui.

19:21 Coska nämet toimitetut olit/ nin Pauali aikoi Hengese Macedonian ia Achaiian lepitzewaelta Jerusalemin/ ia sanoi/ Sijttequin mine olen sielle ollut/ tadhon mine mös Romia nähä.

19:22 Nin hen lehetti Macedonian caxi nijste/ iotca hende paluelit/ Timothusen ia Erastum/ Mutta itze hen iei hetkexi Asian.

19:23 Sille aijalla sis ylesnousi ei wähin Capina sijte Tieste/

19:24 Sille ette yxi nimelde Demetrius oli sielle Hopiaseppe/ ioca teki Dianalle Hopiaisia Templite/ iosta nijlle oli swri woitto iotca site käsiwirca pidhit/

19:25 Ne samat hen cokoncutzui/ ia nijlle

iotca semmotoiset wirghat pidhit/ hen sanoi/ Te Miehet/ te tiedhett ette meillä o'bi teste wirgast Elatos/

19:26 ia te näet ia cwletta/ ette ei waiwoin Ephesis/ mutta lehes caikella Asian maalla ombi teme Pauali vskottanut ia poisikiendenyt palio Canssa/ ia sanonut/ Ettei ne ole Jumalat/ iotca Inhimisten Käsille tehdhän.

19:27 Mutta ei se ainostans tachtu caikein meiden Käsiwirckan tuskan saatta/ ettei se miten maxa/ Mutta ette mös sen swren Naisiumalan Dianan Templi ei mixikä pidhetä/ ia henen Cunnians huckupi/ Jolle quitengi caiki Asia/ ia se Mailman pijri Jumalanpaluelust osotta.

19:28 Coska he nämet cwlit/ wihastuit he/ ia yleshwsit sanoden/ Swri on se Epheserin Diana.

19:29 Ja caikeen Caupu'gin yxi meteli tuli/ Nin he carckasit yximielisest Näkypaikkaan/ Ja kijniotit Gaium ia Aristarchum iotca olit Macedoniasta Paulin cumpanit.

19:30 Mutta quin Pauali tachtui Canssan secan mennä/ ei Opetuslapset laskenut.

19:31 Ja monicachta Pämiehiste Asian maalda/ iotca henen ysteuens olit/ lehettit henen tygens/ ia rucolit ettei hene' pitenyt itzens andaman Näkypaikallen.

19:32 Ja moni cachta mwta hwsit/ nin ette se Joucko oli secaseurin. Ja enäy poli eipe tieneet/ minge syyn tedhen he olit cokontulluet.

19:33 Nin mutomat Canssasta edeswedhit Alexandrum/ ionga Juttat etensöxit. Nin wijttasi Alexander kädhellens ette heiden piti waickeneman/ ia tachtui wastata edestens Canssan edes.

19:34 Coska he sis ymmersit/ ette hen oli Judeus/ hwsit he caiki ychten swhun/ lehes caxi hetkie ia sanoit/ Swri ombi se

Epheserin Diana.

19:35 Quin nyt Kirioitaija hilitzi Canssan/ sanoi hen/ Te Ephesin Miehet/ Cuca on se Inhiminen ioca ei tiedhä/ ette Ephesin Caupungi paluele site swrta Naisiumala Diana/ ia site Cuua ioca Taiuahast allastullut on?

19:36 Nyt/ ettei yxike' site wasta' sano taidha/ nin asettaca sis teiden/ ia elket miten tyhmest wlostoimittaco.

19:37 Te oletta näme Miehet edesweteneet iotca eikä Kircon warcat eikä teiden Naisiumalan pilcaiat ole.

19:38 Mutta ios Demetriusel ia nijlle iotca henen cansans yxiwircaiset ouat/ iotakin on iongun wasthan/ Nin pidheten Laki/ ia oykeus/ ia Manwanhimat ouat/ sielle he ca'dakan ia wastatkan keskene's.

19:39 Mutta ios teille ombi mwta candamista/ nin se machta ratkaista toimelises Cocouxes/

19:40 Sille se on waralinen/ ellei me nuchtehin tule teme'peiuesen Capina' tedhen/ ia ettei ychten Syte käsis ole/ iosta me taidhaisim temen Metelin syyn edeskanda/ Ja quin hen nämet puhunut oli/ laski hen Canssan menemen.

XX. Lucu.

20:1 Slttequin se Capina lackasi/ cutzui Pauali Opetuslapset tygens ia teruecti heite/ ia lexi matkans Macedonian menemen.

20:2 Ja quin hen ne Makunnat lepitzewaelsi/ ia oli heite neuuonut monilla sanoilla/ tuli hen Grekin maalle/ ia wipyi sielle colme Cwcautta.

20:3 Ja ette Juttat wäghuit hende/ coska henen piti Sirian menemen/ otti hen neuuoxens/ iellens palataxens Macedonian cautta.

20:4 Mutta Sopater Berreast seurasi hende Asian asti/ waan Tessalonias Aristarchus ia Secundus/ ia Gaius Derbenist/ ia Timotheus.

20:5 Mutta Asiasta Tychicus ia Trophimus. Nämet lexit edhelle/ ia odhotit meite Troadas.

20:6 Mutta me puriectima ielken Päsieisen Philippiste/ ia tulima heiden tygens Troadaan widhen peiuen siselle/ ia wiwuyime sielle seitzemen peiue.

20:7 Mutta ychten Lepopeiuen/ coska Opetuslapset cokounsit Leipe taittaman/ sarnasi heille Pauali. Ja toisna peiuen hen tachttoi matkusta/ ia wenytti sarnans haman poli öön asti.

20:8 Ja monda Kynttele olit sytytetyt Salisa iossa me olima cokoneet.

20:9 Nin yxi Noricainen/ nimelde Eutyclus/ istui ackonalla/ ia raukes sikieen wnehen/ Paualin cauuan puhues/ ia wnehen enemini raukesi/ ia alaslangesi colmanest wllacost/ ia cooluna ylesotettijn.

20:10 Nin Pauali alasastui/ ia panihin henen pälens ia otti sylihins ia sanoi/ Elkä murehtico/ sille henen Sieluns ombi wiele henes.

20:11 Nin hen ylesastui/ ia taittoi Leiuen ia söi/ ia cauuan puheli heiden cansans/ haman peiuencoittaman asti/ ia nin hen matkaans lexi.

20:12 Nin he edestoit sen Nnoricaisen eleuenä/ ia tulit sijte ei wähen lohutetuxi.

20:13 Mutta me astuime Hachten/ ia puriectima Assonijn/ ia tadhoima sielle Paualin siselle otta/ Sille ette hen oli nin Hanginut/ ette hen tachttoi maise mennä.

20:14 Coska me sis yhdyime Assonis/ nin me henen siselle otim/ ia tulima sijtte Mitylanaan.

20:15 Sielde me puriectima/ ia tulima toisna peiuen Chion cohdale. Ja nin taas

peiuen perest/ tulima me Samum/ ia wiyime Trogiliosa.

20:16 Ja lehimeisen peiuen ielken/ tulima me Miletum/ Sille ette Pauali oli aikunut Ephesin ohitze puriechtia/ ettei hen aica culutais Asias. Sille ette hen kijructi (ios henelle olis madholinen ollut) Heluntaixi tulla Jerusalemijn.

20:17 Mutta hen lehetti Miletumist sanan Ephesin/ ia cutzutti Seurakunnan Wanhimmat tygens.

20:18 Coska he nyt tulit henen tygens/ sanoi hen heille/ Te tiedhette quinga mine olen ollut aina teiden tykenen/ sijte ensimeisest peiuest asti/ quin mine Asian tulin/

20:19 paluellen HERRA caiken sydhemen neurydhen cansa/ ia monilla Kynelille/ ia kiusauxilla/ iotca minun cochtani tulit Juttain wäghymisest/

20:20 Quinga mine mös en ole miteken tarpelista teilde salanut/ iota em mine ole teille ilmoittanut/ ia opettanut teite iulkisesta ia erinense/

20:21 todhistan seke Juttain ette Grekein edes site Paranost/ ioca on Jumalan edes/ Ja sen Wskon/ ioca on meiden HERRAN Jesusen Christusen päle.

20:22 Ja nyt catzos/ Mine Hengesse sidhottuna/ matkustan Jerusalemijn/ en tiedhe mite minun cochtani sielle tuleua ombi/

20:23 Waan ette se Pyhe Hengi/ iocaitzes Caupungis ennusta ia sano/ Ette Siteit ia Murehet odhottauat minua sielle.

20:24 Mutta em mine nijste miten tottele/ Enge mös palio lucu pidhe He'gesteni. Senpäle ette mine teutteisin minun Jooxoni ilolla/ ia sen Wirghan ionga mine ottanut olen Herralda Jesuselda/ todhistan Euangeliumi Jumalan armoista.

20:25 Ja nyt catzos/ mine tiedhen ettei te

sillen saa nähdä minun Casuotani caiki te ioinenga cautta mine olen waeltanut/ ia sarnanut Jumalan Waldakunda.

20:26 Senteden mine todhistan teille tenepene/ Ette mine wiatoim olen caikein Wereste/

20:27 Sille em mine ole miteken salanut teilde/ iota em mine ole teille ilmoittanut/ caiken Jumalan neuuon.

20:28 Nin ottacat sis nyt itzesten waari/ ia caikesta Laumasta/ ioillen pyhe Hengi ombi teite pannut Pispaxi/ caitzemaan Jumalan seurakunda/ ionga hen on Werens cautta woittanut.

20:29 Sille sen mine tiedhen/ ette minun lechtemisen ielken/ tuleuat teiden secaa hirmuiset Sudhet/ iotca eiuet Lauman päle armaitze.

20:30 Ja mös teiste itzestenne ylesnouseuat Miehet/ iotca wären Opetuxen puhuuat/ ia wetäuet Opetuslapsi tygens.

20:31 Senteden olcat walpat ia muistacat sen päle/ Etten mine colmen aijastaian siselle/ ole lacannut öille ia peiuille/ itzecutakin teite kynelden cansa neuuomasta.

20:32 Ja nyt/ rackat Weliet/ Mine annan teiden Jumalan/ ia henen Armoins Sanan haltun/ ioca wäkeue on teite ylesrakendamaan/ ia andaman teille Perimisen caikein Pyhitettyen seas.

20:33 Em mine ole ydhengen Hopia eli Culda elike Waatteita pytenyt/

20:34 Sille te itze kulle tiedhette ette nämet Kädhet ouat minun Tarpeheni/ ia ninen iotca minun cansani olit/ saattanet.

20:35 Mine olen teille caiki ilmoittanut/ Ette nin töte tehden pite coriaman nijte heickoia/ Ja muistaman HERRAN JESUSEN sanan päle/ iota hen sanoi/ Autuambi on anda quin otta.

20:36 Ja quin hen näme sanonut oli/
langesi hen poluillens ia Rucoli heiden
caikein cansa.

20:37 Ja tuli swri idku heille caikille/ Ja
langesit Paualin caulan/ ia swtannoit
henen murechtien/ Enimitten sen sanan
tedhen/ quin hen oli sanonut/

20:38 Etei heiden pitenyt enembi henen
Caswotans näkemen. Ja nin he saatit
hende Hachteen.

XXI Lucu.

21:1 COska sis nin tapachtui/ ette me
heiste louuima/ puriectima me sielde/ ia
tulima oikeata Laita Coumijn/ ia toisna
peiuen Rodumijn/ ia sielde Pataran.

21:2 Ja quin me sielle Hahden saima/
ioca Phenician Hangitzi/ sen siselle me
astuima/ ia lexime matkan.

21:3 Ja quin Cyprus rupes näkymen/
ietime me sen Wasemalle polelle/ ia
puriectime Syriaan/ ia tulima Tyroon. Sille
sielle piti se Haaxi tyhijettehen.

21:4 Ja quin me leusime Opetuslapsia/
nin me olima sielle seitzemen peiue. Ja ne
sanoit Paualille Hengen cautta/ ettei hene'
pitenyt Jerusalemijn menemen. Ja se
tapachtui koska me olima ne peiuet
wiettenet/ nin me lexime matkan.

21:5 Ja saatoit he caiki ynne meite
Emendeins ia Laste's cansa wlos
Caupungista/ ia rannas me langesima
poluille'ma/ ia rucolima.

21:6 Ja sijtte quin me keskenem
teruedimme/ nin me astuima Hachten/ ia
he palasit cotians.

21:7 Mutta me soritima meiden puriectus
Retken Tyrosta ia tulima Ptholomaidaan/
ia teruetima Welije/ Ja me olima heiden
tykenens ydhen peiuen.

21:8 Toisna peiuen me lexim matkan/

iotca olima Paualin/ cansa/ ia tulima
Cesarean. Ja sisellemenim Philippusen
Euangelistan Hoonesen/ ioca yxi oli nijste
seitzemeste. Ja ieime hene' tygens.

21:9 Ja henelle oli nelie Tyterte Neitzytte/
iotca Propheterasit.

21:10 Ja ette me olima sielle monda
peiue/ nin alastuli Judeasta yxi Propheta/
Agabus nimelde/ koska hen tuli meiden
tygen/

21:11 otti hen Paualin Wöön/ ia sidhoi
Jalcains ia Kättens ymberi ia sanoit/ Sen
sanopi pyhe Hengi/ ette Sen Miehe'/ io'ga
oma teme Wöö on/ nin Juttat pite sitoma'
Jerusalemis ia ylenandauat hene'
Pacanoïdhen Käsiijn.

21:12 Mutta koska me sen cwlima/
rucolima seke me/ ette mwdh iotca sijne
paicas olit/ ettei henen pitenyt
Jerusalemis yelsmenemen.

21:13 Nin wastasi Pauali ia sanoit/ Mite te
teette/ että te idkette/ ia swretatt minun
Sydhendeni? Sille ette mine olen walmis/
ei waan sidhotta/ mutta mös coolemaan
Jerusalemis/ HERRAN JESUSEN Nimen
tedhen.

21:14 Ja ettei hen woitu wskotetta/ nin
me tydhyime/ sanoden/ Olcon HERRAN
tacto.

21:15 Ja ninen peiuein ielkin tulima me
walmihixi/ ia yleslexime Jerusalemijn.

21:16 Ja tulit monicadhat Opetuslapset
Cesariasta meiden cansan/ ia toit ydhen
wanhan Opetuslapsen cansans Cyprumist/
nimelde Mnason/ ioca meite piti
Hoonesens ottaman.

21:17 Ja koska me saima Jerusalemijn/
nin Weliet kernasti meite wastanrupesit.

21:18 Toisna peiuen sisellekeui Pauali
meiden cansan Jacobin tyge/ Ja sinne
caiki Wanhimmat cokounsijt.

21:19 Coska he' heite oli teruectenyt/

Jutteli hen ieristens mite Jumala oli tehnyt henen Wirghans cautta Pacanoidhe' seas.
21:20 Mutta quin he nämet cwlit/
cunnijoitit he HERRA/ ia sanoit henelle/
Sine näet Racas Welij/ Quinga monda tuhatta Juttaist ouat wskoneet/ ia caiki ouat Achkerat Lain polen/
21:21 ia he ouat sinusta cwlleet ette sine opetat lopumisen Mosesest caikille Juttaille iotca asuuat Pacanoiden seas/ ia sanot/
Ettei heide' pidhe ymberileickaman heiden Lapsiansa/ eikä mös sen Tauan ielkin waeldaman.
21:22 Mike sis ombi? Caiketti pite Canssan cocontuleman/ Sille ette he saauat kyllie tietie sinun tulluexi/
21:23 Nin tee sis/ mite me sinuille sanoma.
21:24 Ouat meille tesse nelie Mieste/ ioilla ombi pälens Lupaus/ ota ne tyges/ ia puhdasta sinus heiden cansans/ ia culuta iotakin sihen päle/ ette he aielisit heiden Päens/ ia sijte he caiki ymmerteuet Ettei se miten ole quin he ouat sinusta cwlleet/ mutta ette sineki waellaisit/ quin sine olisit Lain piteue.
21:25 Mutta nijlle Uskouaisille Pacanoista me olema kirioittaneet ia pätteneet/ ettei heiden taruitze neiste miten pitemen. Waan ette he wälteisit nijste/ iotca ouat epeiumaloille wffratut/ ia Wereste/ ia Läketyneest/ ia Salawotest.
21:26 Nin Pauali otti ne Miehet tygens/ ia puhdasti itzens toisna peiuen heiden cansans/ ia sisellemeni Templijn/ ia annoi henens catzotta/ ette Puhdastus peiuet olit teutetyt/ Hama' sihenasti ette iocaitzen edeste heiden seasans wffri oli wloswffratu.
21:27 Coska io nyt lehes seitzemen peiue oli ioutunut/ näit henen ne Juttat/ iotca Asiasta olit/ Templis/ ia yleskihoitit caiken

Canssan/ paiskasit kädhens henen pälens ia hwsit/ te Miehet Israelist/ autacat.
21:28 Teme on se Mies ioca caiki Inhimiset opetta caikis paicois/ wastoin tete Canssa/ wastoin Laki/ ia wastoin täte Sia. Ja wiele semmengi hen on Grekit wienyt Templijn/ ia temen pyhen Sian riuasi.
21:29 Sille he olit nehnyet Trophimum Ephesist/ henen cansans Caupungis/ ia he lwlit ette Pauali oli henen Templijn wienyt.
21:30 Ja coko Caupungi metelin nosti/ ia Wäki cokoniooxit. Nin he Paualin kijniotit/ ia wloswedhit henen Templiste/ ia cohta Ouet suliettijn.
21:31 Ja quin he tachtoit henen tappa/ nin se ylimeinen Sotakunnan Pämies sai sanan/ ette coko Jerusalem oli yleskihoitettu.
21:32 Joca cohta otti Sotawäen ia Sadhanpämiehet/ ia tuli ioosten heiden tygens. Mutta coska he näit Sodhanpämiehen ia Sotawäen/ lackasit he Paualita hosumast/
21:33 Nin coska Pämies lehestui/ kijniotti hen henen ia keski sidhotta caxilla Käsiraudhoilla. Ja kysyi Cuca hen olis/ eli mite hen oli tehnyt.
21:34 Mutta Canssan seas yxi hwsit site/ toinen täte. Quin hen ei miten wissi tainut ymmertä huminan tedhen/ nin hen keski henen wiete Skantzijn.
21:35 Ja quin hen Trappuin eten tuli/ nin tapachtui ette hen cannetin Sotamiehilde/ Canssan wäkiuallan tedhen/
21:36 Sille ette palio Canssa hende noudhatit/ ia parghuit/ Poisota hende
21:37 Ja coska Pauali rupeis saaman Scantzijn siselle/ sanoi hen Sodhanpämiehelle/ Mahdango mine puhutella sinua?
21:38 Nin hen sanoi/ Taidhacos Grekin

kielen? Etkös ole se Egiptin Mies/ ioca ennen neite peiuie Capinan nosti/ ia wloswei Corpehen nelie tuhatta Murhamieste?

21:39 Nin sanoi Pauali/ Mine olen Juttalainen Tarsist yxi Porghari/ cwluisesta Caupungist Ciliciasta/ Mine rukolen sinua/ salli minua puhuman Canssalle. Ja hen salli sen.

21:40 Nin Pauali seisoj Trapuilla/ ia wijttasi Kädhellens Canssan polen. Coska nyt swri waikitus tuli/ puhui hen heille Hebraican kielelle/ ia sanoi.

XXII. Lucu.

22:1 TE Miehet rackat Weliet ia lset/ cwlcat minun Wastaustani ionga mine nyt teille edestoottan.

22:2 Quin he nyt cwlit henen Hebraican kielelle heille puhuan/ nin he enämin waickenit.

22:3 Ja hen sanoi/ Mine olen yxi Juttan Mies/ Tarsos Cilicias syndynyt/ ia tesse Caupungis yleskaswatettu Gamalielin ialcain iures/ opetettu wisusti Esiwanhimbain Laissa/ Ja olin Jumalan Noutelia/ ninquin tekin caiki oletta tenepene/

22:4 ia olen täte Tiete wainonut hama' cooleman asti/ Mine heite sidhoin ia Tornijn panin/ seke Miehet ette Waimot/ 22:5 Ninquin mös se Ylimeinen Pappi/ ia coco Wanhimbaiden ioucko minun Todhistaian on/ Joilda mine otin Lehetuskiriat Welijein tyge/ ia walsin Damascuun/ ette mine ne iotca sielle olit/ sidhottuna piti Jerusalemin tooman rangaistetta.

22:6 Nin se tapachtui minun matkas ollesani/ ia lehestuin Damascuun/ polipeiuen aicaan/ ette äkiste minun ymberiwalghaisi swri kircaus Taiuahast.

22:7 Ja mine mahanlangesin/ ia cwlin ydhen äne' sanouan minulle/ Saul Saul/ mixi sine minua wainot?

22:8 Nin mine wastasin/ cuca sine olet HERRA? Nin hen sanoi minulle/ Mine olen JESUS Nazaretist/ iota sine wainot.

22:9 Mutta ne iotca minun cansani olit/ kylle he näit kircaudhen ia peliestuit/ Waan ei he henen Endens cwlleet ioca minua puhutteli.

22:10 Nin mine sanoin/ HERRA/ Mite minun pite tekemen? Nin sanoi HERRA minulle/ Nouse yles/ ia mene Damascuun/ ia sielle pite sinulle sanottaman caikista mite sinun on säättö tehdxes.

22:11 Ja quin ei mine nähnyt sen walkiudhen kircaudhen tedhen/ nin mine Käsiste talutettijn minun Cumpanildani/ ia tulin Damascuun.

22:12 Ja sielle oli yxi Jumalinen Mies Lain ielken/ Ananias nimelde/ henelle oli hyue sanoma caikein Juttain keskenä/ iotca sielle asuit/

22:13 hen tuli minun tykeni/ seisoj ia sanoi minulle/ Saul rakas welien/ Ota näkys iellens. Ja mine samalla hetkelle iellenssain näkyni ia nein hene'.

22:14 Nin hen sanoi/ Meiden lseden Jumala on sinun walmistanut/ ette sinun pite tundema' henen tachtons/ ia näkemen sen Wanhurskan/ ia cwleman ände henen swstans/

22:15 Sille sinun pite oleman henen Todhistaians caikein Inhimisten edes/ nijste iotcas nähnyt ia cwllut olet.

22:16 Ja mites nyt wiwuyttelet? Nouse yles/ ia anna sinuas Castetta/ ia poispestä sinun synnistäs ia auxeshwdha HERRAN Nimee.

22:17 Nin tapachtui coska mine palasin Jerusalemijn/ ia rucolin Templis/ ette

mine temmattin itzesteni näkyhyn/
22:18 ia nein hene' sanoua' minulle/
Riennä ia sorita sinuas matkan
Jerusalemist/ Sille eiuet he watanota
sinun todistustas minusta.
22:19 Ja mine sanoin/ HERRA/ itze he
tieteu' ette mine panin Tornijn ia piexin
iocaitzes Sinagogis nijte iotca sinun päles
wskoit/
22:20 Ja coska Sstephanin sinun Paluelias
weri wloswodhatettijn/ nin mine mös
tykeneseisoin/ ia mielistuin henen
Coolemahans ia wartioitzin heiden
waatteitans iotca hende tapoit.
22:21 Ja hen sanoi minulle/ Mene/ sille
mine leheten sinun cauwas Pacanaidhen
tyge.
22:22 Nin he cwlit henen haman tehen
sanan asti. Nin he yleskorgotit heiden
änens ia sanoit/ Otapois sencaltaine'
Inhiminen maan pälede/ Sille ei ole
luualinen ette henen pite elemen.
22:23 Ja quin he nin parghuit/ ia heittelit
waatteitans ia nackasit mulda twlehe'/
22:24 nin Sodhanpäemies andoi henen
sisellewiete Scantzijn/ ia keski hende
witzoilla pieste/ ia tutkitta/ ette hen sais
tietä/ mingetedhen henen pälens nin
hwttin.
22:25 Quin hen nyt henen Norilla sitoi/
sanoi Pauali sille Sadhanpämiehelle/ ioca
lesseseisoi/ Ongo se mös cochtolinen
teille/ ychte Romalaista Mieste hosua ia
Domitzematoinda?
22:26 Coska Sadhanpämies sen cwli/ meni
hen Sodhan pämiehen tyge/ ia ilmoitti
henelle ia sanoi/ Mites tadhoh tehda? Sille
teme Mies on Romalainen.
22:27 Nin se Sodhanpämies keui henen
tygens/ ia sanoi henelle/ Sanos minulle/
ios sine olet Romalainen? Nin hen sanoi/
Olen nijngi.

22:28 Ja se Sodhanpämies wastasi/ Mine
olen swrella rahalla temen Caupungin
oikiudhen woittanut. Mutta Pauali sanoi/
Mine olen mös Romari syndynyt.
22:29 Ja cochta he lexit henen tyköense/
iotca hende piti tutkiman. Ja se
Sodhanpämies rupesi pelkemen sittequin
hen sai tietä henen oleuan Romalaisen/ ia
ette hen oli sitonut henen.
22:30 Toisna peiuen hen tachtai wisumasti
tiete/ mingetedhen henen pälens Juttailda
cannettin/ ia pästi henen Siteiste/ ia keski
Ylimeiset Papi/ ia caiken Radhin
cokontulla/ ia andoi Paulin tulla heiden
eteens.

XXIII. Lucu.

23:1 Nin Pauali catzachtai Radhin päle ia
sanoi/ Te Miehet ia rackat Weliet/ Mine
olen hyuelle omallatunnolla waeldanut
Jumalan edes/ tehen peiuen asti.
23:2 Nin keski se ylimeinen Pappi Ananias
nijte iotca lesseseisoi/ lödhe he'de
wastaswta.
23:3 Nin Pauali sanoi henelle Lököh sinua
Jumala sine walkexi tecty seine/ Istutco
sine ia domitzet minua Lain ielken/ ia
kesket minua löte wastoin laki?
23:4 Mutta ne quin lesseseisoi/ sanoit/
Kiroletco sine Ylimeiste Jumala' Pappi?
23:5 Nin sanoi sis Pauali/ Embe mine
tienyt rackat Weliet/ ette hen oli Ylimeinen
Pappi/ Sille kirioitettu on/ Sinun Canssas
Ylimeiste ei sinun pidhe kiroleman.
23:6 Coska nyt Pauali tiesi/ ette yxi osa
Saduceit oli/ ia toinen poli Phariseuset/
nin hen hwsai Radhin edes/ Te Miehet
rackat Weliet/ Mine olen Phariseus/ ia
Phariseusen poica/ minun päleni cannetan
Toiuon ia Coolluten ylesnousemisen
tedhen.

23:7 Ja quin hen sen sanonut oli/ nin tuli yxi rijta Phariseuste' ia Saduceusten wälille/ Ja se wäki eransi.

23:8 Sille ette ne Saduceit sanouat/ ei oleuan Coolluten ylesnousemista/ eikä Engelite/ eike Hengie/ Mutta ne Phariseuset tunnustauat molemat oleuan.

23:9 Nin nousi swri parcku/ Ja ne Kirianoppeneet ninen Phariseuste' Lahgosta ylesnousit/ ia kiluoittelit ia sanoit/ Eipe me miten wärytte leudhe tesse Miehes. Jos nyt Hengi/ eli Engeli ombi puhunut henelle/ nin emme me taidha Jumalan wastan sotia.

23:10 Ja ette swri Capina ylesnousi/ nin pelkesi se Sodhanpämies/ ettei he pauli Rickireweisisi/ ia keski Sotawäen alasme'nä/ ia hende poistemmata heiden seastans/ ia Scantzijn wiemen.

23:11 Mutta öölle sen ielkin/ seisoi HERRA henen tykenens/ ia sanoit/ Ole wahwas turuas Pauli/ Sille ette ninquin sine olet minusta tohdistanut Jerusalemis/ nin sinun tule mös Romis tohdista.

23:12 Ja quin sis peiue tuli/ cokosit heidens monicadhat Juttaista/ ia sadhattelit itziens/ ettei heiden pitenyt eikä sömen eikä ioman/ sihenasti quin he piti Paulin tappaman.

23:13 Ja heite oli enämbi quin neliekymende Mieste/ iotca temen wannomisen olit tehneet.

23:14 Ne keuit nine' ylimeste' Pappein/ ia wa'himbain tyge ia sanoit/ Me olema sadhatuxilla meitem kironeet/ ei ennen Einechte maistauan/ quin me Paulin tapa'ma.

23:15 Nin te sis ilmoittaca Sodhanpämiehelle ia Radhille/ ette hen Homenna henen tois teiden eten/ ninquin te tadhoisitta iotakin todhembata henelde tiedhusta. Mutta ennenquin hen edestule/

nin me olema walmijt hende tappamaan.

23:16 Coska sis Paulin Sisarenpoica heiden Wägymisens cwli/ tuli hen ia meni Scantzin siselle/ ia ilmoitti nämet Paulille.

23:17 Nin cutzui Pauli ydhen Sadanpämiehiste tygens ia sanoit/ Wie teme Noricainen Sodhanpämiehen tyge/ Sille ette henelle ombi iotaki henelle sanomista.

23:18 Nin hen otti sen tygens/ ia saattoi henen Sodhanpämiehen tyge ia sanoit/ Se Sidhottu Pauli cutzui minun tygens/ ia rucoli minua temen Noricaisen sinun tyges saatta/ iolla ombi sinulle iotakin sanomista.

23:19 Nin rupeis se Sodhanpämies henen Käteens/ ia wei henen cansans erisijan/ ia kyseli henelde/ Mite se on iota sine tadhot minulle sano?

23:20 Nin sanoit hen/ Ne Juttat ouat ychtenwa'noneet sinua rucoella/ Ettes Home'na totaisit Paulin Radhin eten/ ninquin he iotakin todembata henelde cwldelisit/

23:21 Mutta ele sine heite tottele/ Sille ette enämbi quin Neliäkymmende Mieste heiste wäghyuet hende/ iotca sadhattanuet ouat heitens/ eike söuens eike ioouans ennenquin he henen tappaisit/ Ja nyt he ouat walmijt/ ia odhottauat sinun Lupamistas.

23:22 Nin se Sodhanpämies laski sen Noricaisen matkaans/ ia haastoi hende kellenge sanomasta/ Ettes nämet ole minulle ilmoittanut/

23:23 Ja hen tygenscutzui caxi Sadhanpämieste ia sanoit/ Walmistacat caxi sata Sotamieste/ ette he meneuet Cesarean asti/ ia seitzemenkymmende Ratzasmieste/ ia caxi sata Keihesmieste colmanella hetkelle ööste/

23:24 ia walmistacat mutomita Juchtia/

ette he Paualin ninen päle istuttauat/ ia wieuet henen teruena Felixen tyge sen Maanwanhiman/
23:25 ia kirjoitti Breiuiin telle modholla.
23:26 Claudius Lysias/ Site ialo Maanwanhinda Felix/ teruecte.
23:27 Temen Miehen olit Juttat kijniottaneet/ ia tachtot henen tappa. Nin tulit mine parahallans secaa Sotawäen cansa/ ia temmasin henen pois/ ette mine ymmersin henen oleuan Romalaisen.
23:28 Ja coska mine pydhiin tietä syyn/ miste he he'de nuchtelit/ nin mine wein hene' heiden Radhijns/
23:29 Nin mine leusin cannettauuan henen pälens heiden Lain Kysymisiste. Ja ei quite'ga heille ollut ychten syyte Colemaan eli Sitehin kelpauata.
23:30 Ja quin minulle ilmoitettijn sijte Wäghymisesta/ ionga Juttat henelle walmistit/ nin mine cohta lehetin henen sinu' tyges/ ia keskin henen Rijtaweliense/ ette mite heille ombi henen wastans/ sen he sanokat sinun edeses. Ole hyuesti.
23:31 Nin otit Sotamiehet Paualin/ quin heille oli kesketty/ ia weit henen öölle Antipatriden.
23:32 Ja toisna peiuen annoit he Ratzasmiesten hende seurata/ ia he iellenspalasit Scantzijn.
23:33 Coska he tulit Cesarean/ ia Breiuiin annoit Maanwanhimalle/ nin he mös asetit Paualin henen eteens.
23:34 Coska sis Maanwanhin oli Breiuiin lukenut/ ia kysynyt custa makunnasta henen piti oleman/ ia quin hen ymmersi henen oleuan Ciliciasta/
23:35 nin hen sanoit/ Mine cwlen sinua coska sinun Rijtawelies lesne ouat. Ja keski henen ketkettä Herodesen Radhinhonesa.

XXIV Lucu.

24:1 Vlden peiuen ielkin alaslexi Ananias se Ylimeinen Pappi/ wanhimaisten ia sen Seluekieleue' Tertullin cansa. Jotca menit Maanwanhima' tyge/ Paualita wastan.
24:2 Ja quin Pauali edescutzuttu oli/ rupeis Tertullus candaman/ ia sanoma'/ Ette me swres Rauhas ele'me sinun allas/ ia monda hyue Asiata päteten tesse Canssas/ sinun Toimes cautta/
Caikieinialoin Felix/
24:3 site me aina ia iocapaicas kernasta wastanrupema caiken Kijtoxen cansa.
24:4 Waan ettei mine sinua cauuan wiwuyteisi/ nin mine rucolen sinua/ ettes pikimeldes meite cwlsit/ sinun Miehuos tedhen.
24:5 Sille Me olema leuneet temen wahingolisen Miehen/ ia Capinan nostaijan caikilla Juttailla ymberi Mailmanpijrin/ ia ombi sen Nazareusten eriseurau ylimeinen/
24:6 ioca mös Templi kiusasi rijuata/ ionga me kijniotima/ ia tadhoima henen Domita meiden Lain ielken.
24:7 Mutta se Sodhanpäemies Lysias/ tuli siihen secaa swrella wäelle/ ia pästi henen meiden käsisten/
24:8 Ja keski henen Rijtaweliens tulla sinun tyges/ iolda sine taidhat ymmertä/ ios sine tachtot itze wisusta kyselle miste me henen pälens canname.
24:9 Ja Juttat mös tehen lisesit/ Ja sanoit nin oleuan.
24:10 Nin Pauali wastasi/ coska Maanwanhin henelle wijttasi ette henen piti puhuman. Ette mine tiedhen/ sinun monda aijastaica olluen Domarina temen Canssan ylitze/ nin mine tadhon pelkemete wastata edesteni.
24:11 Sille ette sine taidhat merkite ettei ene'bi ole quin caxitoistakymende peiue/

sijttequin mine ylestulin Jerusalemijn rucolemaan.

24:12 Ja eikä he ole minua leutenyet Templis campalemast kenenge cansa eli Capina nostamast Canssan seas/ eikä Sinagogas/ taicka Caupungis.

24:13 Eiuet he mös miteken taidha wahwista/ ioista he minun päleni candauat.

Mutta sen mine quitengin sinulle tunnustan/ Ette mine (temen Tien cautta/ ionga he cutzuaat Eriseuaxi) nin paluele' minun lseiden Juamala/ ette mine vskon caiki ne/ iotca Laissa/ ia Prophetis ouat kirioitetut/

24:14 Ja pidhen saman Toiuouxen Jumalan polen/ ionga ielken he mös itze odhottauat/ quin on/ Ette ninen Coollutten ylesnousemus pite oleman/ seke hurskasten ette Wärein/

24:15 Ja sen saman syyn tedhen/ mine harioitan aina itzeni/ pitemen Jumalan tyge/ hieromattoman Omantunnon/ Jumalan ia Inhimisten edes.

24:16 Mutta monen aijastaian peräst/ mine tulin Almuista ia Wffri tekemen minun Canssalleni/

24:17 Joissa he leusit minun/ puhdastettuna Templis/ ilma' caiket messet ia metelite.

24:18 Mutta monicadhat Juttat Asiasta/ iotca nyt tulis tesse olla wastamas ia candamas/ Jos heille iotakin on minua waskan.

24:19 Eli nämet sanocan/ ios he iotaki wärytte ouat minussa leuneet/ ette mine nyt seison tesse Radhin edes.

24:20 Mutta temen ydhen Sanan tedhen/ quin mine heiden seasans seisoin ia hwsin/ Ninen Coollutten ylesnousemisen tedhen/ mine Domitan teilde tenepeiuene.

24:21 Coska sis Felix temen cwli/ nin hen

wiwuytti heite/ Sille ette kyllä hen tiesi temen Tien menon/ Ja sanoit/ Coska Lysias se Sodhanpäemies alastule/ nin mine tadhon tietä teiden asianne.

24:22 Ja keski Sadhanpämiehen Paulita ketkemen/ ia annoi henen saadha Leuon/ ia eiketeken henen omistansa kieldenyt hende paluelemast/ taicka kieumest henen tykenens.

24:23 Mutta monicachtain peiuein perest/ tuli Felix henen Emenens Drusillan cansa/ ioca oli yxi Juttalainen/ ia edescutzui Paulin/ ia hen cwli henelde wskosta Christusen päle.

24:24 Quin nyt Pauli puhui sijte Wanhurskaudhest ia puchtasta Elemeste/ ia tuleuaisesta Domiosta/ pelestui Felix/ ia sanoit/ Mene nyt matkas telle haualla/ coska mine saan tilan/ nin mine cutzutan sinun tykeni.

24:25 Ja sitemödhen hen mös toiwoi annettauan henens Raha Paulilda/ Senpäle/ ette hene' piti pätstemen hende/ Senteden hen mös wsein henen cutzutti tygens/ ia henen cansans puheli.

24:26 Coska nyt caxi aijastaica culunut oli/ tuli Portius Festus sen Felixin sijan. Mutta Felix tachtot Juttain mielen nouta/ ia ietti Paulin ielkins siteisin.

XXV. Lucu.

25:1 Coska nyt Festus oli tullut Makundan/ colmanen peiuen perest yleswaelsi hen Jerusalemijn Cesariasta.

25:2 Nin tulit Ylimeiset Papit/ ia ne Ylimeiset Juttaista henen etens/ Paulita waskan/

25:3 ia rucolit hende ia pysit henelde sosiota henen waskan/ ette hen cutzuttais henen Jerusalemijn.

25:4 Ja wäghyit hende tappaxens tielle.

Nin Festus wastasi/ Ette Pauali piti hyuin ketkettemen Cesarias/ Ja ette hen tachtoi itze pian sinne waelta/

25:5 Jotca sis teiden seasan (ma hen) woiwat sinne tulla/ ne ynne meiden cansan alastulcan/ Ja ios iotakin syte ombi tesse Miehes/ nin candacat henen pä lens.

25:6 Coska hen sis oli heiden tykenens wipynyt enemen quin kymmenen peiue/ nin hen alaslexi Cesarean. Ja toisna peiuen hen istui Domiostolin päle/ ia keski Paualin edestoota.

25:7 Quin hen nyt sinne tootijn/ nin ne Juttat edesastuit/ iotca olit Jerusalemista alastulleet/ ia edestoit monda ia swret wighat Paualita wastan/ ioita eiuet he woinet wahwista/

25:8 Sille ette Pauali wastasi edhestens/ ettei hen miten ole rickonut/ eikä Juttain Laki/ eikä Templin/ eikä Keisarin vastaan.

25:9 Nin Festus tachtoi Juttain mielen nouta/ wastasi Paualita ia sanoi/ Tadhocos ylesmenne Jerusalemia/ ia sielle neiste oikiudhella seiso minun edheseni. 25:10 Mutta Pauali sanoi/ Mine seison Keisarin Oikiudhen edes/ ia sijne tule minua domitta/ Em mine ole Juttain ychten wä rin tehnyt/ quin sine mö s itze paramin tiedhet.

25:11 Sille ios mine olen iongun wahingoittanut/ elike Hengeni rickonut/ nin em mine welte colemasta. Jos ei taas miten nijte ole/ ioista he minun pä leni candauat/ nin eikengen taidha minua anda heiden käsijns/ Mine lycken minuni Keisarin ala.

25:12 Nin Festus Radhia puhutteli ia wastasi/ Keisarin ala sine lyckesit sinus/ Keisarin tyge sinun mö s pite menemen.

25:13 Mutta quin mutomat peiuet olit ioutuneet/ nin Kuningas Agrippa ia Bernice

alastulit Cesarean teruette men Festust.

25:14 Ja quin he sielle monda peiue wiwuyit/ nin Festus iutteli Paualin Asian Kuningalle ia sanoi/ Felix ietti Fangixi ydhen Miehen tesse ielkins/

25:15 iosta quin mine Jerusalemis olin/ ne ylimeiset Papit/ ia wanhimat Juttaista ilmoitit minulle/ pytedhen Domiota hende wastan.

25:16 Joille mine wastasin/ Ei ole se Romarein tapa/ ette Inhiminen ennen mestatan/ quin se/ ionga pä le cannetan/ sapi henen Rijtaweliens henen siusansa seisoman/ ia saapi sijan wariella henens candeista.

25:17 Senteden coska he sis tenne tulit/ ilman wipymet/ coхта toisna peiuen/ istuin mine Oikiun edesse/ ia keskin sen Miehen edestoota.

25:18 Coska sis Candaijat edestulit/ eiuet he ychten Syte edestoo neet/ ioista mine pahasti lwlin.

25:19 Mutta heille oli mutomat Kysymiset hende wastan heiden Taicouxistsans/ ia ydhest coolludhesta Jesusesta/ Jonga Pauali todhisti eleuen.

25:20 Ja ette mine epeilin sijte Kysymisesta/ nin mine sanoin/ Jos hen tachtoi menne Jerusalemijn/ ia sielle neiste domitta.

25:21 Mutta quin Pauali lyckä si asiens Keisarin tundemisen ala/ nin mine annoin henen ketkette/ sihenasti ette mine leheteisin heen Keisarin tyge.

25:22 Nin sanoi Agrippa Festuselle/ Cwlisin mineki kernasti site Mieste. Nin hen sanoi/ Homena sine saat henen cwlla.

25:23 Ja toisna peiuen tuli Agrippa ia Bernice swren Pramin cansa/ ia sisellekeuit Radztupan/ Pä miesten ia Caupungin Ylimeisten cansa. Ja Pauali edestootin Festusen keskyn ielkin.

25:24 Ja Festus sanoi/ Kuningas Agrippa ia caiki te Miehet/ iotca ynne tesse meiden cansan oletta/ Tesse te näet sen Miehen/ iosta caiki Juttain cocous ombi minua rucollut/ Jerusalemis ia mös täle hwtadhen/ Ettei henen tulisi enemi ele.
25:25 Mutta mine leusin ettei hen miten paha tehnyt ollut/ iosta he' olis hengens rickonut.

25:26 Waan ette hen itzens lyckesi Keisarin ala/ nin mine mös aiwoin henen sinne lehette. Josta ei ole minulla miteken wahua HErralle kirioitta. Senteden mine tootin henen teiden eten/ Ja enimitten sinun etes Kuningas Agrippa/ senpäle ette coska henen asians wisumasti olis tutkittu/ saisin iotakin kirioitamista.

25:27 Sille minun nähhexeni on se wärin lehette hende sidhottuna/ ia ei henen Sytens ilmoitta/ Josta henen pälense cannetan.

XXVI. Lucu.

26:1 AGrippa sis sanoi Paulille/ Lupa ombi sinun puhua edestes. Nin wlosiijensi Pauli Kätens ia puhui edestens/

26:2 Se ombi sangen minu' mieleheni/ racas Kuningas Agrippa/ Ette minun pite tenepene sinun edeses wastaman caikista nijste asioista ioista minun päleni Juttailda cannetan/

26:3 Liatengi/ ette sine tiedhet caiki Tauat ia Juttain Kysymiset. Senteden mine rucolen sinua/ Ettes kerssiueiseste minua cwlsit.

26:4 Nin tietuet tosin caiki Juttat minun Elemenä hamast Noorudhesta/ quin se on ollut alghusta temen Canssan seas Jerusalemis/

26:5 iotca minun ennen ouat tundeneet/ ios he tadhoisit todhista. Sille mine olen

ollut yxi Phariseus ioca on caikein couin Eriseura meiden Jumalanpalueluxes.

26:6 Ja nyt mine seison tesse Oikiude' edesse/ ia minu' päleni cannetan sijte toiuost sen Lupauxe' päle/ ioca Jumalalda on tapachtanut meiden Isille/

26:7 ioho'ga Toiuohon ne caxitoistakyme'de meiden Sukua toiuoit tuleuans/ paluelle' sitewarte' Jumalata öte ia peiue alinomaisest/ Teme' saman Toiuon tedhen cannetan minun päleni Juttailda/ racas Kuningas Agrippa.

26:8 Mixi se o'bi vskomatoin teiden tykenen/ Ette Jumala Colleita ylesnostapi?

26:9 Ja mine tosin mös lwlin itzelleni/ palio tekeueni/ coska mine Jesusen Nazarenusen Nimen wastanseisoin/

26:10 Ninquin mine mös Jerusalemis tein/ ia mo'da Pyhe mine salpasin Tornijn/ ionga päle mine wallan saanut olin/ nijlde Ylimeisilde Papilda/ Ja coska he tapettijt/ autin mineki sijhen Domion.

26:11 Ja iocaitzes Sinagogas wsein mine heite rangaisin/ ia waadhin heite pilcaman/ ia olin heiden wastans ylenpaltisesta cummittu/ Ja wainosin heite mös haman Wieraisin Caupungijn.

26:12 Jonga syyn tedhen/ coska mine mös matkustin Damaskuun sen Ylimeisen Papin woimalla ia keskylle/

26:13 nin polipeiue' aican (Racas Kuningas) mine nein tielle/ ette yxi Kircaus Taiuahasta/ kirca'bi quin Auringoisen Paiste/ ymberiwalghaisi minun/ ia ne/ iotca minun cansani walsit.

26:14 Coska me sis caiki mahan langesima/ cwlin mine änen puhuan minulle Hebraican kielelle/ ia sanoi/ Saul/ Saul/ mixis minua Wainot? Töles sinun ombi Tutkanda wastan potkia.

26:15 Nin mine sanoin/ HERRA/ cucas olet? Hen sanoi/ Mine olen JESUS iota

sine wainot.

26:16 Mutta nouse yles ia seiso ialghoillas/ Sille sitewarten mine ilmestuin sinulle/ ette mine asetan sinun Palueliaxi ia ninen Todhistajaxi iotcas neit/ ia mös ninen quin mine wiele tadhon sinulle ilmoitta.

26:17 Ja tadhon sinun päste Canssaldia ia Pacanoista/ ioinenga tyge mine nyt sinun leheten/

26:18 heiden Silmiens auaman/ ette he heidens kie'neisit Pimeydhest walkeuden polehen/ ia Perkelen wallasta Jumalan tyge/ Ette he saisit Synnein andexiandamisen/ ia Perimisen ynne heiden cansans/ iotca pyhitetyd ouat vskon cautta minun peleni.

26:19 Nin sis (racas Kuningas Agrippa) em mine ollut Couacoruainen sen Taiualisen Näghyn wasan/

26:20 waan mine ilmoitin ensin nijlle/ iotca ouat Damaschus ia Jerusalemis/ ia caikes Judean Maakunnas/ ia Pacanoillen/ ette he Paranoxe' tekisit/ ia kiennuisit Jumalan polen/ ia tekisit Paranoxen kuluolisia Töite.

26:21 Temen syyn tedhen ouat Juttat minun Kijniottanuet Templisse/ ia tadhoit minun mestata/

26:22 Mutta Jumalan auun cautta olen holhottu ia seison wiele tenepene ia todhistan seke Wehille ette Swrille/ Ja en miten mwta sano quin Prophetat sanoneet ouat tuleuaxi/ ia Moses

26:23 Ette CHRISTUS piti kerssimen/ ia oleman se Ensimeinen Coolluten ylesnousemisesta/ ia iulghistaman Walkiutta Canssalle ia Pacanoille.

26:24 Coska hen nyt semmotoisen Wastauxen andoi/ sanoit Festus swrella änelle/ Pauali/ sine hulluttelet/ Se swri oppi hulluttapi sinua.

26:25 Nin Pauali sanoit/ em mine hulluta (racas Feste) waan totudhen ia toimen sanoia puhun.

26:26 Sille Kuningas näme kyllä tietä/ ionga tykene mine mös rochkiasti puhun/ Sille mine lwlen henen caiki nämet tieteuen/ Sille ettei nämet olet tapachtanut salaisesta.

26:27 Wskocos Kuningas Agrippa Prophetit? Mine tiedhen ettes vskot.

26:28 Nin Agrippa sanoit Paualille/ Eipe palio pwttu ettet sine saata minua Christituxi. Nin Pauali sanoit/

26:29 Mine anoisin Jumalalda ettei se puuttusi eike wehe eike palio/ ettet waan sine/ mutta mös caiki iotca minua cwleuat tenepene/ tulisit sencaltaisexi/ quin mine olen/ paitzi neite Siteite.

26:30 Ja quin hen nämet puhunut oli/ ylesnousi Kuningas/ ia se Manwa'hin ia Bernice/ ia iotca heiden cansans sielle istuit.

26:31 Ja quin he poisweltit/ nin he puhuit keskenens sanoden/ Eipe teme Mies miten ole tehnyt/ quin Cooleman eli Siteet ansanut on.

26:32 Nin sanoit Agrippa Festuselle/ Kyllä teme Mies machtasijn pästettä/ ellei hen olisi Keisarin ala henens lykenyt

XXVII Lucu.

27:1 MUtta sijttequin nyt pätetty oli/ ette meiden piti Wallinmale puriectiman/ nin he annoit Paulin muidhen Fangein cansa ydhen Sadhanpämiehen haltun ioca Julius cutzuttyin/ sijte Keisarin Sotaiouckosta.

27:2 Coska me sis astuima Adramitinan Hachten/ ia piti puriechtiman Asian ohitze/ laskima me maalda. Ja meiden ca'sam oli Aristarchus Macedonian mies Tessalonicasta/

27:3 ia tulima toisna peiuene Sidonin. Ja Julius hyuesti meni Paualin cansa/ ia salli henen menemen henen Ysteueins tyge/ ia heilde holhotta.

27:4 Ja quin me sielde laskima/ nin me puriectiama Cyprin Ohitzen/ Sille ette wastatulet olit/

27:5 Ja quin me sen Meren/ ioca ombi Cilician ia Pamphilian cohalla/ ylitze puriectima/ ia tulima Myran/ ioca ombi Liciasa.

27:6 Ja sielle sai se Sadanpämies ydhe' Alexandrian Hahde' puriectiuan Wallinmaallen/ sihe' pani hen meite.

27:7 Quin me nyt monda peiue hitahast puriechtima/ ia tuskalla szawuijme Gnidumin (wastatwlen tedhen) nin me puriechtima Cretan ala/ sen Caupungin tykene Salmone/

27:8 ia tuskalla sen ohitze tulima/ nin me tulima ychten Paickan/ ioca cutzutan Caunis satama/ ioca lesne oli site Caupungi Lasea.

27:9 Coska nyt palio aica oli cwlunut/ ia puriectus retki io oli waralinen/ senteden ette he mös olit ylitze aian nelke kersineet/

27:10 Neuuoi Pauali heite sanoden heille/ Armahat Miehet/ Mine näen ette puriectus retki tacto olla waralinen ia wahinghollinen/ ei waiuoin Calun ia Hacdhen/ mutta mös meiden Henge'.

27:11 Mutta se Sodhanpämies vskoi enemin Skipparin ia Styrmannin/ quin nijte iotka Paualilda sanottijn.

27:12 Ja quin ei ollut souelias Satama yli Taluen olla/ nin he enimitten langesit sihen Neuuon/ ette sielde piti laskeman/ ios he iollaki mooto olisit woineet tulla Phenician Taluimahan. Se satama ombi Cretas Lounatlenten ia Lodhepohian pein.

27:13 Mutta quin Eteletwli rupesi

puhaltaman/ ia lwlit heillens oleuan mötepereisen. Ja coska he lexit Assonista/ nin he puriectit Cretan ohitzen.

27:14 Mutta ei cauan sen ielken/ nousi tas nijte wastan yxi Twlispä/ ioca cutzutan ltepohia/

27:15 ia quin Haxi waldan otettin/ ia ei woinut Tulen tedhen oijetta/ nin me laskima sen cwlkeman Twlen haltun.

27:16 Ja me tulima ydhen Saren tyge/ ioca cutzutan Clauda/ nin me tuskalla woime saadha Wenhen sisellewete/ Coska se siselle oli otettu/ ia kiusasit Apuans/

27:17 ia sidhoit henen kijni Hachtehen/ pelieten/ etti henen pitenyt Carijn sattaman/ ia wlosheitit Estetusastian/ ia annoit nin culkia.

27:18 Coska sis swri ilma pälekeui/ nin he toisna peiuen Calun wlosloidt.

27:19 Ja colman peiuen me wlosheitime omilla käsille' Hahden Aseit.

27:20 Mutta quin ei me monena peiuenä/ eikä auringoista/ eikä Tecti nähnyet/ ia ei wehin ilma meiden wasta' ollut/ nin io caiki meiden Elemen toiuous poisoli.

27:21 Ja coska me cauan aica olima sömete olleet/ nin Pauali ylesnousi heiden keskellens ia sanoit/ Armat Miehet/ se olis cohtulinen ollut/ ette te olisitta minua cwllleet/ ia ei Cretasta poislaskeneet/ ia saattanut meille temen caltaisen tuskan ia wahingon.

27:22 Ja nytki mine neuuon teite/ olcatta hyues wskalluxes/ Sille ettei yxiken Hengi teiste huckan tule/ mutta waan Haxi.

27:23 Sille ette minun tykeneni tene öene seisoi Jumalan Engeli/ ionga oma mine olen/ ia iota mine paluelen/ ia sanoit/ Ele pelke Pauali/ Sinun pite Keisarin eten asetettaman.

27:24 Ja catzos/ Jumala ombi sinulle lahioittanut ne caiki iotca sinun cansas

puriectiuat.

27:25 Senteden armat Miehet/ olcat pelkemet/ Sille mine wskon Jumalan päle/ ette se nin tapachtupi quin minulle on sanottu.

27:26 Mutta ychten Looton meiden pite cwlkeman.

27:27 Coska nyt neliestoistakymmenes öö päletuli/ ia me menime/ Adrian poliöön aicaan/ lwlit Haximiehet näkeuens iongun Makunnan.

27:28 Ja he vlosheitit Lodhirihman/ ia leusit caxikymmende kyneret syuen/ Ja he tulit wehen paramin edes/ nin he taas wlosnackasit Lodhirihman/ ia leusit wisitoistakymmende kyneret syuen.

27:29 Nin he pelkesit ette heiden piti louckaman iongun couan Carin päle/ Ja wlosheitit nelie Ankurita pereste Hachtia/ ia toiuoit peiuen coittauan.

27:30 Mutta quin Haximiehet pysit paeta Hahdest/ nin he Wenhen meren lyckesit/ sille ionella/ ette he tadhoit Ankurita wloswiedhe Hadhen kieulast.

27:31 Sanoi Pauali Sadhanpämiehelle/ ia Sotamiehille/ ellei nämet Hahdes pysy/ ette te swingan Hengene päste.

27:32 Nin Sotamiehet hackasit Wenhen pestin pois/ ia annoit sen pudhota.

27:33 Ja quin peiue rupesi walkeneman/ nin Pauali heite caiki neuuoi/ ette heiden piti Roca ottaman/ sanoden/ Tenepene ombi neliestoistakymmenes peiue/ ette te odhottaneet oletta ia söömet olluet/ ia ette miten ole ottaneet tygenne/

27:34 Sen teden mine neuuon teite/ ette te otate roca tygen/ Sille se tule teiden terueydhexen/ Sille ettei ydhengen teiden päästen pidhe hiuscarua catoman.

27:35 Ja coska hen oli sen sanonut/ otti hen Leiuen/ ia kijtti Jumala caikein nähden/ ia mursi/ ia rupeis sömen.

27:36 Nin he caiki wircosit/ Ja rupeisit he mös sömen.

27:37 Mutta oli meite Hahdesa caiki ychten/ caxi sata seitzemen kymmende ia cwsu Henge.

27:38 Ja coska he olit raitetud/ nin he keuiensit Hahden/ ia vlosheitit Nisut Meren.

27:39 Coska nyt peiue oli/ eiuet he tundeneet maata. Mutta he astasit ydhen Lahden/ iossa oli yxi randa/ iohonga he aijatelit Hahden piti cwlkeman/ ios se olis madholinen.

27:40 Ja quin he Ankarit olit ylesottaneet/ lexit he Mereen/ ia ylespästit Styryn siteet/ Ja he asetit Puriehen twlehen/ ia annoit ioosta Randa codhen.

27:41 Ja coska me tulima ydhen Niemen tyge/ nin he Hahden louckasit/ ia Hahden kieula iei Carin päle lijckumat seisoman. Mutta castari wallalans tuli aaldoin wäest.

27:42 Mutta Sotamiesten neuuo oli/ nijte Fangi tappaman/ ettei ios iocu wloswuidhen/ pois carckaisi.

27:43 Mutta se Sadhanpä mies tachtai Paualin wapautta/ ia asetti heiden sijte Neuuosta. Ja keski ette ne quin wuidha taisit/ ensin anda heidens maan polen.

27:44 Ja ne mwdh Laitain päle/ monicadhat Hahden cappaleilla. Ja nin tapachtui/ ette Jocainen Hengi teruene maalle tulit.

XXVIII. Lucu.

28:1 IA coska me pásznyet olima/ Nin me tunsima ette se Loto cutzuttin Melite. Mutta se Canssa osotti meille ei wähinde cunniata.

28:2 Sille he sytytit meille swren Tulen/ ia meite caiki wstanrupesit/ sen Sadhe cwron tedhen/ ioca meiden pälen tuli/ ia

wilun tedhen.

28:3 Coska nyt Pauali cocosi ydhen coghon Risuija ia pani ne Tulen päle/ edesmateli yxi Kyykerme palaudhesta/ ia carckasi Paualin kätehen.

28:4 Coska sis se Canssa näki sen Kermen rippuan henen kädhesens/ nin he sanoit keskenens/ Caiketi on teme Inhiminen yxi Miehentappaija/ iota Costo ei salli elä/ waicka hen ombi Meren hädheste päsntut.

28:5 Mutta hen pudhisti Kermen Tuleen/ ia ei hen miten kipua kersinyt.

28:6 Mutta he odhotit henen Ylespaisuuan/ eli cohta mahanlangeuan/ ia coleuan. Ja quin he cauuan site odhotit/ ia neit ettei henen miten wahingota ollut/ nin he sait toisen mielen/ ia lwlit henen Jumalaxi.

28:7 Mutta sielde wähen matkan takan/ oli sille Lodhon pämiehelle/ Publius nimelde/ yxi Maancartano/ ioca meite wasterupeis/ ia piti meite cunnialisesta Werassans colme peiue.

28:8 Nin tapachtui ette sen Publiusen lse sairasti Wilutauti ia Watzankipu. Jonga tyge Pauali sisellemeni/ ia rucoli/ ia pani Kädhens henen pälens/ ia paransi henen.

28:9 Coska se oli techty/ tulit mös mwdh iotca sairastit sijne Lodhossa/ ia parattijn.

28:10 Ja ne mös teit meille swren Cunnian. Ja quin me sielde puriectima/ nin he euestit meite.

28:11 Mutta colmen Cwcaudhen pereste/ puriectima me matkaham Alexandrian Hahdesa/ ioca sen Lodhon tykene oli Talue pitenyt/ ionga Kiluen merki oli Castor * ia Pollux.28:12 Ja quin me tulima Siracusaan/ olima me sielle colme peiue.

28:13 Ja quin me sielde ymberipurectima/ ia tulima Rhegiumijn/ Ja ydhen peiuen ielkeen/ puhalsi Lounat twli/ nin ette me

toisna peiuen tulima Puteolihin/ 28:14 Sielle me leusima Weliet/ ia meite rucoltijn oleman heiden tykenens seitzemen peiue/ ia nin me tulima Romihin.

28:15 Ja coska sielde Weliet cwlit meiste/ nin he wloskeuit meite vastaan/ haman Appiforumijn/ ia Colmeenkrouwijn. Coska Pauali heite näki/ kijtti hen Jumalata/ ia sai wskalluxen.

28:16 Mutta quin me tulima Romijn nin se Sadhanpäemies annoi Fangit Sodhanpämiehen haltun. Mutta Pauali sallittin oleman itzellens ydhen Sotamiehen cansa/ ioca heneste waarin otti.

28:17 Nin tapachtui colmanen peiuen ielken/ ette Pauali cokoncutzui ne ylimeiset Juttaista. Ja coska he cocontulit/ sanoit hen heille/ Te Miehet/ rackat Weliet/ waicka em mine ole miten tehnyt meiden Canssan vastaan/ eli lsedhen Sätyie wasterupeis/ quitengi mine sidhottuna olen annettu Jerusalemista/ Romarein kesijn/

28:18 Jotca coska he olit minun tutkineet/ tadhoit he minua pätä/ ettei he miten Hengen ricosta minust leuneet.

28:19 Coska nyt Juttat site wasterupeis/ nin minun teutyi itzeni lyketä Keisarin ala/ Ei nijn/ ette minulla oli iotakin candamist minun Canssan päle.

28:20 Senteden mine olen teite coconcutzunut/ ette mine saisin teitä nahdä/ ia puhutella/ Sille ette mine olen Israelin Toiuon tedhen telle Cahlella ymberisidhottu.

28:21 Nin he sanoit henelle/ Eikä me ole Breui saaneet sinun polestas Judeasta/ Eikä mös yxiken Welijste ole sielde tullut/ ia ilmottanut meille/ eli iotacuta Pahutta sinusta puhunut.

28:22 Quitengi me tadhome sinulda cwlla

mites edessespidhet/ Sille teste Seurasta ombi meille kyllä tietteue/ ette iocapaicas site wstanpuhutan.

28:23 Ja quin he olit henelle yden peiuen märenyt/ nin monda tulit henen tygens Maiahan/ Joille hen wlostoimitti ia todhisti Jumalan Waldakunda/ ia opetti heille Jesusta Mosesen Laista ia Prophetista homenesta haman Ectoon asti.

28:24 Ja mutomat wskoit ne iota hen sanoi/ Mutta monicachta eiuet wskoneet.

28:25 Mutta quin he olit keskenens rijtaiset/ menit he matkans/ quin Pauali oli ydhen sanan sanonut/ Se pyhe Hengi ombi oikein sanonut meiden Isillen Esaian Prophetan cautta/ sanoden/

28:26 Mene Temen Canssan tyge ia sano/ Coruillan pite teiden cwleman/ ia ei ymmertämen/ ia Silmillen teiden pite näkemen/ ia ei tundeman.

28:27 Sille ette temen Canssan sydhen ombi couettu/ ia he cwleuat raskasti coruillans/ ia wmbenpanit Silmensä. Senpäle/ ettei he coskan näkisi Silmillens ia cwlisi Coruillans/ ia ymmerdheisi

Sydhemellensä/ ia heitens kiendeisit/ ette mine heite autaisin.

28:28 Nin se olcon nyt teille tietteuexi/ Ette teme Jumalan Autuus ombi Pacanoille lehetetty/ Ja he sen cwleuat.

28:29 Ja quin hen neite oli puhunut/ nin Juttat poislexit henen tykeense/ ia pidhit keskenens palio Kysymisi.

28:30 Mutta Pauali sis oli coco caxi aiastaica sijnä palcahoones ia wstanrupesi caikia iotca henen tygens siselletulit/

28:31 Ja sarnasi Jumalan Waldakunda/ ia opetti HERRAST Jesusesta/ caikelle wskaluxella ia eikengen hende kiellut.

** Caxoisen lippo) Ne caxoiset cutzuttin Pacanoilda Castor ia Pollux ia pidhit ne puriechtiuaisten ia Hachximiesten Jumalana.*

Ja ouat ne Meren Köpelit/ iotca toisinans Laiuain Kieulas öelle näkyuet/ ninquin caxi syngiesti palauata Kyntilete/ Waan nyt yxi Tecti Taiuahas Caxoisexi cutzutan. Loppu Apostolein Teghoista.

Se Pyhen Paualin Epistola Romarein tyge.

Alcupuhe P. Paualin epistolan päle Romarein tyge.

Teme epistola ombi se oikea Päcappale Wdhesta Testamentist/ ia se caikein selkein Euangelium. Joca sangen kuluolinen olis/ ettei waan iocainen Christittu Inhiminen site taidhaisi wlcoa sana sanasta/ Mutta mös iocapeiue site hariotais/ ninquin Sielun iocapeiuest Leipe. Sille ei se taita coskan teudhelisesta eli cochtulisesta luetta taica pidheldä. Ja iota enemin se pidhellen/ sen caunimaxi hen tule.

Senteden on nyt teme Alcupuhe techty/ iolla walmistetän ninquin yxi Oui tehen Lehetuskirian/ ette hen site paramin ymmerteisin. Sille ette tehenasti hen on monilla Toimituxilla pimitetty/ ioca quitengi on itzestens yxi walkia ia kircas Paiste/ ioca caiken Ramatun woipi kyllä yleswalghaista ia selitte. Ensin/ tule meiden se Puhe ymmertä/ ia tietä/ Mite P. Pauali aijattale neinen sanain cansa/ Laki/ Syndi/ Armo Usko/ Wanhurskaus/ Liha/ Hengi/ ia muita sencaltaisita/ Mwtoin ei ole teste miten hyue/ ioca täte lukepi. Se sana/ Laki/ ei se pidhe tesse nin ymmerttämen quin iocu tadhois sen cansa ymmertä iongun Opetuxen/ mite Inhimisen pite tekemen eli iettemen.

Ninquin tapachtu Mailmaisen Lain cansa/ cussa Laki Töidhen cansa teutetän/ echkei se Sydhemeste kieuisi/ Mutta Jumala domitze sydhemen pohian ielkijn.

Senteden mös henen Lakins tachtopi Sydhemen pohian/ Ja ei tydhy Töihin/ Mutta pikimin laitta ne Töedh/ iotca ei sydhemeste tehde/ ninquin Ulconcellasus ia Waleh. Jonga syyn tedhen caiki Inhimiset cutzuttan Walehteliat Ps. 116.

Sille ettei yxiken Inhiminen pidhe eikä taidha pite Jumalan Laki Sydhemens pohiasta/ mutta iocainen Inhiminen leutepi itzesens cangiudhen sihen quin hyue on/ ia ylenmielisudhen/ Ja himon sihen quin paha on. Cussa nyt ei ole wapa halu sihen quin hyue on/ sielle ei mös ole Sydhemen pohia Jumalan Lakijn. Ja senteden ombi sielle wissisti Syndi ia Jumalan mielen rickotus/ ehke quinga cunnialinen eleme ia hyuet Töedh wlconaisesta kijldeuet.

Site P. Pauali päätte toises Lugusa/ ette Juttat ouat caiki syndiset/ ia sano/ Ette ne waiwoin/ iotca Lain teutteuet/ ouat wanhurskat Jumalan edes/ Ja tactopi sen cansa/ Ettei yxiken Laki teute Töiden cansa/ Mutta hen sanopi paramin heille/ Sine opetat/ Ettei hoori pidhe techtemen/ Ja sine itze teet hooria.

Item/ ioissa sine toista domitzet/ nijse sine itzes domitzet/ coskas site sama teet quin sine domitzet/ Ninquin he' tadhois sano/ Kulle sine hyuesti ia caunista wlconaisesta olet Lain töise ia domitzet nijte iotca ei nin ele/ Ja sine tiedhet opetta iocamieste. Sine näet raiskan toisen silmese Mutta Malca et sine astaitze omas Silmeses. Sille echke sine wlconaisesta pidhet Lain Töille pelghon tedhen/ ettei sine nudhelaisi/ Eli palcan tedhen/ iotas sen edeste toiut/ Nin sine nyt nämet caiki teet ylenmieles ia ilman rackautta Lain polen/ ia mös swrella pacolla/ waiwalla ia watimisella/ Ja sine kernasti toisin tekisit/ ellei Laki olisi. Josta sis nyt ilmesty/ ette sine olet Lain wihamies sydhemestes.

Mike sis se on/ ette sine kielet mwita warghastamasta/ Coskas itze warghas olet Sydhemeste/ ia sen kernasti tekisit wlconaisesta töilles/ ios sine tochtisit?

Ninquin ei mös cauuan semmotoinen wlcoinen Töö nijse wlconkullatuisa sala pysy/ ennen quin se Töille wlospuchke.

Nin sine sis opetat muita ia et itzes opetta. Ja eipes itze ole coskan Laki oikein ymmertänyt. Ja Laki mös lise syndie/ ninquin P. Pauali sano. V. Lugusa.

Senteden/ ette Inhiminen tule waiwoin Lain cautta sen wiholisexi/ iota enemien Laki henelde site waati/ iota ei ensingen Inhiminen woi tehdhä. Senteden hen sanopi vij. Lugussa. Laki on Hengelinen.

Mike se on? Jos Laki olis rumilinen/ nin hen kulle töille teuteteisijn/ Mutta ette hen on Hengelinen/ eikengen hende taidha teuttä/ ellei caiki mites teet/ sydhemen pohiasta wloskieu. Mutta sencaltaista Sydhe'de eikengen anna/ waan ainoa Jumalan Hengi/ se Inhimiset saattapi Lain caltaisexi/ ette he' Sydhemestens Himon saa Lain polen/ Ja sijtte caiki teke/ ei pelghosta eike pacosta/ waan wapasta sydhemeste. Nin on nyt telle taualla Laki Hengelinen/ sijnä/ ette hen tachtopi sencaltaisella Hengeliselle sydhemelle racastetta ia teutettä/ ia waati ychte sencaltaista Henge. Cussa ei hen ole sydhemes/ sielle on syndi/ Ylenmielisyys/ Waino/ ia wiha Laki wastoin/ Joca quitengi hyue/ oikia/ ia pyhe on.

Nin totuta nyt sinus tehen Puhein/ Ette sijnä on palio weli/ Tehdhä Lain töite/ ia Laki

teutte.

Lain töödh ouat caiki ne/ iotca Inhiminen teke/ eli Laista tehdhä taita henen omasta wapasta ehdostans/ ia omasta woimastans. Waan nincauuan quin ylenmielisuus ia packo on sydhemes Lain polen sencaltaisten töiden cansa/ nin caiki sencaltaiset töödh ouat cadhotetudh/ ia ei mihingen kuluoliset. Site pyhe Pauali ajattele iij. Lugussa/ Coska hen sano/ Ei yxiken Inhimine' tule wanhurskaxi Lain töidhen cautta Jumalan edes.

Testes nyt kylle näet/ Ettei se mwta ole quin wiettelys/ iota mwtomat opetauat/ ette Inhimisen pite itzens walmistaman omilla töillens Armon sadhaxens.

Quinga se taita itzens töille walmista sihen quin hyue on/ ioca ei ychten hyue töte tee/ mwtoin quin pacolla ia ylenmielens?

Quinga se Töö taita Jumalan Keluata/ ioca yle'mielisesta ia cangiasta Sydhemeste tehden?

Mutta Laki teuttä/ ombi lustin ia rackaudhen cansa tähdä Lain töite/ ia ele hyuesti ia cunnialisesta/ ia wapana ilma' Lain watimat/ ninquin ei ychten Laki/ taica rangaistusta olisi. Mutta sencaltaisen lustin ia rackaudhen/ andapi pyhe He'gi sydhemehen/ ninquin hen sano Widhenes Lugusa. Mutta ei anneta Hengi waan ainostas vskosa/ vskon lepitze ia cautta/ Jesusen Christusen päle.

Ninquin hen sano. j. Lugusa. Nin ei vsko tule/ mutta ainoastans Jumalan sanan taica Euangelium cautta/ ioca Christusen sarnapi/ quinga he' Jumala' Poica/ ia Inhiminen/ coollut ia ylesnosnut meiden tedhe'/ ninquin hen. iij. iijj. Ja x. Lugusa/ sanopi. Teste sis tule/ Ette ainoa vsko tekepi Inhimisen wanhurskaxi/ ia Lain teuttä. Sille hen cansans toopi Hengen Christusen ansiosta.

Mutta tekepi Inhimisen lustilisexi/ ia wapa mielisexi/ ninquin Laki waatipi.

Nin sis edestuleuat hyuet Töödh mielellens wskosta.

Site hen colmanesa lugusa aiattele/ siittequin hen Lain Töödh hylienyt oli/ ette se nin cwlu/ quin hen tadhois Lain Töödh caiki mahanlaske Uskon cautta. Ei (ma hen) waan me yleskorghotam Lain vskon cautta/ se on/ Me teutemma Lain/ vskon lepitze.

Syndi cutzutan Ramatus/ ei waan se wlconainen Töö eli Teco/ mutta mös caiki se/ quin wetä ia kiende sen wlconaisen Töön polen/ Quin on/ Sydhemen pohia/ caikein woimain cansa/ nin ettei yxiken wlconainen Töö/ taidha pahaxi luetta/ eikä Synnixi cutzutta/ ellei hen kieu Sydhemen pohiasta. Ja Ramattu hen catzo erinomaisesta Sydhemen pein/ ia iurehen/ ia caikein Syndien alchun/ quin on Epeusko Sydhemen pohias. Nin ette quin Usko ainoasta Wanhurskautta/ ia saapi Hengen ia lustin wlkonaisijn hywijn Töihin/ Nin epeusko mös ainoa syndeteke/ ia yleskihoitta Lihan/ ia andapi Himon wlconaisijn pahointöihin/ Ninquin Adamin ia Euan tapachtui Paradisis/ Gene. 4. Lugusa. Teste sis tule/ Ette Christus waan epeuskon luke synnixi/ Joh. 16. Lugusa/ Coska hen sano/ Hengi pite rangaitzeman Mailma synnin tedhen/ Sille ettei he vskoneet minun päleni. Senteden sis ennenquin hywet eli pahat Töödh tapachtauat/ nin pite ennen oleman Sydhemes taicka Usko eli Epeusko/ ninquin hywe eli paha hedhelme/ Ninquin yxi iuri/ nesi/ ia päwoima caikijn syndihin.

Joca mös senteden Ramatuisa cutzutan Kermen pääxi/ ia sen Wanhan Lohikermen pääxi ionga se Waimon Siemen eli Sikie/ quin on CHRISTUS serckemen pite/ Ninquin Adamille

luuattu oli.

ARmo ia Lahia nein eroitetaan.

ARMO se on oikein Jumalan sosio ia lembi/ ionga hen itzesens meille pite/ iosta hen itze walmis on meihin andamahan Christusen/ ia henen Hengens Lahijoinens/ ninquin v. Lugusa carskista wlostoimitetan coska hen sano/ Armo ia Lahia Christuses etc.

Waicka nyt Lahia ia Hengi lisende meisse peiue peiuelde/ ia eiuet ole wiele nin teudheliset/ Ettei wiele paha himo ia syndi ieuet meihin alalens/ ia Henge watan sotiuaat ninquin hen sano vij. Lugusa/ ia Galaterin v. Lugusa/ Ja ninquin Gene. lij. sanottu on/ Ette yxi Rijta pite oleman Waimon Siemenen ia Kermen Siemenen wälille/ Nin Armo quitengi nin palio matkan saatta ia tekepi/ Ette me Jumalan edes caikeni wanhurskaxi lueta'me.

Sille ei henen Armonsa itzens eroita eikä hajjota ninquin Lahiat tekeuet/ waan se ottapi meite caikeni Jumalan sosiohon Christusen tedhen/ ioca meiden Edestwastajja Souittajja ia Wälimies ombi/ ia mös senteden/ ette ne Lahiat ouat meisse io alcanut Nein sine nyt ymmerdhet sen vij. lughun/ cussa pyhe Pauali wiele itzehenens Synnisexi laitta.

Ja quite'gin he' sijnä viij. Lugusa sano/ Ettei njsse iotca ouat Christusesa ole miten Domittapa. Waan sen Lihan tedhen/ ioca ei wiele ole mielese coletettu/ me olema wiele syndiset/ Mutta ette me vskoma Christusen päle/ ia meille on Henge' Wtiset/ nin Jumala o'bi meille nin lepoh ia armoline'/ ettei hen semmotoista syndie Domitze eike tottele/ Mutta tachtu tehdä meiden cansan Uskon ielkin Christusen päle/ Sihenasti quin Syndi pänens coletetan.

Usko ei ole iocu Inhimilinen tapa/ lwlo eli Wni/ ionga mwtomat Uskon edest piteuet. Ja quin he näkeuet/ ettei ychten Elemen paranosta/ eikä hyuet töödh Usko noudha/ ia quitengi palio Uskosta cwleuat/ nin he langeuat sihen Exytyxen/ Ette he sanouat/ ei kyllä ole Uskosa/ pite Inhimisen tekemen Töitäki/ ios hen tachtu wapaxi ia autuaxi tulla/ Sijte se tulepi/ coska he cwleuat Euangelium/ nin he rupeuat tekemen omasta woimastans ydhen aijatoksen syndemesens/ ioca sano/ Mine Uskon/ Sen he sijtte piteuet oikean Uskon edest. Mutta nin quin se on yxi Inhimilinen Teco ia aijatos/ nin ei se taidha sydhendä kiendä eli mwttu/ iohongan hywuyteen/ Senteden ei sijte mös ychten Elemen paranusta seura. Mutta Usko se on yxi Jumalan teco ia waicotus meisse/ ioca meite muutta/ ia wastudhest synnytte Jumalasta.

Joh j. Lugussa.

Ja cooletta sen Wanhan Adamin/ ia tekepi meite caikenni toisixi Inhimisixi sydhemeste/ mieleste/ ia taidhoista/ ia hene' ca'sans ombi se pyhe Hengi.

Hen on yxi eleue/ wäkeue/ wirckuua/ tekeue/ ia ialo cappale.

Nin ettei hen ikene's taida olla hyue tekemet/ Eikä hen mös kysy/ ios hyui Töite pite techteme'. Mutta ennenquin iocu site kysy/ ombi hen sen io tehnyt/ ia on aina tegholla. Mutta ioca ei sencaltaista Töte teghe/ se on yxi Uskotoin Inhiminen/ ia käsitlele ia etzi Usko ymberille's/ ia hyui Töite/ Ja ei tiedhä cumbacan mikä Usko eli hyuet Töödh ouat. Usko ombi yxi eleue ia wahwa Toiuous Jumalan Armo in tyge/ nin wissi/ quin iocu sen edest Tuhanen kerta coolis. Ja sencaltainen vskallus Jumalan Armon päle/ ia tundemus tekepi Inhimisen iloisaxi/ rochkiaxi ia lustilisexi Jumalan ia caiken loondocappalein polen/

ionga pyhe Hengi teke vskosa. Sijte tule Inhiminen ilman vaatimata/ walmixi ia iloisaxi tekemen caikille hyue/ iocaista paluelemaan/ caikinaista kerssimeen Jumalan mielen ielkin ia kijtoxexi ioca henelle semmotoisen Armon andanut on.

Nin ettei kengen taidha hyui Töite eroita vskosta/ ia iuri nin tölest/ quin palaus ia paiste/ ei taita Tulesta eroitetta.

Senteden carta itzes omasta wärestä aijatuxestas/ ia turhista kieleuiste/ iotca heidens tekeuet ylenwijsaaxi domitzeman vskosta/ ia hyuiste töiste/ ia ouat quitengi caikein tyhmimet Tompelit.

Rucole Jumalata/ ette hen waicutais sinussa vskon/ mwtoin sine kylle ieet ilman Uskota ijancaikisesta/ sine madhat hakia ia tehdhä/ mites tahdhot ia taidhat.

Wanhurskaus ombi nyt sencaltainen Usko/ Ja cutzutan Jumalan Wanhurskaus/ eli se/ quin Jumalan edes kelpa/ Sille ette Jumala sen anda/ ia luke sen Wanhurskaudhexi Christusen meiden Wälimiehen tedhen/ ia saattapi Inhimisen andaman sen quin cungi tule.

Sille ette Uskon cautta Inhiminen tule wapaxi synniste/ ia saapi Halun Jumalan keskyn tyge/ sen cansa hen andapi Jumalan cunniansa/ ia maxa henelle mite hen on hene' welca. Mutta Inhimisi hen mielellens paluele/ sille quin hen taita/ ia maxa sille iocaitzelle. Ei meiden Loondo eli oma Eehto/ eikä meiden Woima taidha sencaltaista Wanhurskautta matkan saatta. Sille ette ninquin ei yxiken taidha Usko itzellens anda/ nin ei taidha mös kengen itze Usko poisotta. Quingasta hen sis tachtio iongun pienimen Synnin poisota?

Senteden on caiki wlcokullasus wäre/ ia Syndi/ mite ilman vskota eli epeuskos tapachtu. Ro xiiij. se kijlteken quin hen parahin woi.

Liha ia Hengi ei pidhe tesse nin ymmerämen/ ette Liha on waiwoin haureus mailmas/ ia Hengi/ waiwoin se/ quin siselle Sydhemes waickutta. Waan Lihan Pauali cutzu/ ninquin Christus Joan. iij. caiki se quin Lihasta syndynyt on/ coco Inhiminen Sielun ia Rumin cansa/ toimens ia caiken taidhons cansa/ Sille ette caiki nämet Lihan ielken toimittauat. Nin ette sineki kylle madhat cutzua sen Lihalisexi/ ioca ilman Armota corckeista Hengelisiste Asioista palio puhu ia opetta. Ninquin sine kylle ymmerte madhat Lihan tegoista/ iotca Pauali ylesluettele Gal. v. lugussa Cussa hen mös Eriseurat ia Catehudhen cutzu Lihan teghoxi.

Ja Ro. viij. hen sano Ette Laki se on heickoxi techty Lihan tedhen.

Quin ei wan ole Haureudhen tedhen/ mutta mös caikein Syndein/ ia enemitten Epeuskon tedhen sanottu/ Joca se caikein Hengelin Syndi on. Wastoinpein/ Hengelisexi Inhimisexi se cutzuttan/ ioca caiki Asiat toimitta Hengen ielkin/ waicka hen wlconaisten Asiain cansa menons pite. Ninquin Christus coska hen Opetuslastens Jalat pesi/ ia Petari coska hen Wenhen wei/ ia Cala pysi. Nin ette Liha on se Inhiminen/ ioca siselde ia wlcoa elepi ia waickuttapi/ ia toimitta site/ quin Rumin ia aijalisen Elemen tarpexi tule.

Hengi on se Inhiminen/ ioca siselde ia wlcoa elepi ia waickuttapi site/ quin Hengen ia sen tuleuan Elemen tarpexi tule. Paitzi sencaltaisen ymmerdoxen neiste Sanoista/ quin tehenasti ouat tulkittut/ et sine ikenens ymmerdhä täte Lehetuskiria/ eli iotacuta Kiria sijte pyheste Ramatusta. Senteden ota sis waari caikista opettaista/ iotca nämet sanat toisin wendeuet/ olis se cucaikenens tadhois/ waicka Jeronimus/ Augustinus/

Ambrosius/ Origenes/ eli iocu heiden caltaisens/ ia wiele heite ialombi.

Nyt me tahdhoma tehen Lehetuskirian ruueta.

*ETte Oikean Sarnaijan tule/ ensiste Laitta ia Syndisexi osotta Jumalan Lain ilmoituxen
cautta/ caiki se quin ilman Henget ia Uskota Christusen päle eleten/ Jonga cansa
Inhiminen wedheten itzens tundeman/ se on/ henen oman heickodhens ia waiuans/ ia
tule sijtte Neurexi ia halaia Apua. Nin teke mös Pyhe Pauali tesse/ rupepi Ensimeises
Lugussa laittaman Epeusko/ ia nijte swri Syndiä/ iotca ouat iulkisesta/ Ninquin
Pacaniden synnit olit/ ia wiele nyt monen muun ouat/ iotca ilman Jumalan Armota
eleuet. Ja sano/ Jumalan wiha ilmestui Taiuahast Euangeliumin cautta/ caikein
Inhimistein ylitze/ heiden Jumalattoman ia Häpielisen menonsa tedhen/ Sille echke he
tietens tieteuuet/ ia iocapeiue edestens leuteuet/ ette yxi Jumala on/ Nin Loondo ombi
quitengi itzestens nin paha paitzi Armon/ ettei hen eikä Kijtä eikä cunnioita hende/
Mutta soghaitze itzens/ ia lackamat langepi pahembaan menon/ sihenasti quin hen ioutu
Epeiumalan palueluxeen/ ia Myckijn Syndijn/ ia caikijn Wicojn/ ia wiele semmengi iette
sencaltaiset ilman laittamata muissa.*

*Toisesa Lugussa/ leuitte hen mös semmotoisen Laitoxen leuiemelle wlos ninen päle iotca
wlconaisesta hurskaxi kijlteuet/ ia quitengi sala tekeuet/ Sencaltaiset quin Juttat olit/ ia
wiele nyt caiki wlconculatut ouat/ iotca ilman lustita ia rackaudhet ele tachtouat/ Mutta
Sydhemeste he ouat Jumalan Lain wiholiset/ ia quitengi walmit ouat muita Domitzeman/
ninquin caikein Wlconculattudhen tapa on/ Ette he itzens piteuet caunnissa ia puhdassa/
Ja quitengi ouat teunens Ahnautta/ Catehutta/ Coreutta ia caike Pahutta/ Matt. 23.
Ne ouat ne samat/ iotca Jumalan Laupiuden ylencatzouat/ Ne iuri ouat ne samat/ iotca
Jumalan Laupiudhen ia Armon ylencatzouat/ Ja cocouat Jumalan wihan pälense/ heiden
Sydhemens cowudhen tedhen.*

*Nin ette Pauali quin yxi ialo Lain wlostoimittaija/ eiketeken iäte ilman Synnite/ Mutta
ilmoitta Jumalan wihan caikille nijlle iotca heiden omasta Loonnostans/ eli omasta
Woimastans tachtouat pite hyue Elemete/ Ja ei iäte heite paramaxi oleman/ quin ne iulki
Synniset. Ja/ hen sano Ette he ouat Couasydhemelliset ia paranemattomat.*

*Colmannesa Lugussa tekepi hen ne molomat ydhen caltaisexi/ ia sano/ Ette se yxi ombi
ninquin toinengi/ Caiki syndiset Jumalan edes/ paitzi sen/ ette Juttailla oli Jumalan
Sana/ Waicka ei monda nijste sen päle vskoneet.*

Quitengin ei ole senteden Jumalan Totuus ia Wacuus catonut.

*Ja sijte hen edeswäte sen puhen Psal. Ij. tähen/ Ette Jumala ombi waca Sanasans.
Sitelehin hen taas tulepi sen tyge/ ia osotta mös Ramatun cautta/ Ette he caiki ouat
syndiset/ ia ettei kengen Lain töidhen cautta tule wanhurskaxi/ Mutta Laki on annettu/
ette Inhimisen pite Synnins tundeman.*

*Senielken hen rupe/ ia Opetta sen oikean Tien/ Quinga Inhiminen tule Autuaxi ia
wapaxi/ ia sano/ He ouat caiki Synniset/ ia ei taidha kerskata Jumalan edes/ mutta
heiden pite ilman oma Ansiotta Wanhurskaxi tuleman Wskon lepitze Christusen päle/
Joca meille on sencaltaisen henen Werellens ansanut/ ia on tullut meille Armonstolixi
Jumalasta/ ioca meille caiki entiset synnit andexianda.*

Jolla hen osotta/ ette henen Wanhurskaudens/ ionga hen andapi Uskosa/ ainostans

meite auitta/ ioca telle aijalla Euangeliumin cautta iulghistetan/ ia entisen aican Lain ia Prophetain cautta todistettijn.

Nlquin hen nyt ensimeisisa Colmesa lugussa Synnin ilmoittanut on/ ia opetanut Uskon Tietä Wanhurskauden polen/ nin hen nyt Nelienes lugussa rupepi cohtaijaman mwtomita wmbipuheita ia wastahacoisi. Ja ensin he' site edeswete/ iota caiki enimen hwtauat ne quin wskosta cwleuat puhuttauan/ quinga se wanhurskautta ilman Töite/ ia sanouat/ Eiköste nyt Inhimisen pide hywije Töite tekemen?

Ikenens nijn hen nyt tesse edhespite Abrahamin/ ia sano/ Mite sis Abraham on tehnyt henen Töillense?

Ouatko ne caiki turhat?

Olitko henen Töönse caiki keltuottomat?

Ja nin päätte/ Ette Abraham paliahasta vskosta/ paitzi caiki Töite/ tuli wapahaxi.

Nin selkesti/ ette ennenquin hen sen Ymberinsleickaухen Töön teuttenyt oli/ ennen hen kijtettijn Ramatusa/ Ette hen wskonsa cautta Wanhurskaxi tuli. Gene. xv.

Eli nyt se henen Ymberinsleickaухens Töö/ ei miten auttanut henen wanhurskaudhens polen/ ionga quitengi Jumala henen keski/ ia oli cummingin yxi hyue Töö/ ette hen oli Jumalan cwliainen/ Nin ei mös tosin yxiken toinen hyue Töö/ miten auta wanhurskauteen. Mutta ninquin Ymberinsleickaus oli Abrahamille/ yxi wlconainen mercki/ iosta hen wanhurskaudhens osotti vskosa. Nin ouat mös caiki hyuet Töödh/ ei mwta quin wlconaiset merckit/ Jotca vskosta noudhattauat/ ia osotauat ette Inhiminen on Jumalan edes siseiselde polelda wanhurskas/ ninquin yxi hyue hedelme osotta ette pw on hyue. Sen cansa nyt P. Pauali wahuista/ ninquin wekeuelle Esicuualla Ramatuista/ henen entisen Opinsa/ njsse Colmesa Lugussa vskosta. Ja siihen wiele nyt wete yden Daidin Todhistuxen/ Psalmo xxxij. Joca mös sano/ Ette Inhiminen wanhurskautetan ilman Töite. Waicka ei hen ilman Töite ole/ coska hen on wanhurskaxi tullut.

Sijtte hen wlosleuitte temen Esikuuan caikia muita Lain töite vastaan/ Ja päätte ettei Juttat taidha ainostans olla Abrahamin periliset Weren tedhen/ Palio wehemin Lain Töidhen tedhen/ Mutta heiden pite perimen Abrahamin vskon/ ios he wapaxi tachtoat tulla. Ette Abraham/ ennenquin Laki/ seke Mosesen ette ymberileickaухen tuli/ oli wanhurskaxi tullut vskon cautta/ ia cutzuttijn caikein ninen lsexi iotca vskouat.

Ja wiele site enembi/ ette Laki sattapi pikemin wiha' matkaan/ quin Armon/ ettei yxiken Laki teute rackaudhella ia mielellens.

Senteden pite sis ainoan vskon/ sen Armon yleshakeman ioca Abrahamille luuattu oli.

Sille ette sencaltainen Esikuu on meiden tedhen kirioitettu/ Ette mekin vskoisima.

Sijnä v. Lugussa hen tule Uskon hedhelmehen ia Tecoon/ Quin on Rauha/ ilo/ Rackaus Jumalan polen ia Inhimisten/ irstaus/ wapamieli/ ia Wahua Toiuo murehesa ia kerssimises/ Sille ette sencaltaiset aina noutauat cussa oikea Usko on/ sen ylenpaltisen Hywuydhen tedhen/ ionga Jumala on Christuses meille osottanut/ ette hen on andanut henen coolla meiden tedhen/ ennenquin me taisima henelde site rucolla/ Ja/ wiele coska me henen Wiholisens olima.

Nin sis on nyt meille/ Ette Usko ilman caikita Töite wanhurskautta/ Ja ettei quitengan senteden seura/ ettei iongun pidhe ychte hyue Töite tekemen/ Mutta ettei ne cochtoliset

Töödh tacaperin ieisi Joista ne Tecoinpyhet eiuet miten tiedhe/ iotca itzellens cwuaileuat omi Tecojans/ ioissa eikä rauha/ riemu/ irstaus/ rackaus/ toiuo/ eli iongun Christilisen Töön taicka Uskon mooto ole.

Sitelehin hen tekepi ydhen lustilisen wloskieumisen puhens Jatkamisen cansa/ ia luettele/ custa molomat seke Syndi ette wanhurskaus/ Colema ia Eeleme wloslechteuet/ Ja hen asetta näme caxi toinen toistans vastaan/ Adam ia Christusen/ quin hen tadhois sanoa/ Sitewarten piti Christusen tuleman ninquin yxi toinen Adam/ ioca henen Wanhurskaudens meille piti taritzeman/ ydhen wdhen syndymisen cautta wscosa/ Ninquin se toinen Adam oli meiden pälen Synnin saattanut/ sen wanhan lihalisen Syndymen cautta.

Sen cansa nyt tieten ia wahwistetan/ ettei yxiken taidha itzens autta Synniste/ ia Wanhurskauteen Töidhens cansa iuri nin/ quin ei hen taidha itzens sijte este/ ettei hen lihalisesta synny. Telle mös osotetan/ ette se Jumalan Laki/ ioca oikeut mödhen auttaman pideis (ios iotaki mwtoin pideis auttaman wanhurskauteen) ei waiwon ole ilman apu tullut/ mutta se ombi mös Syndie enänyt/ senteden ette se paha Loondo site swreman mielicaruaudhen saisi Lain polen/ ia tadhois site enämin himonsa sammutta/ iota enämin Laki site kiellä. Ette iota paramin Inhiminen Lain ymmerttä/ site enämin iocainen tundepi henen tuskansa/ Ja ette Laki nein asetta Christusen Syndisille palio tarpelisemaxi/ ia enämin Armo pytemen/ ioca sen meiden heickon Loonnon auttapi. Sijnä vj. lugussa he' ylimeiset wskon Teghot ottapi etehens quin on/ Hengen sota Liha wstan/ teudhelisesta colettamahan ne iellens iänyet synnit ia himot/ sittequin Inhiminen wanhurskaxi tullut on. Ja hen opetta meite/ ettei me iuri ole nin wapadhetut wskon cautta Synniste/ Ette me caikeni ioutilat/ ia irtahat olemän pite/ ninquin ei sillen ychten Syndije olissickan. Mutta wiele nyt Synnit ouat/ Waicka ei hen lueta cadhotuxeen/ wskon tedhen/ ioca henen wasta's sotipi.

Senteden ombi meille kylle tekemiste meiden itze cansan/ nincauuan quin me eleme/ ette me meiden Rumin hilitzisima/ coletaisima henen Himonsa/ ia henen Jäseninse waatisima ette he Hengen olisit cwliaiset/ ia ei Himoon.

Joinen cautta me tulema Christusen coleman ia ylesnousemisen caltaisexi/ ia meiden casten teutämme (ioca mös Synnin coleman ia Armon wdhen Elemen merkitze) Sihenasti quin me tyynni puchtaxi Synniste tulema/ ia Rumilisesta/ Christusen cansa ylesnousema ia ijancaikisesta elemme.

Ja sen me taidhama tehdhä (ma hen) ette me olema Armoin/ ia ei Lain alla.

Jonga hen wlostoimitta/ olla ilman Laita/ Ei se nin ole sanottu/ quin ei meille ensingen Laki olis/ ette iocainen madhais tehdhä oma' mielens ielkijn.

Mutta olla Lain alla/ on coska me ilman Armota waellama Lain Töödhen cansa.

Sille taualla ombi Syndi wekeue Lain cautta/ senwooxi/ ettei yxiken soostu Lakijn Loonnostans/ Joca ombi swri Syndi/ Mutta Armo se tekepi meille Lain rackahaxi/ nin ei ole sis sielle enä syndi/ eikä mös ole Laki sillen meite vastaan/ waan on sopinut meiden cansan. Nin teme sama ombi se oikea wapadhuz synniste/ ia Laista iosta hen tesse lugussa aina loppun asti kirioitta. Ette se ombi yxi wapaus waiwoin ilon cansa hyue tehdhä/ ia pite hyue Eleme ilman Lain watimata.

Senteden ombi se Wapaus/ yxi Hengellinen wapaus/ ioca ei Laki poisota/ waan andapi

sen iota Laki anopi/ nimiten mielituxen ia hyuen tahdhon/ iolla Lain caipaus asetetan/ nin ettei henelle sillen miten ole pälecandamista ia watimista.

Ninquin ios sinun olis iongun welca/ ia et sine woisi maxa. Heneste sine cadhella modholla taidhaisit päste. Ensin ettei hen miten ota sinulda/ waan serckepi henen welcakirians. Toisella modholla/ Jos iocu hyue Mies sinun edestes maxais/ ia annais sinulle/ iolla sine henen welghans maxasit. Telle taualla on Christus meite Laista wapachtanut. Senteden ei se ole iocu Lihalinen wapadhus/ ioca ei miten pidhe tekemen/ Mutta sencaltainen wapadhus/ ioca palio/ ia caikinaiisi teke/ ia quin Lain manauxesta ia welgasta wapadhe on.

Sijnä vij. Lugussa hen wahuista sencaltaiset ydhelle Wertaudhella/ Auioskeskusta.

Ninquin/ coska iocu Mies coole/ nin Waimo ombi wallalans/ ia nin molomat toinen toisestans ouat eroitetut/ Ei nin/ ettei se Waimo madhaisi otta toista Mieste/ Waan palio enämin/ ette hen nyt esken wapadhe on toiselle Miehelle Holemaan/ iota ei hen saanut tehdhä/ ennenquin hen sijte endisesta päsi. Nin on mös meiden omatundo sidhottu Lakijn/ sen Wanhan Inhimisen ala/ Coska hen coletettu on Adamin cautta/ nin omatundo ombi wapa/ ia toinen toisestans wallalans/ Ei nin/ ettei Omantunnon pidhe miten tekemen/ Mutta nyt esken parahallans pitemen henens sen toisen Miehen tyge/ ioca ombi Christus/ ia Elemen hedhelmet candaman.

Senielken hen lauiamin wlosleuite Synnin ia Lain sisun/ Quinga Syndi ainoastans Lain cautta/ woimalisexi tule. Sille ette se Wanha Inhiminen waiwoin tule site Wihaisemaxi Lain wastan/ Ettei hen woi site maxa iota Laki ano. Sille henen Loondonsa on aina syndi tehdhä/ ia ei itzestens mwta taidha. Senteden on Laki henen surmans ia tautins.

Ei nin ette Laki ombi paha/ Mutta ettei se paha Loondo taidha kerssi/ ette Laki henelde Hyue wati/ Ninquin ei iocu Sairas taidha kerssi/ ios toinen wati hende iooxema' ia hyppemen/ ia mwta sencaltaista tekemen/ Jota waan yxi Terue Inhiminen taita tehdhä. Senteden nyt P. Pauali tesse päätte/ ette cussa Laki oikein tutan/ ia parahin ymmertehen/ Sijnä ei hen mwta teghe/ quin ilmoitta meille meiden synnit/ ia coletta meite henen cansans/ ia tekepi meite welcapäxi ijankaisen wihan/ ia rangastuxen ala. Ninquin se caiki kylle tutan ia tiethe' Omastunnosa/ iossa Laki oikein sattunut on/ Nin/ ette iotakin mwta pite Inhimiselle olemän/ ia wiele enembi quin Laki/ iolla hen hurskaxi ia autuaxi tule.

Mutta ne iotca ei hyuesti tu'ne Laki/ ne ouat Sokiat/ ia kieuet sihen ylpeydhen cansa/ ia lwleuat Töidens cansa teutteuens Lain/ Sille ettei he tiedhä/ quinga palio Laki heilde wati/ nimitten/ ydhen hyuen/ wapan/ mielelisen/ ia iloisen Sydhemen.

Sitelehin hen ilmoitta quinga Hengi ia Liha keskenens rijtele Inhimisesä/ ia panepi itzens sixi Esicuuaxi/ ette me madaisima oikein oppia tundeman sen Teghon/ iolla synnit meisse coletetan. Ja cutzupi seke Hengen ette Lihan Laixi/ Senteden ette ninquin Jumalan Lain tapa on/ ette hen wati ia ano.

Nin mös Liha wati ia ano Henge wastan/ ia tachtu olla itze wallalans.

Wastoinpein/ He'gi wati ia ano Liha wastan/ ia tachtu olla itze wallalans.

Teme rijta ia sota pysy meisse nin cauuan quin me eleme/ Monicadas enämin/ ia mutamis wehemin/ senielken quin Hengi eli Rwmis wekeuembi on/ Ja nin on itze coco

Inhiminen/ seke He'gi ette Liha/ ioca itzesens sotipi sihenasti quin hen coconans Hengelisexi tulepi. Sijnä Cadexannes Lugussa/ Wahuista hen sencaltaiset Sotiat/ ettei semmotoine' Liha pidhe heite domitzeman/ Ja lauiaman wlosleuite mike Lihan eli Hengen sisu on/ Ja quinga Hengi Christusesta tule/ ioca meille on henen pyhen He'gens andanut/ ioca meite Hengelisexi saatta/ ia Lihan alaspaina.

Ja meite lujaxi teke/ ette me wiele silloin Jumalan Lapset olema/ echke quinga couasti Syndi meisse pyrke/ nincauuu' quin me Henge seurama/ ia Sodima Syndi wastahan/ hende colettamahan.

Ja ettei yxiken cappale ole nin hyue Liha alaslumomaan/ quin on Risti ia kärssimys/ nin hen wahuista meite kärssimises/ Hengen auttamisen cansa/ ia Rackaudhen/ ia caikein Loondocappalein cansa/ Nimitten/ ette seke se Hengi meisse hocapi/ seke mös ne Londocappalet meiden cansa ikeueitzeuet/ ette me päsisime Lihasta ia Synniste.

Ja nin me näem/ ette nämet colmet Lucu/ söxeuet sen ydhen Uskon Tegon päle/ quin on/ Site wa'ha Adami coletta/ ia site liha alaspaina.

Sijnä. ix. x. Ja. xi. Lugussa/ Opetta hen meite Jumala' ijancaikisest edeskatzomisest/ Josta se alghusta wloswota/ Cuca Uskoman/ eli ei vskoman pidhe/ Synniste päste eli ei päste/ Ja sentedhen on se caiki tynni poisotettu meiden Käsiste/ ia caiki asetettu Jumalan käsijn/ ios meiden pite hyuet oleman/ ia wapaxi tuleman.

Ja se on mös meille sangen tarpelinen/ Sille me olema nin/ heicot ia tietemettömet/ ette ios se meille seisoi/ nin ei ensingen yxiken Inhiminen tulisi autuaxi/ waan Perkele olis wissist meiden caikein ylitze.

Mutta ette Jumala ombi wissi ia waca/ ettei henen Edeskatzomisens miten wilpisty/ ia eikengen hende estä taidha/ nin meille on Toiuo syndi vastaan.

Mutta tesse ombi nijlle ylenwisuille ia ylpein Hengein yxi Maali edespandu/ iotca heiden Ymmerdyxens sihen weteuet ette he rupeuat cochta alghusta tutkiman Jumalan edeskatzomisen sywuytte/ ia turhan heidens sen cansa waiwauat/ ios he olisit Jumalalda wloswalitut.

Nämet itzense alassyseuet/ ette taicka he langeuat Epeuskoon/ eli laskeuat heidens iuri walalle's/ ia ei lucu pidhe mite ieliestä tulepi.

Mutta noudha sine tete Lehetuskiria henen Toimens ielken/ Kieute sinuas ensin Christusen ia Euangeliumin cansa/ Ette sine woisit tuta sinun Synnis ia henen Armonsa. Sitelehin/ ettes syndi wasta' sotisit/ Ninquin hen tesse Lehetuskirias/ j. ij. iij. iiij. V. vj. Vij. Vijj. Lugussa opettapi.

Sittequin sine sihen viij. Cap. tullut olet Ristin ia kärssimisen ala/ se sis sinua oikein opettapi Jumala' Edeskatzomisesta sine ix. x. Ja xi. Lugussa/ Quinga se o'bi turualine'. Sille ette paitzi kerssimisen/ Ristin ia Surman hätä/ ei taidha iocu sijte Edeskatzomisesta selkieste tutkia ilman wahingota ia salaista wiha Jumalata wasta'.

Sentedhe' pite se wanha Adam/ ennen hyuesti coletettaman/ quin hen neite kersipi/ ia iooopi täte wekeuete Wina/ quin on risti.

Sentede' cartta sinuas/ ettet sine Wina ioo/ coskas wiele Nisäste imet.

Se on/ ele ennen Jumalan salaista Edeskatzomisesta couan tutki/ quin sine olet Wastoinkieumisen cautta hyuesti harjoitettu.

Jocaitzella Opilla ombi oma märe/ aica ia ike.

Sijnä xij. he' opetapi sen oikean Jumalan palueluxen/ ia caiki Christitut Inhimiset Papixi tekepi/ ette heiden pite Wfframan/ ei Peningite/ eikä Caria/ ninquin Laki keske/ waa' hene' Oman Rumijns/ sen Himoin colettamisessa.

Sitelehin he' kirioittele sen wlkonaisen Christitudhen waeldamisen/ sijnä Hengelises Hallituxesa/ quinga ne Christiliset Inhimiset pite opettama'/ sarnaman/ hallitzeman/ palueleman/ andaman/ kerssimen/ racastaman/ elemen/ ia tekemen seke Ysteui/ wiholisi/ ette caikia Inhimisi vastaan. Nämet ouat ne Töödh/ iotca yxi Christittu tekepi. Sille ninquin sanottu on/ Ei Usko ole ioutilas. Sijnä xijj. Lugussa hen Opeta meite site Mailmaista Esiwalda cwlemahan ia tottelemaha'.

Joca senteden on sääty/ waicka ei se taidha ketän Jumalan edes hyuexi tehdhä/ nin hen quitengin matkan saatta nin palio/ ette ne hyuet sauat wlkonaisen Rauhan ia warieluxen/ ia ette nijlle Pahoilla olis yxi Pelco/ ia ei olis iuri irttat paha tekemeen/ Senteden se ombi mös nijlle Hyuille iloxi/ echkei he site taruitze.

Mutta Lopussa hen caiki sen sulkepi Rackaudhesa/ ia päätte sen Christusen Esicuuuan ielkijn/ Ette ninquin hen meille tehnyt on/ nin mös pite meiden tekemen ia hende seuraman.

Sijnä xiiij. Lugussa/ hen opeta meite siwieste menemen nijne' cansa/ ioilla ombi heicko Omatundo Uskosa/ ia heite armaitzeman/ Ettei me site Christilista wapautta heiden wahingoxens harijoitaisi/ mutta pikimin Heickodhen paranoxexi.

Cussa ei nin tapachtu/ sijte sis nouse rijta ia Euangeliumin Ylencatzomus/ ioca quitengi palio waranda. Nin on sis parambi iotakin welte sen Heicon teden/ sihenasti quin he' wahwemaxi tule/ quin ette coco Euangeliumin oppi pidheis poistuleman.

Ssijnä xv. Lugussa/ Asetta he' Christusen ydhexi Esicuuaxi/ ette mökin nijte muita Heickoija kerssisima/ iotca wiele mwtoin ouat iulkisis synneis ia pahois Tauoissa wighalised/ ioita ei meiden pidhe poisheittemen/ waan kersimen nincauuuan quin he paramaxi tulisit/ Sille ette nin ombi Christus meiden cansan tehnyt/ ia wiele iocapeiue tekepi/ kerssien palio häpie ia pahutta meisse/ ia sijte meite alati Ulosautta.

Sitelehin hen päätte/ ia rucole ninen edheste/ kijttepi heite/ ia andapi heite Jumalan haltuun/ ia yliste henen Wircansa.

Ja rucole heilde Apu sangen siwieste nijte Keuhije warden/ iotca Jerusalemis ouat.

Ja on se caiki sula Rackaus/ iosta hen puhu/ ia ionga cansa hen menepi.

SE xvj ia Wimeine Lucu/ o'bi yxi Teruetus Lucu/ iossa he' Ysteuiens teruechte/ Mutta sijnä seas hen secoitta ydhen karskin Cauattamisen Inhimisten Opista/ ioca aijallans sen Euangeliumin ia Christilisen Opin sekaan tuleua oli ia Pahoituxe' matkan saattais/ Ninquin hen io ennen wissiste nähnyt olis/ ne monet Inhimisten säädhyt/ ia moninaiset Keskyt ioca Romista ia ninen Romaritte' cautta piti ylestuleman/ heiden petoliste' ia Pahoituxen Ramatuidhens ia Oppins ca'sa/ ioca nyt caiken Mailman wpottanut on/ Ja ombi mös seke teme' Lehetuskiriaa'/ ia coco pyhen Ramatun/ ette mös caike' Henge' ia Usko' wlossammuttanut/ nin ettei sille' muta iellens ole/ quin se Epeiumala/ Watza/ ionga Palueliaksi Pyhe Pauali ne cutzupi ia nimitte. Jumalan meite heiste pästäköön.

Amen TEllens me Leudheme teste Lehetöskiriasta/ teudhelisesta mite iongun Christitun

Inhimisen tule tietä/ Nimiten/ miki Laki/ Euangelium/ Syndi/ Rangastus/ Armo/ Usko/ Wa'hurskaus/ Christus/ Jumala/ hyuet Töödh/ Rackaus/ Toiuo/ ia Risti onopi. Ja quinga me meiden pite kieuttemen ioca itzen wastan/ miki hen on hyue eli paha/ hurskas eli syndinen/ wekeue eli heicko/ Ysteue eli Wiholinen/ Ja quinga meiden pite itzeme wastan kieutteme'. Sihe' hen on caiki nämet Ramatu' cansa wekeuesti wahwistanut/ henen oman ia Prophetain Esicuaan cansa/ Nin ettei tesse sillen ole miten wajja. Senteden ombi teme mös nin nähdhä/ ette Pyhe Pauali tachtoi Tesse Lehetuskirias/ caiki ne lyhykeiseste päätte ia sulkia/ iotca Christilisen ia Euangeliumin Oppijn tule/ Ja hen walmista ydhen Siselleminenon ia Ouen caiken Wanhan Testamentin Ymmertäme'. Sille/ ilman epelemet/ ioca temen Lehetuskirian hyuesti Sydhemesens pite/ henelle ombi caiken wanhan Testamentin Walkeus/ kircaus/ ia woima tykenense. Sen teden sis iocainen Christittu pite hene's aina ia alati tehen itzens totuttaman ia harjoittaman. Sihen Jumala Armonsa andakohon. AMEN.

Se P. Paualin Epistola Romarein tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali/ Jesusen Christusen Paluelia/ cutzuttu Apostolixi wloseroitettu sarnama' Jumalan Euangeliu'/
1:2 ionga hen ennen luuanut on/ henen Prophetains cautta/ nijsse pyhisse Ramatuissa/
1:3 henen Poijastansa/ ioca syndynyt on Daidin Siemeneste Lihan polesta/
1:4 Joca ombi wekeuesti ilmoitettu Jumalan Poijaxi/ sen Hengen ielken/ ioca pyhittepi/ Sijte aijasta quin hen ylesnousi coolleista/ se on/ Jesus Christus meiden HErra'
1:5 Jonga cautta me olema Armon ia Apostolin wirghan saaneet caikein Pacanain seas/ ylesoijendaman Usko' cwliaisudhen/ henen Nimense päle/
1:6 Joinenga lughusta te mös oletta/ iotca cutzutut ouat Jesusesta Christusesta.
1:7 Caikille nijlle/ iotca Romissa ouat/ Jumalan rackaille/ ia cutzutuille Pyhille. ARMO olcon teiden cansan ia Rauha Jumalalda meiden Iselde/ ia HERRALDA

Jesuselda Christuselda.

1:8 Ensin mine Kiten minun Jumalatani Jesusen Christusen cautta/ teiden caikein tedhen/ ette teiden Usko caikesa Mailmasa mainitan.

1:9 Sille Jumala ombi minun Todhistaijan (iota mine Hengesen paluelen henen Poijans Euangeliumis) ette mine ilman lackamat teiden pälen muistan/

1:10 aina pydhen minun Rucouxesani/ Ette mine iollangi madhaisin saadha (ios Jumala tachto) onneliseni Tien tullaxen teiden tygen.

1:11 Sille ette mine halan teite nähdhä/ senpäle ette mine iotakin Hengelite Lahia teille iacaisin/ teite wahwistamahan

1:12 (se on) ette mine ynne teiden cansan saisin Lohutoxen/ molombaiden Uskon cautta/ seke teiden ette minun.

1:13 Mutta em mine teilde salata tachto/ Rackat Weliet/ ette Mine olen wsein aiatellut tulla teiden tygen/ waicka mine olen estetty tehenasti/ Ette mine mös teiden seasan/ madhaisin iongun Hedhelmen saatta/ ninquin muinengi Pacanain keskene.

1:14 Mine olen Welcapä/ seke Grekein

ette mucalaisten/ seke Wisasten ette Tyhmein.

1:15 Senteden nin palio quin minussa ombi/ walmis mine olen/ teille mös iotca Romissa oletta/ Euangeliumi sarnaman.

1:16 Sille em mine häpie Christusen Euangeliumita. Sille ette se ombi Jumalan weki/ ioca autuaxi teke caiki ne iotca sen päle vskouat/

1:17 Ensin Juttaille ia mös nijlle Grekille/ Senteden ette sijnä iulgistetan se Wa'hurskaus ioca Jumalan edes kelpa/ quin vskosta vskoho' tule/ nin quin kirioitettu on/ se Wanhurskas pite vskostans elemen.

1:18 Sille ette Jumalan wiha Taiuahasta * tulepi ilmei/ ylitze caikein Inhimisten Jumalattoma' menon/ ia wärydhen iotca Totudhen wärydhes piteuet.

1:19 Senteden ette se quin taitan Jumalasta tuta/ se ombi heisse iulkinen. Sille ette Jumala heille sen ilmoitti/

1:20 sen cautta/ Ette henen näkymettomat meno'sa/ se on/ henen ijancaikinen Woimans ia Jumalus/ tuleuat nächteuexi/ coska nijste wari otetan/ henen Tegoisansa/ nimiten/ Mailman loomisesta.

1:21 Nin ettei heille ole ychten luchtamista/ Senteden ette he tiesit yden Jumalan oleua'/ ia ei ole hende ylisteneet ninquin ychte Jumalata/ eikä mös kijtteneet/ Waan he wilpistelit heiden * aijatoxisans/ ia heiden ierghetöin Sydhemens ombi piminyt.

1:22 Coska he itzense Wisaxi lwlit/ nin he ouat Tyhmexi tulluet/

1:23 ia ouat mwttaneet sen catomattoman Jumalan Cunnian/ Cuuaxi/ ioca ei waan techty ollut catouaiste' Inhimisten/ Mutta mös Linduin ia Nelijalcaisten ia mateleuain Eleinten motoisexi.

1:24 Senteden ombi mös Jumala heite

laskenut heiden Sydheme's himohin/ saastauxehen/ häueisemen heiden oma Rumistans keskenens/

1:25 Jotca Jumalan Totudhen ouat mwttaneet Walehexi/ ia ouat cunnioittaneet ia palueleet enämen Loondo cappaleita/ quin itze Loija/ ioca o'bi kijtettepe ija'caikisesta Am'.

1:26 Senteden ombi mös Jumala heite ylenandanut häpielisijn Himoin. Sille ette heiden waimonsa ouat muttaneet sen Loonolisen tauan/ siihen quin ombi wastan loondo.

1:27 Samalmoto mös Miehet ouat ylenandanuet sen waimoin loonolisen pitemisen/ ia ouat toinen toisens polen palaneet heiden himoisansa/ ia Miehet ouat Miesten cansa riettaudhen tehnet/ Ja ouat saanet (ninquin pitiki) heide' exymisens palca' itzeheisensä.

1:28 Ja ninquin ei he totellehet ette he Jumala' tundisit/ nin mös Jumala laski heite heijun mielehen/ tekemen nijte quin ei pideisi tectemen/

1:29 Teunens caikia Wärytte/ Salawoteita/ Coirutta/ Ahneutta/ Pahutta/ teunens catehutta/ Murha/ Rijta/ Petosta/

1:30 Pahantauaiset/ Coruan wiskutteliat/ Panetteliat/ Jumalan * ylencatzoijat/ Wekiuallaiset/ Coriat * Euchkerit/ * Pahain neuuoin pesät/ Wanhembaidens cwlemattomat/

1:31 Tompelit/ wilpitzijet/ * Julmat/ * Sopimattomat/ Armoittomat.

1:32 Jotca Jumalan Wanhurskauden tietuet (ette ne quin neite tekeuet/ ouat Colema' ansanuet) ei he waiuoin nijte tee/ mutta mös andauat Sosionsa ninen iotca site tekeuet.

** tulepi ilmei) se tulepi Taiuahasta ilmei (mutoin ei caiki Mailma sijte miten tieteisi)*

Ettei yxiken Inhiminen wanhurskas ole Jumalan edes/ Mutta caiki tynni ouat Jumalattomat/ syndiset ia wäret/ se on/ Wihan lapset. Ja waika he iotakin Jumalast tietueet taicka cwleuat/ ouat he quitengin nin pahat/ Ette he eikä hende kijte eikä paluele. Senteden he mös rangastoxexi caikinaisen Syndijn langeuat >etc.

** (Aijatoxisans) Cussa ei vsko ole sine toimi langepi ydheste ia toisehen/ sihenasti quin hen ratki sokiaxi tule/ henen aijatoxisans ninquin caikille wisaille ia Tarka mielisille tapachtupi.*

** Pahain neuuoin pesät) iotca öte ia peiue/ pyteuet muita Inhimisi wahingotta ia häwittä/ Ouat sihen mös kyllle soueliat/ ia nopsat ylesleutemen sencaltaiset Jonet.*

** Iulmat) Sudhen ia Coiran tauaiset/ ioilla eikä ole halu eli rackauta waimoin/ lastein/ Weliens/ Sisartens ia wanhimbaidens polen.*

** Sopimattomat) iotca eiuet andexianna/ eike coskan muinein cansa taidha sopia.*

II. Lucu.

2:1 SEnteden/ o Inhiminen/ eipe sine taidha itzes luchtata/ waicka cuca sine olet ioca domitzet. Sille ette iossa sine toisen domitzet/ sijnä samassa sine itzes cadhotat/ Ette sine iuri site sama teet/ iotas domitzet.

2:2 Sille me tiedheme/ ette Jumalan Domio ombi oikea/ ninen ylitze iotca semmotoista tekeuet.

2:3 Eli lwleco sine/ o Inhimine'/ sine ioca domitzet nijte iotca sencaltaista tekeuet/ ia sine mös site sama teet/ ette sine weltet Jumala' domion?

2:4 Eli ylencatzotco sine henen Hywuydhens runsaudhen/ kerssimisen ia * Pitkemielisudhen? Etkös tiedhä/ ette

Jumalan hywuys paranoxehen sinua pytepi?

2:5 Mutta sinun Cowudhes ia catumattoman Sydhemes ielkeen/ sine cartutat wihan itzelles sihen wihan peiuehen/

2:6 Coska JUMAlan oikea Domio ilmande/ Joca costapi itzecungin henen Töidense pereste/

2:7 nimitten/ ylistos ia Cunnia/ ia catomatoin olemus/ nijnen/ iotca kerssimisen cansa seisouat sen ijancaikisen Elemen ielkin.

2:8 Mutta nijlle iotca rijtaiset ouat/ ia eiuet totutta cwle/ waan wärydhen cwleuat/ tuleua ombi närckestys ia wiha/

2:9 mureh ia waiwa/ caikein Inhimisten Sieludhen ylitze iotca paha tekeuet. Ensiste Juttaille/ ia mös Grekille.

2:10 Mutta kijtos ia cunnia ia Rauha caikille nijlle/ iotca hyue tekeuet/ Ensiste Juttaille ia mös Grekille.

2:11 Sille ettei Jumala catzo Inhimisen modhon ielken/

2:12 Caiki ne/ iotca ilman Laita ouat syndi tehneet/ ne mös ilman Laita cadhotetan. Ja caiki ne iotca Laissa ouat syndi tehneet/ ne Lain cautta domitaan.

2:13 Sille ettei ne ole Jumalan edes wanhurskat/ iotca Lain cwleuat/ Mutta ne iotca Lain töillens teuteuet/ ne pidheten wanhurskana.

2:14 Sille ios Pacanat/ ioilla ei Laki ole/ tekeuet quitengin * loonostans site quin Laki ano/ ne samat/ waicka ei heille Laki ole nin he ouat itzeheillens Laki Sen cautta/

2:15 ette he osottauat Lain Töödh/ oleuan kirioitetun heiden Sydhemihins/ Senwoxi ette heiden Omatu'dons heille sen todistapi/ Nin mös heiden aijatoxensa/ iotca itze keskene's candauat/ eli mös luchttauat

2:16 sinä peiuene/ coska Jumala
Inhimisten salaisuudet/ pite domitzeman/
Jesusen Christusen kautta/ minun
Euangeliumin pereste.

2:17 Catzo/ sine cutzutan Juttaxi/ ia sine
Lootad itzes Lain päle/ ia kerskat sinuas
Jumalasta/ ia tiedhet henen tahdhonsa.

2:18 Ja ette sine olet Laista neuuottu/ nin
sine coettelet mite paras tehdhä olis/

2:19 ia vskallat itzes oleuan ninen Sokijain
Johdattaijan/ ia ninen Walkeudhexi/ iotca
pimeise ouat/

2:20 ia Tyhmeiden haltiaxi/ ninen
yxikerdhaisten Opettaijaxi/ ia sinulla on
mooto tietemen mite oikeus ombi Laissa.

2:21 Nyt sine opetat muita/ ia et sine
itzes opeta. Sine sarnat Ei pidhet
warghastama'/ ia sine wargastat. Sine
sanot/ Ei pidhe Hoori techtemen/ ia sine
Hoori teet.

2:22 Sine cauhistut Epeiumaloita/ ia
ratelet site Jumalalda quin henen tule.

2:23 Sine kerskat itzes Laista/ ia häueiset
Jumala Lain Ylitzekieumisen kautta.

2:24 Sille teidhe' techten tule Jumalan
Nimi pilcatuxi Pacanaiden seas/ ninquin
kirioitettu ombi.

2:25 Se Ymberileickaus kyllä kelpa/ Jos
sine Lain pidhet. Mutta ellet sine Laki
pidhe/ nin ombi sinun Ymberileickausti io
Esinahaxi kiendynyt.

2:26 Jos sis Esinachka Lain
Wanhruskaudhen pite/ etkös lwle ette
henen Esinachkans pite Luettaman henelle
Ymberileickauxexi?

2:27 Ja nin se/ quin Loonosta's ombi
Esinachka/ ia Lain teutte/ pite sinua
Domitzeman/ ioca Bockstauin ia
Ymberileickauxen alla Lain ylitzekieud.

2:28 Sille/ ei se Judeus ole/ ioca
wlconaisesta Judeus on/ Eikä mös se ole
Ymberileickaus/ quin wlconaisesta Lihassa

tapachtu.

2:29 Mutta se on Judeus/ ioca siselde
salattu on/ Ja se Sydhemen
Ymberileickaus/ se ombi Ymberileickaus/
ioca Hengesse/ ia ei Bockstauis tapachtu/
Jonga kijtos ei ole Inhimisilde/ waan
Jumalalda.

** Pitkemiellisuus) se on yxi auwu/ ette iocu
hitahast wihastu/ ia nuchtele wärytte.
Mutta Kerssimys on/ coska paha kerssiten
tauaran rumijn eli Cunnian polesta/ waicka
se wiele oikiudhen möte tapachtuis.
Hywuyys on/ caikinaiset rumijn hyuet
Töödh/ ia ysteuelinen meno.*

** Loonostans) Se on Loonolinen Laki/
Mite sine tadhot sinulle techteuen/ eli
weltettä muilda/ tee sine se/ ia welte
toista. Jossa coco Mosesen Laki sulietan/
ninquin Christus sano Matt. 7.*

*Josta Laista ei Pacanatka mwta tee/ quin
wlconaiset Töödh/ Ninquin Juttat Mosesen
Laista/ ia teme on se Canne ia
Luchtamus/ ette yxi Syndi ombi swrembi
quin toinen/ Laki wastan.*

III. Lucu.

3:1 Misse sis Juttalla paraspoli ombi? Eli
mite se Ymberileickaus autta?

3:2 Ja tosin/ sangen palio. Ensin/ ette
heille on vskottu/ mite Jumamala puhunut
on.

3:3 Mutta ettei mutomat ninen samain
päle vskoneet/ mite sijte lucua ombi?
Pidheiskö heiden Epeuskonsa Jumalan
vskon turhaxi tekemen?

3:4 Pois se. Waan paramin/ Olcon Jumala
totinen/ Ja caiki Inhimiset Walechteliat.
Ninquin kirioitettu on/ Senpäle/ ette sinun
pite totisen oleman sinun sanoisas/ ia
ylitzewoitat coska sine Domitan.

3:5 Jos sis se nin on/ Ette meiden wärys Jumalan Oikeudhen ylistepi/ miteste me sanoma? Ongo sis Jumala wäre/ ette hen sen ylitze wihastupi?(Mine puhun Inhimisten taualla)

3:6 Pois se/ Quinga sis Jumala taidhais Mailman Domita?

3:7 Sille ios Jumalan Totuus minun Waleheni cautta cunnialisemaxi tulis/ henen ylistoxexi/ Mingetedhen mine pidheis wiele sijte ninquin Syndinen Domittaman?

3:8 Ja ei paramin nin tehdhä (ninquin me laitetanma/ ia quin mutomat puhuat/ ette me sanoma) Techkemme paha/ ette sijte hyue tulis. Joinenga cadhotus ombi ratki oikia.

3:9 Miteste me nyt sihe' sanoma. Ongo sis meille parambipoli quin heille? Ei ensingen. Sille me olema enne' osottaneet/ Ette seke Juttat ia Grekit/ caiki ouat Synnin alla/

3:10 Ninquin kirioitettu on/ Eike'gen ole wa'hurskas/ ei tosin yxike'.

3:11 Eikengen ole ioca ymmerttä/ Eikenge' ole/ ioca Jumalata etzipi.

3:12 Caiki he ouat poikennehet/ ia caiki ynne ouat keloottomaxi tulleet. Ei yxiken ole quin hyue teke/ ei ychtengen saacka.

3:13 Heiden Curckuns ombi yxi auoion Hautta/ heiden Kiellense ca'sa he petoxe' tekeuet/

3:14 Kykermen wiha o'bi heiden Hwllens alla/ Heiden suunssa ombi teunens kiromista ia haikeutta.

3:15 Heiden Jalgansa ouat nopiat werta wloswodhattaman/

3:16 heiden teisens ombi sula tuska ia sydhemenkipu/

3:17 eiuet he rauhan tiete tundeneet/

3:18 Ei ole Jumalan pelco heiden silmeins edhesse.

3:19 Mutta sen me tiedhemme/ ette caiki se quin Laki sanopi/ sen hen sano nijlle iotca Lain alla ouat/ Senpäle/ ette iocainen Suu pite tukittaman/ ia caiken Mailman pite Jumalan edes Vicapään oleman/

3:20 Senteden/ ettei yxiken Liha taidha Lain töiden cautta henen edhessens Wanhurskaxi tulla. Sille ette Lain lepitze waan Synnin tundemus tule.

3:21 Mutta nyt ilman Lain auttamata ombi se Wanhurskaus/ ioca Jumalan edes kelpa/ iulghistettu/ ia Lain ia Prophetain cautta tothistettu.

3:22 Se Jumalan Wanhruskaus (ma mine) ioca tule Jesusen Christusen vskosta/ caikein tyge/ ia caikein päle/ iotca vskouat.

3:23 Sille ettei täle ole ychten eroitusta * He ouat caiki pänes Synniset/ ia ei ole heille misten kerskamista Jumalan edes.

3:24 Ja tuleuat ilman ansiotans Wanhurskaxi henen Armostans/ sen Lunastuxen cautta/ quin ombi Christuses Jesuses/

3:25 Jonga Jumala on asettanut Armonstolixi/ sen Uskon lepitze henen Weresense/ Joille hen sen Wanhurskaudhen/ ioca henen edhesens kelpa/ osottapi/ sijnä/ ette Hen ne Synnit andexianda *

3:26 iotca ienyet olit Jumalan kerssimisen ala/ Ette hen telle aijalla osottais/ sen Wanhurskaudhen ioca henen edhesens kelpa Senpäle/ ette henen ainoan pite Wanhurskan oleman/ ia sen Wanhurskauttaman/ ioca Jesusen Uskosta on.

3:27 Cussa sis ombi nyt sinun Kerskauxes? Se on wlossuliettu. Minge Lain cautta? Töidhen Lain cautta? Ei/ Waan Uskon Lain cautta.

3:28 Nin me sis sen sixi pidhemme/ ette Inhiminen wanhurskaxi tule/ ilman Lain töite/ sulan Uskon cautta.

3:29 Eli ongo Jumala waiwoin Judasten Jumala? Eikö hen mös ole Pacanain Jumala? Ja/ wissiste mös Pacanaidhen Jumala.

3:30 Sille ette yxi ainoa Jumala ombi/ ioca Ymberileickauxen wanhurskaxi teke Uskosta/ ia Esinahan vskon lepitze.

3:31 Quingasta? Teemekö me Lain tyhiexi Uskon lepitze? Pois se Waan me *
kijnitemme Lain.

** Cunnialisemaxi tulis) Daud sanopi/ Sinun ainoan wasta' mine synditein ia pahasti sinu' edeses tein/ Senpäle ette sine waa'hurskas olisit/ sinu' Sanoisas/ ia ylitzewoitat coska sine domittaa' >etc. Se cwlu ninquin syndi pideis tecteme'/ Senpäle ette Jumala wanhurskas olis/ Quin P. Pauali mös tesse osotta. Ja ei quite'ga' nin ole.*

Mutta meiden pite synnit tu'dema' ioista Jumala meite nuctele/ Ette he' nin laisans waaxi ia hurskaxi tu'nustetaisin.

Mutta ylitze teme' tu'demise'/ rijteleuet ne Tecoinpyhet Jumalan ca'sa/ ia ei tachtö heide' töidens anda olla Syndinä/ Ja nin pite Jumala oleman heiden walechtelians/ ia sanoisans domittaman.

Nin nyt P. Pauali tachtö/ ettei ne synnit Jumalata yliste (mutoin olis parambi Syndi tedhä quin hyue) mutta synnin tundemus ylistepi Jumala ia henen Armons.

Nin iuri Jumala tule wanhurskaxi/ ia caiki Inhimiset walechteliäxi/ iotca ei site tunnusta tachtö/ ia ei heiden Epeuskonsa tege Jumalan vsko tyhijäxi.

Sille hen quitengi woittapi ia tule totisexi/ ette hen caiki Synnisexi cwlluttapi.

** He ouat caiki pästens Synniset) se on*

päcappale tesse Lehetuskirias ia coco Ramatus/ ette caiki ouat syndiset/ iotca ei ole Christusen Weren cautta wanhurskautetudh vskosa/ sille käsite täte Texti hyuesti/ ette henesse alaspainetan caiki tekoin ansiot ia kerskaus Töiste/ ninquin P. Pauali tesse sano/ Ja nin sula Jumalan Armo ia cunnia iepi/ iosta me wanhurskaxi ainostans tulema.

IV. Lucu.

4:1 Mlteste me sis sanoma meiden Isen Abrahamin leunehexi Lihan polesta?

4:2 Sen me sanoma/ Jos Abraham on Töidhen cautta Wanhurskaxi tullut/ nin henelle ombi kylle kerskamista/ Waan ei Jumala' edes.

4:3 Mutta mite Ramattu sano? Abraham vskoi Jumalan/ ia se henelle wanhurskaudexi luettijn.

4:4 Mutta sille ioca töte teke/ ei lueta palca Armosta/ waan welghasta.

4:5 Mutta henelle ioca ei Töisse kijniripu/ waan vskopi sen päle/ ioca sen Jumalattoman wanhurskauttapi/ henen Uskonsa luetan henelle/ wanhurskaudhexi.

4:6 Ninquin mös Daud sanopi/ Ette autuahus on ainostans sen Inhimisen/ iolle Jumala tygelukepi wanhurskaudhen/ ilman Töidhen apua/ coska hen sano.

4:7 Autuat ouat ne/ ioinenga wärydhet ouat andexiannetudh/

4:8 Ja ioinenga Synnit peitetyd ouat. Autuas on se Mies iolle Jumala ei ycte' syndi tygeluge.

4:9 Lienekö teme Autuahus waiwoin Ymberileickauxen ylitzetullut/ eli mös ylitze Esinahan? Nimbe me sanoma/ ette Abrahamille oli henen Uskons Wanhurskaudhexi luettu.

4:10 Quinga hen sis henelle tygeluettin?

Coska hen oli Ymberileickaues/ eli Esinahas? Ei Ymberileickaues/ waan Esinahasa.

4:11 Mutta sen Ymberileickaues Merckin hen otti Insigixi ette hen oli wanhurskaxi techty vskon cautea/ ioca henelle oli Esinahasa/ Senpäle/ ette henen piti oleman caikein vskolisten lse/ iotca Esinahasa vskoit/ ette se sama pidheis mös heille Wanhurskaudhexi tygeluettaman.

4:12 Ja tulis mös Ymberileickaues lsexi/ Ei waiwain ninen/ iotca Ymberileickatuista syndynyet ouat/ Mutta mös ninen/ iotca waeldauat sen vskon Jelkije mödhen/ ioca oli meiden lsen Abrahamin Esinahasa.

4:13 Sille ne Lupauxet/ Ette henen piti tuleman Maliman Perilisexi/ ei ole tapachtanut Abrahamille/ ia henen Siemenillens Lain cautta/ Waan vskon wanhurskaudhen cautta.

4:14 Sille/ ios ne/ iotca Laista ouat/ periliset ouat/ Sijtte vsko o'bi turha/ ia se Lupaus ombi huckan tullut.

4:15 Senwooxi ette Laki Wihan yleskihoitta/ Sille cussa ei Laki ole/ ei sielle mös ole Lain ylitzekieumiste.

4:16 Senteden annetan Perimys Uskosta/ Ette sen pite Armosta oleman/ Ja se Lupaus pite olema' wahwana caikille Siemenille/ Ei ninen ainostans/ iotca Laista ouat/ mutta mös ninen/ iotca Abrahamin Uskosta ouat/ ioca on meiden caikein lsen.

4:17 Ninquin kirioitettu on/ Mine asetin sinun monen Pacanain lsexi Jumalan edes/ ionga sine vskonut olet/ Joca ne Coollehet eleuexi teke/ ia cutzupi ne cappalet ioita ei oleca/ ninquin ne olisit.

4:18 Ja hen vskoi sen Toiuon päle/ cussa ei ensingen toiuottapa ollut/ Senpäle ette henen piti oleman monen Pacanain lsen/ Ninquin henelle sanottu oli/ Nin pite sinun

Siemenes oleman.

4:19 Ja ei hen heickonnut vskosa/ eikä mös totellut henen policolutta Rumistansa/ Echke hen io lehes sata aijastaica wanha oli/ Eikä mös Saran policolutta Cochtua.

4:20 Sille ei hen ychten epeilyt Jumalan Lupauxen päle Epeuskon cautta/

4:21 Waan oli wahwa vskosa/ ia a'noi Jumala' sen * Cunnian/ ia oli caikein wissin sen päle/ ette se iota Jumala lupapi/ sen hen mös woipi teuttä.

4:22 Senteden se ombi mös henelle Wanhurskaudexi luettu.

4:23 Nin ei se ole waiwain henen techtens kirioitettu Ette henelle se tyge luettu oli/

4:24 Mutta mös meiden tedhen/ ioille se mös pite tygeluettaman/ Jos me vskoma henen pälens/ ioca meiden HERRAN JESUSEN ylesheretti Coolluista.

4:25 Joca meiden Syndijen tedhen vlosannettu on/ ia meiden wanhurskaudhen tedhen ylesheretetty.

** Cunnian) Joca vskopi Jumalan/ se andapi henelle Cunnian/ ette he' on wanhurskas/ caikiwaldias/ hurskas/ wijsas ia hyue etc.*

Ja nin Usko ylesteutte ne Colmet Ensimeiste kesky/ ia wanhurskautta Inhimiset Jumalan edes/ Ja se on se oikea Jumalan paluelus.

V. Lucu.

5:1 ETte me nyt sis olema wanhurskautetut Uskon cautta/ Nin meille ombi Rauha Jumalan cansa/ meiden HERRAN Jesusen Christusen cautta/

5:2 Jonga lepitze meille mös ombi yxi Tygekieuymys Uskossa tehen Armohon/ ionga siselle me seisoma/ ia kerskama meite' Toiuosta ioca meille ombi sijte

Cunniasta/ quin Jumala meille andapi.
5:3 Mutta ei site ainostansa/ wan me mös
kerskama meitem waiwasa/ Sille me
tiedheme/ Ette waiua saatta kerssimisen/
5:4 Mutta Kersimys saatta coetuxen/
Coetus saatta toiuon/ Mutta toiuo ei se
wilpistele.

5:5 Sille ette se Jumalan Rackaus ombi
wloswonatettu meiden Sydhemihin/ sen
pyhen Hengen cautta ioca meille on
annettu.

5:6 Sille ette mös Christus/ coska me
wiele heicot olima aijan ielken/ ombi
meiden Jumalattoidhen edheste coollut.

5:7 Tuskalla nyt iocu coole sen Oikean
tedhen. Waan iongun Hyuen edest
wskallais lehes iocu coolla.

5:8 Senteden Jumala yliste hene'
Rackauttans meiden cochtan/ ette Christus
ombi meiden edesten coollut/ coska me
wiele Syndiset olima.

5:9 Nin me sis palio enemini henen
cauttans wariela'me wihan edheste/
senwooxi ette me henen Werens Lepitze
wanhurskautetud olema.

5:10 Sille ios me Jumalan cansa olema
souitetut/ henen Poians Coleman lepitze/
coska me wiele henen Wiholisens olima/
Palio enämin me Autuaxi tulema henen
Elemens lepitze/ ette me nyt souitetut
olema.

5:11 Mutta ei waiwoin site/ waan me
kerskama mös meite * Jumalasta/ meiden
HERRAN JEsusen Christusen cautta/ Jonga
lepitze me olema nyt souinon saaneet.

5:12 Senteden/ ninquin ydhen Inhimisen
cautta Syndi on Mailma' tullut/ ia Syndin
lepitze Colema/ ia nin Colema caikein
Inhimiste' ylitze o'bi yldynyt/ senwooxi ette
caiki ouat syndi tehneet.

5:13 Sille ette syndi oli tosin Mailmas/
hama' Lakijn asti. Mutta cussa ei ychten

Laki ole/ ei sielle syndi totella/
5:14 Waan se Colema wallitzi Adamista
hama' Mosesen asti/ heide' ylitze mös/
iotca eiuet ole syndije tehneet/
sencaltaisen Ylitzekeumisen cansa quin
Adam/ ioca ombi sen * Cuua/ quin ielken
tuleua oli.

5:15 MUtta ei se nin ole Lahia' cansa/
quin Synnin. Sille ios mo'da ouat ydhe'
Inhimisen Synnin tedhe' coolleet/ Nin on
palio enemi Jumalan Armo ia Lahia
monelle runsahasta tapachtanut/ Jesusen
Christusen cautta/ ioca se ainoa Inhiminen
armosa oli.

5:16 Ja ei ole se Lahia ainostans ydhen *
Synnin ylitze/ Nin quin caikein Cadotus on
tullut ydhen Syndisen ydhen synnin tedhen.
Sille ette Domio on wlostullut ydheste
Synniste cadhotuxexi/ Mutta se Lahia/ hen
mös auttapi monesta synniste
Wanhurskautehen.

5:17 Sille ios Colema ombi ydhen synnin
tedhen wallinut/ sen ydhen cautta/ Palio
enemin ne iotca sauat Armon ia Lahian
teuttemisen Wanhurskaudhexi pite
wallitzeman Elemese ydhen Jesusen
Christusen cautta.

5:18 Sille/ ninquin ydhen Inhimisen synnin
tedhen Cadhotus on ylitze caikein
Inhimisten tullut/ Nin ombi mös ydhen
wanhurskaudhen cautta/ se Elemen
wanhurskaus caikein Inhimisten ylitze tullut.

5:19 Sille ninquin ydhen Inhimisen
cwlemattudhen tedhen/ monda ouat
Syndisexi tulleet/ Nin mös monda tuleuat
ydhen cwliaisudhen tedhen wanhurskaxi.

5:20 MUtta Laki ombi mös tehen
siselletullut/ Senpäle ette Syndi
wekeuemexi tulis/ Mutta cussa Syndi on
wekeue/ Sielle ombi quitengin Armo palio
wekeuemexi tullut/

5:21 Sen päle/ ette ninquin Syndi ombi

wallinut Coleman polen/ Nin mös Armon pite wallitzeman wanhurskaudhen lepitze ijancaikisehen Eelemehen/ Jesusen Christusen cautta.

** Jumalasta) Ette Jumala meiden oma ombi/ ia me olema henen Omansa/ ia Hywuydhet ouat meile ychteitzet heneste/ ia henen cansans caikessa Edeskatzomisesa.*

** Cuua) Ninquin Adam meite/ henen Synnillens/ ilman meiden rioxita/ ombi cadhottanut/ Nin mös Christus on henen Wanhurskaudhellans/ ilman meiden Ansiota/ meite wapachtanut.*

** Ydhen synnin) Tesse hen puhupi Perisynniste/ ioca on tullut Adamin cwlemattudhesta.*

Josta caiki mite meisse on/ se on syndi.

VI Lucu.

6:1 Mlteste me sis tehe' sanoma? Pitekö meide' wiele Synnise olema'/ senpäle ette se Armo site wekeuemi olis?

6:2 Pois se. Quingasta meiden wiele pideis Synnis elemen/ iosta me poiskoolleet olema?

6:3 Eikö te tiedhä Rackat Weliet/ Ette caiki iotca castetut olema Christusesa Jesusesa/ me olema Castetut * henen Colemahansa?

6:4 Nin me olema sis henen cansans haudhatut casten cautta colemahan/ Senpäle/ ette ninquin Christus ombi coolluista ylesheretetty Isen Cunnian cautta/ Nin mös meiden pite waeldaman/ ydhes wdhesa Elemese.

6:5 Sille ios me ynne henen cansans kijniijstutetut olema ydhen caltaiseen Colemahan/ Nin me mös tulema Ylesnousemisesa ydhen caltaisexi/

6:6 Tieten/ ette meiden Wanha Inhiminen on henen cansans ristinnaulittu/ Senpäle/ ette se Syndinen Rumis pite turmeldaman/ ettei me testedes pidhe syndi palueleman.

6:7 Sille ette se quin Coollut on/ hen ombi synniste wanhurskautettu.

6:8 Mutta ios me coolleet olema Christusen cansa/ nin me Uskoma/ ette meiden mös pite elemen henen cansansa/

6:9 Ja tiedheme/ ette Christus ioca nijste Coolleista ylesheretetty on/ ei hen sillen coole/ ei se Colema saa testedes hene' ylitzens walta.

6:10 Sille se quin he' coollut on/ sen he' syndijn cooli wihdhoin/ waa' se quin hen elepi/ sen hen Jumalan elepi.

6:11 Nin mös te/ sixi te teidhen itzenne pitekä/ ette te oletta Syndihin coolleet/ mutta elette Jumalaan Christusen Jesusen meiden HERRAN cautta.

6:12 Nin elkete nyt laskeco Syndi wallitzeman teiden coleuaisesa Rumisanna/ nin ette te hende cwletta henen Himoinsa ielkeen.

6:13 Ja elkete andaco teiden Jesenitenna Synnin Odhaxi wärytehen/ Mutta andaca itze teiten Jumalalle ninquin ne/ iotca Colluista ouat wirghonneet/ ia teiden Jesenet/ Jumalalle wa'hurskaudhe' Odhaxi.

6:14 Sille ettei Syndi pidhe teiden ylitzen walitzema'/ Se'woxi ettei te ole Lain alla Waan Armon alla.

6:15 Quingasta sis? Pitekö meiden Syndi tekemen/ Ettei me ole Lain alla/ Waan Armon alla? Pois se.

6:16 Ettekö te tiedhä/ ette iolle te annatte teiden itzenne palueliaksi cwlemahan/ sen Palueliat te oletta/ io'ga te oletta cwliaiset/ Taicka synnin/ coleman polehe'/ eli Cwliaisude' Wanhurskaudhe' polen?

6:17 Mutta Jumalan olcon kijtos/ Ette te

olitta Synnin palueliat/ Mutta nyt oletta sydhemeste' cwliaiset/ sen opin Esicuuasa/ iohonga te oletta wedhetud. 6:18 Mutta nyt ette te oletta wapadhetud synniste/ nin te oletta Wanhurskaudhen palueliaxi tulleet. 6:19 Mine puhun neiste Inhimisten taualla/ teiden Lihalsisen heickoudhe' tedhen. Ninquin te oletta andanut teiden Jesenet Sastaisutta ia Wärytte paluelemaan ydheste Wärydesta nin toisehen/ Nin andacat mös nyt teiden Jesenet Wanhurskaudhen palueluxeen/ ette ne tulisit Pyhexi. 6:20 Sille coska te olitta Synnin palueliat/ nin te olitta wapaat Wanhurskaudhesta. 6:21 Mite hedhelme teille silloin sijte oli/ Joista te nyt häpiette? Sille ette sencaltaisten loppu ombi Coolema. 6:22 Mutta ette te nyt oletta wapadhetud synniste/ ia Jumalan palueliaxi tulluet ombi teille teiden Hedhelme/ ette te pyhexi tuletta/ Mutta sen Lopuxi/ se ijancaikinen Eleme. 6:23 Sille ette Colema ombi Syndin palca. Mutta Jumalan Lahia ombi se ijancaikinen Eleme/ Jesuses Christuses meiden HERRASA.

** Henen Colemahansa) Ette mökin (ninquin hen) coole'ma.*

Sille emme me caikeni tyynni coole synniste/ ennenquin Liha coole Rumilisesta.

** Himo'sa ielken) Merkitze ette pyhille Inhimisille ombi wiele pahat Himot lihassa/ ioita eiuet he noudha eike teuttä.*

VII Lucu.

7:1 Elkö te tiedhe/ rackat weliet (Sille mine puhu' Lain taitauain tyge) Ette Laki

se wallitzepi Inhimisen ylitze/ nincauuan quin hen ele?

7:2 Sille yxi waimo ioca Miehen hallusa ombi/ nincauuan quin Mies ele/ hen on henehen sidhottu Lain cansa. Mutta ios Mies coole/ nin se on wapah sijte Miehen Laista.

7:3 Waan ios hen toisehe' Mieheen secaunde/ henen Miehense eleise/ nin hen Hooraxi cutzutan. Mutta ios Mies coolepi/ nin he' on wapah Laista/ ettei hen Hooraxi ole/ ios hen secaunde toisehen Miehen.

7:4 Nin oletta Te mös/ minun Welieni * Laista coletetudh/ Christusen Rumin cautta/ ette teiden pite secaundeman toisehe'/ nimitten sihen/ ioca Coolleista on Ylesnosnut/ senpäle/ ette me Jumalalle Hedhelmeitzisim.

7:5 Sille coska me olima Lihassa/ nin ne synniset Himot (iotca Lain cautta heide's yleskihoitit) olit wekeuet meiden Jesenise/ Colemalle hedhelmeitzemen.

7:6 Mutta nyt me olema wapadhetud Laista/ ia heneste poiskoolluet/ ioca meite fangina piti/ Nin ette meiden pite paluelema'/ Henge' wdesa menossa/ ia ei sijnä wa'has Bockstauin menossa.

7:7 Miteste me sis sanoma? Onggo Laki syndi? Pois se. Mutta em mine mwtoin syndi tundisi/ quin Lain cautta. Sille em mine olisi Himosta miten tienyt/ ellei Laki olisi sanonut Ele himoitze.

7:8 Mutta nin otti syndi Tilan Keskyste/ ia yleskihoitti minussa caikinaisen Himon/ Sille ette ilman Laita oli Syndi coollut/ Mutta mine elin muinen ilman Laita.

7:9 Cosca sis Kesky tuli/ nin Syndi taas wircosi/ Ja mine coolin.

7:10 Ja nin leuttihin/ ette se Kesky quin minulle oli Elemexi lootu/ se minun saati Colemahan.

7:11 Sille ette Syndi otti tilan Keskyste/ ia petti minun/ ia sille samalla Keskylle hen minu' tappoi.

7:12 Se Laki ombi quitengi itzestens pyhe/ ia se Kesky ombi pyhe/ oikia ia hyue.

7:13 Ongo sis se/ quin Hyue on/ minulle Colemaxi tullut? Pois se. Mutta senpäle/ ette Synnin piteis nächtemen/ quinga hen Syndi olis/ ombi hen minulle sen Hyuen cautta Coleman synnyttenyt/ Senpäle ette Synnin pideis ylitze mären Synnixa tuleman/ Kesky cautta.

7:14 ille me tiedheme/ ette Laki on Hengellinen/ Waan mine olen Lihalinen/ Synnin ala myyty.

7:15 Sille em mine tiedhä/ mite mine * teen/ Senteden ettei mine tee/ mite mine tahdhon/ waan site quin mine wihan/ sen mine teen.

7:16 Mutta ios mine site teen/ iota em mine tachtu/ nin mine olen sosionut Lain cansa/ ette hen on Hyue.

7:17 Nin em mine nyt site sama tee/ waan se Syndi/ ioca minussa asupi.

7:18 Sille mine tiedhen/ ette minussa/ se on/ minun Lihassani/ ei miten hyue asu. Kulle minulla ombi Tachtu/ Waan teutte Hyue/ em mine site leudhä.

7:19 Sille ette se Hyue/ iota mine tahdho' em mine site tee/ waan site paha/ iota em mine tahdho/ site mine teen.

7:20 Mutta ios mine sen teen/ iota em mine tachtu/ nin em mine site sama tee/ waan se Syndi/ ioca minussa asupi.

7:21 Nin mine nyt leudhen itzelleni ydhen Lain/ ioca tachtu tehdhä site/ quin Hyue on/ ette minussa Pahuus kijnihippu/

7:22 Sille minulla ombi Halu Jumalan Lakijn/ sen * sisellisen Inhimisen polesta.

7:23 Mutta mine näen ydhen toisen Lain minun Jeseniseni/ ioca sotipi minun Mieleni Lakia wasta/ ia ottapi minun

Fangixi sijnä Synnin Laissa/ ioca ombi minun Jeseniseni.

7:24 Mine wihileinen Inhiminen/ cuca minun pästepi teste Coleman Rumista?

7:25 Mine kijten Jumalata Jesusen Christusen cautta meiden HERRAN. Nin mine nyt itze paluele' Jumalan Lakia mielelleni/ Mutta Lihan cansa sen synnin Lakia.

** Laista) se wanha Inhiminen pitepi Omantunnon syndin cansa Orianans/ ninquin Mies waimonsa. Mutta coska se wanha Inhimine'/ quin on Syndi/ coolepi Armon cautta/ nin Omatundo tulepi Synniste wapaaxi/ nin/ ettei Lakican sillen taidha yleskihoitta Omantunnon päle candaman.*

** Teen) Tekeminen/ ei cutzutta tesse iocu Lain töte teuttä/ waan ne himot tuta/ ette he kihoittauat heitens/ Mutta laki teutteminen/ se on/ ilman paha sisu ia himo elemen sangen puchtaasta/ Joca ei tapadhu tesse nykyses Elemese.*

** Sisellisen) Sisellinen Inhiminen cutzuttan tesse se Hengi/ quin Armosta ombi syndynyt/ ia pyhisse Inhimisis sotipi site wlcoista Inhimiste wastaan/ ioca ombi toimi/ iercki/ taito/ mieli/ ia caiki mwdh/ mite Inhimises ombi loonnosta/ Sille ne caiki ouat Synnille riuatudh.*

VIII. Lucu.

8:1 Nln ei ole miten * cadhottapa nijlle/ iotca Christuses Jesusesa ouat kijnitatudh/ ne/ iotca ei waella Lihan ielken/ waan Hengen ielken.

8:2 Sille ette Hengen Laki/ ioca eleuexi tekepi Christusesa Jesusesa/ se ombi minun wapachtanut synnin ia coleman Laista.

8:3 Sille se quin ei Laki tainut matkan saatta (Senwoxi ette hen Liha' cautta oli heickoxi tullut) sen Jumala teki/ ia lehetti henen Poiansa sen synnisen Lihan hahmosa/ ia poisdomitzi synnin Lihassa/ Synnin cautta.

8:4 Senpäle/ ette se Wanhurskaus/ ionga Laki watipi/ meisse teutetyxi tulis/ Quin ei nyt sillen Liha' ielkin waellamma/ waan Hengen ielken.

8:5 Sille/ ne/ iotca Lihalliset ouat/ totteleuat nijte Lihalisia/ Mutta ne/ iotca Hengelistet ouat/ totteleuat nijte Hengelisia.

8:6 Sille ette Lihan Halu/ ombi colema ia Hengen Halu/ se ombi Eleme ia rauha.

8:7 Senteden ette Lihan Halu ombi yxi Wihaus Jumalan vastaan/ Senwoxi ettei se ole Jumalan Lain cwliainen/ eipe hen semmengen site woi.

8:8 Mutta iotca Lihalliset ouat/ ei ne taidha olla Jumalan otoliset.

8:9 Waan ette te ole Lihalliset/ mutta Hengelistet/ Jos mwtoin Jumalan Hengi teisse asupi. Mutta iolla ei ole Christusen Hengi/ ei se ole henen omansa.

8:10 Mutta ios sis Christus onmbi teisse/ Nin Rumis tosin on coollut synnin tedhen/ Mutta Hengi ombi Eleme/ sen Wanhurskaudhen tedhen.

8:11 Jos nyt sen Hengi/ ioca Jesusen ylesheretti Coolluista/ asupi teisse/ Nin mös se sama/ ioca Christusen ylesheretti Coolluista/ pite teiden coleuaisen Rumijn eleuexi tekeme'/ se' synn tedhe'/ ette hene' He'gens teisse asupi.

8:12 Nin olema me nyt (rackat Weliet) Welcapääd/ ei Lihan ette meiden pite Lihan ielkin elemen.

8:13 Sille ios te elette Lihan ielken/ nin te coletta Mutta ios te coletatte Lihan sisun/ Hengen cautta/ nin teiden pite elemen.

8:14 Sille ette caiki ne/ iotca Jumalan

Hengelle waikutetaan/ ne ouat Jumalan lapset.

8:15 Sille ette te ole saaneet Oriudhen Henge/ ette teiden pidheis wiele pelkemen. Mutta te oletta saaneet wloswalittudhen Lasten Hengen/ Jonga cautta me hwdhama/ Abba rakas Ise.

8:16 Se sama Hengi todistapi meiden Hengellen/ ette me olema Jumalan Lapset.

8:17 Jos me olema Lapset/ nin me olema mös Periliset/ nimiten/ Jumalan Periliset/ ia Christusen cansaperiliset. Jos me mutoin ynne kerssime/ Senpäle ette me mös henen cansans Cunniahhan tulisima.

8:18 Sille ette sixi mine sen pidhen/ Ette temen nykyisen Aijan waiuat/ eiuet ole sen Cunnian keluoliset/ ioca meiden cochtaan pite ilmoitettaman.

8:19 Sille se ikeue loondocappalein odhotus odhottapi sen Jumalan Lasten ilmoituxen pereste.

8:20 Senwoxi ette Loondocappaleet/ ouat Turmeluxen alaheitetudh/ heiden tachtains vastaan/ Waan hene' tehdhens/ ioca ne ombi alaheittenyt ydhen toiuon päle.

8:21 Sille ette Loondocappalet pite mös wapaxi tuleman sijte turmeludhen Oriudesta/ sihen Jumalan Lasten Cunnialisen wapautehen.

8:22 Sille me tiedheme/ ette iocainen Loondocappale/ hocapi ia ikeueitze tehenasti meiden cansan.

8:23 Mutta ei waiwain ne/ Waan mös me itze/ ioilla ombi Hengen wdhistos/ hocamma mös itzelleme/ sen Lapsudhen ielken/ ia odhotamma meiden Rumijn Lunastusta.

8:24 Sille kyllle me olema wapadhetut/ Wan se ombi Toiuossa. Mutta ios Toiuo näkypi/ ei hen ole toiuo/ Sille quinga iocu site taita toiuoa ionga hen näke?

8:25 Mutta ios me site toiuoma/ iota

emme me näe/ Nin me site odhotamma kersimisen cansa.

8:26 Samalmoto mös Hengi autta meiden heickoutta. Sille eipe me tiedhe/ mite meiden pite rucoleman/ ninquin tulis/ Waan itze Hengi manapi hyue meiden edesten/ sanomattomilla Hocauxila.

8:27 Mutta se/ ioca sydhemen catzopi/ hen tiete mite Henge' mieles ombi/ Sille ette hen manapi pyhein edeste Jumalan mielisudhen ielkin.

8:28 Mutta me tiedhemme ette ninen iotca Jumalata racastauat/ caiki cappalet parahin auttauat/ nimitten nijlle iotca Aightouxen ielken cutzutut ouat.

8:29 Sille iotca hen on edeskatzonut/ ne hen ombi edessätenyt/ ette heiden pite oleman henen Poians Cuuan caltaiset/ Senpäle ette henen pite oleman se Esicoinen monein Weliein keskene.

8:30 Mutta iotca he' on edessänyt/ ne hen ombi mös cutzunut. Ja ne iotca he' on cutzunut/ ne he' o'bi mös Wa'hurskauttanut. Mutta iotca he' wanhurskautti/ ne hen o'bi mös cunnialisexi tehnyt.

8:31 Miteste me sis tehen sanoma? Ette Jumala ombi meide' edesten/ Cuca woi meiden wastan olla?

8:32 Joca ei mös ole henen oma Poicans armachtanut/ Waan on wlosandanut henen meiden caikein edeste/ Quingasta ei hen mös andaisi meille caikia henen cansansa?

8:33 Cuca tachtu ninen Jumalan wloswalittudhen päle canda? Jumala ombi se/ ioca wanhurskautta.

8:34 Cuca o'bi se ioca tachtu cadotta? Christus on se/ ioca collut on. Ja palio ene'bi/ Hen ombi mös ylesheretetty/ Joca mös o'bi Jumalan oikealla Kädelle/ ia manapi hyue meiden edeste'.

8:35 Cuca tachtu meite eroitta Jumalan

Rackaudhesta? waiuaco eli adhistos/ eli wainous? eli nelke? eli alastus? eli häte? eli miecka?

8:36 Ninquin kirioitettu ombi/ Sinun tedes me coletetame yli peiue/ Me pidetem ninquin Teuraxi techteuet La'baat.

8:37 Mutta nijsse caikissa me ylitzewoitamme/ henen cauttans/ ioca meite racastanut on.

8:38 Sille ette mine olen wissi sen päle/ Ette eikä Colema/ taicka Eleme/ Eikä Engelit taicka Esiuallat/ eli wäkewuydhet/ eikä nykyset taicka tuleuaiset/ eikä corckius eli syueys/ eikä iocu mw Loondocappale/ woi meite eroitta Jumalan rackaudhesta/ ioca ombi Christusesa Jesusesa meiden HErrasa.

Cadhottapa) waicka syndi wiele Lihassa kiuckuitze/ nin ei hen quitengan taidha cadhotta Inhimiste/ Senteden ette Hengi ombi wanhurskas ia sotipi site wastan. Mutta cussa ei se Hengi ole/ sijnä Laki Lihan cautta heicoxi tule/ ia ylitzekieudhen. Nin ette se on mahdotoin/ ette Laki sen Inhimisen taita autta/ mutta waan syndihin ia Colemahan. Senteden Jumala lehetti Poiansa/ ia sälytti henen pälens/ meiden synnit/ ia nin auitti meite Laki teuttemen/ henen Hengens cautta.

IX Lucu.

9:1 TOtudhen mine sanon Christusesa/ ia en Walechtele/ Quin minun Omatundon minulle todhista Pyhesse Hengese/

9:2 Ette minulla ombi swri mureh/ ia alinomainen kipu Sydhemeseni.

9:3 Sille mine olen itze pyynyt minuani kirotxi tulla Christuselda/ minun Welieini teden/ iotca ouat minun Langoni Lihan cautta/

9:4 iotca ouat Israelitit/ ioinenga ombi Lapsuus ia Cunnia/ ia Lijttot/ ia Lain sädhyt/ ia se Jumalanpaluelus/ ia ne Lupauxet/
9:5 ioinenga mös ne lset ouat/ ioista Christus ombi syndynyt Lihan polesta/ Joca ombi Jumala caikein ylitze/ ylistettu ijancaikisesta/ Amen.
9:6 Mutta em mine neite puhu/ ette Jumalan Sana senteden on huckunut. Sille ei ne ole caiki Israelitit/ iotca Israelista ouat/
9:7 eike mös ne caiki poiat ole quin ouat Abrahamin Siemen. Waan Isaachisa pite cutzutaman sinulle Siemen.
9:8 Se on/ Ei ne Jumalan Lapset ole/ iotca Lihan cautta Lapset ouat/ Mutta ne/ iotca Lupauxen polesta Lapset ouat/ ne Siemenexi luetan.
9:9 Sille ette teme ombi Lupauxen sana/ quin hen puhu/ Telle aijalla minun pite tuleman/ ia Saralla pite Poian oleman.
9:10 Mutta ei se ainostans nin heille tapachtanut/ waan mös Rebecca widhoin sighitti Isaachist meiden lseste.
9:11 Sille io ennen Lasten syndymetä/ coska ei he wiele miten hyue eikä paha tehneet/ Senpäle ette Jumalan Aighotus pideis seisoman/ wloswalitzemisen ielken/
9:12 Ei Töödhen ansiosta/ waan sen Cutzuian Armosta/ nein henelle sanottin.
9:13 Se swrembi pite palueleman site wehembete/ Ninquin kirioitettu on/ Jacob mine racastin/ mutta Esau mine wihasin.
9:14 Miteste sis me tehen sanoma? Ongo sis Jumala wärä? Pois se.
9:15 Sille hen sano Moseselle. Jonga mine olen Armolinen/ sen mine olen armolinen/ Ja ketä mine armaitzen/ sen ylitze mine armaitzen.
9:16 Nin ei se nyt seiso iongun tahdhosa eli Jooxusa/ waan Jumalan

armaitzemisesa.
9:17 Sille ette Ramattu sanopi Pharaonin tyge/ iuri sitewarten mine olen sinun ylesherettenyt/ ette minun pite sinun päles minun Wäkeni osottaman/ Senpäle/ ette minun Nimen pite caikesa Mailmasa iulghistettaman.
9:18 Nin hen nyt armacta/ ketä hen tachtu/ Ja padhutta kenen hen tachtu.
9:19 Nin sine mahdhat sano minulle. Mixi hen sis meite nuchtele? Cuca taita henen Tachtons watan seiso? O Inhimis parca/ Cuca sine olet ettes tahdhot Jumalan cansa ridhelle?
9:20 Sanoco mös iocu Teco henen Tekiellense/ Mixis minun sencaltaisexi tehnyt olet?
9:21 Eikö Sauenwalaijalla ole walda/ ydhesta pystyste tehdhä/ yxi Astia cunniaxi/ ia sen toisen häpijexi?
9:22 Senteden/ ios Jumala tachtu wihans osotta/ ia woima's ilmoitta/ Ombi hen swren Kerssimisen cansa kerssinyt henen Wihans Astiat/ iotca walmistetut ouat cadhotuxehen/ Senpäle
9:23 ette henen piti tietteuexi tekemen henen Cunnians rickaudhen/ ylitze henen Laupiudhensa Astiain/ iotca hen Cunniaxi ombi walmistanut.
9:24 Jotca hen mös cutzunut on/ nimiten meite/ Ei ainostans Juttaista/ wan mös Pacanoista.
9:25 Ninquin hen mös sanopi Osean cautta/ Mine tadhon sen cutzua minun Canssaxeni/ ioca ei minun Canssan ollut. Ja minun Rackaxeni/ ioca ei minun Rackan ollut.
9:26 Ja sen pite tapachtaman/ Ette sielle/ cussa heille sanottu oli/ Eipe te ole minun Canssan/ Sijne he pite cutzutaman Eleuen Jumalan Lapsixi.
9:27 Mutta Esaias hwta Israelin edes/ ios

Israelin Lasten lucu nin olis/ quin sanda meresse/ Nin quitengin ne techteet autuaxi tuleuat.

9:28 Sille ette yxi Hätemys ia Häuitos pite tapactaman/ ia quitengin se kiendy wanhurskaudhexi. Sille ette itze HERRA pite sen Häuitoxen Maan päle * hiltzemen.

9:29 Ja ninquin Esaias ennen sanoï/ Ellei HERRA Zebaoth olis meille iettenyt Sieme'de/ nin me olisima olluet quin Sodoma ia sencaltaiset quin Gomorra.

9:30 Miteste me sis tehen sanoma? Sen me sanoma/ Ette Pacanat/ iotca ei ole wanhurskaudhen ielken seisonet/ ne ouat wanhurskaudhen saaneet/ Mutta mine sanon sijte wanhurskaudhesta ioca vskosta tulepi.

9:31 Mutta Israel/ ioca on wanhurskaudhen Lain ielken seisonut/ ia ei ole saanut wanhurskaudhen Lakija.

9:32 Minge tedhen? Senteden ettei he site vskosta/ mutta ninquin Lain töiste etzit. Sille he ouat louckaneet itzens sen Caadhekiuen päle/

9:33 Ninquin kirioitettu ombi. Catzos/ mine pane' Zionijn ydhen caadhekiuen/ ia ydhen pahoituxen Callion/ Ja ioca hene' pälens vskopi/ ei henen pidhe häueistemen.

** hiltzemen) waicka se sure'bi osa langepi/ ette he tuleuat vskottomaxi nin ei hen quitenga' caikia tadho nin anda langeta/ Waan tehelle pite ne Techteet/ ia ninen cautta hen site runsaman vlosleuitte henen Sanansa ia Armonsa/ ionga cautta he Wanhurskaxi ia pyhexi tuleuat.*

X. Lucu.

10:1 RAckat Weliet/ minun Sydhemeni halu/ ia rucous ombi Jumalan tyge

Israelin edeste/ ette he tulisit autuaxi.

10:2 Sille mine a'nan heille todhistuxen/ ette heille ombi achkerus Jumalan pole'/ Mutta tyhmydhen cansa.

10:3 Sille ettei he ymmerdhe site Wanhurskautta ioca Jumalan edes kelpa/ waan etziuet oma Wanhurskauttans ylesoijenda/ ia nin ei he ole sen Wanhurskaudhen alamaiset/ ioca Jumalan edes kelpa.

10:4 Sille ette Christus ombi Lain Loppu/ Joca henen pälens vskopi/ se ombi wanhurskas.

10:5 Moses kulle kirioita sijte Wanhurskaudhesta ioca Laista tule/ Ette ioca Inhiminen sen teke/ henen pite * sijnä elemen.

10:6 Mutta se Wanhurskaus ioca Uskosta ombi/ sanopi nein/ Ele sano Sydhemeses Cuca tachtu * Ylesastu Taiuasen?

10:7 (Se on/ Christusta tenne alashakia) Eli cuca tachtu alasastu Sywuytehen?(Se on/ Christusta coolleista iellenshakia)

10:8 Waan mite Ramattu sanopi? Se sana o'bi sinu' iwri tykenes/ nimiten/ sinu' Suusas ia sinun Sydhemeses. Teme on se Sana vskosta/ ionga me sarnama.

10:9 Sille ios sine tunnustat sinun Suullas Jesusen/ Ette HEN on se HERRA/ ia vskot sinun Sydhemeses/ ette Jumala on HENEN Coolluista ylesherettenyt/ nin sine autuaxi tulet.

10:10 Sille ette Sydhemen vskolla me Wanhurskaxi tulema/ Ja Suun tunnustoxella/ me autuaxi tulema.

10:11 Sille ette Ramattu sanopi/ Ette Jocainen quin henen pälens vskopi/ ei hen häpijen tule.

10:12 Ei ole ychten eroitusta Judasten ia Grekein welille/ Sille ette yxi HERRA on caikein ylitze/ ricas caikein cochtan iotca hende auxenshwtauat.

10:13 Sille ette Jocainen quin HERRAN
Nime auxenshwtaapi/ henen pite autuaxi
tuleman.

10:14 Mutta quinga he site
auxenshwtauat/ ionga päle ei he
vskoneet? Ja quinga sis he sen vskouat/
iosta he ei ole cwlleet?

10:15 Mutta quinga he cwleuat ilma'
Sarnaijata? Ja quinga he sarnauat/ ellei
he lehetete? Ninquin kirioitettu on/ O
quinga suloiset ouat ninen Jalghat/ iotca
Rauha' iulghistauat/ ne quin Hyue
iulgistauat.

10:16 Mutta ei he ole caiki Euangeliumin
cwliaiset/ Sille ette Isaias sanopi/ HERRA/
Cuca Uskopi meiden sarnan?

10:17 Nin tule sis vsko sarnasta/ Mutta
sarna Jumalan Sanan cautta.

10:18 Mutta mine sanon/ Eikö he site ole
cwlleet? Heiden änense tosin ombi
wloslechtenyt caikehe' Mailman/ Ja heiden
sanansa Mailman äriijn.

10:19 Waan mine sanon/ Eikö Israel ole
site saanut tietä? Se ensimeinen Moses
sanopi/ Mine tahdhon teite yllytte
Cateutehen sen Canssan cautta ioca ei
ole minun Canssan/ ia ydhe' tyhmen
canssan cautta mine tahdhon teite
Herssyttelle.

10:20 Mutta temen ielken mös Esaias
iulkepi/ ia sanopi/ Mine olen leutty nijlde
iotca ei minua etzineet/ ia olen ilmaunnut
nijllen iotca ei minua kysyneet.

10:21 Mutta Israelin tyge hen sano/ Coco
peiuen mine olen wlosiijendanut minun
käteni/ sen wskomattoman ia cangian
Canssan tyge.

** Ylesastu) se quin ei Usko/ ette Christus
ombi coollut ia ylesnosnut/ meite synniste
wanhurskaxi tekemen/ Hen sanopi
Sydhemesense/ cuca ombj ylesastunut*

*Taiuasen/ ia alasmennyt Sywuytehen?
Neite ne sanouat/ iotca Töillens tachtouat
wanhurskaxi tulla/ ia ei Uskolla.
Waicka he sen suullansa nin mös
sanouat/ mutta ei sydhemellens.
Enphasis est in verbo/ ei Sydhemellens.*

XI Lucu.

11:1 Nln mine nyt sanon/ Ongon sis
Jumala Canssansa poishylienyt? Pois se.
Sille ette mineki mös olen yxi Israeliti/
Abrahamin Siemeniste/ Ja Ben Jamin
sughusta.

11:2 Ei ole Jumala poisheittehenyt henen
Canssans/ ionga hen ennen on *
edeskatzonut. Taicka eikö te tiedhä/ mite
Ramattu Eliasta sanopi? Quinga hen
Jumalan eten kieupi Israelin wastan/ ia
sano/

11:3 HERRA/ He ouat tappaneet sinun
Prophetas/ ia sinun Altaris cukistaneet/ ia
mine olen waan yxinen ienyty/ ia he
weijuuet minun Hengeni ielken.

11:4 Mutta mite se Jumalan wastaus sano
henelle? Mine olen iettenyt itzelleni
seitzemen Tuhatta Mieste/ iotca ei ole
taiwuttaneet poluiansa Baalin edesse.

11:5 Nin ombi mös tapachtanut nyt telle
aijalla/ neinen Tächtexi ienyten cansa/
sen Armon wloswalitzemisen ielken.

11:6 Mutta ios se nyt on Armosta/ nin ei
se ole Töidhen ansiosta/ Eipe Armo
mwtoin Armo olisi. Mutta ios se on
Töidhen ansiosta/ nin ei se sillen Armo
ole/ Mwtoin eipe ansio olisi ansio.

11:7 Quingasta se sis ombi? Jota Israel
etzipi/ site ei hen saa/ Mutta se
wloswalitus sen saapi. Ja ne mwdh ouat
soghastetut/

11:8 ninquin kirioitettu on/ Jumala on
andanut heille ydhen Haikia'Henge'/ Silmet

ettei heiden näkeme' pide/ ia Coruat ettei heiden pide cwleman/ haman tehen peiuen asti.

11:9 Sille Daudid sanopi/ Anna heiden Peutense tulla Paulaxi ia Temmatuxexi/ ia Pahannoxexi/ ia heille Costoxi.

11:10 Soghaise heiden Silmense/ ettei he näkisi/ ia taiwuta aina heiden Selkense.

11:11 Nin mine nyt sanon/ Ouatko he senteden heidens louckaneet/ ette heiden pideis langeman? Pois se. Waan heiden Langemisesta tapachtui Pacanoille

Terueys/ Senpäle/ ette henen piti sillä heite cateutehen yllyttemen.

11:12 Mutta ios nyt heidhen la'gemisens ombi Mailman Rickaus/ ia heidhe' Wehenoxensa o'bi Pacanain rickaus/ Quinga palio enämin coska heiden Lucunsa teutetyxi tulis?

11:13 Teille pacanoille mine puhun/ Senwoxi ette mine olen Pacanain Apostoli/ nin mine ylisten minun Wircani/

11:14 Jos mine taidhaisin iollaki modalla nijte iotca minun Lihan ouat cateutehen yllytte/ ia heiste mwtomat autuaxi saattaisin.

11:15 Sille ios heiden * poisheittemus ombi Mailman souindo/ Miteste heiden ylesottamus mwta olis/ quin Eleme otetaisin nijste Coolluista?

11:16 Jos Alkeet ouat pyhet/ nin ombi mös coco Taikina pyhe. Ja ios iwri ombi pyhe/ Nin ouat mös Oxat pyhet.

11:17 Mutta ios nyt mwtomat Oxista ouat murtuneet/ Ja sine coskas olit yxi Metze Oliupw/ olet nijhin ielle's istutettu/ ia olet osalisexi tullut sijte Jwresta/ ia sijte Oliopuun höistösta/ Nin ele sinuas kerska Oxi vastaan.

11:18 Mutta ios sine itzes kerskat heite vastaan/ Nin sinun pite tietemen/ Ettei sine site Jwrta canna/ waan se Jwri

candapi sinun.

11:19 Nin sine sanot/ Ne Oxat ouat murtuneet/ ette minun piti sijhen iellens istutettaman.

11:20 Se on oikein sanottu/ He ouat murtuneet/ heiden epeuskonsa tedhen/ Mutta sine seisot vskon cautta. Ele ole reuckije mieleses/ waan pelke.

11:21 Sille ios Jumala ei ole nijte loonolisi Oxia armainut/ catzo site/ ettei hen sinuakan armaitze.

11:22 Senteden catzo nyt tesse Jumalan hywuytte ia Angarutta. Sen Angarudhen nijnen päle/ iotca langesit/ Mutta hywuydhen sinun päles/ Jos sine waan hywuydhes pysyt/ Mutoin sine mös poisleickatan.

11:23 Ja ne iellens istutetaan/ ellei he ole heiden epeuskosansa/ Sille ette kulle Jumala woipi heite iellens istutta.

11:24 Sille ette ios sine olet ydheste loonolisesta Metze Oliupwsta poiskarssittu/ Ja olet ylitze loonnon sihen hyuen Olio puhun istutettu. Quinga palio enämin ne/ iotca loonoliset ouat/ heiden omahan Oliopwhunsa istutetaan?

11:25 Sille em mine tadho teilde (rackat Weliet) peitte täte Salasutta/ senpäle ettei te olisi teisenne coriamieliset/ Senwoxi ette Sokius ombi polittain Israelin cochtan tullut/ Sihenasti ette se Pacanaiden teuttemys siselletulis/

11:26 ia nin caiki Israel wapaaxi tulepi. Nin quin kirioitettu on/ Se tulepi Zionista/ ioca pästepi/ ia poiskiende sen Jumalattoman menon Jacobista.

11:27 Ja teme ombi minun Testame'tin heiden cansans/ coska mine poisotan heiden Synninse.

11:28 Euangeliumin polesta/ mine tosin heite pidhen wiholizsna teiden tedhen/ Mutta wloswalitzemisen polesta mine heite

racastan Iseden tedhen.

11:29 Sille ette Jumalan Lahia ia cutzutus ouat sencaltaiset/ ettei he' heite catua taidha.

11:30 Sille samalmoto quin ei te mös muinen vskoneet Jumala' päle/ Mutta nyt te oletta saneet Laupiudhen/ heiden Epeuskonsa cautta.

11:31 Nin eiuet he nyt ole tachtoneet sen Laupiudhen päle vskalda ioca teiden cochtan ombi tullut/ Ette heillengi mös machtais Laupius cochtan tulla.

11:32 Sille ette Jumala ombi caiki * sulkenut Epeuskon ala. Se' päle ette henen pideis armachtaman caikein päle.

11:33 O site Rickaudhen sywuytte/ seke Jumalan wijsaudhes ette henen tundemisesa/ Quinga sangen tutkimattomat henen Domionsa ouat/ ia kysymettomat henen Tiense.

11:34 Sille cuca ombi HERRAN mielen tundenut? Eli cuca on henen Neuuonandajansa ollut?

11:35 Eli cuca ombi henelle iotaki ennen andanut/ iota henelle piteis iellens maxettaman? Sille ette heneste/ ia henen cauttansa/ ia henesse ouat caiki cappalet/ henelle olcoon Cunnia ijancaikisudhesa. Amen.

** Edeskatzonut) Ei ne caiki ole Jumalan Canssa/ iotca Jumalan Canssaxi cutzutan/ Senteden waicka enin osa poisheiteteisijn/ iotca ei ole edeskatzotut nin quitengin Jumala' Canssa tedhelle iepi nijsse edeskatzotuissa * Poisheittemus) Ninquin Laki ei ole sitewarten sääty/ Ette syndi sen cautta enene/ waan syndi tuta'/ Nin mös Juttat ei ole Pacanoiden paranoxen tedhen langeneet/ Mutta ette he sen cautta härsyteteisijn pacanoita seuraman vskossa.*

Ninquin ennen sanottijn/ Ette Laki on hyue/ ia ombi quitengin yxi tila enembijin Syndijn/ Nin ombi mös wasthanpein Judasten langeus paha/ ia on quitengin tilaxi tullut/ Pacanoiden hyuexi.

** Sulkenut) Teme ombi Pätös ylitze caiken temen/ quin P. Pauali ombi tesse Lehetuskiriasa opettanut/ ette caiki Inhimiset ouat itzestens epeuskoiset/ ia ei Jumalata tottele/ ninquin 14. Ps. kirioitettu on/ ia ninquin iij. cap. ennen sanottu on. Ette caiki ouat Syndi tehnet/ ia eikengen taidha omalla ansiollansa autuaxi tulla/ mutta taruitzeuat ette Jumala armachta heiden pälens.*

XII. Lucu.

12:1 Slitte mine nyt manan teite/ Rackat Weliet/ Jumalan Laupiudhen cautta/ Ette te wlosannaisitta teiden Ruminna Wffrixi/ ioca olis eleue/ pyhe ia Jumalan otolinen/ quin on teiden toimelinen Jumalan palvelus.

12:2 Ja elkette souittaco teiten temen Mailman modhon ielken/ waa' mwttacat teiten/ teiden mielen wdhistoxen cautta/ Senpäle/ ette te mahdaisitta tuta/ mike Jumalan Hyue/ otolinen/ ia teudhelinen tachtu olis.

12:3 Sille mine sanon sen Armon lepitze/ ioca minulle annettu on/ iocaitzelle teiste Ettei yxiken itzestens enembi pitekö quin henen tule pitexense/ Waan piteken cochtolisesta itzestens/ sen ielken quin Jumala cwellengi on wlosiakanut sen Uskon mitan.

12:4 Sille ette samalmoto quin meille ombi ydhes Rumis mo'da Jesende/ mutta caikilla Jesenille ei ole yxineinen Wirca/ Nin olema me nyt monda yxi Rumis Christusesa/

12:5 Mutta keskenemme me olema toinen toisensa Jesenet/

12:6 Ja meille ouat moninaiset Lahiat/ sen Armon ielken ioca meille o'bi annettu. Jos iolla ombi Prophetia/ Nin olcon se vskon cansa * ychteinen.

12:7 Jos iollain iocu Wirca ombi/ Nin ottacan Wirghastans waarin/ Jos iocu * Opetta/ nin piteken Opetuxestans waarin/ Jos iocu manapi/ Nin ottacan Manauxestans waarin.

12:8 Jos iocu andapi/ Nin andaca' yxikertasudhesa. Jos iocu Hallitzepi/ Nin hen sijte mwrehen pitekän. Jos iocu Laupiudhen harioitta/ Nin techken site ilon cansa.

12:9 Rackaus olcoon ilman Wilpite. Wihatcat site Paha/ Kijnirippucata sine Hyuesse.

12:10 Se Welielinen Rackaus olcoon sydhemelinen teiden keskenen. Ennetteken toinen toisensa Cunniata tekemen.

12:11 Elkette Hitaat olgho/ teiden teghoisanna. Olca palauat Hengese. Souittaca teiten aijan ielken.

12:12 Olca toiuosa iloiset. Kärssiueiset mwrehesa. Olca alati rucouxisa.

12:13 Jacakat teiden oman Pyhein tarpehexi. Kernasta hoonesen ottacat. Hyuesti puhucat teiden Wainolisista.

12:14 Siughnatcat (ma mine) ia elkette sadhattelco.

12:15 Iloitca ilolisten cansa/ ia idkeke ninen Idkeueisten cansa.

12:16 Olcatta keskenen yximielisit. Elkette seisoco corckian menon ielken/ waan piteket teiden ninen Alimaisten caltaiszna.

12:17 Elket teite itzenne ylenwijsassa pitekö. Elkette kenengen pahalla paha costaco. Laskecat teiten sen ielken/ quin cunnialinen on iocaitze' cochtan.

12:18 Jos se mahdolinen ombi/ nin palio

quin teille seiso/ nin piteket caikien Inhimisten cansa Rauha.

12:19 Elket itze costaco (minun Rackahani) waan andacat (Jumalan) wihan sija saadha. Sille ette kirioitettu ombi/ Minun ombi Costo/ Mine tadhon costa sanopi HERRA.

12:20 Jos nyt sinun Wiholises isopi/ nin söte hende. Jos hen iano/ nin ioota hende. Coskas sen teet/ nin sine cocot tuliset * Hijlet henen päänse päle.

12:21 Ele sinuas anna voitetta silde pahalda/ Waan ylitzewoita se paha hyuele.

** Ychteinen) Caiki prophetia ia ilmoitus/ iotca Töidhen/ ia ei Christusen päle wiewuet/ ninquin ainoan turuan päle/ echke quinga callis se on/ nin ei hen quitengan ole ychteinen Uskon cansa. Ninquin ouat Menningeisten ilmoituxet Sielu Messut Anetiett paastot/ Jakeet/ Kekrit/ Wconwacat/ Pyhein ia mwidhen Lootudhen päle turwaus.*

** Opetta) Nijte opetetaan/ iotca ei taidha/ Mutta nijte manatan/ iotca io ennen tiesit.*

** Hijlet) Tulda paneminen Wiholisen pään päle/ se on/ Ette se Wiholinen hyuen teghon cautta/ itzens päle wihastupi/ ette hen meite wastan nin pahasti tehnyt on.*

XIII Lucu.

13:1 IOcainen olcon Esiuallan alamainen/ ioilla ombi heiden ylitzens walta. Sille ettei ychten Esiualta ole mwtoim quin Jumalalda. Ne Wallat iotca ouat/ JUMAlalda ne ouat säätyt.

13:2 Senteden iocainen quin itzens Esiuallan wastan nostapi/ se Jumalan sääty wastanseiso. Mutta iotca wastanseisouat/ ne sauat pälens ydhen

Domion.

13:3 Sille ette ne/ iotca wallan päle ouat/ eiuet ole ninen Hyuintekiedhen/ waan pahan tekieden hirmuxi. Ellet sine tahdho Esiualta peliete/ nin tee site quin hyue on/ sijtte sine saadh kijtoxen henelde/ Sille ette hen on Jumalan Paluelia/ sinun hywexes.

13:4 Waan ios sine teet site quin paha on/ nin pelke/ Sille eipe hen Miecka huckan canna/ Mutta hen on Jumalan Paluelia/ henelle yxi Costaija rangastoxexi ioca paha tekepi.

13:5 Senteden nyt tule olla Alamaiszna/ ei ainostans nuchten tedhen/ Waan mös * Omantunnon tedhen.

13:6 Sen syyn tedhen pite teiden mös Weron andaman/ Sille ette he ouat Jumala' Palueliat/ iotca sencaltaisesta lughu' piteuet.

13:7 Nin andacat nyt iocaitzelle mite te welgholiset oletta/ Ninen Wero/ ioille wero tule. Nijlle woro/ ioille woro tule. Nijlle Pelco/ ioinen pelco tule/ Nijllen Cunnia/ ioille cunnia tule.

13:8 Elke kellige welgholiset olgho/ waan sen ette te keskenenne racastatta. Sille ette ioca toista racasta/ se on teuttenyt Lain.

13:9 Senteden se quin sanottu ombi/ Ele Hooritee. Ele tapa. Ele warghasta. Ele wäre todhistusta sano. Ele himoitze. Ja mw dh sencaltaiset keskyt/ ne pääteten tesse sanassa/ Sinun pite racastaman Lehimeistes ninquin itze sinuas.

13:10 Rackaus ei se Lehimeisen miten paha tee. Nin ombi nyt rackaus Lain teuttemys.

13:11 Ja ette me sencaltaiset tiedheme/ nimitten sen aiga'/ ette nyt ombi hetki Wnesta ylesnosta (Senwoxi ette meiden Terueys ombi nyt lehembenä/ quin silloin

coska me vskoima)

13:12 Se Öö ombi edesmenny/ ia Peiue on lehestullut. Senteden poisheittekem me Pimeydhen Töödh/ ia puettacam meiden nijlle walkeudhen Sotaaseilla.

13:13 Waeldacam soueliasta/ ninquin peiuelle/ Ei ylensömisesa eike yleniomisesa. Ei Cammioisa ia haureuxisa.

13:14 Ei rijdhassa ia Cateudhesa/ Waan pukecat teiden HErRAN Jesusen Christusen. Ja holhocat Rumistan/ waan ei haureuteen.

** Oman tunnon) Mailmalinen Esiwalta ombi senteden/ Ette meille olis vlkonainen Rauha/ Senteden ombi omatundo welghalisesta Rackaudesta sypä heite cwleman.*

XIV. Lucu.

14:1 Slte heicko vskosa coriatka/ ia elkette * pahoittaco Omatundo.

14:2 Yxi vskopi/ ette hen machta caikinaista söödhe/ Waan se ioca heicko ombi/ hen söpi Caalia.

14:3 Joca sööpi/ elken site ylencatzoco ioca ei söö. Ja se ioca ei söö/ elken site domitko ioca sööpi. Sille ette Jumala on henen yleskorianut.

14:v4 Cuca sine olet/ ioca domitzet yden toisen paluelia. Omalle Herralensa hen seiso eli langepi/ Mutta kyllen hen taitan ylestuetta ette hen seisois/ Sille ette Jumala on kyllen wekeue hende seisottamahan

14:5 Se yxi eroitta ydhen peiuen toisesta/ Se toinen pite caiki peiuet ydhencaltaiset.

Jocainen olcoon wijssi henen mielesens/ 14:6 Joca peiue tottele/ sen he' Herralle tekepi. Ja ioca ei peiue tottele sen hen mös Herralle tekepi. Joca sööpi he' söpi

Herralle/ sille ette hen Jumalata kijtte.
 Joca taas ei söö/ eipe hen Herralle söö
 ia kijtte Jumalata.
 14:7 Sille ettei yxiken meiste iszellens ele/
 Ja eikengen itzellens coole.
 14:8 Sille ios me eleme/ nin me eleme
 Herralle/ Jos me coolema nin me
 coolema Herralle. Senteden/ waicka me
 eleme eli colema/ nin me olema HERran
 omat/
 14:9 Sille sitewarten ombi Christus mös
 collut ia ylesnosnut/ ia iellens eleuexi
 tullut/ ette henen pite HERRAN oleman
 Coolluten ia Eleuein ylitze.
 14:10 Mutta mixi sine domitzet sinun
 Welies? Eli mös sine toine' mixi sine
 ylencatzot Welies? Sille ette caiki me
 asetetan Christusen Domiostolin eten.
 14:11 Ninquin kirioitettu ombi/ Nin totta
 quin mine olen (ma HERRA) minua pite
 caiki poluet cumartaman/ Ja caiki kielet
 pite Jumalan tunnustaman.
 14:12 Nin sis iocainen meiste pite
 itzestens lughun Jumalalle tekemen.
 14:13 Sen teden elkem me testedes toinen
 toistan domitko. Waan domitcam paramin
 nin ettei yxiken Welien eten Louckausta
 pane eli Pahenoxen tila.
 14:14 Mine tosin tiedhen/ ia olen wissi
 Herras Jesusesa/ ettei miten ole itzestens
 Ychteinen/ Waan henelle/ ioca iotakin lwle
 ychteizexi/ sille se ombi ychteinen.
 14:15 Mutta ios sinun welies heirituxi tule
 sinun roas tedhen/ sijtte et sine waella
 sillen rackaudhen ielken. Ele hende roallas
 cadhota/ ionga tedhen Christus on
 cooleman kerssinyt.
 14:16 Senteden souittaca se nin/ Ettei
 teiden Hywuydhen laitexi tulis.
 14:17 Sille ette Jumalan waldakunda ei ole
 Roca eli ioma/ Mutta wanhurskaus/ ia
 rauha ia ilo pyhes Henges.

14:18 Joca nijske Christusta paluele/ hen
 ombi Jumalan otolinen/ ia Inhimisten
 keluolinen.
 14:19 Senteden noudattakam site quin
 rauhaan sopipi/ ia site quin keskenens
 Paranoxexi tule/ Ele roan teden Jumalan
 töte turmele.
 14:20 Caiki tosin cappalet ouat puchtaat/
 Waan ei se ole henelle hyue/ ioca sööpi
 henen Omantu'nons pahanoxen cansa.
 14:21 Se ombi palio parambi/ ettet sine
 ensingen Liha söisi/ eike wina ioisi/ eli
 iotaki/ iosta sinun Welies louckapi/ eli
 pahoitetan/ taicka heickounde.
 14:22 Jos sinulle ombi vsko? Nin pidhe se
 itzeses Jumalan edes. Autuas ombi se ioca
 ei teghe itzellens Omatu'do/ nijske iotca
 hen etens ottapi.
 14:23 Mutta ioca sen ylitze epeile/ ia
 quitengin sööpi/ se on cadhotettu. Sille
 ettei hen söönyt * Uskosta. Sille caiki mite
 ei Uskosta ole/ se o'bi syndi.

** Pahoittaco) Cachtalaiset Christitut ouat.
 Mutomat ouat wahuat Wskossa/ ia
 mutomat heicot. Ne ylencatzouat nijte
 heicombita ylen ylpieste/ Ja nemet Heicot
 pahoittauat itzense ratki pian wehimiste
 syiste. Nin nyt p. Pauali opetta/ ette
 heiden pite itzense toimittaman
 Rackaudhen ielken/ Ettei cumbican
 toistans watan miten tee/ eli Domitze
 waan cukin tekis ia welteis/ ninquin sen
 toisen tarpexi ia parahaxi taidhais sopia.*

XV. Lucu.

15:1 MUtta meiden tule iotca Wekeuet
 olema/ ninen * Heickoin Woimattomwtta
 canda/ ia ei itzemme keluata.
 15:2 Nin souittacan henens iocainen
 meiste/ ette hen Lehimeisens kelpais sijnä

quin hyue on Paranoxexi/
15:3 Sille ettei Christus mös itzense keluanut Waan sillemoto quin kirioitettu on/ Heide' Pilcansa iotca sinua ouat pilcaneet/ ne langesit minun päleni.
15:4 Sille ette mite edeskirioitettu ombi/ se on meiden Opixi kirioitettu/ Senpäle ette meille kerssimisen ia Ramattuidhen Lohutoxen cautta Toiuo olis.
15:5 Mutta se kerssimisen ia Lohutoxen Jumala/ andakon teille/ ette te olisitta keskenen yximieliset/ Jesusen Christusen möten/
15:6 Senpäle ette te yximielisesta ydheste suusta kijtteisitta Jumalata ia meiden HERRAN Jesusen Christusen Ise.
15:7 Senteden coriatkat toinen toistanna ninquin Christus mös ombi meite corianut Jumala' cunniaxi.
15:8 Mutta mine sanon. Ette Jesus Christus ombi ollut Ymberileickauxen Paluelia/ Jumalan totudhen tedhen/ wahwistaman site Lupausta quin Isille tapachtanut oli.
15:9 Mutta ette Pacanat kijteisit Jumala Laupiude' edeste/ Ninquin kirioitettu o'bi/ Senteden minun pite kijttemen sinua pacanain keskene/ ia weisaman sinun Nimes.
15:10 Ja taas hen sanopi/ lloitka te Pacanat henen Canssansa cansa.
15:11 Ja taas/ Kijtteke HERRA caiki pacanat/ ia caiki Canssa ylisteken hende.
15:12 Ja taas Esaias sanopi/ Sen pite oleman Jessen iwri/ ia se ioca ylesnouseman pite pacanoita hallitzeman/ HENEN pälens pite Pacanat toiuoman.
15:13 Mutta Jumala ioca toiuon andapi teuttekön teite caikella riemulla ia rauhalla vskossa/ Ette teille olis teudhelinen Toiuous/ sen pyhen Hengen woiman cautta.

15:14 Mlne tiedhen teiste sen hyuesti (rackat Welieni) ette te oletta teunens Hywuytte/ ylesteutetyt caikella Tundemisella/ ette te woitta keskenenne toinen toistanne manata.
15:15 Mutta quitengin mine olen polittain rochkiamasta kirioittanut teille/ Rackat Weliet) neuuoman teite/ sen Armon polesta ioca Jumalalda minulle on annettu/
15:16 ette minun pite oleman Jesusen Christusen Paluelian Pacanain seassa/ Jumalan Euangeliumin Wfframan/ Senpäle/ ette pacanat madhaisit olla yxi Wffri/ Jumalalle otolinen/ Pyhitetty sen pyhen Hengen cautta.
15:17 Senteden minulla ombi iosta mine kerskan itzeni Jesuses Christuses/ ette mine Jumalata Paluelen.
15:18 Sille em mine iulke miten puhua/ ellei Christus site sama minun cauttani waickutaisi/ ne pacanat saattaman cwliaisexi/ sanan ia töön cautta/ Merckien woimalla ia lhmein cautta/ ia sen Jumalan Hengen wäen lepitze/
15:19 Nin/ ette mine hamasta Jerusalemista ia nijse ymberille nin Illiricumini asti/ caiki olen teuttenyt Christusen Eua'geliumilla.
15:20 Ja nin achkera mine ole' ollut sarnaman Jumalan Euangelium/ iossa Christusen Nimi ei ollut ensingen * mainittu/ senpäle/ ettei minun pitenyt mucalaisen Peruxen päle rakendamani/ Waan ninquin kirioitettu o'bi/
15:21 Joillen ei ensinge' ollut heneste iulghistettu/ ne pite sen näkeme'/ ia iotca ei heneste miten cwlleet ole/ ne pite ymmertäme'.
15:22 Se mös syyn ombi/ mingeteden mine olen wsein estettu tulemast teiden tygen.

15:23 Nyt ettei minulla enembi sija ole neisse Makunnisa/ ia olen monda aijastaica halanut tulla teiden tygen/
15:24 koska mine waellan Hispanian/ nin mine tulen teiden tygenne. Sille mine toiuon/ ette koska mine sen cautta matkustan/ nin mine saan teiden nähdä/
Ja mahdan teiste sinne saatetuxi tulla. Nin quitengin/ ette mine ennen saisin iongu' aijan minuani teidhen menostan ilahutta.
15:25 Mutta nyt mine tälde Jerusalemin waellan nijllen Pyhille paluelusta tekemehe'.
15:26 Sille ette ne Macedoniasta ia Achaiasta ouat mielellens ydhen ychteitzen Aun koconpannuet nijte kieuhie Pyhije warten iotca Jerusalemis ouat.
15:27 He ouat mielelense tehnyet/ ia ouat mös heille sijhen Welcapäät. Sille ette ios ne Pacanat ouat heiden Hengelisesta tauarasta osalisexi tulluet/ Nin on cochtolinen/ ette he mös heite paluelisit heiden Rumilisella Tauarallansa.
15:28 Coska mine sis sen asian olen pätenyt/ ia heille temen Hedhelmen insiglanut/ nin mine tadhon teiden cauttan Hispanian palata.
15:29 Mutta mine tiedhen/ coska mine tulen teiden tygen/ nin mine tulen Cheristusen Euangeliumin teudhelisen hyuestisiugnauxen cansa.
15:30 Mutta mine manan teite/ rackat Weliet/ meiden HERRAN JEsusen CHristusen cautta/ ia Hengen rackaudhen lepitze/ ette te minua autaisitta minun Tööseni teiden rucouxilla'ne minun techteni Jumalan tyge/ Senpäle ette mine pelastetaisijn nijste Epeuskoisista Judeassa.
15:31 Ja ette minu' palueluxe' ionga mine teen Jerusalemissa/ madhais pyhein otolinen olla
15:32 Senpäle ette mine tulisin teiden tygen ilon cansa/ Jumalan tadhon cautta/

ia minuani teiden cansa toiwutaisin.
15:33 Mutta Rauhan Jumala olcoon teiden caikein cansa/ Amen.

** Heickoin) Teme cap. puhupi/ niste Rickolisista heiden Elemesense/ ninquin ne/ iotca langeuat iwlki syndijn/ ia ricoxijn/ Ette nijtekin tule kerssie/ ia ei pidhe poisheittemen/ sihenasti ette he wahwemaxi tuleuat. Ninquin se edhelinen Cap. neuuopi nijnen heicoin Omatundoisten cansa kieumen.*

XVI Lucu.

16:1 Mlne annan teiden haltun Pheben/ meiden Sisare'/ ioca paluelepi site Seurakunda Kenchreas/
16:2 ette te he'de coriaisitta Christusesa/ ninquin Pyhein tulepi. Ja olcatta henelle awuliset caikisa Asioisa/ ioissa hen teite taruitze/ Sille ette hen ombi ollut monen/ ia lijatteki minun itzeni awulinen.
16:3 Teruetteke Priscam ia Aquilam minun Auttaitani Christusesa Jesusesa/ Jotca ouat heiden caulans minun Hengeni techten wloslaskeneet/
16:4 Joita ei waiwoin mine kijte/ waan mös caiki Pacanain Seurakunnat.
16:5 Teruetteket mös site Seuraku'da ioca heiden Hoonesans ombi. Teruetteke Epenetum minun Ysteueteri/ ioca ombi se Ensimeinen hedhelme Christusesa nijste Achaiasta.
16:6 Teruetteke Mariam/ ioca palio töte ia waiua piti meiden cansan.
16:7 Teruetteke Andronicum ia Luniam/ minu' Langoiani ia minun Ynnefangiani/ iotca ouat cwluisat Apostolit/ ia ennen minua mös olit Christusesa.
16:8 Teruetteke Ampliam minun racastani HERasa.

16:9 Teruetteke Urbanusta meiden
Auttaijata Christusesa/ Ja Stachin minu'
racastani.
16:10 Teruetteke Apellam ioca coeteltu
o'bi Christusesa. Teruetteke nijte iotca
ouat Aristopolin pereheste.
16:11 Teruetteke Herodione' minun
Langoani. Teeruetteke nijte iotca ouat
Narcissusen pereheste Herrassa.
16:12 Teruetteke Triphenam ia Triphosan/
iotca töte tehnyt ouat Herrassa. Teruetteke
Persidem minun racastani/ ioca palio töte
tehnyt ombi HERRASA.
16:13 Teruetteke Ruffum/ site wloswalittu
Herrassa/ ia henen ia minun Eitieni.
16:14 Teruetteke Asincritum ia
Phlegontem/ Herman/ Patrobam/
Hermen/ ia nijte Welije/ iotca heiden
cansans ouat.
16:15 Teruetteke Philologu'/ ia Juliam/
Nereum ia henen Sisartans/ ia Olimpam/
ia caiki Pyhet/ heidhen tykenens.
16:16 Teruetteke teidhen keskenen pyhelle
Suunandella. Ne Christusen Seurakunnat
teite teruetteuet.
16:17 MUtta mine manan teite (rackat
Weliet) ette te cauataisitta nijte iotca
Eripwrauxet ia Pahannoxet ylesottauat/ site
Oppi wstan ionga te oletta oppenuet/ ia
welteket nijste samoista.
16:18 Sille eiuet semmotoiset HEKRA
Jesusta chriskusta paluele/ waan oma
watzansa/ Ja makian puheins cautta/ ia
liehacoitzemisens cansa he wietteleuet
ninen yxikerdhaisten Sydhemet.
16:19 Sille ette teiden cwliaisudhen on
caikein tykene iulghistettu/ Senteden mine

couan iloitzen teiste. Mutta mine tadhon/
ette teiden pite Wijsat oleman Hywesse/ ia
yxikerhdhaise Pahudhesa.
16:20 Mutta Rauhan Jumala tallatcoon
pian Satanam teiden Jalcaina ala. Meiden
HErran Jesusen Christusen Armo olcoon
teiden cansanne.
16:21 Teruettepi teite Timotheus minun
Auttaijan/ ia Lucius ia Jason/ ia Sosipater
minu' Langoni.
16:22 Mine Tertius ioca teme' Lehetyskiria'
kirioitin/ terueten teite HERrassa.
16:23 Teruette teite Gaius/ minun ia
caiken Seurakunnan Helberin Isende.
Teruette teite Erastus/ caupungin
Rahanhaltia/ ia Quartus se Welij.
16:24 JESUSEN CHRISTUSEN meiden
HERRAN Armo olcon teiden caikein cansa/
Amen.
16:25 Mutta henelle/ iolla woima ombi
teite wahwista/ minun Euangeliumin/ ia
sarnani möten Jesusesta Christusesta/
io'ga cautta se Salaus o'bi ilmoitettu ioca
Mailman alghusta tehe' asti ombi äneti
ollut/
16:26 Mutta nyt ilmoitettu ia tietteuexi
techty Prophetain Ramattuden cautta/ sen
ijancaikisen Jumalan keskyn ielken/ ette
Wsko saisi cwlemuxen caikein Pacanaidhen
keskene.
16:27 Sen saman Jumalan/ ioca yxinens
on wijsas/ olcoon Kijtos ia Cu'nia Jesusen
Christusen cautta ijoncaikisesta. AMEN.

*Ninen Romarein tyge Lehetetty Corinthista/
sen Pheben möte/ ioca palueluxes oli
sijne Seuraku'nasa Kenchreas.*

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Corintherin tyge.

Alcupuhe sen Ensimeisen P. Paualin Episkolan päle Corintherin tyge.

TEsse Epistolas P. Pauali mana nijte Corintherite/ Ette he olisit yximielisest vskossa/ ia sijnä Opissa quin he henelde cwlluet olit/ ia caiki enimen heidens harioittelit/ ette he sen Päcappalen selkieste ia hyuesti oppisit/ quin on (Ette Christus ombi meiden Terueys) ionga päle caikein Inhimisten toiuo/ ierki/ ia Wijsaus itzense lauckapi.

Sille ninquin nyt meiden Aican/ ette se P. Euangelium ombi ilmandunut/ wsiat hullut Pyhet leuten (iotca eriseuraxi/ ia Eripwraiset/ cutzuttan) iotca ylen warhan caualaxi ia opetetuxi ouat tullut/ ia eiuet taidha swren caualuxen ia wijsaudhen tedhen/ heidens muinen cansa souitta eli yximielisse pite/ Yxi tachtto sinne/ toinen tenne/ Quin se olis swri Häpie/ coska ei itzekuki/ iotakin wtta erinens etensottais/ ia henen omans wijsaudhens ylespaiskais.

Joita eikengen taidha Tompelixi sano/ Waicka ei hen miteken nijste Oppin päcappaleista tiedhe/ eike ymmerdhä/ echke he palio suullans nijste cakottaat.

Nin mös tapachtui P. Paualille/ coska hen oli henen Corintherins Uskon ia sen Christilisen wapauxen ilman Laita opettanut/ Nin cochta leuttin hullut Pyhet ia Ylenwarha' wijsat/ iotca ei quitengan miten mwta tehnet/ eike matkan saattaneet/ quin haijotit sen yxikerdhaisen Opin/ ia metelin nostit ninen Uskolisten seas.

Nin ette yxi tachttoi olla Paualin/ se toinen Apollon/ yxi Petarin/ se toinen Christusen.

Se yxi tachttoi ymberileickaust/ ia ei se toinen. Yxi tachttoi Auioskeskun/ ia ei toinen.

Monicadhat tachttoit södhe Epeiumalan wffrit/ ia monicadhat ei. Mwtomat tachttoit rumilisesta wapat olla. Mwtomat mös waimot tadhoit Auoipäin kieudhe ia mwdh sencaltaiset. Nincauuan ette he sihen iouduit/ ette yxi heiste sen Hengelisen wapaudhen turhasi/ ia otti henen Eitipolens auioxens. Ja eiuet mutomat miteken ninen Coollutten Ylesnousemisesta lucu pitenyt. Mutomat taas ei palio Sacramentiste totellet.

Ja senteden keui sielle sangen pahasti ia edestakaisin/ ette iocainen tachttoi Mestari olla/ ia opetta/ asetta/ ia toimitta Euangelium/ Sacramentin/ ia Uskon cansa/ ninquin he itze tachttoit. Mutta sen Päcappalen/ ette Christus o'bi meiden Terueys/ Wanhurskaus ia Lunastus/ sen he ylencatzoit/ ia poisietit/ ninquin he io aica olisit sen iwri pänens tundeneet. Sencaltaisen heijun wahingolisen Wijsaudhen P. Pauali nyt tesse laitta ia domitze sangen couasti/ ia rochkiasti sanopi/ Ettei se ole mwta quin yxi iulki Hulluus/ iossa ei miten tietä/ eli oikein ymmerttä/ Eikä Christusesta/ Hengeste/ eli iostacusta Jumalan Lahiasta/ ioca meille Christusesa annettu on/ waan hen wiele taruitze ia pite sencaltaista nyt ensin oppeman. Neite hen opetapi ensimeisise nelies lugussa.

Hen Laitta sen swren Pahateghon/ ette yxi otti hene' Emepolens auioxi/ Ja tachttoi henen Pannan cwllutta/ ia Perkelen haltun anda. Ja sen cautta hen osotta sen oikean meno' Pannan cwlluttamisesta/ Jonga hen tachtto ynne Seurakunnan sosion cansa ninen Julkisynnisten päle cwllutta/ Ninquin Christus opetta/ Matt. xvij.

Sijnä vj. hen laitta sen toran ia ridhan Oikiudhen edes/ lijatekin/ ette se tapachtui Pacanoiden ia Uskomattomain edes.

Ja nin hen heite opetta/ ette heiden piti paramin keskenens sopiman/ ia asiansa

päättemen/ taicka wärytte kerssimen.

Sijnä vij. hen andapi ydhen toime' puchtast elemeste/ ia Auioskeskusta/ Sijnä syys hen kijttepi puchtan elemen/ ia Naimattudhen/ ette se on tarpelinen/ ia souelias Euangeliumin palueluxen tedhen/ Ninquin mös Christus Matt. xix. opetta nijste Naimattomista/ iotca Taiuan Waldakunnan täden/ eli Euangeliumin tedhen nin ouat. Mutta P. Pauali tachtu/ ette Naimatus pite oleman waatimatoin ia paitzi ylen mielen/ ia ilman waara ettei swrembin syndin langetais. Mwtoin parambi on naidha/ quin naimata olla/ iotca alinomaisesa Himosa paluauat. Sijnä vij. Haman xij. asti hen toimitta monella mooto/ quinga meiden pite ne Heicot Omattunnot hallitzeman wlconaisis menoisa/ quin ouat/ Roas/ iomas/ waateis/ Sacramenteis. Ja haasta iocapaicas/ ettei ne Wahwemat/ pidhe nijte heicombita ylencatzoman/ Ninquin hen mös itze (waicka hen oli Apostoli) quitengin hen malti ia pidhetti itzens mones asiassa/ iotca hen olis kyllle machtanut tehdhä. Sen syyn tedhen ne Wahwemat machtauat kyllle itzense cauatta/ Ette mwinen nin monda Israelista huckan tulit/ iotca quintengin caiki ihmein cansa Egiptin maalda wloswietin/ ia lwlit itzense wahwaxi. Ja sen cansa hen tekepi pitken ioonen Esicuuaxi ia tarpelisexi opixi.

Sijnä xij. nin xiiij. asti/ hen wlostoimitta Jumalan Lahioista/ ette he ouat moninaiset/ Joinenga seas Rackaus quitengi paras on/ Ettei he itzens Tylynä pidheisi/ waan palueleman toinen toistansa caiki yximielisesta/ Ette yxi Jumala on/ yxi HERRA/ yxi Hengi/ ia caiki ychte/ echke quinga monencaltaiset ne ouat.

Tesse xiiij. hen Opetta Sarnaita/ Prophetit ia Weisaijat/ Ette he toimelisesta heiden Lahiansa kieuteisit/ ia ei muihin/ quin Paranoxeen/ ei omaxi Cunniaxi/ waicka se olis sarna/ Consti eli ymmerdhys. etc. Sijnä xv. Hen nuchtele nijte/ iotca wärin opettanuet ia Uskoneet ouat Coolluten ylesnousemisesta. Sijnä xvj. ia wijmeisesa Hen neuuo ia mana heite Welielisesta Awusta/ rumelises Elatuxes/ ia aijalises rauinoxes/ nijte Kieuhie ia Taruitzepia warten Jerusalemisa.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Corintherin tyge.

I Lucu.

1:1 PAuali cutzuttu Jesusen Chrisstusen Apostolixi/ Jumalan tahdon cautta/ ia Sosthenes Welij.

1:2 Sille Jumalan Seuraku'nalle ioca on Corinthis/ nijlle pyhitetyille Jesusen Christusen cautta/ nijlle cutzutuille Pyhille/ Ynne caikein ninen cansa/ iotca meiden HERRAN Jesusen Christusen Nimen auxsenshwtauat/ iocaitzes heiden ia meiden Sias.

1:3 Armo olcoon teille ia Rauha Jumalalda meiden Iselde/ ia Herralda Jesuselda Christuselda.

1:4 Mine kijten minun Jumalani aina teiden tedhen/ sen Jumalan Armon edeste ioca teille annettu on Jesusen Christusen cautta/

1:5 Ette te oletta caikissa henen cauttans/ rickaxi tehdyt caikissa Opissa ia caikessa Tundemises.

1:6 Ninquin se sarna Christusesta ombi teisse wäkeuexi tullut/

1:7 Nin ettei teille iossacussa Lahiasa miten puuttu/ Ja waan odottacat meiden HERRAN Jesusen Christusen ilmoitosta.

1:8 Joca mös teite loppun asti wahwistapi/ Ette te olisitta nuchtetomat sine meiden Herran Jesusen Christusen peiuene.
1:9 Sille Jumala ombi waca/ ionga cautta te cutzuttut oletta henen Poians Jesusen Christusen meiden Herran Osalisuteen.
1:10 Mutta mine manan teite/ rackat Weliet/ Jesusen Christusen meiden Herran Nimen cautta/ Ette te caiki ydhencaltasen Puhen pideisitta/ ia ettei teiden seasan Eriseurat olisi/ Waan piteket wäkeuesti ychte toinen toisens cansa ydhes mieles ia ychteleises lwlosa.
1:11 Sille minun eteheni on tullut teiste/ rackat Weliet/ Chloen perehen cautta/ Ette Rijdhat ouat teiden keskenen.
1:12 Nin mine sanon site/ quin itzecuki teiste sanopi/ Mine olen Paualin/ Se toinen/ Mine olen Apollon/ Se colmas/ Mine olen Cephasin/ Se nelies/ mine ole' Christusen.
1:13 Quingasta? Lienekö Christus haiotettu? Wai ongo Pauali ristinnaulittu teiden edestenne? Eli olettaco Paualin Nimehen castetut?
1:14 Mine Kijten Jumala ettei mine ole ychte teite castanut/ wan Crispum ia Gaium/
1:15 Ettei kengen saa sano/ ette mine minun Nimeheni keten castoin.
1:16 Sille moto mine mös castoin Stephanin perehen/ Sijtte em mine tiedhe ios mine iongun mwn castanut olen.
1:17 Sille ettei Christus minua lehettenyt castaman/ waan Euangeliumi sarnaman/ Ei caualain sanain cansa/ Sempäle ettei Christusen risti turhan menisi.
1:18 Sille se Puhe Rististe/ ombi yxi hullus nijle iotca cadhotetan. Mutta meille iotca autuaxi tulema/ ombi se Jumalan Weki.
1:19 Sille ette kirioitettu on/ Mine cadotan

Wijsasten wijsaudhen/ ia Nijnen Ymmerteuein ymmerdhoxen Mine poisheiten.
1:20 Cussa ne Wisat ouat? Cussa ne Kirianoppenuet ouat? Cussa tetemen Mailman Wijsat ouat? Eikö Jumala ole temen Mailman Wijsautta hulluexi tehnyt?
1:21 Sille ettei Mailma henen Wijsaudhellans tundenut Jumalata henen Wijsaudhesansa/ Nin kelpasi Jumalan/ tyhme' sarnan cautta wapachta nijte/ iotca sen päle wskouat.
1:22 Senwoxi ette Juttat anouat Mercki/ ia ne Grekit wijsautta etziuet.
1:23 Mutta me sarnama sen Ristinnaulitun Christusen/ Nijlle Juttaille Pahannoxexi/ ia Grekein hulluexi.
1:24 Mutta nijlle cutzuttuille seke Juttaille ette Grekille/ me sarnama Christuse' Jumalan woimaxi ia Jumalan Wijsaudhexi/
1:25 Sille ette Jumalan * Hulluus/ ombi Wijsambi quin Inhimiset/ Ja Jumalan heickous ombi wäkeuemi quin Inhimiset.
1:26 Catzocat/ rackat Weliet/ teiden cutzumisen päle/ Ei monda Rumilisesta Wijsaat/ ei monda Jalo/ ei mös monda Swresta sughusta cutzutut ole.
1:27 Waan mite Mailman edes hullu on/ sen ombi Jumala wloswalinut/ Ette hen ne Wijsaat häpien saattais. Ja mite Heicko oli mailman edes/ sen Jumala on wloswalinnut/ Ette hen ne Wäkeuet häpien saattais.
1:28 Ja se quin oli wapahatoin/ ia ylencatzottu Mailmasa/ ne on Jumala wloswalinut/ Ja se quin ei miten ole/ Ette hen ne iotca ouat iotakin/ turhaxi tekis.
1:29 Senpäle/ ettei henen edesens yxiken Liha mahdais kerskata.
1:30 Joista te mös oletta Christusesa Jesusesa/ ioca meille ombi Jumalalda techty Wijsaudhexi/ ia Wanhurskaudhexi/

ia Pyhydhexi/ ia Lunastuxexi.
1:31 Senpäle (ninquin kirioittu on) ette
ioca itzense kerska/ hen kerskakan
henens HERRASA.

** Jumalan hulluus) Euangelium se ombi
Jumalan hulluus ia heickous/ sille ne
Clokkit ia Wijsat piteuet sen hulludhe'
edeste. Ja nijlde Tecoinpyhilde/ se
cutzuttan Eriseuraxi. Mutta nijlde oikeilda
Christituilda se luetan Jumalan wäxi
woimaxi ia Wijsaudhexi.*

II Lucu.

2:1 JA mine rackat Welieni/ koska mine
tuln teiden tykenne/ em mine tullut
corckiaian Sanain/ eli corkian Wijsaudhen
cansa/ teille ilmoittaman site Jumalan
Todhistusta.
2:2 Sille em mine itzeni pitenyt ninquin
mine olisin iotaki tienyt teiden seassanna/
Waan ainostans Jesusen Christusen ia
sengi ristinnaulitun.
2:3 Ja mine olin teiden cansanne
heickoudhes ia pelghosa/ ia swre'
wapistoxen cansa.
2:4 Ja minun Puhen ia minun Sarnan/ ei
ollut caunistetuissa Jutuisa Inhimisten
wijsaudhen ielkin/ Mutta Hengen ia wäen
osotuxesa/
2:5 ettei teiden wskonna pidhe seisoman
Inhimisten wijsaudhen päle/ Mutta Jumalan
wäen päle.
2:6 Mutta se iosta me puhuma/ ombi
quitengin Wijsaus/ ninen Teudhelistein
tykene. Ei temen Mailman/ eikä temen
Mailman pämiesten Wijsaus/ ioca huickupi.
2:7 Waan me puhuma sijte sala peitetusta
Jumalan Wijsaudhesta/ Jonga JUMala
ombi ennen Mailman Alcu edessätenyt
meiden Cunniaxi/

2:8 Jota eikengen temen Mailman
pämiehiste tundenut/ Sille ios he olisit
henen tundeneet/ eiuat he olisi ensingen
Cunnian HERRA ristinnaulineet.
2:9 Waan ninquin kirioitettu ombi/ Jota ei
yxiken Silme nähnyt ole/ ia ei yxiken
Corua ole cwllut/ ia ei ydhegen Inhimisen
Sydhemehe' tullut ole site on Jumala nijlle
Walmistanut/ iotca he'de racastauae
2:10 Mutta meille on Jumala sen
ilmoittanut henen Hengense lepitze/ Sille
ette se Hengi caiki cappalet tutkistele/
Ja/ mös Jumaludhen syweydhet.
2:11 Sille cuca Inhiminen sen tietä mite
Inhimises on/ waan Inhimisen Hengi ioca
henesse on? Nin mös eikengen tiedhä mite
Jumalassa on/ waan Jumalan Hengi.
2:12 Mutta emme me ole saaneet temen
Mailman Henge. waan sen Hengen/ ioca
Jumalasta on/ ette me taidhaisima tietä/
mite meille Jumalasta on annettu.
2:13 Jota me mös puhuma ei sencaltaisilla
sanoilla quin Inhimilinen Wijsaus opetta/
Waan sencaltaisilla sanoilla quin se Pyhe
Hengi opetta/ Ja me Domitzema ne
Hengeliset asiat hengelisesta.
2:14 Mutta se loonolinen Inhiminen ei
ymmerdhä miteken Jumalan hengeste/
Sille ette se on henelle yxi hulluus/ ia ei
taidha site käsitte/ Sille sen pite
hengelisesta Domittama'.
2:15 Mutta se * Hengelinen caiki asioita
Domitzepi/ ia ei hen keldeken Domita.
2:16 Sille cuca on tienyt HERRAN mielen?
eli cuca tachtu henen Neuuu anda? Mutta
meille ombi Christusen mieli.

** Hengelinen) Se tietä/ ymmerte/ taita/
woipi >etc. Tuta site quin ei oma toimi
tuta taidha. Eikä mös tiedhe mite Usko eli
Euangelium on/ Tesse P. Pauali ombi caiki
Weret opettaiat/ ia caikein Eriseuraisten*

iouckon Dominut.

III. Lucu.

3:1 JA mine rackat Welieni/ en tainut teiden cansan puhua ninquin Hengelisten cansa/ waan ninquin Lihallisten cansa/ ninquin noorein Lasten cansa Christusesa.
3:2 Reeska mine olen teille ioodha Andanut/ ia en Rooca/ Sille ettei te site wiele woineet. Ja ettei te mös nytkä woi/ senpolesta/ ette te wiele oletta Lihalliset.
3:3 Sille nincauan quin teiden seasan ombi Cateus/ rijta/ ia eripwraus/ Ettekö te sijtte lihalliset ole/ ia waella Inhimisten tauan ielkin?
3:4 Sille/ coska iocu sanopi. Mine olen * Paualin/ Ja se toinen sano/ Mine olen Apollon/ eikö te sis ole Lihalliset.
3:5 Mike sis Pauali on? Ja mike on Apollo? Palueliat he ouat/ Joinenga cautta te oletta wskolisexi tullut. Ja semmengi ninquin Jumala itzecungi andanut on.
3:6 Mine olen istuttanut/ Apollo on castanut/ Mutta Jumala on casuon andanut.
3:7 Nin ei ole se miten/ ioca istutta/ Eike se ioca castapi/ waan Jumala ioca casten anda.
3:8 Mutta se ioca istutta/ ia se ioca casta ychte molemat ouat/ Cumbikin saa palcansa tööns pereste.
3:9 Sille ette me olema Jumalan Apumiehet/ Te oletta Jumalan pellowroocko/ ia Jumalan Rakenus.
3:10 Mine Jumalan armosta/ ioca minulle annettu on/ olen Peruxen laskenut/ ninquin yxi taitaua Rakendaija/ Yxi toinen sen päle rakendacan. Mutta iocainen catzocan/ quinga hen rakenda sen päle.
3:11 Sille mwta perusta eikengen taidha panna/ waan sen quin pandu on/ ioca on

Jesus chlistus.

3:12 Jos nyt iocu rakenda temen Peruxen päle * Culda/ hopena/ Callita Kiwiye/ Puita/ Heini/ corssi/
3:13 Nin tule iocaitzen Teco iulkisexi/ Sille ette se Peiue pite sen selijttemen/ ioca tulessa ilmeisexi tule/ Ja mingecaltainen iocaitzen Teco ombi/ sen Tuli kiusapi.
3:14 Jos iongun Teco seisopi/ quin hen sen päle rakendanut ombi/ nin hen Palcansa saapi.
3:15 Mutta ios iongun Teco ylespala/ nin hen wahingon saapi. Mutta hen itze tule autuaxi/ Nin quitengin quin Tulen lepitze.
3:16 Ettekö te tiedhä/ ette te oletta Jumalan Templi/ ia Jumalan Hengi teisse asupi?
3:17 Jos iocu Jumalan Templin riuapi/ sen Jumala cadhottapi. Sille ette Jumalan Templi ombi pyhe quin oletta te.
3:18 Elken itzens kengen pettäkö. Jos iocu teiden keskenenne henens lwle wijsaaxi/ se tulkon hulluxi tesse mailmasa/ ette hen machtaisi wijsas olla.
3:19 Sille temen Mailman wijsaus ombi hulluus Jumalan tykene. Sille ette kiriotettu on/ Hen käsitte ne wijsaat heiden caualuxisans.
3:20 Ja taas/ HERRA hen tietä ninen wijsasten aijatoxet/ ette ne ouat turhat.
3:21 Senteden elken yxiken Inhimisiste kerskatco. Caiki ouat teiden omat/
3:22 olis echke Pauali eli Apollo/ Cephas taicka mailma/ Olis echke Eleme eli Coolema/ taicka nykyset eli tuleuaiset * caiki ouat teiden omana/
3:23 Mutta te oletta Christusen waan Christus ombi Jumalan.

** Culda) Se on sanottu Sarnasta/ ia Opetuxesta iota taicka Usko' parenoxeen eli Wehenoxeen opetettu on.*

*Nyt ei yxiken oppi Cooleman hetkelle/ eli
Domiopeiuelle/ taicka iossa cussa
Waarasa piste/ ellei hen culutetaan/
Mutoin ios ei se ole selkie Jumalan sana/
Joca itzens kyllle leute Omassatunnosa.*

IV Lucu

4:1 Slxi iocainen meite piteken/ ette me olema Christusen Palueliat/ ia haltiat Jumalan salaisudhen ylitze.
4:2 Nyt se waiuoin Haltijoilda etziten/ ette he leuteisijt vskolisexi.
4:3 Mutta wähe mine sijte tottelen/ ette mine teilde domitaan/ eli Inhimilisest * Peiuste. En mine domitze itzeke' minuani.
4:4 Em mine tiedhä miten cansani/ Mutta em mine ole senpolesta wanhurskautettu/ Waan HERRA ombi se ioca minua domitze.
4:5 Senteden elkette domitco ennen aica/ Sihenasti quin HERRA tulepi/ ioca mös site walkiuteen saatta/ quin Pimeydhes peitetty on/ ia iulghistapi Sydhemein aiwotuxet/ Silloin itzecukin Cunnian saapi Jumalalda.
4:6 Mutta neite/ rackat weliet/ mine olen minun ia Apollon päle wlostoimittanut/ teiden techten/ Ette te meiste oppisitta/ ettei kengen enemin itzestens pideisi quin nyt kirioitettu on. Senpäle ettei yxiken toinen toistansa wastan/ pidhe ionghun miehen tedhen itzense ylespaisuttaman.
4:7 Sille ette cuca ombi sinun edespannut? Taicka mite sinulla ombi iota ei sine ole saanut? Jos sine nyt saanut olet? Mites sis itzees kerskat/ ninquin et sine ensingen saanut olis?
4:8 Jo te oletta nyt rautud/ Jo te oletta hötyneet. Ilman meite te wallitzetta/ Ja ioska Jumala ette te wallitzisitta/ Senpäle ette mekin madhaisima teidhen cansan wallita.
4:9 Sille mine lwlen/ Ette Jumala ombi

meite Apostolita wlosandanut caikein hoonomaxi/ ninquin ne surmattauat. Sille ette me olema Mailman/ Engelein/ ia Inhimisten Ihmehexi tulluet.
4:10 Me olema Tompelit Christusen tedhe'/ Mutta te oletta wijsat Christusesa. Me heicot/ Mutta te wäkeuet. Te cunnialiset/ Mutta me ylencaztotud.
4:11 Haman tehen hetke' asti me kerssime nelke ia iano/ ia olema alasti/ ia Coruapwstilla lödheme/ ia ei ole meille wissia Coto/ ia waiua näemme töte tehden omilla Käsillem.
4:12 Coska meite pahasti puhuta'/ Nin me hyuesti lausuma. Coska meite wainota'/ nin me kerssime.
4:13 Coska meite pilcata'/ nin me rucolema. Me olema ninquin mailman * kirotus/ ia iocaitze' Inhimisen Marraswffri tehe' peiuen asti.
4:14 Eipe mine täte kirioita ette mine teite häweisen/ Wan mine manan teite ninquin minun rackaita Lapsiani/
4:15 Sille echke teille olis epelucuiset Mestarit Christusesa/ nin ei ole teille quitengan monda Ise/ Sille ette mine olen teite Christusesa Jesusesa synnyttenyt Euangelium lepitze.
4:16 Senteden mine manan teite/ Olcatta minun Tauoittajani.
4:17 Sen saman syyn tedhen/ mine lehetin Timotheusen teille/ ioca on minun racas Poican/ ia Uskolinen HERRASA/ ette henen pite muistuttaman teille minun Tieeni/ iotca ouat Christusesa/ Ninquin mine iocapaicas caikisa Seurakunnisa opetan.
4:18 Nin ouat mutomat teiste ylespaisunuet/ quin em mine ensingen teiden tygen tuleua olisi.
4:19 Mutta ennen palio aica mine tulen teiden tygen (ios HERRA tachtu) Ja tadhon

tiete/ ei ninen ylespaisunutten sana/
mutta auwun.

4:20 Sille ette Jumala' Waldakunda ei
seiso puhesa/ waan woimasa.

4:21 Cu'man te tadhotta? Tulengo mine
Witzan cansa teiden tygen/ taicka
Rackaudhella ia Hengen siweydhella?

** Inhimilisest peiuest) Se on Inhimisen
Domio/ kijtos ia ylistos nijste/ ioista he
palio piteuet/ Ette ioista kieupi Swri
sanoma/ ne me cutzuma/ Cu'nialisexi/
armolisexi/ ialoxi/ ke'pixi >etc.*

*Ninquin teme loonolinen peiue Auringons
ia walkeudhens cansa/ caiki mite öö oli
pimitteny/ wastudest kirkasta/ iulgista ia
osotta. Iere. 17.*

** Kirotus) Grekixi se on >Katharma eli
>Peripsema Marraswffri/ Latinaxi >Piaculu'/
cutzutan se Inhiminen/ ioca ombi
sencaltaisen pahan töön tehnyt/ ette me
lulema Jumalan seke Maan ette Inhimiset
henen tedens kirouan ia pereti
cadhottauan. Sentede'/ coska he sen
sama' mestasit/ nin he lulit heidens sen
kirotuxen weltenehens/ ia sen Maan
perghanehens. Sencaltainen Maraswffri oli
mös Jonas Propheta/ Coska hen Merehen
heitettijn. Toisinans Pacanat ia Juttat otit
iongun wighattoman Inhimisen/ coska nin
swri Witzaus Maakunnissa oli/ ia lwlit
sencaltaisen Marraswffrin cautta sen
Witzauxen asettua'/ heitit sen Merehen/ ia
sanoit. Sine olet meiden Marraswffri/ ette
meden pite pestetuxi tullema' Jwri nin
Mailma nyt lwle/ ette seke Apostolit ia ne
Euangeliumin sarnaijat/ ouat caikein
pahimat ia wahingolisemat Inhimiset Maan
päle. Jos he quittit heiste olisit/ nin caiki
hyuesti seisoi/ ia olisit caikista
Wastoinkieumisesta wapaat/ Ja olisit sen
cautta Jumalalle swren palueluxen tehneet.*

Joh xvj.

V. Lucu.

5:1 Julkisesta cwlupi teiden keskenen
Hooruus/ ia sencaltainen Horuus/ iosta
eiuet Pacanatka tiedhä sanoa/ Ette iocu
hene' Isens Emenen pite.

5:2 Ja te oletta ylespaisuneet/ iosta
teiden paramin tuli idkie/ Senpäle ette se
ioca sencaltaisen Töön tehnyt on/ teiden
seastan poisotetaisijn.

5:3 Mutta mine tosin ioca Rumin cansa
poisolen/ quitengin Hengen cansa
tykenolen/ nin olen io quin tykenoleua
päätenyt sen ylitze ioca sencaltaisen
tehnyt on/

5:4 meiden HERRAN JESUSEN CHRISTUSEN
NIMEEN/ teiden cocontulemisesa ynne
minun Hengeni cansa/ ia meiden HERRAN
JEsusen CHristusen Woiman cansa/
5:5 ette HEN ylenannetaisijn Perkelen
Haltuun Lihan cadhotoxeen/ Senpäle ette
Hengi autuaxi tulis sinä Herran Jesusen
peiuenä.

5:6 Ei ole teiden Kerskauxen hyue. Eikö te
tiedhe/ ette yxi wähe Hapatos caiken
Taikinan hapatta?

5:7 Senteden wlospergatka se wanha
Taikina/ ette te tulisitta * Wdhexi
Taikinaxi/ ninquin te oletta mös
happamattomat. Sille ette meille o'bi mös
yxi Päsieis Lammas/ ioca on Christus/
meiden edhesten Wffrattu.

5:8 Senteden pitekem meiden Päsieisen/
ei sijnä wanhas hapatoxes/ eike mös
Pahudhen ia Wärydhen hapatoxes Waan
sijnä Puchtaudhen ia Totudhen
happamattomas Taikinas.

5:9 Mine olen teille kirioittanut
Lehetuskiriasa/ Ettei teiden pidheisi
secandeman Salawoteisten cansa.

5:10 Em mine site aijattele temen Mailman Salawoteisista/ enge Ahneista/ enge Ratelijsta/ enge Epeiumalden Paluelijsta/ Mwtoin tulis teiden * Mailmasta poispaeta.
5:11 Mutta nyt mine olen teille kirioittanut/ ettei teiden pidhe nihin secaundeman/ quin on/ Jos iocu quin Welixi cutzutan/ olis Salawoteinen/ taicka Ahnas eli Epeiumalden Paluelia/ taicka Pilcaija eli Joomari/ taicka Röueri/ Elkette sencaltaisen cansa ensingen söökö.
5:12 Sille mite minun tule domita nijte iotca Wlcona ouat? Eikö te nijte domitze iotca siselle ouat?
5:13 Mutta Jumala ne domitze/ iotca wlcona ouat. Aijakat mös itze pois tyköenne se/ ioca paha on.

** Wdhexi Taikinaxi (Pyhisse Inhimisis ombi wiele aina Syndi alallansa/ ioca wlospyhijtemen pite. Sentedhen hen sano/ te oletta Happamattomat/ se on/ te oletta Pyhet Mutta souittaca nin/ ette te caiki tyni wlospyhitte/ ia tulcata caikenni puchtaxi/ ia vdhexi taikinaxi cocona's. * Mailmasta poispaeta) Joca ei tachtu pahain Inhimisten seasa olla/ henen pite caikesta Mailmasta pakeneman. Senteden hen tachtu ette meiden pite pakeneman Pahoija Christilisi/ taicka sijte Nimeste lopuisit eli heidhens paranaisit. Sille ette ne Christittömet eipe ne Welijexi/ Opetuslapsexi eikä Christilisexi cutzuta.*

VI. Lucu.

6:1 Mlxi Jocu teiste/ iolla ombi toisen cansa iotakin Asia/ malta ridhelle ninen Wärein edhesse/ ia ei Pyhein edhesse? Eikö te tiedhe ette ne Pyhet pite Maliman Domitzeman
6:2 Jos nyt sis Mailman pite teilde

Domittaman? Eikö te sis kulle hyuet ole nite pienemitä Asioita Domitzemaan?
6:3 Etekö te tiedhe/ ette meiden pite Engeleite Domitzeman? Quinga palio enemine ne aijalised Asiat?
6:4 Mutta te/ coska teille ombi iotacuta Asia aijalisesta Hywuydhesta/ Nin te otatta ne iotca Seurakunnas ylencatzotut ouat/ ia asetat heite Domarixi.
6:5 Teille häpijexi mine madhan neite sano. Eikö ensingen ole ychten Wijsasta teiden seasan? Eli iocu toinen quin taidhais domita Welien ia Welien keskusen?
6:6 Waan se yxi welij rijtele sen toisen weliens cansa/ Ja sijttekin Uskomattomaidhe' edhes.
6:7 Nin o'bi io caikiten Wica teiden seasan/ ette te toinen toisens ca'sa kieutte Oikiude' eten/ Mixei te paramin wärytte kerssi? Mixei te ennen soo teiten wahingoitetta?
6:8 Ja itze te wärydhen ia wahingon teette/ ia sengi teiden welieine.
6:9 Eikö te tiedhe/ ettei ne Wäret pidhe Jumalan Waldakunda perimen?
6:10 Elkette andaco teiden wietelle/ Eikä Salawoteiset/ eikä Epeiumalden Palueliat/ eikä Hoorintekiet/ eikä Heikurit/ eikä ne iotca Piltien cansa macauat/ eikä Warcat/ eikä Ahneet/ eikä Joomarit/ eikä pilcaijat/ eikä Röuerit pidhe Jumalan waldakunda perimen.
6:11 Ja sencaltaiset te Mutomat olitta/ Mutta te oletta poispesty/ te oletta pyhitetyt/ te oletta Wanhurskautetut HERRAN Jesusen Christusen Nimen cautta/ ia meiden Jumalan Hengen cautta.
6:12 Caiki ouat minulle luualiset/ Waan ei caiki ole hyuexi. Caikissa ombi minulle walta/ Mutta em mine kenengen alamainen ole.

6:13 Rooca ombi wata warden säätty/ ia wata rooca warden/ Mutta Jumalan pite temen ia sen hukuttaman. Mutta ei Rumis ole säätty Hooruteen/ waan HERRalle/ ia HerRA Rumille.

6:14 Mutta Jumala ombi HERRAN ylesherettenyt/ nin henen mös pite meite ylesheretteme'/ hene' woimans lepitze.

6:15 Eikö te tiedhe/ ette teiden Rumijit Christusen iäsenet ouat? Pidheiskö sis minun ottaman Christusen iäsenet ia Hooran iäsenixi ne tekemen? Pois se.

6:16 Taicka eikö te tiedhe/ ette se ioca Hooraan rychty/ hen on yxi Rumis sen cansa? Sille he tuleuat (ma hen) caxi ydhexi Lihaxi.

6:17 Mutta ioca Hoorahan rychty/ se on yxi hengi henen cansans.

6:18 Welteket Hoorutta. Caiki synnit iotca Inhiminen tekepi/ ne ouat wlcona Rumihista/ Waan se ioca Hooriteke se syndi tekepi omas Rumisans.

6:19 Wai eikö te tiedhe/ ette teiden Rumin on se Pyhen Hengen Templi/ ioca teisse ombi/ ionga te Jumalalda saitta/ ia eipe te ole teiden omanne? Sille te oletta Callista ostetut.

6:20 Senteden cunnijoittaca sis Jumala teiden Rumisan/ ia teiden Hengesen/ iotca Jumalan ouat.

VII Lucu.

7:1 MUtta nyt nijste quin te minulle kirioititta/ mine Wastan. Hyue se ombi Inhimiselle/ ettei he' waimohon rupeisi/

7:2 Mutta quitengi Hoorutta carttain/ piteken itzecukin oman Waimonsa/ Ja iocainen oman Miehense piteken.

7:3 Mies andakan Waimonsa sen cochtulisen Mielisudhen/ Samalmoto mös Waimo Miehellens.

7:4 Ei ole waimolla wata omalle rumillans/ waan Miehen. Samalmoto mös Miehellle ei ole wata rumillens/ waan waimon.

7:5 Elkette toinen toistanne wältekö/ iollei se ole molembaidhen Sosiosta iongun hetken/ ette teille iouto olis pastota ia rucoella/ Ja tulcat taas iellense ychten/ senpäle ettei Satanas teite kiusaisi teiden Haureudhen polesta.

7:6 Mutta sencaltaista mine sanon teille somisen ielken/ ia ei Keskyn ielken.

7:7 Waan mine tadhoisin/ ette Caiki Inhimiset nin olisit quin mine olen. Mutta iocaitzella ombi erinomaine' Lahia Jumalalda/ Ydhelle nin/ ia toisella nein.

7:8 Mine sanon tosin nijlle Naimattomille ia Leskille/ Se ombi heille hyue ios he mös ouat ninquin mine/

7:9 Waan ellei he woi heidens pidhette/ nin naikaat/ Sille parambi on naidha quin pala.

7:10 Mutta Nainehita keskepi/ em mine/ waan HERRA/ Etei Waimon pidhe erijemen Miehestens.

7:11 Mutta ios hen erije/ nin olcoon Naimata/ taicka sopicahan Miehense cansa. Ja elken Mies hylietkö Waimonsa.

7:12 Waan nijlle muille/ mine sanon/ ia ei HERRA/ Jos iollaki Welielle ombi vskomatoin Waimo/ ia se sama mielistupi henen cansans asuman/ elken site itzestens eroittako.

7:13 Ja ios iollaki waimolla ombi Uskomatoin Mies/ ia hen tachtu sen cansa asua/ elken hende itzestens eroittako.

7:14 Sille se Uskotoin Mies o'bi waimons cautta * Pyhitetty/ ia se vskomatoin Waimo pyhiteteen Miehens cautta/ Mwtoin olisit teide' Lapsenna saastaiset/ waan nyt he ouat pyhitetyt.

7:15 Mutta ios se Uskomatoin itzense

eroitta/ nin anna henen eroitta. Eipe ole welij taicka Sisar sidhottu orijauteen semmotoisis menois/ Mutta rauhasa ombi Jumala meite cutzunut.

7:16 Sille quingas tiedhet waimo/ ios sine Miehes taidhat autuaxi saatta? Eli sine Mies quingas tiedhet/ ios sine taidhat waimos autuaxi saatta?

7:17 Quitengi ninquin Jumala itzecullengi on vlosiakanut. Jocainen nin waeldakan quin HErra on henen cutzunut/ ia nin mine caikissa Seurakunnisa säädhen.

7:18 Jos iocu Ymberileickattu o'bi cutzuttu/ elken se * Esinachka halatko. Jos iocu on Esinahas cutzuttu/ elken se a'dako itze's Ymberileikata.

7:19 Ymberileicka9 ei miten ole/ ia Esinachka ei ole miten/ wan Jumala' Keskyde' pitemys.

7:20 Jocaine' olcon sijnä Cutzumises/ ioho'ga he' cutzuttu on.

7:21 Jos sine olet Oriaxi cutzuttu/ ele site murehdhi/ Quitengi ios sine taidhat wapaxi tulla/ nin nautitze site sen paramin.

7:22 Sille ette ioca Oriaxi on cutzuttu HErrasa/ se on HErran Wapach. Samalmodolla/ ioca on cutzuttu Wapadexi/ hen on Christusen palueliaksi tullut.

7:23 Te oletta callihista ostetudh/ elket Inhimisten Oriat olgho.

7:24 Itze cukin (rackat Welieni) iossa hen cutzuttu on/ sijnä hen olcan Jumalan tykenä.

7:25 Mutta Neitzydhest ei ole minulla HErran Keskyä/ quitengin mine sanon minun neuuoni/ ninquin Laupiudhen saanut HErralda vskolissa ollaxeni.

7:26 Nin mine sis lwle' sen Hyue' oleua' nykysen Tuska' teden/ ette hyue on Inhimisen nin olla. Jos sine olet waimoho' sidottu/ ele pyde eroitosta.

7:27 mutta ios sine olet waimotoin ele pyde waimo.

7:28 Mutta ios sine nait/ et sine syndi tee. Ja ios Neitzyt hoolepi/ nin ei he' syndi tee. Quite'gin sencaltaiset sauat Waiua' rumisansa. Mutta mine kernasti teite armaitzen.

7:29 Mutta sen mine sano' teille/ rackat Weliet/ se aica o'bi lyhyd. Edespäin ombi ymmertäpä/ ette ne ioilla Waimot on/ olisit ninquin heille ei olisickan/

7:30 Ja ne iotca idkeuet/ ninquin ei idkisicken/ Je ne iotca iloitzeuat/ ninquin ei iloitzisickan/ Ja ne iotca ostauat/ ninquin ei site nautitzisi/

7:31 Ja ne iotca täte Mailma prwcauat/ ninquin ei prwcaisickan. Sille ette temen mailman meno ombi meneue.

7:32 Mutta mine tadhoisin/ ette te ilman Mwreheta olisitta. Joca naimatoin on/ hen tottele nijte quin HERRAN on/ quinga henen pite HErran kelpaman.

7:33 Mutta ioca naipi/ hen sure nijte mailmalisia/ quinga hen Emenense kelpapi.

7:34 Eritetud ouat neme caxi/ waimo ia Neitzyt. Se naimatoin murechti nijte iotca HErran on/ ette hen pyhe oleman pite seke Rumilla ette hengelle. Wastoinpein/ Se ioca naipi/ hen murechti nijte mailmalisia quinga henen pite Miehense kelpaman.

7:35 Mutta sencaltaista mine sano' teiden tarpexenna/ Ei ette mine * paulan teiden pälen heitteisin/ waan ette te site/ quin cunnialinen olis/ tauoitaisitta/ ia alati ilman esteite HErra paluelisitta.

7:36 Mutta ios iocu lwle/ ettei se hyuesti soui/ henen Neitzens cansa/ ette hen io on hoolemoisa/ ia ei saa toisin olla/ Nin hen techken mite hen tachtu/ ei hen syndi tee/ hen sallican henen hoolemahan.

7:37 Mutta se ioca watimata sen kijnittä

sydhemesense/ ia henelle ombi walta oman mielens päle/ ia sencaltaista sydhemesens päättä/ ette hen tachtopi henen Neitzens nein pite/ se hyuesti tekepi.

7:38 Joca nyt sen naittapi/ se hyuesti tekepi/ Mutta ioca ei hende naitta/ se paramin teke.

7:39 Emende ombi kijnisidhottu Lakihin/ nincauuan quin henen Miehsens elepi. Waan coska henen Miehsens poisnuckunut ombi/ nin hen on wapha toiselle hooleman/ kelle hen tachtu/ quitengin ette se Herrasa tapachtupi.

7:40 Waan autuambi hen on/ ios hen sillense on/ minun Lwlon ielken. Sille mine lwlen ette minulaki ombi Jumalan Hengi.

** Pyhiteten) Ninquin nijlle puchtaille caiki ouat puchtat/ Tit 1. nin on mös Christituille se Christimetoin Emende puhdas/ ette he machtauat ilman synnite olla toinen toisensa tykene. Ja ei senteden Lapsians poisheitte ninquin he olisit saastaiset/ iotca ei hen kerssie taidhaisi/ Sille ette Auioskesko/ ia heiden Lapsista's suru ombi oikein/ echke ne olisit Pacanat eli Christitut.*

VIII. Lucu.

8:1 EDhespeiten nijste Epeiumalden wffrista me tiedheme. Sille ette caikilla meille ombi Tieto. Se tieto ylespaisutta. Mutta rackaus se ylesrakenda.

8:2 Mutta ios iocu lwle henens iotakin tieteuon/ ei hen wiele miten tiedhä/ quin henen tule tietexens/

8:3 Mutta ios iocu Jumalata racasta se on tuttu henelde.

8:4 Nin me nyt tiedheme/ sijte Roasta quin Epeiumalden wffratan/ ettei ychten

Epeiumala ole Mailmassa/ Ja ettei ychten mwta Jumala ole/ quin se yxi.

8:5 Ja waicka monicadhat ouat iotca Jumalaxi cutzutun/ olcon se Taiuassa eli Maan päle (Ninquin monda Jumalata/ ia monda Herra ouat)

8: 6 Nin ombi quitengin meille yxi ainoa Jumala/ se Ise/ iosta caiki cappalet ouat/ ia me henesse/ ydhen Herran Jesusen Christusen/ ionga cautta caiki cappalet ouat/ ia me henen cauttansa.

8:7 Mutta ei ole iocaitzella tietu/ Sille ette mutomat tekeuet heidense Omatundo nijste Epeiumaloista/ ia söuet ninquin se olis Epeiumaloille wffrattu. Ja ette heiden Omatu'dons ombi heicko/ nin hen sen cautta pisoitahan.

8:8 Mutta ei Roca meite otoliseksi saata Jumalan edes. Jos me söme/ ei me site paramaxi tule/ Ellei me mös söö/ eipe me sen polesta pahemaxi tule.

8:9 Waan catzocat/ Etei teme teiden wapauden tulis nijlle heickoille pahanoxexi/

8:10 Sille ios sinun (iolla se Tieto ombi) iocu näke atrioitzeuan Epeiumalden wffratuista/ eikö sijtte henen Omatundonsa/ ioca heicko on/ yllytete site Epeiumalden wffri söömen?

8:11 Ja nin sinun Tietos cautta tule sinun Welies huckan/ ioca Heicko on/ io'ga tedhen Christus quitengi colut o'bi.

8:12 Mutta coska te nin syndie teet Weliein vastaan/ ia säriette heiden heicon Omantunnonsa/ nin te Christusen wasta syndie teette.

8:13 Senteden ios Roca minun Welieni pahendais/ em mine ikenens Liha söisi ijancaikisesta/ Senpäle ettei mine minun Welieni pahendaisi.

IX. Lucu.

9:1 ENgö mine Apostoli ole? Engö mine Wapa ole? Engö mine meiden Herra Jesust Christust nähnyt? Ettekö te ole minun Töön HErrassa?

9:2 Ellei mine ole muille Apostoli/ nin mine olen quitengin teiden Apostolin. Sille ette Insigli minun Apostolin wirghassa te oletta/ Herrassa.

9:3 Coska iocu minulle kysy/ nin mine henelle nein wastan/

9:4 Eikö meille ole walta södhe ia iodha?

9:5 Eikö meille mös ole walta ychte Sisarta waimoxi cansan ymberinswiedhä? Ninquin ne mwdh Apostolit/ ia Herran Weliet ia Cephas?

9:6 Eli minun yxinens ia Barnaban ei ole walta nin tedhä?

9:7 Cuca sotipi coskan omans Maxons päle? Cuca winatarha' istutta/ ia ei söö henen Hedhelmestens? Eli cuca Caria caitzepi/ ia ei söö Carian rieskasta?

9:8 Puhunengo mine täte Inhimisten taualla? Eikö Laki site sama sano?

9:9 Sille ette Mosesen Laisa on kirioitettu. Ei sinun pide kijnisitoman Richtetappauan härien suuta * Sureneco Jumala härckie?

9:10 Taicka eikö he' site caikeni meiden teden sano? Sille ette meiden tedhen se on kirioitettu/ Ette se ioca kyndä/ henen pite kyndemen Toiuouxisa/ ia ioca richtatappa/ henen pite richtetappaman Toiuouxisa/ ette hen tulis toiuostansa osalisexi.

9:11 Jos me teille He'gelisi kyluimme/ palio se on ios me teiden Rumilisi ylesnijtemme?

9:12 Mutta ios mwdh ouat tesse wallas osaliset teiden tykenen/ Mixei me sis palio enemini? Mutta eipe me ole sencaltaista walta * prucanet/ wan me caikinaisia

kerssima ettei me miten estette Christusen Euangeliumin tee?

9:13 Eikö te tiedä ette ne iotca wffrauat/ söuet wffrista? Ja ne iotca Altarita walmistauat/ ne Altarita nautitzeuat?

9:14 Nin mös on HERRA sätenyt/ Ette ne iotca Euangelium ilmoittauat/ pite Euangeliumista Elatoxens saaman.

9:15 Mutta em mine ole quitengan miten neiste tehnyt.

9:16 Em mine mös senteden sijtä kirioita/ ette nin pideis minun cansani tapachtuma'. Parambi olis minun coola quin iongu' pideis minu' kerskamisen tyhijexi tekeme'. Mutta ette mine Eua'gelium sarna'/ ei minu' taruitze site euckemen/ sille minu' tule se tedexeni/ Ja we minulle/ ellei mine Eua'gelium ilmoita.

9:17 Jos mine sen teen mielelleni/ nin minun * palca' maxetan. Mutta ios mine ylenmieleni sen teen/ nin ombi se wirca quitengi minun haltuni annettu.

9:18 Mikeste sis minun Palcan on? Nimitten/ ette mine saarnan Christusen Euangeliumi/ ia teen sen ilman miteken/ senpäle/ ettei mine turhaisi minun waltani Euangeliumisa.

9:19 Sille echke mine olen wapah iocaitzelda/ nin mine olen quitengi minuni tehnyt iocaitzen Palueliaxi/ senpäle ette mine site Usiamat nijste voitaisin.

9:20 Nijlle Juttaille mine ole' techty nin quin yxi Judeus/ senpäle ette mine Juttat voitaisin. Ninen quin Lain alla ouat/ mine olen techty ninquin Lain alla/ senpäle/ ette mine ne/ iotca Lain alla ouat/ voitaisin.

9:21 Ninen quin ilman Laita ouat/ mine olen techty ninquin mine ilman Laita olisin (Waicka em mine ilma' Laita ole Jumala' edese/ Waan olen Christusen Laissa) ette mine ne/ iotca ilman Laita ouat/ voitaisin.

9:22 Ninen Heickodhen mine olen techty/
nin quin Heicko/ senpäle ette mine ne
Heicot voitaisin. Mine ole' iocaitzelle techty
caikinaisexi/ senpäle ette mine caikeni
mwtomat autuaxi tekisin.

9:23 Mutta sencaltaista mine teen
Euangeliumin tedhen/ ette mine tulisin
heneste osalisexi.

9:24 Eikö te tiedhä/ ette ne/ iotca
Kijstassa iooxeuat/ caiki tosin he
iooxeuat/ waan yxi Palcan ennettä?
Jooskata nyt nin ette te käsiteisitte.

9:25 Mutta iocainen quin campale/
caikista he' itzens weltä. Ne tosin
sitewarte'/ ette he catouaisen Crunon
saisit. Mutta me senteden ette me saisima
sen ijancaikisen.

9:26 Mutta em mine nin iooxe/ quin *
wissittömen polen/ Ja em mine nin
kiluoittele quin Twlda piexeisin/

9:27 Waan mine rangaitzen minun
Rumihini/ ia alaspainan sen/ Senpäle ettei
coska mine muille sarnan/ madhaisi itze
nuchtelinen olla.

** Wissittömen) Ninquin yxi Kiluan iooxeua/
se ioca ohitze iooxe/ ei hen Mali ennettä/
ia yxi Campalia/ ioca huckan Twlehen
hackapi. Nin mös kieupi caikein ninen
cansa/ iotca ilman Uskota Hyui töite
tekeuet. Sille he ouat Wissittömet quinga
he ninen cautta pysyuet ia seisouat
Jumalan edesse. Senteden on caiki ne
Turhaiooxu/ Turhacampaus ia Turhateco.*

X Lucu.

10:1 EM mine tadho Rackat Weliet/ site
teilde salata/ Ette meiden lset ouat caiki
Piluen alla olluet/ Caiki ouat Meren lepitze
waeldaneet/

10:2 Ja caiki ouat Moseselda castetudh

Piluesse ia Meresse.

10:3 Ja ouat caiki ychteleiste Hengelite
rooca söönet/

10:4 ia ouat mös caiki ychteleiste
Hengelite Jooma ioneet. Sille ette he
iooit sijte Hengelisesta Calliosta/ ioca
heite seurasi/ ioca Callio oli Christus.

10:5 Mutta monda heiste eiuet olluet
Jumalan otoliset/ Sille ette he mahanlötin
Coruesa.

10:6 Mutta teme ombi meille Esicuuaxi
tapachtanut/ ettei me himoitzisi site Paha/
ninquin he mös himoitzit.

10:7 Elke mös olco Epeiumalden palueliat/
ninquin heiste monicadhat olit/ quin
kirioitettu on/ Canssa mahanistui söömen
ia iooman ia ylesnosit leikitzemen.

10:8 Elke' me mös Hooritechkö ninquin
mwtomat heiste saastutit itzense
Hoorudhella/ ia ychtene Peiuene langesit
colmet ia caxikymende tuhatta.

10:9 Elke' me mös Christusta kiusatko/
ninquin mwtomat heiste kiusasit hende/ ia
Kermehilde swrmattihin.

10:10 Elket te mös Napisko/ ninquin
mwtomat heiste Napisit/ Ja olit mestatudh
Cadhottaialda.

10:11 Caiki sencaltaiset heiden cochtans
tulit Esicuuaxi/ Mutta se on kirioitettu
meille Cartamisexi/ ioinenga päle Mailma'
lopud tulluet ouat.

10:12 Senteden ioca lulepi seisouansa/ Se
catzocan ettei he' * lange.

10:13 Eipe yxiken kiusaus teite ole
käsittenyt/ waan Inhimillinen. Mutta Jumala
ombi waca/ ioca ei salli teite kiusatta
ylitze teiden woiman/ Waan hen tekepi
mös ynne kiusauxen cansa Lopun/ ette te
sen woisitta kerssie.

10:14 Sen teden minun Rackani/ paetka
Epeiumalden paluelusta.

10:15 Ninquin Wijsaille mine puhun/

domitka te mite mine sanon.

10:16 Se hywestisiugnattu Calki/ ionga me Hywestisiugnama/ eikö se ole Christusen Weren Osaliseus?

10:17 Se Leipe/ ionga me murdhama/ eikö se ole Christusen Lihan Osaliseus? Sille ette se on yxi Leipe/ nin me monda olema yxi Rumis/ senwoxi ette me caiki ydheste Leiueste Osaliset olema.

10:18 Catzocat Israelin päle Lihan ielken/ Eikö ne iotca Wffrit sööuet/ ole Altarista Osaliset?

10:19 Mite sis minun pite sanoman? Sanongo/ Ette Epeiumala iotain on? Eli ios Epeiumalden Wffri iotain on? Ei.

10:20 Mutta sen mine sanon/ Ette mite Pacanat wffrauat/ sen he Perkeleille wffrauat ia ei Jumalalle. Nyt em mine tadho/ ette teiden pite oleman Osaliset Perkelein cansa. Eipe te taidha HERRAN Calki ioodha/ ia Perkelen caiki.

10:21 Eipe te taidha Osaliset olla HERRAN Peudheste/ ia Perkelen peudheste.

10:22 Eli tadhomaco me HErra härssytella? Ollemaco me wäkeuemet quin hen?

10:23 Caiki tosin ouat minulle luualiset/ waan ei caiki ole hyuexi.

10:24 Caiki ouat minulle luualiset/ Mutta ei caiki tule paranoxexi. Elken kengen omansa etzikö/ waan iocainen mite toisen ombi.

10:25 Caiki mite Teurashoonesä mydhen/ site sökette/ ia elket kyselkö/ ettei te Omatundona turmelisi/

10:26 Sille ette Maa ombi * Herran/ ia caiki mite henessa on.

10:27 Mutta coska nyt iocu Uskomatoin teite Weraxi cutzu/ ia te tadhotta menne/ Nin sökette caikia mite teiden eten toodhan/ ia elket Kyselkö/ ettei te Omatu'dona turmelisi.

10:28 Mutta ios iocu silloin teille sanois/

Teme on Epeiumalden wffri/ Nin elket söökö/ henen tedhens ioca sen osotti/ ettei te Omatudona turmelisi (Sille ette Maa ombi HERRAN/ ia caikai mite henesse on)

10:29 Mutta mine sanon Omastatunnosta/ ei sinun omastas/ waan sen toisen. Sille mingetedhe' minu' wapaudhen * Domitaan toisen Omastatunnosta.

10:30 Sille ette coska mine sen nautitzen Kijtoxen cansa/ Mixi mine sis nudhellaan ionga tedhen mine kijten?

10:31 Jos te nyt söötte eli iotta/ eli mite te teette/ nin techkete caiki Jumalan Cunniaxi.

10:32 Sencaltaiset olcata/ ettei te keten pahenna/ eikä Juttaita/ eikä Grekie/ eli Jumalan Seurakunda.

10:33 Ninquin mine mös caikisa Cappalesa Caikein kelpan/ Ja en etzi oma parastani/ waan monen/ ette he autuaxi tulisit.

XI. Lucu.

11:1 Olcotta minun Tauoittajani/ ninquin mine Christusen.

11:2 Mlne kijte' teite Rackat Welieni/ ette te minu' päleni muistatta caikissa capaleisa/ ia ette te pidhette sen Säädhyn ionga mine teille annoin.

11:3 Mutta mine tadho'/ ette teiden pite tietemen/ Ette Christus on iocaitzen Miehen Pää/ Mutta Mies o'bi Waimon pää/ Mutta Jumala on Christusen pää.

11:4 Jocaine' Mies quin rucoele eli Prophetera/ ia pitepi iotakin Pääns päle/ se häweise Päänse.

11:5 Mutta iocainen Waimo quin rucoele eli Prophetera/ peittämettomelle päälle/ se häweise Päänse. Sille ette se on iwri ninquin olis aieltu.

11:6 Ellei hen tachtö he'nens peitte/ nin

mös poiskeritkään Hiuxensa. Nyt ette se ombi ryme/ Ette Waimo pitä keritudh eli Leicatudh Hiuxet/ nin peitteken Päänse.
11:7 Mutta ei Miehen pidhe Päästens peittemen/ Sille hen on Jumalan Cuua ia Cunnia. Mutta Waimo ombi Miehen Cunnia.
11:8 Sille ettei Mies ole waimosta/ Mutta waimo ombi mieheste.
11:9 Ja ei ole Mies Lootu waimon tedhen/ Mutta waimo ombi Lootu miehen tedhen.
11:10 Senteden pite waimon pitemen *
Woiman pänsä päle/ Engelite' tedhe'.
11:11 Mwtoin ei ole Mies paitzi waimoa/ eikä waimo paitzi Mieste HErrassa/
11:12 Sille ette ninquin Waimo on Mieheste tullut/ Nin mös mies tulepi Waimon cautta. Mutta caiki ouat Jumalasta.
11:13 Domitka itze keskene'ne/ Jos se on caunis/ ette iocu Waimo auoipein Jumalata rucoile.
11:14 Taicka eikö mös Loondo site teille opeta/ ette se on Miehellä ilkie/ ios henelle ombi pitket hiuxet
11:15 Mutta waimon on se cunnia/ ette henelle on pitket hiuxet? Hiuxet ouat henelle peitoxi annetudh.
11:16 Edespein ios iocu teiden seasan on/ ioca ridhainen on/ se tietken/ Ettei meille se tapa ole eikä mös Jumalan Seurakunnalla.
11:17 Mutta neite tule minun keske. Em mine taidha kijtte/ Ettei te Paranoxeen waan Pahannoxeen ychtentule.
11:18 Ensin/ coska te yctentuletta Seurakundaan/ mine cwlen/ Ette eripwraisudhet ouat teiden seasan/ ionga mine mös politain Uskon.
11:19 Sille ette teiden seasan pite mös Lahckot olemän/ Senpäle ette ne toimeliset tulisit teiden keskenen jwlkisexi.
11:20 Coska te nyt ychtentuletta/ nin ei

pidhete HERRan Ehtolista.
11:21 Sille ette iocainen oma' Ehtolisens söödhe ennettepi. Ja se yxi jsoa/ ia se toinen o'bi iouxisa.
11:22 Wai eikö teille Honeita ole/ iossa te söödhe ia iodha mahdatte? Taicka yle'catzottako te Jumala' Seurakunna'/ ia häueisette ne ioilla ei miten ole? mite minu' pite teille sanoma' Pitekö minun teite kijttemen? Tesse em mine ychten teite kijte.
11:23 Mine olen sen Herralda saanut/ ionga mine teille annoin. Sille HERRa JEsus/ sine Ööne iona hen petettin/ otti hen Leiuen/ kijtti/ murssi sen ia sanoi.
11:24 OTtacet/ söket/ Teme on minun Rumin/ ioca teiden edhesten muretahan/ Se techkette minun Muistoxeni.
11:25 Samalmoto mös Calkin Ehtolisen ielkin/ ia sanoi/ Teme Calki on se Wsi Testamenti minun Wereseni/ Se techkette ninwsein quin te iootta minun Muistoxeni.
11:26 Sille ninwsein quin te söötte teste Leiueste/ ia iootta teste Calkista/ teiden pite HERRan Cooleman iulghistaman/ sihenasti quin hen tulepi.
11:27 Mutta ioca keloottomasta sööpi teste Leiueste/ ia iooipi Herran Calkista/ se on wicapää Herran Lihan ia Weren polesta.
11:28 Nin coetelcan Inhiminen itzense/ ia sijtte sööken teste Leiueste/ ia iookan teste Calkista.
11:29 Sille se ioca sööpi taicka iooipi keloottomasti/ hen sööpi ia iooipi domion itzellens/ senwoxi ettei hen eroita HERRan Rumista.
11:30 Senteden ouat mös nin monda Heicko ia Sairasta teiden seasan/ ia swri poli macapi.
11:31 Sille ios me itze'ma domitzisima nin ei me ensingen domitud olisi.

11:32 Waan coska me domitamma/ nin me Rangaista'ma Herralda/ Senpäle ettei meiden pidheisi Mailman cansa domitud oleman.

11:33 Senteden/ Rackat Welieni/ coska te cokontuletta söömen/ nin odhottacan toinen toistansa.

11:34 Mutta ios iocu jsua/ hen söken cotonans/ Se'päle/ ettei te cokontulisi cadhotoxexi. Ne mudh mine tadhon toimitta coska mine tulen.

XII. Lucu.

12:1 Nlste Hengelisiste Lahijoista/ Rackat Weliet em mine tadhon teilde salata.

12:2 Te tiedhätte ette te oletta * Pacanat olleet/ ia kieuneet nine' Myckein Epeiumalden tyge/ ninquin te wiedhyt olitta.

12:3 Senteden mine teen teille tietteuexi/ Ettei kengen ioca puhu Jumalan Hengen lepitze/ Jesusta kijrole. Ja eikengen taidha Jesusta Herraxi cutzua/ waan pyhen Hengen lepitze.

12:4 Lahiat ouat * moninaiset/ Mutta yxi Hengi ombi.

12:5 Ja Wirghat ouat moninaiset/ Mutta yxi HERRA ombi.

12:6 Ja auwd ouat moninaiset/ Mutta yxi Jumala ombi/ ioca caikissa waickuttapi caikinaiset.

12:7 Mutta iocahitzesa Hengen Lahiat osottauat heidens ychteitzexi tarpexi.

12:8 Sille ydhelle annetan He'gen cautta puhua Wijsaudhesta. Toiselle annetan puhua Tiedosta/ saman Henge' cautta. Toiselle Usko samasta He'geste.

12:9 Toiselle ne Lahiat Teruexi tehdhä/ sijnä samas Henges.

12:10 Toiselle jhmelisi Töite tehdhä.

Toiselle Prophetia. Toiselle He'get eroitta.

Toiselle moninaiset Kielet. Toiselle moninaisten Kielden wlostulkitus.

12:11 Mutta caiki neme se yxi ia sama Hengi waikutta/ iakain itzecullengi omanssa/ sen ielken quin hen tacto.

12:12 Sille ninquin Rumis on yxi/ ia henelle ombi quitengi monda Jäsende/ Mutta caiki iäsenet ydhest Rumista/ echke he ouat vsia/ ouat he quitengin yxi Rumis/ Samalmoto mös Christus.

12:13 Sille ette me olem ydhen Hengen cautta caiki ydhexi Rumixi castetudh/ waicka me olema Juttat eli Grekit/ Orijat eli Wapat/ ia caiki me ydhen Hengen olema * iooneet.

12:14 Sille ette Rumis ei ole yxi Jäsen/ wan wsia.

12:15 Jos nyt Jalca tachtos sano/ Em mine ole Käsi/ senteden em mine ole Rumin Jäsen. Pidheiskö henen senwoxi ei oleman Rumin Jäsene'?

12:16 Ja ios Corua tachtos sano/ Em mine ole Silme/ senteden em mine ole Rumin Jäsen. Pidheiskö hene' senwoxi ei olema' Rumin Jäsene'?

12:17 Jos coko Rumis Silme olis. Cussa sis cwlemus o'bi? Jos se taas on caiki cwlemus/ Cussa sis on Haistamus?

12:18 Mutta nyt on Jumala ne Jäsenet pa'nut itzellense cu'gi Rumihissa/ ninquin he' on tachtanut.

12:19 Wai ios nyt caiki Jäsenet yxi Jäsen olis/ Cussa sijtte Rumis olis?

12:20 Mutta nyt ouat Jäsenet monda/ ia Rumis on yxi. Ei taidha Silme Kädhelle sano/ Em mine sinua taruitze.

12:21 Eli pää Jalgoille/ Em mine teite taruitze.

12:22 Waan palio paramin ne Rumin Jäsenet/ iotca Heikomat näkyuet/ ne ouat tarpelisemat/

12:23 Ja iotca me lwlema häpielisemat

oleuan Rumissa/ nine' päle me enime'
Cunnian pane'ma. Ja iotca heiumet ouat
nähdhä/ nijte me enimen caunista'ma.
12:24 Sille iotca caunihit ouat/ eiuet he
mite' taruitze. Mutta Jumala o'bi nin Rumin
coko'lijttenyt/ ia nijlle taruitzeuaisille
Jäsenille eneme' Cu'nian a'danut/
12:25 Etei Eripwrausta olisi rumissa/ waa'
caiki ne Jäsenet pite toinen toisens edeste
Suru' pitemen.
12:26 Ja ios yxi Jäsen kerssi iotaki/ Nin
mös caiki mudh Jäsenet ynnekerssiuet. Ja
ios yxi Jäsen cu'nialla pidhete'/ Nin caiki
Jäsenet ynneriemuitzeuat.
12:27 Mutta te oletta Christusen Rumis ia
Jäsenet/ iocainen osansa ielkin.
12:28 Ja Jumala on pa'nut Seuracunnasa/
Ensin Apostolit/ Sitelehinne Prophetat/
Senielkin Opetusiset/ Sijtte Ihmein tekiet/
Senpereste terueexi tekemisen Lahiat/
Auttaiat/ haltiat/ Moninaiset kielet.
12:29 Ouatko he caiki Apostolit? Ouatko
he caiki Prophetat? Ouatko he caiki
Opetusiset? Ouatko he caiki Ihmein tekiet?
12:30 Ongon heille caikilla teruehexi
tekemisen Lahiat? Puhuuatko he caiki
moninaisilla Kielille? Taitauatko he caiki
wlostulkita?
12:31 Mutta noudattaca te nite Parahita
Lahioia/ Ja wiele mine nyt teille
corkiaman Tien osotan.

** Moninaiset) Caikis Christilisis ombi yxi
Hengi/ Wijsaus/ Ymmerdhys/ Usko Woima
>etc/ Mutta sencaltaisi prucata ia
harioitella muita watan/ ei se ole
iocahitzella/ Mutta wijsaudhesta ne puhuat
iotca Jumalata tundemaan opettauat/
Tiedhosta ne puhuuat/ iotca Ulkonaisista
menoista ia Christilisista Wapaudhesta
opettauat. Ne Uskon osottauat/ iotta
iulkisesta sen tunnustauat Sanoilla ia*

*Töille/ ninquin Martyrit tegit/ Ne Henget
eroittauat/ iotca Prophetat/ ia Opetuxet
coetteleuat ia kiusauat.*

XIII Lucu.

13:1 JOs mine Inhimisten ia Engelein
Kielille puhuisin/ ia ei olisi minulla
Rackautta/ nin mine olisin quin helisepä
Waski/ taicka yxi kilisepä Culcoinen.
13:2 Ja ios mine Propheterata taidhaisin/
ia caiki Salauxet tiedheisin/ ia caike'
Tiedon/ Ja minulla olis caiki * Usko/ nin
ette mine woret sijrdheisin/ ia ei olis
minulla Rackautta/ nin en mine miteken
olis.
13:3 Ja ios mine caiken Tauarani
culutaisin Kieuhein Rauinoxi/ Ja ios mine
annaisin minun Rumini poltetta/ ia ei olis
minulla Rackautta/ Nin ei se olisi minulle
ychten tarpelinen.
13:4 Rackaus on Kerssiueinen ia Laupias.
Ei Rackaus cadhehdi/ ei Rackaus ole
ylpie/ ei hen ylespaisuta/
13:5 ei hen ole Sickuri/ ei hen omansa
etzi/ ei hen anna itzens wihan kihoitta/ ei
hen wahingon ielken seiso/
13:6 ei hen wärydhesta iloitze/ mutta hen
iloitze Totudhesta.
13:7 Caiki hen wedhettä/ caiki hen Usko/
caiki hen toiuo/ caiki hen kerssi.
13:8 Ja rackaus ei coskan * wäsy. Waicka
Prophetiat Lackauat/ ia Kielet waickenisit/
ia Tieto mös poiskadhois.
13:9 Sille ette polittain me ymmerdheme/
ia * politain me Propheterama.
13:10 Mutta coska se tule quin
teudhelinen on/ sijtte se Lackapi quin
waiaa on.
13:11 Coska mine Lapsi olin/ nin mine
puhuin quin Lapsi/ ia pidhin Lapseliset
menot/ ia aijattelin quin Lapsi. Mutta sitte

quin mine Miehexi tulin/ nin mine poispanin ne Lapseliset.

13:12 Sille ette nyt me näeme tapauxisa/ ninquin Speilin lepitze/ Mutta silloin caswosta caswoon. Nyt mine tunnen polittain/ waan silloin mine tunnen/ ninquin mine io tuttu olen.

13:13 Mutta nyt iäuet Usko/ Toiuo/ Rackaus/ nämet colmet/ Waan rackaus se ombi * swrin nijste.

** Usko) Waick ainoa Usko Inhimisen Wanhurskautta/ ninquin P. Pauali Usein sano/ Quitengin cussa ei Rackaus ole/ ei sijne ole oikea Usko/ echke hen wiele Tunnustächtie tekis.*

** Polittain) Echke me vskon cautta tiedhem ia ymmerdeme mike Jumala on/ ia mite hen meille andapi/ Nin eiquitenga senmotoinen meiden ymmerdhöxen ole teudhelisexi luettu/ waan polittain ia waia sen tuleuaisen Cunnian echttoon.*

** Swrin) Eipe Rackaus Inhimisi wanhurskauta/ wan Usko Ro 1. Mutta quitengi/ ette vskolla ia Toiuolla ombi palio Jumalan tykene tekemiste/ ia henelte ainostans caiki hyuet saauat/ sijtte heiden pite wijmein lackaman/ coska he caiki vskotut ia toiutotut cappaleet ouat pänens Taiuasa käsittenyet. Mutta Rackaus hen kätte henens meidhen Lähimeisen cochtan/ ia alati hyue teke/ Ja sijttekin wiele ijancaikisesta pysy Jumalan tykene/ Sentedhen hen cutzutan tesse Swrimaxi/ se on/ Leujjemexi/ wekeuemexi/ ialomaxi ia ijancaikisexi.*

XIV. Lucu.

14:1 NOutaka Rackautta/ olcatta Achkerat Hengelistein Lahiaain ielkijn/ Mutta enemिन ette te Propheteraisitta.

14:2 Sille ioca * Kielelle puhu/ ei hen Inhimisille puhu/ waan Jumalalle/

14:3 Sille etteikengen site cwldede/ waan hen puhu Hengesse ne Salaisudhet/ Mutta ioca Prophetera se puhupi Inhimisille paranoxexi ia manauxexi/ ia Lohutoxexi.

14:4 Se ioca Kielelle puhupi/ hen itzens para'da/ Mutta se ioca Prophetera/ hen Seurakunnan paranda.

14:5 Mine tahdhoisin/ ette te caiki taidhaisitta puhua/ Mutta palio enemिन/ ette te Propheteraisitta. Sille se ioca Prophetera/ ombi swrembi quin se ioca Kielille puhupi/ Ellei hen site mös wlostulkitze/ Senpäle ette Seurakunda sijte Paranoxen sais.

14:6 Waan nyt/ Rackat Welieni/ Jos mine tulen teiden tygen Kielille puhuen/ mite mine olisin teille tarpelinen? Ellei mine puhuisi teille/ taicka Ilmoituxen cautta/ eli Tiedhon cautta/ taicka Prophetian cautta/ eli Opin cautta?

14:7 Eikö se sis nin ole/ nijse caluissa iotca Änen andauat/ ia ei quitengan ole eleuet/ ioco hen on Huilu eli Candele/ coska eiuet he anna eritettu äände itzestens/ quinga iocu taita sen tietä/ mite Huilulla eli Candelella soitettu on?

14:8 Ja ios Pasuna andapi pyteren hymyn itzestens/ Cuca itzens taita Sotan hangita?

14:9 Nin mös te/ ios te puhutta Kielille/ ia ei selkieste wlospuhu/ Quinga se ymmertän/ mite puhuttu on? Sille twlehen te puhutta.

14:10 Moninaiset tosin ouat änen caunat Mailmassa/ ia ei ychten nijste quitengan ole merckitzematoinda.

14:11 Senteden/ ellei mine nyt tiedhe änen toinda/ nin mine olen puhuialle Outo/ ia se ioca puhupi/ ombi minu'lle outo.

14:12 Samalmoto mös te/ senwoxi ette te

etzitte ninen Hengelistein Lahijain ielken sitte laskecat teiden achkerudhen sijhen/ ette te Seurakunnan paranaisitta/ nin ette teille caikissa kyllle olis.

14:13 Senteden/ ioca Kielille puhu/ se rucolcan/ ette hen mös sen taidhais wlostulkita.

14:14 Coska mine nyt rucolen Kielelle/ nin minu' Hengen rucole/ Mutta minun Mielen ei kellengen hedhelmet saata.

14:15 Quingasta sen sis pite oleman? Nimiten nein/ Mine rucolen Hengesse/ ia rucolen mös Mielesseni. Mine Psalmit weisan Hengesse/ ia Psalmit weisan mös * Mielesseni.

14:16 Mutta coskas Hyuestisiugnat Hengesse/ Quingasta se ioca Oppemattoman sijasa seisopi/ pite wastaman Amen sinun Kijtoxes päle/ Sille ettei hen ymmerdhä mite sine sanot?

14:17 Sine tosin hyuesti kijtit/ waan ei se toinen sijte parattu ole.

14:18 Mine kijten minu' Jumalani/ ette mine puhun Usiamalla Kielelle quin te caiki.

14:19 Mutta mine tadhon Seuraku'nasa paramin wijsi sana puhua minu' * Mieleni cansa/ Senpäle ette mine mös muita neuuoisin/ ennenquin Kymenen Tuhatta sana Kielelle.

14:20 Rackat Weliet/ Elkette Lapset olko taidhoisa/ waan pahudhesa Lapset olcata. Mutta taidhossa olcata teudheliset.

14:21 Laissa on kirioitettu/ Mine tadhon puhua toisilla Kielillä ia toisilla Hwlilla temen Canssan tyge/ ia eiuet he sijtteken wiele nin minua cwle/ ma HERRA sano.

14:22 Nin ouat nyt Kielet ydhen * Merckin edeste/ ei ninen iotca vskouat/ waan ninen iotca ei Usko. Mutta wastoinpein/ Prophetiat eiuet ole Uskottomain/ waan ninen vskolisten tedhen.

14:23 Coska nyt coko Seurakunda ychten paickan cocontule/ ia caiki puhuisit Kielille/ ia sinne tulis iocu oppematoin/ taicka Uskomatoin/ eikö he sanoisi Teite Mielipolexi?

14:24 Mutta ios te nyt caiki Propheteraisitta/ ia sinne siselletulis iocu Uskomatoin taicka Oppematoin/ ia nuhdhellaisin caikilda/ ia domitaisijn caikilda/

14:25 ia nin tulis henen Sydhemens Salaisudhet iulkisexi/ ia sillens hen Caswoillens langeis/ ia rucolis Jumalata/ ia tunnustais ette totisesta Jumala olis teisse.

14:26 Quingasta se sis on/ rackat Weliet? Coska te nyt cokontuletta nin itzecullakin teiste on Psalmi/ henelle on Opetus/ henelle on Kieli/ henelle on Ilmoitus/ henelle on Wlostulkitus. Ne caiki andacat tulla Paranoxexi.

14:27 Jos iocu Kielelle puhu/ se puhucan itze toisna/ taicka eninäki itze colmandena/ ia site woroittain/ nin yxi sen tulkitcaan.

14:28 Ellei hen Tulki ole/ nin olcan wait Seurakunnasa/ waan puhucan itzellens ia Jumalalle.

14:29 Mutta Prophetat puhucat itze toisna eli itze colmanna/ ia ne mwdh site domitkan.

14:30 Mutta ios Ilmoitus tapachtu iollenculle/ quin tykene istu/ nin se ensimeinen wait olcan.

14:31 Sille kyllle te taidhatta caiki Propheterata/ yxi toisen pereste/ Senpäle ette caiki oppisit/ ia caiki tulisit manatuxi.

14:32 Ja ne Prophetain Henget ouat Prophetain * alamaiset.

14:33 Sille ettei Jumala ole secaseuraudhen waan Rauhan Jumala/ ninquin caikissa Pyhein Seurakunnissa.

14:34 Teiden waimon pite wait oleman Seurakunnissa/ Sille eipe heille sallittu ole puhua/ waan ette he ouat siuiet/ Ninquin Laki sano.

14:35 Mutta ios he iotain tachtouat oppe/ nin kysyken Miehindens Cotona/

14:36 Heijusti se Waimoille sopi/ ette he Seurakunnasa puhuuat. Eli ongo Jumala' Sana teiste wlostullut? Taicka ongo se waan teiden tygen tullut?

14:37 Jos iocu nyt henens lwle Prophetaxi/ eli Hengelisexi/ se tutkan mite mine teille kirioitan/ sille ette ne ouat HERRAN keskyt/

14:38 Mutta ios iocu onbi Taitamatoim/ se olcon taitamatoim.

14:39 Senteden rackat Weliet/ siihen te pangata achkerudhenna/ ette te Propheteraisitta/ ia elket kielkö puhumasta Kielille.

14:40 Andacat caiki soueliasta/ ia sädhyllisestä tapachtua.

** Kielille puhu) se on Psalmi taicka Prophetat Lwkia/ ia weisata Seurakunnasa/ ia ei nijte wlostulkita/ Ehcke lukia itze ymmertä mite hen Luke. Prophetia ombi ymmerdhyste saadha Jumalalda/ ia taita site muille iaca. Wlostulkita se on muille ymmerdhöste edhestoimitta. Nin ajjattele nyt P. Pauali ette kielille puhua/ ei Seurakunda paranna. Mutta Porpheterata ia wlostulkita/ se Seurakunnan paranda.*

** Mielesseni) Mielen cansa puhua/ merkitze/ wlostoimitta/ tulkita ia selitte Sille Hengen hen tesse cutzupi kielen paliahan änen/ Mutta Mielen halun ia taidhon. Senteden Hengesse puhua/ se on/ coskas itzelles ymmerdhet Ramatun toimen/ ia et site muille wlostoimitta.*

** Alamaiset) Mwtamat lwleuat/ ette coska*

heille on Tieto ia taito/ ia Hengen Lahiat/ ettei henen tule keten wäiste eli weltte/ iosta sis Lachkouxet ia Eriseurauxet tuleuat/ Mutta P. Pauali tesse sanopi ette heidhen tulepi wäiste/ Senuoxi ette Hengen lahiat ouat heidhen woimasans/ ei nijte prucaman Yximielisudhen wastan/ Nin ettei he saa sanoa Ette Hengi heite siehen waati eli aia.

XV. Lucu.

15:1 MUtta mine teen teille tietteuexi/ rackat weliet/ sen Euangelium quin mine teille ilmoitin/ Jonga te mös ottaneet oletta/

15:2 iossa te mös seisotta/ ionga cautta te mös autuaxi tuletta/ Mille modholla mine sen teille olen ilmoitanut/ ios te sen oletta piteneet/ Ellei nin ole ette te huckan oletta vskoneet.

15:3 Sille ette mine olen alghusta teille sen andanut/ ionga mine mös saanut olen/ Ette Christus coollut ombi meiden Syndein tedhen/ Ramatuidhen ielken/ 15:4 Ja ette Hen Haudhattu oli/ ia ette hen ylesnousi colmanna peiuen/ Ramatuidhen ielkin.

15:5 Ja ette hen nechtijn Cephaseda/ ia sijtte nijlde Cadheldatoistakymmenelda/

15:6 Senielkin he' nechtijn enemelde quin Widhelde sadhalda Welielde ydhelle Haualla/ Joista monda wiele nyt eleuet/ Mutta mutomat ouat poisnuckuneet.

15:7 Sitelehin hen nechtijn Jacobilda/ Ja senpereste caikilda Apostoleilda.

15:8 Wimeiselda caikein ielkinne/ ombi mös minulda nechty nin quin yhdelde keskensyndynelde.

15:9 Sille mine olen caikein Hoonoin Apostolitten seassa/ ioca en ole keltuolinen Apostolixi cutzutta/ Senteden

ette mine olen Seurakunda wainonut.

15:10 Mutta Jumalan armosta mine olen/
se quin mine olen/ ia henen Armo'sa
minun cochtani/ ei ole tyhije ollut/ Waan
mine olen enemen tehnyt/ quin he caiki/
Mutta en quitengan mine/ waan Jumalan
Armo ioca minussa ombi.

15:11 Olis sis mine eli he/ nein me
sarname/ Ja nein te oletta vskoneet.

15:12 Mutta ios nyt Christus sarnatan
Coolluista ylesnosneexi/ Mixi sis teiden
keskenen mwtomat sanouat? Ei ensingen
Cooluten Ylesnousemista oleua'?

15:13 Mutta ellei Coolluten ylesnousemus
ole/ Nin ei mös Christus ylesnosnut.

15:14 Mutta iollei Christus ylesnosnut/ Nin
on meiden sarnan tyhije/ Nin o'bi mös
teiden Uskona tyhije.

15:15 Ja me mös leuteen Jumalan Wärex
Todhistaixi/ ette me Jumalata watan
olema todhistanee/ Ette hen on
ylesherettenyt Christusen/ iota hen ei
ylesherettenyt/ ellei ne Coolluet ylesnouse.

15:16 Sille iollei ne Coolluet ylesnouse/
Eipe mös Christus ylesnosnut ole.

15:17 Mutta ellei Christus ole ylesnosnut/
Nin ombi teiden Uskona turha/

15:18 Nin te oletta wiele nyt teiden
synnisenna. Nin ouat mös ne iotca
Christusesa poisnuckuit/ cadhotetut.

15:19 Jos meille waiwoin tesse Elemes
ombi toiuo Chriskusen päle/ Nin me
olisima ne wihileitzimet caikein Inhimisten
seas.

15:20 Mutta nyt on Christus Coolleista
ylesnosnut/ Ja on tullut Wtisexi nijnen
nuckunutzen keskene.

15:21 Sille senwoxi ette Inhimisen cautta
Colema on/ Nin mös Inhimisen cautta
Coolluten ylesnousemus tule.

15:22 Sille ninquin caiki Adamissa coleuat
Nin he mös Caiki Christusesa pite eleuexi

techtemen.

15:23 Mutta itzecukin säädhysens/ Ninen
Wtinen Christus/ senielkin ne iotca
Christusen omat ouat/ coska hen tulepi.

15:24 Sijtte on loppu/ Coska hen andapi
Waldakunnan Jumalan ia Isen haltun/ ia
poispane caiki Herraudhet/ ia caiken
Esiwallan ia Wäen.

15:25 Sille henen tule Hallita/ sihenasti
ette hen pane caiki wiholisens Jalcains ala.

15:26 Se wimeinen wiholinen/ ioca
poispannan/ se ombi Colema/ sille hen
on henelle caiki henen Jalcains ala
heittenyt.

15:27 Costa he' nyt sano/ Ette caiki
henen alansheitetudh ouat/ nin on iulki/
ette se on eritetty/ ioca henelle caiki
alaheitti.

15:28 Coska nyt Caiki henen ala'sheitetyxi
tuleuat/ silloin mös itze Poicaki henen
alansheiteten/ ioca caiki henen
alansheitti/ Senpäle ette Jumala pite
caikinaisi caikissa oleman.

15:29 Eli mite he tekeuet/ iotca heidens
andauat Casta ninen * Cooluten päle/
Jollei ensingen Coolluet ylesnouse? Mixi he
sis andauat heidens Casta ninen Cooluten
päle?

15:30 Ja mixi me aina seisoma Waarasa?

15:31 Meiden kerskamisen polesta/ ioca
minulla ombi Christusesa Jesusesa meiden
Herrasa/ mine Coolen iocapeiue.

15:32 Jos mine olen Inhimisten taualla
Ephesos Petoim cansa sotinut? Mite se
minun autta/ ellei ne Coolleet ylesnouse?
Sökem ia iokam? Sille Homena me
coolema.

15:33 Elke a'dako petettä teiten. Pahat *
ialitoxet turmeleuat Hyuet tauat.

15:34 Ylesheretkä hurskaasta/ ia elke
syndi techkö. Sille ette mutomat ei miten
Jumalasta tiedä. Häpiexi mine neitä teille

sanon.

15:35 Machta nyt iocu sano/ Quinga ne Coollet ylesnouseuat? Ja mingecaltaisella Rumilla he tuleuat?

15:36 Sine Tompeli/ sen quin sine kyluet/ ei tule eleuexi/ ellei hen ennen coolisi.

15:37 Ja iota sine kyluet/ eipe se ole se Rumis ioca tuleua on/ Waan yxi palias Jyue/ nimitten/ Nisun iyue eli mwta sencaltaista.

15:38 Mutta Jumala andapi henelle ydhen Rumin quin hen tachtu/ ia itzekullengi Siemenelle/ oman Rumihin.

15:39 Ei caiki Liha ole ychteleine' liha/ wan toine' o'bi Inhimisen Liha/ toine' on Caria'/ toine' on Calain/ toine' mös Linduin.

15:40 Ouat Taiualiset Rumijt ia ouat mös Maaliset Rumijt : Mutta toinen Cunnia on nijlle Taiualisilla/ Ja toinen nijlle Maalisilla.

15:41 Toinen kircaus ombi Auringoisella/ toinen kircaus ombi Cuulla/ toinen kircaus Tehdheillä/ Sille ette yxi Tehcti ylitzekieupi sen toisen kircaudhesa/ Nin mös se Cooluten ylesnousemus.

15:42 Se kylueten turmeluxesa/ ia ylesnousepi turmelematoin/ Se kylueten Hoonolisudhes/ Ja ylesnousepi Cunniasa.

15:43 Se kylueten Heickoudhesa/ Ja ylesnousepi wäkeyxesa.

15:44 Se kylueten yxi Lonoilnen * Rumis/ Ja ylesnousepi yxi Hengelinen Rumis. Ette meille on yxi Loonolinen Rumis/ Nin meille mös on yxi Hengelinen Rumis/

15:45 Ninquin kirioitettu on/ Se ensimeine' Inhiminen Adam on techty Loonolises Elemes. Ja se Wimeinen Adam He'gelises Elemes.

15:46 Mutta se hengelinen Rumis ei ole se ensimeinen/ Waan se Loonolinen/ senielkin se He'gelinen.

S15:47 e ensimeinen Inhiminen ombi

maasta ia maalinen/ Se toinen Inhiminen ombi itze HERRA Taiuasta.

15:48 Mingemotoinen se Maalinen on/ sencaltaiset ouat mös ne maaliset. Ja mingemotoinen se Taiualinen on/ sencaltaiset ouat mös ne Taiualiset.

15:49 Ja quin me olema candaneet sen Maalisen Cuuan/ Nin meiden pite mös candaman sen Taiualisen Cuuan.

15:50 Mutta sijte mine sanon/ Rackat Weliet/ Ettei Liha ia Weri taidha Jumalan waldakunda perie/ Ja ei se turmeltu pidhe site turmelematoina perimen.

15:51 Catzo/ Mine sanon teille ydhen Salaudhen/ Eipe me tosin caiki poisnuku/ waan caiki me mwтетama ydhen aijan rahdussa/ ydhes Silmenräpeyxes/ wimeisen Pasunan cansa/

15:52 Sille ette Pasuna soipi/ ia ne Coolluet pite turmelematoinna ylesnouseman/ Ja me tulema mwтетuxi.

15:53 Sille ette teme Catoua pite pälenspukeman sen catomattudhen/ Ja teme cooleuainen pite pälenspukeman sen Coolemattudhen.

15:54 Mutta coska teme catoua pälenspukepi sen catomattudhe'/ ia teme cooleuainen pälenspukepi sen coolemattudhen/ Silloin teutetän se Sana quin kirioitettu on. Se Coolema ombi ylesnielttu sijnä voitosa.

15:55 COLEMA/ cussa on sinun Otas? HELVETTI/ cussa on sinun woittos?

15:56 Mutta Cooleman Ota on Syndi/ Ja synnin woima on Laki.

15:57 Mutta kijtos olcon JUMALAN/ Joca meille woiton andanut on meiden HERRAN JESUSEN CHRISTUSEN cautta.

15:58 Senteden minun Rackat Welieni/ olcatta wahwat/ ierkechtymetä/ ia aina wiliaiset HERRAN Töisse/ Senwoxi ette te tiedhette/ ettei teiden Töönnä ole tyhie

Herrasa.

** Cooluten päle) Ette ne Christitut wachuistaisit Coolluten ylesnousemisen/ nin he annoit itzense Casta nijnen coollutten hautain päle/ sille samalla merkiten ette iuri ne samat Coolleet pite ylesnouseman.*

** Pahat ialitoxet) Se on/ paha kikuri/ kimpu/ seura ia ioucko/ iossa sangen vsein Pahannoxen sanat puhutan vsko watan/ ia turmellan hyuet Omattunnot/ ia heidhen pahan Esicuuansa cansa/ saattauat ne Wiattomat itze caltaisexensa.*

** Loonolinen Inhiminen) on se/ quin söpi/ iopi/ maca/ waluo/ casuapi ia nändy/ sighitte lapset ia elette etc.*

Hengellinen Rumis on se quin ei sencaltaista taruitze/ ia on quitengi yxi totinen Rumis/ ioca Hengeste elepi ia wircupi/ ninquin Gene. 2. opetetan.

XVI. Lucu.

16:1 MUtta sijte awnhakemisesta nijte Pyhie warten Quin mine nijlle Seurakunnille Galatias säätenyt olen/ Nin te mös techkette.

16:2 Ychtene Sabbathina panghan iocainen itze tygense iotakin/ ia cootkan mite henen Mielens teke/ Se' päle ette coska mine tulen/ ei ensin silloin ne samat Awut pidheisi haettaman.

16:3 Mutta quin mine olen tullut/ iotca te sijtte teiden Breiuin cansa/ sixi wloswalitzetta/ nin mine tadhon lehette/ ette he edeswieuet teiden Lahian Jerusalemijn.

16:4 Jos se mwtoin sencaltainen on/ ette mine mös sinne waellaisin/ nin he minun cansani waeldauat.

16:5 Mutta mine tadhon teille tulla/ coska mine Macedonian cautta waellan. Sille ette

minun pite Macedonian lepitze waeldaman. 16:6 Mutta teiden tykenen mine lehes mahdhan wipyä/ eli mös Taluepite.

Senpäle ette te/ minun Awuliset olisitta saattaman cuhunga mine matkustan. Eipe mine nyt tahdo teite nähdhä/ minun edespeiten menneseni.

16:7 Sille mine toiuo' iongun aijan sadhaxeni wipyä teiden tykene'ne/ ios HERra sen sallipi.

16:8 Mutta mine tadhon Ephesos wipyä/ haman Heluntain asti/

16:9 Sille ette minulle on yxi swri ia wäkeue Oui auattu/ ia sielle monda wastanseisoiata ouat.

16:10 Jos Timotheus tule/ nin catzocat ette hen olis pelkemete teiden tykenen/ Sille hen mös teke HERRAN töte ninquin mineki.

16:11 Elken nyt hende kenge ylencatzoco/ Mutta saattaca hende rauhan cansa/ ette hen tulis minun tykeni/ Sille ette mine odhotan hende weliein cansa.

16:12 Edhespein Apollosta meiden Welieste/ tietke ette mine olen wsein henen mananut tuleman teiden tygenne Welieden cansa/ Mutta ei henen tachtonsa suinga nyt ollut tulla/ Tuleua hen quitengin on/ coska henen nin sopi.

16:13 Waluoca/ seisoca Uskossa/ prwcatka teitenne wrohollisesta/ olcat wachuat/

16:14 Caiki teiden asianna keutteke Rackaudes.

16:15 Mutta mine manan teite rackat weliet/ te tunnetta Stephanan Perehe'/ ette he ouat ne Alkeet Achaias/ ia ouat itzense asettanet nite Pyhie palueleman/

16:16 Senpäle ette te mös olisitta sen caltaiste' alamaiset/ ia iocaitzen ynnetekiein ia auttaian.

16:17 Mutta mine iloitze' Stephanin

tulemista/ ia Fortunatusen/ ia Achaiusen/
Sille mite teille puutui minulda/ sen he
ylesteutteuet.

16:18 Ne wirghotit minun Hengeni ia
teiden. Senteden tutka ne iotca
sencaltaiset ouat.

16:19 Teite teruettä se Seurakunda Asiasa.
Palio teruetteuet teite Aquila ia Priscilla
Herrasa sen Seuracunnan cansa ioca
heiden Honesans ombi.

16:20 Teruetteuet teite caiki Weliet.
Teruetteke keskenen Pyhelle Suunandeilla.

16:21 Mine Pauali Terueten teite omalla
Kädhelleni.

16:22 Joca ei Herra Jesust Christusta
racassa pidhe/ se olcon * >Anathema
>Maharam >motha.

16:23 Se HERRAN JESUSEN CHRISTUSEN
Armo olkon teiden cansan.

16:24 Minun Rackauden olkon teiden
caikein cansan Christusesa Jesusesa
AMEN.

** Anathema) Panna Somexi/ Anathema
Grekixi/ Maharam Hebraikaxi/ se on caiki
ychte/ Waan Moth/ cutzutan Colema Nin
nyt P. Pauali sanopi/ Joca ei Christusta
racassa pidhe hen olcon Forbannattu/ ia
Sadhatettu Colemahan. Leuiti. 29.
Se ensimeine Lehetuskiria Corintherin tyge
Philippist lehetettu Stephanan ia
Fortunatusen ia Achaiusen ia Timotheusen
möte.*

Se Toinen P. Paulin Epistola Corintherin tyge.

Alcupuhe Toises P. Paulin Epistolas Corintherin tyge.

Sijnä Ensimeises Lehetuskirias Pyhe Pauali on hartahasti nuhdellut nijte Corintherite monesta asiasta/ ia wäkeuete Wina on wodhattanut heiden Haauoins/ ia peletti heidhet. Mutta ette Apostolin Wirca on olla yxi turualinen opettaija/ ia ylesoijenda ne heickomieliset ia surckeat Omattunnot/ enemien quin peliettä. Se'teden hen nyt heite kijtte tesse Lehetuskiriasa/ ia wodhatta mös Öliö heiden Haauoinsa/ ia pite itzens sangen ysteuellisse heiden tykenens/ ia keske rackauden cansa sen Syndisen iellens coriatta ionga he olit tykens poisaijanet. Ensimeises ia toises Lugussa hen osotta heille Rackaudhe'sa/ Quinga hen on caikissa puhunut/ tehnyt ia kerssinyt heiden tarpexi ia terueyxi/ senpolesta ette heiden pidheis henelde caikella modholla hyue toiuoman. Sijtelehin hen yliste site Euangeliumin Wirka/ ioca se corckein/ lohdulinen/ ia turualisin Wirca on Omantunnon tarpexi/ ia terueydexi. Ja todista ette se on ialo'bi quin Lain Wirca. Ja quinga site wainotan/ ia site paramin se menesty njsse vskouaisisa/ ia saattapi ydhen toiuon Ristin lepitze ijancaikisehen Cunniaha'. Mutta neine' caikein cansa hen ninen Falskein Apostolein kylken lyckeie/ iotca Lain opetit Euangelium tasalle/ ia ei opettanet mwta quin wlconaista Pyhytte/ se on/ Ulcocwllasus/ ia poisietit sen Siselisen Epeuskon wighan. Ja täte hen teke sijnä iij. iiij. ja v. Lugussa. Ja vj. vij. hen manapi heite/ ette he sencaltaista Sarna seuraisit töiden ia kerssimisen cansa. Ja päättä sen heiden kijtoxens cansa/ yllyttedhen heite aina edhespitemen. Mutta viij. ja ix. hen mana heite/ Ette he mös aijalisella Rauinolla/ Elatoxella ia Auulla autaisit nijte kieuhije Pyhije Jerusalemisa telle coualla Aijalla/ ette he olit e'sin algusta caike' heiden Tauara'sa ylena'danet/ coska he Christilisexi tulit. Ac. 4

Sijnä x. xj. xij. kirioitta hen ia opettapi nijte Falski ia wäri Apostoleita watan. Mutta xijj. hen whckapi nijte iotca olit syndi tehneet/ ia ei heidens paraneet

Se Toinen P. Paualin Epistola Corintherin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli Jumalan tachdon cautta/ ia Timotheus Welij. Sille Seuraku'nalle ioka on Corinthis/ ynne caikille Pyhille/ iotca Achaiassa ouat.
1:2 Armo olcoon teille ia Rauha Jumalalda meiden Iselden/ ia Herralda Jesuselda Christuselda.
1:3 Hyuestisiugnattu olcoon Jumala/ meiden HERRAN Jesusen Christusen Ise/ sen Laupiude' Ise/ ia caiken Lohutoxen Jumala/
1:4 ioca meite Lohuttapi caikesa meiden Waiwassa/ ette meki taidhaisima mös lohutta nijte iotca caikinaises Waiwassa ouat/ sille lohutoxella iolla Jumala meite lohutta.
1:5 Sille ette ninquin Christusen Kerssimiset ouat palio tulluet meiden ylitzen/ Nin tulepi mös palio Lohutus meiden ylitzen Christusen cautta.
1:6 Mutta mike meille on Waiwa eli Lohutus/ nin se tule teiden Hywexenne. Jos se on Waiua/ nin se tapachtu teiden Lohutuxexi ia terweydhexi
1:7 (Cuca terueys osottapi itzens/ ios te kerssitte sillemodholla kerssiuellisesta/ quin me kerssime) Jos se ombi Lohutos/ nin se mös tule teille Lohutuxexi ia terueydhexi. Ombi mös meiden Toiuo wahua teiden edesten/ Senpolesta ette me tiedheme/ ette ninquin te oletta osaliset kerssimisistä/ nin te mös tuletta osalisexi Lohutuxesta.
1:8 Sille/ eipe me tadho salata teilde/

Rackat Weliet/ meiden Waiuan/ quin meiden cochtan Asias tuli/ Sille me olima raskatetudh ylitze mären/ ia ylitze woiman/ nijn ette me io epeilime meiden hengestä/
1:9 ia itzelle'me iuri nin päättime ette meiden piti cooleman. Mutta se tapachtui senpolesta/ ettei meiden pideis panema' ychten vskallusta itze pälem/ wan Jumala' päle/ ioca ne Cooleet ylesherettä.
1:10 Joca meite sencaltaisesta Coolemasta pästi/ ia wiele nyt iocapeiue pästepi/ Ja me toiuoma hene' päle's ette he' testedes aina pästepi/
1:11 lepitze teiden Rucouxen meiden edeste'/ Se'päle ette meiden polesta'/ sijtä Lahiasta/ ioca meille annettu on/ piteis monelda Inhimiselda palio kijtos tapachtaman.
1:12 Sille ette se on meiden Kerskaus/ nimitten/ meiden Omantundon todhistos/ Ette me yxikerdhasudhes/ ia Jumalan pucaudhes/ ei Lihalises wijsaudhes/ waan Jumala' Armossa me olema meiden kieutteneet Mailmasa/ mutta caikia enimen teiden tykenän.
1:13 Sille eipe me mwta teile kirioita/ waan site quin te Luetta/ ia io ennen tiedhette. Mutta mine toiuon/ ette te mös nin leudhette meiden hama' loppun asti/ ninquin te mös meite polittain leunet oletta.
1:14 Sille me olema teide' Kerskamisen ninquin te mös oletta meiden Kerskaus HERRAN Jesusen peiuenä.
1:15 Ja sencaltaisen Uskaluxen polesta/ mine tahdhoin ennen tulla teiden tygen/ Senpäle/ ette te toisen kerdhan saisitta minulda iongun Hyuen teghon/

1:16 ia mine teide' cautta Macedonian waellaisin/ ia tacaperin Macedoniast teidhen tygen tulisin/ ia teilde wiedheisijn Judeahan.

1:17 Coska sis mine täte aijattelin/ Lienengo mine sen tehnyt hembeydhestä? Eli ouatko minun aiuotuxeni lihaliset? Ei nin/ Waan minun tykenen ombi Nin/ Nin/ ia Ei ombi Ei.

1:18 Mutta Jumala ombi waca/ ettei meiden Puhe ole teiden cochtan nin ia ei ollut.

1:19 Sille se Jumalan Poica Jesus Christus/ ioca teiden seasan meiden cautta sarnattu on/ nimitten/ minulda ia Siluanuselda ia Timotheuselda/ se ei ollut nin ia ei/ waan se oli Hennesse Nin.

1:20 Sille ette caicki Jumala' Lupauxet ouat nin henesse/ ia ouat Amen henesse/ Jumalan kijtoxexi meiden cauttan.

1:21 Mutta Jumala ombi se/ ioca meite wahwista Christusesa yne teiden cansan/ ia on woidhellut meite

1:22 ia Insiglanut/ ia annoi Hengen Pantin meiden sydhemihin.

1:23 MUtta mine Jumala' otan Todhistaiaxi/ Sieluni päle/ ette mine olen armainut teite/ sijnä/ ettei mine wiele ole Corinthijn tullut.

1:24 Ei nin ette me Herrauttaisima teiden Usko'na ylitze/ waan me olema Auttajat teiden ilohon/ sille ette te Uskosa seisotta.

II. Lucu.

2:1 Mutta sen mine ole itzelleni aiconut/ Ette' mine taas murehessa tulisi teiden tygen.

2:2 Sille ios mine teiden murehesen saatan/ Cuca sis ombi/ ioca minun ilahutta/ waan se ioca minulda on

murechta sattu?

2:3 Ja sen sama' mine ole' teille kirioittanut/ ettei mine tulduani saisi nijste murechta/ ioista minu' tulis ilo saadha/ Senwoxi ette minulla ombi sencaltainen Uskallus caikein teiden tygenne/ Ette minun llon/ caikein teiden ilona olis.

2:4 Sille mine kirioitin teille swresa waiwassa ia sydhemen kiussa/ ia monilla kynelille/ Ei sitewarten ette teiden piteis murechtima' waan ette te ymmerdheisit sen Rackaudhen/ ioca minulla ombi erinomaisesta teiden cochtan.

2:5 Jos nyt iocu on Murehen matkan saattanut/ Ei hen ole * minua surettanut/ waan polittain/ senpäle ettei mine teite caiki raskautaisi.

2:6 Mutta * kulle sijnä on/ ette Se sama monelda nin rangaistu on/

2:7 Nin ette te testedes site enemien pite henen cansans ylitze Katzoman/ ia lohuttaman hende/ Senpäle ettei he' ylesnielteisi ylelises Murehes.

2:8 Senteden mine manan teite/ ette te rackautta henen cochtans osotaisitta.

2:9 Sille senteden mine mös olen kirioittanut teiden tygen/ ette mine coettelisin teite/ ios te oletta Caikihin cwliaiset.

2:10 Mutta ionga te annatta iotain andexi/ sen mine mös andexiannan. Sille iolla taas mine iotain andexiannan/ sen mine andexiannan teidhen tedhe' Christusen polesta/

2:11 Senpäle ettei me pidhe Perkelelda omistettama'. Sille eipe meille ole se tietemätä/ mite hene' mielesens on.

2:12 Mutta quin mine tulin Troadam/ Christusen Euangelium sarnaman ia minulle auaittijn yxi Oui HErrassa/

2:13 nin ei ollut minulla ychte Lepo minun Hengesseni/ ettei mine Titum minun

Welieni leunyt/ waan soritin sielde itzeni/
ia menin Macedonian.

2:14 Mutta kijtetty olcoon Jumala/ ioca
aina andapi meille woitton Christusesa/ ia
iulghista henen Tundemisens Haijun
meiden cauttan iocapaicas.

2:15 Sille ette me olema Jumalalle yxi
Hyue haiju Christusesa/ seke ninen seas
iotca autuaxi tuleuat/ ette ninen seas
iotca huckan tuleuat/

2:16 Neinen yxi surman haiju coolemahan/
Mutta nijlle toisille Elemen haiju elemexi.

2:17 Ja Cuca on nyt tehen kuluolinen?
Sille eipe me ole sencaltaiset quin
mutomat/ iotca Jumala' sana
caupiskeluat/ wan puchtaudhesta/ ia
ninquin Jumalasta/ Jumala' casuon edes
me puhuma Christusesa.

** Minua surettanut) se on Ei hen ole
minua teiden tädhen murehesen
saattanut/ mutta teite. Sille mite mine
olen murechtinut/ ei se ole minun
techteni/ wan teidhen tädhenne
tapachtanut.*

** Kulle sijnä) Tesse hen sijte puhupi/ io'ga
hen Ensimeises Lehetuskirias v. Cap.
rangaisi ia Perkelen haltun annoi/ ia nyt
tesse keske/ ette sen pite iellens
coriattaman/ ette hen nin oli rangaistu.*

III. Lucu.

3:1 RUpemaco me sis itzenne taas
kehuman? Eli taruitzemeco me/ ninquin
mutomat/ Kijtoskiria teiden tyghennä/ eli
mös Kijtoskiria teildä?

3:2 Te oletta meiden Kirian meiden
Sydhemise kirioitetut/ ioca tutan ia Luetan
caikilda Inhimisilde/

3:3 ioillen te oletta ilmoitetud/ ette te
oletta Christusen Lehetuskiria/

Sarnawirghan cautta walmistettu/ Ja ei
Pleckille meille kirioitetud/ Waan eleuen
Jumalan Hengelle/ ei Kiuisijn Tauluijn/
waan Lihasiijn sydhemen Tauluin.

3:4 Mutta sencaltainen vskallus meille on
Chrstusen cautta Jumalan polen/

3:5 Ei nin ette me olema soueliahat
meiste itzestem iotakin aiattelman ninquin
itze meisten/ Wan ios me olema iohongun
soueliat/ nin se on Jumalalta/

3:6 ioca mös meite soueliaxi tehnyt on
sen Wden Testamentin wirca pitemehen/
Ei * Bockstauin/ wan Hengen. Sille ette
Bockstauin coolettapi/ wan Hengi eleuexi
tekepi.

3:7 Mutta ios sille Wirgalla ioca Bockstauin
cautta colettapi ia oli Kiuihin cuuattu/ oli
sencaltainen Kirckaus/ nin ettei Israelin
lapset maltanet catzoa Mosesen casuoin
päle/ henen casuoinsa Kircaudhen täden/
ioca quitengi catopi.

3:8 Mixei sis palio enemini sille Wirghalla
ioca Hengen andapi/ pidheis Kircaus
oleman?

3:9 Sille ios sille Wirghalla ioca
Cadhotuxen sarnapi/ Kircaus oli/ Palio
enemini sille Wirghalla/ ioca
Wanhurskaudhen sarnapi/ ylenpaldinen
Kircaus ombi.

3:10 Sille mös se toinen ioca oli
kircastettu/ ei ole ensingen kircaudexi
Luettapa/ Temen ylenpaldisen Kircaudhen
echoon.

3:11 Senteden ios sille oli Kircaus ioca
catopi/ Palio enemini on sille Kircaus ioca
kestäue on.

3:12 Ette nyt meille sencaltainen Toiuo
on/ nin me prwkama swren Rochkiudhen/

3:13 ia en me tee ninquin Moses/ ioca
Casuoinsa eten * Peitten pani/ ettei
Israelin Lapset maltaneet sen lopun päle
catzo ioca catopi/

3:14 Waan heiden taitonsa olit soghaistud. Sille ette haman tehen peiuen asti/ pysy se sama Peitto poisottamata ylitze sen wanhan Testamentin/ coska he site lukeuat/ ioca Christusesa poislackapi.
3:15 Mutta hama' tehen peiuen asti/ coska Moses luetan/ rippupi se Peitto heiden Sydhemens edesse.
3:16 Mutta coska he palaijauat HERRAN pole'/ nin se Peitto poisotetaan/
3:17 Sille ette HERRA on Hengi.
3:18 Mutta cussa se HERRAn Hengi on/ sijnä on wapaus. Mutta nyt HERRAN Kircaus osotta henens meisse caikissa/ ninquin Speilisse/ auatulla Casuolla/ ia me kircastetan sijnä samassa Cuuassa/ kircaudhesta nin kircautehen/ ninquin HERRAN HEngeste.

** Bockstauin) Bockstauin opetus/ ombi palias Laki ia Tecojja opetta ilman Jumalan Armon tundemista/ ionga cautta caiki Domitan ia cadhotetan/ ia Cooleman sypääxi tutan/ ehcke mite Inhiminen coconansa on ia tekepi. Sille eipe hen taidha miten Hyue tehdhä ilman Jumalan Armoita.*

** Peitteen) Mosesen Peite on/ Bockstauin ia henen oppians ei tuta. Mutta se auattu HERRAN Casuo ombi iulkisesta tuta Jumalan Armo ia Hengi/ ioca meite wapautta Laista/ Bockstauista ia Henen tegoistans/ ette heiden kircaudhens/ ia tegonssa mahdhaisit poislacaita.*

IV. Lucu.

4:1 SEnteden/ ette meille sencaltainen Wirca on/ senpereste quin Armo meide' cochtan tullut on/ nin eipe me wäsy/
4:2 waan weltem mös ne * salaiset Häpiet/ ia eipe me waella caualuxen

cansa/ eikä mös petoxella Jumalan sana pitele/ waan me ilmoitam totudhen/ ia hyuesti osotam meiten caikein Inhimisten Omantunnon cochtan Jumalan edes.

4:3 Jos nyt meiden Euangelium on peitetty/ nin se on heisse peitetty iotca cadhotetaan/

4:4 Joissa temen Maliman Jumala ombi ninen wskomattodhen taidhot soghaisnut/ ettei Euangeliumin paiste heille pidheis walghistaman Christusen kircaudhesta/ Joca ombi Jumalan Cuua.

4:5 Sille eipe me itze meiten sarna/ waan Christust Jestust/ Ette hen on HERRA/ Mutta me teiden Paueliat Jesusen teden.

4:6 Sille ette Jumala/ ioca keski walkiudhen wlos pimeydhesta paista/ se ombi ydhen kircan walkiudhen meiden sydhemihin andanut/ ette meiden cauttan * paistais se walkeus/ quin Jumalan kircaudhen tundemisesta tule/ Jesusen Christusen Casuoisa.

4:7 Mutta meille ombi sencaltainen Tauara sauisis Astioissa/ senpäle/ ette se ylenpaldinen woima pite olema' Jumalalda/ ia ei meiste.

4:8 Meille ombi iocapaicas ahdistos/ Mutta eipe me ikeuöitze. Meille ombi packo/ Mutta eipe me wäsy.

4:9 Me kerssime waino/ Mutta eipe me ylenanneta. Me alaspaineta'/ Mutta eipe me poishucu.

4:10 Me ymberinswienme aina HERRAN Jesusen Coolema meiden Rumisan/ Senpäle ette mös se Herran Jesusen Eleme meiden Rumisan pite ilmoitettaman.

4:11 Sille ette me/ iotca eleme/ aina ylenannetaan Coolemahan Jesusen tedhen/ Senpäle ette mös Jesusen Eleme pite ilmoitettaman meiden Cooleuaisen Lihan päle.

4:12 Senteden/ nin on nyt se Coolema

woimalinen meisse/ Mutta Eleme teisse.
4:13 Mutta senwoxi ette meille ombi saman Uskon Hengi/ sen ielken quin kiriotettu on Mine Uskon/ senteden mine puhun. Nin me mös vskoma/ senteden me mös puhuma/
4:14 ia tiedhem sen ioca HERRAN JESUSEN ylesheretti/ hen mös meite ylesherettepi Jesusen cautta/ ia asettapi meite ynne teiden secan.
4:15 Sille ette caiki tapachtu teiden techten/ Senpäle ette se ylenpaltinen Armo/ monein Kijtoxen cautta/ pite runsasta tuleman Jumalan ylistoxexi.
4:16 Senteden eipe me wäsy/ waicka ehcke meiden wlcoinen Inhiminen turmellaan/ Nin se siselinen quitengi peiue peiuelde wdhistetan.
4:17 Sille meiden Waiuan/ quin on aijalinen ia keuie saattapi ydhen ijancaikisen ia ilman märettomen waitzeuan Cunnian/
4:18 meille iotca ei catzo ninen näkyueisten päle/ waan ninen nakymettomein. Sille iotca näkyueiset ouat ne aijaliset ouat/ Mutta iotca näkymäte ouat/ ne ijancaikiset ouat.

** Salaiset) Tesse hen nijte wäri Opetaita ia Apostolit kylken lycke/ iotca wlconaisesta caunit kijldeuet. Mutta siselde he ouat teunens ilkeytte * Paistais) se on/ meiden pite paistaman ia sarnaman/ quinga Jumalan Armo tutan/ Christusesa meille osotettu/ Mudh machtauat Töite ia Lakia itzestens paista.*

V. Lucu.

5:1 MUtta me tiedheme/ ette ios temen Maian meidhen mailmainen Hoone mahanserieteen/ ette meille ombi yxi

Rakenos Jumalalda ylesrakettu/ yxi Hoone/ ei käsille techty/ ioca ijancaikine' on Taiuahisa.

5:2 Ja sen saman pereste me mös hookama/ ielken meiden Maian ioca Taiuahasta ombi/ ia me ikewöitzeme/ ette me sen cansa ylitzepughetetuxi tulisima/
5:3 Jos me mwtoin pughietetudh/ ia ei alasti leuteisi.

5:4 Senteden nincauan quin me olema tesse aijalises Maiasa/ nin me hookanma ia olema raskautetudh/ Sen woxi ettei me tadho poisrisutta/ waan ylitzepughetetta/ Se'päle ette se Cooleuainen mahdais ylesnielttä Hengeste.

5:5 Mutta ioca meite sitewarten walmista/ se on Jumala/ ioca Hengen on Pantixi meille andanut.

5:6 Nin me olema senteden aina hyuesse turuassa/ ia tiedhe'me/ ette nincaua' quin me Rumisa asma/ nin me olema culgulla HErrasta/

5:7 Sille ette me waelanma Uskossa/ ia eipe me hende näghe.

5:8 Mutta meille on turua/ ia palio enemin halanma poisolla Rumihista/ ia Cotona olla HERRAN tykene.

5:9 Sentede' waicka me Cotona olema/ eli wlcona waellanma/ nin me achkeroitzenma/ ette me henen mahdaisima Keluata.

5:10 Sille ette me caiki pite iulghistuman Christusen Domiostolin edesse/ Senpäle ette iocaitzen pite saaman senielkin quin hen Eleisens elenyt on/ se olcon hyue eli paha.

5:11 Ette me sis tiedheme sen HERran pelghon/ nin me hilian meneme Inhimistein cansa/ mutta Jumalan me olema iulkiset. Mutta mine toiun/ ette me olema mös iulki teiden Omassatunnossan.

5:12 Eipe me taas kerska itzen teiden

edesse/ waan me annama teille tilan kerskaman meiste/ Senpäle/ ette teille iotaki olis kerskamista nijte watan/ iotca itzens Casuoin ielkin kerskauat/ ia ei sydhemen ielkin.

5:13 Sille ios me * ylenangarat olema/ nin me sen Jumalasa teemme/ Eli ios me olema cochtoliset/ nin me teille olema cochtoliset.

5:14 Sille ette Christusen rackaus meite nin waati/ Ette me sen pidhemme/ ette ios yxi on coollut caikein edhestä/ nin he caiki ouat coollehet/

5:15 Ja hen on senteden caikein edeste coollut/ Senpäle ette ne iotca eleuet/ eiuet pidhe nyt itzellens elemen/ waan Henelle ioca heide' edestens coollut ia ylesnosnut on.

5:16 Senteden/ ielken temen aijan/ eipe me ketän tunne Lihan cautta. Ja echke me olisima mös Christusen tundenuet Lihan ielkin/ nin eipe me enembi hende sillen tunne.

5:17 Senteden ios iocu ombi Christusesa/nin hen on yxi Wsi Loondocappale. Sille se Wa'ha on catonut/ catzo/ caiki cappalet ouat wdhexi tulluet.

5:18 Mutta ne caiki ouat Jumalasta/ ioca meite on itzens ca'sa souittanut Jesusen Christusen cautta/ ia meille Wirgan annoi sijte samasta Souinnosta sarnata.

5:19 Sille ette Jumala oli Christusesa/ ia souitti Mailma' itzens cansa/ ia ei soimanut heiden syndiens heille/ Ja ombi meiden seasa sen Sarnan sijte Souinnosta sätenyt.

5:20 Nin olema me nyt Christusen polesta Keskyeis/

5:21 Sille ette Jumala he' manapi meiden cauttame Nin me rucolema sis Christusen polesta ette te * souitta Jumalan cansa. Sille ette he' ombi SEN/ ioca ei miten

synniste tienyt/ Meiden tedhen Synnixi tehnyt/ Senpäle ette me tulisim Hennesse sixi Wanhurskaudhexi ioca Jumalan edesse kelpa.

** Ylenangarat) se on/ Jos me wiele couasta heiden cansans meneme/ nin me quitengin sijnä paluelema Jumalata Jos me taas hilian meneme heiden cansa/ Nin me sen teem heille palueluxexi ia Mielennouteexi/ Jotca ouat caiki oikein ia Hyuesti tehdyt.*

** Souitta) Tesse hen yleskorghotta sen ylenpaltisen Jumalan Laupiuden meiden cochtan ettes näet/ quinga Apostoli asetta Christusen/ quin ei waan hen itze/ mutta mös itze Ise Jumala/ Euangelium sarnan cautta/ caikein neurimeste souindo pyytä meilde. O ihmeline Jumalan Rackaus/ meiden cochtan/ haleus/ achkerus ia palawus.*

VI. Lucu

6:1 Nln me nyt teite maname quin Cansauttaiat ettei te Jumalan Armo huckan otaisi/

6:2 Sille ette hen sanopi/ Mine olen otolisella aiala sinua cuullut/ ia olen sinua Terueydhen päiuene auttanut. Catzo/ Nyt on se otolinen aica/ Catzo nyt on Terueydhen Päiue.

6:3 Elkem me kenengen ioskussa Pahrenosta andaco/ Senpäle ettei meiden Wirca pidheisi laitettaman/

6:4 Wan osottacam meite caikissa asioissa ninquin Jumalan Palueliat.

6:5 Swressa kerssimises/ Waiuoissa/ Hädhissa/ Suruissa/

6:6 Hosumisis/ Fangiuxisa/ Capinoissa/ Töisse/ Waluomisis/ Paastoisa/ Puchtas Elemes/ Taidhossa/ Pitkemielisudhes/

Suloisudhes/ Pyhesse Hengesse
wilpittomes Rackaudhesa/
6:7 Totudhe' sanoisa/ Jumalan wäesse/
Wanhurskaudhen sotaaseten cautta/
oikealla kädhelle ia wasemalla/
6:8 Cunnian lepitze ia pilca'. Panetoxen ia
kijtoxen cautta.
6:9 Ninquin wietteliet/ ia quitengin Waghat.
Ninquin tuttomattomat/ ia quitengi tutud.
Ninquin cooleuaiset/ ia catzo/ me eleme.
6:10 Ninquin rangaistud/ ia ei quitengan
tapetud. Ninquin mureheliset/ aina quitengi
iloiset. Ninquin kieuhet/ mutta quitengi
mo'da Höödhytteueiset. Nin quin ne ioilla
ei miteken ole/ ia quitengi caiki cappalet
omat ouat.
6:11 O te Corintherit/ meiden Suun ombi
henens auanudh teiden cochtan/ meide'
Sydheme' ombi turuassa.
6:12 Ei teide' taruitze meide' polesta' *
caruahasmieles olema'. Mutta ette te
caruahillamielin oletta/ sen te teette
sydemellisest tadhosta.
6:13 Mine puhuttelen teite/ ninquin omi
Lapsiani/ ette te mös nin teiten minua
wastan asetatt ia olcat tekim mös turuassa.
6:14 Elket wetekö lieste vskottomain cansa.
Sille mite Oikiudhe' ombi wärydhen cansa
tekemiste? Eli mite Osalisusta walkiudhelle
ombi Pimeydhen cansa?
6:15 Eli mikä souindo Christusella ombi
Belialin cansa? Taicka mite osa Uskolisella
ombi wskomattoman cansa?
6:16 Taicka quinga Jumalan Templi sopi
Epeiumalden cansa? Sille ette Te oletta
eleuen Jumalan Templit/ Ninquin Jumala
sano/ Mine tadhon heisse asuaa/ ia
heisse waelda/ ia mine tadhon olla heiden
Jumalans/ ia heiden pite olema' minun
Canssan.
6:17 Senteden poismengete heiden
seastans/ ia eritteke teiten heiste/ sanopi

HErra/ ia elkette saastaha' ruuetko/ ia nin
mine corian teite/
6:18 ia olen teille Isen sijassa/ ia teiden
pite oleman minun Poicani ia Tytterni/
sanopi se Caikiwaldias HERRA.

** Caruahas mielese) Sijte Ensimeisest
Lehetuskiriasta ne Corintherit hämmestuit
ia Caruahas mielese olit/ Ette he olit
Apostolit wihoittaneet. Nyt hen Heite
turuapi/ ia sano ette henen Suuns ia
Sydhemens iloisa on/ ia wlosleuitetty.
Senteden ei heiden pidhe murehisans eli
mielicarvahalla oleman/ Ninquin hen olis
Wihoisans heidhen pälens/ Wan ei se ollut
henen Syynsse ette he olit sijte
Mielicaruahisa/ Mutta ninquin hyuet Lapset
he nerkestyit hyueste Sydhemeste cussa ei
site taruittu olisi.*

VII. Lucu.

7:1 ETte meille nyt sencaltaiset Lupauxet
ouat/ Minun Rackahani/ sijtte pudistacam
me itzemme caikista Lihan ia Hengen
saastasta/ Pyhyden teuttein Jumalan
pelkemises.
7:2 Tauoittaca meite/ eipe me kenengen
wastanrikconet/ eipe me keten wietellet/
eipe me kenenge lijcatechnet.
7:3 Sencaltaista em mine sano teille
cadotuxexi/ Sille ette mine olen teille io
ennen sanonut/ Ette te oletta meiden
Sydemesem elä ia coolta teiden cansanne.
7:4 Mine puhun swrella rochkiudella teiden
tygenne. Mine kerskan itzeni palio teiste.
Mine olen Lohutoxella teutetty. Mine olen
ylenpalttises llosa caikissa meiden
wauassa.
7:5 Sille coska me tulima Macedoniahan/
ei ollut meiden Lihalla ychte helppo/ wan
caikissa paicoissa me olima wauassa/

Ulcoisesta sodhat/ sisellisesta pelgot.

7:6 Mutta Jumala ioca ne murehelligiset lohuttapi/ se lohutti mös meite Titusen tulemisen cautta/

7:7 Mutta ei ainostansa henen tulemisen cautta/ waan mös sen Lohutoxen cautta ionga hen teilte saanut oli/ ia ilmoitti meille teiden halunna/ teiden itkonna/ ia teiden achkeruene minusta/ Nin ette mine wiele enemini ihastuin.

7:8 Sille sen quin mine teite murehesen saatoim/ minun Lehetöskiriani cansa/ eipe mine site cadhu/ Ja echke mine site caduisin/ quitengi ette mine näen ette se Lähetuskiria o'bi teite lehes hetke' aica surettanut/

7:9 sijte mine nyt quite'gi iloitze'/ Ei sijte ette te olitta murehissa/ wan senuoxi ette te olitta murehisa Paranoxexi. Sille te oletta murehelligiset olleet Jumala' miele' ielkin/ nin ettei teille pidheis meiste ioskus wahingota oleman.

7:10 Sille se mureh ioca Jumalan miellen pereste on/ hen matkan saatta ydhen Catumisen Autuahudhexi/ iota eikengen cadhu. Mutta Mailman mureh/ se Cooleman matkan saatta.

7:11 Catzoca/ Se sama ette te olitta Jumalan mielen ielkijn murelisset/ quinga swren achkerudhen se ombi teisse waickuttanut Ja tosin mös Luchtamisen/ närckestyxen/ pelgon/ Halamisen/ Kiuauxen/ coston. Te oletta caikissa cappaleissa teiten osottaneet/ ette te puchtat oletta sijnä Töösse.

7:12 Senteden waicka mine kirioitin teille/ nin eipe se ole quitengan henen techtens tapachtanut ioca rickonut oli/ eike mös henen techtens iolle wäryys techtijn/ Mutta sen syyn tedhen/ ette teidhen achkerudhe' meiden cochtan iulkisexi tulis teide' tykenä Jumalan edes.

7:13 Senteden me olema Lohutoxen saaneet/ ette te lohutetudh oletta. Mutta wiele ylenpaltisesta enemini me iloitzinma Titusen ilon tedhen. Sille ette henen Hengens oli wirghotettu teidä caikilda.

7:14 Sille mite mine henen edesens teiste olen kerskannut/ eipe mine site Häpie/ Waan ninquin caiki todhet ouat iotca mine olen teiden cansan puhunut/ Nin ombi mös meiden Kerskauxen Titusen edhessä todhexi tullut.

7:15 Ja henelle ombi sa'gen swri sydhemelinen lembi teiden polehen/ coska hen muista caikein teiden cwliaisudhen päle/ quinga te pelghon/ ia wapistuxen cansa hende wasterupesitta.

7:16 Mine iloitzen/ ette mine caikissa asijoissa vskallan teiden tyghen.

VIII. Lucu

8:1 Mine teen teille tietteuexi/ rackat Weliet sijte Jumalan Armosta ioca nijske Seurakunnissa Macedonias annettu on/

8:2 Sille heiden ilo'sa oli ylenpaltinen/ coska he monen Waiuan cautta coetellut olit/ Ja waicka he sangen Kieuhet olit/ ouat he quite'gi ru'sahasta andaneet caikessa yxikerdhasudhessa.

8:3 Sille he olit caiken woimans pereste/ ia ylitze woimans

8:4 (sen mine todhistan) itze walmihit/ ia rucolit meite swren achkerudhe' cansa/ ette me wasterottaisinma sen Hyuenteghon/ ia sen palueluxen Osalisudhen/ ioca coottu oli ninen Pyhein waraxi.

8:5 Ja ei nin/ quin me toiuoimma/ waan he annoit itzens ensin HErrale/ ia sitelehin meillen/ Jumalan tahdhon lepitze/

8:6 Ette meiden pidheis Titum manaman/ ette quin hen oli ennen ruennut/ nin

henen mös pidheis sencaltaisen
Hyuenteghon teiden seasan päättemen.
8:7 Mutta ninquin te oletta caikissa
rickaat/ vskossa ia sanassa ia taidosa/ ia
caikinaises achkerudhes/ ia teiden
Rackauxesan meiden tyge/ Nin souittacat
sis/ ette te mös tesse Hyuesteghos rickat
olisitta.

8:8 Eipe mine site sano/ ette mine sijhen
teite waadhin/ Waan ette mud nin
achkerat ouat/ kiusan mine mös teiden
Rackaudhen/ ios hen selkie ombi.

8:9 Sille te tiedhet meiden HERRAN
JESUSEN Christusen Armon/ ette waicka
hen kylle Ricas oli/ tuli hen quitengin
Kieuhexi teiden tedhen/ Senpäle ette te
henen Kieuhydhen cautta Rickaxi tulisitta.

8:10 Minun neuuoni mine tehen annan/
Sille se on teille tarpelinen/ ette te io
oletta aijastaica ennen rueneet/ ei
ainostans site tekemen/ waan mös site
tadhoita.

8:11 Teutteke sis nyt se Teco quin
rupesitta/ Ette quin tachtu walmis oli/ nin
te mös site teuttäke taghanna pereste/

8:12 Sille ios iocu mielelinen on/ nin he'
on otolinen/ waranssa ielkin/ ia ei sen
pereste iota ei henelle ole.

8:13 Ei nin lwlten/ ette muilla pite oleman
hooistus ia teille adhistus/ waan ette se
tasainen olis/ Nin paluelkaan teiden
Rickaudhen heiden Kieuhyttens telle
Coualla aialla/

8:14 Ette mös heiden yldekylydhens
testedes paluelis teiden puttumistan/
senpäle ette tasaisus pidheis tapachtuma'/

8:15 ninquin kirioitettu on/ Joca palio
cocosi/ ei henelle ollut lijaxi/ Ja ioca
wähen cocosi/ ei henelle miteken
pwttunut.

8:16 Mutta Jumalan olcoon Kijtos/ ioca
sencaltaisen achkerudhen annoi Titusen

Sydhemeen teidhen tedhe'.

8:17 Sille he' otti sen manauxen pälens/
ia tosin/ ette he' oli nin ylenachkera/ lexi
hen itze mielellens teiden tygen menemen.

8:18 Mutta me olema ydhe' Welien henen
cansans lehettenyet/ Joca kijteten
Euangeliumis/ caikissa Seurakunnissa.

8:19 Mutta ei ainostans site/ waan hen
ombi mös säätyy Seurakunnilda oleman
meiden Matka Cumpantina tesse
Hyuesseteghossa/ ioca meiden cautta
wlostoimitetaan HERRAN cunniaxi/ ia teiden
Hyuen mielen walmistoxen ylistoxexi.

8:20 Ja cauattacat site/ ettei kengen
meite mahdhaisi panetella sencaltaisen
rickan Auun polesta/ ioca meiden cauttan
toimitetaan.

8:21 Ja catzocat site/ ette se waghasti
edeskeuis/ Ei ainostans HERRAN edhes/
waan mös Inhimisten edhesse.

8:22 Ja me olema henen cansans
lehettenyet meiden Welien/ ionga me
monessa olema wsein kiusaneet/ ette hen
achkera on/ Ja wiele nyt palio
achkerambi.

8:23 Ja sen me olema tehnyet sen swren
wskalluxen tedhen/ quin meille ombi
teiden tyghen/ seke Titusen polesta (ioca
minun Cumpantin on/ ia Canssaauttaijan
teiden seasa) ia nin mös meiden Welijein
tedhen (iotca ouat Seurakundain Apostolit/
ia Christusen cunnia)

8:24 Osottacat sis nyt teiden Rackaudhen
tunnusmercki ia meiden Kerskamisen
teistenne/ neinen cochtan/ ia mös
iulkisesta Seurakunnan edes.

IX. Lucu.

9:1 Sille sencaltaisesta Auusta/ ioca
pyhille tapachtupi/ ei taruitze minun teille
kirioittaman/

9:2 Sille ette mine tiedhen teidhen hyuen miele'ne notkiudhen/ iosta mine mös kehun ninen seas Macedoniassa (ia sanon)

Achaia on ollut io aijastaijan walmis. Ja teiden Esicuuan on monda kehuttanut.

9:3 Quitengin mine olen temen Welien senteden lehettenyt/ senpolest/ ettei meiden kerskamus tyhijexi tulisi tesse

asiasa/ Ja ette te olisitta walmihit/ ninquin me teiste sanonuet olema/

9:4 Senpäle coska ne Macedoniasta tuleuat minun cansani/ ia ei leudhe teite walmissa/ ettei silloin me (em mine sano te) häpiehen tulisi sencaltaisest kerskamisesta.

9:5 Mutta se näky minulle tarpelisexi/ nijte Welije manamaha' ette he ensin teille menisit walmistamaha' täte enne' wlosluuattua Siugnausta/ ette se walmissa olis/ Nin ette se olis yxi Siugnaus/ ia ei Ahnaus.

9:6 Mutta sen mine sanon/ Joca tiuihistä Kylue/ se mös tiuihistä ylesleicka/ Ja ioca kyluepi Siugnauxes/ hen mös ylesleickapi Siugnauxesa.

9:7 Itzecuki henen sydhemens Ehdhon ielkeen/ ei itarudhesta eli vaatimisesta.

Sille ette lollista andajata Jumala racasta.

9:8 Mutta Jumala wäkeue on nin souittamaan/ ette caikinaiset Armot teiden seasan rickasta olisit/ ette teille caikissa cappaleissa yldekyllä olis/ ia rickat olisitta caikinaisis Hyuisse töisse.

9:9 Nin quin kirioitettu o'bi/ Hen on wloshaiottanut ia andanut Keuhein/ Hene' Wanhurskaudhens pysypi ijancaikisutehe'

9:10 (Mutta se ioca Siemenen Kylueijelle oijenda/ Hen mös oijenda teille Leiuen södhexenne/ ia Lisepi teiden Siemenen/ ia casuattapi sen teiden Wanhurskaudhen tulong)

9:11 ette te rickaxi tulisitta caikissa

cappaleisa/ caiken yxikerdhasudhen cansa/ ioca meiden cauttan waickutapi Jumalalle kijttoxen.

9:12 Sille teme Apu ioca Pyhille tehdhen/ ei se ainostans ylesteutä site quin Pyhilde pwttu/ Waan sijhen se mös ylenpaltine' on/

9:13 ette moni kijttä Jumalata temen meiden waghan Palueluxen tedhen/ ia ylisteuet Jumalata/ teiden neuren Tunnustoxen tedhen Christusen Euangeliumis/ ia mös teiden yxikerdhaisen Tasaiahton polesta heiden ia caikein cochtan/

9:14 ia nin mös heiden Rucouxisans teidhen tedhenne/ Jotca mös ikeuöitzeuet teiden ielkin/ sen ylenpaltisen Jumalan Armon tedhen quin teisse on.

9:15 Mutta Jumalan olcoon Kijtos henen sanomattoman Lahiansa edeste.

X Lucu.

10:1 MUtta mine itze Pauali manan teitä Christusen siueydhen ia Lakiudhen cautta/ Mine ioca teiden keskenä tykenollesani kehno olen/ waan poisollesani olen rochkia teite wastan.

10:2 Mutta mine rucolen teite/ ettei minua waadhitaisi tykenollesani rochkiasti kieuttemen/ ia site Kemptutta prwcaman/ ioca minun päleni luullan mutomita wastan/ iotca meite aruauat/ ninquin me lihalisella taualla waelaisimma.

10:3 Sille echke me Lihassa waella'me/ eipe me senwoxi lihalisella taualla sodhi.

10:4 Sille ettei meiden Sotaaset ole lihaliset/ waan wäkeuet Jumalan edes alaskukistaman nijte Warieluxi/ ioinenga cansa me mahanlööme ne Aightuxet

10:5 ia caiken Corkiudhen/ quin henens ylesnostapi Jumalan Tundemisen wastan/

Ja Fangixi otamma caiken aijatoksen
Christusen cwliaisudhen ala/
10:6 Ja me olema walmihit costaman
caiken cwlemattudhen/ koska teiden
cwliaisus teutetään. Domitzeteko te ninen
ielkin iotca näkyuet.
10:7 Jos iocu vskalda senpäle/ ette hen
on Christusen oma/ Se aijatelkan mös
itzellense/ ette ninquin hen on Christusen
oma/ nin mös me olema Christusen omat.
10:8 Ja ios mine mös iotakin enem
kerskasin itzeni meiden Wallastan/ ionga
HErra meille andanut on/ teidhen
paranoxexi/ ia ei teidhen turmioxii/ eipe
mine wiele sijtteken häpijeisi.
10:9 (Mutta sen mine sanon) ettei teiden
luuleman pidhe/ quin mine tahdhoisin teite
pelietta Lehetuskiriain cautta.
10:10 Sille ette Lehetuskiriat (ma he) ouat
tosin raskat ia wäkeuet/ Mutta se
Rumilinen tykenolemus ombi heicko/ ia ne
Puhet ylencatzotudh.
10:11 Joca sencaltainen on/ Se
aijatelkan/ ette sencaltaiset quin me
olema sanoissa Lehetuskiriain cautta
poisollen/ Nin me mös kyllle tohdhimme
olla töön cansa tykeneollesam.
10:12 Sille eipe me iulke meite' lukia eli
wertautta heiden seasans iotca itzense
ylisteuet/ Mutta ette he heidens mittauat
itzense ielkin/ ia piteuet waan heiste
itzestens/ nin eiuet he miten ymmerdhä.
10:13 Mutta eipe me meiten kerska ylitze
määren/ Waan ainostans sen cochtolisen
märetyn Mitan ielkijn/ iolla Jumala ombi
meille mitannut sen määren wlottuuan mös
haman teihin asti.
10:14 Sille eipe me itzenne wloswenyte/
ninquin ei me olisi wlottuneet haman
teiden tyghe'ne/ Sille me olema io mös
haman teiden tygen Christusen
Euangeliumin cansa tulluet/

10:15 ia ei me ylitze määren meiten
kerska weraisa töise. Ja me toiuoma/
coska nyt teiden Uskon teisse casuapi/
ette me meiden Määren ielkin tahdhoma
leuiemälde tulla/
10:16 ia site Euangelium mös sarnata/
nijllen iotca teiden toollapolen asuuat ia ei
meitem kerskata sijte ioca werasten
Määren ielkin walmistettu on.
10:17 Mutta ioca itzens kerska/ se
kerskatcan itzens Herrassa.
10:18 Sille ette ioca itzens kijttepi/ ei se
ole coeteldu/ Wan se ionga HErra kijttepi.

XI. Lucu.

11:1 Joska te wähengi minun Tyhmytteni
hyuexi ottaisitta. Kylle tosin te minun
kerssitte.
11:2 Sille mine kijuan * teidhen ylitzen
iumalisella kijuauxella. Sille mine olen teille
kihilanut ydhen Miehen/ ette mine ydhen
puchtan Neitzyen Christuselle totaisin.
11:3 Mutta mine pelken/ Etei ninquin
Kärme Heuan hene' caualuxellans wieteli
Nin mös teiden taidhot poiskietehen sijte
yxikerdhaisudhesta Christusesa.
11:4 Sille ios se ioca teiden tygen tulepi/
ydhen toisen Jesusen teille sarnapi/ iota
ei me sarnaneet/ Taicka ios te iongun
toisen Hengen saatta/ iota ette te ole
saaneet/ Eli toisen Euangelium/ iota ette
te ole watanruuenuet/ Nin te oikein heite
kerssitte.
11:5 Sille mine aruan/ Etei mine ole
haluemi/ quin ne corkeimat Apostolit
ouat/
11:6 Ja echke mine olen yxikerdhainen
puhesa Nin em mine ole yxikerdhainen
Tiedhossa/ Quitengin me olema kyllle
tietteuet iocapaicas teiden tykene'.
11:7 Eli olengo mine syndi tehnyt/ ette

mine ole' itzeni alenud/ senpäle ette teiden piteis ylettäme'? Sille mine olen teille Jumalan Euangelium ilma' palcata ilmoittanut/

11:8 ia olen mwdh Seurakunnat röuenyt/ ia heilde Palcan ottanut/ iolla mine teite paluelin.

11:9 Ja coska mine olin teiden tykenen/ ia minulda puuttui iotaki/ eipe mine keteken raskauttanut/ Sille mite minulda puuttui/ sen ne Weliet teutit iotca Macedoniasta tulit. Ja nin mine pidhin itzeni caikissa/ ettei mine kenengen Coormana ollut/ Ja tahdhon wiele nyt minuni nin pite.

11:10 Nin Wissist quin Christusen totuus on minussa/ nin teme Kerskaus ei pidhe minulda * poissuultaman Achaian maaku'nissa.

11:11 Minge syyn tedhen? Sengötedhen ettei mine teite racasta? Sen tiette Jumala.

11:12 Mutta mite mine teen/ sen mine tahdhon tehdhä/ senpäle ette minun pite heilde ihdhan häätäme'/ iotca ichta etziuet heitens kerskata/ ette he ouat ninquin me.

11:13 Sille sencaltaiset wäret Apostolit/ ia wieckat Tööntekiet/ rakendauat itzens Christusen Apostoleixi.

11:14 Ja ei se ychten lhme ole. Sille ette mös itze Perkele muuttapi itzense kircaudhen Engelixi/

11:15 Senteden ei mös ole ychten ihmetta/ ette henen Paluelians mös sixi heitens asettauat/ quin he olisit Wanhurskaudhe' sarnaiat/ Joinenga loppu pite oleman heiden Töidens pereste.

11:16 Taas mine sanon/ Etei kenengen pidhe minua luulema' tyhmexi/ Waan ellei mwtoin taidha olla/ Sijtte pitekä minua ninquin Tyhme/ ette mine edesweheisengi itzeni kerskaisin.

11:17 Mite mine nyt puhun/ site em mine

puhu quin Herrassa/ wan ninquin Tyhmydhes/ ette me sihen Kerskamisen tulluet olema/

11:18 Senwoxi/ ette moni itzens kerskauat Lihan ielkin/ nin mine mös itzeni tahdhon kerskata.

11:19 Sille te kernasta kerssittä nijte Tyhmie/ ette te itze wijsat oletta.

11:20 Te kerssittä/ ios iocu teite Oriutehen waati/ Jos iocu teite ylessöpi/ Jos iocu teite repele/ Jos iocu teiden ylitzen itzens corghotta/ Jos iocu teite Casuoille paiska.

11:21 Sen mine sanon häueistuxen polesta/ ninquin me heicot olisinma. Minge päle nyt iocu vskalda (mine puhun tyhmydhes) sen päle mine mös vskallan.

11:22 He ouat Ebreit/ Mine mös. He ouat Israelitit/ Mine mös. He ouat Abrahamin siemen/ Mine mös.

11:23 He ouat Christusen palueliat (mine puhun tyhmesti) palio enemine mine olen. Mine olen enemine tötetehnyt. Mine ole' enemine haawoija kerssinyt. Mine olen vseman Fanghin ollut. Wsen olen Cooleman hädhes ollut.

11:24 Juttailda mine olen wijdhiste Neliäkymende Haawa saanut/ ychte wailla.

11:25 Colmasti mine olen Vitzoilla piesty. Wihdhon olin Kiuitetty. Colmasti mine olin Haaxiricossa. Ööseen ia peiuen mine Meren sywydhes culutin.

11:26 Mine olen Usein waeldanut. Mine olen ollut wedhen hädhesse. Hedhesse Röüerein keskene. Hedhesse Juttain keskene. Hedhesse Pacanain keskene/ Hedhesse Caupungissa. Hädhesse coruesa. Hädhesse meren päle. Hädhesse Falskein Weliein seas.

11:27 Töösse ia tuskas. Swressa waluomises. Isomises ia ianosa. Palios Paastosa. Wilussa ia alastuxes.

11:28 Ilman nijte quin mwtoin tapachtuut/
nimitten/ se iocapeiuenen pälecarckaus/
ia surun pidhen caikista Seurakunnista.

11:29 Cuca ombi * Heicko/ ia ei mine
mös Heicoxi tule? Cuca pahoitetaan/ ia
me mine * pala?

11:30 Ette minun pite caickeni nyt itzeni
kerskaman/ sijtte mine kerskan itzeni
minun heickoudhestani.

11:31 Jumalan ia meiden HERRAN Jesusen
Christusen Ise ioca olcoon ylistetty
ijancaikisesta/ tietepi etten mine
walechtele.

11:32 Sijnä Damaskon Caupungis/ Arethan
Kuningan Man wanhin wartioitzi sen
Damascenerin caupungin/ ia tachttoi minun
kijniotta.

11:33 Ja ydhen Ackonan lepitze mwrin
ylitze mine Corisa mahanlaskettijn/ ia nin
poisueltin hene' kädensse.

XII. Lucu.

12:1 El Ole swingan minulle tarue itzeni
kerskata/ tule' quitengin Näkyhin ia HErran
Ilmoitoste' tyge.

12:2 Mine tunne' ydhen inhimisen
Christusesa enne' Nelietoistakyme'de
aiastaica/ olico he' Rumijssa ollut/ em
mine tiedhä/ Eli olico hen wlcona Rumijsta
ollut/ em mine siteken tiedhä/ Jumala
sen tietä. Se sama oli ylestemmattu/
haman colmanden Taiuasen.

12:3 Ja mine tunnen sen saman Inhimisen.
Jos hen Rumissa Taicka wlcona Rumista
oli/ em mine tiedhe/ Jumala sen tietä.

12:4 Hen oli ylestemmattu Paradisijn/ ia
cwli salaiset sanat/ ioita ei yxike'
Inhiminen mahdha puhua.

12:5 Sijte mine itzeni kerskaan/ Mutta
itzesteni em mine ychten kerska/ waan
minun Heickoudhestani.

12:6 Ja ios mine itzeni kerskata
tahdhoisin/ sijtte em mine tekisi miten
tyhmesti/ Sille mine tahdhoisin totudhen
sano. Mutta quitengin mine sen pidheten/
Senpäle/ ettei yxiken minua corckiamaxi
lukisi quin hen minun päleni näke/ eli
minusta cwle.

12:7 Ja senpäle/ ettei ilmoituste'
ylenpaltisuus minua pidheis
yleskorghottama'/ Ombi minulle annettu
yxi * Pistin Liha' lepitze/ nimitten/ se
Perkelen engeli ioca minua piti
Rusicoitzema' ettei mine ylitze mären itzeni
yleskorghotaisi/

12:8 Sen syyn tedhe'/ mine colmaiste olen
HErra rucollut/ ette hen poislexis minulda.

12:9 Ja sanoi hen minulle/ Tydhy minun
Armohoni/ Sille minun * Woiman o'bi
nijssse Heicoisa woimalinen.

12:10 Senteden mine tahdhon enemitten
itzeni kerskata minun Heickoudhestani/
senpäle ette Christusen woima minusa
asuis. Senteden mine olen Hyues turuas/
Heickoudhesa/ ylencatzeisa/ hädhisse/
wainomisis/ ahdhistoxisa Christusen
tedhen. Sille coska mine Heicko olen/ nin
mine olen wäkeue.

12:11 Mine olen Tyhmexi tullut
kerskamisen polesta. Sihen te oletta minua
watineet. Sille minun piti teiste kijtettu
oleman. Senwoxi etten mine miten
wähembi ole quin ne corckeimat Apostolit
ouat/ Ehckei mine miten ole.

12:12 Nin ouat quitengin Apostolin Merckit
teiden seassanna tapachtanuet/ caiken
kerssimisen cansa/ Merckein ia Ihmetten
cansa/ ia wäkewein Töidhen cansa.

12:13 Mikä se on misse te oletta
hoonomat ollet quin neken mwdh
Seurakunnat? Paitzi sen/ ettei mine itze
ole ollut teiden Coormanen. Andaca
minulle andexi se wääryys.

12:14 Catzo Mine olen walmis Colmanen kerdhan teiden tygen tuleman/ ia en tahdho ensingen teite raskautta. Sille eipe mine etzi teiden Omana/ waan teitä. Sille ettei Lasten pidhe Tauarata cocoma' wanhembains waraxi/ waan ne wanhemat Lapsile's.

12:15 Mutta sangen ihaisesta mine tahdhon itzeni altijxianda/ ia itze wlosannetta teiden Sieluna tädhen/ waicka te wähe minua racastatte/ ioca quitengi sangen ialosti teite racastan.

12:16 Mutta olcon sillens/ ettei mine ole teite raskauttanudh/ Quitengi ette mine olin cauala/ nin mine olen teite ionilla kijnisaanudh.

12:17 Olengomine mös keten paliahaxi tehnyt/ iongun ninen cansa iotca mine teille lehettenyt olen?

12:18 Mine olen Titusta mananut/ ia lehetin henen cansans ydhen Welien/ Ongo sis Titus iotaki teilde waatinut? Eikö me ole ydhesse Hengesse waeldanuet? Eikö me ole sama Jelkie mödhen kieunehet?

12:19 Lulettaco te ette me luchtam itzemme teidhen edesse? Me puhuma Christusesa Jumalan edes.

12:20 Mutta caiki nämet (Rackat Weliet) tapachtuuat teiden Paranoxexi. Sille mine cartan/ ettei mine tulduani teite leudhä sencaltaissa/ quin mine tahdhon/ Ja ei mös te leudhä minua/ nin quin te tahdhotta. Ettei sielle Rijdhat/ Cateudhet/ Wihat/ Torat/ Panetoxet/ Lackaruxet/ Ylespaisumiset/ Capinat iollacamodolla olisi/

12:21 Ettei taas coska mine palaian/ ia minun Jumalan pite minua neurittemen teiden tykenen/ ia pidheis murechtiman monein ylitze/ iotca ennen ouat syndi tehnet/ ia ei ole Paranusta tehnet/ sen

Saastaudhen/ ia Hoorudhen ia Irtaudhen edeste quin he teuttenet ouat.

XIII. Lucu.

13:1 JOs mine nyt Colmanen kerdhan tulen teiden tyge'ne/ Nin pite cahdhen eli colmen swn cautta caikinaiset asiat kijnittemen.

13:2 Mine olen sen teille ennen sanonut/ ia sanon teille nyt edhelle/ ninquin tykeneollen/ io toisen haauan/ ia kirioitan sen nyt poisollen nijlle iotca enne' syndi tehnyt olit/ ia nijlle muille caikille/ ette ios mine iellenstule'/ em mine armaitze.

13:3 Senwoxi ette te etzitte wihdhoin tuta sitä/ ioca minussa puhupi/ nimitten christ9/ Joca eiswingan heicko ole teiden seasan/ waan hen on wäkeue teiden seasan.

13:4 Ja echke hen oli ristinnaulittu heickoudhesa/ Nin hen quitengin elepi Jumalan woimassa. Ja waicka me olema Heicot henesse/ Nin me quitengin eleme henen cansans/ Jumalan woimassa teiden tykenen.

13:5 Kiusatca itze teite' ios te oletta wskossa/ Cokeca itze teiten. Eli eikö te itzenna tunne ette Jesus Christus ombi teisse? Ellei te ratki keltuottomat ole.

13:6 Mutta mine toiuon ette te tunnetta/ ettei me keltuottomat ole.

13:7 Mutta mine soisin Jumalalda/ ettei te miten Paha tekisi/ Ei sitewarten ette me keltuolisexi näkyisinme/ Waan sen päle ette te tekisitta site quin hyue on/ ia me olisinma sijtte ninquin keltuottomat.

13:8 Sille ei me miten woi Totudhen watan/ waan Totudhen möten.

13:9 Mutta me iloitze'ma coska me heicot olema/ ia te Wäkeuet oletta/ ia sen saman me mös toiuaisinma/ nimitten

teiden teudhelisudhen.

13:10 Senteden mine mös poisollen neitä kirioitan/ Senpäle ettei minun pidheis tykenollesani coua oleman/ Sen wäen pereste ionga HErra minun andoi paranoxexi/ ia ei turmioxi.

13:11 Wijmein/ rackets Weliet/ Iloitca teiten/ Olca teudheliset/ Lohuttaca teiten/ Olca yximieliset/ Olca rauhaliset/ Nin se Rackaudhen ia Rauhan Jumala ombi teiden

cansan. Teruetteke teite keskenen/ pyhelle Suunandeilla. Teruetteuet teite caiki Pyhet. 13:12 Meiden HERRAN Jesusen Christusen Armo/ ia Jumalan Rackaus/ ia Pyhen Hengen Osaliseus olchohon teiden caikein cansa/ AMEN.

Se toinen Lehetuskiria Corintherin tyge. Lehetetty Philippiste Macedonias/ Titusen ia Lucan möte.

Se P. Paualin Epistola Galaterin tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Galaterin tyge.

NE Galaterit olit P. Paualin cautta/ oikean Christilisen Uskoon/ ia Euangeliumin siselle/ Lain alda satetud. Mutta quin hen oli heiste poisolge'nut/ nin tulit ne Falschit Apostolit/ iotca olit nijnen oikeain Apostolein Opetuslapset ollueta/ ia iellens palautit ne Galaterit Uskoman/ Ette he Lain töidhen cautta piti autuaxi tuleman/ Ja ette he syndi teit ellei he Lain töite piteneet/ Ninquin Act. xv. mös mwtomat cwluisat Miehet Jerusalemis opetit ia neuuoit. Neite wastan Pyhe Pauali henen Wirghansa corghotta/ ia ei tahdho ensingen haluemi olla quin mwtka Apostolit. Ja kerska itzens ette henen Oppins ia Wircans ainostans oli Jumalasta/ Senpäle ette henen piti ninen Wärein Apostolein kerskamisen alaslömen/ iotca heitens kerskasit ninen oikein Apostolein Töidhe' ia Nimen cansa. Ja sano/ Ettei se ole oikein/ ehcke ios iocu Engeli/ taicka he' Itze Sarnais/ Ja palio wähehin/ ios Apostolein Opetuslapset/ eli he itze toisin opetaisit.

Täte hen opetta sijnä. j. Ja. ij. Lugusa.

Ja päätte/ ette ilman Ansiota/ ilman Töite/ ilman Laita/ Waan ainostans Christusen cautta/ pite iocaitzen Wanhuskaxi tuleman.

Sijnä iij. Ja. iiij. Lu. Kijnitte he' nämet caiki Ramattudhe' Esikuuain/ ia Wertausten ia Tunnustosten cansa. Ja he' osottapi/ Quinga Laki palio enemien syndi ia kirouxen matkan saata/ quin Wanhuskaudhen/ Ja ilman Laita/ waan sulasta Armosta teutetän/ ionga Jumala Christusen cautta meille luuanut ia andanut on.

Sijnä. v. Ja. vj. hen opetta Rackaudhen töiste/ iotca pite Usko seuraman/ ia noutaman.

Se P. Paualin Epistola Galaterin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali Apostoli/ Ei Inhimisiste eikä mös Inhimisen cautta/ Waa' Jesusen Christusen cautta/ ia Isen Jumalan/ Joca henen ylesherettenyt on Coolleista.

1:2 Ja caiki Weliet/ iotca minun tykeneni ouat. Nillen Seurakunnille Galatias.

1:3 Armo olcoon teiden cansan/ ia Rauha Iselde Jumalalda/ ia meiden Herralda.

1:4 Joca itzehenens meiden Syndein edeste wlosandanut on/ Senpäle ette hen Meite wapautais teste nykysest pahasta Mailmasta/ Jumalan/ ia meiden Isen

tahdhon ielkin/

1:5 Jonga olcoon kijtos ijancaikisesta ijancaikisehen Amen.

1:6 Mine ihmettelen/ Ette te nin pian teiten annatta toiseen Eua'geliumijn poissijrtte/ sijtä ioca teite cutzunut on Christusen Armohon/

1:7 Cuta ei mwta ole/ Waan ette mwtomat ouat/ iotca teite Häiritzeuet/ ia tachtouat Christusen Euangelium ymberinskiendä.

1:8 Mutta ehke ios me/ taicka iocu Engeli taiuahasta/ teille Euangelium sarnais/ toisin quin me olema teille sarnaneet/ se olcohon kirottu.

1:9 Sillemoto quin me nyt sanoima/ nin mine wiele nyt sanon. Jos iocu teille Euangelium sarnapi toisin quin te ottaneet oletta/ se olcohon kirottu.

1:10 Sarnango mine nyt Inhimisten eli Jumalan mielen ielkin? Eli pydengö mine Inhimisten Keluata? Sille ios mine tehenasti Inhimisten olisin Keluanut/ Nin em mine Christusen paluelia olisi.

1:11 Mutta mine teen teille tietteuexi (Rackat Weliet) Ette se Eua'gelium ioca minulda sarnattu on/ ei se Inhimillinen ole.

1:12 Sille/ em mine ole site Inhimisilde saanut/ eike oppinut/ wan Jesusen Christusen ilmoituxen cautta.

1:13 Sille te oletta kyllä cwlluet minun kieuttemisen wanhasti Juttain tauoissa/ Quinga mine ylenpaltisesta Jumalan Seurakunda Wainosin/ ia site häwitin/

1:14 ia menestyin Juttain menoissa/ ylitze monen minun Wertaitzeni minun Sughussani/ ia ylenpaltisesta itzeni ahckeroitzin Iselistein Sääthyin polesta.

1:15 Coska nyt Jumala tachttoi (ioca minun oli wlozeroittanut minun Eiteni cohdhusta/ ia cutzui minun henen Armons cautta sihen/

1:16 ette hen ilmoitais henen Poians minun cauttani/ ette mine henen iulghistaisin Euangeliumin cautta Pacanaiden seassa) nin mine cochta altijxi annoin/ ia en tutkinut Lihan ia Weren cansa/

1:17 en mös Jerusalemijn iellenstullut/ ninen tyge iotca enne' minua Apostolit olit/ Waan matkustin Arabiaha'/ ia iellenspalasin Damaskuhun.

1:18 Sijtte colmen Woodhen pereste/ mine iellenstulin Jerusalemijn/ Petarita näkemen/ ia olin hene' tykenens Wijsitoistakymende peiue.

1:19 Muita Apostolita en mine ychten nähnyt/ paitzi Jacobin HERRAN Welien.

1:20 Sen quin mine teille kirioitan/ Catzo/ Jumala tietä ettei mine walechtele.

1:21 Senielkin mine tulin Sirian ia Cilician makundijn.

1:22 Mutta mine olin tuttamatoin Casuoista sille Christiliselle Seurakunnalle Judeas.

1:23 Mutta he olit ainostans cwlleet/ ette se ioca meite mwijnen wainosi/ hen sarnapi nyt Usko iota hen mwijnen häuitti/ ia kijtit Jumala minun techteni.

II. Lucu.

2:1 Slitte nelientoistakymenen Woodhen pereste/ taas mine ylesmenin Jerusalem Barnaban cansa/ ia otin mös Titusen minun cansani.

2:2 Ja mine ylesmenin ilmoituxen ielkin/ ia ehdhoittelin heiden cansans Euangeliumista/ ionga mine iulghistan Pacanain seas/ Mutta erinomaisesta ninen cansa/ iotca ionaki pidhettijn. Senpäle ettei mine huckan ioxisi/ eli io olisin iiosnut.

2:3 Mutta eipe mös Titus ioca oli minu' cansani wadhittu ollut itzens

yMBERINSLEICKAUTTAMAAN/ ehcke hen Greki oli.

2:4 Sille coska mwtoimat Falskit Weliet heitens ynne siselletungit/ ia io olit cansa siselletulleet/ coetteleman meide'

Wapautta/ ioca meille ombi Christuses Jesuses/ senpäle ette he meite Oriutehen watisit/

2:5 Eipe me tosin nijte samoi weltenyt ychten hetke alamaisexi olla. Senpäle ette Euangeliumin Totws teiden tykenen seisouainen olis.

2:6 Mutta nijste iotca ionaki pidhettijn * mingecaltaiset he mwinen olit/ ei minun sihen miten tule. Sille ei Jumala catzo Inhimisen modhon ielkin. Mutta ne iotca ionaki pidhettin/ eiuet minua miteken opettaneet.

2:7 Waan wastoinpein/ coska he näit/ ette minulle vskottu oli Euangelium Esinahan poleen Ninquin mös Petarille Euangelium ymberinsleickauxen poolen

2:8 (Sille ioca Petarin cansa woimalinen oli Apostolin wirghasa Ymberileickamisen seas/ Se ombi mös minun cansani woimalinen ollut Pacanain seas)

2:9 ia quin he tunsit sen Armon ioca minulle annettu oli/ nin Jacobus ia Cephas ia Johannes/ iotca Pilarein edeste pidhettin/ Annoit he minulle ia Barnaban oikian Kädhen/ ia souitit heidens meiden cansan/ Ette me Pacanain seas/ Mutta he ymberileickamisen seas sarnaman piti.

2:10 Waiuoin ette meiden piti Waiuasten päle muistaman/ Jonga mine mös olen ahckeroinut tekemen.

2:11 Mutta quin Petari Antiochian tuli/ nin mine iulkisesta seisoin hende wastan/ Sille ette Canne oli tullut henen pälens.

2:12 Sille ennenquin iocu Jacobin tyke tullut oli/ nin hen söi Pacanain cansa. Waan quin he tulit/ welti hen itzens/ ia

eroitti henens heiste/ Senteden ette hen waroi nijte iotca Ymberileickamisesta olit.

2:13 Ja ne mwdh Juttat wieckastelit ynne henen cansans/ nin ette Barnabas mös wieteltin sihen saman Wieckauxen.

2:14 Mutta quin mine sen näin/ ettei he oikein waeldaneet/ sen Euangeliumin totudhen ielkin/ nin mine sanoin Petarille iulkisesta caikein edesse/ Jos sine ioca Judeus olet/ Pacanan taualla elet/ ia ei Juttan taualla/ Mixi sis sine wadhit pacanoita elemen Judasten taualla?

2:15 Vaicka me ole'me Judeuset loonno' polesta/ ia ei synniset Pacanoista/

2:16 Quite'gin ette me tiedeme ettei Inhimine' Wanhurskaxi tule Lain töidhen cautta/ Waan Uskon cautta Jesusen Christusen päle. Nin me mös Uskoma Jesusen Christusen päle/ Ette me pite Wanhurskaxi tuleman Uskon cautta Christusen päle/ JA ei Lain Töidhen cautta. Sille ettei yxiken Liha tule Wanhurskaxi Lain Töidhen cautta.

2:17 Mutta ios me/ iotca etzime Christusen cautta Wanhurskaxi tulla/ wiele itzeme Synnisexi leudhenme/ Nin olis Christus yxi * Synnin paluelia. Pois se. 2:18 Sille ios mine site taas ylesrakenan/ iota mine ole' serckenyt/ Nin mine teen itzeni ylitzekieuuexi.

2:19 Mutta mine olen Lain cautta Laista poiskoollut/ ette mine Jumalasa eleisin/ Mine olen Christusen cansa ristinnaulittu.

2:20 Mutta mine elen/ waicka en nyt mine/ Waan Christus quitengi minussa elepi. Sille iota mine nyt elen Lihassa/ sen mine elen Jumalan Poian Uskossa/ Joca ombi minua racastanut/ ia Itze henens minun edesteni vlosannoi.

2:21 Em mine poishylke Jumalan Armo. Sille ios Wanhurskaus Laista tule/ Nin on Christus Huckan coollut.

** Mingecaltaiset) Ne Falskit Apostolit edheswedit/ ette ne 12. iotca Christusen cansa waeldanet olit/ piti senuoxi Paualita paremat oleman/ sen P. Pauali tesse laitta/ ia sano/ Ettei sijte ole Lucu/ quinga ialot eli cunnialiset he ouat/ Sille Euangeliumis nin hyue on yxi Sarnaia quin toinengi. j Chorin iij.*

** Synnin paluelia) Joca töidhens cautta tacto Hurskaxi ia Autuaxi tulla/ hen tekepi iwri nin/ quin Christus tekis meite henen Palueluxens/ Wircans/ Sarnans/ Pijnans ia Kersimisens cautta caikein ensin Synnisexi/ iotca sijtte Lain cautta pidheis Wanhurskaxi tuleman. Se olis iwri poiskielde/ ristinnaulita/ ia pilcata Christusta/ Ja iellens Syndiä ylesrakenda/ ioca ennen Uskon Sarnamisen cautta oli poiscwlutettu.*

III. Lucu.

3:1 O Te Hullut Galaterit/ Cuca teite on Wimmanut/ totwtta Uskomasta? Joinen Silmein edese Jesus Cheistus maalattu oli/ ia nyt teiden seasan ristinnaulittu on.

3:2 Sen tahdhon mine waiuoin teilde tietä. Cummasta te oletta Hengen saneet Lain töidhen cauttaco/ Wai Uskon sarnamisen cautta?

3:3 Olettaco te nin tompelit? Hengese te oletta alcaneet/ Tahdhottaco te nyt sen Lihassa lopetta?

3:4 Olettaco te nin palio Huckan kerssineet? Jos se mwtoin huckan on.

3:5 Joca sis teille nyt Hengen andapi/ ia tekepi sencaltaiset Auudh teiden keskenen/ Tekekö hen sen Lain töidhen cautta/ eli Uskon sarnamisen cautta?

3:6 Ninquin Abraham oli Jumalan vskonut/ ia se on luettu henelle Wanhurskaudexi.

3:7 Nin te mös io nyt tiedhette/ ette iotca Uskosta ouat/ ne ouat Abrahamin Lapset.

3:8 Mutta Ramattu oli sen io ennen edeskatzonut/ Ette Jumala Pacanat Uskon cautta wanhurskauttapi/ Senteden se ilmoitti Abrahamille/ Sinussa (ma hen) caiki Pacanat pite hyuestisiugnatudh oleman.

3:9 Nin tuleuat nyt caiki ne/ iotca Uskossa ouat/ hyuestisiugnatuxi sen vskolisen Abrahamin cansa.

3:10 Sille ette nin monda quin Lain Töisse rippuut/ ne ouat kirotuxen alla. Sille kirioitettu on/ Kirottu olcoon iocahinen/ quin ei pysy caikissa nijsse quin Laki Ramatusa kirioitettu ombi/ ette hen nijte tekis.

3:11 Mutta ettei kengen wanhurskaxi tule Jumalan edes Lain cautta/ se on iulkinen/ Sille ette se wanhurskas pite elemen Uskostans.

3:12 Mutta Laki ei ole se vskosta/ Waan se Inhiminen ioca sen tekepi/ hen elepi sen cautta.

3:13 Mutta Christus ombi meite lunastanut Lain kirotuxesta/ coska Hen oli yxi Kirous Meiden edesten (Sille ette kirioitettu on/ Kirottu ombi iocahinen quin Puun päle rippu)

3:14 Se'päle ette Abrahamin Hyuesti siugnaus pideis pacanain ylitze tulema' Jesusen Christusen cautta/ Ja me nin saisima sen luuatun Hengen/ Uskon cautta.

3:15 Rackat Weliet/ Mine puhun Inhimisten taualla/ Eikenge' poishylke ydhengen Inhimisen Testamenti (coska se ombi wahwistettu) eikä mös sihen miteken lise.

3:16 Mutta nyt ouat tosin Lupauxet annetut Abrahamille/ ia henen Siemenellens. Ei hen sano/ nijlle Siemenille/ ninquin monille/ waan ninquin ydhe' cautta/ Sinun Siemeneses/ ioca on Christus.

3:17 Mutta sijtä mine sanon/ Se Testamenti ioca Jumalasta ennen wahwistettu oli Christusen päle/ ei tule ricotuxi/ nin ette Lupaus ei mixiken tulis Lain cautta/ Joca sen ielken oli neliansadhan ia colmenkymenen woodhen pereste annettu.

3:18 Sille ios nyt Perimys Lain cautta ansaitaisijn/ Nin ei se olis Lupauxen cautta annettu. Mutta Jumala ombi sen Abrahamille Lupauxen cautta lahianut.

3:19 * Mihinge sis pite Lain? Hen ombi tullut Ylitzekieumisten warten/ Sihenasti ette se Siemen piti tuleman/ iolle Lupaus tapachtanut oli/ Ja ombi Engeleiste asetettu * Wälimiehen Kätten cautta.

3:20 Mutta Wälimies ei ole ydhen ainoan wäli mies/ Waan Jumala ombi yxi ainoa.

3:21 Ongo sis Laki Jumalan Lupausta watan? Pois se. Coska nyt yxi Laki olis annettu ioca taidhais eleuexi tehdhä/ Nin totta Wanhurskaus tulis Laista.

3:22 Mutta Ramattu on caiki sulkenut Synnin ala/ Senpäle ette se Lupaus pideis annettaman Uskon cautta Jesusen Christusen päle nijlle Uskouaisille.

3:23 Mutta ennenquin Usko tuli/ me olima Lain alla ketketydh/ ia swlietudh sihen Uskohon/ ionga piti ilmei tuleman.

3:24 Nin on nyt Laki ollut meiden Haltian Christusen tyge/ ette meiden pite Uskon cautta Wanhurskaxi tuleman.

3:25 Mutta nyt sijttä quin Usko tuli/ ei me enembi ole sen Haltian alla/

3:26 Sille te oletta caiki Jumalan Lapset sen Uskon cautta Jesusen Christusen päle.

3:27 Sille quin mo'da te castetut oletta nin te oletta Christusen pälenepukeneet.

3:28 Ei ole tesse Judeus eli Greki/ Ei ole tesse Oria eli Wapah/ Ei ole tesse Mies eli Waimo/ Sille te oletta caikitynni yxi Christusesa Jesusesa.

3:29 Mutta ios te oletta Christusen/ Nin te oletta sis Abrahamin Siemen/ ia Lupauxen ielken Periliset.

** Mihinge sis) Jumala on sulasta Armosta Abrahamille Perimisen luuanut/ se on/ Wanhurskaus ia ijancaikinen Eleme Mite sis Laki auitta? Wastaus. Laki lisepi ia ilmoitta Synnit coska hen palio vloswaati/ iota ei me woi teutte/ Ja samalmoto mös ilmoitta synnit/ sitewarten/ ette me tundisim/ ette Jumala meite Wanhurskautta paliahast Armosta. Jos kyllle olis waiuoin Laista Inhimisi wanhurskauttaman/ miteste me sis Armolla tekisimme/ ioca meille luuattu on?*

** Wälimiehen) Se on Mosesen/ ioca Wälimies oli Jumalan ia Israelin Ca'ssan Wälille/ Eipe sihen Wälimieste olisi taruittu/ ios Canssa olis maltanut Laki cwltha/ >Exodi xx. Deut. v. Ellei he nyt Laki malta cwlla/ Quinga sis Laki heite woi wanhurskautta? Waan Jumala ombi yxi ainoa/ se on/ hen on yxinens/ ia eikengen ole henen Wertans/ Senteden ei taidha yxiken henen cansans olla ilman Wälimiehete/ ninquin mös Pyhe Job todistapi.*

IV. Lucu.

4:1 MUtta mine sanon/ Nincauuan quin Periline' on Lapsi/ ei ole Henen ia Paluelian keskenä ychten eroitusta/ waicka hen ombi HErra ylitze caiken Tauaran/

4:2 Waan hen on Edhustosmiesten ia Edesseisouain Hallusa hama' sihen Iselde märettyhyn aican asti.

4:3 Nin mös me/ coska me olima Lapset/ nin me olima ahdhistetud wlconaiste' Sätydhen alla.

4:4 Mutta coska aica oli teutetty/ wloslehetti Jumala hene' Poiansa

syndyneen Waimosta/ ia Lain alaisexi
techtyn/ Ette hen ne iotca Lain alaiset
olit/ lunastais/
4:5 Ette me henen Lapsixens pidheis
luettama'
4:6 Mutta ette te nyt Lapset oletta/
wloslehetti Jumala henen Poians Hengen
teiden sydhemihin/ ioca hwta/ Abba/
racas Ise.
4:7 Nin eipe nyt sillen yxiken Oria ole/
waan auio Lapset/ Mutta ios he Lapset
ouat/ Nin he mös ouat Jumalan Periliset
Christusen cautta.
4:8 Mutta sille aijalla coska te Jumalata
ette tundeneet/ paluelitta te nijte iotca
loonnostans eiuet Jumalat ollet.
4:9 Mutta nytsittequin te Jumalan
tundenut oletta (ia palio enemin te
Jumalalda tutudh oletta) Quinga te sis
teiten iellenskienette ninen Heickoin ia
taruitzepain Säättydhen tyge/ ioita te taas
wastwdhesta caiketi tahdhotta paluella?
4:10 Te waarinotat Peiuest ia Cwcaudest/
ia Juhlast ia wodhenaijasta/
4:11 Mine pelken teiste/ ettei mine ole
lehes turhan teiden cochtan tötetehnyt.
4:12 Olcatta ninquin mine olen/ ette mine
olen ninquin te.
4:13 Rackat Weliet (Mine rucolen teite)
ette te miten ole minua wastaan tehnyet.
Te tiedhette/ ette mine olen Lihan
heickoudhen cautta teille ensiste sarnanut
Euangelium/
4:14 ia minun Kiusauxen ionga mine
kerssin Lihan polesta/ eipe te ole
ylencatzoneet eike hylennet/ Waan
ninquin Jumalan Engelin te minun
coriasitta/
4:15 Ja/ ninquin Christusen Jesusen. Mixi
te silloin nin autuat olitta? Mine olen
teiden Todhistaijan/ ios se olis
mhadholinen ollut/ te olisitta teiden

Silmen wloskaiuaneet/ ia minulle andaneet.
4:16 Olengo mine sis nyt tullut teiden
Wiholisexi/ ette mine sanon teille
totudhen?
4:17 He kijuauat teite ei hyuesti/ waan he
tachtouat teite poiskietä minusta/ ette te
kijuaisitta heite.
4:18 Kylle hyue on kijuata/ ios se aina
tapachtupi Hywuydhen polen/ ia ei waiuoin
silloin coska mine teiden tykenen olen.
4:19 Minun rackahat Lapseni/ iotca mine
wastwdhest kiuun cansa iellenssynnyten/
sihenasti qin Christus teisse iongun
moodhon sais.
4:20 Mutta mine soisin oleuani nyt teiden
tykenän/ ia taidhaisin mwutta minun äneni.
Eipe mine tiedhe mite mine teen testedes
teiden cansan.
4:21 Sanocat te minulle iotca tahdhotta
Lain alla olla/ Eikö te Lakia ole cwleet?
4:22 Sille kirioitettu o'bi/ Ette Abrahamilla
caxi Poica oli/ Yxi Palckauaimost/ Toine'
sijte wapahasta.
4:23 Mutta ioca Palckauaimost oli/ se
Lihasta syndynyt oli/ Mutta ioca sijte
wapahasta oli/ se oli Lupauxe' cautta
syndynyt.
4:24 Nämet sanat iotakin merkitzeuet/
Sille he ouat ne Caxi Testame'ti/ Yxi sijte
Sinain woresta/ ioca Oriutehe' synnyttepi/
ioca o'bi se Agar.
4:25 Sille se Sinain woori Arabias cutzutan
Agar/ ia wlottu haman Jerusalemin/ ioca
nyt on/ Ja ombi Oriana ynne henen
Lastens cansa.
4:26 Mutta se Jerusalem ioca ylhelle on/
se o'bi se wapah/ He' on caikein meiden
Eiti.
4:27 Sille ette kirioitettu on/ lloitze sine
Lapsitoin ioca ei synnyte/ wlospacahdha
ia Hwda sine ioca ei wastoin ole/ Sille
ette sille yxineiselle palio enembi Lapsia

on/ Quin sille iolla Mies on.
4:28 Mutta Me (rackat Weliet) olema
Lupauxen Lapset/ Isaachin cautta.
4:29 Mutta sillemoto quin se ioca silloin
Lihan cautta syndynyt oli/ wainosi hende
ioca He'gen cautta syndynyt oli/ Nin se
mös nyt kieupi.
4:30 Mutta mite Ramattu sanopi? Wlossyse
palckkauaimo Poicans ca'sa. Sille ette se
Palckkauaimon poica ei pidhe perime' sen
wapahan Poian cansa.
4:31 Nin me nyt olema (rackat Weliet) ei
Palckkauaimo' poijat/ Waan sen Wapahan.

V. Lucu.

5:1 Nln seisocat sis nyt sijnä
Wapaudhesa/ iolla Christus meite
wapauttanut on/ Ja elket taas secoittako
teiten Oriudhe' Ikehesen.
5:2 Catzo/ mine Pauali sanon teille/ Jos
te annatta teidhe'ne ymberileickatta/ nin
ei ole Christus teille ychten tarpelinen.
5:3 Mutta taas mine todhistan iocaitzelle
quin henens ymberinsleickauttapi/ Ette hen
caiken Lain on welghalinen tekemen.
5:4 Te oletta Christusen cadhottaneet/
iotca Lain töidhen cautta tahdhotta
wanhurskaxi tulla/ ia oletta Armosta
poislangeneet.
5:5 Mutta me odhotanme Hengese wskon
cautta/ sen Wanhurskudhen ielken ioca
toiuottapa on.
5:6 Sille ette Christuses Jesuses eikä
ymberileickaus/ eikä Esinachka miten
kelpa/ Waan se Usko ioca Rackaudhen
cautta tötetekepi.
5:7 Te iooxitta Hyuesti/ Cuca on teite
esteny site Totutta vskomasta?
5:8 Sencaltainen yllytos ei ole heneste
ioca teite cutzunut on.
5:9 Wäheinen Hapatosta se Hapatta caiken

Taikinan.
5:10 Mine vskallan minuni teiden tyghen
Herrassa/ ettei te otaisi toista miellä.
Mutta ioca teite willitze/ henen pite
Domions candaman/ olcan cuca hen on.
5:11 Jos mine wiele nyt (rackat Weliet)
ymberileickausta sarnan/ Mingetedhe' mine
sis wiele nyt waino kerssin? Nin olis Ristin
pahennos häwinyt.
5:12 Joska mös ne poisleicataisin/ iotca
teite hucuttauat.
5:13 Mutta te (rackat Weliet) oletta
Wapautehen cutzutud/ Waiuoin carttacet
site/ ettei te salli sen wapaudhen Lihalle
tila anda/ Waan Rackauden cautta
paluelcata toinen toistanna.
5:14 Sille ette caiki Laki ydhes sanas
teutetään/ quin on/ Racasta sinun
Lähimeistes/ ninquin Itzesinuas.
5:15 Mutta ios te keskenen toinen toistan
puretta ia söötte/ Nin catzocat ettei te
keskenen ylessödhxyi tule.
5:16 Mutta mine sanon/ Waeldacat
Hengese/ nin ette te Lihan Himo teutä/
5:17 Sille ette Liha himoitze Henge
wastoin/ Ja Hengi Liha watan. Nämet
samat ouat watan toinen toistansa nin
ettei te tee mite te tahdhotta.
5:18 Mutta ios te Hengeste hallitaan/ nin
eipe te ole Lain alla.
5:19 Mutta ne Lihan tööd ouat iulkiset/
quin ouat Hoorws/ Salawoteus/ Saastaus/
Haureus/
5:20 Epeiumalde' paluelus/ Noitws/
Wiholius/ Rijta/ Cateus/ Wiha/ Torat/
Eripuraus/ Eriseuraus/ Pahasomus/
5:21 Murha/ Jopumus/ Ylensömys/ ia
muita sencaltaisi/ Joista mine olen teille
enne' sanonut/ ia wiele nyt edhelle
sanon/ Ette ne iotca sencaltaisi tekeuet/
ei pidhe Jumalan Waldakunda perimen.
5:22 Mutta Hengen Hedhelme on Rackaus/

Ilo/ Rauha/ Pitkemiellisuus/ Ystewys/
Hywyys/ Usko/
5:23 Hiliasmus/ Hallitus/ Sencaltaisi wasta'
ei ole ychten Laki.
5:24 Mutta iotca Christusen omat ouat/
ne ristinnaultzeuat heide' Lihans ynne
Himoina ia halamisens cansa. Jos me nyt
Hengese eleme/ Nin waeldakam mös
Hengese.
5:25 Elkem ahnet alco turhan Cunnian
pydhöse keskenem wihoittaman ia
cadhechtiman.

VI. Lucu.

6:1 RAckat Weliet/ Jos yxi Inhiminen osapi
iohungun Wicahan ennetetuxi tulla/ Nin te
iotca Hengeliset oletta/ sencaltaista
ylesoijetka siweydhnen Hengese/ Ja catzo
itze päles/ Ettei sine mös kiusata.
6:2 Keskenen candaca toinen toisens
Coorma/ ia nin te Christusen Lain
teutätte.
6:3 Sille ios iocu lwle itzens iotaki oleuan/
waicka ei hen miteken ole/ hen wiettele
itzense.
6:4 Mutta itzecukin coetelcan henen
omans teghonssa/ Ja sijtte hen taita
wauoin itzehenesens kerskamisen pite/ ia
ei ydheseken * muisa.
6:5 Sille ette itzecukin pite omans
Coormans candaman/
6:6 Mutta ioca sanalla neuuotan/ se
iacakan caikia Hyue sen cansa ioca hende
neuuopi.
6:7 Elket exykö/ Ei anna Jumala itzens
pettä. Sille mite Inhiminen kylue/ site hen
mös ylesleicka/
6:8 Joca Lihansansa kyluepi/ se Lihastans
turmeluxen ylesleickapi. Mutta ioca
Hengese kyluepi/ se Hengeste ijancaikisen
Elemen ylesleickapi.

6:9 Ja quin me Hyue teeme/ elkem me
swttuco/ Sille ette aijallans meiden pite
ylesleickaman/ ilman lackamata.
6:10 Coska sis meille nyt aica on/ nin
techkeme hyue iocaitze' wasta/ Mutta
enimitten ninen cochtan iotca meiden
Cansanweliet Uskosa ouat.
6:11 Catzocat/ quinga swren Lehetuskirian
mine olen teille omalla Kädhellä
kirioittanut/
6:12 Jotca tachtouat Caswon ielken
keluata Lihassa/ ne waatiuat teite
ymberileickauxehen/ ainostans ettei heite
Christusen Ristin cansa wainotaisi.
6:13 Sille ette ne samat iotca
ybmerinsleicataan/ eipe heken itze Laki
pidhe/ Wan he tachtouat teite
ymberinsleickautta/ Senpäle ette he saisit
teiden Lihastanna itzens kerskata.
6:14 Mutta pois se/ ette minun pideis
iostacusta itzeni kerskaman/ waan
ainostans meide' Herran Jesusen
Christusen Rististe/ Jonga cautta Mailma
ombi minulle ristinnaulttu/ ia mine
mailmalle.
6:15 Sille ette Christuses Jesuses eikä
ymberileickaus/ eikä esinachka miten
kelpa/ waan se Usi Loondo.
6:16 Ja nin mo'da quin teme' * Mären
ielki waeldauat/ hene' päle's olchohon
Rauha ia Laupius/ ia sen Jumala' Israelin
päle.
6:17 Testelehin elköön yxiken sillen minua
raskauttaco/ Sille mine kannan minun
Rumisani meiden HERRan Jesusen
Christusen Arpimerckit.
6:18 Meiden HERRA Jesusen Christusen
Armo olchoho' teiden Hengene cansa rackat
Weliet/ AMEN.
** Muisa) Se on Eikenengen pidhe/ sijtä
itzense ylistemen/ ette hen o'bi
wäkeuemi/ ia hurskambi quin henen*

*Lehimeisens/ Waan catzocaa itzens/ ia kerskakan omasta wskostansa/ ia sijte Armosta ioca henelle Jumalalda on.
* Mären) Ei teme Märe ole Inhimisten Opetus/ waan Euangelium ia Usko Christusen päle.*

*Ja ne Christusen Arpimerckit/ ioista hen tesse puhupi/ ei ne olluet ne Haauat Christusen Rumissa/ waan caikinaiset Kerssimiset/ quin meille ombi Christusen tedhen.
Galaterin tyge Lehetetty Romista.*

Se P. Paualin Epistola Epheserin tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Epheserin tyge.

TEsse Lehetuskirias opetta P. Pauali ensin/ Mike se Euangelium ombi/ quinga se ainostans Jumalalda aigoittu on ijancaikisudhesta/ ia Christusen cautta ansaittu ia wloslechtenyt on. Ette caiki iotca sen päle vskouat/ ne tuleuat Wanhurskaxi/ waghaxi/ eleuexi/ autuaxi ia wapaaxi Laista/ Synniste ia Colemasta. Täte hen tekepi nijse iij. ensimeisis lughuisa. Sitelehin hen opetta weltämen caiki wäret Opetuxet/ iotca ouat Opinliseyxet ia Inhimisten Säädhyt/ Senpäle ette me pysyme caiki ydhen Pään tykene wahwana/ wissin/ toimeliset/ ia teudheliset ainosa Christusesa/ Jossa meille caiki ne ouat/ nin ettei me miten taruitze paitzi ia vlcona heneste. Ja täte hen tekepi iij. Cap. Sitelehin hen opetta Usko harioittaman ia osottaman hyuein töidhen cansa/ ia Syndi weltä. Ja hengelisten Asetten cansa Perkelen wastan sotiman. Jonga cansa me Ristin cautta mahdhama Toiuossa wahwan pysyüä.

Se P. Paualin Epistola Epheserin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli/ Jumalan tahdhon cautta. Ninen Pyhein iotca Ephesos asuuat/ ia Uskouat Jesusen Christusen päle.

1:2 Armo olcoon teiden cansan ia Rauha Jumalalda meiden Iselde ia Herralda Jesuselda Christuselda.

1:3 Hyuestisiugnattu olcohon Jumala/ ia meiden HERran Jesusen Christusen Ise/ ioca meite Hyuestisiugnanut ombi/ caikinaisella Hengeliselle Hyuellesiuugnauuxella/ Taiualisis asioisa Christusen cautta.

1:4 Ninquin hen meite wloswalinut on sen saman cautta/ ennenquin Mailman

perustos laskettu oli/ Ette meiden piti Pyhet ia Laittamattomat olema' Rackaudes hene' edesens.

1:5 Ja ombi säätenyt meite coriataxens henelle itze Lapsixens/ Jesusen Christusen cautta/ henen hyuen mielens tahdhon ielkin/

1:6 henen cunnialisen Armons kijtoxexi/ ionga cautta he' ombi tehnyt meite otolisexi sen Rackahan polesta.

1:7 Jonga Weren lepitze meille ombi Lunastus/ Nimitten Synnein andexisamus/ henen Armonsa Rickaudhen ielkin/

1:8 ioca meille runsahasti cochtan tullut on/ caikinaisen wijsaudhen ia taitamisen cautta/

1:9 Ja ombi meille tietteuexi tehnyt henen tahdhons Salaisudhen/ henen Hyuensomansa ielken/ Ja sen hen on

edestoottanut henen cauttans/ ette se sarnattaman pidheis/

1:10 coska se aica teutetty oli/ Senpäle ette hen caiki cappalet päldisken coconsulkis Christusesa/ seke ne iotca Taiuasa/ ette mös Maan päle ouat/ sen saman cautta.

1:11 Jonga cautta me mös Perilisexi tullet olema/ ennen säätydh henen aightoxens ielkin/ ioca caiki Cappalet waikuttapi/

henen oman tahdho's Neuuon ielkin/

1:12 Ette me olisima henen Cunnians kijtoxexi/ me iotca ennen toiuoima Christusen päle.

1:13 Jonga cautta te mös cwlluet oletta totudhen Sana/ nimiten/ sen Euangelium teiden autuaudesta/ Jonga cautta te mös sijttequin te vskoitta/ insiglatudh oletta/

sen Lupauxen Pyhen Hengen cansa/

1:14 ioca ombi meiden Perimisen Pantti/ meiden Lunastuxehen/ ette me henen Omahitzens olisima/ henen Cunniansa kijtoxexi.

1:15 Senteden mös mine/ sijttequin mine cwllut olen sijte vskosta ioca teisse ombi HErran Jesusen tyge/ ia teiden rackaudhesta caikein Pyhein tyge/

1:16 em mine Lacka Jumalata kijtemeste teiden edeste/ aijatellen teiden pälen minun rucouxesani/

1:17 Ette meiden HErran Jesusen Christusen Jumala/ sen Cunniaudhe' Ise annais teille sen Wijsaudhen ia ilmoituxen Hengen/ henen omahan tundemiseensa/

1:18 ia yleswalghaisis teiden ymmerdhyxen Silmet/ Ette te tuta madhaisitta mingecaltainen se teiden Cutzumisen Toiuo olis/ ia mingemotoinen se Rickaus henen Cunnialisesta Perimiseste olis/ henen Pyhisens/

1:19 ia quinga ylenpaltinen swri ombi henen Woimans meiden cochtan iotca

vskoma hene' wäkeuen wrohudhens waikuttamisen päle

1:20 Jonga hen waikutti Christusesa/ coska hen henen ylesheretti nijste Colleista/ ia pani henen istuman henen oikialle Kädhellens/ Taiuahisa

1:21 ylitze caiken Päruchtinaudhen/ Wallan/ Wäkeydhen/ HErraudhen/ ia caiken sen quin nimitte taitahan/ ei waan tesse Mailmassa/ mutta mös sijnä tuleuaisesa.

1:22 Ja ombi caiki cappalet pannut henen Jalcains ala/ ia ombi henen pannut Seurakunnalle pääxi * caikein cappaleiden ylitze/

1:23 ioca ombi henen Rumihins ia sen ylesteuttemys/ ioca caikissa * caiki ylesteuttepi.

** Ylesteuttepi) Christus ombi/ ia waickutta caiken wirkumisen caikis Londocappaleis/ Senteden caiki Londocappalet heneste ouat teutetydh/ Ikenens nin se Christilinen Seurakunda ombi Christusen teuttemys/ nin ette hen on Christusen cansa yxi teudhelinen Rumis/ ia cokonainen Joucko.*

II. Lucu.

2:1 JA mös te/ coska te coollet olitta/ Ylitzekieumisen ia Syndein cautta/

2:2 ioissa te muijnen waelsitta/ temen Mailman iooxun pereste/ Ja sen Päruchtinan iolla Twlesa ombi walta/ Nimitten/ sen Hengen pereste/ ioca telle aijalla waikutta epeuskoisten Lasten siselle/

2:3 Joinenga seas me mös caiki muijnen meiten kieuttenyet olema meiden Lihan Himoisa/ ia teimme Lihan ia toime' tahdon ielkin/ Ja olima Loonnosta Wihan Lapset ninquin mös te mw dh.

2:4 Mutta Jumala ioca Ricas ombi
Laupiudhesta/ henen swren Rackaudhens
cautta/ iolla hen on meite racastanut/
2:5 coska me wiele synnise coolluet
olima/ o'bi hen meite ynne Christusen
cansa eleuexi tehnyt (Sille Armon cautta te
oletta autuaxi tulleet)

2:6 Ja ombi meite ynne henen cansans
ylesherettenyt/ ia ynne henen cansans
meite istuttanut sijnä Taiualises menos/
Christuses Jesuses.

2:7 Senpäle ette henen pidheis osottaman
sille tuleuaisella aijalla/ henen Armons
ylenpaltisen Rickaudhen henen
Hywuwdhens cautta/ meiden cochtan
Christuses Jesuses.

2:8 Sille ette Armosta te oletta
wapahetudh/ Uskon cautta/ ia ei se sama
ole teiste/ Jumalan Lahia se ombi/ ei
Töiste/

2:9 Senpäle ettei yxiken itzense kerstaisi.

2:10 Sille me olema henen teconsa/
Loodhut Christuses Jesuses/ hywihin
töihin/ ioihinga Jumala meite io ennen
walmistanut on/ ette me nijsse waeltaman
pite.

2:11 Senteden aijatelca sen päle/ ette te
iotca muijnen Lihan ielkin Pacanat olitta/
ia cutzuttin Esinahaxi nijste iotca cutzuttin
Lihan ielkin Ymberileickaus/ iotca käsille
tehdhen/

2:12 Ette te sihen aican ilman Christusta
olitta weroitetudh Israelin
Borgharicu'nasta/ ia mwcalaiset Lupauxen
Testamentistä/ iosta teille ei Toiuocan
ollut/ ia olitta Mailmasa ilma' Jumalata.

2:13 Mutta nyt te iotca Christuses Jesuses
oletta ia muijnen taambana olitta/ nyt te
oletta tyge tulluet Christusen Weren
cautta.

2:14 Sille hen ombi meiden Rauha/ ioca
molomista ydhen tehnyt on/ ia ombi sen

Waieh Aidhan poisserckenyt Sijnä ette hen
Lihansa cautta poisotti sen wihalisudhen/
2:15 quin on sen * Lain/ ioca Keskyisse
pätetty oli. Senpäle/ ette henen piti
Cahdhesta ydhen wdhen Inhimisen
itzehenesens looman/ ia Rauhan tekemen/
2:16 ia ette hen ne molemat souittais
Jumalan cansa ydhexi Rumixi Ristin cautta.
Ja ombi sen Wihalisudhen itzensä cautta
coolettanut.

2:17 Ja on tullut ilmoittama' Eua'gelium
cautta teille Rauha/ iotca taambana
olitta/ ia ninen iotca lesse olit.

2:18 Sille ette Henen cauttans ombi meille
Molomille Tygekiumys ydhes Hengesse
Isen tyge.

2:19 Nin eipe te sillen ole Wierahat/ ia
Mucalaiset/ waan Pyhein cansa Borgharit/
ia Jumalan Perehet/

2:20 ylesraketudh Apostolein ia
Prophetadhen Perustoxen päle/ iossa
Jesus Christus ylimeinen Culmakiui ombi/

2:21 Jonga päle caiki Rakennus toine'
toisehens lijtetehen/ se casuapi Pyhexi
Te'plixi Herrasa/

2:22 Jonga päle mös te ylesraketahan/
Jumalalle ydhexi Taloixi/ hengen cautta.

** Lain) Laki se oli wihalisus ia Rijta/
Pacanain ia Juttain keskene/ Sille ette
Juttat tadhoit sen cautta paramat olla.
Mutta nyt ette caikilla ilman Laita/
Christusen cautta Hengi onopi/ Nin sille
wihasadhella on loppu ia caiki ouat
ydhencaltaiset.*

III. Lucu.

3:1 SEn syyn tedhen mine Pauali/ se
Jesusen Christusen Fangi olen teiden
Pacanaiden edeste/

3:2 Jos te mutoin cwlleet oletta sen

Jumalan Armon wirghasta/ ioca minulle teiden polen annettu on/

3:3 Ette minulle ombi tietteuexi techty teme Salaus/ ilmoituxe' cautta/ Ninquin mine ennen lyhykeisest kirioitin/

3:4 Joista te lukein madhatta tuta minun ymmerdhyxen Christusen Salaudhesa/

3:5 Joca ei ole tietteuexi tecty entisijn aicoin Inhimisten Lapsille/ ninquin se nyt on ilmoitettu henen Pyhille Apostolille/ ia Prophetille Henge' cautta.

3:6 Nimitten/ ette ne Pacanat pite cansaperiliset oleman/ ia samas Rumijs ia osalised henen Lupauxesta's Christusesa sen Eua'geliumin cautta

3:7 Jonga Palueliaxi mine tullut olen/ sen Jumalan Armon Lahian polesta/ ioca minulle annettu on/ henen woimalisen waikutoxens ielkin.

3:8 Minulle (ioca wähin olen caikein Pyhein kesken) ombi teme Armo annettu/ ette minun pite Pacanain seassa iulghistaman ne tutkimattomat Christusen Rickaudhet/ ia walkeisa ne edeskandaman iocahitzen edes.

3:9 Mingemodhoinen Osaliseus ombi sijnä Salaudhesa/ ioca tehenasti Mailman alghusta ombi salattu ollut Jumalasa/ ioca caiki cappalet loonut on/ Jesusen Christusen cautta.

3:10 Senpäle ette sen nyt pideis tietteuexi tuleman * Päruchtinaille/ ia Herraudhelle Taiuahisa Seurakundain cautta/ se JUMALAN monencaltainen Wijsaus/

3:11 sen Aightuxen pereste hamast Mailman algusta/ ionga hen osottanut ombi Christuses Jesuses meiden Herras/

3:12 Jo'ga cautta meille on wskallus ia tygenkieumys/ caiken rochkiudhen cansa/ Uskon cautta henen pä lens.

3:13 Senteden mine rucolen/ ettei te wäsyisi minun waiuain tedhen/ iotca mine

teiden edesten kerssin/ Joca ombi teiden Cunnianna.

3:14 Sen saman syyn edeste mine cumardhan minun Polueni/ meiden Herran Jesusen Christusen Isen polen/

3:15 ioca se oikea Ise ombi caikein ylitze quin Isexi cutzutan seke Taiuahisa ia Maasa/

3:16 Ette hen teille woiman annaisi/ henen Cu'nialisudhens Rickaudhen perest/ ette te henen Hengens cautta wäkeuexi tulisitta siihen siselisen Inhimisen/

3:17 ia Christus madhais asua Uskon cautta teiden Sydhemesen/ ia Rackaudhen lepitze kijnnijuritetudh ia perustetudh olisitta.

3:18 Senpäle ette te madaisitta ymmertä caikein Pyhein ca'sa/ mikä se * Lauius/ ia se pituus/ ia se syueus/ ia se corckeus olis/

3:19 Ja sen cautta tundisitta sen Christusen rackauden/ ioca quitengi caike' tundemisen ylitzekieupi/ Senpäle ette te olisitta ylesteutetydh caikinaisella Jumalan * teudhelisudhella.

3:20 Mutta henelle (ioca woipi caiki ylenpaltisesta tehdä/ ylitzen caiken sen quin me rucolema taicka aijattelemma/

3:21 sen woiman pereste/ ioca meisse waikuttapi) olcohon Cunnia Seura kunnasa/ ioca on Christuses Jesuses/ caikin aighoin/ ijancaikisest ia ijancaikisehen Amen.

** Päruchtinailla) waicka Jumalan Engelit teunens ouat Jumalasta/ nin he quitengin astaitzeuat iocapeiue christikunnan päle wdhet Armot ia Lahiat/ iotca Jumala alati wlosiaca/ Ninquin mös Christus sanopi Luce xv. Ette Engelit iloitzeuat ydhen Synnisen ylitze/ ioca itzens parandapi.*

** Lauius) Rackaus se osotta coska Usko*

*ombi oikia/ ioca sijtte käsitte/ ettei miten
nin Lauia/ pitke Syue ia corckia ole/
iossa Christus ei taidha eli woi autta/ ia
eipe ensingen pelke/ eikä Synnin tedhen/
Coolleman/ eikä Heluetin/ olcon se Lauia/
pitke syue etc. Ninquin Psal. 139. mös
sanopi*

IV. Lucu.

4:1 Nln mine nyt manan teite/ mine
fangittu Herrassa/ ette te waellaisit
ninquin tule sijnä Cutzumises iossa te
cutzutudh oletta/

4:2 Caiken neurydhen ia Lakiudhen/ ia
kerssimisen cansa/ Ja kerssiket toinen
toistan Rackaudesa.

4:3 Ja achkeroicat pitemen Hengesse
ycteyttä/ Rauhan siteen cautta.

4:4 Yxi Rumis ia yxi Hengi/ Ninquin te
mös cutzuttudh oletta teiden cutzumisen
ydhencaltaisen Toiuoon.

4:5 Yxi Herra/ yxi Usko/ yxi Caste/

4:6 yxi Jumala ia meiden caikeden Ise/
ioca caikein teiden pälen ombi/ ia teiden
caikein cautta ia teisse caikissa.

4:7 Mutta iocaitzelle meille on Armo
annettu Christusen Lahian mitan ielkin.

4:8 Senteden hen sano/ Hen on
ylesastunut Corckiuteen/ Ja on sen *
Fangiuxen fangina wienyt/ Ja ombi
Inhimisille Lahiat andanut.

4:9 Mutta se quin hen ylesastui/ mite se
on mwta/ Waan ette hen mös ennen
tenne alasastui alimaisihin Maan Paickoin?

4:10 Joca alasastunut on/ se ombi mös
se sama/ ioca ylesastui caikein Taiuasten
päle/ ette henen piti caiki teuttemen.

4:11 Hen on mwtomat pannut Apostolixi/
mwtomat Prophetixi/ mwtomat
Euangelisterixi/ mwtomat Paimenixi ia
Opetaixi/

4:12 ette ne Pyhet pite hangitudh oleman
sihen Wirghan tecohon/ ionga cautta se
Christusen Rumis ylesraketuxi tulis/

4:13 Sihenasti ette me caiki tulema
ydhencaltaisen Uskoon/ ia Jumalan Poian
tundemiseen/ ia ydhexi teudhelisexi
Miehexi tule'ma/ ioca ombi sijnä
teudhelises Christusen ijen mitasa.

4:14 Senpäle ettei me sillen enembi Lapset
olisi/ iotca horiuma ia

ymeriwietelleisimme caikinaisista Opetuxen
twlesta/ Inhimisten coiruten ia cauallutten
cautta/ ioilla he ymberinskieuuet meite
sadhaxens pette.

4:15 Mutta olcam me toimeliset
Rackaudhes/ ia casuacam caikis
cappaleis/ henesse/ ioca se Pää on
Christus/

4:16 Josta coco Rumis ychten lijteten/ ia
yxi Jesen rippu toisesta/ caikein Raiain
lepitze/ sijnä ette itzecuki toistansa
paluele/ sen teghon pereste quin cullakin
Jesenelle ombi/ henen modhollans/ ia
saattapi/ ette Rumis casuapi itzellens
corotuxexi/ ia sen caiken Rackaudhesa.

4:17 Nin mine nyt sanon/ ia todhistan
Herrasa/ ettei te sillen waella/ ninquin ne
mwdh Pacanat waeldauat/ heiden mielens
tyhmydhesa/

4:18 ioinenga ymmerdhys pimitetty on/ ia
ouat poiswierandeneet sijtä Elemeste/ ioca
Jumalasta onopi/ sen tyhmydhen cautta/
quin heisse on/ ia heiden sydhemens
Sokiudhen cautta/

4:19 Jotca sijttequin he sihen iouduit/ ette
he lackasit murechtimasta/ nin he
itzeheidens ylenannoit caicken
Haureutehe'/ ia päättemen caikinaista
Saastautta yne Ahneuden cansa.

4:20 Mutta eipe te nin Christusta oppenet
ole/

4:21 ios te mutoin henen cwlleet oletta/

ia henesse opetetudh olitta/ quinga
 Jesuses yxi toimelinen meno ombi.
 4:22 Nin pois pangata nyt teiden tyköenne
 se wanha Inhiminen ionga cansa te ennen
 waelsitta/ ioca himoin cautta exyxis
 itze'se turmelepi.
 4:23 Mutta wdhistacat teiten teiden mielen
 Henges/
 4:24 ia pukecat itzen sihen Wten
 Inhimiseen/ ioca Jumalan ielkin lootu on/
 toimelises Wanhurskaudes ia Pyhydhes.
 4:25 Senteden pois pangat Walhet/ ia
 puhucan iocainen totudhen Lehimeisens
 cansa/ senwoxi ette me olema keskenen
 Jäsenet.
 4:26 Wihastucat/ ia elke synditechkö. Elket
 andaco Auringon laske teiden wihan ylitze/
 4:27 Elket andaco Laittajalle sia.
 4:28 Joca warastanut on/ elken sillen
 warghastaco/ Waan paraman techken
 töte/ ia matkan saattacan käsillens iotakin
 hyue/ Sen päle ette henelle olis iacamista
 Taruitzeuan cansa.
 4:29 Elket andaco wloskieudä teiden
 Suustan retalisi Puheita/ waan mite
 tarpelinen on paranoxexi iohonga site
 taruitan/ ette se auwlinen olis cwltä.
 4:30 Ja elkette site Jumala' Pyhe Henge
 murehelisexi saattaco/ iolla te insiglatud
 oletta/ lunastoxen peiuehen asti.
 4:31 Caiki catkerus ia Hirmous/ ia wiha/
 ia hwto/ ia sadhattus olcohon caucana
 teiste/ ynne caiken pahudhen cansa.
 4:32 Mutta olcatta keskenen toinen toisens
 cochtan ysteuulliset/ laupiat/ ia
 andexiandacat toinen toisensa/ Ninquin
 mös Jumala teille andexiandanut on
 Christusen cautta.

V. Lucu.

5:1 Nln olcat nyt Jumalan Tauoittaiat/

ninquin rackat Lapset/
 5:2 ia waeldacat rackaudhesa/ samalmoto
 quin Christus meite racasti/ ia itze hene's
 wlosandoi meiden edesten/ Lahiaxi ia
 Uffrxi/ Jumalalle makiaxi haijuxi.
 5:3 Mutta Hoorutta ia caiki Riettautta/ eli
 Ahneutta/ elket andaco ensingen teiden
 seasan mainitta/ ninquin Pyhein tulepi.
 5:4 Ja häpieliset sanat/ ia Hullutpuhet eli
 Jarituxet iotca eiuet mihingen kelpa/ Waan
 paramin Kijtossana.
 5:5 Sille se te tietkä/ ettei yxiken
 Wärtamies taicka Saastainen eli Ahne (ioca
 ombi Epeiumalan Paluelia) ole Perilinen
 Christusen ia Jumalan Waldakunnasa.
 5:6 Elket ydhengen andaco teiten pette
 turhilla puheilla/ Sille sen syyn tedhen
 Jumalan wiha tulepi Epeuskoisten Lasten
 ylitze.
 5:7 Senteden elket olco heiden
 Osaweliens/
 5:8 Sille ette muijnen te olitta Pimeys/
 Mutta nyt te oletta Walkius Herrasa.
 5:9 Waeltaca ninquin Walkiudhen Lapset.
 Sille Hengen hedhelme ombi caikisa
 Hywuydhesa ia Wanhurskaudhesa/ ia
 totudhesa/
 5:10 Ja coetelkat mite Herralle otolinen
 olis.
 5:11 Ja elket osalised olgho ninen
 Hedhelmettömein Pimeyden Töidhen
 cansa/ waan paramin nuchdelkat heite.
 5:12 Sille mite heilde sala tapactu/ se olis
 mös häpie wlossano.
 5:13 Mutta caiki nämet ilmei tuleuat/
 coska ne walkiudhesta rangaistaan/ Sille
 ette caiki quin ilmei tule/ se on walkeus.
 Senteden hen sano/
 5:14 Yleshere sine ioca macat/ ia
 ylesnouse nijste Cooleista/ nin Christus
 sinun yleswalghasepi.
 5:15 Nin catzocat nyt ette te wijsahasti

waellatte/ ei ninquin ne tyhmet/ waan ninquin ne wijsaat.
 5:16 Ja hangitcat teiten aialla's/ Sille aica ombi * paha.
 5:17 Se'teden elket olgho taitamattomat/ waan taitauaiset/ mike Herran tachtu on.
 5:18 Ja elket te iopuco Winasta/ iosta paha meno nousepi/
 5:19 Waan olcatta teutetydh Pyhelle He'gelle/ ia puhucat keskenen Psalmeista/ ia Kijtoswirsiste ia Hengelisille Lauluijlla/ weisaten ia leikiten Herralle teiden sydhemesenne/
 5:20 Aina kijtteden Jumala ia Ise/ iocaitze' edeste/ meiden Herran Jesusen Christusen Nimese/
 5:21 Ja olcat keskenen alamaiset toinen toisenna Jumalan pelghosa.
 5:22 Waimot olcat heiden Miestens alamaiset ninquin Herralle.
 5:23 Sille ette Mies ombi waimo' pää/ Ninquin mös Christus ombi Seurakunnan pää/ ia hen ombi henen Rumins Terueys.
 5:24 Mutta ninquin Seurakunda ombi Christusen alamainen/ nin mös Waimot pite caikis alamaiset oleman heiden Miestens.
 5:25 Miehet/ racastacat teiden waimoijan/ Ninquin mös Christus racasti Seurakunda/ ia itzens wlosanno i henen tedhens/
 5:26 Se' päle ette henen piti sen pyhittemen/ ia ombi sen puhdhanan wedhen Leulysä Sanan cautta.
 5:27 Senpäle ette henen piti itzellens saataman ydhen cunnialisen Seurakunnan/ iolla ei ole pilcu eli Ryppyä/ taicka iotacuta semmotoista/ Waan ette hene' piti Pyhen ia Laittamattoman oleman.
 5:28 Nin mös Miehet pite heiden Waimonsa racastaman/ quin heiden oma Rumista'sa.
 5:29 Joca henen Waimonsa racastapi/ hen

racasta itzense/ Sille ettei yxiken coskan ole wihanut oma Lihansa/ waan hen elette ia rautze sen/ Ninquin mös HErra Seurakunnan.
 5:30 Sille me olema Jesenet hene' Rumihistansa/ ia henen Lihastansa/ ia henen Luistansa.
 5:31 Se' syyn tedhen ylenandapi Inhiminen Isens ia Eitins/ ia iepi Waimonsa tyge/ ia caxi tuleuat ydhexi lihaxi.
 5:32 Teme * Salaus o'bi swri/ mutta mine puhu' Christusesta ia Seuraku'nasta.
 5:33 Quitengi itzecuki mös teiste racastacan hene' Waimons/ ninquin itzense/ Mutta waimo cauattacan Miestense.

** Paha) Christitun Inhimisen cochtuat moninaiset Asiat/ ia hende esteuet wnochtaman hyuie Töite/ ette hen toisinans pite itzens ninquin Orian/ irdalle pästemen/ ia tilan hyuihin töihin ottaman quin hen parahin taita ia woipi. Quin sanotan. Amici fures temporis/ Se on/ Ysteuiten tedhen palio tehden.*
** Salaus) Sacramenti eli Mysterion cutzutan Salaus/ taica iocu werhottu cappale/ iolla quitengin ombi wlcopein oma tydhi eli toimitos. Nin on mös Christus ia henen Seurakundans yxi Salaus/ yxi swri/ ialo/ ia pyhe Salattu cappale/ ioca Uskotan ia ei nähde. Se sama nyt Miehen ia Waimon cansa/ ninquin wlconaisella merkille wlostydhentan Ette ninquin Mies ia Waimo ouat yxi Rumis/ ia caiki heiden tauarans on ychteinen/ Nin mös on sille Christilisella Seurakunnalla caiki mite Christusella on/ ia mite hen itze on.*

VI. Lucu.

6:1 TE Lapset olcat cwliaiset teide'
Wanhembain HERRAsa/ Sille ette se on
oikea.
6:2 Cunnioita sinun Ises ia Eites/ ioca
ombi se ensimeinen Kesky/ iolla Lupaus
on/
6:3 Senpäle ette sinu' pite hyuesti
kieumen/ ia cauuan elemen Maan päle.
6:4 Ja te Iset elket yllyttekö teiden
Lapsia'na wihaan/ Waan yleskaswatacat
heite Rangastuxes ia Herran manauxes.
6:5 Te Palueliat olcata cwliaiset teiden
rumillisten Herrain/ pelkeuxen ia
wapistoxen cansa/ teiden syhdeme'
yxikerdhasudhes/ ninquin Christusen/
6:6 Ei waiuoin silmein edes paluellen/
ninquin Inhimiste' mielenouteexi/ waan
ninquin Christusen Palueliat/ tehden
sydhemeste mite Jumala tachtu hyuelle
mielelle.
6:7 Se tietke/ ette te Herra palueletta ia
ei Inhimiste.
6:8 Ja tietke se/ ette mite hyue itzecukin
tekepi/ sen henen pite Herralda
iellenssaaman/ olcon hen Oria eli wapah.
6:9 Ja te HErrat techket mös site sama
heite watan/ ia poisangat wchkauxet/
Ja tietket/ ette teille mös HErra ombi
Taiuassa/ ia ei ole henen edesens
Inhimisen moodhon catzomus.
6:10 Nyt wijmen (minun rackat Welieni)
olcat wäkeuet Herrasa/ ia henen
wäkeydhens woimasa.
6:11 Yle'nepukecat caiken Jumalan
Harniskan/ Ette te woisitta watanseiso
nijte caualita Perkelen pälecarckamisi.
6:12 Sille eipe meille sota ole Liha ia
Werta Watan/ waan Peruchtinaita ia
Waldautta watan/ se on/ mailman HErroi
watan/ iotca temen Mailman pimeydhesa

waltauat/ nijte pahoi Hengi wastoin
Taiuahen alla.
6:13 Senteden tygenottacat caiki Jumalan
Harniskat/ senpäle ette te woisitta
watanseiso sinä pahana peiuene/ ia
caikissa asioissa madhaisitta pisyueiset *
edeshardhautta.
6:14 Nin seisocat nyt ymberinswötetydh
Cupeista Totudhen cansa/ ia ylepuetettuna
Wanhurskaudhen Rindaraudhalla/
6:15 ia kengitetyt Jalgat rauhan
Euangelumin cansa/ iolla te walmihit
olisitta.
6:16 Mutta caikein ylitze/ tygenottacat
vskon Kilpi/ iolla te woitta sammutta caiki
sen Rymen tuliset Noolet.
6:17 Ja ottacat terueydhen Rautalacki
teiden pälen. Ja He'gen Miecka/ ioca ombi
se Jumalan Sana.
6:18 Ja rucolcat alati caikesa waralises/
rucolimisen ia anomisen cansa Hengese/
Ja sihen te mös waluocat caiken
acherudhen ia rucouxen cansa/ caikein
Pyhein edeste/ ia minun edesteni/
6:19 Senpäle ette minulle annetaisijn puhet
rochkiudhe' ca'sa minun suuni auamisesa/
Ette mine madhaisin tietteuexi tehdhä sen
Euangeliumin Salaudhe'
6:20 ionga Keskeyleinen mine olen neisse
Cahleissa Senpäle ette mine nijske
madhaisin rochkiasta puhua/ ninquin
minun tuleki puhuaxen.
6:21 Mutta senpäle ette te mös tieteisitte/
quina minun käten kieupi/ ia mite mine
teen/ sen caiken Tichycus minun racas
welein ia Uskoline' Paluelia Herrasa/ teille
tietteuexi tekepi.
6:22 Jonga mine sentede' teiden tygen
Lehetin/ ette te saisitta tiette quinga minun
käte' keupi/ Ja ette hen lohutais teiden
sydheme'ne.
6:23 Rauha olchoho' Welille/ ia rackaus

Uskon cansa/ Iselde Jumalalda ia
HERralda Jesuselda Christuselda.
6:24 Armo olchohon caikein cansa iotca
meiden HErra Jesust Christust puchtasta

sydhemeste racastauat/ AMEN.

*Kirioitettu Romista Epheserin tyge.
Tichicusen möte*

Se P. Paualin Epistola Philipperin tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Philipperin tyge.

*TEsse Epistolas P. Pauali kijte nijte Philipperite/ ia manapi heite pitemehen ia waeltama'
oikes wskosa/ ia Rackaudhesa casuamahan. Mutta senwoxi ette ne falskit Apostolit ia
Tecoinopettaijat/ aina wsko wahingottauat/ nin hen warapi heite sencaltaisista.*

*Ja osottapi heille moninaiset Sarnaijat/ Mutomat hyuet/ Mutomat pahat/ Nin mös
itzehenens ia henen Opetuslapsens Timotheusen ia Epaphroditusen.*

Täte hen tekepi j. ja ij. cap.

*Sijnä iij. cap. Hen poishylke sen Uskottoman ia Inhimillisen wanhurskaudhen/ ionga ne
falskit Apostolit opettauat ia edespiteuet. Ja panepi itzense esicuuaxi/ ette hen oli
sencaltaises wanhurskaudhes ennen cunnialisesta elenyt/ Ja ei quitengan nyt miten sijte
lucu pidhe/ Christusen wanhurskauden tedhen/ Jonga hen Uskon cautta sai.*

Sille se toinen tekepi watzan waiuoin Jumalaxe's/ ia Christusen Ristin wiholisexi.

*Sijnä iiij. cap. hen neuuopi heite Rauhahan ia hyuen wlconaisen menohon iocaitzen
cochtan/ Ja kijttepi heite heiden Lahians edeste/ ionga he henelle lehettenet olit.*

Se P. Paualin Epistola Philipperin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali ia Timotheus Jesusen
Christusen Palueliat. Caikein Pyhein
Christuses Jesuses iotca Philippis ouat/
ynne Pijspain ia Palueliain.

1:2 Armo olchohon teiden ia Rauha
Jumalalda meiden Iselde/ ia Herralda
Jesuselda Christuselda.

1:3 Mine kijten minun Jumalatani/ nin
wsein quin mine aijattelen teiden pälen

1:4 (iota mine aina teen/ caikissa minun
Rucoxisani teiden caikein edeste/ ia teen
sen Rucoxen ilon cansa)

1:5 ette te oletta Osalisexi tulleet
Euangeliumisa/ hamast ensimeisest peiuest
nin tehenasti.

1:6 Sihen mine olen sangen wissi/ ette se

ioca teisse ombi hyuen töön ruuenut/ hen
mös sen teuttepi Jesusen Christusen
peiuen asti.

1:7 Ninquin se mös ombi minulle
coctolinen/ ette minun pite sillewirgalla
teiste caikista lwleman/ Senteden ette
mine caikij teite minun sydhemeseni
pidhen/ neisse minun Cahleisani (ioissa
mine sen Euangeliumin polesta watan ia
wahuistan) Ninquin ne iotca caiki minun
cansani Armosta osaliset ouat.

1:8 Sille Jumala ombi minun Todhistaijan/
quina mine halan sydhemien pohiasta
caiki teite Jesuses Christuses/

1:9 Ja sen saman polesta rucolen ette
teiden Rackaudhen enemien ia enemien
hötyis caikinaises Tundemises/ ia
caikinaises ymmerdhyxes/

1:10 ette te coettelisitta mite Paras olis.
Senpäle ette te olisitta selkiet ia ei

kelle'ge pahoituxexi Christusen peiuen asti/
1:11 ylesteutetyd wanhurskaudhen
hedhelmelle/ ioca Jesusen Christusen
cautta tapachtupi (teisse) Jumalan kijtoxexi
ia cunniaxi.

1:12 Mutta mine tahdhon ette teiden pite
tietemen (rackat weliet) se quin minuhun
tapactanut on/ se ombi waan enemin
Euangeliumin auxi tullut/

1:13 Nin ette minun Siteni ouat ilmei
tulluet Christusesa ymberi caike'
Radhinhoonen/ ia mös caikein ninen
mwidhen tykene.

1:14 Ja ette monda welie Herrassa
wahuistetudh minun Siteisteni ouat site
rochkiamaxi tulleet/ site Sana puhuman
waroimata.

1:15 Mutomat tosin Christusta sarnauat
Cateudhen ia toran tedhen/ Mutta
monicachta mös hyuen tadhon tedhen.

1:16 Ne ilmoittauat Christusta rijdhasta ia
ei selkieste/ Sille he lwleuat sen cansa
liseuens murechta minun Sitehin/

1:17 Mutta näme rackaudhesta/ Sille he
tieteuat ette mine tesse macan
Euangeliumin edestwastamisen tedhen

1:18 Miteste se sis on ? Ette Christus
quitengin ilmoitetan edesmillimoto se
tapachtupi/ taicka tilasta eli oikialla
modholla/ sijte mine iloitzen/ ia wiele
tahdhon iloita.

1:19 Sille mine tiedhen ette se sama
ioutupi minulle terueydhexi/ teiden
Rucoxen/ ia Jesusen Christusen Hengen
auttamisen cautta.

1:20 Ninquin mine caikei odhotan ia
toiuon/ ettei mine misseken cappalesa
häpien alaisexi tule/ Waan caiken
wapaudhen cansa/ ninquin aina ilmangi/
nin mös nyt Christus sangen ylisteten
minun Rumisani/ olcan se Elemen cautta
taicka Cooleman cautta.

1:21 Sille Christus ombi minulle Eleme/ ia
Coolema o'bi minulle Woito

1:22 Mutta ios mine saan ele Lihasa/ se
sopi enemien Hedhelmete toottaman/ Ja
en tiedhe/ cumman mine wloswalitzen/

1:23 Sille nijste molemista mine
adhistetan/ Mine halan täälte poiserite ia
olla Christusen cansa/ ioca mös palio
parambi olis.

1:24 Mutta se ombi palio tarpelisembi
Lihassa olla/ teiden tedhenne.

1:25 Ja sen mine tiedhen sangen
Wissiste/ ette minun oleman pite/ ia
teiden caikein cansan oleman/ teiden
parahaxen/ ia Uskon iloxi/

1:26 Senpäle ette te madhatta teiten
couan kerskata Christuses Jesuses/ minun
iellenstulemisen cautta teide' tyge'

1:27 Waiuoin waeldacat ninquin Christusen
Euangeliumin souelias on/ senpäle/ ios
mine tulen ia näen teite/ eli poisollesani
saan cwlla teiste/ että te seisotta ydhes
Henges ia ydhes Sielusa/ ia ynne meiden
cansan campatta Euangeliumin Uskosa.

1:28 Ja elket misseken asias a'daco teite
peletetä teiden wasta' seisoidla/ Joca
tosin heille ombi yxi cadhotuxen syy. Mutta
teille terueydhexi/ ia se sama on
Jumalasta.

1:29 Sille ette teille on annettu Christusen
polesta/ ei ainostans ette te henen pälens
Uskotta/ waan mös kerssimen henen
tedhens/

1:30 Pitedhen site sama Kiluotusta io'ga te
minussa näitte/ ia nyt minusta cwletta.

II. Lucu.

2:1 ONgo nyt iotakan manausta teiden
tykenen Christusesa/ Onga iotaki lohutosta
Rackaudhesa/ Ongo iotaki Hengen
Osalisutta/ Ongo iotaki sydhemelist

rackautta ia Laupiuutta.

2:2 Nin teuteket minun ilon/ Ette teille olis
yxi mieli/ ychteleinen Rackaus/
yximielisit/ ia ychtepiteueiset olisitta.

2:3 Elket miten techkö rijdhan eli turhan
cunnian cautta/ Waan neurydhen cautta
piteket keskenen toinen toisensa
ialombana quin itze henense.

2:4 Ja elken cuki itze parastans catzoco/
waan iocainen toisensa parasta.

2:5 Sille se sama halu olcohon teisse/
quin mös oli Christuses Jesuses/

2:6 Joca waicka hen oli Jumalan
caltainen/ eipe hen wäkiwallaxi lukenut/
Jumalan caltainen olla/

2:7 Waan itze'se tyhijexi laski/ otti Orian
modhon pälense/ ia tuli muidhen
Inhimisten wertaisexi/ ia menoista ninquin
Inhiminen leuttin/

2:8 Itzense neurytti/ ia oli cwliainen
haman Cooleman saacka/ ia/ Ristin
cooleman asti.

2:9 Senteden ombi Jumala mös Henen
yleskorghottanut/ ia andanut Henelle
ydhen Nimen ioca caikein nimein ylitze
on/

2:10 Ette Jesusen Nimehen pite caiki
Poluet cumartaman/ iotca Taiuasa ia
Maan päle ia maan alla ouat/

2:11 ia caiki Kielet pite tunnustaman/ Ette
Jesus Christus ombi HERRA/ Isen Jumalan
cunniaxi.

2:12 Nyt senteden minun Rackahani/
ninquin te aina oletta cwliaiset olleet/ Ei
ainostans minun tykenollesani/ waan mös
nyt palio enemin minun poisollesani/
souitelcat Pelghon ia wapistoxen cansa/
ette te autuaxi tulisitta.

2:13 Sille Jumala on se/ ioca teisse
waikuttapi/ seke tahdhon ette mös
teghon/ henen hyuen sosionsa ielken.

2:14 Techket caiki ilman napitzemata ia

ilman epelemete/

2:15 Senpäle ette te olisitta paitzi
panetusta ia selkiet/ ia Jumala' Lapset/
laittamattomat/ sen äperen ia heijun
Sughun keskelle/ Joinenga seas te
paistacat ninquin Kyntelet mailmassa/
sijnä/ ette te Elemen Sanassa pysytte/
2:16 Minulle kerskamisexi Christusen
peiuenä/ ettei mine huckan iooxenut olisi/
taicka turhan töte tehnyt.

2:17 Ja waicka ios mine * Wffrataisin
ylitze teiden Uskon ia Jumalanpalueluxen
Wffrin/ Nin mine iloitzen ia remuitze'
teiden caikein cansan.

2:18 Sen saman syyn tedhen pite teiden
mös iloitzeman/ ia remuitzeman minun
cansani.

2:19 Mutta mine toiuon Herras Jesusesa/
ette mine pian leheten Timotheusen teiden
tygen/ ette mineki ihastuxis olisin/ coska
mine saan tiette quinga teiden käten kieupi.

2:20 Sille ei ole minulla keten/ iolla iwri
nin ombi yxi mieli minun cansani/ iolla nin
kijndie mureh teiste ombi.

2:21 Sille he caiki etziuet omahistans/ ia
ei Jesusen Cheistusena oma.

2:22 Mutta te tiedette hene' kiusauxe's.
Sille quin Lapsi Isens cansa/ nin hen on
Eua'geliumis minu' cansani paluellut.

2:23 Sen saman mine toiuon teille cochta
lehette coska mine olen asijoittani
catzonut.

2:24 Mutta mine Uskalan Herran päle/
ette mine mös itze pian olen tuleua.

2:25 Waan minun nähdhexeni olis
tarpelinen/ teiden tygen lehette sen
Welien Epaphroditum/ ioca minun
Apumiehen/ ia Sotacumpanin/ ia teiden
Apostolin ombi/ ioca minua hädhese
palueli.

2:26 Senwooxi ette hen teite caiki
ikewöitzi/ ia oli sängen surusans/

senteden ette te cwlllet olitta henen kipiexi/ Ninquin hen mös totta oli io coolemakielis.

2:27 Mutta Jumala armachti henen pälens/ Ja ei waiuoin henen pälens/ waan mös minun pälen/ ettei minun pitenyt saaman murehta murehen päle.

2:28 Mutta mine olen henen site nopiamin lehettenyt/ Senpäle ette te saisitta henen nähdhä/ ia wastwdhesta iloitzisitta/ ia minulla mös wehemi murehta olis.

2:29 Nin ruuetkat nyt hende wastan Herrasa caikella ilolla/ ia piteket sencaltaiset cunniasa.

2:30 Sille ette Christusen asian tedhen/ oli hen Coolemata nin lehestynyt/ ette hen wähe ajatteli Hengens polen/ senpäle ette hen minua paluelis teiden polestan.

** Wffrataisin) Se on/ Echke minun coleman pideis/ sen polesta/ sen syyn tedhen/ ette mine saatoim teijet Jumalan paluelijxi/ ia wffrixi Eua'geliumin ia wskon cautta/ Nin mine sen tahdhon ilon cansa tehdhä/ ia teiden pite mös sen minulle sooman ilon cansa.*

III. Lucu.

3:1 EDhespein rackat weliet/ remuitka Herrasa. Ette mine teille ydhelle modholla kirioitan/ eipe mine sijte swtu/ waan se tekepi teite site wissimexi.

3:2 Cauattacat teitenne Coirilda/ cauattacat nijlde pahoilda Tömiehilde/ Cauattacat Poisleickamisesta.

3:3 Sille me olema se Ymberileickaus iotca Jumalata Hengese paluelemma/ ia kerskamma meiten Christusesa Jesusesa/ ia ei Lihan päle turua/

3:4 Echke minulla mös olis/ iosta mine madhaisin Lihasa kerskata. Jos iocu mw

tachtopi wskalda Lihan päle/ Mine palio enämin/

3:5 Joca cadhexandena peiuena ymberileicattu olen/ yxi Israelin Canssasta BenJamin sughusta/ yxi Ebreus nijste Ebreiste/

3:6 ia Lain ielkin yxi Phariseus/ Achkerudhen pereste yxi Seurakunnan wainoija/ sen wanhurskaudhen pereste quin Laissa on/ olen nuchtetoin.

3:7 Mutta mike minulle woitto oli/ sen mine olen Christusen tedhen wahingoxi lukenut.

3:8 Sille ette mine luen caiki wahingoxi sen swren ylenpaltisen Christusen Jesusen minun Herrani Tundemisen echtohon/ Jonga tedhen mine ole' caiki cappalet wahingoxi lukenut/ ia pidhen ne Raiskan edeste/

3:9 Senpäle ette mine Christusen woittaisin ia leutteisijn henesse/ Ettei minulla olisi minun Wanhurskauten ioca Laista tule/ waan se ioca Christusen Uskosta tule/ Nimitten/ se Wanhurskaus ioca Jumalalda Uskollen tygeluetaan/

3:10 Hende tutaxeni/ ia hene' Ylesnousemisens woiman/ ia henen Kerssimisens Osalisudhen/ ia tulen henen Coolemansa caltaisexi/

3:11 iolla mine mös henen cochtsain/ ninen Coolutten Ylesnousemisesa.

3:12 Ei nin ette mine sen io käsittenyt olen/ eli io teudhelinen olen/ Mutta mine pyren couan sen pereste/ ios mine sen mös madhaisin Käsitte/ senielkin quin mine Christuses Jesuses käsitetty olen.

3:13 Minun Welieni/ embe mine taidha sanoa/ ette mine io itze sen olen käsittenyt. Mutta ydhen mine sanon/ Mine wnohdhan sen quin tacaperin on/ ia wenyten minuni sen pereste quin edhesse on/

3:14 ia samoan sen edespannun Maalin ielkin/ sen Callin tauaran ielkin/ ioca edespite ne Jumalan taiualiset Cutzumiset Christusesa Jesusesa.

3:15 Nin monda quin me nyt teudheliset olema/ olcanma nin mieliset. Ja ios te toisen mieliset oletta/ nin andacat se mös Jumalan teille ilmoitta.

3:16 Quitengi nin ette me ydhen Mitan ielkin sijnä waellamme iohonga me ioutunet olema/ ia ette me olisima yximieliset.

3:17 Seuracat minua rackat Weliet/ ia catzocat heiden pälens/ iotca nin waeldauat quin me olema teille Esicuuaxi/

3:18 Sille ette monda waeldauat/ ioista mine wsein olen teille sanonut/ Mutta nyt mine mös idkein sanon/ Ne Christusen Ristin wiholiset/ ioinenga Loppu ombi cadhotus/ ia heiden watzans on heiden Jumalans/ ia heiden Cunnians kiendy häpijexi/ iotca mailmaisi totteleuat.

3:19 Mutta meiden meno on Taiuasa/ iosta me mös odhatanma Lunastaija/ site HErra Jesusta Christusta/ Joca meiden heicon Rumin kircastapi/ ette se henen Kircan Rumihins caltaisexi tuleman pite/

3:20 Sen woiman cautta iolla hen mös woipi caiki cappalet itzense alamaisexi tehdhä.

IV. Lucu.

4:1 Nln minun rackat ia ihanat Weliet/ minu' ilon ia minun Crunon/ seisocat nin Herrasa/ minu' rackahani.

4:2 Euodia mine manan/ Ja Syntychen mine manan/ Ette he yximieliset olisit Herrasa.

4:3 Ja mine mös rucolen sinua minun toimelinen Cumpanin/ ole heiden awulinen iotca Euangeliumis ynne minun cansani

kiluoitellet ouat/ Clementin ia muidhen minun Auttajadhen cansa/ Joinenga Nimi ombi Elemen Kirias.

4:4 Iloitca aina Herrasa/ ia taas mine sanon/ Iloitca.

4:5 Olcon teiden siueys caikein Inhimisten tietteuä.

4:6 Herra on lesne/ elket hoolico/ Waan teidhen Anomus caikes Rucouxes ia Pytemises Kijtossanan cansa/ olcohon caikissa asioisa tietteuä Jumalan edesse.

4:7 Ja se Jumalan Rauha ioca caiken ymmerdhyxen ylitzekieupi/ warielcon teiden sydhemen ia taidhon Christuses Jesuses.

4:8 Edespein rackat Weliet/ mikä tosi on/ mikä cunnialinen on/ mikä oikein/ mike puhdhas/ mikä souelias/ mikä hyuesti cwlu/ Ongo iocu Awuu/ ia ongo iocu kijtos aiattelca sen ielkeen.

4:9 Mite te mös opitta ia saitta ia cwlitta ia nähnyt oletta minun päleni/ se techket/ Nin se Rauhan Jumala ombi teiden cansan.

4:10 Mutta mine olen mös ialosti iloitettu Herrasa/ ette te oletta taas wirghonneet minun edesteni swremahan/ echke teille iocapaicas kulle suremista ollut on/ Waan ei ollut teille tila.

4:11 Eipe mine täte sano ette minulta iotakin puuttui. Sille mine olen oppenut ioissa mine olen/ nihin tytymehen.

4:12 Mine taidha' sekä matala olla/ ia taidhan corckia olla/ Mine olen caikis cappaleis/ ia iocaitze' tyken souelias/ seke rauittuna ette isouana olla/ seke höötyue ette keuchtyue.

4:13 Caiki mine woin/ sen cautta ioca minun wäkeuexi teke/ Christus.

4:14 Quitengin te hyuestiteitte/ ette te pälenne otitta minun mureheni.

4:15 Mutta te Philipperit tiedhette/ Ette ensin Euangeliumin alghusta coska mine

Macedoniasta wloslexin/ ei yxiken
Seurakunda ollut miten iakanut minun
cansani/ sen wlosandamisen ia
siselleottamisen lughun ielken/ waan te
ainostans/
4:16 Sille coska mine olin Tessalonicas/
lehetitte te minun Tarpeheni/ widhoin/ ia
taas toisen kerdhan.
4:17 Ei nin ette mine Lahijoia etzin/ Waan
mine etzin site Hedhelme/ ette se
ylitzewootaua teiden Lugussanne olis.
4:18 Sille minulla ombi caiki/ ia yldekyllle/
Ja mine olen ylesteutetty/ sijttequin mine
sain Epaphroditusen cansa iota teilde
lehetetty oli/ yxi makia Haiju/ yxi otoline'
Wffri/ ia Jumalalle kuluolinen.
4:19 Mutta minun Jumalan pite teille
teuttemen caiki teiden Tarpen henen

Rickauidhens pereste/ sijnä Cunniaudhesa
Jesusen Christusen cautta.
4:20 Mutta Jumalan ia meiden Isen
olchohon kijtos ijancaikisesta ijancaikisehen/
Amen.
4:21 Teruettekä caiki Pyhie Christuses
Jesuses.
4:22 Teite teruetteuet ne Weliet iotca
minun cansani ouat.
4:23 Terueteuet teite caiki Pyhet/
Erinomaisesta iotca ouat Keysarin
perehete.
4:24 Meiden Herran Jesusen Christusen
Armo olchohon teiden caikein cansan/
AMEN.

Kirioitettu Romista Epaphroditusen möte.

Se P. Paualin Epistola Colosserin tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Colosserein tyge.

*QUuin se Epistola Galaterin tyge asetta ia souitta henens ielkin sen Epistolan Romarein
tyge/ ia iuri sen saman lyhikeisest käsittepi/ iota se toinen lauiamast ia auaramast
wloswenytte/ Nin mös teme Colosserin tyge/ asetta henens sen Epheserein tyge
kirioitetu' ielkijn ia käsittepi lyhyelle toimella sen sama' Sisellepidhon ia ne Päcappalet.
Ensin/ Apostoli kijttepi nijte Colosserita/ ia toiuoutta ette he Uskosa pysysit ia enänlsit.
Ja wlosmaalapi/ mike se Euangelium ia Usko on/ nimitein/ yxi Wijsaus ioca Christusen
Herraxi ia Jumalaxi tunnustapi/ meiden edesten ristinnaulitun/ ioca Mailmas oli tehenasti
salattu/ waan nyt henen Wirga's cautta edestotettu. Se ombi se j. Lucu. Toises Lugusa/
Hen warapi heite Inhimisten Opetuxista iotca ouat aina Uskon wastahacoiset/ ia iuri nin
selkesti hen ne wlosmaalapi/ quin eiuet he cussan Ramatuissa nin leute wlosmaalatuxi/
ia sangen Mestariten hen nijte nuchtele. Colmanes he' manapi heite/ ette he kircaas
Uskos hedhmeliset olisit/ caikinaisten Hyuein Töidhen cansa keskenens/ Ja iocaitzen
Sädhyn omat Wirghat hen edeskirioitta. Nelienes hen itzens lootta heiden Rucoxijns/ ia
Teruettepi ia wahwista heite.*

Se P. Paualin Epistola Colosserin tyge.

Ensimeinen Lucu.

1:1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli/

Jumalan tahdon cautta/ ia Weli
Timotheus.

1:2 Nijlle Pyhille ia Uskolisille Welijlle
Christusesa iotca ouat Colossis.

1:3 Armo olchohon teiden cansan ia Rauha

Jumalalda meiden Iselden/ ia Herralda
Jesuselda Christuselda.

1:4 Me kijtemme Jumalata ia meiden
EERRAN Jesusen Christusen Ise/ ia
rucoelenme aina teiden edesten/ sijttequin
me cwlimma teiden Uskosta Christusen
Jesusen päle/ ia teiden Rackaudhestan
caikein Pyhein tyge/

1:5 sen Toiuon tedhen ioca teille o'bi
tehdellepandu Taiuahas.

1:6 Josta te ennen cwleet oletta/ sen
totisen Euangeliumin saarnan cautta/ Joca
teiden tygen tullut ombi/ ninquin mös
caickeen Mailmaan/ ia ombi

hedhelmeline'/ ninquin mös teisse hamast
sijte peiuste quin te sen cwleet oletta/
ia tunsitta sen Jumalan Armon totudhesa/

1:7 Ninquin te opitta Epaphrast meiden
rackalda Cansapaluelialda/ ioca on yxi
Christusen Uskolinen paluelia teiden
edesten/

1:8 ioca meille mös ilmoittanut ombi
teiden Rackaudhe'ne Hengesse.

1:9 Senteden mös me/ sijte peiuste asti
quin me sen cwlima/ eipe me lacaneet
teiden edesten rucolemast ia anomast/
ette te euteteisijn henen Tahdhons
tundemisesta/ caikinaises Hengelises
Wijsaudhes ia toimes/

1:10 Ette te waellaisitta otolisesta Herralle
caikissa keluaten.

1:11 Ja hedhelmeitzisitte caikissa hywise
töisse/ Ja casuaisitte Jumalan
tundemises/ Ja wahwistetuxi tulisitta
caiken Woiman cansa/ henen Cunnians
wäkewuydhen ielkin/ caikes kerssimises ia
pitkemielisudhes ilon cansa.

1:12 Ja kijteket Ise/ ioca meite soueliaksi
on tehnyt/ osalisexi oleman Pyhein
perimiseen Walkiudhesa.

1:13 Joca meite pelasti sijte pimeydhen
Esiwallasta/ Ja ombi meite sijrtenyt henen

rackan Poians Waldakundahan.

1:14 Jonga cautta meille ombi Lunastus/
lepitze henen Werens/ nimittein/ synnein
andexiandamus.

1:15 Joca ombi sen näkymettömen
Jumalan Juricuua/ se Esicoinen ennen
caiki Londocappaleita/

1:16 Sille ette henen cautta's ouat caiki
loodhut/ iotca Taiuas ia Maan päle ouat/
näkyueliset ia näkimettömet/ seke ne
Thronit ette Herraudhet/ taicka
Päruchtinaudhet eli Esiwallat.

1:17 Ne ouat caiki henen cauttans ia
henehen loodhut/ ia hen on ennen caikia/
ia henesse caiki seisouat.

1:18 Ja hen ombi sen Rumijn/ nimitten/
Seurakunnan Pä. Joca ombi Alcu ia se
Esicoinen nijste Coolleista/

1:19 Senpäle ette henelle pite caikisa
Esipoli oleman. Sille ette henesse on Ise
mielistynyt/ ette henesse piti cokonaisen
Teudhelisudhen asuman/

1:20 Ja caiki henen cauttans souittaman
itzens cansa/ seke ne quin Maasa/ taicka
Taiuasa ouat/ sille hen Rauhan teki henen
Werens cautta Ristins päle/ itzehenen
cautta's.

1:21 Ja te iotca muinen Oudhot ia
wiholiset olitta iärijen cautta pahoisa
töise/

1:22 Mutta nyt ombi hen teite souittanudh
hene' Lihans Rumijlla Cooleman cautta/
Senpäle ette henen piti Teite saattaman
pyhexi/ laitetomaxi ia saastattomaxi henen
casuons edes.

1:23 Jos te mutoin pysytte Uskosa/
perustetudh ia wahwat ia horijumattomat
sijte Euangeliumin toiuosta/ ionga te
cwlitta/ Joca sarnattu ombi caikein
Loondocappalein edese iotca Taiuan alla
ouat/ Jonga mine Pauali palueliaksi olen
tullut.

1:24 Nyt mine iloitze' minun Waiuastani ionga mine teiden edesten kersin/ ia palkitzen minun Lihassani/ mite pwtui Christusen kersimises/ henen Rumins edeste/ ioca ombi se Seurakunda
1:25 Jonga Palueliaxi mine olen tullut/ sen iumalisen Sarnanwirghan cautta/ ioca minulle ombi annettu teiden keskenen/
1:26 Ette mine Jumalan sanan runsasti sarnaisin/ nimiten/ sen Salaudhen/ ioca mailman alghusta on salattu ollut/ ia Sucukunnista.
1:27 Mutta nyt se ombi ilmoitettu henen Pyhillens/ ioille Jumala tachtoi se iulghista/ quingacaltaiset ouat ne temen Salaudhen cunnialiset Rickaudhet Pacanoiden kesken (quin on Christus teisse) ioca ombi se cunnian toiuo/
1:28 ionga me ilmoitanme/ ia maname caiki Inhimiset/ ia opetam caiki Inhimiset caikesa wijsaudhesa/ senpäle ette me saattaisim iocaitzen Inhimisen teudhelisexi Christuses Jesuses/ Johonga mine mös pyrijn/ ia kiluoittelen sen pereste/ sen waickotuxen ielken ioca minussa awunssa lepitze wäkeuesti waickupi.

II. Lucu.

2:1 Nln mine tahdon ette teiden tieteme' pite/ mingecaltainen Campaus minulla on teiste ia nijste iotca Laodiceas ouat/ ia caikista nijste iotca minun Casuotani ei Lihassa nähnet/
2:2 Senpäle ette heiden Sydheme's saisit Lohutoxen/ ia lijtetyxi tulisit Rackaudesa caicken Rickauteen/ sijnä teudhelises ymmerdhyxes/ ioca ombi Jumala' ia Isen ia Christusen Salaudhen tundemises/
2:3 Jossa ombi werhottu caiki wijsaudhen ia taidon Tauarat.
2:4 Mutta sen mine sanon/ Ettei iocu teite

wiittelisi toimelisella puhella.
2:5 Sille waicka ei mine Lihassa lesse ole/ nin mine quite'gin Hengese teiden tykenen olen/ iloitzen ia näen teiden asetuxen/ ia teiden wahwa' Uskon Christusen päle.
2:6 Quin te nyt oletta sen HERRAN Jesusen Chrstusen ottaneet nin mös waeltaka henesse/ ia olcat iuritetudh henesse ia ylesraketudh/
2:7 ia olcat pysyueiset Uskosa/ ninquin te oppenuet oletta/ ia olcat henesse runsasti kijtoliset.
2:8 Catzocat ettei iocu olisi quin teite ratelis Philosophian ia turhan wiitteluxen cautta/ Inhimisten opin ielken/ ia Mailmaisten Sätydhen ielkin/ ia ei Christusen ielkin.
2:9 Sille ette Henesse asupi coco iumaludhen teudhelisuus rumilisesta/
2:10 Ja te oletta teudheliset henesse/ Joca ombi caiken Herraudhen ia Esi wallan Pä.
2:11 Jonga cautta te mös ymberileicatudh oletta/ sille ymberileickauxe'lla ioca ilman Käsitate tapachtupi/ sen synnisen Rumin poisrisumisen cautta Lihassa/ nimitte'/ Christusen ymberileickauxen cansa/
2:12 sijnä/ ette te henen cansansa oletta ynne haudhatut Casten lepitze. Jossa te mös oletta ylesnosnet/ sen Uskon cautta ionga Jumala waickuttapi/ ioca henen ombi Coolleista ylesherettenyt/
2:13 Ja ombi teite mös henen cansans eleuexi tehnyt Coska te synnise collet olitta/ ia teide' Liha'ne Esinahas. Ja ombi meille andexiandanut caiki synnit/
2:14 ia poispsychkenut sen * Käsikirioituxen/ ioca oli meite wastoin/ ioca Sätydhen cautta tuli/ ia oli meille washacoinen/ ia sen hen keskelde poisoti/ ia Ristijn sen naultizi.
2:15 Ja ombi wloswetenyt ne

Päruchtinaudhet ia ne Wekeuet/ ia nijte iulkisesta eikisteli/ ia heiste sai woiton cunnian/ itzense cautta.

2:16 Nin elkette nyt senteden sallico keten teille omatundo tekemen ylitze Roan eli ylitze Jooman/ taicka ylitze märettydhen Pyhepeiuen/ taicka Wdhenkuun/ taicka Sabbathein/

2:17 Iotca olit sen tygetuleuaisen Wario/ Mutta se Rumis itze ombi Christusesa.

2:18 Elket sallico kene'gen teilde site Maali poistemmata/ iotca meneuet oman Ehdhons ielkin/ neurydhes ia Engelein Hengelisudhes.

2:19 Joita ei hen coskan nähnyt ole/ ia ombi turha' ylespaisunut hene' Lihalises mielesens/ Ja ei pide he'dens Pää se/ iosta se coco Rumis/ iäseniste ia Raadioista wäkewuyde' saapi/ ia toinen toisestans coosrippuut/ ia sillens casuapi sihe' lisemiseen ionga Jumala andapi.

2:20 Nin ette te nyt poiscoollet oletta Christusen cansa nijste mailman Sädhyiste/ mixi te sis annatte teiten solmitta Sädhyille/ ninquin te wiele eleisitte mailmasa?

2:21 (Jotca sanouat) Ele sihen rupe. Ele täte maista. Ele täte pitele.

2:22 Jotca quitengin caiki sijnä culumises huckuut/ quin ouat Inhimisten keskyt ia opit.

2:23 Joilla tosin ombi yxi Wijsauden mooto/ lepitze itzewalitun Hengelisudhen ia neurydhen/ ia sen cautta ettei he Rumistans armaitze/ ia eiuet Lihallens henen * Cunniatans tee/ henen tarpesans.

** Käsikirioitus) Eipe miteken ole nin coua meite wasta/ quin Omatundo/ iolla me ninquin omasta Käsikirioituxesta ylitzetodhistetaan/ cosca Laki meille Synnin ilmoitta/ Jolla synnille me olema/*

sen saman Käsikirioituxen Lain ricotuxes kirioittanut. Mutta Christus meite pästepi caikista semmotoisesta/ hene' Ristins cautta/ ia mös itze Perkele' poisaija Synnin ia caiken pahudhen cansa/ vskosa.

III. Lucu.

3:1 JOs te nyt Christusen ca'sa oletta ylesnosnet/ nin etzikette ne quin ylhelle ouat/ cussa Christus o'bi Jumala' oikialla kädelle istuua/

3:2 Pyrkeket sen ielkin quin ylhelle on/ ei ninen ielkin quin Maan päle ouat.

3:3 Sille te oletta poiskollet/ ia teiden Eleme' o'bi werhottu Christusen cansa Jumalasa.

3:4 Mutta cosca Christus teiden Elemen ilmiotetuxi tule/ silloin mös te ilmoitetan henen cansans cunniasa.

3:5 Nin colettacat senteden teiden Jäsenen/ iotca Maan päle ouat/ Hoorws/ Saastasus/ Häpielinen Himo/ Rieta halaus ia se Ahneus (ioca ombi Epeiumalden Paluelus)

3:6 ionga tedhen Jumalan wiha tulepi Epewskon Lasten päle/

3:7 Joissa te mös muinen waelsitta/ coska te nijske elite.

3:8 Mutta nyt te pois pangata teisten caiki/ Wiha/ Hirmusus Pahws/ Pilca/ Ilkiet Sanat teiden suustan/

3:9 elket walechtelco keskenen/ Poisrisucat teisten se wanha Inhiminen henen tegonsa cansa/

3:10 ia pukecat teiten sihen wtehen/ ioca wdhistetan henen tundemiseens/ ia henen Juricuuans ielkin ioca sen loonut on.

3:11 Cusa ei ole Greki ia Judeus/ Ymberileickaus ia Esinachka/ Barbarus/ Scythia/ Oria/ Wapah/ waan caiki caikesa Christus.

3:12 Nin pukecat nyt teiten/ quin Jumalan Wlosualitudh/ Pyhet ia Rackahat/ sydhemelises Armiahudhes/ Ysteuydhes/ Neurydhes/ Hiliyasudhes/ Kersimises.

3:13 Ja kersiket toinen toistanne. Ja andexiandacat teiden keskenen ios iollakin on Ca'netta toista wastoin. Ninquin Christus teille on andexiandanut/ nin mös tekin techkä.

3:14 Mutta ylitze neite caiki/ pukecat teiten Rackautehen/ ioca ombi teudhelisudhen Sidhe.

3:15 Ja se Jumalan Rauha * hallitcan teiden Sydhemisen/ iohonga te mös cutzutudh oletta/ ychte' Rumisen. Ja olcatta Kijtolisit.

3:16 Asucan JUMALAN Sana runsasti teisse/ caiken Wijsaudhen cansa. Opetacat ia manatca teite keskenen/ Psalmille ia Kitoswirsille/ ia Hengelisille Lauлуilla/ weisaten Armo' cautta Herralle teiden sydhemisen.

3:17 Ja caiki mite te teette/ puhen eli töen cansa/ Se caiki techkette Herran Jesusen Nimehen/ Ja kijtteket Jumalata ia lse henen cauttans.

3:18 Te Waimot/ olcat teiden Miesten alamaiset Herrasa/ quin cochtolinen ombi.

3:19 Te Miehet/ racastacat teiden Waimona/ ia elket olco catkerat heite watan.

3:20 Te Lapset/ olcatta cwliaiset Wanhimbaine caikisa cappaleisa. Sille se ombi Herralle hyuesti otolinen.

3:21 Te lset/ elkette herssyttelkö teiden Lapsian/ ettei he araxi tulisi.

3:22 Te Palueliat/ olcatta cwliaiset caikisa asioisa teiden rumilisten Herrain/ Ei paluellen silmen edes/ quin Inhimiste' miele' noutain/ waan sydheme' yxikerdasudhes/ ia Jumala' pelgosa.

3:23 Caiki mite te teette/ se techket

sydhemesten/ ninquin HERralle/ ia ei Inhimisille.

3:24 Ja tietke/ ette te Herralda saatta Perimisen palcan. Sille te palueletta site Herra Christusta.

3:25 Mutta ioca wärin tekepi/ sen pite saaman mite hen wärin tehnyt on. Ja ei catzota Personan moodhon ielkin.

IV. Lucu.

4:1 Te Herrat/ mike oikius ia cochtuus on/ se osottacat paluelioille/ tietten ette teille mös yxi HERRA taiuahas onopi.

4:2 Olcatta alinomaiset rucuxisa/ waluoden nijske Kijtoxen ca'sa. Ja rucolcat ynne mös meide' edesten/

4:3 Ette Jumala meille Sana's Ouen auais/ Christusen salautta puhuma'/ Jo'ga tede' mine mös sidhottu ole'/

4:4 senpäle ette mine sen sama' iulgistaisin/ ninquin minu' tule puhua.

4:5 Wijsahast waeldacat ninen cansa iotca wlcona ouat. Ja asettacat teiten aijan ielkin.

4:6 Teiden puhen olcon aina souelias/ ia Solalla secoitettu/ Ette te tiedheisitte quinga teiden pite iocaista wastaman.

4:7 Caikista minun menoistani pite Tychycus se racas weli ia wskolinen Paluelia ia Palueluskumpani Herrasa teille tietteuexi tekemen.

4:8 Jonga mine siteuarten teille lehetin/ Ette mine saisin tiette quinga teiden cansanne kieupi/ ia ette hen teiden sydhemen Lohutais/

4:9 ynne Onesimusen sen vskolisen ia rackan Welien cansa/ ioca yxi teiste on. Caiki quinga tälle seiso/ he teille tietteuexi tekeuet.

4:10 Teruettepi teite Aristarchus minun Cansafangin/ Ja Marcus Barnaban Neuat/

ioista te mwtomat Keskyt sanet oletta. Jos hen teiden tygen tulepi/ nin ruuetcat hende watan/

4:11 Ja Jesus ioca cutzuta' Justus/ iotca ymberileickauxista ouat. Nāme ouat ainostans minu' Auttaiani Jumala' waldakundaha'/ iotca minulle yxi turua ouat olluet.

4:12 Teruettepi teite Epaphras ioca yxi teiste ombi Christusen Paluelia/ alati hartasti tötetekeue rucoxisa teiden edesten/ Senpäle ette te seisoisitta teudheliset ia ylesteutetydh caiken Jumalan tahdhon cansa/

4:13 Sille Mine todhistan heneste/ ette he' swren achkeruxen teiste pitepi/ ia nijste iotca Laodiceas ia Hierapolis ouat.

4:14 Teruettepi teite Lucas Läkeri se

rackahin/ ia Demas.

4:15 Teruetteket nijte Weliä Laodiceas/ ia Nimpham/ ia site Seurakunda ioca henen Honesans on.

4:16 Ja coska teme Epistola on teiden tykenen luettu/ nin saattaca/ ette se mös sijnä Seuraku'nas Laodiceas luetaisin/ ia ette te sen lukisitte/ ioca Laodiceasta ombi.

4:17 Ja sanocat Archippo/ Catzo sen Wirghas päle iongas sanut olet Herrasa/ ettes sen saman wlostoimitat.

4:18 Munu' Teruetyxen minu' Paualin kedheste. Muistacat minu' Siteni päle. Armo olcohon teiden cansan/ Amen.

Kirioitettu Romista Tychycusen ia Onesimusen möte.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Tessalonicerin tyge.

Alcupuhe sen Ensimeisen P. Paualin Epistolan päle/ Tessalonicerin tyge.

TEmen Epistolan kirioittapi P. Pauali erinomaisesta Rackaudhesta ia Apostolisesta Surusta. Sille hen kijttepi heite nijske cadhesa ensimeises Lugusa/ Ette he olit henelde Euangelium sencaltaisen totudhen cansa watanottaneet/ Ette he mös kersimisen ia wainon cautta sijne seisouaiset pysyit/ ia olit caikille Seurakunnille hyuexi Esicuuaxi vskossa tulleet. Ja olit tasan Christusen ia henen Apostoleins cansa/ Juttaista heiden omista Langoistans wainon kersinyet/ Ninquin hen mös itze heiden tykenens kersinyt oli/ heille Esicuuaxi/ ia Pyhen Elemen heide' tykenens pitenyt. Sijte hen Jumalata kijtte/ ette henen Euangeliumins sarna sencaltaisen Hedelmen heiden tykenens matkan saattoi. Colmanes hen osottapi henen Achkeruxens ia Surunsa/ ettei semmotoinen henen Töens/ ia heiden kijtettepä Alkunsa/ pitenyt Perkelen ia henen Apostolins cautta/ Inhimisten opin cansa turmeltaman. Senteden hen oli ennen Timotheusen heiden tygens lehettenyt neite ilmoittaman. Ja kijttepi Jumalata/ ette se wiele leutijn heiden tykene's oikeasti edeskieuneexi/ ia toiuottapi heille höödytuxen ia lisemisen. Nelienes/ mana hen heite/ Ette he heitens synniste cauataisit/ ia keskenens hyuesti tekisit. Siehen mös hen heite wastapi ydhen heiden Kysymisens päle ionga he Timotheusen cautta heneste kysynet olit/ Ninen Coolleiden Ylesnousemisesta/ Jos he caiki ychte hua/ eli toinen toisens ielkin piti ylesnouseman? Widhenes/ kirioittapi hen sijte Wimeiseste peiuste/ quinga sen saman piasesst ia ekist tuleman pite. Ja andapi heille mutomat hyuet Sädhyt/ hallita nijte muita/ Ja quinga he keskenens Elemen ia Opettaman pite.

**Se Ensimeinen P. Paualin Epistola
Tessalonicerin tyge.**

I. Lucu.

1:1 PAuali ia Siluanus ia Timotheus. Sille Seurakunnalle Tessalonias Ises Jumalas ia HERrasa Jesuses Christuses. Armo olcohon teiden cansa ia Rauha Jumalalda meiden Iselde ia HERralda Jesuselda Christuselda.
1:2 ME kijtemme aina Jumalata caikein teiden edeste'/ ia muistama teide' pälene meide' Rucoxisanme ilman lackamata/
1:3 Ja muistama teiden Teghonna päle Uskosa/ ia teiden Töen päle Rackaudhes/ ia teiden kersimisen päle Toiuosa/ ioca ombi meiden HERran Jesus Christus
1:4 Jumalan ia meiden Isen edes/ Sille/ rackat Weliet/ Jumalalda racastetudh/ me tiedheme quinga te wloswalitudh oletta/
1:5 ette meiden Euangelium ombi teiden tykenen ollut/ ei waiuoin sanoissa/ waan seke wäes ette Pyhesse Hengesse/ ia wahuas wissiudhes/ Quin te tiedhette/ mingecaltaiset me olima teiden keskellen teiden tedhen.
1:6 Ja te oletta meiden Tauoittaijaxi tullet ia Herran/ ia oletta sen Sanan wananottaneet monen waiuan seas/ ilon cansa pyhes Henges/
1:7 Nin ette te oletta tullet Esicuuaxi caikille Seurakunnille Macedonias ia Achaias.
1:8 Sille ette teiste ombi se Herran Sana wloskaijactanut/ ei waiuoin Macedonias ia Achaias/ waan mös Jocapaicas ombi teiden Uskon Jumalan tyge wloshajotettu/ nin ettei teille taruitze iotakuta sanoman.
1:9 Sille he itze teiste ilmoittauat/ mingecaltainen Siselkieumys meille on ollut teiden tygenne/ ia quinga te kätydh oletta Jumalan tyge nijste Epeiumaloista/

paluelema' site eleuete ia totista Jumalata/
1:10 Ja odhottaman henen Poicans Taiuahasta/ ionga hen ombi ylesherettenyt nijste Coolleista/ Jesum/ Joca meite sijte tuleuaisesta Wihasta wapachtapi.

II. Lucu.

2:1 Sille itze te mös tiedhette rackat Weliet/ meiden Siselkieumisesta teiden tygen/ ettei se ole turha ollut/
2:2 Waan quin me ennen kersinet olema/ ia häueistudh olima Philippis (qui te tiedhette) nin me quitengin rochkiat olima meiden Jumalasang/ puhuman teille Jumalan Euangelium swres campauxes.
2:3 Sille ette meiden manauxen ei ollut exytoxehen eikä saastautehen/ eikä mös caualuxen cansa/
2:4 Waan quin me Jumalalda coetellud olema/ ette meille Euangelium on vskottu sarnata/ nin me puhuma/ Ei nin ette me tahdhoisim Inhimisten keluata waan Jumalan/ ioca meiden sydhemen coettele.
2:5 Sille eipe me coskan waeldanuet ole liuckasten sanain cansa (quin te tiedhette) eikä mös Ahneuxen tilan cansa/ Jumala ombi sihen Todhistaija.
2:6 Eipe me mös ole Cunnia pytenyet Inhimisilde/ eikä teilde eikä muilda.
2:7 Waicka meille olis kulle walta teite raskautta/ ninquin Christusen Apostolit. Waan me olema Eiteliset olluet teiden tykenen/
2:8 Ninquin iocu amma Lapsensa hellikeine pideis/ Juri nin oli meille sydemen halu teihin/ iacamaha' teide' cansan/ ei waan Jumala' Eua'gelium/ mutta mös meide' He'gem/ Sille te oletta tullet meille rackahaxi.
2:9 Te muistatta kulle (rackat weliet)

meiden töen ia meiden waiuan. Sille ette ölle ia peiuelle me töteteimme/ ettei me ketäken teiste raskauttaisi/ ia sarnasim teiden edesen Jumalan Euangelium.

2:10 Sihen te oletta Todhistaijat ia Jumala/ quinga Pyhesti ia oikiasti ia nuchtettomasti me teiden tykenen (iotca vskoitta) waelsim.

2:11 Ninquin te tiedhette/ ette me quin yxi lse henen Lapsens/ olema iocaista teiden seassan mananet ia lohuttanet/ ia todistanet

2:12 ette te waellaisit otolisesta Jumalan edes/ ioca teite cutzunut ombi henen waldakundahans ia henen Cunniahans.

2:13 Senteden mös me lackamat kijtem Jumalata/ ette coska te meilde saitte sen Jumalisen sarnan Sanan/ nin eipe te site ottanuuet quin Inhimisen sana waan (ninquin se mös totisesta ombi) quin Jumala' sanan ioca mös teisse vskolisisa waickuttapi.

2:14 Sille te oletta tullet (rackat weliet) sen Jumalan Seurakunnan Judeas Tauoittaijaxi Christuses Jesuses/ Ette te oletta iuri ne samat kersinyet teiden omilda Langoilda/ iota he kersinyet ouat Juttailda.

2:15 Jotca mös sen Herran Jesusen tapoit/ ia heiden omans Prophetans/ ia ouat meite wainonut/ ia eiuet he Jumala' kelpa/ ia caikille Inhimisille he washacoiset ouat/

2:16 iotca meite toriuuat puhumasta site Pacanoille/ iolla he autuaxi tulisit/ senpäle ette he teuteisit heiden synninse aina/ Sille se Wiha ombi io lopusa heiden ylitzens tullut.

2:17 Mutta me (rackat weliet) sijttequin me hetkexi olema teilde radhellut/ näkyuisten ia ei sydhemesten/ nin me olema site enämin riendeneet teiden casuoitan

näkemehe' surella halulla.

2:18 Senteden me tahdhoima tulla teiden tygen (Mine Pauali) caxikerta/ Ja Satanas oli meite estenyet.

2:19 Sille ette mike on meiden Toiuo taicka llo/ eli meide' Kerskauxen Crunu?

2:20 Ettekö te ne ole meide' Herran Jesusen Christusen casuon edes/ hene' Tyge tulemisesans? Te oletta wissist meiden Cunnia ia remu.

III. Lucu.

3:1 SEnteden eipe me site tactonuet wiwuytte/ ia olema sihen mielistynyet/ iämen Athenas yxinens.

3:2 Ja lehettim Timotheusen meiden Welien/ ia Jumalan Paluelian/ ia meiden Auttajian Christusen Euangeliumis/ teite wahwistaman ia lohuttaman teiden Uskosanne/

3:3 Ettei iocu heickonuisi neisse waiuoisa/ Sille te tiedhette/ ette me ole'ma sitewarte' pannut.

3:4 Ja quin me olima teiden tykenen/ sanoima me sen teille enne'/ Ette meiden piti waiua kersimen/ Ninquin mös tapachtui/ ia te tiedhette.

3:5 Senteden ette' mine enämbe tainut odotta/ mutta wloslehetin ette mine tundisin teiden vskon/ Senpäle ettei se Kiusaija teite lehes kiusanut olisi/ ia meiden töen turhaxi tulis.

3:6 Mutta nyt esken sittequin Timotheus meiden tygen teilde tullut ombi/ ia meille ilmoittanut on teiden vskon ia Rackaudhen/ ia ette te aina muistatta meiden pälen parahaxi/ halaten meite nehdxen/ Ninquin me mös teite.

3:7 Silloin me saima (rackat Weliet) teiste lohutoxen/ caikesa meiden waiuasa ia tuskasa/ teiden vskona cautta.

3:8 Sille nyt me eleme ette te seisotta Herrasa.

3:9 Sille minge Kijtoxe' me taidama Jumalalle maxa teiden edesten caike ten temen ilon edeste ioca meille ombi teiste meiden Jumala' edes?

3:10 Me rucolema öte ia peiue sangen coua' ette me näkisim teiden casuon/ ia ylesteutteisimme ios iotakin teiden vskostan puuttuis.

3:11 Mutta itze Jumala/ ia meiden Isen/ ia meiden HErran Jesus Christus/ asettaca' meiden tien teide' tyge'.

3:12 Mutta Herra lisetkön teite/ ia andacan Rackauden teudelisen olla teiden keskenen/ ia iocaitzen cochtan (ninquin me mös olema teihin)

3:13 ette teiden sydhemen wahwistettu ia laittamatoin olis/ pyhydhes Jumalan edes/ ia meidn Isen/ meiden Herran Jesusen Christusen tulemises/ ynne caikein henen Pyheins cansa.

IV. Lucu.

4:1 EDespein rackat Weliet/ rucolema me teite/ ia manama Herrasa Jesuses/ Ninquin te oletta meilde saaneet/ quinga teiden pite waeldama' ia kelpaman Jumalalle/ ette te enämin teudhelisexi tulisitta/

4:2 Sille ette te tiedette mitke Keskyt me annoima teille Herran Jesusen cautta.

4:3 Sille se ombi Jumala' tachtu/ teiden Pyheus/ ette te weltette Hoorutta/

4:4 ia iocainen teiste tiedheis henen Astians pite pyhydhes ia cunnias/ ei himoin halauxes/ Ninquin ne Pacanat/ iotca Jumalasta ei miten tiedhe.

4:5 Ja ettei yxiken sordhasi eli petteisi henen Weliens iossakusa Asias.

4:6 Sille ette itze Herra ombi Costaija

ylitze caikein neinen/ quin me teille ennen sanonut ia todhistanut olema.

4:7 Sille eipe Jumala meite ole cutzunut saastautehen/ waan pyheytehen.

4:8 Joca nyt ylencatzopi/ se ylencatzo ei Inhimiste waan Jumalan/ ioca henen pyhen Hengens andanut on teihin.

4:9 Mutta sijte Welielisest Rackaudhesta/ eipe te taruitze ette mine kirioitaisin teille/ Sille te oletta itze Jumalalda opetetudh teite keskenen racastaman/

4:10 ia sen te mös teette caikein Weliein cochtan iotca coco Macedonias ouat.

4:11 Mutta me manama teite/ rackat Weliet/ ette te wiele teudhelisemaxi tulisitte/ Ja pyteket olla leuoliset/ Ja teide' omana askaren totelcata/ ia töteteckette omilla käsille'ne/ quin me teille keskenyt olema/

4:12 ette te cunnialisesta teiten keuteisitte ninen wlconaisten cochtan/ ia ettei te heilde miten taruitzisi.

4:13 Edespein/ eipe me tahdho teilde salata (rackat Weliet) nijste iotca Nuckunet ouat/ Etei te murehdisi ninquin ne mwdh ioilla ei toiuo ole.

4:14 Sille ios me Uskom/ ette Jesus coolludh on ia ylesnosnut/ Nin pite mös Jumalan nijte iotca nuckunet ouat Jesusen cautta/ henen cansans edestootaman.

4:15 Sille sen me sanoma teille/ ninquin Herran sanan/ Etei me iotca eleme ia ielkijniäme Herra' tulemiseen/ eiswingan me ennete nijte iotca nuckunet ouat.

4:16 Sille ette se itze Herra alasastupi Taiuahasta swrella Hwmulla/ ia Ylimeisenengelin änelle/ ia Jumalan Basunalla/ Ja ne Coolluet Christuses ensin ylesnouseuat.

4:17 Senielken me iotca eleme/ ia ielkijniäme ynne heiden cansans ylestemmatanme piluihin/ site Herra

wastan Twlihin. Ja sillens me aina olema Herran cansa. Nin lohuttacat sis teiten keskenen neille sanoilla.

V. Lucu.

5:1 MUtta nijste aijoista ia Hetkiste/
rackat weliet/ ei taruitze teille
kirioittaman/

5:2 Sille itze te ratki tiedhette/ Ette se
Herran peiue ombi tuleua ninquin Warghas
ölle.

5:3 Sille coska he sanouat/ Rauha on/ Ei
ole ychten häte/ Silloin se cadhotus
heiden ylitzens eckiste langepi/ Ninquin
raskan Waimon kipu/ ia eiuet he saa
paeta.

5:4 Mutta te rackat weliet/ eipe te ole
Pimeydhes/ ettei se peiue teite ninquin
Warghas käsiteisi/

5:5 Te oletta caiki Walkiudhen Lapset/ ia
Peiuen Lapset. Eipe me ole ööste eikä
mös pimeyxista.

5:6 Nin elke' me sis matko/ ninquin ne
mwd/ waan olcam walpaat ia raitihit/

5:7 Sille iotco macauat/ ne ölle macauat/
ia iotca iouxisa ouat/ ne ölle iouxisa ouat.

5:8 Mutta iotca peiuen olema/ meide' tule
raitihit olla/ Puetetud Uskon ia rackauden
Rindaraudalla/ ia Toiuon Rautalakilla
autuutehen.

5:9 Sille eipe Jumala ole meite pannut
wihahan/ waan site autuutta omistaman/
meiden Herra' Jesusen Christusen cautta/

5:10 Joca meide' edesten cooludh on/
Senpäle ette ios me waluom eli macam/
ynne me henen cansans elemen pite.

5:11 Senteden manatcat teite keskenen/
ia raketkan toinen toisens/ quin te mös
teette.

5:12 Mutta me rucolema teite/ rackat

Weliet/ ette te tundisitte ne iotca teisse
tötetekeuet/ ia teiden edesseisouat
Herrasa/ ia teite neuuouat.

5:13 Site rackambana heite piteket heiden
teghonsa tädhen ia olcat rauhaliset heiden
cansans.

5:14 Mutta me manama teite (rackat
Weliet) manatca nijte Tauattomia/
Lohutacat nijte Heickomielisijtä/ Kersiket
nijte Heicoia/ Olcat kersiuet iocaitzen
cansa.

5:15 Catzocat ettei iocu paha pahalla
coska. Waan noudhattaca site Hyue/ seke
keskenen ette iocaitzen cochtan.

5:16 Olcat aina iloiset/

5:17 rucolcat lackamat/

5:18 caikista kijttekset/ Sille se ombi
Jumalan tachtu/ Christuses Jesuses teihin.

5:19 Elket site Hengi sammuttaco.

5:20 Elket site Prophetia ylencatzoco.

5:21 Coetelcat caikia/ ia site hyue piteket.

5:22 Weltekset caikest pahast modhosta.

5:23 Mutta se rauhan Jumala pyhittekön
teite coconans/ ette teiden coco Hengen/
ynne Sielun ia Rumin casa/ mahdhais
pidhettä nuchtetoin meiden Herran
Jesusen Christusen tulemises.

5:24 Hen ombi wskolinen/ ioca teite
cutzunut on/ ioca sen mös teuttepi.

5:25 Rackat Weliet/ rucolcat meiden
edesten.

5:26 Teruetteket caiki Welie sen pyhen
Suunandamisen cansa.

5:27 Mine wannotan teite Jumalan cautta/
ette te temen Epistolann annatte lukia
caikein pyhein Welieni edes. Meiden Herran
Jesusen Christusen Armo olcon teiden
cansan/ Amen.

*Se ensimeinen Tessalonicerein tyge. oli
Kirioitettu Athenista.*

Se Toinen P. Paualin Epistola Tessalonicerein tyge.

Alcupuhe. sen Toisen P. Paualin Epistolan päle Tessalonicerin tyge.

Sline Ensimeises Epistolas oli P. Pauali nijlle Tessalonicerille ydhen Kysimeisen auanut ia toimittanut Sijte Wimeiseste peiueste/ quin se sama eckist ia tapaturmast quin yxi Werghas ölle tuleman pite/ Josta he wären lwlon sait/ Ette se Wimeinen peiue oli iwri ratki käsis/ Senteden ninquin toisinans tule/ Ette yxi Kysymus toisen synnytte/ Sitewarten hen kirioittapi sis temen Epistolan/ ia itzens selkiemest wlostoimitta.

Sijne j. Cap. Wahuista hen heite sille ijancaikisella Palcalla heiden Uskostans ia Kersimistens caikinaises waiuas/ Ja sille rangastoxella quin heiden Wainolistens pite ijancaikises pinas ylitzekeumen.

Sijne ij. Cap. Hen Opeta/ Quin se Romarein Waldakunda enne' site wimeiste peiue pite häwiemen/ ia se Antichristus itzens Jumalan edheste ylesnostaman Christikunnas/ ia sen vskottoman Mailman wärille Opille ia Merkille wiettelemen/ Sihenasti quin Christus tule ia henen alaslöpi/ henen Cunnialisella Tulemisellans/ ia coolettapi henen ennen ydhelle Hengelisella sarnalla.

Sijne iij. tekepi hen mutomat Manauxet/ ia liaten/ Ette he nijte Joutilaita/ iotca eiuet itzens omilla Käsille elete nuchtelisit. Ja ellei he itzens parannais/ nin heiden piti heiste cauhistuman. Joca sangen hartasti nyt cwlupi wastan nijte/ iotca Wäret opettaiat ouat ia Hengelisexi cutzutan.

Se Toinen P. Paualin Epistola Tessalonicerein tyge.

I. Lucu.

1:1 PAuali ia Siluanus ia Timotheus. Sille Tessalonicerein Seurakunnalle Jumalas meiden Ises ia HERRAS Jesuses Christuses.

1:2 Armo olcohon teille ia Rauha/ Jumalalda meiden Iselden ia HERRALda Jesuselda Christuselda.

1:3 Meiden pite aina Jumalata kijtemen teiden edesten rackat Weliet/ quin se cochtolinen on/ Sille teiden Uskon sangen casuapi/ ia teiden iocaitzen keskeneine' Rackaus/ ylitzecohupi toinen toisens cochtan/

1:4 Nin ette me meiten kerskame teiste Jumalan Seurakunnis/ teiden kersimisest ia Uskosta/ caikes teiden wainos ia Waiuas iotka te kersitte.

1:5 Jotca osottauat/ Ette Jumala on oikiasti Domitzepa/ ia te otolisexi tuletta Jumalan Waldakundahan/ ionga edeste te mös kersitte.

1:6 Senwoxi ette oikia ombi Jumalan edes/ costaman nijlle Waiuan/ iotca teite waiuuat/

1:7 Mutta teille iotca waiuatan/ leuon meiden cansan/ Coska Herra Jesus ilmandupi Taiuahasta/ henen wäens Engelitten cansa/

1:8 ia tulisen leimauxen cansa/ ioca Coston nijlle maxapi iotca eiuet Jumalata tundenet/ ia ylitze ninen iotca eiuet tottele meiden Herran Jesusen Christusen Euangelium.

1:9 Jotca Pinan kersimen pite/ sen ijancaikisen Cadhotuxen/ sijte Herran Casuosta/ ia henen Cunnians wäkewuydheste/

1:10 coska hen tuleua ombi/ ette hen

cunnialisexi ilmandupi hene' Pyheins
cansa/ ia jhmelisexi tule caikein
Wskolisten cansa. Sille ette meide'
todhistoxen teiden tygen/ sijte samasta
peiueste te oletta vskoneet.

1:11 Ja Senteden me mös aina rucolema
teiden edesten/ ette meiden Jumala teite
otolisexi tekis sihen cutzumiseen/ ia
ylesteuteis caiken Hywuydhen aicotuxen ia
sen Uskon waickotuxen woimasa/

1:12 Senpäle ette meiden Herran Jesusen
Christusen Nimi teisse ylisteteisijn/ ia te
henesse/ meiden Jumalan ia Herran
Jesusen Christusen Armon cautta.

II. Lucu.

2:1 MUtta me rucolema teite/ rackat
Weliet/ meiden Herran Jesusen Christusen
Tulemisen cautta/ ia meiden Seuraku'dane
henesse/

2:2 Ettei te nopiasti teiten salli teide'
mielesten poiskende/ eikä pelietettä/ eike
Hengen cautta/ taicka Puhe' cautta/ eli
Breiuein cautta/ quin se meilde olis
lehetetty/ Ninquin se Christusen peiue
käs is olis.

2:3 Elket kenengen andaco teiten wietelle
iollaki modhalla. Sille eipe Herra tule/ ellei
se Poisloopumus ennen tule/ ia se synnin
Inhiminen tule ilmoitetuxi/ ia se
cadhotuxen Lapsi/

2:4 Joca ombi yxi Wastanseisoija/ ia
itzense yleskorghotta caikein ylitze quin
Jumalaxi taicka Jumalan palvelus
cutzutan/ Nin/ ette hen itzens istuttapi
Jumalan Templijn/ nin quin yxi Jumala/ ia
teettele itzens/ ninquin hen olis JUmalala.

2:5 Etekö te muista/ ette coska mine
wiele olin teiden tykenen/ neite teille
sanoin?

2:6 Ja mike sen wiele estepi/ te

tiedhette/ ette henen pite aijalans
ilmoitetuxi tulema'.

2:7 Sille ette io hen nyt Pahuden
waickuttapi salaisesta. Waiuoin se quin nyt
pitepi/ sen pite poistulema'/

2:8 ia silloin se Pahaelkinen ilmoitetuxi
tule/ Jonga HERRA pite tappaman henen
suuns Hengelle/ ia pite henen cansans
Lopun tekemen/ Henen Tulemisen
ilmotuxen cautta sen/

2:9 Jonga tulemus tapachtupi Perkelen
waikutuxen ielkin/ caikinaisten walehelisten
Wäkein ia Merckein ia Ihmettein cansa/

2:10 ia caikinaisten wiettelysten cansa
wärytتهen/ ninen seas iotca cadhotetuxi
tuleuat. Senedeste/ ettei he ottaneet
rackautta Totudhen polen/ ette he autuaxi
tulisit/

2:11 Ja senteden Jumalan pite lehettemen
heille wäkeuen exytoxen/ nin ette heiden
pite Walhen vskoman/

2:12 Senpäle ette caiki ne pite
domittaman/ iotca eiuet Totutta
Uskoneet/ waan piteuet haluns Wärytتهen.

2:13 Mutta meiden pite Jumalata aina
kijttemen teiden edeste'/ rackat Weliet/
HERralda racastetudh/ ette Jumala on
teite wloswalinnud alghusta aututehen/ sen
Hengen pyhitoxe' cautta/ ia Totudhen
Uskosa/

2:14 Johonga hen teite cutzunut on
meide' Euangeliumin cautta/ saaman
meiden HERRan Jesusen Christusen
cunnialisen omaisudhen.

2:15 Nin seisocat nyt rackat Weliet/ ia
piteket ne Sädhyt iotca te opitta/ olcon
se meiden Sarnastan taicka Breiuiuste.

2:16 Mutta itze meiden Herran Jesus
Christus ia Jumala/ ia meiden Isen/ ioca
meite racasti/ ia meille annoi ijancaikisen
Lohutoxen ia ydhen Hyuen Toiuon/ Armon
cautta/

2:17 se lohuttacon teiden sydhemen/ ia wahuistacon teite caikinaises Opis ia hyuese Töese.

III. Lucu.

3:1 EDespein rackat Weliet/ rucolcat meiden edesten/ ette Herran sana sais edeskieumisen/ ia cu'nioitetaisijn/ ninquin mös teiden tykenen/

3:2 Ja ette me pelastetaisim nijste heijuistä ia pahoista Inhimisiste. Sille eipe Usko ole iocamiehe'.

3:3 Mutta HErra on Uskolinen/ ioca teite wahuistapi ia sijte pahasta warielepi.

3:4 Mutta me Uskallam meide' Herra' cautta teiste/ ette te teet/ ia tekeueiset oletta mite me teille keskenyet olema.

3:5 Mutta Herra he' asettacan teide' sydheme' Jumala' rackautehen/ ia Christusen Kersimisehen.

3:6 Mutta me keske'me teite/ rackat weliet/ meiden Herran Jesusen Christusen Nimehen/ ette te eroitaisitta teite iocaitzesta welieste ioca sädhyttömesti henens keutte/ ia ei sen Sädhyn ielkin ionga he' meilde saanut on.

3:7 Sille te tiedette/ quinga teiden pite meite tauoittaman. Sille eipe me ole sädhyttömesti teiden seasan ollu/

3:8 emmekä mös ole ilman Leipe ottanut keldeken. Waan tölle ia hielle/ ölle ia peiuelle olema tötetehnet/ ettei me kenengen teiden seas olisi coormana.

3:9 Ei senteden/ ettei meille se wäki olisi/

Waan ette me itzem Esicuuaxi teille annaisime/ meite tauoittaman.

3:10 Ja coska me teiden tykenen olima/ sencaltaista me teille keskimme/ Ette ellei iocu tachtöis tötetehdä/ eipe se mös söödhe mahdais.

3:11 Sille me cwlima/ ette mutomat teiden seasan waeldauat sädhyttömesti/ ia ei miten tötetee waan Jouto piteuet.

3:12 Mutta iotca sencaltaiset ouat/ nijte me keske'me ia maname/ meiden Herran Jesusen Christusen cautta/ ette he leuon cansa tötetekisit/ ia heiden omans Leiuens söisit.

3:13 Mutta te rackat weliet/ elket wesykö Hyue tekemest.

3:14 Ellei nyt iocu tottele meiden sanan/ se ylesmerkitket ydhen Breiuin cautta/ ia ellette ychteken meno pitekö henen cansans/ Senpäle ette hen häpijeis/

3:15 Elket quitengan hende pitekö quin Wiholista/ waan manacat hende ninquin ychte welie.

3:16 Mutta itze Rauhan HERRA/ andacon teille Rauhan aina ia caikella moto. HERRA olchohon teiden caikein cansanne.

3:17 Se Teruetus minun Paualin kädhelleni/ Joca ombi Mercki caikis Breiuis. Nein mine kirioitan.

3:18 Meiden HERRAN Jesusen Christusen Armo olchohon teiden caikein cansa/ AMEN.

Kirioitettu Athenista.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

Alcupuhe sen Ensimeisen P. Paualin Epistolan päle Timotheusen tyge.

TEmen Epistolan P. Pauali kirioitapi Esicuuaxi caikille Pispoille/ quinga heiden pite Opettama' ia hallitzeman Christikunnan caikinaisis Sädhysis ia Wirghoisa.

Senpäle ettei taruitaisi Inhimisten oman Lwlon ielkin/ nite christiuita hallita.

Sijne j. Cap. Hen keske/ ette pijspan pite alati oikia Usko ia Rackautta opettaman/ Ja nijte wärie Lain sarnaita wastanseisoman/ Jotca ynne Christusen ia Euangeliumin cansa tactouat Lain töite waatia. Ja hen sulke lyhikeises Summas/ caiken sen Christusen opetuxe'/ Mihinge Laki kelpapi/ ia mös mike Euangelium on/ Ja hen asetta itzens caikille Syndisille ia murhelisille Omilletunnoille lohulisexi Esicuuaxi.

Sijne ij. Cap. Hen keske rucolla caikein Sätöin edeste. Ja kieldepi Waimot sarnamast/ ia ettei he mös ylelisesta itzens caunistelisi. Waan olisit Miestens cwliaiset.

Sijne iij. Cap. Hen kirioittapi mingecaltaiset Personat pispat eli papit/ ia heiden Emenens oleman pite. Nin mös ne Kirconpalueliat/ ia heiden Emenet. Ja yliste sen/ ioca sille taualla Pispa pyyte olla.

Sijne iiij. Hen ilmoitta ne wäret Pispat ia heiden iouckons taicka Eriseurans/ Jotca ninen entisten iwri wastan oleman piti/ Jotca mös seke Auioskeskun/ ette Roan piti poiskieldemen ia piti iuri wastahacoisen Inhimiste' Opin ielkin opettaman wastoin site Oppi/ ionga itze p. Pauali ia mwdh christiliset opettaneet olit.

Sijne v. Hen neuuo quinga Leskein ia Noorten Waimoin cansa piti sädhettemen/ Ja cutka Lesket piti Seurakunnan auulla ylespidhettemen ia eletettemen.

Ja mös quinga ne hyuet Pispat eli Papit pidheis cunniasa pidhettemen/ ia quinga ne syypädh pite rangaistaman.

Sijne vj. Hen manapi Pispoia/ ette he puchtaas Euangeliumisa pysysit/ site sama Sarnan ia eleme' cansa pättemen/ ia hylkemen turhat ia keluottomat Tapauxet ia Kysymiset/ Jotca waiuoin mailmalisen Kerskamisen ia Rickauxen teden ylespidheten.

Se Ensimeinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

I. Lucu.

1:1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli/
Jumalan meiden Lunastaian keskyn ielkin/
ia HErran Jesusen Christusen/ ioca ombi
meiden Toiuon.

1:2 Timotheuselle minun toimeliselle'
poialle Uskosa/ Armo/ Laupius/ Rauha
Jumalalda meiden Iselden/ ia meiden
HERRalda Jesuselda Christuselda.

1:3 Quin mine keskin sinun Ephesis olla/
coska mine Macedonian lexin/ nin mös
tee/ ettes neuuoisit mutomille/ Ettei he
mwta opetusta seuraisi/

1:4 eike mös tottelisi Juttuia/ ia
poluilukuia ioilla ei loppu ole/ iotca
Tutkimiset matkan saattauat/ enämin quin

paranuxen Jumalan tyge Uskosa.

1:5 Sille ette se päsumma Keskyiste on/
Rackaus puchtahasta sydhemeste/ ia
hyueste Omastatunnosta/ ia
wlcokullattomast Uskosta.

1:6 Joista mwtomat ouat heirechtenet/ ia
ouat kiendyneet turhijn Jaritoxijn/

1:7 Ja tactouat Ramatuis Mestarit olla/ ia
eiuet ymmerdhä mite he puhuuat/ eli mite
he kijnitteuet.

1:8 Mutta me tiedheme/ ette Laki ombi
hyue/ ios site iocu oikein prucapi/ ia tietä
sen/

1:9 Ettei nijlle Wanhurskaille ychten Laki
pandu ole. Waan nijlle Wäriille' ia
Tottelematoille/ nijlle Jumalattomille ia
syndisille/ nijlle Julmille ia Riuatuille/

1:10 nijlle Isenstappaille ia Eitinstappaille/
nijlle Miehentappaille/ Salawotesille/
Pilteinraisikaille/ Inhimistenwarcaille/

Walectelijlle/ Walapattoitzille/ ia mite muta
sencaltaista on quin site terueliste

Opetosta watan ombi

1:11 sen autuan Jumalan cunnialisen

Eua'geliumin ielkin/ ioca minulle vskottu

on.

1:12 Ja mine Kijten meiden Herra Christust
Jesusta/ ioca minu' woimalisexi tehnyt on/
ia luki minun vskolisexi/ ia asetti tehen
Wircahan.

1:13 Minun ioca ennen olin yxi Pilcaija ia
wainoia ia Wäkiuultainen. Mutta Laupius
ombi minulle tapachtanut/

1:14 Sille mine tein sen tietemete/
epewskosa. Mutta site runsamasti ombi
meiden Herran Armo ylitzewotanud/ ynne
sen Uskon ia Rackaudhen cansa ioca
Christuses Jesuses ombi.

1:15 Sille ette se on iwri totinen tosi/ ia
yxi callis sana/ Ette Christus Jesus on
tullut mailmahan/ nijte Syndisite
wapactaman/ ioista mine olen se
Ensimeinen.

1:16 Mutta senteden minulle on Laupius
tapachtanut/ Senpäle ette Jesus Christus
ensin minussa osotais caiken
pitkemielisudhen/ Nijlle Esicuuaxi/ iotca
henen pälens Uskoman piti ijancaikisehen
Elemehen.

1:17 Mutta Jumalalle sille ijancaikiselle
Kuningalle coolemattomalle ia
näcthemettömelle ia ainoalle wijsalle/
olcohon Cunnia ia ylistos ijancaikisudhesa/
Amen.

1:18 Temen * Käskyn mine annan sinun
Haltuus minun Poica' Timothee/ ninen
entisten Ennustosten ielkin sinusta/ Ettes
nijse sotisit ninquin Hyue Sotamies/ ia
pidheisit Uskon ia Hyue' Omantunnon.

1:19 Jotca mutomat ouat heistens
poissyseneet/ ia ouat Uskosa
Haaxirickohon sattuneet.

1:20 Joista on Hymeneus ia Alexander/
iotca mine olen Perkelen haltun andanut/
ette he hilitetuxi tulisit enembi pilcamasta.

II. Lucu.

2:1 Nln mine sis manan/ Ette ennen caikia
pidheteisin Rucoxet/ Anomiset/ Esilughut
ia Kijtoxet caikein Inhimisten edeste/
Kuningasten ia caiken Esiwallan edeste.

2:2 Senpäle tte me lakias ia leuolises
Elemes madhaisima elä/ caikes
Jumalisudhes ia Cunniaudhes.

2:3 Sille se ombi hyue ia otolinen Jumalan
meiden Wapachtaijan edes/

2:4 Joca tacto ette caiki Inhimiset pite
autuassa oleman/ ia totude' tundemisehe'
tuleman.

2:5 Sille ette yxi Jumala on/ ia yxi
Wälimies Jumalan ia Inhimisten wälille/
nimiten/ se Inhiminen Christus Jesus/

2:6 ioca Itzens andanut on caikein
edeste/ Lunastuxen Hinnaxi/ ette
sencaltaista piti aijallans sarnattaman.

2:7 Johonga mine mös asetettu olen
Sarnaixi ia Apostolixi (Mine sanon todhen
Christusesa/ ia en walectele) pacanain
Opettaja Uskosa ia Totudhesa.

2:8 Nijn minä tahdon sijs/ että miehet
rucoilisit jocapaicas/ ja nostaisit ylös
pyhät kädet/ ilman wihata ja epäilystä.

2:9 Nijn myös että waimot cohtulisis
waatteis olisit/ ja caunistaisit heitäns
häwyllä ja cainoudella/ ei palmicoituilla
hiuxilla/ ei cullalla/ ei Pärlyillä eikä
calleilla waatteilla.

2:10 Waan nijncuin nijlle waimoille sopi/
jotca jumalisuden hywäin töiden cautta
osottawat.

2:11 Oppican waimo hiljaisudes/ caikella
nöyrydellä.

2:12 Mutta en minä salli waimon opetta/

engä miestäns wallita/ waan että hän on hiljaisudes.

2:13 Sillä Adam on ensin luotu/ ja sijtte Hewa.

2:14 Ja ei Adami petetty/ mutta waimo petettin/ ja saatti ylidzekäymisen.

2:15 Mutta cuitengin hän lasten synnyttämisen cautta autuaxi tule/ jos hän pysy uscos ja rackaudes/ ja pyhydes/ siweyden cansa.

III. Lucu.

3:1 SE on iwri totinen tosi/ Jos iocu Pispan wirca pytepi/ hen halapi hyuen töön.

3:2 Nin pite sis Pispan nuchtettoma' oleman/ Ydhen Emenne' Miehen/ walpan/ raitihin/ siuien/ wieroinholhoian/ Opettauaisen/

3:3 ei Joomarin/ ei tappelia' ei kerckehen ilkien woiton ielkin/ Waan cochtulisen/ ei Ridhaisen/ ei ahneen.

3:4 Joca oman Hoonens hyuesti hallitze. Jolla cwliaiset Lapset ouat/ caiken siueydhen cansa.

3:5 (Mutta ios iocu ei taidha oman Hoonens edesseiso/ quinga hen Jumalan Seurakunnan edestemurechtipi?)

3:6 Ei eskenChristitun/ Senpäle ettei hen ylespaisuttuna langeisi laittaijan domion ala.

3:7 Mutta henen tule mös hyue todhistus pite/ nijste iotca wlcoset ouat/ Senpäle ettei hen langeisi Laittaijan pilcahan ia paulahan.

3:8 Samalmoto pite mös Palueliat oleman toimeliset/ ei Caxi kieliset/ ei palion Winan ahneet/ ei kärckehet häpigelisen woito' ielkin/

3:9 Jotca Uskon Salaudhen puchtahas Omastunnos piteuet.

3:10 Ja ne pite ensin coeteldaman/ ia sitelehin he paluelcaha' coska he nuchtettomat ouat.

3:11 Samalmoto pite mös heiden Eme'dens siuiet olema'/ ei Laittaiat/ raitijt/ vskoliset caikis cappaleis.

3:12 Palueliat olcohon yden Emennen Miehet/ iotca heiden Lastens hyuesti edesseisouat/ ia heiden oman Perehens.

3:13 Mutta iotca hyuesti palueleuat/ he ansaitzeuat heillens hyuen edeskeumisen/ ia swren wapaudhen Uskosa Christusesa Jesusesa.

3:14 Neite mine kirioitan sinulle/ ia toiuon pian tuleuani sinun tyges.

3:15 Mutta ios mine wiwuyyn/ Eettes tiedheisit/ quinga sinun pite waeltaman Jumalan Honesa/ ioca ombi sen eleuen Jumalan Seurakunda/ Yxi totudhen Pilari ia perustos.

3:16 Ja tietteuesti ombi se swri Jumaludhen Salaus/ ette Jumala on ilmoitettu Lihassa/ wanhurskautettu Hengesse/ nechty Engeleildä/ sarnattu Pacanoille/ vskottu mailmasa/ ylesotettu Cunniaha'.

IV. Lucu.

4:1 MUtta Hengi sanopi selkiesti/ ette wimeisille aijoilla/ mwtomat loopuut wskosta/ ia waarinottauat wietteleueisist Hengiste/ ia Perkeleiden Opetuxesta/

4:2 Nijnnen cautta iotca Wlconkullasudhes Walhenpuhuiat ouat/ ioilla Omatundo on Poltinraudalla merkittu/

4:3 ia kieldeuet Auioskeskun/ ia waatiuat Roasta weltemen/ iotca Jumala loi nautitta Kijtoxen cansa ninen Uskolisten/ ia nijllen iotca totudhen ymmerttenyet on.

4:4 Sille ette caiki mite Jumala loonudh on se ombi hyue/ ia ei miten

poishyllettepä/ iota Kijtoxen cansa nautitahan.

4:5 Sille se pyhitetän Jumalan sanan ia rucoxen cautta.

4:6 Coskas sencaltaista Weliein edessepidhet/ sijtte sine olet Jesusen Christusen hyue Paluelia/ yleskasuatettu Uskon sanois ia hyues Opissa/ io'ga tykene sine alati ollut olet.

4:7 Mutta keltuottomat ia Ämmeliset Jutudh welte.

4:8 Mutta paramin harijoita itzesinuas Jumalisudhes/ Sille se rumilinen harioitus wähen kelpapi. Mutta Jumalisus on caikis asiois tarpeline'/ ia iolla ouat seke nykysen ette tuleuaisen Elemen lupaxet.

4:9 Teme ombi iuri wissiste tosi sana/ ia caikella modholla otolinen wasta' otettapa.

4:10 Sille sitewarten me mös töteteeme ia pilcatamme/ Ette me sen Eleuen Jumalan päle toiuonudh olema/ ioca ombi caikein Inhimistein wapachtaia/ mutta erinomaisesta ninen Uskolisten.

4:11 Neite sine mana ia opeta.

4:12 Elköhön kengen ylencatzoco sinun Noruttas/ Waan ole yxi Esicuaa nijlle wskolisille sanasa/ menosa/ rackaudhesa/ Hengese/ Uskosa/ puchtaudhesa.

4:13 Ota wari lugusta/ manauxesta/ opista/ sihenasti quin mine tulen.

4:14 Ele wnodha site Lahia quin sinussa on/ ioca sinulle annettu on Prophetian cautta/ Pappein kätten pälepanemisen cansa.

4:15 Ota neiste waari/ pysy neisse/ senpäle ette sinun menestuxes caikein edes iulki olis.

4:16 Ota itzestes waari/ ia opista/ pysy alati neisse. Sille ios sine sen teedh/ sijtte sine itzesinuas autat/ ia iotca sinua cwleuat.

V Lucu.

5:1 Slte wanha ele hartasti rangaitze/ Waan mana hende ninquin Ise.

5:2 Nijte Noorija ninquin Welije. Nijte wanhoia Waimoia ninquin Äitije. Nijte Noria ninquin Sisarita/ caiken puchtaudhen cansa.

5:3 Cunnioita ne Lesket iotca oikeat Lesket ouat.

5:4 Mutta ios iollaki Leskelle Lapsia on/ eli laste'lapsia/ ne oppicahat ensin omans Honens Jumalallisesta hallitzeman/ ia Wanhembains welan maxaman. Sille ette se on hyuestitechty/ ia otolinen Jumalan edes.

5:5 Muttase ombi yxi oikea Leski/ iöca yxinens on/ ioca henen toiuons Jumalan päle asettapi/ ia pysypi alati rucoxisa ia anomises öte ia peiue.

5:6 Mutta se ioca hecumasa elepi/ se ombi eläüene coolludh.

5:7 Sencaltaista mana/ ette he olisit nuchtettomat.

5:8 Mutta ios iocu hene' Omain/ liaten henen Perehens/ ei edestemurechdhi/ se ombi Uskon poiskieldenyt/ ia on pahembi quin iocu Pacana.

5:9 Ele salli iocu Leski wloswalitta noorembi quin Cusikymme'de aijastaica/ Joca on ollut ydhen Mieden Emende/ iolla ombi todhistos hyuiste töiste.

5:10 Jos hen Lapsia yleskasuattanut on. Jos hen on Hoonesenottanut. Jos hen Pyhein ialcoija pesnyt on. Jos hen nijte Murehelisie on auttanut Jos hen on ollut caikisa hyuisse töisse achkera.

5:11 Mutta ne nooret Lesket poishylke/ Sille coska he * cariactuuat Christusta watan/ nin he tactouat hoolla/

5:12 ioilla ombi heiden domions ette he sen ensimeisen Uskon rickonut ouat.

5:13 Sihen he ouat mös ioutilat/ ia oppiuat ioxendeleman ymberi Hooneita.

Ja/ eipe he waiuoin ole ioutilat/ mutta mös kielincandaijat ia ylenwisut/ ia puhuuat nijte quin ei pidheisi.

5:14 Nin mine sis tahdhon ette ne nooret Lesket Hoolisit/ Lapsia synnyteisit/ Hoonen hallitzisit/ ei ychten tila annaisi sille Wastanseisoijalle pahasti puhuman.

5:15 Sille ette io mwtomat ouat tacaperin palaineet Perkelen ielkin.

5:16 Cussa nyt iolla vskolisella miehelle eli Waimolla on Lesket/ se heiden edhenskatzocan/ ia elken Seurakunda raskauttaco/ Senpäle ette nijlle iotca oikiat Lesket ouat/ madhais teutyue.

5:17 Ne Papit quin hyuesti edesseisouat/ pite kuluolisna caxinaises Cunniasa pidhettemen/ enimen ne iotca tötetekeuet sanas ia Opis.

5:18 Sille ette Ramattu sanopi/ Ei sinun pidhe Töhärien swta kijnisitoman. Ja yxi Tömies ombi Palcans wärdi.

5:19 Ele salli Papin watan ychten Cannet ilman cachtä eli colme Todhistusta.

5:20 Jotca synditekeuet/ nuchtele caikein edesse/ Senpäle ette mös mwdh pelkeisit.

5:21 Mine todhistan Jumala'/ ia Herran Jesusen Christusen/ ia wloswalittudhe' Engelein edes/ Ettes neite pidhet/ ilman oma hyuelwlo/ ia ele miten tee hembeydhes ielkin/

5:22 Ele nopiasti iongun pälle Kättes pane. Ja ele mös osalinen ole mwinen synniste. Pidhe itzes puhdassa.

5:23 Elesillen Wettä ioo/ waan nautitze iotakin Wina Maghos tedhen/ ia ettes vsein sairas olet.

5:24 Mwtomadhen Inhimisten synnit ouat * iulki/ ette me ne ennen domita taidhama.

5:25 Mutta mwtomadhen tuleuat ieliste iulki. Samalmoto mös mwtomat hyuet tödh

ouat ennen iulki Ja ne quin mwtoin ouat/ eiuet neken taita salatta.

** Julki) Mwtomadhen Eriseuraisten/ ia pahain Inhimisten meno ombi nin iulki/ ettei yxiken site taidha peitte iongun Wlconcullasudhen alla. Waan/ echke monicadhat iongu' aigan site peitteuet/ wijmein se tule quitengin ilmei. Nin mös wastoinpein. Mwtomat eleuet ia opettauat iumalisesta/ nin ette se iulki on/ ia iocahengen paranda. Mutta monicachtain Puheita ia Töite/ ei mixiken pidhete/ sihenasti quin aica sen wimein ilmoitta/ ette se on hyue ollut.*

VI Lucu.

6:1 NE Oriat iotca jkeen alla ouat/ pite heiden Herrains caiken Cunnian kuluolisna pitemen/ Se' päle ettei Jumalan Nimi ia opetus pideisi pilcattaman.

6:2 Mutta ioilla ouat vskoliset Herrat/ elköhön nijte ylencatzo senwoxi ette he Welixet ouat/ waan olcohot site eneminn cwliaiset/ ette he vskoliset ouat/ ia rackahat/ ia osaliset hyuisse töisse.

6:3 Neite sine opeta ia mana. Jos iocu toisin opetta/ ia ei pysy meiden Herran Jesusen Christusen teruelisis sanoisa/ ia sijnä Opisa ioca iumalisudhesta ombi/

6:4 hen ombi * piminnyt/ ia ei miten taidha. Waan on * sairas Kysymisis ia Sana'campauxis/ ioista nouse Cateus/ Rijta/ Häueisus Pahatlwlot/

6:5 turhat coetuxet ninen Inhimisten keskene iotca mielesens riuatudh ouat ioilda Totuus ombi poisotettu. Jotca lwleuat ette Jumaligus o'bi yxi Woitto. Erite sinuas nijste pois.

6:6 Mutta se ombi yxi swri * Woitto/ Joca Jumalalinen o'bi/ ia tytypi onnellens.

6:7 Sille eipe me miteken ole Mailmahan toonehet. Senteden ombi iulki/ ettei me mös miteken taidha teste wloswiedhä.
 6:8 Mutta coska meille on Elatos ia waattet nihin me tytykem.
 6:9 Sille iotca Rickaxi tachtouat tulla/ ne langeuat kiusauxeen ia Paulahan/ ia moneen tyhmijn ia wahingolisijn Himohin/ iotca wpottauat Inhimiset huckauxeen ia cadhotuxeen.
 6:10 Sille ette Ahneus on caikein pahuten iuri. Johonga mutomat ouat himoineet/ ia ouat wskosta poisexyneet/ ia ouat saattanuet itzellens palion Murechta.
 6:11 Mutta sine Jumalan Inhiminen carta sencaltaista/ ia noudhata wanhurskautta/ Jumalisutta/ Uskoa/ rackautta/ Kersimiste/ Lakiutta.
 6:12 Campa yxi hyue Campaus Uskossa/ käsite site ija'caikista Elemete/ Johonga sine mös cutzuttu olet/ ia tu'nustanut olet yden hyuen tu'nustoxe' monein Todistain edes.
 6:13 Mine kesken sinua Jumalan casuon edes/ ioca caiki cappalet eleuexi tekepi/ ia Christusen Jesusen edes/ ioca Pontiusen Pilatusen alla tunnusti hyuen Todhistoxen/
 6:14 ette sine pidhet Keszyn saastatoina/ nuchtetoina/ hama' meiden Herran Jesusen Christusen Ilmoituxen asti/
 6:15 Jonga aijalansa meille osottapi se autuas/ ia se ainoa waldias/ se Kuningaidhen Kuningas/ ia se caikein Herrain HERRA/
 6:16 iolla ainoalla ombi coolemattous/ Joca asupi ydhes Kircaudhesa/ iohonga eikengen tulla taidha/ Jota ei yxiken Inhimisiste ole nähnyt/ eike taida nähdä/ Jolle olcohon Cunnia ia ija'caikinen

waldaku'da/ Am'.
 6:17 Keske nijte quin Rickat ouat tesse Mailmas/ Ettei he olisi coriasmieles/ eike mös panisi Toiuonsa sen wissittöme' Rickaudhen päle/ Mutta sen Eleuen Jumalan päle/
 6:18 Joca meille caikinaist ru'sasti andapi nauttiaxe'me/ Ette he hyue tekisit/ ia Rickaxi tulisit hyuiste töiste/ olisit kerckeeet andamahan/ kernasti auulliset olisit/
 6:19 tauaroitzisit itzellens hyue' Perustoxen edespein/ ette he käsitteisit ijancaikisen Elemen.
 6:20 O Timothee/ ketke se quin sinun taghas pandu on. Ja welte hengettömet ia keluottomat Jutudh/ ia Rijdhat iotca wärin kerskatust Constista tuleuat/ ionga mutomat edestoouat/ ia exyuet Uskosta.
 6:21 Armo olcohon sinun cansas. Amen.

Kirioitettu Laodiceasta/ ioca on yxi Päcaupu'gi Phrygias Pacatianassa. Alcupuhe sen Toisen P. Paualin Epistolan päle Timotheusen tyge.
ESSE Epistolas manapi P. Pauali Timotheust/ Ette hen nin edeskeuis/ quin hen on ruuennut Euangeliumi hokemahan/ quin kulle mös tarpelinen oli/ Sille ette monda poislangeisit.
Sihen mös falskit Henget ia Opettajat iocapaicas ylestulit.
Senteden tule Pijspan alati waluo/ ia Euangeliumis tötetehdä.
Mutta erinomaisesta iij. ja iiij. Cap. hen ilmoitta/ sen waaralisen aijan/ quin Mailman lopusa tapachtupi/ sijnä ette yxi falski Hengelinen Eleme pite caiken Mailman wiettelemen wlcoisen Kircaudhen cansa/ Jonga alla caikinainan Pahuus ia Häpie pite peitetyne oleman.

Se Toinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

Tesse Epistolas manapi P. Pauali Timotheust/ ette hen niin edeskeuis/ Wuin hen on ruennut euangeliumi hokemahan/ Quin kyllä mös tarpelinen oli/ Sille ette monda poislangeisit, siihen mös falskit hengel ia opettajat iocapaicas ylestulit sentede tule pijspan alati waluo/ Ja euangeliumis tötetehdä. Mutta erinomaisesta iij. ja iij. cap. hen ilmoitta/ sen waaralisen aijan/ Quin mailman lopusa tapachtupi/ Sijnä, ette yxi falski hengellinen eleme pite caiken mailman wiettelemen wlcoisen kicaudhen cansa/ ionga alla caikinainan pahuus ia häpie pite peitetyne oleman.

Se Toinen P. Paualin Epistola Timotheusen tyge.

I. Lucu.

1:1 PAuali Jesusen Christusen Apostoli/ Jumalan tahdon cautta/ sen Elemen Lupauxen ielkin Christuses Jesuses.
1:2 Minun rackalle Poijallani Timotheuselle. Armo/ Laupius/ Rauha Iselde Jumalalda/ ia JEsuselda Christuselda meiden HERralda.
1:3 Mine kijten Jumalata/ iota mine paluelen hamasta minu' Wanhamistan/ puchtas Omastunnos/ ette mine lackamata pidhen sinun muistosa minun Rucouxisani/ ölle ia peiuelle/
1:4 ia mine halan sinua nähhexeni (quin mine muistan sinun kynelis päle) senpäle ette mine ilolla teuteteisijn/
1:5 koska se wilpitöin Usko/ ioca sinussa ombi/ tule minun mieleheni/ Joca mös ennen asui sinun Ämmäses Loidas/ ia sinun Eitises Eunicas/ sen mine wissiste tiedhen/ ette mös sinussa.
1:6 Jonga syyn tedhe mine sinua manan/ ettes ylesheräytet sen Jumalan Lahian/ ioca sinussa on/ minun Kätteni pällepanemisen cautta/
1:7 Sille ettei Jumala ole andanut meille pelcauxen Henge/ waan wäkewuydhen/ ia rackaudhen/ ia raitiudhen.
1:8 Se' teden ele häpie meiden HErran

Jesusen Christusen todhistusta/ ei mös minua/ ioca olen henen fanginsa/ waan ole osaline' Euangeliumin waiuas/ Jumala' wäen peräste/
1:9 ioca meite on autuaxi tehnyt/ ia on cutzunut ydhen pyhen Cutzumisen cansa/ meiden töiden pereste/ waan henen Aiuotuxens ia armo's pereste/ ioca meille annettu on/ Christuses Jesuses ennen ijancaikisita aicoija.
1:10 Mutta nyt hen on iulki tullut meiden Wapachtaijan Jesusen Christusen Ilmeistuxen cautta/ Joca tosin Colemalda wäen poisotti/ ia Elemen ia coolemattudhen menon Walkiutehen edestoi Euangeliumin cautta/
1:11 Joho'ga mine ole' pandu Sarnaijaxi ia Apostolixi ia Pacanaiden Opettaijaxi.
1:12 Jonga syyn tedhen mine mös neite kersin/ Ja en quitengan häpie. Sille mine tiedhen/ kenen päle mine vskon/ ia olen wissi/ ette hen woipi minulle ketke Uskotuncaluni/ sihen peiuen asti.
1:13 Pidhe itzes ninen teruelisten sanain Esicuan ielkin/ iotcas minulda cwillut olet/ sijte Uskosta ia Rackaudhesta/ Christuses Jesuses.
1:14 Teme hyue Uskottucalu ketke pyhen Hengen cautta/ ioca meisse asupi.
1:15 Sen sine tiedhet/ ette caiki iotca Asia ouat ne lowuidh minusta/ ioinenga seas ombi Phigellus ia Hermogenes.

1:16 HERRA andacoho' Laupiuns
Onesiphorin perehen/ Sille se on wsein
minun wirghottanut/ ia ei häuennyt minun
Cahlettani/
1:17 Waan coska hen oli Romissa/ tutkasi
hen wisumasti minun ielkijn/ ia lewsi
minun.
1:18 HERRA andacon hene' leute
Laupiudhen sinä peiuena HERRAN tykene/
Ja quinga mones cappales hen minun
auwulinen oli Ephesis/ sine parahin
tiedhet.

II. Lucu.

2:1 Nln wahuista nyt sinus/ minun Poican
sen Armon cautta quin on Christuses
Jesuses.
2:2 Ja mite sine olet minusta cullut
monen Todhistaian cautta/ anna ne
vskolisten Inhimisten haltun iotca soueliat
olisit muita mös opettama'.
2:3 Kersi sine sis waiua ninquin Jesusen
Christusen hyue Sotamies.
2:4 Ei yxiken Sotamies secoita itzens
Elatoxen asiioihin/ Senpäle ette hen sille
kelpais ioca henen Sotamiehxi ylesottanut
on.
2:5 Ja ios iocu mös kiluoittele/ ei hen
crunata/ ellei he' toimelisesta kiluoittele.
2:6 Peltomiehen/ ioca pellon prwca/ pite
ensin Hedhelmeste nautizeman.
2:7 Merckitze mite mine sanon. HERRa
andacon sinulle ymmerdhixen caikis
cappaleisa.
2:8 Muista Jesusen Christuse' päle/ ioca
on ylesnosnut nijste Coolluista/ Daudin
siemeneste/ minun Euangeliumin ielkin/
2:9 iossa mine waiua kersin/ Cahleisin
asti/ ninquin iocu Pahointekie/ Waan
Jumalan sana ei ole sidhottu.
2:10 Senteden mine kersin caiki/ ninen

Wlosualittudhen tedhen/ senpäle ette he
mös terueydhen saisit Christusesa
Jesusesa/ ijancaikisen Cunnia' cansa.
2:11 Se on iwri wissiste tosi. Jos me
olema ynne coolleet/ nin me mös ynne
elenme.
2:12 Jos me kersime/ nin me mös ynne
halitzenma. Jos me henen kiellenme/ nin
hen mös meite kielde.
2:13 Ellei me hende vsko/ nin he' iäpi
vskolisexi/ Ei hen taidha itzens kielte.
2:14 Sencaltaista sine mana/ ia todhista
HErran edesse/ Etei he rijtelisi sanoista ei
mihingen tarpesen/ waan ninen
poiskiendymisexi iotca peldecwleuat.
2:15 Pydhe itzes Jumalalle osotta
toimelisexi ia laittamattomaxi Tömiehxi/
ioca oikein iacais Totudhen sanan.
2:16 Mutta hengettömat ia keloottomat
sanat poisheite. Sille se saatta palio
Jumalatoinda meno/
2:17 Ja heide' Puhens ymberinssöpi
ninquin Crapu.
2:18 Joinenga lughusta ombi Hymeneus ia
Philetus/ iotca Totudhesta ouat
poishoriuneet/ ia sanouat Ylesnousemisen
io tapachtunexi/ ia ouat mwtomatten
Uskon poiskiendeneet.
2:19 Mutta se wahwa Jumalan Perustos
quitengin seiso/ ia pitepi temen Insiglin.
HErra tundepi ne iotca henen Omans ouat.
Ja poismengen wärydhesta iocainen quin
Christusen Nimen manitzeuat.
2:20 Mutta ydhes swres Hoonesa/ ei ole
waiuoin Cullaiset ia Hopiaiset Astiat/ waan
mös Puiset ia sauiset Ja mwtomat tosin
Cunniaxi/ Mutta mwtomat häpijexi.
2:21 Jos nyt iocu itzens puhdista
sencaltaisista Inhimisiste/ se tule pyhitetyxi
Astiaxi cunnia warden/ Perehe'isenelle
tarpelisexi/ ia caikijn hyuihin töihin
walmistetuxi.

2:22 Noorudhelliset Himot welte. Mutta noudhata Wanhurscautta/ Uskoa/ Rackautta/ Rauha caikein ninen cansa iotca puchtast sydhemest HERRA auxenshwtauat.

2:23 Mutta hullut ia turhat Kysymiset poishylie/ tietedhen/ ette he waan rijdhan synnytteuet.

2:24 Mutta HErran paluelian ei tule olla rijdhaisen/ waan siuien olla iocaista waskan/ Opetauaisen/ ioca taita nijte Pahojia kersie hiliassudhesa/ ia nuchteleuaisen nijte Washacoisita.

2:25 Jos Jumala annais heille ioskus paranoxen/ site Totutta ymmertemehe'/

2:26 ia ielle'sraidhistuisit Perkelen paulasta/ iolda he fangitudh ouat/ henen tachtonts ielkin.

III Lucu.

3:1 MUtta sen sinun pite tietemen/ Ette wimeisine peiuine waaralised aijat lehenyuet.

3:2 Sille ette tuleuat ouat Inhimiset iotca itzeheitens racastauat/ Ahneet/ Kerskaia/ Coriat/ Pilcaiat/ Wanhembittens tottelemattomat/

3:3 Kijttemettoimet/ Jumalattomat/ Halutomat/ Lijtoittomat/ Laittaiat/ Irtalised/ Armottomat/ Hyuein wihaiat/ Petteiet/ Tuimat/ ylespaisutetud.

3:4 Jotca hecumata enemine racastauat quin Jumalata.

3:5 Joilla ombi yxi iumalisen menon paiste/ mutta sen wioman he poiskieldeuet.

3:6 Ja carta sencaltaisia. Sille nijste ne ouat iotca Hoonesta Hoonesen iooxeuat/ ia wieuet Waimocaiset fangina/ iotca synneille ouat sälytetydh/ ia iotca moninaisten Himoin cansa kieuet/

3:7 Alati oppiuat/ ia eiuet coskan taidha Totudhen tundemiseen tulla.

3:8 Mutta quin Jannes ia Jambres Mosesta waskanseisoit/ Nin nämekin mös Totuutta waskanseisouat/ Ne ouat Inhimiset mieleste turmelludh/ keloottomat Uskohon.

3:9 Mutta ei heiden pidhe sille' menestyme'. Sille ette heiden Hulludhens pite caikille iulki tulema'/ Ninquin mös nine'ki oli.

3:10 Mutta sine olet noudanut minun Opetustani/ minun säätyni/ minun aiuotustani/ minun Uskoni/ minun pitkemielisutani/ minu' rackauttani/

3:11 minun Kersimisteni/ minun wainomisiani/ minun waiuoiani/ Jotca minulle tapachtuit Antijochias/ Iconiosa/ Lystris/ iotca wainomiset mine sielle kersin/ Ja caikista HErra on minun pästenyt.

3:12 Ja caiki Jotca Jumalisesta tachtouat ele Christuses Jesuses/ heiden tule wainomista kersie.

3:13 Mutta ninen pahain Inhimisten ia petteuellisten cansa/ tapachtupi iota edhemi site pahemi/ ette he itze exyuet/ ia saattauat exymehen.

3:14 Mutta Sine/ pysy nijse/ iotas oppenudh olet/ ia sinulle wskottu ombi/

3:15 Senuoxi ettes tiedhet keldes oppenudh olet/ Ja ettes Lapsudhesta olet pyhet Ramatudh tainudh/ iotca sinun taitauat wijsata autuutehen/ sen Uskon cautta Jesusen Christusen päle.

3:16 Sille ette caiki ramatudh Jumalalda wlosannettut ombi tarpelinen Opixi/ nuchtexi/ oijennoxexi/ tauoituxexi/ ioca ombi Wanhurskaudhesa/

3:17 Ette se Jumalan Inhiminen olis teudelinen caikijn hyuihin töihin souelias.

IV. Lucu.

4:1 Nln mine nyt tohista' Jumalan edes
ia HERRAn Jesusen Christusen/ ioca on
domitzepa ne Eleuet ia coolluet hene'
Ilmestuxesans/ ia hene' Waldakunnasans/
4:2 Sarna sana/ pidhe päle/ seke aijalla
ette aijati/ ra'gaitze/ nuchtele/ mana/
caiken siueydhe' ia opetuxen cansa.
4:3 Sille ette aica tulepi coska eiuet he
woi site terueliste oppia kersie/ Waan
heiden pite omansa Himonsa ielkin
itzeheillens Opetaijat cocoman/
4:4 ette heille Coruat syhyuet/ ia
poiskiendeuet tosin Coruansa Totudhesta/
ia heidens Turhijn iuttuin kiendeuet.
4:5 Mutta walua sine caikisa asijoisa/
Keste waiuoisa/ tee yden Euangeliumin
Sarnaijan Töö/ toimita teudhelisesta sinun
Wircas.
4:6 Sille ette itze mine io wffrataan/ ia
minu' ercandumiseni aica lehestupi.
4:7 Mine ole' hyue' Campauxe' campanut/
Jooxun mine päätin/ vskon pidhin.
4:8 Edespein o'bi minulle tehdhellepandu
se Wanhurskaudhen Crunu/ ionga minulle
HERRA/ se wanhurskas Domari sinä
peiuene andapi. Mutta ei ainostans
minulle/ waan mös caikille/ iotca henen
Ilmestuxens racastauat.
4:9 Ahckeroitze sinus/ ettes pian tulet
minun tykeni.
4:10 Sille ette Demas minun yle'annoi/ ia
halasi täte Mailma/ ia lexi Tessalonicahan.
Crescens Galatiahan. Titus Dalmatiahan.
4:11 Lucas o'bi yxinens minun cansani.
Ota Marcus tyges/ ia too hende sinun
cansas/
4:12 Sille hen on minulle sangen
tarpelinen palueluxehen.

4:13 Tichicum mine lehetin Ephesijn. Sen
Caapun ionga mine ietin Troadas Carpusen
tyge/ too tullesas/ ia ne Kiriati/ mutta
liateckin ne Permet.

4:14 Alexander se Waske' Seppe ombi
minulle palio paha osottanut/ Maxacon
henelle HERRA henen töense ielkin.

4:15 Josta sine mös itzes cauata. Sille hen
on hartasti meiden Sarnoijanme
wastanseisonut.

4:16 Minun ensimeisise Wastauxisani
eikengen minun tykeneni seisonut/ waan
caiki minun ylenannoit/ Elken se olgho
heille tygeluettu.

4:17 Mutta HERRA minun tykeneni seisoi/ ia
wahwisti minua. Senpäle ette minun
cauttani Sarnan piti kijnittemen/ ia caiki
Pacanat piti cwlema'. Ja mine pelastettijn
Jalopeuran suusta.

4:18 Mutta HERRA pelastapi minun
caikesta Pahasta tööste/ ia auttapi minun
henen taiualisen Waldakundahans/ ionga
olchohon Cunnia ijancaikisesta
ijancaikisehe'/ AMEN.

4:19 Teruetä Priscam ia Aquilam/ Ja
Onesiphorin Perechte.

4:20 Erastus ieij Chorintijn. Mutta
Trophimum mine iätin Miletos sairasna.

4:21 Ahckeroitze/ ettes ennen taluia tulisit.
Teruettepi sinua Eubulus ia Pudens/ ia
Linus ia Claudia/ ia caiki Weliet.

4:22 HERRA Jesus Christus olchohon sinun
Hengens cansa. Armo olchohon teiden
cansan/ AMEN.

*Kirioitettu Romista se Toinen Epistola
Timotheusen tyge/ coska Pauali toisella
hauualla sen Keisarin Neron eten
edestootin ia seisotettin.*

Se P. Paualin Epistola Titusen tyge.

Alcupuhe P. Paualin Epistolan päle Titusen tyge.

TEme on yxi Lyhykeinen Epistola/ Mutta quitengin yxi sangen Christilinen Oppi/ iossa caikinaiset ouat nin sepesti päättydh/ iota iocu Christittu taruitze tietē/ ia ielkin ele. Ensin hen opetta/ mingemotoisen Miehen Pispan eli Piteijehe' papin olla tule/ nimitten/ ioca hurskas/ toimelinen ia Oppenut on Euangelium sarnaman. Ja ioca nijte wärije Töidhen ja Inhimisten Sätyin Opettaja poispanisi. Jotca aina Usko wastan sotiat/ ia Omattunnot sijte Christiliseste Wapaudhesta poissirteuet/ Inhimisten Töidhen Fangiuxeen/ ninquin ne pidheis Jumalan edes wanhurskaxi tekemen/ Jotca quitengin ei mihingen kelpa. Toisesa hen opetta caikinaiset Sädhyt/ Wanhat/ Noret/ Waimot/ Miehet/ Herrat ia Palueliat/ quinga cungin pite henens keuttemen/ ninquin ne iotca Christus Coolemallans ansanut on Perimisexi ia Omahisexi. Colmanesa hen opetta nijte mailmalisia Esialloija cunnioitta ia cwlla. Ja taas hen edeswetä sen Armon/ ionga Christus meille on a'sanut. Ettei yhdenken pidhe lwleman sijnä kyllē oleuan/ ette Esialda cwllan ia cunnioitetaan/ senwoxi ette caiki meiden Wanhurskauten ei ole miteken Jumalan edes. Nin hen mös neuuo cartaman nijet niskurita/ iotca Eriseura matkkan saattauat

I. Lucu.

1:1 PAuali Jumalan Paluelia/ mutta Jesusen Christusen Apostoli/ sarnamahan Jumalan Wloswalituille Uscoa/ ia Totudhe' tundemista/

1:2 ioca saattapi Jumalisutehen/ sijnä ijancaikisen Elemen toiuoues. Jonga Jumala/ ioca ei taidha walhedhella/ lupasi enne' ijancaikista aica.

1:3 Mutta aijallans hen on ilmoittanudh henen Sanans sarnan cautta/ ioca minulle vskottu ombi/ Jumalan meiden wapachtaian keskyn ielkin.

1:4 Tituselle minun toimeliselle Poijallen/ meiden molembaidhen Uskon ielkin. Armo/ Laupius/ Rauha Iselde Jumalalda/ ia HERralda Jesuselda Christuselda/ meiden wapachtaialda.

1:5 Sen syyn teden mine iätin sinun Cretahan/ ette sinu' pite päänens toimittaman mite wiele puutui/ ia asetta cuhungin Caupungin Papit/ ninquin mine sinulle keskenyt olen.

1:6 Jos iocu ombi nuchtetoin/ ydhen Emennen Mies. Jolla vskoliset Lapset ouat. Ei paneteltudh/ ette he ioomarit ia cangiat ouat.

1:7 Sille ette Pispan tule nuchtettoman olla/ quin Jumalan Hoonenhaltian. Ei Tylyn/ ei kirrin/ ei winanioomarin/ ei tappelian/ ei kerckehen ilkien woiton ielkin/

1:8 Waan wieroinholhoijan/ hyuein racastaijan/ Tausalisen/ hurska'/ pyhe'/ puchta'/

1:9 Ja kijnipiteuen sijte sanasta quin wissi ombi/ ia opetta taita/ Senpäle ette he' mös wäkeue olis manaman Teruelisen Opin cautta/ ia yltzewoittaman nijte Wastanseisoita.

1:10 Sille ette monda on Julma ia turhan Puhuiata ia Mielen wändeite/ enimesti ne iotca Ymberileickauxesta ouat/

1:11 quinenga suun pite tukittaman/ Jotca coco Hooneet yleskiendeuet ia opettauat nijte quin ei kelpa/ häpielisen Woiton tedhen.

1:12 Sanoi yxi heiste/ heiden oma prophetans/ Ne Cretalaiset ouat aina walechteliat/ pahat Pedhot ia laiska watzat.

1:13 Teme todhistus on tosi/ Sen syyn tedhen nuchtele heite hartasti/ Senpäle ette he teruet olisit Uskosa/

1:14 ia ei tottelisi Judasten Turhi iuttuaia ia Inhimisten keskyiä/ iotca Totudhesta itzens poiskiendeuet.

1:15 Caicki tosin ouat puchtat nijlle Puchtaille/ Mutta nijlle Saastaisille ia Wskottomille ei ole miten puhdas/ Waan saastainen on seke heiden Mielens ette Omatundons.

1:16 He sanouat tundeuans Jumalan/ Mutta töillens he sen kieldeuet/ ette he ouat cauhistos Jumalan edhese/ ia ouat couacoruaiset/ ia ouat caikijn hywin Töihin keluottomat.

II. Lucu.

2:1 MUtta puhu Sine ninquin sopipi sen teruelisen Opin ielkin.

2:2 Ne wa'hat/ ette he raitijd olisit/ cunnialiset/ taualiset/ teruet Uskosa/ Rackaudesa/ Kersimisesä.

2:3 Ne wanhat Waimot samalmoto Ette he itzens kieuteisit/ quin Pyhein sopipi/ ei Laittajat olisi/ ei Winanoomarit/ ette he hyuije Opetaisit.

2:4 Joilda ne Nooret Waimot tauoija oppisit/ ette he heiden Miehienssä racastaisit/ Lapsensa racasna pideisit siuijet olisit/ puchtat/

2:5 Talooliset/ hyuet/ heiden Mieste's alamaiset. Senpäle ettei Jumalan Sanan pidhe pilcatun oleman.

2:6 Samalmoto mana mös ne nooret Miehet/ ette he taualiset olisit.

2:7 Caikellamodholla aseta itzes Esicuuaxi

hyuihin Töihin/ wilpittömen Opetuxen cansa/ Cunnialisudhen cansa/ teruelisen ia nuchtettoman sanan cansa.

2:8 Senpäle ette se Wastanseisoia madhais häuete ia ei miten olla/ quin hen machta meiste paha sanoa.

2:9 Nite Paluelioita mana/ Ette he heiden HErrains alamaiset olisit/ caikisa heille keltuoliset. Ei narisiat/ ei poisweteueiset/

2:10 Waan caiken hyuen Uskon osottadhen/ Senpäle ette he sen Jumalan meiden wapachtaian Opin caikisa caunistaisit.

2:11 Sille ette ilmestynyt ombi se teruelinen Jumalan Armo caikille Inhimisille/

2:12 ia opetapi meite/ Ette meiden pite poiskieldemen caiken Jumalattoman menon/ ia ne mailmaiset Himot/ Ja raitihista ia hurskasti ia Jumalalisesta elemen tesse mailmasa.

2:13 Ja odhotta site autuasta Toiuo/ ia sen swren Jumalan ia meiden Lunastaian Jesusen Christusen cunnialista Ilmeistusta/

2:14 Joca Itzense meiden edesten wlosannoi/ Senpäle ette hen meite lunastais caikesta wärydhesta/ ia puhdhistais itzellens erinomaisexi Canssaxi/ achkeraxi hyuihin töihin.

2:15 Neites puhu ia mana/ ia nuchtele caiken todhen cansa. Ele salli sinuas keldeken ylencatzotta.

III. Lucu.

3:1 MAna heite/ ette he Pämieste's ia Esiuallans alamaiset ia cwliaiset olisit. Ette he caiki hyuihin töihin walmit olisit.

3:2 Ettei he kesteke' pahasti puhuisi/ eike rijdaiset/ Wan sulaiset caiken siueydhe' osottadhen/ caikein Inhimiste' cochtan.

3:3 Sille me olima mös muinen

tietemettömet/ couacoruaiset/ exyueiset/
paluellen Himoia ia moninaiasi hecumita/ ia
waelsima pahudhesa ia cateudhesa/
wainoliset/ ia wihasim meite keskenem.

3:4 Mutta sijttequin Jumalan meiden
Wapachtaian Hywuys ia Rackaus Inhimisten
tyge ilmestuy/

3:5 Ei sen Wanhurskaude' töiden cautta/
iotca me tehnet olema/ Waan Henen
Laupiudhens cautta teki he' meite autuaxi/
Sen wdhensyndymisen Leulyñ/ ia sen
pyhen Hengen Wdhistoxen cautta/

3:6 ionga hen wloswodhattanut on runsasti
meiden pälen JEsusen Christusen meide'
Wapautaia' cautta/

3:7 Se'päle ette meide' pite Wa'hurskaxi
tuleman henen Armo'sa cautta/ ia
Perilisexi tulla siihen ijancaikisen Elemehe'/
Toiuon ielkin/ Teme ombi iwri yxi wissi
puhe.

3:8 Neite mine tahdhon/ ettes * wahwasti
opetadh/ Senpäle ette ne/ iotca Jumalan
päle Uskonut ouat/ achkeroitzisit cuki
Wirgasans hyuisse töisse edesseiso/ Sille
ette näme ouat hyuet ia tarpeliset
Inhimisille/

3:9 Mutta hullut Tutkmiset/ ia Poluilughut/
ia rijdat ia campauxet Laista/ welte. Sille
ne ouat tarpehetomat ia turhat.

3:10 Eriseuraista Inhimiste pakene/ coska

hen widhoin ia toisenkerdhan manattu
ombi.

3:11 Tieten ette sencaltainen ombi
poiskietty/ ia synditekepi/ ninquin se ioca
itzense poisdominudh on.

3:12 Coska mine sinu' tyges leheten
Arteman elike Tijchicum/ nin rienä sinuas
minu' tykeni Nicopolihin. Sille ette sielle
mine ole' aighonudh taluia wiettä.

3:13 Zenam sen Lainoppenuen/ ia Apollon
hangitze wisusti matkahan/ ettei heille
miteken pwtuis

3:14 Mutta anna mös nijnen iotca meiden
ouat/ oppia hyuisse Töisse wirghasans
edeseisoman/ cussa tarueh käske. Senpäle
ettei he olisi hedhelmättömet.

3:15 Teruetteuet sinua caiki iotca minu'
cansani ouat. Terueta nijte iotca meite
racastauat wskosa. Armo olcohon teiden
caikein cansanne/ AMEN.

** Wahwasti) Ette Inhimiset merkitzisit sen
wissin wahwan ia todhen oleuan mites
opetadh/ ia ei pidheisi site tarpettoman/
turhan/ eli Epelyxen edeste/ Ninquin se
olis turha iuttu eli irtahat iarituxet.
Quin Christus mös wäkeuesti opetapi/ ia
ei ninquin ne Phariseuset Matth. 7.
Kirioitettu Macedonian Nicopolista.*

Se P. Paualin Epistola Philemonin tyge.

Alcupuhe sen P. Paualin Epistolän päle Philemonin tyge.

TEme Epistola osottapi sangen ialon ia carskin Esicuuän Christilisesta Rackaudhesta.

*Sille ette tesse me näeme/ quinga P. Pauali temen keuhen Onesimusen watanottapi/ Ja
hende souitta henen Herrans ia lsendens cansa/ sange' rackasti/ caikilla mille hen woipi.
Ja ei hen toisin itzens aseta/ quin hen itze olis se sama Onesimus ollut/ ioca sillens
nein rickonut oli. Quitengin eipe hen site wäelle eli Waatien tee/ quin henelle olis kyllä
oikius ollut/ Waan hen poislaske sen henen Oikiudens ia Poole's/ iolla hen poolittain
waati Philemonem siihen Ette hängi mös pidheis henen Oikiustans loopuman.*

Jwri quin Christus ombi meille tehnyt lsen Jumalan ia meiden waihellen/ Nin mös P.

Pauali teke Philemonin cansa Onesimusen polesta. Sille ette Christus ombi mös ylenandanut Oikiudens/ ia rackauden ia neurydhen cansa Isense ylitzewoitti/ ette henen tuli poispanna henen Wihans ia Oikiudhens/ ia otta meite Armohins Christusen tedhen/ ioca nin kempiste meiden polestan edesastu ia seiso/ ia meiden syynnä edeste nin hartasti wastapi. Sille ette caiki me olema Christusen Onesimuset/ ios me mwtoin sen vskoma.

Se P. Paualin Epistola Philemonin tyge.

I. Lucu.

1:1 PAuali se Christusen Jesusen sidhottu/ ia se Weli Timotheus.

1:2 Sille rackahalle Philemonille ia meiden Auttajalle/ ia Alphialle sille rackahalle/ ia Archippuselle meiden Sotawelielle/ ia sille Seuraku'nalle/ ioca sinu' Honesas on.

1:3 Armo olchohon teiden cansan ia Rauha/ Jumalalda meiden Iselde/ ia Herralda Jesuselda Christuselda.

1:4 Mine kijten Jumalatani/ ia muistan aina sinun päles minun Rucuxisani/

1:5 Ette mine cwlen sijte Rackaudhesta ia Uscosta/ quin sinulla on HERRAN Jesusen Christusen päle/ ia caikein Pyhein tyge/

1:6 Ette sinun Uskos ioca meille on ychteinen/ tulis sinussa woimalisexi caiken Hywuydhen tundemisen cautta/ ioca teille ombi Christuses Jesuses.

1:7 Sille ette swri ilo ia Lohdutus on meille sinun rackaudhestas/ Ette ninen Pyhein Sydhemet ouat wirwotetudh sinun cauttas/ racas welien.

1:8 Senteden waicka minulla ombi swri vskallus Christusesa sinua keskemehen mite sinun tule tehdxes/

1:9 Nin mine quitengin tahdhon rackaudhen polesta waan manata/ mine ioca sencaltainen olen/ nimitten/ se wanha Pauali/ Mutta nyt wiele semmengin yxi Jesusen Christusen Fangi.

1:10 Nin mine sis manan sinua minun

Poicani Onesimusen polesta/ ionga mine synnytin Siteiseni/

1:11 Joca sinulle muinen keltuoin oli/ Mutta nyt minulle ia sinulle kyllä tarpelinen on/

1:12 ionga mine iellenslehettenyt olen. Mutta wstanrupe hende/ se on minun oma Sydhemen.

1:13 Sille mine tachtain hende tykeneni pite/ ette hen minua sinun polestas paluelis/ neisse Euangeliumin Siteise.

1:14 Mutta ilman sinu' sosiotas/ en tachtanut mite tehdxä/ Senpäle ette sinun hyues ei pitenut oleman ninquin waadhittu/ waan wapamielisen.

1:15 Sille senteden hen lehes hetkexi poislexi sinulda ettes hene' ijancaikissa iellenssaisit.

1:16 Ei nyt sillen quin iongun Paluelian/ waan enemnin quin Paluelian/ Ja/ ninquin ydhen rackan wel Erinomaisesta minulle/ mutta quinga palio enemnin sinulle/ seke Lihan cautta ette Herrasa ?

1:17 Jos sine sis nyt minua pidhet Wertawelienes/ nin wstanrupe hende quin minuakin.

1:18 Mutta ios hen iotakin sinua wahingoittanut on/ eli welca on/ se lue minun päleni.

1:19 Mine Pauali olen temen kirioitanut minun Kädhelleni/ mine sen tahdhon maxa/ Ettei mine sanoisi/ ettes itzesinus minulle welcapä olet.

1:20 Ah armas Welien/ szoo minu' ihastuua sinusta Herrasa. Wirwota minun

Sydhemen Herrasa.

1:21 Mine kirioitin sinulle vskalten sinun cwliaisudhes päle/ Tieten sinun enemien tekeuen/ quin mine sanon. Ynne mös walmista minulle Maia.

1:22 Sille mine toiuo'/ ette mine teiden rucoxen auulla teille lahijoitetan.

1:23 Teruetteuet sinua Epaphras minun

Cansafangin Christuses Jesuses/

1:24 Marcus/ Aristarchus/ Demas/ Lucas minun Auttajani.

1:25 Meiden HERran Jesusen Christusen Armo olchohon teiden hengen cansa. AMEN.

Kirioitettu Romista Onesimum sen Paluelian möte.

Se Epistola Ebreerin tyge.

Alcupuhe sen Epistolan päle Ebreerin tyge.

Tehenasti ombi meille ne oikeat ia wissit päkiriät wdhes Testame'tis olluet.

Mutta neme nelie ielkimeiste ouat muijnen toises lwlosa pidhetyt. Ja ensin teme Epistola Ebreerin tyghe/ ettei hen ole pyhen Paualin/ eli iongun mwun Apostolin/ Se osotta sen ca'sa ette toisesa Ca. näin seiso. Teme oppi o'bi nijlde iotca itze sencaltaista Herralda cwluet ouat/ meiden pälene tullut ia iänyt. Josta ombi selkie ette he' sijnä puhupi Apostoleista/ ninquin yxi Opetuslapsi ionga päle semmotoinen Opetus Apostoleilda tullut on/ maxa ette cauuan ielkin/ Sille ette Pyhe Pauali Gal. 1. todistapi woimalisesta/ ettei henen Euangeliumins ole ycdheltäke' Inhimiselde/ eike mös Inhimiste' cautta/ mutta itze Jumalalda. Ja wiele sen ylitze o'bi telle Epistolalla yxi coua solmi/ ionga iocu töölle peste/ se on/ ette tesse vj. ia x. Cap. ratki poiskielde Synnin paranoxen/ Casten ielkin/ ia sanopi xij. Esau on paranosta etzinyt/ ia ei quite'gan leunyt. Joca on wastan caiki Eua'gelia/ ia P. Paualin Epistolita/ Ninquin se iulgisesta näky. Ehcke taidhas sijhin päle ycdhen Glosun eli toimitoxe'/ tehde nin ne sanat quitengin selkiesti cwluuat/ ette semmotoine' Glosu tuskalla teudhen tekepi Se nin nähdhen/ quin teme Epistola/ olis ninquin monesta cappalesta coottu/ Ja ycdhelisesta toimitta.

Wai quinga caikista neiste on/ nin hen sijttekin on yxi iwri sangen Jalo Epistola/ ioca Christusen Pappiudhesta sepesti ia syuesti Ramatuista puhupi/ ia nin hen mös caunijsti/ ia runsasti/ sen Wanhan Testamentin wlostoimitta. Nin ette iulgi ombi/ ette se on ollut sangen oppenuen ia Jalon Miehe'/ ioca ombi Apostoleiten Opetuslapsi ollut/ palio heiste oppenun/ ia Uskosa kylle harioitettun/ ia Ramattusa wisusti totutetun. Ja waicka ei hen Uskon perustosta laske (ninquin hen itze sanopi vj. Cap) ioca quitengin se oikia Apostoleiten wirca olis. Nin hen quitengin rakentapi caunijsti siehen päle Culta/ Hopeata calita kiuiä/ ninquin p. Pauali/ j. Corint. iij. sanopi.

Sentedhe' elkem totalco/ ios hen ioskuis Puita/ Corsia eli Heinie/ siehen secoitta/ waan hen sencaltaisen caunin Opin caikella cunnialla wastanottacan. Paitzi sen/ ettei me tege site iocapaicas/ ia caikiten iwri Apostolisexi Epistolaxi Mutta cuca sen kirioitanut on/ se on tietemetoin/ ia taita wiele hetkens tietemetoin olla. Wehä mös sijte lucua on. Tytykem me Oppihin/ ionga he' näin wahuasti Ramatuista perustanut o'bi. Ja osottapi mös/ oikian caunihin Rupeuxen ia moodhon Ramatuita lukeman ia toimittaman

Se Epistola Ebreerin tyge.

I. Lucu

1:1 JUMALA Wsein ia monellamooto
Mujnen puhui Isille Prophetain cautta/
Ombi hen nyt neine wimeisinä Peiutine
Meille puhunut Poiansa cautta.
1:2 Jo'ga hen on pannut Perilisexi caikein
ylitze/ Jonga cautta he' mös Mailmat
tehnyt ombi.
1:3 Joca/ senpolesta ette hen on henen
Cunniaudens Kircaus/ ia henen olema'sa
Jwricuua/ ia candapi caiki cappalet Henen
Sanans Woimalla/ ia ombi Itzens cautta
meiden syndeine puhdistuxe' tehnyt/ Ja
jstupi Maiestetin oikealla polelle
Corkiuxisa/
1:4 Nin palio paramaxi tullut Engeleite/ ta
ylemeisemen Nimen hen on heidhen
echtens perinyt.
1:5 Sille kenelle Engeleiste hen on coskan
sanonut/ Sine olet Minun Poican/
Tenepene Mine sinun synnytin? Ja taas/
Minun pite oleman henen Isense/ ia henen
pite oleman Minun Poicani.
1:6 Ja taas/ coska hen siseltoopi sen
Esicoisens Mailmahan/ sanopi hen/ Ja
hende pite caiki Jumalan Engelit
cumartaman.
1:7 Mutta Engeleiste hen tosin sanopi/
hen tekepi Engelinse Hengixi/ ia henen
Palueliansa Tulenleimauxi.
1:8 Mutta Poiallens/ JUMALA/ sinu'
Istuimes pysypi ijancaikisesta
ijancaikisehen/ Sinun Waldacunnas
Waltica/ ombi Oikiudhen Waltica.
1:9 Sine racastit Wanhurskautta/ ia wihasi
wärytte/ sentedhen ombi sinun/ O
Jumala/ sinun Jumalas woidhellut Sinun
ilo Öliolla/ ylitze sinun Osaelieis.
1:10 Ja sine HERRA olet alghusta Maan

perustanut/ ia Taiuat ouat sinun käsialas.
1:11 Ne samat catouat/ mutta sine pysyt.
1:12 Ja he caiki wanhaneuat ninquin
Waate/ ia ninquin pughun sine heite
mwttetet/ ia he mwttuuat. Mutta sine itze
ycdhelles olet/ ia eiuet sinun woodes
puutu.

1:13 Mutta kelle Engeleiste hen on coskan
sanonut/ Istuta sinus oikealle kädelleni/
sihenasti quin mine panen wiholises sinun
ialcais astinlaudhaxi?

1:14 Eikö he caiki ole palueliaiset He'get/
wloslehetetyt palueluxeen/ nijte warten
iotca sen Autuudhen perimen pite?

II. Lucu.

2:1 SEnteden pite meiden site wisumasti
warinottoman nijste iotca meille sanotut
ouat/ ettei me ioskus poiswodhaisi/

2:2 Sille ios se Sana oli wahua quin
Engelitten cautta puhuttin/ ia iocainen
ylitzekeumys/ ia tottelematus ombi henen
oikean Palcans saanut/

2:3 Quingasta me weltesim/ ios me
sencaltaisen Autuudhen ylen catzoma?
Joca sitte quin se ensin on sarnatu itze
Herralda/ meihin se wahuistui/ ninen
cautta iotca sen cwluet olit.

2:4 Ja Jumala ombi sihen andanut
Todhistoxens seke Merckein cansa ette
tunnustectein/ ia moninaisilla Auwoilla/ ia
pyhen Hengen wlosiakamisen cansa/
henen tadhons ielkin.

2:5 Sille eipe hen ole Engeleiten
alaa'danut site tuleuaista Mailma iosta me
puhuma.

2:6 Mutta yxi sen todistapi toises Paicas/
ia sanopi/ Mike on Inhiminen/ ette sine
aiaatlet henen pälense?

2:7 Ja Inhimisen Poica/ ettes he'de
etziskelet? Sine olet hene' wehen hetken

Engeleilde andanut * ylena'neta. Cunnialla ia ylistöxella olet sine hene' crunanut/ ia olet henen asettanut sinun Kättes töidhen päle/

2:8 Caiki sine olet heitenyt henen Jalcains ala. Sille sijne ette he' caiki on heitenyt henen alans/ eipe hen mite iettenyt/ iota hen ei henen alans heitenyt. Mutta eipe me wiele nyt näe/ caikia henen alans heitetyxi.

2:9 Mutta SEN ioca wehen hetken oli Engeleilde ylenannetu/ me näemme ette se JESUS ombi colemans kersimisen cautta crunattu cunnialla ia ylistoxella/ senpäle ette henen piti Jumalan Armon cautta caikein edeste Colemata maistaman.

2:10 Sille se soueisi henen/ ionga tedhen caiki ouat/ Ja ionga cautta caiki cappalet ouat/ ioca palion Lapsia Cunnialisutehe' saatti/ ette hen heiden Autuudens päructinan kersimisen cautta/ teudhelisexi tekisi.

2:11 Senpolesta ette ne caiki ycdheste ouat/ seke se/ ioca pyhittepi/ ette ne iotca pyhitetään/ Jonga syyn tede' eipe hen mös hepiä heite Welixens cutzua/ sanodhen/

2:12 Mine tahdhon iulghista sinun Nimes minun welijlleni/ ia keskelle Seuracunda weisulla sinua yliste.

2:13 Ja taas/ Mine panen wskalloxeni henen tygens/ Ja taas/ Catzo/ Mine ia ne Lapset iotca Jumala minun andanut on.

2:14 Ette nyt nijllä Lapsilla ombi Liha ia Weri/ ombi hen mös nijste samalmooto osalisexi tullut. Senpäle ette henen piti Coleman cautta woiman poisottaman/ sildä iolla Cooleman walda oli/ se on/ Perkelen/

2:15 Ja pästemen ne iotca Cooleman pelghon cautta piti caiken ijensä Oriana oleman/

2:16 Sille ettei hen coskan Engeleite tosin * pälens ota/ waan sen Abrahamin Siemenen hen pälens ottapi/

2:17 iosta henen piti caiketi henen Welians caltainen oleman. Senpäle ette hen olis armolinen/ ia wskolinen ylimeinen Pappi Jumalan edhes/ souittaman Canssan synnit.

2:18 Sille sijne ette hen kersinyt ombi/ ia on kiusattu/ woi hen mös autta nijte iotca kiusatan.

** Ylenanneta) Ebreaxi nemet sanat ouat näin/ sine olet henen ylenandanut wehen hetken Jumalalda/ se on/ sine olet poisiettenyt henen nine colmena peiuene coska hen kersi/ ninquin ei ychten Jumalata olis henen tykenens ollut. Mutta cusa ei Jumala ole ei mös sijne Engelite ole/ eli iocu Apu Jumalalda/ ninquin ennen coska hen swret jhmeet teki.*

** Pälens ota) Se on/ ei hen coskan Engelein Loondo pälens ottanut/ waan Miehen Miehudhen/ coska hen Inhimisexi tuli*

III. Lucu.

3:1 Sentedhe' te pyhet Weliet/ iotca sijne Taiualises Cutzumises Osaliset oletta/ ottaca waari sijte Apostolista ia ylimeiseste Pispasta/ io'ga me tu'nustame Christusesta Jesusesta/

3:2 ioca wskolinen o'bi/ sillen ioca henen tehnyt oli (ninquin mös Moses) henen coco Honeesans.

3:3 Mutta teme ombi site swremman Cunnian werdi/ quin Moses/ senpolesta/ ette swrembi cunnia henelle o'bi Hoonesta/ ioca sen rakensi/ quin itze Hoonella.

3:4 Sille ette iocainen Hone ombi ioltakin rakettu/ Mutta ioca caiki rakensi/ se on Jumala.

3:5 Ja Moses tosin oli Uskolinen caikesa Henen Hoonesansa/ ninquin yxi Paluelia/ ninein cappalein todhistoxexi/ iotca ieliestsanottauaiset olit/

3:6 Mutta Christus ninquin poica hallitzi henen Honensa/ ionga Hone me olema/ ios me mwtoin sen Uskalluxen/ ia Toiuon kerskamisen loppun asti wahuana pidhesinme.

3:7 Sentedhen/ ninquin pyhe Hengi sanopi/

3:8 Tenepene/ ios te saatta cwlla hene' Änensa/ nin elket couatco teidhen sydhemiten.

3:9 Ninquin tapachtui sijne Haickeudhesa/ sille kiusauxen peiuelle Coruesa coska Minua kiusasit teidhen lsenne/

3:10 He coettelit/ ia neid minun Tööni neliekymmende aiastaica. Sentede' mine kyrkestyyn temen Sucucunnan päle/ ia sanoin/ Aina He exyuet sydemellens/ Mutta eiuet he tundenuet minun Teiteni/

3:11 nin ette mine mös wannoin minun wihasani ettei heiden pide minun Leponi siseltuleman.

3:12 Catzocat rackat weliet/ ettei ioskus teisä olisi iollaki yxi paha vskotoin syden/ ette se lowuisi eleueste Jumalasta/

3:13 wan manatca teite keskenen iocapeiue/ nincauua' quin se cutzutan Tenepene/ ettei iocu teiste paaduisi synnin petoxen cautta.

3:14 Sille me olema Christusesta Osalisexi tulluet/ ios me mwtoin sen alghetun Uskon haman loppun asti wahuana pidheisimme/

3:15 ionni se sanotan/ Tenepene/ ios te saatta cwlla hene' änense/ nin elket couatco teiden sydhemite'. Ninquin

tapactui sijne Haikeudhesa.

3:16 Sille mwtoimat coska he cwlit/ nin he haikeutit henen/ mutta ei caiki iotca Egiptiste Mosesen cautta wloslexit.

3:17 Mutta ioille sijs hen oli kyrkestynyt neliekymmende aiastaica? Eikö nijlle iotca synnie teit/ Joinenga Rumit Coruesa mahanlangesit?

3:18 Cuille hen sijs wannoi/ ettei heidhen pitenyt henen Leponsa siseltuleman/ waan nijlle vskomattomille?

3:19 Ja me näemme/ ettei he woinuet heidhen Epeuskonsa tedhen siseltulla.

IV. Lucu.

4:1 Nln pelietkem sijs ettei me sen Lupauxen/ siseltulemasta henen Lepoonsa/ vnodhaisi/ ia eikengen meiste tacaperin ieisi/

4:2 Sille ette se ombi mös meille ilmoitettu/ ninquin heilleki.

4:3 Mutta ei heidhen Sanan cwlo miten auttanut coska eiuet ne vskonuet iotca sen cwlit. Sille me iotca vskoima siseltulema Lepohon/ ninquin hen sanoit/ ette mine wannoin minun wihasani ei heiden pidhe minun Lepohoni siseltuleman.

4:4 Ja tosin/ coska ne Tööt Mailman alghusta teutetyt olit/ sanoit hen ydhese Paicasa sijte seitzemeneste peiueste/ nein/ ia Jumala lepeisi seitzemenden peiuene caikista henen Töistens.

4:5 Ja taas nyt tesse/ Ei heiden pidhe minun Leponi siseltulema'.

4:6 Senielkin sijs ette se wiele nyt edhespeiten on/ ette mutamat pite siihen siseltuleman. Ja ne iolle se ensin ilmoitettu oli/ eiuet siihen tulluet Epeuskonsa tedhen/

4:7 Märepi hen taas ydhen peiuen/ nein pitken aighan pereste/ ia sanopi Daidin

cautta/ Tenepene/ ninquin sanottu on/
Tenepene/ ios te cwletta hene' ämensä/
nin elket couatco teidhen sydhemiten.
4:8 Sille ios Josua olis heite Lepohon
saattanut/ eisuingan hen olis sijte toisesta
peiueste puhunut.
4:9 Sentedhen ombi Jumalan Canssalle yxi
Lepo wiele saataua.
4:10 Sille ioca henen Lepohonsa io tullut
on/ hen lepepi mös henen Töistens/
ninquin Jumalaki henen.
4:11 Nin ahkeroitcam sijs sihen Lepohon
siseltulla/ senpäle ettei iocu langeisi sihen
saman Epewskon esicuuahan.
4:12 Sille ette Jumalan Sana o'bi Eleue ia
Woimalinen/ ia teräuemi quin iocu
caxiteräinen Miecka/ ia lepitze tungepi/
sinhenasti ette se Sielun ia Henge'
eroitapi/ ia ydhymet ia Luud/ ia on yxi
Domari ylitze aiatoste' ia sydhemien
aighotuste'/
4:13 ia ei ole ycte' Loondocappalda hene'
edesens näkymete/ Mutta caiki ouat
paliahat/ ia iulki henen Silmeins edes.
Heneste me puhuma.
4:14 Ette meille nyt yxi swri ylimeinen
Pappi ombi/ JESUS se Jumalan Poica/
ioca Taiuaisijn mennyt on. Nin pitekem se
Tunnustos/
4:15 Sille ei meille ole ylimeinen Pappi/
ioca ei taidha henens armacta meiden
Heickoudhen päle/ waan ioca kiusattu
ombi caikitein/ ninquin mekin/ quitengin
ilman synnite.
4:16 Edheskieukem senteden wskalluxen
cansa sen Armoinstolin tyge/ senpäle ette
me Laupiudhen saisimma/ ia Armon
leudhesime/ sihen aican coska me Apua
taruitzemme.

V. Lucu

5:1 Sille ette iocainen Ylimeinen Pappi/
ioca Inhimisiste ylesotetan/ se pannan
Inhimisten eten nijse asioisa/ iotca
Jumalan coctan pätyuet/ senpäle ette hen
wffrais Lahioia/ ia Uffreia syndein edheste.
5:2 Joca taidhais henens armacta ninen
ylitze/ iotca epätiedhoiset ia exyueiset
ouat/ senwoxi ette hen mös itze
ymberikäritty ombi Heickoudhella.
5:3 Senteden tule henen quin Canssan
edheste/ nin mös itze edhestens wffrata/
syndein edheste.
5:4 Ja eikengen omista itzellens Cunniata/
waan ioca mös cutzutan Jumalalda/
ninquin Aaron.
5:5 Nin mös Christ9 ei ole itze hene's
cu'nioittanut ette hene' ylimeisexi papixi
tulema' piti/ Mutta se ioca henelle
sanonut oli/ Sine olet minun Poican
Tenepene mine sinun synnytin.
5:6 Ninquin he' mös toises paicas sanopi/
Sine olet Pappi ijancaikisesta sen
Melchisedechin sädhyn ielkin.
5:7 Ja hen ombi henen Lihansa peiuille
wffranut Rucoxet ia neuret anomiset/
wekeue' huhun ia kynelitten cansa/ sen
tyge ioca henen woinut olis Coolemasta
pelasta/ ia ombi mös cwleltu/ senteden
ette hen Jumalata Cunniasa piti.
5:8 Ja waicka hen Jumalan Poica oli/ on
hen quitengin nijste/ Jotca hen kersi/
Cwliaisudhen oppenut.
5:9 Ja coska hen teudhelisexi tuli/ ombi
hen caikein ninen/ iotca Henen cwliaiset
ouat/ yxi Tila ijancaikisehen Autuuteen/
5:10 nimitetty Jumalalda Ylimeisexi Papixi/
sen Melchisedechin sädhyn ielkin.
5:11 Josta meille olis kulle sanomista/
mutta se ombi coua wlostoimitta/ ette te
oletta nin couacoruiset.

5:12 Ja te iotca piti aica Opetaiat oleman/ taas taruitzetta ette me teite opetaisimme ne ensimeiset Bockstauit Jumalan sanan Opista/ Ja ette teille annetaisin Pijmä/ ia ei wekeuete Rooca.
 5:13 Sille ette ioca Reeskasta wiele ombi osalinen/ hen on Hariottomatoin sihen Wanhurskauden puheyteen sille hen ombi noori Lapsi.
 5:14 Mutta nine' Wrosten tule Wekeue Rooca/ ioilla ombi tottumisen cautta harioitetut Mielet eroittaman hyuet ia pahat.

VI. Lucu

6:1 SEnteden andacam sen Christilisen Elemen Alcu Opin tacaperin olla/ ia ruuetcam nihin/ iotca teudhelisudhen saattauat/ ei wastwdhesta perusta laskedhen Parannoxen cooleuaisista Töiste/ Uskosa Jumalan päle/
 6:2 Castesta/ Opista/ Ketten päle panemisesta/ Cooluten ylesnousemisesta/ ia sijte ijancaikisesta Domiosta.
 6:3 Ja sen me tadho'ma tehdhä/ ios Jumala mwtoin sen salli.
 6:4 Sille ettei se ole mahdholinen/ ette ne iotca widhoin walistetut ouat/ ia maistanuet ouat ne Taiualiset Lahiat/ ia ouat osalisexi tulluet Pyheste Hengeste/
 6:5 ia maistanuet ouat sen Jumalan hyuen Sanan/ ia sen tuleuaisen Mailman woimat/
 6:6 Jos he poislangeuat (ia wastudhest itze heillens sen Jumalan Poian ristinnaulitzeuat/ ia pilcana piteuet) ette ne pidheis wastalgusta wdhistettaman Paranoxeen.
 6:7 Sille ette Maa ioca Sateen sisellensserpä/ quin wsein hene' pälens tulepi/ ia candapi tarpeliset Roohot nijlle iotca site prucauat/ se saapi siugnauxen

Jumalalda.
 6:8 Mutta ioca Orientappuroita ia Ohdhakei candapi/ se ombi keltuotoin/ ia kirousta lehimeinen/ ionga loppu on/ ette se poldetan.
 6:9 Mutta me vskallam meille'me/ rackahimat/ teilde parambata/ ia quin Autuutta lehe'bene olis/ echke me näin puhuma.
 6:10 Sille ettei Jumala wäre ole/ ette hen vnoctais teidhen teghon ia töön rackaudhesa/ ionga te osotitte henen Nimens coctan/ coska te nijte pyhie paluelitte/ ia wiele palueletta.
 6:11 Mutta me halama/ ette iocainen teiste sen saman ahkerudhen osotais/ pitedhen Toiuon wissiydhen haman loppun asti.
 6:12 Ettei te hitaxi tulisi/ waan ninen Tauoittaiaxi/ iotca wskon ia Kersimisen cautta/ sauat sen luuatun perimisen.
 6:13 Sille ette quin Jumala lupasi Abrahamille/ coska ei hen woinut ycdhenken Sureman päle wanno/ nin hen wannoi itzens cautta/ ia sanoi/
 6:14 Totisesta mine tahdon sinua hyuesti siugnata/ ia enäte.
 6:15 Ja sillens ette hen kersiuellisesta odhotti/ nin hen sai lupauxen.
 6:16 Inhimiset tosin wannouat sen cautta/ ioca on surembi quin he ouat/ ia se Wala caiken Rijdha' ratcaise/ ios se Walan cansa wahuistetan.
 6:17 Mutta Jumala coska hen tactoi nijlle lupauxen Perilisille ylenpaldisesta osotta henen Neuuonsa wahwuden/ ombi hen yhden wannotu' Wala' sihe' pälepa'nut/
 6:18 senpäle ette me cahden horiumattomain cappalde' cautta (sille se on mahdotoin/ ette Jumala' pideis walectelema') iwri wahuan vskaloxen pideisimme/ me iotca sihen turuama/ ette

me saisimma sen edestaritun Toiuon/
6:19 Jonga me pide'me ninquin waghan ia
wahuan meiden Sielun Ancurin/ ioca mös
siselle wlottupi/ hama' nihin asti/ iotca
ouat Esiripun siselmeiselle polella/
6:20 iohonga se edhelioxia meiden
edhellen on siselmennyt/ JESUS/ ydhexi
ylimeisexi Papixi ijancaikisesta tecty/ sen
Melchisedechin sädhyn ielkin.

VII. Lucu

7:1 Sille teme * Melchisedec oli Salemin
Kuningas/ sen caikein corkeiman Jumalan
Pappi/ ioca Abrahamin wastankieui/ coska
hen palasi sijte Kuningaidhen Taposta/ ia
hyuestisiugnasi he'de/
7:2 iolle Abraham mös annoi Tiunnin
caikesta hywuydhestens. Ensin hen
wlostulkitan wanhurskauden Kuningaxi/
Mutta sitelehin hen mös ombi Salemin
Kuningas/ se on Rauhan Kuningas.
7:3 Ilman Isete/ ilman Eitiä/ ilman
sughuta/ ia eike henelle ole peiuein alcu
eli Elemen loppu/ Mutta hen on Jumalan
Poican werdhoitettu/ ia pysy Pappina
ijancaikisesta.
7:4 Mutta catzocat/ quinga swri teme on
iolle mös Abraham se Patriarcha Tijunnin
annoi/ nijste Saalijsta.
7:5 Mutta coska tosin Leuin Poiat Papin
Wirghan ottauat/ ombi heille kesky
Tijunnin Canssalda otta/ se on/ heiden
Welijldens Lain ielkin/
7:6 waicka ne samat mös Abrahamin
cupeista wlostulluet ouat. Mutta se ionga
Sucu heiden seasans ei lueta otti Tiju'nin
Abrahamilda/ ia hyuestisiugnasi hende
iolla ne lupauxet olit.
7:7 Nyt ei yxiken site kielle/ ette se ioca
wehemi on/ ottapi hyuestisiugnaxet/
silde ioca Enemi on.

7:8 Ja tesse tosin ne Inhimiset quin
cooleuat/ Tijunita ottauat/ Mutta sielle
hen todistapi/ ette hen elepi.
7:9 Ja ios mine nin puhelen/ se mös itze
Leui ioca tottui Tijunnin otta/ ombi
Abrahamisa tijunnoittu/
7:10 Sille hen oli wiele silloin Isens
Cupeisa/ coska Melchisedec henen
wastahanskeui.
7:11 Senteden ios nyt Teudheliseus ombi
tapactunut/ sen Leutin Pappiudhen cautta
(Sille sen saman alla o'bi Ca'ssa Lain
saanut) mite sijtte oli taruetta sanoua/
ette yhdhen toisen Papin ylestuleman piti
Melchisedechin sädhyn ielkin/ ia ei
Aaronin sädhyn ielkin?
7:12 Sille cusa Pappius mutetan/ sijne piti
mös caiketikin Lain mutetaman.
7:13 Sille se iosta neite sanotan/ ombi
toisesta Sucucunnast/ iosta ei yxiken
Altarita paluellut.
7:14 Sille ette se ombi iwri iulkinen/ ette
meiden Herranna ombi ylestullut Judan
Sucucunnasta/ Jolle Sucucunnalle ei
Moses ole miten Pappiudhesta puhunut.
7:15 Ja se ombi selkemi/ ios tosin
Melchisedechin sädhyn ielkin yxi toinen
Pappi ylestulepi/
7:16 ioca ei sen Lihalisen Lain Kesdyn
ielkin tecty ole/ waan sen loppumattoman
Elemen woiman ielkin/ sille ette
tellemodholla hen todhistapi/
7:17 Sine olet yxi Pappi ijancaikisesta sen
Melchisedechin sädhyn ielkin.
7:18 Sille sen cansa se ensimeinen Laki
lackapi/ senteden ette se heicko ia
taruetoim oli
7:19 (Sille eipe se Laki tainut miten
teudhelisexi tedhä) waan se oli yxi
siseliodatus para'paan Toiuoon/ ionga
cautta me Jumalata lehenemme.
7:20 Ja sitekin quin palio enemi on/ ettei

se ole tecty ilman wa'nottu wala/ Sille ne tosin olit ilman wannotu Wala Papixi tecdhyt.

7:21 Mutta teme wannotun Walan cansa/ henen cauttans ioca sanoi henelle/ Herra ombi wannonut/ ia ei hen site cadhu/ Sine olet yxi Pappi ijancaikisesta sen Melchisedechin sädhyn ielkin.

7:22 Nein palio paraman Testamentin wlostoimittiaxi/ ombi JESUS tecty.

7:23 Ja ne tosin olit monda Papixi tehdyt/ senwoxi ettei he sallitut Coleman tedhen pysymen.

7:24 Mutta telle/ senwoxi ette hen pisy ijancaikisesta/ ombi catomatoin Papius.

7:25 Josta hen mös taita autuaxi tehdä ija'caikisesta nijte iotca hene' cautta's Jumala' tyge tuleuat/ ia aina elepi/ ia alati rucoile heide' edeste's.

7:26 Sille sencaltainen Ylimeinen Pappi meille sopi/ ioca olis pyhe/ wighatoin/ saastatoin/ synneisiste eritetty/ ia corkemaxi Taiuaita tecty/

7:27 Jolla ei olisi iocapeiue tarue ninquin nijlle Ylimeisille Papilla/ ensin omain Syndeins edheste wffrata/ sitelehin Canssan syndein edeste/

7:28 Sille sen hen ombi widhoin tehnydh/ coska hen itzehenens wffras. Sille Laki asettapi Inhimiset Ylimeisixi Papeixi/ ioilla heickous ombi. Mutta se Wannotun Walan puhe/ ioca Lain pereste oli sanottu/ asettapi Poian ijancaikisexi/ ia Teudhelisexi.

** Melchisedech) Tulkita' Somexi wanhurskaudhen Kuningas/ Melchisalem cutzutan Rauhan Kuningas/ Sille Christus andapi wanhurskaudhen ia Rauhan/ ia henen Waldakunnas ombi wanhurskaus ia Rauha Jumalan edes/ Wskon lepitze Rom. 1. ia 5.*

VIII. Lucu.

8:1 TEme ombi nyt se Summa ioista me puhuma. Meille ombi yxi sencaltainen ylimeinen Pappi ioca ynne istupi Oikealla kädhelle Maiestatin Stolis Taiuaisa/

8:2 Ia ombi yxi Haltia pyhein hywuytten ylitze/ ia sen totisen Maian/ ionga Jumala yleskohdhensi/ ia ei Inhiminen.

8:3 Sille ette iocainen ylimeinen Pappi asetetan wfframan Lahioia ia wffrei. Senteden tarue on ette telleki mös iotakin olis wfframist.

8:4 Jos hen nyt Maan päle olis/ nin ei hen tosin Pappikan olisi/ Se'woxi cusa Papit ouat iotca Lain ielkin Lahioia wffrauat/

8:5 Iotca tosin palueleuat sen Esicuaa'/ ia Taiualisen Tauaron warion. Ninquin se Jumalalinen wastaus Moseselle sanoi/ coska hene' piti Maian päättemen. Catzos (ma hen) ettes caiki teet sen Esicuan ielkin ioca sinulle osotettu ombi Woorella.

8:6 Mutta nyt hen ombi yhden paraman wirgan saanut/ ninquin hen yhden paraman Testamentin wälimies on/ ioca mös paraman Lupauxen päle seisopi.

8:7 Sille ios se entinen olis nuctetoin ollut/ ei suingan olis sitte yhdelle Töiselle sija etzitty. Sille hen nuctele heite ia sano.

8:8 Catzo/ Peiuet tuleuat sanopi Herra/ Ette mine ylitze Israelin Hoonen/ ia ylitze Judan Honen/ wden Testame'tin tahdon päätte.

8:9 Ei sen Testamentin ielkin io'ga mine tein heide' Isillens sille peiuelle coska mine rupeisin heiden Kätens/ heite wloswiedexeni Egiptin Maalda. Sille eteiuet he pysynyuet minu' Testamentisäni/ nin em mine mös ole heiste lucupitenyt/ sanopi Herra.

8:10 Sille teme ombi se Testamenti ionga

mine sädhen Israelin honelle/ neinen peiuein ielkin/ sanopi Herra/ Mine tahdon anda minun Lakini heiden mielens siselle/ ia heiden sydemijns mine tahdon ne kirioitta/ Ja tahdo' olla heiden Jumalans/ ia heiden pite olema' minu' Canssan.
8:11 Ja eikengen pide opettaman henen Lehimeistens/ eike kengen henen weliens/ ia sanoman/ Tunne Herra/ sille ette he caiki pite minua tundeman/ hamast sijte pienimeste heiden seasans/ sihe' swrimban asti.

8:12 Sille mine tulen lepytetuxi heiden wärydhens ia heiden syndiens ylitze/ ia heiden wäryttens em mine tahdo enembä muista.

8:13 Sijne quin hen sanopi/ Usi/ wanha'si hen sen entisen/ mutta ioca nyt wanheni ia wanhenepi/ se ombi lesne loppuansa.

IX. Lucu.

9:1 OLi tosin mös sille entiselle henen Oikiudhens ia Jumalan Palueluxens/ ia wlcoinen pyhyys.

9:2 Sille ette sijne ylesrakettu oli se Maian Esipoli/ iossa olit Kyntialgat/ ia pöute/ ia Näkyuet Leuet. Ja teme cutzutin se Pyhe.

9:3 Mutta sen toisen Esiripun tacana oli se Maia/ ioca cutzutin se caikein pyhin.

9:4 Sille oli se cullaine' Pyhensawunastia/ ia sen Testamentin Arcu/ caikinpaicoin Cullalla ylitzewedhetty/ iossa oli se Cullainen Emberi/ iossa se Taiuallinen Leipe oli/ ia Aaronin Witza ioca cucoistanut oli/ ia Testamentin Taulut.

9:5 Mutta sen ylinne päle olit ne Cunnialisudhen Cherubim/ iotca ylitzewariosit sen Armon Stolin/ ioista cappaleista ei ole nyt erinomatin sanomista.

9:6 Coska ne nyt tellemodholla olit asetetut/ menit Papit aina siihen ensimeisen Maian/ ia toimitit sen Jumalan Palueluxen

9:7 Mutta siihen toisehen meni waan widhoin Wootes yxinens se ylimeinen Pappi/ ei ilman Weretä/ ionga hen wffrasi itze omainsa ia Canssan epätietoin edheste/

9:8 Jonga cansa se Pyhe Hengi merkitzi/ ettei wiele iulgistettu ollut se Pyhitoxen Tije/ nincauuan quin se entinen Maia seiso.

9:9 Joca oli sille samalla aialla yxi Esicuaa/ iossa Lahiat ia Wffrit wffratijn. Ja iotca eiuet woinuet teudhelisexi tehdhä Omantunnon pereste/ nijte iotca teit site Jumalan paluelusta

9:10 waiuon Roan ia Joman/ ia moninaisen pesemisen ia wlcolisen pyhituxen cansa iotca siihen Oiennoxen Aican asti olit pälepannut.

9:11 Mutta Christus on tullut/ ette henen oleman pite ylimeisen Papin ninen tuleuaisten Hywuydhen päle/ yhdhen swreman ia teudheliseman Maia' cautta/ ioca ei ole Käsille tecty/ se on/ ioca ei nein ole rakettu/

9:12 eike mös Cauriste' taicka Wasickaidhe' Weren cautta/ waan hen on oman Werens cautta/ widhoin siihen pyhen siselkieunyt/ ia ombi ijancaikisen Lunastuxe' leunyt.

9:13 Sille ios Härkein ia Cauristen Weri/ ia sen Ehkoisen tuchka wiskattu/ pyhittepi ne saastaiset sihe' Lihalisen puctauxeen/

9:14 Quinga palio enemim CHRISTUSEN Weri/ ioca itzehenens ilman caiketa wighata/ sen Pyhen Hengen lepitze Jumalalle wffranut ombi/ pudhistapi meiden Omantunnona nijste coleualisista Töiste/ palueleman site Eleuete Jumalata?

9:15 Ja senteden o'bi he' mös sen wdhen Testame'tin Wälimies/ senpäle ette ne iotca cutzutut ouat/ piti saaman sen Luuatun ijancaikisen Perimisen/ senwoxi ette hene' Coolemans sijne wälille käui/ ioca tapactunut on Lunastoxexi/ nijste ylitzekeumisiste/ iotca sen Entisen Testamentin alla olit.

9:16 Sille ette cussa yxi Testamenti on/ sijne pite mös henen Coolemans oleman/ ioca sen Testamentin teki.

9:17 Sille ette Testamenti wahuistetan Cooleman cautta/ mwtoin ei ole se ensingen wahua/ coska se wiele elä/ ioca sen teki.

9:18 Sentedhen mös ei ollut se entinen ilman werete sääty.

9:19 Sille coska Moses oli wlospuhunut iocaitzen Keskyn Lain ielkin caikelle Canssalle/ Otti hen Wasickain ia Cauristen Weren Wedhen ca'sa/ ia Purpurin Villan/ ia Isopin/ ia wiskoi seke Ramatun ette caiken Canssan/ ia sanoi/

9:20 Teme ombi se Testamentin Weri/ ionga Jumala teille keskenyt on.

9:21 Ja sen mös Maian/ ia caiki sen Jumalan palueluxen astiat/ wiskoi hen samalmoto Weren cansa.

9:22 Ja caiki lehes Lain ielkin Weren cansa puhdistetan/ ia paitzi Weren wodhatust/ ei tapadhu ycten Andexiandamust.

9:23 Nin on nyt tarue/ ette Taiualisten Capalden Esicuuat/ semmotoisten cansa piti puhdistettaman. Mutta ne itze Taiualiset cappalet piti paramilla Wffreilla puhdistettaman/ quin ne olit.

9:24 Sille ettei Christus siselkieunyt sihen pyhen/ ioca Käsille tehty on (iotca ouat ninen Totisten Esicuuat) Waan itze Taiuahan siselle/ senpäle ette Henen nyt ilmestymen pite Jumalan Casuon edhes

meiden täcten.

9:25 Ei ette henen pite wsemin itzens wfframan/ ninquin se Ylimeinen Pappi käui iocawoosi sihen Pyhein siselle mwcalaisen Weren cansa/

9:26 Mwtoin hene' olis wseiman tullut kersie Mailman alghusta. Mutta nyt Mailman lopusa/ ombi hen widhoin ilmestynyt hene' Omans wffrins cautta synnein poiskarcottamisexi.

9:27 Ja ninquin caikein Inhimisten on sääty widhoin coolla/ Mutta senpereste Domio/

9:28 Nin ombi mös Christus widhoin wffrattu/ monen synnie poisottaman. Mutta toisella haualla pite henen ilman synneite ilmestymen/ nijlle iotca hende odhottouat Autuudhexi.

X. Lucu

10:1 Sille Laila o'bi ninen tuleuaisten Hywytte' Wario/ ia ie itze Hywyutte' olendo. Joca woosi tule aina wffrata ycteleiste wffria/ ia ei taidha nite iotca wffrauat teudhelisexi tehdhä.

10:2 Mwtoin olis wfframast lakattu/ ios ne iotca wffraisit ei olis sillen synneiste ychten Omatundo/ coska he widhoin puhdistetut olisit.

10:3 Waan sille tapactu waiuon yxi Muisto synnin päle ioca woosi.

10:4 Sille se ombi madhotoin/ Herkein ia Cauristen Weren cautta synnit poisotetta.

10:5 Sentedhen coska hen Mailman tuli/ sanoi hen/ Wffria ia Lahia et sine tactonut/ Mutta sen Rumin olet sine minulle walmistanut/

10:6 Poltewffri/ ia Syndiwffri eiuet ole sinu' mieleitzes.

10:7 Nin mine sanoin/ Catzo mine tulen/ Ramatusa seiso liategin minusta kirioitettu/

Ette Minun tekemen pite/ Jumala sinin tachtos.

10:8 Edhelle quin he' sanoi/ Wffri ia Lahia/ Poltewffri ia Syndiwffri et sine tactonut/ eikä mös sinu' keluanuet (iotca Lain ielkin wffratan)

10:9 Nin hen sanoi/ Catzo Mine tulen tekemen Jumala sinun tachtos. Sijne hen poisottapi sen entisen/ ette hen sen toisen siselpanis/

10:10 ionga Tadhon cautta me olema pyhitetyt/ widhoin tapachtunut/ JEsusen CHristusen Rumin Wffrin cautta.

10:11 Ja iocainen Papi ombi sihen pandu/ ette hen iocapeiue Jumalan paluelusta tekemen pite/ ia wseimin ycteleiste Wffri wfframan/ iotca eiuet coska woi synnie poisotta.

10:12 Mutta Teme/ coska hen oli ydhen Wffrin syndein tehdhen wffranut/ ioca ijancaikisesta kelpa/ jstupi hen nyt Jumalan Oikealla Kädhelle/

10:13 ia edhespeiten odhotta/ sihenasti quin henen Wiholisens pannan henen Jalcais Astinlaudhaxi.

10:14 Sille ette ydhelle wffrilla/ o'bi he' ijancaikisesta teudelisexi tehnyt ne iotca pyhiteten.

10:15 Sen todistapi mös meille itze Pyhe He'gi/ sille senpereste quin he' sanonut oli/

10:16 Teme o'bi se Testame'ti io'ga mine tadho' heile tehdhä ninen peiuein ielkin/ sanopi Herra/ Mine tahdon a'da minun Lakini heiden sydhemens/ ia Heiden Mielijnse mine ne siselkirioitan.

10:17 Ja heiden synnins ia heide' Wärydhens em mine sille enämin tahdo minusta.

10:18 Mutta cussa nyt neinen samain Andexiandamus on/ sijne ei ole sille ene'bi Wffri synnin edeste.

10:19 Ette sijs nyt meille o'bi/ rackat Weliet/ se Wapaus siselkiudhe Pyhen/ JESUSEN Weren cautta/

10:20 ionga he' meille walmistanut ombi wdhexi ia Eleuexi Tijexi/ sen Esirippun eautta/ se on/ henen Lihansa lepitze/

10:21 ia meille ombi yxi swri Pappi/ Jumalan Hoonenhaltia/

10:22 Nin kieukemme henen tygens totisella sydemelle/ teudelle vskolla/ wiskoitut meie' sydemise'ne/ ia pästetyt sijte Pahasta Omastatu'nosta/ ia pestyt Rumilda puctalla wedelle/

10:23 ia piteke' Toiuon Tunnustos horiumatoina/ Sille he' on vscolinen/ ioca ne lupasi.

10:24 Ja wariottaca' meiste keskenen/ sijne ette me yllyte' meiten Rackauteen ia hyuijn Töihin/

10:25 ei ylenandain meiden ycteiste Seurakunda. Ninquin mutamitten tapa on/ waan manatcka teiten keskenen/ ia site sen enemien iota te näette ette se peiue lehestypi.

10:26 Sille ios me ehdholla' syndi teem/ sijtte quin me olema Totudhen tundemisen sanuet/ nin ei meille sillen miten wffria synnein edeste ole/

10:27 waan yxi hirmulinen Domion Odhotus/ ia Tulen Kijuaus/ ioca ne wastanseisoiat ylessöueinen ombi.

10:28 Jos iocu Mosesen Lain rickopi/ henen pite ilman Laupiutta cooleman/ cadhen taicka colmen Todhistaian cautta.

10:29 Quinga palio enemien rangastoxen (luleta te) henen ansaitzeuan/ ioca Jumalan Poian ialghalla tallapi/ ia Testamentin Weren saastana pitepi/ ionga cautta he' pyhitettu on/ ia sen Armon Hengen pilcapi?

10:30 Sille me tunnemma henen ioca sanoi/ Minun ombi Costo/ mine tahdon

iellensmaxa (ma Herra) Ja taas/ Herran pite Canssans domitzeman.

10:31 Hirmulinen ombi langeta Eleuen Jumalan käsijn.

10:32 Tesse te nyt muistacat nijte entisie peiuie/ ioina te walghistetut olitte/ ia kersinyt oletta swrein Waiuain Kiluotuxen/

10:33 politain silloin/ coska te itze seke pilcain ette Tuskain cautta caikille jhmexi olitta. Politain coska te Osaliset olitta ninen cansa/ ioinen sillemoto Käsikieui.

10:34 Sille ette te oletta mös nijste Waiuoista/ iotca minun Siteisten tapactuit osaliset olluet. Ja teiden hywuydhen ratelemisen llon cansa oletta kersinyet.

Tieten ette teille itze ombi parambi ia pysyueisembi Tauara Taiuais.

10:35 Elket sijs poisheittekö teidhen Wskallustan/ iolla ombi yxi swri palcan maxo/

10:36 sille kersimys ombi teille tarpelinen/ senpäle ette te Jumalan tahdon teuteysitte/ ia sen Lupauxen saisitta.

10:37 Sille ette wiele wehen hetken pereste/ nin se tulepi/ ioca tuleuainen ombi/ ia ei wiwuyttele.

10:38 Mutta sen Wanhurskan pite vskostansa elemen. Mutta ioca weltepi/ ei minun pidhe heneste mielistymen.

10:39 Mutta eipe me ole nijste/ iotca heidens welteuet cadhotuxeen. Waan nijste iotca vskouat/ ia Sieluns tallelle saattauat.

XI. Lucu.

11:1 MUtta Usko on yxi wissi vskallus/ nihin ioita toiuotan/ ia ei miten epäle nijste iotca ei näghy.

11:2 Sen cautta ouat Wanhimat todhistoxe' saanuet.

11:3 Uskon cautta merkitze'me me ette Mailma Jumalan sanan cautta on *

hangittu/ ette caiki quin me näemme ouat * tyhieste tehdhyt.

11:4 Usko' cautta Abel wffrasi Jumalalle swre'man Wffrin quin Cain/ ionga cautta hen Todhistoxen sai/ ette hen Wanhurskas oli/ coska Jumala cannoi Todhistoxen henen Lahioistans/ Ja sen saman cautta hen wiele nyt puhupi waicka hen coollut on.

11:5 Uskon cautta Enoch oli poisotettu/ ettei Henen Coolemata pitenyt näkemen. Ja ei ole leutty/ sentedhen ette Jumala henen poisotti. Sille ennenquin hen poisotetin oli henelle Todhistus ollut/ ette hen kelpasi Jumalan.

11:6 Sille ette ilman vskota ombi machdotoin Jumalan keluata. Sille ioca Jumalan tyge tacto tulla/ sen pite vskoman ette Jumala ombi/ ia ninen iotca hende etziuet/ yxi Jellensmaxaia.

11:7 Uskon cautta ombi Noe Jumalata cunnioittanut/ ia sen Arkin walmistanut/ henen Hoonens terueydhexi/ coska he' sai Jumalalisen Keskyn/ nijste iotca eiuet näkynyet/ Jonga Arkin cautta hen Mailman cadhotti/ ia ombi perinyt sen Wanhurskaudhen ioca Uskon cautta tulepi.

11:8 Uskon cautta tuli Abraham cwliaisexi/ coska hen cutzuttu oli wlosmenemeen sihen Mahan/ ionga henen piti perimen/ Ja wlosmeni/ ia ei tiennyt cuhunga hen oli tuleuainen.

11:9 Uskon cautta hen oli Mwcalainen sille Luuatulla Maala ollut/ ninquin Wieralla Maalla/ Ja asui Pauluisa Isaachin ia Jacobin cansa/ ninen Cansaperilisten samaan Lupauxeen.

11:10 Sille hen oli odhottanut sen Caupungin ielkin iolla Perustus oli ionga Rakendaia ia Looia ombi Jumala.

11:11 Uskon cautta mös Saara woima' sai sijttemen/ ia synnytti ylitze henen liens

Aian/ Sille hen piti sen Uskolisna/ ioka sen luuanut oli.
 11:12 Sentedhe' olit mös ydheste/ waicka cooleuaisesta Rumista mondo syndynyet/ ninquin Tähdhet Taiuasa/ ia nin quin Sanda ombi Meren rannasa/ ioca epälucuinen ombi.
 11:13 Neme caiki ouat Uskosa cooluet/ ia euet ole nijste Lupauxista semmengen saanuet/ Waan ne taambata nähnyet/ ia nihin turuanuet/ ia hyuesti tydhyit/ ia tunnustit ette he Wierahat ia Mucalaiset olit Maan päle.
 11:14 Sille ne iotca näite sanouat/ he osottauat Heidens etziuen ychte lsenmaata.
 11:15 Ja tosin ios he site muistanuet olisit custa he olit wloslecttenyet/ olis heille kyllle aica ollut iellenspalaita.
 11:16 Mutta nyt he ycte parambata pyteuet/ se on/ site Taiualista. Sentedhen ei itze Jumala häpie cutzutta heiden Jumalaxens. Sille ette hen ombi heille ydhen Caupungin walmistanut.
 11:17 Uskon cautta wffrasi Abraham/ Isaachin coska hen kiusatin/ ia wffrasi sen Ainocaisens coska hen io Lupauxet saanut oli/
 11:18 iosta sanottu oli. Isaachis cutzutaan sinulle Siemen.
 11:19 Ja aiatteli/ Jumala woipi mös coluista ylesheretti/ Josta hen mös henen Esicuuaxi iellensotti.
 11:20 Uskon cautta siugnasi Isaac nijste tuleuista Asioista Jacobin ia Esau.
 11:21 Uskon cautta siugnasi Jacob coolesans/ molemat Josephin Poiat/ ia cumarsi henen Walticans Ladhua.
 11:22 Uskon cautta puhui Joseph coolesans Israelin Lasten wloslectemisest/ ia annoi keskyn henen luistansa.
 11:23 Uskon cautta Moses/ coska hen oli

syndynyt salatin colme Cucautta hene' Wanhemildans Senteden ette he näit/ quinga caunis Poicainen hen oli/ ia euet pelienyet Kuningan Haastoa.
 11:24 Uskon cautta Moses/ coska hen io/ Swrexii tuli/ kielsi cutzutta sillen Pharaonin Tytteren Poiaxi/
 11:25 Ja walitzi palio paramin waiua kersie Jumalan Joucon cansa/ quin sen Aialisen Tarpen/ synneisä nautita.
 11:26 Ja luki swremaxi Rickaudexi Christusen Pilcan quin Egiptin Tauarat. Sille hen catzoi Palcanmaxon ielkin.
 11:27 Uskon cautta hen ietti Egiptin/ ia ei pelienyt sen Kuninga' Hirmutosta. Sille hen ripui Henese iota ei hen nähnyt ninquin hen olis henen nähnyt.
 11:28 Uskon cautta hen piti Päsiäiste/ ia sen Werenuootamisen/ Ettei se ioca ne Esicoiset tapoi/ pitenyt heihin rupeaman.
 11:29 Uskon cautta ne keuit sen ruskea' Mere' lepitze/ ninquin cuiua Maata mödhen/ Jota ne Egipterit mös coetelit/ ia vpposit.
 11:30 Uskon cautta ne Jerichon/ Murit langesit/ coska he seitzemen peiue ymberinskieudhyt olit.
 11:31 Uskon cautta se Porto Rahab ei huckunut ynne ninen Uscomattomain cansa/ coska hen ne Wacoiat rauhalisesta Hoonesensa coriaisi.
 11:32 Ja mite minun pite enämen puhuman? Sille Aica tulis minun lyhywexi/ ios minun pidheis yleslukeman/ Gedeonista/ Barachista/ Samsonista ia leptaesta/ ia Daidista ia Samuelista/ ia nijste Prophetaista.
 11:33 Jotca Uskon cautta ouat Waldacu'nat ylitzewoittanuet/ tehnyet Wanhurskautta/ saaneet ne Lupauxet/ kijnnitukinuet Jalopeurain Suudh/
 11:34 wlossammuttanuet Tulen woima'/

Weltenyet ouat Mieckan Teräwuydhe'/
Ouat wekewemexi tulluet heickoudesta/
Ouat woimalisexi tulluet Sodasa/ Ouat
alaslönyet mwcalaiset sotawäet.

11:35 Waimot ouat heidhe' Cooludhensa
Ylesnousemisesta iellenssaanuet. Mutta ne
mwudh ouat särietyt/ ia Lunastoxen
Hyliennyet/ senpäle ette heiden paraman
ylesnousemisen piti saman.

11:36 Mutamat taas ouat Pilcoia ia
witzoituxet kersinyet/ Ja wiele sijttekin
Fangiuxet ia Tornit.

11:37 He ouat kijuitetyt/ rickihacatut/
lepitze pistetyt/ Mieckalla mestatut. He
ouat ymberinswaelluet La'masten ia wocten
Nahgoisa. Kieuhet/ adhistetut/ waiuatut.

11:38 Joinenga Maailma oli Mahdhotoin/
Ja ouat Radholisudhes waelluet/
Corueisa/ Woorisa/ Mäen rotcoisa/ ia
Maan copisa/

11:39 Ja caiki neme ouat Uskon cautta
Todhistoxen ansainuet/ ia eiuet saanuet
site Lupausta/

11:40 Sentedhen/ ette Jumala o'bi iotakin
paraman meiden edhesten edheskatzonut/
ettei ne ilman Meite teudhelisexi tulisi.

** Tyhieste) Se quin tesse seiso/
>inuibilibus/ me cutzumma tyhiexi/ ia on
wiele nyt tyhie sihenasti quin tapachtupi.*

XII. Lucu.

12:1 SEntedhen mös me/ ette meille nyt
ombi nin swri Todistosten ioucko meiden
ymberillen/ Nin poispancam syndi ioca
aina meihin tartu ia hitaxi tekepi. Ja
iooskam Kersimisen cautta sijne
Kiluoituxes/ ioca meiden eten pandu on/
12:2 ia yleskatzocam Jesusen päle/ sen
vskon Alcaian ia päätteien. Joca/ coska
hen olis kulle tainut Iloa pite/ kersi hen

Ristin/ ia ei Pilca totellut/ ia on istuaa
Oikealla kädhelle Jumalan Stolilla.

12:3 Muistacat henen pälens ioca
sencaltaisen watanpuhumisen ombi
synneitzilde wastansa kersinyt/ ettei te
wäsy teidhen mielisenne ia poislacka.

12:4 Sille ettei te wiele nyt ole haman
weren asti kiluoitellen syndie
wastanseisonuet/

12:5 Ja oletta io wnoctanuet sen
wskalluxen/ ioca teille ninquin Lapsille's
puhupi. Minun Poican äle Herra'
Rangastosta ylencatzo/ ia äle näänny
coskas henelde ranghaistan.

12:6 Sille iota Herra racasta/ sen hen
mös rangaitze/ Mutta iocaitzen Poian hen
rooskapi/ ionga hen coriapi.

12:7 Jos te sen rangastoxen kersitte/ nin
taritzepi Jumala itzens teille ninquin
Lapsillens. Sille cuca on se Poica/ iota ei
Ise rangaitze?

12:8 Mutta ios te oletta ilman
rangastosta/ iosta caiki ouat Osaliset
olluet/ nin te Eperet oletta ia ette Lapset.

12:9 Ja quin meille ouat Lihaliset Iset
olluet rangaitziat/ ia olema nijte
cauattanuet/ Eikö meiden sijs palio
enemen pidhe alamaiset oleman sen
Hengelisen Isen/ ette me eleisimme?
12:10 Ja ne tosin ouat meite rangaisnuet
wähine peiutine heiden lulons ielkin/ Mutta
teme meiden tarpexenna/ sitewarten ette
hen meille pyhydhens iacais.

12:11 Mutta caiki rangastus/ coska hen
on käsis/ ei se nägy ycten meille Iloxi/
waan Murehexi. Mutta sitelehin hen ombi
andaua Rauhalisen wanhurskaudhen
Hedelmen ninen iotca sen cautta
harioitetut ouat.

12:12 Sentedhen ylesoietca teiden ioutilat
Kädhenne/ ia ne wäsinyet Poluet/

12:13 ia astucat wissit Askelet teiden

Jalcainne cansa/ ettei iocu compastuisi ninquin Nilcu/ waan palioenämen teruehexi tulis.

12:14 Noudhattaca Rauha cackein cansa ia site pyhytte/ paitzi ioita eikengen saa Herra nähdhä.

12:15 Ja warinottacat/ ettei iocu Jumalan Armo vnhodhaisi/ Ettei ioscus yleskasuais iocu Caruas iwri/ ia tekis iotakin wastalloista/ ia monda sen saman cautta saastuisit.

12:16 Ettei iocu olisi Salauoteinen eli Jumalatoin ninquin Esau/ ioca yhden Atrian tähdhen poismyi Esicoisudhensa oikeudhen.

12:17 Sille te tiedhette/ ette coska hen sijtte tactoi perie sen siugnauxen perimisen oikeulla/ tuli hen poishylyätyxi/ Sille eipe hen leunyt ycten sija paranoxeen/ waicka hen site kynelille etzei.

12:18 Sille eipe te ole edheskeunyet sen wooren tyge/ iota ruueta saa/ ia Tulella paloi/ eike sen Syngyn ia Pimeydhenn/ ia sen hirmuisen lman tyge/

12:19 eike sen Basunan helinen ia Sanaden änen tyge/ Jonga ne iotca sen cwlit caaritim/ anodhen ettei se Sana suingan pitenyt heille sanottaman.

12:20 Sille eiuet he woinuet site kersie/ mitke sijne sanottin/ Ja ios iocu Peto sihen Wooren satuis/ pite sen kiuitettemen/ eli Nolilla lepitzeammuttaman.

12:21 Ja nin hirmuinen oli se Näky/ ette Moses sanoi/ Mine olen hemmestynyt/ ia wapisen.

12:22 Waan te oletta edheskieunyet Sionin Wooren tyge/ ia sen eleuen Jumalan Caupungin tyge/ sen Taiualisen Jerusalemin tyge/ Ja monen tuhanen epälucuisen Engeleitten Jouckon tyge/ 12:23 Ja Esicoisten Seurakunnan tyge/

iotca Taiuaise ouat ynne kirioitetut/ ia Jumalan caikein Domarin tyge/ ia ninen Teudhelisten Wanhurskasten Hengein tyge/ 12:24 ia sen wdhen Testamentin wälimiehen JESUSEN tyge/ ia sen weren wiskamisen tyge/ ioca parambita puhupi quin Abelin weri.

12:25 Catzocat ettet te hende ylencatzo/ ioca teidhen cansanna puhupi/ sille ios euet ne weltenyet iotca heitens caaritelit heneste/ ioca Maan päle puhui. Palio wäheemin me/ ios me täte caaritamme/ 12:26 ioca Taiuaasta puhupi/ ionga äni silloin Maan iäristi. Mutta nyt hen lupapi ia sano/ wiele nyt widhoin mine tadhon iäriste/ ei waiuon Maata/ mutta mös Taiuan.

12:27 Mutta quin hen sanopi/ wiele nyt widhoin/ Sille hen osottapi ette ne iäriseueiset pite mwtettama'/ ninquin seki ioca rakettu on Se'päle ette ne cappalet pysyme' pite iotca iärisemäte ouat.

12:28 Sentedhen ette me saamma sen Waldakunnan ioca ei iäriste taidha/ meille ombi Armo ionga cautta me Jumalata paluelemme henen Mielens noutexi Taualla ia Pelgholla.

12:29 Sille ette meiden Jumalan ombi yxi culuttauainen Tuli.

XIII. Lucu.

13:1 PYsyket wahuana welielises Rackaudhes. Honesenottamista elket vnhottako/

13:2 Sille sen cautta ouat mutamat tietemete Engelite Honese'sottanuet.

13:3 Muistacat ninen Sidhotuin päle/ ninquin ynne heiden cansans sidhotut olisitta/ ia ninen iotca mwrehta kersiuet/ ninquin te itze iotca wiele mös Lihasa elette.

13:4 Sen Auioskeskun pite cunnialisesta pidetemen caikein seas/ Ja se Auioin Woodhe saastamatoin. Mutta ne Horintekiet ia Salawoteiset Jumala domitzepi.

13:5 Teiden menon olchohon ilman Ahneutta/ ia tytyket nihin mite teille ombi/ Sille hen on sanonut/ Em mine sinua yle' anna/ engä vnhodha.

13:6 Nin ette me rohckeamma sanoa/ Herra ombi minun Auttaian/ ia em mine pelke mite Inhimisen pite minun tekemen?

13:7 Muistacat teiden Opettaiadhen päle/ iotca teille Jumalan Sanan puhunuet ouat/ ioinenga vskoa te tauoittacat/ ia warinottacat millinen loppu heiden Menolans oli.

13:8 JESUS CHRISTUS/ Eilen ia Tenepene/ ia se sama mös ombi ijancaikisesta.

13:9 Elket andaco teiden ymberiwietelle moniniaisilla ia mwcalaisilla Opilla. Sille se ombi hyue ette syden wahuistupi Armolla ia ei Rooilla/ ioista eiuet ne miten Hötynyet iotca njsse waelisit.

13:10 Meille ombi Altari/ iosta ei ole ninen lupa söödhe iotca Maiasa palueleuat.

13:11 Sille quinenga eläienden Weri siselle todhaha' sen ylemeisen Papin cautta sihen pyhehe' synnin edeste. Ninen Ruumijt poltetan Ulcona Cantzeista.

13:12 Sentedhen mös JESUS/ senpäle ette henen piti pyhittemen Canssan henen omalla werellens/ ombi he' kersinyt wlcona Portista.

13:13 Nin mengemme sijs nyt wlos hene' tygens wlcona Cantzeista/ ia candadhen henen pilcansa.

13:14 Sille eipe meille ole tesse pysyuäte Caupungita/ Waan tuleuaista me etzimme.

13:15 Nin wffracam sis nyt aina Jumalalle Kitoswffri henen cauttans/ se on/ Hulein

Hedhelme/ iotca henen Nimens tunnustauat.

13:16 Edhespein/ elket hyuestitekemiste ia cansaiacamista vnohtaco. Sille sencaltaiset wffrit mielestyuet Jumalan.

13:17 Olcat teiden Opettaian cwliaiset/ ia noudattacat heite/ Sille he waluuat teidhen Sieluinna ylitze/ ninquin ne iotca lughun sijte tekemen pite/ senpäle ette he sen llon cansa tekisit ia ei Hocamisen cansa/ Sille eipe se ole teille tarpelinen.

13:18 Rucolcat meidhen edhesten. Se ombi meiden wskalluxen/ ette meille ombi hyue Omatu'do/ ia ahkeroitzezza pitemen hyue Menoa caikein seas.

13:19 Mutta enimitten mine manan teite näite tekemen/ senpäle ette mine site pikemin iellenstulisin teidhen tygenne.

13:20 Mutta se Rauhan Jumala ioca iellenstoottanut ombi Cooluista sen swren Lammasten Paimenen/ sen ijancaikisen Testamentin Weren cautta/ meidhen HErran JESUSEN

13:21 Se techkön teite toimelisexi caikesa hyuese Töösä/ tekemen henen tactonsa/ ia saattacan teisse/ mite henen edhesens Otoline' ombi JEsusen CHristusen cautta/ Jolle Cunnia olchohon ijancaikisesta ijancaikisehen Amen.

13:22 Mine manan teite (rackat Welieni) Ottakat Hyuexi se Manauxen Sana/ Sille mine olen lyhyesti teille kirioittanut.

13:23 Tieteket meiden Welien Timotheusen päästetyyn oleuan/ ionga cansa ios hen pian tule/ tadhon mine teite nädhä.

13:24 Teruetteket caiki teiden Opettai ia caiki pyhie. Teruetteuet teite ne Weliet Walinmaasta.

13:25 Armo olchohon caikein teidhen cansan Amen.

Kirioitettu Walinmaalda Timotheusen möte.

Se P. Petarin Ensimeinen Epistola.

Alcupuhe sen Ensimeisen P. Petarin Epistolan päle.

TEmen Epistolan ombi Pyhe Petari nijlle kietuille ia vskolisille Pacanoille kirioitanut/ ia manapi heite Uskosa wahwana oleman/ ia alati casuaman caikinaisen Kersimisen ia hyuein töidhen cautta. Ensimeises cap. Wahwistapi hen heiden vskonsa/ Jumala' Lupauxen ia woiman cautta sijte saatauasta Autuudhesta. Ja osotapi/ ettei se sama luuattu Autuus meilte ole ansattu/ Waa' io ennen Prophetain cautta ilmoitettu. Senteden heiden nyt pite wdhes ia cunnialises Elemes waeltaman/ ia sen wanhan wnochtaman/ Ninquin ne wdhesta syndyneet/ sen Eleuen ijancaikisen Sanan cautta. Toisesa cap. Hen opeta sen Pään ia Culmakiuen tu'deman/ quin on Christus. Ja ette he ninquin toimeliset ia oikiat Papit itzense Jumalalle wffrasisit/ quin mös Christus henens wffranut on. Ja rupepi caikinaiši Sädhyiä neuuoman. Ensin/ hen opeta päldiskein/ cwliaiset oleman mailmaiselle Esiuallalle. Sitelehin/ hen erinens Palueliat keske heiden Omainš Herrains alamaiset oleman/ ia wärytte heilde kersimen Christusen tedhen/ Joca mös meiden tedhen wärytte on kersinyt. Colmanesa cap. Hen opeta Waimoija cwliaiset oleman/ nijlle möskin Uskomattomille Miehillä/ ia ette he itzens enemin caunistaisit pyhelle menolla/ quin wlconaisella modholla. Ite' ne Miehet/ ette he heiden Waimoijans kersisit. Ja sitelehin päldiskein/ ette he olisit keskenens neuret/ kersiueiset/ ia ysteuulliset/ ninquin mös Christus meiden syndijene tedhen ombi ollut. Neliense cap. Hen opetapi Liha waiuaman/ raitiudhella waluolla/ cochtudhella/ rucuxilla/ ia Christusen pina' muistolla heitens lodhuttaman ia wahuistaman. Ja neuuopi sille Hengeliselle Kircon wirghalle/ quinga ainoa Jumalan sana ia teko tule edestoota/ ia iocainen henen Lahijoillansa muita pite palueleman. Ja ei imechtelemen/ waan iloitzeman/ Jos me iotakin Christusen Nimen tedhen kersime. Widhennese cap. Manapi hen Pispoija ia Papeia/ quinga heiden elemen pite ia Canssa rockiman Jumalan sanalla. Ja cauatta meite Perkelehelda/ ette hen lackamata meite wäjijupi ia tacaaijapi iocapaicas.

Se P. Petarin Ensimeinen Epistola.

I Lucu.

1:1 PEtari JEsusen Christusen Apostoli.
 1:2 Nijlle wloswalituille Oudhoille haiolla asuuaisille Po'tos/ Galatias/ Cappadotias/ Asias ia Bithynias/ Isen Jumalan Aiuotuxen ielkin/ sen Hengen pyhitoxen cautta/ Culiaisudhexi ia Jesusen Christusen Weren pirkumisexi. Jumala andacoho' teille palio Armo ia Rauha.
 1:3 Kijtettu olcohon Jumala ia meiden

HERRan Jesusen Christusen Ise/ ioca on meite henen swre' Laupiudhens cautta iellenssynnyttent/ ychtehen eleuen Toiuohon/ sen Jesusen Christusen Ylesnousemisen cautta nijste Cooleista/
 1:4 ychtehen catomattoman ia saastamattoman ia turmelemattoman Perimisehen Joca ombi Taiuasa tedhellepa'du teite warden/
 1:5 Jotca Jumalan wäelle/ sen Uskon cautta kätketehen Autuudexi/ Joca sitewarten walmistettu ombi/
 1:6 ette sen pite ilmei tuleman wimeisella

aijalla/ Jossa teiden pite teiten iloitzema'/
Te iotca nyt wähelle hetkelle (ios taruitan)
wauataan moninasis kiusauxis/
1:7 Senpäle ette teiden Uskon toimelisexi
ia palio callimaxi leuteisijn/ quin se catoua
Culta (ioca Tulella coetellan) Kijtosexi/
ylistosexi ia Cunniaxi/ silloin coska Jesus
Christus ilmandupi/
1:8 Jota te racastatte waicka ette te
hende näe/ ionga päle te nyt mös
vskotta/ echke te ei hende näe/ Nin
teiden pite quitengin iloitzema'
sanomattoman ia Cunnialisen ilon cansa/
1:9 Ja te saatta teiden vskonna lopun/
nimittein/ Sieludhen Autuudhen.
1:10 Jonga Autuuden ielkin ouat etzinyuet
ia tutkinuuet ne Prophetat/ iotca sijte
tygetuleuaisesta Armosta teiden pälen
noitunuet ouat/
1:11 Ja ouat tutkinuet/ mine taicka mille
aijalla Christusen Hengi wloswijsasi ioca
heisse oli/ ia ennen oli tohdistanut ne
Pinat tuleuaiset iotca Christuses ouat/ Ja
sen Cunnialisudhen ioca senielkin tuleman
piti/ ioille se mös ilmoitettu oli.
1:12 Sille eiuet he itzeheitens/ waan meite
sen cautta paluelit. Nämet iotca nyt teille
iulghistetudh ouat ninen cautta/ iotca
teille sen Euangeliumin sarnanut ouat sen
pyhen Hengen cautta Taiuahasta
lehetetyn/ Jota Engelitki mös ihoitzeuat
catzoa.
1:13 Senteden wötteket teiden Mielen
cupehet/ ia olcatta raitijdh/ Ja panga te
teiden teudhelinen Toiuon sen Armon
päle/ ioca teille taritahan Jesusen
Christusen ilmestoxen cautta/ ninquin
cwliaiset Lapset.
1:14 Ja elkette asettaco teiten ninquin
ennen/ coska te tyhmydhes Himodhen
ielkin elite.
1:15 Waan sen ielkin ioca teite cutzunut

on/ ia ombi pyhe/ olcatta te mös pyhet/
caikisa teiden menosanne.
1:16 Sille ette kirioitettu on/ Teiden pite
Pyhet oleman/ Sille ette mine Pyhe olen.
1:17 Ja ette te sen auxenhwdhatta lsen
polesta/ ioca domitzepi cungin töiden
ielkin ilman Inhimisten moodhon
catzomista/ Nin catzocat/ ette te tesse
teiden Radhoilisudes pelghosa waellaisitte.
1:18 Ja tieteket ettei te ole catouaisella
Cullalla taicka Hopialla lunastetudh/ teiden
turhasta menostanne/ ionga te saitta
lseiden sädhyste/
1:19 Waan sen callin Christusen weren
cansa Ninquin ydhen wighattoman ia
saastattoman Caritzan/
1:20 Joca tosin io ennen oli aiuottu quin
Mailman perustos pandu oli/ Mutta
ilmoitettu wimeisine aighoina/ teiden
tedhen iotca henen cauttans Jumalan päle
vskotte/
1:21 Joca henen ylesherettenyt on nijste
Coleista/ ia henelle sen Cu'nialisuden
annoi Se'päle ette teille pidheis olema'
Usko ia Toiuo Jumala' tyge.
1:22 Ja techkette puchtaxi teiden Sieluna
sen Totudhen cwlemises Hengen cautta
welielisehen Rackautehen ioca wilpitöin
olis/ ia piteket teite keskenenne
palauaisesta racasna puchtahasta
Sydhemeste/
1:23 ninquin ne iotca iellenssyndynet
ouat/ Ei catouallisesta waan
catomattomast Siemenesta/ nimittein/ sijte
eletteueste Jumalan sanasta/ ia ioca
ijancaikisesta pysypi.
1:24 Sille ette caiki Liha on ninquin Roho/
ia caiki Inhimisen Cunnialisus/ ninquin sen
Rohon cuckaiset. Se Roho on
poisquiuettu/ ia ne cuckaiset ouat
poislangenet.
1:25 Mutta se Herran Sana pysypi

ijancaikisesta. Ja se ombi se Sana ioca teiden seasan on sarnattu.

II Lucu.

2:1 Nln poisangat nyt caiki Pahuus ia caiki Petos/ ia wlconkullasus ia Cateus ia caiki panetus.

2:2 Ja halatka sen selkien * ierghielisen Reeskan ielkin/ ninquin ne eskensyndynet Lapsucaiset/ Senpäle ette te sen saman cautta yleskaswaisitte.

2:3 Jos te mwtoin maistanet oletta/ ette HERRA ombi Lakia/

2:4 ionga tyge te mös tullet oletta/ ninquin sen eleuen Kiuen tyge/ Joca Inhimisilde on hylletty/ Mutta Jumalan tykene hen ombi wloswalittu ia callis.

2:5 Ja mös te nin quin ne eleuet Kiuet raketka teiten Hengelisexi Hoonexi/ ia pyhexi Pappiudhexi wfframahan Hengelisi Uffri/ iotca Jumalalle otoliset olisit Jesusen Christusen cautta.

2:6 Sente'den seisopi mös Ramatusa/ Catzo/ Mine panen Syonin ydhen wloswalitun callin culmakiuen/ Ja ioca henen pälens vskopi/ ei se wilpistetä.

2:7 Teille iotca nyt vskotte/ ombi hen callis. Mutta nijlle vskottomille (ombi se Kiui ionga Rakendaijat ouat poishylienet/ ia on Culmakiuexi tullut)

2:8 ydhexi Louckamisen Kiuexi/ ia ydhexi Pahennoxen Callioxi/ Nimittein/ nijlle iotca heidens Sanan päle louckauat/ ia eiuet sen päle vsko/ iohonga he mös asetetudh olit.

2:9 Mutta te oletta se wloswalittu Sucu/ se Kuningalinen pappius/ se pyhe Canssa/ se Erinomaisudhen Canssa/ Ette teiden pite ilmoittaman sen Auwudh/ ioca teite cutzunut on pimeydhesta henen ihmeliseen Walkiuteens.

2:10 Te iotca muijnen eipe Canssa olleet/ Mutta nyt te oletta Jumalan Canssat. Ja te iotca muijnen eipe Armosa olleet/ Mutta nyt Armosa oletta.

2:11 Rackat weliet/ Mine manan teite ninquin Oudhoija ia mucalaisi/ poispiteket teiten Lihalisista Himoista/ iotca sotiuaat Sielua watan.

2:12 Ja piteket hye meno Pacanaidhen seas/ Sen päle ette ne iotca teite panetteleuat ninquin Pahointekijte/ aruaisit teite teiden hyuiste töisten/ ia kijtteisit sijte Jumala/ sinä peiuenä/ iona hen caiki iulghistapi.

2:13 Senteden olcatta alamaiset caikille Inhimisille Sädhyille Herran tedhen/ Waicka se olis Kuningelle/ ninquin sen ylimeisen/ taicka Pämiehillen/

2:14 ninquin ne iotca henelde lehetetydh ouat/ nijlle Pahointekijoille tosin rangastoxexi/ ia nijlle Hurskaille kijtoxei.

2:15 Sille ette se ombi Jumalan tachtu/ ette te hyuelle töelle tukizetta Hulluen ia tyhmein Inhimisten suun.

2:16 Ninquin ne wapahat/ ia ei nin ette sa wapaus olis quin Pahudhen peitos/ waan ninquin ne Jumalan Palueliat.

2:17 Olcatta cunnialiset iocaista watan. Racastacat Welijä/ Pelietke Jumalata/ Cunnioittaca Kuningasta.

2:18 Te Palueliat olca alamaiset caikella pelgholla teide' Herrain/ ei waiuoin ninen Lakiain ia siuiede'/ Waan mös nijlle tuimille.

2:19 Sille se on Armo/ ios iocu Omantunnons tedhen Jumalan tyge/ pitepi waiua/ ia ilman ansiotans wärytte kerssipi.

2:20 Sille mike kijtos se on ios te pahain tekoinne tedhen piexeteen/ ia te kerssitte? Mutta coska te hyuestiteet/ ia quitengin waiuataan/ ia te sen kersitte/ se ombi Armo Jumalan edes.

2:21 Sille siteuarte' te oletta cutzutud/
Se'uoxi ette Christus mös kersi meiden
edesten/ ia meille ydhen Esicualan ietti/
Ette teide' pitepi noudhattaman hene'
Askelens.

2:22 Joca ei ychten syndi tehnyt ollut/
Eike mös ychten petosta ole henen
Suustans leutty.

2:23 Joca ei wastankironudh/ coska he'
kirottijn/ Ei whgannudh/ coska hen kerssi.
Mutta hen annoi henelle Coston ioca
oikein domitze.

2:24 Joca meiden syndinne itze wffrasi
omas Rumisans Puun pääle/ senpäle ette
me synneiste poiskooleet/ sille
Wanhurskaudhelle eleisimme. Jonga
haauain cautta te oletta teruexi tulleheet/
2:25 Sille te olitta ninquin exyueiset
Lambat Waan nyt te oletta palaineet/ sen
teiden Sieludhen Paimenen ia Pispan tyge.

III. Lucu.

3:1 SAmalmoto/ Olcohon Waimot heiden
Miestens alamaiset/ Ette mös ne iotca
eiuet wsco Sanan päle/ machtaisit
waimoin menosta/ ilman sanata tulla
woitetuxi/

3:2 coska he merkitzeuet teiden puchtan
Menon pelghosa.

3:3 Joinenga Caunistos ei pidhe oleman
wlconaista hiuxien palmicoisa/ ia cullan
ymberirippumisesa/ eli calleisa waateisa.

3:4 Waan ios se salainen Inhiminen
sydhemes/ ombi ilman wighata/ lakian ia
hiliaisen Hengen cansa/ Se on callis
Jumalan silmein edes.

3:5 Sille ette tellemodholla ouat mös
muinen Pyhet Waimot heidens
caunistanuet/ Jotca heide' Toiuons
Jumalan päle panit/ ia olit heiden
Miestense alemaiset.

3:6 Ninquin Sara oli Abrahamin cwliainen/
ia cutzui Hende Herraxensa. Jonga tytterixi
te tullet oletta/ ios te hyuesti teette/ ia ei
nin * arghat olisi.

3:7 Te Miehet samalmoto/ asucat heiden
tykenens taidhon cansa. Ja andacat sen
Waimolisen (ninquin sen heicolisiman) *
Käsialaisen/ henen cunniansa/ ninquin
mös ynneperilisen sen Elemen Armohon/
Senpäle ettei teiden Rucuxenne estetyxi
tulisi.

3:8 Mutta päldiskein/ caiki olcatta
yximieliset/ Ynnekersiueiset Welieliset
keskenen/ Laupialiset/ Ysteueliset/

3:9 Ei costain paha pahalla/ Eike kiolla
kirotusta/ Waan site wastan/
hyuestisiughnatca/ Tieten ette te oletta
sihen cutzutudh/ perimehen
hyuestisiughnaxen.

3:10 Sille ette ioca elä tachtopi/ ia hyuet
peiuet nähdhä/ hen hilitkän henen
Kielense paha puhumasta/ Ja henen
Hwlensa petoxesta.

3:11 Hen wälteken pahasta/ ia techken
hyue. Hen etziken Rauha/ ia noutakan
site.

3:12 Sille ette HERRan silmet ouat
Wanhurskain päle/ ia henen Coruansa
heiden rucuxisans. Mutta HERRan casuo
o'bi pahointekiedhen päle.

3:13 Ja cuca on/ ioca teite taita
wahingoitta/ ios te hywen ielkinseisotta?

3:14 Ja ios te wiele iotakin lijca mös
kersisitte Oikiudhen tedhen/ nin te
quitengin autuat oletta. Mutta elkette
pelietkö heiden hirmutostans/ elkette mös
heite hemmestyghö.

3:15 Mutta HERRA JUMalata pyhitteä
teiden sydhemisenne.

3:16 Olcatta mös walmihit aina wastaman
iocaista quin tutkistele teiden Toiuon
perustoxen ielkin ioca teisse o'bi/

hiliaisudhe' ia cauatuxen cansa. Ja piteke
yxi Hyue Omatundo/ Senpäle ette ne/
iotca teite panetteleuat/ ninquin
Pahointekijte/ häpieisit/ ette he ouat
häweisnuet teiden hyuen menon
Christusesa.

3:17 Sille ette se ombi parambi (ios
Jumalan tachtu nin on) ette te kersisitte
hyuen teghon tedhen/ quin pahan.

3:18 Senwoxi ette Christus mös wihdoin
meiden synnein tedhen kersi/ Hurscas
Ricolisten edeste/ Senpäle ette hen meite
piti Jumalalle wfframan/ Ja on tosin
coletettu Lihan cautta/ Mutta eleuexi
techty Hengen cautta.

3:19 Sijne samas he' mös poismeni/ ia
sarnasi nijlle He'gille Fangiuxes/

3:20 iotca eiuet muinen vskonuet/ Coska
Jumala wihdoin odotti/ ia kersiueinen oli
Noen aicana/ coska se Archi walmistettin/
iosa wähe (Se on/ cadhexan sielua) tulit
pästetyxi Wedhe' cautta/

3:21 Joca nyt mös meite autuaxi tekepi
Castesa/ ioca sille merkittu on/ Jolla ei
Liha' saastauxet poispa'na/ Waan ette se
on yxi * Lijtto hyues Omastunnosa
Jumalan tykene Jesusen Chrstusen
ylesnousemisen cautta.

3:22 Joca on Jumalan oikialle Kädhelle
Taiuasen ylesmennyt/ ia henelle ouat
Engelit/ ia Wallat/ ia Woimat alamaiset.

** Arghat) Waimot ouat Loonolisesta
arghat/ ia pian pelietetydh. Mutta heiden
pite oleman wahwat/ ios iotakin
Kersimyste tapachtuis/ ia ei nin
waimolisesta hemmestymän.*

** Käisialaiset) Caiki Christitudh auat
Jumalan Käisialaiset. Mutta Waimo ombi
seke rumista ette mieleste heicombi quin
Mies/ Sentedhen henen pite site
armachtaman toimen cansa/ Ettei pahawäli*

*ia rijta nousis/ iolla caiki Rucoxet
esteteen.*

** Lijtto) Stipulatio/ Ette Jumala sulasta
Armostans Lijton tekepi Castesa meiden
cansanna/ ottaxens meite Armohinsa.
Jotca me Uskon cautta käsitemme.
Ja sijtte meiden Omatundon ombi aina
leuolinen Jumalan tykene.*

IV Lucu.

4:1 ETTE nyt CHRISTUS Lihasa meiden
edesten on kersinyt/ Nin Harniskoitka mös
teiten samalla mielelle. Sille ette ioca
Lihasa kersipi/ se poislackapi synniste/
4:2 senpäle ettei hene' site aica quin
Lihasa edespeiten on/ pide Inhimiste'
himoin ielkin/ Waa' Jumala' tahdon ielkin
elemen.

4:3 Sille ette io kyllä on/ ette me sen
edesioutunuen Elemen aighan culutimme
Pacanaidhen mielen ielkin/ coska me
waelsinma irtaudhesa/ himoisa/
ioopumisesa/ ylensömises/ Lainouxisa/ ia
hirmulisisa Epeiumalden palueluxisa.

4:4 Site he oudhoxuat/ ettei te ynne
heiden cansansa iooxe sijnä samassa
sädhyytömes Hecuman menosa/ iotca
teiste pahasti puhuuat/

4:5 Joinenga pite lughun tekemen Henelle
ioca ombi walmis domitzeman nijte Eleuite
ia coleita.

4:6 Sille sitewarte' mös Euangelium ombi
sarnattu nijlle Coolluille/ senpäle ette he
domitaan Inhimisten polesta Lihasa/

4:7 Mutta Hengese eleuet Jumalasa. Mutta
nyt caikein cappalten Loppu lehestupi.

4:8 Nin olcatta sis raitijdh ia walpat
Rucoleman. Mutta ennen caikia piteket
keskenen palaua Rackaus. Sille ette
Rackaus * peitte palio rioxita.

4:9 Olcatta Wieroinhohoiat keskenen ilman

napistuxia.

4:10 Ja paluelcat keskenen/ iocainen sille Lahiolla quin hen saanut ombi/ ninquin ne hyuet moninaisen Jumalan armon Hoonenhaltiat.

4:11 Jos iocu puhupi/ se puhucan ninquin Jumalan sanoijo. Jos iollaki on iocu Wirca/ ette he' tekis ninquin sijte auuosta ionga Jumala andapi. Senpäle ette Jumala caikisa cunniotetaisijn Jesusen Christusen cautta. Jolle olcohon Cunnia ia walda ijancaikisesta ijancaikisehen Amen.

4:12 Minun rackahani/ Elket oudhoxuco site hellecte (quin teille tapachtupi/ ette te coetelluxi tuletta) ninquin teille iotaki utta tapadhuis/

4:13 Waan iloitat paramin ette te ynne Christusen cansa kersitte/ Senpäle ette te mös aijalans madhaisitte henen Cunnians ilmeistuxes iloitta ia riemuita.

4:14 Autuat oletta te/ ios te Christusen Nimen tädhen pilcataan/ Sille ette se Hengi/ ioca ombi Cunnian ia Jumalan Hengi/ leuäpi teiden pälenne. Heiden tykenens hen pilcataan/ waan teiden tykenenne hen cunniotetaan.

4:15 Mutta eikengen teiste kärsi ninquin iocu Murhaija eli Warghas taicka Pahointekia/ eli ninquin se ioca * Wierasen Wircan rupepi.

4:16 Mutta ios he' kersipi ninquin Christittu/ elken häuetkö/ Waan kijtteken Jumalata sen osan polesta.

4:17 Sille ette aica on/ ette Domion pite rupiaman Jumalan Hoonesta. Mutta ios se ensin meiste rupiapi/ Minge lopun he saauat iotca Jumalan Euangeliumi eiuet vsko?

4:18 Ja ios se Hurskas tuscalla wapaxi tulepi/ cuhunga sijtte Jumalatoim in Syndinen tulepi?

4:19 Senteden iotca kersiuet Jumalan

tahdhon ielkin/ ne andacan heiden Sielunsa ninquin Uskolisen Loian hyuein töiden cansa.

** Peitte) Joca henen Lähimeistens racastapi/ ei sen mieli ricota/ wan caiki mite henen wastans ricotan/ se cutzutan tesse/ peitteuen caiken ricotuxen 1. Cor. 13. Rackaus caiki wedhättepi.*

** Wierasen Wircan) Temen wighan Perkele enimesti waickuttapi ninen wärein Christittydhen cautta/ iotca tachtouat aina palio hallita ia wallita/ cussa Jumala ei ole heite keskenyt.*

V. Luku

5:1 Nijte Pappia iotca teiden seasan ouat/ mine manan/ Joca mös olen Pappi/ ia Christusen pinan tunnustaija/ ia osalinen sijnä Cunniasa ionga pite ilmei tuleman.

5:2 Caitzecat se Christusen Lauma/ ioca teiden Hallusan on/ ia piteket waari heneste Ei waadhitudh/ waan mieleliset Ei häpielisen Woiton tedhen/ waan hyueste mieleste/

5:3 Eikä mös ninquin HERRAT Canssans ylitze/ waan olcatta Laumalle Esicuuaxi/

5:4 Nin teiden pite (coska se ylimeinen Paimen ilmestupi) sen catomattoman Cunnian Crunon saaman.

5:5 Samalmoto Te Nooret/ olcatta Wanhoille alamaiset. Olcatta caiki keskenen toinen toisenne alamiset. Ja piteket teidenne kijndiesti Neurydhesa/ Sille ette Jumala wastanseiso Coreita. Mutta nijlle Neurille hen Armon andapi.

5:6 Nin neurytteket sis teiden Jumalan wäkeuen Kädhen ala/

5:7 ette hen teite corghottais aijallansa/ Caiki teiden murehen heitteket henen pälens. Sille ette hen murechtipi teiste.

5:8 Olcatta raitijdh ia waluocat/ Sille ette teiden Wiholisen Perkele ymberiskieupi ninquin kilijuua Jalopeura/ ia etzipi ketä hen ylesnielis/
5:9 Site te wastanseisocat wahwat Uskosa. Ja tieteket/ ette iwri ne samat Waiuat tapachtuuat teiden Welijllen Mailmasa.
5:10 Mutta se Jumala iolda caiki Armo tule/ ioca meite cutzunut on henen ijancaikisehen Cunniahansa Christuses Jesuses/ se sama teite/ iotca wähen Hetken kersitte/ päättepi/ wahuistapi tukepi ia kijnittepi/
5:11 Sille samalle olchohon Cunnia ia

Walda ijancaikisesta ijancaikisehen/ AMEN.
5:12 Siluanusen teiden Uskolisen Welien cautta (quin mine lwlen) ole mine teille wähille sanoilla kirioittanudh/ manaten ia tunnustain/ Ette teme se oikia Jumalan Armo ombi/ iossa te seisotta.
5:13 Teruettepi teite se ynnä teiden cansan wloswalittu Seurakunda Babilonias/ ia minun Poican Marcus.
5:14 Teruetteket teite keskenen Rackaudhen Suunannon cansa. Rauha olchohon caikein cansa/ iotca Christuses Jesuses ouat/ AMen.

P. Petrin se Toinen Epistola

Alcupuhe sen Toisen P. Petarin Epistolan päle.

Täme Epistola on kirioitettu niytä wastan/ iotca Lwleuat ette Christilinen Usko taita olla ilman töite/ senteden mana hen niytä/ ette he harioitelisit heitensä hyuisä töise/ ia olema' sen cautta vissit heiden Uskosansa ninquin puu tutan hedelmeste/ Sitälehin hen rupe kijtemän Euangeliumita/ wastan Inhimisten Opetosta/ ette Inhimisen ainoasta site/ Ja ei ydhenken Inhimisen Opetosta kuuleman pidhe/ Sille (ninquin hen sano) ettei ole wiele nyt yxiken Prophetia Inhimisen mielen ielkijn pätetty. Senteden hen warustau heite sijne toisesa lughusa niydä Falskilda tuleuaisilda Opetailda/ iotca töiden cansa waeldauat Ja nijnen cansa kieldeuet Christusen/ Ja wchka heite kolmella hirmuisella esimerckille/ Ja maala heite nijn iwri quijn he ouat/ heiden ahneuxensa ylpeuxensa/ koirudhensa/ hoorudhensa/ Ulkocullasudhensa cansa/ ette iocainen taita päle ruueta/ ketä hen sille lwle/ quin nyt keupi Christicunnasa.

Colmanesa hen osotta ette Wimeinen Domiopeiue on pian tuleuainen/ sille mooto/ ette caiki se quin coolut on/ se on Jumalan edhes/ cusa ei ychten aika ole/ Mutta tuhad aiastaica ouat sielle/ ninquin yxi peiue/ Senteden sanotaan iocahitzen Domiopeiue oleua tullut/ kohta quin hen coolut on/ Ja sijte hen kirioitta quinga oleman pite Domiopeiue/ ette caicki cappalet pite culutettaman tulella.

P. Petrin se Toinen Epistola

I. Lucu.

1:1 Slmon Petari Jesusesen Christusen Paluelia ia Apostoli/ Nijlle iotca ouat saanet meiden cansanne yhden caltaisen

Uscon/ waahurskaudhesa ionga meiden Jumala/ Ja wapactaia JEsus Chrisius andapi.

1:2 Armo ia Rauha lisendykön teise/ Jumalan ia meiden HERRAN Jesusen Christusen tundemisen cautta.

1:3 Ette henen Jumalinen wekens meille

caikinaiset (iotca elemehen ia Jumaliseen menon sopiuat) ombi lahiannut/ Henen tundemisens cautta ioca meite cutzunut on/ henen cunnians ia awuns cautta/ 1:4 ioinenga cautta meille ne callit ia swrimat Lupauxet lahioitetut ouat/ nimittein/ ette te ninen samain cautta osalisexi tulisitta sijte Jumalan loonosta/ Jos te weltet sen catouaisen Mailman himon.

1:5 Nin laskecat sihen caiki teidhen ahkeruden/ ette te osotaisitte teiden Uskosanne Awun/

1:6 Ja auuosa Toimen/ Ja toimesa Modhon/ Ja modhosa Kersimisen/ Ja kersimises Jumalisudhen/

1:7 Ja Jumalisudhes welielisen rackaudhen/

1:8 Ja welielises rackaudhes/ Ychteitzen rackaudhen. Sille coska neme cappalet teise ouat teudhelisesta/ nin ei he teite ioutilasna taicka hedhelmettömine salli löutte meiden Herran Jesusen Christusen tundemisesa/

1:9 Mutta iolla ei ole neite hen on sokia/ ia coperoitze tijetä kädhellense/ Ja on wnochtanut itzens olluen puhdhastetun henen entisiste synneistense.

1:10 Sentedhen rackat weliet ahkeroica paramin teiten siehen/ ette te teiden cutzumisen/ Ja wloswalituxen wahuistaisitte.

1:11 Sille ios te sen teette/ nin ette te coskan lange/ Ja sillens teille runsasti annetan siselkeumys/ sihen meiden Herran ia wapactaian Jesusen Christusen ijancaikiseen Waldakundahan.

1:12 Senteden en tacto mine wnocta teite aina nijste manata/ Waicka te tiedette/ Ja wahwistetut oletta tesä nyysesä Totudesa/

1:13 Sille mine aruan sen coctulisexi/ nincauuu' quin mine tese Maiasa olen/

ylesherettemen teite ia manaman.

1:14 Sille mine tiedhen/ ette minun pite pian temen minun Maiani poispaneman/ Ninquin mös meiden Herran Jesus Christus minulle ilmoitti.

1:15 Mutta mine tadhon mös ahkeroita/ ette teiden pite minun Lectemiseni ielkin neite muistosa pitemen.

1:16 Sille eipe me ole caualoita iutuita nounuet/ coska me teille tietteuexi teimme meiden Herra' Jesusen Christusen woiman ia tygetulemisen. Waan me olema itze nähnyuet henen cu'nians/

1:17 coska hen sai lselde Jumalalda cunnian ia ylistoxe' yden änen cautta/ ioca henelle tapactui silde ylenwäkeuelde Herraudhelta/ telle modholla/ Teme on minun raka Poican/ Jossa minulle on hyue sosio.

1:18 Ja temen änen me cwlima Taiuahasta tuleuan/ coska me hene' cansans ynne olima sen pyhen wore' päle.

1:19 Meille o'bi yxi wahua Prophetainen sana/ Ja te hyuesti teette ette te sijte warin pidette/ Ninquin yhdeste Kyntileste ioca walgitta pimees siasa/ nincauuu' quin Peiue walkene/ Ja se Cointechti yleskoitta teidhe' sydhemisen.

1:20 Ja se tule teiden ensin tiette/ Ettei yxiken Prophetia Ramatusa tapadhu omasta Toimituxesta/

1:21 Sille ettei wiele nyt yxiken Prophetia ole edestootu Inhimisen tadhosta. Waan ne pyhet Jumalan Inhimiset ouat puhuneet/ waicutetut Pyheste Hengeste.

II. Lucu.

2:1 MUtta olit mös falskit Prophetat Canssan seasa ninquin mös teiden seasan tuleuat falskit Opettaiat/ Jotca segan siselle touat wahingolliset Eriseurat. Ja

poiskieldeuet mös sen Herra' ioca heite ostanut on. Ja saattauat itze heille's nopean Cadhotoxen.

2:2 Ja monda noutauat heiden hukutostans. Joinenga cautta Totudhen tije pilcata'/

2:3 Ja ahneuxesta dicteratuilla sanoilla pite heiden teiste caupaman. Joille io Domio ei sille cauuan wiuy/ Ja heidhen Cadhotoxensa ei maca.

2:4 Sille ios Jumala nijte Engelite/ iotca syndi teit ei ole armahtanut/ Waan o'bi heite pimeyden cahleilla Heluettijn söxenyty/ Ja ylena'noi ette heiden piti Domioho' ketketteme'.

2:5 Ja ei ole armahtanut site entiste Mailma/ waan wapacti Noe sen wanhurskaudhen Sarnaian itze cadexa'na/ Ja wei Wedhenpaisumuxen ylitze sen Jumalattoman Mailma'.

2:6 Ja ombi ne Caupungit Sodomian ia Gomorran tuhaxi tehnyt/ yleskukistanut ia cadhottanut/ Ja teki ne Esicuuaxi nijlle Jumalattomille/ iotca sijtte tuleman piti.

2:7 Ja ombi pelastanut sen hurskan Loth/ ioca waiuattijn reetoilda Inhimisilde heiden hauriudhen elemen menosta.

2:8 Sille ette he' Hurskas oli ia heiden seasans asui/ ia quitengin sencaltaista piti nekeme' ia cwleman/ waiuasit he site hurskasta Sielua iocapeiue heiden wärein töidhens cansa.

2:9 Herra taita ne Jumalalliset kiusauxista pelasta/ Mutta ne wäret Domiopeiuen asti ketke pijnatta.

2:10 Mutta caike enimesti ne iotca waeldauat Lihan ielkin saastaisisa hijmoisa/ Ja Herraudhen ylencatzouat/ tuimat/ tylyt/ ia eiuet wapise waldoia pilcata.

2:11 Waicka ne Engelit iotca wäesä ia woimasa swremmat ouat/ eiuet kersi itze

heitens wastian Herran tyköne site pilcalista domiota.

2:12 Mutta he ouat ninquin tyhmet Pedhot/ iotca loonosta siehen syndynet ouat/ kijniotetta ia teurastetta. Pilcauat site iota ei he ymerdhä/ ia huckuuat heiden turmellusa menosansa ia sauat wärydhen Palcan sijte.

2:13 He pitäuet sen hecumana ette he eleuet aighalisisa hercuisa/ He ouat ilkiuxet ia pilcut/

2:14 Äikisteleuet teiden lahioistanne/ pramauat teiden omillanne/ pitäin teudhet Silmet Hoorudhesta/ ei salli heitens synniste torijua. Haucuteleuat tyghens ne horiuat Sielut/ ouat heiden sydhemensä Ahneuxesa yldeharioitanuet/ Kirottu Canssa/

2:15 iotca ylenannoit sen oikean Tijen/ ia exyuet/ ia noutauat Balaamin sen Bosorin poian Tijete/ ioca racasti wärydhen palcka.

2:16 Mutta hen rangaistijn henen wärydhestens/ Se myckä Töiuhta/ puhui Inhimisen änelle/ ia esti sen Prophetan hulludhen.

2:17 Ne ouat wedhettömät lechtet/ ia piluen hatarat iotca Tuulispäälde ymberins aietan/ ioille on ketkety yxi synghy pimeys ijancaikisesta.

2:18 Sille he puhuuat röuckiet sanat/ quin turhat ouat. Ja yllytteuet tauattomuxen cautta lihalisijn Himoin nijtä iotca * oikein olisit poisueltänyet/

2:19 ia wiele nytki exyxisä waeldauat/ Ja lupauat heille wapauden/ waicka he itze turmeluxen palueliat ouat/ Sille iolda iocu woitetan/ sen paluelia hen ombi.

2:20 Sille sijtte quin he ouat paenuet sen Mailman saastauxen lepitze Herra' ia wapactaian Jesusen Christusen Tundemiseen/ Quitengin nihin he heidens käriuet/ Ja ylitzewoitetan/ ia o'bi heiden

cansans se wimeinen pahamaxi tullut quin
se ensimmeinen/

2:21 Sille se olis heille parambi ollut/ ettei
he olisican sen wanhurskaudhen Tijetä
tundenuet/ quin sijtte ette he sen tunsit/
Ja poiskiensiit heidens sijte pyheste
Keskystä/ ioca heille annettu oli.

2:22 Nijlle ombi tapactunut se totinen
Sananlasko/ Coira palaiapi oxennoxensa
tyghe. Ja/ pesty Sica henens Ropacosa
iellens hiero.

III. Lucu.

3:1 TEme on nyt se toinen Epistola/ ionga
mine teille kirioitan minu' rachkahani/ iolla
mine ylesheräten ia manan teidhen
puchtahan miele'ne/

3:2 ette te muistasitte ne sanat iotca teille
ennen sanotut ouat nijlde pyhildä
prophetilde/ Ja mös meiden keskyn päle/
iotca olema HErran ia Wapactaian
Apostolit.

3:3 Ja se ensin tietkä/ ette wimeisinä
piäüne tuleuat pilckaiat/ iotca oman
himonsa ielkin waeldauat/ ia sanouat/
Cusa nyt on se Lupaus henen
Tulemisestansa?

3:4 Sille sijte peiueste quin lset ouat
nuckuneet/ nin caiki ieuat quin alghusta
Loondocappalet ouat olluet/

3:5 Mutta tietensä eiuet he tadho tietē/
ette Taiuas muinen mös oli/ ia Maa
wedheste/ Ja wedhesä seisodhen/
Jumalan Sanan cautta.

3:6 Quitengin oli sihen aican/ se Mailma
ninen samain cautta wedhen paisumisen
cansa turmeltu.

3:7 Samalmoto mös ne Taiuahat ia Maat
quin nyt ouat/ tuleuat hene' Sana's cautta
sästetyxi/ ette ne pite tule' waraxi
pidette' Domio peiuelle/ coska ne

Jumalattomat Inhimiset cadoteta'.

3:8 Mutta teme yxi ey pidhe teilde
salattama' minu' rackani/ ette yxi peiue
Herran edhesä ombi ninquin tuhad
Aiastaica/ Ja tuhad Aiastaica ninquin yxe
peiue.

3:9 Ei HErra Wijwuytä hene' Lupaustans/
quin mutomat sen wiwuytoxi luleuat/ waan
hen on kersiueinen meiden coctan/ Ja ei
tacto ette iongun pidheis huckanduman/
waan ette iocainen henens paranoxeen
kieneis.

3:10 Mutta HErran peiue ombi tuleua/
ninquin warghas ööllä/ Ja silloin Taiuahat
poismeneuet suurella kijruhulla/ Mutta
Elementit pite palaudhesta sulaman/ Ja
Maa/ ia ne rake'nuxet iotca henesä ouat/
pite poispalaman.

3:11 Ette nyt caiki neme pite catoman/
qingakaltaiset teidhen tule silloin olla
pyhisä menoisa ia Jumalalisudhesa?

3:12 Nin ette te odhotatte/ ia kiruhdhatte
siehen Jumalan peiuen tulemisehe'/ Jonga
cautta Taiuahat Tulesta catoauat/ ia ne
Elementit palaudesta sulauat.

3:13 Mutta me odotamme wsija Taiuaita/
ia wtta Maata hene' lupauxe's ielkin/
Joissa Wa'hurskaus asupi.

3:14 Senteden minun rackani/ ette te
neite tiedhette/ nijn ahkeroica ette te
henen edesens saastatomat ia
nuchtetomat Rauhasa leuteisijn/

3:15 Ja se meiden HErran Jesusen
Christusen kersimys/ lukeca te teiden
Autuudhexen. Ninquin mös meiden racas
welien Pauali/ sen Wisaudhen ielkin ioca
henelle on annetu/ ombi teille kirioitanut/
3:16 Ninqui hen mös iocaitzesa Epistolasa
neistä puhupi/ ioisa ombi monda töleste
ymmerdä/ ioita ne Oppemattomat/ ia
irtaliset pahendauat/ ninquin mös ne
mwdh Ramatut/ heiden omaksi cadhotuxexi.

3:17 Mutta te minun rackani/ ette te sen enne' tiedhette/ nin cartacat teiten/ ettet te wietelläisi Jumalatomadhen Inhimisten exytxen cautta ynne heiden cansansa/ Ja poislangette teidhen omasta

Wachwudhesta'ne/
3:18 Waan casuaca meiden Herran ia Wapachtaia' Jesusen Christusen Armosa ia tundemisesa/ Jolle olcohon Cunnia seke nyt ette ijancaikisehen aicahan/ Amen.

Se Ensimeinen P. Johannesen Epistola.

Alcupuhe ninen Colmen P. Johannesen Epistolan päle.

TEme ensimeinen P. Johannesen Epistola/ on yxi toimelinen Apostolinen Lehetuskiria/ Ja piti oikein ratki hene' Eua'geliumins ielkin seysoma'. Sille ninquin hen Eua'geliumis Uskon selkiesti opetapi/ nin mös nyt coctapi tesä Epistolas nijtä iotta heitens kerskauat Uskosta ilma' Töite/ ia opetapi moninaisist/ quinga eiuet Tööt poisiä sijnä quin Usko on.

Mutta ios he wlosiäuet/ nin ei vsko ole toimelinen/ waan waleh ia pimeys.

Mutta ei he' tetä teghe lain watimisen cansa/ ninquin Pyhe' Jacobin Eepistola tekepi. Mutta he' ylesherette ia hauckuttelepi meite Rackautehen/ ette mekin racastaisim ninquim Jumalaki meite racasti. Nin hen mös couasti sijne siselle kirioittapi/ nijte Cherinteritä wastan/ Ja wastan site Antichrustusen Henge/ Joca io silloin rupeis Christusta kieldämen/ ettei hen ollut Lihahan tullut. Joca nyt enimesti käsissä on/ Sille echkei nyt iulgisesta Swun cansa kieldä Christus Lihan tulleexi/ nin he quitengin kieldäuet henen Sydhemestens/ opins/ ia Eläme's cansa. Sille ette ioca tacto Töidhens ia tekoin cansa hurskaxi ia autuaxi tulla/ Henbä iuri kyllä Christusen kieldä. Ette Christus ombi sitewarten Lihan tullut/ ette hen meite ilman meiden Töiten/ hene' ainoan werensä cautta piti hurskaxi ia Autuaxi tekemen. Ja nin teme Epistola osotapi molenpita wastan/ seke nite iotca caiketi tachtouat ilman Töite Uskosa olla. Ja mös nite wastan iotca Töidhen cansa tachtouat hurskaxi tulla/ ia pitäpi meite iuri oikealla keskimeiselle tiellä.

Ette me vsko' cautta hurskat/ ia paitzi synneiä ioudhuisimma/ Ja mös sitelehin coska me nyt hurskat olema/ nin meiden pite hyuet Töet ia Rackaudhen/ Jumalan tedhen harioitaman/ wapadesta mieleste ilman caikea maxon toiuoa. Ja ne caxi mwta Epistolat/ ei ole opettaualliset waan Rackaudhen ia vskon Esicuuat. Ja ombi heilleki mös yxi oikea Apostolinen Hengi.

Se Ensimeinen P. Johannesen Epistola.

I. Lucu.

1:1 SE quin algusta oli/ sen me culuet olema sen me nähnyuet olema/ meiden Silmille'me/ sen me catzonuet olema/ Ja meiden kätenne pidhelluet ouat sijte Elemen Sanasta/

1:2 ia Eleme o'bi ilmestynyt/ ia me olema

nähnyuet/ ia todhista'me/ ia ilmoita'me teille sen Eleme'/ ioca ijancaickine' ombi/ Joca oli lsen tyköne/ ia ombi meille ilmestynyt.

1:3 Mitä me nähnyuet ia cwluet olema/ sen me ilmoitamma teille/ senpäle ette teilleki mös pite meiden cansanna seura oleman/ Ja meiden Seura pite lsen ia henen Poiansa Christusen cansa oleman/
1:4 ia näite me kirioitame teille/ senpäle

ette tedhen llonna pite teudhelisen oleman.
1:5 Ja teme ombi se ilmoitus ionga me
henelde cwluet olema Ja teille ilmoitamma.
Ette Jumala yxi Walkeus on/ Ja henese ei
ole ychten Pimeytte.

1:6 Jos me sanoma ette meille ombi
seura henen cansansa/ ia waellamme
pimeydhes/ nin me walectelema/ ia eipe
me tee totuutta.

1:7 Mutta ios me walkiudesa waellamme
ninquin hen on walkiudhesa/ nin ombi
meille seura keskenenne/ Ja Jesusen
Christusen henen Poiansa Weri puhdistapi
meite caikista synniste.

1:8 Jos me sanome/ ei ole meille syndie/
nin me petämme itzenne/ ia totuus ei ole
meise.

1:9 Mutta ios me tunnustamme meiden
syndinme/ nin hen on Uskolinen ia
hurskas/ ette hen meille synnit andexi
andapi/ Ja puhdistapi meite caikesta
wärydesta.

1:10 Jos me sanome/ eipe me syndie
tehnyet ole/ nin me teemme henen
walecteliaxi/ ia henen Sanansa ei ole
meise.

II Lucu.

2:1 Mlnun Lapsiseni/ neme mine kirioitan
teille/ senpäle ettei te syndie tekisi. Ja ios
iocu syndie tekis/ nin ombi meille yxi
Edestwastaia Isen tykene/ JESUS
CHRISTUS/ ioca wanhurskas ombi/

2:2 Ja se sama ombi se Souindo meiden
syndien edheste. Mutta ei waiuon meiden/
waan mös caiken Mailman edheste.

2:3 Ja sijte me merkitze'me ette me henen
tunnema/ ios me henen keskynse
pidhemme.

2:4 Joca sanopi/ Mine tu'nen hene'/ ia ei
pide hene' keskyiens se on walectelia/ Ja

henese ei ole Totuus.

2:5 Mutta ioca hene' Sanansa pitepi/
Totisesta o'bi henese Jumala' Rackaus
teudheline'/ Sijte me tiedeme ette me
henese olema.

2:6 Joca sanopi itzens oleuan henese/
henen pite mös nin waeldaman quin hen
waelsi.

2:7 Rackat Welieni/ em mine wtta Keskye
kirioita teille/ waan sen wanhan Keskyn
ioca teille alghusta oli.

2:8 Se wanha Kesky ombi se Sana/ ionga
alghusta cwlitte. Taas wdhen Keskyn mine
teille kirioitan/ se quin henese totinen
ombi/ ia mös teise. Sille ette se pimeys
on poismennyt/ Ja se totinen walkeus nyt
paista.

2:9 Joca sanopi walkeudhesa oleuans/ Ja
wihapi hene' weliens/ hen ombi wiele
pimeydhesa.

2:10 Joca henen weliense racastapi/ se
pysy walkiudhesa/ ia henese ei ole
pahannusta.

2:11 Mutta ioca henen weliens wihapi/ se
ombi pimeydese/ ia waeldapi pimeydhese/
ia ei tiedhe cunga hen menepi/ Sille ette
pimeydheth ouat henen Silmens
soghaisnuet.

2:12 Rackat Poicaiseni/ Mine kirioitan
teille/ ette teille synnit andexiannetan
henen Nimens tedhen.

2:13 Mine kirioitan teille lset/ sille te
tunsitta henen ioca alghusta on. Mine
kirioitan noricasille/ Sille te woititte sen
pahan. Mine kirioitan teille Lapsucaiseni/
Sille te tunsitta Isen.

2:14 Mine kirioitin teille lset/ Sille te
tunsitta sen ioca alghusta on. Mine kirioitin
teille Noricaisille/ Sille ette te wäkeuet
oleta/ ia Jumalan Sana pysypi teise/ Ja
oletta sen Pahan ylitzeuoittanuet.

2:15 Elkette Mailma racastaco/ eike miten

quin Mailmas on. Jos iocu Mailma
racasta/ henese ei ole Isen Rackaus.
2:16 Sille ette caiki quin Mailmas o'bi
(nimittein Liha' himo/ ia Silmein himo/ ia
Elemen coreus) ei ne ole lseste/ waan
Mailmasta.
2:17 Ja mailma catopi himoinensa/ Mutta
ioca teke Jumalan tachton/ se pysypi
ijancaikisesta.
2:18 Lapsucaiset/ nyt ombi se wimeinen
aica/ Ja ninquin te oletta cwluet/ ette se
Antichristus tuleua ombi/ ia nyt mös
monda Antichristusta rupesit oleman/ sijte
me tunnemma/ ette se wimeinen aica
ombi.
2:19 He ouat meilde wloslectenet/ Mutta
eiuat olluat meiste. Sille ios he meiste
olisit olluat/ nin he olisit tosin pysynyet
meiden cansanne. Mutta senpäle ette he
iulkisexi tulisit/ ettei he ole caiki meiste.
2:20 Ja teille ombi se Woidhellus henelde
ioca pyhe ombi/ Ja te tiedette caiki.
2:21 Em mine kirioittanut teille/ ninquin
Totuden tietemettömille/ waan ninquin sen
tietäuille/ ia tietekette/ ettei yxike waleh
ole Totuyhesta.
2:22 Cuca ombi walectelia/ mutta se ioca
kieläpi Jesusen oleua' Christusen? Se
ombi Antichristus ioca kieläpi Isen ia
Poia'.
2:23 Jocainen quin kieläpi Poighan/ ei
henelle mös lse ole.
2:24 Mite te sis cwlitta alghusta/ se teisä
pysykän. Jos se teisä pysypi quin te
alghusta cwlitte/ nin te Poighasa ia lse
pysytte.
2:25 Ja teme ombi se Lupaus ionga hen
ombi meille luuannut/ sen ijancaikisen
Eleme'.
2:26 Neme mine kirioitin teille nijste iotca
teite wietteleuet.
2:27 Ja se woidellus io'ga te Henelde

sanuet oletta/ pysypi teisä/ Ja ette te
taruitze/ ette iocu teite opettapi/ waan
nin quin se woidhellus teite caikinaisista
opettapi/ nin ombi se tosi ia ei ole
Waleh/ Ja ninquin se teite opetti/ nin te
henese pysykät.
2:28 Ja nyt Lapsucaiseni pysykät henese/
Sempäle/ ette coska hen ilmestupi/
madhais meille olla Turua/ ia ei heprien
tuleman henen edhesens henen
tulemisesans/
2:29 Jos te tiedhet ette he' hurscas ombi/
nin tieteket mös se/ ette iocainen quin
oikeutta tekepi/ heneste hen ombi
syndynyt.

III. Lucu.

3:1 CAzocat quingacaltaisen rackaudhen
se lse ombi meille osottanut/ ette me
Jumalan Lapsixi nimitete'me. Sen tedhen ei
Mailma teite tunne. Sille ettei hen tunne
hende.
3:2 Minun rackani/ me olema nyt Jumalan
Lapset/ ia ei ole se wiele ilmestynyt mixi
me tulemma/ Mutta Me tiedhemme coska
se ilmestypi nin me henen caltaisexens
tulema/ Sille me sama henen nähä
ninquin hen on.
3:3 Ja iocainen iolla teme Toiuo on henen
tygens/ hen puhdistapi itzens/ ninquin
Hängin mös puhdas on.
3:4 Jocainen quin syndie tekepi/ se mös
tekepi wärytte/ ia syndi ombi se wärys.
3:5 Ja te tiedhette ette hen ilmestyi/
senpäle ette henen piti meiden syndinne
poisottaman/ ia ei ole henesä ychten
syndie.
3:6 Jocainen quin henesä pysypi/ ei hen
syndie tee. Jocainen quin syndie tekepi/ ei
se ole nähnyt hendä/ eike tundenut.
3:7 Lapsucaiset/ elket andaco kenengen

teite wietelle. Joca oikeutta tekepi/ se ombi hurskas/ ninquin Hengin hurskas on.
3:8 Joca syndi tekepi/ hen ombi Perkelest/ Sille ette Perkele syndi alghusta tekepi. Siteuarten ilmestyi Jumalan Poica/ ette henen piti Perkelen Töödh serkemen.
3:9 Jocainen quin Jumalasta syndynyt on/ ei he' syndie tee/ Sille ette henen Siemenens pysypi henesä/ ia ei taidha syndie tehdhä/ sille hen on Jumalasta syndynyt. Sijte tutan cutca ne Jumalan Lapset/ eli Perkelen Lapset ouat.
3:10 Jocainen quin ei teghe oikeutta/ ei ole se Jumalasta Ja ioca ei racasta henen weliensä.
3:11 Sille ette teme ombi Ilmoitus/ ionga te cwlitta alghusta/ ette me racastaisimme keskenem. Ei ninquin Cain/ ioca sijte pahasta oli/ ia tappoi henen Weliens.
3:12 Ja mingetädhhen hen tappoi henen? Sille ette henen töönsä pahat olit/ Ja henen Weliens oikeat.
3:13 Elket te jmehtelcö minun Welieni/ ios teite Mailma wihapi.
3:14 Me tiedhemme/ ette me olema Coolemasta Elemehen sijrdyt/ Sille me racastamme Welienne. Joca ei racasta Weliensä/ se pysypi Coolemasa/
3:15 Jocainen quin hene' Weliens wihapi/ hen ombi Murhaia. Ja te tiedhette ette iocaitzella Murhaialla ei ole se ijancaikinen Eleme henesä pysyüä.
3:16 Sijte me tunsimma Rackaudhen/ Ette hen ombi Hengensä meiden edhesten pannut/ Ja meiden mös pite Welieine edheste Hengennä panemen.
3:17 Mutta ios iollaki ombi temen Mailman Hywuytte/ ia näkis henen Weliens taruitzeuan/ ia sulkepi henen sydhemens pois heneste/ quinga Jumalan Rackaus pysypi henesä?
3:18 Minun Lapsucaiseni/ elkem racastaco

sanalla eli Kielelle/ Waan Töön ia Totudhen cansa.
3:19 Sijte me tunnemma/ ette me Totudhesta olema/ ia taidhame henen Casuonsa edhes meiden sydhemenne hilitä/
3:20 nin ette ios meiden sydemenne meite Domitzepi/ Sijtte Jumala swre'bi on quin meiden sydhemenne/ ia tietäpi caiki.
3:21 Te Rackahimat ios ei meiden sydhemenne meite Domitze/ nin meille ombi Turua Jumalan tyköna/
3:22 ia mite me anoma/ nin me henelde saama/ ette me henen keskynsä pidhe'me/ ia teem niytä iotca hene' edhesens kelpauat.
3:23 Ja teme ombi henen Keskyns/ ette meiden pite henen poighans Jesusen Christusen Nimen päle Uskoman/ ia racastaman meiten keskenen/ ninquin hen keskyn annoi.
3:24 Ja ioca henen Keskyns pitepi/ se pysypi henesä/ ia hen henesse. Ja sencautta me tiedhem/ ette hen meissä pysypi/ Ja sijte Hengestä ionga hen meille annoi.

IV. Lucu.

4:1 TE rackaimat/ elkette iocaista Hengie Uskoco/ Waan cokecat ne Henget/ ios he Jumalasta ouat. Sille ette monda Falskia Prophetat ouat Wloslectenet Mailman/
4:2 Sen cautta te tundecat Jumalan Hengi. Ette iocainen Hengi quin tunnustapi Jesusen Christusen Lihasa tulluen/ se ombi Jumalasta.
4:3 Ja iocainen Hengi/ quin ei tunnusta Jesusen Cheristus Lihasa tulluexi/ ei ole se Jumalasta. Ja teme ombi se Antichrustusen Hengi/ iosta te cwlitta/ ette hen ombi tuleua/ ia ombi io parallans

Mailmasa.

4:4 Lapsucaiseni/ te oletta Jumalasta/ ia oletta Heijen ylitzeuoittanuet. Sille ette se ioca teisse ombi/ ombi swrembi quin se ioca ombi Mailmasa.

4:5 He ouat Mailmasta/ sentedhen he puhuuat Mailmasta/ ia Mailma heite cwlepi.

4:6 Me olema Jumalasta/ ia ioca Jumalan tundeppi/ Hen cwlepi meite. Joca ei ole Jumalasta/ ei hen cwle meite. Sencautta me tunnemma totudhen Hengen/ ia sen Exitoxen Hengen.

4:7 Te rackahimat/ Racastacam meiten keskenen/ Sille ette Rackaus ombi Jumalasta/ ia iocainen quin racastapi/ se ombi Jumalasta syndynyt/ ia tundeppi Jumalan.

4:8 Joca ei racasta ei hen tunne Jumalata/ Sille ette Jumala ombi Rackaus.

4:9 Sen cautta ilmestyi Jumalan Rackaus meiden coctan/ ette Jumala henen Ainoan Poiansa lehetti Mailman/ ette meiden henen cauttans elemen pidheis.

4:10 Sijnä seiso Rackaus/ Ei ette me racastimma Jumalata/ Waan ette hen racasti meite/ Ja lehetti henen Poia's Souinnoxexi meiden syndeinne edeste.

4:11 Te rackahimat/ ios Jumala meite nin racasti/ nin meiden pite mös meiten keskenem racastaman.

4:12 Eikengen Jumalata ole coskan nähnyt. Jos me racastam meiten keskenen/ nin Jumala meisse pysypi/ ia henen Rackaudhens ombi teudhelinen meisse.

4:13 Sijte me tunnema ette me pysymme henesä/ ia hen meisse/ Ette hen annoi meille henen Hengestens.

4:14 Ja me näimme/ ia todhistama ette lse on lehettenyt Poighans Mailman wapactaiaxi.

4:15 Jocainen quin tunnustapi/ Ette Jesus ombi Jumalan Poica/ henesä pysypi

Jumala/ ia hen Jumalasa.

4:16 Ja me tunsimma ia vskoima sen Rackaudhen/ ionga Jumala pite meidhen tyghenne.

4:17 Jumala ombi Rackaus/ ia ioca Rackaudes pisy/ hen pysypi Jumalasa/ ia Jumala henesä.

4:18 Sijnä ombi rackaus teudelinen meiden cansan/ senpäle ette meille onopi Turua Domiopeiuene/ Sille ette ninquin hen on/ nin olema mös me tesse Mailmasa.

4:19 Pelco ei ole Rackaudesa/ waan se teudelinen Rackaus wlosaija Pelkeuxen/ Sille ette pelgolla ombi pijna. Mutta ioca pelkepi/ ei hen ole teudeline' Rackaudesa.

4:20 Racastacam hende/ Sille ette hen meite ensin racasti. Jos iocu sanopi/ Mine racastan Jumalata/ ia wihapi henen Weliens/ se ombi walectelia. Sille ette ioca ei racasta henen welie's ionga hen näkepi/ Quinga hen taita Jumalata racasta iota ei hen näghe? Ja teme kesky ombi meille henelde/ ette ioca Jumalata racasta/ henen pite mös racastaman weliens.

V. Lucu.

5:1 JOcainen quin vskopi ette Jesus ombi se Christus/ hen ombi Jumalasta syndynyt. Ja iocainen quin racastapi hende ioca synnytti/ hen racastapi mös site/ ioca heneste syndynyt ombi.

5:2 Sen cautta me tunnema/ ette me racastam Jumalan Poikia/ coska me Jumalata racastam/ ia henen Keskyiens pidhemme/

5:3 Sille ette teme ombi se rackaus Jumalan tyge/ ette me henen keskynse pidhemme/ Ja henen Keskykse eiuet ole raskat.

5:4 Sille ette caiki mite Jumalasta

syndynyt on/ se voitapi Mailman/ Ja meiden vskona ombi se woitto/ ioca Mailman ylitzewoitti.

5:5 Cuca sijs ombi ioca woittapi Mailman/ Mutta se ioca vsko ette JESUS ombi Jumalan Poica?

5:6 Teme se ombi ioca tuli Wedhen ia Weren cansa/ Jesus Christus/ Ei waiuon Wedhen cansa/ waan Wedhen ia Were' cansa. Ja Hengi ombi se ioca todhistapi/ ette Hengi Totuus o'bi.

5:7 Sille ette colme on iotca todhistauat Taiuahasa/ Ise/ Sana/ ia se pyhe Hengi/ ia ne Colme ychtene ouat.

5:8 Ja colme ouat/ iotca todhistauat Maan päle/ Hengi/ Wesi ia Weri/ Ja ne * colme ychtene ouat.

5:9 Jos me Inhimisten todistoxen otama/ nin on Jumalan todhistos swrembi/ Sille ette teme ombi Jumalan todistos/ iolla hen todhisti henen Poiastans.

5:10 Joca vskopi Jumala' Poian päle/ henelle ombi todistos itze henesens. Joca ei vsko Jumalalle/ hen tekepi henen walecteliaxi/ Sille ettei hen vsko sen todistoxen päle ionga Jumala todistanut ombi henen Poiastans.

5:11 Ja teme ombi se todhistus/ ette Jumala ombi meille sen ija'caikisen Eleme' a'danut/ Ja se Eleme ombi hene' Poigasans.

5:12 Jolla on Jumala' Poica/ henelle o'bi se Eleme. Jolla ei ole Jumala' Poica/ henelle ei ole se Eleme.

5:13 Neite mine kirioitin teille/ iotca vskotta Jumalan Poian Nimeen/ senpäle ette te tiedheisitte teille oleua' sen ijancaikisen Elemen/ Ja sitewarten ette te vskoisitte Jumalan Poian Nimeen.

5:14 Ja teme ombi se Turuaus ioca meille on henen tygens/ Ette ios me iotakin anoisimma henen tadhons ielkin/ nin hen

meite cwlepi.

5:15 Ja ette me tiedhemme ette hen meite cwlepi mitäikenens me anomma/ Nin me tiedhemme ette meille ouat ne anomiset iotca me henelde anoima.

5:16 Jos iocu näkis henen Welien/ syndi tekeuen iongun synnin ei Coolemahan/ hen macta rucoella/ nin henen pite andaman nijlle Eleme'/ iotca synditekeuet/ ei Coolemaha'. Ombi syndi Coolemahan/ sencaltaisen edest em mine sano/ ette iocu rucoilis.

5:17 Caiki wäryys o'bi syndi/ ia ouat mwamat synnit ei colemaha'.

5:18 Me tiedhemme/ ette iocainen quin Jumalasta on syndynyt/ ei hen syndie tee/ waan ioca Jumalasta syndynyt on/ hen henens cauatta/ ia se paha ei rupea henen.

5:19 Me tiedhemme ette me Jumalasta olema/ ia coco Mailma sijnä pahudhesa seiso.

5:20 Mutta me tiedhemme/ ette se Jumalan Poica tuli/ ia on meille Mielen andanut/ ette me sen totisen tunne'ma/ ia olema sijnä totisesa/ henen Poigasans Jesusesa Christusesa.

5:21 Teme ombi se Totine' Jumala/ ia se ijancaikine' Eleme. Lapsucaiset/ cauattacat teitenne Epeiumaloista. AMEN

** Ne Colme) se on/ Cusa se yxi on/ sielle on mös se toine'. Sille ette Christuse' Weri/ Caste/ ia se P. he'gi/ todista/ tu'nusta ia sarnapi Eua'gelii' mailman edese/ ia iocaitzen Omastu'nosa iotca vskouat. Tellemotoa/ ette he' tu'depi ia ymerdä henens oleuan/ wedhen ia Hengen lepitze Christusen Weren ansion cautta/ lunastetun/ wanhurskatetun ia autuan.*

P. Johannesen se Toinen Epistola.

2 Joh 1: SE Wanhin/ sille wlosualitulle
Frowalle ia henen Lapsillensa/ ioita mine
racastan totudesa/ Ja em mine waiuon
yxineni/ mutta mös caiki iotca Totudhen
ouat tundenuet/
2 Joh 1:2 sen Totudhen tähdhen ioca
meisä pysypi/ ia meiden cansanna ombi
eleue ijancaikisesta.
2 Joh 1:3 Armo/ Laupius/ Rauha Iselde
JUMALALDA/ ia HERRALda Jesuselda
Christuselda/ Isen Poialda/ Totudhesa/ ia
Rackaudesa. Olcohon teidhen cansanne.
2 Joh 1:4 Mine ole' sange' jhastunut/ ette
mine leusin Sinun Lapsistas niytä iotca
totudhesa waeldauat/ Ninquin me Keskyn
Iselde saanuet olema/
2 Joh 1:5 Ja nyt mine rucoilen sinua
Frowua/ ei ninquin vutta Keskye/ mine
sinulle kirioita/ waan sen quin meille oli
alghusta. Ette me meiten keskenen
racastaisim.
2 Joh 1:6 Ja teme on se Rackaus/ ette
me Waellama henen Keskyns ielkin. Teme
ombi se Kesky ninquin te alghusta cwlitta/
senpäle/ ette te sijne siselle waellaisitta/
2 Joh 1:7 Sille ette monda wietteliete on

P. Johannesen se Colmas Epistola.

3 Joh 1:1 SE Wanhin/ rackalle Gaiolle/
iota mine Totudhesa racastan.
3 Joh 1:2 Minun rackani/ mine toiuatan
caikisa cappaleisa/ ette sinulle hyuesti
käuisit/ ia sine teruene olisit/ ninquin
sinu' Sielus hyuestikieupi.
3 Joh 1:3 Mutta mine sangen jhastuin
coska weliet tulit/ ia todistit sinun
Totudhestas/ ninquin sine Totudhesa
waellat.
3 Joh 1:4 Ei ole minulle site swrembata

Mailman tullut iotca eiuet tunnusta
JESUSTA CHRISTUSTA/ ette he' on Lihaan
tullut. Teme ombi wiettelie/ ia se
Antichristus.
2 Joh 1:8 Catzocat Hyuesti teitenne/ ettei
me cadhotaisi/ mite me tötetehnet olema/
waan ette me teudhen Palcan saisimma.
2 Joh 1:9 Jocaine' quin ylitzekieupi/ ia ei
pysy Christusen Opisa henelle ei ole
Jumalata. Joca pysypi Christusen Opisa/
henelle ombi seke Ise ette Poica.
2 Joh 1:10 Jos iocu tule teiden tyge'ne/
ia ei too tete Opetosta cansans/ Elket
Hoonesen ottaco hende/ Elket mös hende
teruettekö/
2 Joh 1:11 Sille ette ioca hende
teruettepi/ hen on osalinen henen
pahoista Töistens.
2 Joh 1:12 Olis minulla palion teille
kirioittamista/ Mutta em mine tactonut
breuille ia plekille/ waan mine toiuan
tuleuani teiden tyghönne/ ia tykönoleua
teiden cansan puhuuani/ senpäle/ ette
meiden ilon teudhelinen olis.
2 Joh 1:13 Teruetteuet sinua sinun
wlosualitun Sisares Lapset/ AMEN.

iloa/ quin se ette mine cwlen minun
Lapseni Totudhesa waeldauat.
3 Joh 1:5 Minun rackaimban/ wskolisesta
sine teet mitkes teet welieille/ ia weraille
3 Joh 1:6 iotca sinu' rackaudestas
todistanuet ouat Seuracunnan edhesä. Ja
sine olet hyuesti tehnyt/ ettes heite
matca' saatanut olet kuluolisest Jumalan
eten/
3 Joh 1:7 Sille ette henen Nimens tehdhen
he ouat wloslectenyet/ ia ei ole

Pacanoilda miten ottaneet.

3 Joh 1:8 Nin meiden sijs pite sencaltaista coriama'/ senpäle/ ette me sen Totudhen awuliset olisima.

3 Joh 1:9 Mine kirioitin Seuracunnalle/ mutta Diotrefhes/ ioca heiden keskenens tacto Jalona pidhette/ ei meite coria.

3 Joh 1:10 Senteden ios Mine tulen/ nin mine tahdhon ilmoita henen töönsä iotca hen tekepi/ ia kakotta meite watan pahoilla sanoilla/ ia ei nihingen tydhy.

Eipe hen itze Welieä coria/ Mutta mös kieltepi nijte iotca tactouat coriata/ Ja Seuracunnasta heite wlossöxe.

3 Joh 1:11 Minun Rackahan/ ele tauoita site quin paha on/ waan site hyue. Joca

hyuesti tekepi/ se o'bi Jumalasta/ Mutta ioca pahasti tekepi/ ei hen näe Jumalata.

3 Joh 1:12 Demetriusella ombi iocaitzesta todhistus/ ia itze Totudhesta/ ia me mös todhistamma/ ia te tiedhette ette meiden Todhistoxen ombi tosi.

3 Joh 1:13 Palio olis minulla kirioitamista/ Waan em mine tahdho plekille ia kynälle kiroita sinulle.

3 Joh 1:14 Mutta mine toiuon sinun pian näkeueni/ ia tykön oleuaiset sama keskenen puhutella.

3 Joh 1:15 Rauha olcohon sinun cansas. Ysteuet sinua teruetteuet. Teruetä ysteuite cutain nimele's.

Se P. Jacobin Epistola.

Alcupuhe P. Jacobin Epistolan päle.

WAicka teme P. Jacobin Lehetuskiria/ wanhoilda ombi poishylyetty olut/ ia ei pidhety oikean Apostolisen Lehetuskirian edheste. Quitengin mine site kijten ia Hyuene pidhen. Sentedhen ettei hen yhten Inhimisten Sätyä opeta/ waa' Jumala' Lain Opin Hartasti waati. Mutta ette mine sen ylitze minun Luloni ilmoitan/ quitengin paitzi iocaitzen aruamisen estet/ Nin em mine site lue iongun Apostolin Epistolaxi/ ia neme ouat sihen minun Titalani. Ensin/ ette hen iwri wastoin p. Paualin ia caikia mwita Ramatuita sanopi/ ette Töidhen cautta Wanhurskaus tulepi/ ia semmengi hen puhupi tellens. Abraham tuli Wanhurskaxi henen Töidhens cautta/ coska hen poiansa wffrasi. Echke quitengin p. Pauali Rom. iij. Ja mös wsein mwalla/ siteuastan iwri selkiesti opettapi/ ette Abraham on ilman Töite/ ainoasta henen Uskostansa wanhurskatettu/ ia sen wahuista Mosesen todhistoxella Gen. xv. Ette Abraham io cauuan ennen wanhurskatettu oli ainosta Uskostans/ quin hen sen Töön teki/ ette hen poians wffrasi. Senteden teme Wica kulle osotta ettei teme ole iongun Apostolin Epistola. Sitelehin/ echke hen wlosandapi henens Christilisexi Opetaiaxi/ quitengin ei miten licuta sencaltaises pitkes Opis Christusen Kersimisesta/ Coolemasta/ Ylesenousmisesta/ Wirghasta/ ia Christusen Hengeste. Kulle hen toisinans Christusen mainitze/ mutta ei hen miten Heneste opeta/ waan puhupi ychteitzesta Uskosta Jumala' tyge. Sille ette yxi oikea Apostolin wirca ombi saarnata Christusen Kersimisesta/ Ylesnousemisesta ia wirgasta/ ia Uskon perusta paneman/ ninquin hen itze sanopi Johannis xv. Teidhen pite minusta todhistaman/ ia p. Pauali sanopi/ j. Cori ij. Ei henens mwta tietueen waan Christusen/ Ja sihen mös caiki P. Ramatut kiendyuet/ ette he caiki ynne Christusen saarnauat ia hokeuat. Ja teme ombi se oikea Coetuskiui/ iolla caiki Ramatut coetellan/ coska me näem/ ios ne Christusta hokeuat/ taicka ei.

*Senwoxi ette caiki Ramatut ainoan Christusen osottauat Rom. iij.
Mike Christusta ei opeta/ ei se ole Apostolinen/ echke p. Petari taicka Pauali sen
opetais. Wastanpein/ mike Christusta saarnapi se ombi Apostoline'/ echke wiele Judas/
Hannas/ Pilatus ia Herodes sen tekisit Mutta teme Jacobi ei mwta tee/ quin watipi Lain
tyge/ ia sen töide' tyge/ ia heittepi sekosaurain ydhen puhen toisen secan Ette mine
lwlen sen olluexi ydhen toimelisen Hyuen Miehen/ ioca mwtomat puhet ombi
Apostoleidhen Opetuslapsilda Käsitentyt/ ia nin on sijtte Paperin päle kirioitellut.
Taicka o'bi lehes henen Saarnastans iolda toiselda kirioitettu. Hen cutzupi Lain
wapaudhen Laixi/ ionga p. Pauali quitengin cutzupi Oriudhen/ Wihan/ Synnin/ ia
Cooleman Laixi. Ja wiele sijttekijn he' mwta sanat siselwete P. Pe. Sarnasta.
Rackaus peite palio ricotusta. Itm' Nijn neurittäke teide' Jumalan wekeuen Kädhen ala.
Itm' neme p. Paulin puhet Gal. v. Hengi himoitze Cateusta watan.
Nin oli quitengi p. Jacob warahin Herodeselda tapettu Jerusalemis ennenquin p. Petari
cooletettin. Ombi senteden wskottapa/ ette hen cauuan Jelkin p. Petarin ia Paulin on
ollut. Summa/ Hen on tactonut nijte estelle iotca Uskon päle ilman Töite heidens
turuasit/ ia ombi quitengin sijne Asias sangen heicko ollut/ Sille hen site tactopi Lain
watimisella toimitta/ iotca Apostolit ouat Rackaudhen watimisella wlostoimittanuet.
Sentedhen em mine taidha täte/ ninen oikeadhen pääramatuin werdhaxi panna.
Mutta en tadho ketän estä/ ette hen site panis ia nautizis quinga cungiin mielistypi/ Sille
ette monda hyue puhetta henes sijttekin ouat.*

Se P. Jacobin Epistola.

I. Lucu.

1:1 JAcob Jumalan ia HErran JEsusen
Christusen Paluelia/ nijlle
Cadheltoistakymenelle Sucucunnille iotca
haiolla ouat/ Terueydhen toiuotta.
1:2 Minun Rackat Welieni/ piteket se
sulana Riemuna/ coska te moninaisijn
Kiusauxijn langeta/
1:3 tieten ette teidhen Uskon ios hen
mutoin toimelinen on/ waicuttapi
Kersimisen/
1:4 Mutta Kersimus pite wahuana pysyme'
haman loppun asti/ Senpäle ette te
olisitta teudheliset ia coconaiset/ ia ei
miseken puuttuuiset.
1:5 Mutta ios ioldain teisse Wisautta
putuis/ se anocan Jumalalda/ ioca andapi
yxikerdalisesta iocaitzelle/ ia ei soima/ nin

se henelle annetan.

1:6 Mutta hen anocan Uskosa ilman
epälemet/ Sille/ ioca epeile/ se ombi
Meren Alon caltainen/ ioca Twlelda aietan
ia prijskoitetan.

1:7 Sencaltainen Inhiminen elken luuco/
ette hen iotain HErralda saapi.

1:8 Yxi Epäleua ombi horiuua caikisa
henen Teisens.

1:9 Mutta yxi weli ioca neurä ombi/
kehucan henen Corghotoxesans/

1:10 Ja wastoinpäin/ ioca Rikas ombi hen
kehucan henen Alandamisesans. Sille ette
ninquin Roohon Cu'coistos pite henen
poiskatoman.

1:11 Auringo yleskoitta Helten cansa/ ia
Roho taipu/ ia henen Cuckans poiswarise/
ia henen Cuniudhens mooto hucastui. Nein
mös sen Rickan pite henen Tauaroisans
taipuman.

1:12 Autuas ombi se Mies ioca Kiusauxen

kersipi/ Sille coska he' coeteltu ombi/ pite henen saaman sen Elemisen Crunun/ ionga Jumala ombi luanut ninen iotca hende racastauat.

1:13 Elken kengen sanoco coska hen kiusatan/ ette hen Jumalalda kiusatan/ Sille eipe Jumala ole kiusaia pahude' päin/ nin ei hen kete' kiusa.

1:14 Waan iocainen kiusatan/ coska hen omasta Himosta poiswedheten ia haucutellan/

1:15 Senielken coska Himo ombi sigitenyt/ synnyttepi hen Synnin/ Mutta Syndi coska hen teutetty ombi/ nin se synnyttepi Cooleman.

1:16 Elket exykö rackat Welieni/ caiki hyue Ando/

1:17 ia caiki teudhelimen Lahia ylhelde tulepi Walkiudhein Iselde/ ionga tyköne ei ole ycten mwtosta/ eli wahetosta/ Walkiudhen ia pimeydhe'.

1:18 Hen ombi meite synnyttenyt henen tadhons ielkin Totudhen Sanalla/ Senpäle ette me olisimma wtiset henen Loondocappaleistans.

1:19 Senteden rackat Welieni/ olchoh' iocaine' Inhiminen nopea cwleman/ mutta Hidhas puhuman/ ia Hidhas Wihaan.

1:20 Sille ette Inhimisen wiha ei tee miten Jumala' edes quin oikein on.

1:21 Senteden pois pangatta caiki Saastaus ia caiki Pahuus/ ia ruuetca Siweydhen cansa Sana watan/ ioca teisse jstutettu ombi/ ioca woipi teiden Sielu'na Autuaxi saatta.

1:22 Mutta olcat Sanan tekiet ia ei cwliat waiuoin/ itze teiten petteden.

1:23 Sille ios iocu on Sanan Cwlia/ ia ei Tekie/ hen ombi sen miehen caltainen/ ioca henen rumilisen Casuons Speilis curkistele.

1:24 Sille sijttequin hen curkistellut oli

itzens/ mene he' cocta pois/ Ja cocta hen vnhotti millinen hen oli.

1:25 Mutta ioca lepitze catzopi sihen wapaudhen Teudelisen Lakijn/ ia kijnipysypi/ ia ei ole Unhottaua Cwlia/ waan Tööntekie/ Se sama tulepi Autuaxi henen teghosansa.

1:26 Mutta ios nyt iocu teidhen keskenen näky Jumalalinen oleua ia ei suista henen Kieldens/ waan wiettelepi henen Sydheme's/ Sen Jumalanpaluelus ombi turha.

1:27 Yxi puhdhas ia Saastatoin Jumala'paluelus teme ombi Isen ia Jumalan tyköne/ etzimen nijte Oruoia ia Leskie heidhen murehisans/ ia itzens saastatoinna Mailmasta pitemen.

II. Lucu.

2:1 RACKAT Welieni/ Elket site sixi pitekö/ ette Usko JESUSEN CHRISTUSEN meidhe' HERRAN päle Cunnialisuteen taitapi Inhimisten modhon catzomisen kersie.

2:2 Sille ios teiden Seuracunnan siseltulis iocu Mies cantadhen Cultha Sormusta/ ia kijldeuelle watelle puetettu.

2:3 Nijn tulis mös siselle yxi Kieuhä Rysylle/ ia te catzoisitta hene' polens ioca kijldeuet Waatet candapi/ ia sanoisitta henelle/ Istu Sine tesse hyuesti. Ja sille Kieuhelle sanoisitta/ seiso Sine sielle/ taicka jstu tesse minun Jalghoisani.

2:4 Ja eipe te site Oikein aiattele/ Waan te tuletta Domarixi/ ia teette pahan eroituxen.

2:5 Cwlcatta minun rackat Welieni/ eikö Jumala ole wlosualinut temen Mailman Kieuhie iotca Uskosa rickat ouat/ ia Waldakunnan periliset/ ionga hen lupasi nijlle ioilda hen racastetan?

2:6 Mutta te oletta sen Keuhen heueisnyet.

Eikö ne Rickat wäkiwalda teidhen wasan pruca ia wedhe teite Oikeudhen eten?

2:7 Eikö he mös pahasti puhu sijte hyueste Nimeste/ ioista te nimitetut oletta?

2:8 Jos te sen Kuningalisen Lain teutette Ramatun ielkin. Racasta sinun Lehimeises ninquin itze sinus/ nin te hyuestiteet/

2:9 Mutta ios te Inhimisten Mooto catzotta/ nin te synditeet/ ia rangaistan Lailda ninquin ylitzekeupeiset.

2:10 Sille ios iocu coco Lain pite/ ia rickopi ydhes/ se on caikista Wicapä.

2:11 Sille ette se ioca sanoi/ Ei pidhe sinun Horitekemen. Hen ombi mös sanonut/ Ei pidhe sinun Tappama'. Jos ett sine nyt Hooriatee/ mutta tapat/ nin sine olet Lain ylitzekieupiaksi tullut.

2:12 Nein te puhucat/ ia nein te tehket/ ninquin ne iotca wapaudhen Lain cautta pite Domittaman.

2:13 Mutta yxi laupiatoin Domio pite henen ylitzens kieumen ioca ei ole Laupiutta tehnyt. Ja Laupius kehupi Domiota wasan.

2:14 Mite se autta rackat Welieni/ ios iocu sanopi henellens Usskon oleuan/

2:15 ia ei quitengan henelle Töite ole? Taitaco se Usko henen Autuaxi saatta?

2:16 Mutta ios nyt yxi weli taicka Sisar alasti olisit/ ia putuisit iocapeiueste Rauindota/ ia iocu teiste sanois heille/ Jumala teite autacon/ lemmittäke teiten/ ia raitca teiten/ Ja ette te quitengan anna heille miteken Rumijn taruetta.

2:17 Mite se heite autais? Nein mös Usko koska ei henelle Töite ole/ ombi hen itzesens coollu.

2:18 Mutta nyt macta iocu sanoa/ Sinulla ombi Usko/ ia minulla ombi Tööt/ Osotta minulle sinun Uskos sinun Töilles/ Nin mineki mös tadhon minun vskon osotta minun Töilleni.

2:19 Sine vskot ette ainoa Jumala ombi/ Sen sine oikein teet/ Ja Perkelet mös sen vskouat ia wapiseuat.

2:20 Mutta tadhockos tiette sine turha Inhiminen/ ette vsko ilma' Töite coollu ombi.

2:21 Eikö Abraham meiden Isen Töidhen cautta ole Wanhurskatettu/ koska hen Poiansa Isaachin Altarille wffrasi?

2:22 Sijne sine näet/ ette Usko ombi ynnewaicuttanut henen Töidhens cansa/ ia ette Usko ombi Töiste teudhelisexi tullut.

2:23 Ja ombi se Ramattu teutetty ioca sano/ Abraham vskoi Jumalan/ ia se luetin henelle Wanhurskaudhexi/ ia Jumalan Ysteuexi cutzutin.

2:24 Nijn te sijs näette/ ette Inhiminen Töiste Wanhurskatan/ ia ei waiuoin Uskosta/

2:25 Samalmoto mös se Porto Rahab/ eikö hen Töiste Wanhurskattu ole koska hen coriasi ne Sana'candaiat/ ia toista Tijete möte heite wloslaski?

2:26 Sille ninquin Rumis ilman Hengete coollut on/ Nin mös Usko on ilman Töite coollut.

III. Lucu.

3:1 ELket rackat Welieni/ iocainen pytkö Opettaiat olla/ Tieten/ ette me site swreman Domion saama.

3:2 Sille moninaises me caiki putu'ma. Mutta ioca ei Puhesa langea/ se on teudhelinen Mies/ ioca woi mös coco rumins Suiszila hallita.

3:3 Catzo me panema Heuoisten Suhun Suitzet/ ette he meite cwlisit/ ia heiden coco rumins me ymberinskänem.

3:4 Catzos/ Laiuat mös echke quinga swret ne ouat ia ialoilda Twilda aetan/ quite'gi he ymberiketen pienelle Styryllä

cuhunga hen tacto ioca sen hallitzepi.
3:5 Nin mös Kieli ombi yxi piskuinen
Jäsen/ ia swret cappalet wlostoimitta.
3:6 Catzos/ yxi wähe tuli/ quinga swren
Metzen se sytyttepi? Ja Kieli o'bi mös yxi
Tuli/ yxi Mailma wärytte teune's. Nin ombi
Kieli meide' Jäsenein seas/ ia saastutta
coco rumin/ ia ylessytyttepi caiken meiden
Meno'na/ coska se Heluetiste ylessytypi.
3:7 Sille ette caiki Loonot seke Petoine ette
Linduin/ ia Kermetten ia Merelisten/
Lakioitetan/ ia lakioitut ouat Inhimilisesta
Loonosta.
3:8 Mutta Kieldä ei yxiken Inhiminen taida
lakioitta/ se Leuotoine pahuus/ teusi
surmalisie Myrkyie.
3:9 Sen cautta kijte'me me Jumalata ia
Ise/ ia sen sama' cautta me kiroileme
Inhimisie iotca Jumalan Cuan ielkin
loodhut ouat.
3:10 Samasta Suusta Kitos ia Kirous
wloskieuuet. Eipe sen nijn (rackat Welieni)
oleman pidhe.
3:11 Wloskohuco mös yxi Lehdhe ydheste
Hoosta makian ia caruan wedhen?
3:12 Taitaco mös/ rackat weliet/ yxi
Ficuna Puu ca'da Oliu/ taicka wina puu
Ficunata? Nin ei taidha mös yxiken Lehdhe
soolaista ia makiata wette anda.
3:13 Cuca Wisas ia Cauala ombi teidhen
keskenen? Se osottacan henen hyuelle
Menollans henen Töönse Siweydhes ia
wisaudhes.
3:14 Mutta ios teille ombi catkera kijuaus/
ia Rijta teidhe' Sydemesen/ nin elket
kerskaco/ ia elket walectelco Totutta
wastan.
3:15 Sille eipe teme ole se wisaus ioca
ylehelde tullut ombi/ wa' Maalinen/
Inhimilinen/ ia Perkelelinen.
3:16 Sille ette cusa Kijuaus ia Rijta ombi/
sielle ombi Secaseuraus/ ia caiki paha

Meno.
3:17 Mutta se Wisaus ioca ylhelde ombi/
se on ensin puhdas/ sitelehin Rauhalinen/
Siuiie/ Uskoittaua/ teusi Laupiutta/ ia
hyuie Hedhelmitte/ Eriseuratoine
Wlconcollatoine.
3:18 Mutta ne Wanhurskaudhen
Hedhelmet/ kylueten rauhasa ninen iotca
Rauhan piteuet.

IV. Lucu

4:1 C Usta Sodhat ia Rijdhat tuleuat teiden
keskenen? Eikö he sijte tule? nimitteine/
teiden Himoista'ne/ iotca sotiuaat teiden *
iäsenisenne?
4:2 Te Himoitzetta/ ia eipe te sen cansa
saa. Te cadhetitta ia kijuaatte/ ia eipe te
sen ca'sa woita. Te sodhitta ia tappeletta/
ia eipe teille ole/ Senteden ettet te mite
ano.
4:3 Te anotta ia eipe te saa/ Senteden
ette te pahasti anotta/ nimitteine sihe'/
ette te teiden Himoisanne sen culutaisitta.
4:4 Te Hoorintekiet in Hoorat/ ettekö te
tiedhe/ ette Mailman Ystewuys ombi
Jumalan Wihalisus? Joca sijs tactopi
Mailma' Ysteue olla Hen tulepi Jumalan
Wihalisexi.
4:5 Eli lwletaco te/ ette Ramattu sanopi
turhan? Hengi ioca teisse asupi/
himoitzepi Cateusta wastan/
4:6 ia andapi runsasti Armon.
4:7 Nin olcat sijs Alamaiset Jumalalle/
Mutta wastanseisocat Perkelet/ nin hen
pakene teiste.
4:8 Lehestyke Jumalalle/ nin hen lehestypi
teille. Puhdistaca teiden Kätenne O te
Synneiset/ Ja percacat teiden
Sydhemenne te Caximieliset.
4:9 Olcat Radhoiliset/ ia kersiket coua/ ia
idkeket. Teiden Naurunna kendyken ldkuxi/

ia teiden Ilonna Murehexi.

4:10 Neuriteket teiten Jumalan Casuon eten/ nin hen teite yleskodhenda.

4:11 Elket panetelco keskenen rackat Weliet. Joca panettele weliens/ ia Domitzepi weliens/ hen panetele Lakia/ ia Domitzepi lain. Mutta ios sine domitzet Lain/ nin et ole sine Lain Tekie/ Waan Domari.

4:12 Sille yxi ombi Lainandaia/ Joca woipi wapautta ia cadhotta. Cuca sine oleit/ ioca toista Domitzet?

4:13 Lach nyt/ te quin sanotta. Tenepene taicka Homenna/ mengem sihen eli sihen Caupungijn/ ia wiettekem sijne ydhen Woodhen/ ia caupatechkem ia woittacam/ 4:14 iotca epätiedhette mite Homena tapactupi. Sille mike ombi teiden Elämen? Se ombi yxi Leuueh/ ioca wähexi Hetkexi ilmestupi/ mutta sitelehin se poiskatopi. Jonga edheste teiden piti sanoman.

4:15 Jos Herra tactois/ ia me eleisime/ nin me tekisim site taica täte.

4:16 Mutta nyt te teiten kerskatta teiden Coreuxisan. Caiki sencaltainen Kerskaus ombi paha.

4:17 Sille ioca taita hyue tehdhä ia ei tee/ henelle ombi se synnixa.

V Lucu

5:1 Lach nyt/ te Rickat/ idkeket ia wlgocat teiden Wiheleitzydhen päle/ ioca teiden ylitzen tulema' pite.

5:2 Teidhen Rickaudhen ouat medhänyet/

5:3 Teidhen waaten ouat coidhellut/ Teiden Cultanna ia Hopianna ouat roostunuet/ ia heidhe' roostens pite oleman teille todhistoxexi/ ia pitepi teidhen Lihanna ylessyömen ninquin yxi tuli.

5:4 Te oletta Rickaudhen tauaroitzenuet

teille wimeisine peiuine. Catzo/ Tömieste' palca iotca teiden Macundain Elon leicanuet ouat/ ioca petoxella ei ole teilde maxettu/ Ninen Elonleicaitten Parghut ia hwdhot ouat siselletulluet Herra' Sabaothin Coruihin.

5:5 Te oletta Hercuisa elenyet maan päle/ ia oletta teide' Hecuman pitenyet/ ia teidhen Sydhemen sötellyet ninquin Teuraspeiuexi.

5:6 Te oletta dominuet sen Wanhurskan ia tappanuet ia ei hen ole teite wastanseosonut.

5:7 Nin olcat sis Kersiueiset/ rackat Weliet/ haman HERran tulemisen asti. Catzo peltomies odotapi site callista Maan Hedhelmete/ ia ombi kersiueinen sihenasti quin hen saapi Amulisen ia Illalisen Saten.

5:8 Nin olcat te mös kersiueiset ia wahuistacat teidhen Sydhemen/

5:9 Sille ette Herra' Tulemus lehestypi. Elket Hoaco/ rackat Welieni/ toinen

toistan watan/ Senpäle/ ettei te cadhotetuxi tulisi. Catzo/ se Domari ombi Ouen edhes.

5:10 Ottacat/ minun rackat Welieni/ waiuan ia kersimisen Esicuaa nijste Prophetista/ iotca teille puhunuet ouat Herran Nimee'/

5:11 Catzo/ me lausumma ne Autuaxi/ iotca kersinyet ouat. Sen Hiobin kersiueisyden te olette cwlluet/ ia Herran Lopun te nehnuet oletta/ Sille ette Herra ombi sangen Laupias/ ia yxi Armactaia.

5:12 Ennen caikia/ rackat Weliet/ Elket wannoco/ eike Taiuan cautta eike Maan/ eike mös ycten mwta olgho teidhen puhenna se Nin/ quin on Nin/ ia se olcohon Ei/ quin Ei ole. Sen päle ettei te langeisi wlconcullasutehen.

5:13 Kersikö iocu teidhen seasan? Hen rucolkan. Jos iocu o'bi hyues mielesens?

se weisatcan Psalmi.

5:14 Jos iocu on teisse Sairas? he' cutzucan tygens Seuracunnan Papit/ ia rucoelcaat henen pälens woidellen henen Oliulla Herran Nimeen.

5:15 Ja se Uskon rucus parandapi sen Sairastauan/ ia Herra henen yleskohdendapi/ Ja ios hen ombi syndietehnyt/ ne pite henelle andexiannetaman.

5:16 Tunnustaca keskenen toinen toisellenna Ricoxenna/ ia rucolca toinen toisen edeste/ ette te teruet olisitta/ Sille ette sen wanhurskan Rucous palio woipi/ coska hen totinen ombi.

5:17 Elias oli yxi Inhiminen nise haluisa wicapä quin mekin/ ia hen rucoili yhden Rucouxen/ ettei pitenyt sataman/ ia ei mös satanu Maan päle colmen Woonna/ ia cwtena Cucauna.

5:18 Ja taas hen rucoili/ ia Taiuas annoi Saten/ ia Maa edestoi Hedhelmens.

5:19 Rackat Welieni/ ios iocu teidhen keskenen exyis Totudhesta/ ia iocu henen palautais/

5:20 Se tietken ette ioca Synneitzen palauttapi henen Tijens exymisesta/ se ombi wapahtanut yhden Sielun Coolemasta/ ia peittepi Synnein palioudhen.

P. Judan Epistola.

Alcupuhe P. Judan Epistolan päle.

Teme P. Judan Epistola ombi wloswedhetty ia kirioitettu/ sijte toisesta P. Petarin Epistolasta/ nin ette caiki Sanat ouat lehes yhdencaltaiset. Ja puhu nin Apostoleista quin yxi Opetuslapsi cauaa' heiden ielkins. Ja hen edeswetepi mutamita Sanoia ia Teghoia/ iotca Ramatusa ei cussan leute. Minge syn tehden/ ouat mös ne wanhat yllytetut/ Temen Epistolan poisheittemen/ muista P. Ramatuista ia Päkiriosta/ Nin ettei hen caiketi/ muidhen Apostoleitten Epistolain werdana pidhetty.

Sihen mös tule/ etei teme Apostoli Judas ollut tullut Grekin maalle/ wan Persian Maacundaan/ ninquin sanotan/ ettei hen ole ensinken Grecaïn Kielelle kirioittanut. Senteden waicka mine hende couan kiteisin/ ombi hen sittekin yxi keluotoin Epistola/ ninen Päkiriain seas luetta ioca vskon Perustoxen paneman pideis.

P. Judan Epistola.

1:1 JUdas Jesusen Christusen Paluelia/ Mutta Jacobin Welij/ nijlle cutzutuille/ iotca Ihes Jumalas pyhitetut ouat/ ia Jesuses Christuses wapadhetut.

1:2 Jumala lisekön teille palio Laupiutta/ ia Rackautta.

1:3 Te rackat/ ette minulla oli swri ahkerus teille kirioittaman/ meidhen ychteisesta Terueydhesta/ pidhin mine sen tarpelisna/ teite Kirioitoxella manata/ Ette

te vskon polesta kiluoitelisitta/ ioca widoin Pyhein eten ombi annettu.

1:4 Sille ette mutamat Jumalattomat Inhimiset ouat mös ynne siselle liucactanuet/ Joista muine' kirioitettu oli sencaltaisehen Rangaistoxeen. He ouat Jumalattomat/ ia weteuet meiden Jumalan Armon Irtautehen/ ia kieldeuet Jumalan/ ioca ainoa Haltia on/ ia meiden Herran Jesusen Christusen.

1:5 Mutta mine tahdon teille muistutta/ ette te widoin sen tiedheisitte/ ette Herra

coska hen Canssans Egiptiste teruene
wloswienut oli/ taas hen ne iotca ei
wskonuet huckasi/

1:6 Ja mös ne Engelit/ iotca ei heiden
Esiwaldans pitenyet/ waan ylenannoit
heiden Codhonsa/ ombi hen ketkenyt
sihen swren peiuen Domihon asti/
ijancaikisilla Cahleilla pimeydhese.

1:7 Ninquin mös Sodoma ia Gomorra/ ia
ne Lähicaupungit iotca samalla modholla
heiden cansas Hauriuxisa synditehnyet
olit/ ia ouat * wieralisen Lihan ielkin
keunyet. Ne ouat Esi cuuaxi pannut
kersimen site ijancaikista Tulen Pijna.

1:8 Samalmoto ouat mös neme
Une'nekiet/ iotca liha saastuttauat/ Mutta
Herraudhet he ylencatzouat/ ia ne
Maiestatit he pilcauat.

1:9 Mutta Michael se ylimeine' Engeli
coska he' taistellen Perkele' cansa riteli/
Moisesen Rumijsta/ ei hen rohgiennut
wlossanoa Domiota/ sijte pilcasta/ waan
sanoi/ Herra sinun rangaiskon.

1:10 Mutta neme pilcauat nijte ioista he
euet miten tiede. Mutta mite he Loonnon
cautta tietäuet/ ninquin mwdki iäriettömet
Pedhot/ nijse he turmelduut.

1:11 We heien/ Sille he kieuet Cain
Tijelle/ ia langeuat sen Balaamin
Exytoxeen palcan tehden/ ia huckuut
Choren Capinasa.

1:12 Neme Häpien pilcut/ pramauat teiden
Lahioistanna ilman cartamista/ itzens
irtalisesta caiten/ He ouat wedhettömet
piluet iotca twlesta ymberinsaeta'/ paliahat
hedelmättömet puut/ cahdesti coolluet/ ia
iurinense reieueistut/

1:13 Meren iulmat Aalot iotca heiden
Oman Häpiens wloswachtuut/ Exyueliset
Tähdhet/ ioille se pimeudhen mustaus
tädhelle pandu ombi ijancaikisesta.

1:14 Nin ombi mös semmotoisista se

Enoch Seitzemes Adamista ennen noitunut
ia sanonut/ Catzo/ Herra tulepi monen
tuhane' Pyheins cansa/

1:15 Domoita tekemen caikein ylitze/ ia
rangaitzeman caikia nijte iotca
Jumalattoma ouat/ caikein heide'
Jumalattoma' Meno'sa Töiden tehde'/
Joine'ga cansa he ouat Jumalattomat
olluet/ ia caikista nijste couista/ quin ne
Jumalattomat Synneiset ouat hende
wastan puhunuet.

1:16 Neme ouat Napisiat ia * Walitaiat/
omains himoins ielkin waeldauaiset. Ja
heiden Suuns puhupi röukiöite sanoia/ ia
jhmeteleuet Inhimisten Moodhoia/ tarpens
tehdhen.

1:17 Mutta te minun rackani/ muistelcat
nijte sanoia iotca teille ennen sanotut olit/
meiden HErran Jesusen Christusen
Apostoleilda/ quin he teille sanoit/

1:18 ette wimeisella Aialla tuleuaiset ouat
Pilcaijat/ iotca heidhen omisa Himoisans
sijne Jumalattomas Menos waeldauet.

1:19 Neme ouat ne/ iotca Eriseurauxet
tekeuet/ Lihalliset/ ioilla ei Hengie ole.

1:20 Mutta te minu' rackani/ ylesrake'daka
teiten itze/ teiden caikia pyhimen Uskona
päle sen pyhen Hengen cautta/ Ja
rucolcat/ ia piteket teite keskenen
Jumalan Rackaudhesa/

1:21 ia odhottacat meiden HERRan Jesusen
Christusen Laupuitta ijancaikisehe'
Elemehē'.

1:22 Ja piteket teme Eroitus/ ette te
teiten * mwtamitten päle armadhaisitte/

1:23 mutta monicactioia Pelghon cansa
Autuaxi tekisitte/ ia temmatca Heite
Tulesta/ Ja wihatca site Lihasta saastatuta
Hametta.

1:24 Mutta henelle ioca teite woipi ilman
wighata wariella/ ia seisotta henen
Casuoins Cunnialisudhen eten/ nuctetomat

Riemun cansa.

1:25 Sen Jumalan/ ioca yxinens Wisas ombi/ meide' Wapactaian/ olchohon Cunnia/ ia Maiestati/ ia Walda/ ia Woima/ nyt ia caikes ijancaikisudhesa/ AMEN.

** Walittaiat) Ei coska' nin Kieu quin he tactouat/ he taitauat caiki Asiat Domita/*

Se P. Johannesen Theologin Ilmestus.

I. Lucu.

1:1 TEme ombi se Jesusen Christusen Ilmestus/ ionga Jumala henelle annoi/ iulghista henen Paluelioillens/ mitke pian tapactuman pite. Ja ombi ne tietteuexi tehnyt/ ia lehettenyt henen Engelins cautta/ henen Palueliallens Johanneselle/ 1:2 ioca todhistanut oli Jumalan Sanan/ ia sen Todhistoxen Jesusesta Christusesta/ mite hen nähnyt oli.

1:3 Autuas ombi se/ ioca lukepi ia cwlepi temen Prophetian Sanat/ ia pitepi ne mitke sijne siselkirioitetut ouat/ Sille/ Aica ombi lesnä.

1:4 Johannes nijlle seitzemelle Seurakunnille Asias. Armo olchohon teille ia Rauha/ henelde ioca ombi/ ia ioca oli/ ia ioca tuleua on/ Ja nijlde seitzemilde Hengilde/ iotca ouat henen Stolins edhes/ 1:5 ia Jesuselda Christuselda/ ioca ombi se vskolinen Todhistaia ia se Esicoinen Cooluista ia Maan Kuningadhe' Pämies. Sille ioca meite racasti/ ia pesnyt on meite meiden Synnistenne henen Werellens/

1:6 ia tehnyt meite Kuningaixi ia Papeixi/ Jumalan ia henen Isens edes/ Henelle olchohon Cunnia ia walda ijancaikisesta ia ijancaikisehen/ Amen.

*souitta ia asetta/ ia ei miten heite tydhyte/ waan omast Aiwustans he caiki paramin toimttauat heiden heijun lulons ielkin * Mwtamitten) Se on/ mwtamita te wahuistacat/ mwtamita te rangaiska/ quitengin pelgon cansa/ Ei ylpeyxella/ senpäle ette te Heite sijte ijancaikisen Tulen ia Cadhotoxen Waarasta poistemmaisitta.*

1:7 Catzo Hen tulepi Piluein cansa/ ia iocaitzen Silmen pite henen näkemen/ ia iotca henen pistänyet ouat/ ia caiki Maan Sucucunnat itzens pite suruman/ nin tosin/ Amen.

1:8 Mine olen se A ia O/ se Alcu ia Loppu/ sanopi HERRA/ ioca ombi/ ioca oli/ ia ioca tuleua on/ se Caikiwaldias.

1:9 Mine Joha'nes teide' Welien/ ia Osaline' Waiuasa ia Waldakunnasa/ ia Kersimises Jesuses Christuses/ olin sijne Loodhosa ioca cutzutan Pathmos/ Jumalan Sanan tedhen ia Jesusen Christusen Todhistoxen.

1:10 Mine olin Hengese yctene Su'nuntaki peiuene/ ia cwlin minun iälghiseni/ swren Änen/ ninquin Basunan/ sanouan.

1:11 Mine olen se A ia O/ se ensimeinen ia se Wimeinen.

1:12 Ja mites näet/ se kirioita ycten Kirian ia lehäte nijlle Seuracunnille iotca ouat Asias Epheson kesin/ Ja Smyrnan kesin/ ia Pergamin kesin/ ia Thyatiran kesin/ ia Sardin kesin/ Philadelphian kesin ia Laodicea' kesin.

1:13 Ja mine kiensin catzoman sen Änen ielkin ioca minun cansani puhui. Ja minun kienteiseni/ näin mine seitzemen Cullaista Kyntilialca/

1:14 ia ninen cullaisten Kyntilialcain

keskelle yden Inhimisen Poian modhoisen/
wätetun pitkelle Hamella/ ia wötetty
ymberins Rinnan cullaisella Wöelle.

1:15 Mutta henen Pääns ia Hiuxens olit
Walkiat ninquin walkiat Willat/ ia ninquin
Lumi.

1:16 Ja henen Silmens ninquin Tulen
Leimaus/ ia henen Jalcans ninquin cwma
Waski/ quin Wgnisa hehcuuat Ja hene'
Änens ninquin palion Wedhen Hyminä.

1:17 Ja piti seitzemen Tectie oikeas
kädhesens. Ja henen Suustans wloskieui
caxitereinen Miecka/ ia henen Casuonsa
paistit/ ninquin se kircas Auringoinen.

1:18 Ja quin mine henen näin/ langeisin
mine henen Jalcains eten ninquin coollu.
Ja hen pani Oikean Kädhense minun
päleni ia sanoi minulle/

1:19 Ele pelke/ Mine olen se ensimeinen
ia se Wimeinen/ ia se Eleue. Mine olin
coollu/ ia catzo mine olen Eleue
ijancaikisesta ijancaikisehen/ ia minulla
ombi ne Heluetin ia Cooleman Auamet.
Kirioita mites nähnyt olet/ ia mite ouat/
ia mite tapactuman pite testelehin.

1:20 Se Salaus nijste seitzemeste
Techdeste iotcas nähnyt olet minun oikias
Kädheseni/ ia ne seitzemen cullaista
Kyntialca.

1:21 Ne seitzemen Tectie/ ouat ninen
seitzemen Seurakundain Engelit/ iane
seitzemen Kyntialca iotcas nähnyt olet/
ouat seitzemen Seuracunda.

II. Lucu.

2:1 JA sille Ephesin Seurakunnan Engelille
kirioita. Neite sanopi se ioca pitepi ne
seitzemen Tectie henen oikeasa
Kädhesens/ ioca kieupi ninen seitzemen
cullaisen Kyntialkain keskelle.

2:2 Mine tieden sinu' Tekos ia Töös ia

sinun Kersimises/ ia ettet sine woi kersie
nite Pahoia/ ia olet nite kiusanut/ iotca
sanouat heidhens oleuan Apostolit/ ia
eiuet quitengan ole/ ia leusit heiden
Walecteliaxi/

2:3 ia sine wedhätit ia kersit/ Ja minun
Nimeni teden sine töteteit ia edh ole
wäsnynt.

2:4 Mutta minulla ombi sinua wasta/ ette
sine sen sinun ensimeisen Rackaudhes
ylenannoit.

2:5 Muista sijs custas poislangesit ia tee
para'nosta/ ia tee ensimeiset Töet. Jos
mutoin/ nijn tulen mine sinulle pian/ ia
poissööxen sinun Kyntialgas sialdans/
Ellet sine parannosta tee.

2:6 Muttase sinulla on/ ettes wihaisit ne
Niculaisten Töet/ iotca minekin wihan.

2:7 Jolla Corua ombi/ hen cwlcan/ mite
Hengi sanopi Seuracunnille. Woittaille
mine annan södhä sijte Elemen Puusta
ioca keskelle Jumalan Paradisis ombi.

2:8 Ja sille Smirneusten Seuracunnan
Engelille kirioita. Neite sanopi se
ensimeinen ia se wimeinen/ ioca oli coollu
ia on Eleuexi tullut.

2:9 Mine tiedhen sinun Tekos ia waiuas ia
kieuhydhes (mutta sine Ricas olet) ia ninen
Pilcan/ iotca sanouat heidens Juttaixi/ ia
euet ole/ Waan ouat Satanan Joucko.

2:10 Äle miten nijste pelke ioita sinun
kersimen pite. Catzo Perkele ombi
mwtomita teiste heitteue Fangiuxen/
Senpäle ette teite kiusataisijn/ ia pitemen
Waiua kymmenen Peiue. Ole Uskolinen
Cooleman asti/ nin mine annan Sinulle
sen Elemen Crunun.

2:11 Jolla Corua ombi hen cwlcan mite
Hengi sanopi Seuracunnille. Joca woittapi/
ei he' wahingoiteta sijte toisesta
Coolemasta.

2:12 Ja sille Pergameisen Seurakunnan

Engelille kirioita/ Neite sanopi se/ iolla ombi se caxitereinen Miecka/

2:13 Mine tiedhen sinun Teghos ia cusas asut/ cusa se Satanan Stoli ombi/ Ja sine pidhet minun Nimeni/ ia et kieldenyt minun vskoani/ Ja minun peiuineni ombi Antypas minu' vskolinen Todhistaian ioca tapetin teiden tykenen/ cusa Satanas asupi.

2:14 Mutta wehe minulla ombi sinua waskan. Ette sinulla sielle ombi nijte iotca piteuet Balaamin Opetosta. Joca opetti Balachin cautta yhden pahannoxen ylesottaman Israelin Lasten eten/ sömen Epäiumalden Uffria/ ia Salawooten pitemen.

2:15 Nin mössinulla ombi nijte iotca piteuet Niculaisten Opetusta/ ioca mine wihan.

2:16 Tee Parannosta/ Mutoin mine tulen sinulle pian/ ia tappelen heiden cansans Minun Suuni Miekalla.

2:17 Jolla Corua ombi hen cwlcän mite Hengi sanopi Seurakunnille. Woittaialle mine annan söde sijte salatusta Mannasta/ ia tadhon anda henelle hyuen Todhistoxen/ Ja sen Todhistoxen cansa wdhen Nimen kirioitetun/ ioca eikengen tiedhe/ waan se ioca sen saapi.

2:18 Ja sille Thyatiraisen Seuracunnan Engelille kirioita. Neite sanopi se Jumalan Poica/ Jolla Silmet ouat ninquin Tulen Leimaus/ ia henen ialcans ninquin cwma waski/

2:19 Mine tieden sinun Tekos/ ia Rackaudhes/ ia Palueluxes/ ia vskos/ ia sinun Kersimises ia sinun Tekos. Ja ne wimeiset enemet quin ne ensimeiset/

2:20 waan minulla ombi wehe sinua waskan. Ettes sallit sen waimon lesabel/ ioca sanopi henens Prophetaxi/ opettaman ia wiettelemin minun Palueliaitani

Salawoodet pitemen ia sömen Epeiumaloiten Uffria.

2:21 Ja mine annoin henelle Aighan/ ette henen piti paranosta tekemen Salawootestans/ Ja ei hen tehnyt.

2:22 Catzo/ mine panen henen wootesen/ Ja iotca henen cansans Horuteen secoiuat/ tuleuat surimban waiuan/ ellei he Paranosta tee heiden Töistens/ Ja henen Lapsens mine Coolemalla tapan.

2:23 Ja iocaitzen Seuracunnan tietemen pite/ ette mine olen ioca Munascuut ia Sydhemet tutkin. Ja mine annan itzecungin teiste oman Töens ielkin.

2:24 Mutta teille mine sanon ia muille iotca Thyatiras oletta/ ioilla ei ole teme Opetus/ ia iotca eiuet Tu'denuet ole Satanan Sywuytte (ninquin he sanouat) em mine laske teidhen pälene mwta Coorma/ 2:25 Quitengin se quin teille ombi/ piteket siihen asti ette mine tulen.

2:26 Ja ioca woittapi ia pitepi minun Tekoni haman loppun asti/ Sille mine annan woiman Pacanoitten ylitze/

2:27 Ja henen pite heite hallitzeman Rauta witzalla/ ia ninquin Sauenualaian Astiat/ pite henen heite serkemen/

2:28 ninquin minekin sain minun Iseldeni/ ia annan henelle Cointecdhen.

2:29 Jolla Corua ombi hen cwlcän mite Hengi sanopi Seurakunnille.

III. Lucu.

3:1 JA sille Sardin Seuracunnan Engelille kirioita. Neite sanopi se iolla ombi ne seitzemen Jumalan Hengeä/ ia ne seitzemen Tecthie. Mine tiedhen sinun Teghos/ Sille sinulla Nimi ombi ettes elet/ ia olet coolut.

3:2 Ole walpas ia wahuista nijte muita iotca coolemallans ouat. Sille em mine

leunyt sinun Teghoias teudhelisnä Jumalan edhes.

3:3 Nin aiattele sijs nyt quingas saanut ia cuullut olet/ ia pidhe se ia tee Paranosta. Ellet sine sijs waluaisi/ nin mine tulen sinu' päles ninquin Warghas/ ia eppes tiedhe mille hetkelle mine tulen sinun päles.

3:4 Ombi sinulla mös haruat nimet Sardisa/ iotca eiuet ole hieronuet heiden Waatens/ ia heiden pite waeldaman minun cansani walkeisa waateisa/ Sille he ouat sen werdit.

3:5 Joca woittapi/ henen pite nin puetettaman walkeilla waateilla. Ja en mine poispyhi henen Nimiens Elemen Kiriasta/ ia mine tahdon tunnusta henen Nimens minun lseni edhes/ ia henen Engeleins edhes.

3:6 Jolla Corua ombi/ hen cwlcän mite Hengi sanopi Seuracunnille.

3:7 Ja sille Philadelphian Seurakunna' Engelille kirioita. Neite sanopi se Pyhe/ se totinen iolla ombi Daidin Auain/ ioca auapi ia eikengen sulie/ ioca sulkepi ia eikengen aua.

3:8 Mine tiedhen sinun Teghos. Catzo/ Mine annoin sinu' etes aukean Ouen/ ia eikengen woi site sulkia/ Sille ette sinulla ombi wehe woima ia olet pitenyt minun Sanani/ ia et kieldenyt minun Nimeäni.

3:9 Catzo/ mine annan sinulle Satanan Joucosta/ iotca heidens Juttaixi sanouat/ ia eiuet ole/ waan walecteluat. Cazo mine tahdon waatia heite sihen/ ette heidhen pite tuleman/ ia cumartaman sinun Jalcais edhes/ ia heidhen pite tietemen/ ette mine racastin sinua.

3:10 Ettes pidhit minun Kersimiseni Sanat/ Ja mine tadhon mös sinun pite Kiusauxen Hetkeste/ ioca tuleua ombi caiken Mailmaisen Pirin päle/ kiusamahan nijte/

iotca Maan päle asuuat.

3:11 Catzo/ Mine tulen pian/ pidhe mite sinulla on/ ettei kenge' sinun Crunuas ota.

3:12 Joca woittapi/ hene' mine teen Pilarixi minun Jumalani Templise/ ia ei sillen pide henen wloskieume'. Ja tadhon kirioita henen pälens minun Jumalani Nimen/ ia sen wdhen Jerusalemin Nimen/ sen minun Jumalani Caupungin/ ioca alasastui Taiuahasta minu' Jumalastani/ Ja sen minun wdhen Nimeni.

3:13 Jolla Corua ombi hen cuulcan/ mite Hengi sanopi Seuracunnille.

3:14 Ja sille Laodicean Seuracunnan Engelille kirioita. Nite sanopi/ Amen/ se wskolinen ia Totinen Todhistaia/ se Jumalan Loondocappalden Alcu.

3:15 Mine tiedhen sinun teghos/ ettet sine kylme ole eike Lemmin/ Joskas kylme taika Lemmin olisit.

3:16 Mutta ettes pensie olet/ ia etke kylme etke lemmin/ rupean mine sinua minun Suustani wlosoxendaman.

3:17 Sille ettes sanot/ Mine olen Ricas/ ia olen ricastunut ia em mine miteke' taruitze/ ia eipes tiedhe ettes olet culkuia ia Surkea/ kieuhe/ Sokea ia Alastoin.

3:18 Mine neuuon sinua ostaman minulda Culta Tulen lepitze selghitettye/ ettes ricastuisit/ ia Walkiat Waatet ioillas sinus pukisit/ ettei sinun alastomas häpie näghyisi/ ia woitele Silmes Silmen woitella/ ettes nekisit.

3:19 Joita mine racastan/ nijte mine nuctelen ia rangaisen. Nijn ole sijs Ahkera ia tee Paranosta.

3:20 Catzo/ mine seison Ouesa/ ia colcutan/ Jos iocu minun Äneni cuulepi/ ia auapi Ouen/ sen tyge mine siselmenen Echtolista pitemen henen cansans/ ia he' minu' cansani.

3:21 Joca woittapi/ sille mine annan istua

minu' cansani minu' Stolini päle/ ninquin minekin voitin ia ole' istunut minu' Iseni cansa henen Stolins päle. Jolla Corua ombi/ hen cuulcan mite Hengi sanopi Seuracunnille.

IV. Lucu.

4:1 Slijtte mine näin/ ia catzo/ yxi Oui auatin Taiuasa/ ia se ensimeinen Äni ionga mine cwlin minun cansani puhuan/ ninquin Basunan/ sanouan/ ylesastu tenne ia mine osotan sinulle mite testelehin tapactuman pite.

4:2 Ja cochta mine olin Hengese. Ja catzo/ yxi Stoli oli pandu Taiuasen/ ia Stolin päle yxi istuuu.

4:3 Ja ioca istui hen oli näkyens sen Kiuen Jaspidi ia Sardion caltainen.

4:4 Ja Taiuancaari oli ymberins henen Stolians/ näkyens Smaragdin caltainen Ja sen Stolin ymberille oli neliecolmatkymmende Stolia/ ia ninen Stolein päle olit neliecolmatkymmende Wanhinda jstuuaiset puetetut walkeilla wateilla/ ia oli heiden Päsens cullaiset Crunut.

4:5 Ja Stolista wloskieuit Leimauzet/ ia pitkeiset ia Änet/ ia seitzemen tulista Lampua palauaista Stolin edhes/ Jotca ouat ne seitzemen Jumalan Hengie.

4:6 Ja Stolin edes oli ninquin Clasinen Meri Christallin modholla/ ia keskelle Stolia ia ymberi Stolia nelie Eleiende/ teune Silmie edhes ia tacan.

4:7 Ja se ensimeinen Eleien oli Jalopeuran moodhoinen/ ia se toine' Eleien Wasican modoine'/ ia sille colmannella Eleimelle oli ninquin Inhimisen Casuot/ Ja se nelies Eleien oli lendeuen Cotcan moodhoinen.

4:8 Ja nijlle nelielle Eleiemelle/ oli cullaki cwsii Sipie ymberille's/ ia he olit wlcoa ia

siselde teune Silmie. Ja ei ollut heille Lepoa Peiuelle ia Öelle/ ia sanouat/ Pyhe Pyhe Pyhe ombi se HErra Jumala/ se Caickiualdias/ se ioca oli/ ia se ioca ombi/ ia se ioca tuleuainen on.

4:9 Ja coska ne Eleimet annoit Ylistoxen/ ia Cunnian ia Kitoxe' henelle/ ioca jstui Stolin päle/ ioca elepi ijnnaikisesta ijancaikisehen.

4:10 Nin ne neliecolmatkyme'de Wa'hinda la'gesit sen Stolin päle istuuaisen eten/ ia cumarsit site Eleuet ija'caikisesta ija'caikisehe'. Ja heitit heide' Crunu's Stolin eten ia sanoit/

4:11 Herra/ sine olet madoline' ottama' Ylistoxen ia Cu'nian ia Woima'/ Sille sine olet caiki Loonut/ ia sinun taccos tedhen o'bi heiden Olemisens/ ia ouat lodhut.

V. Lucu.

5:1 JA mine näin Stolin päle Istuuaisen Oikesa Kädhes/ Kirian siselde ia wlco kirioitetun/ seitzemen Insigelin cansa merkitun/

5:2 Ja mine näin ydhen wäkeuen Engelin saarnauan swrella änelle. Cuca ombi madholinen Kiria auaman/ ia henen Insigelins ylespästemen?

5:3 Ja ei kengen woinut eike Taiuasa/ eike Maasa/ eike Maan alla site Kiria auata/ ia sihen siselcatzoa.

5:4 Ja mine sangen idkin/ ettei kengen mahdolinen leutty auaman ia lukeman Kiria/ eike hende näkemen.

5:5 Ja yxi nijste Wanhimiste sanoi minulle/ ele idke. Catzo/ se Jalopeura woitti ioca ombi Judan Sucucunnasta Daudin Juri/ ylesauaman sen Kirian ia ylespästemen henen seitzemen Insigliens.

5:6 Ja mine näin ia catzo keskelle Stoli/ ia ninen nelien Eleimen/ ia keskelle

Wanhimaitten seisoi yxi Caritza ninquin se tapettu olis/ iolla oli seitzemen Saruia ia seitzemen Silme/ Jotca ouat ne seitzemen Jumalan Hengie/ lehetetyt caikelle Maalle/ 5:7 ia se tuli ia otti Kirian henen Oikeasta Kädestens ioca Stolín päle istui. 5:8 Ja coska se Kirian oli ottanut/ nin langesit ne nelie Eleinde/ ia ne neliecolmatkymmende Wanhinda Caritzan eten/ ia iocaitzela oli Candele/ ia cullaiset Maliat teune Makiahajusta/ iotca ouat ne pyhein Rucuuxet/ 5:9 ia weisasit Wtta wirtte sanodhe' Sine olet madholinen ottaman sen Kirian ia sen Insiglit ylespästemen. Sille ette sine olet tapettu/ ia sine lunastit meite sinu' Werelles/ caikinaisesta Seuracunnista ia Kieliste ia Ca'ssasta ia Pacanoista/ 5:10 Ja Sine olet meite tehnyt meide' Jumalalle Kuniaksi ia Papeixi/ ia meiden pite wallitzeman Maan päle. 5:11 Ja mine näin/ ia cuulin monen Engelein änen Stolín ymberi ia Eleinden ymberi/ ia Wanhimitten ymberille/ Ja heiden lucunsa oli mo'da tuhatta kerta tuhatta/ 5:12 ia sanoit swrella änelle/ Se Caritza ioca tapettu on/ o'bi mahdoline' ottaman Awun ia Rickauden/ ia Wisauden/ ia Wäkewudhen/ ia Cunnian/ ia Ylistoxen ia Kitoxen. 5:13 Ja caiki Loondocappalet/ iotca Taiuas ouat/ ia Maan päle/ ia Maan alla/ ia Merese/ ia caiki iotca heisse ouat culin mine heiden sanouan henelle ioca Stolilla istui/ ia Caritzalle. Kijtos ia Cu'nia ia Ylistos ia Woima ijancaikisesta ijancaikisehe'. 5:14 Ja ne nelie eleinde sanoit Am'. Ja ne nelie colmatkymmende Wa'hinda langesit heiden Casuoillens ia cumarsit site Eleuet ijancaikisesta ijancaikisehen.

VI. Lucu.

6:1 JA mine näin/ ette cosca se Caritza auasi yhden Insigleista/ ia mine cwlin yhden nijste nelieste eleimeste sanouan/ ninquin pitkeisen iylinen/ Tule ia catzo. 6:2 Ja mine näin/ ia catzo/ yxi walkea Ori/ ia ioca istui hene' pälens/ piti Joutzen. Ja henelle annetin yxi Crunu/ ia hen wlosmeni woittaman ia saaman voitton. 6:3 Ja coska hen auasi sen toisen Insiglin Cuulin mine sen toisen Eleimen sanouan/ Tule ia catzo. 6:4 Ja wlosmeni toinen Ruskia Ori/ ia ioca sen päle istui/ henelle annetin Rauha Maasta poisotta/ Ja ette he keskenens piti heidhens tappaman/ ia henelle oli swri Miecka annettu. 6:5 Ja coska hen auasi sen colmanen Insiglin/ cwlin mine sen colmanen Eleimen sanouan/ Tule ia catzo. Ja mine näin/ ia catzo yxi musta Ori/ ia henelle ioca sen päle istui/ oli yxi Waaca Kädhes. 6:6 Ja mine cwlin yhden Änen/ ninen nelien Eleimen keskelle sanouan/ yxi Mitta Nisuija Colmes euris/ ia colme Mitta Ohria Colmes euris/ ia ele wina ia öliu wahingoita. 6:7 Ja coska he' auasi sen neliene' Insiglin cwlin mine sen neliene' eleime' Änen sanoua'/ Tule ia catzo. 6:8 Ja mine nein/ ia catzo yxi placki Ori/ ia ioca sen päle istui/ sen Nimi oli Colema ia Helueti he'de noudatti. Ja henelle woima a'nettin tappaman sen neliene' Osan Maan päle/ Miekalla ia Nälielle ia Surmalla/ ia Petoín cautta Maan päle. 6:9 Ja coska hen auasi sen widenen Insiglin Näin mine Altarin alla ninen Sielut iotca Jumalan Sanan tedhen tapetut olit. Ja sen Todistoxen teden ioca heille oli.

6:10 Ja he hwsit swrella Änelle/
sanodhen/ Sine Pyhe ia Totine' Herra/
quina cauan et sine domitze ia costa
meiden Werenne/ nijste iotca Maan päle
asuaat?

6:11 Ja cullekin heiste annetin walkea
waate. Ja sanotin heille ette heiden piti
wiele lepemen wähen aica/ sihenasti ette
heiden Cansapaluelians ia weliens Lucu
teuten tulis/ iotca mös tapettaman piti
ninquin Heki.

6:12 Ja mine näin/ coska he' auasi sen
Cwdhene' Insiglin/ ia catzo/ nin swri
Maanieristus tapactui/ ia Auringoinen tuli
mustaxi quin Caruasecki/ ia Cuu tuli
coconans ninquin Weri/

6:13 ia Tehdhet alasputosit Taiuast Maan
päle ninquin Fikunapuu waristapi henen
Fikunans/ coska hen swresta Twlesta
hälyteten.

6:14 Ja Taiuas kiemerysti ninquin
kämerettu Kiria/ ia caiki Wooret ia
Loodhot tulit sijrtynexi heidhe' sioistans.

6:15 Ja ne Kuningat maan päle/ ia ne
ylimeset ia ne rickat/ ia ne pämihet ia ne
wäkeuet ia caiki oriat ia caiki wapahet
ketkit heidens Loolijn ia Rotcohin/

6:16 ia sanouat Woorille ia Callioille/
la'gteca meiden pälen ia peiteket meite
sen Casuoin edheste ioca Stolin päle
istupi/ ia Caritzan wihasta.

6:17 Sille ette tullut ombi henen swren
Wihans Peiue/ ia cuca woipi seisoa?

VII. Lucu.

7:1 JA senielken näin mine nelie Engelite
seisouan nelien Maanculmain päle/
piteueiste ne nelie Maa' Twlet/ ettei Twlen
pitenyt puhaltama' Maan päle/ eike Meren
päle/ eike yhdenge' puun päle.

7:2 Ja mine näin toisen Engelin

ylesastuuan Auringoisen coitosta/ henelle
oli se Eleuen Jumalan Insigli/ Ja hws
surella änelle nijlle nelielle Engelille/ ioille
annettu oli wahincoitta Maan ia Meren/
7:3 ia sanoi. Elkette wahincoittaco Maata
eike merta eike puita/ sihenasti ette me
merkitzemme meiden Jumalan Palueliat
heide' Otzisansa.

7:4 Ja mine cwlin merkituidhen lughun
sata ia neliekymmende nelietuhatta/ iotca
olit caikein Israelin Lasten Sucucunnasta
merkitetyt.

7:5 Judan Sucucunnasta/
caxitoistakymende tuhatta merkityt.
Rubenin Sucucu'nasta/ caxitoistakymende
tuhatta merkityt. Gadin Sucucunnasta/
caxitoistakymende tuhatta merkityt

7:6 Asarin Sucucunnasta/
caxitoistakymende tuhatta merkityt.

Nephthalin Sucucunnasta/
caxitoistakymende tuhatta merkityt.

Manassen Sucucunnasta/
caxitoistakymende tuhatta merkityt.

7:7 Simeon Sucucu'nasta
caxitoistakymende tuhatta merkityt. Leuin
Sucucunnasta caxitoistakymende tuhatta
merkityt. Isascharin Sucucu'nasta
caxitoistakyme'de tuhatta merkityt.

7:8 Zabulonin Sucucu'nasta
caxitoistakyme'de tuhatta merkityt.

Josephin Sucucu'nasta caxitoistakymende
tuhatta merkityt BenJamin Sucucu'nasta
caxitoistakyme'de tuhatta merkityt.

7:9 Senielkin mine näin/ ia catzo swri
Joucko/ iota eikengen lukea woinut/
caikista pacanoista/ ia Canssoista/ ia
Kieleiste seisouan Stolin edes ia Caritzan
edhes puetetut walkeisa Waateisa/ ia
Palmut heide' Käsizens/

7:10 Ja he hwsit swrella änelle sanoden/
Terueys olcohon henelle ioca jstupi Stolilla
meidhen Jumalan ia Caritzan.

7:11 Ja caiki Engelit seisoit ymberins Stolia ia nijte Wanhinbita ymberins ia nijte nelie Eleinde/ ia langesit Stolin eten heiden Casuoin päle/ ia cumarsit Jumalata sanoden/ Amen.

7:12 Hyuestisiugnaus ia Cunnia/ ia Wisaus ia Kijtos ia Ylistos ia Awu ia Wekewuys ia woima/ olcon meiden Jumalalle ijancaikisehen Amen.

7:13 Ja wastasi yxi nijste Wanhimista ia sanoi minulle/ Cutca ouat neme puetetut walkeisa Waateisa ia custa he ouat tulluet?

7:14 Ja mine wastasin Henelle/ HErra/ sinepe sen tiedhet. Ja he' sanoi minulle/ Neme ouat iotca tulit swresta Waiuasta ia ouat heiden Waatens pesnyet/ ia ouat ne walghistanuet Caritzan Werese.

7:15 Senteden he ouat Jumalan Stolin edhes/ ia palueleuat hende peuelle ia öelle henen Templisans. Ja ioca Stolilla istupi/ hen asupi heiden pälens.

7:16 Eipe he sillen jsoa eike Janoa/ eike mös Auringoinen lange heiden pälens/ Eike yxiken Palauus/

7:17 Sille ette se Caritza ioca Stolin keskelle ombi hallitzepi heite/ ia iohdatta heite sen Eleuen Wesilechtein tyge/ Ja Jumala ombi poisquiuaua caiki kynelit heiden Silmistens.

VIII. Lucu.

8:1 JA coska he' auasi sen seitzemennen Insiglin/ tuli waickenos Taiuasa lehes polen hetkie.

8:2 Ja mine näin seitzeme' Engelite iotca astuit Jumala' eteen/ ia heile annetin seitzeme' Basunata.

8:3 Ja yxi toinen Engeli tuli/ ia seisoi Altarin edes/ ia henelle oli cullainen Pyhen saunastia/ ia henelle annetin palio makea

haiua/ ette hene' andaman piti caikein Pyhein Rucoxista sen cullaisen Altarin päle Stolin edes.

8:4 Ja sen makea' haiun Sauw Pyhein Rucoxista ylesnousi Engelin Kädheste Jumalan eten.

8:5 Ja se Engeli otti Pyhensaunastian ia teutti sen Altarin Tulesta/ ia heitti alas Maan päle. Ja nin tapactuit Pitkeiset ia änet/ ia lemauxet/ ia Maanieristoxet.

8:6 Ja ne seitzemen Engelite ninen seitzemen Basunan cansa Hangitzit heidhens Basunilla soittaman.

8:7 Ja se Ensimeinen Engeli Basunalla soitti/ ia tulit Racket ia Tuli weren cansa seghoitettu/ ia ne heitettin Maan päle. Ja se colmas osa puista ylespaloit/ ia caiki Wihirieinen Rooho ylespaloi.

8:8 Ja se toinen Engeli Basunalla soitti/ Ja Merehen heitettin ninquin yxi swri woori Tulesa palaua.

8:9 Ja se colmas osa Mereste tuli Werexi/ ia colmas osa Eleueisiste Loo'docappaleista iotca olit Merese poiscoolit Ja colmas osa Hahdheista hucastui.

8:10 Ja se colmas Engeli Basunalla soitti/ ia yxi swri Techti Taiuasta langesi/ paistaua ninquin Tulensoitto/ ia langesi päle colmanen osan Kymeiste ia Wesilechteiste.

8:11 Ja sen Techden nimi cutzutan Coirooho. Ja se colmas osa muutui Coirohoxi/ Ja monda Inhimiste cooli wesiste/ ette he olit nin haikeaxi tehdyt.

8:12 Ja se nelies Engeli Basunalla soitti/ ia colmas osa Auringoisesta löötin/ ia colmas osa Cuusta/ Ja colmas osa Techdeiste/ nin ette colmas osa heiste pimensi/ ia colmas osa peiueste ei walgaisnut/ Ja öste samalmoto.

8:13 Ja mine näin ia cwlin ydhe' Engelin

keskelle Taiuasta lendeuen ia sanouan swrella änelle/ Ve/ Ve/ Ve asuaisten Maan päle/ ninen muinen colme' Engelein Basunan äniste iotca wiele Basunoilla soittaman pite.

IX. Lucu.

9:1 JA se Wides Engeli Basunalla soitti/ ia mine negin Techden Taiuasta putoua' Maan päle/ ia annettin henelle sywuydhe' Caiuoin Auain.

9:2 Ja he' auasi sywuydhen Caiuon/ ia Caiuo' Sauw yleskeui/ ninquin swren wghnin Sauw/ ia Auringoinen pimestui ia Tuuli sijte Caiuon Sauusta.

9:3 Ja Sauusta wloslexit Metzesircat Maan päle/ ia heille annettin woima ninquin Scorpiot Maan päle woima' piteuet.

9:4 Ja sanottu oli heille/ ettei heiden pitenyt wahingoittaman Rooho Maan päle eike miten wiherieiste/ eike ychten Puuta/ waan ainoasta Inhimisie/ ioilla ei ole se Jumalan Insigli heiden Otsizans.

9:5 Ja se annettin heille/ ettei heiden pitenyt tappaman heite/ waan heite waiuaman Wijsi Cucautta/ Ja heiden waiuatuxens oli quin Scorpionin waiuaus/ coska hen on iongun Inhimisen pistenyt.

9:6 Ja nine Peiuine etziuet Inhimiset Coolemata/ ia euet hende leudhe/ Pyteuet mös coolla/ waan Coolema poispakeneppi heiste.

9:7 Ja ne Metzesircat ouat nine' Oritten caltaiset iotca Sotan walmistetut ouat/ ia heiden päedhens päle ninquin Crunut/ Culla' motoiset/ ia heiden Casuons ninquin Inhimiste' Casuot/

9:8 ia heille olit Hiuxet/ ninquin Waimoin Hiuxet/ ia heiden Hamba'sa/ olit ninquin Jalopeurain/

9:9 ia oli heille Pantzari ninquin rauta

pantzarit/ Ja heide' Sijpeins Hawina/ ninquin Ratasten kituma/ cusa monda Heuoista Sotahan iooxeuat.

9:10 Ja heille olit pyrstet/ ninquin Scorpioilla/ ia Neulaiset olit heidhen pyrstisens/ ia heidhen woimans oli wahingoittaman Inhimisie wijsi Cucautta.

9:11 Ja ombi heide' pälens Kuningas se Sywudhe' Engeli/ io'ga Nimi on Ebreittein * Abaddon/ ia Grekitein ombi henen Nimens Apollijon.

9:12 Yxi Ve ombi edhesmennyt/ Catzo/ wiele tuleuat caxi Ve sen ielkin.

9:13 Ja se cudhes Engeli/ Basunalla soitti/ ia mine cwlin ydhen änen nijlde nelielde Cullaisen Altarin Culmilda/ ioca ombi Jumalan Silmein edhes/

9:14 sanouan sille cudhenelle Engelille iolla Basuna oli/ Päste ne nelie Engelite/ iotca sidhotuna ouat sijne swers Kymise Euphratis.

9:15 Ja ne nelie Engelite pästetin/ iotca walmit olit hetkexi/ ia Peiuexi/ ia Cwcaudexi/ ia Wodhexi ette heide' tappama' piti colmane' osa' inhimisiste.

9:16 Ja nine' Ratzasmieste' Sotaeien Lucu olit mo'da tuhatta kerta tuhat/ ia mine culin heiden lugu'sa/

9:17 ia sillens minä näin ne Orit Näghosa/ ia iotca heiden pälens jstuit/ heille olit tuliset ia Kellaiset ia Tulikiueiset Pantzarit/ ia Oriten Pääät olit ninquin Jalopeurain pääät. Ja Heiden Suustans wloskieui Tuli ia Sauw ia Tulikiui.

9:18 Neiste colmista Witzauxista tapettin colmas osa Inhimisiste/ Tulesta Sauusta/ ia Tulikiuesta iotca heiden Suustans wloskieuit/

9:19 Sille ette heiden Woimansa oli heiden Suusansa/ ia heiden Pyrstisens. Sille heiden Pyrstens olit Kermein moodhoiset/ Ja heille olit Pääät ioilla he wahingoitit.

9:20 Ja mwdh Inhimiset/ iotca eiuet ole tapetut neille witzauxilla/ eike Paranosta tehnyet heidhen Kättens Töiste/ etteiuet he cumartanuet Pirunloomia/ ia Cullasia/ Hopiaisia/ Waskisia/ Kiuisie ia puisia Epeiumaloita/ Jotca eike nehde woi eike cwlla/ eike kieudhe/

9:21 Ja eiuet mös Paranosta tehnyet heidhen Murhistans/ eike welhoudhestans/ eike Hauriuxestans/ eike warcauxestans.

X. Lucu.

10:1 JA mine näin ydhen toisen wäkeuen Engelin Taiuasta alastuleuan/ se oli Piluelle puetettu/ ia Taiuan Cari ylitze henen Pääens/ ia henen Casuonsa oli ninquin Auringo/ Ja henen Jalghansa ninquin Tulen Pilarit.

10:2 Ja oli henen Kädhesens auoin Kiriainen/ Ja pani henen oikean Jalcans Meren päle/ Ja sen waseman Maan päle/ ia hwsii swrella änelle ninquin Jalopeuran Kiliulla.

10:3 Ja coska he' hwsii/ puhuit ne seitzeme' Pitkeiste heiden äne'se.

10:4 Ja coska ne seitzemen Pitekeiste olit puhunuet heiden änense/ nin tactoin mine ne kirioitta. Ja mine cwlin ydhen änen Taiuasta sanouan minulle/ Insiglitze mite ne seitzemen Pitkeiste puhuit ia ele nijte kirioita.

10:5 Ja se Engeli ionga mine näin seisouan Meren päle ia Maa' päle/ ylesnosti Käde's Taiuan pein/

10:6 ia wannoi se' Eleueisen ija'caikisesta ijancaikisehen päle/ sen ioca Taiuan oli loonut ia ne mite henese ouat/ Ja Man ia ne mite henese ouat Ja Meren/ ia mite henese ouat/ ettei sille' Aica enembe oleman pidhe/

10:7 Waan sen seitzemennen Engelin änen

Peiuene/ coska he' rupe Basunalla soittaman/ nin pite Jumalan Salaudhe' teuteteme'/ Ninquin hen on ilmoitanut palueliains ia Prophetains cautta.

10:8 Ja mine cwlin taas yden änen Taiuasta minun cansani puhuan/ ia sanouan/ Mene ia ota se auoin Kiriainen Engelin Kädheste/ ioca seisopi Meren ia Maan päle.

10:9 Ja mine menin Engelin tyge ia sanoin/ Anna minulle se kiria/ ia hen sanoi minulle/ ota ia sö yles ia sen pite caruasteleman sinun Watzas/ waan sinun Suusas henen pite oleman makean ninquin Hunaian.

10:10 Ja mine otin sen Kiriaisen Engelin Kädeste/ ia sen ylessöin/ ia se oli makea minun Suusani ninquin Hunaia. Ja quin mine olin sen ylessönyt/ caruasteli se minun Watzani.

10:11 Ja hen sanoi minulle/ taas sinun tule Propheterata Canssoille/ ia Pacanoille/ ia Kielille/ ia monille Kuningaille.

XI Lucu.

11:1 Ja minulle annettin yxi Rooco/ ninquin sauua/ ia sanotin minulle.

Nouseyles/ ia mitta Jumalan Templi ia Altari/ ia ne iotca henese cumartauat.

11:2 Mutta se siselmeinen Chori Templiste wlossöxe/ ia ele site mitta/ Sille ette se ombi annettu Pacanoille/ ia sen pyhen Caupungin he tallauat/ caxiwidhettekymende Cwcautta.

11:3 JA mine annan cadhelle minun Todhistaialleni/ ia heidhen pite Prophetereman tuhat caxisata ia cwsikymende peiue/ puetetut Säkeille.

11:4 Neme ouat caxi Oliopuuta/ ia caxi Plusia/ seisouaiset Maan Jumalan Casuon

edhese.

11:5 Ja ios iocu heite tacto wahingoitta/
nin wloskieupi Tuli heiden Suustansa/
ia ylessöpi heidhen Wiholise's. Ja ios iocu
tactopi heite wahingoitta/
nin tule hen tapetta.

11:6 Neille ombi woima Taiuasta sulkea/
ettei sataman pidhe njne peuine quin he
Propheterauat/
ia heille ombi woima wetten päle mwtt
ne Werexi/
ia lömen Maan caikinaisilla Witzauxilla/
nin wsein quin he tactouat.

11:7 Ja coska he heidhen Todistoxens
loputanuet ouat/
nin se Peto ioca Sywydhest ylesastui/
pite heiden ca'sans Sotapiteme'
ia heite ylitzeuoittama'
ia tappama' heite.

11:8 Ja heiden Ruminsa pite macama'
sen swre' Caupungin Catuilla/
ioca cutzutan He'gelisesta Sodoma
ia Egiptus/
cusa mös meidhen HERran Ristinnaulittu on.

11:9 Ja pite näkemen mwttamat
Sucucunnista/
ia Canssoista/
ia Kieliste/
ia Pacanoista/
heidhen Ruminsa colme peiue
ia ydhen polen/
ia eiuet he salli heiden rumihitansa
Hautoin panda.

11:10 Ja iotca Maan päle asuuat/
iloitzeuat ia remuitzeuat heiden
pä lens/
ia Hercust eleuet/
ia Lahioia keskenens lehetteleuet/
Sille ette neme caxi Prophetat/
adhistelit njjte iotca asuit maan
päle.

11:11 Ja colmen Peiuen pereste
ia polen/ meni heidhen sisellens
se Eleme' Hengi Jumalalda/
Ja he seisoi heide' Jalcains
päle/
ia swri Pelco langeisi heiden
pä lens iotca heite näit.

11:12 Ja he cwlit swre' Änen
Taiuast sanoua' heille/
Ylesastucat te'ne. Ja he ylesastuit
Taiuasen Piluese/
ia heiden Wiholisens näit heite.

11:13 Ja samalla hetkelle tapactui
swri

Manieristus/
ia kymenes osa Caupu'gist maha'
la'gesi. Ja tapettin sine Manieristoxesa
seitzementuhane' Inhimiste' Nimi/
ia ne mwd he'mestuit/
ia annoit Taiuan Jumalalle Cu'nian.

11:14 Se toine' We ombi edes me'nyt/
Catzo/
se colmas We pian tulepi.

11:15 JA se seitzemes Engeli Basunalla
soitti/
Ja swret änet cwluit Taiuasa/
sanoden/
Teme' Mailman Waldacunnat ouat
meidhen Herrale ia hene'

Christuselle's tulluet/
ia henen pite hallitzeman
ijancaikisesta ijancaikisehen.

11:16 Ja neliecolmatkymende Wanhinda
iotca Jumalan edhes heiden Stolins
päle istui/
langesit heiden Casuons päle/
ia cumarisit Jumalata sanodhen/
11:17 Me Kijtemme sinua HERRA

Caikiualdias Jumala ioca olet/
ia olit/
ia tuleua olet/
Ette sine olet ottanut sinun swren
Woimas ia Hallitzit/
ia Pacanat ouat wihastunuet.

11:18 Ja sinun Wihas on tullut/
ia ninen Coolutten aica/
ette heiden pite Domittaman/
Ja ette sinun Palueliais Palca maxetan/
Prophetain ia Pyhein/
ia ninen iotca sinun Nimies pelkeuet/
Pienille ia Swrille/
ia cadhottamaan njjte iotca Maan
turmeltu et ouat.

11:19 Ja Jumalan Templi aukeni
Taiuasa/
ia henen Testamentins Arcu nectin
heden Templisens/
ia tapactuit Leimauxet/
ia Änet/
ia Pitkeiset/
ia Maanieristoxet/
ia swret Rakeet.

XII. Lucu

12:1 Ja swri Mercki ilmestui
Taiuasa/
yxi Waimo puetettu Auringoisella
ia Cw hene' Jalcains alla/
ia hene' pääs päle yxi Crunu
cadhestoistakymenest Tecdheiste.

12:2 Ja se oli raskas/
ia hwsu/
ia oli

synnyttämisen kiusus/ ia piti swren waiuan synnyttämisensä.

12:3 Ja nägyi toine' mercki Taiuasa/ ia catzo/ swri Ruskia Lohikerme/ iolla oli seitzemen Pääte ia kymene' Sarue/ ia henen päidhens päle seitzemen Crunua/ 12:4 ia henen pyrstens weti colmane'/ osan Taiuan Tehdhiste/ ia heitti ne Maan päle. Ja se Lohikerme seiso i Waimon edes/ ioca oli synnyttämellensä/ senpäle ette coska hen olis synnyttänyt/ ylessöis hene' Lapsensä.

12:5 Ja hen synnytti Pilti poighan/ ioca caiki pacanat piti Hallitzema' Raudhaisella witzalla. Ja henen Poicas temmattin Jumalan tyge ia henen Stolins tyge.

12:6 Ja se Waimo pakeni Corpehen/ cusa henelle Sia oli Jumalalda walmistettu/ Ette he' sijne caitaisin tuhat ia caxisata ia cwsikymende peiue.

12:7 Ja tapactui swri Sota Taiuaas/ Michael ia henen Engelins sodhit Lohikermen cansa. Ja se Lohikerme sodhei ia henen Engelins/

12:8 ia eiuet he woittanuet/ Eike heidhen Siansa enemini leuty Taiuas.

12:9 Ja se swri Lohikerme/ se wanha Mato/ ioca cutzutan Perkelexi ia Satanaxi/ oli wlosheitetty/ ioca coco Mailman Pirin wiettelepi/ ia oli heitetty Man päle/ ia henen Engelins olit mös henen cansans sinne heitetyt.

12:10 Ja mine cwlin swern Änen sanouan Taiuasa. Nyt ombi se Terueys/ ia Woima/ ia Waldacunda ia Weki meidhen Jumalan ia henen Christusensä/ ette se wlosheitettu on ioca meiden Welieden päle öte ia peiue cannoi Jumalan edhes.

12:11 Ja he ouat henen woittanuet Caritzan Weren cautta/ ia henen Todistoxen Sanan tedhen/ Ja eiuet he heiden Hengensä racastanuet Cooleman

asti.

12:12 Senteden te Taiuat iloitcat/ ia iotca asutta heisse. We Maan ia Meren asuille/ Sille ette Perkele alasastupi teidhen tygenne/ pitedhen swren Wihan/ tieten henellensä oleuan wehen Aica.

12:13 Ja sijttequin Lohikerme näki ette hen oli Mahan heitetty/ nin hen wainosi site Waimoa/ ioca sen Piltin synnytti.

12:14 Ja sille Waimolle annettin caxi Sipie/ ninquin swren Cotcan/ ette hene' piti Corpehen lendeme' henen Siahansa/ cusa hen eläteten yhden aian/ ia caxi aica/ ia polen aica sen Kermen Casuon edheste.

12:15 Ja se kerme wlospuuskasi Suustans Wette Waimon ielkin ninquin Cosken/ ette hen olis henen wpottanut.

12:16 Mutta Maa autti site Waimoa/ ia auasi Suuns ia poisserpi sen Cosken ionga se Lohikerme hene' Suustans wlospuuskasi.

12:17 Ja se Lohikerme wihastui site Waimoa watan/ ia poismeni sotiman mwinen cansa henen Siemenestensa/ iotca ketkeuet Jumalan Keskyt/ ia piteuet JESUSEN Christusena Todhistoxen.

12:18 Ja hen seiso i Meren Sannan päle.

XIII. Lucu.

13:1 JA mine näin Mereste Pedhon ylesastuuan/ iolla oli seitzemen Pääte ia kymmenen Saruia/ ia henen Sarueins päle kymmenen Crunua/ Ja henen Päidhensä päle pilcan Nimi.

13:2 Ja se Peto ionga mine näin oli Pardin motoinen/ ia henen Jalghans ninquin Carhun Käpelet/ ia henen Suuns ninquin Jalopeuran Suu. Ja se Lohikerme annoi sille henen woimansa/ ia henen Stolins ia swren wäen.

13:3 Ja mine näin yhden henen Päistensä

ninquin se olis cooliaxi Hawoittu/ ia henen colema Hauans parani. Ja coco Mailma' Pijri ihmetteli site Petoa/ ia cumarsit Lohikermette ioca annoi Pedholle woiman/ 13:4 ia he cumarsit Petoa ia sanoit/ Cuca ombi sen Pedhon caltainen? Ja cuca woipi sotia henen wastansa?

13:5 Ja henelle annettin Suu puhumahan swria ia Pilcoia/ ia oli henelle annettu woima ette sen piti henelle pysymen caxi wijdhetkymende Cwcautta.

13:6 Ja se auasi henen Suuns Pilcoia puhuman Jumalata wasta/ Pilcamahan henen Nimense ia henen Maiansa/ ia nijte iotca Taiuas asuaat.

13:7 Ja henelle oli annettu sotia Pyhein cansa/ ia woitaman heite. Ja henelle annetin woima päle caikein Sucucu'dain/ ia Canssain/ ia Kielen/ ia Pacanan.

13:8 Ja caiki iotca Maasa asuaat cumarsit hende/ ioinenga Nimi ei ole kirioitettu Caritzan Elemen Kirias/ ioca tapettu ombi Mailman alghusta.

13:9 Jos iolla on Corua se cwlcän.

13:10 Joca Fangiuxeen Wiepi/ se Fangiuxeen menepi/ Joca Miekalla tappa/ se tule Miecalla tapetta. Tesse ombi Pyhein Kersimus ia Usko.

13:11 Ja mine näin toisen Pedhon ylesastuuan Maasta/ ia henelle oli caxi Saruea Lamban modhoitzet/ ia puhui ninquin Lohi kerme/

13:12 ia se teki caiken Woiman sen Entisen Pedhon edes/ ia se teki Maan ia iotca henese asuit/ cumartaman site ensimeiste Petoa/ ionga coolema Haua paranut oli.

13:13 Ja tekepi swria Merckie/ ette se mös Tulen tekepi Taiuaasta langeman Inhimisten eten/

13:14 ia wiettelepi Asuuita Maan päle Merckein tedhen/ iotca henelle annetut

olit tekemen Pedhon edhes/ ia sano nijlle Maasa Asuulle/ ette he tekisit Pedhon Cuuan/ iolla oli Miecän Haua ia oli Eleuexi tullut.

13:15 Ja se annettin henelle/ ette henen piti andaman Hengen Pedhon Cuualle/ ia ette Pedhon Cuuan piti puhuman/ ia tekemen/ ette iocainen quin ei Pedhon Cuua cumardaisi/ piti tapettaman.

13:16 Ja teki caiki tyini/ ne Pienet ia Swret/ ne Rickat ia Kieuhet/ ne Wapat ia Palueliat ottaman Lighanmerkin heiden Oikean Kätens taicka heiden otzijnsa/ 13:17 ia ettei kengen woinut osta ia mydhe/ iolla ei se Licamereki ollut/ taica Pedhon Nimi/ eli henen Nimense Lucu.

13:18 Tesse ombi Wisaus. Jolla ombi Ymmerdhys/ se laskecan Pedhon lugun/ Sille se ombi ydhe' Inhimisen lucu/ ia henen lucunsa ombi Cwsisata Cwsikymende ia Cwsi.

XIV. Lucu.

14:1 JA mine näin/ ia catzo/ yxi Caritza seisoi Syonin Wooren päle/ ia henen cansans sata ia nelie ia neliekymende tuhatta/ ioilla oli heiden Isense Nimi kirioitettu heidhen Otzisans.

14:2 Ja mine cwlin Änen Taiuasta/ ninquin palioin Wettein Änen/ ia ninquin swren Pitkeisen Änen. Ja se Äni ionga mine cwlin/ oli ninquin Candelen Leicarin iotca heiden Candeleita's leikitzeuat.

14:3 Ja weisat ninquin wtta Wirtte Stolin edhes/ ia nelie' Eleimen edhes/ ia Wanhinden. Ja eikengen woinut oppia site Weisua/ paitzi nijte sata ia nelie ia neliekyme'de tuhatta/ iotca ostetut ouat Maasta.

14:4 Neme ouat/ iotca ei Waimoin cansa ole saastutetut. Sille he ouat Neitzet/ ia

noutauat Caritzata cuhunga hen menepi.
Neme ouat ostetut Inhimisilde Jumalalle ia
Caritzalle Wtisexi/

14:5 Ja heiden Suusans ei ole leuttu
petosta/ Sille he ouat ilman Saastautta
Jumalan Stolin edhes.

14:6 Ja mine näin toisen Engelin lendeuen
keskitze Taiuan lepitze/ iolla oli se
ijancaikinen Euangelium/ ilmoittaman nijlle
iotca Maan päle istuuat ia asuuat/ ia
caikille Pacanoille ia Sucucunnalle/ ia
Kielelle/ ia Canssalle/

14:7 ia sanoi swrella Änelle/ pelietke
Jumalata ia andacat henelle Cunnia/ Sille
ette hene' Domions hetki ombi tullut/ ia
cumartacat hende/ ioca teki Taiuan ia
Maan ia Meren ia Wetteinlectet.

14:8 Ja toinen Engeli noudhatti sanoden/
Se langesi/ Se langesi/ Babilon se swri
Caupungi/ Sille ette hen oli henen
Hoorudhens winalla iottanut caiki Pacanat.

14:9 Ja colmas Engeli noudhatti heite/
sanoden swrella Änelle/ Jos iocu cumarta
Petoa ia henen Cuuans/ ia ottapi sen
Licamerkin hene' Otzaha'sa taicka hene'
Kätee'se/

14:10 ia sengin pite ioma' Jumala' Wihan
Winasta/ ioca siseluodhatettu ia selkie o'bi
henen Wihansa Calkisa/ ia hen pite
pinattaman Tulella ia Tulikiuelle Pyhein
Engeleitten edhes/ ia sen Caritzan edhes.

14:11 Ja heiden Pinansa Saw pite
ylesastuman ijancaikisesta ijancaikisehen.
Ja ei ole heille Lepoa peiuelle taica Öelle/
iotca Petoa cumartauat ia henen
Cuuansa/ Ja ios iocu ombi henen
Nimense Licamerckin ottanut.

14:12 Tesse ombi pyhein Kersimus. Tesse
ne ouat iotca piteuet Jumalan Keskyt ia
JESUSEN Uskon.

14:13 Ja mine cwlin Änen Taiuasta
sanouan minulle/ Kirioita/ Autuat ouat ne

Cooluet/ iotca Herrasa coleuat testeihin.
lia/ Hengi sanopi/ ette heiden pite
lepemen heiden Töistens/ Sille ette heiden
Tekonsa noudhattauat heite.

14:14 Ja mine näin/ ia catzo/ yxi walkea
Pilui/ ia Piluen päle istuuat' Inhimisen Poian
modoisen/ io'ga Pääse oli Cullaine'
Crunu/ ia henen Kädhesens tereuen Sirpin.

14:15 Ja toine' Engeli wloslexi Templiste/
hutadhen swrella änelle sen Pilue' päle
istuuaisen tyge/ Paiska Sirpilles ia leicka/
Sille ette sinulle tuli hetki leicataxes/ Sille
ette Elo Maan päle ombi quiuaxi tullut.

14:16 Ja ioca jstui Piluen päle/ paiskasi
Sirpille's Maa' päle/ ia Maa tuli
Poisleicatuxi

14:17 Ja toinen Engeli wloslexi Templist/
ioca Taiuahas on/ iolla mös oli tereue
Wicade.

14:18 Ja toinen Engeli wloslexi Altarista/
iolla oli woima Tule' päle/ ia hwsii swrella
Änelle sen tyge iolla oli se tereue Wicade/
ia sanoi/ Paiska sinun tereuelle Wicadellas
ia ylesleica ne Winan Oxan wersodh Maan
päle/ Sille ette henen Mariansa ouat
kypset.

14:19 Ja se Engeli paiscasi tereuen
Wicadens Maan päle/ ia ylesleicasi ne
Maan Winatarhat/ ia heitti ne Jumalan
Wihan swree' Cooppan.

14:20 Ja se Cooppa poliettin wlcona
Caupungista ia weri Coopasta wloslexi/
haman Oritten Suitzein asti tuhanen
Cwdhen sadhan Wacomitan möte.

XV. Lucu

15:1 JA mine näin toisen Merckin Taiuasa/
se oli swri ia ihmellinen. Seitzemen Engelite
ioilla oli ne seitzemen wimeiste witzausta/
Sille ette nijlle ombi teutetty Jumalan
Wiha.

15:2 Ja mine näin ninquin Clasisen Meren Tulella seighoitetun/ ia ne iotca woiton sanuet olit Pedhosta/ ia henen Cuuastans ia henen Lijcamerckistens/ ia henen Nime'se lughusta/ seisouan Clasisen Meren päle/

15:3 ia pidhit Jumalan Candelet ia weisatit Mosesen Jumalan paluelian Wirtte/ ia sen Caritzan Wirtte sanoden/ Swret ia Ihmeliset ouat sinun Tekos/ HErra Jumala Caikiualdias/ oikiat ia totiset ouat sinun Ties sine pyhedhen Kuningas.

15:4 Cuca ei pelke sinua Herra ia sinun Nimees yliste? Sille ette sine yxine's Laupias olet/ sille ette caiki Pacanat tuleuat/ ia cumartauat sinu' Casuos edese/ Sille ette sinu' Domios ouat iulgistetut.

15:5 Sitelehin mine näin/ Ja Catzo/ nin auattin se Todhistoxen Maian Templi Taiuasa/

15:6 ia wloslexit Templiste ne seitzemen Engelite/ ioilla ne seitzemen Witzauasta olit/ puetetut puctalla ia kirckalla Lijnawattela/ Ja ymberinsuötetyt heide' Rinna'sa Cullaisilla Wöille.

15:7 Ja yxi nijste nelieste Eleimiste/ annoi nijlle seitzemelle Engelille/ seitzeme' Cullaista Malia teunens Jumalan Wihassutta/ Joca elepi ijancaikisesta ijancaikisehen.

15:8 Ja se Templi teutetin Sauusta Jumalan Herraudhesta/ ia henen Auwostans/ ia eikengen woinut siselle kieude Templin sihenasti/ quin ne seitzemen Engelin Witzauasta tulit teutetuxi.

XVI. Lucu.

16:1 JA mine cwlin swren änen Templiste/ sanouan nijlle seitzemelle Engelille/ me'gette ia wlosuodhatacat ne Jumala'

wihan Malia Maan päle.

16:2 Ja se ensimeinen Engeli poismeni/ ia wlosuodhatti hene' Malia's maan päle. Ja tapactui paha ia heiw Haaua Inhimisten päle/ ioilla oli pedhon Lijcamerki/ ia nijlle iotca sen Cuaa cumarsit.

16:3 Ja se toine' Engeli wloswodatti hene' Malia's Merehen/ ia se tuli nin cutta cooludhen Weri/ ia iocaitzet eleueiset Sielut Coolit Merese

16:4 Ja se colmas Engeli wlosuodhatti henen Malians Kymihin/ ia wettein Lectein/ ia ne tulit Werexi.

16:5 Ja mine cwlin sen Engelin sanouan/ Herra sine olet wanhurskas/ ioca olet/ ia ioca olit/ ia Pyhe/ ettes nemet domitzet.

16:6 Sille he ouat pyhein ia Prophetain Weren wloswodhatanuet/ ia werta sine annoit heille iodha/ sille he ouat sihen mahdoliset.

16:7 Ja mine cwlin toisen Engelin Altarista sanoua' lia/ Herra Caikiwaldias Jumala/ sinun domios ouat Totiset ia oikeat.

16:8 Ja se nelies Engeli wloswodhatti henen Malians Auringohon/ ia annettin henelle Inhimisie waiuata Heltelle Tulen cautta.

16:9 Ja Inhimiset tulit paluaxi swresta helteste/ ia pilcasit Jumalan Nimen/ iolla oli woima neinen witzauasten päle/ ia eiuet tehnyet paranosta synneistens/ ette he olisit andanuet henelle Cunnian.

16:10 Ja se widhes Engeli wlosuodhatti henen Malians/ sen Pedhon Stolin päle/ ia henen Waldacundans tuli pimiexi/ ia he rickipureskelit heiden Kielense kiwuillans/ 16:11 ia pilcasit Jumalan Taiuasa heiden kiwunsa tedhen/ ia heiden Hauains tedhen/ ia eiuet tehnyet Paranosta heiden Teghoistans.

16:12 Ja se cwdes Engeli wlosuodhatti hene' Malians/ sen swre' Kymin Euphratin

päle/ ia sen Wesi poisquiuttui/ senpäle ette Walmistettema' piti Kuningaste' tietä Auringoisen coitumasta.

16:13 Ja mine näin sen Lohikermen Suusta ia sen Pedon suusta ia sen Falskin Propheta' Suusta/ wloslecteue' colme rietta Hengie Sa'macaiden motoiset.

16:14 Sille ette he ouat Perkeleite' Henget iotca tekeuet Merkie/ ia wlosmeneuet Kuningaste' tyge Maan päle/ ia coco Mailman Pirin päle/ heite cocoman Sotahan/ sine swrena caikiualdian Jumalan peiuene.

16:15 Catzo/ mine tulen/ ninquin Warghas/ Autuas ombi se ioca waluopi ia ketkepi henen waatens/ ettei hen alasti waella/ ia henen häpeuttens näkisi.

16:16 Ja hen ombi heite coghonut sihen Sian/ ioca cutzutan Ebreittein Harmagedon.

16:17 Ja se seitzemes Engeli wlosuodhatti henen Malians Twlehen/ ia wloslexi Taiuasta yxi swri Äni Stolista ioca sanoi/ Se ombi tecty.

16:18 Ja tulit änet ia Pitkeiset ia Leimauxet ia swri Manieristus tapactui/ ionga caltaine' ei ole ollut sijttequin Inhimiset tulit Maan päle/ Semmotoinen Maanieristus nin suri.

16:19 Ja se swri Caupungi tuli colmexi osaxi/ ia Pacanidhen Caupungit langeisit. Ja se swri Babilon tuli muistoxi Jumala' edes/ ette hen annais henelle Wina Calkin sijte henen Hirmulisen Wihansa Winasta.

16:20 Ja caiki Loodhot pakenit/ ia ei ychten Woorda leutty.

16:21 Ja swri Raghe ninquin leiuiskan raskaus/ alaslanges Taiuahasta Inhimiste' päle. Ja ne Inhimiset pilcasit Jumalata Racken witzauxen teden/ Sille ette henen witzauxens oli sangen swri.

XVII. Lucu

17:1 JA tuli yxi nijste seitzemiste Engelite/ ioilla ne seitzemen Malia oli/ puhui minun cansani ia sanoi minulle/ Tule/ mine osotan sinulle sen swren Porton Domion/ ioca jstupi palioin wettein päle/

17:2 ionga cansa ma' Kuningat ouat Hauristelluet/ ia ne iotca Maan päle asuuat/ ouat ioopunuet henen Hoorudens winasta.

17:3 Ja hen wei minua Hengese Corpehen. Ja mine näin Waimon istuuan ydhen werencaruaisen Pedhon päle teunens pilcan Nimeie/ iolla oli seitzemen Pääte ia kymmenen Saruia.

17:4 Ja se Waimo oli watettu Purpurilla/ ia Werencaruaisella/ ia ylicullattu Cullalla ia calleilla Kiuille ia Perleile/ ia piti Kädhesens Cullaisen Pullan/ teunne cauhistosta/ ia henen Horudhens rietautta.

17:5 Ja henen Oztasans se Nimi kirioitettu/ Salaus se swri Babilon/ se Horudhen Äiti/ ia caiken Cauhistoxen Maan päle.

17:6 Ja mine näin sen Waimon Joopununna pyhein ia JEsusen Todhistaian Wereste. Ja mine jhmectelin sange'/ coska mine sen näin.

17:7 Ja se Engeli sanoi minulle/ mixi sine jhmectelet? Mine sanon sinulle sen Waimon Salautta/ ia sijte Pedhosta ioca hende candapi/ iolla on seitzemen Pääte ia kymmenen Saruea.

17:8 Se Peto iongas näit/ ombi ollut/ ia ei ole/ ia se ombi iellens ylestuleua Sywuydheste/ ia pite menemen cadhotoxeen/ Ja ne jhmeteleuat iotca Maan päle asuuat/ ioinenga Nimet ei ole kirioitetut Elemen Kiriasa Mailman alghusta/ Coska he näkeuet sen Pedhon

ioca oli/ ia ei ole/ waicka hen quitengin on.

17:9 Ja tesse ombi Mieli iohonga Wisaus taruitan. Ne seitzemen Pääte ouat seitzemen Woorda/ ioinenga päle se waimo jstupi/ ia ne ouat seitzemen Kuningast.

17:10 Wijsi ouat langenuet/ ia yxi ombi/ ia se toinen ei ole wiele tullut/ ia cosca hen tulepi/ pite henen wehen aica pysymen/

17:11 Ja se Peto ioca oli/ ia ei ole/ se ombi se cadhexas/ ia ombi nijste seitzemeste/ ia menepi Cadhotoxeen.

17:12 Ja ne Kymmenen Saruia iotcas näit/ ne ouat kymenen Kuningast/ iotca eiuet wiele Waldacunda sanuet ole/ Mutta ninquin Kuningat he saauat Woiman ydhelle Hetkelle/ sen pedhon cansa.

17:13 Neille ombi yxi Neuuo/ ia andauat heidhen woimansa ia wäense sille pedholle.

17:14 Neme sotiuaat Caritzan cansa/ ia Caritzan pite woitaman heite/ Sille ette hen on caikein HErrain HErra/ ia caikein Kuningaidhen Kuningas/ ia henen cansans ne cutzutut ia wlosualitut ia vskoliset.

17:15 Ja hen sanoi minulle/ ne wedhet iotca sine näit/ cusa se porto jstu päle/ ouat Canssat ia Jouckot/ ia pacanat ia kielet.

17:16 Ja ne kymmenen Saruia/ iotca sine Pedhosa näit/ ne pite wihaman site portoa/ ia pite henen häuittemen/ ia alastomaxi tekemen/ Ja heidhen pite sömen henen Liha'sa/ ia sen he Tulella ylespoltauat/

17:17 Sille ette Jumala ombi andanut heiden Sydhemihins/ tekemen henen Sosions ielkin/ ia tekeme' yden Tadhon/ ette he andauat heide' waldacundans Pedholle sihenasti ette Jumalan Sanat tuleuat teutetyxi.

17:18 Ja se Waimo ionga sine näit/ ombi se swri Caupungi/ iolla ombi waldacunda ylitze Maan Kuningaidhen

XVIII. Lucu.

18:1 JA sitelehin mine näin toisen Engelin alastuleua' Taiuahast/ iolla oli swri woima/ ia Ma walghistui henen Kircaudhestans.

18:2 Ja wloshwsi wäellä ia swrella änelle ia sanoi/ la'genut on/ langenuet on/ se swri Babilon/ ia ombi tullut Perkeleiten Asuumaxi/ Ja caikein Rietaisten Hengein Ketköxi/ ia caikein Rietaisten ia Tytkiein Linduin ketköxi/

18:3 Sille ette henen Hoorudhens Wihan Winasta ouat caiki pacanat ionuuet/ Ja Kuningaat Maan päle ouat henen cansans Hauristelluet/ Ja Caupamiehet Maan päle ouat ricastunuet henen swrista Hercuistans.

18:4 Ja mine cwlin toisen änen Taiuaasta sanouan/ Te minun Canssani/ wlosmengette Heneste/ ettei te osalisexi tulisi hene' synneistens/ senpäle ettei te iotaki saisi henen Witzauxistans/

18:5 sille ette hene' syndinse ouat wlottunuet haman Taiuasen asti Ja Jumala muista henen wärydheins päle.

18:6 Maxacat henelle/ ninquin Hängi maxoi teille/ ia kerdhacat henelle caxikerdhaiset/ henen Töidhens ielkin. Ja mille Calkilla hen teille sisellepani/ siselpangat henelle caxikerdhaisesta.

18:7 Quingapalio hen itzens Cunnialisexi teki/ ia Hercuisa oli/ Ninpalio henelle siselpangat pijna ia ldku. Sille ette hen sanopi Sydhemesens/ Mine jstun ia olen Trötingi/ ia en ole Leski/ ia em mine ldkua näe.

18:8 Senteden yctene Peiuene pite tuleman henen Witzauxens/ Coolema/ ldku

ia Nelke/ ia Tulella henen pite
poldetaman/ Sille ette wäkeue ombi HErra
Jumala/ ioca henen Domitzeman pite.

18:9 Ja pite hende idkemen ia parcuuat
henen ylitzens Kuningat Maa päle/ iotca
henen cansans Hauristelit ia Hercuisa
elenyet ouat/ coska he näkeuet henen
Tulipalons Sawn/

18:10 ia pite taambana seisoman henen
Pinans Pelghon teden ia sanouat/ We/
We se swri Caupungi Babilon/ se wäkeue
Caupungi/

18:11 Sille ette ydhelle Hetkelle tuli sinun
Domios. Ja caupamiehet Man päle idkeuet
ia murectiuat itze heillens/ Ettei ke'gen
ene'bi osta heiden waruans

18:12 Cullan ia hopean waruia/ ia callein
Kiuein ia ne Perlyt/ ia Silki/ ia Purpurita
ia Were'caruaisita/ Ja Thinin puuta/ ia
caikinasia Astioita Norsunluista/ Ja
caikinaista/ Astia callihimista Puista/ ia
Malmista/ ia Raudasta/ ia Marmorista/

18:13 ia Cinnametiste/ ia Thimian/ ia
woidetta/ ia Pyhe saw ia Wina/ ia Olio/
ia Huicurit/ ia Nisun/ ia Caria/ ia Lambat
ia Orit/ ia Rattat/ ia Rumit/ ia Inhimisten
Sieluia.

18:14 Ja ne Omenat ioita sinun Sielus
himoitzeppi/ ouat sinusta poisueltenyet/ ia
caiki mite Lihauat ia caunit olit/ ne ouat
sinusta poisweltenyet. Ja edh sine heite
nyt sillen leudhe.

18:15 Neine' Warudhen Caupamiehet/
iotca heneste ricastunuet ouat/ pite
taambana seisoman henen Pinansa
Pelghon tedhen/ idhkeueiset ia
murectiuaiset/ ia sanouat/

18:16 We We se swri Caupungi/ ioca
puetettu oli Silkille ia Purpurilla/ ia
Werencaruaisella/ ia Cullalla yldecullattu/
ia callila kiuelle/ ia Perlille/

18:17 Sille ette ydelle hetkelle ouat

semmotoiset Rickaudhet poisheitetut.

18:18 Ja caiki Skipparit/ ia caiki
Haaxiueki/ iotca Laiuosa asuuat/ ia
Merimiehet ia iotca Merta prucauat/
seisoit taambana ia hwsit/ coska he Saun
henen Tulipalostans näit ia sanoit/ Cuca
ombi teme' swren Caupu'gin werta?

18:19 Ja he heitit Mulda heidhen Päidhens
päle ia hwsit/ idkit ia murectit/ ia sanoit/
We We se swri Caupungi/ iossa
ricastunuet ouat caiki ioilla olit Laiuat
Meresse henen waruistans/ Sille ette
ydhelle hetkelle hen ombi häuitetty.

18:20 Ihastu Taiuas henen ylitzens ia te
pyhet Apostolit ia Prophetit/ Sille ette
Jumala domitzi teiden Domiona henen
pä lens.

18:21 Ja yxi wekeue Engeli ylesnosti isoin
Kiue'/ ninquin Myllykiuen/ ia heitti sen
Merehen ia sanoit/ Telle Hembeylle pite
heitetemen se swri Caupungi Babilon/ ia ei
hen pidhe nyt enembe leuttemen.

18:22 Ja Candelein soittaiten Äni/ ia
Laulaiadhen/ ia huilunsoitaiadhen/ ia
Basunaritten/ ei pidhe enemmin Sinusa
cwluman/ Ja iocainen Wircamies miste
custakin wirgasta ei pidhe enemmin Sinusa
leuttemen. Ja Myllyn äni ei pidhe enemmin
sinusa cwluman/

18:23 Ja Kyntile Kyntialghas ei pidhe
enemin sinusa walgistaman. Ja Ylien ia
Morsiamen äni ei pide enemmin sinusa
cwluman/ Sille ette sinu' Caupamiehes olit
Pämiehet Maan päle/ Sille ette sinu'
Welhodhes cautta ouat caiki Pacanat
exnyyet/ ia henesse ombi Prophetain ia
pyhein Weri leutty ia caikein ninen iotca
Maan päle tapetut ouat.

XIX. Lucu.

19:1 Sstelehin mine cwlin ninquin swre'

Änen paliolda Ca'ssaldä Taiuahas
 sanouan/ Haleluia. Terueys ia ylistos/
 Cunnia ia Woima Olcohon meiden HErran
 Jumalan/
 19:2 Sille ette totiset ia wanhurskat ouat
 henen Domions/ ette hen Dominut on sijte
 swresta Portosta/ ioca Maan turmeli
 Henen Hoorudhellans/ Ja o'bi henen
 palueliains weren sen Kädheste costanut.
 19:3 Ja taas he sanoit Haleluia. Ja se saw
 yleskieui ijancaikisesta ijancaikisehen.
 19:4 Ja ne neliecolmatkymende Wanhinda/
 ia ne nelie Eleinde alas langesit/ ia
 cumarsit Jumalata jstuaaista Stolin päle/
 ia sanoit/ AMEN/ Haleluia.
 19:5 Ja yxi Äni wloskieui Stolista
 sanodhen/ Kijtekete meiden Jumalatan caiki
 henen paluelians/ ia iotca hende pelkätte
 seke pienet/ ette Swret.
 19:6 Ja mine cwlin palion Canssan Äne'/
 ia ninquin swren wedhe' Äne'/ Ja ninquin
 swrdhen Pitkeiste' Änet/ iotca sanoit/
 Haleluia. Sille ette Caikiualdias Jumala
 meidhen HErran ombi Waldacunnan
 omistanut.
 19:7 Iloitcam ia riemuitcam/ ia andacam
 Cunnia henelle/ sille ette Caritzan Häädh
 ouat tulluet/ ia sen Emende walmisti
 itzens.
 19:8 Ja henelle annettijn henense pukea
 puctalla ia kijldeuelle Silkille (Mutta se Silki
 ouat pyhein wanhurskaudhet)
 19:9 Ja hen sanoit minulle/ Kirioita/
 Autuat ouat ne iotca cutzutut ouat
 Caritzan Ectoliselle. Ja hen sanoit minulle/
 Neme Jumala' Sanat totiset ouat.
 19:10 Ja mine langesin hene' Jalcains
 eten cumartaman hende. Ja hen sanoit
 minulle/ Catzo etet sine site tee/ Mine
 olen sinun/ ia sinun weliedhes
 cansapaluelia/ ia ninen ioilla ombi
 Jesusen Todhistos/ Cumarda Jumalata

(Sille ette Jesusen todistos o'bi Prophetian
 He'gi)

19:11 Ja mine näin Taiuan auatu'/ Ja
 catzo/ yxi walkia Ori/ ia ioca sen päle
 istui/ cutzutin wskolisexi ia totisexi/ ia he'
 Domitzepi/ ia sotipi wa'hurskaudhella.

19:12 Ja henen Silmense ninquin
 Tulenlieki/ ia henen Päsens monda
 Crunua/ ia piti kirioitetun Nimen/ iotca
 eikengen tienyt/ waan hen itze.

19:13 Ja hen oli watitettu Weren
 prijskatulla watella. Ja sen Nimi cutzuta'
 Jumalan Sana.

19:14 Ja ne Sotauäet iotca ouat Taiuasa
 noudhatit hende walkein Oritte' päle/
 watetut walkella puctalla Silkille.

19:15 Ja hene' Suustans wloskieui
 caxiterine' Miecka/ ette henen sille pite
 lömen pacanoita/ ia hene' pite heite
 Hallitzema' raudaisella witzalla. Ja hen
 polkepi sen Caikiualdian Jumalan
 Hirmulisen Wihan Winan Persyn.

19:16 Ja henelle ombi wateisans ia
 Lanteisans Nimi kirioitettu Nein/
 Kuningaiden Kuningas ia/ caikein HErrain
 HErra

19:17 Ja mine näin ydhen Engelin
 seisouan Auringosa ia hen husi surella
 Änelle/ ia sanoit caikille Linnuille iotca
 lendeuet Taiuan alla/

19:18 tulcat ia coconducat sen swren
 Jumalan Ectoliselle/ sömen Kuningaiden
 Lihat ia Pämiesten Lihat/ ia wäkeueiten
 Lihat/ ia Oriten Lihat/ ia istuaaisten ninen
 päle/ ia caikein wapadein Lihat ia
 Palueliaitten/ seke piennen ette Swrdhen
 Lihat.

19:19 Ja mine näin sen Pedhon/ ia Maan
 Kuningat/ ia heiden Sotawekens
 coghottuna sotimahan sen cansa ioca Orin
 päle istui/ ia henen Sotawekens cansa.

19:20 Ja se Peto kijniotetin/ ia henen

cansans se falski Propheta ioca teki ne merkit henen edesens/ ioilla hen wietтели niijte iotca Pedhon Lijcamerckin otit/ ia iotca Pedhon Cuua cumarsit. Neme caxi ouat eleuene heitetyt tulisen Jeruen/ ioca Tulikiues paloi.

19:21 Ja ne mwdh tapettin henen Miecallans ioca sen Orin päle istui/ quin henen Suusta's wloskieui/ ia caiki Linnut rauttin heiden Lihoista's.

XX. Lucu.

20:1 JA mine näin ydhen Engelin alasastuuan Taiuahasta/ iolla oli Sywuydhen Auain/ ia swren Cahlen henen Kädhesens.

20:2 Ja hen kijniotti Lohikermen/ sen wanhan Madhon/ ioca ombi Perkele ia Satanus/ ia sidhoi henen tuhanexi wodhexi/

20:3 ia heitti henen Sywuydeen/ ia sulki henen ia insiglasi päalde/ ettei henen pidheis enemien Pacanoita wiettelemen/ sihenasti quin tuhat wootta teuteten/ Ja sitelehin pite henen pästetemen wähexi hetkexi.

20:4 Ja mine näin Stolit/ ia he istuit ninen päle/ ia heille annettijn Domio/ ia ninen Sielut iotca mestatut olit Jesusen todhistoxen ia Jumalan Sanan teden/ ia iotca eiuet cumartanuet Petoa/ eike henen Cuuansa/ ia eike ottanuet henen Lijcamerckiens heiden Otsizsa taika heiden Käsijnse/ Neme elit ia hallitzit Christusen ca'sa tuhat wootta.

20:5 Mutta ne mwdh Cooluista eiuet wirgonuet/ sihenasti ette tuhat wootta teuteten. Teme ombi se ensimeinen ylesnousemus/

20:6 Autuas ia pyhe o'bi se iolla on Osa sijne ensimeises ylesnousemises. Ninen

päle ei ole sille toisella Colemalla ycten woima/ waan he tuleuat Jumalan ia Christusen Papeixi/ ia he hallitzeuat henen ca'sans tuhat wootta.

20:7 Ja coska tuhat wootta teutetyt ouat nin Satanus pästeten henen Fangiuxestans/ ia wlosmenepi Pacanoita wiettelemen/ iotca ouat nelien Maanculmain päle sen Gog ia Magog heite Sotaan cocomahan/ ioinenga Lucu ombi ninquin Meren Sanda.

20:8 Ja he astuit Maan auarudhen päle/ ia ymberikiersit ninen pyhein cantzit/ ia sen Rackahisen Caupungin.

20:9 Ja alasla'gesi Tuli Jumalalda Taiuahasta/ ia ylessöi heite.

20:10 Ja se Perkele ioca heite wietтели/ heitetin Tulisen ia Tulikiuisen Jeruen/ iossa seke se Peto ette se falski Propheta oli/ ia pite pijnattaman peiue ia ööte ijancaikisesta ijancaikisehen.

20:11 Ja mine näin swren walkean Stolin/ ia sen päle istuuan/ ionga Casuon edheste pakeni Maa ia Taiuas/ ia ei ollut heille Sia leutty.

20:12 Ja mine näin ne Cooluet seke swret ette pienet/ seisouan Jumalan Casuon edhes/ ia Kiriati auattin/ ia toinen Kiria auattin/ ioca ombi elemen/ ia Cooluet domittin/ nijste Kirioituxista quin Kirioisa oli kirioitettu heiden Töidens ielkin.

20:13 Ja Meri annoi ne Cooluet iotca henesse olit/ Ja Colema ia Heluetti annoit ne Cooluet/ iotca heisse olit/ ia ne domittin/ iocainen heiden Töidhens ielkin.

20:14 Ja se Colema ia Heluetti heitetin tulisen Jeruen. Teme ombi se toinen Coolema.

20:15 Ja ioca ei leutty Elemen kiriasa kirioitettu/ se heitetin tulisen Jeruen.

XXI. Lucu

21:1 JA mine näin wdhen Taiuan ia wdhen Maa' sille ette se ensimeinen Maa poiskatosi/ ia se Meri ei ole sillen.

21:2 Ja mine Johannes näin sen pyhen Caupungin/ sen wdhen Jerusalem alasastuuan Taiuasta/ Jumalalda walmistetun/ ninquin Morsiamen caunistetun henen Miehellens.

21:3 Ja cwlin swren Änen Stolilda sanouan/ Catzo/ Jumalan Maia Inhimisten seas/ ia hene' pite asuman heiden cansans/ ia he tuleuat henen Canssaxens/ ia itze Jumala heiden cansans/ pite oleman heiden Jumalans.

21:4 Ja Jumala on poispyhckie caiki Kynelit heiden Silmistens/ ia ei Cooleman sillen pidhe oleman/ eike ldkun/ eike parghun/ eike kiwun pidhe sillen oleman/ Sille ette ne ensimeiset poisment.

21:5 Ja ioca istui Stolilla se sanoi/ Catzo/ mine teen caiki wdhexi. Ja hen sanoi minulle/ Kirioita/ Sille ette neme Sanat ouat totiset ia wissit.

21:6 Ja he' sanoi minulle/ se o'bi techty. Mine olen A ia O/ Alcu ia loppu. Mine annan Janouan sijte eleuen wedhe' Lechteste Andimexi.

21:7 Joca woittapi henen pite neite caikia perime' ia minun pite oleman henelle Jumalaxi/ ia henen pite oleman minulle Poiaxi.

21:8 Mutta nijlle Pelcurille ia vskotomille/ ia hirmulisille/ ia Murhaille/ ia Sala uoteisille/ ia welholisille/ ia Epeiumalisille/ ia caikille walectelijlle/ heiden osans pite olema' sijne Jeruese quin Tulesta ia Tulikiueste palapi/ ioca ombi se toinen Coolema.

21:9 Ja tuli minun tyköni yxi nijste seitzemeste Engeleiste/ ioilla oli ne

seitzemen Malia teune seitzemeste wimeiseste witzauxista/ ia hen puhui minun cansani/ sanodhen/ tule ia mine osotan sinulle Morsianen sen Caritzan Emennen.

21:10 Ja hen wei minun Hengese ydhen swren ia corkean wooren päle/ Ja hen osotti minulle sen swren Caupungin/ sen pyhen Jerusalemin alasastuuan Taiuasta Jumalalda/

21:11 iolla oli Jumalan Kircaus. Ja sen walkeus oli caikeincalliman Kiuen motoinen/ ninquin yxi kircas Jaspis.

21:12 Ja henelle oli swri ia corckea Muri/ iolla oli caxi toistakymende Portia/ ia Porteisa caxitoistakymende Engelite/ ia kirioitetut Nimet/ iotca ouat ne/ cadhentoistakymenen Israelin Lasten Sucucundain Nimet.

21:13 Idhete colme Portia/ Pohiaisesta colme Portia/ Eteleste colme Portia/ Lenneste colme Portia.

21:14 Ja sen Caupungin Murilla oli caxitoistakymende perusta/ ia nijse ninen Caritzan cahdentoistakymenen Apostoleiten Nimet.

21:15 Ja ioca puhui minun cansani/ Henelle oli cullainen Rooco/ ette hene' piti mittaman Caupungin/ ia henen Portinsa ia hene' Murinsa.

21:16 Ja se Caupungi ombi pandu nelieculmaisexi/ ia henen pitudhens ombi nin swri quin mös henen lauiuns. Ja hen mittasi sen Caupungin sille cullaisella Rogholla/ cadhentoistakymenen tuhane' Wacomitan. Ja henen pituuns ia lauiuns/ ia corkiu's/ ouat ycteleiset.

21:17 Ja hen mittasi henen Murinsa/ sata ia nelikymende ia nelie Kynerete Inhimisen Mitan ielken quin Engelle oli.

21:18 Ja oli sen Murin Rake'nus Jaspista/ ia itze Caupungi puchtasta Cullasta/ puchta' Clasin caltaine'.

21:19 Ja sen Caupungin Murin Perustoxet/
olit caikiniaisilla Calilla Kiuille caunistetut.

Se ensimeinen Perustos oli Jaspis/ se
toinen oli Saphirus/ se colmas oli
Calcedonius/ se nelies Smaragdus/
21:20 se widhes Sardonix/ Se cudes
Sardius/ Se seitzemes Chrysolitus/ Se
cadhexes Berillus/ Se ydhexes Topazius/
se kymenes Chrisoprasus/ Se
yxitoistakymenes Hyacinctus/ Se
tointoistakymenes Amethystus.

21:21 Ja ne caxitoistakymende Portia olit
caxitoistakymende Perlye/ ia cuki Porti oli
ydhest Perlyste/ ia sen Caupungin Catut
olit sulasta cullasta/ ninquin
lepitzepaistaua Clasi.

21:22 Ja em mine Henesse Templit
nehnyt/ sille ette HErra Caikiualdias o'bi
henen Templins ia Caritza.

21:23 Ja se Caupungi ei taruitze Auringota
eike Cuuta/ henesse walistaman/ sille ette
Jumalan Kircaus ylesualghista hene'/ Ja
henen Walkiuns ombi Caritza/

21:24 ia ne Pacanat iotca Autuaxi tuleuat
pite waeldaman henen Walkeudhesans ia
ne Kuningat Maan päle heiden Cunnians
sihen siseltoouat/

21:25 Ja sen Portit eiuet Kijnisulieta
Peiuelle. Sille eipe sielle Öete pidhe
oleman.

21:26 Ja ei pidhe henen sisellens tuleman
iotakin quin saastuttapi/ taicka
Cauhixoxen ia Walehen tekepi/ waa' ne
iotca kirioitetut ouat sijne Caritza' Eleme'
Kiriasa.

XXII. Lucu.

22:1 JA hen osotti minulle ydhen puctan
Eleue' wedhen Kymin/ selken ninquin
Christallin/ wloslecteuen Jumalan ia
Caritza stolista/ keskelle henen Catua'sa.

22:2 Ja molomille polilla kymie seisoi se
Elemen Puu/ se cannoi
caxitoistakymeneiset Hedhelmet/ ia annoi
henen Hedhelmens cunaki Cwcauna/ Ja
sen Puun Lehdhet kelpasit Pacanoitten
terueydhexi.

22:3 Ja ei miten kiroutta pidhe sillen
oleman/ Wan Jumalan ia Caritza Stoli
henesse pite olema' Ja henen Paluelians
pite palueleman hende/

22:4 ia näkemen henen Casuonsa/ ia
henen Nimense pite oleman heiden
Otzisans.

22:5 Ja ei enemen Öte pidhe oleman. Ja
eiuet he taruitze Kyntiletä/ taicka
Auringoisen walkiutta/ Sille ette HErra
Jumala heite yleswalghistapi/ ia heiden
pite hallitzeman ijancaikisesta
ijancaikisehen.

22:6 Ja hen sanoi minulle/ Nämet sanat
ouat wissit ia totiset/ Ja Jumala se
Prophetain HErra/ ombi henen Engelinse
lehettenyt/ osottaman henen
Paluelioillens/ mitke pian tapactuma' pite.

22:7 Ja catzo/ mine tulen nopiasta.
Autuas ombi se/ ioca ketkepi temen Kirian
Prophetian sanat.

22:8 Ja mine olen se Johannes ioca neite
cwlín ia näin/ Ja coska mine neite cwlín
ia näin/ la'gesin mine Engelin ialcain
eten/ cumartaman hende ioca minulle
neite osotti.

22:9 Ja hen sanoi minulle/ Catzo/ ettes
site teghe/ Sille mine olen sinun
Cansapaluelias/ ia sinun weliedhes
Prophetain/ Ja ninen iotca ketkeuet temen
Kirian sanat/ Cumardha Jumalata.

22:10 Ja hen sanoi minulle/ Ele temen
Kirian Prophetain sanoia insigla. Sille ette
aica ombi lesnä.

22:11 Joca paha ombi/ hen olcohon paha.
Ja ioca saastainen ombi hen olcohon

saastainen. Mutta ioca hurskas ombi/ hen
olcohon wiele nyt hurska'bi/ Ja ioca pyhe
ombi/ hen olcohon wiele Pyhemi.

22:12 Ja catzo/ Mine tulen pian/ ia
minun palcan cansani on/ andaman
itzecungin ninquin heiden töönse ouat.

22:13 Mine olen se A ia O/ se Alcu ia
loppu/ se Ensimeinen ia wimeinen.

22:14 Autuat ouat ne/ iotca hene'
Keskynse ketkeuet/ Senpäle ette heiden
woimans pitepi olema' Elemen puusa/ ia
portein cautta siselkieumen Caupungin.

22:15 Sille ette wlcona ouat Coirat ia
welholiset/ ia ne Salawooteiset/ ia ne
Murhajjat/ ia Epeiumalain Palueliat/ ia
caiki ne iotca racastauat ia tekeuet
Walehen.

22:16 Mine Jesus lehetin minun Engelini/
ette henen pite todhistaman näme teille
Seurakunnissa/ Mine olen Daudin iwresta
ia Sughusta/ yxi kircas Cointecti.

22:17 Ja Hengi ia Morsian sanouat/ Tule.
Ja ioca cwlepi/ se sanocan/ Tule. Joca

Janopi/ se tulcan/ Ja ioca tactopi/ se
ottacan Elemen Wettä andimexi.

22:18 Mutta mine todhistan Jocaitzelle
cwleualle temen Kirian Prophetain sanat/
Ette ios iocu lisepi neihin/ Jumalan pite
paneman hene' pälens ne Witzauxet iotca
tesse Kirisa ouat kirioitetut.

22:19 Ja ios iocu temen Kirian Prophetain
sanoista poisottapi nin Jumala poisottapi
henen Osans Elemen Kiriasta/ ia sijte
pyheste Caupungista/ Ja nijste/ iotca
kirioitetut ouat tesse Kiriasa.

22:20 Sen sanopi hen ioca tehen
todhistoxen candapi/ lia/ Mine tulen pian/
Amen/ Nin tule HERRA JESU.

22:21 Meiden HERRAN JESUSEN CHristusen
Armo olcohon teiden caikein cansanna.
AMEN.

Sen wdhen Testamentin Loppu.

*Tulkittu Somen Turws/ waan Prentattu
Stocholmis Amundi Lauritzan Poialta.*

CHRISTusen Syndyme Wodhesta. 1548.

OSIA VANHASTA TESTAMENTISTA

2 Moses

TESSE seurauat Mutomat Lughut Mosen Ramatuista/ quin ouat/ Laista Poluein lughuista/ Kirouxista/ Siugnauxista/ etc. Jotca ouat sangen tarpeliset luetta/ monein Syydhein teden/ neisse Somen Hippakunnan Kircois. Laista.

XIX. Lucu.

19:1 COLManden Cwcauten sen Israelin Lastein vloslectemisen ielkin/ Egyptin maalda/ tulit he telle peiuelle siihen Sinain erimaan.

19:2 Sille he olit vlosmennyet Raphidimist/ ia tadhoit siihen Sinain erimaan siselle/ Ja scantzasit sijnä samas Erimaas/ sen Woren coctan/

19:3 Ja Moses ylesastui Jumalan tyge. Ja HERRA cutzui hende Worelda/ ia sanoi. Neite sinun pite sanoman Jacobin Honelle/ ia Israelin Lapsille ilmoittaman.

19:4 Te oletta nähnet/ mite mine olen nijlle Egypterille tehnyt/ ia quinga mine olen teite candanut Cotkain Sipein päle/ ia olen teite itzelleni omistanut.

19:5 Jos te sis minun Eneni cwlisitte/ ia ketkisitte minun Lijtoni/ nin teiden pite oleman minun Omaisudheni/ caickein Canssain edes. Sille coco Maa ombi minun.

19:6 Ja teiden pite minulle yxi Papilinen Kuninganwalta oleman/ ia yxi Pyhe Canssa Neme ouat ne Sanat/ iotca sinun pite Israelin Lapsillen sanoman.

19:7 Moses tuli/ ia coconcutzui ne Wanhimat Canssan seast/ ia caiki nemet sanat heiden eteens pani/ iotca HERRA keskenyt oli.

19:8 Ja caiki Canssa ynne vastasit ia sanoit. Caiki mite se HERRA puhunut on me tadhome tädhe. Ja quin Moses

iellenssanoi Canssan sanat HERRAN tyge/ 19:9 nin sanoi Henelle HERRA. Catzo/ Mine tadhon sinun tyges tulla ydhes paxus Pilues/ ette Canssan pite minun Sanani cwleman/ iotca mine sinun cansas puhun/ ia vskoman sinua ijancaikisesta. Ja Moses ilmoitti HERRALLE Canssan puhet.

19:10 Sanoi HERRA Mosel/ Mene Canssan tyge/ ia pyhite heite tenepene ia hoomen/ ia heiden wattens pesisit/

19:11 ia olisit colmandena peiuen walmijt/ Sille colmanden peiuen HERRA alasastupi caiken Canssan eteen/ Sinain Woren päle.

19:12 Ja aseta Canssalle märeraijat ymberins/ ia sanos heille. Cartacat teiten/ ettei te Woren päle ylesastu/ taica rupet siihen Loppun. Sille ioca siihen Woreen rupepi/ sen pite Colemalla surmattaman.

19:13 Ei ycten kätte pidhe heneen rupeman/ wan henen pite kiuitetemen eli nolilla lepitzeammuttaman/ Waicka se Elein taica Inhiminen olis/ nin eipe sen pidhe elemen. Mutta coska Pasuna rupe caijactaman/ silloin he woren päle astucaat.

19:14 Moses alasastui worelda Canssan tyge/ ia heite pyhitti/ ia he wattens pesit.

19:15 Ja hen sanoi heille. Olcat colmanden peiuen walmijt/ ia elket lehestykö teiden Emendijn.

19:16 Quin nyt se Colmas peiue tuli/ ia Amu ioutui/ Ja catzo/ nin rupesit pitkeiset cwluman/ ia Leimauxet welkymen/ ia yxi syngy paxuin Pilui sen Woren päle/ ia sen

Pasunan Heline sangen iylisi ialomasti. Nin caiki Canssa/ ioca Scantzis olit/ peliestyit. 19:17 Quin Moses Canssan vloswei Scantzist Jumalata watan/ nin he astuit woren iwren.

19:18 Mutta se coco Sinain wori suitzi sijte/ ette HERRA Jumala sen päle alasastui tulen sisel/ ia sen Sauu yleskeui ninquin Ugnista/ nin ette se coco Wori sangen wapsi/

19:19 Ja sen Pasunan heline ieriestens eneni swremaxi. Moses puhui/ ia HERRA wastasi hende selkesti.

19:20 Quin nyt se HERRA alastullut oli sen Sinain woren cuckoldan päle/ nin hen cutzui Mosen sen Woren cuckoldan päle. Ja Moses sinne ylesastui.

19:21 Nin sanoi HERRA henelle. Alasastu/ ia todhista Canssalle/ ettei he edeskeuisi HERRAN tyge ylitze Märenraioia/ ette he henen näkisit/ ia monda heiste langeisit.

19:22 Nin mös Papit/ iotca HERRA lehestyuet/ pite heitens pyhittemen/ ettei hen heite hucutais.

19:23 Nin sanoi Moses HERRALLE/ Eipe Canssa woi ylesastua Sinain woren päle/ Sille sine olet meille todhistanut/ ia sanonut. Pane Märenraijat woren ymberille/ ia pyhite se.

19:24 Ja HERRA sanoi henelle/ Mene ia alasastu/ Sine ia Aaron sinun cansas pite ylesastuman. Mutta Papit ia Canssat euet pidhe Märenraioia ylitzekeumen/ eike HERRAN tyge ylesastuman/ ettei hen heite hucuttais.

19:25 Ja Moses alasastui Canssan tyge/ ia site caiki heille iutteli.

XX LUKU

20:1 JA HERRA puhui caiki nämet puhet.

20:2 MINE OLEN SE HERRA SINUN

JUMALAS/ Joca sinun Egyptin maalda vloswienyt olen/ sijte Oriaudhenhonesti.

20:3 Ei sinun pidhe muita Jumaloita pitemen minun coctani

20:4 Ei sinun pidhe ychteken Cuua eike iongun Moto sinulles tekemen/ taicka ninen ielkin quin ylhelle Taiuas ouat/ eli ninen ielkin/ iotca alhalle ouat Maan päle/ eike ninen ielkin/ iotca Wesis Maan alla ouat.

20:5 Ele nijte paluele. Sille Mine se HERRA sinun Jumalas/ olen yxi wäkeue Kiuascostaia/ ioca etziskelen ninen Iseden pahattechot Lastein/ haman colmanden ia nelienden Poluein asti/ iotca minua vihasit.

20:6 Ja teen Laupiudhen monen Tuhanden päle/ iotca minua racastauat/ ia piteuet minun Keskyini.

20:7 Ei sinun pidhe turhan lausuman sinun HERRAS Jumalas Nime/ Sille eipe HERRA salli site rangastomat/ ioca henen Nimens turhanlausupi.

20:8 Muista Sabbathin peiuen päle/ ettes sen pyhitet.

20:9 Cwsi peiue sinun pite tötetekemen/ ia caiki sinun asias aijaman.

20:10 Mutta sen seitzemennen peiuen päle/ ombi sen HERRAN sinun Jumalas Sabbathi. Silloin ei sinun pidhe ycten töte tekemen/ eike sinun Poicas/ eike sinun Tytteres/ eike sinun Paluelias/ eike sinun Poicas/ eike sinun Juctas/ eike sinun Mwcalaises/ ioca sinun Caupungis portin siselle on.

20:11 Sille cwtena peiuene ombi HERRA Taiuan/ ia Maan ia Meren tehnyt/ ia caiki mite njsse ouat/ ia leueisi Seitzemennen peiuene. Senteden siugnasi HERRA sen Sabbathin peiuen/ ia pyhitti henen.

20:12 Sinun pite cunnioittaman sinun Ises ia sinun Eites/ ettes cauuan eleisit Maan päle/ ionga sinulle se HERRA sinun

Jumalas sinun andaman pite.
 20:13 Ei sinun pidhe tappaman.
 20:14 Ei sinun pidhe Hooritekemen.
 20:15 Ei sinun pidhe warastaman.
 20:16 Ei sinun pidhe wäre Todhistost
 puhuman sinun Lehimeistes Wastan.
 20:17 Ei sinun pidhe pytemen sinun
 Lehimeistes Honecta. Ei sinun pidhe
 himoitzeman sinun Lehimeises Emende/
 eike henen Paluelians/ eike henen Picans/
 eike henen Herkiäns) eike henen Asins/
 eike miteken/ quin sinun Lehimeiselles
 ombi.
 20:18 Ja caiki Canssa näki sen Pitkeisen
 ia Leimauxen/ ia Pasunan helinen/ ia sen
 woren suitzeuan. Mutta quin he
 sencaltaiset neit/ nin he pakenit ia taama
 astuit/
 20:19 ia sanoit Mosen tyge. Puhu sine
 meiden cansan/ me tadhon site cwlla/ ia
 ele Jumalan anna meiden cansan puhua/
 mwtoin me coolisimma.
 20:20 Moses puhui Canssan tyge. Elket
 pelietkö. Sille Jumala on tullut teite
 kiusaman/ ia ette henen pelkons olis
 teiden Silmein edes/ ettei te synditekisi.

20:21 Sillens Canssa taaman astui. Mutta
 Moses edesmeni siihen pimeyتهen/ iossa
 Jumala siselle oli.
 20:22 Ja HERRA sanoi henelle/ Nein sinun
 pite Israelin Lapsille sanoman. Te oletta
 nähnyet/ ette mine olen Taiuasta teillen
 puhunut/
 20:23 senteden eipe teiden pidhe
 ydhengen cappalen minun werdhaxeni
 pitemen. Hopiaiset ia Cullaiset Jumalat
 eipe teiden pide teillen tekemen.
 20:24 Ydhen Altarin maasta tee minulle/
 iongas päle sinun Poltwffrias ia
 Kijtoswffrias/ sinun Lambaas ia Nautas
 vfframan pite. Sille minge Sian päle mine
 sädhen minun Nimeni muiston/ sielle mine
 tadhon sinun tyges tulla/ ia sinua
 siugnata.
 20:25 Ja ios sine tadhon minulle ydhen
 Kiuisen Altarin tedhä/ etpes site pidhe
 vlohacatuist kiuste tekemen. Sille ios sine
 siihen rupet weitzelles/ nin sine sen riuat.
 20:26 Eipe sinun pidhe mös Trappuia möte
 minun tykeni ylesastuman/ ettei sinun
 häpies sielle ilmoitetäisi.

Osia 3 Moses

XVIII. Lucu.

*Poluein Lughuista/ ia iotca Poluet
 Auioskeskun luualiset eli luuattomat ole
 Mosen Lain ielkin.*

18:1 JA HERRA puhui Mosen tyge/
 sanoden.
 18:2 Puhu Israelin Lapsille/ ia sanos
 heille/ Mine olen se HERRA teiden
 Jumalan/
 18:3 Eipe teidhen pidhe tekemen sen
 Egyptin Maan tauan ielkin/ iossa te

asuitta. Eike mös sen Canaan maan
 teghon pereste/ iohonga siselle mine teite
 siselwien/ Eipe teiden mos pidhe heiden
 menoissans waeldaman.
 18:4 Wan techket minun Oikiuten/ ia
 minun Keskydheni ielkin/ ette te njsse
 waellaisitta. Sille mine olen se HERRA
 teiden Jumalan/
 18:5 Senteden pite teiden minun Säätyni
 pitemen/ ia minum Oikeuteni/ Sille ioca
 Inhiminen nijte teke/ sen pite ninen cautta
 elemen/ Sille minepe se HERRA olen.
 18:6 EIKENGEN pidhe henen Lehimeisens

Lango lehistymen/ henen Häpiens alastaman. Sille minepe se HERRA olen.

18:7 Sinun Ises häpien ia sinun Eites häpie ei sinun pidhe alastaman. Se on sinun Eites/ ele sis hänen häpiens alasta.

18:8 Ei sinun pidhe alastaman sinun Ises Emenen häpie/ Sille se on sinun Ises hepia.

18:9 Sinun Sisares häpie taica lsestes eli Eitistes/ cotona taica vlcona syndynyt/ ele alasta.

18:10 Ei sinun pidhe alastaman sinun Poias eli sinun Tytteres tytteren häpie/ Sille se on sinun häpies.

18:11 Ei sinun pidhe alastaman sinun Ises emenen tytteren häpiette/ ioca Iselles syndynyt on/ ia sinun Sisares on/

18:12 Ei sinun pidhe alastaman sinun Tätis häpiete/ Sille se on Ises lehimeinen Lango.

18:13 Ei sinun pidhe alastaman Eites Sisaren häpiete/ Sille se on sinun Eites lehimeinen Lango.

18:14 Ei sinun pidhe alastaman sinun Setäs häpiete/ nin ettes nait hene' Emene's/ ioca sinun Heimos ombi.

18:15 Ei sinun pidhe alastaman sinun Minies häpiete/ Sille hen on sinun Poicas Emende/ senteden ei sinun pidhe henen häpiens alastaman.

18:16 Ei sinun pidhe alastaman sinun Welies Emenen häpiete/ sille se on sinun Welies häpie.

18:17 Ei sinun pidhe sinun Emenes ynne henen tytterens häpiet alastaman/ Eike henen Poicans tytert eli tytteren tytert ottaman/ heiden häpiens alastaman. Sille hen on se Lehimeinen Lango/ ia se on sucurutza.

18:18 Ei sinun pidhe mös ottaman sinun Emendes Sisart/ henen häpiens alastaman/ henen vastaas/ wiele henen eleisens.

18:19 Ei sinun pidhe siselkeumen waimon tyge/ nincauuan quin Hen cwtaudhins kersipi/ henen häpiens alastamaan.

18:20 Eipe sinun mös pidhe macaman sinun Lehimeises Emenen tyken/ henehen rychtymen/ Jollas itzes henen pälens saastutat.

18:21 Ei sinun pidhe Siemenestes andaman/ ette se sen Epeiumalan * molechin vffrataisijn/ ettei sine riuu sinun Jumalas Nime/ Sille minepe se HERRA olen.

18:22 Ei sinun pidhe Piltein Canssa macaman/ ninquin iongun waimon cansa/ Sille se on yxi cauhistos.

18:23 Ei sinun pidhe mös iongun Eleinden cansa rychtymen/ ette sine heiden cansans itzes hierelet. Ja ei yxiken Waimo pidhe iongun Eleimen cansa rychtymen. Sille se on yxi Cauhistos.

18:24 Ei teiden pidhe neisse caikissa saastuman. Sille neisse caikissa ouat Pacanat heitens hieronuet/ iotca mine tadhon poisaia teiden edesten/

18:25 Ja ioilla se Maa on saastutettu Ja mine tadhon Heiden pahatteghons heiden yltzens etziskelle/ nijn ette sen Maan pite henen Asuiamens vlosoxendaman.

18:26 Senteden piteket minun Säätyini ia Oikiuteni/ ia elket ycteken neiste Cauhistoixa tehckö/ taica ne Codholiset eli vlcoliset teiden seassan.

18:27 Sille caiki sencaltaiset Cauhistoxet ouat temen Maan Canssat tehnyet/ iotca teiden edhellen olit/ ia ouat Maan saastuttaneet/

18:28 Senpäle ettei se Maa mös teite vlosoxennisi/ coska te sen saastutat/ ninquin se on ne Pacanat/ iotca teidhen edhellen olit/ vlosoxensi.

18:29 Sille iotca temen Cauhistoxen tekeuet/ heiden Sieluns pite

vlosiuritettaman heiden Canssastans.
18:30 Senteden piteket minun Säätyni/
ettei te tekisi ninen cauhistauaisten Tapain
perest/ iotca teiden edhellen olit/ ettei te
ninen cautta saastutetuxi tulisi. Sille
minepe se HERRA olen teiden Jumalan.

XX. Lucu.

20:1 JA HERRA puhui Mosen cansa/ ia
sanoi.
20:2 Sanos nijlle Israelin Lapsille. Joca
Israelin Lastein seas/ eli iocu Mwcalainen
quin Israelis asupi/ henen * Siemenestens.
Molechin Epeiumalalle andapi/ sen pite
colemalla surmattaman/ sen Canssan
Maasza pite hende Kiuittemen.
20:3 Ja mine tadhon panna minun
Casuoni sencaltaisen Inhimisen vastan/ ia
tadhon sen Canssastans vlosiuritta ette
hen Molechil henen Siemenestens andanut
on/ ia minun Pyhydheni saastuttanut/ ia
minun pyhen Nimeni riuannut.
20:4 Ja ios Maan Canssa site Inhimiste
sääste/ ioca Siemenestens sille Molechille
andanut on/ nin ettei he site surmaisi/
20:5 Nin mine quitengin tadhon sen
Inhimisen vastan/ minun Casuoni panna/
ia henen Sucuans vastan/ Ja tadhon sen
ia caiki ne/ quin Molechin cansa
Hooritehnyet ouat/ heiden Canssastans
vlosiuritta.
20:6 Jos iocu Sielu henens Noitain ia
Welhoin tyge kiende/ ia hooruttekis heiden
cansans/ Nin mine tadhon Casuoni panna
site sama Sielua vastan/ ia tadhon sen
Canssastans vlosiuritta.
20:7 Senteden pyhitteket teiten/ ia olcatta
pyhet. Sille mine olen se HERRA teiden
Jumalan.
20:8 Ja piteket minun Säätyni/ ia techket
nijte/ Sille minepe se HERRA olen/ ioca

teite pyhitte.
20:9 Joca Isens eli Eitens kiropi/ sen pite
colemalla coleman/ Henen Werens olcoon
Henen ylitzens/ ette hen Isens eli Eitens
kironut on.
20:10 Joca Hoorinteke iongun Emenen
cansa/ sen pite colemalla coleman/ seke
se Hoorintekie ette se Hoori. Senteden
ette hen Lehimeisens Emennen cansa
Hooria tehnyt on.
20:11 Jos iocu Isens Emenen tyken maca/
nin ette hen Isens häpien alastanut on/
he molemat pite colemalla coleman. Henen
werens olcoon heiden ylitzens.
20:12 Jos iocu henen Poians Emennen
tyken maca/ Nin he molemat pite
colemalla coleman. Sille he ouat häpien
tehnyet/ Heiden Werens olcoon heiden
ylitzens.
20:13 Jos iocu Piltein tykene macapi/
ninquin Jongun Waimon tykene/ He ouat
ydhen Cauhistoxen tehneet. Heiden pite
molemat colemalla coleman. Heiden
werens olcoon heiden ylitzens.
20:14 Jos iocu waimon ottapi/ ia siihen
henen Eitens/ hen on Laitoxen tehnyt/
sen pite tulella poltettaman/ ia ne ynne
molemat/ ettei ycten Laitost olis teiden
seassan.
20:15 Jos iocu Eleimen eli Juhdan cansa
makapi/ sen pite colemalla coleman/ ia
sen Eleimen pite tapettaman
20:16 Jos iocu Waimo henens iongun
Eleimeen rychty/ Ne ynne molemat pite
tapettaman/ Heiden werens olcoon heiden
ylitzens.
20:17 Jos iocu henen Sisarens otta/
henen Isens tytteren eli Eitens tytteren/ ia
henen häpiens näkepi/ ia se taas henen
häpiens Se on yxi werenhäpie/ Ne pite
mestattaman heiden Sughuns Canssan
edes/ Sille hen on Sisarens häpien

alastanut/ henen pite henen pahatteghons candaman.

20:18 Jos iocu Mies iongun waimon tyken maca/ henen Cwtaudhissans/ ia alastapi henen häpiens/ ia auapi henen werens lechten/ ia se alastapi henen werens Lechten/ Ne molemat pite mestattaman heiden Cansastans.

20:19 Sinun Eites Sisaren häpien/ ia sinun lses Sisaren häpien/ ei sinun pidhe alastaman/ Sille sencaltainen on henen Lehimeisen Langons alastanut/ ia ne pite heiden pahatteghons candaman.

20:20 Jos iocu henen Setens eli Enoins Emennen cansa maca/ hen on Langoins häpien alastanut. Ne pite heiden pahatteghons candaman. Lapsitoin heiden pite coleman.

20:21 Jos iocu henen weliens Emennen otta/ se on yxi häpielinen töö/ Heiden pite Lapsitoin oleman senteden ette hen on weliens häpien alastanut.

20:22 Nin piteket nyt caiki minun Säätyni/ ia minun Oikiuteni/ ia techket ne/ ettei Maa teite vlosoxennais/ ionga siselle mine teite wien/ ette te henes asuisitta.

20:23 Ja elket waeltako Pacanain Sädhysse/ iotca mine teiden edhellen vlosaiaua olen/ Sille caiki sencaltaisita he ouat tehnyet/ ia mine olen ydhen lliudhen heiste pitenyt.

20:27 Jos iocu mies eli waimo/ Noidhaxi eli Welhoxi tulepi/ Ne pite colemalla coleman/ heiden pite kiuittemen/ Heiden werens olcoon heiden ylitzens.

Kirouxista ia Siugnauxista. Deuteronomij xxvii.

XXVII. Lucu.

27:9 JA Moses ynne Pappein Leuiterin sughusta puhuit caiken Israelin Canssan tyge/ ia sanoit. Merkitze ia cwle Israel. Tenepäne sine olet tullut sinun HERRAS Jumalas Canssaxi/

27:10 ette sinun pite cwliaisen oleman sinun HERRAS Jumalas ändä ia tekemen ielkin henen Keskyms ia Oikiudhens/ iotca mine tenepene sinun kesken.

27:11 Ja Mose keski Canssalle samana Peiuene/ ia sanoit.

27:12 Nemet pite seisoman sen woren Grisim päle/ Canssa siugnaman/ coska te Jordanin ylitze kieuneet olette. Simeon/ Leui/ Juda/ Isaschar/ Joseph ia Ben Jamin

27:13 Ja nämet pite seisoman sen woren Ebalin päle kiromaan/ Ruben/ Gad/ Asser/ Sebulon/ Dan ia Naphthali.

27:14 Ja ne Leuitit pite rupeman/ ia sanoman iocaitzelle Israelist selkelle änelle.

27:15 Kirottu olcoon/ ioca iongun Epeiumalan eli waletun Cuuan tekepi/ HERRAN Cauhistoxen/ wircamiesten Kesialaiset/ ia asetta sen salaisest. Ja caiken Canssan pite wastaman/ ia sanoman/ Amen.

27:16 Kirottu olcoon/ ioca Isens eli Eitens kirolepi/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:17 Kirottu olcoon/ ioca Lehimeisens Raijat sijrtte/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:18 Kirottu olcoon/ ioca laske iongun Sokian exymen tieen päle/ ia caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:19 Kirottu olcoon/ ioca sen Mwcalaisen/ sen Oruoin/ ia Lesken Oikiudhen wändhe/ Ja caiken Canssan pite sanoman Amen.

27:20 Kirottu olcon/ ioca Isens Emenen tyken macapi/ ette hen rijsuj henen Isens peittemisen/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:21 Kirottu olcoon/ ioca iongun Eleinten Canssa rychty/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:22 Kirottu olcoon/ ioca Sisarens tykene maca/ ioca henen Isens eli Eitens tyter on/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:23 Kirottu olcoon/ ioca Anopins tykene maca/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:24 Kirottu olcoon/ ioca Lehimeisens salaisest löpi/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:25 Kirottu olcoon/ ioca Lahijoia ottapi/ ette hen iongun Wighattoman Sielun lömen pidheis/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

27:26 Kirottu olcoon/ ioca ei caiki neite Lain sanoia teute/ ette hen senielkin teke/ Ja caiken Canssan pite sanoman/ Amen.

Siugnauxist.

XXVIII. Lucu.

Moninaiset Siughnauxet annetan Lain piteueisille/ ia Kirous ylitze kieumerille.

28:1 JA ios sine olet sinun HERRAS Jumalas änen cwliainen/ ettes pidhet ia teet caiki henen Keskyks/ iotca mine tenepene sinullen kesken/ Nin pite sinun HERRAS Jumalas sinun corkeimaxi ylitze caiken Canssan Maan päle.

28:2 Ja caiki nämet Siugnauxet pite sinun päles tuleman/ ia sinuhun sattuuat/ Senteden ettes olet sinun HERRAS Jumalas

änen cwliainen ollut.

28:3 Siugnatun pite sinun oleman Caupungis/ Siugnatun Pellos/

28:4 siugnatun pite sinun Rumijs hedhelmen oleman/ sinun Maas hedhelme/ ia ne sinun Carias hehelimet/ ia ne sinun Eleimes hedhelmet/ ia ne sinun Laumas Lambain hedhelmet.

28:5 Siugnatut pite sinun * Corghis oleman ia sinun techtees.

28:6 Siugnatun pite sinun oleman vloskieudheses ia siugnatun vloskieudheses.

28:7 Ja HERRAN pite sinun Wiholises/ iotca sinua vastan ylesnouseuat/ sinun etes langeman/ ychte tiete möten he tuleuat sinun vastas/ ia seitzemen tiete möte pakeneman sinun edhestes.

28:8 HERRAN pite laskeman Siugnauxen/ ette Hen sinun cansas olis sinun Aitoisas ia caikissa quin sine eteesotat/ Ja pite sinun Siugnaman sijnä Maasza/ ionga se HERRA sinun Jumalas sinulle andanut on.

28:9 HERRAN pite sinun itzellens pyhexi Canssaxi yleskorghottaman/ ninquin Hen on sinulle wannonut/ Senteden ette sine pidhet sinun HERRAS Jumalas keskyt/ ia henen Teissens waellat/

28:10 Ette caiki Canssat Maan päle näkemen pite/ ette sine olet HERRAN Nimen ielkin nimitetty/ ia sinua pelkeuet.

28:11 Ja HERRAN pite tekemen/ ette sinulla pite yldekylle oleman caikinaisis tauarois Sinun Rumijs hedhelmest/ Sinun Carias Hedhelmest/ Sinun Pellos hedhelmest sen Maan päle/ ionga HERRA on wannonut sinun Isilles sinulle andaxens.

28:12 Ja HERRAN pite sinulle henen hyuen Rickaudhens/ Taiuan ylesauaman/ ette hen sinun Maalles annais Sateen aiallans/ ia ette Siugnaisi caiki sinun Käisialas. Ja sinun pite monelle Canssalle corghoxi lainaman. Mutta ei sinun pidhe keldeken

lainan ottaman.

28:13 Ja Herran pite sinun Pääxi/ ia ei Hennexi asettaman/ ia aina päle oleman/ ia ei allamacaman. Senteden/ ette sine olet sinun HERRAS Jumalas Keskyñ cwliainen/ iotca mine tenepene sinun kesken pitemen ia tekemen.

28:14 Ja ettei sine ole iongun nijste Sanoista/ iotca mine tenepene sinulle keskin/ weltenyt/ eike oikiallen eli vasemelle polelen/ iollas muita Jumaloita ielkin waellat heite palueleman.

28:15 Mutta Ellei sine cwle sinun HERRAS Jumalas ände/ nin ettes pidhet ia teet caiki henen Keskyñs ia Oikiudhens iotca mine tenepäne sinulle kesken/ Nin pite caiki nämet Kirouxet sinun ylitzes tuleman/ ia sinulle sattuman.

28:16 Kirotn pite sinun oleman Caupungis/ Kirotn Pellon päle.

28:17 Kirotn pite sinun Corghis ia sinun Techtes oleman.

28:18 Kirotn pite sinun Rumis hedhelmen oleman/ Sinun Maas hedhelme/ Sinun Carias hedhelme/ Sinun Lambais hedhelme.

28:19 Kirotn sinun pite oleman/ coskas siselkieut/ kirottu/ coskas vloskieut.

28:20 HERRAN pite sinun secas lehettemen Nelghien ia Isomisen/ ia Onnettomuxen caikissa/ iotcas eteesotat tedhexes/ Sihenasti sine hucut/ ia pian poiscaotot/ sinun pahatecois teden/ ettes minun ylenandanut olet.

28:21 HERRAN pite sinuhun Ruttotaudhin rydhyttemen/ sihenasti ette hen sinun hucuttais/ sijnä Maassa/ iohongas tulet site omistaman.

28:22 HERRAN pite sinun Paisumilla lömen/ Wilutaudhilla/ Poltella/ Palolla/ Poudhalla/ ia Myrkylisille Ilmalla/ ia Kellaisel taudhilla/ ia pite sinua

wainoman/ sihenasti ette hen sinua hucutta.

28:23 Se Taiuas/ quin ylitze sinun Pääs on/ pite ninquin Cuparin oleman/ ia Maa sinun allas ninquin Rauta.

28:24 HERRAN pite sinun Maalles/ tomun ia tughan Saten edest Taiuahast sinun ylitzes andaman/ sihenasti ette sinun hucutta.

28:25 HERRAN pite sinun lömen sinun Wiholistes edes. Ychte tietie möten sinun pite heiden tygens vlosmenemen/ ia seitzemen Tien cautta pite sinun heiden edhellens pakeneman/ ia sinun pite haiotetuxi tuleman caikein Waldakundain secan Maan päle.

28:26 Sinun Rumis pite Rauinos oleman caikille Taiuan Linnuille/ ia caikille Maan Pedhoille/ ia eikengen pidhe heite poiskarcottaman.

28:27 HERRAN pite sinun lömen Egyptin Paisumilla/ Weripahckoilla/ Ruuilla ia Syuelmillä/ ettei sine taidha paratta.

28:28 HERRAN pite sinun lömen tyhmydhella/ Sokiudhella/ ia sydhemen Kiuculla/

28:29 Ja sinun pite Polipeiuelle coperoitzeman/ ninquin iocu Sokia pimies coperoitzeman/ ninquin iocu Sokia pimies coperoitze/ ia ei sinun teides päle ychten Onni oleman pidhe. Ja sinun pite wäkiualta ia wärytte kersimen/ nincauuan quin sine elet/ ia eikengen pidhe sinua auttaman.

28:30 Waimon sine kihilat/ Mutta yxi toinen pite sen tykene macaman. Honen sinun pite rakendaman/ Mutta et sine szaa Henes asua. Winatarhan sinun pite istuttaman/ Mutta et sine szaa site coriata.

28:31 Sinun Härkes pite sinun Silmes edes teurastettaman/ Mutta et sine szaa Heneste södhe. Sinun Asis pite wäkiuallalla

sinun nähdes poisotettaman/ ia ei sinulle iellens annetuxi tule. Sinun Lambaas pite sinun Wiholisilles annettaman/ Ja eikengen pidhe sinua auttaman.

28:32 Sinun Poias ia sinun Tytteres pite toiselle Canssalle annetuxi tuleman/ ette sinun Silmes site näkeuet ia Hiueltyuet heiden ylitzens iocapeiue/ Ja ei ychten wäkewyt pidhe sinun käsises oleman.

28:33 Sinun Maas Hedhelmen/ ia caiki sinun Töös/ pite yxi Canssa culuttaman/ iotas et tunne/ ia sinun teuty wärytte kersimen/ ia sortuna oleman eliaicanas.

28:34 Ja sine tulet mielettömexi nijste quin sinun Silmes näkemen pite.

28:35 HERRAN pite sinua lömen pahalla Paisumalla Poluijs ia pochkeis päle/ Nin ettei sine taidha parata Jalcapöydhest nin Päälakeen asti.

28:36 HERRAN pite sinun ia sinun Kuningas/ iongas sinun ylitzes asettanut olet/ aiaman sen Canssan tyge/ iotas et tunne/ eike sinun lses/ ia sielle pite sinun mucalaisi Jumaloita palueleman/ puita ia Kiuie. Ja sinun pite Cauhistoxen oleman/ ia yxi Sananlasku/ ia pilka caikein Canssain seas/ iohonga HERRA sinun aianut on.

28:38 Palio Siemende pite sinun kyluemen/ ia wähen siseltooman/ Sille Casticat pite nijte ylessömen.

28:39 Winatarhan sinun pite istuttaman ia rakendaman/ Mutta ei ychten Wina iooman eli tooman. Sille madhot pite sen culuttaman.

28:40 Oliupuudh pite sinulle oleman caikissa sinun Maan paicoisas/ Mutta ei sinun pidhe woiteleman sinuas Olium cansa. Sille sinun Oliopus pite ylesreuäistettemen.

28:41 Poiat ia Tytteret pite sinun synnyttemen/ ia ei quitengan nijte

nautitzeman. Sille ne pite Fangittuna poiswietemen.

28:42 Caiki sinun puus/ ia sinun Maas hedhelmen pite Etanat culuttaman.

28:43 Se mucalainen quin sinun tykenes on/ pite sinun ylitzes astuman/ ia alati ylimeinen oleman. Mutta sinun teuty alasastu/ ia alati allamaata.

28:44 Henen pite sinulle lainaman/ Mutta et sine woi henelle lainata. Henen pite Pään oleman/ ia sinun pite Hennen oleman.

28:45 Ja caicki nämet Kirouxet pite sinun ylitzes tuleman/ ia sinua wainoman/ ia sattuman/ sihenasti ettes hucutetuxi tulet. Senteden/ ettet sine HERRAN sinun Jumalas ände cwllut ole/ ettes henen Keskyms ia Oikiudhens pidheisit/ iotca hen sinun keskenyt on.

28:46 Senteden pite Merkit ia lhmeet sinus oleman ia sinun Siemeneses ijancaikisesta/ 28:47 ettei sine ole paluellut sinun HERRAS Jumalas iloisan ia riemiusan Sydhemen cansa/ coska sinulla Caikinaisia kulle oli.

28:48 Ja sinun pite wiholises/ iotca sinulle HERRA tygelehettepi/ Nelghies ia Janos palueleman/ Alastomudhes/ ia caikinaisis waiuois. Ja hen pite sinun Caulas päle/ ydhen Rautaisen lkeen paneman/ sihenasti ette sinun hucutta.

28:49 HERRAN pite ydhen Canssan sinun ylitzes lehettemen/ taambata Mailman äreste/ ninquin iocu Cotca lende/ ionga Puhet et sine ymmerdhe/

28:50 yxi häpiemetoin Canssa/ ioca ei waaroi sen Wanhan Personata/ eike armaitze site Noricaista/

28:51 Ja pite culuttaman sinun Carias hedhelmen/ ia sinun Maas hedhelmen/ sihenasti ette sine hucutetuxi tulet. Ja ei henen pidhe sinulle ylitze iettemen miteken Jyuist/ winast/ Oliust/ Cariain eli Lambain

hedhelmest/ sihenasti hen sinun cadhotta.

28:52 Ja pite sinua adhistaman caikissa sinun Portisas/ sihenasti ette Hen mahanlaske sinun Corkiat ia wahwat Muris/ ioinen päle sine itzes lootat/ caikissa sinun Maakunnisas. Ja sinun pite adhistettaman caikissa sinun Portisas/ sinun coco Maasas/ Jonga sinun HERRAS Jumalas sinulle andanut on.

28:53 Sinun teuty sömen sinun Rumis hedhelmen/ sinun Poicas ia sinun Tytteres Liha/ iotca sinun HERRAS Jumalas sinulle andanut on/ sijnä adhistoxes ia waiuas/ iolla sinun Wiholises pite sinun adhistaman.

28:54 Nin ette iocu Inhiminen/ quin ennen sangen Herculisesta ia Hecumis/ teiden seassan elenyt on/ ei pidhe henen Weliellens/ ia sille waimollens quin on henen sylisens ia sille Poiallens ioca wiele on ylitze ienyt henen Poistans/

28:55 szooman annetta iongun nijste/ Henen Poians Lihasta/ iosta hen söpi/ Senuoxi ettei henelle miteken muta ole caikista Hywydhestens/ sijnä adhistoxes ia waiuas/ iolla sinun Wiholises pite sinun adhistaman caikissa sinun Porteisas.

28:56 Yxi Waimo teiden seassan/ quin ennen herculisest ia Hecumis elenyt on/ nin ettei Hen maltanut ialcans laske Maan päle Hercun ia Hecuman teden/ eipe sen pidhe szooman Miehellens/ ioca henen Sylisens lepe/ ia henen Poiallens ia Tytterellens

28:57 ne * Jelkimiset/ iotca Henen omans Reitein waiheld vloslectenyt ouat/ Sihen henen Poicains/ iotca Hen synnyttenyt on. Sille heiden pite ne salaisest sömen/ sijnä adhistoxes ia waiuas/ iolla sinun Wiholises pite sinun adhistaman sinun Porteisas.

28:58 Ellei sine pidhe ia tee caiki nämet Lain sanat/ iotca tesse Kirias ouat kirioitetut/ nin ette sine pelket temen

Herralisen ia Hirmuisen Nimen/ sen HERRAN sinun Jumalas.

28:59 Nin pite HERRAN ihmelisest sinun cansas menemen/ rangastoxen cansa sinun ia sinun Siemenes ylitze/ swrten ia wipyueisten Rangastoxein cansa/ pahan ia vipyueisen Sairaudhen cansa.

28:60 Ja pite kiendemem sinun tyges caikinaiset Egiptin Taudhit/ ioista sine pelket/ ia ne pite sinuhun tartuman.

28:61 Sihen caiki Sairaudhet ia caiki Rangastuxet/ iotca euet kirioitetut ole tesse Laki Ramatos/ pite HERRAN sinun Jumalas laskeman sinun päles tulla/ sihenasti ette sine hukutetuxi tulet.

28:62 Ja pite teiste wäheisen Canssan ylitze iemen/ te/ iotca ennen olitta olluet/ ninquin Tehdet Taiuahas palioudhen teden/ Senteden ettei sine cwllut ole/ sinun HERRAS Jumalas ände.

28:63 Ja quin HERRA ennen iloitzte teiden ylitzen/ ette hen teki teille hyue ia enänsi teite/ Nin henen pite teiden ylitzen iloitzeman/ ette hen teite hucutta/ ia cadhotta/ Ja te tuletta poissöxetyxi sijte Maasta/ iohonga sisellemenet/ site omistaman.

28:64 Sille HERRAN pite teite haiottaman caikein Canssain seas/ ydhest Mailman ärest haman toiseen. Ja sielle sinun pite Mucalaisi Jumaloita palueleman/ ioita et sine tunne/ eike sinun lses/ cando ia kiue.

28:65 Sihen pite sinulle sen saman Canssan seas ei ychten wissi coto oleman/ ia sinun Jalcais Pöyte ei pidhe ychten lepo saaman. Sille HERRAN sinulle sielle ydhen wapiseuan Sydhemen andaman/ ia raukenuet Silmet ia poisquietun Sielun/

28:66 nin ette sinun Elemes pite sinun edesses rippuman. Ölle ia peiuelle sinun

pite pelkemen/ ia sinun Elemestes ei vissi oleman.

28:67 Amulla sinun pite sanoman/ Ah/ iosko mine ehton asti eleisin. Ehtona sinun pite sanoman/ Ah/ iosko mine eleisin Amuun sahca/ sinun Sydhemes swren pelghon teden/ ioca sinun peliettemen pite/ ia sen edest/ iongas

Hannan Weisu. / ensimeinen Samuel

II. Lucu.

2:1 Rucueli Hanna/ ia sanoi. Minun Sydhemen riemuitze HERRASA/ minun Sarueni on ylistetty HERRASANI. Minun Swni on leuielde auainut ylitze minun Wiholisteni/ Sille mine riemuitzen sinun Terueydhestes.

2:2 Eikengen nin Pyhe ole/ quin HERRA/ ei yxiken ole paitzi sinua/ Ja ei ychten Turua ole ninquin meiden Jumalan on.

2:3 Lackacat teiden swrest Kerskamisest/ ia Haastamisest/ pois pangat teiden Suustan ne wanhat. Sille HERRA ombi Jumala/ ioca sen tietee/ ia ei anna sencaltaiset Aiuotuxet menestyue.

2:4 Ninen Wäkeuiten Joutzi ombi särietty/ Ja ne Heicot ouat wäkewydhelle ymberiwötetyt.

2:5 Jotca ennen raitut olit/ ne Leiuen edheske mytijn/ Ja iotca Nelke kersit/ euet sillen isoa. Sihenasti ette se Hedhelmetöin seitzemen synnytti/ Ja iolla

XVII. Lucu.

Dauidin Uskallus ia Woitto Goliathin wastan. j. Samvelis. xvij.

17:34 Mutta Dauid sanoi Saulin tyge. Slnun Paluelias caitzi Isens Lambat/ ia tuli yxi

Silmilles näkemen pite.

28:68 Ja HERRAN pite sinun Hadhen teudhel taas Egiptin sisellewiemen/ site tietee möten/ iosta mine sanonut olen. Ei sinun pidhe hende sillen näkemen. Ja teite pite mytemen teiden Wiholisillen Orijxmiehixi ia Orijxiwaimoixi/ ia eikengen Ostaia sielle oleman pidhe.

monda lasta oli/ se lackasi. Deut. 32.

2:6 HERRA se cooletta ia wirgotta/ Wiepi Heluetijn ia iellens sielde vlgos.

2:7 HERRA kieuhexi tekepi/ ia Rickautta/ hen Alända ia Ylende.

2:8 Hen ylesnosta tomusta sen Taruitzeuan/ ia ylende sen Waiuaisen Loghasta/ Ette hen istutais hende Pämiesten secan/ ia annais Cunnian Stolin perimisen. Sille Mailman Äret ouat HERRAN/ Ja hen ombi Maan pirin sen päle asettanut.

2:9 Hen warielepi henen Pyheins Jalat/ Mutta ne Jumalattomat pite waickeneman Pimeydes/ Sille ettei kengen miten woi omasta Woimastans.

2:10 HERRAN edes pite henen Wiholisens hemmestymen/ heiden ylitzens pite henen Taiuaisa iylisemen. HERRAN pite Maan äret domitzeman/ Ja andapi Kuningallens Wallan/ Ja ylendemmen henen Woidheltuns Saruen.

Jalopeura ia Carhu/ ia ydhen Lamban poisuei Laumasta.

17:35 Nin mine ioxin ielkin/ ia löin sen/ Ja poistemmaisain site henen Suustans. Ja quin hen minua wastan yleskarcaisi/ Nin mine kijnitartuin henen Parthahans/ ia löin henen ia tapoin.

17:36 Sillens on sinun paluelias/ seke Jalopeuran ette Carhun lönyt. Nin pite nyt temen ymberileickamattoman Philisteusen oleman/ quin yxi heiste. Sille hen on pilcannut/ sen eleuen Jumalan Sotawäen.
 17:37 Ja Daid sanoi/ Se HERRA/ ioca minua sijte Jalopeurast ia Carhust warieli/ sepe mös minua warielepi teste Philisteusest. Ja Saul sanoi Daidil/ menes/ HERRA olcoon sinun cansas.
 17:42 Quin se Philisteus näki ia catzeli Daidita/ Nin hen ylencatzoi henen/ Sille hen oli yxi pruni ia caunis Norucainen/
 17:43 ia sanoi. Olengo mine iocu Coira/ Ettes Cartulla tulet minun tykeni ? Ja hen kiroili Daidin/ henen Jumalans cautta/
 17:44 ia sanoi. Tules tenne minun tykeni/ Mine tadhon anda sinun Lihäs Linnuille Taiuas ala/ ia Pedhoille kedhoilla.
 17:45 Mutta Daid sanoi henelle/ Sine tulet minun tykeni Miecalla/ Keihelle ia Kiluelle. Waan mine tulen sinun tyges sen HERRAN zebaothin Nimeen/ sen Israelin Sotawäen Jumalan/ iongas pilcanut olet.
 17:46 Tenepene HERRA Jumala/ ylenandapi sinun minun Käsihini/ ette mine löön sinua/ ia poisotan sinun Pääs sinulda. Ja annan sen Philisteusen Sotawäen Rumin tenepene Linnuille Taiuas ala/ ia Pedhoille kedhoilla. Ette caiki Maakunnat pite tietemen/ Ette Israelil yxi Jumala onopi.
 17:47 Ja ette coco Teme Seurakunda pite ymmertemen/ Ettei HERRA auta Miecän eli

Daidin Kijtos henen Ennustuxestans ta sijte ijancaikisesta Waldakunnasta Christuses.
 / 2 Sam

23:1 Neme ouat Daidin sen Isain Poian wimeiset puhet. Se wissitty Mies sijte

Keihen cautta. Sille Sota ombi HERRAN/ ia hen andapi teite meiden käsihin.
 17:48 Quin nyt se Philisteus itzens hangitzi/ keui ia lehestui Daidin polen. Nin Daid riensi ia iooxi Sotawäeste/ site Philisteust wastan/
 17:49 Ja pisti Prentzelin kätens/ ia otti sielde ydhen Kiuen. Ja lingosi/ ia paiskasi sen Philisteusen Otzaan/ Nin ette se Kiui henen Aihwuns keui/ ia hen mahanlangesi Casuoillens.
 17:20 Tellens Daid yltzewoitti sen Philisteusen/ Lingolla ia Kiuelle/ löi henen ia tappoi hende.
 17:51 Ja ettei Daidilla ychten Miecka ollut Kedhesens/ iooxi hen ia astui sen Philisteusen tyge. Ja otti henen Miecans/ ia Tupesta sen vlosweti ia tappoi henen/ Ja sille henen Pääns poishackasi. Quin nyt ne Philisterit sen näit/ Ette heiden Wäkeuimmens coollut oli/ nin he pakenit.
 17:52 Ja ne Israelin ia Judan miehet/ ylesnousit/ hwsit ia tacaioit ne Philisteuset/ sihenasti quin Laxon tullan/ ia haman Ekronin Portein sachka. Ja ne Philisteit langesit lötynet Tien päle/ Portijn asti/ haman Gathin ia Ekronin.
 17:53 Ja ne Israelin Lapset palaisit sijte Tacaijamisest/ ia raatelit ninen Philisteusen Scantzin.
 17:54 Mutta Daid otti sen Philisteusen Pään/ ia wei sen Jerusalemijn/ waan henen Aseens hen pani Maiahans.

Jacobin Jumalan Messiasest/ ia yxi suloinen Israelin Weisaia.

23:2 HERRAN Hengi on puhunut minun cauttani/ Ja henen Sanans on tapactunut minun Kieleni cautta.

23:3 Se Israelin Jumala on minulle puhunut/ se Israelin Turua ombi minulle

luanut. Se wanhurskas Haltia Inhimisten seas/ ia hurskas Hallitzia Jumalan pelghos.

23:4 Ninquin se Amulinen Walkius on/ coska Auringo coitta/ warahin * ilman Piluete/ Ja paistesta ielkin Saten Roho maasta wiherte.

23:5 Sille ei ychteken ole Jumalan edes/ Ninquin minun Honen/ Sille hen teki ydhen ijancaikisen Lijton minun cansani/ caikilla modhoilla wissin ia wahwan. Sille sepe on caiki minun Autuuden/ ia caiki lustini/ ettei miteken nin casuaman pidhe.

23:6 Mutta ne Jumalattomat Belian Inhimiset pite caikiten vlosiuritettaman/ quin Oriantappurat/ nin ettei miteken heiste tedhelpidhete.

23:7 Ja ios iocu heite raatele/ nin he Raudhal ia Keiheille harniskoitut/ ratki heite cadhottauat/ Ja tulella he ylespoltetaan heiden Sioisans.

Josaphatin Judan Kuningan Rucous/ 2 Aik

20:5 Seisoi Josaphat Judan Ja Jerusalemin Seurakunnan keskelle/ HERRAN Honesa/ sen vdhen Cartanoin edes/

20:6 ia sanoi. HERRA meiden Iseden Jumala/ etkö sine ole Jumala Taiuasa ? ia Haltia ylitze caikein pacanain Waldakunda ? Ja sinun Käsises ombi Wäkewys ia woima/ ia eikengen woi sinua wanstanseiso.

20:7 Etkö sine meiden Jumalan temen

Maan Asuuaiset hucuttanut/ sinun Cansas Israelin edeste. Ja olet sen andanut Abrahamin sen sinun Ysteues Siemenille ijancaikisesta?

20:8 Nin ette he ouat sijnä asunuet/ ia henesse rakendauet sinun Nimelles ydhen pyhydhen/ ia sanonuet.

20:9 Jos iocu Onnettomus/ Miecka/ Rangastus/ Ruttotauti/ eli Nelke meiden ylitzen tulisit/ nin pidheis meiden seisoman/ temen Honen edesse/ sinun Casuoisas. Sille sinun Nimes ombi tesse Honessa/ ia hwtaman sinun tyges/ meiden Tuskassan/ nin sine cwldelisit ia meite auttaisit?

20:10 Nin catzo nyt (O meiden Jumalan) ette ne Ammonin Moabin Lapset/ Ja ne iotca Seirin wooresta/ ioita sine Israelin Lapsille haastoit cadhottaman/ quin he Egiptist vloslexit/ Ette he welteisit heiste/ ia ei heite hucuttaneet.

20:11 Ja catzo/ Nein hyuesti he sen maxauat/ Ja tuleuat meite vloaiaman/ sinun perimisestes/ iongas meille omista andanut olet.

20:12 O meiden Jumalan/ Etkös heite domitze ? Sille eipe meisse tosin ole ychten woima/ sencaltaisen swren Sotawäen wastian/ ioca meiden wastian tulepi. Eipe me tosin tiedhe/ mite meiden pite tekemen/ Waan meiden Silmenne sinun tyges catzouat. Wapadha sis nyt mös meite/ Nincuttas silloin Kuningan Josaphatin aican/ Juttat wapadhit/ Amen.

Psaltari

Dauidin Psaltari.

Caiki piti teutettemen/ mite kirioitettu on Mosesen Lais/ ia Prophetis/ ia Psalmisa minusta. Sen Swriualtian Herran/ Corkeiman ia Ylenuেকেuen Pämiehen/ Herran Gustauin/

Jumalan Armon cautta/ Rotzin/ Göthin/ Wendein etc. Kunungan/ Ja mös meiden rackahimman Armolisen Herran/ Szosion/ tachton ia keskyn Mercki/ Temen kirian wahuistoxexi. Olcatta Cunnialiset iocaista wasan. Racastacat Welie. Pelietke Jumalata. cunnioittaca Kuningasta.

Alcupuhe Psaltarin päle.

MOnet Pyhet Iset/ ouat Psaltarin erinomaisest/ quin mwdh Pyhen Ramatun Kiriati/ kitternyet ia racastanuet. Ja tosin kyllä teme Kiria on ylistetepä/ echke quinga wähe Se liene. Eiuet mös Daudin Psalmit/ mucalaisten kijtost taruitze/ Ette se Sananlasko tesse sangen totinen on/ quin lausutan. Itzepe Teco Mestarins ylistepi.

Sille ette teme yxi Daudin Psaltari/ ombi caikein Wisasten aruolla/ se corckein/ wanhain Ramatuidhen seas. Jonga ne ylimeiset Theologi ia Opettaiat ouat tuscal woinuet teudheliseste itze oppia eli opetta muine. Jota caiki hyuet ia Jumaliset todhistauat/ quin iollakimoto Psalmein asiat/ maistanuet ouat. Sille ette teme Daud oli yxi niste ialomiste Miehiste ia Kuningaista Israelin Canssas/ Isain eli Jessen Poica Bethlehemist/ ia seki Mies HERRAN sydhemen ielkin/ ia wloswalittu Paluelia. Jonga Siemenest oli Christus nimitte wlosluuattu/ ioca mös caiken eliaicans/ swrimis tuskis/ waiuois ia kiusauxis pakitettu ia adhistettu oli/ Ensin/ sittequin hen Isens Carian paimen ollesans/ Jalopeuran ia Carhun tappaanut oli/ nin hen Sodhas/ sen Sangarin Goliath ylitzewoitti/ Josta cunnialisesta Woitosta/ Saul Kuningas houinens hende cadhedhit/ wihasi/ ia wsein hengen perest wainosit/ nin/ ette hen pakeni sen Papin Abimelechin tyge Nobenis/ ia henen tedens Saul annoi murhata wijsi ydhextkymmende Pappia/ sijnä Caupungis ychtene peiuen. Sijtte Daud oli radholinen monessa maan paicoissa. Joissa Saul hende alati tappaxens weijuj. Wimein hen wadhittin/ Israelin maalda/ nin Philisterin maan/ Kuningan Achin Gethis tyge/ turua ottaman/ iotca henen omat wainolisens olit. Jossa hen asui swres hädhes sihenasti/ quin Saul Poikinens Sodhas tapettijn. Ja waicka hen sijtte Judan Kuningaxi woidheltijn/ quitengin sangen raskas Capina nousi henen ia Saulin houein waihellen/ sihen sacka/ ette hen ylitze caiken Israelin Canssan sai wallan. Sitte hen iloiten toi Jumalan Archin/ Sionin henen caupungijns/ Aminadabin honesta/ swren Seuran ia Jouckun cansa/ caikista Israelin Lastein Sucukunnista/ Tantzis ia Leikis. Nin ette itze Daud puetettu Ephot/ hypeten/ Candelille edelweisasi.

Sitelehin Leuitit/ ioista mutomat Ouenwartiat olit/ mutomat weisaiat/ mutomat Papit/ Monicadhot vrguis leikitzit/ pasunille soitit/ Cymbelille cumisit/ ia monet mwdh iloiset Juhlan menot pidhit. Joinenga caikein edesseisoit Asaph/ Heman/ Ethan/ ia Idithun/ Jotca teunens HERRAN hengest/ monda mös Psalmia dicterasi.

Ja quin hen aiatteli HERRAN hoonen ylesraketaxens/ nin henen Waldacunnans wahuistetijn. Ja monda Kuningast ia Pacanata hen ylitzewoitti/ paitzi ne Seitzemen Cananeerin Waldacunda/ iotca Juttat ennen Mosesen ia Josuan cautta olit saneet/ ia omistaneet. Waan sittequin hen hoorinteki Bathsaban/ Wrian Emenen cansa/ ia annoi sen Miehen tapetta/ nin Nathan Propheta hende nijste synniste rangaisi.

Senperest Absalon Daudin poica/ Weliens Ammon tapoi/ Sisarens Tamarin raiskamisen tedhen/ Ja ylenswren Capinan Isens wasan/ coco Waldakunnast nosti/ sijte henen wlosaiadhen/ macasi Isens waimoin cansa/ waan samas Sodhas itze hen Hiuxista

Tammen oxista rippudhen/ keihel lepitsepistettijn.

Ja quin Daud oli wallans päle taas tullut/ ia henen Wiholisens andexiandanut/ nin hen couan rickoi Jumalata wastan/ Canssan lukemises/ nin/ ette Seitzemenkymmende tuhatta Mieste/ Ruttotaudhista senteden cooli.

Neiste caikinaisist swrimist Tuskist/ Waiuoist/ Kiusauxist/ Pacoist/ Adhistoxist/ Catehist/ Wihoist/ Wainoist/ Weiumisist/ Radholisist/ Capinoist/ Sodhist/ Synnein Rangastoxist/ ia monista hirmulisist Sydhemen murehist ia kiwuista. Jotca hen caiki/ seke Inhimisist/ quin hende wastanseisoit/ ette Perkelest/ ioca lackamat henen/ iossa Christusen Hengi ia Miehus siselasui/ hartamasti tunki ia kersi/ senwoxi/ ette Daud oli Christusen moto ia Esicuua ombi hen dicteranut/ coconpannut ia tehnyt/ moninaiset Psalmit ia Weisot. Mutta Mötekieumisist/ Onnist/ Woittoist/ ia Cunnioist/ seke Jumalan Palueluxest/ ette Waldacunnan hyuist menestuxist/ ia mös ette hen monet temen Mailman Pämiehen/ Perkelen/ hirmuiset ionet/ tuliset noolet/ kiusauxet/ ia woimat oli ylitzewoittanut/ ombi hen mös monet Kijtoswirdhet ia Laulot/ Jumalan hyuein ia monein swrdhen Töidhen tedhen/ weisanut ia Leikinut. Senteden ouat Wijsat/ pyhet Iset sanonuet/ Ette Daudin Candele helisepi cullaisilla kielille/ se on/ ette TEME KIRJA teunens ombi makeimita Lohutoxia/ ia swrimist Asioista/ iotca/ eyke teme Mailma/ eli henen wisaans waan ainoat ne Hengelisest Inhimisest/ nijte ymmerteuet ia tietueet. Senielkin on merkittepe/ ette tesse Daudin Psaltarin Ramatos/ ouat moninaiset ia liaten Wijsineiset Psalmit eli Kijtoswirdhet. Jotca itze Pyhe Daud Kuningas ia Propheta/ sen pyhen Hengen cautta/ enimitten dicterasi. Johonga mös mwtamadhen Pyhein Psalmit ia Weisut ouat lisetyt/ ioinenga Nimet ouat erinens heiden Psalmeins päle.

Nin monicadhat Psalmit ouat Epinitia et Triumphi/ se on/ Juhlan ia Woitonweisut.

Mutamat ouat Concentus/ se on/ quin Ychtenweisataan.

Ja mutamat ouat Cantica/ se on/ ialot Kijtoswirdhet.

Taas monicadhat ouat Laudes/ se on/ Ylistoxet.

Mutamat ouat Contemplationes/ se on/ Hengelisest Neyt.

Monicadhat ouat Orationes/ se on/ Rucouxet.

Mutamat ouat Benedictiones/ se on/ hyuestisiugnaxet.

Ja mutamat ouat Confessiones seu Gratiarumactiones/ se on/ Tunnustoxet ia Kijtoxet.

1. Sitelehin ouat mutamat Psalmit/ Ennustoxet Christusest/ Seuracunnasta ia henen Aioistans/ ia moninaisist Pyhein waiuoista etc. ia sihin tuleuat caiki ne Psalmit/ ioissa Lupauxet ia Wchkauxet ouat. Lupauxet ouat sijte/ ette ne Jumaliset wapadhetan.

Waan Wchkauxet/ ette ne Jumalattomat cadhotetan.

2. Taas mutamat Psalmit ouat/ iotca Opettauat mite tekeminen eli welteminen on/ Jumalan Lain ielkin/ Ja sihin tuleuat caiki ne Psalmit/ iotca Inhimisten Opit domitzeuat/ ia Jumalan Sanan cunnian ylisteuet.

3. Nin ouat mös Lohutoxen Psalmit/ iotca ne murhelisest/ kiusatudh/ ia waiuatudh/ Perkelelde ia Mailmalda/ ylesoiendauat ia Lohuttauat. Wastoinpein/ nijte Tyrannia ia Sangaria he nucteleuat ia pelietteuet. etc. Ja sihin tuleuat caiki ne Psalmit/ iotca nijte Jumalisi neuuouat Kersimist pitemen. Ja nijlle Tyrannille Jumalan Domion kekeuet.

4. Senperest/ ouat mös Rucous Psalmit/ ioissa teme Propheta ia mwdh heiden

waiuoisans/ Jumalan apua auxenshutaat ia anouat. Ja sihin tuleuat caiki ne Psalmit/ ioissa Jumalattomadhen wainosta ia pahudhesta Valitetaan.

5. Ouat mös mutamat Psalmit/ Kijoswirdhet/ ioilla Jumala kijteten/ hyuist tegoist/ ia wapatoxistPs moninaisist hädhist. Ja sihin tuleuat caiki ne Psalmit/ iotca Jumalata ylisteuet ia kijtteuet henen Töisens. Ja ne ouat ne ialomat tesse Ramatus.

Sille siteuarten ombi coco Psaltari kirioitettu/ ette Jumala tulis kijtetuxi/ ia Ensimeisen Kesdyn perest/ paluelluxi. Waicka ei cuki Psalmi neihin Päcappalehin/ ole ylenwisusti/ iocaitzes Versös/ iaettapa/ Quitengin mutamat Psalmit piteuet Caxi sencaltaista Päcappaletta.

Ja mutamat ynne piteuet Ennustoxet.

Opetuxet/ Lohutoxet/ Rucouxet ia Kijtoxet.

Ombi se mös tieteminen/ ette teme Ramattu cutzutan nilde Hebreild/ Sepher Tihillim/ se on tulkittu/

Kijoskiria/ eli Ylistoskiria.

Nin euet ole Psalmit mwdh/ quin Kijoswirdhet/ iosta kyllle merkiten/ mite Prophetan aiuotus ia mieli tesse on ollut/ Nimittein/ kijtte ia cunnioitta Jumalata/ henein hyuen Töidhens edest/ ninquin Psalmit iocapaicas kyllle todistauat.

Quin Daud oli monilla ia swrilla Pyhen Hengen lahioilla/ ia corckialla wijsaudhella/ Jumalalda lahioitettu/ nin ouat mös henen Psalmis caikiniaisilla hyuille cappaleilla/ ninquin haiauaisilla cuckaisilla/ caunistetudh.

Sille ette muidhen seas/ ouat tesse monda ialo Prophetia ia Ennustosta Christusest.

Samalmoto mös sijte Christiliseest Seurakunnasta/ ia henen Menostans/ mite ia quinga palio ne Jumalaset nijste Jumalattomista tesse Mailmasa kersimen pite.

Sihin mös moninaiset Keskyt ia Opetuxet/ quinga Jumaliseest elemisen ombi/ hurscast/ toimeliseest ia oikein/ cungin tule henens keutte/ seke Jumalan ette Inhimisten wastan/ mötekieumises ia wastoinkieumises.

Sijtte moninaiset turuat ia Lohutoxet caikille nijlle/ iotca hätehen/ waiuan ia murhen päätijnyet ouat/ Ja mös moninaiset Sädhyt/ hedhelmeliseest Jumalata Rucoleman ia Auxenshwrtaman. Ja ettei yxiken Rucouskiria coskan taidha leutte/ ioca iollakimodholla Psaltarin cansa/ macta wertaisexi luetta. Eipe leute cussan Hystorijs/ eli Pyhein Elemises/ taicka Esicuuainkirioisa/ ei semmengen coco pyhes Ramatus/ quin Bibliaxi cutzutan/ iotakin/ quin ei Psaltaris lyhykeisest ia selkiesti toimitetuxi leute.

Ja senteden se madhais kyllle Wehexi Bibliaxi cutzutta. Nin ei ole lhmet/ ette caiki pyhet lset/ nin palio ouat racastaneet/ ia nin ahkerast prucanuet Psaltarita.

Jota me mös tekisim/ ios meille olis iotakin Rackautta Jumalan tyge/ Sihin meille hen Armoians andacoon/ AMEN.

Lopusa/ eipe me malta site suingan salata sinulta/ Racas welien/ mite se swri/ ialo ia pyhe Pispa Augustinus/ Psalmein kijtoxest/ tarpest/ ia ylistoxest/ on kirioitanut neille sanoilla. Psalmein Weisut ouat Jumalan tykene sangen kuluoliset/ wloswalitut ia otoliset. Jotca caiki Synnit poissyseieuet/ Wskon ylessytytteuet/ Toiuon wahuistauat/ ia Rackaudhen siteen solmiauat/ ioca caiki woitta/ caiki kersi/ caiki teutte/ caiki edestooipi ia saapi. Psalmit Suun pudhistauat/ Sydhemen ilahuttauat/ Sielun suuttumiset

poisottauat/ Sen pahan Hengen sisut he esteuet/ Ninquin sen Daud Saulist telle
 Candeellans vsein hilitz. 1 Reg. 18. 19. Inhimisen he kircastauat/ Mielen auauat/ Taidhot
 percuaat/ Toimen asettauat/ caiken Pahudhen he tappauat/ Teudhelisutehen
 hangitzeuat/ Ne corkeimat Asiat he osottauat. Taiualisen Waldakunnan Halut he andauat/
 Rauhan he Sielun ia Rumin waihel tekeuet. Sen hengelsen Tulen he sydhemijn wiritteuet.
 Caiken Pahudhen Juret he wlosiurittauat. Ninquin Pantzarin he pugettauat.
 Ninquin Rantalacki he warieleuat. Ninquin Miecka he toriuuat.
 Psalmeis ombi Terueydhen toiuo. Murhen Lohutos. Sen totisen walkeudhen tundemus/ ia
 Pyhydhen Lähde. Psalmit curittauat Noret Inhimiset/ wanhoia he tukiauat/ Maan päle he
 Jumalan andauat. Joca alati racasta Psalmein Weisut/ ei se woi synditedhä. Joca
 Suusans aina Jumalan kijtoxen pite/ wimein hen Jumalan tykene iloitzepi. Ja hen Sielunsa
 taiuasa elettepi ijancaikisesta. Senteden olis kyllle madholinen/ ette Mieli Caikista
 nykysist/ quin hen parahin wois/ pakenis ia Welteis/ ia Jumalan kijtoxis ia hengelsen
 aiatoxis kijnirippuis/ ette ne/ Taiualiset salaudhet/ henelle ilmoitetaisijn.
 Ei ole miteken tesse Coleuaises Elemes/ iolla me kindiemest Jumalaan tartuisim/ quin
 henen Kijtoxens cautta. Nin ei yxiken Inhiminen eike Sanalla/ eike Aiatoxella/ Psalmein
 Auudh taidha caiki wlostoimitta. Jotca ei hwlen turhan licuttamisen/ waan tarcan Mielen
 cansa/ Jumalan Caikiualtian kijtoxexi prucatan/ luetan eli weisatan. Ninpes sis löydhet
 Psalmeis/ ios sine selkesti tutkistelet/ Jumalan Sanan Lihaxisikiemisen/ Syndymisen/
 Pijnan/ Ylesnousemisen/ Taiuanastumisen/ Pyhen Hengen Lehettemisen etc.
 Psalmeis sine mös leudhet/ ios sine mwtoin wisusta etziskelet/ nin ialon ia syuen
 Rucouxen Tauan/ quin et sine swingan millemoto Itzestes woi wlosaiattella.
 Psalmeis sine leydheth caikein sinun Synneis Ripin ia Tunnustoxen/ Ja mös teudhelisen
 Jumalan Armon ia Laupiudhen Rucouxen eli Anomisen.
 Psalmeis sine tunnustat caiken sinun Heickoudhes/ Tuskas/ Hädhes/ ia waiuas seke
 Sielus ette Rumis polesta/ iollas Jumalalda Armon iaxat ia saadh/ ynne muidhen caikein
 Auuodhen cansa/ iotca Pänens Psalmeis sulietan. Psalmeis mös sine Leydheth caunimat
 Tauat/ iollas taidhat Jumalata caikinaisista Henen Hyuiste Teghoistans yliste/ cunnioitta
 ia kijtte. TELLens sine nyt cwlit/ Racas Welien/ mite ia quinga se Aphricanus Pispa pyhe
 Augustinus Hypponensis/ Psalmein Auwsta todhisti. Nin cwlcam wiele edespein/ hyuelle
 Mielelle/ mite se Asianus pyhe Pispa Basilius Magnus Caesariensis Greki/ lyhikeisest mös
 Psalmein Auuista kirioitta. Senpäle ette Cadhen eli Colmen Todhistain Suun cautta/
 caikinaiset Asiat kijnitetaisijn. YXj on (ma HEN) Psalmein Ramatus/ ioca yxinens caiki
 keuieste käsittepä. Caikille hen Itzens lahioittapi. Tuleuaisia hen ennustapi.
 Hystoriat ia Tecoinmenot hen mainitze. Elemisen Lait ia Tauat hen osottapi.
 Tyhmet hen saattapi askaroitzeman. Ja päldiskein/ Se ombi nijlle/ iotca etzie tactouat/
 yxi caikein Keskydhen Fataburi ia Aitta. Josta ne wanhat Sieluin Haauat lekiten.
 Ne exyueiset Tielle iodhatetan. Ne hucutetut iellenstoodhan.
 Jolla caiki Sydhemen murhet/ kiwudh/ ia cauhistoxet/ ia mös pahan mielen halut/
 caikiten poisotetan. Tuskal ikenens iocu nin Tyly eli iulma Mielestens ombi/ ioca ei
 cocta/ quin hen Psalmijn rupeis/ lakiamaxi tulis ia site iulmatta mielestens poissyseis.
 Psalmit sis Mielten ilot ouat/ Sieluin tyuenys/ Rauhan tekiet/ mässeueisten ia

culkuuaisten Aiatosten haltiat/ Mielen paisumiset he hilitzeuet/ Irtaudhen he asettauat. Psalmit Rackaudhet sytytteuet/ Ridhaiset he ydhisteuet/ Wiholiset he souittauat. Psalmit mös Perkelet poiskarcottauat/ Ja Engeleitten Auun andauat/ Ön pelghoisa he irstauttauat/ Peiuen töis he helpon ia leuon saatauat. Psalmit ouat Lastein warielus/ Noricaisten turua/ Wanhain Lohutos/ Miesten wrhudhus/ Waimoin paras caunistos/ Pappain iocapeiuenen Aura/ ia itzecungin alinomainen Sieluin Eues. Erimas he makian Asumisen andauat/ Caupungein Lain menot he toimittauat/ He ouat Alcauaisten opetus/ Menysteueisten lisemys/ ia Teudhelistein wahuistos/ ia semmengin coco Seurakunnan iulkinen Äni. Psalmit iuhlat kircastauat/ Sen murhen quin Jumalasta on/ he waikuttauat/ Kynelet he kiuisist Sydhemist pusertauat/ Psalmit ouat Engelein wirghat/ Taiualinen hallitos hengelinen haiu. O site pyhe Wisautta/ ioca meite kernasti/ seke mielen riemusa/ opetat weisaman/ Ja mite tarpeliset ouat/ tundeman. Josta mös ne quin opetetan/ meiden Mielijn eneminn kijniteten. Sille mite se on/ quin ei sine Psalmeista ope? Etkös sielde Wäkewuydhen swria tekoia ope?

Etkös wanhurskaudhen toindha?

Etkös Siueydhen mooto?

Etkös Coctudhen tasaisutta?

Etkös Cainoudhen keskimeisutta?

Etkös Paranoxen tapa?

Etkös Kersimisen mitta?

Etkös wimen caiki ne hyuet quin sine aiatella taidhat/ sielde ope?

Tesse tosin teudhelinen Theologia ia Jumalan Oppi leuten. Ensin/ Ennustos sijte tuleuaisest Christusest/ Wimeisen Domion hirmusudhest/ Ylesnousemisen toiuost/ Pijnan pelghosta/ Cunnian Lupauxest/ Salaisudhen ilmeistuxest. Caikinasia päldiskein/ ninquin swres ychteitzes Aitas/ Psaltarin Ramatus tedhelpannut/ leuten/ Isen/ Poian ia pyhen Hengen cautta. Jolla ainoalle Jumalalle Colminaisudhes/ olcon caiki kijtos/ Cunnia/ ia ylistos/ henen Epelughuisten Lahians teden/ nyt/ aina ia ijancaikisesta. AMEN.

JUMALAN Armon ia Rauha'/ pitkin/ ymberi/ less/ ia caucan. Caikille Somalaisille toiuottaa/ Michael Torsbius Agricola. Ettes racas Welie/ Sisar ia Ise/ näet quinga HERRA Armons lise. Sinul ia caikein Somalaisten/ wanhoin/ nin mös Norucaisten.

Quin Abckiria ensin on/ sijtte AlcuOpista Wskoon. Ja Rucoskirias/ sangen hyuen/ monist Asioist teunens ia syuen. Senielkin sen Wdhen Testamentin/ HERRAN Armosta lepitze Prentin. Käsikirian/ Messun/ ia Passion/ sulast Armost/ paitz meiden Anszion.

Nin ota sis hyuexi Teme mös/ Daidin Psaltari/ ilman Töös. Quin leikitze Cullaisil Kielille/ murhesil ia raskail mielille. Caikinaises Tuskas ia Hädhes/ hen on ialo Turua ia Sieluin Eues. Coskas ei mualda Helpo saat/ testes Sielus Hercut iaxat. Ja toiuo ainoan Jumalan/ ninpes Murheistas lohutetaan. JOs wiholises sinul paha teke/ Rumis/ Maas/ Rahas ia mwt ratele. Taica coskas olet wierasa Maas/ telles saat Lohutoxen taas. Jos iocu Henges ielkin seiso/ sen ylitzewoitta Teme Weiso. Quin Lapses/ Peres ia Sucus coole/ tai saatta/ ettei sine hoole. Kieuhydhes/ Tuskis ia Nelghies/ wissin Auun sine leudhet tes. Coska Taudhit Rwmis waiua/ ia sine Terueydhes caiua. Eli pilca/ Cateus ia wiha/ ei salli

sinul ychten sia. TAI Kiria sinun Lohutta/ Coskas HERRA auxeshwdhat. Jos Pouta ia Halla Pellos polta/ ettei toiuota Leipe eli Olta. Nins Sadhet ia hyue Ilma anot/ sijttes saat Tulot ia Elot. Wlmein/ caikein Inhimisten Häte/ teme Kiria osotta ia poiswäte. Joca Neiste enemien tiete tacto/ Alcupuhen se lukea macta. Ja mös muita Toimet ia Kiriati/ Psaltarin päle/ olcat wiriat. Se wanha iulki Psaltarin Texti/ iosta Nocturnit/ Prijm ia Sexti. Aina luetin ia weisatin/ Rucoltin/ ia mös sarnatin. On syngy ia pimie mones paicas/ quins kyllle hoomat Lucu aicas. Waan tai on (paitz pramin) selke ia pudhas/ Ninquin kircas Auringo taiuahas. Paitz/ ios iotaki osa mwtettu/ Bockstauis/ Sanois/ quin on prentettu. Ele senwoxi Kiria poisnacka/ ele mös hende harioitta lacka. Quin Carhu Sikiöns noleskele. Nins täte lue ia harioittele. Sijttes saat Hengen wrhudhen/ piamb quin se Rwmins wäkewydhen Nin caxi ia caxi Wersuns woroin/ lukecan Papit/ quin on Chorin Tapa ollut/ ia oleman pite/ Ah Jumalan Mies tee aina site. Muinen Jumalan Palueluxes/ pidhettin Kircois ia Salauxes Colme taica ydhexen Psalmit/ olit senielkin mös Lexyt walmit. Joska se Jocapeiue prucataisin/ ette Bibliast iotaki luetaisin. Ölughuis ia Homen weisois/ nin paramin Jumalan edes seisois. Ja ele Rucoleman olco laiska/ ettei HERRA sinun Maanpaiska. Silles Tijunnis/ Weros/ ia Palcas saat/ ettes Wirghas warinotat. WAI/ eike se Pappein Wirca ole? Studera/ sarnaa/ ia Rucole. Hwij häpie/ se Wähe quin kirioitetan/ haruoin se sarnatan eli luetan. Quingas wastat Sen HERRAN Domios/ ettes aighas culutat Laiskuos. Oij sine surckia Locasecki/ etkös neite Mieleses ecke. Haiseua Raato oleuas/ ia Matoi Eues cooltuas? Jos sine sis Wircas hitast teet/ nin carta cuhungas wimein iet. Waicka wähe murtu Psalmein tulkitos/ Rucoskirias ia tesse Ramatos. Ele site laitta Jumalan Mies/ waan pruca molemat HERRAN Ties. Sille toinen on keuie ia piene/ wiedhexes cungas matkusta liene. EPeiumalat monet tesse/ muinen palueltin caucan ia lesse. Neite cumarsit Hemelaiset/ seke Miehet ette Naiset. Tapio/ Metzest Pydhyxet soi/ ia Ahti/ wedhest Caloia toi. Äinemöinen/ wirdhet tacoj/ Rachkoi/ Cuun mustaxi iacoi. Lieckiö/ Rohot/ iwret ia puudh/ hallitzi/ ia sencaltaiset mwdh. Ilmarinen/ Rauhan ia ilman tei/ ia Matkamiehet edheswei. Turisas/ annoi Woiton Sodhast/ Cratti/ murhen piti Tauarast. Tontu/ Honen menon hallitzi/ quin Piru monda willitzi. Capeet/ mös heilde Cuun söit/ Caleuanpoiat/ Nijttut ia mwdh löit. Waan Carialaisten Nämet olit Epeiumalat/ quin he rucolit. Rongoteus/ Ruista annoi/ Pellonpecko/ Ohran casuon soi. Wirancannos/ Cauran caitzi/ mutoin oltin Caurast paitzi. Egres/ hernet/ Pawudh/ Naurit loi/ Caalit/ Linat ia Hamput edestoi. Köndös/ Huchtat ia Pellot teki/ quin heiden Epeuskons näki. Ja quin Keuekyluö kyluettin/ silloin vkon Malia iootijn. Sihen haetin vkon wacka/ nin ioopui Pica ette Acka. Sijtte palio Häpie sielle techtin/ quin seke cwltin ette nechtin. Quin Rauni Ukon Naini härsky/ ialosti Wkoi Pohiasti pärsky. Se sis annoi Ilman ia Wdhen Tulon/ kākri/ se liseis Carian casuon. Hijski/ Metzesteit soi woiton/ Wedhen Eme/ wei Calat wercon. Nyrckes/ Orauat annoi Metzast/ Hittauanin/ toi Jenexet Pensast. Eikö se Cansa wimmattu ole/ ioca neite wsko ia rucole. Sihen Piru ia Syndi weti heite/ Ette he cumarsit ia wskoit neite. Coolludhen hautijn Rooca wietin/ ioissa walitin/ parghutin ia idketin. Menningeiset mös heiden Wffrins sait/ coska Lesket hoolit ia nait. Palueltin mös palio mwta/ Kiuet/ Cannot/ Tädheth ia Cwta. Nln mös esken Pauin Opin ala/ cumartin iulkisest

*ia sala. Epelughuiset Loondocappalet/ Jumalan Sias/ quin Pyhydhet. Quin oli Tulda/
wette ia mulda/ Oxi ia Puita/ ia Coolutten Luita. Sola/ Muna/ Rohot/ ia Lihit/ pidhit
HERRAN Paluelus Siat. Woico iocu ne caiki yleslukia? ioista se Joucko itzens tukia?
WAan elken nyt cumarco kenge/ quin lse/ Poica ia Pyhe/ henge. Se Colminaisus
Christuses on/ teunens ia coconans/ quin me wskom. Quin coco Ramattu todhista/ nin
mös Daid tesse Psaltarista. Joskos sis Temen ottais ia lukeis/ racastais ia mieleses
pidheis. Hedhelmen cansa nyt ia aina/ nin Christus sinul Armons laina. Muistas sis
Rucollesas heite/ iotca Tulkitzit Somexi Neite. Turun Caupungis tapactui se/ Pyhen
Lauritzan Honese. Sielles poican Christiane ilmei/ quin HERRA neite meiden cauttan tei.
Jolla kijtos loppumat olcon/ Amen iocainen Hengi sanocon.*

Se Ensimeinen lucu.

I. Psalmi.

*Jumalan Sanan prucamisen ylistos/ ia sen
totisen Seuracunnan eroitus/ sijte wäreste.*

1:1 AUTUAS ombi Se/ ioca ei waella
ninen Jumalattomiten Neuuos/ eike astu
ninen Synnisten Tiehen/ eike isto cussa
ne Pilcaiat istuuat.

1:2 Waan pite tacto's HERRAN Laissa/ ia
puhupi henen Laistans peiuet ia ööt.

1:3 Se ombi nin quin yxi istutettu Puu/
wotauain oiain tykene/ ioca henen
hedhelmens andapi aialans Ja henen
Lehdhens ei varise/ Ja caiki mite hen
tekepi/ se menestypi.

1:4 Mutta ne Jumalattomat euet nin ole/
Waan ninquin Acana/ ionga twli haiottele.

1:5 Senteden ne Jumalattomat euet pisy
Domios/ eike Synniset ninen
Wanhurskasten Seuras.

1:6 Sille ette HERRA se tiete ninen
Wanhurskasten tien/ Mutta ninen
Jumalattomiten tie huckupi.

II. Psalmi.

*On yxi Prophetia ia Ennustos Christusen
Waldacunnan Leuittemisest/ Rymie Hengie*

wastoin.

2:1 Mlxi Pacanat kiuckuuitzeuat/ ia
Canssat turhia puhuuat?

2:2 Ne Kuningat Maan päle heitens
hangitzit/ ia ne Herrat keskenens
Neuuopiteuet/ site HERRA ia henen
Woidheltuans wastan.

2:3 Catkaiskam heiden Siteens/ ia
poisheittekem meisten heiden lkeens.

2:4 Mutta se ioca Taiuaas asupi/ naurapi
heite/ ia HERRA sylkepi heite.

2:5 Wihdhoin hen puhupi heille wihoisans/
ia henen hirmoudhesans peliettepi hen
heite.

2:6 Mutta mine asetin minun Kuningaani/
Zionin pyhen Woreni päle.

2:7 Mine tadhon sarnata sencaltaisest *
Sädhyst iosta HERRA minulle sanoi/ Sine
olet minun Poican/ Tenepene mine
synnytin sinun.

2:8 Ano minulda/ nin mine annan Sinulle
ne Pacanat sinun Pericunnaxes/ ia
mailman äret Omaisudhexes

2:9 Sinun pite heite raudhaisel Waltical
serckemen/ ia ninquin Sausisenastian heite
murendaman.

2:10 Nyt te Kuningat sijs ymmerteket/ ia
te Domarit maan päle/ andacat teiten
opetetta.

2:11 Paluelkat HERRA pelghossa/ ia iloitka

teiten wapistoxes.

2:12 Swtaandacat sille Poialle/ ettei hen wihastuis/ ia te hukuisit tielde/ Sille henen wihans pian ylessytypi/ Mutta Autuat ouat ne caiki/ iotca henen pä lens wskaldauat.

III. Psalmi.

Wastoinkeumises Rucous ia Lohutos.

3:1 Daudin Psalmi/ coska hen pakeni Poians Absalonin edhest.

3:2 WOy HERRA/ mixi ouat minun Wiholiseni nin monda? ia nin wseat carkauat minua watan.

3:3 Monet puhuuat minun Sielustani/ Ei ole henelle apua Jumalan tyköne. Sela.

3:4 Mutta sine HERRA olet minun Kilpeneni/ ioca minun Cunniahan saatat/ ia minun Pääni yleskohennat.

3:5 Änelleni mine HERRAN tyge hwdhin/ nin hen cwli minua henen pyheste Worestans.

3:6 Mine macasin ia nukuin/ ia hereitzin/ Sille HERRA minua ylespiteli.

3:6 Em mine pelke monda sata Tuhatta Cansoist/ iotca minua ymberipiritteuet.

3:7 Ylesnouse HERRA/ ia auta minua/ minun Jumalan/ Sille sine caikia minun Wiholisiani poskelle paiskat/ Ja murennat Jumalattomain hambat.

3:8 HERRAN tyken Apu leuten/ ia sinun Siugnauxes ylitze sinun Canssas.

IV. Psalmi.

Rucous/ waicka Seuracunda wainatan/ Jumala quitengin heneste murhen pite/ ia ihmelist se autetan ia warieltan.

4:1 Daudin Psalmi/ * edhelweisattapa

Candelein kiellen päle.

4:2 COska mine auxenhudhan/ cwle minua minun Wanhurskauteni Jumala/ iocas minua lohutat adhistoxesani/ Ole minulle armolinen/ ia cwlede minun Rucouxen.

4:3 Te Päruchtinat/ quinga cauuan pite minun Cunniani pilcattaman? Mixi te racastat site Tyhmyt/ ia Walehta kysytte? Sela.

4:4 Nin tundekat/ ette HERRA henen Pyhens ihmelistest wiepi/ HERRA cwlepi/ coska mine hende auxenihudhan.

4:5 Jos te * wihastut/ elke synditehckö/ puhucat sydhemissen/ teiden Wotein päle/ ia odhottacat. Sela.

4:6 Wffracat wanhurskautta ia toiucacat HERRAN päle.

4:7 Monet sanouat/ Quinga se meille osotais mike hyue on? Mutta ylesnosta sine HERRA meiden pälen/ sinun Casuos Paiste.

4:8 Sine ilahutat minun Sydhemeni/ ehcke muille on kyllie wina ia Jyuie.

4:9 Mine macan ia Leuen iwri Rauhas/ Sille sine yxines HERRA autat minua turuas asuman.

V. Psalmi.

Rucous Jumalan Seuracunnan edest/ ette se hallitaisijn ia wariellaisijn wärie Opettaj wastan.

5:1 Daudin Psalmi/ edelweisattapa/ Perimisest.

5:2 HERRA ota minun Sanani coruihis/ merkitze minun puheen. Otawari minun hwdhostani/ minun

Kuningan ia minun Jumalan/ Sille sinun tyges mine rucolen.

5:3 HERRA cwlede warahin minun Ändeni/ Warahin hangitzen mine itzeni sinun tyges/

ia sijte warinotan.

5:4 Sille eipe sine ole se Jumala/ iolla Jumalatoimino meno kelpa/ Joca paha on/ ei se pysy edheses.

5:5 Ne Euckerit eiuet pysy sinun Silmeis edes/ caiki Pahantekiet sine wihat.

5:6 Sine cadhotat ne Walecteliat/ HERRALLE ouat ilkeät ne Werencoirat ia Falskit.

5:7 Mutta mine siselmenen sinun Honeses/ sinun swren Laupiudhes teden/ ia cumardhan sinun pyhen Templijs pein/ sinun pelghosas.

5:8 HERRA saata minua sinun wanhurskaudhesas/ minun wiholisteni teden/ oienna sinun Ties minun eteeni.

5:9 Sille ette heiden swsans ei ole miten Totuutta/ heiden siseluxens on sydhemenkipu/ heiden kitans ombi auoion hauta/ heiden kielillens he lehocoitzeuat.

5:10 Nuctele heite Jumala/ ette he langeisit/ heiden Aiatoxistans/ wlossöxe heite heiden swren ylitzekieumisens teden/ Sille he ouat sinulle washacoiset.

5:11 Ja iloitkaat caiki ne/ iotca vskaltauat sinun päles/ anna heidhen ijancaikisesta riemuita/ sille sine heite warielet/ iloitkaat ne sinussa/ iotca sinun Nimees racastauat.

5:12 Sille sine HERRA siugnat ne Wanhurskat/ sine crunat heite Armollas/ ninquin Kiluelle.

VI. Psalmi.

*Palauainen Rucous Synnein
Andexiandamisen tedhen.*

6:1 Daidin Psalmi edhelweisattapa Cadhexan kielen päle.

6:2 OY HERRA ele minua rangaise sinun wihahasas/ ia ele minua sinun hirmudhesas curita.

6:3 HERRA ole minun Armolinen/ sille mine olen heicko/ Paranna HERRA minua/ sille minun Lwni ouat häiristyneet.

6:4 Ja minun Sielun ombi sangen pelestettu/ ah sine HERRA/ quinga cauuan?

6:5 Kenne sinuas HERRA/ ia pelasta minun Sielun/ auta minua sinun Hywuydhes teden.

6:6 Sille ettei Colemas kengen muista sinun päles/ cuca sinua Heluetis tacto kijtte?

6:7 Mine olen nin wesynyt hocauxista/ mine wirutan minun Woteni yli öte/ ia castan minun Sengyni minun kynelilleni.

6:8 Minun Moton on mwttunut mureheni teden/ ia on wanhennut/ Sille mine adhistetan caikilda polilda.

6:9 Eroitca minusta caiki Pahointekiet/ Sille ette HERRA cwle minun idkuni.

6:10 HERRA cwlepi minun Rucouxeni/ Minun anomiseni Herra watanottapi.

6:11 Caiki minun Wiholiseni heprien saauat/ ia sangen pelieteteen/ heidens tacaparein kendeuet/ ia iwri nopiast häuäisten.

VII. Psalmi.

Rucous watan Lackarita/ ia Jumalisten Sortaiadhen watan.

7:1 Daidin Wighattomus/ iosta he HERRALLE weisasi/ sen Jeminin poian Sanan teden.

7:2 Sinun päles HERRA mine wskallan/ minun Jumalan/ Auta minua caikista minun Wainolisistani/ ia helpoitze minua.

7:3 Ettei he minun Sieluani ninquin Jalopeura repisi/ ia site serkisi/ ettei ycten Holhoua ole.

7:4 HERRA minun Jumalan/ Jos mine sen

tein/ Ja ios wärys on minun käsiseni.
7:5 Jos mine pahalla costanut olen/
nijlle/ iotca minun rauhas soit oleuan/
taica wahingoittanut nijte/ iotca ilman syte
minua wihasit.

7:6 Nin minun Wiholisen wainocan minun
Sieluani/ ia sen käsiteken/ ia
mahanpolieskelcaan minun Elemeni/ ia
painakan minun tomuun. Sela.

7:7 Ylesnouse HERRA sinun wihasas/
Corghota sinuas ylitze minun wiholisteni
hirmusudhen/ Ja saata minua iellens sihen
wircan/ iongas minun haltuni annoit.

7:8 Ette Canssat iellenscoconuisit sinun
tyges/ ia heiden tedhens tule taas yles.

7:9 HERRA ombi Canssan ylitze Domari/
domitze HERRA minua/ minun
Wanhurskauteni wacueni pereste.

7:10 Anna loppua ninen Jumalattomadhan
Pahus/ ia hallitze se wanhurskas/ Sille
sine wanhurskas Jumala/ tutkit sydhemet
ia munaskwdh.

7:11 Minun Kilpen ombi Jumalan tykene/
ioca waghat sydhemet auttapi.

7:12 Jumala on yxi oikia Domari/ ia yxi
Jumala/ ioca iocapeiue vchca.

7:13 Ellei te palaia/ nin hen on Miecans
teroittanut/ ia Joutzens iennittenyt/ ia
tarkoitta.

7:14 Ja on pannut sen päle surman
noolet/ hen on walmistanut pilins
cadhottamahan.

7:15 Catzo/ henelle ombi paha mieles/
Onnetuta hen raskas on/ Mutta henen
pite puuttumisen synnyttemen.

7:16 Haudhan hen caiuoi/ ia walmisti/ ia
on sihen Cropihin caatunut/ ionga hen oli
tehnyt.

7:17 Henen Onnetuxens pite henen Päens
päle tuleman/ ia henen wärydhens pite
henen Lakipäälens langeman.

7:18 Mine kijten HERRA henen

Wanhurskaudhens teden/ ia tadhon
Cunnioitta sen ylimeisen HERRAN Nime.

VIII. Psalmi.

8:1 Daudin Psalmi/ edhelweisattapa
Githithin päle.

8:2 On yxi Kijtos ia Ennustos Seurakunnan
wapauxest ia henen ijancaikisesta
Cunniastans.

8:3 HERRA meiden Haltia/ quinga
ihmelinen on sinun Nimes caikes maasa/
ioca panit sinun Cunnias Taiuain ylitze.

8:4 Noorten Lasten ia Imeueisten swsta
perustit sine Woiman/ sinun Wiholistes
teden/ Ettes sen Wiholisen ia kärcken
Costaian murenaisit.

8:5 Sille minun pite näkemen ne Taiuaat/
sinun Sormies teghot/ Cuun ia Tähdhet/
iotcas walmistit.

8:6 Mike on Inhiminen/ ettes henen pälens
muistat/ eli Inhimisen Poica/ ettes hende
etziskelet?

8:7 Sine sallit henen wähexi hetkexi
Jumalalda ylenannetta/ Waan cunnialla ia
caunistoxella sine henen crwnat.

8:8 Sine asetat henen Herraxi ylitze sinun
käsitegois/ Caiki sine olet henen Jalcains
alaheittenyt.

8:9 Lambat ia caiki Cariat/ ia sihen mös
ne metzen Eleimet.

8:10 Ne Linnut Taiuan alda/ ia ne Calat
Meres/ ia mitke meres waeldapi.

8:11 HERRA meiden Haltia/ quinga
ihmelinen on sinun Nimes caikes maasa.

IX. Psalmi.

9:1 Daudin Psalmi/ sen caunin Noorudhen
polesta/ edhelweisattapa.

9:2 On yxi Kijtos wiholistein sordhost/ ia
Esicuua ette Seurakunda samalmoto

wapadhetan.

9:3 Mlne kijtten sinua HERRA caikesta sydhemesteni/ ia mainitzen caiki sinun lhmehes.

9:4 Mine iloitzen ia riemuitzen sinussa/ ia kijten sinun Nimees/ sine Caikein ylimeinen.

9:5 Ettes minun Wiholiseni tacaperin aianut olet/ he langesit ia hukuit sinun etees.

9:6 Sille sine saatat minun oikiuteni ia syyni toimehen/ Sine istuidh Stolilla/ yxi oikia Domari.

9:7 Sine nuctelet ne Pacanat/ ia cadhotat ne Jumalattomat/ ia heiden Nimens sine poispyhit aina ia ijancaikisesta.

9:8 Ne Wiholisten miecat sine caikenni lopetat/ ne Caupungit sine alascukistit/ ette heiden muistons/ ynne heiden cansans huckanduis.

9:9 Mutta HERRA pysypi ijancaikisesta/ Hen ombi Stolins walmistanut Domiohon.

9:10 Ja henen pite Maanpirin oikein domitzeman/ ia coctolisesta Canssat hallitzeman.

9:11 Ja se HERRA ombi waiuasten turua/ ia yxi Turua hädhesse.

9:12 Senteden he sinun päles toiuouat/ iotca sinun Nimes tundeuat/ Sille ettei sine nijte ylenanna/ iotca sinua HERRA etziuet.

9:13 Weisatca HERRALLE/ ioca Zionis asupi/ iulghistacat Canssoisa henen Tecons.

9:14 Sille hen muista ia kysele heiden Werens ielkin/ eike wnodha ninen kieuhein parcumist.

9:15 HERRA ole minun armolinen/ catzo minun Radholisudhen pein/ wiholisteni seas/ Sine ioca ylennet minun Surman porteist.

9:16 Ette minun pite luetteleman caiki sinun kijtoxex Zionin tytterten porteis/ ia

iloitzisin sinun auustas.

9:17 Pacanat ouat waioneet sihen Hautan/ ionga he walmistit/ heiden Jalcans on käsitetty sijne Wercosa/ ionga he wiritit.

9:18 Nin ombi ymmertepä/ ette HERRA oikiudhen teke/ coska se Jumalatoim iuri omas tiesens käsiteteihen/ Sanan cautta. Sela.

9:19 Joska ne Jumalattomat madhaisit Heluetijn kätyxi tulla/ ia caiki Pacanat/ iotca Jumalan vnochtat.

9:20 Sille ei hen site kieuhe nin ratki wnodha/ ia ninen Radholisten toiuo ei huku ijancaikisesta.

9:21 Ylesnouse HERRA/ ettei Inhiminen walda saisi/ anna caiki Pacanat sinun edeses domitta.

9:22 Anna heille HERRA yxi Mestari/ ette Pacanat itzens Inhimisixi tundisit. Sela.

X. Psalmi.

Seurakunnan Rucous wastan Antichristusen iouckon/ Tyrannia/ Wieckait ia wlcocullatuita ia wastoin mwita Euangeliumin wiholisie/ hääteite ia Sortaita.

10:1 Mlxi sine HERRA/ nin ylencauas poismenet? ia tuskan aialla sinus peitet?

10:2 Nincauan quin se Jumalatoim wallitze/ teuty sen kieuhen kersie/ he piteuet toinen toisens cansa/ iaetziuet pahoia Jonia.

10:3 Sille se Jumalatoim itze oma mieliwaltans kerska/ ia se Ahne itzens siugnalepi/ ia pilcapi HERRA.

10:4 Se Jumalatoim on nin Coria ia wihainen/ ettei hen käten tottele/ caikesa henen menosans/ ei henJumala mixiken lwle.

10:5 Hen menepi ieriestens teghons

cansa/ Sinun Domios ouat caukana
heneste/ hen prucapi ylpiesticaikein
wiholistens cansa.

10:6 Sille nin hen puhupi sydhemesens/
En mine ikenens cukisteta/ ei ensingen
coskan häte ole.

10:7 Jonga Sw ombi teunens kirouxia/
caualutta ia wiettelutta/ Henen Kielens
waiuan ia töön matkansaatta.

10:8 Hen istu ia weiupi Cartanoissa/ ette
hen sala murhais sen wighattoman/ Henen
Silmens kiehuuat senKieuhen polehen.

10:9 Hen weiju salasijas/ ninquin
Jalopeura henen Lolosans/ hen weiju site
Radholista käsitexens/ Ja henmös henen
käsitte/ coska hen temma sen werckoins.

10:10 Hen paiska ia alaspolke/ ia
mahansyseie sen kieuhen wäkiuallalla.

10:11 Sille hen sanopi Sydhemesens/
Jumala ombi sen vnoctanut/ ia werhannut
Casuonsa/ Ei henikenens näe.

10:12 NOuse sis yles HERRA Jumala/
ylenne sinun kätes/ Ele site kieuhe
vnodha.

10:13 Mixi se Jumalatoim/ Jumalata
pilcapi/ ia sydhemesens sanopi/ Etzine
site tottele?

10:14 Catzo sis/ Sille sine näet tuskat ia
surut/ Se on sinun käsises/ Sinun päles
se kieuhe itzens lootta/ia sine olet
Oruoilasten Holhoia.

10:15 Särie sen Jumalattoman käsiuarsi/
ia etzi site pahutta/ nin eisuingan henen
Jumalattudhens sijtteleute.

10:16 Se HERRA ombi Kuningas aina ia
ijancaikisesta/ ne Pacanat pite häwiemen
henen Maastans.

10:17 Ninen kieuhein halauxen sine HERRA
cwlet/ heiden Sydhemens on wissi/ ette
sinun Coruas sijtewaarinnottapi.

10:18 Ettes oikiudhes saattat Oruille ia
kieuhille/ Ettei Inhiminen enembi

angaroitzisi (heite wistan) maan päle.

XI. Psalmi.

*On yxi Lohutos Wiholistein iulmautta
wastoin. ioillen whckatan Cadhotus/ wan
Jumalisille wapadhus luuatan.*

11:1 Daudin Psalmi edelweisattapa.

11:2 HERRAN päle mine wskallan/ quinga
te sanotta minun Sielulleni/ Ette hen
lenneis ninquin Linduteiden Woorten päle?

11:3 Sille catzos/ Ne Jumalattomat
ylesweteuet Joutzen/ ia paneuat Noolians
ienten päle/ ette heambuisit salaisest nijte
Hurskaita sydhemeste.

11:4 Sille he rikoit Perustoxen/ Mite se
wanhurskas taita toimitta?

11:5 HERRA ombi henen pyhes
Templisens/ HERRAN Stoli onopi Taiuasa/
henen Silmens warinottauat/ iahenen
Silmens ripset coetteleuat Inhimisten
Lapset.

11:6 HERRA wacoipi site wanhurskasta/
Henen Sielunsa wihapi site Jumalatoiminda/
ia iotca wärytteracastauat.

11:7 Hen andapi sata ninen
Jumalattomadhan päle Paulat/ Tulen ia
tulikiuiä/ ia andapi heille
Twlispäädhpalcaxi.

11:8 Sille HERRA ombi wanhurskas/ ia
racastapi wanhurskautta/ ette heiden
Casuons catzouat oikiudhenpäle.

XII. Psalmi.

*On yxi Walitos/ ette oikia Oppi ombi
turmellu. ia Rucous/ ette Jumala puchtan
opin annais/ ia ne falskit opettaiat
poishylkeis.*

12:1 Daudin Psalmi/ edelweisattapa

Cadhexan kielen päle.

12:2 AUta HERRA/ sille ne Pyhet ouat wähenyuet/ Ja ne wskoliset ouat haruat Inhimisten Lasten seas.

12:3 Jocainen Lehimeisens cansa turha puhupi ia coetteleuat/ ia opettauat erineisist Sydhemiste.

12:4 Yleskatkoicohon HERRA caiken wlcocullasudhen/ ia ne Kielet iotca Coriasti puhuuat.

12:5 Jotca sanouat/ Meiden kielillen pite meiden woittaman/ Meiden tule puhuaa/ Cuca meiden HERRANombi?

12:6 Ette nyt ne kieuhet häuiteten/ ia ne Waiuaset hocauat/ nyt mine ylesnouden/ ma HERRA/ Minetahdon Auun saatta/ ette rohkiast pite opetettaman.

12:7 HERRAN puhet ouat kirkat ninquin cwrnittu Hopia sauisis crwsis/ Seitzemenkerta coeteldu.

12:8 Sine HERRA ketke ne/ ia wariele meite teste Sughusta ijancaikisesta.

12:9 Sille iocapaica Jumalattomist teuteten/ cussa sencaltaiset irdhalliset Inhimiset/ Canssan seashallitzeuat.

XIII. Psalmi.

On Jalo Rucous/ teunens swria haluia/ wasthan Sydhemen murhen/ ia Mielen raskaudhen/ iotca ouat Synnein palcat/ ette ne andexiannetaisijn.

13:1 Daudin Psalmi Edelweisattapa.

13:2 QUincauan HERRA sine tadhoh ratki minua wnocta? quincauan sine poispeitet Casuos minusta?

13:3 Quincauan minun pite murectiman Sielusani? ia minua adhistettaman minun Sydhemesseniiocapeiue? quincauan minun Wiholisen pite henens ylistemen minun päleni?

13:4 Catzo sis/ ia cwle minua HERRA minun Jumalan/ walista minun Silmeni/ etten mine coskanColemaan nuckuisi.

13:5 Ettei minun Wiholisen kehuisi/ sanoden/ Mine ylitzewoitin henen/ Ja minun sortaian ei iloitzisi/ ettemine langeisin.

13:6 Mutta mine toiuon senpäle/ ettes nin Armolinen olet/ Minun sydhemen riemuitze/ ettes nin kernastautat.

13:7 Mine tadhon HERRALLE weisata/ Ette hen nin hyuesti minun wastani teke.

XIV. Psalmi.

Se Laitta Caiki Inhimiset Synnisexi/ Ja nille hen pinan ilmoitta/ Jotca Jumalattudhens eiuet tunne/ Waan ne Jumaliset/ iotca Synnins andexi anouat Christusen cautta/ hen lohuttapi.

14:1 Davidin Psalmi Edelweisattapa.

14:2 NE Tyhmet sanouat heiden Sydemesens/ Eipe Jumala olecka/ Eiuet he miteken kelpa/ ia ouat yxiilkeys heiden Menons cansa/ Ei ole yxiken ioca hyue teke.

14:3 HERRA catzoi Taiuahast inhimisten Lasten päle/ ette hen näkis/ ios iocu ymmerteis eli etzis Jumalanielkin.

14:4 Mutta he ouat Caiki poislangenet/ ia caiki tynni ouat keltuottomat/ Ei ole yxiken ioca hyue teke/ ei yxiainoakan.

14:5 Eikö sis ne caiki Pahointekiet site merkitze? Jotca minun Canssani ylessöuet/ rauiten heitens/ WaanHERRA eiuet he auxenshwda.

14:6 Sielle he * Pelgholla pelkesit. Mutta Jumala ombi leszne ninen Wanhurskasten Sukua.

14:7 Te häueisette sen kieuhen neuuon/ Mutta Jumala ombi henen Turuans.

14:8 Oy/ ios apu tulis Zionist Israelin ylitze/ ia HERRA henen Fangitun Canssans pästeis/ nin Jacob iloitzis/ia Israel riemuitzis.XV. Psalmi.Tämä opettapi/ cutca Töödh Jumalalle kelpauat/ ia Jotca ouat ne Eleuet ia totiset Seurakunnan Jäsenet.

XV. Psalmi.

Tämä opettapi/ cutca Töödh Jumalalle kelpauat/ ia Jotca ouat ne Eleuet ia totiset Seurakunnan Jäsenet.

15:1 Daudin Psalmi.

15:2 HERRA/ Cuca pite sinun Maiasas asuman? Eli cuca pite leueiemen sinun pyhen Wores päle?

15:3 Joca waeldapi ilman wighata/ ia oikiudhen teke/ ia puhupi Totudhen sydhemestens.

15:4 Joca ey Kielellens panettele/ eike henen Lehimeisens miten Paha tee/ ia Lehimeistens ey häueise.

15:5 Joca ne Jumalattomat ylencatzo/ Waan cunnioitze ne Jumalan pelkeueiset/ Joca Lehimeisellenswannopi/ ia sen pite.

15:6 Joca Rahans ei anna corkooxi/ ia ei ota Lahioia ylitze sen wigattoman. Joca neite teke/ ei hen horiuijancaikisesta.

XV. Psalmi.

Ombi Ennustos Christusen Pinast ia Ylesnousemisest etc.

16:1 Daudin yxi Cullainen Cappale.KEtke minua HERRA/ sille mine wskallan sinun päles.

16:2 Mine olen HERRALLE sanonut/ Sine olet minun HERRAN/ minun teuty sinun tedhes kerssie.

16:3 Ninen Pyhein tedhen/ iotca maan

päle ouat/ ia ninen Cunnialisten tedhen/ heisse on minulle caikimielenoudhe.

16:4 Mutta nijlle/ iotca ydhen Toisen ielkin riendeuet/ pite swri Sydemenkipu oleman/ Em mine wffraheiden Joomawffrians weren cansa/ enge heiden * Nimeens mainitze minun Suussani.

16:5 Mutta HERRA ombi minun Tauaran ia Osan/ Sine ylespidhet minun Perimiseni.

16:6 Arpa minulle langesi nisse caunimis/ Mine olen kircan Perimisen saanut.

16:7 Mine kijtten site HERRA/ ioca minun on neuuonut/ nin mös öölle minun Munaskuuni ouat minuacurittaneet.

16:8 Mine pidhen aina HERRAN minun Casuoni edes/ Sille ette hen on minun oikeal polellani Senteden emmine horiu.

16:9 Senteden minun sydhemen riemuitze/ ia minun * Cunnian ombi iloinen/ Ja mös minun Lihani pitelepemen toiuouxes.

16:10 Sille eipe sine ylenanna minun Sieluani Heluetis/ etke sine salli/ ette sinun Pyhes mätenis.

16:11 Sine osotadh minulle sen Tien Elemehen/ sinun casuos edes ombi teudhelinen ilo/ ia riemulinenmeno sinun oikeallas ijancaikisesta.

XVII. Psalmi.

Ettei Jumala sallis meite ylitzewoitetta hirmulisild ia wäkeuild Wiholisild/ iotca ouat falskit Prophetat/ ia Eriseurariat/ Tyrannit.

17:1 Daudin Rucous.CWle HERRA oikiutta/ otawari minun parghustani/ cwlede minun Rucouxen/ ioca ei falskist suust wloskeu.

17:2 Toimita sine minun Syyn/ ia catzokan sinun Silmes mike oikius on.

17:3 Sine coettelit minun Sydhemeni/ ia etziskelet site öölle/ ia tutkit minua/ ia etpes miten leudhe/ Mineolen aighonut

ettei minun Suuni pidhe misseken
ylitzekeumen.

17:4 Mine warielen minuni/ sinun Huuldes
sanoissa/ Inhimisten Töiste/ Murhaian
tielle.

17:5 Hallitze minun keundön sinun
Polghuilles/ ettei minun Askeleni
liukadhaisi.

17:6 Mine hwdhan sinun tyges/ ette sine
Jumala minua cwlisit/ Cumardha sinun
Coruas minun poleheni/cwle minun
puheeni.

17:7 Osota sinun ihmelist Hywuydes/ sine
ninen Wapactaia/ iotca sinun päles
wskaltauat/ Nite wastian/iotca sinun oikia
kättes wastanseisouat.

17:8 Wariele minua ninquin Silmemuna/
Soiele minua sinun Sipeis warion ala.

17:9 Nilde Jumalattomild/ iotca minua
hääteuet/ Minun Wiholisistani/ iotca minun
Sieluaniymeripiritteuet.

17:10 Heiden Lihauans ychtepитеuet/ He
puhuuat suullans coriasti.

17:11 Cuhunga me menem/ nin he meite
ymeripiritteuet/ sijhen he Silmes
tarkoittauat/ ette he meitemahan
cukistaisit.

17:12 Ninquin yxi Jalopeura/ ioca Saalist
kärckeste/ ninquin yxi Jalopeuran penicka/
ioca Lolasta weiju.

17:13 Ylesnouse HERRA/ pälecarcka/ ia
alaspolghe hende/ ia wapadha minun
Sielun niste Jumalattomistsinun Miecallas.

17:14 Sinun Kädhes Inhimisist/ temen
Mailman Inhimisist/ ioinenga Osa on tesse
Elemes/ ioillen sinewatzan teutet sinun
Tuarallas. Joilla Lapsia kulle on/ ia
ietteuet Tachteens heiden Lapsucaistens.

17:15 Mutta mine tadhon catzo sinun
Casuoas wanhurskaudhesa/ Mine raituxi
tulen/ coska mine *ylesherän sinun Kuuas

XVIII. Psalmi.

*Dauidin Kijtossana wapaudhens tedhen/
Joca ombi Christuxen Pinan ia woiton
Esicuua/ Sille sijttequin Hen päsi
Coolemasta/ nin hen asetettijn/ Pacanain
Pääxi/ se on/ Christikunnan.*

18:1 Dauidin sen HERRAN Paluelian
Psalmi/ edelweisattapa/ iolla hen kijtti
HERRA sille aialla/ iona henwapacti
henen/ caikista henen wiholistens/ ia
Saulin käsiste/ ia sanoi.

18:2 Mlne racastan sydhemesteni sinua
HERRA minun Woiman/ HERRA ombi minun
Callion/ minunLinnan/ ia minun
Wapactaian/ minun Jumalan/ minun
Uskalluxen/ ionga päle mine turuan.

18:3 Minun Kilpen/ ia minun Terueydheni
Sarui/ ia minun Warieluxen.

18:4 Mine tadhon HERRA kijtte ia
auxenihwta/ nin mine wapaxi tulen minun
wiholisistani.

18:5 Sille Coleman Siteet ouat minun
ymerikäriineet/ Ja ne Belialin oiat minun
hemmestyit.

18:6 Ne Heluetin Siteet kiedhoit minun/ ia
ne Coleman Paulat minun yltzewoitit.

18:7 Coska mine adhistoxes olen/ nin
mine HERRA auxenihwdhan/ ia parghun
minun Jumalani tyge/ ninhen cwle minun
äneni/ henen pyheste Templistens/ ia
minun hwtoni henen etens/ tule henen
Coruijns.

18:8 Maa likui/ ia wapisi/ Ja ne Woortein
perustoxet likuit ia wärisit/ coska hen
wihastui.

18:9 Tomu suitzi henen Sieramistans/ ia
culuttapa Tuli henen Suustans/ nin ette se
sielde leimachti.

18:10 Hen notkisti Taiuat/ ia alasastui/ ia
Hämere oli henen Jalcains alla.

18:11 Ja hen astui Cherubin päle/ ia lensi/ ia hen lensi Twlten sipein päle.
 18:12 Henen Maians ymberille oli Pimeys/ ia musta wedhen sakeus paxuista Piluiste iossa hen lymys oli.
 18:13 Sijte kircaudhest henen edhesens haiosit Piluet/ Rakein ia Leimauxen cansa.
 18:14 Ja HERRA iylisi Taiuaisa/ se Ylimeinen vlosannoï pauhinans/ rakein ia Leimauxen cansa.
 18:15 Hen ambui henen Nolensa/ ia haiotti heite/ hen iski couat Leimauxet/ ia peliitti heite.
 18:16 Ja nin Ilmestuit Wettein Culiut/ ia Maan aluxet Coorittijn/ HERRA sinun laitoxestas ia sinunSierames puhaloxxesta ia corsamisesta.
 18:17 Hen lehetti Taiuahasta/ ia haki minun/ ia wlosweti minun swrista wesist.
 18:18 Hen minun wapautti ialoimista Wiholisistani/ minun Wainolisildani/ iotca olit minua wäkeuemet.
 18:19 Jotca minun ylitzelangesit Tuscassani/ ia HERRA tuli minun Turuaxeni.
 18:20 Ja hen wei minun wlos lakiälle/ hen minun wlostemmasi/ Sille hen mielistui minuhun.
 18:21 Hyuesti HERRA teki minun coctani/ minun Wanhurskauteni perest/ hen minulle maxapi kättenipuctaudhen cautta.
 18:22 Sille mine pidhen Herran tiet/ ia en ole Jumalatoï minun Jumaltani wstan.
 18:23 Sille caiki henen Oikiudhens ouat minun Silmeini edes/ Ja henen Keskyiens em mine poishylietyköni.
 18:24 Waan olen wighatoin henen edhesens/ ia ketken minuani synniste.
 18:25 Senteden HERRA costapi minun Wanhurskauteni pereste/ Minun puctauteni ielkin henen Silmeinsedes.
 18:26 Pyhein cansa sine pyhe olet/ ia

Toimelisten cansa toimelinen.
 18:27 Puctaiten cansa sine pudhas olet/ ia Nuriain cansa/ sine nuria olet.
 18:28 Sille sine auitat site radholista Canssa/ ia ne Corckiat Silmet sine alannat.
 18:29 Sille minun Lychtyni sine yleswalghaiset/ Se HERRA minun Jumalan/ tekepi minun pimeyteniwalkiaksi.
 18:30 Sille sinun cauttas mine Sotawäen murennan/ ia minun Jumalasanï ylitze mwrin carghan.
 18:31 Jumalan tiet ouat wighattomat/ HERRAN Puhet ouat tulella perghatut/ Hen on caikein Kilpi/ iotcahenen pälens wskaldauat.
 18:32 Sille cuca on Jumala/ paitzi HERRA? eli Wäkeue/ Ilman meiden Jumalatan?
 18:33 Jumala ymberiwööte minun woimalla/ ia pane minun Tieni wighattomaxi.
 18:34 Hen tekepi minun Jalcani Peuran caltaisexi/ ia asettapi minua Corckeuxeni päle.
 18:35 Hen opetapi minun Käteni sotiman/ ia Käsiwarteni Waskijousta wetemehen.
 18:36 Ja sine annoit minulle sinun Terueydhes Kiluen/ ia Oikiakätes wahwista minun. Ja coskas minunalennat/ nin sine teet minun swrexï.
 18:37 Sine teet minulle Sian keudhexeni/ ettei minun Candapään lipistuis.
 18:38 Mine tacaaian minun Wiholistani/ ia heite käsiten/ ia en palaia/ ennenquin mine heite mestaisin.
 18:39 Minun heite lömen pite/ ettei heiden pide minua wstanseisoman/ Heiden teuty caatua minunJalcaini ala.
 18:40 Sine taidhat minun walmista woimalla Sotahan/ Sine taidhat ne alaskpaiskata/ iotca minuawastanseisouat.
 18:41 Ja sine annat minulle ette minun

Wiholiseni pakeneuat/ ia mine cadhotan
minun Wainoiani.

18:42 He hwtauat (waan ei ole Auttaiat)
HERRAN tyge/ Mutta ei hen wasta heite.

18:43 Mine surwon heite ninquin Maan
tomun Twlen edhesse/ ia poiswiskan
ninquin Loghan Cadhuilda.

18:44 Sine auitat minua sijte ridhaisesta
Canssasta/ ia asetat minun Pacanaidhen
Pääxi/ Se Canssa/ iotaem mine tundenut/
paluelepi minua.

18:45 Se minua cwldede cwliaisilla Coruilla/
Waan ne mwcalaiset Lapset poiskieldeuet
minun.

18:46 Ne mwcalaiset Lapset waipuuat/ ia
wapiseuat heiden Siteisens.

18:47 HERRA elepi/ ia kijetty olcon minun
Turuan/ Ja minun Terueyteni Jumala
olcon ylistetty.

18:48 Se Jumala ioca minulle Coston
anda/ ia waatipi Canssat minun alani.

18:49 Joca minua autta Wiholistentani/ ia
yleskorghotta minun nijste/ iotca minua
wastan carkauat/ sineautat minun nijlde
Wärilde.

18:50 Senteden mine Kijten sinua HERRA
Pacanain seas/ ia sinun Nimehes
kijtoxenweisan.

18:51 Joca swren Terueydhen sinun
Kuningalles osotat/ ia hyuestiteedh sinun
Woidheltuas wastan/Dauidin ia henen
Siemenellens ijancaikisesta.

XIV. Psalmi.

*Quin on yxi Ennustos/ ette Euangelium
pite ymberi coco Mailman Pijrin
leuitettemen.*

*Christusen Tulosta/ ia henen Cunniolisesta
Woitostans.*

*Sanan woimasta/ iossa Jumala ilmestupi/
ia ijancaikinen Seurakunda cootaan.*

19:1 Dauidin Psalmi edhelweisattapa.

19:2 TAIuat ilmoittauat Jumalan Cunnian/
Ja se Wahwistos iulghistapi henen Kättens
Rakennoxet.

19:3 Yxi Peiue sano sillen toisellen/ ia yxi
Öö tietteuexi tekepi sillen toisellen.

19:4 Ei ole Kieli eike Puhe/ iossa ei
heiden Änens cwlu.

19:5 Heiden Noorans wloskieupi caikijn
Maihin ia heiden Puheens Mailman loppun
asti/ Auringoiselle henpani Maian heisse.

19:6 Ja hen ninquin Ylke vloskieupi henen
Cammiostans/ ia riemuitze ninquin Sangari
Tiete ioostaxens.

19:7 Hen yleskeupi Taiuasten lopulda/ ia
iooxepi ymberins haman sihen Loppuhun/
ia ei miten ole peitettyhenen Lämbymens
edheste.

19:8 HERRAN Laki ombi ilman wighata/ ia
se yleswirghotta Sielut.

19:9 Se HERRAN Todhistos ombi wissi/ ia
tekepi ne yxikertaiset Wisaaxi.

19:10 Ne HERRAN Keskyt ouat oikiat/ ia
ilahuttauat sydhemet.

19:11 Ne HERRAN Keskysanat ouat kircat/
ia yleswalistauat Silmet.

19:12 Se HERRAN pelco on Puhdhas/ ia
pysypi ijancaikisesta/ Ne HERRAN
Oikiudhet ouat todhet/ caikiynne
wanhurskat.

19:13 Ne ouat calleemat quin Cultha/ ia
ylitze parahana Cullan/ ia makiammat quin
Hunaia/ ia Mesileiuet.

19:14 Sinun mös tosin Paluelias heiden
cauttans neuuotaan/ ia ioca nijte pite/
henelle ombi swri Palca.

19:15 Exytyxet cuca ymmertepi?
andexianna minulle ne salaiset ricoxet.

19:16 Wariele mös Paluelias nijlde
Coreilda/ ettei he ylitze minun hallitzisi/
nin mine olen wighatoin/ ianuchtetoin
swrimast pahateghosta.

19:17 Olcon minun Suuni Puhet sinulle
keluoliset/ ia minun Sydhemeni aiatoxet
sinun edheses.

19:18 HERRA on minun Turuan/ ia minun
Lunastaian.

XX. Psalmi.

*On yxi Rucous/ Esiuallan/ ia Ychteitzen
Rauhan/ Canssan ia Onnelisen
menestuxen/ ia hallituxen edest
Waldakunnas.*

20:1 Daudin Psalmi edelweisattapa.

20:2 HERRA cwlcoon sinua hädheses/ se
Jacobin Jumalan Nimi sinua warielkoon.

20:3 Hen lehettekön sinulle Apua
Pyhydheste/ ia Zionista sinua
wahuistacoon.

20:4 Hen muistacon sinun caikein
Rocawffreis päle/ Ja sinun Poltwffris
olcoon lihauat. Sela.

20:5 Hen andacon sinulle mite sydhemes
ano/ ia päätteken caiki sinun aiuotuxes.

20:6 Me kerskama/ Ettes meite auitat/ Ja
meiden HERRAN Jumalan Nimesse/ me
ylennemme meidenLiponne/ HERRA
teuttekön caiki sinun Rucouxes.

20:7 Nyt mine tunnen/ ette HERRA henen
Woidheltuans auttapi/ ia cwlepi henen/
henen pyhesteTaiuastans/ henen Oikia
kätens autta woimalisesta.

20:8 Neme vskaldauat Ratasten ia
Orichten päle/ Mutta me muistamma
meiden HERRAN Jumalan Nimenpäle.

20:9 He ouat alascukistetut ia langeneet/
mutta me ylesnousima ia oikiasti
seisomma.

20:10 Auta HERRA/ se Kuningas meite
cwlcan/ coska me hwdhama.

XXI. Psalmi.

*Ombi sen entisen caltainen/ ioca
todhistapi Kuningan hallituxen ia
warielluxen oleuan Jumalan lahian/ Waan
hen erinomaisest puhupi Christusest ia
henen Waldakunnastans.*

21:1 Daudin Psalmi edelweisattapa.

21:2 HERRA/ Se Kuningas riemuitze sinun
woimasas/ ia quinga sangen hen iloitze
sinun Auustas.

21:3 Henen sydhemens halun sine annat
henelle/ ia etsine kiellyt mite henen Suuns
anopi. Sela.

21:4 Sine ennetet henen hyuelle
Siughnauxella/ sine panet cullaisen Crunun
henen Pääns päle.

21:5 Hen anoi Eleme sinulda/ nin sine
annat henelle pitken elemen aina ia
ijancaikisesta.

21:6 Henelle ombi swri Cunnia sinun
Auustas/ sine panet ylistoxen ia
caunistoxen henen pälens.

21:7 Sille sine asetadh henen
hyuestisiughnauxexi ijancaikisesta/ sine
ilahutat henen sinun Casuos ilolla.

21:8 Sille se Kuningas toiuopi HERRAN
päle/ ia sen Ylimeisen Laupiudhes eipe
hen horiu.

21:9 Sinun Kätes leutepi caiki sinun
Wiholises/ Sinun Oikia kätes leutepi/ iotca
sinua cadhectiuat.

21:10 Sine panet heite ninquin
Cwmanwgnin/ coskas sihen catzot/
HERRAN pite heite ylesnielemenwahasans/
Tulen pite heite ylessömen.

21:11 Heiden hedhelmens sine cadhotat
Maan päalde/ ia heiden Siemenens
Inhimisten lapsist.

21:12 Sille he aiattelit sinulle paha
tedhexens/ ia teit site Neuuu/ iota ei

woinet teutte.

21:13 Sille sine teet heite olcapääxi/ ia tarcoitat ienteles heiden Casuoans wastan.

21:14 HERRA yliste sinuas sinun wäkewuydheses/ nin me weisam ia kijtem sinun Woimas.

XXII. Psalmi.

On yxi Ennustos Christusen Kersimisesest/ Colemasta ia Ylesnousemisesta/ ia henen Waldakunnastans.

22:1 Daudin Psalmi edelweisattapa/ sijte Peurasta/ iota warhaisen weijuteen.

22:2 Minun Jumalan minun Jumalan/ mixis minun ylenannoit? Mine tosin parghun/ Waan minun Apun oncaukana.

22:3 Minun Jumalan/ Peiuelle mine hwdhan/ ia etsine wasta/ ia en mös öölle waikene.

22:4 Mutta sine olet Pyhe/ Sine ioca asut Israelin kijtoxen seas.

22:5 Meidhen lset toiuit sinun päles/ Ja quin he toiuit/ nin sine wapadhit heite.

22:6 Sinun tyges he hwdhit/ ia tulit wapadhetuxi/ sinuhun he toiuit/ ia eiuet tulleet häpiehen.

22:7 Mutta mine olen yxi mato/ ia ei Inhiminen/ yxi Inhimisten pilca/ ia Canssan ylencatze.

22:8 Caiki iotca minua näkeuet/ häueiseuet minua/ wäristeleuet hwlians ia pääns pudhistauat.

22:9 Hen walittapi HERRALLE/ hen wapactakon henen/ hen auttakon hende/ ios hen mielisty henehen.

22:10 Sille sine olet minun wloswetenyt Eiteni codhusta/ Sine olit minun Turuan/ coska mine wiele EiteniRinnalla olin.

22:11 Sinun päles mine heitettu olen Eitini Codhusta/ Sine olet minun Jumalan

hamast minun EiteniCodhusta.

22:12 Ele caukana ole minun tyköeni/ Sille adhistos on lesse/ Sille ettei ole yxiken Auttaia.

22:13 Swret Mullit ouat minun ymberipirittenyet/ Lihauat Häriet minun ymberinskieritit.

22:14 Heiden kitans he auasit minua wastan/ ninquin ratelia ia kilijuua Jalopeura.

22:15 Ninquin wesi mine olen wloskaattu/ ia haiotetudh ouat Caiki minun Luuni/ Minun sydhemmen onninquin sulattu

Medhenwaha/ keskel minun Rumistani.

22:16 Minun Woimani ouat poisquietudh ninquin Crwsinmuru/ ia minun Kielen tartui minun Lakeheni/ iasine panet minun Coleman tomuhun.

22:17 Sille Coirat ouat minun ymberipirittenyet/ ia ninen Julmain parui asetti henens minun ymberilleni/He leuistit minun käteni ia minun Jalcani.

22:18 Mine lukisin caiki minun Jäseneni/ Mutta he catzelit ia näit * ihastuxens minussa.

22:19 He iacauat heillens minun Waatteni/ ia heitteuet Aruan minun Hameni päle.

22:20 Mutta sine HERRA ele caukana ole/ Minun Wäkewuydhen rienne minun Auxeni.

22:21 Pelasta minun Sielun Miecasta/ ia Coirain käsiste minun ainocaisen.

22:22 Wapadha minua Jalopeuran Suusta/ ia pääste minua nijste Yxisaruillisist.

22:23 Mine sarnan sinun Nimees Welijlleni/ Mine ylisten sinua keskel Seurakunda.

22:24 Ylisteket HERRA te iotca hende pelket/ coco Jacobin Siemen cunnioittakon hende/ ia hendecauattakon caiki Israelin siemen.

22:25 Sille eipe hen hylienyt eike ylencatzonut sen Kieuhen radholisutta/ eike heneste Casuoanspoiskendenyt/ ia

quin se henen tygens hws/ cwldeli hen site.

22:26 Sinua mine tadhon yliste swres Seurakunnas/ mine maxan Lupauxeni heiden eteens/ iotca hendepelkeuet.

22:27 Ne Radholiset pite sömen ia raituxi tuleman/ Ja ne iotca HERRA etziuet/ pite hende ylistemen/Heiden sydhemens pite ijancaikisesta elemen.

22:28 Muistetakaan caiken Mailman ärijn/ ette he käenneisit heitens HERRAN tyge/ ia henen eteenscumartakan caiki Pacanain Sucukunnat.

22:29 Sille ette HERRALLA onopi xyi Waldakunda/ ia hen wallitze Pacanain seas.

22:30 Caiki Lihauat maan päle pite sömen ia cumartaman/ henen eteens poluians notkistauat/ caiki iotcatomusa macauat/ ia iotca surusans eleuet.

22:31 Henen pite saaman Siemenen/ ioca hende paluelepi/ HERRASTA pite ilmoitettaman Lasten lapsihin.

22:32 He tuleuat ia henen Wanhurskauttans sarnauat/ syndyuelle Canssalle/ ette hen site teke.

XXIII. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On xyi Kijtossana/ Elatoxen/ Warieloxen ia Hallitzemisen tedhen.

23:1 HERRA on minun Paimenen/ ei miten minulta pwtu.

23:2 Hen caitzepi minua wiherieises Nitys/ ia wiepi minun wirgottouan Wedhen tyge.

23:3 Minun Sieluni hen wirgotta/ Hen wiepi minun oikialle Tielle/ henen Nimens tedhen.

23:4 Ja waicka mine waellaisin pimies Laxos/ em mine pelkeisi miteken pahutta/

Ettes olet minuncansani/ Sinun Capulas ia Sauwas minun tukeeuat.

23:5 Sine walmistat minua warten Peudhen/ minun Wiholisteni watan/ Sine woitelet Öliulle minun Pääni/ia sine skencket teuteen minun eteeni.

23:6 Hywuyys tosin ia Laupius noutauat minua caiken minun eliaicani/ Ja minun pite asuman HERRANHoonesä ijancaikisesta.

XXIV. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On xyi Ennustos Jumalan Seurakunnast/ ioca caikest Mailmast pite coottaman/ Abrahamin Lupauxen ielkin. Ja neuuotan Esiuallat ette he sen Cunnian Kuningan Christusen/ omistaisit.

24:1 HERRAN ombi Maa/ ia caiki quin henesse ouat/ se Maanpiri ia mitke sen päle asuuat.

24:2 Sille hen on perustanut sen Merten päle/ ia Wirtain päle sen walmistanut.

24:3 Cuca ylesastupi HERRAN Woren päle/ ia cuca taita seiso henen Pyhes Siassans?

24:4 Jolla wighattomat Kädhät ouat/ ia pudhas sydhemeste on/ ioca ei halaia irdhalisia Oppia/ eike wärinwanno.

24:5 Se saapi Siugnauxen HERRALDA/ ia Wanhurskaudhen henen Terueydhen Jumalalda.

24:6 Teme ombi se Sucukunda ioca henen ielkins etzipi/ Joca kysypi sinun Casuoas Jacob. Sela.

24:7 Tehket Portit auaraxi/ ia ne Ouet mailmas corckiaxi/ ette se Cunnian Kuningas siselmenis.

24:8 Cuca ombi se sama Cunnian Kuningas? Se on se HERRA/ wäkeue ia woimalinen/ Se HERRA woipaSodhas.

24:9 Tehket Portit auaraxi/ ia ne Ouet

mailmas corkiaxi/ ette se Cunnian Kuningas siselmenis.

24:10 Cuca ombi se sama Cunnian Kuningas? Se on se HERRA Zebaoth/ Hen ombi se Cu'nian Kuningas.Sela.

XXV. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On yxi Rucous/ ette me Uskossa pysysim/ ia Jumalan Sanan Rackaudhes/ ette mös Synnit andexiannetaisijn/ ia caiki meiden Elemen ia Teghonna olisit henelle keluoliset.

25:1 Sinun ielkis HERRA/ mine ikeuöitzen.

25:2 Minun Jumalan sinun päles mine turuan/ ele salli minua häueiste/ Ettei minun Wiholiseni iloitzisiminun ylitzeni.

25:3 Sille ettei yxiken häpien ala tule/ ioca sinua odhottapi/ Mutta ne irdhaliset Pilcaiat häpien saauat.

25:4 HERRA osota minulle sinun Ties/ ia opeta minulle sinun Polghus.

25:5 Jodhata minua sinun Totutdhes/ ia opeta minua/ Sille sine olet se Jumala/ ioca minua autta/ ylipieuemine sinua odhotan.

25:6 Muista HERRA sinun Laupiudhes päle/ ia sinun Hywuydhes päle/ ioca Mailman alghusta on ollut.

25:7 Ele muista minun Norudheni syndeie/ ia minun Ylitzekieumisiteni. Mutta muista minun päleni sinunLaupiudhes ielkin/ sinun hywuydhes tedhen HERRA.

25:8 HERRA on hyue ia carski/ senteden hen saatta Synniset Tien päle.

25:9 Hen iodhatta oikiasta sen Radholisen/ ia opetta nijte Siueite henen Tiehense.

25:10 Caiki HERRAN tiet ouat sula Hywuys ia Totuus/ Nijllen iotca henen Lijtonsa ia Todhistuxens piteuet.

25:11 Sinun Nimes tedhen HERRA/ ole Armolinen minun Pahateconi päle/ Joca swri on.

25:12 Cuca on se/ ioca HERRA pelke? Sillen hen opetapi sen parahan Tien.

25:13 Henen Sieluns pite Hywuydhes asuman/ ia henen Sickiens pite maan omistaman.

25:14 HERRAN Salaisus on ninen seas/ iotca hende pelkeuet/ ia henen Litonsa hen heille ilmoitta.

25:15 Minun Silmeni HERRAAN pein alati catzouat/ Sille hen kiruotta wercosta minun Jalcani.

25:16 Käenne sinuas minun poleeni/ ia ole minulle Armolinen/ Sille mine olen Yxineinen ia Radholinen.

25:17 Minun sydhemeni Murhet ouat moninaiset/ wie sis minua pois minun Tuskistani.

25:18 Catzos minun Waiuasudheni ia Radholisudheni poleen/ ia andexianna caiki minun Syndini.

25:19 Catzos/ quin monda Wiholista minulla on/ ia sulast Cateudhesta he minua wihauat.

25:20 Wariele minun Sielun ia wapadha minua/ ele laske minua häpiehen/ Sille sinuhun mine turuan.

25:21 Cochtus ia Oikius warielkon minua/ Sille mine odhotan sinua.

25:22 Jumala pästekön Israelin/ caikista henen tuskistans.

XXVI. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On yxi Rucous wastan Seurakunnan ia Euangeliumin Wiholisia.

26:1 HERRA saata minulle Oikeus/ Sille mine olen Wighatoin. Mine toiuon HERRAN päle/ senteden emmine lange.

26:2 Coettele minua HERRA/ ia kiusa minua/ tutkistele minun Munaskuni ia minun Sydhemen.

26:3 Sille sinun Hywuydhes on minun Silmeini edes/ ia mine waellan sinun Totudhessas.

26:4 Em mine istu ninen turhain Inhimisten seas/ enge seura ninen Jumalattomain cansa.

26:5 Mine wihan ninen Pahain Seurakunda/ enge istu ninen Jumalattomain tykene.

26:6 Mine pesen käteni wighattomises/ ia pidhen itzeni HERRA/ sinun Altaris tyge.

26:7 Cussa cwllan Kijtossanan äni/ ia caiki sinun lhmees sarnatan.

26:8 HERRA/ mine racastin sinun * Hoones asumista/ ia site Sia/ iossa sinun Cunnias asupi.

26:9 Ele poistemma minun Sieluani ninen Synneisten cansa/ taicka minun hengeeni ninen Werenahnetencansa.

26:10 Jotca pahain Joontein cansa ymberinskeuuet/ ia kernasti ottauat Lahioia.

26:11 Mutta mine waellan minun Wighattomudesani/ päste minua/ ia ole minulle armolinen.

26:12 Minun Jalcan kieupi oikiasti/ mine tadhon kijtte sinua HERRA Seurakunnissa.Se toinen Öluclu.

Se toinen Öluclu.

XXVII. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On Jalo Kijtossana/ Ensimeises pooles/ entisen wapatoxen tedhen/ Toises rucoellan ette Jumalan Sanas Pysyteseisin Ouat mös tesse monet hyuet Lohutoxet.

27:1 HERRA on minun Walijstoxen ia minun Terueydhen/ ketä mine pelken? HERRA on minun Hengeniwäkewys/ Kennen edes mine wapisen?

27:2 Senteden ehke ne Pahat/ minun Wainoliseni ia Wiholiseni/ lehestyuet minun Lihani sömen/ heidenteuty heitens loukata ia langeta.

27:3 Ja waicka iocu Sotawäki scantzaisi minua wistan/ nin eipe minun Sydhemen senwoxi pelkeisi. Ja iosSota ylesnouis minua wistan/ Henehen sijttekin mine turuan.

27:4 Ychte mine HERRALDA anon/ ionga mine kernasti pidheisin/ Ette mine asuisin HERRAN Hoonessacaiki minun Eliaicani/ Ette mine näkisin sen HERRAN Jumalan caunin Palueluxen/ ia henen Templins etzisin.

27:5 Sille hen peitte minua henen Maiasans/ sinä pahana aicana/ Hen poisketkepi minua sala henenTeldahans/ ia yleskorghotta minua Callion päle.

27:6 Ja nytkin hen yleskorghottapi minun pääni ylitze wiholisteni/ iotca minun ymberilleni ouat/ nin minewffran henen Maiassans kijtoxen Wffria/ Mine weisan ia Laulan HERRALLE.

27:7 HERRA cwle minun Änen coska mine hwdhan/ ole minulle armolinen ia cwlede minua.

27:8 Minun Sydhemen sinulle sanopi Temen sinun Sanas. Kysyket minun Casuoni ielkin. Senteden minemös etzin HERRA sinun Casuos ielkjin.

27:9 Ele poispeite sinun Casuoas minulda/ ia ele poissyse wihassas sinun Paluelias/ Sille sine olet minunApun/ Ele minua ylenanna/ eleke käthes minusta poiswedha/ minun Terueydheni Jumala.

27:10 Sille minun Isen ia Eiten ylenannoit minun/ Mutta HERRA minun coriasi.

27:11 HERRA osota minulle sinun Ties/ ia iodhata minua siihen oikian Polcuhun/ minun Wiholiseni tedhen.

27:12 Ele anna minua Wiholisteni tachtohon/ Sille wäret Todhistoxet seisouat minua wasthan/ ia häpemetewäryttekeuät.

27:13 Mutta mine wskon quitengin näkeueni HERRAN Hywuytte ninen Eleuiten maassa.

27:14 Odhota HERRA/ ole turuas ia pelkemetöin/ Ja odhota HERRA

XXVIII. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On yxi Rucous/ Wiholisia wasthan/ ettei hen Jumalattomain cansa huckuisi/ iotca sala henen Hengens ielkin weijuat.

28:1 COska mine hwdhan sinun tyges HERRA/ minun Wskalluxen/ nin ele minulle waikene/ Senpäle ette(coskas waikenet minusta) mine tule' heiden caltaisexens/ iotca Heluetijn meneuet.

28:2 Cwle minun Rucouxeni äni/ coska mine hwdhan sinun tyges/ coska mine ylesnosta Käteni/ sinunpyhens Choris tyge.

28:3 Ele poiswedhe minua ninen Jumalattomadhen secan/ ia ninen Pahatecoisten secan/ Jotcaysteuelisest puhuuat heiden Lehimeistens cansa/ waan pahutta on heiden sydhemisans.

28:4 Anna heille heiden Tööns ielkijn/ ia heiden pahan menons ielkin/ Anna heille heiden kettens töidhenielkin/ Maxa heille Ansionsa pereste.

28:5 Sille eipe he wariota HERRAN töiste/ taicka henen Kättens töidhen päle/ Senteden henen pite heiterickoman/ ia ei ylesrakendaman heite.

28:6 Kijetty olcoon HERRA/ Sille hen on cwllut minun Rucouxeni Änen.

28:7 HERRA ombi minun Wäkewuydhen ia Kilpen/ henen pälens minun Sydhemen toiuo/ ia mine autettuolen/ Ja minun sydhemen riemuitze/ Ja mine kijten hende minun weisullani.

28:8 HERRA on heiden Wäkewuydhens/ hen on se wäkeue/ ioca henen Woidheltuns autta.

28:9 Auta sinun Canssas/ ia siugna sinun Perimises/ ia rautze heite/ ia yleskorghota heite ijancaikisesta.

XXIX. Psalmi.

Dauidin Psalmi. On yxi Ennustos sijte oikiast Jumalan Palueluxest quin on/ wsko/ Rucous/ kijtos/ ia Sanan Julghistos/ Ja Christusen Waldakunnast/ ioca Euangeliumin cautta piti Mailma' ymberins leuitetemen.

29:1 EDestokat HERRALLE te wäkeuet/ Edestokat HERRALLE Cunnia ia wäkewuys.

29:2 Edestokat HERRALLE henen Nimens cunnia/ cumartakat HERRA pyhes Caunistoxes.

29:3 Se HERRAN äni keupi Wettein päle/ se cunnian Jumala pauhapi/ se HERRA swrten Wettein päle.

29:4 Se HERRAN äni keupi woiman cansa/ Se HERRAN äni keupi swreswaikutuxes.

29:5 Se HERRAN äni serkepi Cedrit/ ia HERRA serkepi Cedrit Libanos.

29:6 Ja tekepi heite hyppemen ninquin Wasican/ seke Libanum ette Sirion/ ninquin nooren Yxisaruisen.

29:7 Se HERRAN äni leickapi/ ninquin Tulen lieki.

29:8 Se HERRAN äni hailyttepi Coruen/ ia se HERRAN äni licuttapi sen Coruen Cades.

29:9 Se HERRAN äni peliette Naraspeurat/
ia risupi Metzset/ ia henen Templisens tule
iocaitzen sanoahenelle Cunniata.

29:10 HERRA istupi tekemen luodhetta/ ia
se HERRA Kuningana pisy ijancaikisesta.

29:11 HERRA andapi Canssallens
wäkewydhen/ HERRA siugnapi henen
Canssans Rauhaan.

XXXI. Psalmi.

*On yxi Kijtossana ette hen on wapadhettu
taicka Ruttotaudist eli Kiusauxist/ ioissa
tosin hen Coleman Maiston coki/ Nin
tesse mös Jumalan Laupius sangen
ylisteten etc.*

30:1 Yxi Psalmi weisattapa Daudin Hoonen
Wihkimises.

30:2 Mlne ylisten sinua HERRA/ sille sine
olet yleskorghottanut minua/ etkes salli
iloita Wiholiseni minunylitzeni.

30:3 HERRA minun Jumalan/ koska mine
hwsin sinun tyges/ nin sine teit minun
terueexi.

30:4 HERRA sine vlosweit minun Sieluni
Heluetist/ Sine olet minun eleuene
pitenyt/ koska ne Heluettijnmenit.

30:5 Te Pyhet kijtostweisatka HERRALLE/
ia kijtteket hende henen pyhydhens
Juhlana.

30:6 Sille henen Wihans wipy
Silmenräpeyxen/ ia Elemese hen ihastu/
Echtona wipyi Idku/ Mutta amullallo.

30:7 Mutta mine sanoin
mötekeumisesseni/ em mine ikenens
cukisteta.

30:8 Sille sine HERRA olet hyestadhosas
minun Woreni wahwistanut/ Mutta coskas
Casuos poispeitit/ ninmine hemmestuin.

30:9 Sinun tyges HERRA mine hwdhan/ Ja
HERRA mine tadhon rucolla.

30:10 Mite hyue minun wereseni on/
coska mine coollut olen? Kijttenekö mös
Tomu sinua/ ia ilmoittanekosinun
totudhes?

30:11 HERRA cwle/ ia ole minulle
armolinen/ HERRA ole minun Auttaian.

30:12 Sine olet mwttanut minun Candeeni
lloxeeni/ sine olet poisrijsunut minun
Seckini/ ia Riemulla minunwötit.

30:13 Senpäle ette minun Cunniani pite
sinulle Kijtostweisaman/ ia ei
waickeneman/ HERRA minunJumalan mine
kijten sinua ijankaikisesta.

XXXI. Psalmi.

*On yxi Rucous seke Hengen ette Rumin
waiuas/ ioissa moninaiset Halut näkyuet/
iotca toisinans Jumalata ylisteuet/ ia
toisinans wapiseuat ia rucoleuat Jumalan
tyge.*

31:1 Daudin Psalmi edhelweisattapa.

31:2 HERRA sinun päles mine wskalsin/ ele
minua ikenens häpiehen laske/ päste
minua sinunWanhurskaudhes cautta.

31:3 Cumardha sinun Coruas minun
poleheni/ auta minua ekiste/ ole minulle
wahwa Callio/ ia yxi Linna/ettes minua
autaisit.

31:4 Sille sine olet minun Callion ia minun
Linnan/ Ettes sis sinun Nimes tedhen
minua talutaisit ia weisit.

31:5 Ettes minun kiruotaisit Vercosta/
ionga he minun eteeni wiritit/ Sille sine
olet minun wäkewuydhen.

31:6 Sinun Käsijis mine annan minun
Hengeni/ Sine olet minun pästenyt HERRA
sine wissi Jumala.

31:7 Mine wihan nijte/ iotca piteuet
irdhalisen Opin päle/ mutta mine Toiuon
HERRAN päle.

31:8 Mine ihastun ia riemuitzen sinun Hywydhes tedhen/ ettes catzot minun Radholisudheni pein/ iatunnet minun Sieluni tuskassa.
 31:9 Ja et sine minua ylenanna Wiholisten Käsijn/ sine asetat minun Jalcani auarahan paickan.
 31:10 HERRA ole minun Armolinen/ sille mine adhistetan/ minun Casuoni on mwttunut murhen tedhen/nin mös minun Sielun ia Watzan.
 31:11 Sille minun Elemen on culutettu murhesta/ ia minun Wooteen hocauxest/ Minun woiman onrauennut/ minun pahaintöiteni cautta/ Ja minun Luuni ouat musertut.
 31:12 Sangen pahasti minun keupi/ ette mine olen yxi swri pilca minun Nabureilleni/ ia yxi ilkeys minunTuttauilleni/ Ne iotca minun Cadhulla näkeuet/ he minun edhesteni pakeneuat.
 31:13 Mine olen sydhemeste vnodhettu/ ninquin yxi Coollut/ mine olen tullut ninquin yxi ricottu astia.
 31:14 Sille moni minua pahasti häueise/ nin ette iocainen minun edesseni carcopi/ he neuuopiteuetkeskenens minusta/ ia tactouat poisotta minun Hengeni.
 31:15 Mutta HERRA mine toiuon sinun päles/ ia sanon/ Sine olet minun Jumalan.
 31:16 Minun aicani ouat sinun käsises/ pelasta minua Wiholisteni käsiste/ ia nijste/ iotca minua wainouat.
 31:17 Anna sinun Casuos paista sinun Paluelias päle/ Auta minua sinun Laupiudhes cautta.
 31:18 HERRA ele minua häpien laske/ sille sinua mine auxenihwdhan/ ne Jumalattomat häpien tulkaat/ iawaikenetkaat Heluetis.
 31:19 Mykexi tulkohot ne wäret Swlahat/ iotca puhuuat site wanhurskasta wastan/

cangiast/ coriasti iaheiuisti.
 31:20 Quinga swret ouat sinun Hywydhes/ iongas tedhellepanit nijllen/ iotca sinua pelkeuet/ ia iongasosotat nijlle/ iotca wskaltauat sinun päles/ Inhimisten Lasten edhes.
 31:21 Sine lymytet heite sinun tykenes salaisest/ iocaitzen haastauxesta/ Sine peitet heite sinun Maiasasnijste rijteleueisist Kieliste.
 31:22 HERRA olcoon kijtetty/ ette hen minulle on osottanut ydhen ihmelisen Hywydhen/ wahwassaCaupungisa.
 31:23 Sille mine sanoin Epeyxesseni/ Mine olen sinun Casuos edeste poissysetty/ Sine quitengi cwlitminun rucouxeni änen/ coska mine sinun tyges parghuin.
 31:24 Racastaca HERRA caiki henen Pyhens/ nijte Wskolisi HERRA wariele/ ia runsasti costa nijlle/ iotcaylpeytte harioitteleuat.
 31:25 Olcat turuas ia wapiszemat/ caiki te iotca HERRA odhotat.

XXXII. Psalmi.

Yxi Daidin Opetus. Teunens ombi teme Psalmi Opetusta. Sille tesse opetetan/ ettei kengen Wanhurskaxi tule/ taica Pyhitete Jumalan edes/ ellei Hen itzeens tunne synnisexi/ Ja tiedheis sauans Synnins andexi/ ilman Töötens ia paitzi Ansiotans. Waan sulasta Jumalan Armosta ia paliahasta tygelukemisesta. Nijn tesse osotetan/ ette Syndi mös on caikinaisten Inhimisten waiuan ia rangastoxen ainoa Syy ia Tila.

32:1 AUtuat ouat ne/ ioille Ylitzekeumiset andexiannetut ouat/ ia ioinenga Synnit peitetyt ouat.
 32:2 Autuas on se Inhiminen/ iollenga

HERRA pahatecoia ei soima/ ionga
Hengese ei ole wilpi.

32:3 Sille coska mine tadhoin site
waiketa/ muserdhuit minun Luuni/ lepitze
minun Jocateiuesen ldkuni.

32:4 Sille sinun Kätes oli ölle ia peiuelle
raskas minun päleni/ Nin ette minun
Nesteeni poisquiiasi/ninquin se Kesälle
quiupi. Sela.

32:5 Senteden mine tunnustan minun
Syndini/ ia en peite minun Pahatecoiani
Mine sanoin/ Minetunnustan HERRAALLE
minun ylitzekeumiseni/ Nin sine
andexiannoit minun Syndini pahateghot.
Sela.

32:6 Temen tedhen pite caiki Pyhet sinua
rucoleman oikiällä aiällä/ Senteden coska
swretWedhenpaisumiset tuleuat/ euet he
vlotu sen tyge.

32:7 Sine olet minun Warielluxen/ ketke
minua murhesta/ ette mine pelastettuna/
madhaisin sangenriemuisesta kerskata.
Sela.

32:8 Mine tadhon sinua neuua/ ia sinulle
Tien osotta/ iotas mödhen waellat/ Mine
tadhon minun Silmillenisinun iohdhatta.

32:9 Elket olco ninquin Orihit ia Mwlit/
ioilla ei ole ymmerdhöst/ ioillen pite
Suitzet ia Ohiat suhunpandaman/ ellei he
lehenne sinun tyges.

32:10 Sille Jumalattomalle ombi monda
Witzausta/ Mutta ioca HERRAN päle
toiuopi/ Laupiuxen pite
henenymberinssyliemen.

32:11 Riemuitka teiten HERRASA/ ia olcat
iloisat te Wanhurskat/ ia kerskacat itzeen
caiki te toimeliset.

XXXIII. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. On yxi ialo Kijtowsirsi/
iossa moninaiset Jumalan Lahiat mainitan/*

*Ette hen Sanans andapi/ Ette hen wariele/
Ne Hyuet/ ia rangaise ne Pahat/ Ette hen
caiki ihmeliseste on loonnut/ ia
tedhellepite. Joista me Lohutoxen/ toiuon/
turuan ia wissin Auun henesse saama.*

33:1 Rlemuitka HERRASA te Wanhurskat/
ne Toimeliset pite hende caunijst kijttemen.

33:2 Kijttekot HERRA Candeleilla/ ia
kijtostweisatka henelle kymmenen kieliselle
Psaltarilla.

33:3 Weisatca henelle wsi Wirsi/ weisatcat
hyuesti Kieltenleikis helisemiselle.

33:4 Sille ette HERRAN sana on totinen/
ia mite hen lupapi/ sen hen wissine pite.

33:5 Hen racastapi Wanhurskautta ia
Domiota/ Maa ombi teunens HERRAN
Laupiutta.

33:6 HERRAN sanalla ouat Taiuaat tedhyt/
ia caiki sen Sotawäki henen Suuns
hengelle.

33:7 Hen coosapite Wedhen meresse/
ninquin Leilisse/ ia laskepi Sywydhen
salauxehen.

33:8 Pelietkän caiki mailma HERRA/ hende
pelietköt caiki Maanpirin asuuaiset.

33:9 Sille quin hen sanopi/ nin se
tapactupi/ Jos hen keske/ nin se on
techty.

33:10 HERRA tyhiexiteke Pacanaiden
neuuot/ ia kende Canssan aiatoxet.

33:11 Mutta HERRAN neuuo pysy
ijancaikisesta/ henen sydhemens aiatoxet
sucukunnast sucukundahan.

33:12 Autuas on se Canssa/ ionga HERRA
on Jumala/ se Canssa/ ionga hen on
itzellens Perilisexiwloswalinut.

33:13 Taiuahasta HERRA alascatzoi/ ia
näki caikein Inhimisten Lapset.

33:14 Henen wahwalda Stolildans catzopi
hen caickein päle/ Jotca maan päle
asuuat.

33:15 Hen taitta caikein heiden sydhemens/ hen merkitze caikein heiden Tönse.

33:16 Ei Kuningasta auta henen swri Sotawäkens/ eike Sangari wapadheta henen swren woimans cautta.

33:17 Hingistit ei mös auta/ ia heiden swri wäkewuydhens ei pelasta.

33:18 Catzo HERRAN silmet catzouat ninen päle/ iotca hende pelkeuet/ iotca henen Laupiuns päletoiuouat.

33:19 Ette henen pite pelastaman heiden Sielunsa Colemast/ ia elettemen heite Nälien aicana.

33:20 Meiden sielun odhottapi HERRAN ielkin/ ioca ombi meiden apun ia Kilpen.

33:21 Sille meiden sydhemen iloitzepi henesse/ ia me toiuoma henen pyhen Nimens päle.

33:22 Olcoon sinun Laupiudhes HERRA meiden pälen/ ninquin me sinun päles wskallam.

XXXIV. Psalmi.

On yxi ialo Kijtoswirsi/ coska hädheste pästy on/ ia Daidin Esicuuast/ iolla hen caiki iocaista neuuo samalmoto Apu ia wapadust rucoleman. Nin mös Engeliten warinottamisesta.

34:1 Daidin Psalmi/ coska hen Casuons mwtti Abimelechin edes/ ioca henen tyköens poisaioi ia henpoismeni.

34:2 Mne kijten HERRA caikin aigoin/ henen kijtoxens pite alati oleman minun Suusani.

34:3 Minun Sielun pite HERRALDA itzens kerskaman/ ette ne Radholiset pite sen cwleman ia iloitzeman.

34:4 Ylisteket HERRA minun cansani/ ia yleskorghottakam ynne henen Nimeens.

34:5 Coska mine HERRA kyselin/ wastasi hen minua/ ia pelasti minun caikista wapistoxista.

34:6 Jotca henen pälens catzouat/ ne yleswalgistetan/ ia heiden Casuons ei tule häpien.

34:7 Coska teme Radholinen hws/ cwli HERRA henen/ ia autti henen caikista tuskistans.

34:8 HERRAN Engeli skantzapi ne ymberins/ iotca hende pelkeuet/ ia pelastapi heite.

34:9 Maistacat ia catzocat quinga sulainen on HERRA/ Autuas on se/ ioca henen pälens turua.

34:10 Pelietke HERRA te caiki henen Pyhens/ Sille iotca hende pelkeuet/ ei nijlte miteen pwtu.

34:11 Ne Rickaat pite taruizeman/ ia isoman/ Mutta iotca HERRA etziuet/ ei heilde miten hyue pwtu.

34:12 Tulcat tenne Lapset/ cwlika minua/ HERRAN pelghon mine teille opetan.

34:13 Cuca ombi/ ioca hyue Elemete pyte? Ja pidheis kernasti hywije peiuie?

34:14 Wariele sinun * Kieles pahudhesta/ ia sinun Hwles ettei he wiettelyste puhuisi.

34:15 Lacka pahasta/ ia tee hyue/ etzi Rauha/ ia noutele hende.

34:16 HERRAN Silmet catzouat sen Wanhurskan päle/ ia henen Coruans heiden Parghunsa päle.

34:17 Mutta HERRAN Casuo seiso ylitze pahantekiädhen/ nin ette hen * hucutta maasta heiden muistonsa.

34:18 Coska ne Wanhurskat hwtauat/ nin HERRA cwlepi/ ia pelasta heite caikista heiden tuskistans.

34:19 HERRA on iuri lesse nijte/ ioilla murhelinen Sydhen on/ ia auta nijte/ ioilla surkia mieli on.

34:20 Palio paha sille Wanhurskalle

tapactu/ Mutta HERRA henen nijste
caikista päästeppi.

34:21 Hen ketke henelle caiki henen Luns/
ettei yxiken heiste mureta.

34:22 Sen Jumalattoman pite pahudhen
tappaman/ ia iotca site Wanhurskasta
wihauat/ he sauat nuchten.

34:23 HERRA lunastapi henen Palueliains
Sielut/ ia caiki iotca henen pälens
toiuouat/ he nuchtettomaxituleuat.

XXXV. Psalmi.

*Dauidin Psalmi. Tesse warielust anotan
wastan Jumalattomiten Julmautta ia
Wäärytte/ wastan Lackareita/ Panettelijta/
ia Sortaita/ quin Christus mös Pyheins
cansa walita.*

35:1 Rltele HERRA minun Ridholisteni
cansa/ Sodhi minun Sodhalisteni wastan.

35:2 Temma Kilpi ia Keihes/ ia ylesnouse
minua auttaman.

35:3 Siualla Tornio/ ia szoiele minua/
wastan minun Sortaitani/ Sanos minun
Sielulleni/ Mine olen sinunApus.

35:4 Häpieen ia pilkaan tulcon caiki ne/
iotca seisouat minu' Sieluni ielkin/
tacaperin palatkoon/ ia nauruxitulcoon/
iotca minulle paha szouat.

35:5 Olcoon he ninquin Acanat Tulispään
edes/ ia HERRAN Engeli poissyseköön
heite.

35:6 Heiden Tiens olcon pimie ia lipie/ ia
HEERRAN Engeli wainotkohon heite.

35:7 Sille he ouat minulle ilman syyte/
heiden Werconsa wiritteneet minua
cadhottaxens/ ia ilmanwighata ouat minun
Sieluani warten Haudhan caiuaneet.

35:8 Tulcoon henelle vaiua/ iota hen ei
tiedhe/ ia se Werko/ ionga hen wiritti/
käsittekön henen/ sihenhen

sisellangetkoon.

35:9 Mutta minun Sielun iloitkaan HERRASA
ia riemuitkaan henen Austans.

35:10 Caiki minun Luni sanokaat/ HERRA
cuca on sinun wertaises? Sine ioca päästet
sen Neurenwäkewemmen Käsiste/ ia sen
Radholisen ia Kieuhen henen Ratelialdans?

35:11 Edesastuuat wäret Todhistaiat/ iotca
minua nijste soimauat/ ioista mine
wighatoin olen.

35:12 He tekeuet minulle paha hyuen
edheste/ nin ette minun Sielun pite
oleman/ quin ei hen miten hyuetehty
olisi.

35:13 Mutta mine/ coska he sairastit/
pughin itzeni Jouhipaitan/ waiuasin
pastolla itzeni/ ia rucolinsydhemesteni.

35:14 Mine keutin itzeni quin he olisit
olleet minun Ysteueni ia Welieni/ mine
keuin murechtien/ ninquinioca Eitiuainans
ielken sure.

35:15 Mutta he iloitzeuat ylitze minun
Wahingoni/ ia cocondeuat/ Ne Cwkat mös
heidens cocouathauaitzemat minua
vastan/ He repiuet ia euet lacka.

35:16 Wiecasten ia Pilcuriten cansa/ Roan
polest/ pureuat he Hambaitans minun
päleni.

35:17 HERRA/ quinga cauan sine täte
catzelet? päste sis minun Sielun heiden
messestens/ ia minunyxineisen nijste
noorist Jalopeuroist.

35:18 Mine tadhon sinua kijtte swres
Seurakunnasa/ ia palion Canssan keskenä
tadhon mine sinua ylistä.

35:19 Ele laske heite riemuitzeman minun
ylitzeni/ iotca ilman oikeutta minun
Wiholiseni ouat/ eliSilmillens iskeuet/ iotca
minua ilman syyte wihauat.

35:20 Sille he aikoiuat wahingota
tedhexens/ ia etziuet wärie Syite nijte
Hiliaisita wastan Maan päle.

35:21 Ja heiden kitans auarald leuitteuet minua wasthan/ ia sanouat/ Nin/ Nin/ sen me kernasti näemme.

35:22 HERRA sine sen mös näet/ Ele sis waidh ole/ HERRA ele caucana ole minusta.

35:23 Yleshere ia nouse catzoman minun Oikiuttani ia Syyteni/ minun Jumalan ia HERRAN.

35:24 HERRA minun Jumalan domitze minua sinun Oikiudhes ielkin/ ettei he riemuitzisi minun ylitzeni.

35:25 Ele salli heite sydhemisens sanoman/ Nin/ Nin/ site me tadhoimme/ Ele anna heiden sanoa/ Meolema henen ylesniellyet.

35:26 Häueisteköön ia nauruxi ioutucot/ caiki iotca heitens minun pahudestani iloitzeuat/ he mactauatHäpielle ia pilcalla puietettuna olla/ iotca minua wasthan itzens kerskauat.

35:27 Iloitkat ia riemuitkat iotca minulle oikiudhen szouat/ ia aina sanokan/ HERRA olcoon swrestakijetty/ ioca henen Palueliallens hyue szopi.

35:28 Ja minun Kielen pite puhuman Wanhurskauttas/ ia sinua iocapeiue kijttemen.

XXXVI. Psalmi.

On yxi coco Seurakunnan Rucous/ wastoin nijte Wärie Opettaja/ iotca tesse wlosmaalataan/ ette he ouat lrtat/ ylpiet/ ia Pilcurit muita wasthan/ Walecteliat/ Curittomat/ Kerket wahingoittaman etc. Wimein rucollan/ Ette Jumala warielis Sananssa nijte Jumalattomia wasta'.

36:1 Daidin sen HERRAN paluelian Psalmi edelweisattapa.

36:2 Mlne sanon sen todhexi/ ette ne

Jumalattomat ouat pahat Coirat/ Sille ettei heiden tykenens oleychten Jumalan pelco.

36:3 He caunisteleuat keskenens/ Ette he saisit heiden pahan Asiansa aia/ ia muita häueiste.

36:4 Caiki heiden Opins on wahingolinen ia walhe/ Euet he salli heitens mös neuuoa/ ette he iotakin hyuetekisit

36:5 Mutta he aiatteleuat Woteisans wahingon ielkin/ ia wahwasti seisouat sen pahan Tien päle/ ia euethe miten paha carta.

36:6 HERRA sinun Laupiudhes vlottupi nin leuield quin Taiuas on/ ia sinun Totudhes nin auarald quinPiluet iooxeuat.

36:7 Sinun Wanhurskaudhes seisopi ninquin ne * Jumalan Wooret/ ia sinun Oikiutes ninquin swretSywyet/ HERRA sine autat seke Inhimiset ette Eleimet.

36:8 Quin callis on sinun Hywuydhes Jumala/ ette Inhimisten lapset sinun Sipeis warion ala wskaldauat.

36:9 He iopuuat sinun Hoones hywuydhen rickaudhest/ ia sine iootat heite Hecumalla/ ninquin Wirdhalla.

36:10 Sille sinun tykenes on se eleue Lädhe/ ia sinun Walkiudhesas me * walkiudhen näemme.

36:11 Wlosleuite sinun Laupiudhes ninen päle/ iotca sinua tundeuat/ ia sinun Wanhurskaudhes ninenToimelisten ylitze.

36:12 Ele salli minua tallatta nijlde Coreilda/ ia ninen Jumalattomidhen käsi elken minua cukistaco.

36:13 Waan anna ne Pahointekiet sijhen langeta/ ette he poissöstyxi tulisit/ ia ei seisoall pysyisi.

XXXVII. Psalmi.

Daidin Psalmi. On ialo Oppi ia Lohutos/

*ettei me Pahannuisi Ristis ia
wastoinkeumises/ waan olisima Jumalan
cwliaiset/ eike heneste loopuisi/ koska me
Näem Jumalattomiten onnen/ ia
Mötekeumisen.*

37:1 ELe kiuoittele ninen Pahain ylitze/ ia
ele cadhedhi ylitze ninen Pahointekiedhen.
37:2 Sille ninquin Roho he pian
poishacatan/ ia ninquin vihottapa yrtti pite
heide' poisquiuaman.
37:3 Toiuo HERRAN päle ia tee hyue/ Asu
maassa/ ia elete itzes toimelisesta.
37:4 Pidhe Lustis HERRASA/ ia hen andapi
sinulle mite sinun Sydhemes halaia.
37:5 Anna HERRAN haltuun sinun Ties/ ia
toiuo henen pälens/ kyllle Hen sen teke.
37:6 Ja hen edestooopi sinun
Wanhurskaudhes ninquin walkiudhen/ ia
sinun Oikiuttas ninquin Polipeiuen.
37:7 Odhotta HERRA/ ia wartioitze hende/
ele kiuoittele ylitze sen/ ionga mieliwalta
onnellisesta menestypi.
37:8 Poislacka wihasta/ ia ylenanna
iulmaudhes/ Ele nin wihastu/ ettes itzeki
paha teet.
37:9 Sille ne Pahat ylesiwritetaan/ Mutta
iotca HERRA odhottauat/ pite Maan
perimen.
37:10 Wielepä wähe hetki ombi/ nin se
Jumalatoim ei olecka/ ia quin sine catzot
henen Sians perest/ ninhen pois ombi.
37:11 Mutta ne Siuiet pite Maan perimen/
ia lustins piteuet swres Rauhas.
37:12 Se Jumalatoim haastapi site
Wanhurskasta/ ia hambaans kiristele
henen ylitzens.
37:13 Mutta HERRA naura hende/ Sille
hen näkepi henen peiuens ioutuuan.
37:14 Ne Jumalattomat wlosweteuet
Miecansa/ ia iennitteuet heiden Joutzens/
ette he cukistaisit siteRadholista ia

Kieuhe/ ia teurastauat ne Hurskat.
37:15 Mutta heiden Miecans pite keumen
heiden sydhemens sisel/ ia heiden
Joutzens pite rickuman.
37:16 Se wähe quin Wanhurskalla on/
ombi parambi/ Quin monein
Jumalattomiten swret Tauarat.
37:17 Sille sen Jumalattoman Käsiuarsi
pite ricottaman/ mutta HERRA ylespite ne
Wanhurskat.
37:18 HERRA tiette nijnen Hurskasten
peiuet/ ia heiden Perimisens pite
ijancaikisesta pysymen.
37:19 Ei heiden pidhe häpiehen tuleman
pahalla aialla/ ia Nälkewosilla pite heille
kylle oleman.
37:20 Sille ne Jumalattomat huckuuat/ Ja
ne HERRAN Wiholiset/ waicka he wiele
olisit/ ninquin lustilinenNijttu/ nin heiden
quitengin pite poiskatoman/ ninquin Sauu
poiskato.
37:21 Se Jumalatoim lainan ottapi/ ia ei
maxa/ Mutta se Hurskas ombi Laupias ia
runsas.
37:22 Sille henen Siugnatusa pite Maan
perimen/ Mutta henen Kirotusasa pite
ylesiwritettaman.
37:23 HERRALDA sencaltaisen Miehen
waellus hallitaan/ ia henelle on lusti
henen Tiestens.
37:24 Jos hen langepi/ nin ei hen
poisheitete/ Sille HERRA tukepi henen
kädhete.
37:25 Mine olin Noori/ ia Wanhenuin/ ia
en ikenens nähnyt site Wanhurskast
ylenannetuxi/ eike henenSiemenens Leipe
etziuen.
37:26 Hen on aina Laupias ia kernasti
lainapi/ ia henen Siemenens pite
siughnattu oleman.
37:27 Welte pois pahasta/ ia tee hyue/ ia
pysy ijancaikisesta.

37:28 Sille HERRA racastapi Oikiutta/ ia ei ylenanna henen Pyhiens/ ijancaikisesta ne ketketen/ Muttaninen Jumalattomidhen Siemen pite ylesiwritettaman.

37:29 Ne Hurskat Maan periuet/ ia asuaat sijnä ijancaikisesta.

37:30 Sen Wanhurskan swu puhu wijsautta/ ia henen Kielens opetapi Oikiutta.

37:31 Henen Jumalans Laki ombi henen sydhemesens/ ia ei henen askelens lipisty.

37:32 Se Jumalatoin weijupi site Wanhurskast/ ia etzipi hende tappaxens.

37:33 Mutta ei HERRA iäte hende henen Käsijns/ ia ei Domitze hende/ coska hen domitaan.

37:34 Odhota HERRA/ ia ketke henen Tiense/ nin hen sinun yleskorghotta/ ettes Maan perit/ Sine saadhnädhä/ coska ne Jumalattomat ylesiwritetaan.

37:35 Mine näin ydhen Jumalattoman/ sangen ialon ia waltian/ ia wlosleuitti itzens ia wihotti/ ninquin yxiLaurberinpw.

37:36 Ja ohitzekeuin/ catzo/ nin hen oli pois/ Mine kysyin sen perest/ nin ei hen cussan leuty.

37:37 Ole wighatoin/ ia pidhe sinus Oikein/ Sille sencaltaisten pite wimein hyuestimenestymen.

37:38 Mutta ne Ylitzekeumerit pite ynne huckuman/ ia ne Jumalattomat wimein pite ylesiwritettaman.

37:39 Mutta HERRA auttapi nijte Wanhurskaita/ hen on heiden Wäkewydhens Tuskan aialla.

37:40 Ja HERRA auttapi heite/ ia pästepi heite/ ia nijste Jumalattomist hen heite pelastapi/ ia wapactapiheite/ Sille he wskalsit henen pä lens.

XXXVIII. Psalmi.

On yxi ahkera Rucous Jumalan tyge/ sydhemen hocauxes ia kiws/ coska syndi tutan ia HERRAN wihan Whkaus/ ia Surman hirmuisus/ ette Synnit andexiannetaisijn/ ia ne ylenpaldiset rangastoxet wäheteisijn/ Ettei Jumalalda ylenannetaisi/ ia Wiholistein iulmaudhesta polietaisi/ Ettei hen huckuisi ninquin Pharao/ Saul ia sencaltaiset.

38:1 Daudin Psalmi muistoxi.

38:2 HERRA ele minua rangaise sinun wihahas/ ia ele minua curita sinun hirmudhesas.

38:3 Sille sinun Noles ouat minuhun kijnitetut/ ia sinun kätes paina minua.

38:4 Ei ole terueys minun Rumysani/ sinun wchkauxes tedhen/ ia ei ole ycten Rauha minun Luisani minunSyndieni tedhen.

38:5 Sille minun syndini keuet ylitze minun Pääni/ ninquin raskas Coorma/ ouat he minulle ylenraskaxitulluet.

38:6 Minun Haauani haiseuat ia mäteneuet/ minun Hulludheni tedhen.

38:7 Mine Keun kymeres ia Cumaras/ Ylpeiue mine Keun murehisani.

38:8 Sille minun Cupeheni iuri poisquiuauat/ ia ei miten Terueytte ole minun Rumini päle.

38:9 Mine olen ylenpalio runneltu ia rickilöty/ mine mäyren minun Sydhemeni kiwun tedhen.

38:10 HERRA sinun edeses on caiki minun Haluni/ ia minun hocauxen ei ole sinulda salattu.

38:11 Minun Sydhemen wärise/ minun woiman ombi minun ylenandanut/ ia minun Silmeini walkius ei oleminun tykeneni.

38:12 Minun Ysteueni ia Langoni seisouat

codhastans minua wastoin/ ia catzouat
minun waiuani/ ia minunLehimeiseni
cauwas astuuat.

38:13 Ja ne/ iotca minun Sieluni ielkin
seisouat/ he wiritleuuet minun eteeni/ Ja
iotca minulle pahasoouat/ he neuuo
piteuet quinga he wahingoittaisit/ ia sulilla
ioonilla he ymberikierteuet.

38:14 Mutta minun teuty olla/ ninquin
Cwroin/ ia ei mite cwleman/ Ja ninquin
Myken/ ioca Swtans eiauaia.

38:15 Ja teuty minun olla/ ninquin se/
ioca ei miten cwle/ ia ionga Suusa ei olle
ychten Luchtimest.

38:16 Mutta mine odhotan HERRA sinun
ielkes/ Sine HERRA minun Jumalan
cwldelet minua.

38:17 Sille mine aiattelen/ ettei he
swingan iloitzisi minun ylitzeni/ Jos minun
Jalcan waan combastuisi/nin he sangen
kerskaisit minua wastan.

38:18 Sille mine olen techty kersimen/ ia
minun Kipuni on alati minun edesseni.

38:19 Sille mine iulghistan Pahateconi/ ia
murhedin minun Syndini tedhen.

38:20 Mutta minun Wiholiseni eleuet ia
ouat wäkeuet/ ne ouat swret/ iotca minua
ilman syyte wihauat.

38:21 Ja iotca minulle pahalla maxauat
hyuen/ ne asettauat heitens minua
wastan/ Senuoxi ette minehyue noutele'.

38:22 Ele ylenanna minua HERRA minun
Jumalan/ ele caucana minusta ole.

38:23 Rienne sinuas minua auttaman/ o
HERRA minun Apun.

Ja se Colmas Öluu.

XXXIX. Psalmi.

*On yxi Lohutos wastan site Pahannost/
quin tulepi Jumalattomidhen Onnist ia*

*Mötekieumisesta/ ia ninen Jumalistein
Onnettomuest ia Wastoinkieumisest.*

39:1 Daidin Psalmi edelweisattapa.
Jeduthun edest.

39:2 Mlne olen aigoinut/ waarin ottaxeni/
eten mine synditee minun Kieleni cansa.

39:3 Mine tadhon minun Suuni suiszta/
ninquin suitzilla/ ette mine näen sen
Jumalattoman edhesseni.

39:4 Mine myckenin ia hiliaistuini/ ia
waikenin riemusta/ ia minun teuty
mureheni vdhista minussa.

39:5 Minun sydhemen on palaua minussa/
ia quin mine sen päle aiattelen/ nin mine
ylessytytetten/ Minepuhun Kieleni cansa.

39:6 Mutta HERRA opeta sis minua/ ette
se lopun saapi minun cansani/ ia minun
Elemelleni onopi yximitta/ ia minun pite
tälde erkaneman.

39:7 Catzo/ minun peiueni ouat
kämnenen leueys sinun tykenes/ Ja
minun Elemen on ninquin ei mitekensinun
edeses/ Quinga iuri tyhiet ouat caiki
Inhimiset/ iotca quitengin nin irdhalisest
eleuet. Sela.

39:8 Oho quinga he poismeneuet/ ninquin
Wario/ ia tekeuet huckan heillens swren
murhen/ He cocouat/ia eiuet tiedhe cuca
sen saapi.

39:9 Ja nyt HERRA/ mihinge minun pite
itzeni loottaman? Sinun päles mine toiuon.

39:10 Wapadha minua caikista minun
synnistenin/ ia ele minua salli ninen
Hulludhen pilcaxi tulla.

39:11 Mine myckenyn/ ia en aua minun
Suutani kyllpe sine sen teet.

39:12 Poiskenne sinun rangastoxes
minusta/ Sille mine olen nändynyt sinun
kädhes piexemisest.

39:13 Coskas iongun rangaiset synnin
tedhen/ nin henen Caunistoxens

culutetaan ninquin Coista/ woyquina iuri tyhie ouat caiki Inhimiset. Sela.

39:14 Cwldede minun Rucouxeni HERRA/ ia ymmerdhe minun parguni/ ia ele waikene minun kynelteniylitze. Sille mine olen yxi Mucalainen sinun edeses/ ia Wieras/ ninquin caiki minun Esijseni.

39:15 Lacka minusta/ ette mine itzeni wirghotaisin/ ennenquin mine poismenen/ ia en sille tesse ole.

XL. Psalmi.

Tesse Christus itzestens puhupi/ quin sijne Epistolas Ebreerin tyge todhistetan/ henen Pinastans ia wapadhuxestans. Nin mös Lain poispanemisest/ ia Eua'geliuminiulgistoxest/ ia Christusen hyuisteghoista meiden cochtan.

40:1 Daudin Psalmi edhelweisattapa.

40:2 Mlne odhotin HERRA/ ia hen callisti henens minun tyköni/ ia hen cwldeli minun parguni.

40:3 Ja hen wlosweti minun sijte hirmuisesta haudhasta/ ia paskaisest loghasta/ ia asetti minun JalcaniCallion päle/ ia hallitzi minun keumiseni.

40:4 Ja hen annoi minun Suhuni wdhen Weisun/ kijttemen meiden Jumalatan. Site saauat monda nähde/ia HERRA pelkeuet/ ia toiuouat henen pä lens.

40:5 Autuas on se/ ioca wskalluxens panepi HERRAN päle/ ia ei käenne ninen Corein tyge/ ia iotca walhencansa waeldauat.

40:6 HERRA minun Jumalan/ swret ouat sinun lhmes/ ia sinun Aiatoxes/ iotcas meillen osotat/ ei mitenole sinun wertas/ Mine tadhon nijste ilmoitta ia sanoa/ waicka he ouat epelucuiset.

40:7 Wffri ia Rocauffri ei sinulle kelpa/

waan Coruat sine minullen auasit/ Et sine tadhon Poltwffri eliSynninwffri.

40:8 Silloin mine sanoin/ Catzo/ Mine tulen/ Kirian Ramatus on minusta kirioitettu. Sinun Tactos/ minunJumalan/ teen mine kernasti/ ia sinun Lakis ombi minun Sydhemesseni.

40:9 Mine tadhon sarnata sinun Wanhurskauttas sijne swres Seurakunnas/ Catzo/ em mine tadhon andatukitta minun Suutani/ HERRA sine sen tiedhet.

40:10 Sinun Wanhurskauttas em mine sala minun sydhemesseni/ Sinun Totudhestas ia sinunTerueyxestes puhun mine/ Em mine peite sinun Laupiuttas ia wakuttas/ sijnä swres Seurakunnas.

40:11 Mutta sine HERRA/ ele känne sinun Laupiuttas pois minusta/ Anna sinun Laupiudhes ia Wakudhesaina minua wariella.

40:12 Sille ette lukemattomat pahudhet ouat minun ymberipiritteneet/ minun syndini ouat minunkiniottaneet/ nin eten mine nähde taidha/ He ouat wsiamat quin hiuxet minun pääszeni/ ia minu' sydhemenen minun ylenandanut.

40:13 Keluatkoon se sinulle HERRA/ ettes minun wapadhat/ rienne HERRA minua auttaman.

40:14 Häuetköön ia caiki pilcaxi tulcoon/ iotca minun Sieluni ielkin seisouat/ hende hucataxens/ tacaperinlangetkoon/ ia häpien tulcoon/ iotca minulle paha szouat.

40:15 Hemmestyköön he heiden häpiesens/ iotca eikisteleuet minua sanodhen/ Ninpiti/ Ninpiti.

40:16 Iloitkaan ia riemuitkaan caiki/ iotca sinua etziuet/ Ja iotca sinun Terueydhes racastauat/ ia sanocataina/ HERRA olcoon corkiast kijtetty.

40:17 Sille mine olen Kieuhe ia waiuanen/ Mutta HERRA surepi minun edesteni/ Sine

olet minun Auttaiania wapactaian/ Minun Jumalan ele wiwy.

XLI. Psalmi

On yxi Christusen ia coco Seurakunnan Rucous/ wapadhuxen tedhen/ wastan Sinagogan Neuuoia/ Ja on mös yxi Ennustos Christusen Ylesnousemisesta/ ioca Itzens tunnusta Syndisexi meiden tedhen.

41:1 Daudin Psalmi edelweisattapa.

41:2 AWtuas on se/ ioca sen Kieuhen päle aiattele. Site HERRA auttapi sinä pahana peiuene.

41:3 HERRA ketkepi henen/ ia pitepi henen eleuene/ ette hen menestypi maan päle/ ia ei hende ylenannawiholistens käsijn.

41:4 HERRA wirghottapi hende Tautiwotens päle/ Sine autat henen caikesta henen Sairaudhestans.

41:5 Mine sanoin/ HERRA ole minulle armolinen/ paranna minun Sielun/ Sille mine synditein sinua wastoin.

41:6 Minun Wiholiseni puhuit pahoia minua wastoin/ Coska se coollepi? ia henen Nimens cadhonepi?

41:7 Ja quin he tuleuat catzeleman/ nin euet he site sydhemestens tee/ Waan iotaki etziuet/ iota helaittaisit/ nin he poismeneuet/ ia site panetteleuat.

41:8 Caiki iotca minua wihauat he keskenens nuriseuat minua wastoin/ ia aiatteleuat paha minua wastan.

41:9 He ouat päättenyet ydhen Coiranparin minun ylitzeni/ Coska hen maca/ ei hen iellens ylesnouse.

41:10 Nin mös minun Ysteuen/ ionga mine itzeni vskalsin/ Joca minun Leipeni söy/ se tallasi minunJalcains ala.

41:11 Mutta sine HERRA ole minulle

armolinen/ ia ylesherette minua/ nin mine sen heille costan.

41:12 Sijte mine merkitzen/ ettes hyuen sosion minulle pidhet/ Ettei minun Wiholiseni saa kerskata minunylitzeni.

41:13 Mutta minua sine ylespidhet minun vighattomuenei tedhen/ ia asetat minun sinun Casuos etenijancaikisest.

41:14 Kijetty olcoon HERRA Israelin Jumala/ teste nyt ia hamaan ijancaikisuteen asti/ Amen/ Amen.

41:15 On yxi Rucous/ iossa vlosmaalatan se Omantiedhon ia Tunnon Campaus/ ia raskain Uskon ia Toiuonpyrkimus/ ioca painelepi hengese Epeusko Epelyste ia Toiuottomust wastan/ silloin coska synnit/ rangastoxetia Jumalan Vihat/ sielun Silmein edes ouat. Jossa Campaudhes Daudit itze oli/ coska hen oli Radholinen.

XLII. Psalmi

42:1 Corachin Lastein Opetus edelweisattapa.

42:2 Jotca meiden tedhen kirioitetut ouat/ ette mekin semmodhoisis wapistoxen Alloissa/ JumalanLupauxen wskalloxes ia Auun toiuossa/ meiten ylespidheisim. Ja ei loottaisi omaan Wanhurskautehen/ Muttasen sulan ia ainoan Armon ia luuatun Laupiudhen päle/ HERRAN Christusen tedhen.

42:3 Ninquin Peura parkupi tooren Wedhen ielken/ nin minun Sielun hutapi sinun tyges Jumala.

42:4 Minun Sielun ianopi Jumalan ielken/ sen eleuen Jumalan ielken/ Coska mine tulen sihen/ ette mineJumalan Caswon näkisin?

42:5 Minun kyneleni ouat minun Rocani peiuel ia ööll/ Ette iocapeiue minulle sanotan/ Cussa on nyt sinunJumalas?

42:6 Coska mine neite muistelen/ nin mine wloswodhatan minun Sydhemeni itzesseni/ Sille kernasti minemenisin Joukon cansa/ ia heiden cansans waellaisin Jumalan Honeseen/ ihastoxen ia kijtoxen cansa/ senJoukon seas/ iotca iuhlauat.

42:7 Mites murhedhit sinuas minun Sielun ia nin leuotoin olet minussa? Turua Jumalan päle/ Sille minewiele nytkin hende kijten/ Ette hen minua auttais henen Casuollans.

42:8 Minun Jumalan/ murheisans on minun Sielun minussa/ Senteden mine muistan sinun päles sijnäMaasa Jordanin ia Hermonin tykene/ sijte wähest Woresta.

42:9 Sinun * Wirtas pauhuuat couan/ nin ette yxi sywys pauha tesse ia toinen sywys sielle/ Caiki sinunWesi laines ia altos keuuet minun ylitzeni.

42:10 Peiuelle ombi HERRA vlosluuanut henen Hywydhens/ ia öölle mine henelle weisan/ ia rucolen minunElemeni Jumalan tyge.

42:11 Mine sanon Jumalalle minun Calliolleni/ Mixis olet minun vnochtanut? Mixi minun pite ninmurheisani keumen? Coska minun wiholiseni minua adhista?

42:12 Se on ninquin murha minun Luissani/ ette minun Wiholiseni häueiseuet minua/ Coska he iocapeiueminulle sanouat. Cussa on nyt sinun Jumalas?

42:13 Mites murhedhit sinuas minun Sielun/ ia nin leuotoin olet minussa? Turua Jumalan päle/ Sille minewiele nytkin hende kijten/ Ette hen minua auttais henen Casuollans/ ia ette hen minun Jumalan on.

XLIII. Psalmi

Samast Asiast/ quin se Entinen Psalmi/

teme mainitze. Sille hen Rucole ette Jumala olis Domari ia oikean asian warielis nijte wastan/ Jotca ei waiuoin hende tappa tactonuet/ waan mös henen Syyns ia Oppins cadhotta. Ninquin nytkin tapactu. Senteden anokam ia apu odhottakam.

43:1 DOmitze minua Jumala/ ia ratkaise minun asian/ wastan site pyhetöind Canssa/ ia päste minuanijste wärist ia caualoist Inhimisist.

43:2 Sille sine olet Jumala minun wäkewudhen/ mixis minun poissöxet? Mixis minun annat murehissanikieudhe/ Coska wiholinen minua adhista?

43:3 Lehete sinun Walkiudes ia sinun Totudhes/ ette he minun saattaisit/ ia toisit sinun pyhen Worestyge/ ia sinun Asumises tyge.

43:4 Ja mine siselkeuisin Jumalan Alltarin tyge/ sen Jumalan tyge/ ioca minun ilon ia riemun on/ ia sinuaJumala Candelis kijtteisin/ minun Jumalan.

43:5 Mites murhedhit sinuas minun Sielun/ ia nin leuotoin olet minussa? Turua Jumalan päle/ Sille minewiele nytkin hende kijten/ Ette hen minua auttais henen Casuollans/ ia ette hen minun Jumalan on.

XLIV. Psalmi

On yxi sangen ialo Rucous Jumalan pyhen Seurakunnan Wiholisten wastan/ ia on caikein Aikain Seurakunnan Cuua/ nin hyuesti nyt Meiden aiallam/ iotca mös moninaist waiua kersima/ quin Juttain/ iotca olit ia ouat fangiuxis/ tuskis ia paghois/ ia wiele nytkin ouat.

44:1 Corachin Lasten Opetus

edelwisattapa.

44:2 JUmala/ me olema coruillan cwlluuet/
Meiden lset ouat meille luetelluet/ Mites
heiden Aicanans iamuiinen tehnyt olet.

44:3 Sine olet kädhelles ne Pacanat
poisaianut/ Mutta nijte sine olet
iellensistuttanut/ Sine olet neCanssat
cadhottanut/ Mutta nijte sine olet
wlosleuittenyt.

44:4 Sille eipe he ole Miecallans site
Maata omistaneet/ ia heiden Käsiuartens
eipe heite auttanut/ Waansinun
Oikiakätes/ sinun Käsiuartes/ ia sinun
Casuos walkius/ sille sinulle oli heisse
mielennoudhe.

44:5 Jumala sine ole minun Kuningan/
Joca apua Jacobin lupat.

44:6 Sinun cauttas me Wiholiseni
mahanpaiskam/ sinun Nimeses me
alastallam meiden wastancarcaiauaiset.

44:8 Mutta sine meite autat meiden
Wiholisistan/ ia saatat nijte hepiehen/
iotca meite wihauat.

44:9 Jumalasta me tadhoma iocapeiue
kerskata/ ia kijtte sinun Nimees
ijancaikisesta. Sela.

44:10 Mixis Nyt meite poissyset/ ia
häueiset meite? ia et sine wloskeu meiden
Sotawekein cansa.

44:11 Sine sallit meite Wiholisten edesse
pakeneman/ ette ne meite ratelisit/ iotca
meite wihauat.

44:12 Sine annat meite ylessödhe ninquin
Lambaita/ ia haiotat meite Pacanoiten
secan.

44:13 Sine myid sinun Canssas ilman
hinnata/ ia eipes miteken maxo ota.

44:14 Sine meite panet Pilcaxi meiden
Naburillen/ sadhatoxexi ia nauruxi nijlle/
iotca meiden ymberillenouat.

44:15 Sine teet meite Jaritoxexi Pacanain
seas/ ia ette Canssat päätens wendeleuet

meiden ylitzenne.

44:16 Jocapeiue on minun häueistuxen
minun edeseni/ ia minun Casuon on
teunens häpiete.

44:17 Ette minun pitene Pilcurit ia Laittaiat
cwleman/ ia ne Wiholiset ia
kercketkostaiat näkemen.

44:18 Neme caiki ouat tulluet meiden
pälen/ ia eipe me senwoxi ole sinua
wnochtanut/ eike vskottomastsinun
Lijtosas keuttenyet.

44:19 Ja ei meiden sydhemen tacaperin
mennynt/ eike meiden keumisen poikenut
sinun tieestes.

44:20 Ettes meite nin rickilööt Lohikermein
seas/ ia meite yldepeitet pimeydhelle.

44:21 Jos me olisim meiden Jumalan
Nimen vnochtanut/ ia meiden Kätem
ylesnostanut wieran Jumalantyege.

44:22 Sen madhais Jumala kylle etzije?
waan nyt hen itze tiete meiden sydhemen
pohian.

44:23 Sille sinun tedhens me surmatamma
iocapeiue/ ia luetamma ninquin teuraxi
tecteuet Lambat.

44:24 Yleshereitze HERRA/ Mixis macat?
waluo/ ia ele meite poissyse caiketicka.

44:25 Mixis peitet sinun Casuos? ia
wnodhat meiden radholisudhen ia
adhistoxen.

44:26 Sille meiden Sielun ombi
alaspainettu mahan asti/ meiden watzan
maassa kinirippu.

44:27 Ylesnouse auta meite/ ia lunasta
meite sinun Laupiudhes tedhen.

XLV. Psalmi

*Ja waicka Jumalattomat ynne henes
messeuet/ quitengin teme Messias woiton
saapi/ ia pitepi ijancaikisen Waldakunnan.*

45:1 Corachin Lasten yxi Morsianwirsi ia Opetus sijte Cuckaisest ia Liliost/ edelweisattapa.

45:2 Mlnun sydhemen tichtera ydhen caunin Weison/ Mine tadhon weisata ydhest Kuningasta/ MinunKielen on ydhen hyuen Kirioittaian Kynä.

45:3 Sine olet se Caunihin Inhimisten lasten seas/ Sulaiset ouat sinun Hwles/ Senteden siugnapi Jumalasinua ijancaikisesta.

45:4 Wööte sinun Miecás sinun Lantes päle/ sine Kempí/ ia caunista itzes cunnialisesta.

45:5 Hyuesti sine menestykö sinun Cauniudhessas/ edesaia Totudhes parahaxi/ ia nijte Radholisi pidheOikiudhesa/ Nin sinun Oikiakätes lhmelisie osottapi.

45:6 Nin ylen tereuet ouat sinun Nooles/ Ette Canssat sinun etees mahanlangeuat/ keskelle sen KuninganWiholistein.

45:7 Jumala sinun Stolis pysypi aina ia ijancaikisesta/ Sinun Waldakunnas Waltica/ on yxi hurskas Waltica.

45:8 Sine racastat wanhurskaudhen/ ia wihat sen Jumalattoman menon/ Senteden ombi Jumala/ sinunJumalas sinua woidhellut llonöliolla/ ylitze sinun Osawelieis.

45:9 Sinun Waattes ouat sula Mirrham/ Aloes ia * Kezia/ coskas Nursanluisest Salist wloskeudh/ sinunialoimas pramisas.

45:10 Sinun Caunistoxesas keuet ne Kuningain Tytteret/ se Morsian seisopi oikialkädhelles/ sulascallimas Cullas.

45:11 Cwle Tyter/ ia catzo/ ia callista Coruas/ Wnodha sinun Canssas/ ia sinun lses Hoone.

45:12 Nin saapi Kuningas halun sinun Cauniutees/ Sille hen ombi sinun HERRAS/ ia sinun pite hendecumartaman.

45:13 Sen Tytteren * Tyrin pite mös sihen Lahijoinens tuleman/ Ja ne Rickaimat Canssois pite sinunedheses rucoleman.

45:14 Se Kuningan Tyter ombi coconans caunis * siselde/ Hen on Cullaises wattes puetettu.

45:15 Hen wiedhen monencudhotuis waatteis Kuningan tyge/ ia henen Leickisisarens/ ne Neitzyet/ iotchahende noudhattauat/ toodhan sinun tyges.

45:16 Ne wiedhen llon ia riemun cansa/ ia he Kuningan Salin siselkeuet.

45:17 Sinun lsedhes polesta pite sinun Lapsia saaman/ Jotca sinun Päämiehixi asettaman pite caikeenMailmaan.

45:18 Mine tadhon muista sinun Nimes päle/ Sucukunnasta nin Sucukundahan. Senteden pite ne Canssatsinua kijttemen aina ia ijancaikisesta.

XLVI. Psalmi

On sangen swri Lohutus/ ia Kijtossana Seurakunnan warieluxesta/ caikein Perchelein wejitutuxi ia Mailmaisen pahuden wastoin. Wimein/ hen keske nijste warinotta/ ia ninen edest Jumalata Christuses kijttemen.

46:1 Yxi Corachin Lasten Weisu/ sijte Norudhesta/ edelweisattapa/ Alamothin päle.

46:2 JUmalala ombi meiden Turuan ia Wäkewydhen/ Yxi Apu nijsse swrissa tuskissa/ iotca meiden pälenouat sattuneet.

46:3 Senteden eipe me miteken pelke/ ios wiele Mailma huckuis/ Ja wooret keskellen Merte waiosit.

46:4 Waicka wiele Meri pauhais ia culkis/ nin ette sen paisumisen tedhen/ Mäet alascukistuisit. Sela.

46:5 Quitengi pite se Jumalan Caupungi carskist lustilinen oleman/ henen Wirtains cansa/ iossa nepyhet sen Corkeiman Asumiset ouat.

46:6 Jumala ombi heiden tykenens sielle siselle/ Senteden se kylle pysypi/ Jumala auttapi hende warahin.

46:7 Pacanadhen pite hemmestymen/ ia ne Kuningadhen waldakunnat langeman/ ia Maa huckupi/ coskahen änen andapi.

46:8 Se HERRA Zebaoth on meiden cansan/ se Jacobin Jumala ombi meiden Tuken. Sela.

46:9 Tulcat/ ia catzocat ne HERRAN teghot/ ioca Maan päle sencaltaiset haiotoxet tekepi.

46:10 Joca hilitze Sodhat caikes Mailmas/ Joca Joutzen serke/ ia rickopi Keihet ia Rattat tulesa ylespolta.

46:11 Lacatka/ ia tundekat ette mine Jumala olen/ minun pite Cunnian woittaman Pacanain seas/ iaminun pite ylistoxen Maan päle saaman.

46:12 Se HERRA Zebaoth on meiden cansan/ se Jacobin Jumala ombi meiden Tuken. Sela.

XLVII. Psalmi

On yxi Kijtoswirsi/ Woitonlaulu ia yxi Ennustos Messiasen Waldakunnan asettamisest/ seke Juttain ette Pacanain seas/ Jonga hen Synnist/ Colemast/ Perkelen angarudhest ia caikista waiuasta pästepi. Ja ette hen on totinen Jumala heilde omistettaua.

47:1 Corachin Lasten Psalmi edelweisattapa sijte Norudhesta.

47:2 CAicki Canssat paukuttacat käsien/ Ja ihastucat Jumalalle/ iloisen änen cansa.

47:3 Sille HERRA se caikein corkein ombi hirmulinen/ yxi swri Kuningas coco maan päle.

47:4 Hen alendapi Canssat meiden alanne/ ia ne Pacanat meiden Jalcain ala.

47:5 Hen wloswalitze meite henen Perimisexens/ sen Jacobin Cunnian/ iota hen racasta. Sela.

47:6 Jumala ylesastui ihastuxen cansa/ ia se HERRA heliseuen Basunan cansa.

47:7 Kijtosweisatcat/ Kijtosweisatcat Jumalan/ Kijtosweisatcat kijtosweisatcat meiden Kuningallen.

47:8 Sille Jumala ombi Kuningas coco Maan päle/ kijtosweisatcat henelle * wisaasta.

47:9 Jumala on Kuningas Pacanaidhen ylitze/ Jumala istupi henen pyhen Stolins päle.

47:10 Canssain Päämiehet ouat cocondunuet sen Abrahamin Jumalan Canssan tyge/ Sille Jumala ombisangen corghotettu ninen Herrain tygene Maan päle.

XLVIII. Psalmi

On yxi Kijtoswirsi swrimast Jumalan Hyuisteghoista/ ette hen wissimille tydhille itzens ilmoitti/ Lupauxens annoi/ Palueluxens asetti/ ia ette Hen Paican walitzi/ cussa olis/ eli leutteisijn/ se oikia Seurakunda/ nimiten sielle/ cussa Sana Zionista cajiachtapi.

48:1 Corachin Lasten Psalmin weisu.

48:2 SWri on se HERRA ia sangen kijtettäpä/ meiden Jumalan Caupungis/ henen pyhen woren päle.

48:3 Se Wori Zion on ninquin yxi caunis Wesa/ ionga päle coco maa turuapi/ sinne pohian polen macapisen swren

Kuningan Caupungi.

48:4 Jumala on tuttaua henen Salisans/
ette hen on sen Warielia.

48:5 Sille catzo/ Kuningat ouat coconuet/
ia ynne edesmenit.

48:6 He ihmectelit/ coska he täte näit/ ia
hemmestuit/ ia alaskukistettijn.

48:7 Wapistos ombi heite sielle käsittänyt/
ia Adhistos ninquin Synnytteueisen.

48:8 Sine säriet Hadhet meresse/ sen lte
Twlen cautta.

48:9 Quin me cwlimma/ nin me sen
näemme HERRAN Zebaothin caupungissa
meiden JumalanCaupungis/ Jumala sen
ylespitepi ijancaikisesta. Sela.

48:10 Jumala me odhotamme sinun
Hywuyttes/ keskel sinun Templises.

48:11 Jumala/ quin sinun Nimes on/ nin
mös on sinun Kijtoxos hama Mailman
loppuin asti/ sinun Oikiakätes on teunens
Vanhurskautta.

48:12 Riemuitkan se Zionin wori/ ia ne
Judan Tytteret olcoon iloiset/ sinun
Oikiudhes tedhen.

48:13 Menget Zionin ymberi/ ia syletke
hende/ lukecat henen Tornins.

48:14 Wariottacat henen Mwristans/ ia
yleskorghottacot henen Salinsa/ ette te
sen mainitzitte sillenoutauaisel
Sucukunnalle.

48:15 Sille teme Jumala ombi meiden
Jumalan aina ia ijancaikisesta/ hen wiepi
meite ninquin Norudhen.

XLVIX. Psalmi

*Teme ychtepite sen iijj ia xxxvij Psalmin
cansa/ iossa se pyhe Christikunda
lohutetan site Pahannosta watan/ Ette ne
Jumalattomat menestyuet/ ja Ne Jumaliset
wauwatan/ iosta eipe heiden tule närkestye.
Sille tesse opetetan sijte tuleuuisesta*

*Domioista ia Mailmasta/ iossa ne
Jumalattomat cadhotetan/ Ja ne Jumaliset
ijancaikisen Cunnian sauat.*

49:1 Corachin Lasten Psalmi
edelweisattapa.

49:2 CWlcat täte caiki Canssat/ ottacat
Coruijn caiki iotca telle aialla elette.

49:3 Seke se yctainen Canssa/ quin
HERRAT/ seke Rickat ette Kieuhet/ yxi
toisen cansa.

49:4 Minun swni pite puhuman Wisautta/
ia minun Sydhemen ymmerdhyxen.

49:5 Me tadhon ydhen hyuen Wertauxen
cwlla/ ia ydhen caunijn Tapauxen
Candelein päle leikite.

49:6 Mixi mine pelkeisin nijne pahoina
peiuine/ coska minun Sortaiadheni
pahateghot minuaymberikeuet.

49:7 Jotca loottauat heiden Tauarans
päle/ ia kerskauat heiden Rickaudhes
palioudhen päle.

49:8 Ei weliken taida keteken
iellenslunasta/ Eike Jumalalle käteken
souitta.

49:9 Sille palio se culuttapi heiden
Sieluans iellenslunasta/ Nin ette henen
teuty site anda olla tekemetijancaikisesta.

49:10 Waicka hen mös wiele cauan eleis/
ia Hauta ei näkisi.

49:11 Sille quitengin saadhan nähdhä/
ette semmotoiset Wijsat coleuat/ nin
ikenens quin ne Tyhmet iaHullut catouat/
ia teuty muille iätte heiden Rickaudhensa.

49:12 Ja sijttekin he aiatteleuat/ Ette
heiden Honehens pysyuet ijancaikisesta/ ia
heiden Cotons sughustasucuhun/ ia heiden
Nimens olis ialo Maan päle.

49:13 Waan ei semmengen taida Inhiminen
sijnä cunniasa pysyueinen olla/ Mutta
henen teuty teste lopuaninquin Eleimetki.

49:14 Teme heiden Tieens ombi sula

hulluus/ Quitengin heiden Jelken
 tuleuaisens site swns cansakijtteuet. Sela.
 49:15 He macauat Heluetis ninquin
 Lambat/ Colema se heite caluapi. Mutta
 ne Hurskat sangen pianhallitzeuat heiden
 ylitzens/ ia heiden vskalluxens pite
 huckuman/ ia Heluetin teuty heiden iedhe.
 49:16 Mutta Jumala quitengin wapacta
 minun Sieluni Heluetin wallast/ Sille hen
 minua yleskoriasi. Sela.
 49:17 Ele site tottele coska iocu ricastupi/
 eli ios henen Honens Cunnia swrexi tule.
 49:18 Sille quin hen coole/ eipe hen mite
 mötens wie/ eike henen Cunnians henen
 cansans alasmene.
 49:19 Waan hen vskalta temen Hyuen
 Elemen päle/ ia kijtte site/ coska iocu
 itzellens hywie peiuie saatta.
 49:20 Nin he meneuet lseins ielkijn/ ia
 euet ikenens walkiutta näge.
 49:21 Sille coska Inhiminen Cunniasa
 onopi/ ia ei ole ymmerrhöst/ nin hen
 tälde menepi/ quin Eleimet.

L. Psalmi

*On yxi Ennustos Euangeliumin
 iulghistamisest ia Lain poispanemisest/
 wffrein ia caiken Lain menon cansa/ Ja
 osottapi ne oikeat Jumalan palueluxet.
 Tesse mös Jumala vhcapi wihans ia
 rangastoxens nijlle/ wlcocullatuille/ iotca/
 ehkei he tiedhe nite oikeita Palueluxi/
 Uskoa ia Auxenhutamista/ quitengin he
 kerskauat heidens oleuan Jumalan oma
 Canssat/ vlcoisten menoin tedhen etc. ia
 sen Jumalan Armon/ ioca Christuses
 taritan/ he ylencatzouat.*

Assaphin Psalmi.

50:1 HERRA Jumala se wäkeuin puhupi ia
 cutzupi Mailman/ hamast Auringoisen

coitosta nin Laskemisenasti.

50:2 Zionista yleskeupi/ se kircas Jumalan
 paiste.

50:3 Meiden Jumalan tulepi ia ei waikene/
 culuttauainen Tuli keupi henen edhellens/
 ia henen ymberillensyxi swri Ilma.

50:4 Hen cutzupi Taiuan ia maan/
 domitaxens henen Canssans.

50:5 Cootka minulle Pyheni/ iotca sijte
 Lijtosta enemien piteuet/ quin wffreista.

50:6 Ja ne Taiuat pite henen
 wanhurskauttans ilmoittaman/ Sille Jumala
 on Domari. Sela.

50:7 Cwle minun Canssan/ anna minun
 puhua/ Israel anna minua sinun seasas
 todhista/ Mine Jumala/ olen sinun Jumalas.

50:8 Sinun wffreis polesta/ em mine sinua
 nuchtele/ Sille sinun Poltwffris ouat alati
 minun edesseneni.

50:9 Em mine Härkie ota sinun Honestas/
 Eike Caurita sinun Nauetastas.

50:10 Sille caiki Eleimet Metzses ouat
 minun/ ia Cariat Mäkein päle Tuhannes
 lughussa.

50:11 Mine tunnen caiki Linnut Wortein
 päle/ ia caikinaiset Pedhot Metzses ouat
 minun edesseneni.

50:12 Jos mine ison/ en mine site sanoisi
 sinulle/ Sille ette se Maanpiri ombi minun/
 ia caiki mite henesseon.

50:13 Lwletkos minun söuen Härien Liha/
 elicke Cauristen werte iouan?

50:14 Wffra Jumalalle Kijtoswffri/ ia maxa
 sille Ylimeiselle sinun Lupauxes.

50:15 Ja auxeshwdha minua Hädheses/
 Nin mine autan sinua/ ia sinun pite minua
 cunnioitzeman.

50:16 Mutta sille Jumalattomalle sanopi
 Jumala/ Mixis ilmoitat minun Oikiuxiani/ ia
 otat minun Lijtonisinun suulles?

50:17 Ettess quitengi curitoxen wihat/ ia
 heitet minun Sanani taghas.

50:18 Coskas iongun Warcan näet/ nin sine ioxet henen cansans/ ia pidhet Osas Hoorintekiedhen cansa.

50:19 Sinun sws sallit sine paha puhua/ ia sinun Kieles Falskiutta matkan saatta.

50:20 Sine istut ia puhut sinun Velies vastan/ sine panettelet sinun Eites Poica.

50:21 Neites teet/ ia mine olen wait/ Nijnpes lwlet/ ette mine olen sinun wertaises. Mutta mine rangaitzensinua/ ia asetan neite Silmeis eten.

50:22 Merkitke sis neite/ Te iotca Jumalan vnodhatte/ ettej mine ioskus

poistemmaisii/ ia ei olisi enembivapactaia.

50:23 Joca Kijtosta wffrapi/ se ylistepi minua/ Ja sijnä ombi se Tie/ ette mine osotan henelle sen JumalanTerueydhen.

LI. Psalmi

On yxi Callis/ Cwllainen ia Palauainen Rucous/ ette Perisyndi ia mwdh pahattöödh ia teghot andexiannetaisin. Sille tesse Synnin/ alcu ia jwri osotetan nimittein/ Sikiemisest ia Lonnon turmeluxest/ Ja quinga se poispyhiten/ Quinga me vdhest synnyme/ Ja cutka Palueluxet ouat Jumalan otoliset/ Ja Wimein hen coco seurakunnan edest rucole.

51:1 Daudin Psalmi edelweisattapa/

51:2 Coska se Propheta Nathan henen tygens tuli/ Quin hen Bathsaban tyge oli siselkeunyt.

51:3 Jumala ole minun armolinen/ sinun Hywydhes cautta/ ia poispyhi minun Syndini/ sinun swrenLaupiudhes cautta.

51:4 Pese minua hyuesti minun Pahateghostani/ ia pudhista minua/ minun Synnisteneni.

51:5 Sille mine tunnen minun Pahateconi/

Ja minun Syndini ombi alati minun edessenii.

51:6 Sinun ainoan waskan mine syndietein/ ia pahasti tein sinun edesses. Senpäle ette sine oikia olisitsinun Sanasas/ ia ei laitexi tulisi/ coska sine domitaan.

51:7 Catzo/ mine olen synnilisest Siemenest syndinyt/ ia minun Eiten ombi synnise minun syttenyt.

51:8 Catzo/ sine halaiat Totutta/ ioca salaudhes onopi/ ia sen peitetyn Wijsaudhen sine iulghistit minulle.

51:9 * Viska minua Hyssopil/ ette mine pudhastusin/ Pese minua/ ette mine Lumiwalkiaxi tulisin.

51:10 Anna minun cwlda ilo ia riemua/ ette ne Luudh/ iotcas serkenyt olet/ ihastuisit.

51:11 Poiswerho sinun Casuos minun Synnisteneni/ ia poispyhi caiki minun Pahatteconi.

51:12 Jumala loo minusa yxi pudhas Sydhen/ ia wdhista minusa yxi wsi wissi Hengi.

51:13 Ele poisheite minua sinun Casuos edhest/ ia ele minulda poisota sinun pyhe Henges.

51:14 Wahuista minua taas sinun Aus cansa/ ia sille wäkeuelle Hengelle tuke minua.

51:15 Sille mine tadhon nijlle ylitze kieumerille sinun Ties opetta/ ette ne Synniset sinun tyges palaisit.

51:16 Päste minua Verenwighoista/ sine Jumala/ ioca minun Terueydhen Jumala olet/ ette minun Kielensinun Wanhurskauttas kerskais.

51:17 Aua HERRA minun Hwleni/ ette minun Swn ilmoitais sinun Kijtoxes.

51:18 Sille ettei sinulle ole wffrisa lusti/ mwtoin mine sen kernast annaisin/ ia ei Poltwffri sinun ensingenkelpa.

51:19 Ne wffrit/ iotca Jumalan kelpauat/
ne ouat murhelinen Hengi/ Adhistettua ia
seriättue Sydhende/ etsine Jumala
ylencatzo.

51:20 Tee hyuesti Zionin watan sinun
Armos ielkin/ ylesrakena ne Murit
Jerusalemis.

51:21 Silloin sinulle otoliset ouat ne
Wanhurskaudhen Wffrit/ poltwffrit ia
caikinaiset wffrit/ Silloin sinunAltaris päle
Härkie wffratan.

LII. Psalmi

*Waan seurakunda ia ne Jumaliset wariellan
ia autetaan. Ombi sangen raskas wchkaus
wastoin nite Tyrannit Sangarit ia
Jumalattomit/ iotca wainouat ia wihauat
nite
Jumalisi/ ionga tedhen he wimein pereti
huckuuat.*

52:1 Yxi Daudin Oppi edelweisattapa/ quin
se Edomiti Doeg tuli/ ia sanoi Saulil/
Daud ombi tullutAbimelechin Hoonesen.

52:2 Mltes kerskat sine Tyranni/ ette sine
taidhat wahingoitta? ette quitengi Jumalan
Laupius wieleiocapeiue pisy.

52:3 Sinun Kieles ongipi wahingon ielkin/
ia leickapi walhellans ninquin tereue
Partaweitzi.

52:4 Sine puhut paramin Paha quin hyue/
ia Walhen pikemin quin Oikiudhen. Sela.

52:5 Sine puhut kernasti caiki mite
cadhotoxen sopiuat/ wären Kielen cansa.

52:6 Senteden Jumala serkepi sinun iuri
coconans/ ia murenda sinun/ Ja Maiasta
sinun vlostemmapi/ ianinen Eleuiten
maalda hen vloswrittapi sinun. Sela.

52:7 Ja ne Wanhurskat sen näkeuet/ ia
pelkeuet/ ia henen ylitzens naurauat.

52:8 Catzo/ Teme on se Mies/ ioca ei

pitenyt Jumalata henen Turuanans/ Waan
vskalsi henen swrenRickaudhens päle/ ia
oli wäkeue wahingota tekemen.

52:9 Mutta Mine pysyn ninquin
Hedhelmelinen Oliupw Jumalan Honesza/
mine vskallan JumalanLaupiudhen päle/
aina ia ijancaikisesta.

52:10 Mine kijten sinua ijancaikisesta/
ettes sen teit/ ia mine odhotan sinun
Nimeäs/ Sille sinun Pyhessijte iloitzeuat.

Se Nelies Öluu.

LIII. Psalmi

*Tesse hartasti canneta'/ ia couan
vlosmalatan coco Inhimisen Loondo/ Ettei
hen Jumalata tunne/ eike tottele/ Waan
ylencatzopi/ Sitelehin hen nuctele ne
Phariseuset ia Ulcocullatut/ iotca Jumalan
Canssa rateleuat ia nykiuet. Lopusa/ hen
Ennusta sijte Tuleuaisest Messiasest/ ia
ette Euangelium piti Zionista
vlosleuitettemen.*

53:1 Yxi Daudin Opetus/ Choris
edelweisattapa Mahelathin päle/ worottain.

53:2 NE tyhmet sanouat heiden
Sydhemisens/ Eipe Jumala olecka/ Euet
he miteken kelpa/ ia ouat yxillkeys heiden
Menons cansa/ Ei ole yxiken ioca hyue
teke.

53:3 Jumala catzoi Taiuahast inhimisten
Lasten päle/ ette hen näkis/ ios iocu
ymmerdheis/ ioca etzisJumalan ielkin.

53:4 Mutta he ouat caiki poislangenet/ ia
caiki tynni ouat keltuottomat/ Ei ole yxiken
ioca hyue teke/ ei yxiainoakan.

53:5 Eikö sis ne Pahointekiet site
Hoomaitze? Jotca minun Canssani
ylessöuet/ rauita itzeäns/ waanHERRA
euet he auxenshdha.

53:6 Sielle he pelgholla pelkesit/ cussa ei miteken peliettepe ollu/ Sille Jumala haiottapi ninenVaatiuadhen luudh/ sine häueiset heite/ Ette Jumalaki heite ylencatzo.

53:7 Oy/ ios apu tulis Zionist Israelin ylitze/ ia Jumala henen fangitun Canssans pästeis/ nin Jacob iloitzis/ia Israel riemuitzis.

LIIII. Psalmi

On sangen ialo Rucous wastan Seurakunnan ia ninen Jumalisten Wiholsia ia hätie/ Ja ouat tesse swret Lohutoxet/ ette Mekin semmotoisist Tuskista ia waaroista päsemme/ Ja ette ne Wiholiset caiketi huckuuat.

54:1 Yxi Daudin Opetus Candelein päle edelweisattapa/

54:2 coska ne Zipheit tulit/ ia ilmoitit Saulil/ Daud on lymynyt meiden tykönen.

54:3 AUta minua Jumala/ sinun Nimes cautta/ ia saata minulle Oikius sinun Vallas cautta.

54:4 Jumala cwle minun Rucouxen/ Ota coruilles minun swni sanat.

54:5 Sille Coriat ylescarcasit minua wastan/ ia Wäkiuallaiset seisouat minun Sieluni ielkin/ ia euet pideJumalata silmeins edes. Sela.

54:6 Catzos/ Jumala autapi minua/ ia HERRA tukepi minun Sieluni.

54:7 Henen pite minun wiholisteni pahudhen costaman/ haiota ne sinun Wakudhes cautta.

54:8 Nin mine mielelisest sinulle wffran/ ia kijten HERRA sinun Nimees/ ette se nin turualinen on.

54:9 Sille sine pelastat minun caikesta hädhesteni/ ette minun Silmeni näkisit

lustins minun wiholistenipäle.

LV. Psalmi

On yxi Christusen ia Seurakunna' Rucous Juttaita wastan/ ia erinomaisest/ ninen Pyhein Wiholistein wastan/ iotca quitengin teetteleuet quin euet he nite ensingen wihaisi.

55:1 Yxi Daudin Opetus edelweisattapa kielden päle.

55:2 JUmalala cwlede minun Rucouxen/ ia ele peite sinuas/ minun Rucouxeni edeste.

55:3 Ota wari minusta/ ia cwlede minua/ ette mine surkiast walitan minun Rucouxisani/ ia parghun.

55:4 Ette se Wiholinen nin hwtapi/ ia se Jumalatoin adhistapi/ sille he tactouat minua wahingoitta/ ia ouatminulle sangen wihaiset.

55:5 Minun sydhemen wapise minun siselleni/ Ja se coleman pelko langesi minun päleni.

55:6 Pelko ia wapistos tulit minun päleni/ ia Cauhistos minun ylitzeni langesi.

55:7 Mine sanoin/ Joska minulla olis Sijuet ninquin Mettiselle/ ette mine lenneisin ia ioskus leueisin.

55:8 Catzo/ nin mine cauwas pakenisin/ ia coruesa olisin. Sela.

55:9 Mine rieneisin/ ette mine wälteisin/ sijte Twlen wininest/ ia Twlispääst.

55:10 Cadhota HERRA/ ia haiota heiden Kielense/ Sille mine näen wärydhen ia rijdhan Caupungissa.

55:11 Ne Peiuelle ia öölle keuet ymberi heiden Mwrinsa/ Sijne on waiua ia töö siselle.

55:12 Wäryys sielle hallitzepi/ walhe ia Petos ei loowu heiden Cadhuildans.

55:13 Jos sis minun Wiholisen häueisis

minua/ kyllä mine site kersisin/ Ja ios
minun Cadhectiuan minuaeikistelis/ nin
mine poislymyisin heneste.

55:14 Waan nyt sine olet minun
Cumpanin/ minun Haltian/ ia minun
Tuttauan.

55:15 Me quin ysteuelisest toinen toisen
cansa olima keskenen/ Me ynne Jumalan
Honesa vaelsimma.

55:16 Riendeken colema heiden pälen/ ia
alasmengen Heluetijn eleuene/ Sille sula
Pahuus ombi heidenJoukossans.

55:17 Mutta mine tadhon hwta Jumalan
tyge/ ia HERRA autapi minua.

55:18 Ectona/ ia amulla/ ia polipeiuene
tadhon mine walitta ia idke/ ia nin hen
cwldelepi minun äneni.

55:19 Hen lunastapi minun Sieluni nijste/
iotca sotiuaat minun wastani/ ia rauhan
henelle saattapi/ waickamonda ouat minun
wiholiseni.

55:20 Jumala site cwllkan/ ia heite
neuritteköön/ ioca alati pysypi. Sela. Sille
eipe he paranna heitens/ iaeuet Jumala
pelke.

55:21 Sille he laskeuat kädhense henen
Rauhalistens päle/ ia riuauat henen
Lijtonsa.

55:22 Liuckambi quin Woi/ on heiden
Swns/ ia piteuet quitengin Sodhan
mielisens/ Heiden sanans ouatsiliemmet
quin Oliu/ ia ouat quitengin paliat Mecat.

55:23 Loota sinun Surus HERRAN päle/
hen elettepi sinua/ Ja ei hen salli sen
Wanhurskan olla culcuianaijancaikisesta.

55:24 Mutta sine Jumala alassöxet heite
sihen syuehen Copahan/ Ne Verenahnet ia
Petteiet euet tulepolelle ikeens/ Waan
mine toiuon sinun päles.

LVI. Psalmi

*On yxi Rucous tuskassa/ wapadhuxen
teden/ Ja ombi mös yxi Lohutos.
Sille quin rucoili/ ia wapadhettijn/ Nin
mös me rucolkam ia uskossa wapadhust
odhottakam. Ette Daud oli mucalaisten
seas ia ei iulghenut sielle puhua eli iotakin
walitta Saulit wastan. Senteden cutzupi hen
itzens tesse Mykexi Mettisexi.*

56:1 Yxi Daudin Cullainen Cappale/ sijte
mykest Mettisest/ ninen Mucalaisten seas/
Coska ne Philisteritkäsitit henen Gathis.

56:2 Jumala ole minulle armolinen/ sille
Inhimiset tactouat minua alassulloa/
Jocapeiue he sotiuaat iaminua adhistauat.

56:3 Minun wiholiseni alassullouat minua
iocapeiue/ Sille monda sotiuaat coriasti
minua wastan.

56:4 Coska mine pelken itzeeni/ nin mine
toiuon sinun päles.

56:5 Mine tadhon yliste Jumalan Sanan/
Jumalan päle mine tadhon toiuo/ ia en
pelke minuani/ Mite ioculiha minun tekis?

56:6 Jocapeiue he minun sanani
wäritteleuet/ caiki heiden aiatoxens ouat
minua wahingoittaxens.

56:7 He piteuet ycte ia weijuuet/ ia
warinottauat minun Candapästeni/ quinga
he minun Sieluni käsiteisit.

56:8 Mite he paha tekeuet/ iopa se on
andexiannettu/ Jumala sencaltaisia
Inhimisie alassöskön ilmancaikita armoita.

56:9 Lue minun Packoni/ pane minun
Kyneleni sinun Leilihis/ Sine heite ilman
epelemet luet.

56:10 Silloin pite minun Wiholiseni
tacaperin pakeneman/ coska mine
hwdhan/ nin mine homaitzen/ Ettesminun
Jumalan olet.

56:11 Mine tadhon yliste Jumalan Sanan/

Mine tadhon yliste sen HERRAN Sanan.
56:12 Jumalan päle mine toiun/ ia en pelke itzeni/ Mite iocu Inhiminen minun tekis?

56:13 Mine olen sinulle Jumala Lupauxen tehnyt/ Ette mine tadhon sinua kijtte.

56:14 Sille sine olet pelastanut minun Sieluni Colemasta/ minun Jalcani langemisest/ Ette mine waellaisinJumalan edesse/ ninen Eleuiten walkiuxes.

LVII. Psalmi

On yxi Rucous/ sen entisen Psalmin caltainen/ waan toises Daudin Tuskas.

57:1 Yxi Daudin Cullainen Cappale edelweisattapa (ettei hen huckuisi) coska hen Saulin edheste pakeniLoolahan.

57:2 JUmlala ole minulle armolinen/ ole minulle armolinen/ Sille sinun päles minun Sielun vskalta/ Jasinun Sipeis warion ala mine turuan/ Sihenasti ette se Onnettomus ohitzekeupi.

57:3 Mine hwdhan Jumalan tyge/ sen caikeincorkeiman/ sen Jumalan tyge ioca minun wihleitzyenjloputtapi.

57:4 Hen lehettepi Taiuahast ia auttapi minua/ minun Wpottaiani pilcoista/ Sela/ Lehetteken Jumalahenen Armons ia Wakudhens.

57:5 Mine macan Sieluni cansa Jalopeurain seas/ Ne Inhimisten Lapset ouat Liekit/ Heiden Hambans ouatKeihet ia Noolet/ ia heiden Kielens tereue Miecka.

57:6 Yleskorghota itzes Jumala Taiuahan ylitze ia sinun Cunnias caiken Mailman ylitze.

57:7 Werkon he wiritteuet minun keumiseni eteen/ ia alaspainauat minun Sieluni/ Copan he minun eteenicaiuuat/ ia sihen he itze sisellelangeuat. Sela.

57:8 Walmis ombi minun Sydhemen/ Jumala/ walmis ombi minun sydhemen/ ette mine weisaisin iakijtteisin.

57:9 Ylesherä minun Cunnian/ ylesherä Psaltari ia Candele/ warhan mine tadhon ylesheräte.

57:10 HERRA sinua mine tadhon Kijtte Canssain seas/ ia tadhon sinulle Kijstostweisata Sucukunnissa.

57:11 Sille ette sinun Laupiudhes on nin auara quin Taiuas on/ ia sinun Totudhes nin auara quin Piluetkeuuet.

57:12 Yleskorghota sinus Jumala ylitze Taiuahan/ ia sinun Cunnias ylitze caiken mailman.

LVIII. Psalmi

On samast Asiast/ quin Entiset Psalmit/ Saulin watan ia ninen/ iotca hende yllytit Daudij wainoman/ ninquin Capinannostaia watan. Ja on yxi Lohutos Ette turhat ouat Seurakunna' ia Jumaliste' wainouaisten wihaian iulmaus/ Jotca huckuuat/ waan ne pyhet wapadhetaan.

58:1 Yxi Daudin Cullainen Cappale edelweisattapa/ Ettei hen huckuisi.

58:2 OLlettaco te sis iuri nin Myket/ ettei te tadho puhua mite Oikeus on/ ia domita mite coctuus on/ Telnhimisten Lapset?

58:3 Ja/ sulast pahudhest te wärydhen teette Makunnasa/ ia cocta riennet teiden Käsillen Wäkiuultatekemen.

58:4 Nuriat ouat ne Jumalattomat Eitins codhusta/ Ne walecteliat exyuet hamast Eitins codhusta.

58:5 Heiden iulmistoxens on ninquin Kermen iulmistus/ Ninquin cwroin Kykermen/ ioca Coruanskijnitukitze.

58:6 Ettei hen cwlisi Lumoians ände/ sen Lumoians/ ioca hyuesti lumoia taita.

58:7 Jumala serie heiden Hambaans
 heiden Swhuns/ Rickimurena HERRA ne
 Nooren Jalopeuran SömeHambahat.
 58:8 Heiden pite poissulaman ninquin
 wotaua Wesi/ he ambuuaat heiden
 Noolillans/ Mutta ne samatrückanduuat.
 58:9 He huckuuat ninquin Näkincodhat
 rauckeuat/ Ja ninquin waimon
 Lodhencando/ euet he Auringoistanäe.
 58:10 Ennen quin teiden Orientappuran
 kypsyuet Pensaans päle/ nin pite ydhen
 Wihan heite toorehnanspoiszrepeisemen.
 58:11 Se wanhurskas sijte iloitzepi/ coska
 hen sencaltaisen Coston näkepi/ ia pesepi
 henen Jalcans senJumalattoman *
 weresse.
 58:12 Ette Jocaitzen sanoman pite/ Sen
 Wanhurskan pite sen quitengin
 nautizeman/ Ette Jumala tosinwiele
 Domari ombi Maan päle.

LIX. Psalmi

*On yxi Rucous Wapatoxen teden. Sille ette
 caiki Daudin Historiat/ waiuat ia Pacot/
 ouat Christusen ia Seurakunnan Esikuuat.
 Joinenga Wiholisia wastan tesse Psalmis
 rucollan.*

59:1 Yxi Daudin Cullainen Cappale (ettei
 hen huckuisi) coska Saul lehetti henen
 Honetans skantzaman/saadhaxens hende
 tappa.
 59:2 PElasta minua minun Jumalan minun
 wiholisistani/ ia wariele minua nijste/ iotca
 heitens minunwastani asettauat.
 59:3 Pelasta minua nijste Pahointekijst/ ia
 auta minua nijste Werenahneista.
 59:4 Sille catzos HERRA/ he wejjuuet
 minun Sieluni ielkin/ Ne Wäkeuet cocouat
 heitens minun wastani/Ilman minun syteni
 ia ricostani.

59:5 He ioxeuat ilman minun syteni/ ia
 walmistauat heitens/ Ylesnouse ia cochta
 minua/ ia catzo sihen.
 59:6 Sine HERRA Jumala Zebaath/ Israelin
 Jumala/ Ylesherä etziskelemän caiki
 Pacanat/ Ele ketegenheiste armaitze/
 iotca sencaltaiset padhitut Pahointekiet
 ouat.
 59:7 Anna/ heite Ecton polen palata/ ia
 vlwocan ninquin Coirat/ ia samotcaan
 ymberi Caupungin.
 59:8 Catzos/ he puhuuat keskenens/
 Miecat ouat heiden Hwlisans/ Cuca sen
 cwlis?
 59:9 Mutta sine HERRA naureskelet heite/
 ia nietelet caiki Pacanat.
 59:10 Heiden wäkewydhens teden mine
 turuan sinun tyges/ Sille Jumala ombi
 minun warieluxen.
 59:11 Jumala osotta minulle runsasti
 henen Hywydhens/ Jumala andapi minun
 lustin nähhexeni minunWiholisteni päle.
 59:12 Ele heite tapa/ ettei minun Canssan
 site wnodhais/ Mutta haiota heite sinun
 woimallas/ HERRAombi meiden Kilpen/ ia
 alaspaiskapi heite.
 59:13 Heiden Opetuxens on sula syndi/ ia
 wijpyuet heiden Coreuxisans/ ia euet mwta
 sarna/ quin sulaKirouust ia Napistost.
 59:14 Ulospyhgi heite wihahas/ vlospyhgi
 heite/ ettei he olisickan/ ia ymmerdheisi
 ette Jumala ombiHaltia ylitze Jacobin
 caikesa mailmasa. Sela.
 59:15 Anna heite Ecton polen palata/ ia
 vluocan ninquin Coirat/ ia samotcan
 ymberi Caupungin.
 59:16 Anna heite ioosta sinne ia tenne
 Roan teden/ ia vluocan/ coska euet he
 rautuxi tule.
 59:17 Mutta mine tadhon weisata sinun
 Wäkewydhestäs/ ia Homenelda kerskata
 sinun Hywyttes. Sillesine olet minun

Warieluxen ia Turuan minun Hädhesseneni.
59:18 Mine tadhon sinulle minun Turuan
Kijstostweisata/ Sille sine Jumala olet
minun Warieluxen/ iaminun armolinen
Jumalan.

LX. Psalmi

*On yxi Kijtoswirsi/ Ette Waldakunda on
Wiholisest warieltu/ ia sen saadhun
Woiton tedhen/ ia ette Lijton Arki
iellenssaatin. Nin mös sen tedhen Opin ia
Wissin Jumalan palueluxen edest/ iotca
Saulin aican olit mahanlangeneet/ Ja
tesse hen todista/ ettei ne ole Inhimisten
woimisist/ waan Jumalan Lahiat. Mutta sen
ialon Waldakunnans/ hen Cuckaisexi
cutzupi.*

60:1 Yxi Daudin Cullainen Cappale/
edelweisattapa/ ydhest Cullaisest
Cuckaisen Seppeleist/ opettaman/
60:2 Coska hen oli sotinut Syrein cansa
Mesopotamiast/ ia ninen Zoban Syrein
cansa. Coska Joab palasi/ia Löi ne
Edomiterit sijnä Solanlaxos/
caxitoistakymmende Tuhatta
60:3 JUmlala sine quin meite poislyckesit
ia haiotit/ ia wihainen olit/ Wahuista taas
meite.
60:4 Sine quin Maan lijkuttanut/ ia
haliettanut olet/ Paranna henen
Raghonsa/ ioca nin wierinnyt on.
60:5 Sille sine olet sinun Canssalles
cowutta osottanut/ Sine wijnalla meite
iootit ette me combistuisim.
60:6 Mutta sine quitengin annoit sinun
Pelkeueistes ydhen Merkin/ Jonga he
ylesoiensit/ ette he turuatutolisit. Sela.
60:7 Ette sinun Ysteues wapatuxi tulisit/
Nin auta nyt sinun oikialla Kädhelles/ ia
cwldele meite.

60:8 Jumala puhupi henen Pyhydhesens/
sijte mine iloitzen/ ia tadhon Sichem iaca/
ia sen Suchetin Laxonvlosmitata.
60:9 Gilead ombi minun/ minun ombi
Manasses/ Ephraim on minun Pääni
woima/ Juda on minunPäruchtinan.
60:10 Moab on minun pesin Patan/ ylitze
Edomin mine vloswenyten minun Kengeni/
Philistea se minuhunihastupi.
60:11 Cuca wiepi minua ychten wahuan
Caupungin? Cuca iodhattapi minua haman
Edomin?
60:12 Etkö sine Jumala site tee/ ioca
meite poislyckesit? Ja etpes vlosmene
Jumala meiden Sotawäencansa?
60:13 Saata meille apu tuskasa/ Sille ette
Inhimisten Apu ombi turha.
60:14 Jumalan cautta me tadhomma
wäkeuet Teghot päätte/ Ja hen alastallapi
meiden Wiholisest.

LXI. Psalmi

*On yxi Rucous/ Esiuallan/ Waldakunnan/
ia Kuningan edest/ ia osotetan cutka ouat
ne wahwimat Waldakundain aset ia
warieluxet/ nimiten/ se totinen Jumalan
Auxihwtamus/ Ei Sodhan hangistoxen/
harniskain/ aseis/ eli muihin vskaltaman/
Waan ainoan Jumalan päle. coska se wissi
Oppi ia Jumalanpaluelus ketketen ia
pideten.*

61:1 Daudin Psalmi edelweisattapa
Candelein päle.
61:2 CWldele HERRA minun Hwtoni/ ia
wariota minun Rucouxistani.
61:3 Tesse alhalla Maan päle hwdhan
mine sinun tyges/ coska minun Sydhemen
adhixoxes on/ wieminua sis ydhen
corckian Callion päle.
61:4 Sille sine olet minun Turuan/ yxi

wahua Torni minun wiholisteni edhes.
61:5 Mine tadhon asua sinun Maiasas
ijancaikisesta/ ia vskallan sinun Sipeis ala.
Sela.

61:6 Sille sine Jumala cwlet minun
Lupauxeni/ Sine hyuesti maxat nijlle/ iotca
sinun Nimees pelkeuet.

61:7 Sine annat Kuningalle pitken ijen/
ette henen wotens olisit sucukunnasta nin
sucukundahan.

61:8 Ette he alati istuuana pysicsit
Jumalan edes/ Osota henelle Hywytte ia
Totutta/ iotca hende warielisit.

61:9 Nin mine tadhon sinun Nimelles
Kijstostweisata ijancaikisesta/ Ette mine
maxaisin minun Lupauxenipeiue peiuelde.

LXII. Psalmi

*Tesse on Jalo Esicuaa tauoitettapa
Tuskissa/ ettei me silloin epelisi Jumalan
austa. Teme on mös tylyn Hoouijn
vlosmalaus. Ja ettei me vskallaisi Lihalisijn
helpoin/ iotca turhat ouat hädhisse. waan
käsittekem Jumalan Laupius vskolla/ quin
hen caikille lupapi/ ia olcam kersiuaiset.*

62:1 Daudin Psalmi Jeduthun edhest/
edelweisattapa.

62:2 Minun Sielun odhottapi ainoast
Jumalan ielkin/ ioca minua auttapi.

62:3 Sille hen ombi minun Uskalluxen/
minun Apun/ minun Warieluxen/ ettei
minua mikeen Pahacukistais/ edhesquina
swri se oliska.

62:4 Quingacauuan te caiki ychte weijutte/
ette te hende surmaisit/ Ninquin iocu
Callistapa Seine/ iahalkeua Mwri?

62:5 He waiuoin aiatteluuat/ quinga he
hende mahanpolkisit/ achkeroitzeuat
heitens Walehese/ Andauathyuie sanoia/
waan sydhemissens he kiroleuat. Sela.

62:6 Mutta minun Sielun wartioitze waiuoin
Jumalan päle/ Sille hen on minun Toiuon.

62:7 Hen on minun Uskalluxen/ minun
Apun/ ia minun Warieluxen/ etten mine
lange.

62:8 Jumalan tykene ombi minun
Terueydhen/ minun Cunnian/ minun
Wekewydheni Callio/ Minun Turuanombi
Jumalan päle.

62:9 Toiuocat henen pälens aina rackat
Inhimiset/ vloswodhattacat teiden
sydhemen henen eteens/Jumala ombi
meiden Turuan. Sela.

62:10 Mutta Inhimiset euet sijsken miteken
ole/ ia ne Kempit mös puuttuuat/ he
painuauat wähemem quinTyhie/ nin monda
quin he ouat.

62:11 Elket vskalco Wärydhen ia
Wäkiuallan päle/ Elket teiten pitekö nihin/
iotca ei miten ole/ Jos teilleRickautta
tygelange/ nin elket sydhenden sihen
laskeco.

62:12 Jumala on ydhen Sanan puhunut/
sen olen mine vsein cwllut/ Ette Jumala
yxinens wäkeue on.

62:13 Ja sine HERRA olet armolinen/ ia
maxat iocaitzen ansionsa ielkin.

LXIII. Psalmi

*On yxi Walitos/ ette hen radholinen oli
Jerusalemist/ Jumalan Seurakunnast ia
Palueluxest/ sijnä Ziphin corues/ iossa
hen pitken aian lymyi/ sihenasti ette hen
wimein ilmoitettijn Saulin edes/ ninen
ziphein cautta. Ja ette Daud pysi ööte ia
peiue/ Jumalan Cunnian yliste/ muidhen
pyhein cansa Jerusalemis/ ia ei saanut/
ette hen radholinen oli. Nin hen quitengin
site Hengesse alati teki sijnä Corues. Ja
wchkapi Wiholisens/ iotca täte teit/
Jumalalda pahan Coston. Quin mös nijlle*

tapactupi/ iotca muilda Jumalan sanan poisesteuet.

63:1 Daudin Psalmi coska hen oli sijnä Judan Corues.
 63:2 JUmalala sine olet minun Jumalan/ warahin mine waluo' sinun ielkes/ sinun tyges minu' Sielun ianopi/Minun Lihan sinua halapi/ carkias ia quiuas Maas/ ioca ombi wesitöin.
 63:3 Sielle mine catzon sinun ielkes/ sinun Pyhydhesses/ ette mine näkisin sinun Woimas ia Cunnias.
 63:4 Sille sinun Hywydhes ombi parambi quin Eleme/ minun Hwleni kijtteuet sinua.
 63:5 Sielle mine kernasti sinua Cunnioitaisin minun Ikepeiueni/ Ja minun Käteni ylesnostan sinunNimehes.
 63:6 Se olis minun sydhemeni ilo ia riemu/ coska mine kijteis sinua ilolisen swn cansa.
 63:7 Coska mine Wooteseni lasken/ nin mine muistan sinun päles/ Coska mine ylesheren/ nin mine puhunsinusta.
 63:8 Sille sine olet minun Auttaian/ ia sinun Sipeis Warion alla mine kerskan.
 63:9 Minun Sielun rippupi sinusta/ Sinun Oikia kätes minun ylespite.
 63:10 Mutta he etziuet cadhottaxens minun Sieluani/ heiden teuty Maan ala menne.
 63:11 Heiden pite Miecahan langeman/ ia Ketuille osaxi tuleman.
 63:12 Mutta se Kuningas iloitzepi Jumalas/ Joca henen cauttans wanno/ se cunnioitetaan/ Sille newalhenswdh pitte kijnitukittaman.

LXIII. Psalmi

On yxi caunis Rucous Seurakunnan Wiholistein ia Panetteliadhen myrkyleisten kielein/ ia Pahan elkisten Neuuooin wasan/

Jotca mailmas aina ne Jumaliset weijjuet ia wainouat.

64:1 Daudin Psalmi edelweisattapa
 64:2 CWldele Jumala minun Ändeni minun Walituxessani/ Wariele minun Elemen silde hirmuliseldawiholiselda.
 64:3 Peite minua ninen Pahoin cocouxist/ ninen Pahantekiedhen Kimbusta.
 64:4 Jotca heiden Kielens hiouat ninquin Miecan/ Jotca ambuuat heiden myrkyლისille sanoilans/ ninquinNolilla.
 64:5 Ette he salaisest ambuisit sen Hurskan/ Ekilisest he ambuuat henen pälens/ ilman pelgota.
 64:6 He ouat rochkiat heiden pahain aightustens cansa/ ja puhuuat quinga he Paulat wiriteisit/ iasanouat/ Cuca taita ne nähä?
 64:7 He tichterauat Coirutta/ ia sala sen piteuet/ he ouat pahaekiset ia piteuet caualat Joonet.
 64:8 Mutta Jumalan pite heite ekist ambuman/ nin ette heiden kiustemen pite.
 64:10 Ja caiki Inhimiset iotca sen näkeuet/ pite sanoman/ Sen Jumala on tehnyt/ ia astaitzeman senoleuan Jumalan teghon.
 64:11 Heiden oma Kielens pite heite langettaman/ ette iocainen quin heite näke/ pite heite häueisemen.
 64:12 Ne Wanhurskat pite heidens HERRASSA riemuitzeman/ ia henen pälens vskaldaman/ Ja caikihurskat sydhemet pite sijte kerskaman

LXV. Psalmi

Teme Psalmi kijtjepi Jumalan hiliastudhen/ rauhalisen/ ia leuolisen Aian edest/ Ja ensin Jumalan sanan/ ia syndein andexiandamisen teden. Sijtte hen mainitze

*ne vlcoiset Jumalan lahiat/ quin on/
Rauha/ Pellon casuo/ Elatus ia
sencaltaiset/ nin/ ette coco Woosi on
quin ymrienen Crunu/ moninaisist Jumalan
Lahioista ommeltu/ cudhottu ia souitettu.
Joca Psalmi mös ymmerteten Christusen
waldakunnasta ia sijte vdhesta
Testamentiste.*

65:1 Daudin Psalmi weisoxi edelweisattapa.

65:2 JUmala sinua Kijtetän Zionin
hiliatudhes/ ia sinulle Lupaus maxetan.

65:3 Sine cwldet Rucouhet/ Senteden
tulepi caiki Liha sinun tyges.

65:4 Meiden Pahatteghot raskauttauat
meite hartasti/ waan anna sine meille
synnit andexi.

65:5 Autuas on se/ iongas vlosualitzet ia
tyges sen otat/ ette hen sinun
Cartanoisas asuis/ Henelle ombi runsas
vskallus sinun Honestas ia pyhest
Templistes.

65:6 Cwldete meite sen ihmelisen
Wanhurskaudhes ielkin/ Jumala meiden
Autudhen/ Jocas olet caikein Turua Maan
päle/ ia caucana Meresse.

65:7 Sine ioca Wooret wahuistat auusans/
ia hangittu olet woimalla.

65:8 Sine quin asetat Meren pauhinan/
sen Alloin iylinän/ ia Canssain metelin.

65:9 Ette ne hemmestuisit/ iotca njsse
Maanäris asuuat/ sinun Merkis teden/
Sine iloitat caiki mite lijckupi/ seke
Homeneltain ia Ectoisen.

65:10 Sine etziskelet Maan ia liotat sen/
ia teet sen ylenrickaxi/ Jumalan * wirta
ombi teunens wettä/ sine heiden Jyuens
casuatat/ ettes nein Maan walmistat.

65:11 Sine iotat henen Wacons/ ia
merghietet henen Kyndöns/ Sateella sine
ne pehmitet/ ia siughnat henen Laihonsa.

65:12 Sine crunat Wodhen sinun

Hywydhelles/ ia sinun Askeles tiuckuuat
rasuasta.

65:13 Ne Asumiset Corues ouat mös
Lihauat/ ette he tiuckuuat/ ia ne Cuckulat
ouat ymberins iloisans.

65:14 Laitumat ouat teunens Lauma/ ia
ne Laxot tihkiet Jyuist seisouat/ nin ette
sijte ihastutan ia Lauletan.

LXVI. Psalmi

*On yxi Kijtossana moninaisten
Seurakunnan ia Jumalisten wapatoxest.
Ninquin mös tapactui sijnä Pumaises
Meres/ coska hen Juttat sijte Tijrannist
Pharaonist wapachti.*

66:1 Daudin Psalmi Weisoxi
edelweisattapa.

66:2 Ihastucat Jumalallen/ caiki Maa/
Kijstoweisacat henen Nimens cunniaxi/
ylisteke hende Herraten.

66:3 Sanocat Jumalalle/ quinga ihmeliset
ouat sinun Töös/ Sinun wiholisilles pite
pwtuman sinun swrenwäes tedhen.

66:4 Caiki Maa cumartakon sinua/ ia
kijstoweisakan sinun Nimees. Sela.

66:5 Tulcat/ ia catzocat Jumalan teghot/
ioca nin ihmelinen on henen töidhens
cansa Inhimisten Lastenseas.

66:6 Hen mwttapi Meren quiuaxi/ nin ette
Jalghasin ylitze wädhen keudhen/ Sijte me
heneste iloitzemma.

66:7 Hen hallitzepi Wallans cautta
ijancaikisesta/ henen Silmens catzeleuat
Canssain päle/ Nepoislangeuaiset ei pidhe
woiman heitens ylescorghotta. Sela.

66:8 Kijtteket te Pacanat meiden Jumalan/
andacat henen Kijtoxens änen caucana
caiacta.

66:9 Joca meiden sielun elemese pite/ ia
ei salli meiden Jalcoijanna liukastella.

66:10 Sille sine Jumala olet meite coetellut/ ia valanut/ ninquin Hopia waletan.

66:11 Sine weit meite fangiuxehen/ ia panit coorman meiden Landen päle.

66:12 Sine olet andanut Inhimiset meiden Pääne ylitze menne/ Me olema Tuleen ia wäteen tulluet/Mutta sine meite vlosweit ia wirghotit.

66:13 Senteden mine tadhon Poltwffrin cansa sinun Hooneses siselkieudhe/ ia minun Lupauxeni sinullemaxa.

66:14 Jotca minun Hwleni lupasit/ ia minun Swn puhunut on/ minun tuskassani.

66:15 Lihauat Poltwffrit mine teen sinulle poltetuista Oinaista/ mine wffran sinulle Naudhat Cauristencansa. Sela.

66:16 Tulkat/ cwlkat/ te caiki iotca Jumalata pelket/ Mine tadhon ilmoitta mite hen minun Sieluni tehnyton.

66:17 Henen tygens mine swni cansa hwsin/ ia ylistin henen minun Kielelleni.

66:18 Jos mine iotakin wärytte pidheisin minun sydhemesseni/ nin eipe HERRA minua cwldelis.

66:19 Senteden cwldlepi minua Jumala/ ia waarinottapi minun Rucouxen äneste.

66:20 Kijetty olcoon Jumala/ ioca minun Rucoustani ei poishylie/ eike henen Hywyttens minustapoiskäenne.

LXVII. Psalmi

On yxi Rucous/ ette Se luuattu Messias leheteteisijn/ ia ette Se Euangeliumin äni/ mös Pacanoitten seas/ ymberi caiken mailman haiotetaisijn/ iosta Christusen Waldakunda lisennyis.

67:1 Yxi Psalmiweisu edelweisattapa kieldein päle.

67:2 JUmalala olcon meillen armolinen ia

siugnatkon meite/ hen walistacan aina Casuonsa meiden pällen.Sela.

67:3 Ette me Maan päle henen Tiens tundisimma/ ia caikein Pacanadhen seas henen Terueydhens.

67:4 Sinua Jumala Canssat kijtteuet/ sinua caiki Canssat kijtteuet.

67:5 Ne Canssat iloitzeuat ia ihastuuat/ ettes Canssat oikein Domitzet/ ia hallitzet ne Canssat Maan päle.Sela.

67:6 Sinua Jumala Canssat kijtteuet/ sinua caiki Canssat kijtteuet.

67:7 Maa andapi henen hedhelmens/ siugnatkan meite Jumala/ meiden Jumalan.

67:8 Siugnatkan meite Jumala/ ia caiki Mailma hende pelietkön.

LXVIII. Psalmi

Teme on yxi Jalo Psalmi/ ia Woiton wirsi/ Christusesta ia henen Waldakunnastans/ quin on se oikea Christikunda. Ja on tesse yxi Ennustos Christusen Personast/ ia henen Ylesnousemisestans/ Taiuahan astumisestans/ Pyhen hengen Lahian lehettemisest/ Ja Apostolist/ Opettaist/ Prophetist/ ia ioista Euangelium piti sarnattaman/ iolla Perkele tallatan/ ia Christusen waldakunda leuiteten. Nin mös ennustetaan. Juttain/ Sinagogan/ waldakunnan/ Pappiudhen/ Lain ia sen Jumalanpalueluxen poispanemisest/ Ja mös sijte vdhest ia ijancaikisesta Waldakunnasta/ Lopusa hen neuuo rucoleman/ ette Jumala neite wahuistais/ ioista hen sijtte Kijtetuxi tulis.

68:1 Yxi Daudin Psalmiweisu edelweisattapa.

68:2 YLesnoskan Jumala/ ette henen Wiholisens haiotetaisijn/ Ja iotca hende

wihauat/ paetkan henededestens.
 68:3 Poisaia heite ninquin Sauu
 poisaietan/ Ninquin Medeuaha sulapi Tulen
 edes/ Nin huckucan neJumalattomat
 Jumalan casuon edes.
 68:4 Mutta ne Wanhurskat riemuitkan ia
 iloitkan Jumalan edes/ ia riemuitkan
 sydhemestens.
 68:5 Weisacat Jumalalle/ Kijstostweisatka
 henen Nimellens tehket henelle Tiete/ ioca
 hiliast edesmene/henen Nimens on
 HERRA/ ia iloitka henen edesens.
 68:6 Joca ombi Oruolle yxi lse/ ia
 Leskein Domari/ Hen ombi Jumala henen
 pyhesse asumisesans.
 68:7 Yxi Jumala ioca yxineisten andapi
 Honen teunens Lapsia/ Joca ne Fangit
 vloswiepi oikialla aialla/ iaandapi ne
 poislangenet Quiuasa aswa.
 68:8 Jumala/ coskas sinun Canssas
 edelkeuit/ Coskas waelsit Coruesa. Sela.
 68:9 Nin Maa wapisi/ ia ne Taiuahat
 tiukuidh/ temen Jumalan edes Sinais/ sen
 Jumalan edes/ ioca IsraelinJumala on.
 68:10 Mutta nyt sine Jumala annat ydhen
 armolisen Sateen/ Ja sinun Perimises/
 ioca quiua on/ sinewirghotat.
 68:11 Ette sinun Eleimes sijne asuisit/
 Jumala sine wirghotat ne Radholiset sinun
 Hywydhelles.
 68:12 HERRA andapi Sanan/ swren
 Euangelisterin ioukon cansa.
 68:13 Ne Sotawäen * Kuningat ouat
 keskenens Ysteuet/ ia se * HonenCunnia
 vlosiakapi Röueyxet.
 68:14 Coska te Scantzit rakennat/ nin se
 kijldepi quin Mettisen Siuet/ iotca ninquin
 * Hopia ia Culdaleuckyuet.
 68:15 Coska se Caikiualdias iocapaicas
 heiden seasans Kuningat asettapi/ nin
 seijes tulepi/ cussa syngyon.
 68:16 Se Jumalan Mäki on yxi *

Hedhelmelinen mäki/ yxi swri ia
 hedhelmelinen mäki.
 68:17 Mixi te yleskarkat swret Wooret?
 teme ombi se Jumalan Woori/ iossa hen
 mielistu asuman/ iaHERRA pysypi siele
 ijancaikisesta.
 68:18 Ne Jumalan Rattat ouat monda
 tuhatta kerta tuhat/ se HERRA ombi heisse
 sijnä Pyhes Sinais.
 68:19 Sine ylesastuit corkiuxeen/ ia olet
 fangittanut sen Fangiuxen/ sine olet
 Lahioia sanut Inhimisiewarten/ Ne *
 poislangeuaiset mös/ ette sen HERRAN
 Jumalan cummigin siele asuman pite.
 68:20 Kijtetty olcon se HERRA iocapeiue/
 Jumala panepi ydhen Corman meiden
 pälen/ Mutta hen auttapimös meite. Sela.
 68:21 Meille ombi yxi Jumala/ ioca
 auttapi/ ia se HERRA Jumala/ ioca
 Colemasta wapacta.
 68:22 Mutta Jumalan pite henen
 Wiholisens Päädh serkemen/ ynne heiden
 Päälakiens cansa/ iotcapysyuet heiden
 Synnissens.
 68:23 Quitengin sanopi HERRA/ Mwtamat
 nijste Lihauista mine tadhon hakia/ Meren
 sywydheste minetadhon mutamita hakia.
 68:24 Senteden pite sinun Jalcas/
 wiholises Weres ferietuxi tuleman/ ia sinun
 Coiras pite sen noleman.
 68:25 Se näkypi Jumala quingas waellat/
 Quinga sine minun Jumalan ia Kuningan
 Pyhydhes waellat.
 68:26 Ne laulaiat edelkeuuat/ Sitelehin ne
 Leicarit Picadhen seas/ iotca Trumboin
 päle löuet.
 68:27 Kijtteket HERRA Jumala
 Seurakunnissa/ sen Israelin Lechten teden.
 68:28 Siele hallitzepi heiden seasans se
 pieni BenJamin/ Ne Judan Pämiehet
 heiden Joukoinens/ NeZebulonin
 Pämiehet/ ia ne Nephthalin Pämiehet.

68:29 Sinun Jumalas/ ombi sinun
Waldakundas ylesoijendanut/ Wahuista site
Jumala meisse/ Sille seombi sinun Tekos.
68:30 Sinun Templis polesta/ quin on
Jerusalemis/ pite Kuningat sinulle Lahioia
wiemen.
68:31 Nuchtele se * Peto Roghossa/ Ne
Herkein Laumat heiden Wasickaidhes
seas/ iotca waatiuat Rahanteden/ Hen
haiotta ne Canssat/ iotca kernasti sotiua.
68:32 Ne Pämiehet Egyptist pite tuleman/
se Ethiopia pite Käsiens Jumalan tyge
vlosoiendaman.
68:33 Te Kuningain Waldakunnat maan
päle weisacat Jumalalle/ Kijstostweisatka
HERRALLE. Sela.
68:34 Se quin asupi Taiuahissa iocapaicas
haman alghusta/ Catzo/ hen andapi
henen Jylinens woiman.
68:35 Andacat Jumalalle Woima/ henen
Herraudhens ombi Israelis/ ia henen
Woimans piluis.
68:36 Jumala on ihmeline henen
Pyhydhesens/ Hen on Israelin Jumala/
Hen andapi Canssalle wäen iawoiman/
Kijtetty olcon Jumala.

Se Wides Öluu.

LXIX. Psalmi

*On Christusen Rucous/ ristis ia surimis
pinois/ iotca hen meiden Syndien teden
kersi. Mutta coco Seurakunnan teden hen
rucolepi wapadhosta/ Ninquin hen sanopi.
Elket ne wilpistelkö minun teden/ iotca
sinua odhottauat. Waan Juttat hen kirole
ia poishylke. Mutta Lohutos ia henen
pina's hedhelme lopussa ouat sijne/ Ne
waiuatudh sen näkeuet ia iloitzeuat.*

69:1 Daidin Psalmi/ Cuckoisista

edelweisattapa.

69:2 JUmala auta minua/ Sille ette
wädhet keuet haman minun Sieluuni asti.
69:3 Mine waion syuehen Mutahan/ iossa
ei pohia ole/ Mine olen tullut syuihin
Wäsihin/ ia wirta minunvpotti.
69:4 Mine hwtaen wäsyin/ minun Curckun
raukeni/ minun näkyni waipuuat/ ette
mine nincauuan minunJumalani ielkin
odhotan.
69:5 Nijte on enembi quin minun Päsäni
hiuxit/ iotca ilman syte minua wihauat.
69:6 Jotca wärydhelle minun Wiholiseni
ouat/ ia minua hucuttauat/ ouat wäkeuet/
nijte teuty minunmaxa/ iota em mine
röuennyt.
69:7 Jumala sinepä tiedhet minun
Tyhmydheni/ ia minun Ricoxeni euet ole
sinun edeses salatut.
69:8 Ele salli heite häpiehen tulla minusta/
iotca sinua odhottauat HERRA HERRA
Zebaoth/ Ele anna heitehäueiste/ minun
tecteni/ iotca sinua etziuet Israelin Jumala.
69:9 Sille sinun tedhes mine pilca kersin/
Minun Casuon ombi teunens häpie.
69:10 Mine olen Mucalaisexi minun
Welghilleni tullut/ ia Oudoxi minun Eiteni
Lapsille.
69:11 Sille sinun Hones Kiuas minua
ylessöpi/ Ja heiden Pilcans iotca sinua
pilcasit/ langesit minunpälleni.
69:12 Ja mine idkin ia paastosis
hartahasta/ ia pälisexi mine pilcattijn.
69:13 Ja mine puin Sekin minun päleni/
Waan he sijttekin Leickie teit.
69:14 Jotca Portissa istuuat ne minusta
iaritteleuat/ ia Joopumises he minusta
weisauat.
69:15 Mutta mine HERRA/ rucolen sinun
tyges/ ettes armolinen olet/ Jumala sinun
swren Laupiuxespolesta/ cwdele minua
sinun waghan Aws cautta.

69:16 Pelasta minua Loghast/ ettei mine alaswaoisi/ ette mine pelastetuxi tulisin minun Wiholisistani/ ianijste syuiste Wäsiste.

69:17 Ettei ne Wedhen Kymit minua vpotaisi/ ia ne syueydhet ei minua yleslainoisi/ ia eike se Caiuonaucko sulietaisi minun ylitzeni.

69:18 Cwldele minua HERRA/ sille sinun Hywydhes ombi turualinen/ Käenne sinuas minuhun pein/ sinunswren Laupiudhes teden.

69:19 Ja ele werhoa sinun Casuoas sinun Paluelialdas/ Sille mine adhistetaan/ Cwldele minua nopiasti.

69:20 Lehennä sinuas minun Sieluni tyge/ ia päste hende minun Wiholisteni teden pälasta minua.

69:21 Sinepä tiedhet minun pilcani/ häpieni ia häueistoxeni/ caiki minun Wiholiseni ouat sinun edesses.

69:22 Pilca rickiserke minun sydhemeni/ ia murehutta minua/ Mine odhotan ios iocu armachtais/ iaeikengen ole/ Ja Lohuttaian ielkin/ Waan em mine keten leudhe.

69:23 Ja he annoit minulle Sappe södhexeni/ ia Eticata iodhaxeni/ minun swrimas Janosani.

69:24 Heiden Peutens olcon heille Paulaxi/ seke Costoxi ette Langemisexi.

69:25 Tulcon heiden Silmens pimiexi/ ettei he näkisi/ ia heiden Landeins salli aina horiua.

69:26 Uloswodhata sinun Närkestyxes heiden pälens/ ia sinun hirmulinen Wihäs käsittekön heite.

69:27 Olcon heiden Asumisens kylmille/ ia eikengen olco/ ioca heiden Maiasans asuisi.

69:28 Sille he wainouat sen ionga sine lönyt olet/ ia kerskauat ettes sinun Omaitzes pahasti haauoitat.

69:29 Laske heite synniste syndihin langeta/ ettei he tulisi sinun *
Wanhurskaudhes tyge.

69:30 Ulospyhi heite sijte Eleuiten Kiriasta/ ettei he nijnen Wanhurskasten cansa yleskirioitetuxi tulisit.

69:31 Mutta mine olen Radholinen/ ia murhelinen/ Jumala sinun Apus soielkoon minua.

69:32 Mine tadhon kijtte Jumalan Nimee weisun cansa/ ia tadhon hende sangen yliste Kijtoxella.

69:33 Sen pite HERRALLE paramin kelpaman/ quin iocu Herke taicka Mulli/ Jolla ouat Saruet ia Sorcat.

69:34 Ne Radholiset sen näkeuet ia iloitzeuat/ ia iotca Jumalata etziuet/ heille pite sydhemen elemen.

69:35 Sille HERRA cwlepi ne Kieuhet/ ia eipe hen Fangians ylencatzo.

69:36 Kijtteken hende Taiuat/ Maa ia Meri/ caiki mite njsse lijckuuat.

69:37 Sille Jumala auttapi Zionin/ ia ne Judan Caupungit rakendapi/ ette sielle asutan/ ia ne perixenssaauat.

69:38 Ja henen Paluelians Siemenen pite ne perimen/ ia iotca henen Nimens racastauat/ pite njsseasuman.

LXX. Psalmi

Ombi Rucous samast Asiast/ quin se entinen Psalmi. Sille hen rucolepi sen vskomattoman Juttain Sinagogan wastan/ ia nijnen Pyhein Seurakundain edeste.

70:1 Daidin Psalmi edelweisattapa Muistoxi.

70:2 Rlenne Jumala minua wapactaman/ HERRA (kijrucdha) minua auttaman.

70:3 Häwetkön ia häueistäkön/ iotca minun Sieluni ielkin seisouat.

70:4 Tacaperin he kietkön/ ia tulcon häueistetyxi/ Jotca minulle pahoia souat.

70:5 Ette he iellens häpien ala tulisit/ iotca minun ylitzeni hwtauat/ Ninpe/ Ninpe.

70:6 Iloitkan ia riemuitkan sinussa caiki/ iotca sinua etziuet/ ia iotca sinun Terueyttes racastauat/ ainasanocat/ Jumala olcon sangen ylistetty.

70:7 Mutta mine olen Radholinen ia Kieuhe/ rienne Jumala minun tykeni/ Sille sine olet minun Auttaian iaPelastaian/ minun Jumalan Ele viwyte.

LXXI. Psalmi

Eipe telle Psalmilla Esipuhet ole/ Ette se ombi sen wanheneuaisen Seurakunnan Rucous/ ettei hen/ Wanhudhens wicain teden/ quin usko/ Toiuo/ Rackaus/ ia mwdh Auudh taipuuat/ Jumalalda poishylieteisi. Waan ette Jumala ne Tyrannit/ Sangarit ia Angarat/ Pyhein Wiholiset/ asetaisi hilitzisi ia alaspainaisi.

71:1 Sinun päles HERRA mine vskallan/ ele laske minua ikenens häpien ala tulla.

71:2 Wapata minua sinun Wanhurskaudhes cautta/ ia auta minua vlos/ Callista sinun Coruas minunpoleeni/ ia auta minua.

71:3 Ole minulle yxi wahua Turua/ iohonga mine aina pakenisin/ Jocas aina autta luuanut olet/ Sille sineolet minun Callion ia Linnan.

71:4 Minun Jumalan auta minua sen Jumalattoman kädheste/ sen Nurian ia Wäritteljän kädheste.

71:5 Sille sine olet minun Turuan HERRA Jumala/ Minun Toiuon hamast minun Norudhestani.

71:6 Sinun päles mine olen loottanut hamast Eiteni codhusta/ Sine minun

vloswedhit Eiteni codhusta/sinusta ombi aina minun kerskaudhen.

71:7 Ninquin iocu Ihme mine olen monille techty/ Mutta sine olet minun wahua Turuan.

71:8 Täyte minun Swn sinun Kijtoxestas/ ia sinun Cunniastas iocapeiue.

71:9 Ele minua poisheite minun Wanhudhesani/ ele minua ylenanna coska mine heikoxi tulen.

71:10 Sille minun Wiholiseni puhuuat minua watan/ ia iotca minun Sieluani weijuuat/ he keskenensneuuu piteuet.

71:11 Ja sanouat/ Jumala ylenannoi henen/ wainocat ia käsitteket hende/ Sille eipe ole ychte wapactaia.

71:12 Jumala ele cauwas erkane minusta/ Minun Jumalan rienne minua auttaman.

71:13 Häwetkön ia huckucon iotca minun Sieluni watan ouat/ häpielle ia häueistöellä olcohon newerhoitetut/ iotca minulle pahutta etziuet.

71:14 Mutta mine tadhon alati odhotta/ ia tadhon aina sinun kijtoxex corghotta.

71:15 Minun Swni pite ilmoittaman sinun Wanhurskauttas/ Jocapeiue sinun Terueyttes/ iota em minecaikia Lukia woi.

71:16 Mine waellan HERRAN Jumalan wäkewyxes/ Mine ylisten ainoastans sinun Wanhurskauttas.

71:17 Jumala sine olet minua Norudhestani opettanut/ Senteden mine iulghistan sinun Ihmeites.

71:18 Ja minun wanhudheni ia harmaudheni aialla ele Jumala minua ylenanna/ Sihenasti ette mineilmoitan sinun Käsiuardhes Lastein lapsille/ Ja sinun Wäkewydhes caikille tuleuaisille.

71:19 Ja tosin Jumala sinun Wanhurskaudhes ombi sangen corkia/ sine swrimat teedh/ Jumala cuca onsinun wertaitzsos?

71:20 Sille sine annat minun kiusata paliot
ia swret adhistoxet/ ia iellenswirghotat
minua/ ia taas sinehaet minua vlos sijte
Maan sywydheste.

71:21 Sine teet minun sangen swrexi/ ia
iellens sine lohutat minua.

71:22 Nin mineki mös kijten sinua
Psaltarinleikille/ sinun Wacudhes polesta/
minun Jumalan/ Minekijstowisean sinulle
Candelein päle/ o sine Pyhe Israelis.

71:23 Minun Hwleni ia minun Sielun/ ionga
sine lunastit/ iloitzeuat ia Kijstowiseauat
sinulle.

71:24 Ja mös minun Kielen tichterapi
iocapeiue sinun Wanhurskaudhestas/
senteden häuetket he/ iahäpiehen
tulcohon/ iotca minulle Pahutta etziuet.

LXXII. Psalmi

*Sille Salomonille. On yxi Ennustos
Christusesta ia henen Waldakunnastans/
ette hen on Jumala ia totinen Inhiminen.
Sille tesse sanotan. Heiden pite hende
pelkemen/ nincauuan quin Auringo ia Cw
ouat etc Senteden Daid rucolepi/ ette
Jumala annais Christuses (ioca lupauxen
ielkin henen Siemenestens/ se on/
Neitzest Mariast oli syndyueinen) henen
woimans/ ia meiden wiholiset domitzeman
ia cadhottaman/ quin ouat/ Synnin/
Coleman/ ia Perkelen. etc. Tesse mös on
Pyhein Ristist/ ia heiden Lohutoxestans yxi
Oppi. Wimein on Jumalanpalueluxest ia
Hyuistteghoist yxi Mainitos.*

72:1 JUmalä anna sinun Domios sille
Kuningalle/ Ja sinun Wanhurskaudhes
Kuningan Poialle.

72:2 Ette Hen weis sinun Canssas
Wanhurskautehen/ ia sinun Radholises
autaisi.

72:3 Edestocan ne Woret sen Rauhan
Canssalle/ ia ne Cuckulat sen
Wanhurskaudhen.

72:4 Henen pite sen radholisen Canssan
Oikiudhesa pitemen/ ia ne Kieuhet
auttaman/ ia serkemen nePilcurit.

72:5 Sinua pelieten/ nincauuan quin
Auringo ia Cw ouat/ Lapsista nin Lastein
Lapsihin.

72:6 Henen pite alasastuman ninquin
Sadhe Willan päle/ Ninquin ne Pissarat/
iotca Maan liottauat.

72:7 Henen aicanans pite sen
Wanhurskaudhen cucoistaman/ ia swri
Rauha/ sihenasti ette se Cw eiolecan.

72:8 Ja henen pite hallitzeman Mereste
haman Merehen/ ia sijte Wirdhastä hamän
Mailman ärijn saadhen.

72:9 Henen edessens heiden notkistaman
pite/ iotca Coruessa ouat/ ia henen
Wiholisens pite tomunoleman.

72:10 Ne Kuningat Meren tyköne/ ia
Lotoin päle pite Lahioia edescandaman/
Ne Kuningat sijte rickastArabiast ia Sebast
pite Annot tygetoman.

72:11 Caiki Kuningat pite hende
cumartaman/ ia caiki Pacanat pite hende
palueleman.

72:12 Sille henen pite wapactaman sen
hwtauaisen * Kieuhen/ ia sen Radholisen/
iolla ei ole ychtenAuttaia.

72:13 Henen pite armolinen oleman sen
Waiuasen ia Kieuhen ylitze/ ia ninen
Kieuheden Sielua henenpite auttaman.

72:14 Henen pite lunastaman heiden
Sielunsa petoxest ia wäkiuallast/ ia heiden
werens pite callixiluettaman henen edesens.

72:15 Ja henen pite elemen/ ia henelle
annetan Culat sijte rickast Arabiast/ ia
alati henen edhesenscumartaan/
Jocapeiue pite henen kijttemen.

72:16 Maan päle ninen Worein ylitze pite

tichkien Tulon seisoman/ Henen
 Hedhelmens pite * horiumanninquin
 Libanin/ Ja pite sen cucoistaman
 Caupungeissa/ ninquin Roho maan päle.
 72:17 Henen Nimens pite ijancaikisesta
 pysymen/ Nincauan quin Auringo onopi/
 pite henen NimensJelkentuleuaisten päle
 vlottuman/ Ja henen cauttans pite heiden
 siughnatuxi tuleman/ Caiki Pacanat
 pitehende ylistemen Kijetty olcon Jumala/
 se HERRA Israelin Jumala/ ioca yxinens
 lhmeite tekepi.
 72:18 Ja Kijetty olcon henen Herralisens
 Nimi ijancaikisesta/ ia caiki Maa tulcohon
 henen Cunniastansteutetyxi.
 72:19 AMEN/

Loppu Daidin isain poian rucouxist.

LXXIII. Psalmi

*Samast Asiast tai on/ quin se xxxvij Psalmi
 on/ Sille tesse opetetan ettei me
 närkestyisi/ koska me näem ne
 Jumalattomat hyuesti menestyuen. Mutta
 ne iumaliset waiuatan. Jumala quitengin
 racasta ne Jumaliset/ waicka hen sallii
 heite waiuatta hetkexi. Ja wihapi ne
 Jumalattomat ehke quinga autuat ia
 onneliset he ouat.*

73:1 Yxi Assaphin Psalmi.

73:1 TOtta on Jumala Israelille hyue/ nijlle
 waan iotca puchtat Sydhemest ouat.

73:2 Mutta mine olin lehes Jalghoillani
 horiunut/ minun askeleni ouat lehes
 liukastuneet.

73:3 Sille närkestys tuli minulle nijste
 Euckeriste/ ätte mine näin ne
 Jumalattomat menestyuen.

73:4 Sille euet he ole misseken Coleman
 hädhes/ waan he seisouat wahwan/

ninquin iocu Linna.

73:5 Euet he ole wastoinkeumises ninquin
 mwdh Inhimiset/ ia ei ninquin mwdh
 Inhimiset waiuata.

73:6 Senteden on heiden ylpeydhens yxi
 callis cappale/ ia heiden Wäkiuالتans/
 teuty Hyuexitööxi cutzutta.

73:7 He paisuuat Casuos ninquin Lihaua
 Watza/ He tekeuet waiuoin mite heiden
 lystende.

73:8 Caickia he ylencatzouat/ ia sijte
 pahasti puhuuat/ ia puhuuat ia laittauat
 ylpiellisest.

73:9 Mite he puhuuat/ sen teuty olla
 Taiuahasta puhuttu/ Mite he sanouat/ sen
 teuty Maan päle keltuata.

73:10 Senteden langepi heiden tygens se
 ychtinen Canssa/ Sille he nautitzeuat
 heiden wedhensteutydhexi.

73:11 Ja sanouat/ Mite Jumalan pidheis
 heiden ielkins kysymen? Mite pidheis sen
 Corkeiman heitetotteleman?

73:12 Catzo/ ne ouat ne Jumalattomat/
 He ouat Onneliset Mailmassa/ ia
 Ricastuuat.

73:13 Pidheiskö sis sen turhalisen oleman/
 ette minun Sydhemen nudhetoinna elepi/
 ia mine pesenwighattomises minun Käteni?

73:14 Ja rooskitan iocapeiue/ ia minun
 rangastoxen ombi ioca Homen käsis?

73:15 Mine olisin lehes nin sanonut/ quin
 hekin/ Mutta catzo/ sillens mine olisin
 Dominnut caiki sinunLapses/ iotca ikenens
 olleet ouat.

73:16 Mine aiattelin sen perest/ Ette mine
 site käsiteisin/ Mutta se oli minulle sangen
 raskas.

73:17 Sihenasti quin mine menin Jumalan
 Pyhydheen/ ia astaitzin heiden Lopustans.

73:18 Mutta sine asetit heite sen
 liuckaudhen päle/ ia söxet heite pohiahan.

73:19 Quinga he nin pian ei mixiken tule/

He huckuuat ia saauat Lopuns cauhistoxen cansa.

73:20 Ninquin yxi Uni/ coska iocu yleshereitze/ Ninpes HERRA teet heiden Cuuans Caupungisylencatzotuxi.

73:21 Waan se caruastele minun Sydhemeni/ ia se pistepi minun Munaskwni.

73:22 Ette minun pite Tyhmen oleman/ ia ei miteken tietemen/ Ja teuty minun olla ninquin Naudhansinun edheses.

73:23 Quitengin mine pysyn alati sinun tykenes/ Sille sine pidhet kädhelles minun Oikian käteni.

73:24 Sine talutat minua sinun Neuuolas/ ia ylescoriat minua wimeiselde cunnialla.

73:25 Quin minulla waiuoin sine olisit/ Eipe mine ensingen sijtte Taiuahasta eli Maasta tottelisi.

73:26 Waicka minulle wiele Rumis ia Sielu taipuisi/ nin sine Jumala quitengin olet aina minun SydhemeniUskallus/ ia minun Osani.

73:27 Sille catzo/ Jotca sinusta heitens poiserittäwet/ ne huckuuat/ Sine cadhotat caiki/ iotca sinunwastas horutta tekeuet.

73:28 Mutta se ombi minun Ilon/ Ette mine itzeeni Jumalan tyge pidhen/ ia panen minun Toiuoni HERRANJumalan päle/ ia mainitzisin quinga sine sen teet.

LXXIV. Psalmi

On yxi Prophetian Rucous/ Seurakunnan/ pyhein/ ia Jumalan palveluxen Wiholisia ia Sortaita watan. Coska ne Pacanat Caldeit/ ia sijte Antiochus/ seke Juttat Fangina poisweit/ ette mös Jerusalemin Templin/ menoinens/ riuasit.

74:1 Yxi Assaphin opetus.JUmala mixis meite ratki nin poissöxet? Ja olet nin hirmulisesta wihainen sinun Laitumes

lammasten ylitze?

74:2 Muista sinun Seurakunnas päle/ iongas alghusta omistit/ ia sinulles Perimisexi lunastanut olet/temen Zionin woren päle iossas asut.

74:3 Talla heite Jalghoillas/ ia syse heite iuri pohiahan/ Se wiholinen ombi caiki raiskanut Pyhydheses.

74:4 Sinun wiholises kiliuuat sinun Honeisas/ ia asettauat heiden Epeiupalans ninen siselle.

74:5 Kirueet näkyuet welkyuen ylehelle/ Ninquin metzes hacataisin.

74:6 Ja rickihackauat caiki henen Snickarincaunistoxet/ seke Bijluil ette kiruehille.

74:7 He ylespoltauat sinun Pyhydhes/ he riuauat sinun Nimes Asuinsian pohian asti.

74:8 He puhuuat sydhemissens/ Ratelkam heite ynne/ He ylespoltauat caiki Jumalan Honeet Maan päle.

74:9 Eipe me näe meiden Merckien/ eike sille yxiken Propheta sarna/ eikengen Opettaia meite enembiopeta.

74:10 Ah Jumala/ Quincauuan pite sen wiholisen häueisemen/ Ja sen Wainolisen sinun Nimees ratki ninpilcaman?

74:11 Mixis poiskäennet sinun Kätes? Ja sinun oikiankädhes ratki nin sinun * Pouestas?

74:12 Mutta Jumala ombi minun Kuningan alghusta/ ioca caiki Awt matkan saatta Maan päle.

74:13 Sine haiotat Meren sinun woimallas/ Ja sine murennat * Lohikermetten päädh wesis.

74:14 Sine musersit Walaskalain päädh/ ia annat ne Roaxi sille Canssalle metzencorues.

74:15 Sine annat cohutta Lectet ia wirdhat/ sine annat poisquiuata wäkeuet Cosket.

74:16 Peiue ia öö sinun ouat/ sine rakennat Auringoisen ia Tehdhet wissin iooxuns pitemen.
 74:17 Sine souitit iocaitzen Maan raiat/ Suuen ia Taluen sine teet.
 74:18 Nin muista sis se/ ette Wiholinen häueise HERRA/ ia yxi hullu Canssa laittauat sinun Nimees.
 74:19 Ele sis anna Pedhoille sinun Mettises Sielu/ ia ele nin ratki wnodha sinun Kieuhie Eleimites.
 74:20 Muista sen Lijtos päle/ Sille ette Maa ombi iocapaicas surkiasti häuitetty/ Ja Hoonet ouat serietyt.
 74:21 Ele anna ne honot poismenne häpien cansa/ Sille ne Kieuhet ia Radholiset kijtteuet sinun Nimees.
 74:22 Ylesnouse Jumala ia wariele sinun Syys/ Muista ninen häueistyxin päle/ iotca sinulle iocapeiue nildeHulluilda tapactuuat.
 74:23 Ele wnodha sinun wiholistes parghuia/ sinun wainolistes metele tule ieriestens swremmaxi.

LXXV. Psalmi

On yxi Lohutos Seurakunnalle/ Christusen personan alla/ ioca henen Waldakundans hallitze ia domitzepi Mailmas/ Sanallans. Ja Seurakunnas hen tedhellepiteme/ Mutta ne Jumalattomat/ ne patuneet Opettaiat/ ia Seurakunnans Wiholiset/ hen cadhotuxeen whkapi/ waan Seurakunnan hen lupapi pysyueisen oleuan.

75:1 Yxi assaphin Psalmi ia weisu/ ettei hen huckunut/ edelweisattapa.
 75:2 ME kijtemme sinua Jumala/ me Kijtemme sinua/ Ja ilmoitamme sinun lmeites/ ette sinun Nimes ninleszne on.
 75:3 Sille ette aiallans/ pite minun oikein domitzeman.

75:4 Maa wapise ia caiki iotca sen päle asuuat/ Mutta mine ylespidhen henen Patzahans luiasta. Sela.
 75:5 Mine sanoin nijlle Euckerille/ elke nin kerskaco/ Ja nijlle Jumalattomille/ Elket wallan päle haastaco.
 75:6 Elket nin palio haastaco teiden wallanne päle/ Elket Puhuco nin niskurist.
 75:7 Ninquin ei olis mite häte/ eike Idheste eli Lenneste/ Taicka nijste Woriste/ iotca Coruis ouat.
 75:8 Sille Jumala on Domari/ Joca temen alendapi ia sen toisen ylendepi.
 75:9 Sille HERRAN Kädhes on yxi Malia teunens/ ia wäkeuelle winalla teuten pandu/ ia sijte henskenckepi/ Waan niten Jumalattomaten teuty caikein ioodha/ ia sen Rahgangi vlosrypemen.
 75:10 Mutta mine tadhon ilmoitta ijancaikisesta/ Ja kijtostweisan Jacobin Jumalan.
 75:11 Ja mine tadhon serkie caiken ninen Jumalattomadhan Wallan/ Ette ninen Wanhurskasten wallanpite yleskorghotettaman.

LXXVI. Psalmi

On Kijtossana seke Jumalan Sanan Lahian edest/ ette mös Seurakunda/ Wiholistsens iulmaudhesta/ wariellan.

76:1 Yxi Assaphin Psalmi weisu/ Candelein päle edelweisattapa.
 76:2 JUmlala on Judeas tuttu/ Israelis on henen Nimens swri.
 76:3 Salemis ombi henen Maians/ Ja henen Asumisens Zionis.
 76:4 Sielle hen serkepi Joutzen Noolet/ Kiluet/ Miecän ia Sodhan. Sela.
 76:5 Sine olet kircambi ia wäkeuemi/ quin ne Röueri wooret.

76:6 Ne Coreat pite röuettemen ia
poisnuckuman/ Ja caiki Sotamiehet teuty
käsistens heruottomaxi tulla.
76:7 Sinun Rangastoxestas Jacobin
Jumala/ vnehen waio seke Ori ette Ratas.
76:8 Sine olet hirmulinen/ Cuca woipi
sinun edheses seiso/ coskas wihastut?
76:9 Coskas Domion annat cwlua
Taiuahast/ nin Maa wapisepi ia waickenepi.
76:10 Coska Jumala ylesnouse
Domitzeman/ Ette hen auttais caikia
Radholisia maan päle. Sela.
76:11 Quin sine iongun Inhimisen nuctelet/
nin sine sijte tunnustetaan/ Ettes hangittu
olet muita mösnucteleman.
76:12 Luuacat ia pitekät se teiden
HERRALLEN Jumalalle/ caiki iotca henen
ymberillens oletta/ edeswieketLahioia sille
Hirmuliselle.
76:13 Joca Pämiehilde mielen ottapi/ ia
on hirmulinen Kuningasten seas Maan päle.

LXXVII. Psalmi

*On Sangen Jalo Lohutos ia Oppi/ quinga
ne wapiseuat sydhemet/ Jumalan wihan
tundemisesta/ pite heitens ylesoiendaman
ia wahuistaman/ Jumalan swrein
hyueintecoin muistosta.*

77:1 Yxi Assaphin Psalmi Jeduthun edest
edelweisattapa.
77:2 Mlne hwdhan änelleni Jumalan tyge/
Jumalan tyge mine hwdhan/ ia hen
cwldlepi minun.
77:3 Minun häte aialani HERRA mine etzin/
Minun Käten on öölle vlosoijettu/ ia ei
lacka/ Sille ettei minunSielun salli hendens
lohutta.
77:4 Quin mine murheisani olen/ nin mine
aiatelen Jumalan päle/ Quin minun
Sydhemen ombiadhixoxes/ nin mine

puhun. Sela.
77:5 Sine pidhet minun Silmeni ette he
waluouat/ Mine olen nin woimatoin/ ettei
mine puhua woi.
77:6 Mine aiattelen sen wanhan aian päle/
Ninen entisten woten päle.
77:7 Mine aiattelen minun Candeleni päle
öölle/ ia puhun minun Sydhemelleni/ ia
minun Hengen tutkipi.
77:8 Poisheittenekö Jumala ijancaikisesta/
ia ei ychten Armo sillä osottane?
77:9 Puuttuneko ratki henen Laupiudhens
ijancaikisesta? Ja ongo sille Lupauxella io
Loppu?
77:10 Ongon sis Jumala vnoctanut
Armolinen olla? ia kijnnisulkenut henen
Laupiudhens/ wihansa woxi?Sela.
77:11 Mutta quitengin mine sanoin/ Sillens
mine itzeni sairautan/ Se ylimeisen oikia
käsi woipi caikiamuutta.
77:12 Senteden mine muistan HERRAN
Töidhen päle/ Ja mine aiattelen sinun
entisten lhmeites päle.
77:13 Ja puhun caikista sinun Töistes/ ia
sanon sinun Teghoistas.
77:14 Jumala sinun Ties ombi pyhe/
Cussa on nin wäkeue Jumala quin sine
olet?
77:15 Sinepe olet se Jumala/ ioca lhmeite
tekepi/ sine osotit woimas Canssain seas.
77:16 Sine lunastit Canssas woimalisest/
Ne Jacobin ia Josephin Lapset. Sela.
77:17 Ne Wedhet näit sinua Jumala/ ne
Wedhet näit sinua/ ia ikeuoitzit/ ia ne
Syueydhet messesit.
77:18 Ne paxut Piluet vloswodhit wette/
Ne Piluet iylisit ia ne Noolet lensit sihen
secaan.
77:19 Se iylisi Taiuasa/ ia sinun
Leimauxes welkyi Maan pirin päle/ Maa
sijte lijckui ia wärisi.
77:20 Sinun Ties oli Meres/ ia sinun

Polghus olit swris Wesis/ ia eipe sinun askeldas kengen homainut.

77:21 Sine weit sinun Canssas ninquin Lammasten Lauman/ Mosesen ia Aaronin cautta.

LXXVIII. Psalmi

Coco teme Psalmi on sula Mainitos/ ia Menoidhen muisto Jumalan moninaisist hyuiste Teghoista/ Juttan Canssan coctan/ iuri Alghusta/ haman Daudin asti/ Jossa opetetan vskallus/ Toiuo Pelco ia Tottelemus Jumalan coctan. Waan Epelys/ ylpeys/ Irtaus/ ia Couacoruasus heisse tesse laitetaan/ Ja molembadhen Esicuuat edespannan/ Nin/ ette ne vskoliset ouat warieltut/ Mutta ne vskomattomat ouat raskasti rangastetut. Paldiskan/ osotta Teme Psalmi selkeesti/ ette caiki pyhen Ramatun Hystoriat ia Menot/ pite Uskon ia Pelghon Opista vlostoimitettaman.

78:1 Yxi Assaphin Opetus.

78:1 CWle minun Canssan minun Lakini/ Callistacat teiden Coruanna minun Swni Sanain tyge.

78:2 Mine auaian minun Swni Sananlaskon/ ia wanhat Tapauxet mainitzen.

78:3 Jotca me cwlleet olema ia tiedhemme/ ia meiden Isenne meille iutelluet ouat.

78:4 Ettei me site salaisi heiden Lapsildans/ iotca Jelkentuleuaiset ouat/ Waan iulghistaman HERRANKijtoxet ia henen Woimans ia Ihmeens/ iotca hen tehnyt on.

78:5 Hen ylesoiensi ydhen Todhistoxen Jacobis/ ia annoi ydhen Lain Israelis/ Jonga hen keski meiden sillen opetta

heiden Lapsillens.

78:6 Ette ne Jelkentuleuaiset oppisit/ ia ne Lapset/ iotca wiele syndymen pite.

78:7 Quin he ylestuleuat/ Ette hekin mösen ilmoitaisit heiden Lapsillens.

78:8 Ette he panisit Toiuonsa Jumalan päle/ Ja ei vnoctaisit Jumalan teghot/ ia henen Keskyks pidheisit.

78:9 Ja ei tulisit ninquin heiden Isens/ yxi kirrinen ia cangia Sucu/ ioca ei wahuistanut sydhemens/ Ja heiden Hengens eipe vskolisesta rippunut Jumalasta.

78:10 Ninquin ne * Ephraimin Lapset/ harniskoitut/ Joutzella ambuit/ poislangesit * Sodhan aialla.

78:11 Eipe he pitenyet Jumalan Lijtoa/ Ja euet tactonet waelta henen Laisans.

78:12 Ja he vnhotit henen Teghonsa ia henen Ihmeens/ iotca hen heille osottanut oli.

78:13 Heiden Iseins eteen teki hen Ihmeite Ägyptin Maasa/ sijllä Zoan kedholla.

78:14 Hen halcaisi Meren/ ia heite sen lepitzewei/ ia asetti sen Wedhen/ ninquin ydhen Murin.

78:15 Ja hen talutti heite ylipieue Piluelle/ ia coco ööte walkialla Tullella.

78:16 Hen halghaisi Callion Coruesa/ ia iotti heite wedhelle ninquin swres Sywydhes.

78:17 Ja hen laski Oijat wootaman sijte Calliosta/ Nin ette he siellä vloswoosit quin wirdhat.

78:18 Ja wiele he sijttengi syndieteit henen wastans/ ia wihoitit sen Corkeiman sijnä Coruessa.

78:19 Ja he kiusasit Jumala heiden sydhemisens/ Ette he anoit Roca heiden Sieluillens.

78:20 He puhuit Jumalata wostan ia sanoit/ Woineko Jumala walmista Peudhen

Coruesa?

78:21 Catzo/ kulle hen tosin Callion löi/
ia wedhet vloswosit ia Oiat vlosioxit.

78:22 Mutta quinga hen woi mös Leiuen
anda/ eli henen Canssallens Liha saatta?

78:23 Quin nyt HERRA sen cwli/ nin hen
kiukustui/ ia Tuli sytytettijn Jacobis/ ia
iulmaus tuli Israelin ylitze.

78:24 Ettei he vskoneet Jumalan päle/ ia
euet vskaltanuet henen Apunsa päle. Ja
hen keski piluilleylhelde/ ia auasi ne
Taiuan ouet.

78:25 Ja annoi sataa heille Manna
södhens/ Ja annoi heille Taiuan Leipe.

78:26 He söit Engeliten Leipe/ hen leheti
heille kulle Roca rauinoxexi.

78:27 Hen annoi Itetwlen puhalta Taiuan
alla/ ia henen wäkewydhens cautta
yleskihoitti EteleTwlen.

78:28 Ja annoi sata Ninquin tomun Liha
heiden pälens/ Ja Lindaia ninquin Sannan
Meresse.

78:29 Ja salli ne langeta keskelle heiden
Scantzians/ Jocapaicas quin he asuit.

78:30 Nin he söit ia tulit sangen
rauitetuxi/ ia annoi sammutta heiden
himonsa.

78:31 Quin he nyt Himonsa sammutit/ ia
he wiele sijte söit.

78:32 Nin tuli Jumalan wiha heiden
ylitzens/ ia tapoi ne Jaloimat heiden
seastans/ ia ne ParahimmatIsraelis hen
mahanlöi.

78:33 MUtta ylitze neite caikia he wiele
sijttekin synditeit/ ia euet vskoneet henen
lhmeitens päle.

78:34 Senteden annoi hen heite
poiscoolla/ nin ette he miteken saanuet/
ia teutyi heiden Eliaicanansrangaistetta.

78:35 Quin hen heite tappoi/ etzit he
hende/ Ja he palasit/ ia warahin tulit
Jumalan tyge.

78:36 Ja muistelit/ Ette Jumala on heiden
Turuans/ Ja Jumala se Corkein heiden
Lunastaians.

78:37 Ja he wiekastelit henen edhesens
heiden Suullans/ ia walectelit henelle
heiden Kielillens. Muttaheiden sydemens ei
ollut wahua henen tygens/ ia euet
pitenyet vskolisesta henen Lijstostans.

78:38 MUtta hen oli Armolinen/ ia
andexiannoi ne Pahatteghot/ ia ei
hukuttanut heite/ ia vsein henpoiskiäensi
wihans/ ettei hen laskenut caikia wihans
menemen.

78:39 Sille hen muisti ette he Liha olit/
yxi Twli quin poismene/ ia ei palaia.

78:40 He wihoitit hende sangen vsein
Coruesa/ ia Kihoitit henen sijnä
Aukiasmaas.

78:41 Ja he kiusasit taas Jumalata
iocapaicas/ ia hersyttelit sen Pyhen
Israelis.

78:42 Euet he muistanuet henen Kädhens
päle/ sinä Peiuene iona hen lunasti heite
Wiholisiste.

78:43 Ninquin hen oli henen Merkins
Egyptis tehnyt/ ia henen lhmeens sijnä
Zoan maassa.

78:44 Coska hen heiden Wedhens werexi
mwtti/ ettei he heiden Oistans tainnet
iodha.

78:45 Coska hen Turilat heiden secans
leheti/ iotca heite söit/ ia Sammacot
quin heite hukutit.

78:46 Ja annoi heiden Elonsa Roostille/ ia
heiden Kyluöns Toukille.

78:47 Coska hen Rakehilla heiden
Winapuuns löi/ ia heiden Willificunans
Pacaisella.

78:48 Coska hen löi heiden Carians
Rakehilla/ ia heiden Laumans
pitkeisentulella.

78:49 Coska hen hirmulises wihassans

lehetti heiden secaans pahat Engelit/ ia
annoi heite radhella iacadhotetta/ ia
wahingoitta.

78:50 Coska hen annoi wihans
edeskeudhe/ Ja heiden Sieluiansa eipe
Coolemasta sästenyt/ Ja
coolettiRuttotaudhilla heiden Eleimens.

78:51 Coska hen caiki Esicoiset Egyptis
löi/ ne ensimeiset Periliset sen Chamin
Maioissa.

78:52 JA vloslaski ninquin Lambat henen
Canssans/ ia wei heite ninquin iongun
Lauman Coruesa.

78:53 Ja hen saattoi heite irstasta/ ettei
he pelienyet/ waan heiden wiholisens peitti
se Meri.

78:54 Ja hen siseltoi heite henen
Pyhydens Raiohin/ temen Mäen tyge/
ionga henen Oikia kätens saanutoli.

78:55 Ja hen poisheitti heiden eteens
Pacanat/ ia heille aruolla Perimisen
vlosiacoi/ Ja nijnnen Maioissahen annoi
Israelin Sucukunnat siselasua.

78:56 Mutta he kiusasit ia wihoitit Jumalan
sen Corkeiman/ Ja euet pitenyet henen
Todhistoxians.

78:57 Waan he tacaperin langesit/ ia
ylencaztoit caikia/ nin quin heiden
lsenssecki/ ia euet pitenet/ninquin leuhä
Joutzi.

78:58 Ja he yllytit henen wihahan heiden
Hijsillens/ ia hersyttelit henen heiden
Epeiumaloillans.

78:59 Ja quin Jumala sen cwli/ nin hen
närkesty/ ia sangen poisheitti Israelin.

78:60 Nin ette hen ylenannoi henen
Asumisens Silos/ sen Maian/ iossa hen
Inhimisten seas asui.

78:61 Ja annoi heiden Woimans
Fangiuxehen/ ia heiden Cauniudhens
wiholisten käsijn.

78:62 Ja hen ylenannoi kanssans Miecän

ala/ ia närkestyi henen Perimistens
wastan.

78:63 Heiden Miehucaisens Tuli ylessöi/ ia
heiden Neitzydhens teutyi hoolemata iedhä.

78:64 Heiden Pappins miecän cautta
langesit/ ia ei Leski ollutkan/ ioca sen
ylitzen idki.

78:65 Ja se HERRA heräsi/ ninquin iocu
Macauainen/ ninquin iocu Wekeue rämäie
Winan ioopumisest.

78:66 Ja löi henen Wiholisens
perewierihin/ ia pani ijancaikisen häpien
heiden pälens.

78:67 Ja poisheitti sen Josephin Maian/ ia
ei vloswalinut sitä Ephraimin Sucukunda.

78:68 Waan hen vloswalitzi sen Judan
Sucukunnan/ Sen woren Zion/ iota hen
racasti.

78:69 Ja rakensi henen Pyhydhens
corkeuxeen/ ninquin ijancaikisesta
pysyueisen Maan.

78:70 Ja vloswalitzi henen Paluelians
Daudin/ Ja otti henen Lammasten
hoonesta.

78:71 Nijste imetteuiste Lampaista/ hen
haki henen Ette Hen henen Canssans
Jacobin caitzisi/ ia Israelinhenen
Perimisens.

78:72 Ja hen caitzi mös heite caikella
sydhemens wakudhella/ Ja hallitzi heite
caikella achkerudhella.

LXXIX. Psalmi

*Ombi samast Asiast/ quin se lxxiiij. Psalmi
oli/ Sille teme on yxi Rucous/ nijte
Wiholisia wastan/ iotca Kircot ia Scoulut
ynne Jumalanpalueluxen cansa/ rateleuat/
hucuttauat ia riuaat. Erinens hen puhupi
sijte rateluxest/ ioca Caldeerin ia
Antiochusen cautta tapactui/ ia Apu
Jumalalda rucole.*

79:1 Yxi Assaphin Psalmi. HERRA/ Pacanat ouat Perikundaas carghaneet/ he ouat saastuttanuet sinunpyhen Templis/ Ja Jerusalemista Kiuraunion tehenet.

79:2 He annoit sinun Palueliadhesis Rumit Linnuille taiuasalla roaxi/ ia sinun Pyheis Lihat maan Pedhoille.

79:3 He vloswodhatit heiden Werens ninquin wedhen Jerusalemis ymberille/ ia eikengen haudhanut.

79:4 Me olema meiden Napureillen nauruxi tulleet/ häueistysi ia pilcaxi nijlle/ iotca meiden ymberillenouat.

79:5 HERRA quincuuu sine tadhut ratki nin wihainen olla? Ja sinun Kiuaxes ninquin Tulen annat pala?

79:6 Uloswodhata sinun Hirmusudhes Pacanoidhen päle/ iotca euet sinua tunne/ Ja ninen Waldakundainpäle/ iotca euet sinun Nimees auxenshdha.

79:7 Sille he ouat Jacobin ylessönyet/ ia henen Honensa häuittenyet.

79:8 Ele muistele meiden endisten Pahatecoin päle/ Armahda pian meiden pälen/ sille me olema sangenkieuhexi tulluet.

79:9 Auta sine meite Jumala meiden Auttaian/ sinun Nimes Cunnian tedhen/ Pelasta meite ia anna meillesynnit andexi/ sinun Nimes tedhen.

79:10 Mixis sallit Pacanat sanoman? Cussa nyt on heiden Jumalans? Ilmoitettacan Pacanain seas/ meidensilmein edes/ se Costo/ sinun Palueliais weren ylitze/ ioca vloswodhatettu on.

79:11 Anna sinun etees tulla ne fangein hocauxet/ sinun swren Käsiuardhes cautta coria ne CooleuaisetLapset.

79:12 Ja costa meiden Napurillen seitzemenkerdoin heiden pilcans heiden helmaansa/ iolla he HERRAsinua pilcaneet ouat.

79:13 Mutta me sinun Canssas/ ia sinun wehmas Lauma/ kijtemme sinua ijancaikisesta/ ia iulghistammasinun Kijtostas ilman Loppumat.

LXXX. Psalmi

On yxi Rucous/ ninquin se Endinen Psalmi/ Seurakunnan Wiholisia wastan/ Jonga hen winatarhan caltaisexi wetäpi/ Ette se Egyptist nin Cananean Maan sijrtin.

80:1 Yxi Assaphin Psalmi/ sijte Cullaisesta Cuckaisest/ edelweisattapa.

80:2 CWle sine Israelin Paimen/ iocas saattat Josephin ninquin Lambat/ ilmoita sinus Joca istut Cherubinpäle.

80:3 Ylesheräte sinun waltas/ sine quin Ephraimin BenJamin ia Manassen edes olet/ ia tule meidenauxenne.

80:4 Jumala lohuta meite/ ia anna sinun Casuos paista/ nin me autetuxi tulemma.

80:5 HERRA Jumala Zebaoth/ quincuuu sine wihastut sinun Canssas Rucouxen päle?

80:6 Sine heite Rokit Kynelden Leiuelle/ ia iootat heite swrella mitalla teunens kijnelite.

80:7 Sine annat caiki meiden Napurin meite kiroilla/ Ja meiden Wiholiset meite pilcata.

80:8 Jumala Zebaoth lohutta meite/ ia walista sinun Casuos/ nin me autetuxi tulema.

80:9 Winapuun sine Egyptist vlossijrsit/ ia olet Pacanat poiskarcottanut/ ia sen saman istuttanut.

80:10 Sine percasit Tien henen etees/ ia annoit henen hyuesti iwrtua/ nin ette se Maan teutti.

80:11 Mäet ouat sen Wariolla peitetyt/ ia henen Oxillans ne Jumalan Cedrinpuudh.

80:12 Sine vlosleuitit henen wesans haman Meren asti/ ia henen warwns haman * Wirdhan tyge.

80:13 Mixis sis serghit henen Aitans/ ette sen repiuet caiki ohitzekeupiet.

80:14 Se Metzesa ombi sen ylescaiuanut/ ia ne Pedhot ouat sen poiskaluonuet.

80:15 Jumala Zebaoth käenne sis sinuas/ alascatzo Taiuahast/ ia näe site/ ia etziskele täte Winapuuta.

80:16 Ja pidhe se kijndiest/ ionga sinun Oikia kätes istuttanut on/ Ja iongas sinulles luiasti vlosualinut olet.

80:17 Catzo sihen ia noctele/ Ette sijte poltamisest ia repimisest iocu Loppu tulis.

80:18 Sinun kätes warielkon sen sinun Oikian kädhes Canssan/ Ja ne Inhimiset iotcas sinulles luiastivloswalinut olet.

80:19 Nin eipe me sinusta poismene/ szoo meite eleuen/ Nin me sinun Nimees auxenihwdham.

80:20 HERRA Jumala Zebaoth lohuta meite/ ia anna sinun Casuos paista/ nin me autetuxi tulemma.

Se Cwdes Ölücu.

LXXXI. Psalmi

Teme Psalmi weisattin Maiain Juhlisa/ sixi Egiptin/ lechtemisen muistoxi/ Ja on yxi Manus coco Seurakunnalle/ sijte Ensimeisen/ Kesryn Opetoxest. Ette se ainoa Jumala tule cumarta/ ioca wissille Todhistoxilla ia Sanalla itzens ilmoitti/ seke sijnä/ ette hen Israelin Canssan Egiptist vloswei/ ette Nytt telle aialla/ quin hen Poicans lehetti/ ia Pyhen Hengen annoi. Telle Manauxella liseten lopusa/ kesky Paranoxesta.

81:1 Githithin päle edelweisattapa/ Assaphin.

81:2 VEisacat iloisast Jumalalle/ ioca meiden Wäkewydhen on/ lhastucat Jacobin Jumalalle.

81:3 Ottacat ne Psalmit ia toocat Trummut/ Lustiliset Candelet Psaltarin cansa.

81:4 Soittacat Pasunilla Udescuus/ meiden Lectimaianne Juhla peiuene.

81:5 Sille se on yxi Tapa Israelis/ Ja sen Jacobin Jumalan yxi Oikius.

81:6 Sen hen pani Josephis ydhexi Todhistoxexi/ coska he Egiptin maalda vloslexi/ ia Oudhon Kielencwlluet olit.

81:7 Ja hen oli heiden Olcans coormasta wapactanut/ ia heiden Kädhens pääsit Tijlie tekemest.

81:8 Coska sine Tuskasas minua auxeshwsit/ nin mine autin sinua/ Ja cwldelin sinua coska Twlispä sinunylitzes langesi/ ia coettelin sinua Rijtawedhes. Sela.

81:9 Cwle minun Canssan/ Mine tadhon todhista sinun seasas/ Israel sinun pite minua cwleman.

81:10 Etei sinun seasas iocu mucalainen Jumala olisi/ ia ettei sine iotakan Wierast Jumalat cumardha.

81:11 Mine olen se sinun HERRAS Jumalas/ ioca sinun Egiptin maalda vloswein/ Leuite Sws/ nin mine senteuten.

81:12 Mutta minun Canssani ei cwllut minun Ädeni/ ia Israel ei totellut minua.

81:13 Nin mine laskin heite heiden sydhemens pahutehen/ Ette he waellaisit Neuuonsa ielkin.

81:14 Jos minun Canssani cwlisi minua/ Ja Israel minun Teissenen keuisi.

81:15 Jwripien mine heiden Wiholisens alaspainaisin/ ia minun käteni ylitzet heiden Wainolistens kendeisin.

81:16 Ja iotca HERRA wihauat/ huckan he pyrkeuet hende wasthan/ Mutta heiden Aicans olisi ijancaikisestapysyue.

81:17 Ja mine roockisin heite parahilla Nisuilla/ Ja Hunaialla Calliosta rautzisin heite.

LXXXII. Psalmi

Ombi yxi raskas vchkaus sen Esiuallan wasthan/ ioca wircans vnottapi/ Waan haaskauat wallans Kieuhie sortadhen/ Ja Rickautta culuttauat heiden irtaudhesans. Nin hen hirmuisesta kekepi/ ette ne pahat Tyrannit pite huckuman/ ninen Jumalisten Lohutoxexi. Mutta ette hen Esiuallat Jumaloixi cutzupi/ sille se tapactui/ ette he ouat Jumalan Sädhyt Ro. 13. Ja ette heiden pite Jumaliset Asiat toimittaman quin on/ Rauhan/ Souinon/ Hyuen Menon/ Ja Pahoia estemen ia rangaiseman.

82:1 Yxi Assaphin Psalmi.

82:2 JUmalala seiso signä Jumalan Seurakunnassa/ Ja ombi Domari Jumaloiten seas.

82:3 Quincauuan te tadhotta wärin Domita/ ia sen Jumalattoman Personan modhon edelpanna? Sela.

82:4 Techket oikius sille Kieuhelle ia Öruoille/ Ja autacat ne Radholiset ia waiuaset oikiudhella.

82:5 Pelastacat sitä Ylencatzotua ia Kieuhe/ ia pästeket hende sen Jumalattoman wallasta.

82:6 Mutta euet he tottele/ eike Lucu pidhe/ he keuet iäriestens pimeis/ Senteden teuty caiki MaanPerustoxet caatuman.

82:7 Mine tosin sanoin/ Te oletta Jumalat/ ia caiki tyyni sen Corkeiman

Lapset.

82:8 Quitengin teuty teiden coolla ninquin Inhimisetki/ Ja ninquin iocu Tyranni hucutta.

82:9 Ylesnouse Jumala/ ia Domitze Maa/ Sille sine olet yxi HERRA ylitze caikein Pacanoidhen.

LXXXIII. Psalmi

Ombi samast Asiast quin se lxxx. Psalmi/ Jossa seurakunda rucolepi Tyranni/ Angarita ia Rateleuaisia wasthan/ ia ette itze Jumala Pämiesten mielet hallitzis/ ia Yctetzetalut warielis. Nin mös tesse rucollan/ Jumalan Canssan Wiholisi/ Tyrannein/ Eriseurain/ ia Tuimain Hengein wasthan.

83:1 Yxi Assaphin Psalmi weisu.

83:2 JUmalala ele ratki nin waikene/ Ja ele nin caiketi hiliainen ole/ Jumala ele site nin kersi.

83:3 Sille catzo/ sinun Wiholises kiuckitzeuat/ ia iotca sinua wihauat/ ylendeuet päänse.

83:4 He piteuet caualat Joonet sinun Canssas wastoin/ ia Neuuolaskeuat sinun Salattuidhes wastoin.

83:5 Sanoden/ Tulcat/ ylesiurittacam heite/ nin ettei he ensingen Canssa olisickan/ Etei Israelin Nimenpäle sille muistellaisi.

83:6 Sille he ouat yximieliseste Kicurisa/ ia ydhen Souinon sinun wastas tehnyet.

83:7 Ne Edomitin ia Israelitin Maiat/ Ne Moabitin ia Hagariten.

83:8 Ne Gebaliterin/ Amoniterin ia Amalechitin/ Ne Philisteerit ynne ninen cansa Tirosa.

83:9 Assur ombi mös henens heihin lijttentyt/ ia auttaman Lothin Lapsia. Sela.

83:10 Teghe nijlle ninquin Midianiterin/
Ninquin Sisseran/ ninquin Jabin sen Kison
oijan tykene.

83:11 Jotca mestattin Endorin tyge/ ia
tulit Loaxi Maan päle.

83:12 Teghe heiden Päructinans ninquin
Oreb/ ia Seeb/ Ja caiki heiden ylimeisens
ninquin Sebah/ iaZalmuna.

83:13 Jotca sanouat/ Me tadhoma ne
Jumalan Hoonet meillen omista.

83:14 Jumala teghe heite ninquin Pörä/
Ninquin Corsi Twlen edes.

83:15 Ninquin yxi Culo/ ioca Metzen
polta/ Ja ninquin yxi Liecki/ ioca Mäet
ylessytytte.

83:16 Jwrinin wainoa heite sinun
Twlispäälles/ ia hemmestyte heite sinun
Tuiskuillas.

83:17 Teghe heiden Casuons teuten
Häpielle/ ette he sinun Nimes ielken
etzisit.

83:18 Häuetkeet ia hemmestykeet
ijancaikisesta/ ia häpieen tulcoot ia
huckucoat.

83:19 Nin he saauat tuta/ Ette sine Nimes
cansa ainoaxi HERRAXI cutzutaan/ Ja se
Ylimeinen caikessaMailmasa.

LXXXIV. Psalmi

*Teme Psalmi iaetan cachtia/ Sille ensin
hen kijtte Jumalan Sanan/ Templin ia sen
Palueluxen edheste/ ia hen mainitze quin
se sangen hyue on/ iolla neite onopi/
Ette hen on Jumalan Honekunnainen.
Seurakunda on ninquin iocu Pese/ ionga
päle pyhe Hengi hauto vloskorittaman ia
iellenssynnyttemen Jumalan poiat. Sijtte
rucollan ette Jumala neite warielis etc.*

84:1 Yxi Corachin Lasten Psalmi Githithin
päle edelweisattapa.

84:2 QUinga rackahat ouat sinun
Asumises/ HERRA Zebaoth.

84:3 Minun Sieluni ikeuöitze ia halapi
HERRAN Esicartanoihin/ Minun Rumin ia
Sielun iloitze sijnä eleueisesJumalas.

84:4 Sille ette Lindu on ydhen Hoonen
leutenyt/ Ja se Peskynen henen Pesens/
cunga he Poicanslaskeuat/ nimiten/ sinun
Altaris HERRA Zebaoth/ Minun Kuningan ia
minun Jumalan.

84:5 Autuat ouat ne iotca sinun Hoonesas
asuuat/ he kijtteuet sinua ijancaikisesta.
Sela.

84:6 Autuat ouat ne Inhimiset/ iotca sinun
piteuet heiden Wäkenens/ ia
sydhemestens sinun ielkeswaeldauat.

84:7 Jotca sen idkunlaxon lepitzekeuuet/
ia tekeuet sielle Caiuoia/ Ja ne Opettaiat
tuleuat monenSiugnausten cansa
caunistetuxi.

84:8 He sauat ydhen Woiton sen toisen
ielken/ Ette Homataisijn sen oikian
Jumalan Zionis oleuan.

84:9 HERRA Jumala Zebaoth cwldede minun
Rucouxen/ ota tete coruijs Jacobin
Jumala. Sela.

84:10 Catzele sis Jumala meiden Kilpen/
catzo sinun Christuses waldakunnan päle.

84:11 Sille yxi peiue sinun Esicartanosas/
ombi parambi quin tuhat muall/ Ennen
mine olisin Ouenwartiaminun Jumalani
Honessa/ quin cauan asuisin ninen
Jumalattomidhen Maioissa.

84:12 Sille se HERRA Jumala ombi *
Auringoinen ia Kilpi/ HERRA andapi Armon
ia Cunnian/ nijlleHurskaille ei pidhe miteen
pwtuman.

84:13 HERRA Zebaoth/ Autuas on se
Inhiminen/ ioca sinun päles vskalta.

LXXXV. Psalmi

*Tesse rucollan ette Jumalan wiha lackaisi/
Ja anopi sen totisen Opin/ wissit Jumalan
palueluxet/ ia hyuet Jumaliset Opettaiat
iellenssadha. Ja ette Pämiehet lakiat ia
coctuliset olisit/ Ette Rauha ia Maan
hedelme tulis. Mwtamat Waldakunnast neite
ymmerteuet Hengelisil Tauoilla.*

85:1 Yxi corachin Lasten Psalmi/
edelweisattapa.

85:2 HERRA sine quin muinen olit
Armolinen/ sinun Maakundas coctan/ ia
ne Fangit Jacobista/ lunastit.

85:3 Sine quin muinen olet andexiandanut
sinun Canssas pahatteghot/ ia caiki
heiden Synnins peittenyt.Sela.

85:4 Sine quin muinen lepytit caiki sinun
wahas/ ia käensit sinuas/ sinun wahas
iulmauxesta.

85:5 Lohutta meite Jumala meiden
Wapactaian/ ia poiskäenne sinun wahas
meiste.

85:6 Tadhocos sis ijancaikisesta wihastu
meiden pälen? Eli vloswenytte sinun wahas
SucukunnastaSucukundahan.

85:7 Etkös tadho meite iellenswirghotta?
ette sinun Canssas sinussa iloitzisi?

85:8 HERRA osota meille sinun Armos/ ia
auta meite.

85:9 Josko mine cwlsin mite HERRA
Jumala puhune/ Ette hen Rauhan lupaisi
henen Canssallens ia henenPyhillens/ Ettei
he ychtengen Hulluteen langeisit.

85:10 Quitengin ombi henen Apunsa ninen
tykene/ iotca hende pelkeuet/ Ette
meiden Maalla Cunnia asuis.

85:11 Ette Laupius ia Totuus keskenens
coctaisit/ Wanhurskaus ia Rauha heidens
swtaandaisit.

85:12 Ette Totuus Maasta yleswesoisii/ Ja

Wanhurskaus Taiuahast alascatzois.

85:13 Ette meille mös se HERRA hyuin
tekis/ ia meiden Maan henen hedhelmens
annaisi.

85:14 Ette Wanhurskaus sijttekin henen
edhesens pysyis/ ia saisi henen Oikian
keumisens.

LXXXVI. Psalmi

*Joca on sangen palaua ia halulinen/ ette
hen wapatetuxi tulis Tuskistans ia
wiholisistans/ Ja ei hen loota mingen
ansions/ waan sulan Jumalan armon ia
Laupiudhen päle/ ionga caltainen eikengen
ole. Ja rucolepi sijnä vskalluxes pysymen/
ionga Sanan hen sarnapi/ wimein hen
kijtte/ ette Jumala hende cwlellut oli.*

86:1 Yxi Daudin Rucous.

86:2 CALLista HERRA sinun Coruas ia
cwledele minua/ Sille mine olen Radholinen
ia Kieuhe.

86:3 Ketke minun Sielun/ sille mine olen
pyhe/ Auta minua minun Jumalan sinun
Paluelias/ ioca itzenisinun päles lootan.

86:4 HERRA ole minun Armolinen/ Sille
mine hudhan ylipeiue sinun tyges.

86:5 Ilahuta sinun Paluelias sielu/ Sille
sinun ielkes HERRA mine ikeuöitzen.

86:6 Sille sine HERRA olet Hyue ia
Armolinen/ ia ricas Laupiudhesta caikille/
iotca sinua Auxenshwtuauat.

86:7 Ymmerdha HERRA minun Rucouxen/
ia wariota minun Rucouxeni äniste.

86:8 Tuskasani mine sinua auxenihwdhan/
ettes sis minua cwldelisit/ HERRA ei ole
yxiken Jumaloissasinun caltaises/ ia
eikengen ole/ ioca nin tedhä taita quin
sine.

86:9 Caiki sis Pacanat iotcas tehnyt olet/
pite tuleman ia cumartaman sinun edeses

HERRA/ ia sinun Nimees cunnioitzeman.
 86:10 Ette sine nin swri olet/ ia teet
 lmeite/ ia sine olet yxinens Jumala.
 86:11 Osota minulle HERRA sinun Ties/
 ette mine waellaisin sinun Totudhesas/
 Kinipidhe minun Sydhemen sijnä Ydhes/
 ette mine sinun Nimes pelkeisin.
 86:12 Mine kijten sinua HERRA minun
 Jumalan caikesta sydhemesteni/ ia
 cunnioitzen sinun Nimeesijancaikisesta.
 86:13 Sille sinun Hywydhes ombi swri
 minun päleni/ ia sine olet pelastanut
 minun Sieluni sijte syuimest Heluetiste.
 86:14 Jumala/ ne Coriat yleskarkaiauat
 minua watan/ Ja ne Tyrannein Joukot
 seisouat minun Sielunielkin/ ia euet sinua
 pidhe silmeins edes.
 86:15 Mutta sine HERRA Jumala olet
 Armolinen ia Laupias/ Kersiueinen/ ia
 sangen Hyue/ ia Waca.
 86:16 Käenne itzes minuhun pein/ ole
 minulle Armolinen/ Wahuista Paluelias
 sinun woimallas/ ia autasinun Pijcas poica.
 86:17 Tee Mercki minun Canssani/ ette
 minun hyesti keuis/ ia he sen näkisit/
 iotca minua wihauat/ iahäpieisit/ ette sine
 HERRA autat ia wahuistat minua.

LXXXVII. Psalmi

*On yxi Ennustos/ sen Udhen Testamentin
 Seurakunnasta/ ia henen leuittemisestens
 ymberi coco Mailman pijrin. Sille
 Seurakunda ombi yxi nächteue Cocous ia
 vdhest syndynyt Euangeliumin änen ia
 pyhen Hengen cautta/ seke Juttaista/
 Pacanoista/ Ethiopist/ ia Egipterit/
 Babilonit/ Caldeit/ Tijrij/ Palastunit/ assirit
 etc. ette caikinaijist Canssoista/ coco
 Mailmas/ Joca on ninquin iocu Caupungi.
 Jossa on ychteleinen meno/ Tapa/ Oppi
 ia Jumalanpaluelus/ ette Euangelium*

*cautta Jumalan Cunnia ia Laupius
 sarnatan ia ilmoitetan.*

87:1 Yxi Corachin Lasten Psalmiweisu.
 87:2 HEn on wahuasti perustettu ninen
 Pyhein Wordhein päle. HERRA racastapi ne
 Zionin portit/ ylitzecaiki Jacobin Asumiset.
 87:3 Cunnialiset Asiat sinussa sarnatan/
 Sine Jumalan Caupungi. Sela.
 87:4 Mine annan sarnata Rahab ia Babelin
 edes/ ette heiden pite minun tundeman/
 Catzo/ ne Philisterit ia Tijrit ynne
 Ethiopiaisten cansa/ pite sielle syndymen.
 87:5 Zionille pite sanottaman/ Ette
 caikinaiset Canssat sen siselle syndymen
 pite/ Ja ette Se Corkein/ siterakendapi.
 87:6 HERRA andapi sarnata caikinaiisilla
 Kielille/ ette mös mwtomat heiste pite
 sielle syndymen. Sela.
 87:7 Ja ne Weisaiat ninquin Tantzis/ pite
 caiki worottain sinussa weisaman.
 87:8 Yxi Corachin Lasten Psalmiweisu/
 edelweisattapa/ Machalitin päle ninen
 Radholisten Heickoudhesta. Sen Esrahitin
 Hemanin Oppi.

LXXXVIII. Psalmi

*Coska Sydhemet pelkeuet Jumalan wiha/
 syndiens teden/ ia tundepi Coleman
 haikiudhen/ Jumalan Domiosta/ ia
 Heluetin hirmusudhen. Ja adhistetaan
 omastiedhos ia tunnos/ Epeuskoon
 langeman/ ninquin ei misseken Lohutosta
 olis/ silloin nein tule rucoella. Jonga
 caltaiset Psalmi mös ouat. vi. xxii. xxx. xxxi.*

88:1 HERRA Jumala minun Wapactaian/
 Mine hwdhan öölle ia peiuelle sinun
 edhesses.
 88:2 Anna minun Rucouxen sinun etees
 tulla/ Callista sinun Coruas minun Hwtoni

poleen.

88:3 Sille minun Sielun ombi surkiutta teunens/ ia minun Elemen on iuri liki Heluettite.

88:4 Mine olen aruattu ninen caltaisexi/ iotca Heluettijn meneuet/ Mine olen ninquin se Mies/ iolla ei ychten Apua ole.

88:5 Mine macan ylenannettu ninen Coollutten seas/ ninquin ne Haauoitut/ iotca Haudhasa macauat/ ioita et sinesillen muista/ ia iotca sinun kädhestes poiseroititut ouat.

88:6 Sine olet minun alaspainanut siihen alemaisen Caiuohon/ pimeytehen ia syueytehen.

88:7 Sinun hirmusudhes adhistapi minua/ ia packopi minua sinun Alloilas. Sela.

88:8 Cauuas sine poiseroitit minun ysteueni minusta/ sine olet minun tehnyt heillen Cauhistoxexi/ mine macanfangittuna/ ettei mine woi vlospäste.

88:9 Minun Casuoni ombi surkia Radholisudhen deden/ HERRA/ mine sinua iocapeiue auxenihwdhan/ Minevlosioienan käteni sinun polees.

88:10 Teekös sis lhmeit ninen Coollutten seasa? Eli ylesnouseuatko ne Coolluet sinua kijttemehen? Sela.

88:11 Yleslukeneco iocu Haudhoissa sinun Hywytttes? ia sinun Wacuttas cadhotuxesa.

88:12 Tutahango sinun lhmees pimiessse? Eli sinun Wanhurskaudhes sijnä Maasa/ iossa caiki vnhotetaan?

88:13 Mutta mine hwdhan sinun tyges HERRA/ ia minun Rucouxen tule warahan sinun etees.

88:14 Mixis HERRA poisheittet minun Sielun/ ia peitet sinun Casuos minulda?

88:15 Mine olen Radholinen ia wäetöin/ ette mine nin poishylyetty olen/ Mine kersin sinun Hirmuisuttas/ ette minelehes epelisin.

88:16 Sinun iulmauxes minun ylitzeni keuet sinun pelkeyxes minua likisteuet.

88:17 Ne minun ymberilaskeuat iocapeiue ninquin Wesi/ ia ynne minua ymberipiritteuet.

88:18 Sine teet ette minun Ysteueni ia Lehimeiseni/ ia minun Tuttauani wedhexet cauuas minusta/ sencaltaisenSurkiudhen deden.

LXXXIX. Psalmi

On yxi Jalo Ennustos Christusesta ia henen Waldakunnastans/ ioca seisopi Euangeliumin sarnamises/ Jossa Jumalan Armo ia Laupius/ ia se Daidhille ia Esijsille luuattu Siugnaus/ iulghistetaan. Senteden hen hokepi site Daidin Siemenen Lupausta/ quin on ijancaikinen. Sille ettei sanottu ollu Daidin rumilisesta Waldaku'nasta/ Waan Christusest ia henen Seurakunnastans/ Sille se aialinen Juttain Walta io lackaisi. Mutta quitengin Engeli totta Christusest sanoi. Luce. i. Henen pite istuman Daidin Stolin päle. etc. Nin mös ennustetan Juttain moninaisist Rangaistoxist/ fangiudhest etc. heide' syndeins ia Jumalan Lain ylitzekeumisen deden. Ja wimein hen nijste helpo ia Apua rucolepi.

89:1 Yxi Ethanin/ sen Esrahiten Opetus.

89:2 Mlne tadhon weisata HERRAN Armoista ijancaikisesta/ ia henen Totudhens ilmoitta swni cansa/sughusta sucuhun.

89:3 Ja sanon nin/ Ette ydhen ijancaikisen Armon pite yleskeumen/ Ja sine vscolisest pidhet sinunTotudhes * Taiuassa.

89:4 Mine olen ydhen Lijton tehnyt minun Ulosualittudheni cansa/ Mine olen Daidille minun Paluelialleniwannonut.

89:5 Haman ijancaikisudheen mine saattan sinulle Siemenen/ ia rakanan sinun Stolis sughusta sucuhun.Sela.

89:6 Ja ne Taiuaat HERRA pite ylistemen sinun Ihmeites ia sinun Totuttas/ ninen Pyhein Seurakunnas.

89:7 Sille cuca taita Piluisse HERRAN wertautta? Ja cuca HERRAN caltainen on Jumaloitten lasten seas?

89:8 Jumala on sangen wäkeue ninen Pyheins Cocouxissa/ ia ihmelineen ylitze caikein nijdhen/ iotca henenymberillens ouat.

89:9 HERRA Jumala Zebaoth/ cuca on ninquin sine yxi wäkeue Jumala? ia sinun Totudhes on sinunymberilles Sine wallizet ylitze sen hymeueisen Meren/ Sine hilitzet ne paisuuaiset Allot.

89:10 Sine löödh Rahabin cooliaxi/ Sine haiotat sinun Wiholises sinun vrhollisel Käsiuardhellas.

89:11 Taiuas ia Maa on sinun/ Sine olet perustanut Maan pirin/ ia mite sijnä siselle on.

89:12 Pohian ia Etelen olet sine loonut/ Thabor ia HErmon ihastuuaat sinun Nimehes.

89:13 Sinulle ombi waldainen Käsiuarsi/ wekeue on sinun kädhes/ ia Corkia on sinun Oikiakätes.

89:14 Wanhurskaus ia Domio on sinun Stolis wahuistos/ Armo ia Totuus ouat sinun Casuos edes.

89:15 Autuas on se Canssa/ ioca taita ihastuua/ HERRA/ heiden pite waeldaman sinun Casuoswalkiudhesa.

89:16 Heiden pite iocapeiue iloitzeman sinun Nimestes/ ia sinun Wanhurskaudhesas cunnialliset oleman.

89:17 Sille sine olet heiden Wäkewydhens kerskaus/ Ja sinun Armos cautta/ sine meiden Saruenylesnostat.

89:18 Sille HERRA ombi meiden Kilpen/ Ja se Pyhe Israelis ombi meiden Kuningan.

89:19 Silloin sine puhut Näwyse sinun Pyhilles/ Ja sanoit.

89:20 Mine olen ydhen Kempin ylesherättenyt/ ionga auttaman pite/ Mine olen ylescorghottanut YdhenUloswalitun Canssasta.

89:21 Mine olen leutenyt minun Palueliani Daidin/ Mine olen henen woidhellut minun Pyhen Öliuni cansa.

89:22 Minun käteni pite henen ylespitemen/ ia minun Käsiuarteni hende wahuistaman.

89:23 Ei pidhe wiholiset hende ylitzeuoittaman/ Ja ne Wääret ei pidhe hende alassulloman.

89:24 Waan mine tadhon henen Wiholises lödhe henen edestens/ ia iotca hende wihauat/ mine tadhonwaiuata.

89:25 Mutta minun Totudheni ia Armoni pite henen tykenens oleman/ Ja henen Saruens pite minunNimeheni ylesnostettaman.

89:26 Mine tadhon asetta henen Kätens Merehen/ ia henen Oikiakätens Wirtoihin.

89:27 Nein henen pite minua cutzuman/ Sine olet minun Iseni/ Minun Jumalani ia Turuani/ ioca minuaautta.

89:28 Ja mine tadhon asetta henen Esicoisexi/ Caickeincorkeimaxi Kuningasten seas Maan päle.

89:29 liancaikisesta mine tadhon henelle minun Armoni tedhelepite/ Ja minun Lijtoni pite henelle wahuanoleman.

89:30 Mine tadhon henelle ijancaikisen Siemenen anda/ Ja henen Stolis ylöspite/ nincauuan quin Taiuatpysyuet.

89:31 MUtta ios henen Lapsens minun Lakini ylenandauat/ Ja euet waella minun Oikiudhessani.

89:32 Jos he minun Sätyni riuauat/ ia

euet minun Keskyeni pidhe.
 89:33 Nin mine tadhon heiden Synnins
 Witzalla rangaista/ Ja heiden
 Pahatteghonsa haauoilla.
 89:34 Mutta minun Armoiani en tadhon/
 Heneste poiskäendä/ engä salli minun
 Totudheni wilpistelle.
 89:35 Em mine tadhon minun Lijtoni
 riuata/ ia mite minun Suustani vloskeunyt
 on/ em minetacaperinwedhe.
 89:36 Widhoin mine olen wannonut minun
 Pyhydheni cautta/ Em mine tadhon Daudin
 edes waledhella.
 89:37 Henen siemenens pite ijancaikisesta
 oleman/ Ja henen Stolins minun edessenin
 ninquin Auringoinen.
 89:38 Ja ninquin se Cw/ pite henen
 wahuistettaman ijancaikisesta/ Ja ninquin
 se Todhistos piluis wissinoleman. Sela.
 89:39 WAan nyt sine poissöxet ia
 poisheitet/ Ja wihastut sinun woidheltus
 cansa.
 89:40 Sine seriet sinun Paluelias Lijton/ ia
 alastallat henen Crununs mahan.
 89:41 Sine ricot henen Murinsa/ Ja annat
 henen Linnansa seriette.
 89:42 Hende raateleuat caiki ne
 ohitzekeueiset/ Hen on tullut/ henen
 Naburillens Nauroxi.
 89:43 Sine yleskorhotat henen Wiholistens
 Oikiankädhen/ Ja ilahutat caiki henen
 wainolisens.
 89:44 Henen Miecans woiman sine olet
 mös poisottanut/ ia et sine salli henen
 woitta sodhassa.
 89:45 Sine häuitit henen Puchtaudhens/ ia
 paikat henen Stolins Maan päle.
 89:46 Sine lyhennet henen Norudhens
 aiat/ Ja peitet henen häpien cansa. Sela.
 89:47 HERRA/ quincauuan sine tadhon
 ratki sinus nin salata? Ja annat sinun
 Hirmudhes pala ninquin Tulen?

89:48 Muista/ quinga lyhyt minun Elemen
 on/ Mixis tadhon caiki Inhimiset huckan
 loodhuxi saatta?
 89:49 Cussa on iocu quin elepi/ ia ei näe
 Coolematta? Joca Sielunsa Heluetin käsiste
 pelastapi? Sela.
 89:50 HERRA/ cussa ouat sinun entiset
 Armos? Jotcas Daudhille wannonut olet
 sinun Totudhesas?
 89:51 Muista HERRA sinun Palueliadhes
 pilcan päle/ Jonga mine kannan
 helmassani/ caikista nin
 monistaCanssoista.
 89:52 Joilla HERRA sinun Wiholises sinua
 pilcauat/ Joilla he pilcauat ia Jalghoillans
 tallauat sinunChristuses.
 89:53 Kijetty olcohon HERRA
 ijancaikisesta/ AMEN/ AMEN.

XC. Psalmi .

*Yxi Mosesen/ sen Jumalan Miehen/
 Rucous. Jossa mainitan/ anotan/ ia
 Walitetaan meiden turmelun Loonnon
 polesta/ ia temen Elemen surkeimast
 waiuast. Ja osotetaan ette seke Perisyndi/
 ette mwdh Ricoxet/ ouat ninen caikein
 Pääsyyt ia wiat. Joista caikista Pahoista/
 tesse osotetaan/ ette me sulasta Jumalan
 Armosta/ sen luuattun Christusen tedhen/
 wapadhetuxi tulema. Sille tesse rucollen/
 ette hen tenne leheteteisijn. Waan Lopusa
 rucollan/ ette Jumala itze hallitzis
 Waldakunnat/ Kircot eli Seurakunnat
 warielis/ ia Honen hallitoxen siugnaisi.*

90:1 HERRA Jumala sine olet meiden
 Turuan/ sughusta sucuhun.
 90:2 Ennenquin woret olit/ eli Maa/ ia
 Mailma loodhuxi tuli/ Sine olet Jumala
 ijancaikisudhestaijancaikisehen.
 90:3 Sine ioca lasket Inhimiset colemahan/

ia sanot/ Tulcat iellens te Inhimisten
Lapset.

90:4 Sille tuhat Aijastaica ouat sinun
edeses/ ninquin yxi Peiue ioca Eilen
edesioutui/ Ja ninquin yxi Önwartius.

90:5 Sine lasket heite poiswotaman ninquin
Cosken/ ia ouat ninquin yxi Uni/ Ninquin
iocu Roho/ ioca iurilackamastu.

90:6 Joca warahin cucoista/ ia nopiasta
quiua/ Ja Ectona poisleicataan/ ia
quiuetupi.

90:7 Sen teke sinun wihas/ ette me nin
hucumma/ Ja sinun Hirmusudhes/ ette
me nin ekiste täldetematamme.

90:8 Sille meiden Pahatteghot sine asetat
etees/ Meiden tundemattomat Synnit
walkiahan sinun Casuosesten.

90:9 Senteden culuuat caiki meiden peiuet
matkahans/ sinun Wihas cautta/ Meiden
woodhet pikeminloppuuat quin iocu Jaritos.

90:10 Meiden Eliaicam pysypi
Seitzemenkymmende wootta/ taicka
eninneki Cadhexankymmende wootta/ Ja
quin se parahin on ollut/ nin on se Tuska
ia Töö ollut/ Sille se pian poismenepi/
ninquin me poislenneisin.

90:11 Mutta cuca sen usko/ ette sine nin
raskasti wihasut/ Ja cuca itzens pelke/
sencaltaisen sinunHirmusudhes teden?

90:12 Totuta meite aiatteleman/ ette
meiden pite cooleman/ senpäle ette me
ymmerteueisexei tulisimma.

90:13 HERRA käenne sis itzes taas meiden
poleen/ Ja ole sinun Palueliais armolinen.

90:14 Teutte meite pian sinun Armollas/
Nin me tadhom riemuita ia iloita caikin
meiden Elinaicanna.

90:15 Ilahuta nyt meite iellens/ Ettes
meite nin cauan waiuanut olet/ Senuoxi
ette me nin cauan Onnettomut kersineet
olema.

90:16 Osota sinun Palueliailles sinun

Teghos/ ia sinun Cunnias heiden
Lapsillens.

90:17 Ja HERRA meiden Jumalan olchohon
meillen suloinen/ ia teutekön meiden
kätenne Teghot meidencansan/ Ja/
meiden kättemme Teghot hen päätteken.

XCI. Psalmi .

*On sangen ialo Lohutos/ Ette iotca
HERRAN päle turuauat/ ia henen pyhen
Lupauxijns loottauat/ tukeeuat ia
harniskoitzeuat/ ne Jumalalda/ Tuskissa
warieldaan ia autetaan. Sille ette Tesse
usko Jumalan päle/ caikinasis hädhisse/
opetetaan. Mutamat lwleuat temen Psalmin
oleuan sijte Ruttotaudhist (2. Reg. 24.)
Daudin Synnein teden/ Canssan secan
lehetetyn. Jolla ne Jumaliset heitens pite/
sijnä hädhes/ lohuttaman.*

91:1 JOca sen Corkeiman warieluxes
istupi/ Ja sen Caickiualtian warion alla
wipyipi.

91:2 Hen sanopi HERRALLE/ Minun
Toiuon/ ia minun Linnan/ minun Jumalan/
ionga päle mine vskallan.

91:3 Sillä hen pelastapi minun sijte
Weijuuen Paulast/ ia sijte wahingolisesta
Ruttotaudhista.

91:4 Henen pite Kynillens sinua warioman/
ia sinun Turuas pite oleman henen Sijpeins
alla/ HenenTotudhens ombi Keihes ia Kilpi.

91:5 Ettei sine pelkeisi sijte Öen
Cauhistoxest/ ia nijste Noolista/ iotca
Peiuelle lendeuet.

91:6 Sijte Ruttotaudhista ioca pimeisse
iskepi/ Ja sijte Sairaudhest quin
Polipeiuelle raatelepi.

91:7 Waicka tuhatta langeisit sinun
siwulles/ ia Kymmenen Tuhatta sinun
Oikialles/ Nin eipe sen pidhesinuhun

sattuman.

91:8 Ja tosin sinun pite Silmilles sinun Lustis näkemen/ ia catzoman quinga sen Jumalattoman secostetaan.

91:9 Sille ette se HERRA ombi sinun Toiuos/ Se Ylimeinen ombi sinun Turuas.
91:10 Eipe miten paha sinua cochta/ Ja ei ychten Witzauusta pidhe sinun Maias lehestymen.

91:11 Sille hen on keskynandanut henen Engelillens sinusta/ Ette he sinua ketkeuet caikissa sinun Teisses.

91:12 Ette heiden pite käsizens sinun candaman/ Ettei sine Jalkas iongun Kiueen louckaisi.

91:13 Jalopeuran ia Kykermen päle sinun pite keumen/ Ja tallaman sen Nooren Jalopeuran ia Lohikermenpäle.

91:14 Ette hen minua halasi/ Nin mine henen vlospästen/ Hen tundepi minun Nimeni/ Senteden minewarielen hende.

91:15 Hen minua auxenshwta/ Sille mine hende cwldelen/ Henen tykenens mine olen Tuskassa/ sieldemine henen poistemman/ ia saatan henen Cunniahan.

91:16 Mine tadhon rauita henen pitkelle lielle/ ia osotan henelle minun Terueyteni.

XCII. Psalmi .

On yxi Kijtossana teunens Lohutosta/ Ette Jumala Seurakundans ia Jumalisens warielepi/ Ja ne Jumalattomat cadhotta/ esquina he ennen cucoistit.

92:1 Yxi Psalmi Sabbathin peiuelle weisattapa.

92:2 HYue ombi HERRA kijtte/ Ja Kijstoweisata sinun Nimelles caikein Ylimeinen.

92:3 Amulla iulghista sinun Armos/ ia Echtona sinun Totuttas.

92:4 Kymmenenkielten ia Psaltarin päle/ leikitteis Candelein päle.

92:5 Sille sine ilahutit minua HERRA weisaten sinun Teghoistas/ Ja mine kerskan sinun Kätes Töite.

92:6 HERRA/ quinga sinun Teghos nin swret ouat?

92:7 Sinun Aiatuxes ouat nin ylen syuet.

92:8 Yxi hullu eipe site usko/ Ja yxi Tompeli eipe nijte ymmerdhä.

92:9 Ne Jumalattomat wiherteuet ninquin Roho/ Ja ne Pahoijntekiet cukoistauat caiki/ sihenasti quin hehuckuuat ijancaikisesta.

92:10 Mutta sine HERRA olet se Corkein/ ia pysyt ijancaikisesta.

92:11 Sille catzo/ sinun Wiholises HERRA/ catzo/ sinun Wiholises pite catoman/ ia caiki Pahointekiet pitehaiotetuxi tuleman.

92:12 Mutta minun Sarueni pite ylescorghotetuxi tuleman ninquin ydhen Yxisaruisen/ Ja mine woidhellantoorella Oliulla Ja minun Silmeni pite lustins näkemen minun wiholisteni päle. Ja minun Coruani pite lustinscweleman nijste Pahoista/ iotca heitens minua watan asettauat.

92:13 Sen Wanhurskan pite wihertemen ninquin Palmupuun/ Henen pite casuaman ninquin CedrinpuLibanon päle.

92:14 Jotca istutetut ouat sijnä HERRAN Honees/ heiden pite meiden Jumalan Cartanoissa wihertemen.

92:15 Ja wiele heiden pite wanhudhessans wesoiman/ hedhelmeitzemen ia toorechtuman.

92:16 Ette heiden pite iulghistaman/ Ette HERRA nin hurskas on/ Minun Turuan/ Ja ei ole henesse wärytte.

XCIII. Psalmi .

*On yxi Ennustos Christusen Waldakunnast/
ylitze' caiken Mailman pirin leuitetteue/
sen Pyhen Euangeliumin sarnan cautta/
ioca onopi Jumalan woima caikille
vskouille Terueydhexi/ jonga cautta hen
Mailmasa wallitze. Jolla hen mös
Seurakunnans pyhitte. Johan. 15. Nyt te
oletta puctat/ Sanan teden. etc. Ja waicka
Perkele ia Mailma/ ninquin hirmuiset
Meren allot ia ilmat/ site watan
kiuckuitzeuat/ quitengi se Kuningas ia
Waldakunda ijancaikisesta pysyuet.*

93:1 HERRA ombi Kuningas/ ia ialost
caunistettu/ HERRA ombi caunistettu/ ia
on alcanut ydhenWaldakunnan/ nin
leuielde quin Mailma on/ Ja sen
walmistanut/ ette sen pite pysymen.

93:2 Sijte aiasta sinun Stolis seiso
wahwana/ Sine olet ijancaikinen.

93:3 HERRA/ ne Wesicosket ylespaisuuat/
ne Wesicosket ylespaisuttauat heiden
pauhinans/ NeWesicosket ylespaisuttauat
heiden Culiunssa.

93:4 Ne Wedhelnallot meresse ouat
swret/ Ja pauhuuat hirmuisesta/ Mutta se
HERRA wiele wäkeuemi onCorkiuxes.

93:5 Sinun Sanas ombi yxi oikia Oppi/
Pyhitös ombi sinun Hones caunistos
ijancaikisesta.

XCIV. Psalmi .

*On yxi Rucous ninen Ulcocullattudhen/
Wärein Opettaiadhen ia Tyrannein watan/
iotca ne Jumaliset sortauat ia
alaspainauat/ Ette he huckuisit ia ne
Jumaliset tulisit wapadhexi.*

94:1 HERRA Jumala ionga ne Costot ouat/
Jumala ionga ne Costot ouat/ selkiesti

itzes näytä.

94:2 Yleskorghota sinuas sine Mailman
Domari/ maxa nille Coreille mite he
anssaineet ouat.

94:3 HERRA/ he quincauuan pite ne
Jumalattomat/ HERRA quincauuan pite ne
Jumalattomat pramaman?

94:4 Ja nin ylpiest puhuman/ ia caiki
Pahointekiet heitens nin kerskaman.

94:5 HERRA/ he alaspolkeuat sinun
Canssas/ Ja Sinun Perimises he waiuuat.

94:6 Lesket ia Mwcalaiset he tappauat/ ia
ne Oruoit he colettauat.

94:7 Ja sanouat/ Eipe HERRA site näe/
Ja se Jacobin Jumala ei site tottele.

94:8 Merkitke sijs te Hullut Canssan seas/
ia te Tyhmet/ coska te wijsaaxi tuletta?

94:9 Se quin Coruan istuttanut on/ eikö
henen pidheis cwleman? eli ioca silmen
loi/ eikö henen pidheisnäkemen?

94:10 Joca ne Pacanat curitta/ eikö
henen pidheis rangaiseman? Joca

Inhimisen opetta mite he tietuet.

94:11 Mutta se HERRA tietepi Inhimisten
Aiatoxet/ Ette he turhat ouat.

94:12 Autuas on se ionga sine HERRA
curitat/ ja opetat henen sinun Lais cautta.

94:13 Ette henelle Kersimus olis/ coska
wastoin keupi/ Sihenasti quin sille

Jumalattomalle Hautawalmistetuxi tule

94:14 Sille eipe HERRA poisheite henen
Canssans/ eli ylenanna henen Perimistens.

94:15 Sille Oikiudhen pitä sijttekin
Oikiudhen olemat/ Ja sille caiki hursskat
Sydhemet tygelangeuat.

94:16 Cuca seisopi minun cansani nijte
Pahoa watan? Cuca astupi minun tykeni
ninen Pahointeckiedhenwatan?

94:17 Ellei HERRA minua auttaisi/ Nin
minun Sielun lehes macaisi sijnä
Hiliasudhes.

94:18 Mine sanoin/ Minun Jalcan ombi

horiunut/ wan sinun Armos HERRA/ minun ylespiti.

94:19 Minulla oli palio suru sydhemesseni/ Mutta sinun Lohutoxet ilahutti minun Sieluni.

94:20 Eipes coskan mielistyt tosin sen wahingolisen Stolin cansa/ Joca Lain heijusti vlostoimitta.

94:21 He hangitzeuat heitens sen Wanhurskan Sielua waskan/ Ja domitzeuat wighattoman weren.

94:22 Mutta HERRA ombi minun Warieluxen/ Minun Jumalan ombi minun Uskalloxi turua.

94:23 Ja henen pite heiden Wärydhens costaman/ ia pite heite hucuttaman heiden Pahudhens teden/HERRA se meiden Jumalan pite heite hucuttaman.

XCV. Psalmi .

Teme on yxi Ennustos Christusesta ia henen Waldkunnastans/ Ja yxi Manaus/ ette Me temen Kuningan cwlisim/ Ellei se tapachtu/ nin eipe Me/ sihen ijancaikisen Elemen Lepoon/ siseltule/ Ninquin eike mös Esijset sihen luuatun Cananin mahan/ cangiudhens teden/ siseltulluet/ waan Coruesa poiscoolit. Sille ette me olema Christusen oma Lauma/ ionga teden hen caiki loonut on. Ja se Epistola Ebreerin tyge temen Psalmin ialosti ia auaralda vlostoimittapi.

95:1 Tulcat/ weisacam HERRALLE/ ia iloikam meiden Autuudhen Turuan edes.

95:2 Ennettekem henen Casuonsa Kijtoxesa/ ia henelle riemuitkam Psalmeissa.

95:3 Sille HERRA on yxi swri Jumala/ ia yxi swri Kuningas ylitze caikia Jumaloita.

95:4 Sille henen Kädhens ombi

miteikenens Maa canda/ Ja ne Woren Cuckulat ouat mös henen.

95:5 Sille henen ombi Meri/ ia hen on sen tehnyt/ ia henen Kädhens ouat sen Carkian walmistanuet.

95:6 Tulcat/ cumartacam/ ia poluillen langetkam/ ia mahanlaskecam HERRAN meiden Loian eteen.

95:7 Sille hen on meiden Jumalan/ ia me henen Elatus Canssans/ ia henen Kättens Lauma.

95:8 Tenepene/ Jos te henen Änens cwletta/ nin elket padhuttaco teiden Sydhemiten/ Ninquin Meribastapachtui/ Ninquin Massas iochtui Coruesa.

95:9 Jossa teiden Iset minua kiusasit/ coettelit minua/ ia neit möös minun Teconi.

95:10 Ette mine neliekymende Aiastaica waiua kersin teste Canssasta/ ia sanoin/ Se on sencaltainenCanssa/ ionga Sydhemet aina Willitiete tactouat. Ja iotca minun Tieteni euet tactonuet oppia.

95:11 Joille mine wannoin minun Wihoissani/ Ei pidhe heiden minun Lepohoni siseltuleman.

XCVI. Psalmi .

On samast Asiast/ quin Se entinen Psalmi/ Christusest ia henen Waldakunnastans/ yli caiken Maan pirin leuitetteue/ ia Caikis Pacanoissa/ ia Manapi kijtoxehen/ ioca seiso Lahia in wfframises/ se on/ Jumalan pelghos/ Cumardhoxes/ ia henen Nimens sarnamises/ Ette Christus ombi se Kuningas/ ioca wanhurskaudhes domitzepe/ se on/ Synnit andexianda ilman Ansiota/ ia wanhurskautta. Quin hen päldiskein sanois. Menget caikeen Mailmaan/ ia sarnacat Euangelium caikille

Loodhuille. Sille se ombi se Wsi Weisu ia Sarna/ sijte armolisesta Syndien Andexiandamisest Christusen teden.

96:1 VEisakat HERRALLE yxi Usi Weisu/ Weisaca HERRALLE caiki Mailma.

96:2 Weisacat HERRALLE/ ia kijtteket henen Nimense/ Sarnacat peiue piuelde henen Terueyttens.

96:3 Yleslukecat Pacanain seas henen Cunnians/ caikein Canssain seas henen Ihmeitens.

96:4 Sille se HERRA ombi swri/ ia sangen Kijtettepe/ Ihmelinen caikein Jumaloitten ylitze.

96:5 Sille caiki ne Canssain Jumalat/ ouat Epeiumalat/ Mutta HERRA ombi Taiuat tehnyt.

96 6 Se seiso caunista ia cunnilisesta henen edhesens/ Ja keupi wäkeuellisest ia sulaisest henenPyhydhessens.

96:7 Te Canssat adestoocat HERRALLE/ Edestoocat HERRALLE Cunnia ia woima.

96:8 Edestoocat HERRALLE henen Nimens Cunnia/ edestoocat Lahioia/ ia tulcat henen Esihonesenssa.

96:9 Cumartacat HERRA pyhes Caunistoxes/ Pelietken hende caiki Mailma.

96:10 Sanocat Pacanain seas/ Ette se HERRA Kuningas liene/ Ja pitepi Waldakunnans/ nin leuielde quinMailma on/ walmistettu/ ette sen pysymen pite/ Ja domitzepi Canssan oikein.

96:11 Taiuaat riemuitkan ia Maa iloikaan/ Meri pauhacan/ ia mike sielle siselle on.

96:12 Kedhot olcat iloiset/ ia Caiki quin sen päle ouat/ ia ihastucan caiki Puudh Metzisse.

96:13 HERRAN edhesse/ sille hen tulepi/ Sille hen tulepi domitzeman Maan.

96:14 Henen pite sen Maan pirin domitzeman Wanhurskaudhesa/ Ja

Canssat henen Totudhellans.

XCVII. Psalmi .

Tai on samast Asiast/ nimiten Christusen Waldakunnast/ quin se entinen Psalmi. Ja hen osottapi tesse ette sijnä ouat cachtalaiset hallitoxet ia Menot. Sille nijlle Jumalisille ombi Piluis wahuistettu Waldakunda/ wanhurskaudhes/ domios ia Totudhes/ se on/ Euangelium cautta he cutzutan Paranoxeen/ ia vscohon/ syndein andexiandamisen cautta/ iolla he mös wariellan. Mutta nijlle Jumalattomille ia vskottomille ombi se yxi tulinen/ palaua ia ijancaikisesta culuttaua waldakunda. Senteden manatan tesse ne Jumaliset/ ette he temen Waldakunnan wananottaisit/ Ja lupapi tuskissa heille wapadhuxen.

97:1 HERRA on Kuningas/ sijte Maa iloitkan/ ia olcoon riemuisat ne Saaret/ nin monda quin he ouat.

97:2 Piluet ia syngit ouat henen ymberins/ Wanhurskaus ia Domio ouat henen Stolins wahuistos.

97:3 Tuli keupi henen edhellens/ ia ylespoltapi ymberille/ henen Wiholisens.

97:4 Henen Leimauxens welkyuet Maan pirin ylitze/ Sen Maa näke ia wapitze.

97:5 Wooret sulauat ninquin Medenuaha HERRAN edes/ coco Mailman Haltian edes.

97:6 Taiuahat iulghistauat HERRAN wanhurskautta/ ia caiki Canssat näkeuet henen Cunnians.

97:7 Häuetken caiki iotca Cuuia palueleuat/ Ja kerskauat heitens Epeiumaloista/ Cumarttacat heneneteens te caiki Jumalat.

97:8 Zion site cwle ia iloitze/ ia ne Judan Tytteret ouat riemuisans/ HERRA sinun

Hallituxes ylitze.

97:9 Sille sine HERRA olet se Ylimeinen
caiken Maan ylitze/ Sine olet sangen
yleskorghotettu caikeinJumaloitten päle.

97:10 Te quin rakastat HERRA/ wihatka
site paha/ HERRA hen ketkepi henen
Pyheins Sielut/ NinenJumalattomiten
käsiste hen heite pelastapi.

97:11 Sille wanhurskalle pite aina
Walkiudhen iellenscoittaman/ Ja ilo nijlle
hurskaille Syhdemille.

97:12 Te Wanhurskaat iloitka teiten
HERRASSA/ Ja kijtteket hende ia yliskeket
henen Pyhyttens.

Se Seitzemes Ölu.

XCVIII. Psalmi .

*Yxi Psalmi. Tai on mös samast Asiast/
quin ne Entiset/ Ja on sangen makialinen.
Sille hen sarnapi Christusen Waitost/
synnin Coleman ia Perkelen watan/ Jolla
hen meille Terueydhen saattoi. Jongateden
tesse meite neuuotan hende ylistemen ia
kijttemen.*

98:1 VEisacat HERRALLE yxi vsi Weisu/
Sille hen teke Ihmite.

98:2 Hen woittapi Oikialla kädhellens
woiton/ ia henen pyhen Käsiuarts cansa.

98:3 HERRA andapi tietteuexi tedhä henen
Terueydens/ Canssain eteen hen andapi
ilmoitta henenWanhurskauttans.

98:4 Hen muistapi henen Armons ia
Totudhens päle/ sille Israelin Honelle/
Caiki Mailman äret näkeuet senmeiden
Jumalan Terueytte.

98:5 Ihastucacat sille HERRALLE caiki
Mailma/ Weisacacat/ ylisteket ia kijtteket.

98:6 Kijtteket site HERRA Candelilla/
Candeleilla ia Psalmilla.

98:7 Trumbuin ia Pasunain cansa/
Ihastucacat sen HERRAN Kuningan edes.

98:8 Meri pauhacan ia miteikenens
henesse on/ Se Maan pijri ia iotca sen
päle asuuat.

98:9 Ne Wesicosket ihastucan/ Ja caiki
Woret olcat iloiset.

98:10 HERRAN edhes/ Sille hen tulepi
Maan domitzeman/ Henen pite sen Maan
pirin domitzemanWanhurskaudhella/ ia
Canssat Oikiudhella.

XCIX. Psalmi .

*Temeki ombi samast Asiast. Mutta tesse
manatan Seurakunda ieristens/ Ette hen
kijtteis Jumalata sen Christusen
Waldakunnan teden/ ioca Zionis/ ia sijne
Canssas ensin alcu/ ioille hen Sanans
annoi/ Lupauxens ia wissin palueluxen/
Annoi heille Prophetat/ Pämiehet/
Kuningat/ Opettaiat/ iotca hen autti ia
cwldeh. Nin hen wiele aina nytkin Opettaiat
andapi/ cwlda ia Seurakunnans wariella.*

99:1 HERRA on Kuningas/ sille Canssat
nuriseuat/ Hen istupi Cherubin päle/
senteden yleslijcku Mailma.

99:2 Swri ombi se HERRA Zionis/ ia corkia
ylitze caikein Canssain.

99:3 Kijteteken sinun swrta ia ihmeliste
Nimees/ ioca Pyhe on.

99:4 Ja temen Kuningan Waldakunnassa
racastetaan Oikius/ Sine annat
Hurskaudhen/ Sine saattatDomion ia
Wanhurskaudhen Jacobis.

99:5 Yleskorghottacacat HERRA meiden
Jumalatan/ Ja cumartacacat henen
Astilaudhans iureen/ Sille se onPyhe.

99:6 Moses ia Aaron henen Pappeins
seas/ Ja Samuel ninen seas/ iotca henen
Nimens auxenshutaucacat/ heHERRAN

auxenshwdit/ ia hen cwldeli heite.
 99:7 Hen puhui heille Piluenpilarin cautta/
 He pidhit henen Todhistoxens ia Keskynts/
 iotca hen heille annoi.
 99:8 HERRA sine olet meiden Jumalan/
 sine cwldelit heite/ Sine Jumala heille
 andexiannoit/ ia laittitheiden Tööns.
 99:9 Yleskorghottacat HERRA meiden
 Jumalan/ Ja cumartacat henen pyhen
 Worens päle/ Sille HERRAmeiden Jumalan
 ombi pyhe.

C. Psalmi.

*Yxi Kijtos Psalmi. On lyhyt waan
 machialinen Psalmi ninen entisten
 caltainen. Sille hen manapi Kijtoxeheh/ Ja
 tunnustapi Christusen Jumalaxi/ loixi ia
 meiden Laupiaxi ia Armolisexi Herraxenna.
 Ja seke tesse/ ette muissa Psalmis cussa
 Kijtoxeheh manatan/ sala osotetan ette se
 Lain Jumalanpaluelus piti poistuleman.*

100:1 IHastucacat HERRALLE caiki Mailma/
 paluelcat HERRA ilon cansa/ tulcat henen
 Casuons eteenihastuxella.
 100:2 Tundecat ette se HERRA/ Jumala
 omhi/ henpe meite teki/ ia eipe me itze
 meiten/ henenCanssaxens ia henen
 Laitumens Lambaixi.
 100:3 Menget siselle henen Portistans
 Kijtoxen cansa/ henen Esihonehisens
 weisulla/ Kijtteket hende/ylisteket henen
 Nimens.
 100:4 Sille se HERRA ombi sulainen/ ia
 henen Armons pysy ijancaikisesta/ ia
 henen Totudhenssucukunnasta
 sucukundahan.

Cl. Psalmi .

Yxi Daudin Psalmi. Teme on iuri Honelinen

*Psalmi/ Joca opetapi Kuningat ia
 Esiuallat/ Mingecaltaiset heiden Itze ia
 mingemotoinen Waldakundain ia se
 wlcoinen Mailmalinen Hallitus oleman pite/
 Ja millisille Paluelioilla heiden pite
 wallitzeman. Nin hen tesse mainitze ne
 erinomaiset Houin wighat/ Ette he Nuriat
 ouat/ Kiroliset/ ylpiet/ walecteliat/
 Himonsa ielkin kerket etc. Waan mutamat
 temen Psalmin ymmerteuet Christusen
 waldakunnasta Euangeliumin cautta/ Ette
 hen wimeises Versus sano/ tactouans caiki
 Jumalattomat Maalda hucutta.*

101:1 ARmosta ia Oikiudhesta mine
 tadhon weisata/ Ja sinulle HERRA
 kijtoxensanoa.
 101:2 Mine keuten minuni wajsasti ia
 toimelisesta ninen cochtan/ iotca omani
 ouat/ Ja waellan vskolisestminun
 Honessani.
 101:3 Em mine ota ychten paha Asia
 minun eteeni/ Mine wihan ne
 Ylitzekeumerit/ enge salli heite ollaminun
 tykeneni.
 101:4 Yxi nuria sydhen poiswelteken
 minusta/ Site Paha em mine kersi.
 101:5 Joca Lehimeisens sala panettele/
 sen mine hucutan/ Em mine malta site
 kersi/ quin röyckionmenon ia corian
 mielen pite.
 101:6 Minun silmeni catzouat ninen
 vskolisten ielkin Maan päle/ ette he asuisit
 minun tykeneni/ Ja pidhenkernasti hurstat
 Palueliat.
 101:7 Falskit Inhimiset em mine pidhe
 minun Honessani/ Ei walecteliat menesty
 minun tyköneni.
 101:8 Warahin mine hucutan caiki
 Jumalattomat Maassa/ Ette mine caiki
 Pahointekiät poisiuritaisin sijteHERRAN
 Caupungista.

CII. Psalmi .

On sen Wanhan Testamentin Seurakunnan Rucous/ ioca synnins/ Jumalan wihan/ ia Coleman tunsi. Joista hen pyte Christusen tulelemisen/ ia Waldakunnan cautta/ wapacta. Senteden hen mös sangen corkiasti yliste Jumalan Laupiudhen ia Hywydhen/ ioca cwldede ne waiwaiset ia heite armaitze.

102:1 Yxi sen Radholisen Rucous/ quin hen mureisans on/ ia henen Walitoxens HERRAN eteenvloswodhatta.

102:2 HERRA cwldede minun Rucouxeni/ ia anna minun Parcuni sinun tyges tulla.

102:3 Ele sinun Casuoas minulda poispeite/ Hädhesse callista sinun Coruas minun poleni/ Coska minesinua auxenihudhan/ nin cwldede pian minua.

102:4 Sille minun Peiueni ouat culuneet ninquin Sauu/ Ja minun Lwni ouat poltetut ninquin kekäle.

102:5 Minun sydhemen ombi lööty ia quiuettunut/ ninquin Heine/ Nin ette mine mös vnohdan minunLeipen sömet.

102:6 Minun Lwni tuskalla takistuuat minun Lihahani/ itkemisest ia Hocamisest.

102:7 Mine olen iuri quin Pellicani Coruesa/ Mine olen ninquin iocu Hypie nijske häuitetyis Caupungeissa.

102:8 Mine waluon/ ia olen ninquin Yxineinen Lindu Caton päle/

102:9 Jocapeiue häueiseuet minun Wiholiseni minua/ Ja iotca minua sylieskeleuet/ he wannouat minuncauttani.

102:10 Sille mine söön Tuchka ninquin Leipe/ Ja secoitan minun Joomani itkulla.

102:11 Sinun vkhauxes ia wihas teden/ Ettes minun ottanut olet/ ia pohian alaspaiskasit.

102:12 Minun peiueni ouat cvluneet

ninquin Wario/ ia mine poisquian ninquin Roho.

102:13 Mutta sine HERRA pysyt ijancaikisesta/ ia sinun Muistos sucukunnasta sucukundaan.

102:14 Ylesnouse sis ia armadha sinuas Zionin ylitze/ Sille aica ombi/ ettes hende armadhaisit/ Ja se aicaon tullut.

102:15 Sille sinun Paluelias halaiuuat site raketta/ ia näkisit sen kernasti/ ette henen Kiuens ia Calkinswalmijt olisit.

102:16 Ette ne Pacanat HERRA sinun Nimees pelkeisit/ ia caiki Kuningat Maan päle sinun Cunniatas.

102:17 Ette HERRA rakendapi Zion/ Ja ilmandupi henen Cunniatasans.

102:18 Hen käendepi itzens ninen Ylenannettudhen Rucouxen polen/ Ja ei ylencatzo heiden Rucoustans.

102:19 Sen pite kirioitettaman Tuleuaisille Sucukunnille/ Ja se Canssa quin loodhahan sen pite kijttemenHERRA.

102:20 Sille hen catzelepi henen pyheste Corkiuxistans/ Ja HERRA näkepi Taiuahasta Maan päle.

102:21 Ette henen pite cwleman ninen Fangein Hocauxet/ Ja kiruottaman ne Cooleman Lapset.

102:22 Senpäle ette heiden pite HERRAN Nimen Zionis sarnaman/ ia henen Kijtostans Jerusalemis.

102:23 Coska Canssat cocondeuat/ Ja Kuningasten Waldakunnat HERRA palueleman.

102:24 Hen neurittepi Tiesse minun Woimani/ Hen lyhendepi minun peiueni.

102:25 Mine sanoin/ Minun Jumalan ele minua poisota/ minun peiueini keskijes.

102:26 Sinun woosicaudhes ouat ijancaikiset/ Sine olet ennen Maan perustanut/ Ja Taiuat ouat sinunkäsialas.

102:27 Ne pite catoman/ Mutta sine

pysyt/ Ne caiki pite wanhaneman ninquin
Waate/ Ne mwttuuat/ninquin Pucuwaate/
coska sine heite mwttelet.

102:28 Mutta sine pysyt ninkuttas olet/ Ja
sinun Woodhes euet loppua saa.

102:29 Sinun Palueliais Lapset pysymen
pite/ Ja heiden Sikiens pite sinun edesses
menestymen.

CIII. Psalmi .

*Yxi Daidin Psalmi. Ombi ychteinen
Kijtossana caikinaisten Jumalan Lahiaian ia
Hyueintecoin edhest/ seke Hengelisten
ette Rumilisten/ Ette hen Synnit
andexianda/ Ette hen Elemen wariele/ Ette
hen lohutta/ Ette hen Sanans andapi/ ia
Hengens/ etc. Lopussa hen ennusta
Christusen Waldakunnast/ ette Neite vdhes
Tastamentis pite Apostolitten cautta coco
Mailmas sarnattaman.*

103:1 Kljte HERRA minun Sielun/ ia caiki
mite minussa on/ henen pyhe Nimeens.

103:2 Kijte HERRA minun Sielun/ ia ele
vnodha mite Hyue hen minun tehnyt on.

103:3 Joca sinulle caiki synnis
andexianda/ ia paranda caiki sinun
Ricoxes.

103:4 Joca sinun Henges coolemasta
pästepi/ Joca sinun crunapi Armolla ia
Laupiudhella.

103:5 Joca sinun vskalloxel teutte/ ette
sine caunistuisit/ ia teke sinun Noorexi ia
Toreexi ninquin Cotkan.

103:6 HERRA hen saatta Wanhurskaudhen
ia Domion caikille/ iotca Wärytte kersiuet.

103:7 Hen ombi henen Tiense Mosesel
tietteuexi tehnyt/ Israelin Lapsille henen
Teghonsa.

103:8 Laupias ia Armolinen ombi HERRA/
Kersiueinen ia swresta Hywydhest.

103:9 Eipe hen ijeti rijtele/ eike
ijancaikisesta wihastu.

103:10 Ej hen meiden syndein perest
meiden cansan teghe/ Eike costa meille
Pahatecoin ielkin.

103:11 Sille nin corkia quin Taiuas ombi
Maan ylitze/ Andapi hen Armonsa wallita
ninen päle/ iotca hendepelkeuet.

103:12 Nin cauwas quin lte ombi lennest/
poissijrsi hen meiste meiden
Pahatteghonna.

103:13 Ninquin lse Lastans armachta/ nin
HERRAKI armachtapi henen pelkeueistens
päle.

103:14 Sille hen tietepi mingecaltainen
Teco me olema/ hen muistapi ette me
tomu olema.

103:15 Inhiminen ombi eleisens ninquin
Roho/ hen cucoista quin Cuckainen
kedholla.

103:16 Coska Twli sen pälitze keupi/ nin
eipe hen sillen kestä/ eike henen Siansa
tunne hende ensingen.

103:17 Mutta HERRAN Armot vlottuuat
ijancaikisesta ijancaikisehen/ henen
pelkeueistens ylitze/ Ja
henenwanhurskaudhens/ lasten lapsihin
saacka.

103:18 Ninen tykene iotca henen lijto'sa
piteuet/ Ja aiatteleuat henen Keskydhens
päle/ ette he nijtetekeuet.

103:19 HERRA on walmistanut henen
Stolins Taiuasa/ Ja henen Waldakundans
pite caikein ylitzehallitzeman.

103:30 Kijtteke HERRA te henen Engelins/
te wäkeuet Kempit/ Jotca henen Keskyns
vlostoimitatte/ ettehenen Sanans äni
cwltaisijn.

103:21 Kijtteke HERRA caiki henen
Sotawäkens/ Te henen Paluelians/ iotca
henen Tadhons teette.

103:22 Kijtteke HERRA caiki henen

Töönse/ Caikissa henen HERRAUDHENS
paicoissa/ Kijte minun SieluniHERRA.

CIV. Psalmi .

*Toinen Kijtossana/ Caikein
Londocappalein/ ia heiden ihmelisen
menons teden. Quin hen sanois. Jumalata
mine kijten/ iocaitzen Londocappalen
teden/ Joista henen Wijsaudhens/
Hywydhens ia wanhurskaudhens tutaan ia
ymmerteteen. Sille ette ieriestens hen
ylesluke ne Taiuan/ Meren/ ia Maan
Ihmeliset Cappalet/ Joista hen kijttepi.*

104:1 Kljte HERRA minun Sielun/ HERRA
minun Jumalan/ sine olet caikenni
Cunnialinen/ Sine oletCaunis/ ia ialosti
puietettu.

104:2 Walkius ombi sinun Waattes/ iollas
puietettu olet/ Sine vlosleuitet Taiuat
ninquin Hurstin.

104:3 Sine holuat sen pälyxen Wedhelle/
Sine menet Piluis ninquin Rattan päle/ ia
keudh Twlen Sijpeinpäle.

104:4 Sine ioca teet Engelis Twlexi/ ia
sinun Paluelias Tulilieixi/

104:5 Sine ioca Maan alustit henen
pohians päle/ nin ette hen pysy
ijancaikisesta.

104:6 Sywydhelle sine hende peitet/
ninquin Waattella/ ia wedhet seisouat
Wordhen päle.

104:7 Mutta sinun rangaistoxestas he
pakeneuat/ sinun Jylinestes he
poismeneuet.

104:8 Wooret ylesastuuat/ ia Laxot
alasastuuat/ siallens iongas heite
pärustanut olet.

104:9 Märän sine panit/ Jota he ei
ylitzekeu/ eike palaiä Maata peittemen.

104:10 Sine annat Lectet Laxoissa

ylescohuua/ nin ette wedhet Mäkein
welitze wootauat.

104:11 Ette caiki Eleimet Metzēs ioisit/ ia
ette Peurat heiden ianons sammutaisit.

104:12 Heiden tykenens Taiuahan Linnut
istuuat/ ia wiserteleuet Oxilla.

104:13 Sine lijotat Wooret ylheldepein/
Sine teutet Maan hedhelmelle/ iongas
saatat.

104:14 Sine Rohot casuatat Caria wastoin/
Ja Jyuet Inhimisten tarpehexi/ Ettes Leiuēn
Maasta toottaisit.

104:15 Ja ette Winan pite Inhimisen
Sydhemen ilahuttaman/ ia henen Casuons
caunistuman Öliusta/ JaLeiuēn
wahwistaman Inhimisen sydhende.

104:16 Ette ne HERRAN Puut Nestestä
teune olisit/ Ne Cedrin Puut Libanis/ iotca
hen on istuttanut.

104:17 Sielle Linnut pesiuēt/ ia Haicarāt
hongisa asuuat.

104:18 Ne corkiat Wooret ouat
Williuochtein turua/ Ja ne Kiurauniot
Canelitin. Ijlkottein.

104:19 Sine teet Cuun wootta iacaman/
Ja se Auringo tiete henen Laskons.

104:20 Sine teet Pimeydhen/ ette Öö
tule/ silloin caiki Pedhot lytiuet.

104:21 Ne nooret Jalopeurat Saalihin ielkin
kiliuuat/ Ja heiden Elatostans Jumalalda
he etziuet.

104:22 Mutta coska Auringo taas
ylescoitta/ nin he sijte lymeuet/ ia
Lolihins renteleuet.

104:23 Nin menepi mös Inhiminen henen
Töhöns/ ia henen Peltons waiuaman
haman Ecton asti.

104:24 HERRA quin swret ia monet ouat
sinun Käisialas? Sine olet ne caiki wijsasti
sätenyt/ Ja Maa ombiteunens sinun
Tauarastas.

104:25 Teme Meri ioca nin swri ia Lauia

ombi/ henesse epelughut coikistelauat/
seke isoit ette pienetEleimet.

104:26 Sielle Hadhet culieskeleuat/ sijnä
Walascalat ouat/ iotcas tehnyt olet/ ette
he henesse leikitzisit.

104:27 Caiki odhottauat sinua/ Ettes heille
annaisit Roan aiallans.

104:28 Coskas heille annat/ nin he
cocouat/ Coskas Kädhes auaiat/ nin he
hywydhelle rautahan.

104:29 Jos sine Casuos peitet/ nin he
hemmestyuet/ Coskas poisotat heiden
Hengens/ nin he huckuuat/ia Tomuxi
iellenstuleuat.

104:30 Sine vloslasket sinun Henges/ nin
he loodhuxi tuleuat/ ia sine vdhistat Maan
Modhon.

104:31 HERRAN Cunnia ombi ijancaikinen/
HERRALLE ombi mielennoudhe henen
Käsialans poleen.

104:32 Hen catzacta Maan päle/ nin se
wapise/ Hen rupepi worihin/ nin he
suiteuat.

104:33 Mine tadhon HERRALLE weisata
minun Elin aicanani/ Ja kijten minun
Jumalatan nincauuan quinmine olen.

104:34 Ja minun puhen pite henelle
kelpaman/ ia mine ihastun HERRASSA.

104:35 Syndiset Maalda lopetetaan/ Ja ne
Jumalattomat ei sillen pidhe oleman/ Kijte
HERRA minunSielun. Halleluia.

CV. Psalmi .

*On Kijtossana moninaisist Jumalan
hyuisttöist/ Juttan Canssalle/ hamast
Abrahamist nin sihenasti quin he omistit
sen Canaan Maakunnan/ osotetut sulasta
Jumalan Armosta/ paitzi heiden
Ansiotans/ Waan ainoan Lupauxen teden/
quin Esijsille tapactanut oli. Deut. 29. iuri
samalmodholla ne sielle ylesluetaan.*

105:1 Kljtekset HERRA ia sarnacat henen
Nimeens/ Julghistacat henen Töitens
Canssain seas.

105:2 Weisacat heneste ia kijtteket hende/
Puhucacat caikista henen Ihmeistens.

105:3 Riemuitkat henen pyheste
Nimestens/ Iloitkan ninen Sydhemet iotca
hende etziuet.

105:4 Kysyket HERRAN ielkin ia henen
Woimans ielkin/ Etziket henen Casuons
alati.

105:5 Muistacat henen Ihmelisten Töidhens
päle/ iotca hen tehnyt ombi/ henen
Ihmeitens ia henenSanans päle.

105:6 Te quin oletta Abrahamin henen
Paluelians/ Siemen/ Te Jacobin henen
vloswalituns/ Lapset.

105:7 Henpe ombi HERRA meiden
Jumalan/ Hen domitzepi caikes Mailmas.

105:8 Hen muistapi ijancaikisesta henen
Lijtonsa päle/ Sen Sanans/ ionga hen
luuanut on/ monenTuhannen sughusta
sucuhun.

105:9 Jonga hen lijttosi Abrahamin cansa/
Ja sen Walan päle Isaachin cansa.

105:10 Ja säti sen Jacobille Oikiudhexi/
Ja Israelille ijancaikisexi Lijtoxi.

105:11 Ja sanoit/ Sinulle mine annan sen
Maan Canaan/ teiden Perimisen Arpan.

105:12 Coska he wehelucuiset ia haruat
olit/ Ja mwcalaiset henesse.

105:13 Ja he wälsit Canssasta
Canssahan/ Ja ydhest Waldakunnasta
toisen Canssahan.

105:14 Eipe hen sallinut ychte Inhimiste
heite wahingoitta/ Ja rangaisi Kuningatki
heiden tedens.

105:15 Elket ruuetko minun Woidheltuijn/
Ja elket pahatehkö minun Prophetilleni.

105:16 Ja hen cutzui Nälien Maan päle/
In poiswei caiken Leiuen waran.

105:17 Hen lehetti ydhen Miehen heiden

eteens/ Joseph Oriaxi myytijn.
 105:18 He adhistit henen Jalcans
 Jalcapuhun/ Henen Rumijns teutyi
 Raudhois maata.
 105:19 Sihenasti ette henen Sanans tuli/
 Ja se HERRAN puhe ninquin Tuli coetteli
 henen.
 105:20 Nin lehetti Kuningas ia pätetti
 henen/ Se Canssain Pämies keski henen
 vloslasketta.
 105:21 Ja asetti henen HERRAXI henen
 Honens ylitze/ Ja Haltiaxi caiken henen
 Tauarans päle.
 105:22 Ette hen opetais henen Päructinans
 henen oman tadhons ielkin/ Ja opetais
 henen WanhemillensWijsautta.
 105:23 Ja Israel meni Egyptijn/ Ja Jacob
 tuli Mwalaisexi Hanin maalla.
 105:24 Ja hen annoi Canssans sangen
 casua/ ia teki heite wäkeuemexi quin
 heiden Wiholisens.
 105:25 Hen käensi heiden Sijdhemens/
 Ette he henen Canssans wihasit/ Ja he
 tachtot ionilla henenPaluelians alaspaina.
 105:26 Hen lehetti Mosen henen
 Paluelians/ Ja Aaron ionga hen vloswalitzi.
 105:27 Ne samat teit henen Merckins
 heiden seassans/ Ja henen Ihmeens
 Hamin maalla.
 105:28 Hen annoi Pimeydhen tulla/ ia sen
 pimeytti/ Ja ei olluet he henen Sanoillens
 cwlemattomat.
 105:29 Hen mwtti heiden Wedhense
 werexi/ Ja coletti heiden Calansa.
 105:30 Heiden Maans vloskohutti
 Sammacoitta henestens/ heiden
 Kuningastens Cammioissa.
 105:31 Hen sanoit/ Nin tulit Turilat ia
 Luteet heiden Maans ärihin.
 105:32 Hen annoi Rakeet heille Satexi/
 Tulenliekit heiden Maallens.
 105:33 Ja löi heiden Winapuuns ia

Ficunapuuns/ Ja hen rickiserki ne Puut
 heiden maans Äris.
 105:34 Hen sanoit/ Nin tulit Parmat ia
 Wapsaiset epelughut.
 105:35 Ja he ylessöit caiki Rohot heiden
 Maaldans/ Ja ylessöit caiken heiden
 Maans hedhelmen.
 105:36 Ja löi caiki Esicoiset Egiptis/ Caiki
 heiden Ensimeiset Periliset.
 105:37 Ja hen vloswei heite Hopian ia
 Cullan cansa/ Ja heiden Suckunnisans ei
 ollut yxiken Sairas.
 105:38 Egypti oli iloisans heiden
 poislechtemisestens/ Sille heiden Pelcons
 oli langanut heiden pälens.
 105:39 Hen vlosleutti Piluen werhoxi/ ia
 Tulen öölle heite walghistamaan.
 105:40 He anoit/ Nin hen annoi
 Metzecanat tulla/ Ja hen rautzi heite
 Taiuan Leiuelle.
 105:41 Hen auasi Callion/ Nin Wesi sielde
 vloswoti/ Ette Oiat iooxit sihen carkijan
 Erimaan.
 105:42 Sille hen muisteli henen Pyhen
 Sanans päle/ quin hen Abrahamille
 Palueliallens puhunut oli.
 105:43 Ja sillens hen vloswei Canssans
 ilolla/ Ja henen Uloswalitunsa riemulla.
 105:44 Ja annoi heille ninen Pacanain
 Maan/ Nin ette he cansain Hywydhet
 heillens omistit.
 105:45 Senpäle ette he pidheisit henen
 Oikiuttans/ Ja henen Lakins ketkisit.
 Halleluia.

CVI. Psalmi .

*On Kijtossana/ Sille quin hen ennen
 mainitzi ia ylesluki HERRAN Hyuetteghot/
 nin hen tesse/ Canssan Synnit ia
 Rangastoxet ylesluke/ Ette Jumalan
 Laupius sillens corghotetaisijn/ ioca iuri*

nin Pahoille ia kijtemettömille/ henen swren pwttomattoman Hywydens Lahiat osotti. Tesse ombi mös Rippi eli Syndein Tundemus ia Ilmoitus/ Ja rucollan/ Ette Jumala ne Andexiannaisi/ Ja muistais henen vseiman Lupauxens päle/ Ja Canssans edespein tadhois wapachta. Halleluia.

106:1 Kljttekēt HERRA/ Sille hen on Armachtaia/ Ja henen Laupiudhens pysypi ijancaikisesta.

106:2 Cuca taita vlospuhua HERRAN swret Töödh? ia yliste caiki henen Kijtoliset Teghonsa?

106:3 Autuat ouat ne/ iotca Keskyn piteuet/ ia aina Oikein tekeuet.

106:4 HERRA muista minun päleni/ sen Armos perest/ iongas sinun Canssalles luuanut olet/ Osota meillesinun Apus.

106:5 Ette me näkisim sinun Uloswalitudhes Mötekeumisen/ ia meiten iloitta/ Ette sinun Canssamenestypi/ ia meiten kerskaisim sinun Perimises cansa.

106:6 Me synditeimma ynne meiden lsein cansa/ me wärin teimmä/ ia olema Jumalattomat olluet.

106:7 Euet meiden lset Egyptis tactonuet sinun lhmeites ymmertä/ Eike muistanuet sinun swrenLaupiuxes päle/ Ja olit Meren tykene tottelemattomat/ nimittein sen punaisen Meren tykene.

106:8 Mutta hen autti heite/ henen Nimens teden/ Nin ette hen Woimans osotti.

106:9 Ja hen vkhasi sen Punaisen Meren/ Nin se quiuettui/ Ja wei heite sen Sywydhen lepitze/ ninquiniongun Coruen lepitze.

106:10 Ja wapachti heite ninen käsiste/ iotca heite wihasit/ ia lunasti heite Wiholisteins käsiste.

106:11 Ja ne Wedhet vpotit heiden wainolisens/ Nin ettei yxiken eleuexi ienyt.

106:12 Silloin he vskoit henen Sanans päle/ Ja weisakit henen Kijtoxens.

106:13 Mutta pian he vnodhit henen hyuet tööns/ Ja euet odhottanuet henen Neuuoansa.

106:14 Ja he kehuit Himossa sijnä Coruesa/ ia kiusasit Jumalata sijnä Erimaas.

106:15 Mutta hen annoi heille heiden anomisens/ ia lehetti heille kyllä/ Sihenasti ette he sijte ilghoitit.

106:16 Ja he yleskarkaisit Mosest wastan Scantzissa/ Aaronin sen HERRAN Pyhen wastan.

106:17 Maa aukeni/ ia ylesnieli Dathan ia peitti sen Abyronin Joukon.

106:18 Ja Tuli ylessyttyi heiden Jouckoins seas/ Se Liecki ylespolti ne Jumalattomat.

106:19 He teit ydhen Wasican Horebis/ ia cumarsit site walettuta Cuua.

106:20 Ja he mwttelit heiden Cunnians/ ychten Härien motohon/ quin Heinie sööpi.

106:21 He vnodhit Jumalan heiden Wapachtaians/ Joca nin swria Töite tehnyt oli Egyptis.

106:22 lhmeite Hamin maalla/ ia hirmulisia Töite sijnä Punaises Meres.

106:23 Ja hen sanoi/ Ette hen tactoi heite hucutta/ Ellei Moses henen Uloswalittuns site Rangaistostestenynt olisi/ poiskäten henen hirmuisudhens/ ettei hen ratki heite cadhottanut.

106:24 Ja he ylencatzoit sen Carskin Maan/ Eike vskonuet henen Sanans päle.

106:25 Ja napisit heiden Maioisans/ eike ollut cwliaiset HERRAN änelle.

106:26 Ja hen ylesnosti Kätens heite wastan/ Ette hen heite mahanlöis Coruessa.

106:27 Ja heitteis heiden Siemenens

Pacanain secaan/ Ja haiotais heite
Makundihin.
106:28 Ja he ryhdhyit siihen Baalpeorin/
Ja söit nijste coolluiten Epeiumalitten
wffreista.
106:29 Ja wihoitit Henen heiden Töillens/
nin iulmistui mös Rangaistus heiden
secaans.
106:30 Nin Pinehas edesastui/ ia lepytti
sen syyn/ Nin se Rangaistos lackaisi.
106:31 Ja se luettin henelle
Wanhurskaudhexi/ sughusta ia sucuhun
ijancaikisesta.
106:32 Ja he wihoitit henen Rijtawedhen
tykene/ Ja Mosen he sangen waiuasit.
106:33 Sille he haikiutit henen
Sydhemens/ nin ette mutomat sanat
henelde laskettin.
106:34 Eike he hucuttanuet nijte
Pacanoita/ quin HERRA quitengin heille
keskenyt oli.
106:35 Waan he secoitit heitens Pacanain
secaan/ ia opit heiden Töitens.
106:36 Ja paluelit heiden Epeiumaloitans/
Ne yllytit heite Pahenoxihin.
106:37 Ja he wffrasit heiden Poicans/ ia
Tytterens Perkeleille.
106:38 Ja vloswodhatit wighattoman
weren/ heiden Poicains ia Tyttereins
weren/ iotca he wffrasit nijlleCananein
Epeiumaloille/ Nin ette se maa
werenwighoista turmeltijn.
106:39 Ja hieroit heitens omassa Töisens/
Ja hoorateit heiden Tecoins cansa.
106:40 Nin iulmastui se HERRAN wiha/
henen Canssans ylitze/ ia hen cauhistui
henen Perimiseens.
106:41 Ja ylenannoi ne Pacanoiten
käsihin/ Ette ne ylitze heiden wallitzit/
iotca heite wihasit.
106:42 Ja heiden Wiholisens adhistit
heite/ Ja he alaspainettijn heiden käteins

ala.
106:43 Hen pelasti heite mondakerta/
Mutta he wihoitit henen heiden Neuuoins
cansa/ Ja he wähenyitheiden
pahaintecoins teden.
106:44 Ja hen näki heiden Tuskans/
coska hen heiden walituxens cwli.
106:45 Ja muisti henen Lijtoins päle/ quin
hen heiden cansans tehnyt oli/ ia site hen
catui henen swrestaLaupiudhestans.
106:46 Ja annoi heite armoitetta/ caikein
edes/ quin heite Fanginuet olit.
106:47 Auta meite HERRA meiden
Jumalan/ ia cocouta meite Pacanoista/
Ette me kijteisim sinun pyheNimees/ ia
kehuisim sinun Kijtoxesas.
106:48 Kijtetty olcoon se HERRA Israelin
Jumala/ ijancaikisudhesta nin
ijancaikisutehen/ Ja sanocan caikiCanssat/
Amen. Halleluia.

CVII. Psalmi .

*Quin ne Caxi entiste Psalmi ouat
Kijtossanat Hyuisttöist Israelin Canssalle
osotetut/ Nin tesse peldiskein/ caikinaiset
Hyuettödh/ Jocaitzel Inhimisel/ Jumalalda
osotetan/ caikis tuskis ia hädhis. Ette hen
Keuhie autta/ Fangituit pelasta/ Sairahit
paranda/ Ne Mereen Hätenyet holhopi/ ne
Nelkeitzet rautzepi/ ia ioilla Elo puuttupi/
nijte hen roocki/ Ne quin Tyrannilda ia
Angarilda adhistetan ia waiwatan/ hen
wapactapi. etc. Senteden tai on yxi
Ycteinen Kijtossana. Ja nijte mös Jumala
erinomaisest autta/ iotca Syndiens teden
murectiuat/ ios he mutoin Apu toiuouat/
ia site Rucouxillans Jumalalda anouat.*

107:1 Kljttekēt HERRA/ Sille hen on
Armachtaia/ Ja henen Laupiudhens pysypi
ijancaikisesta.

107:2 Sanocat te/ iotca oleta HERRAN
cautta lunastetut/ Jotca hen on Tuskista
wapactanut.

107:3 Ja iotca hen on Maakunnista
coonut/ hamast ldest ia Lennest/ hamast
Pohiaisest ia Etelest.

107:4 NE quin exysis waelsit Coruesa/
cussa vmbi Tie oli/ ia ei leutenyet
Caupungita asuaxens/

107:5 Nelkeisset ia Janouaiset/ ia heiden
Sieluns waiwi.

107:6 Ja he hwsit HERRAN tyge heiden
Tuskisans/ ia hen pelasti heite hädhistsens.

107:7 Ja wei heite oikeata tietē/ Ette he
menit sihen asuuaisen Caupungijn.

107:8 Kijtteken he sis HERRA henen
Laupiuns edest/ Ja henen lhmeitens
teden/ iotca hen InhimistenLasten coctan
teke.

107:9 Ette hen rautzeppi sen ianouaisen
Sielun/ ia ylesteutteppi sen Isouaisen Sielun
hywydhelle.

107:10 NE quin istuuat pimeis ia cooleman
warios/ Fangitut Adhistoxes ia raudhas.

107:11 Ette he olit Jumalan Kesky watan
couacoruaisset/ ia sen ylmeisen Lain olit
Häueisnyet.

107:12 Senteden teuty heiden Sydhemens
Onnettudhen cansa waiuatta/ nin ette he
langesit/ ia eikengenheite autanut.

107:13 Ja he hwsit HERRAN tyge heiden
Tuskisans/ ia hen autti heite hädhistsens.

107:14 Ja vloswei heite sijte Pimeydhest ia
cooleman wariost/ ia serki heiden siteens.

107:15 Kijtteken he sis HERRA henen
Laupiuns edest/ ia henen lhmeitens
teden/ iotca hen InhimistenLasten coctan
teke.

107:16 Ette hen serkeppi Cupariportit/ Ja
rickilöpi Raudhaiset Saluat.

107:17 NE Hullut iotca rangastettijn heiden
ylitzekeumisens teden/ ia heiden Syndiens

teden.

107:18 Ette heiden Sieluns ilghoitti caikista
Roasta/ Ja he sairastit haman Coolemans
asti.

107:19 Ja he hwsit HERRAN tyge heiden
Tuskissans/ ia hen autti heite hädhistsens.

107:20 Hen lehetti Sanans ia paransi
heite/ ia pelasti heite ettei he coolluet.

107:21 Kijtteken he sis HERRA henen
Laupiudhens edest/ ia henen lhmeitens
teden/ iotca hen InhimistenLasten coctan
teke.

107:22 Ja wffracan Kijtoswffri/ ia
yleslukecaan henen Teghonsa ilolla.

107:23 NE quin Haaxilla Meren päle
meneuet/ Ja töte prucauat swrissa wesis.

107:24 He ouat tundenuet ne HERRAN
teghot/ ia henen lhmeitens sywydhes.

107:25 Quin hen sanoit/ Ja ylespaisutti
swren Ilman/ ioca ne Allot ylesnosti.

107:26 Nin he ylesmenit Taiuasta codhen/
ia alasmnit Sywytehen/ Ette heiden
Sielunsa Adhistoxestaepeli.

107:27 Ette he horiut ia hoipertelit ninquin
Joopunut/ ia euet sillen ycten Neuuu
tietenyet.

107:28 Ja he hwsit HERRAN tyge heiden
Tuskissans/ ia hen autti heite hädhistsens.

107:29 Ja hen hilitzi sen couanilman/ Ette
ne Allot heitens asetit.

107:30 Ja he tulit iloisaxi/ Ette se tyueni/
ia hen wei heite Satamahan/ heiden
mielens ielkin.

107:31 Kijtteken he sis HERRA henen
Laupiudhens edest/ ia henen lhmeitens
teden/ iotca hen InhimistenLasten coctan
teke.

107:32 Ja ylisteken hende Canssain
Seurakunnissa/ ia kijtteken hende ninen
Wanhimmaidhen seas.

107:33 NE/ ioinenga Oiat poisquietuit/
Wesilectet wotamast lackasit.

107:34 Ette yxi hedhelmelinen Maa ei miteken candanut/ heiden Pahudhens teden/ iotca sijne asuit.

107:35 Ja se quin Quiua oli/ sen hen taas Wetisexi teki/ Ja quiuan Maa wesilecteixi.

107:36 Ja ne Isouaiset hen sinne asetti/ Ette he sihen Caupungin walmistaisit/ cussa he asuisit.

107:37 Ja Pellot kylueisit/ ia Winatarhoia istutaisit/ Ja woosittain Hedhelmen saisit.

107:38 Ja hen siugnasi heite/ Ette he sangen heitens enäneisit/ ia heille palio Caria annoi.

107:39 NE quin alaspainetut ia heicotetut olit nijlde Pahoilda/ Jotca heite waatinuet ia waiuanuet olit.

107:40 Coska ylencatzotus Pämiesten päle vloswodhatettu oli/ Ja caiki maa exysis ia autiana seisoi.

107:41 Ja hen site Kieuhe warieli Radholisudhesta/ Ja henen Sughunsa enensi/ Ninquin LammastenLauman.

107:42 Neite ne Wanhurskat pite näkemen/ ia iloitzeman/ Ja iocaitzen Pahudhen Swn pite tukittaman.

107:43 Cuca on Wijsas/ ia neite ketkepi? Nin he astaitzeuat/ quinga monet Hyuet Teghot HERRA osottapi?

CVIII. Psalmi .

On Kijtossana/ iossa Christusen Waldakunnan teden/ kijtetten/ ioca Armon Waldakunda tuleua oli/ Ja mös sen Daidin Rumilisen Waldakunnan teden/ Joca oli Ninquin yxi alcukyluö sihen Christusen tuleuaisen Waldakundahan. Sille ette Juttaista Terueys on.

108:1 Yxi Daidin Psalmi weisu.

108:2 VALmis ombi minun Sydhemen

Jumala/ Mine tadhon weisata ia kijtte/ ia mös minun Cunnian.

108:3 Ylesnouse Psaltari ia Candele/ Mine tadhon warahin ylesnosta.

108:4 Sinua HERRA mine tadhon kijtte Canssain seas/ Mine tadhon sinulle Kijstostweisata Sucukunnissa.

108:5 Sille sinun Armos vlottu nin leuielde quin Taiuas on/ Ja sinun Totudhes nin leuielde quin Piluetkeuet.

108:6 Yleskorghota sinuas Jumala ylitze Taiuahan/ Ja sinun Cunnias ylitze caiken Maan.

108:7 Ette sinun rackat Ysteues wapadhexi tulisi/ Auta sinun Oikialla kädhelles/ ia cwldede minua.

108:8 Jumala puhupi henen Pyhydhessens/ sijte mine iloitzen/ Ja tadhon Sichemin iaca/ ia sen LaxonSuchoth mitat.

108:9 Gilead on minun/ Manasse on mös minun/ Ja Ephraim on minun Pääni wäkewys/ Juda on minunPämiehen.

108:10 Moah on minun Pesinastian/ Mine tadhon wenyttä minun Kengeni Edomin ylitze/ Ninen Philisterinylitze mine tadhon ihastua.

108:11 Cuca wiepi minua iongun wahuan Caupungin? Cuca wiepi minua haman Edomin.

108:12 Etkö sine Jumala site tee? Joca meite poisheittenyt olet. Ja etpes vlosmene Jumala meidenSotawäen cansa?

108:13 Saata meille Apua Tuskissan/ Sille Inhimisten Apu on turha.

108:14 Jumalas me tadhoma Wrholisia prucata/ ia henen pite meiden Wiholistein alaspolkeman.

CIX. Psalmi .

On Christusen Rucous seke Judan ette coco Sinagoga ia Juttai wastan/ Joille hen

*caikia paha sadhatta/ Waan itzens deden
hen rucole/ ette Jumala henen tykenens
seisois.*

*Se on Sadhatoxen syy/ ette he Christusen
ristinnaulitzit/ ia euet Armon sarna
Apostoleilda watanottanuet. Nin teme mös
on alati Seurakunnan ia caikein Pyhein
Rucous/ heiden wainolistens watan.*

109:1 Daudin Psalmi edelweisattapa.

109:2 JWMALA minun Kijtoxen/ ele
waickene. Sille he ouat heiden
Jumalattoman ia petteueisen Suunsminua
wastan ylesauanuet/ Ja puhuit wieckaalla
Kielelle minua wastan.

109:3 Ja he puhuuat myrkylisest alati
minua wastan/ Ja sotiuaat minua wastan
ilman syyte.

109:4 Senteden ette mine heite racastan/
ouat he minua wastan/ Mutta mine
rucolen.

109:5 He osottauat minulle paha hyuen
edeste/ Ja wiha rackaudhen deden.

109:6 Aseta Jumalattomat henen ylitzens/
Ja Perkele seisokan henen Oikialla
kädhellens.

109:7 Joca henens sijte sanasta Opetta
anda/ sen Eleme olcoon Jumalatoim/ Ja
henen Rucouxens olcoonsyndi.

109:8 Olcoon henen Peiuens haruat/ Ja
henen Wircans ottacon toinen.

109:9 Henen Lapsens olcoon Oruoit/ Ja
henen Emendens Leski.

109:10 Keukeen henen Lapsens Culkiana/
ia kerietkeen/ ia etziken Elatoxens
Radholisudhes.

109:11 Ulosimekeen se Corcorahainen
caiki mite henelle onopi/ Ja ne mucalaiset
poisrepikeen henenHywydhens.

109:12 Ja eikengen henelle hyue techkö/
Eike yxiken armachtaco henen Oruoins
päle.

109:13 Henen Jelkintuleuaisens olcoon
poisiuritetut/ heiden Nimens olcoon toises
Polues poispyhitty.

109:14 Henen Iseins Pahatteghot tulcoon
muistoxi HERRAN eteen/ Ja henen Eitins
Syndi ei pidepoispyhitteme'.

109:15 Olcoon ne alati HERRAN Casuon
edes/ Ja poishuckucoon heiden Muistons
Maan päle.

109:16 Senteden/ Etei henelle ensingen
Laupiutta ollutkan/ waan wainosi site
Radholista ia Kieuhe/ Jasite Murhelista
hende tappaxens.

109:17 Ja hen tachtot sen Kirotoxen
saadha/ sen mös pite henelle tuleman/
Eipe hen tactonutSiugnausta/ nin sen pite
mös cauuas heneste erkaneman.

109:18 Ja hen puki Kirouxen henen
pä lens/ Ninquin Paidhans/ Ja se siselmeni
henen sisellyxijns ninquinwesi/ Ja ninquin
Oliu henen Luihins.

109:19 Se olcoon henelle/ ninquin iocu
Waate/ iolla hen werhotan/ Ja ninquin
iocu Wöö/ iolla hen ainaitzens wöotte.

109:20 Jwri tellens tapachtucon heillen
HERRALDA/ iotca minun wastani ouat/ Ja
pahoia puhuuat minunSielun wastan.

109:21 Mutta sine HERRA/ HERRA ole sine
minun cansani sinun Nimes deden/ Sille
sinun Armos ombiminun Turuan/ pelasta
minua.

109:22 Sille mine olen Kieuhe ia
Radholinen/ Minun Sydhemen ombi
serietty minussa.

109:23 Mine poisminen/ ninquin se Wario
ioca poisaietaan/ Ja vlospudhistetaan
ninquin Cascaat.

109:24 Minun polueni ouat heicot
paastosta/ Ja minun Lihani ombi Laiha/
ia ei ole ensingen lihawtta.

109:25 Ja minun teuty olla heiden
Pilcans/ Coska he minua näkeuet nin he

Päästens pudhistauat.

109:26 Auta minua HERRA minun Jumalan/ Auta minua sinun Armos pereste.

109:27 Ette he tundisit/ Ette se on sinun Kätes/ ette sine HERRA sen teet.

109:28 Quin he sadhatteleuat/ nin siugna sine/ Quin he yleskarkauat minua watan/ nin häpiehen hetulcoot/ Mutta sinun Paluelias iloitkaan.

109:29 Olcoon minun Wainoliseni häuestoxen cansa puetetut/ ia olcoon heiden häpiens cansa werhotut/ninquin Hamehella.

109:30 Mine tadhon sangen Kijtte HERRA minun Swni cansa/ Ja hende yliste monein seas.

109:31 Sille hen seiso sen Kieuhen oikialla kädhelle/ Ette hen autaisi hende nijste/ iotca henen Sielunsdomitzeuat.

CX. Psalmi .

Yxi Daudin Psalmi. On Ennustos Christusest/ ette hen on Jumala ia Inhiminen/ ijancaikinen Kuningas ia Pappi/ Et Aaronin waan Melchisedechin sädhyn ielkin/ warielaman ia pyhittemen Seurakunnans. Ja ette hen istupi Isens Oikialla/ ia on sanut caiken Wallan/ Nin hen sis vlosiacapi/ rumiliset ia Hengelisest/ taiualiset ia ijancaikiset Lahiat nijlle anouaisille ia pyteueysille. Siteuarten hen on Pappi/ Ette hen meiden teden Itzens wffrasi/ ombi Welimies/ lepytti Jumalan/ Pois otti Synnin/ Meite Jumalan cansa souitta/ Jonga Pijspaudhen teden me cwlamme/ ia meiden Rucouxen Isens eteen toopi ioca vdhen Sana' annoi/ iolla hen wirghotta ijancaikisella Elemelle. Kuningas hen senwoxi on/ Ette hen woitta Perkelen/ Synnin/ Coleman/ ia Heluetin/ ia andapi

pyhen Hengen/ vdhen ia ijancaikisen walkiudhen/ Wanhurskaudhen ia Elemen/ Ette hen ketke ia hallitze Seurakunnans/ etc. Ja waicka telle Kuningalle/ Papille ia Seurakunnalle ouat monet Wiholiset/ nin he quitengin Jumalan wäelle poishuckuuat/ 1. Cor. xv. Se Wimeinen Wiholinen/ Colema poisserieten. Lopussa/ osotetan Ette Christusen piti neuritettemen ia kersimen/ ia nin Cunniahan tuleman. Sempe Oian Jominen merkitze.

110:1 SAnoi HERRA minun HERRALLENI/ istu minun Oikialle kädhelleni/ Sihenasti ette mine panen sinunWiholises sinun Jalcais Astinlaudhaxi.

110:2 HERRA lehettepi sinun Waldakunnas waltican Zionista/ wallitze sinun Wiholistes seas.

110:3 Sinun Woitos pereste/ pite sinun Canssas sinulle mieleliseste wfframan/ pyhis Caunistoxis/ SinunLapses synnytetten sinulle/ Ninquin se Caste Amunruskosta.

110:4 Se HERRA on wannonut/ ia eipe henen sitä catuman pidhe/ Sine olet yxi Pappi ijancaikisesta/ senMelchisedechin Sädhyn ielkin.

110:5 HERRAN sinun Oikialla kädhelles/ pite piexemen Kuningaita/ henen Wihans aicana.

110:6 Henen pite domitzeman Pacanaiten seas/ henen pite swret mestauxet tekemen/ Henen pitemusertaman sen Pään ylitze swrten Maaiden.

110:7 Henen pite iooman Oiasta Tielle/ Senteden henen pite Pääns ylesnostaman.

CXI. Psalmi .

On Kijtossana Seurakunnan/ Pappiudhen/ Waldakunnan/ Lain/ wapatoxen Egiptist/ Pässieisen Juhlan/ Rauhan/ ia caikinaisten

*Hengelisten ia Rumilisten Hyuistteghoista/
ia Liaten sen Lunastuxen tedhen/ ioca
Christusen cautta tuleua oli/ Ja sen
Udhen ia ijancaikisen Testamentin teden.
Nin mös teme Psalmi Judeas weisatin
Pesieisin coska se Lammas sötijn/ Joca
oli sen totisen Lamban Christusen
Esicuua/ Jonga werelle mekin olema
heluetist/ ia sijte ijancaikisesta
Fangiuxesta/ sijhen taiualiseen
waldakundan sijrdhetyt. Temen mös
Christus Opetuslastens cansa/ Ectolisens
ielkin/ vskotan weisanexi/ Matt. 26. Et
Hymno dicto. etc.*

111:1 MIne kijten HERRA caikesta
sydhemesteni/ ninen Hurskasten Neuuos ia
Seurakunnassa.

111:2 Swret ouat ne HERRAN Teghot/ ioca
nijste warinotta/ henelle on nijste sula
riemu.

111:3 Mite hen asetta/ se on Cunnialinen
ia ialo/ Ja henen Wanhurskaudhens pysy
ijancaikisesta.

111:4 Hen on säätenyt henen Ihmeillens
ydhen Muiston/ se Armolinen ia Laupius
HERRA.

111:5 Hen andapi Roan henen
pelkeueistens/ Hen muistapi ijancaikisesta
henen Lijtonsa päle.

111:6 Hen andapi ilmoitta wäkewydhens
Teghot henen Canssallens/ Ette hen
annais heille sen PacanainPerimisen.

111:7 Henen Kätens Teghot ouat Totudhet
ia Oikiat/ Caiki henen Keskyens ouat
toimeliset.

111:8 Ne pysyuet wahuana aina ia
ijancaikisesta/ Ja tapactuuat vskolisesta ia
coctulisesta.

111:9 Hen lehetti Canssallens Lunastoxen/
hen Lupapi/ ette henen Lijtonsa pite
ijancaikisesta pysymen/Pyhe ia hirmulinen

ombi henen Nimens.

111:10 Se HERRAN pelco ombi Wijsaudhen
alcu/ se on yxi hyue ymmerdhys/ ioca
sen perest teke/ Henenkijtoxens pysy
ijancaikisesta.

CXII. Psalmi .

*On yxi Lohutos/ ia Manaus Jumalan
Pelcohon/ ia hyuihin Töihin/ Joilla hen
lisepi swret Lupauxet/ ioissa Sydhemet
Tuskissa wahwistetaan/ ia Wapadhus ombi
odhotettaua. Halleluia.*

112:1 AUtuas on se quin HERRA pelke/
Joca henen Keskyiens sangen himoitze.

112:2 Henen Siemenens pite Maan päle/
waldian oleman/ Ninen Hurskasten Sughut
pite siugnatuxituleman.

112:3 Rickaus ia runsaus pite henen
Honesans oleman/ Ja henen
Wanhurskaudhens pysypi ijancaikisesta.

112:4 Nijlle Hurskaille ylescoittapi Walkius
Pimeis/ Silde Armoliselda/ Laupialda ia
Wanhurskaalda.

112:5 Autuas on se quin Laupias on/ Ja
kernasti lainna/ ia nin Asians souitta/
ettei hen kenengen wäryttete.

112:6 Sille henen pite ijancaikisesta
pysymen/ Eipe se Wanhurskas
ijancaikisesta vnodheta.

112:7 Coska iocu Rangastus tule/ nin ei
hen pelke/ henen Sydhemens vskalta
luiasti HERRAN päle.

112:8 Henen Sydhemens on wahwistettu ia
ei pelke/ Sihenasti. ette hen lustins näkepi
Wiholisens ylitze.

112:9 Hen vloshaiotta ia anda ninen
wauaisten/ Henen wanhurskaudhens pite
oleman ijancaikisesta/Henen Saruens pite
yleskorghotettaman Cunnialla.

112:10 Se Jumalatoim site näkepi/ ia sijte

närkeskypi/ Hen pureskele hambaitans ia nändypi/ Sille mite neJumalattomat halaiauat/ se tyhiexi tule.

CXIII. Psalmi .

On yxi ialo Kijtossana ia Ennustos Christusen Waldakunnasta/ ia Euangeliumist/ ymberi mailman pirin iulghistettauuan/ Jolla Jumalan Laupius sarnatan/ Ette hen wissist armaitze/ catzele/ holho/ autta ia wariele/ ne Neuret/ waiuatut/ poishylietut. Sille eipe hen siteuarten meite waiua/ alaspaina/ ia ylenanna/ ette hen meite hucutais/ Waan ette me henen Auxenihwdhaisim/ ia vskoten wapadhuisim. Nijste corkeimist Hyuisteghoist hen keske Seurakunda Jumalata kijttemen. Halleluia.

113:1 Kijtteke te HERRAN palueliat/ kijtteke HERRAN Nime.

113:2 Kijtetty olcoon HERRAN Nimi/ hamast nyt ia haman ijancaikisehen.

113:3 Auringon coitolda haman henen Laskons asti olcoon HERRAN Nimi kijtetty.

113:4 HERRA ombi corkia ylitze caikein Pacanain/ ia henen Cunnians keupi nin laualda quin Taiuas on.

113:5 Cuca on ninquin HERRA meiden Jumalan? ioca nin corkialla asupi?

113:6 Ja quitengi alimaisten päle catzopi/ Taiuahas ia Maasa.

113:7 Joca sen Kieuhen tomusta ylende/ ia sen waiuaisen loghasta yleskorghotta.

113:8 Ette hen istuttapi henen Pämiesten siwhun/ ia henen Canssans Pämiesten siwhun.

113:9 Joca ne Hedheltömet saatta Honesen asuman/ Ette hen riemulisexi Lasten Eiteixi tule. Halleluia.

CXIV. Psalmi .

On yxi Kijtossana/ sen wapatoxen edest sijte Egyptin fangiuxesta Pesieises/ ia sen luuatun Maan teden. Mutta meille se on Kijtossana/ Ette me Christusen cautta/ wapadhetut olema/ Synnin/ Coleman ia Perkelen Waldakunnast/ Ja sijrtyt olema henen ijancaikisehen Armons ia Elemen Waldakundaan/ Ja alati wiele henelde hallitamme ia wariellamme.

114:1 QUin Israel Egiptist vloslexi/ Se Jacobin Hoone sijte mucalaisest Canssasta.

114:2 Nin Juda tuli henen Pyhydhaxens/ Israel henen Wallaxens.

114:3 Sen Meri näki ia pakeni/ Se Jordani palasi tacaperin.

114:4 Ne Wooret hyppesit ninquin Oinaat/ ia ne Cuckulat ninquin nooret Lambaat.

114:5 Mike sinun oli Meri ettes pakenit? Ja sine Jordani/ ettes palasit tacaperin?

114:6 Te wooret/ ette te hyppesit Ninquin Oinaat/ Te Cuckulat/ ninquin nooret Lambaat.

114:7 HERRAN edes wapisi Maa/ sen Jacobin Jumalan edes.

114:8 Joca Calliot mwttapi wesisexi Merixi/ Ja Kiuen wesi lectexi.

CXV. Psalmi .

On yxi Kijtossana/ ia sen Israelin Jumalan Ylistos/ ette hen wissin Lupauxens anda/ Ette hen cwldede ia wapacta ne Jumaliset/ Ja wastoinpein ne Jumalattomat hen Rangaitze/ Senteden tule Jumalan päle vskoa/ Ja auxihwta/ ette hen wissist cwldede/ ia andapi ne vlosluuatut. Nin hen Washacoisen pane/ Etei Pacanain Jumalat/ sencaltiset ole/ iotca eike

cwldede eli tottele heiden Palueliatans. Sille he molemat seke Sokiat/ Curoit etc ouat. Mutta caiki ne Epeiumaloit piteuet/ Jotca euet usko/ Ette Jumala heite tottele/ autta/ cwldede.

115:1 El meille HERRA/ ei meille/ waan sinun Nimelles anna Cunnia/ sinun Armos ia Totudhes teden.

115:2 Mixi Pacanat sanouat/ Cussa on nyt heiden Jumalans?

115:3 Mutta meiden Jumalan ombi Taiuasa/ miteikenens hen tacto/ site hen tekepi.

115:4 Waan heiden Epeiumalans ouat Hopia ia Cwlda/ Inhimisten käsille tedhyt.

115:5 Heille on Sw ia euet puhu/ Heille ouat Silmet ia euet näe.

115:6 Heille ouat Coruat ia euet cwle/ Heille ouat Sieramet ia euet he haista.

115:7 Heille ouat Kädhet ia euet rupe/ Jalghat heille ouat/ ia euet keu/ Ja euet puhu heiden Curckunscautta.

115:8 Jotca sencaltaisit tekeuet/ he ouat heiden motoisens/ Ja caiki iotca heiden pälens vskaltauat.

115:9 Mutta Israel toiuocan HERRAN päle/ Hen ombi heiden Apunsa ia Kilpense.

115:10 Se Aaronin Hone toiuocan HERRAN päle/ Hen ombi heiden Apunsa ia Kilpense.

115:11 Jotca HERRA pelkeuet/ ne toiuocan mös HERRAN päle Hen ombi heiden Apunsa ia Kilpense.

115:12 HERRA muistapi meiden pälen ia siugnapi meite/ Hen siugnapi Israelin Honen/ Hen siugnapi Aaronin Honen.

115:13 Hen siugnapi ne quin HERRA pelkeuet/ seke pienet ette swret.

115:14 HERRA siugnatkan teite/ iota enemien site enemien/ Teite ia teiden Lapsianne.

115:15 Te oletta ne HERRAN siugnatut/ Joca Taiuan ia Maan tehnyt on.

115:16 Se Taiuas ombi coconans HERRAN/ Mutta Maan hen on Inhimisten Lapsille andanut.

115:17 Ne Coolluet euet taidha sinua HERRA kijtte/ Eike mös caiki ne quin alasmeneuet sihen hiliassutehen.

115:18 Mutta me kijtemme HERRA/ hamast nyt ia ijancaikisutehen asti. Halleluia.

CXVI. Psalmi .

Ensin hen kijttepi Jumalata/ ette henen Rucouxens cwltu oli/ ia mös wapadhuxens teden. Joista ialot Lupauxet lisetyt ouat. Sijtte hen swresta yliste Jumalan Palueluxen/ Ette me kersiueisest henen tactons kersisim/ hende auxemhwdhaisim ia kijtteisim/ echke me waiuatama Opin todhistoxen teden.

116:1 Slte mine racastan/ Ette HERRA minun Rucouxeni änen cwldede.

116:2 Ette hen Coruans minun poleeni callisti/ Senteden mine hende Auxenihwdhan minun Eliaicanani.

116:3 Ne Cooleman Paulat ouat minun ymberipiritenyet/ Ja ne Heluetin adhistoxet ouat minun leutenyet/ Mine leusin waiuan ia tuskan.

116:4 Mutta mine auxenihwsin HERRAN Nimen/ O HERRA pelasta minun Sielun.

116:5 Se HERRA on Armolinen ia Oikia/ ia meiden Jumalan ombi Laupias.

116:6 HERRA hen ketkepi ne Yxikerdaiset/ Quin mine allamacasin/ nin hen minua autti.

116:7 Ole nyt taas rauhas minun Sielun/ Sille HERRA hyuestitekepi sinulle.

116:8 Sille sine olet minun Sieluni Coolemasta poisreuäisnyt/ Minun Silmeni

Kyneliste/ Minun Jalcanipoisreueisnijt
combastoxest.

116:9 Mine tadhon sijs waelda HERRAN
edes/ Ninen Eleuiten Maassa.

116:10 Mine Uskon/ senteden mine
puhun/ Mutta mine sangen waiuataan.

116:11 Mine sanoin minun
hemmestöxesäni/ Caiki Inhimiset ouat
Walecteliat.

116:12 Quinga minun pite HERRALLE
maxaman/ caiki henen Hyuetteghonsa/
iotca hen minulle teki?

116:13 Mine tadhon sen teruelisen Calkin
otta/ ia sen HERRAN Nimen sarnata.

116:14 Mine tadhon Lupauxeni maxa
HERRALLE caiken henen Canssans edes.

116:15 Se henen Pyheins Coolema/ ombi
Callis HERRAN edes.

116:16 O HERRA mine olen sinun
Paluelias/ Mine olen sinun Paluelias/
Sinun Picas poica/ Sine olet minun Siteeni
rickireueisnyt.

116:17 Sinulle mine tadhon Lijstowffrata/
Ja sen HERRAN Nimen sarnata.

116:18 Mine tadhon HERRALLE minun
Lupauxeni maxa/ caiken henen Canssans
edes.

116:19 Nijssse HERRAN Honeen
Esicartanois/ keskella sinus Jerusalem.
Halleluia.

CXVII. Psalmi .

*Ennustos Christusest ia henen Hengelisest
ia ijancaikisest Waldalku'nastans/ ymberi
Mailman pirin leuitetteue/ Nin ette yxi on
Seurakunda Juttaist ia Pacanoista
coghottu/ Euangeliumin änen cautta. Jotca
site vskouat totteleuat ia cwleuat/ ne
ilman Lait ia ymberisleickamiseth
wapadetaan. Sille temen Waldakunnan
Paluelus/ ei ole vlcoinen/ waan*

*Hengelinen/ uskos/ pelghos/ kijtoxex/
ylistoxes etc. Jossa Waldakunnas/ sula
Laupius/ sen on/ Ansiotoin Synnein
andexiandamus wallitze/ Christusen teden.
Sille/ vskolisille ia anouaisille annetaan
Pyhe Hengi ia ijancaikine' Eleme/ Ette
sielle on Totuus/ se on/ Lupauxet ouat
waghat/ wissit ia wahwat Seurakunnan
ylitze.*

117:1 Kltteket HERRA caiki Pacanat/
ylisteke hende caiki Canssa.

117:2 Sille henen Armons ia Totudhens/
wallitzepe meiden ylitzen ijancaikisesta.
Halleluia.

CXVIII. Psalmi .

*On Ennustos ia Kijtos Christusen
Waldakunnast/ ia henen Pinastans ia
kircaudhestans/ Ninquin hen itze sen
vlostoimitta. Matt. 21. Ja P. Petari Act. 4.
Eninpoli alghusta/ ouat Christusen
Sarnauan Israelis omat änet/ ette hen
pinasans autettijn/ holhottijn/ ia
kircastettijn. Sijtte hen manapi
Kijtossanoihin/ Item nin Rucolepi
Seurakunna' Menestöxens teden etc.*

118:1 Kltteket HERRA/ Sille hen on
Armactaia/ Ja henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

118:2 Sanocan nyt Israel/ henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

118:3 Sanocan nyt se Aaronin Hone/
henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

118:4 Sanocan nyt caiki iotca HERRA
pelkeuet/ henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

118:5 Tuskissani mine HERRA
auxenihwdhin/ ia HERRA cwldeli minua/ ia
lohutti minua.

118:6 HERRA on minun cansani/ senteden em mine pelke/ Mite Inhimiset minun tekisit?
 118:7 HERRA on minun cansani auttaman minua/ Ja mine tadhon lustin nädhe minun Wiholisteni ylitze.
 118:8 Parambi on vskalta HERRAN päle/ quin lootta Inhimisten päle.
 118:9 Parambi on wskalta HERRAN päle/ quin lootta Pämiesten päle.
 118:10 Caiki Pacanat ymberipiritteuet minua/ Mutta HERRAN Nimehen mine tadhon heite rickiserke.
 118:11 He ymberipiritteuet minua ninquin Kimalaiset/ ia he sammuttauat ninquin Tuli Oriantappurois/Mutta HERRAN Nimehen mine tadhon heite rickiserke.
 118:12 Mine syseten/ ette mine langeisin/ Mutta HERRA hen autta minua.
 118:13 HERRA on minun wäkewydhen/ Ja minun Psalmin/ ia on minun Terueydhen.
 118:14 Ilolla weisatan Woitosta ninen Wanhurskasten Maioissa/ Se HERRAN Oikia käsi saapi woiton.
 118:15 Se HERRAN Oikia käsi on yleskorghotettu/ se HERRAN Oikia käsi saapi Woiton.
 118:16 Em mine Coole/ waan elen/ ia sen HERRAN Teghot ilmoitan.
 118:17 Kylle HERRA minua curitta/ waan ei hen minua Coolemalle anna.
 118:18 Auacat minulle ne Wanhurskaudhen Portit/ Ette mine sihen sisellekeuisin/ Ja site HERRA kijteisin.
 118:19 Se on se HERRAN Porti/ ne Wanhurskat pite sihen siselkeumen.
 118:20 Mine kijten sinua/ ettes minua neuritit/ Ja autit minua.
 118:21 Se kiui/ ionga ne Rakendaiat hyliesit/ ombi techty Culmakiuexi.
 118:22 HERRALDA se ombi techty/ ia ombi yxi lhme meiden Silmein edes.

118:23 Teme ombi se Peiue/ ionga HERRA tekepi/ iloitkam ia riemuikam henes.
 118:25 O HERRA autta/ o HERRA anna hyuesti menestyue.
 118:26 Kijtetty olcoon se/ ioca tulepi HERRAN nimehen/ Me siugnama teite/ quin HERRAN Honesta oletta.
 118:27 HERRA ombi Jumala/ ioca meite yleswalghistapi/ Caunistacat site Juhla mejuledhille/ haman senAltarin Saruein asti.
 118:28 Sine olet minun Jumalan/ Ja mine kijten sinua/ Minun Jumalan/ sinua mine ylisten.
 118:29 Kijtteket site HERRA/ sille hen on Armactaia/ Ja henen Hywydhens pysy ijancaikisesta.

CXIX. Psalmi .

Ylitze caiken temen Psalmin rucolepi David/ ette Hen Jumalan Sanassa ketketeisijn. Jonga hen sangen ylistepi/ Ette Se Opetapi/ waikuttapi/ hallitze/ Lohutta/ wapacta/ synniste wariele/ ei wilpistele etc. Eipe me miten neiste ilman site Sana saa.
Nin hen sis neuuopi Jumalan Sanan tundemisehen ia harioittamisehen/ Joilla hen monet ia swret Lahiat lupapi. Waan wärille Opettaille/ Ja Sanan ylencatzouaisille/ hen Rangastoxet ennusta ia kekepi. Teme Psalmi on Ebreerin Bokstauin ielkin asetettu/ ette cungen alla cadhexan Wersue on. Eike yxiken Wersu ole/ Joista ei yxi neiste Sanoista leute. Thora/ Lex/ Laki/ ette se meite opetta iota emme me tiedhe/ ia curitta/ Ettei me Naudhan tauaiset olisi/ ia pimeydhes eleisi. Huka/ Statuta/ Sädyt/ ouat Ceremoniat/ Tauat ia mwdh Pyhet Menot/ iotca Kircoissa ia Jumalan Palueluxis

pidheten. Eduth/ Testimonia/ Todhistoxet/
 Ette Jumala Sana's ia Lains cautta itzens
 Todhistapi lesseoleuan/ meite coriapi ia
 hallitze/ Ette meille olis Omatieto
 Jumalalda/ iota me mwtoin emmeke
 tunne/ enge näe/ eike ymmerdhe waicka
 hen aina iocapaicas/ meiden tykenen
 ombi/ quin vscottapa on. Mizua/
 Precepta/ Keskyt/ Ette he meite sitouat
 heihins/ waatiuat ia anouat/ Ettei me
 irtaast ne ylencatzoisi/ ioita me oppenuet
 olema/ waan nijte pidheisim ia tekisim.
 Pikuda/ Mandata/ Neuuot/ Etzicot/
 Asetuxet/ Toimitoxet ia Oiennoxet.
 Opettauat quinga meiden tule ele ia
 waelda seke Jumalan coctan ette
 Inhimisten. Se merkitze mös/ nijsse
 Asioissa/ sen Hallitoxen wirghan/ Quin
 Grekixi Episcopen/ eli Diokesin cutzutan/
 Ja Somexi Pijspan wirca. Mispat/ Juditia
 siue Jura/ Oikius/ Oijennus/ Souitos/
 taicka Toimitos/ se on Hallitzemisen/
 Domion ia iongun wirghan pääettemys.
 Jolla Inhimiset keskenens/ ylcoises Asiois
 ia menoissa/ souitetaan ia toimitetaan/
 Usein se mös otetaan/ Jongun Tauan ia
 Tottumisen eli sen Pacanain ia Loonolisen
 Lain edeste. Sana/ Puhe/ Lausumus/
 Joilla Jumala iotakin Opetta/ keskepi/
 Neuuopi/ mana/ kieldepi/ vchkapi/
 haastapi. etc. Sille se Sana Eloquium/
 Enimitten langepi Lupauxijn ia wchkauxijn
 pein/ iotca Keskyis ia Laissa ouat. Joissa
 toisinans Hyuie luuatan/ ia Pahoia käeten.
 Cartamus/ Cauatus eli waarinottamus/
 Ettei me Hitat/ vneliat/ torckuuaiset ia
 Laiskat olisimma/ Nijte caikia pitemen/
 ketkemen ia tekemen. Via/ Tie/ se otetan
 vsein/ Oikian keuttemisen ia hyuen Elemen
 Tauan ia menon edeste. Veritas/ Totuus/
 se on/ Ette Jumala ombi Waca/ hurskas
 ia Sanans piteue/ seke Hyue luuataxens

ette pahwt vchkataxens. Hyue Jumalisille/
 ia Paha Jumalattomille. Coska neme caxi
 Sana/ quin/ Feci Justiciam et Juditium/
 ynneseisouat/ Nin ne iaetan/ Ette
 Juditium/ se on/ Domio/ cutzutan/ coska
 Hen ne Wighaliset ia Pahuden witzapi/
 rangaise ia cadhotta. Ja Justitia/ se on/
 Oikeus Coska Hen ne Wighattomat eli
 Todheliset autta/ holho/ wariete ia
 wanhurscautta. Quin pyhis Ramatus vsein
 homaitan. Nin sis caikilla neille moniniaisilla
 Sanoilla/ se yxi ainoa Jumalan Laki/
 monis pyhein Ramattuin paicoissa/
 cutzutan. Päldiskein ia wimein ombi
 merkitzeminen/ Ette tesse Psalmis
 rucoellan/ Ette Itze Jumala meite
 iodhatais/ hallitzis/ opetais/ ia henen
 Teisens/ Keskyissens/ Euangeliumisans ia
 Sanoisans meite cohennais/ Ja warielis
 meite Inhimisten Opista/ walhesta/
 Sädhyste/ Taicouxista ia vlconcullasudhest.
 etc.

119:1 AUtuat ouat ne quin wighattomasti
 eleuet/ Ne iotca HERRAN Laissa
 waeldauat.

119:2 Autuat ouat ne quin henen
 Todhistoxians piteuet/ ia coco sydhemest
 hende etziuet.

119:3 Sille iotca henen Tiens päle
 waeldauat/ euet he miten paha teghe.

119:4 Sine olet keskenyt/ wisusta pidhette
 sinun keskys.

119:5 Josko minun Elemen pidheis sinun
 Oikiuttas/ teudhen totuden cansa.

119:6 Coska mine waiuoin catzon caikein
 sinun Keskydhes päle/ Nin em mine tule
 häpiehen.

119:7 Mine kijten sinua oikiast sydhemest/
 Ettes opetat minua ne sinun
 Wanhurskaudhes Oikiudhes.

119:8 Sinun Oikiuttas mine tadhon pite/
 etc.

ele minua ikenens ylenanna.
 119:9 QUinga iocu Norucainen henen
 Tiesens nuctettomasti waelda? Coska hen
 itzens keutte sinun Sanaisielken.
 119:10 Mine etzin sinua coco
 sydhemesteni/ ele salli minua exyue sinun
 Keskyistes.
 119:11 Mine pidhen sydhemesseni sinun
 Sanas/ ettei mine rickoisi sinua watan.
 119:12 Kijetty olgon sine HERRA/ opeta
 minulle sinun Oikiuttas.
 119:13 Mine tadhon Hwlteni cansa/
 yleslukia caiki sinun Sws Oikiuxet.
 119:14 Sinun Todhistostes tiese mine
 iloitzen/ Ninquin caikinaisista Rickauxista.
 119:15 Mine puhun mites keskenyt olet/
 Ja catzelen sinun Teidhes päle.
 119:16 Sinun Oikiudhes pein mine halaian/
 Ja en vnodha sinun Sanoias.
 119:17 TEe hyuesti sinun Paluelialles/ ette
 mine eleisin/ ia sinun Sanas pidheisin.
 119:18 Aua minun Silmeni/ Ette mine
 näkisin ne lhmet sinun Laistas.
 119:19 Wieras mine olen Maan päle/ ele
 peite minusta sinun Keskyies.
 119:20 Minun Sielun on rickimusertu
 ikewydhen teden/ Alati sinun Oikiudhes
 ielkin.
 119:21 Sine rangaiset ne Coriat/
 Forbannatut ouat ne quin sinun Keskyistes
 poickeuat.
 119:22 Poiskäenne minusta pilca ia
 ylencatzous/ Sille mine pidhen sinun
 Todhistoxes.
 119:23 Istuuat möski ne Pämiehet/ ia
 puhuat minua watan/ Mutta sinun
 Paluelias puhupi sinun Oikiuxistas.
 119:24 Sille sinun Todhistoxias mine
 halaian/ ne ouat minun Neuonandaiat.
 119:25 Mlnun Sielun tomussa macapi/
 wirgota minua sinun Sanas ielkin.
 119:26 Mine ylesluen minun Teiteni/ Ja

sine cwdelet minua/ Opeta minulle sinun
 Oikiuttas.
 119:27 Anna minun ymmertä sinun
 Keskyes tiet/ Nin mine tadhon sinun
 lhmeistes puhua.
 119:28 Nin mine suren/ Ette sydhen
 minussa sulapi/ wahuista minua sinun
 Sanas ielken.
 119:29 Poiskäenne minusta se wäre Tie/
 Ja szoo minulle sinun Lakis.
 119:30 Sen Totudhen Tien mine olen
 vloswalinut/ Sinun Oikeutes mine olen
 eteeni asettanut.
 119:31 Mine kiniripun sinun Todhistuxistas/
 HERRA ele salli minua häpien ala tulla.
 119:32 Coskas minun Sydhemeni
 wahuistat/ Nin mine iooxen sinun
 Keskydhes Tiete möte.
 119:33 OPeta minulle HERRA/ se sinun
 Oikiuttes tie/ ette mine sen loppuun asti
 ketkisin.
 119:34 Anna minulle ymmerdhys/ Ette
 mine ketkisin sinun Lakis/ ia pidheisin sen
 coco sydhemesteni.
 119:35 Wie minua sen sinun Keskydhes
 Polghun päle/ Sille nihin mine halaian.
 119:36 Callista minun Sydhemen sinun
 Todhistoxees pein/ Ja ei Ahneudhen
 poleen.
 119:37 Poiskäenne minun Silmeni/ ettei he
 catzeliisi turha Opetusta. Waan wirgota
 minua sinun Tiehes.
 119:38 Anna sinun Paluelias sinun Keskys
 luiasti sinun Sanas teden pite/ Ette mine
 sinua pelkeisin.
 119:39 Poiskäenne minusta site pilca/ iota
 mine pelken/ Sille sinun Oikiudhes ouat
 sulaiset.
 119:40 Catzo/ mine pydhen sinun
 Keskyies/ wirgota minua sinun
 Wanhurskaudhellas.
 119:41 HERRA/ anna sinun Armos minulle

tapactua/ Sinun Apus/ sinun Sanas ielken.
119:42 Ette mine woisin wastata minun
Pilcuritani/ Sille mine lootan itzeni sinun
Sanas päle.

119:43 Ele swingan poisota minun Suustani
sen Totudhen Sana/ Sille mine toiuon
sinun Oikiudhes päle.

119:44 Mine tadhon sinun Lais alati pite/
aina ia ijancaikisesta.

119:45 Ja mine waellan ilossa/ Sille mine
etzin sinun Keskyies.

119:46 Mine puhun sinun Todhistuxistas
Kuningasten edes/ Ja en häpie.

119:47 Ja mine halaian Keskyies/ ioita
mine racastan.

119:48 Ja ylesnoston käsieni sinun
Keskyhis/ ioita mine racastan/ Ja puhun
sinun Oikiuxistas.

119:49 MUista sinun Sanallas Paluelias
coctan/ Jonga päle sine annoit minun
toiuoa.

119:50 Se ombi minun Turuan minun
Waiuassani/ Sille sinun Sanas wirgotta
minun.

119:51 Ne Coriat iruitteleuet sangen
minua/ em mine senuoxi sinun Laistas
poicke.

119:52 HERRA/ quin mine aiattelen/
quina sine Mailman alghusta dominut
olet/ Nin mine lohutetaan.

119:53 Mine kiukustun ylitze nijten
Jumalattomaten/ iotca sinun Lakis
ylenandauat.

119:54 Sinun Oikiutes ouat minun
Weisuni/ minun Honesani.

119:55 HERRA mine aiattelen öölle sinun
Nimes päle/ ia pidhen sinun Lakis.

119:56 Sepä minun Techty olis/ Ette mine
sinun Keskys pidheisin.

119:57 Mlne olen sanonut/ HERRA/ sen
pite minun Perimiseni oleman/ Ette mine
sinun Teites pidhen.

119:58 Mine rucolen sinun Casuos edes
teudhest Sydhemest/ ole minulle
Armolinen sinun Sanas pereste.

119:59 Mine tutkin minun Teiteni/ Ja
käennen minun Jalcani sinun Todhistoxijs
pein.

119:60 Mine riennen/ ia en wiwy/ sinun
Keskyies pitemen.

119:61 Ninen Jumalattomain Kicuri raatele
minua/ Mutta em mine vnodha sinun
Lakias.

119:62 Poli öölle mine ylesnouden sinua
kijttemen/ ninen sinun Wanhurskaudhens
Oikiutten teden.

119:63 Ninen Cumpani mine olen/ iotca
sinua pelkeuet/ ia sinun Keskyies piteuet.

119:64 O HERRA/ Maa ombi teunens
sinun Hywydhestes/ opeta minulle sinun
Oikiuttas.

119:65 HYuesti sine teit HERRA/ sinun
Paluelias coctan/ sinun Sanas ielkin.

119:66 Opetä minulle hyuie Tauoia/ ia
Tietemistä/ Sille mine uskon sinun
Keskyies.

119:67 Ennenquin mine neuritettijn/ nin
mine exyin/ Mutta nyt mine pidhen sinun
Sanas.

119:68 Sine olet Hyue ia Runsas/ opeta
minulle sinun Oikiuttas.

119:69 Ne Coriat tichterauat Walhen
minun päleni/ Mutta mine pidhen teudhest
Sydhemest sinun Keskyies.

119:70 Paxu ombi heiden Sydhemens
ninquin Raszua/ Mutta mine halaian sinun
Lakeis tyge.

119:71 Sepä minulle kelpa/ ettes minun
asetit/ Ette mine sinun Oikiuttas oppisin.

119:72 Sinun sws Laki ombi minulle
otolisembi/ quin monda tuhatta cappalet
Culta ia Hopia.

119:73 Sinun Kädhes ouat minun tehnyet/
ia walmistanuet/ anna minulle

ymerdhöst/ ette mine sinunKekyies oppisin.
 119:74 Jotcka sinua pelkeuet/ ne minua näkeuet/ ia iloitzeuat/ Sille mine toiuon sinun Sanas päle.
 119:75 HERRA mine tiedhen/ Ette sinun Domios ouat Oikiat/ ia olet minun vskolisesta asettanut.
 119:76 Olcoon sis sinun Armos minun Lohutoxen/ ninquin sine Paluelias luuanut olet.
 119:77 Anna minulle sinun Laupiudhes tapactua/ Ette mine eleisin/ Sille mine halaian sinun Lakis tyge.
 119:78 Ah ioska ne Coriat häpien ala tulisit/ iotca minua walhellans alaspainauat/ Mutta mine puhun sinunKekyistes.
 119:79 Ah ioska ne langeisit minun tygeni/ Jotca sinua pelkeuet/ Ja sinun Todhistoxes tundeuat.
 119:80 Olcoon minun Sydhemen toimelinen sinun Oikiuxissas/ Etten mine häueistuisi.
 119:81 Minun Sieluni ikeuöitze sinun Terueydhes ielken/ Mine toiuon sinun Sanas päle.
 119:82 Minun Silmeni hiueltyuet sinun Sanas ielkijn/ Ja sanouat/ Coskas minua lohutat.
 119:83 Sille mine olen ninquin yxi Leili saws/ Sinun Oikiuttas/ em mine vnodha.
 119:84 Quinga cauuan sinun Paluelias pite odhottaman? Coskas tadhot domion pite ylitze minunWainoiani?
 119:85 Ne Coriat minulle Coopat caiuuat/ iotca euet ole sinun Lais pereste.
 119:86 Caicki sinun Keskys ouat Totuus/ ne walhella minua waiuuat/ Auta minua.
 119:87 He olisit iuri lehes minun Maan päle hucutanuet/ Mutta em mine sinun

Kekyies ylenanna.
 119:88 Wirgota minua sinun Armos cautta/ Ette mine pidheisin sinun Sws Todhistoxet.
 119:89 HERRA sinun Sanas pysypi ijancaikisesta/ Nin laualda quin Taiuas on.
 119:90 Sinun Totudhes iepi Sughusta nin Sucuhun/ sine Maan perustit/ ia se pisy seisouana.
 119:91 Se pisy iocapeiue sinun Sanas ielken/ Sille ette caiki teuty sinua paluella.
 119:92 Ellei sinun Lakis olis minun Lohutoxen ollut/ Nin mine olisin Radholisesani huckunut.
 119:93 Eipe mine ikenens tadho sinun Kekyies vnocta/ Sille sine nijllä minua wirgotat.
 119:94 Sinun mine olen/ Auta minua/ Sille mine etzin sinun Kekyies.
 119:95 Ne Jumalattomat minun päleni wartioitzeuat/ ette he minua hucutaisit/ Mutta sinunTodhistoxestas mine warinotan.
 119:96 Caikista cappaleista mine lopun olen nähnyt/ Mutta sinun Keskys pysypi.
 119:97 QUinga mine racastan sinun Lais? Jocapeiue mine sijte puhun.
 119:98 Sine teit minua wijsamaxi keskyilles/ quin minun Wiholiseni ouat/ Sille sepe ombi minunijancaikinen Tauaran.
 119:99 Mine olen oppenuemi quin caiki minun Opettaiani/ Sille sinun Todhistoxes ouat minun puheeni.
 119:100 Enemen mine ymerdhen quin ne Wanhemmat/ Sille mine pidhen sinun Kekyies.
 119:101 Mine welten Jalcani caikista pahoista Teiste/ Ette mine sinun Sanas pidheisin.
 119:102 Eipe mine poickene sinun Oikiuxistas/ Sille sine opetat minua.
 119:103 Sinun Sanas ouat minun Suulleni makiamat/ Quin Hunaia.

119:104 Sinun Sanas tekepi minun ymmertteuiseksi/ Senteden mine wihan caiki wäret Tiet.
 119:105 Sinun Sanas ombi minun Jalcani Lyffty/ Ja yxi Walkivs minun Tieni päle.
 119:106 Mine wannon ia tadhon sen pite/ Ette mine ne sinun Wanhurskaudhes Oikiudhet pitee tadhon.
 119:107 Sangen mine olen waiuattu/ HERRA wirgota minua sinun Sanas pereste.
 119:108 Otoliset olcoon sinulle HERRA ne mieliset minun Swni wffrit/ Ja opeta minulle sinun SwsOikiudhet.
 119:109 Mine kannan alati minun Sieluani käsiseni/ Ja em mine vnodha sinun Lakias.
 119:110 Ne Jumalattomat wiritteuet minulle Paulat/ Mutta em mine exy sinun Keskyistes.
 119:111 Sinun Todhistoxes ouat minun ijancaikiset Perimiseni/ Sille he ouat minun Sydhemeni riemut.
 119:112 Mine callistan sydhemeni/ tekemen sinun Oikiudhes ielkin/ aina ia ijancaikisesta.
 119:113 Mne wihan ne Tuimat Henget/ Ja racastan sinun Lakis.
 119:114 Sine olet minun Warieluxen ia Kilpen/ Mine toiuon sinun Sanas päle.
 119:115 Poickecat minusta te Pahanelkiset/ Mine tadhon pite minun Jumalani Keskyt.
 119:116 Ylespidhe minua sinun Sanallas/ Ette mine eleisin/ Ja ele anna minun Toiuoni wilpistelle.
 119:117 Wahuista minua/ ette mine autuaxi tulisin/ Nin mine alati halaian sinun Oikiuttas.
 119:118 Sine alastallat caiki iotca sinun Oikiuxistas horiuuat/ Sille heiden wiettelyxens ombi sula Walhe.
 119:119 Caiki Jumalattomat Maan päalde

sine poisheitet nin quin loan. Senteden mine racastan sinun Todhistoxes.
 119:120 Mine pelken itzeni sinusta/ nin ette minun ihon wärise/ Ja wapitzen sinun Domios teden.
 119:121 Mne warinotan Oikiudhesta ia Vanhurskaudhesta/ Ele minua ylenanna nijlle/ iotca minullewäkiwalta tekeuet.
 119:122 Wasta sine Paluelias edeste/ Ja lohuta hende/ Ettei ne Coriat tekisi minulle wäkiualta.
 119:123 Minun Silmeni hieltyuet sinun Terueydhes pereste/ Ja sen sinun Wanhurskaudhes Sanan ielken.
 119:124 Toimita sinun Paluelias cansa sinun Armos pereste/ Ja opeta minulle sinun Oikiuttas.
 119:125 Sinun Paluelias mine olen/ anna minulle ymmerrhöst/ Ette mine sinun Todhistoxes tundisin.
 119:126 Jopa aica on/ Ette HERRA sihen iotaki tekis/ He ouat sinun Lakis serkenyet.
 119:127 Senteden mine racastan sinun Keskyt/ ylitze Cullan/ ia ylitze cauniman Cullan.
 119:128 Senteden mine ieristens pidhen sinun caickia Keskyies/ Mine wihan caicki wäret Tiet.
 119:129 IHmeliset ouat sinun Todhistoxes/ Senteden minun Sieluni ne pitepi.
 119:130 Quin sinun Sanas iulgistetaan/ nin se ilahutta/ ia nijlle Yxikerdhaisille andapi ymmerrhyxen.
 119:131 Mine auan Swni/ ia hoocan/ Sille mine halaian sinun Keskyies.
 119:132 Käenne sinuas minun poleeni/ Ja ole minulle Armolinen/ Ninquin sine nijlle totudh tekemen/ iotcasinun Nimees racastauat.
 119:133 Anna minun keumiseni wissin olla sinun Sanasas/ Ja ele anna iongun

wäkiuallan ylitze minuawallita.
 119:134 Lunasta minua Inhimisten
 wäryttelyxist/ nin mine tadhon pite sinun
 Keskyies.
 119:135 Yleswalista sinun Casuos Paluelias
 päle/ Ja opeta minulle sinun Oikiuttas.
 119:136 Wedhen oiat wootauat minun
 Silmesteni/ Ettei sinun Keskyies pidhete.
 119:137 WANhurskas sine olet HERRA/ Ja
 oikia ombi sinun Sanas.
 119:138 Sine olet ne sinun
 Wanhurskaudhes Todistoxet/ ia Totudhen
 hartasti keskenyt.
 119:139 Mine olen lehes surmaxeni
 kiuanut/ Ette minun Wiholiseni ouat sinun
 Sanas vnoctaneet.
 119:140 Sinun Puhes ombi sangen
 coeteldu/ Ja sinun paluelias sen rakasna
 pite.
 119:141 Mine olen piskuinen ia
 ylencatzottu/ Mutta em mine vnodha sinun
 Keskyies.
 119:142 Sinun Wanhurskaudhes ombi
 ijancaikinen Wanhurskaus/ Ja sinun Lakis
 ombi Totuus.
 119:143 Adhistos ia tuska ouat minuhun
 sattunuet/ Mutta mine halaian sinun
 Keskyhis.
 119:144 Ne sinun Wanhurskaudhes
 Todhistoxet ouat ijancaikiset/ anna minulle
 ymmerrdhös/ nin mineelen.
 119:145 Mlne hwdhan coco Sydhemesteni/
 cwldede minua HERRA/ Ette mine sinun
 Oikiuttas pidheisin.
 119:146 Sinun tyges mine hwdhan/ Auta
 minua/ Ette mine sinun Todhistoxes
 pidheisin.
 119:147 Warahin mine enneten/ Ja
 hwdhan/ Sinun Sanas päle mine toiuon.
 119:148 Ennen puhdhetta mine waluon/
 Ette puhuisin sinun Sanoistas.
 119:149 Cwldede minun äneni sinun Armos

pereste HERRA/ wirgota minua sinun
 Oikiudhes ielken.
 119:150 Minun pahanelkiset Wainoliseni
 carkauat päleni/ Ja ouat caucana sinun
 Laistas.
 119:151 HERRA/ sine tykene olet/ Ja
 sinun Keskyes ouat caiki sula Totuus.
 119:152 Mutta site wasthan mine tiedhen/
 Ette sine olet sinun Todhistoxes
 ijancaikisesta perustanut.
 119:153 CATzo minun Radholisudheni/ ia
 pelasta minua/ vlosauta minua/ Sille eipe
 mine vnodha sinunLakias.
 119:154 Toimita minun Syyn/ ia päste
 minua/ wirgota minua sinun Sanas cautta.
 119:155 Se Terueys ombi caucana nijlde
 Jumalattomilde/ Sille euet he tottele sinun
 Oikiuttas.
 119:156 HERRA/ sinun Laupius ombi swri/
 Wirgota minua sinun Oikiuttas pereste.
 119:157 Minun Wainoiani ia Wiholiseni
 ouat monet/ Mutta em mine poickene
 sinun Todhistoxistas.
 119:158 Mine näen ne Ylencatzoiat/ Ja se
 teke minulle paha/ Ettei he sinun Sanaas
 pidhe.
 119:159 Catzo/ Mine racastin sinun
 Keskyies/ HERRA wirgota minua sinun
 Armos pereste.
 119:160 Sinun Sanas ombi alghusta
 Totuus ollut/ caiki sinun Wanhurskaudhes
 Oikiudhet pysyuetijancaikisesta.
 119:161 PÄmiehet wainouat minua ilman
 syyte/ Ja minun Sydhemen pelkepi sinun
 Sanoistas.
 119:162 Mine iloitzen sinun Puhees ylitze/
 Ninquin iocu sais swren Saalijn.
 119:163 Walhen mine wihan/ Ja sijte
 cauhistun/ Mutta sinun Lakis mine
 racastan.
 119:164 Seitzemesti peiues mine kijten
 sinua/ Sinun Wanhurskaudhes Oikiudhen

poolesta.

119:165 Swri Rauha ombi nijlle/ iotca sinun Lais racastauat/ ia ei heiden pidhe horiuman.

119:166 HERRA/ mine odhotan sinun Terueydhes ielkin/ ie teen sinun Keskys pereste.

119:167 Minun Sielun pitepi sinun Todhistoxes/ Ja sangen ne racastan.

119:168 Mine pidhen sinun Keskyies ia sinun Todhistoxias/ Sille caiki minun Tieni ouat sinun edeses.

119:169 HERRA/ anna minun Candeeni sinun etees tulla/ anna minulle ymmerdhöstä sinun Sanas ielkin.

119:170 Anna minun Rucouxeni sinun etees tulla/ Pelasta minua sinun Sanas ielkin.

119:171 Minun Hwleni pite kijttemen/ Coskas minulle opetat sinun Oikiuttas.

119:172 Minun Kieleni pite puhuman sinun Sanastas/ Sille caiki sinun Keskys ouat oikiat.

119:173 Olcoon sinun Kädhes minulle awlinen/ Sille mine olen vloswalinut sinun Keskys.

119:174 HERRA/ mine ikeuöitzen sinun Terueydhes ielken/ Ja halaian sinun Lakias.

119:175 Anna minun Sieluni ele/ Ette hen sinua kijtteis/ Ja sinun Oikeutes auttacon minua.

119:176 Mina olen ninquin iocu exyue ia cadhotettu Lammas/ etzi sinun Paluelias/

CXX. Psalmi .

On yxi Rucous/ iolla Propheta/ rucolepi warielta Walecteleuast Kieleste/ se on/ Jumalattomast Opista/ ia Opettaista/ iotca sen oikian Opin raiskauat ia turmeleuat/ Ja ne Jumaliset Opettaiat

wihauat. Jonga hen werdautta tereuille Nonilla/ ia swrella Culolla eli Tulipalolla. Neme noutauaiset xv. Psalmit cutzutun Trappuin eli ylesastumisen Psalmit/ Ninquin mwtomat Hebreerit lwleuat/ Ette Leuitit Papit ne weisatit xv. Trapuissa/ Joilla Templijn ylesmentin/ waimoin Honesta/ nin Miesten honesen. Ja mwtomat sanouat/ Ette ne/ sijttequin caiki Wffrin meno oli päätetty/ lopussa weisattin.

120:1 Yxi Weisu Corkemas Choris.

120:1 Mlne hwdhan HERRAN tyge/ minun tuskissani/ Ja hen cwldeli minua.

120:2 HERRA pelasta minun Sieluni nijste Walecteleuista suista/ Ja wäriste Kieliste.

120:3 Mite se wäre Kieli taidha sinulle tedhä? Ja mite se taita vlostoimitta.

120:4 Se on ningun iongun Wäkeuen tereuet Noolet/ Ninquin * Tuli Catauis.

120:5 Woi minua/ ette mine mwcalainen olen * Mesechin seas/ teuty minun asua Kedarin Maiaian seas.

120:6 Se tule minun Sieluleni ikeuexi/ Asua ninen tykene/ iotca Rauha wihauat.

120:7 Mine pidhen Rauhan/ Mutta quin mine puhun/ nin he Sodhan nostauat.CXXI.

Psalmi .On sen waiuatun Seurakunnan/ ia cungin Jumalisten Lohutos/ Ette Jumala/ ioca Sionis wissille sanalla/ Jaihmelisille Todhistoxille/ seke poiains tulemisen ia pyhen Hengen andamisen/ ette mös Euangeliumins cautta/itzens ilmoitti/ catzele/ cwldele/ ia auttapi henen Auxenshwtauaiset totisella vskaluxella.

CXXI. Psalmi .

On sen waiuatun Seurakunnan/ ia cungin Jumalisten Lohutos/ Ette Jumala/ ioca Sionis wissille sanalla/ Ja ihmelisille Todhistoxille/ seke poiains tulemisen ia

*pyhen Hengen andamisen/ ette mös
Euangeliumins cautta/ itzens ilmoitti/
catzele/ cwldele/ ia auttapi henen
Auxenshwtauaiset totisella vskaluxella.*

121:1 Yxi Weisu corkeimas Choris. Mlne
ylesnosta silmeni Mekihin pein/ Joista
minulle Apu tulepi.

121:2 Minun Apun tulepi HERRALDA/ ioca
Taiuan ia Maan tehnyt on.

121:3 Ei hen salli sinun Jalcas horiuman/
Eike se maca/ ioca sinua ketke.

121:4 Catzo/ se Israelin wartia/ Eike hen
maca eli torcu.

121:5 Se HERRA ketkeköön sinua/ HERRA
ombi sinun Wartios ylitze sinun
Oikiankätes.

121:6 Etei Auringoisen pidhe sinua
peiuelle poltaman/ Eikä Cuun öölle.

121:7 HERRA ketkeköön sinua caikista
pahoista/ hen ketkekön sinun Sielus.

121:8 HERRA ketkeköön sinun vloskeumises
ia siselkeumises/ hamast nyt ia haman
ijancaikisehen.

CXXII. Psalmi .

*On Kijtossana/ ette Jumala henen
Seurakunnans ketkepi ia warielepi/ ynne
henen Palueluxens cansa/ ette Canssa
tulis Jumalan Sanan cwleman/ rucoleman
ia kijttemen/ Ette synnit rangastetaisin/ ia
andexiannetaisin/ Ette Seuracunda
cucoistais caikinaisist hywydist/ souinost/
Rauhast/ ia lohutoxest tuskissa/ seke
Esimiehis/ kircois/ Esiuallois ette Perehis
ia Honenhallitoxis. Joissa palio Lehimeisten
teden/ kerssiten.*

*2. Tim. 2. Calki mine kersin ninen
Ulosualitudhen teden/ ette hekin autuaxi
tulisit.*

122:1 Yxi Daudin Weisu/ Corkeimas
Choris. Mlne iloitzen nijste quin minulle
sanotut ouat/ Ette meidenpite sihen
HERRAN Honesen siselkeumen.

122:2 Ja ette meiden Jalcanne pite
seisoman/ sinun Porteisas Jerusalem.

122:3 Jerusalem ombi rakettu/ ette sen
Caupungin oleman pite/ Johonga
cocontuleminen on.

122:4 Ette Sucukunnat sinne ylesastuman
pite/ Nimiten se HERRAN Sucukunda/
sarnaman IsraelinCanssalle/ ia kijttemen
HERRAN nime.

122:56 Sille sielle ouat Stolit asetetut
domittaman/ ne Daudin Honen Stolit.

122:6 Toiuottaca Jerusalemille Onnia/ he
menestykööt/ iotca sinua racastauat.

122:7 Rauha olcoon sises sinun Muries/ ia
Onni sinun Pallacisas.

122:8 Minun welieni ia Ysteueni teden/
mine toiuotan sinulle * Rauhan.

122:9 Meiden HERRAN Jumalan Honen
teden/ tadhon mine sinun parastas etzie.

CXXIII. Psalmi .

*On Seurakunnan Rucous/ ioca Mailmas
ylencatzotan/ wasta Ulconcollatuita/
Hecumarita/ Epicureita/ Väkeuite/ ia
muidhen Seurakunnan Wiholisia.*

123:1 Yxi Weisu corkeimas Choris. Mlne
ylesnosta silmeni sinun tyges/ Joca asut
Taiuassa.

123:2 Catzo/ Quin ne Paluelian silmet/
heiden HERRAINS käsijn catzouat.

123:3 Quin ne Picain silmet/ heiden
Emendens Käsijn catzouat.

123:4 Nin meiden silmenne catzouat
meiden HERRAN Jumalan päle/ Sihenasti
ette hen meille Armolisexitule.

123:5 Ole meille Armolinen HERRA/ Ole

meille Armolinen/ Sille me olem sangen
teutetyt ylencatzomisesta.

123:6 Sangen teunens ombi meiden
Sielunna/ ninen ylpiein pilcoista/ ia ninen
Corein ylencatzomisesta.

CXXIV. Psalmi .

*On makia Seurakunnan Lohutos ia
Kijtossana warieluxen ia wapadhoxen
teden/ Nin monein Wiholistein hirmusutta
ia Julmautta wastan/ quin ouat/
Kuningasten/ Pämiesten/ Canssain/
Eriseurain/ Ja Ulcocullasuttein/ Jotca
Seurakunnan tactouat/ pereti cadhotta/
Joinenga Julmauxen Propheta wertautta
swren Wirdhan eli Cosken wotamisen
cautta.*

124:1 Yxi Daudin Weisu/ Corkeimas
Choris.

124:2 ELLei itze HERRA olis meiden
cansan/ Nin sanocan Israel.

124:3 Ellei itze HERRA olis meiden
cansan/ Coska Inhimiset meite wastan
carkaiauat.

124:4 Nin he ylesnielisit meite eleuene/
Coska heiden Wihans meiden ylitzen
iulmistu.

124:5 Nin Vesi meite vpotais/ Cosket
keusit ylitze meiden Sielunna.

124:6 Kijetty olcoon se HERRA/ Ettei hen
meite anna Raateluxexi heiden Hambaisens.

124:7 Meiden Sielun päsi ninquin iocu
Lindu sijte Lindurin paulasta. Se Paula on
serietty/ ia me pästetutolema.

124:8 Meiden Apun ombi HERRAN Nimes/
Joca on Taiuan ia Maan tehnyt.

CXXV. Psalmi .

On Rucous ia Kijtossana/ Ette HERRA

*warielepi Seurakunnans ia ne Jumaliset
Opettaiat/ jotca Tyrannilde sordhetaan/
Ja vhcapi ette Jumala ne Ulcocullatut/
quin oikiasta Opista poickeuat/ cadhottapi.
Waan ne Pyhet hen päste ia cunnioitta.*

125:1 Yxi Weisu Corkeimas Choris.

125:2 Jotca vskaltauat HERRAN päle/ eipe
he lange/ waan ijancaikisesta pysyuet/
ninquin se Woori Zion.

125:3 Ymberi Jerusalemin ouat Wooret/
Ja se HERRA ombi henen Canssans
ymberille/ hamast nyt ia ninijancaikisudhen
asti.

125:4 Sille ninen Jumalattomain Waltica ei
pidhe pysymen ylitze sen Wanhurskasten
Joukon/ Ettei neWanhurskaat vlosoiennaisi
Käsiens Wäryteen pein.

125:5 HERRA tee hyuesti/ Nijlle hyuille ia
hurskaille Sydhemiste.

125:6 Mutta jotca poickeuat heiden wärijn
teihins/ Nijte Jumala poisaiapi/ ninen
pahaintekiedhen cansa/ Mutta Rauha
olcoon ylitze Israelin.

CXXVI. Psalmi .

*On Kijtossana ia Päsémisen Lupaus sijte
Babilonian Fangiuxesta/ ia caikista muista
pahoista/ Ja liatekin Synniste/ Colemasta/
Laista. etc. Christusen ia Euangeliumin
cautta/ Jolla Christusen Waldakunda
leuiteteen/ Coolema ia Perkele woitetan/
Ja caikinainen Pahws poispyhiten.*

126:1 Yxi Weisu Corkeimas Choris. COska
HERRA pästepi ne Zionin Fangit/ Nin me
olema ninquinUnennäkeueiset.

126:2 Silloin meiden suun Naurulla
teuteten/ Ja meiden Kielen teunens
riemua/ Silloin sanotanPacanoissa/ se
HERRA on Swria heiden coctans tehnyt.

126:3 Se HERRA on Swria tehnyt meiden coctan/ Sille me iloiset olema.

126:4 Käenne HERRA meiden Fangiuxen/ Ninquin sine ne Wirdhat Etelen pein poisquianut olet.

126:5 Jotca kynelille kylueuet/ Pite ilolla ylesnijttemen.

126:6 He meneuet ia idkeuet/ ia vloscandauat callin Siemenen/ Ja tuleuat Riemulla ia touat heidenLychtehens.

CXXVII. Psalmi .

Teme Psalmi opetta Ettei Walta/ Kirco/ ia Honeenhallitos woidha eli taita asetetta/ hallitta/ taica warielta/ Ellei HERRA siugna/ Sen Sananparden ielkin/ HERRAN Siugnaus se rickauttapi.

127:1 Yxi Salomonin Weisu Corkeimas Choris. ELLEi HERRA Honetta rakennaisi/ Nin he huckan tötetekisit/iotca senpäle rakendauat.

127:2 Ellei HERRA Caupungia warielis/ Nin ne Wartiat huckan walouat.

127:3 Se on turha/ ette te warhan ylesnouset/ ia hilian maata menet/ Ja swrella töölle Elatoxenwalmistat/ Sille hen andapi ne Ysteuillens heiden maatessans.

127:4 Catzo/ Lapset ouat HERRAN Lahia/ Ja Rumin hedhelme on yxi Andamus.

127:5 Quin Noolet iongun Väkeuen kädhesse/ Nin ouat ne Nooret Pilit.

127:6 Autuas on se/ ionga Wigni nijte teunens on/ Euet ne häueistete/ Coska he Wiholisteins cansaPortissa toimittauat.

CXXVIII. Psalmi .

Quin se entinen Psalmi opetti/ Ette caiki menestypi Jumalan Siugnauxesta/ ia ei meiden töösten ia surustan. Nin teme

opettapi sen Siugnauxen Jumalan pelkeueisten Auioskeskuin ia pyhein tyge oleuan. Nin tai on yxi Häidenlaulu ia Morssianwirsi/ Jolla ne Auiot seke lohutetan/ ette caiki Onneliset heille toiuotetaan/ ia Jumalalda luuatan.

128:1 Yxi Weisu Corkeimas Choris. AUtuas on iocainen quin HERRA pelkeuet/ ia henen Teidhens pälewaeldauat.

128:2 Sine eletet sinuas sinun Käteis töiste/ Autuas sine olet/ Ja hyuesti sinulle keupi.

128:3 Sinun Emendes pite oleman ninquin iocu Hedhelmelinen Winapuu/ ymberi sinun Hones louckat/Sinun Lapses ninquin ne Oliunwesat/ sinun Peudhes ymberille.

128:4 Catzos/ Tellens se Mies siugnatan/ Joca HERRA pelke.

128:5 Sen HERRAN pite sinua Zionista siugnaman/ Ette sinun näkemen pite sen Jerusalemin Onnen/caiken sinun Eliaicanas.

128:6 Ja saat nähhexes sinun lastes Lapset/ Rauhan ylitze Israelin.

CXXIX. Psalmi .

On caunis Rucous/ Kijtossana/ Mainitos ia Walitus Seurakunnan Wiholisia wastan/ Joista hen quitengi wariellan lohutetan ia pästeten/ mös caikia Heluetin Portia wastan Waicka hen hamast Norudhestans on sordhettu/ Wimein hen vhkapi Jumalan Canssan Wiholisille cadhotuxen.

129:1 Yxi Weisu Corkeimas Choris. USEin he ouat minua adhistanuet hamast minun Norudhestani/sanocan nyt Israel.

129:2 Usein he ouat minua adhistanuet hamast minun Norudhestani/ Mutta euet he minuaylitzewoittanuet.

129:3 Ne Kyndeiet ouat minun Selkeni päle kyndenyet/ Ja heiden Wacons pitkeen wetenyet.

129:4 Se HERRA quin Wanhurskas on/ ombi ninen Jumalattomidhen Köudhet poishacanut.

129:5 Ah ioska he häpiehen tulisit/ ia tacaperin käendyisit/ Caiki iotca Zioni wihauat.

129:6 Ah ioska he olisit ninquin ne Rohot Cattoin päle/ Jotca ennen quiuetuuat/ quin he ylesreueisten.

129:7 Joista se Nijtteie kättens ei teute/ Eike mös se Lychtensitoia henen Syliäns teute.

129:8 Eike yxiken Ohitzekeupe sano/ Olcoon HERRAN siugnaus teiden pälen/ Me siugnama teite sihenHERRAN Nimehen.

CXXX. Psalmi .

Teme on murhelisen mielen hocus ia Rucous/ quin hen synnins raskaudhen tundepi/ ia ette Jumala ninen teden wihainen on. Waan se on paras lohutos/ Ettei hen mwta miteken Synnins souinoxi asetta/ quin sulan Jumalan Armon ia Laupiudhen/ Jumalan Poian Welinkeumisen teden/ henen lupauxens teden. Gen. 3. 12 etc.

130:1 Yxi Weisu Corkeimas Choris. SYuiste hwdhan mine sinun tyges HERRA.

130:2 HERRA cwle minun Änen/ warinottacan sinun Coruas minun Rucouxeni äneste.

130:3 Jos sine HERRA soimat syndie? HERRA cuca sis pysypi?

130:4 Sille sinun tykönes ombi Synnein se Andexiandamus/ Ette sinua pelieteisin.

130:5 Mine odhotan HERRAN ielkin/ Minun Sielun odhotta/ Ja mine toiuon henen

Sanans päle.

130:6 Minun Sielun wartioitze HERRA/ Homen wartiasta ia haman homen wartiahan.

130:7 Israel toiuocan HERRAN päle/ Sille HERRAN tykene ombi Armo/ ia runsas lunastos henen tykenens.

130:8 Ja hen lunastapi Israelin/ caikista henen Synneistens.

CXXXI. Psalmi .

Omasta Esicuuastans hen mana ia keske/ Ette me Jumalan Sanas/ ia sulas Armos tydhyisim/ Ninquin Lapsi Eitins helmas ia parmahil/ Nisie imepi/ Ettei me loottaisim omahan wäkeen/ wisauteene/ wanhurskautene/ ansionne eli tööne päle.

131:1 Yxi Daidin Weisu corkeimas Choris. HERRA/ eipe minun Sydhemen ole coria/ Eike minun Silmeniylypie ole/ enge waella swris asiois/ iotca minulle ylenpaltiset ouat.

131:2 Coska em mine pannut Sieluani ia hilinyt/ Nin minun Sielun tuli wieroitetuxi/ Ninquin LapsiEitestens wieroitetaan.

131:3 Israel toiuocan HERRAN päle/ hamast nyt ia ijancaikisehen.

CXXXII. Psalmi .

On Rucous seke Seurakunnan/ ette Waldakunnan Jumalan Canssan ia Pappiudhen edest/ lupauxens teden/ quin Daidin tapactui ette hen/ Ne tadhois ketke wariella ia tedhelpite. Nin mös sen vdhen ia ijancaikisen Christusen Waldakunnan ia Pappiudhen teden/ Ja mös ninen Waldakundain edest/ iotca Seurakunnan holhouat/ auttauat. etc.

132:1 Yxi Weisu corkeimas Choris. MUista HERRA Daudin päle/ caiken henen waiuans päle.

132:2 Joca HERRALLE wannoi/ Ja lupauxens lupasi sille Jacobin Wekeuelle.

132:3 Em mine siselkeu minun Honeheni Maiahan/ enge nouse minun woteeni Macauxen päle.

132:4 Em mine anna silmeni Unda sadha/ Enge silmiloindeni torcumista.

132:5 Sihenasti quin mine Sian leudhen HERRALLE/ Sen Jacobin Wäkewen Asumisexi.

132:6 Catzo/ me cwlima heneste Ephratas/ me olema sen leunet Metzen Kedhoissa.

132:7 Me tadhoma henen Asumisijns siselkeudhe/ Ja cumardham henen Jalcains Astinlaudhan edes.

132:8 Ylesnouse HERRA sinun Lepohos/ Sine ia sinun Wäkewydhes Arckis.

132:9 Anna sinun Pappies pukia heitens Wanhurskaudhella/ Ja sinun Pyhes riemuitkan.

132:10 Ele poisota sen sinun Woidhellus Hallitost/ Sinun Paluelias Daudin teden.

132:11 HERRA ombi wannonut Daudil ydhen totisen Walan/ Ja eipe hen hende wilpistele/ Sinun Rumishedelmeste mine tadhon istutta sinun Stolis päle.

132:12 Jos sinun Lapses minun Lijttoni piteuet/ ia minun Todhistoxeni/ iotca mine heille opetan/ Nin pitemös heiden Lapsens sinun Stolis päle istuman ijancaikisesta.

132:13 Sille HERRA ombi Zionin vloswalinut/ Ja halapi sielle asuaxens.

132:14 Tai on minun Leponi ijancaikisesta/ Tesse mine tadhon asua/ Sille se hyuesti minulle kelpa.

132:15 Mine tadhon henen Elatoxens siugnata/ Ja henen Kieuhillens kylle Leipe anda.

132:16 Henen Pappins mine tadhon Terueydhelle puietta/ Ja henen Pyheins pite riemuitzeman.

132:17 Sielle pite Daudin Saruen ylespuhkeman/ mine walmistin minun Lyfftyni minun woidheltuaniwarten.

132:18 Henen Wiholisens mine tadhon häpielle puietta Mutta henen pälens pite henen Crununscucoistaman.

CXXXIII. Psalmi .

Hen neuuopi yximielisudhen pidhette Seurakunnas/ Waldakunnas ia Perehis/ Ja ette sijte Lahiasta Jumala kijteteisijn. Joca werdaxi tedhen makialla Haiulla/ quin leuielle haiopi. Item Taiuan Nestelle/ iolla Maa/ Pellot/ Nitut ia Kedhot/ Poudhast liotetan/ castetan/ toretan ia höisteten.

133:1 Yxi Daudin Weisu Corkeimas Choris. CATzos/ quin hyue ia suloinen se on/ Ette Weliet sosiolisestkeskenens * asuaat.

133:2 Ninguin se Callis Balsami on/ Joca Aaronin Pääste alaswoota coco henen Partahans/ Joca alaswootahenen Watteisens.

133:3 Ninquin se Neste/ ioca Hermonist alaslangepi sen Zionin woorein päle/ Sille sielle Lupapi HERRASiugnaxen ia Elemen alati ia ijancaikisesta.

CXXXIV. Psalmi .

Hen neuuopi Sanan ia Seurakunnan Paluelioille/ Ette he wisusti Wircans tekisit/ sarnaten/ rucolen ia kijtten Jumalata Seurakunnan edeste. Ja manapi muita Jumalisia sen Wirghan cunnioitta/ yliste/ ia autta. Jotca ouat Jumalalle otoliset.

134:1 Yxi Weisu Corkeimas Choris. CATzo/

Kijtteket HERRA caiki te HERRAN Paluelit/
Jotca öölle seisotta HERRAN Honesa.
134:2 Ylesnostacat teiden Kätenne
Pyhitöxeen pein/ ia kijtteket HERRA.
134:3 Se HERRA siugnatkon sinua
Zionista/ Joca Taiuan ia Maan tehnyt on.

CXXXV. Psalmi .

*Teme on Seurakunnan/ quin Mailmas
vihatan ia vaiuatan/ Rucous/ henen
wiholisteins wastan/ Waan syy tesse
mainitan/ nimatein/ seke ychteitzet ette
erinomaiset Ihmet ia hyuetteghot/ quin
Jumala Jacobin Honella/ Waldakunnalle ia
Pappiudhelle vsein ia monikerdaisest
osottanut on/ Egiptin pästemisest/ Monein
Kuningain woittamisest/ Canaan Maan
vlosiacamisest. etc. Ette hen viele nytkin
samalmoto Seurakunnans auttais. etc.
Halleluia.*

135:1 YListeket sen HERRAN Nime/
Kijtteket te HERRAN Palueliat.
135:2 Te quin seisotta HERRAN Honessa/
Nijssse meiden Jumalan Esihoneissa.
135:3 Kijtteket site HERRA/ Sille se HERRA
ombi Armachtaia/ Kijstostweisacat henen
Nimellens/ sille seombi suloinen.
135:4 Sille HERRA on itzellens Jacobin
vloswalinut/ Israel henen Erinomaisexens.
135:5 Sille mine tiedhen/ ette se HERRA
swri on/ Ja meiden Jumalan caikein
Jumalaten edes.
135:6 Caiki mite HERRA tacto/ nijte hen
teke/ Taiuas/ Maan päle/ Meres/ ia
caikis Sywydhes.
135:7 Joca Piluet andapi yleskeude nijste
Maan äriste/ Joca Pitkeisentulen ynne
Saten cansa tekepi/ Joca Twlet salaisist
Paicoista andapi vlospuhalta.
135:8 Joca ne Esicoiset Egiptis löi/ Seke

Inhimisiste ette Cariasta.
135:9 Ja annoi Merkins ia Ihmeens tulla
ylitze sinun Egiptin Maa/ Ylitze Pharaon ia
caikein henenPalueliains.
135:10 Joca palion Canssa löi/ Ja tappoi
wäkeuet Kuningat.
135:11 Sihon sen Amorein Kuningan/ Ja
Oh sen Kuningan Basas/ Ja caiki
Kuningasten wallat Canaanis.
135:12 Ja annoi heiden Maans Perimisexi/
Israelin henens Canssans perimisexi.
135:13 HERRA sinun Nimes pisy
ijancaikisesta/ sinun Muistos HERRA pisy
ilman loppumat.
135:14 Sille HERRAN pite henen Canssans
domitzeman/ Ja henen Paluelioillens
armolinen oleman.
135:15 Ne Pacanain Epeiumalat ouat
Hopia ia Culda/ Inhimisten käsille tedhyt.
135:16 Heille on Sw/ ia euet miten puhu/
Heille ouat Silmet/ ia euet miten näe.
135:17 Heille ouat Coruat/ ia euet miten
cwle/ Eike ole ensingen Hengi heiden
Suusans.
135:18 Jotca sencaltaiset tekeuet/ he
ouat heiden caltaisens/ Ja caiki iotca
heiden pälens vskaltauat.
135:19 Se Israelin Hone kijtteken HERRA/
Te Aaronin Honesta kijtteke HERRA.
135:20 Te Leuin Honesta kijtteke HERRA/
Te quin HERRA pelkette/ kijtteke HERRA.
135:21 Kijtetty olcoon se HERRA Zionista/
Joca Jerusalemis asupi. Halleluia.

CXXXVI. Psalmi .

*On Kijtossana/ ninquin se entinen. Sille
tesse ylesluetan Loomisen hyuetteghot/ ia
iotca hen erinomaisesta Israelin Canssalle
osotti/ Ja neuuopi heite Kijtossanoihin.*

136:1 Kijtteket HERRA/ Ette hen on

Armachtaia/ Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:2 Kijtteket caikein Jumalain Jumala/
Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:3 Kijtteket site caikein HERRAIN
HERRA/ Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:4 Joca yxinens swret lhmet tekepi/
Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:5 Joca ne Taiuaat * sädhylisesta
tehnyt on. Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:6 Joca Maan on wedhen päle
leuittenyt/ Sille henen hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:7 Joca swret Walkiudhet tehnyt ombi/
Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:8 Auringoisen ette hen Peiuen
edesseisois. Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:9 Cuun ia Tedhet ette he Ön
edesseisoisit. Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:10 Joca Egyptin Esicoiset löi. Sille
henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:11 Ja sielde Israelin vloswei. Sille
henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:12 Wäkeuelle Kädhelle ia vlosoijetulla
Käsiwardhella. Sille henen Hywydhens
pysypi ijancaikisesta.

136:13 Joca sen Punaisen Meren iacoi
cadhexi osaxi. Sille henen Hywydhens
pysypi ijancaikisesta.

136:14 Ja annoi Israelin sen lepitzekeudhe.
Sille henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:15 Joca Pharaonin Sotawäkinens sihen
Punaisen Merehen vpotti. Sille henen
Hywydhens pysypiiijancaikisesta.

136:16 Joca henen Canssans wei Coruen

lepitze/ Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:17 Joca swret Kuningat löi. Sille henen
Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:18 Ja tappoi wäkeuet Kuningaat. Sille
henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:19 Sihon sen Amorrein Kuningan. Sille
henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:20 Ja Og sen Basan Kuningan. Sille
henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

136:21 Ja annoi heiden Maans perimisexi.
Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:22 Perimisexi henen Palueliallens
Israelile. Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:23 Sille hen muisti meiden pälene/
coska me alaspainetut olima/ Sille henen
Hywydhens pysypiiijancaikisesta.

136:24 Ja lunasti meite meiden
Wiholisistan/ Sille henne Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:25 Joca andapi caikelle Lihalle Roans/
Sille henen Hywydhens pysypi
ijancaikisesta.

136:26 Kijtteket site Taiuan Jumala. Sille
henen Hywydhens pysypi ijancaikisesta.

CXXXVII. Psalmi .

*Ensimeinen Osa Psalmist on yxi Walitos
sijte Babilonian Fangiuxest/ Ja sijte
Pacanain coriast ia Ylpiest Eikistuxest/
pidhoitoxest ia Osottelemisest. Waan
toinen poli/ ombi Lohutoxest/ Ette Juttain
Fangius lopetetaan/ Ja ette heiden
Wiholisens pite sangen rangastettaman.*
137:1 Liki nijte Wirtoia Babelis me istuime/
Ja idkimme/ Coska me Zionin päle
muistimme.
137:2 Meiden Candelenna me ripustimme
Paiuhin/ Jotca sielle ouat.

137:3 Sille sielle he keskit meite weisata/
iotca meite Fangina pidhit/ ia iloita
meiden ldkussanna/Weisatka meille iongun
Zionin Weisu.

137:4 Quinga me Weisasim HERRAN
Weisun/ Wieralla Maalla?

137:5 Jos mine vnodhan sinua Jerusalem/
Nin olcoon minun Oikia käten vnodhettu.

137:6 Kijnitartucon minun Kielen minun
kitaani/ Ellen mine sinun päles muista/
Ellen mine tee Jerusalemitminun ylimeisexi
iloxeni.

137:7 HERRA muista Edomin Lasten päle
sinä Jerusalemin peiuene/ Jotca sanouat/
Ratelkat/ Ratelkatcaiki haman henen
Perustoxens asti.

137:8 Sine häuitetty Tyter Babel/ Autuas
ombi se ioca sinulle costapi/ Ninquin sine
meille tehnyt olet.

137:9 Autuas on se ioca sinun Piskuiset
lapses ottapi/ Ja paiskapi kiuihin.

CXXXVIII. Psalmi .

*On Kijtossana/ Christusen Waldakunnast ia
Euangeliumin andamisest. Jonga hen
lopusa lupasi rucolepi warielta.*

138:1 Daidin. Mlne kijten sinua coco
sydhemesteni/ Jumaloitten edes mine
tadhon sinulle Kijstostweisata.

138:2 Mine tadhon cumarta sinun pyhen
Templis poleen/ ia sinun Nimees kijtte/
sinun Hywydhes iaWakudhes polesta/ Sille
sine teit sinun Nimes Cunnialisexi caikein
ylitze/ sinun Sanallas.

138:3 Coska mine sinua auxenihwdhan/
Nin cwlede minua/ Ja anna minun Sieluni
swri wäkewys.

138:4 HERRA sinua kijtteuet caiki Kuningat
Maan päle/ Ette he cwleuat sinun Sws
Sanoia.

138:5 Ja weisauat sen HERRAN teidhen
päle/ Ette se HERRAN Cunnia swri ombi.

138:6 Sille HERRA on corkia/ Ja nijte
Neurie hen catzele/ Ja ne ylpiet hen
cauca tunde.

138:7 Jos mine waellaisin adhistoxeni
keskelle/ Nin sine wirgotat minua/ Ja
oiennat sinun Kätes ylitze minun Wiholisteni
wihan/ Ja autat minua sinun Oikialla
kädhelles.

138:8 HERRA sihen lopun tekepi minun
techteni/ HERRA sinun Hywydhes ombi
ijancaikinen/ Ele sinunKäsialas ylenanna.

CXXXIX. Psalmi .

*Se ensimeinen poli Psalmist/ on Kijtossana
Pyhein loomisesta ia ihmelisesta
hallituxesta/ Joca coconans seiso Jumalan
käsisi/ paitzi Inhimisten wäkie/ aiatoxeia/
neuuoia ia toimia. Jotca Jumalan ihmelist
teghot/ pite Seurakunnan merkitzemen.
Joista mös pite yleshereymen uskon/
Rucousen/ Auxihwtamsen/ ia Jumalan
pelgon Toises Osas rucoellan/ Ette seke
Jumalan/ ia henen Sanans/ Ette
Seurakunnan Wiholiset huckuisit/ iotca
oman wäens vskalluxel caikinaiset
rochkiauat. Waan ette hen itze ketketeisin
ia hallitaisin Jumalan Sanas ia Pyhes
Henges.*

139:1 Daidin Psalmi edelweisattapa.
HERRA sine vlostutkit minua/ Ja tunnet
minun.

139:2 Waicka mine istun eli ylesnousen/
Nin sine sen tiedhet/ Sine ymmerdhet
taambata minun Aiatoxeni.

139:3 Ehke mine keun eli macan/ nin sine
olet minun ymberilleni/ Ja näet caiki
minun Tieni.

139:4 Sille catzo/ eipe sanacan ole minun

Kieleni päle/ iota et sine HERRA caikia tiedhe.

139:5 Sinepe site toimitat/ mite mine ennen eli ielkin teen/ Ja pidhet sinun kädhes minun ylitzeni.

139:6 Sencaltainen Tieto ombi minulle ylenihmelinen ia ylencorkia/ Eipe mine woi site käsitte.

139:7 Cuhunga mine menen sinun Hengestes? Ja cuhunga mine sinun Casuostas pakenen?J

139:8 os mine ylesastuisin Taiuasen/ nin sine sielle olet/ Jos mine Woteni Heluetis rakennaisin/ Catzo/sine mös sielle olet.

139:9 Jos mine ottaisin ne AmunRuskon Sijuet/ Ja asuisin Meren wimeisis.

139:10 Nin sinun kätes quitengin sinne minua weis/ Ja sinun Oikiakätes pidheis minun.

139:11 Jos mine sanoisin/ Pimeys macta minun peitte/ Nin mös itzepe Öön teuty Walkiuden olla minunymberilleni.

139:12 Sille eipe mös Pimeys suingan Pimeys ole sinun tykenes/ Ja Öö walghista ninquin peiue/ Pimeyson ninquin Walkius.

139:13 Sille sinun woimasas ouat minun Munaskwni/ Sine vastan otit minun Eiteni codhus.

139:14 Mine kijten sinua senedhest/ Ette mine ihmelisesta techty olen/ Ihmeliset ouat sinun Teghos/ Jasen minun Sielun kyllle tiet.

139:15 Eipe minun Luuni olluet sinulle salatut/ Coska mine sijnä salaises techty olin/ Coska mine lootuolin alahal maan siselle.

139:16 Sinun Silmes näit minua/ coska mine en wiele walmistettu ollu/ Ja caiki päiuet sinun Kiriaassiselkirioitetut olit/ Jotca wiele oleman piti/ ioista ei yxiken silloin tullut ollu.

139:17 Mutta quinga callihit ouat minun edesseni Jumala sinun Aiatoxes? oho quinga swri on heidenLucuns.

139:18 Jos mine heite lukisin/ Nin he Sannan Lughun ylitzekeuisit/ Coska mine yleshereitzen/ olen wievesilloin tykenes.

139:19 Joskos Jumala tappaisit ne Jumalattomat/ Ja ne WerenAhnet minusta poickeisit.

139:20 Sille he puhuuat pilcalisest sinusta/ Ja sinun Wiholises yleskorghottauat heitens ilman syyte.

139:21 Mine tosin HERRA wihaan nijte/ iotca sinua wihauat/ Ja mine närkestyn heiste/ iotca sinua wastancarkauat.

139:22 Toisel wihalla mine heite wihan/ Senteden he ouat minulle Wiholiset.

139:23 Ulostutki minua Jumala/ ia coettele minun Sydhemien/ kiusa minua/ ia ymmerde/ quinga mine senaiattelen.

139:24 Ja catzos/ Jos mine pahan tien pälä Lienen/ Ja saatta minua sen ijancaikisen Tien pälä.

CXL. Psalmi.

On Seurakunnan Rucous/ henen wiholisans wastan/ iotca seke petoxel/ caualuxel ia Jonilla/ ette mös iulki wäkiuallalla iulmistuuat ninnen Jumalisten wastan/ esteuet ia poiskeldeuet sen Teruelisen Opin/ wäelle/ Miecalla/ Tulella. etc. Jotca wimein/ omilla neuuoillans itzens hucuttauat/ Ninquin vsein tapactu. Sille HERRAPA on Domari Maan päle.

140:1 Daidin Psalmi edelweisattapa.

140:2 PElasta minua HERRA pahoista Inhimisiste/ wariele minua wäriste Miehiste.

140:3 Jotca paha aiatteleuat heiden sydhemisens/ ia ylipieue Sota hangitzeuat.

140:4 He hiouat heiden Kielens ninquin

Kerme/ Kykermen myrcki on heiden Kielens alla. Sela.

140:5 Wariele minua HERRA ninen Jumalattomain käsiste/ wariele minua wäriste Inhimisiste. Jotcaaiatteleuat minun keumiseni alascukista.

140:6 Ne Coriat asettauat Paulat minun eteeni/ Ja vloswenytteuet Norat wercoxi minun eteeni/ Jawiritteleuet Tien wieres minua warten. Sela.

140:7 Mutta mine sanon HERRALLE/ Sine olet minun Jumalan/ HERRA ymmerdhä minun Rucouxeni äni.

140:8 Ole HERRA minun wäkeue Apun/ Sine warielet minun Pääni/ Sodhan aicana.

140:9 HERRA ele salli sille Jumalattomalle henen Himoansa/ Ele wahuista henen paha Tachtoans/ Etteihe sijte ylpennysi. Sela.

140:10 Se pahuus iosta Wiholiseni neuulaskeuat/ Langetkon heiden Pääns päle.

140:11 Henen pite vloswaristaman heiden pälens Pitkeisen Tulen/ henen pite Tulella heite lömen sywehenalas maan siselle/ Ettei heidhen ikenens pidhe ylesnouseman.

140:12 Ydhen pahan Suun ei pidhe menestymen Maan päle/ Ydhen heijun wären Inhimisen pitecarcotettaman/ ia alscukistettaman.

140:13 Sille mine tiedhen/ ette HERRAN pite sen Radholisen syyn/ Ja sen Kieuhen Oikiudhenvlostoimittaman.

140:14 Ja ne Wanhurskat pite sinun Nimees kijttemen/ ne waghat pite sinun Casuos edes pysymen.

CXLI. Psalmi.

Tesse cachtalaist Rucoellan. Ensin/ ette hen Teruelises Opis/ ia pyhes Elemes pidheteisijn. Sitelehin Ette Risti aina nite

Jumalisia totta seura/ Nin hen pästemisen anopi. Tellens Seurakunda iocapaicas edespannan ia vlosmalatan/ Ette hen ombi kieuhe ia Mailmasa monelmodholla waiuattu.

141:1 Daudin Psalmi. HERRA mine hwdhan sinun tyges/ rienne sinuas minun poleheni/ ymmerdhe minunänen/ coska mine sinua auxenihwdhan.

141:2 Keluatkon minun Rucouxen sinun edesses Ninquin yxi Sawwffri/ Minun Käteni ylennys/ ninquin yxilldawffri.

141:3 HERRA ketke minun Suun/ ia wariele minun hwleni.

141:4 Ele callista minun Sydhendeni mihingen pahuteen/ Ettei se pidheis Jumalattontd MenoaPahointekiein cansa/ Eten mine söisi nijste/ iotca heiden lystende.

141:5 Se Wanhurskas löken minua ysteuelliseste/ ia laittacan minua/ Sen pite minun iwri hyue tekemen/Ninquin Balsam minun Pääni päle/ Sille mine alati rucolen ettei he minua wahingoitzisi.

141:6 Heiden Opettaians sysetteköön yhteen Kiueen/ Nin sijtte cwllaan minun Opetuxen/ ette se swlaisaombi.

141:7 Meiden Luun ouat haiotetut haman Heluetijn asti/ Ninquin iocu Maan repis ia caiuais.

141:8 Sille sinun tyges HERRA Jumala minun Silmeni catzouat/ Mine vskallan sinun päles ele minunSieluani poishylke.

141:9 Wariele minua sijte Paulasta/ ionga he eteeni asetit/ Ja ninen Pahointekiein Ansasta.

141:10 Ne Jumalattomat langeuat toinen toisens cansa heiden omihin Wercohins/ Mutta mine sillä wälilläwelten.

CXLII. Psalmi.

Seurakunnan Rucous/ henen/ Ja Jumalisten Opettain Wiholisia wastan.

142:1 Yxi Daudin Oppi/ rucoelta/ Coska hen Lolas oli.

142:2 Mine parghun HERRAN tyge/ minun Änelleni/ Ja rucolen HERRA minun Hwdhollani.

142:3 Mine vloswodhatan minun puheni henen edesens/ ia osotan henelle minun Häteni.

142:4 Coska minun Hengeni adhistoxes ombi/ nin sine coriat minua/ He asettauat Paulat minun eteheni/tielleni/ iota mödhen mine waellan.

142:5 Catzele Oikialle kädhelle/ ia näe/ sielle ei yxiken tadho minua tuta/ em mine taidha paeta/eikengen tottele minun Sieluani.

142:6 HERRA/ sinun tyges mine hwdhan ia sanon/ Sine olet minun Toiuon/ Ja minun Osan/ nijnenEleuiten maalla.

142:7 Wari ota minun neurest Rucouxestani/ Sille ette mine sangen waiuatan/ Pelasta minua minunWainolisistani/ Sille he ouat minulle wäkeuemet.

142:8 Uloswie minun Sielun Tornista/ ette mine madhaisin kijtte sinun Nimees/ Ne wanhurskat minuntykeni cocoundeuat coskas hyuesti teet minua wastan.

CXLIII. Psalmi.

On Rucous/ Omantunnon Sodhas/ Raskais halois/ Synnin Kiusauxes/ ia Jumalan hirmulisen Domion etzicos/ coska me ei ycten Ansiota eike Wanhurskautta meisse itzesem leudhe/ Mutta caiki domittauat/ ia Epeileuet meiden Töisem ia Ansioisam.

Nin me sis sula Armo kerietkem/ Ninquin mwtkin Jumaliset Mailman alghusta pysit/ ia sait/ Christusen teden. Sille sepe Jumalan Wanhurskaus on/ ette hen Andimexi Christusen teden synnit meille andexiandapi/ ia meite wanhurskasten edest lukepi.

143:1 Daudin Psalmi. HERRA cwldede minun Rucouxen/ Ymmerdhe minun anomisen sinun Totudhesteden/ Cwldede minua sinun Wanhurskaudhes teden.

143:2 Ja ele keu Domiolle sinun Paluelias cansa/ Sille ettei yxiken Eleue ole waca sinun edesses.

143:3 Sille se Wiholinen wainoapi minun Sieluani/ ia rickilöpi minun Elemenin Mahan asti/ Hen pane minunPimeytehen/ ninquin ne Cooleuaiset Mailmassa.

143:4 Ja minun Hengen ombi minussa adhistettu/ Minun Sydhemen ombi minussa culutettu.

143:5 Mine muistelen ninen entisten Aicain päle/ Mine puhun caikista sinun Töistes/ Ja sanelen sinunKäsialastas.

143:6 Mine vlosleuiten minun käteni sinun poles/ Minun Sielun ianoapi sinun ielkes ninquin yxi carkia Maa.Sela.

143:7 HERRA cwldede minua nopiasti/ minun Hengen catopi/ Ele sinun Casuoas minulda ketke/ ettei mineninen caltaisexi tulisi/ iotca Hautan meneuet.

143:8 Szoo minun warahin cwlda sinun Armoias/ Sille sinun päles mine toiunon/ Ilmoita minulle se Tie/ iotamödhen minun pite keumen/ Sille mine ikeuöitzen sinun ielkes.

143:9 Pelasta minua HERRA minun Wiholisistani/ Sinun tyges mine pakenen.

143:10 Opetta minua tekemen sinun Sosios ielkin/ Sille sine olet minun Jumalan/ sinun hyue Hengeswieken minun tasaisen

Tien päle.

143:11 HERRA wirgota minua sinun Nimes
teden/ vloswie minun Sielun hädheste/
sinun Oikiudhes teden.

143:12 Ja mesta minun Wiholiseni sinun
Hywydhes teden/ Ja cadhota caiki ne/
iotca minun Sieluanidhistauat/ Sille mine
olen sinun Paluelias.

CXLIV. Psalmi.

*On Kijtossana Waldakunnan/ Esiuallan ia
Seurakunnan edeste/ ia heiden
wiholistens/ quin ouat/ meteliset Porgharit
ia Wäretprophetat. Nin tesse osotetaan/
Ette Sodhan ia Woiton meno/ Wallan
hallitzemus/ Alemaisten Cwlemus/ Ja
Waldakundain menestys/ ei oleuan
Inhimisten toimest eli wäeste/ waan
Jumalan lahiat. Senteden Kuningat ia
Pämiehet/ Jumalalda nijte anoman pite/
ia odhottaman. Wimein hen sangen
Ihmechtele ette Jumala on nin runsas
pahoia ia Cunniattomita wastan/ iosta hen
sangen walita.*

144:1 Daudin Psalmi. Kljtetty olcon HERRA
minun Turuan/ ioca minun käteni oppeta
sotiman/ ia minunsormeni tappeluxen.

144:2 Minun Laupiudhen ia minun Linnan/
minun Warieluxen ia minun Wapactaian/
minun Kilpen/iohonga mine vskallan/ Joca
minun Canssani alati waati.

144:3 HERRA/ mike sis Inhiminen on/
ettes hende nein coriat? Eli Inhimisen
poica/ Ettes heneste ninwarinotat?

144:4 Ombi sijtteki Inhiminen Tyhien
werta/ henen Aicans cato ninquin wario.

144:5 HERRA callista Taiuas ia alasastu/
rupe Worihin/ ette he suitzisit.

144:6 Anna leimauxet iskia/ ia haiota
heite/ ammu sinun Nolias ia cauhista

heite.

144:7 Lehetē sinun Kätes ylehelde/ ia
kiruota minua/ ia pelasta minua swrista
wesiste/ Ja mucalaistenLasten käsiste.

144:8 Joinenga Opetus on keltuotoin/ Ja
heiden Tönse wäret.

144:9 Jumala/ mine weisan sinulle vdhen
Wirdhen/ Mine leikitzen sinulle
kymmenenkieliselle Psaltarilla.

144:10 Sine ioca Kuningaillen Woitot
annat/ Ja wapadhat Daudid sinun
Papuelias/ ninen Heijudhen Murhamiecasta.

144:11 Päste mös minua/ ia pelasta
minua ninen mucalaisten Lasten kädhest/
Joinenga Opetus onkeluotoin/ ia heiden
Töönse wäret.

144:12 Ette meiden Poiat yleskasuaisit
heiden Norudhellans ninquin Plantut/ ia
meiden Tytteret/ ninquinTemplin
caunistetut Seinet/ ia quin Palacit.

144:13 Meiden Aittanna olcoon teunne/
iotca runsat Elatoxet vlosandaisit/ toinen
toisens pereste/ Ettemeiden Lamban
poikisit Tuhonet/ ia sata tuhatta/ meiden
Kylissen.

144:14 Ette meiden härien olisit wahuat
töhön/ Ettei ychten Wahingo/ eike walitost
elike Cannet olismeiden Cadhuillan.

144:15 Autuaxi he lausuuat sen Canssan/
ionga nin keupi/ Waan autuas on se
Canssa/ Jonga HERRAJumalana on.

CXLV. Psalmi.

*On sangen ialo Kijoswirsi/ Jumalan
Ihmeistä/ Laupiudhest ia henen
ijancaikisesta Waldakunnastans/ ette hen
caiki Loodhut edescatzo/ enimiten
vskoliset. Jossa liatekin kijteten Christusen
Waldakunnan teden/ ette se on
Laupiudhen/ ia Armon ijancaikinen
Waldakunda. Jossa ne Langetut/*

*ylesojetan/ ne Rucoleuaiset/ cwildellan. Ne
Tuskaliset holhotan/ ia ne waiuatut/
autetan. Nemet ialot hyuetteghot/ tesse
nykyses Eelemes
Christusest osotetan/ iota ijancaikinen
Eleme seurapi.*

145:1 Yxi Daudin kijtos taica Ylistos. Mlne
tadhon sinua yliste minun Jumalan/ sine
Kuningas/ Ja kijtensinun Nimees aina ia
ijancaikisesta.

145:2 Jocapeiue mine cunnioitzen sinua/
ia iulghistan sinun Nimees aina ia
ijancaikisesta.

145:3 Swri ombi HERRA ia sangen
Cunnialinen/ ia henen swruens ombi
sanomatoin.

145:4 Lasten Lapset pite sinun Töites
ylistemen/ Ja sinun Woimastas puhuman.

145:5 Mine tadhon puhua sinun
cunnialisesta caunista HERRAUTTAS/ ia
sinun Ihmeistes.

145:6 Ette pite puhuttaman sinun
cunnialisesta Teghoistas/ Ja ette sinun
HERRAuttas mainitaisijn.

145:7 Ette sinun swri Hywydhes
ylisteteisijn/ Ja sinun Wanhurskaudhes
kijteteisijn.

145:8 Armolinen ia Laupias ombi HERRA/
hidhas wihaan/ ia runsas Hywydhest.

145:9 Sulois ombi HERRA caikille/ ia
armaitze caiken henen Tecoinsa päle.

145:10 Kijtteken sinua HERRA caiki sinun
Teghos/ ia sinun Pyhes kijtteken sinua.

145:11 Julghistacan sinun Waldakunnas
Cunnian/ ia puhucan sinun Woimastas.

145:12 Ette sinun Woimas tulis Inhimisten
Lapsille tietteuexi/ Ja sinun Waldakunnas
swri cunnialinenWäki.

145:13 Sinun Waldakunnas ombi
ijancaikinen Waldakunda/ ia sinun
HERRAudhes pysypi ilman loppumat.

145:14 HERRA ylespite caiki iotca
caatuuat/ ia ylesnostapi caiki alassullotut.

145:15 Caikein silmet sinun päles
wartioitzeuat/ Ja sine annat heillen Roan
aiallans.

145:16 Sine auat sinun Kädes/ ia
ylesteutet caikia quin eleuet sosiolla.

145:17 Wanhurskas ombi HERRA caikisa
henen Teisense/ Ja Pyhe caikissa
Töissense.

145:18 Leszne ombi HERRA caikia henen
Auxenshwtauaisians/ caikia tosin iotca
Totudhessa hendeauxenshwtauat.

145:19 Hen tekepi mite ne Jumalan
pelkeueiset halaiuat/ ia cwlepi heiden
parghunsa ia auttapi heite.

145:20 HERRA warielepi caiki henen
Racastaiansa/ ia caiki Jumalattomat hen
hucuttapi.

145:21 Minun suuni pite puhuman HERRAN
kijtoxen/ Ja caiki Liha cunnioittacan henen
Pyhe Nimensealanomati ia ijancaikisesta.

CXLVI. Psalmi.

*Tesse ylesluetan Jumalan Hyuetteghot/
ette hen Loia on/ ette hen lupauxens
pitepi/ ette hen wariele/ wapautta synnit
andexi anda/ ne waiuatut hen autta. etc.
Nin ette Christusen waldakunda/
hyuetteghot ia Oppi/ eipe seiso Inhimisten
hallus eli woimas/ Waan Jumalan päle/
caiki wskallus ombi lootetapa/ ioca
eiswingan wilpistele. Waan se vskallus
Inhimisten päle/ wiettele. Joista caikista
Jumala ombi Kijtettepä.*

146:1 Halleluia.

146:2 Kljte HERRA minun Sielun/ Mine
kijten HERRA/ nincauuan quin mine elen/
Ja minun JumalanKijtoxen weisan/
nincauuan quin mine täälle olen.

146:3 Elket vskaltaco Pämiesten päle/
Inhimiset he ouat/ euet he woi miten
autta.

146:4 Sille Inhimisen Hengi pite
erkaneman/ Ja henen teuty iellens Maaxi
tulla/ Silloin ouat caiki henenAiuotuxens
hukas.

146:5 Autuas on se/ ionga Apu Jacobin
Jumala ombi/ ionga toiuo HERRAN henen
Jumalans päle seiso.

146:6 Joca Taiuan/ Maan/ Meren/ ia
caiki iotca njsse ouat/ tehnyt ombi/ Joca
Uskon pite ijancaikisesta.

146:7 Joca Oikiudhen saatta nijllen/ quin
Wäkiualda kersiuet/ Joca ne Isouaiset
rauitze.

146:8 HERRA hen kiruotta ne Fangitut/
HERRA hen yleswalgaise ne Sokiat.

146:9 HERRA hen ylesnosta ne
alascukistetut/ HERRA hen racasta ne
Wanhurskat.

146:10 HERRA hen warielepi ne Wieraat ia
Oruoit/ Ja ylespite ne Lesket/ Ja ninen
Jumalattomiten Tienhen haiotta.

146:11 HERRA on Kuningas ijancaikisesta/
Sinun Jumalas Zion ilman loppumat.
Halleluia.

CXLVI. Psalmi.

*On Kijtossana seke Jumalan Hengelisten
ette Rumilisten Hywein tekoin edest/ iotca
ieristens ylesluetan/ ia edespannan
Seurakunnalle ia caikille Jumalisille tiete ia
aiattelda. Ette hen rakenda särietyt/
cocopi/ haiotetudh/ ia Rautze seke
Eleimet ette Linnut/ Ja enemitten hen
Uskolisens holhopi.*

147:1 Kljtteket HERRA/ Sille meiden
Jumalata kijtte/ on yxi callis Asia/ Se
kijtos ombi suloinen ia caunis.

147:2 HERRA hen rakenda Jerusalem/ ia

cocopi ne haiotetut Israelitit.

147:3 Hen paranda ne muretudh
Sydhemet/ ia läkitze heiden Kiwnssa.

147:4 Hen lukepi Tädheth/ ia cutzu heite
caikia Nimeldens.

147:5 Swri ombi mieden HERRAN/ ia
mittamatoim henen Woimans/ Ja se on
käsitemätöim quinga henhallitze.

147:6 HERRA hen ylesojjenda ne
Radholiset/ ia ne Jumalattomat hen
mahan paiska.

147:7 Woroin weisacat HERRALLE
kijtossanalla/ ia weisatca meiden
HERRALLEN Candelega.

147:8 Joca Taiuan Piluille peitte/ ia Saten
anda Maan päle/ Joca Rohot wortein päle
casuatta.

147:9 Joca Eleinden anda heiden Roans/
Ja Corpin poille/ iotca hende
auxenshwtauat.

147:10 Ei henen tachtöns ole Orin
wäkeuxes/ eike mös miehens Särisse ole
henens Miennoudhe.

147:11 HERRALLE ombi miennoudhe
ninen päle/ iotca hende pelkeuet/ Ja
iotca hene' Laupiudens pälevskaltauat.

147:12 YListe Jerusalem HERRA/ kijte Zion
sinun Jumalatas.

147:13 Sille hen wahwista sinun Portis
Salpat/ ia siugnapi sinun Lapses sinussa.

147:14 Hen saatta Rauhan sinun Ärihis/ ia
rauitzepi sinua parahilla Nisuilla.

147:15 Hen lehette Puheens maan päle/
Henens Sanansa nopiasti iooxe.

147:16 Hen andapi Lumen ninquin Willan/
Hen haiotta Hermen ninquin Tuhgan.

147:17 Hen wiska Rakeens ninquin Palat/
Cuca henen Packaisens edes keste?

147:18 Hen sanopi/ Nin se sulapi/ Hen
andapi Twlens puhalda/ nin se soienne.

147:19 Hen ilmoitta Jacobille henen
Sanans/ Ja Israelille henen Tauans ia

Oikiudhens.

147:20 Eipe hen sillemoto tehnyt ydhengen Pacanain/ Eike andanut heille tiete henen Oikiuttans/ Halleluia.

CXLVIII. Psalmi.

*Kijtossana Jumalalle caikilda
Loondocappaleilda/ Ensin Taiualisist ia
sijtte Malisist/ ette he heiden Looians ia
Haltians ylisteisit/ Joissa hen osotapi/
Ensin henen Woimans/ iolla he caiki
loodhut ouat ia alati ylespidheten/ Ja
henen Wijsaudhens/ iolla hen caiki hyuesti
sääta hallitze ia toimitta/ Nin mös henen
Laupiudhens/ iolla he wariellan/ ketketen
ia codhallanspidheten. Ette Mekin
oppisimma/ nin Woimalisen/ Wijsan ia
Laupian Jumalan päle/ caikis Asiois/
Cappaleis ia Menois/ vskalta/ lootta/
turuata. Ja hende ainoata racasta ia
peliete. Halleluia.*

148:1 Kijtteket te Taiuat HERRA/ kijtteket hende corkiuxes.

148:2 Kijtteket hende caiki henen Engelins/ Kijtteket hende caiki henen Sotawäkens.

148:3 Kijtteket hende Auringo ia Cuu/ kijtteket hende caiki kircaat Tedhet.

148:4 Kijtteket hende te Taiuasten Taiuat iocapaicas/ Ja ne Wedhet/ iotca Taiuain päle ouat.

148:5 Heiden pite HERRAN Nime kijttemen/ Sille hen keskepi/ nin se loodhuxi tule.

148:6 Hen pitepi ne aina ia ijancaikisesta/ hen asettapi heite/ ettei heiden toisin keumen pidheis.

148:7 Kijtteket HERRA Maan päle/ Te Walaskalat ia caiki Syweydhet.

148:8 Tuli/ Rakeet/ Lumi/ ia Sumu/ Ja Twlispä Ilma/ iotca henen Sanans

vlostoimittauat.

148:9 Woret ia caiki Cuckulat/ hedhelmeiset Puudh ia caiki Cedrit.

148:10 Pedhot ia caiki Eleimet/ Mateliat ia lendeuet Linnut.

148:11 Te Kuningat Maan päle/ ia caiki Canssat/ Pämiehet ia caiki Domarit.

148:12 Noricaiset ia Neitzyet/ Wanhat ynne Noorten cansa.

148:13 Pite kijttemen HERRAN Nime/ Sille henen ainoa Nimens ombi corkia/ ionga kijtos Taiuat ia Maadhylitzekeupi.

148:14 Joca henen Canssans * Sarue' ylescorghottapi/ caiki henen Pyhens kijttekeet/ Ne Israelin Lapset/se Canssa quin hende paluele/ Halleluia.

CXLIX. Psalmi.

*On Kijtossana/ ia Woiton Weisu/ Ette
Jumala ne Israelit fangiuxistans wapacti/
cocosi/ omisti/ Ja swret voitot annoi/ Ja
ette Nytki Euangeliumin aialla/ hengelisille
Aseille/ coco Mailman Kuningat ia
Seurakunnat voitetan Christusen ala.
Jonga cautta Jumala mielistupi Canssains
cochtan/ se on/ eipe hen heille wihastu/
Waan Laupiudhens cautta synnit
andexiandapi/ Joca sen waiuatun
Seurakunnans mailmas warielepi/ Nin ette
Se Sanan cautta saa Woiton ylitze
Canssain ia Kuningasten/ ette he cwlisit ia
tottelisit Euangeliumita. Sille se on/ Ne
Tornit/ Bultit/ Cahlet/ Stukit ia Siteet/
ioilla Liha adhistetan. etc.*

149:1 Halleluia. VEisacat HERRALLE vsi Weisu/ se Pyhein Seurakunda pite hende kijttemen.

149:2 Iloitkan Israel Hennesse/ ioca henen teki/ ne Zionin Lapset ihastucon heiden Kuningastans.

149:3 Heiden pite Tantzis henen Nimens
kijttemen/ Trumbuille ia Candeleille heiden
pite henelleleikitzemen.

149:4 Sille HERRALLA ombi mielennoudhe
henen Canssahans/ hen auitta Herroitain
site Culkeuata.

149:5 Ne Pyhet pite iloitzeman ia
ylistemen/ Ja kijttemen heiden
Cammiosans.

149:6 Heiden Suus pite Jumalata
ylistemen/ Ja caxitereiset Miecath heiden
käsises.

149:7 Coston tekemen Pacanain seas/ Ja
Rangaistoxen Canssain keskene.

149:8 Heiden Kuningaitans sitoman
Cahleise/ ia heiden Knapins Rautabultijn.

149:9 Ja tekemen heille sen kirioitetun
Oikiudhen/ Ja temen Cunnian pite caikein
henen Pyheins oleman.Halleluia.

CL. Psalmi.

*On Kijtossana caikinaisten Jumalan swrtein
ia monikerdaisten/ hyueintecoin deden/
seke quin hen Israelin Canssalle/ Lain alla
osotti/ Ette nyt Seurakunnallens tesse*

*vdhes Testamentis. Quin tapactu
Euangeliumin sarnamises/ Jolla Jumala
ylisteten/ Ja Me meiden kijtoxen paitzi
vlcocullasutta woroin henelle osotamma.*

150:1 Halleluia. Kijtteket HERRA henne
Pyhydhensens/ kijtteket hende/ henen
Wäkewydhens wahwdhes.

150:2 Kijtteket hende henen Jaloimain
Tecoins deden/ kijtteket hende henen
ylenpaltisen HERRAUDSENSteden.

150:3 Kijtteket hende Basunilla/ kijtteket
hende Psaltarilla ia Candeleilla.

150:4 Kijtteket hende Trumbuilla ia
Tantzilla/ Kijtteket hende Harpunkielille ia
Huiluilla.

150:5 Kijtteket hende kymiseuille
Culkuisilla/ kijtteket hende cumiseuilla
Cimbelille.

150:6 Caiki Hengelliset/ kijtteken HERRA/
Halleluia.

*Psaltarin Loppu. Tulkittu Somen Turws.
Prentätty Stocholmis Amundi Lauritzan
Poialda. Christusen Syndime Wodhesta.
1551. Augusti. 28.*

Propheta Esaia

Alcupuhest Esaian Prophetan Päle/ paras Osa.

*Ensin on sangen tarpelinen/ ette ioca temen Prophetan kuluolisesta lukia tacto/ henen
pite Titulust warinottaman/ ia hyuesti sen wimeisen Kuningain Kirian/ ia mös sen
wimeisen Cronikan kirian/ ia nijste Tegoist/ puheist ia Tiloist/ quin ninen Kuningain alla
tapactui/ iotca tesse Tituluxes ouat mainitut/ samain kiriaim loppun asti/ wisusti
merkitzemen. Nin teme Prophetia site paramin ymmerteten coska tietten quingacaltainen
meno Judeas silloin oli/ cuista Asioista hen on sarnanut/ Milliset Canssat olluet ouat/
eli mike heiden Aightoxens on ollut/ heiden Napurins/ Ysteuins/ taica Wiholisins cansa
eli wastan. Ja liaten/ quinga he Jumalan coctan sijnä Makunnas heitens keutit/ ia
Prophetan/ henen Opins/ ia Jumalan palueluxen wastan/ eli Epeiumalten paluelusta
pitenyet ouat. Sitelehin tarpelinen on/ ette se ymmerteisin/ quinga ne Makunnat/ iotca
tesse ia muissa Prophetissa mainitan/ Jerusalemia ia Judean maan lehin eli ymberi
macauat/ ettei se Lukeita esteisi eli swttuuaisexi tekis. Nin ombi lten pein Jerusalemist eli*

Judeast lehinen se CoolluMeri/ cussa muinen Sodoma ia Gomorra seisonut olit. Sillepolella site Coollut Mertä/ macapi se Moabin maakunda/ ia se Ammonin lasten. Sijtte wiele edhemben maca Babilon eli Caldea/ Ja sijtteki edhemben/ Se Persian maa/ Joista Esaias palio puhupi. Pohian pein/ macapi se wori Libanon/ ia sen ylitze Damascus ia Siria. Mutta sijtte edhemben Idhen poolen/ macapi Assiria/ Josta Esaias mös palio iuttele. Länten pein/ macauat ne Philisterit sen swren Meren tykene/ ne Juttain pahimmat wiholiset. Ja sijte samasta Mereste iuri pohian polehen/ ombi Sidon ia Tyrus/ Joinenga äret Galilean cansa ycten ioxeuat. Etelen pein/ ouat monda maat/ quin Egiptus/ Ethiopia/ Arabia/ se Punainen Meri/ Edom ia Midian/ Nin ette Egiptus länten pein Etelestmacapi. Neiste Makunnist Esaias etc sarnapi/ iotca Judean Maan ymberille macasit/ ninquin Sudhen ioukot/ iongun LambainHonen ymberille. Ninen mutamain canssa he toinsans Lijttot ia Souinnot teit/ waan ei miteken heille se auttanut. Teme tosin Propheta ombi teunens eleuist/ lohulisist/ ia sydhemelismet/ Puheist ia Sanoista/ caikein kieuhein Omatundoin/ Sieluin/ ia surkiain murhelistein Sydhenden coctan. Nin ouat mös tesse couat vkhauzet ia hirmuiset kekeyxet/ nijte Paadhituita/ Coreita/ niskurita/ couacoruaisi Jumalattomita wastan/ ios se mutoin autaisi. Wimein on merkitzeminen/ Ette hen Juttan Canssa enimen nucteli/ laitti ia rangaisi Epeiumalten palueluxest/ Samalmoto mös Pramin Coreutta/ Yleniomist/ Ahneutta/ ia mwdh synnit hen vsein rangaisi. Mutta sen ylpien vskalluxen ia turuan/ quin he panit heiden vlosualitun Epeiumalten Palueluxen ia omain töidhens/ Eli heiden taica mucalistein Kuningain/ ia Lijttoin loottamisen päle/ Esaias hartamasti laitta ia nuctele. Joita ei Canssa kersie maltanuet/ Sille he tactoit nijsse asioissa Oikiudhen oleuan/ Waicka heille oli sula exytos/ walhe/ wieckaus ia wärys. Senteden mös Kuningas Manasses wimein andoi henen tapetta/ Ninquin Kettarin ia Eriseuraian/ Ja quin Juttat sanouat/ nin hen keskelde Sahalla leickatin.

Esaia

I. Lucu.

1:1 Teme on se Esaian Amozin poian * Näky/ ionga hen näki Judan ia Jerusalemin päle/ Usian/ Jotham/ Aham/ ia Jehiskiam/ ninen Judan Kuningasten aicana.
 1:2 Cwlcät te Taiuat/ ia Maa ota Coruijs/ sille se HERRA puhupi. Mine olen Lapset vloscaszuattanut ia ylescorghottanut/ ia he ouat minusta poislangeneet.
 1:3 Herke tundepi henen HERRANS/ ia Asi henen HERRAS seimen/ Mutta eipe Israel minua tunne/ ia minun Canssan ei

ymmerdhä.

1:4 O we sille syndiselle Canssalle/ site Canssa swresta pahastteghosta/ sille pahaekiselle Siemenelle/ nijlle Wahingolisille Lapsille. Jotca HERRAN ylenannoit/ sen Israelin Pyhen pilcasit/ he poickesit tacaperin.
 1:5 Mite warten mine teite enemien löön/ ette te ne poickemiset waiuoin site enemien teet? * Coco pää ombi sairas/ ia coco sydhen omqi wäsynyt/
 1:6 Hamast Candapäst nin Lakipähän asti/ eipe miten terueytte henesse ole. Waan * Haaua ia sinimaria ia wiharacot/ iotca euet ole ommellut/ eike sidhotut/ eike Öliulle siueltyt.

1:7 * Teiden Maan ombi autiana/ teiden Caupungit ouat tulella poltetut. Mucalaiset ylessöuet teiden Pellon teiden silmein edes/ ia ombi autia/ ninquin se/ ioca Mucalaisilda radheltu ombi.

1:8 Mutta mite wiele iellens onopi Zionin Tytterest/ se on ninquin * Lectimaia Winatarhas/ ia ninquin iocu Hacomaia Sengipellosa/ Ninquin iocu häuitettu Caupungi.

1:9 Ellei se HERRA Zebaoth meille iotakin wähe annais ylitzedhe/ Nin me olisima quin Sodoma/ ia Gomorran caltaiset.

1:10 * Cwlcacat HERRAN Sana/ te Pämiehet Sodomast/ ottacacat coruijn meiden Jumalan Laki/ sine Canssa Gomorrasta.

1:11 * Mite minulle teiden Wffrein palioudhest? sanopi HERRA/ Mine olen sijte Oinasten poltwffrist/ ia ninen Söttilesten rasuasta rautettu/ ia en tottele wasicain/ Lambain ia Cauristen wertä.

1:12 Coska te ilmestytte minun Casuoni eten/ cuca sencaltaisita wati teiden käsisten/ ette te waellaisit minun Esihonesani?

1:13 Elket sillen teiden Rocawffrian huckan edestoco/ Se haijuwffri ombi minulle yxi Cauhistos.

1:14 Site wttacuuta ia Sabbathia/ coska te cocon tuletta/ em mine kersi/ Sille te prucacat najsse Epeiumalten paluelust ia wäkiualta. Minun Sielun wihapi teiden Wttacuutan ia Juhlapeiuien/ mine olen nijste suuttunut/ mine wäsyn site kersieseni.

1:15 Ja quin te paralans käsienne ylesnostat/ nin mine quitengin silmeni teiste poiskäennen. Ja waicka te palio rucolisitta/ em mine quitengan teite cwle/ Sille teiden * kädhen ouat Werta teunens.

1:16 * Peskät/ pudhastacacat teiten/ pois pangat teiden Paha menon minun

Silemein edest.

1:17 Lackacacat pahasta/ oppecacat hyue tekemen/ etziket Oikiudhen ielkin. *

Auttacacat site alaspainettu/ Saattacacat nijlle Oruoille Oikiutta/ ia auttacacat Lesken asia/

1:18 ia sijtte tulcat/ ia catzocam cummalla * Oikius on/ sanopi HERRA. Jos teiden Synnit wiele * Weri ruskiat olisit/ nin heiden pite quitengin Lumi walkiaksi tuleman. Ja waicka he olisit ninquin Rosincaruaiset/ pite heiden quitengin ninquin Willa tuleman.

1:19 Jos te minua cwlsitta/ nin teiden pidheis maan hywydhen nautitzeman.

1:20 Mutta ios te poisweltet/ ia oletta couacoruaiset/ nin Miecan pite teite ylessömen/ Sille sempe HERRAN sw puhupi.

1:21 * Quinga se tapactu/ ette se hurskas caupungi on Horaxi tullut? Hen oli teunens Oikiutta/ Wanhurskaus henesse asui/ Mutta nyt Murhaiat.

1:22 Sinun Hopias ombi Cardhexi tullut/ ia sinun * Winas ombi wedhelle secoitettu.

1:23 Sinun * Pämiehes ouat wäret ia Warcain cumpanit/ Caiki he kernasti Lahia ottauat/ ia seisouat Andimiten ielkin. Nijlle Oruoille euet he Oikiutta tee/ ia Leskein Asia ei tule heiden eteens.

1:24 * Senteden sanopi se HERRA Jumala Zebaoth/ se Wäkeue Israelis/ O We/ Mine tadhon itzeni lohutta wiholisteni cautta/ ia minun wiholisteni * cautta wihan sammutta.

1:25 Ja mine käennen minun Käteni sinun wastas/ ia sinun * Cardhes puchtaimaxi seliten/ ia caiken sinun Tinas poiswien.

1:26 Ja saatan sinun * Domaris entisellens/ ia Radhimiehes ninquin alghustaki. Senperest sine cutzutaan wanhurskaxi Caupungixi/ ia toimelisexi caupungixi.

1:27 Zion pite * Oikiudhen cautta

lunastettaman/ ia henen fanginsa
Wanhurskaudhen cautta.

1:28 Ette ne Ylitzekeumerit ia Syndiset
ynne pite serietuxi tuleman/ ia iotca
HERRAN ylenandauat/ huckuman.

1:29 Sille heiden teuty häpien tulla *
Tammein wooxi/ Joihin the lustina piditte/
ia häueistyxii tuleman ninen Yrtitarhain
teden/ iotca te vloswalitzit.

1:30 Coska te tulletta/ ninquin iocu
Tammi quiuain Lectein cansa/ ia ninquin
iocu Wedhetöin Yrtitarha.

1:31 Ja coska teiden * Warieluxen tulepi
ninquin Roctimen neuchte/ ia teiden *
tecona ninquin iocu Kipinä. Ja he molemat
pite ynne ylessytytetyxi tuleman/ iota
eikengen samuta.

** Tammein) Sille hen heiden
Epeiumalanpalueluxens merkitze/ Sille
Wijdhois/ Metzis ia Yrtitarhois Juttat
ylesrakensit Altarit/ Ninquin Eskisen aican
Clostrit techtin swrimaxi
Jumalanpalueluxexi.*

** Warieluxen/ Ei teille ole ychten nin swrta
woima/ Ei ychten nin hyue töte eli
Achkerutta/ iotca teite woivat neite Pahoia
wastan/ wariella. Sille teme heiden
Warieluxens/ oli heiden Epeiumalans/
ioinenga päle he tuskisans lootit ia
vskalsit.*

** Mutta heiden. Teconsa) ioinenga päle
he mös hädhesens turuasit. Oli heiden
erinomainen vloswalittu Jumalanpaluelus ia
Epeiumalus/ quin mös caikilla
iumalattomilla onopi. Ennustos Christusen
Seurakunnasta/ caikein Trötingistä/ ioca
Judeasta algi.*

II Lucu

2:1 Teme on quin Jesaias Amozin poica

näki Judast ia Jerusalemist.

2:2 Wlmeiszne aicana/ pite sen Woren
cussa HERRAN Hone on/ walmixi tuleman/
corkeimaxi quin caiki Woret/ ia ylitze
caikein Cuckulain corghotettaman. Ja caiki
Pacanat pite sen tyge iooxeman/
2:3 ia palio Canssa sinne menemen/ ia
sanoman. Tulcat/ ylesastucam HERRAN
Worelle/ sen Jacobin Jumalan Honesen.
Ette hen Opetais meille henen Teitens/ ia
me waellaisim henen Polkuins päle. Sille
Zionista pite Lain vloskeumen/ Ja sen
HERRAN Sanan Jerusalemist.

2:4 Ja henen pite Pacanain seas
domitzeman/ ia rangaitzeman monda
Canssa. Silloin heiden pite Miecans
tekemen Auraxi/ ia heiden Keihens
Wicatexi. Sille ei ydhengen Canssan pidhe
toista Canssa wastan Miecka
ylesnostaman/ eike sille tottuua sotiman.

2:5 Tulcat te Jacobin Honesta/ waeldacam
sen HERRAN walkiudhes.

2:6 Mutta sine olet sinun Canssas/ sen
Jacobin Honen/ laskenut menne. Sille he
enemin rickouat/ quin ne Iteläiset/ ia ouat
Peiuein Walitziat/ Ninquin ne Philisterit/ Ja
salliuat ne mwcalaiset Lapset monexi tulla.
2:7 Heiden Maans ombi teunens Culda ia
Hopia/ ia heiden Rickaudhestans ei ole
ychten Loppu.

2:8 Heiden Maans ombi teunens Orhita/ ia
heiden Rattaistans ei ole Loppu. On mös
heiden Maans teunens Epeiumaloita/ ia he
cumartauat heiden Käsialans/ iotca heiden
Sormens tehnyet ouat.

2:9 Sielle se ychteinen Canssa notkista/
Sielle ne Sangarit heitens neuritteuet/
iotas et heille andexianna.

2:10 Mene Callion siselle/ ia ketke sinus
maassa/ HERRAN pelghon edeste/ ia
henen Cunnialisen Maiestetins edeste.

2:11 Sille caiki corkiat Silmet pite

alettaman/ ia mitke ialoimat Canssois
ouat/ teuty itzens notkista/ Sille HERRA
yxinens pite sinä aicana corkein oleman.

2:12 Sille se HERRAN Zebaothin peiue/
pite keumen ylitze caiken Coreudhen ia
corkiudhen/ ia ylitze caiki ylespaisutut/
ette sen pite alettu oleman.

2:13 Ja ylitze caiki corkiat Cedrit Libanis
ia ylesnostetut/ ia ylitze caikein Tammein
Basanis.

2:14 Nin mös ylitze caiki corkiat Woret/ ia
ylitze caiki corghotetut Cuckulat.

2:15 Ja ylitze iocaitzen corkian Tornin/ ia
ylitze caikein wahuain Mwrein.

2:16 Nin mös ylitze caikein Hactein
Meresse/ ia ylitze caikein callein Hactein
Lippoin.

2:17 Ette caiki Inhimisten Corkius pite
henens notkistaman/ ia neurittemen itzens
mite Inhimises corkia liene/ Ja HERRA
yxinens sinä aicana corkia oleman pite/

2:18 Ja ne Epeiumatat pite ratki
huckuman.

2:19 Silloin Wortein rotkohin siselkeudhen/
Ja maan Cooppijn/ HERRAN pelghon
teden/ ia henen cunnialisen Maiestetins
teden/ quin hen ylesnouse maata
peliettextens.

2:20 Sinä aicana pite iocaitzen
poisheittemen henen Hopians Culdans
Epeiumatat (iotca hen on teettenyt
cumartaxens) ia myret ia Ölinnut
cunnioittaxens.

2:21 Ette hen lytisi Kiuirakohin/ ia Wortein
rotkohin/ HERRAN pelghon teden/ ia
henen cunnialisen Maiestetins teden/ quin
hen ylesnouse maata peliettextens.

2:22 Nin lakaicat sis Inhimisest/ ionga
Hengi Sieramis on/ Sille eipe te tiedhe/
quina corkiaksi hen on luettu.

IV. Lucu.

*Esa. iiij. Lupaus Christusen Cunnialisest
Waldakunnast.*

4:2 Slnä Peiuene pite HERRAN Wesan/
oleman rackan ia callijn/ ia se maan
Hedhelme ialo ia cunnialinen/ ninen
tykene/ iotca Israelist wapadhetuxi tuleuat.

4:3 Ja ioca Zionis ylitze on/ ia
Jerusalemis ylitziänyt/ sen pite Pyhexi
cutzuttaman/ Jocainen quin kirioitettu on/
ninen Eleuiten seas Jerusalemis. Silloin
HERRA poispesepi/ ne Zionin Tytteren
saastaudhet/ ia ne Jerusalemien weren
wighat heneste/ sen domitzeuan ia
ylessyttyuen Hengen cautta.

4:5 Ja HERRA saattapi ylitze caiki sen
Zionin woren asumisen/ ia cussa ikenens
se coottu on/ Ylipeiue sawn ia Piluen/ ia
Tulenpaisteen yli ööte palaman.

4:6 Sille yxi Skermi pite oleman ylitze nijte
caikia/ quin Cunnialinen on/ Ja pite yxi
Werho oleman peiuen warioxi Helten
eteen/ ia yxi turua ia wariellus ilmasta ia
sateesta.

V. Lucu.

*Esa. v. Telle Weisulla hen cutzu Juttat ia
mwdh Paranoxeen wchkamisen cautta*

5:1 LACH/ Mine tadhon nyt weisata
ysteuelleni Minun Säteni Weisun/ henen *
Winatarhastans.

5:2 Minun Ysteuellen on yxi Winatarha/
ydhes Lihauas paicas. Ja hen
ymberinsaitasi hende/ ia Kiuraunioilla
hende warieli/ ia istutti sihen kempit
Winapuut. Hen mös sihen ydhen Tornin
rakensi/ ia caiuoi sielle ydhen Persyn. Ja
odhotti sen Winamarioia candauan/ Waan

hen cannoi Willimariat.

5:3 Nyt te Domitkat te Jerusalemin Asuiat/
ia te Judan miehet/ minun welillen ia
minun Winatarhani.

5:4 * Mite sis olis enembi tekemist minun
Winatarhalleni/ iota em mine henesse
tehnyt ole? Mixi hen cannoi Willimariat/
coska mine odhotin hende Winamarioia
candaman?

5:5 Lach nyt/ Mine tadhon teille ilmoitta/
mite mine tadhon Winatarhalleni tedhä.
Henen Aitans pite poisotettaman/ ette
henen pite aukiana oleman/ Ja henen
Mwrins pite rickiseriettemen/ ette hen
tallataisijn.

5:6 Mine tadhon sen ylenannetuxi Laskia/
ettei kengen henes pidhe leickaman eli
caiuaman. Waan odhaket ia Oriantappurat
pite henes casuaman/ ia tadhon Piluille
kielde/ ettei he henen pälens sataisi.

5:7 MUtta se Zebaothin HERRAN
Winatarha/ on nyt se Israelin Hone/ ia ne
Judan henen suloinen Istuttamans. Hen
odhottapi Oikiutta/ catzo/ nin ei mwta ole
quin Wäkiualta/ Wanhurskautta/ catzo/
nin on sula Cannetus.

5:8 We nijlle/ quin ydhen Honen toisehen
wetäuet/ ia ydhen Pellon toisehen
saattauat Sihenasti ettei Kieuhelle
paickacan ole/ ette he yxinens Maan päle
asuisit.

5:9 Neme ouat HERRAN Zebaothin coruihin
tulluet/ Mite maxa/ ellei ne monet Honet
kylmille tule/ ia ne Swret ia Caunijt ilman
Asuuita ieuet?

5:10 sille * kymmenen Winatarhain Sarca/
pite waiuoin ydhen Emperin andaman/ ia
colmekymmende kyluo Spannia tekeuet
ainostans ydhen wacan.

5:11 We nijlle/ quin warahin homeltan
ylhel ouat/ Jopumutta nouteleman/ ia
istuuat haman öön asti/ ette he winasta

hechkuisit.

5:12 Joilla ouat Candelet/ Psaltarit/
Trumbut/ Huilut/ ia Wina heiden
Hecumisians/ ia euet catzo/ sen HERRAN
* teghon päle/ eike tottele henen
käsialans.

5:13 Senteden minun Canssan tapaturmast
poiswiedhen Fangiuxehen/ ia henen
Cunnialistens teuty Nelke kerssie/ Ja
heiden Ychteinen Canssans Jano kersi.

5:14 Siteuarten ombi Helueti Sielunsa
lauialda auanut/ ia henen kitans
ylesammottanut ilman mitat. Ette sinne
alasmaenis seke heiden Cunnialisens/ ette
se Ychteinen Canssa/ seke heiden
Rickaans ette ne Riemuliset.

5:15 Ette iocainen notkistaman pite/ ia
itzecungin neuritetyxi tuleman/ ia ninen
Coreiten silmet neuritetyxi tulisit.

5:16 Mutta sen HERRAN Zebaothin pite
domios * ylistettemen/ Ja Jumalan sen
Pyhen pite wanhurskaudhes pyhitettemen.

5:17 illoin pite * Lambat laitumellens
keumen heiden siohins/ ia Mwcalaiset pite
heitens elettemen ninen * Lihauaisten
aukiudhes.

5:18 4 We nijlle/ quin heitens kicurtauat
irtasten Noorarin cansa/ wärytte tekemen/
Ja ninquin Rattainköydhel synditekemen/

5:19 ia sanouat. Anna henen Tecons
riende/ ia pian tulla/ ette me sen näkisim.
Lehestykön ia tulcoon Israelis Pyhen
Aiuotus/ ette me sen tiedheisimme.

5:20 5 We nijlle/ quin site Paha hyuexi/
ia Hyue pahaxi sanouat/ Jotca
Pimeydhesta walkiudhen/ ia Walkiudhesta
pimeydhen tekeuet. Jotca Happamast
makian/ ia Makiasta happaman tekeuet.

5:21 6 We nijlle/ quin itzestens Wijsat
ouat/ ia heitens itze toimelisexi piteuet.

5:22 We nijlle/ quin Kempit ouat Wina
iooman/ ia kiluoitteleuat iomahan/

5:23 Jotca sen Jumalattoman Lahia in
teden wanhurskauttauat/ Ja nijste
wanhurskaista heiden Oikiudhens heiste
poiskäendeuet.

5:24 Senteden ninquin 7 Tulenlieki cordhen
culutta/ ia poissiualda Acanat/ Jwrisillens
pite heiden Jurens mätenemen/ Ja heiden
Wesans poishaioman ninquin tomu.

5:25 Sille he ylencatzouat sen HERRAN
Zebaothin 8 Lain/ ia pilcauat sen Pyhen
sanat Israelis. Senteden HERRAN wiha
Canssans ylitze iulmistupi/ ia heiden
pä lens Kätens 9 vlosoijenda. Ja löpi heite/
nin ette Woret wapiszeuat/ ia heiden
Rumins ouat ninquin Loca Catun päle. Ja
caikissa neisse eipe henen Käthens
lackane/ Waan henen käthens on wiele
vlosoijettu.

5:26 Sille henen pite ydhen * Fäniken
ylesnostama'/ haucutteleman Maan äriste.
Ja catzo/ ekist ia nopiast he tuleuat/ ia
eikengen heiste ole wäsyue eli heicko/
eikengen torcu eli maca.

5:27 * Eikengen Wööt landestans päste/
ia eikenengen Kengenrihmat ricota.

5:28 Heiden Noolens ouat tereuet/ ia caiki
heiden Joutzens yleswedhetyt. Heiden
Orijs cauiat ouat ninquin Limpsie/ ia
heiden Rattainpöoret/ ninquin ilman
Twlispä.

5:29 He kiliuuat ninquin Jalopeurat/ ia
kiliuuat ninquin noret Jalopeurat. He
kiristeleuet ia Saalijn temmauat/ ia sen
omistauat/ ettei kengen site iellenssa.

5:30 Ja * sihen aican heiden ylitzens
pauhatan/ ninquin iocu Meri. Coska silloin
* Maan päle catzotan/ Catzo/ nin ombi
Pimeys adhistoxest/ ia eipe walkius sillen
paista pimeydhen tedhen.

VI. Lucu.

*Christusen Cunnia nächtijn. Sinä Woonna/
iona Kuningas Usia Cooli/ sanoi Esaias
neite/ coska hen Christusen Cunnian näki.
Joan. xij.*

6:1 Mlne näin HERRAN istuuan ydhen
corkian ia ylesnostetun Stolin päle/ ia
henen Wattens Helmat ylestetit Templin.

6:2 Seraphin seisoit henen ylitzens/ ia
cullaki oli cwsijie. Cadhella he peitit
heiden Casuons/ ia cadhella he peitit
heiden Jalcaians/ ia cadhella he lensit.

6:3 Ja toinen toisens tyge hwsij/ ia
sanoit/ Pyhe/ Pyhe/ Pyhe on se HERRA
Zebaoth/ caiki * Maa on teunens henen
Cunniatans.

6:4 Nin ette ne Pichtipielet wapisit heiden
Hwdhons äneste/ ia se Hoone teutetin
Sauusta.

VIII. Lucu.

*Jumala pilcasi henen Canssans Wiholiset/
ia nuctele ne vskottomat henen Canssans
seas/ ette he enemini vskalsit Inhimisten
Auun päle/ quin Jumalan Sanan päle/
iota eike he pelienyet eike pyhitteneet*

8:9 Olcat tuimat te Canssat/ ia paetkat
quitengin. Cuulcat te caiki iotca oletta
caukaisis Maakunnis? hangicat teiten
Sotahan/ ia paetkat quitengin.

8:10 Hangicat teiten/ ia paetkat quitengin/
päätteket ioku Neuuo/ ia eipe se mixike
tule. Puhucat keskenen/ ia eipe se
seisocan/ Sille tesse ombi Immanuel.

8:11 Sille nein sanopi HERRA minulle/
Ninquin hen kädheste minua rupeis/ ia
osotais minulle/ ettei mine waellaisi temen
Canssan Tiesse/ ia sano.

8:12 Elket sanoco/ Lijtto. Eipe teme
 Canssa misteken puhu/ waan Lijtosta.
 Elket te nin pelietkö/ quin he tekeuet/
 eike wapisko/
 8:13 Waan pyhitekset se HERRAN Zebaoth/
 se olcoon teiden pelcon ia wapistoxen/
 8:14 Nin hen onopi yxi Pyhitös. Mutta yxi
 Caadhekiui/ yxi Pahannoxen Callio/ nijlle
 cadhelle Israelin Honeille/ Paulaxi ia
 Langemisexi Jerusalemin Porgharille/
 8:15 nin ette moni henesse louckauat/
 langeuat/ serkeuet/ kiedhoittauat ia
 Fangitetaan.
 8:16 Coconsidho se Todhistos/ insigla
 Laki minun Opetuslapsisani.
 8:17 Sille mine toiuon HERRAN päle/ ioca
 Casuons Jacobin Honesta poisketkenyt on.
 Mutta mine odhotan hende.
 8:18 Catzos/ tesse mine olen ia ne
 Lapset/ iotca HERRA minulle andanut on/
 merkixi ia ihmexi Israelis/ HERRAST
 Zebaothist/ ioca Zionin woressa asupi.
 8:19 Coska he sis teille sanouat. Kysyket
 Noidhille ia merkien tulkillle/ iotca
 iaritteleuat ia tutkiuat/ nin sanocat. Eikö
 iocu Canssa madha Jumalans ielkin
 kysyue? Eikö parambi ole Eleuilde quin
 Colleilda kysyue?
 8:20 Ja Lain ielken pikimin ia Todhistoxen.
 Ellei he site sanoisi/ Nin eipe heiden site
 AmunRusko pidhe saaman/
 8:21 Waan heiden pite keumen Maakunnas
 couan piexetyt ia nelkeitzet. Mutta quin he
 nelke kerssiuet/ nin he wihastuuat ia
 kiroleuat heiden Kuningastans ia
 Jumalatsans/
 8:22 Ja he yles ia alas catzouat Maan
 päle/ ia ei miteken mwta leudhe/ quin
 Murehet ia Pimeyhet. Sille he ouat pimitetyt
 adhistoxes/ ia keuet willis pimeydhes.
 8:23 Sille wielepe yxi toinen pimeys tulepi/
 ioca heite adhistapi/ quin entises Aighas

oli/ coska se keuieste tapachtui zabulonin
 ia Nephthalin Maasa. Ja senielkin raskamaxi
 tuli sen Meren tien wieres/ tellepolella
 Jordanin ninen Pacanain ärisse.

XI. Lucu.

*Se Lectio Esa. ix. Käsikirias leuten. Se
 Canssa ioca Pimeydhes waelsi etc.
 Christus ia henen Hengelisens
 Waldakunnans. Esa. xj.*

11:1 NEite HERRA Jumala sanopi/ yxi
 witzä pite putkactaman Isain cannosta/ ia
 wesan henen Jurestans hedhelmeitzemen.
 11:2 Jonga päle pite HERRAN hengen
 leueiemen/ Se wisaudhen ia ymmerdhysten
 hengi/ Se Neuuon ia wäkewydhengien
 11:3 Se Tietemisen ia HERRAN pelghon
 hengi/ Ja Sen pite henen puhaldaman
 HERRAN pelghon. Ei henen pide
 domitzeman Silmeins näghon ielken Eike
 nucteleman Coruains Cwlon ielkin.
 11:4 Waan henen pite domitzeman
 wanhurskaudhesa ne kieuhet/ ia
 nucteleman coctuella Maan radholistein
 edheste/ Ja pite lömen maan/ henen
 Swns Sanalla. Ja henen hwilens hengelle/
 pite henen tappaman/ sen iumalattoman.
 11:5 Ja wanhurscaus pite oleman henen
 Cupeins wöön/ ia vscon henen
 mwnaskudhens siteen.
 11:6 Sudhet pite asuman Lammasten
 seghas/ ia Pardus wohlan cansa pite
 macaman. Wasicka mös ia
 Jalopeurukainen/ ia teuras naudhat ynne
 wijpyuet/ ia vähe sorri heite caitze.
 11:7 Nin mös lehmet ia Carhut ynne
 caidaan/ ynne mös heijden wasikans pite
 macaman.
 11:8 Ja Jalopeuran pite sömen olkia
 ninquin naudhan/ ia imeuen lapsen pite

ihastuman ylitze waskikermen läuen. Ja wieroijtetun Lapsen pite ketens pistemen päkermen loolaan.

11:9 Eijkengen wahingoita/ eijke turmella caikella minun pyhydheni mäghelle. Sille ette maa ombi teunens HERRAN tunnosta/ ninquin meri wedhelle peitetty.

11:10 Ja sen pite tapactuman sine peiuene/ ette Isain iuri/ ioca seiso cansain lippuna sen ielken pacanaiten pite etzimen/ Ja henen lepuns pite cunnian oleman.

11:11 Ja pite HERRAN wiele widhoin sine peijuen vlosoijendaman kethens/ omistaman henen Canssans techteite/ iotca ienyet olit. Nijlde Assirilde/ Egijptilde/ Patrosilde/ musta canssalda/ Elamitilde/ Sineareilda hamateilda/ ia nijlde meren Lodhoijlda.

11:12 Ja henen pite nostaman lipon pacanoijssa/ ia cocoman ne poijsaietut Israelista/ ia ne haiotetudh Judald cocoman nijste nelieste maan culmista.

11:13 Ja se kwaus Epraim wastan pite lackaman/ Ja Judan wihamiehet pite peretikatomani/ nijn etteij Ephraim kijua Judasta/ Ja Judan ei pide adhistaman Ephraim vastan.

11:14 Mutta heiden pite leten carkaman Philisterin caulan päle/ ia ynne haparoijtzeman idhen asuuaiset. Edom/ ia Moab pite heiden kesijnse langeman. Ja Ammonin poijghat pite cwliaiset oleman.

11:15 Ja HERRAN pite kiroman sen Egyptin meren wirdhan/ Ja pudhistapi ketens ylitzen kymin henen twlens wekewydhese. Ja löpi ne seitzemen coskia/ nin ette quiuis kengis ylitzekeudhen/

11:16 Ja oleman pite rata henen techde Canssallens. Jotca ietetty olit Assirilde/ ninquin Israelin tapachtuij/ sine peijuen/ iona hen Egyptin maalda vlgoslexi.

XII. Lucu.

Weisu sijte vdhesta armosta Christusen cautta/ lain poispanemisen ielken. Esa. xij.

12:1 Sille samalla aijalla/ pite sinun Sanoman. Mlne kijten sinua HERRA/ ettes wihainen olet ollut minun päleni/ Ja sinun wihas on palainut/ ia sine lohutat minua.

12:2 Catzo/ Jumala on minun Terueydhen/ mine olen Turuas/ ia en miten pelke/ Sille HERRA Jumala ombi minun Wäkewydhnen/ ia minun Psalmin/ ia minun Terueyten.

12:3 Ammultaman teiden pite Wette ilon cansa/ nijste Terueydhen Lecteiste.

12:4 Ja silloin te sanotta/ Kijtteke HERRA/ ia sarnacat henen Nimens/ iulghistacat Canssoissa henen Tecoiansa/ muistacat quinga corkia henen Nimens on.

12:5 Kijstostweisacat HERRALLE/ Sille hen on woimalisesta itzens osottanut/ Se olcoon tietteue iocaitzes Maas.

12:6 lhastu ia iloitze sine Zionin Asuuainen/ Sille se Israelin Pyhe ombi swri/ sinun tykenes.

XIX. Lucu.

Ette Yxi on Christusen Seurakunda Juttaista ia Pacanoista. Esa. xix. Sijttequin Egiptus surkiasti Radheltu oli.

19:18 Slhen aican pite wijsi Caupungit Egyptin Maassa/ sen Canaanin Puhenn ielken puhuman/ ia wannoman sen HERRAN Zebaothin cautta/ yxi heiste pite lrheres cutzuttaman.

19:19 Silloin pite HERRAN Zebaothin Altari oleman keskelle Egyptin maata/ Ja HERRAN Maalikiui henen ärisSENS/

19:20 ioca merkixi a Todhistoxexi pite

oleman HERRALLE Zebaothin Egyptin maassa. Sille heidhen pite HERRAN tyge hwtaman/ heiden Rangastaians edest/ Nin hen lehettepi heille Wapactaian ia Mestarin/ ionga heite auttaman pite.

19:21 Sille HERRA tulepi tietteuexi nijlle Egipterille/ Ja ne Egipterit pite HERRA tundeman sinä aicana. Ja heiden pite hende palueleman wffrilla/ ia Rocawffrilla/ ia lupaman HERRALLE Lupausta/ ia site pitemen.

19:22 Ja HERRAN pite ne Egipterit lömen/ ia heite parandaman. Sille he HERRAN tyge palaiuat/ ia hen andapi henens rucoella/ ia heite paranda.

19:23 Silloin ombi auoin Tie Egiptist nin Assyrian/ ette ne Assyrit menisit Egiptijn/ Ja ne Egipterit Assyriahan/ ia ynne Assyrit ia Egipterit Jumalata paluella.

19:24 Silloin Israel pite itze Colmanden oleman/ ynne ninnen Assyrein ia Egypterein cansa/ sen Siugnaxen cautta/ ionga pite Maan päle oleman.

19:25 Sille se HERRA Zebaoth pite heite siugnaman ia sanoman. Siugnattu olcoon sine Egypti minun Canssan/ ia sine Assuri minun Käsialani/ Ja sine Israel minun perimisen.

XXV. Lucu.

Canssain Jepyueisten Techtein Autuudhest.

25:1 HERRA sine olet minun Jumalan/ sinua mine ylisten/ Mine kijten sinun Nimees. Sille sine lhmeit teet/ sinun wanhat aiuotuxes ouat vskoliset ia todhet.

25:2 Sille sine teet Caupungin Kiuraunioxi/ sen wahwan Caupungin/ ette hen ydhes coos maca/ ninen mucalaisten Pallacit. Nin ettei ne sillen Caupungit ole/ ia ettei se coskan enemini ylesraketa.

25:3 Senteden cunnioittapi sinua se wäkeue Canssa/ ne wrholiset Pacanain Caupungit sinua pelkeuet.

25:4 Sille sine olet ninen Hauracten wäkewys/ ninen Kieuhein vrhous heiden waiuoisans. Twlispääste turua/ yxi wario Helteste/ coska ne Tijrannit iulmastuuat/ ninquin Twlispä Seine wastoin.

25:5 Sine neuritet ninen mucalaisten metelin/ ninquin Helten quiuas paicas. Ette se Helle ninen Tijrannein Winanoxat ylespoltais/ Ja ne Piluet quitengin warions andaisit.

25:6 Ja se HERRA Zebaoth tekepi caikille Canssoille telle worelle ydhen lihauan Wieraspidhon/ Wieraspidhon selkiest winast/ Rasuasta/ Ytymest/ ia Hiuattomast winasta.

25:7 Ja henen pite tesse woressa site kärilina poispaneman/ iolla caiki Inhimiset kärityt ouat/ ia site Peittouatet/ poisottaman/ iolla caiki Pacanat peitetyt ouat.

25:8 Sille ette se Coolema pite ratki ylesnieltemen/ Ja HERRAN Zebaothin pite iocaitzesta Casuoista Kylenelet poispsychkimen. Ja henen pite Canssans Häueistyxet caikis makunnis poisottaman/ Sille HERRA ombi site sanonut.

25:9 Sihen aican sanotan/ Catzo/ tai ombi meiden Jumalan/ iota me odhotamme/ ia hen auttapi meite. Tai ombi se HERRA/ Hende me odhotamme/ ette me iloitzisim ia riemuitzisim henen Terueydhesens/

25:10 Sille HERRAN käsi telle Worella läpeie. Mutta Moab sen ala runnellan/ ninquin cordhet runnellan/ ia ninquin Loca.

25:11 Ja HERRAN pite henen kätens vlosoijendaman heiden secaans/ ninquin iocu Wipia heite vlosoijenda/ vimahan.

25:12 Ja henen pite heiden Pramiudhens

henen kätens käsiuardhella alendaman/ ia teiden Murein corkiat wahuistoxet alascallistaman/ alendaman/ ia tomuhun mahan heittemen.

XXVI. Lucu.

Sen Hengelisen Jerusalemin Weisu/ ioca on Seurakunnast ia Christusest/ henen Runingastans ia Pispastans. Esa. xxvj.

26:1 Sihen aican/ pite Judan Maassa/ sencaltainen Weisu weisattaman. MEille on wahua Caupungi/ Murit ia Wernit ouat Terueys.

26:2 Auacat Portit/ ette se Wanhurskas Canssa/ ioca Uskon pite/ siselkeuis.

26:3 Sine aina pidhet Rauhan/ wahwan Lupauxen ielkin/ Sille sinun päles turuatan.

26:4 Senteden loottacat teiten HERRAN päle ijancaikisesta/ Sille HERRA Jumala on yxi Callio ijancaikisesta.

26:5 Ja hen alasnotkista ne/ iotca Corkialla asuat/ sen ylescorghotetun Caupungin hen alendapi/ Ja/ hen sysä sen hamaan Mahan saacka/ nin ette hen tomussa maca.

26:6 Ette hen Jalghoilla polietaan/ ia/ sijtteken ninen waiuasten ialghoilla/ ia semmengin ninen Kieuhein Candapäille.

26:7 Mutta ninen Wanhurskasten Tie on tasainen/ Ninen Wanhurskasten Polghut sine oijennat.

26:8 HERRA sinua me odhotamme sinun Oikiudhes tiell/ sydhemen Halu seiso sinun Nimehes ia Sanaas pein.

26:9 Sydhemesteni mine sinua öölle halaian/ ynne hengelleni mine warhan waluon minussani sinun tyges. Sille cussa sinun Oikiudhes ombi Maakunnas/ Nin oppeuat ne Maanpirin Asuuaiset wanhurskautta.

26:10 Mutta echke nijlle iumalattomille Armoia taritaisijn/ nin euet he quitengan Wanhurskautta ope. Waan tekeuet waiuoin paha sijnä Oikiudhes maas/ Sille euet he HERRAN HERRAutta näe.

26:11 HERRA sinun kätes ombi yletty/ euet he site näe/ Mutta quin he sen nähä saauat/ Nin häpien alaisexi tuleuat (sen kiuaudhen teden ette Pacanatki/ ouat heite hurskamat) Ja wiele sijski sinun pite heite Tulella culuttaman/ iollas sinun wiholises culutat.

26:12 Mutta meille HERRA sine Rauhan saatat/ Sille caiki mite me vlostoimitamma/ ne sine meille andanut olet.

26:13 HERRA meiden Jumalan/ Mwtkin tosin HERrat meille Herroitzeuat paitzi sinun/ Mutta me muistamma quitengin waiuoin Sinun/ ia sinun Nimes päle/

26:14 Euet ne Coolluet Elemes pisy/ ne Hengettömet euet ylesnouse. Sille sine olet heite etziskellyt ia mestanut/ ia caiken heiden Muistons cadhottanut.

26:15 Mutta sine HERRA sen edhespidhet pacanain seas/ sine sen ieriestens nin edespidhet pacanain seas/ Sine osotat sinun HERRAUTTAS/ ia tulet cauwas haman Mailman loppun asti.

26:16 HERRA/ coska Tuska tule/ nin sinua etziten/ Coskas heite curitat/ nin he parkuuat surkiasti.

26:17 Ninquin Wastoinoleua/ coska hen io synnyttemellens on/ nin henelle on adhistos/ ia parku kiwuillans/ Jwri nin meille mös iochtu/ HERRA sinun Casuos edes.

26:18 Ja mekin Wastoinolemma/ ia on meille kipu/ ette me tuskalla hengitemme. Quitengan Eipe me woi Maata autta/ eike Maanpijrin Asuuaiset tactonet langeta.

26:19 Mutta sinun Coollues pite elemen/

Ja Rumillans ylesnouseman. Yleshäretke ia kerskacat/ Te iotca Maan alla macatta/ Sille sinun Castes/ on wiherieisen Kedhon Caste/ ia maan pite ne Coolluet henestens vlosandaman.

26:20 Mene minun Canssan sinun Cammios/ ia sulie Ouët ielkes/ lymy yrielde silmen räpeys/ nincauan ette wiha ylitzekeupi.

26:21 Sille catzo/ HERRAN pite vloskeumen Siastans/ etziskelemen Maan Asuuaiesten Pahutta heiden ylitzens/ Nin ette Maan pite ilmoittaman heiden Werens/ Ja ei sillen peittemen nijte/ iotca henen pälens tapetut ouat.

XXIX. Lucu.

Jumalattomain Sokiudhest/ Inhimisten Sädhyste/ Euangeliumita wastan/ haikiast Soimudhest ia Sadhatoxist/ iotca Mielicaruaudhest/ pahoia wastan/ vloskeuet. Ellei te tadho Sana wastan otta/ Nin langecat Sokiana teiden oman mieliwaltaan.

29:9 PAatucot ia olcot tyhmetyt/ Soghaiska teiten/ ia tulcat iuoxin/ ei quitengan Winasta/ Horiucat/ ei quitengan wäkeuste Joomasta.

29:10 Sille HERRA ombi teille ydhen raskan vnen hengen siselpannut/ ia teiden Silmen sulkenut. Teiden Prophetat ia Pämiehet/ ynne Näkeiten cansa/ ombi hen soghaisznut/

29:11 Nin ette caikein Prophetain Näyt pite teille oleman ninquin Insiglatun Kirian sanat. Jonga ios iocu andane sille quin lukia taita/ ia sanotaisin henelle/ Lue täte/ Ja hen wastapi/ En taidha/ Sille se on insiglattu.

29:12 Eli ios iocu annais sille quin ei Lukia

taitaisi/ ia sanois/ Lue täte/ ia hen wastapi. En taidha lukia.

29:13 Ja HERRA sanopi/ Ette teme Canssa lehestypi minua suullans/ ia hwilllans cunnioitzeuat/ Mutta heiden sydhemens on caucana minusta/ Ja pelkeuet minua Inhimisten Kesken ielkin/ quin he opettauat.

29:14 Nin mine mös tadhon temen Canssan cansa ihmelisesta menne/ hirmulisesta ia camalasta. Ette heiden Wijsaans Wijsaudhen pite huckuman/ ia heiden Ymmerteueistens ymmerdhyxen mine poisheiten.

29:15 We nijlle/ iotca salatut tactouat olla HERRAN edhes/ heiden Aiuotuxens peitte/ ia heiden Teghonsa pimeydhes pite/ ia sanouat/ cuca meite näke? Eli cuca tundene meite?

29:16 Oij mixi te nin nuriat oletta? Jwri quin iocu Sauenuain saui aiattelis/ ia iocu Käsiäla puhuis henen Mestaristans/ Eipe hen minua tehnyt/ Ja iocu Teco sanois henen Tekiestens/ Eipe hen minua tunne.

29:17 Lach nyt/ wähen hetken pereste/ pite Libanon pellon Kedhoxi tuleman/ Ja Pellonkäto pite Metzexi luettaman.

29:18 Sille samalla aialla/ pite ne Cwroit cwleman temen Kirian Sanoia/ ia ninen Sokiain silmet pite näkemen pimeydheste ia syngyste.

29:19 Ja ne Radholiset iellenssaauat ilon HERRASA/ Ja ne Kieuhet Inhimisten seas/ pite riemuitzeman sijnä Israelin Pyhes.

29:20 Coska ne Tyrannit huckuuat/ ia ne Pilcurit Lopuns saauat/ Ja ne caiki mestatuxi tulisit/ iotca walouat Waiua matkan saattaxens.

29:21 Jotca saattauat Inhimisie synditekemen Sarnan cautta/ ia wainouat Rangastaians Portissa/ ia poickeuat

Oikiudhesta walhen cautta.

29:22 Senteden sanopi HERRA/ Abrahamin

Lunastaia tellens Jacobin Honelle/ Ei Jacob pide sillen häpien ala tuleman/ ia ei pide henen Casuons enämbi häpiemen.

29:23 Sille coska he saauat Lapsens nähhexens/ ne minun käsialani/ heiden seasans/ nin he Pyhittteuet minun Nimeni.

Ja heiden pite sen pyhen Jacobis pyhittemen/ ia site Israelin Jumalat pelkemen.

29:24 Sille ne/ ioilla exyueinen Hengi onopi/ wasteruueuat ymmerdhöste/ ia ne Turhanpuhuiat salliuat heitens opetta.

XXX. Lucu.

Parannoxen Tekeueisille Jumala lupapi Rumilisia ia Hengelisie/ sanallans.

30:18 SEnteden odhottapi HERRA/ ette henen pite teille oleman Armolisen/ ia on ylesnosnut teite armactaxens. Sille HERRA on yxi Jumala quin Domiolla asettapi/ Autuat ne caiki/ iotca hende odhottauat.

30:19 Sille Zionin Canssa pite Jerusalemis asuman/ ia ei sinun pidhe idkemen. Wissist hen armactapi sinun päles/ coskas hwdhat/ Hen wastapi sinua/ quin pian hen sen cwle.

30:20 Ja HERRA andapi teille tuskassa Leiuen/ ia Wettä teidhen Adhistoxissan. Sille eipe hen sinun Opetaias sillen sinusta poislende/ waan sinun silmes pite sinun Opetaias näkemen/

30:21 Ja sinun Coruas pite cwleman sanan perest/ tellens sanoden. Tai ombi Tie/ keuket site möte/ ia elket weltekö eike Oikiallen/ eike wasemelle.

30:22 Silloin teiden pite riuaman teiden Ylihopiatut Epäiumalanne/ ia teiden Cuuain cullaiset Waattet/ Ja teiden pite ne

ninquin Loghan poisheittemen/ ia nijlle sanoman/ Ulosteste.

30:23 Silloin hen andapi Saten siemenelles/ iotas Pelloles kyluenyt olet/ ia Leiuen Pellon tulosta/ ia sengin ylen runsasti.

30:24 Silloin sinun Carias pite auaralla Rohokedholla caittaman/ Seke Häriet ette Warsat/ iotca Pellos prucauat/ pite secoitetut Ohrat sömen/ ioca Wiskimel ia Pochtimel ombi podhettu.

30:25 Ja caikein swrein Wortein päle/ ia caikein swrein Cwckulain päle/ pite eroitetut Wäsiuirdhat keumen/ sen swren Mestauxen aicana/ coska Tornit langeuat.

30:26 Ja Cuun walun pite ninquin Auringoisen paisten oleman/ ia Aurigoisen paiste pite seitzemenkerta kircambi oleman/ quin se nyt on. Coska HERRA kijnisitopi henen Canssans wahingonsa/ ia henen Haauans parendapi.

30:27 Catzo/ HERRAN Nimi tulepi cauca/ henen Wihans poltapi/ ia on sangen raskas. Henen Hwlens ouat hirmusutta teunens/ ia henen Kielens ninquin culuttapa Tuli.

30:28 Ja henen Hengens ninquin yxi Wesiurta/ ioca haman caulan asti vlottu. Nijte Pacanoita haiottaman/ sihenasti ette he tyhiexi tuleuat/ ia aiaman Canssan sinne ia tenne Suitzilla heiden suusans.

30:29 Silloin teiden pite weisaman/ ninquin ydhen Juhla peiuen ön/ ia teiden sydhemesten riemuitzeman/ Ninquin Huilulla keudheisin HERRAN Woren päle/ Israelin Turuan tyge.

30:30 Ja HERRAN pite henen cunnialisen änehmens cwluuttaman/ ette henen vlosoijettu Käsiuartens nähheisijn. Wihalisen haastamisen cansa/ ia culuttauan Tulen Liekin cansa/ wäkeuen Saten ia Raken cansa.

30:31 Sille Assurin pite peleistetyxi tuleman sen HERRAN äneste/ ioca henen witzalla löpi. Sille sen Witzan pite kylle sattuman ia hyuesti lepitzekeumen. Coska HERRA sen heiden ylitzens wiepi Trumboin ia Candelein cansa/ ia iocapaicas heiden wastans sotipi.

30:32 Sille se Cooppa on eileisest walmistettu/ Ja se sama ombi Kuningalle walmistettu/ kylle Syue ia leuie. Nin on se Asumus sielle siselle/ Tuli ia palio Puita/ HERRAN Hengen pite sen ylessytyttemen ninquin iongun Tulikiuisen wirdhan.

XXXV. Lucu.

Seurakunda se on Christusen Waldakunda/ waicka hen näky ylenannetuxi/ Nin hen quitengin Henges ombi sangen cunnialinen.

35:1 NEite sanopi HERRA Jumala. Ne Coruet ia Erimaat pite iloitzeman. Ja se aukijoin sija pite lustinen oleman/ ia cucoistaman ninquin Cuccainen.

35:2 Henen pite casuain wihottaman/ ia riemulizna seisoman caikes llos ia riemudes. Sille ette Libanon cunnia henelle annetan/ se Carmelin ia Saron caunistos. Ja he näkeuet sen HERRAN Herrauden/ ia sen meiden Jumalan Cauniudhen.

35:3 Wahuistacat ne wäsyuet kädhet/ ia tuetkat ne nändynet Poluet.

35:4 Sanocat nijlle heickomielisille. Olcat turuas/ ia elket pelietkö. Catzocat/ Teiden Jumalan tulepi costamahan/ se Jumala ioca maxapi/ hen tulepi ia wapactapi teite.

35:5 Silloin auaitan ninen Sokiadhen Silmet/ ia Curoin coruat aukeneuat.

35:6 Silloin ne Rambat hyppeuet ninquin Peurat. Ja se Myckein kieli pacachtapi kijtoxehen. Sille ette Coruesa Wedhet pite wloswotaman/ ia Wirdhat Erimaasa.

35:7 Ja carckia paicka pite Järuexi souitettaman. Ja quiua Maa/ pite Cohuuaxi wedhexi tuleman. Ja sijnä Coopas/ cussa Kerme macasi/ pite heinen ia Roghon ia Caisilan seisoman.

35:8 Ja sijne mös pite Matka ia Tie oleman/ ia se pite Pyhexi Tiexi cututzttaman/ ettei Kengen sastainen site möden waellaisi. Ja se sama pite heiden edesens oleman/ ionga päle keudhen/ nin/ ette mös ne Tyhmet/ euet taidha exyue.

35:9 Eipe sielle Jalopeura oleman pidhe/ eike iocu iulma Peto site möden mene/ eikä sielle leute. Wan ne Lunastetut pite site möden waeldaman.

35:10 Ne HERRAN Lunastetut palaiauat ia tuleuat sen cautta Zionihin riemun cansa/ ia ijancaikinen llo pite oleman heiden pääns päle. Ilon ia Riemun he käsitteuet/ ia mureh ia Hocus pite pakeneman/ sanoi HERRA Caikiwaldias.

XXXVIII. Lucu.

Ezechian Weisu.

38:9 Ezechian Judan Kuningan Kirioitus sittequin hen Taudhistans parani.

38:10 Mlne sanoin/ Nyt minun teuty Heluetin Portijn menne/ ennenquin mine sen homaitzin/ Ja aiattelin wiele edheme elxen.

38:11 Mine sanoin/ Eipe mine sille HERRA enembi näe/ Ja/ sitä HERRA ninen Eleuiten Maasa? Em mine sillen Inhimisie näe/ ninen tykene/ iotca heiden aicans vloseleuet.

38:12 Minun aican poiscului/ ia minulda poisotettu on/ Ninquin iongun Paimenen maia/ Ja mine poisreuein ninen minun Elemenin/ ninquin iocu Canguri.

38:13 Hen minua poisatkaisi ninquin
Hienon langan/ Sine loputat minun peiueni
ennen Echtota. Mine aiattelin/ Joska mine
eleisin Amun asti/ Mutta hen serki caiki
minun Luuni/ ninquin Jalopeura/ Sille sine
loputat minun peiueni ennen Echtota.

38:14 Ninquin Curki ia Päskynen mine
panin/ ia Cudersin ninquin Mettinen/
minun Silmeni rupesit puchkeman/ HERRA
mine tuska kersin/ hooikiuta minua.

38:15 O quinga iloisesta mine puhua
tadhon/ ette hen minulle site lupasi/ ia
sen mös teke. Senteden mine tadhon/
caiki minun Eliaicani temen minun Sieluni
Murhen teden kijtte.

38:16 HERRA sijtte eleten/ Ja minun
Hengeni Eleme sihen coconans seisopi/
Sille sine annoit minun nuckua/ ia minun
eleuexi teit.

38:17 Catzo/ swri häte oli minulle
Turuasta/ Mutta sine olet minun Sieluni
sydhemestes wapachtanut/ ettei se
huckuisi/ Sille sine poisheitit caiki minun
Syndini sinun selies tagha.

38:18 Sille eipe Heluetti sinua kijte/ eike
mös Coolema sinua yliste/ eike ne sinun
Totuttas odhota/ iotca Coopan
alasmeneuet.

38:19 Waan ainostans ne Eleuet/ kijtteuet
sinua/ Ninquin mineki nyt teen/ Isen pite
Lapsillens sinun Totuttas ilmoittaman.

38:20 HERRA auta minua/ nin me
weisamme minun Weisuni/ nincauuan quin
me Eleme/ HERRAN Honessa.

XL. Lucu.

*Messiasen Waldakunda ia Euangelium/
Joannesen Castain ia Apostolein cautta
iulghistettaua. Esa. xl.*

40:1 LOhutacat/ Lohutacat/ minun

Canssan/ sanopi teiden Jumalan.

40:2 Puhucat suloisest Jerusalemin cansa/
ia sarnacat henelle/ Ette henen Sotimisens
on lopetettu. Sille henen Ricoxens on
andexiannettu/ Ette hen on saanut
caxikerdhaiset HERRAN kädheste/ caikein
henen Syndiens teden.

40:3 Hwtatauaisen äni ombi Corues/
walmistacat HERRAN tietē/ Techket
Erimaasa tasaiset Polghut meiden
Jumalalle.

40:4 Caiki Laxot pite ylescorghotettaman/
ia caiki Woret ia Cuckulat pite alettaman.
Ja mite tasattomat ouat/ pite tasattaman/
ia iotca Coleat ouat/ pite siliexi tuleman.

40:5 Sille HERRAN Cunnia ilmoitetaan/ ia
caiki Liha pite ynne näkemen HERRAN
Suun puhuan.

40:6 Yxi äni sanopi/ Sarna sine/ Ja hen
sanoi. Mite minun pite sarnaman? caiki
Liha ombi Heine/ ia caiki henen
Hywydhens/ ninquin Kedhon Cuckainen.

40:7 Heine poisquiupai/ ia Cuckainen
lakastu/ Sille HERRA puhalsi sihen.

40:8 Ja tosin/ Canssa ombi Heine/ Se
Heine poisquiuetui/ ia Cuckainen
poisputosi. Mutta se meiden Jumalan Sana
pysy ijancaikisesta.

40:9 Zion sine quin sarnat ylesastu corkian
Woren päle/ Jerusalem sine quin sarnat
ylescorghota wrholisest sinun änes/
ylescorghota ia ele pelke. Sanos Judan
Caupungeille/ Catzos/ sijne ombi teiden
Jumalan.

40:10 Sille catzo/ se HERRA Jumala tulepi
wäkewydhen cansa/ henen käsiuardhens
pite hallitzeman. Catzo/ henen Töns ia
Tecons ei pide hedhelmetoin oleman.

40:11 Ninquin Paimenen henen pite
Laumans caitzeman/ hen cocopi sylijns
Caritzat/ ia candapi ne helmasans/ ia ne
Emelambat hen saatapi.

40:12 Cuca mitanne Wedhet käsillens/ ia kemmenellens taiuat käsitte? ia Maanpirin sulkepi colmen Sormen mitalla? Ja woret punnitze wichdin cansa/ ia Cuckulat waaghan cansa?

40:13 Cuca HERRAN hengelle osottapi? eli cuca oli henen Neuuonandaians?

40:14 Keldä hen Neuuo kysy/ ioca henelle ymmerdhöst andapi? ia opettapi henelle sen Oikiudhen tien? Ja opettapi henelle Clokiun/ ia osottapi henelle sen ymmerdhöxen Tien?

40:15 Catzo/ Pacanat pidheten ninquin pisara quin Emperijn iepi/ ia ninquin yxi rachtu/ quin Waacan iepi.

40:16 Catzo/ Lodhot ouat ninquin piskuinen Tomu/ Se Libanon olis sangen wähe Tulexi/ ia henen Eleimens ylenharuat Poltwffrixi.

40:17 Caiki Pacanat ouat ninquin ei miteken henen edesens/ ia ninquin iuri tyhie ia turhan edest pidheten.

40:28 Se HERRA ijancaikinen Jumala/ ioca Maan äret loonut ombi/ ei wäsy eike nänny/ henen ymmerdhyxens ombi tutkimatoin.

40:29 Hen andapi nijlle wäsyuille woiman/ ia nijlle wäettömille kyllä wäke.

40:30 Ne Noricaiset wäsyuet ia nändyuet/ Ja ne vrholliset Miehet langeuat.

40:31 Mutta iotca HERRA odhottauat/ ne saauat vdhen woiman/ nin ette he ylesmeneuet Siuillä quin Cotkat. Ette heiden pite iooxeman/ ia ei nändymen/ heiden pite waeldaman/ ia ei wäsymen.

XLII. Lucu.

Christus on Jumalan Paluelia ette hen meille toi Isens Sanan/ ia meiden Pinan alakeui.

42:1 Catzo tai on minun Paluelian/ Mine hende ylespidhen/ ia minun Ulosualitun/ iossa minun Sielun hyesti mielistu. Mine olen henelle minun Hengeni andanut/ Henen pite Oikiudhen saattaman Pacanain seas.

42:2 Eipe henen pite hwtaman eli parkuman/ ia henen Änens ei Cadhuilla cwlla.

42:3 Site seriettye Rokoa/ ei henen pidhe rickimurendaman/ ia suiteuaist Pellauaist ei pide henen sammuttaman/ Henen pite opettaman Oikiutta pidhette Totudhes.

42:4 Eipe henen pidhe nuriseuan olemän/ eike hirmulisen/ ette henen pite Oikiudhen maan päle säätemen. Ja loodhot pite henen Lakians odhottaman.

42:5 Neite sanopi HERRA Jumala/ ioca loopi ia vloswenyttepi Taiuat/ ioca Maan tekepi ia henen Casuons. Joca sille Canssalle quin henesse on/ Elemisen andapi/ ia Hengen nijlle quin sen päle keuet.

42:6 Mine HERRA olen sinun cutzunut Wanhurskaudhes/ ia rupesin sinun kätes/ ia warielin sinua. Ja olen sinua andanut Canssoisa Lijtoxi/ ia Pacanoille Walkiudhexi.

42:7 Ettes ninen Sokiain silmet auaisit/ ia ne Fangit vlosweisit Fangiudhesta/ ia ne Tornista quin Pimeydhes istuuat.

42:8 Minepe se HERRA/ se on minun Nimen/ ia em mine anna kenengen Cunniatani/ eike minun Ylistötäni Epeiumalille.

42:9 Catzo/ mite tapactuman pite/ ne mine ennustan/ ia vutta mine ilmoitan/ Ennenquin se tapactu/ annan mine sen teille cwlla.

42:10 VEisacat HERRALLE vutta Weisua/ Henen ylistoxens ouat Mailman Loppuin asti. Jotca Meres waeldauat/ ia mite

henes onopi/ Loodhot ia iotca nijsse asuuat.

42:11 Hwtacat corkiast te Coruet/ ia Caupungit nijsse/ ynne ninen Kylein cansa/ cussa Kedar asupi. Ne ihastuuat iotca Calliois asuuat/ ia hwtauat nijste Wortein corkeudhista.

42:12 Sallicat heiden HERRALLE Cunniat anda/ ia henen Nimeens Loodhoisa ilmoitta.

42:13 HERRAN pite vloskeumen ninquin iocu Sangari/ hen yleshärettepi Kiuauxens ninquin Sotamies. Henen pite ihastuman ia hyminän tekemen/ henen pite Wiholistens ylitzeuoittaman.

42:14 Kulle mine waikenen wähen hetken/ ia olen hiliainen/ ia pidheten itzeni. Mutta nyt mine tadhon ninquin Wastoinoleua/ hwta/ Mine tadhon heite haiotta ia caiki ylesnielte.

42:15 Mine tadhon häuutte Wooret ia Cuckulat/ ia caiki heiden Rohons poisquiuata/ ia teen Wedhenwirdhat Loodhoixi/ ia Meret poisquiuata.

42:16 Mutta ne Sokiat mine tadhon iodhatta sen Tien päle/ iota euet he tiedhe/ Mine tadhon heite wiedhe ninen polkuin päle/ ioita euet he tunne. Mine tadhon pimeydhen heille Walkiudhexi panna/ ia site Colea tasaisexi/ Neite tadhon mine heille tedhä/ ia ei heite ylenanda.

42:17 Mutta iotca vskaldauat Epeumaloihin/ ia waletuille Cuuille sanouat. Te oletta meiden Jumalat/ heiden pite tacaperin käendemen/ ia häpiehen tuleman.

42:18 Cwlcat te Cwroit/ ia catzocat tähen te Sokiat/ ette te näkisittä.

42:19 Cuca on nin Sokia quin minun Paluelian? Ja cuca on nin Curoi quin minun Keskyleisen/ ionga mine leheten?

Cuca on nin sokia quin se Teudhelinen? ia nin Sokia quin se HERRAN Paluelia?

42:20 Kulle tosin sarnatan/ waan ei sitä quitengan pidhete Kulle heille sanotan/ Waan euet cwlla tadho.

42:21 Quitengin HERRA hyue heille soopi henen Wanhurskaudhens teden/ ia ette henen pite Lains cunnialisexi ia swrexii tekemen.

42:22 Se on yxi radheldu ia röuettu Canssa/ he ouat caiki tynni paulatut Coopasa/ ia Fangein Honesen lymytetut. He ouat Röüetyxi tedhyt/ ia ei ychten Auttaia ole/ radhellut/ ia eikengen sano/ Too ne iellens.

42:23 Cuca on teiden seassan/ ioca neite Coruijns otta? se merkitken ia cwlcän/ mite testedes tulepi?

42:24 Cuca on Jacobin Rateluxexi ylenandanut? ia Israelin nijlle Röuerille? Eikö itze HERRA site tehnyt? ionga watan me synditehnyet olema? Ja euet he tactoneet henen Tiens päle waelda/ ia ei totelluet henen Lakians.

42:25 Senteden hen on heiden ylitzens vlospudhistanut henen wihans hirmusudhen/ ia wäkeuen Sodhan. Ja on heite ymberins ylessytyttenyt/ Mutta euet he tundenuet/ Ja hen syytytti heite waan euet he site mielijns ottaneet.

XLIII. Lucu.

Sen Piskuraisen Lauman ia Seurakunnan Lohutos/ Watan site swrta huckuuaista Joucko. Esa. xliij.

43:1 Ja nyt sanopi HERRA/ ioca sinun Loi Jacobi ia ioca sinun tehnyt on Israel. ELE pelke/ Sille mine olen sinun lunastanut/ Mine olen sinun Nimeldes cutzunut/ Sine olet minun.

43:2 Sille ios sine Wettein lepitze keut/
nin mine tadhon tykenes olla/ ettei
wirdhat pidhe sinua vpottaman. Ja ios sine
Tulehen keut/ eipe sinun palaman pidhe/
ia Lieckiön ei pidhe sinuhun pistymen.

43:3 Sille mine olen HERRAS/ ia se Pyhe
Israelis/ sinun wapactaias. Mine olen
Egiptin/ Ethiopin ia Seban andanut
souinoxi sinun edestes.

43:4 Ettes nin callixi luettu olet minun
Casuoni edes/ teuty sinun mös cunnialisen
olla. Ja mine racastan sinua/ senteden
mine annan Inhimiset sinun edestes/ ia
Canssat sinun Sielus edeste.

43:5 Nin ele nyt sinuas pelke/ Sille mine
olen sinun tykenes/ Idheste mine tadhon
sinun Siemenes saatta/ ia Länneste
tadhon sinua coota.

43:6 Mine tadhon sanoa Pohiassel/
Tooxtenne/ Ja Etelel/ Ele kielle.
Tooxtenne minun Poicani taambata/ ia
minun Tyttereni hamast Mailman lopusta.

43:7 Caiki iotca minun Nimelleni ouat
nimitetut/ nimiten/ iotca mine loonut
olen/ cuuattanut ia tehnyt minun
Cunniaxeni.

43:10 Mutta te oletta minun Todhistaiani/
sanopi HERRA/ ia minun Paluelian/ ionga
mine vloswalinut olen. Senpäle ette te
tiedheisit ia vskoisit minua/ ia
ymmerdheisit/ ette Mine Se olen.

43:11 Eipe ychten Jumala ole minun
edhelleni techty/ nin eipe mös kengen
minun ielkin tule/ Mine/ Mine olen Se
HERRA/ ia paitzi minua ei ole yxiken
Wapachtaia.

43:12 Mine sen olen ilmoittanut/ ia olen
mös auttanut/ ia olen site teille andanut
sanotta/ ia ei ole mucalainen Jumala
teiden seassan. Tepe minun Todhistaiani
olet/ sanopi HERRA/ Nin mine Jumala
olen.

43:13 Ja mine olen ennequin iocu Peiue
olikan/ ia eikengen woi minun kädhesteni
pelasta/ Mine prucan/ cuca tachtu site
poiskäendä?

43:21 Temen Canssan olen minä minulleni
walmistanut/ sen pite minun Ylistöxeni
ylestukeman.

43:22 Ei/ ette sine Jacob minua cutzuit/
eli ette sine Israel olet tötetehnyt minua
saadhaxes.

43:23 Etpes tosin Minulle edestoonut sinu'
Poltuffris Lambait/ etkes minua
cunnioittanut sinun Uffrillas. Em mine
lustinen ollut coskas Rocauffris pyrghit/
enge mös ihastunu sinun Pyhesauus
Tööste.

43:24 Etpes minulle ostanut rahalla
haiauat Calmusta/ etkes mös minua sinun
Wffris raszualla teuttenyt. Hia/ Sine teit
Minua sinun Synnises tötetekemen/ ia olet
minulle waiua tehnyt sinun Pahatecoisas.

43:25 Mine/ Mine poispyhin sinun
Ylitzekeumises minun techteni/ ia sinun
Syndies ensuingan muista.

43:26 Muistuta minulle/ Taistelkam
keskenen Oikiudhes/ Sanos/ millemodholla
sine tadhoh wanhurskaxi tulla?

43:27 Sinun Ises ouat syndiätehnyet/ ia
sinun Opettaias ouat minua watan
wärytte tehnyet.

43:28 Senteden mine sen Pyhydhen
Esimiehet riuasin/ Ja olen Jacobin
Raateluxexi andanut/ ia Israelin Pilcaxi.

XLIV. Lucu.

*Ette se Uskon Wanhurskaus/ quin
Euangeliumist tule/ sarnan cautta/ ainoa
wapacta/ ia ei Lain/ töiden/ eli oman
Wanhurskaudhen cautta. Nin ne iumaliset
Lohutetaan/ ia ne Jumalattomat
vchkataan. Esa. xliij.*

44:1 Nln cwle nyt minun Paluelian Jacob/
Ja Israel ionga mine vloswalitzin.
44:2 Nein sanopi HERRA/ ioca sinun
tehnyt ia walmistanut on/ ioca sinua
hamast eitis codhusta auttapi. Ele sinuas
pelke minun paluelian Jacob/ ia sine
Hurskas/ ionga mine vloswalitzin.
44:3 Sille mine tadhon Wedhet sen
Janouaisen päle vloswodhatta/ ia wirdhat
sen carkian päle. Mine tadhon minun
Hengeni sinun Siemenes päle vloswodhata/
ia minun Siugnauxeni sinun
Jelkintuleuaistes päle.
44:4 Ette he casuaisit ninquin Rohot/ ia
ninquin Paiut wesiwirtain tykene.
44:5 Temen pite sanoman/ HERRAN mine
olen/ ia se pite Jacobin Nimen alla
cutzuttaman. Ja temen pite itzens omalla
kädhellens HERRALLE kirioittaman/ Ja pite
nimittemen Israelin Nimelle.
44:21 Aiattele sen päle Jacob ia Israel/
Sille sine olet minun Paluelian/ Mine olen
sinun cuuannut/ ettes minun Paluelian
olisit/ Israel ele minua vnodha.
44:22 Mine poispyhin ninquin Piluen sinun
Pahatteghos/ ia sinun Synnis ninquin
Sumun/ Käenne sinuas minuhun pein/
Sille mine sinun lunastin.
44:23 Iloitka te Taiuat/ sille itzepe HERRA
sen teki/ Ihastu sine Maa tällä alhalla/
paucuckat te Woret ihastoxella/ metze ia
caiki puudh henesse. Sille HERRA Lunasti
Jacobin/ ia ombi cunnialinen Israelis.
44:24 Neite sanopi se HERRA sinun
Lunastaias/ ioca sinun Eitis Codhusta
cuuannut ombi. Mine olen se HERRA ioca
caiki teke/ Joca Taiuat yxineni vlosuenyten
ia Maan vlosleuiten ilman apulaista.
44:25 Joca Noitain merkit tyhiexi teen/ Ja
ne Welholiset hullutan. Joca ne Wijsat
tacaperin aijan/ ia heiden Constins

Hulludhexi teen.

44:26 Mutta hen wahuista henen Paluelians
Sanan/ ia henen Keskyleistens Neuuon
teuttepi. Joca Jerusalemil sanopi/ Ole
asuaa/ ia nijlle Judan Caupungille/ Olcat
raketut/ ia mine heiden Aukions
ylesoijennan.

44:27 Mine ioca Sywydhelle sanon.
Poiskatoka/ ia nijlle Wirghoille/
poisquiuetucat.

44:28 Mine ioca sanon Coresil/ Hen on
minun Paimenen/ ia pite caiki minun
tactoni teuttemen. Nin ette Jerusalemil
sanotan/ Ole rakettu/ ia Templil/ ole
perustettu.

XLV. Lucu.

*Pacanat mös cutzutan Euangeliumin
Wanhurskaudhen tyge. Esa. xlv.*

45:15 Totisesta sine olet yxi Salattu
Jumala/ sine Israelin Jumala se
Wapactaia.

45:16 Mutta ne Epeiumalten tekiet/ teuty
caiki häpielle ia häueistoxella pysye/ ia
ynne keskenens häueistetun poismenne.

45:17 Mutta Israel lunastetan HERRAN
cautta ijancaikisesta/ ia ei tule häpiexi eli
pilcaxi coskan ia ijancaikisesta.

45:18 Sille nin sanopi HERRA/ ioca Taiuan
loonut on/ Se Jumala quin Maan on
walmistanut/ ia ombi sen tehnyt ia
hanginut. Ja ei nin sitä tehnyt/ ette henen
piti tyhiänä oleman/ waan sen
walmistanut/ ette henesse asutaisijn/
Minepe HERRA olen ia eikengen mw.

45:19 Em mine sala puhunut ole/ iossakin
pimies paicas Maan päle/ En ole huckan
Jacobin Siemenel sanonut/ Etziket minua.
Sille mine olen se HERRA/ ioca
Wanhurskaudhesta puhupi/ ia ilmoitan

Oikiutta.

45:20 Anna ninen Pacanain Sangarit heitens coota ia ynne yctentulla/ iotca euet miten tiedhä/ ia candauat heiden Epeiualoidhens Cannot/ ia site Jumalata rucoleuat quin ei autta taidha.

45:21 Ilmoittacat ia tulcat tenne/ Neuulaskecat keskenen/ Cuca neite cwlutti alghusta/ ia silloin on site ilmoittanut? Engö mine HERRA site tehnyt ole? Ja ei ole ensingen Jumala paitzi minua/ Yxi hurskas Jumala ia Wapactaia/ ia eikengen ole paitzi minua.

45:22 Käendeket teiten minun tykeni/ Nin te autuaxi tuletta caiki Mailman äret/ Sille minepe Jumala olen ia eikengen mw.

45:23 Mine wannon Itzeni cautta/ Ja minun Suustani pite Wanhurskaudhen sana vloskeumen/ Ja sillens se iepi. Nimitten se/ Ette minulle pite caiki Poluet notkistaman/ ia caiki Kielet wannoman ia sanoman/ HERRASSA minulle on Wanhurskaus ia Wäkewys.

45:24 Sencaltaiset henen tygens tuleuat/ Mutta caiki iotca hende wastanseisouat/ ne häpiehen tuleuat.

45:25 Sille HERRASSA caiki Israelin Siemen wanhurskautetan/ ia pite itzens heneste kerskaman.

XLVI. Lucu.

Jumala Lohutta caikinaiset Waiuatut ia murheliset/ ettei he epeilisi henen Auuns päle/ ia mualda Apua pydheisit. Esa. xlvj.

46:3 CWlcat minua te Jacobin Honesta/ ia caiki tehteet Israelin Honesta/ iotca Codhussa cannetan/ ia Eitissen macat.

46:4 Mine/ Mine tadhon teite canda haman wanhuteen/ ia sihenasti quin harmaxi tuletta/ Mine site teen/ Mine

tadhon ylesnosta/ ia canda ia pelasta.

46:5 Kellen te werdhautat minun/ Ja kenen caltaisexi te minun teet? Ja kenenge werdhaxi te minua mittat? ionga caltainen mine olisin?

46:6 He pudhistauat Culda Sekiste/ ia Hopian wichtille waacauat/ ia Hopiasepen palcauat/ ette hen sijte ydhen Jumalan tekis/ Jonga eten he poluillenslangeuat ia site cumartauat.

46:7 He nostauat sen Hartioillens ia site candauat/ ia paneuat sen siallens/ Sijnä hen seiso/ ia ei siastans lijcu. Jos iocu henen tygens hwta/ Nin ei hen wasta/ ia ei auta hende henen Tuskastans.

46:8 Sencaltaista muistacat/ ia olcat wahuat/ te ylitzekeumerit menget Sydhemen tyge.

46:9 Muistacat site entiste quin ijest on ollut/ Sille mine olen Jumala/ ia eikengen mw/ Yxi Jumala/ ionga wertainen ei cussacan ole.

46:10 Mine quin ennustan edhelle/ mite edespein tuleman pite/ ia ennenquin se tapactupi/ ia sanon. Minun aiuotuxeni pysyuet/ ia mine teen caiki mieleni tahdhot.

46:11 Mine cutzun Linnun idheste/ ia ydhen Miehen ioca minun aiuotuxeni tekepi/ caucaiselda Maalda.

46:12 Mite mine sanon/ site mine annan tulla/ Mite mine aiattelen/ site mine mös teen.

XLIX. Lucu.

Christusen Waldakunnasta/ ei waiuoin Juttaille/ mutta coco Mailmas/ henen Hengens puhupi Esa. xlix.

49:1 CWlcat minua te Lodhot/ ia te caucaiset Canssat wariottacat. HERRA ombi

Eitin Cocdhusta minun cutzunut.

49:2 Hen muisti Nimeni päle/ Ja pani minun Suuni ninquin Tereuen Miecän. Henen Kädhens warion ala hen minun peitti.

49:3 Ja pani minun kjlteuexi Noolexi/ ia pisti minun henen Winehense/ ia sanoi minulle. Sine olet minun paluelian/ Israeli sine olet/ iossa mine cunnioitetan.

49:4 Mutta mine sanoin/ Huckan mine Tötetein/ turhan ia tyhien mine culutin wäkeni temen päle. Quitengi ombi minun syyn HERRAN tekene/ ia minun Wircan ombi minun Jumalani.

49:5 Ja sanopi HERRA/ ioca loij cochdosta minun henelle Palueliaksi/ ette minun pite palauttaman Jacob henellen/ senpäle ettei Israel hucastuisi.

49:6 Senteden olen mine caunis HERRAN edese/ ia minun Jumalan ombi minun wäken. Ja sanopi/ Wehe se on ettes olet minun Paluelian Jacobin sucu yleskoriaman/ ia iellenstoman ne Israelin haiotetut. Mutta mine panin sinun mös Pacanoiten walkiudexi/ ette sinun pite oleman minun Terueyten mailman loppun asti.

49:7 Nin puhupi HERRA Israelin Lunastaia/ henen pyhense/ nijlle ylencatzotuille sieluille/ sille Canssalle iosta me cauhistumma. Sille Paluelialle/ ioca Sangareitten alla onopi/ Kuningasten pite näkemen ia ylesnouseman. Ja Esimiesten pite rucoleman HERRAN tedhen ioca wskolinen on/ sen pyhen tedhen Israelise/ ioca sinun wloswalinut on.

49:8 NEin sanopi HERRA/ mine olen sinun Rucouxes otolisella Aijalla cwillut/ ia olen Terueydhen peiuenä sinua auttanut. Ja olen warielut sinua/ Ja Lijtoxi Canssain seas olen sinun sätenyt. Ette sinun pite Maan ylesoiwendaman/ ia ne haaskatut

Perimiset omistaman.

49:9 Sanomahan nijlle Fangituille/ Wlosmenget/ ia nijlle iotca pimeis ouat/ Tulcat edes. Ette he Tiedhein ohesa heitens eleteisit.

49:10 Ja saisit ioca hyperelle heiden elatoxens/ Eipe heiden pide isoman eike ianoman. Ja helleh eli Auringo ei pide heite poltaman. Sille ette heiden Armactaians heite wiepi/ ia iodhattapi heiet Wesilectein tyge.

49:11 Ja mine panen caiki minun Woreni tiexi/ ia minun Polcuni pite tallattaman.

49:12 Catzos/ nemet cauca tuleuat/ Ja catzos/ nai Pohianpolest/ ia nemet Merenpolest/ ia ne mwdh Etelen maalda.

49:13 Iloitka te Taiuat/ Riemuitze sine Maa/ kijtteket te Wooret ihastuxella. Sille ette HERRA ombi henen Canssans lohuttanut/ ia ombi henen Radholisians armactanut.

49:14 Mutta Zion sanopi. HERRA minun ylenannoi/ Ja HERRA minun wnocti.

49:15 Taitako iocu Waimo Lapsucaisens wnocta/ nin ettei hen armaitze henen Rumins poica? Ja waicka hen wnoctais/ Nin em mine sitteken sinua vnodha.

49:16 Catzos/ Käsihini mine olen sinua pyeldenyt/ Sinun Muris ouat alati minun Silmeini edes.

49:17 Sinun Rakendaias riendeuet Mutta sinun Cukistaias ia häuitteies sinusta pite pois-pakeneman.

49:18 Ylesnosta silmes ymberins/ ia catzo. Caiki neme cootudh tuleuat sinun tyges. Nin totta quin mine olen (ma HERRA) Sinun pite caikein neinen cansa/ ninquin Cauniudhella puietettaman.

49:19 Ja sine kärät ne ymberilles/ ninquin Morsian. Sille ette sinun autia/ häuitetty/ ia turmeldu Maas/ pite silloin ahdhas oleman/ sinun asuaxes/ coska sinun

Ratelias cauuas sinusta tuleuat.

49:20 Nin ette sinun Hedhelmettydhes
Lapset/ pite wiele sinun Coruahas
sanoman. Ahdhas ombi minulla sija/ Istu
polees/ ette mineki mahdaisin sinun
tykenes asua.

49:21 Mutta sinun pite sanoman
sydhemeses. Cuca nemet minulle synnytti?
Ette mine olen hedhelmetoin/ Yxineinen/
poisajettu ia wlossösty. Cuca neme ombi
minulle ylesrockinut? Catzos/ Mine olin
yxinens ietettu/ ia cussa neme silloin olit?
49:22 Nin sanopi HERRA Jumala/ Catzos/
Mine ylesnostan minun Käteni Pacanain
tyge/ ia Canssain seas ylesoijennan minun
Lipponi. Nin he edescandauat helmasans
sinun Poikias/ ia sinun Tytterites
hartioillansa.

49:23 Ja Kuningat pite oleman sinun
Eletteies/ ia heiden Trötingins sinun
Ammas. Casuoillens heiden pite mahan
langeman sinun edeses/ ia noleskeleman
sinun Jalcais tomun. Silloin sine tiedhet
ettet mine HERRA olen/ ia ettei kengen
häpien tule/ ioca minua toiuouat.

49:24 Otetanko mös Ratelus pois ioldaki
Sangarilda? Eli taitako iocu pästä iongun
Hurskan Fangit?

49:25 Sille ette nein sanopi HERRA. Nyt
Fangit pite Kempilde poisotettaman/ ia
ninen Wekeuedhen Salis irdhalle päsemen.
Ja mine tadhon ridhelle sinun Rijtauelies
cansa/ ia autta sinun Lapszes/

49:26 Ja mine tahdon roockia sinun
Häuitteies heiden omalla Lihallans. Ja
heiden pite iopuman omasta werestense/
ninquin makiast Winasta. Ja caiki Liha pite
tietemen. Ette mine olen se HERRA/ sinun
Lunastaias ia sinun Wapactaias/ se
Wekeue Jacobisa.

L. Lucu.

Ristin alla Jumalan Sanan Paluelus seisopi.

50:4 HERRA Jumala annoi minulle
Oppinuen Kielen/ ette mine taidhan nijlle
Wäsynyille aiallans puhua.

50:5 Hen ylesherette minua ioca Amu/
ylesherette minulle Coruan/ ette mine
cwlen ninquin Opetuslapsi. HERRA Jumala
auasi minulle Coruan/ ia en ole
tottelematoin/ ia en tacaperin mene.

50:6 Mine annoin minun Selkeni/ nijlle
quin minua piexit/ ia minun Poskeni nijlle/
quin minua näpistit.

50:7 Em mine poiskäendenyt Casuoani
häueistyxist ia Sylgist/ Ette HERRA Jumala
minua auttapi/ senteden em mine häpien
ala tule. Siteuarten mine taritzin heille
minun Casuoni/ ninquin Limpson/ Sille
mine tiedhen/ etten mine häpien ala tule.

50:8 Henpe lesse ombi ioca minun
Wanhurskautta/ cuca tacto minun cansani
ridhelle? Keukem ychten/ Kelle ombi
Oikius minun wastani? Se tulcoon tenne
minun tykeni.

50:9 Catzo/ se HERRA Jumala minua
auttapi/ cuca se on/ quin tacto minua
cadhotta? Catzo/ ne caiki ninquin Waate
wanheneuat/ Coit heite ylessöuet.

50:10 Cuca on teisse ioca HERRA pelke.
Joca henen Paluelians änen cwldede/ ioca
pimeydhes waelda/ eike Walkiutta näe?
Hen toiuocan HERRAN Nimen päle/ ia
loottacan itzens henen Jumalans päle.

50:11 Catzo/ te caiki iotca ydhen Tulen
ylessytytet/ Lieckille hangitut/ waelcat
Teiden Tulen Walkiuxes/ ia sijnä Lieckisse/
ionga te ylessytytit. Neite teille minun
Kädhesteni tapactupi/ Kiwussa teuty teiden
leuete.

LI. Lucu.

Sangen ialo Lohutos wastan Seurakunnan Wiholisia/ Ja ettei Jumalan Sanan Wainoiat pidhe swingan pelkemen. Esa. Ij

51:1 CWLcat minua/ te quin Wanhurskautta noutelet/ te iotca HERRA etzitte. Catzocat sen Callion päle/ iosta te vlohacatut oletta/ Ja sijte Caiuon coopast/ iosta te vloscauietut oletta.

51:2 Catzocat Abrahamin teiden Isen päle/ ia Saran/ iosta te syndyneet oletta. Sille mine cutzuin henen/ coska hen wiele yxineinen oli/ ia siugnasin henen ia enensin henen.

51:3 Sille HERRA lohuttapi Zionin/ hen lohuttapi/ caiki henen Aukiudhens/ ia tekepi henen Aukiudhens ninquin Lustitarhat. Ja henen Erimaans/ ninquin HERRAN Yrtitarhan/ ette sielle leuten ilo ia riemu/ Kijtos ia Kijtoswirsi.

51:4 Wariottacat minusta minun Canssan/ ia cwlcat minua minun Sucusundan/ Sille minulda pite Lain vloskeumen/ ia minun Oikiudheni mine tadhon panna canssoille Walkiudhexi.

51:5 Sille minun Wanhurskaudhen on leszne/ minun Wapactaian vloswaelta/ ia minun Käsiuarteni pite canssoia domitzeman. Ne Loodhot minua odhottauat/ ia wartioitzeuat minun Käsiuarttani.

51:6 Ylesnostacat teiden Silmen Taiuasen/ ia alascatzocat Maan päle. Sille Taiuan pite ninquin Sauun catoman/ ia Maa ninquin Waate wanhene/ Ja iotca sen pälä asuuat/ ne pite poiscooleman/ ninquin Temeki. Mutta minun Terueydheni pisy ijancaikisesta/ ia minun Wanhurskaudhen ei pidhe puuttuman.

51:7 Cwlcat minua te quin

Wanhurskaudhen tunnetta/ Sine Canssa/ ionga sydhemes minun Lakin on. Elket pelietkö/ cussa Inhimiset teite häueiseuet/ ia elket wapisko/ coska he teite pilcauat. 51:8 Sille Coit pite heite ylessömen ninquin Waaten/ ia Madhot pite heite sömen ninquin Willancudhet. Mutta minun Wanhurskaudhen pysypi ijancaikisesta/ ia minun Terueydhen ilman loppumat.

51:9 Yles/ yles/ puie päles wäkewyt sine HERRAN Käsiuarsi/ yles ninquin entisen aigan ijeste.

51:10 Etkö sine se ole/ ioca sen Ylpien lönyt/ ia sen Lohikermen hauoittanut olet? Etkö sine se ole/ ioca Meren/ sen swren syuen wedhen poisquiuanut olet? Joca Meren pohian tiexi teki/ ette ne Lunastetut site möte keuit.

51:11 Sillens pite ne HERRAN Lunastetut iellenskäendemen/ ia Zionin tyge tuleman Riemun cansa/ ia ijancaikisen ilon pite heiden Päens päle oleman. Ilon ia riemun pite heite käsitemen/ Mutta murhen ia hocauxen pite heiste pakeneman.

51:12 Mine/ Mine olen teiden Lohuttaian/ Cuca sis sine olet/ ettes Cooleuaist Inhimiste pelket? Ja Inhimisten Lapsia/ iotca ninquin Heine culutetan.

51:13 Ja vnodhat site HERRA/ ioca sinun tehnyt on/ ioca Taiuat vloswenytte ia Maan perustapi? Mutta sine pelket alati ylipeiue/ sen Waiuaian iulmaudhest/ coska hen rupepi hucuttaman.

51:14 Cuhunga iei sen Waiuaijan iulmaus? coska hen wadhittin riendemen/ ia ymberins iooxeman/ ette hen pästeisi/ ettei he coolisi Cadhottaialda/ eli heiden Leipens puuttuisi?

51:15 Sille mine olen se HERRA sinun Jumalas/ ioca Meren licutan/ ette sen Allot pauhauat/ Henen Nimens ombi HERRA Zebaoth.

51:16 Mine panen Sanani sinun Suhus/ ia peiten sinua minun Käteni Warion ala. Senpäle ette mine Taiuan istutaisin/ ia Maan perustaisin/ ia Zionil sanoisin/ Sine olet minun Canssan.

51:17 Ylesherä/ Ylesherä ylesnouse Jerusalem/ ioca HERRAN kädhest ioit henen hirmusudhens Calkin. Sen vnen Calkin rahgan sine olet vlosioonut/ ia mös ne pisarat noleskellut.

51:18 Eikengen henen Poistans/ iotca hen synnyttenyt oli/ hende ylespitänyt/ Eikengen caikista henen Lapsistans/ iotca hen oli yleskasuattanut/ henen Kätehens ruwennu.

51:19 Näme caxi sinun coctasit/ Cuca armaitzi sinua? Häuitus/ Wahingo/ Nelke ia Miecka oli sielle/ cuca sinua lohutais?

51:20 Sinun Lapses olit pindunuet/ he macasit caikilla Cadhuilla/ ninquin yxi paulattu Metzehärke/ teunens wiha HERRASTA/ ia rangastosta sinun Jumalastas.

51:21 Senteden cwle neite sine Radolinen ia ioopunu ilman vinata/

51:22 Nin sanopi se HERRA sinun Haltias ia sinun Jumalas/ ioca Canssans costapi. Catzo/ mine otan sen Unen calkin sinun Kädhestes ynne minun Wihani Calkin Raghan cansa/ Eipe sinun site sille iooman pidhe.

51:23 Waan mine annan sen sinun Raateliais käsijn/ iotca sinun Sielulles sanoit. Notkista ette me sinun ylitzes keuisim/ ia pane sinun Selkes maan päle/ ia ninquin yxi Catu/ ette sen ylitze ioostasin.

LII. Lucu.

Christus Lohuttapi sen waiuatun Seurakunnans. Esa. lij.

52:1 NOuse yles/ Nouse yles Zion/ Pue sinun Wäkewytes sinun päles/ caunista sinuas Herroitain sine Pyhe Caupungi Jerusalem.

52:2 Sille ette testedes ei yxiken ymberileickamatoim eike Sastainen pide sinussa hallitzeman. Nouse yles tomusta. Nouse yles sine Fangittu Jerusasem.

52:3 Päste sinus Cahleistas/ sine Fangittu Zionin tyter. Sille ette nein sanopi HERRA/ Te oletta tyhijehen mydhyt/ Ja ilman Penningite te mös lunastetan.

52:4 Sille ette nin sanopi HERRA Jumala. Minun Canssan ensin alasmene Eegiptijn/ oleman sielle wieraszna. Ja Assur ombi heille wäkiualta tehnyt ilman syyte.

52:5 Wan mite teste ombi tekeminen? Ma HERRA. Sille ette minun Canssan huckan poiswiedhen/ Ette iotca heite hallitzeuat/ ne saattauat heite idkemen/ ma HERRA.

52:6 Ja minun Nimen peiue peiuelde pilcataan. Senteden pite minun Canssan/ sinä peiuenä minun Nimeni tundeman.

52:7 Sille catzos/ Mine tahdon itze puhua. O quinga suloisat ouat Worden päle ninen Jalghat/ iotca Rauhan iulijstauat/ ne quin hyue sarnauat/ Terueydhen ilmoittauat.

52:8 Jotca Zionil sanouat. Sinun Jumalas ombi Kuningas. Sinun vartias corkiast hwtauat änellens/ ia ynne iloitzeuat/ Sille ette se nähden silmelle/ cosca HERRA Zionin kiendä.

52:9 Iloitkat ynne ia Riemutkat te Jerusalemin autiat. Sille ette HERRA ombi henen Canssans wahuistanut/ ia Jerusalemin pästenyt.

52:10 HERRA ombi ilmottanut henen pyhen Käsiuarters caikein pacanain silmein edesse/ nin/ ette caiki Mailman äret pite meiden Jumalan Terueydhen näkemen.

52:13 CAtzos/ Minun Paluelian toimelisesta

tekepi/ ia corgotetan/ ylesnostetan/ ia sängen corckiaxi tulepi.

52:14 Nin ette monda sinusta heitens pahendauat/ Ette henen Motonsa rymembi on muita Inhimisie/ Ja henen Hahmons quin Inhimisten Lastein.

52:15 Mutta nin henen pite monda Pacanata wiscoiman/ ette mös Kuningahatki pite heiden swnssa henen edesens kijnituckiman. Sille ette ioilla ei miten heneste ilmoitettu ollut/ nekin ilolla henen nekeuet. Ja iotca ei mite sijte cwlleet ole/ ne sen astaitzeuat.

LIII. Lucu.

Christusen Pinast/ Colemast ia Cunniasta.

53:1 Mutta cuca vskopi meiden Sarnam? Ja kellen HERRAN Käsiuarsi ilmoitetan?

53:2 Sille ette hen ylescarckapi Henen edesens/ ninquin yxi Wesa/ Ja ninquin yxi Jwri quiuasta Maasta. Eipe henellä ole ychten moto eike cauniutta. Me näime henen/ Wan ei ollut henelle meille kelpauata moto.

53:3 Hen oli se caikein ylencatzottapa/ ia caikein haluin/ kipua ia Sairautta teunens. Hen oli nin ylencatzottu/ ettei kengen maltanut henen pä lens catzoa/ Senuoxi eipe me hende mixiken piteneet.

53:4 Wissiste hen candoi meiden Sairaudhen/ Ja meiden kiwudh hen pä lense sälytti. Mutta me pidhim Henen sixi ioca Jumalalda rangaistu/ piexettu/ ia pinattu oli.

53:5 Wan hen ombi haauoittu meiden Pahatecoin teden/ ia meiden Syndein teden hosuttu. Se Rangastus macapi henen pä lens/ Senpä le ette meille Rauha olis/ Ja henen Haauains cautta me olema läkitud.

53:6 Me waelsim Caiki Exyxis/ ninquin Lambat/ itzecukin omalle tiellens poickesi.

53:7 Mutta HERRA hen heitti caikein meiden synnit henen pä lens. Coska hen rangastijn ia pinattijn/ ei hen Swtansa auanut. Ninquin Caritza ioca teurahaxi wiedhen/ ia ninquin Lammas/ ioca keritziense edese waickeni/ nin ei henengen pide Swtans auaman.

53:8 Mutta hen ombi adhistoxest ia domiosta poisotettu/ Cuca henen Elemens pitudhen wlospuhupi? Sille ette hen ombi ninen Eleuiten maalda poissiwaltu/ coska hen minun Canssani Pahatecoin teden rangastijn.

53:9 Ja hen ombi haudhattu ninquin ne Jumalattomat/ Ja coollut ninquin iocu Ricas. Waicka ei hen kellengen wärytte tehnyt/ eikä petos henen Swsans ollut. Mutta HERRA tachtoi henen nin pieste Sairaudhella.

53:10 Coska hen ombi Hengens Ricosuffrixi wlosandanut/ nin hen Siemenen saapi/ ia cauuan ele. Ja HERRAN Aiuotus pite henen Kä dhesens menestymen/

53:11 Senteden ette Henen Sielunsa ombi töte tehnyt. Sapi hen Lustinsa nähde/ ia Kyllyytte oleman. Ja henen tundemisens cautta/ Minun paluelian se Wanhurscas/ pite monda wanhurskauttaman. Sille ette hen candapi heiden synninse. Senteden mine annan henelle Monda swrexi Saalijxi/ ia henelle pite ne Wekeuet Raatelussa oleman.

53:12 Senteden ette hen andoi henen Hengense coolemahan/ ia oli Pahantekiein caltaisexi luettu. Ja monen Synnit hen candoi/ ia rucoli ninen Ylitzekeupein edheste.

LIV. Lucu.

*Seurakunnan Lohutoxet ia Lupauxet/ ioca
Christusen cansa ristin alla on
alaspainettu. Esa. liijj.*

54:1 Rlemuitze sine Hedhelmetoin/ ioca ei synnyte/ lloitze weisun cansa/ ia ihastu ioca ei wastoin ole. Senteden sille Yxineisel ombi enembi Lapsia/ quin sillä iolla Mies on/ sanopi HERRA.

54:2 Leuite sinun Teldas sia/ ia vloswenyte sinun Asumises hursti. Ele säste/ pidhenne sinun Köydhes/ ia kijnite sinun waias Luiasti.

54:3 Sille sinun pite sekä Oikialla ette wasemelle polella vlospughistuman/ ia sinun Siemenes pite ne Pacanat perimen/ ia njsse aukeis Caupungeis asuman.

54:4 Ele pelke/ sille et sine tule häpien ala/ ele caino ole/ sille ei sinun pidhe häpiehen tuleman. Waan sinun pite sinun Neitzydhes kehroudhen vnoctaman/ ia sinun Leskiudhes cainousta ei sillen muistaman.

54:5 Sille se ioca sinun tehnyt on/ se ombi sinun Miehes/ HERRA Zebaoth on henen Nimens/ ia sinun Lunastaias se Pyhe Israelis/ ioca caiken Mailman Jumalaxi cutzutan.

54:6 Sille HERRA annoi sinun olla sijnä sanomas/ ettes olet ninquin iocu hyllettu/ ia sydhemest murhelinen Waimo/ ia ninquin yxi Noori Emende/ quin poisaiettu on/ sanopi sinun Jumalas.

54:7 Mine olen wähes Silmenräpäyxes sinun ylenandanut/ Mutta swrella Laupiudhella tadhon minä sinua iellens etziä.

54:8 Mine olen Casuoni wiassani wäheisen Silmenräpeyxen aigan sinusta poisketkenyt/ Mutta ijancaikises Armos

mine tadhon armacta sinun päles/ sanopi HERRA sinun Lunastaias.

54:9 Sille temen pite minulle oleman Ninquin Noachin Wädenpaisumus/ coska mine wannoin/ Etei se Noachin Wädenpaisumus pitenyt sillen Maan ylitze keumen. Jwrinin mine olen wannonut/ ettei minun sille pidhe wiastuman sinun päles/ eli rangaiseman sinua.

54:10 Sille Wooret pite weltemen/ ia Cuckulat langeman/ Mutta minun Armoni ei pidhe sinusta poickeman/ Ja minun Rauhani Lijton ei pidhe poislangeman/ sanopi HERRA sinun Armactaias.

54:11 Sine Radholinen/ ionga ylitze caiki Twlet keuet/ Ja sine Turuatoin/ Catzo/ Mine tadhon sinun Kiues panna/ ninquin iongun Caunistoxen/ ia tadhon sinun Perustoxes Saphirein cansa laskea.

54:12 Ja sinun Ackunas Chrijstallist raketa/ ia sinun Portis Rubinist/ ia caiki sinun Äres vloswalituist Kiuist.

54:13 Ja caiki sinun Lapses opetetut HERRALDA/ ia swri Rauha sinun Lapsilles/ Wanhurskaudhen cautta sine walmistetan.

54:14 Caucan sinun pite oleman wäkiuallast ia wärydhest/ ettet sine nijte pelkeisi/ ia hemmestyxest/ Sille eipe sen pidhe sinua lehestymen.

54:15 Catzo/ cuca tacto sinua wastan coota/ ia sinua sorta/ Jos he ilman minuta coconduuat?

54:16 Catzo/ Minepe sen teen/ ette Seppe/ quin Hijlet Tulesa hechkutta/ ydhen Aseen sijte tekepi/ henen tötens warten/ Sille mine mös teen ette se Raatelia huckupi.

54:17 Sille iocainen Ase/ ioca sinun wastas walmistetan/ ei sen pidhe menestymen/ Ja caiki Kiolet/ iotca sinua wastan heitens asettauat/ ne sinun pite Domios cadhottaman. Teme ombi sen

HERRAN Paluelian Perimus/ ia heiden
Wanhurskaudhens minusta/ sanopi HERRA.

LV. Lucu.

*Suttumista wastan Jumalan Sanoista
Seuracunnasa/ ia Manaus ette Hen alati
Sanan prucaisi. Esa. lv.*

55:1 O Te caiki ianouaiset/ tulcat wetten
tyge/ Tekin mös/ ioilla ei ole penningite/
tulcat/ ostacat ia söket. Tulcat (ma mine
) ostacat ilman rahata/ ia ilman caiketa
hinnata Wina ia rieska.

55:2 Mixi te vlospanetta rahan/ ei Leipein
edeste/ ia teiden töön/ ei raitoxen
edeste? Cwlcat/ cwlcat minua/ ia söket
site hyue/ ia teiden sielun itzens
riemuitkan lihoituxes.

55:3 Callistacat teiden coruan/ ia tulcat
minun tykeni/ cwlcat (ma mine) ia nin
teiden Sieluna elemen pite. Ja mine isken
teiden cansan ydhen ijancaikisen Lijtton/
nimittein/ ne wissit Daudin Armot.

55:4 Catzos/ Mine panin henen Canssoille
Todhistaiaxi/ Pämiehexi ia Opetaiaxi
Canssoille.

55:5 Catzos/ sinun pite cutzuman
Pacanat/ ioita et sine tunne/ ia ne
Pacanat/ iotca sinua ei tundenuat pite
sinun tyges iooxeman. Sinun HERRAS
Jumalas teden/ ia sen Israelin Pyhen
teden/ ioca sinua ylistepi.

55:6 Etziket HERRA coska hen taita leutte/
Auxennehwtacat hende/ coska hen lesse
ombi.

55:7 Se Jumalatoin hen ylenandakan
henen Tiense/ ia se pahointekia henen
aiatoxensa/ ia palaitcan HERRAN tyge. Nin
hen armactapi henen pälens/ ia meiden
Jumalan tyge. Sille ette henen tykenens
ombi palio andexiandamus.

55:8 Sille ette minun aiatoxeni/ euet ole
teiden aiatoxene/ ia teiden tiet euet ole
minun tieni/ sanopi HERRA.

55:9 Wan nin palio corkiambi quin Taiuas
ombi Maasta/ nin ouat mös minun tieni
corkiamat quin teiden tiet/ ia minun
Aiatoxeni/ quin teiden aiatoxet.

55:10 Sille quin Sadhe ia Lumi Taiuahast
langepi/ ia eipe sinne iellenstule. Wan
tooreuttapi Maan/ ia tekepi sen
hedhelmeitzemen ia casuaman/ Ja hen
andapi Siemenen kyluette/ ia Leiuen
sööte.

55:11 Nein pite mös se Sana/ quin minun
Suustani wloskeupi oleman/ eipe sen pide
tyhiene minun tykeni iellenspalaiaman. Wan
tekemen mite minulle otolinen on/ ia sen
pite site menestyuexi tekemen/ iota warten
mine sen lehetin.

55:12 Sille ette ilosa teiden pite
wloslectemen/ rauhasa saatettaman.
Wooret ia Cuckulat pite ihastoxella teide'
eten kerscamisen cansa carcaiaman.

55:13 Ja caiki puud kedholla käsillens
yctenlömen. Hongat pite Orienpappuroin
edheste casuaman/ ia Mirtus
Orientappuran pansan edheste. Ja
HERRALLE pite yxi Nimi oleman/ ia yxi
ijancaikinen merki/ ioca eisuingan
poisiwriteta.

LVI. Lucu.

*Pacanain cutzumisesta/ ninen Uten Juttain
ia Cohittudhen nimen alla/ ycten
Seurakundan Juttain cansa. Esa. lvj.*

56:1 Nein sanopi HERRA. Plteket Oikius ia
tecket Wanhurskautta. Sille minun
Terueydhen ombi lesse/ ette se tulepi/ ia
minun Wanhurskaudhen/ ette se
ilmoitetan.

56:2 Autuas on se Inhiminen/ ioca sen tekepi/ Ja se Inhimisen Lapsi/ ioca sen käsittäpi. Ette hen Sabbathin pidheis/ ia ei arkioxi tekisi/ ia pidhäteis kädhens/ ettei hen miten paha tekis.

56:3 Ja se Mucalinen ioca henen HERRAN tyge annoi/ ei pidhe sanoman/ HERRA eroittapi minua henen Canssastans. Ja se Cohittu ei pidhe sonoman/ Catzo/ mine olen yxi quiua puu.

56:4 Sille nein sanopi HERRA nijlle Cohituille/ Jotca minun Sabbathini piteuet/ ia vloswalitzeuat mite Minulle kelpapi/ ia minun Lijttioni luiasti piteuet.

56:5 Mine annan heille minun Honesani/ ia minun Mwrisans ydhen Paican/ ia paraman Nimen/ quin on poilla ia Tytterille. Ydhen ijancaikisen Nimen mine heille annan/ ioca ei ikenens huku.

56:6 Ja Mucalaisten Lapsille/ iotca heitens HERRAN hooman andanuet ouat/ hende palueleman ia henen Nimiens racastaman/ ia henen Paluelians olisit. Jocainen heiste quin Sabbathin pite/ ettei hen site riuaisi/ ia minun Lijttioni luiasti pidheis.

56:7 Ne samat mine tadhon wiedhe minun Pyhen Woreni tyge/ ia tadhon heite ilahutta minun Rucoshonesani. Ja heiden Wffrins ia Poltwffrins pite minulle otoliset oleman/ minun Altarini päle. Sille minun Honen/ cutzutan Rucoshonexi caikilda Canssoilda.

56:8 Se HERRA Jumala/ ioca ne poisheitetut Israelis cocopi/ sanopi/ Mine tadhon wiele enemien sihen coottuun Jouckohon/ coota.

56:9 Caiki Pedhot kedholla tulcat ia söket/ ia caiki Pedhot metzesse.

56:10 Caiki heiden Wartians sokiat ouat/ eike he miteken tiedhe/ Myket Coirat he ouat/ iotca ei laitta woi/ he ouat Laiskat/ macauat ia vnda racastauat.

56:11 Mutta he ouat rumistans wäkeuet Coirat/ iotca ei ikenens rautuxi taidha tulla. Ne samat Paimenet euet miteken tiedhe eli ymmerdhä/ iocainen omasta Tiestens warinottapi/ Cuki Ahneuttans noutele henen Wirghasans.

56:12 Tulcat/ ottacam Wijna ia ioopucam/ ia olcoon Homen ninquin Tenepeneki/ ia wiele palio enembi.

LVII. Lucu.

Jumalan Sanan Wainoista henen Palueluxens warion alla. Esa. lvij

57:1 Waan sillewelil se wanhurskas huckupi/ ia eikengen site sydhemesens aiattele. Ja Pyhet Miehet poistemmatan/ ia eikengen sijte waariapidhe.

57:2 Sille ne Wanhurskat poisotetan Onnettomudhest/ ia ne iotca toimelisesta waeldanuet ouat/ Rauhaan tuleuat ia lepeuet heiden Cammioisans.

57:12 Mine tadhon sinun Wanhurskaudhes ilmoitta/ ia eipe sinun Tecos pidhe mihingen tarpexi tuleman.

57:13 Coskas hwdhat/ nin auttacan sinun Jouckos sinua/ Mutta Twlen pite ne caiki poiswiemen/ ia turhuden pite heite poisottaman.

57:14 Mutta ioca minun päleni vskalda/ se Maan peripi/ ia minun pyhen Woreni omistapi/ ia sanopi. * Techket tietē/ techket tietē/ Leuiteket polcu/ poissyseket ne louckauxet minun Canssani tielde.

57:15 Sille nein sanopi se Corkia ia Ylistetty/ ioca ijancaikisesta asupi/ ionga Nimi ombi pyhe. Mine quin asun corkiuxes ia Pyhydhes/ ia ninen tykene/ iotca serietylle ia neurrelle Hengelle ouat. Sen päle ette mine wirghotaisin sen Neuritetyn Hengen/ ia sen Serietyn sydhemen.

57:16 Em mine ijeti tadhō ridhellä/ ia enge ijancaikisesta wihastu/ Waan minun Casuostani pite yxi Hengi vloslectemen/ ia mine tadhōn puhalluxen tādhe.

57:17 Mine olin wihainen ylitze heiden Ahneudhens wärydhen/ ia löin heite/ lymitin itzeni ia närkestyn. Silloin he menit exyueisse/ heiden oman sydhemens tiesse.

57:18 Mutta quin mine näin heiden teitens/ paransin mine heite/ ia iodhatin heite/ ia annoin heille lohutoxen/ ia nijlle quin heiden ylitzens murhedhit.

57:19 Mine tadhōn vlosleuitetyt * Hwlet saatta/ iotca sarnaman pite/ Rauha Rauha/ seke caucaisille ette lehisille/ sanopi HERRA ia tadhōn heite parata.

57:20 Mutta ne Jumalattomat ouat ninquin purskaui Meri/ ioca ei tyuendyue woi/ Waan henen Allons Loghan ia Törghyn vlosheitteuet.

57:21 Nijlle Jumalattomilla ei ole Rauha/ sanopi minun Jumalan.

57:22 Epeuskon ia Ulcocullasudhen hedhelmist. Neite sanopi HERRA Jumala.

LVIII. Lucu.

58:1 HWdha rochkiasti/ Ele säste/ Corghota sinun änes ninquin Basuna. Ja ilmoita minun Canssalleni/ heiden ylitzekeumisens/ ia Jacobin Honelle heiden syndiens.

58:2 Minua tosin he iocapeiue etziuet/ ia tactouat minun Teiteni tietä/ ninquin se Canssa/ ioca io Wanhurscaudhen tehnyt ombi/ ia heiden Jumalans oikiutta ei ole ylenandanut. He pyteuet minua Oikiudhen eteen/ ia ne tactouat heiden Jumalans cansa Oikiudhen eteen keudhä.

58:3 Mingetedhen me pastoma/ ia eipes site catzo? Mixi me meiden Rumin waiuama/ ia et sine tachdo site tietä?

Catzos/ Cosca te pastotta/ nin te prucat teiden tacton/ ia waadhitta caikia teiden Welgolisian.

58:4 Catzos/ te pastotta toraxi ia rijdhaxi/ ia Rusicalla piexette Jumalattomast. Elkette pastotko/ ninquin te nyt teet/ ette yxi parcu teiste Corkiutehen cwlupi.

58:5 Pidheiskö se Sencaltainen pasto oleman/ ionga mine vloswalitzen/ ette Inhiminen Rumistans peiuelle waiuapi. Eli Pääns callistapi/ ninquin Caisila eli Säkise ia Tughas macapi. Senkö te pastoxi cutzutta? ia HERRAN otolisexi peiuexi?

58:6 Mutta teme ombi se pasto/ ionga mine wloswalitzen/ Laske ne wallalens iotcas wärydhella sitonut olet. Päste ne irdhalle iotkas raskautat. Laske ne wapahaxi/ iotcas adhistat. Poisota caikinainen Coorma.

58:7 Taita nijlle Isouille sinun Leipes. Ja ne Radholiset/ wie hooneses. Jos sine iongun Alastoman näet/ nin waatitze hende/ Ja ele sinun Lihäs ylencazto.

58:8 Silloin sinun Walkius nin wlospuchkepi/ quin Amurusko/ ia sinun Paranoxes pite nopiasti caszuaman/ Ja sinun Wanhurscautes sinun edhelles waeldapi. Ja se HERRAN cunnia pite sinun henellens coriaman.

58:9 Silloin sine auxeshwda/ nin HERRA wastapi sinua. Coskas hwdhat/ nin hen sanopi/ Catzos/ tesse mine olen. Ellei sine keten tykenes raskauta/ Etke sormelas osota/ etke pahasti puhu.

58:10 Ja ios sine auat Sydhemes Isouaiselle/ ia rauitzet ne radholiset Sielut/ Nin sinun Walkiudhes pite pimiese coittaman/ ia sinun Hämeres pite oleman ninquin polipeiue.

J58:11 a HERRA se aina sinua iodhattapi/ ia rauitzepi sinun Sielus Poutaaicana/ ia wahuistapi sinun Lws. Ja sinun pite oleman

ninquin yxi Castettu Yrtitarha/ ia ninquin yxi Wesiledhe/ iosta ei coskan wesi putu.

58:12 Ja sinun cauttas pite se ylesraketteman/ quin cauan autiana on ollut/ ia sinun pite ydhen perustoxen laskeman/ ioca ijancaikisesta pysymen pite. Ja sinun pite cutzuttaman Lahon tuckiaxi/ ia Tiedein raiuoiaxi/ ette sijnä asuaa sadaisijn.

58:13 Jos sine pois käennet Jalghas Sabbathista/ nin/ ettei sine tee sinun tachtos minun pyhe peiueni päle. Nin se pite Lustisexi Sabbathixi cutzuttaman HERRA pyhittemen ia ylistemen. Sille nimbe sine hende ylistet/ coska et sine tee sinun Teites/ Etke nijste leute/ quin sinulle kelpauat/ eli mites puhut.

58:14 Tellens sinulle pite lusti oleman HERRASTA. Ja mine ylennen sinun/ Maan cuckulain ylitze/ ia mine sinua rockia tahdon. Jacobin/ sinun lses perimisest. Sille HERRAN sw temen puhupi.

LX. Lucu.

Tehenasti ombi Esaias Propheta mananut/ curittanut ia laittanut Lain cautta/ Waan nyt hen Canssoillens Euangelium sarnapi.

60:1 NOuse yles/ ole kircas/ Sille ette sinun Walkiudhes tulepi/ ia HERRAN Cunnia sinun ylitzes coittapi.

60:2 Sille catzos/ Pimeys peittepi Maan/ ia syngeus Canssa/ Mutta sinun päles HERRA ylescoittapi/ ia henen cunnians pite sinun ylitzes nächtemen.

60:3 Ja pacanat pite waeldaman sinun walkiudhesas/ ia Kuningat sinun paistesas/ quin sinun ylitzes coittapi.

60:4 Ylesnosta sinun silmes/ catzos ymberilles/ Caiki näme cootudh tuleuat sinulle/ Sinun Poias tuleuat cauca/ ia

sinun Tytteres kylkien wieresse ylescasuatetaan.

60:5 Silloin sine saat ilos nädhä/ ia wlospacadhat/ ia sinun Sydhemes imechtele/ ia wlosleuite henense.

60:6 Cosca se swri palious Meren tykene kiendepi henens sinun tyges/ ia se pacanaisen woima sinulle/ Ja

Camelienwarsat Midiast ia Ephast. Caiki he Sabast tuleuat/ Culata ia Pyhesaw he toouat/ ia HERRAN kijtoxen he ilmoittauat.

60:7 Caiki Laumat Kedaris pite sinun tyges cocondeman/ Ja ne Järet Nabaiothis pite sinua palueleman. Heiden pite minun otolisen Altarini päle wfrattaman/ Sille mine tadhon minun Maiestetini Honen caunista.

60:8 Cutka ouat ne/ iotca lendeuet ninquin Piluet/ ia ninquin Mettiset heiden Ackunoillens?

60:9 Ne Caaret odhottauat minua/ ia ne Meren Hahdet/ io aica tehenasti. Ette he sinun Lapses cauca tehen toisit ynne heiden Hopians ia Cultans cansa/ sinun HERRAS Jumalas Nimeen ia sen Pyhen Israelis/ ioca sinua cunnioitti.

60:10 Mucalaiset pite sinun Mwrir rakendaman/ ia heiden Kuningaans pite sinua palueleman. Sille minun wihasani mine löin sinua/ ia minun Armosani mine armaitzen sinua.

60:11 Ja sinun Portis pite alati auoi seisoman/ eike Peiuelle eike öelle pidhe kijnisuliettaman. Ette se Pacanain woima sinun tyges todhaisijn/ ia heiden Kuningaans sinun tyges wiedheisijn.

60:12 Sille iotca Pacanat eli Waldakunnat ei tacdho sinua paluella/ ne pite huckuman/ ia ne Pacanat pite autiaxi tuleman.

60:13 Sen Libanin cunnian pite sinun tyges tuleman/ Honga/ Cwsi/ ynne Busipuun

cansa/ caunistaman site minun Pyhyteni
sia/ Sille mine tadhon minun Jalcani Sian
cunnioitta.

60:14 Heiden pite mös cumaroisans sinun
tyges tuleman/ iotca sinua alaspainanuet
ouat/ ia caiki quin sinua pilcanuet ouat/
pite mahanlangeman sinun Jalcais eteen.
Ja heiden pite sinua cutzuman HERRAN
Caupungixi/ sen Pyhen Israelis Zionin.

60:15 Sille senuoxi/ ettes olit Ylenannettu
ia Wihattu ollut/ cussa eikengen
waeldanut/ tadhon mine sinua ijancaikisexi
Pramixi tedhe/ ia iloxi ijancaikisesta.

60:16 Ette sinun pite Pacanoista Rieska
imemen/ Ja ne Kuningain rinnat pite sinua
imettehen. Ettes tundisit/ ette mine se
HERRA olen sinun Wapactaias/ Ja mine se
Wäkeue Jacobis/ olen sinun Lunastaias.

60:17 Mine tadhon Cultha wasken edest/ ia
Hopia raudhan edest saatta/ ia cuparia
puidhen edest/ ia Rauta Riuein edest. Ja
mine tadhon tedhe/ ette sinun Esimiestes
pite Rauha opettaman/ ia sinun
Wanhimmas Wanhurskautta sarnaman.

60:18 Eipe sillen pidhe sinun Maallas
wäryen cwluman/ eike wahingon eli
cadhotusen sinun Ärises. Waan sinun Mwriss
pite Terueydhexi/ ia sinun Portis Kijtosexi
cutzuttaman.

60:19 Eipe Auringon pidhe sillen peiuellä
sinulle paistaman/ ia sen Cuun walun ei
pidhe sinua walistaman/ Waan sen
HERRAN pite sinun ijancaikisen Walkiudes/
ia sinun Jumalas pite sinun ylistoxes
oleman.

60:20 Sinun Auringoises ei pidhe sillen
laskeman/ eike sinun Cuus walkuans
cadhottaman. Sille HERRAN pite sinun
ijancaikisen Walkiudhes oleman/ ia sinun
Murehpeiues loppuat.

60:21 Ja sinun Canssas pite aiua
Wanhurskaat oleman/ ia pite Maanpirin

ijancaikisesta omistaman/ Ninquin ne
minun Istutoxeni wesat/ ia minun käsialani
ouat/ ylistoxexi.

60:22 Sijte pienimest pite Tuhat oleman/
ia sijte Honoimasta yxi wäkeue Canssa.
Minepe HERRA/ tadhon aialans neite pian
vlostoimitta.

LXI. Lucu.

*Edhelises Lughus hen Christusen Rumin ia
Waldakunnan vlosmalasi/ Nyt hen itze
Kuningan Christusen ia Pään/
vlostoimittapi. Esa. lxj.*

61:1 HERRAN Hengi ombi minun päleni/
senteden ombi itze HERRA minua
woidhellut. Hen on lehettenyt minun
wauuaisille Euangelium sarnaman/
parandaman ne serietut sydhemet. Ja
sarnaman Fangeille lunastusta/ nijlle
Sidhotuille auamiset.

61:2 Ja sarnaman HERRAN armolisen
Wodhen/ ia meiden Jumalan Costo
peiuen/ lohutaman caiki murheliset. Ette
mine saattaisin nijlle Murhelisille Zionis/
Caunistoxen tuhgan edest/ ia llonölio
murhen edest/ ia caunit waatteet
murhelisen Hengen edest.

61:3 Ette he Wanhurskaudhen Puuxi
cutzutaisijn/ HERRAN istuttamisen
ylistoxexi.

61:4 Ja heiden pite ne wanhat Autiat
ylesrakendaman/ ia mite muihen häuitetty
on/ ylesoijendaman. Heiden pite/ ne
autiat Caupungit/ iotca sugust sukuhun
tehenasti häuitettynä macasit/ vdhistaman.
61:5 Mucalaiset pite seisoman ia teiden
Lauman caitzeman/ Ja Ulcomaiset pite
teiden peltomiehen ia Winatarhamiehen
oleman.

61:6 Mutta teite pite HERRAN Papeixi

cutzuttaman/ ia teille sanotan/ Te oletta meiden Jumalan Palueliat. Ja teiden pite Pacanain Hywydhet sömen/ ia heiden Cunniaastans pite teiden pramaman.
 61:7 Teiden häueistuxen teden pite cactalaisen Cunnian oleman/ ia häpien teden pite heiden riemuitzeman heiden Pelloisans. Sille heiden pite cactalaista omistaman heiden Maasans/ heille pite ijancaikisen riemun oleman.
 61:8 Sille minepe se HERRA olen/ ioca Oikiutta racastan/ ia wihan radheltut Poltwffrit. Ja tadhon saatta ettei heiden Tööns pidhe turha oleman/ ia ijancaikisen Lijton mine heiden cansans teen.
 61:9 Ja heiden Siemenens pite Pacanain seas tuttaman/ ia heiden Jelkintuleuans Canssain seas. Ette iocainen quin heiet näke/ pite heite tundeman/ ette he yxi Siugnattu Siemen ouat HERRALDA.
 61:10 Mine iloitzen HERRASA/ ia minun Sielun riemuitzepi minun Jumalasan. Sille hen puetti minun Terueydhen Waatteil/ ia sille Wanhurskaudhen Hameella hen minun watitzi. Ninquin iocu Ylke henen Caunistoxesans/ quin iocu Pappi pramapi/ Ja ninquin Morsian Tircatillans caunistetun.
 61:11 Sille ninquin Hedhelme Maasta casuapi/ ia Siemen Yrtitarhas yleskeupi. Nin ikenens pite Wanhurskaus ia Kijtos ylescasuaman caikein Pacanain edes/ HERRAST Jumalast.

LXII. Lucu.

Cuki oikea Sarnaia itzens wahuistapi/ nijste ialomista Lupauxista Christusest/ quin Seurakunnalle luuatut ouat Jumalan Sanan Ylencatzomista wastan. Esa. lxij.

62:1 Em mine waikene Zionin teden/ ia Jerusalemin teden em mine lacka/

sihenasti ette Wanhurskaudhens yleskeupi ninquin Paiste/ ia henen Terueydhens palapi ninquin iocu Lampu.

62:2 Pacanatkin näkisit sinun Wanhurscaudhes/ ia caiki Kuningat sinun cunnias. Ja sinun pite wdhella Nimelle nimittemen/ ionga HERRAN Sw pite nimittemen.

62:3 Ja sinun pite oleman Cunnian crunu HERRAN kädhese/ ia Kuningan Hijppa sinun Jumalas kädhese.

62:4 Eipe sine sille cutzuta ylenannetuxi/ eike sinun Maalles enembi sanota/ kylmille/ Wan sine pite cutzuttaman/ Minun himon henessä. Ja sinun Maas/ henelle ombi lsende. Sille ette HERRALLA ombi himo sinuhun/ Ja sinun Maallas ombi lsende.

62:5 Sille ette ninquin yxi Nooricainen iongun Neitzen racastapi/ nin sinun Lapses pite sinua racastaman. Ja ninquin Ylke iloitze Morsiamestans. Nin mös sinun Jumalas sinusta iloitzepi.

62:6 O Jerusalem mine tadhon sinun Muris päle Wartiat asetta/ iotca alati yli peiue ia yli öte ei pidhe waickeneman/ ia iotca HERRAN päle muistaman pite.

62:7 Sen päle ettei teiden tykenen pidhe ychten waikitust oleman/ ia eipe teiden pidhe henesti waidholeman/ sihenasti ette Jerusalem tule walmistetuxi ia asetetuxi Maan päle Kijtoxexi.

62:8 HERRA wannoi henen Oikiankädhens cautta/ ia henen woimans Käsiuardhen cautta. Eipe mine tadhon sinun Jyuiies sillen anda Wiholistes södhe/ engä Wijnamahalas/ iostas töteteit/ nijlle Mucalaisille ioota.

62:9 Waan iotca sen coconwetäuet/ pite site sömen/ ia HERRA kijttemen/ ia iotca site cocouat/ pite site iooman minun Pyhyteni Esihonesa.

62:10 Menget/ Menget * Portein cautta/
perghatka Tiete Canssalle/ silitteket/
silitteket Polghut/ poissijrteket heneste *
Kiuet/ ylendeket yxi * Lippo Canssoille.
62:11 Catzos/ HERRA andapi itzens *
cwlutta haman Mailman ärin asti/ sanocat
Zionin tytterille. Matt. 7. Catzo/ sinun *
Wapactaias tulepi/ Catzo/ henen Tööns ia
henen tecons ei pidhe hedelmetoin
oleman.

62:12 Heite pite Pyhexi Canssaxi
cutzuttaman/ ne Lunastetut HERRALDA/
Waan sinun pite cutzuttaman Se ylesezitty
ia ei ylenannettu Caupungi.

LXIII. Lucu.

*Jalo Weisu wanhoist Jumalan
Tunnustedheist ia Hyuisteghoist/ ioilla hen
Uskons wahuista/ ia Fangein edest
Babilonias rucolepi.*

63:7 Mlne tadhon HERRAN Hywyten päle
muistella/ ia HERRAN Kijtoxen päle/ nijsse
caikissa quin hen meille tehnyt on. Ja sen
swren Hywydhen päle/ Israelin Honen
coctan/ quin hen sille tehnyt ombi henen
Laupiudhens ia swren Hywydhens cautta.

63:8 Sille hen sanopi/ Ja tosin sinun
Canssan he ouat/ Lapset iotca euet
Eperet ole/ Senteden oli hen heiden
Wapactaians.

63:9 Joca heite adhisti/ he adhistit mös
hende/ Ja se Engeli/ ioca henen
edhesens ombi/ autti heite. Hen lunasti
heite/ sille hen racasti heite ia armaitzi
heite. Hen ylesotti heite/ ia candoi heite
aina wanhasta tehenasti.

63:10 Mutta he haikiutit ia wihoitit henen
Pyhen Hengens/ Senteden Hen tuli heiden
Wiholisexi ia soti heite wasan.

63:11 Ja hen muisti taas sen entisen aian

päle/ sen Mosesen päle/ ioca henen
Canssasans oli.

63:12 Cussa on sis nyt se/ ioca heite
Mereste vloswei/ henen laumans
Paimenden cansa. Cussa on se/ ioca
henen Pyhen Hengens heiden secans
annoi? ioca oikean Kätens cautta Mosesen
wei/ henen cunnialisen Käsiuardhes
cautta? Joca wedhet iaghotti heiden
edhellens/ tedhexens itzellens ijancaikisen
Nimen.

63:13 Joca heite wei sywydhen cautta/
ninquin Orijt corueisa/ combastumata/

63:14 Ninquin ne Cariat quin Kedholle
meneuet/ iotca HERRAN puhallus aiapi. Nin
ikenens sine mös Canssas iodhatit/
tedhexes itzelles ijancaikisen Nimen.

63:15 Nin Catzo nyt Taiuahast/ ia catzo
tehen alas sinun pyhest ia cunnialisest
Asumisestas. Cussa nyt ombi sinun
Kiuautes ia sinun Woima? Sinun swri
sydhemelinen Laupiues couetan minua
wasan.

63:16 Sine quitengin meiden lse olet/ Sille
eipe Abraham meiste miten tiedhe/ ia
Israel ei tunne meite. Mutta sine HERRA
olet meiden lsen ia Lunastaian/ ia se
ombi ijesti sinun Nimes.

63:17 Mixi sine HERRA sallit exymen sinun
Teildes/ ia meiden sydhemen paatua/
ettei me sinua pelienyet? Palaiia sinun
Palueliais teden/ ia sinun Perimises
Sucukunnan teden.

63:18 He omistauat lehes caiken sinun
Pyhen Canssas/ sinun Wastanseisoias
alaspolkeuat sinun Pyhydhes.

63:19 Me olema iuri quin ennengi/ coskas
et meiden ylitzen HERrauttanut/ ia eipe
me olluetka nimitetyt sinun Nimehes.

LXIV. Lucu.

64:1 Joskas Taiuahat halcaisist ia alasastuisit/ Ette Wooret sinun edeses wootaisit/ ninquin paluaa Wesi wäkeuelle Tulella poiskiehupi.
 64:2 Ette sinun Nimes tietteuexi tulis sinun Wiholistes seas/ ia ette sinun edeses Pacanat wapitzisit.
 64:3 Ninen Ihmecten cautta iotcas teet/ ioita eikengen toiuonut/ Coskas alasmenit ia Wooret edeses coconsulaisit.
 64:4 Ninquin ei ensingen Mailman alghusta cwltu ole/ eike Coruille tullut/ eike yxiken Silme nähnyt ole/ paitzi sinua Jumala/ mite nijlle tapactupi/ iotca sinua odhottauat.
 64:5 Sine coctasit heite iloizna/ ia nijlle iotca Wanhurskautta harioittelit/ ia sinun teilles muistelit sinun päles. Catzo/ kyllie sine wihastuit/ quin me synditeim/ ia nijske cauuan wiwymme/ Mutta quitegin meite autettijn.
 64:6 Mutta nyt me caikitynni olema/ ninquin saastaiset/ ia caiki meiden Wanhurskaudhen on ninquin hiereltu waate. Me olema caiki lacastunuet/ ninquin Lehdet/ ia meiden Synnin wiscoiuat meite/ ninquin Twli.
 64:7 Eikengen sinun Nimees auxeshwdha Taica ylesnouse sinua käsitemen. Sille sine peitet sinun Casuos meilde/ ia laskit nendymen meiden Syndihim.
 64:8 Mutta nyt HERRA/ sine olet meiden lse/ ia me Loca olema/ Sine olet meiden Walaian/ ia me caiki sinun Käsi alas olema.
 64:9 HERRA ele sangen wihastu/ ia ele ijexi aiattele Synnin päle/ Catzo sis sen päle/ ette Me caiki sinun Canssas olema.
 64:10 Ne sinun Pyhydhes Caupungit häuitetyt ouat/ Zion ombi autiaxi tecty/ ia Jerusalem macapi kylmille.

64:11 Meiden Pyhydhen ia Cunniaudhen Höne/ iossa meiden lset sinua cunnioitit/ ombi Tulella poltetu/ Ja caiki meiden Caunijt/ ouat häueistyt.

64:12 HERRA maltacos sinus neist nin couana pite/ ia wait istua/ ia meite nin harttasti alaslödhe?

LXV. Lucu.

Ninen Uskolisten Lohuttos wastan nite Ulcocullatuuta. Esa. lxx.

65:13 Catzos/ minun Palueliani pite sömen/ Mutta teiden pite isoman. Catzos/ minun Palueliani pite iooman/ Mutta teiden pite ianoman. Catzos/ minun Palueliani pite riemuitzeman/ Mutta teiden pite häpiehen tuleman.

65:14 Catzos/ minun Palueliani pite hyueste mieleste ihastuman/ Mutta teiden pite sydhemenkivsta parcuman/ ia surkiaudhest vluoman.

65:15 Ja teiden pite iettemen teiden Nimen/ minun Uloswalituilleni Walaxi. Ja sen HERRAN Jumalan pite sinua tappaman/ ia henen Paluelians nimittemen toisella nimelle.

65:16 Ette ioca henens siugnapi Maan päle/ hen siugnapi henens totises Jumalas. Ja ioca wannopi Maan päle/ se wannopi totisen Jumalan cautta. Sille ninen Entisten adhistoxet ouat vnotetut/ ia ouat minun Silmisteni peitetut.

65:17 Sille catzos/ Mine tadhon vdhen Taiuan ia vdhen Maan loodha/ ettei nijte entisitä muistetaisi eike mielen otetaisi.

65:18 Waan heiden pite ijancaikisesta riemuitzeman/ ia iloitzeman nijske quin mine loon. Sille catzos/ Mine tadhon Jerusalemin iloxi saatta/ ia henen Canssans riemuxi.

65:19 Ja mine tadhon iloita Jerusalemist/
ia riemuita minun Canssastani. Ja eipe
henes pidhe sillen cwluman idku äni eli
walitoxen äni.

65:20 Eipe sillen pidhe sielle Lapset
oleman/ iotca euet peuihins vlotu/ eli
Wanhat/ iotca heiden Wosians ei teute.
Waan ne sata woteiset Piltit pite
cooleman/ ia ne sata aiastaicaiset
Synniset pite förbannatut oleman.

65:21 He Honet rakendauat ia sisel
asuuat/ he Winatarhat istuttauat/ ia ninen
Hedhelmiste söuet.

65:22 Eipe heiden pidhe muidhen varaxi
rakendaman/ ia ei istuttaman/ muidhen
södhe. Sille minun Canssani peiuet pite
oleman/ ninquin Puun peiuet/ ia heiden
Käsialans pite wanhaneman minun
Uloswalittudheni tykene.

65:23 Eipe heiden pidhe huckan
tötetekemen/ eike Lodhencannettut
synnyttemen. Sille he ouat ninen HERRAN
Siugnattudhen Siemen/ ia heiden
Jelkentuleuaisens heiden cansans.

65:24 Ja tapactuman pite/ Ette ennenquin
he hwtauat/ mine tadhon wastata/ quin
he wiele puhuuat/ mine tadhon cwlla.

65:25 Susi ia Lammas pite ynne
caittaman/ Jalopeuran pite corsia sömen/
ninquin Nauta/ ia Kermet pite maata
sömen. Eipe heiden pidhe wahingoittaman
eike raateleman minun coco pyhen Woreni
päle/ sanopi HERRA.

LXVI. Lucu.

*Quinga Prophetat vsein laittauat Inhimisten
ltzeualitut Jumalan palueluxet/ Nin Esaias
tesse Lxvj. Ja wimeses lughus/ site
JumalanPaluelust/ quin ltze Jumalalda
säätty oli/ ette ne Ulcocullatut nijte
wauoin tekeuet/ ia töidhens päle/ ilman*

*vskota/ ilman Jumalan pelgota/
vlskaltauat/ quin ne Töödh heite
wanhurskauttaisit/ paitzi Jumalan Lijtto/
Lupaust/ ia Reskye. Joita mös pyhe
Stephanus/ Act. vij. Laitti. Jongateden hen
Phariseusilde kiuitettin/ heiden mielestens/
quin Eriseuraia ia Jumalan Lain Pilcaia.
etc.*

66:1 Nein sanopi HERRA. TAIuas ombi
minun Stolin/ ia Maa minun astinlautan.
Cuca sis ombi se Hone/ ionga te tadhotta
minulle raketa? Eli cuca se Sia on/ cussa
minun pite lepeiemen.

66:2 Minun Käteni ombi caiki tehnyt/ mite
ikenens onopi/ sanopi HERRA. Mutta mine
catzon sen tyge/ ioca Radholinen ia
serietylle Hengelle on/ ia ioca wapise
minun Sanani edes.

66:3 Sille ioca Härien teurasta/ ombi iuri
quin hen Miehen tappais. Joca Lamban
wffrapi/ ombi quin iocu Coiran caulan
murtais. Joca Rocawffri toopi/ ombi nin
quin iocu Sicain weren wffrais. Joca
Pyhesaw muistele/ ombi quin iocu Wärytte
kijteis. Sencaltaiset he vloswalitzeuat
heiden Teisens/ Ja heiden Sielunsa
mielistupi heiden ilkeyxistäns.

66:4 Senteden mine mös tadhon
vloswalita/ mite he naurauat/ ia iota he
pelkeuet/ site saathan heiden pälens. Sille
mine cutzuin/ ia eikengen wastauat/ Quin
mine puhuin/ nin euet hee cwlleet. Ja he
teit mite ei minulle keluanut/ ia
vloswalitzit/ iota em mine tactonut.

66:5 CWlcat HERRAN sana/ iotca teiten
pelket henen Sanastans. Teiden Weliet
iotca teite wihasit ia teite pannan
cwluttauat minun Nimeni teden. He
sanouat (* Catzocam quinga cunnialinen
HERRA ombi/ ilmanducan hen teiden
ilohonna) heiden pite häpien tuleman.

66:6 Sille metelin äni pite Caupungis cwluman/ yxi äni Templist/ sen HERRAN äni/ ioca henen Wiholisens costapi.
 66:7 Hen synnyttepi ennenquin hen Kiwun saapi/ hen synnytti Piltin/ ennenquin hen Lapsenhäten tuli.
 66:8 Cuca sencaltaista ikenens cwillut on? Cuca sencaltaista ikenens nähnyt on? Syndynekö ynne iocu Canssa/ ennenquin se synnyttemisens Kiwun saapi? Nyt ombi Zion quitengi ilman Kiwutans henen Lapsens synnyttenyt.
 66:9 Pidheisko minun ioca mwdh saatan synnyttemen/ ei ltze mös synnyttemen/ sanopi HERRA? Pidheiskö minun andaman muidhen synnytte/ ia itze hedhelmetoin oleman/ sanopi sinun Jumalas.
 66:10 Iloitka sis Jerusalemin cansa/ ia ihastucat heneste/ caiki te iotca hende racastat. Iloitka henen cansans/ caiki te/ iotca tehenasti oletta henen tedhens mureliset olleet.
 66:11 Sille senteden pite teiden imemen ia rauttaman henen Lohutoxens Nisiste. Teiden pite senedest imemen/ ia teiten ilahuttaman henen Cunniaudhens teudhelisudhest.
 66:12 Sille nein sanopi HERRA/ Catzos/ mine vlosleuiten Rauhan henen tykenens/ ninquin wirdhan/ ia Pacanain Cunniaudhen/ ninquin vloswotauan cosken. Silloin te saat imie/ Ja Nisise teite pite cannettaman/ ia poluein päle teite pite ihandeleman.
 66:13 Mine tadhon teite lohutta/ ninquin iocu henen Eitens lohuttapi/ Ja teiden pite Jerusalemin polest ilahutettaman.
 66:14 Teiden pite sen näkemen/ ia teiden sydhemen pite iloitzeman/ ia Lwt pite wihottaman ninquin Roho. Nin HERRAN käsi tutan henen Paluelioisans/ ia sen wiha henen Wiholisians.

66:15 Sille catzos/ HERRA Tulella tulepi/ Ja henen Rattans ouat ninquin Twlispä. Ette hen costais wihans hirmusudhes/ ia henen rangastoxens Tulenliekis.
 66:16 Sille HERRAN pite Tulen lepitze domitzeman/ ia henen Miecans cautta/ caiken Lihan/ ia ne Mestatut HERRALDA pite palio oleman.
 66:17 Jotca heitens pyhitteuet ia pudhastauat Yrtitarhoissa/ yxi täälle toinen sielle/ ia söuet Sianliha/ Cauhistoxia ia Hijrie/ caiki ne pite ynne poistemattaman/ sanopi HERRA.
 66:18 Sille mine tadhon tulla ia coota heiden tecons ia aiatoxens/ ynne caikein Pacanin ia Kieldein cansa/ ette he tulisit ia minun Cunniani näkisit.
 66:19 JA mine asetan Ydhen Lipon heiden secans/ Ja mutomat nijste quin pelastetut ouat/ mine leheten Pacanoille Meren tyge/ ninen Joutzimiesten polen Phul ia Lud. Tubalin ia Jauan pein/ ia nihin caucaisin pein Saarissa/ ioissa ei tehenasti miten ole minusta cwlutu. Ja iotca minun Cunniauttani ei ole nähneet/
 66:20 ia heiden pite minun HERrauttani Pacanain seas ilmoittaman. Ja he edestouat caiki teiden Welienne vlos caikista Pacanoista/ HERRALLE Rocawffrixi/ Oritten ia Ratasten päle/ Paarein päle/ Mulein ia Kerruin päle/ Jerusalemin minun pyhen Wooreni polehen/ sanopi HERRA. Samalmoto quin Israelin Lapset Rocawffrin puchtas Astias edestouat HERRAN Honen tyge.
 66:21 JA mine tadhon nijste vlosotta Papit ia Leuitit/ sanopi HERRA.
 66:22 Sille ninquin se wsi Taiuas ia wsi Maa/ iotca mine teen/ seisouat minun edeseni/ sanopi HERRA/ Juri nin pite teiden Siemenen ia teiden Nimen seisoman.

66:23 Ja iocainen Liha pite ydhest
Cucaudhest nin toisen/ ia ydhest
Sabbathist nin toisen tuleman/
cumartaman minun eteeni/ sanopi HERRA.
66:24 Ja heiden pite vloskeumen/ ia ninen

Inhimisten Raatoia catzeleman/ iotca
minua watan wärinteit. Sille ei pidhe
heiden Matons cooleman/ eike heiden
Tulens sammuman/ Ja heiden pite
iocaitzelle Lihalle yxi Cauhistos oleman.

**Jeremiast Prophetast. Ne catumattomat Christusen Waldakunnasta Hylieten/ ia ne
Catuuaiset iellenstodhan.**

III. Lucu.

3:6 Sanoi HERRA minulle/ Josian Kuningan
aicana. ETKös nähnyt ole/ mite se
wasthacoinen Israel tehnyt on? Hen
poismeni iocaitzen corkean Wooren päle/
ia iocaitzen wiherieisen Puun ala ia sielle
Horutta teki.

3:7 Ja mine sanoin/ quin he neite caikia
tehneet olit/ palaia minun tykeni/ Waan ei
hen palaianut.

3:8 Ja waicka se paadhutettu Juda/ sen
Sisar/ nähnyt olis/ quinga mine sen
wasthacoisen Israelin Horudhen rangaisin/
ia sen ylenannoin/ ia henelle Erokirian
annoin. Eipe se padhutettu Juda/ henen
Sisarens/ site pelienyt/ Waan poismeni/
ia mös Horutta teki.

3:9 Ja sijte henen Horudhens sanomasta/
ombi Maa saastutettu/ Sille se Horia teke
Kiuein ia Puidhen cansa.

3:10 Ja neisse caikissa/ eipe se
paadhutettu Juda/ henen Sisarens/ minun
tykeni palainut caikesta sydhemestens/
Waan nin wicastele sanopi HERRA.

3:11 Ja HERRA sanopi minulle/ Se
wasthacoinen Israel ombi hurskambi/ quin
se padhutettu Juda.

3:12 Mene ia sarna nein pohian pein/ ia
sano/ Palaia sine wasthacoinen Israel/
sanopi HERRA/ nin en mine tadho
Casuoani teilde poiskäende. Sille mine olen
Laupias/ sanopi HERRA/ ia en tadho

ijancaikisesta wihastua.

3:13 Waiuoin tunnusta sinun pahatecos/
ettes HERRA watan synditehnyt olet/ ia
iooxit sinne ia tenne/ ninen wierasten
Jumalain tyge/ iocaitzen wiherieisen Puun
ala/ ia ette te minun ändeni cwlluet/
sanopi HERRA.

3:14 Palaitka/ te wasthacoiset lapset/
sanopi EERRA/ Sille mine teite itzelleni
Kihilan/ ia tadhon teite coriata. Ette yxi
coco Caupungin/ ia caxi coco Makunnan
wiemen pite/

3:15 ia tadhon teite Zionijn saatta. Ja
tadhon teille Paimenet anda/ minun
sydhemeni ielken/ iotca teite opilla ia
wisaudhella caitzeman pite. Ja tapactuman
pite/ Coska te casuatte ia Maasta
enenette/

3:16 sihen aican (sanopi HERRA) eipe
sillen sanota/ sijte HERRAN Lijton Arcusta.
Ettei site sama enembi pidhe mainittaman/
eike sijte sarnattaman/ eike site
etzittemen/ eike sielle enembi wffrattaman.

3:17 WAan sillä samalla aialla/ pite
Jerusalem cutzuttaman/ HERRAN Stolixi/
ia sinne caiki Pacanat heitens cocouat/
HERRAN Nimen woosi Jerusalemis/ ia euet
sille waella heiden pahan sydhemens
aiatoxen ielkin.

3:18 Sihen aican/ menepi Judan Hone
Israelin Honen tyge/ ia ynne palaiuat
Pohiaisest/ sihen Maan/ ionga mine
teiden Isille Perimisexi andanut olen.

3:19 Ja mine sanon sinulle/ O quin monda Lasta mine tadhon sinulle anda/ ia sen rackan Maan/ sen lustisen perimisen/ sen Pacanain sotawäen? Ja mine sanon/ cutzu minua lsexes/ ia ele minusta poickene.

3:20 Mutta se Israelin Hone ei tottele minua/ Samalmoto quin iocu waimo henen wertamiestens ei sillen tottele/ sanopi HERRA.

3:21 Senteden pite Corkiuxis yxi Israelin Lastein surkia/ parcu ia idku cwluman. Ette he pahasti teit/ ia heiden HERRANS Jumalans vnhotit.

3:22 Nin palaitka nyt/ te wasthacoiset Lapset/ nin mine tadhon parata teite teidhen couacoruasudhestan.

3:23 Catzo/ me tulema sinun tyges/ Sille sine olet se HERRA meiden Jumalan. Totisesta/ se on sula petos/ caikein Cuckuladhen ia Wortein cansa. Totisesta/ eipe Israelin mualda apu ole/ waan meiden HERRALDA Jumalalda.

3:24 Ja meiden lsein Sädhyt/ iotca me Norudhesta pitenyet olema/ pite häpielle alaskeumen/ heiden Lammastens/ Carians/ Poicains ia Tyttereins cansa.

3:25 Sille ionga päle me lootimma/ se on nyt meille sula häpie/ Ja ionga päle me vskalsimma/ site meiden nyt pite häpiemen. Sille sen cautta me synditein meiden HERRAN Jumalan wastan/ seke me ette meiden lset/ hamast meiden Norudhestan. Nin mös tehen peiuen asti/ ia eipe me totelluet meiden HERRAN Jumalan ände.

VII. Lucu.

Eipe Sastaisille miteken pudhas ole/ iotca nijste Pyhityiste euckeuet/ ia euet he quitengan itze ole Pyhetyt Jumalan Sanalla

ia Uskolla. Jere. vii.

7:3 Neite sanopi HERRA Zebaoth Israelin JUMALA. PARandacat teiden elemen ia menon/ Nin mine tadhon teiden tykenen asua these paicas.

7:4 Elket vskaldaco walhen päle/ sanoden Tesse on HERRAN Templi/ Tesse on HERRAN Templi/ Tesse on HERRAN Templi.

7:5 Waan parandacat teiden Elemen ia menon/ ette te Coctutta tekisit toinen toisellen. Ja elket Mucalaiselle/ Oruille/ ia Leskelle wärytte techkö/

7:6 ia elket wighatoindha werta vloswodhataco tesse paicas. Ja elket waeltaco muidhen Jumaloitten ielkin/ teillen omaxi wahingoxi.

7:7 Nin mine tadhon alati ia ijancaikisesta teiden tykenen asua tesse paicas/ sijnä Maasa/ ionga mine teiden lsillen annoin.

7:8 Mutta nyt te vskallat Waleecten päle/ iotca keltuottamat ouat.

7:9 Ja semmingi te oletta Warcat/ Murhaiat/ Horintekiet/ ia Walapatot/ ia szuitzutat Baalille. Ja te waellat mucalaisten Jumaloitten ielkin/ ioita ette te tunne.

7:10 Sytte te tuletta ia seisotta minun edesseni/ tesse Honesa/ ioca minun Nimeni ielken nimitettu on/ ia te sanotta. Eipe meille miten tuska ole/ sittequin me sencaltaiset Cauhistoxet teimme.

7:11 Pidhettekö sis temen Honen/ ioca minun Nimeni ielkin/ nimitettu on/ Röuerein Loolana? Catzos/ kulle mine sen näen/ sanopi HERRA.

7:12 Menget minun Paicani tyge Silos/ iossa minun Nimen ennen asunut ombi/ ia catzocat/ mite mine sielle tehnyt olen/ minun Canssani Israelin pahuden tedan.

7:13 Ette te sijs caiki nämet Cappalet teette/ sanopi HERRA/ ia mine alati teille

sarnata annan/ ia eipe te tadho cwlla/
Mine hwdhan/ ia eipe te taidha wastata.

7:14 Nin mine sijs tadhon sen Honen/
ioca minun Nimeni ielkin nimitettu on/
ionga päle te vskallat/ Ja sen Paican/
ionga mine teiden Isillen andanut olen/
iuri nin tedhä/ quin mine olen Silon
tehnyt.

7:15 Ja tadhon teite minun Casuoni edest
poisheitte/ ninquin mine poisheittenyt olen
caiki teiden Welien/ coco Ephraimin
siemenen.

7:16 Mutta ele sine rucuele temen
Canssan edeste/ ia ele ycten Walitosta
eike anomista edestooco/ eles mös
edesastuco heiden tedens minun eteeni/
Sille embe mine tadho sinua cwlla.

7:17 Sille etkös näe/ mite he tekeuet
Judan Caupungeisa? ia Jerusalemin
Catuilla?

7:18 Lapset puita hakeuat/ nin Iset Tulen
wiritteuet/ ia waimot sotkeuat Taikina. Ette
he Taiwahan Drötingille Mariancacoia
leipoisit/ ia Joomawffrit mucalaisille
Jumalaloille annaisit/ ette he minun
wihoitaisit.

7:19 Mutta ei heiden pidhe minua sen
cautta/ waan itzeheitens wahingoittaman/
heiden häpiexens.

7:20 Senteden sanopi HERRA Jumala/
Catzos/ minun wihan ia minun
Hirmusudhen on vloscaattu temen Paican
päle. Seke ylitze Inhimisten ette ylitze
Eleinden/ ia Puidhen päle Kedhossa/ ia
Maan Jyuein päle/ ia sen pite nin
tynipoltaman/ ettei kengen sammutta woi.

7:21 NEin sanopi/ HERRA Zebaoth/ se
Israelin Jumala/ Cootka ycten teiden
poltwffrit ia mwdh wffrit/ ia söket Liha.

7:22 Sille embe mine ole sanonut enge
keskenyt Poltwffrist ia muista Wffrista/
teiden Isillen/ sinä peiuene/ coska mine

heite Egiptin maalda vloswein.

7:23 Waan täte mine heille keskin/ ia
sanoin/ Cwlcat minun Sanan/ Nin mine
tadhon teiden Jumalan olla/ ia teiden pite
minun Canssan oleman. Ja waeldacat
caikia nijte Teite mödhen/ ioita mine teille
neuuon/ ette teille hyuesti keuis.

7:24 Mutta euet he tactoneet cwlla/ eike
Coruiansa sihen callista/ waan waelsit
heiden oman Neuuons ielkin ia heiden
pahan sydhemens Lwlon ielkin/ ia keuit
tacaperin ia ei edespein.

7:25 Ja tosin hamast sijte peiuste/ iona
mine teiden Iset Egiptin maalda vloswienyt
olen/ nin tehen peiuen asti/ olen mine
iocapeiue teiden tyken lehettenyt caiki
minun Palueliani/ ne Prophetat.

7:26 Mutta euet he tactoneet cwlla/ eike
heiden Coruians sihen callista. Waan ouat
Niskurit/ ia wiele pahemin tekeuet/ quin
heiden Isens.

7:27 Ja waickas neite caikia heille ratki
sanoisit/ euet he senuoxi cwle/ Echkes
hwdhaisit/ euet he quitengan wasta.

7:28 Sano sis heille/ Teme on se Canssa/
ioca henen HERRA Jumalatans ei tadho
cwlla/ eike heitens parata. Se oikea Oppi
ombi iuri huckunut/ ia euet he sijte
miteken sarna.

VIII. Lucu.

8:1 Sille samalla aialla/ sanopi HERRA/
pite sen Judan Kuningan Luudh/ henen
Pämiestens luudh/ ia Pappein Luudh/
Prophetain Luudh/ ia Jerusalemin
Borgharein Lwdh/ heiden Haudhoistans
vlosheittemen/

8:2 ia heite vlosleuiteteen Auringon ala/
Cuun/ ia caiken Taiuan Sotawäen ala/
Joita he racastit ia paluelit/ ia ioita he
seurasit/ ia etzit/ ia cumarsit. Eipe heite

pidhe sillen yleshaettaman/ ia
haudhattaman/ Waan Sondatungioxi Maan
päle tuleuat.

8:3 Ja caiki techteet teste pahasta
Canssasta/ cuhunga paiccan he tuleuat/
iohonga mine heite poissösnyt olen/
paramin he coolla quin ele tactouat/
sanopi se HERRA Zebaoth.

*Nijte wastan/ iotca enemien Inhimisten
Sädhyste/ quin Jumalan Sanoista piteuet.*

8:4 Senteden sanos heille. Nein se HERRA
sanopi. CUca lange/ ia ei tadho iellens
ylesnosta? Cuca exypi/ ia ei kernasti
oikialle Tielle palaiaisi?

8:5 Mutta teme Canssa Jerusalemis tacto
alati exyxis keudhe. Nin kijndiest he piteuet
heitens wäres JumalanPalueluxes/ ettei he
sijte taidha lacata.

8:6 Mine näen ia cwlen/ ettei he miten
oikein opeta/ Eikengen Pahuttans cadhu/
ia sano/ Mite mine sis tein? He ioxeuat
caiki heiden ioxuuns/ ninquin iocu tuyma
Hingisti sodhassa.

8:7 Haicara Taiuas alla tiete henen
aigans/ Mettinen/ Curki ia Päskey
warinottauat palaiamisens aiasta. Mutta
minun Canssan/ ei tadho HERRAN Lakia
tiete.

8:8 Quinga te sis madhat sanoa/ Me
tiedheme mite oikius on/ ia Pyhe Ramattu
on meiden edessen? Ja se on quitengi
sula walhe/ mite ne Kirianoppeneet/
sääteuet.

8:9 Senteden teuty sencaltaisten
Opettaiaain häpie sadha/ peliestye ia
fangixi tulla. Sille mite hyue he opetta
taitauat/ ette he HERRAN Sanan
ylenandauat.

8:10 Senteden mine tadhon heiden
Emendens Mucalaisille anda/ ia heiden
Pellons nijlle/ iotca heite wainouat. Sille

caiki tynni he woitto ahnectiuat/ seke
pienet ette swret/ ia seke Papit ette
Prophetat opettauat wäre
Jumalanpaluelusta.

8:11 Ja lohuttauat minun Canssani heiden
Tuskasans/ ette he sen haluaxi lukisit/ ia
sanouat. Rauha/ Rauha/

8:12 ia ei Rauha olecan. Senteden pite
heiden häpien saaman/ Ette he
sencaltaisen Cauhistoxen matkan saattauat.
Waicka euet he tacto häweistyne olla/ ia
euet tadho häuete/ Senteden heidet pite
ycten cocon catuman. Ja quin mine heille
costaman rupean/ nin heiden langeman
pite/ sanopi HERRA.

8:13 Mine tadhon heite iurinin poishakia/
sanopi HERRA/ Ettei ycten Winamaria eike
Ficuna Ficunapwsa iämen pidhe/ ia mös
ledhetki poiswariseman pite. Ja mite mine
heille andanut olen/ ne pite heilde
poisotettaman/

8:14 Cussa meiden pite sis silloin asuman?
Ja cootka sis teiten/ ia siselmengem nijhin
wahuoin Caupungeihin/ ia sielle Apu
odhottacam. Sille se HERRA meiden
Jumala/ auttapi meite catkeralla Jomalla/
ette me nin synditein HERRA wasta'.

8:15 Ja/ loottacat teiten sen päle/ Ei
tuska olecan/ Coska ei miteken hyue käsis
ole/ Ja ette teiden pidheis paratuxi
tuleman/ Coska waiuoin sula wahingo
käsis on.

IX. Lucu.

Teste P. Prophetast Päsomma. Jere. ix.

9:23 Nein HERRA sanopi. ELken Wisas
kerskatko henen Wisaudhestans/ Elken
Wäkeue kerskatko henen Wäkewydhstans/
Elken Ricas kerskatko henen
Rickaudhestans.

9:24 Waan ioca henens kerskata tacto/ Se kerskacan sijte/ ette hen minun tietä ia tunde/ ette mine se HERRA olen/ Joca Laupiudhen/ Oikiudhen/ ia Wanhurskaudhen harioitan Maan päle/ Sille nemet minulle kelpauat/ sanopi HERRA.

X. Lucu.

Huckan tosin me Opetamma nijte Jumalattomita/ ellei itze Jumala siselmeisest hengellens ia Armollans Opetais. Jere. x.

10:23 Mlne tiedhen HERRA/ ettei Inhimisten teco seiso henen wallasans/ ia eike ole kennengen woimas/ quinga hen waeltais eli keumisens oijennais.

10:24 Curita minua HERRA/ quitengin modholla/ ia ei sinun hirmusudhesas/ ette sine lehes minua ei mixiken saattais.

10:25 Mutta vloswodhata sinun wihas pacanain päle/ iotca euet sinua tunne/ ia nijnnen Suckundain ylitze/ iotca sinun Nimees ei auxenshdha. Sille he ouat Jacobin ylessönyet ia ylesnielyet/ ia he ouat henen poiskuluttanuet/ ia henen Asumisens autiaxi tehnyet.

XIV. Lucu.

Canssan Nuchtet hylieten Heiden Petostens päle. Jere. xiiij.

14:13 Mlne sanoin/ Ah HERRA Jumala/ Catzo/ Prophetat heillen sanouat/ ei teiden pide ycten Miecka näkemen/ eikä Nelke teiden tykenen oleman/ Waan mine tadhon teille anda hyuen Rauhan tesse paicas.

14:14 Ja HERRA sanoi minulle/ Ne

Prophetat noituuat wärin minun Nimesseni. Embe mine heite lehettenyt/ ia en miteken heille keskenyt/ eli miteken heiden cansans puhunut ole. He sarnauat teille walhet Näghyt/ Tulkituxet/ Epeiualudhen/ ia heiden sydhemens wiettelyxet.

14:15 Senteden sanopi HERRA nijste Prophetiste/ iotca minun Nimesseni noituuat/ waicka em mine quitenga heite lehettenyt ole. Ja he wiele sijttekin sarnauat/ Eipe ycten Nelke tehen Maan tulecka. Sencaltaiset Prophetat pite Miecass ia Nelies cooleman.

14:16 Ja se Canssa iolla he noituuat/ pite Miecast ia Neliest sielle ia tälle Jerusalemin Catuilla macaman/ ettei kengen pidhe heite hautaman. Samalmoto mös heiden Emenens/ Poiat ia Tytteret/ ia tadhon heiden pahudhens heiden ylitzens wodhatta.

14:17 Ja sinun pite sanoman heille temen sanan/ Minun silmeni wootauat kynelite peiue ia öte/ ia euet lacka. Sille se Neitzu minun Canssani Tyter/ ombi hirmulisesta witzoittu ia surkiasti hosuttu.

14:18 Jos mine Kedholle vlosmenen/ Catzo/ nin sielle macauat/ ne Miecalla tapetut/ Jos mine Caupungijn tulen/ nin sielle macauat ne Neliest hiukahtunuet. Sille teuty mös ne Prophetat/ nin mös ne Papit/ sihen Mahan menne/ iota euet he tunne.

14:19 Oletkos sijs Judan ratki poisheittenyt? Eli lienekö sinun Sielus ilghistynyt Zionijn? Mixi sine sijs meite nin olet lönyt/ ettei kengen meite taidha parata? Me toiuoim Rauhan tuleuan/ Nin ei miten hyue tullut/ Me toiuoim/ Ette meiden pidheis teruexi tuleman/ Mutta catzos/ nin on enembi Wahingo käsis.

14:20 HERRA me tunnema meiden

Jumalattoman menon/ ia meiden lsein pahatteghot. Sille me olema sinun wastas synditehnyet/ Mutta sinun Nimes tedden/ ele salli meite häueistette. Ele sinun Cunniaudhes Stoli anna pilcatta/ Muista sijs/ ia ele sinun Lijttoas meiden cansan rico.

14:21 Ei ole sijtteken Pacanain Epeiumalois yxiken/ ioca Saten taita anda/ Nin eipe mös Taiuaska itzestens taidha sata. Sine quitengin olet tosin meiden HERRAN Jumalan/ ioonga päle me toiuomma/ Sille sine taidhat caickia neite tedhä.

XV. Lucu.

Prophetan Rucous ia Lohutos/ ette se Tecteinen Canssa/ Jumalan Sanas ieriestens pysyis.

15:15 Ah HERRA/ Sinepe sen tiedhet/ muista meiden pälen/ ia pidhe murhe meiste/ ia costa meiden polestan meiden Wiholisillen. Coria meite/ ia ele sinun Wihas heite wastan wiwyte/ Sille sine tiedhet/ Ette me sinun tedhes pilcatam.

15:16 Silleuelil pidhettele meille sinun Sanas/ coska me sen saama/ Ja se sama sinun Sanas ombi meiden sydhemen riemu ia lohutos. Sille me tosin olema sinun Nimes ielkin nimitetut/ HERRA Jumala Zebaoth.

15:17 Eipe me ryhdhyte meiten nijnen Pilcuriten secan/ enge meiten riemuitze heiden cansans. Waan me pysyme ainostans sinun Kätes edes/ Sille sine wihastut sangen meiden cansan.

15:18 Mixi sijs meiden Kiwun nincauan wipy/ Ja meiden Haauan nin ylenpahat ouat/ ettei kengen nijte parata woi? Sine olet meille tecty/ ninquin Lehdhe/ ioca ei sillen cohua tadho.

15:19 Senteden nein sanopi HERRA/ Jos sine minussa kijnirippuisit/ nin mine tadhon sinussa kijnirippua/ ia sinun pite minun Sarnaiani oleman. Ja ios sine ne Hurskat opetat/ nijste pahoista Inhimisist heitens eroittaman/ nin sinun pite minun Opettaiani oleman. Ja ennenquin sinun pidheis heiden tygens käendemen/ nin heiden pidheis ennen sinun tyges heitens käendemen.

15:20 Sille mine olen sinun tehnyt tellen Canssallen/ wahwaxi cupari Murixi. Waicka he sinua wastan sotisit/ nin euet he quitengan sinua ylitzeuoita. Sille mine olen sinun tykenes/ ette mine autaisin sinua ia pelastaisin sinua/ sanopi HERRA.

15:21 Ja tadhon mös sinua pelasta nijnen Coreiten käsiste/ ia nijnen Tyrannein käsiste sinua wapacta.

XVI. Lucu.

Pacanain Cutzumisest. Jere. xvj.

16:16 CAtzo/ Mine vlosleheten monda Calamieste/ sanopi HERRA/ ne pite heite calaman. Ja sitelehin mine vlosleheten monda Hakiata/ iotca heite pite fangitzeman iocaitzest woresta/ caikista Cuckuloista/ ia iocaitzest Kiuiraoista.

16:17 Sille minun Silmeni catzouat caikein heiden Teidens päle/ ettei heiden pidhe minun Casuoni edest taitaman heitens salata/ ia heiden Pahateghons ei ole minun silmisteni peitetty.

16:18 Mutta ensin mine tadhon heiden pahatecons ia syndins/ cactalaisest costa/ Senteden ette he minun Maani saastutit heiden Epeiumaloittens Vainain cansa ia minun Perimiseni heiden ilkeydellens teuttenyet ouat.

16:19 HERRA sine olet minun Wäkewyten

ia woiman/ ia minun Turuan Tuskassa. Ne Pacanat pite sinun tyges Mailman äriste tuleman/ ia sanoman. Meiden Iset ouat pitenyet wärie ia turhia Jumaloita/ iotca euet autta woinuet.

16:20 Quinga iocu Inhiminen taita ne Jumaloixi tedhä/ iotca euet ole Jumalat? Senteden catzo/ Nyt mine tadhon heite opetta/ ia minun Käteni ia waltani heille tietteuexi tedhä/ ette he tundisit/ ette mine HERRAXI cutzutan.

XVII. Lucu.

Sen Ensimeisen Taulun ialo Toimitos.

17:5 Nein HERRA sanopi. Klrottu ombi se mies/ ioca Inhimisten päle vskalta/ ia pitepi lihan henen Käsiuardhens edest/ ia sydhemellens HERRASTA poiswelte.

17:6 Henen pite oleman ninquin Caneruan coruesa/ ia ei hen saa nädhe site tuleuaista Lohutosta. Waan henen pite iemen sihen quiuahan coruesa/ hedelmettämes ia autias Maasa.

17:7 Mutta siugnattu on se Mies/ ioca HERRAN päle loottapi/ ia ionga turua HERRA ombi.

17:8 Hen on ninquin iocu istutettu Puu wedhen tykene/ ia wirdhan wierelle iwritettu. Sille waicka iocu helleh tule/ nin ei hen senuoxi quiuetu/ waan henen Lectens wiherieiszne pysyuet/ ia ei murhedi/ quin iocu quiua woosi tule/ Waan se candapi lackamat Hedhelmen.

17:9 Yxi wiecas ia nuria ase caikein ylitze/ ombi sydhen/ Cuca sen taita vlostutkia?

17:10 Minepe HERRA taidhan sydhemet vlostutkia/ ia ne munaskuut coetella/ ia annan iocaitzen tööns ielkin henen tecoins hedelmen ielkin.

17:11 Sille quin iocu Lindu Munians

hauto/ ia ei nijte coori/ Nin ikenens ombi se iocu wärie Tauaroita cocopi. Sille quin hen wähiemen pelke/ nin henen teuty ne iette/ ia wiele pälisexi hen pilcatan.

17:12 Mutta meiden Pyhydhen Sia/ nimitten/ se Jumalan Cunnian Stoli/ aina wahwana pysy/

17:13 Sille sine HERRA olet Israelin toiuo. Caiki iotca sinua ylenandauat/ pite häpien tuleman/ ia ne poislangetut pite maan päle kirioitetuxi tuleman. Sille he HERRAN ylenannoit/ sen eleuen Wedhen cohumisen.

17:14 Paranna sine minua HERRA/ nin mine paranen/ Auta sine minua/ nin mine olen autettu/ Sille sine olet minun kerskauxen.

17:15 Catzos/ he sanouat minulle/ Cussa on sijs HERRAN sana? annaxi sen tulla.

17:16 Mutta em mine senuoxi sinulda poispaennut/ minun Paimenen/ enge mine halainut Inhimisten kerskautta. Sinepe tiedhet sen Sanan oikean oleuan sinun edeses/ iota mine sarnanut olen.

17:17 Ele sine ole minulle hirmudhexi/ ole minun Turuan tuskissa.

17:18 Häueise heite iotca minua wainouat/ ia ei minua/ wapiskat he/ ia em mine.

Toota heiden ylitzens sen Onnettomudhen peiue/ ia murenna heite caxikerdhaisest.

Inhimisten sydhemen Pahudhest ia Jumalattomudhest/ ettei se eike Jumalan lupausta Usko eike henen vchkaustans pelke. Jere. ibidem.

17:19 Nein sano HERRA minulle/ Mene ia seiso sen Canssan Portis/ ionga cautta ne Judan Kuningat vlos ia siselkeuuet/ ia caikissa Porteis Jerusalemis/ ia sano heille.

17:20 CWlcat HERRAN Sana te Judan Kuningat/ ia coco Juda/ ia caiki Jerusalemis Asuuaiset/ iotca neinein

Portein siselkeut/ Nein sanopi HERRA.
 17:21 Cauattacat teiten/ ia elket candaco
 ycten Corma Sabbathin peiuen/ Portein
 cautta/ Jerusalemin sisel.
 17:22 Ja elket wiekö ycten corma
 Sabbathina/ teiden Honeistan/ ia elket
 ycten töte techkö. Waan pyhitteke
 Sabbathin peiue/ ninquin mine teiden
 Isillen keskenyt olen.
 17:23 Mutta euet he cwle eike tenne
 coruians callista/ waan niskurixi tuleuat/
 ettei he minua cwle/ eli salli heitens
 opetetta.
 17:24 Jos te minua cwlisit/ sanopi
 HERRA/ ettei te ycten corma candaisi
 Sabbathin peiuene temen Caupungin
 Portein cautta. Waan site pyhiteisit/ ette
 te ycten töte tekisi sen peiuen päle.
 17:25 Nin pidheis mös temen Caupungin
 portein cautta/ vlos ia siselkeumen/
 Kuningat ia Pämiehet/ iotca Daudin Stolin
 päle istuuat. Ja he aiaisit ia menisit seke
 hewoisten ette Rattain cansa/ ne ynne
 heiden Pämienstens ia caikein. Judan ia
 Jerusalemin asuuaiusten cansa. Ja temen
 Caupungin pite ijancaikisesta asuttaman/
 17:26 ia pite tuleman Judan
 Caupungeista/ ia iotca ymberi Jerusalemin
 macauat. Ja sijte BenJamin maasta/
 Laxoista ia Worista/ ia Lounasta/ iotca
 pite edestooman Poltwffri/ Wffri/
 Rocawffri/ ia Kijtoswffri/ HERRAN
 Honehesen.
 17:27 Mutta ellei te tadho minua cwlla/
 ette te Sabbathin peiuen pyhidheisit/ ia ei
 ycten corma Sabbathin peiuen päle
 cannaisi portein cautta Jerusalemiijn. Nin
 mine tadhon ylessytytte Tulen henen
 Porteins/ ionga ne Honet Jerusalemis
 culuttaman pite/ ia ei vlossammuteta.

XVIII. Lucu.

Yxi Wertaus Sauenualaiaist.

18:1 Teme on se sana/ quin HERRALDA
 tapactui Jeremian tyge.
 18:2 YLesnouse ia alasmene Sauenualaian
 Honesen/ iossa mine tadhon anda sinun
 cwlla minun Sanani.
 18:3 Nin mine alasmenin sen Sauenualaian
 Honesen/ ia catzo/ hen töteteki sen
 Pörens päle.
 18:4 Ja se Crusi/ ionga hen sauesta teki/
 serkeindyi henen käsisens.
 18:5 Nin hen taas teki toisen Crwsin/
 ninquin hen tactoi/ silloin HERRAN sana
 tapactui minun tykeni/ ia sanoi.
 18:6 Engö Mine mös/ ninquin teme
 Sauenualaia woi teille tedhä/ o te Israelin
 Honesta/ sanopi HERRA? Catzos/ quin
 Sauu on Walaians käsis/ nin mös te
 Israelin Honesta/ minun kädhesseni oletta.
 18:7 Ekiste mine puhun iongun Canssan eli
 Waldakunnan watan/ ette mine sen
 tadhon ylesiuritta/ serkie ia cadhotta.
 18:8 Mutta ios se Canssa henen
 Pahudhestans poiskäendepi/ iota watan
 mine puhun/ nin mineki mös cadhun site
 paha quin mine heille aiattelin tedhexeni.
 18:9 Ja ekiste mine puhun iostaki
 Canssast eli Waltakunnast/ ette mine sen
 ylesraketa ia istutta tadhon.
 18:10 Mutta ios se paha tekepi minun
 Silmeini edes/ ettei hen minun ändeni
 cwle/ Nin mineki mös tadhon catua site
 hyue/ quin mine heille olen luuanut
 tedhexeni.
 18:11 Nin sanos sis nijlle iotca Judeas
 ouat ia Jerusalemin Borgharille/ nein
 sanopi HERRA. Catzo/ mine walmistan
 teille ydhen Onnettomudhen/ ia aiattelen
 iotakin teiden watan. Senteden palaitkan

iocainen henen pahudhestans/ ia parandacat teiden menon ia tecon. 18:12 Mutta he sanoit. Eisuingan se tapactu/ Me tadhoma waelda oman aiatoxen ielken/ ia iocainen tedhä henen pahan sydhemens Lwlon ielkin.

Jeremias cwlutettijn Rettarixi ia Eriseuraiaxi. Ja ei ole ihmette/ ette hen rucuelepi wiholisians wastan/ quin hen kyllle rackaudhesta ennen heiden edhestens achkeroinut oli. Jere. ibidem.

18:18 MUtta he sanoit/ Tulcat/ ia pitekem neuuo Jeremiast wastan. Sille eipe Papit taidha Laisa exye/ eike nijlle wanhoille neuuo pwtu/ eike Prophetat taidha wärin opetta. Tulcat/ ia Kielelle hende tappacam/ ia elkem totelco mite hen puhupi.

18:19 HERRA/ otuari minusta/ ia cwle minun wastanseisoiadheni ände.

18:20 Ongon se oikein/ ette hyue pahalla costetan? Sille he ouat minun Sieluleni ydhen Cropin caiuanuet. Muista sis quinga mine olen sinun edeses seisonut/ ette mine heiden parastans puhuisin/ ia sinun hirmusudhes heiste poiskäendeisin.

18:21 Nin rangaise nyt heiden Lapsens Nelghien cansa/ ia Mieckahan langetkaat. Ette heiden Emenens ia Leskens/ Lapsittomat olisit/ ia heiden Miehens tapetaisijn/ Ja heiden Urohons sodhasa miecan cautta mestatuxi tulisit.

18:22 Ette Parcu heiden Honeistans cwluisi/ quinga ekiste sine olet heiden ylitzens andanut Sotawäen tulla. Sille he ouat Cropin caiuanuet minua kijniottaxens/ ia minun Jalcani eteen Paulan virittenyet.

18:23 Ja ette sine HERRA tiedhet caiki heiden aiuotuxens minua wastan/ ette he minun tappaisit/ nin ele heille andexianna heiden pahatecoans/ ia elken heiden syndins sinun edeses poispyhityt olgo.

Anna heite sinun edestes söxette/ ia tee heiden cansans sinun wihas ielkin.

XX. Lucu.

Prophetan Kiusaus tesse vlosmaalatan/ Ettes näkisit mingecaltaiset me itzesten olema/ coska me ylenannetam itzellenne. Sille hen Jumalata laitta/ nyt hen kijtte ia vskalta henen hywydens päle/ Nyt hen syndymiste's sadhattele. etc.

20:7 AH HERRA/ sine vskotit minun/ ia mine annoin itzeni wietelte/ sine olet ollut minulle ylenwäkeue/ ia olet woittanut. Mutta mine olen sen polesta iocapeiue pilcattu/ ia iocainen minua naura.

20:8 Sille sijttequin mine puhuin/ hwsin ia sarnasin sijte Witzaudhest ia Raateluxest/ ombi minulle se HERRAN Sana/ pilcaxi ia häpiexi iocapeiue tullut.

20:9 Silloin iochtui minun mieleheni/ Lach/ Em mine sillen tadhon sen päle aiatella/ ia ei enembi henen Nimehens sarnata. Waan se tuli minun sydhemeni ia minun Luihini/ quin palaua Tuli/ nin etten mine site maltanut kersie ia olin lehes heruochtunut.

S20:10 ille mine cwlen/ quinga monda minua kirouat/ ia mine alati wapisen. Candacat/ Huy/ Me tadhon canda henen pälens (sanouat caiki minun Ysteueni ia Cumanini) ios me henen woittaisim/ ia vlotuisim heneen/ ia costaisim henelle.

20:11 Mutta HERRA ombi minun cansani ninquin iocu wäkeue Kempin/ senteden pite minun Sortaiani langeman/ ia ei ylitzewoittaman. Waan heiden pite sangen häpiemen/ senteden ette he nin tyhmesti tekeuet. Sen häpien pite ijancaikisen heille oleman/ ioca ei ikenens vnodheta.

20:12 Ja nyt HERRA Zebaoth/ sine quin

ne Hurskat coettelet/ munaskuut ia sydhemet näet. Anna minun nädhä sinun Costos heiden ylitzens/ sille mine olen minun syyni andanut sinun haltus.
 20:13 Weisacat HERRALLE/ kijtteket HERRA/ ioca sen Waiuaisen sielun ninen Pahatekiedhen käsist wapactapi.
 20:14 Kirottu olcoon se peiue/ iona mine syndynyt olin/ elken se peiue siugnattu olco/ iona minun Eiten synnytti minun.
 20:15 Kirottu olcoon se/ ioca minun Isälleni hyue sanomata toi/ ia sanoi/ Sinulle poica syndyi hende ilahuttaxens.
 20:16 Se sama Mies olcoon ninquin ne Caupungit/ iotca HERRA cukisti/ ia ei hen site catunut. Hen cwlcän ydhen parun amulla/ ia polipeiuelle ydhen surkiudhen.
 20:17 Oy ettet sine ole minua tappanut minun Eiteni codhussa/ ette minun Eiten olis minun Hautani ollut/ ia henen Rumins olis ijancaikisesta wastaoiin ollut.
 20:18 Mixi mine sis Eiteni codhusta vlostullut olen/ ette minun teuty sencaltaisen surkiudhen ia sydhemenkiwun nädhe/ ia minun peiueni häpien cansa culutta?

XXII. Lucu.

Raatelioita ia wärie wastan. Jer. xxij.

22:13 WE henelle/ ioca Honens synnin cansa ylesrakenda/ ia henen Asumaians wärydhelle. Joca Lehimeisens andapi ilman palcata tötetedhe/ ia ei maxa henelle henen palcans/
 22:14 ia aiattele. Lach/ mine tadhon minulleni ydhen swren Honen raketa/ ia leuiet Pallacit/ ia Ackunat henesse vloshacata/ ia lijttepi sen Cedrin puun cansa/ ia sen punaisexi maala.
 22:15 Lwlecos/ sinus Kuningasna oleuas/

ettes Cedrein cansa pramat? Eikö sinun lses mös sönyt ia ioonut/ ia quitengin piti Oikiutta ia Wanhurskautta/ ia hen hyuesti menestyi.

22:16 Hen autti sen Raadholisen ia Kieuhen Oikiutehen/ ia hen hyuesti menestyi. Eikö tämä nin ole/ Minua oikein tuta/ sanopi HERRA?

22:17 Mutta sinun Silmes ia sinun sydhemes/ euet sencaltaisten polehen catzo/ waan paramin Ahneuteen/ ia wighattoman Weren vloswodhattaman/ wäryttelemen/ ia wäkiualta tekemen.

XXIII. Lucu.

Wärie Paimenita ia Petteite wastan waan Christus ombi se totinen Paimen. Jere. xxij.

23:1 WE teille paimenille/ iotca minun Laitumeni Laumat hucutat ia haaskat/ sanopi HERRA.

23:2 Senteden sanopi HERRA se Israelin Jumala/ nijste Paimenista/ iotca minun Canssani hallitzeuat. Te oletta haaskanuet minun Laumani/ ia poissöxenyet ia ette site etzinyet. Catzo/ mine tadhon teite etziskelle teiden pahain tecoina teden/ sanopi HERRA.

23:3 Ja mine tadhon ne tehteet minun Laumastani coghota/ caikista Makunnist/ iohonga mine heite poissysenyt olen. Ja tadhon heite iellenswiedhe heiden Nawettaans/ ette he casuaisit ia enenisit.

23:4 Ja mine tadhon Paimenet heiden ylitzens asetta/ iotca heite caitzeman pite/ nin ettei heidhen pidhe sillen pelkemen/ eli wapiseman/ eike etziskeldemen/ sanopi HERRA.

23:5 Catzos/ Se aica tulepi/ sano HERRA/ ette mine tadhon Daudille ydhen wanhurskaudhen wesän yleshärette. Ja sen

pite Kuningan oleman/ ioca hyuesti hallitzepi/ ia Oikiutta ia Wanhurskautta hen asettapi maan päle.

23:6 Sille samalla aialla/ pite Juda autetuxi tuleman/ ia Israel irstasti asuman. Ja teme pite henen Nimens oleman/ ette hen cutzuttan/ Se HERRA/ ioca meite wanhurskauttapi.

23:7 Senteden catzos/ Ne peiuet tuleuat/ sanopi HERRA/ coska ei sillen sanota/ Nin totta quin Jumala elepi/ ioca Israelin Lapset Egiptist vloswei.

23:8 Waan/ Nin totta quin se HERRA elepi/ ioca Israelin Honen siemenen ombi vloswienyt/ ia toonut sijte pohiaisest maasta/ ia iocaitzist makunnist/ iohonga mine heite vlossysenyt olen/ ette heiden pite omasa Maasans asuman.

23:9 Wastan nijte prophetie. Mlnun sydhemen murendupi minussa/ caiki minun Luuni wapiseuat. Mine olen ninquin iocu iouxis Mies/ ia ninquin iocu Winasta horiuisi/ HERRAN edesse/ ia henen pyhein Sanains edesse.

23:10 Senteden ette Maa nin teunens Horintekijst ombi/ ette Maakunda nin surkiasti seisopi/ ette se nin kirottu on/ ia ne lustiset Kedhot coruesa poisquiuauat. Ja heiden Elemens ombi paha/ ia heiden Hallitoxens ei miteken kelpa.

23:11 Sille seke Prophetat ette Papit/ ouat pahaekiset/ Ja leudhen mös minun Honesani heiden pahudhens/ sanopi HERRA.

23:12 Senteden ombi heiden Tiens/ ninquin iocu liucastua tie pimeydhens/ ionga päle he lipistyuuet ia langeuat. Sille mine tadhon Onnettomudhen heiden pälens anda tulla/ sen heiden Etzicoxens wodhen/ sanopi HERRA.

23:13 Ninen tosin Prophetain tykene Samarias/ mine Hulludhen näin/ ette he

ennustit Baalin cautta/ ia wiettelit minun Canssani Israel.

23:14 Mutta ninen Prophetain tykene Jerusalemis/ mine näen ratki cauhistoxen/ quinga he Horutta tekeuet/ ia walhen cansa meneuet/ ia wahuistauat nijte Pahoia/ etteikengen Pahudhestans poiskäendyisi. Caiki he ouat minun edesseni/ ninquin Sodoma/ ia heiden Borgharins ninquin Gomorrha.

23:15 Senteden sanopi se HERRA Zebaoth/ nijste Prophetiste/ nein/ Catzo/ mine tadhon heite Coiroholla söötte/ ia Sapelle iootta. Sille ette nijste Prophetist Jerusalemis/ vlostulepi Ulcocullasus caiken Makunnan ylitze.

23:16 Neite sanopi se HERRA Zebaoth/ Elket cwlco ninen Prophetain sanoia/ iotca teille ennustauat. He wietteleuet teite/ Sille he sarnauat heiden sydhemens näghyt/ ia ei HERRAN suusta.

23:17 He sanouat nijlle/ iotca minua pilcauat/ HERRA ombi sen sanonut/ Teille hyuesti keupi. Ja caikille iotca heiden sydhemens lwlon ielkin waeldauat he sanouat/ Ei tule ycten Onnettomust teiden pälen.

23:18 Sille cuca on HERRAN neuuosa seisonut/ ioca henen Sanans nähnyt ia cwllut on? Cuca on merkinyt ia cwllut henen Sanans?

23:19 Catzos/ HERRAN Twlispän pite Hirmudhen cansa tuleman/ ia yxi iulma wachto langepi ninen iumalattomiten Pään päle.

23:20 Ja se HERRAN wiha ei pidhe lackaman/ sihenasti quin hen teke ia toimitta/ mite hen aiatteli/ Edespein kylles neite saat tuta.

23:21 Em mine lehettenyt nijte Propheti/ ia quitengin he iooxit/ em mine heillen puhunut/ ia quitengin he Propheterasit.

23:22 Sille ios he olisit minun Neuuosani pysyneet/ ia olisit minun Canssalleni sarnaneet Minun Sanoiani/ Nin he olisit heite poiskäendenyet heiden pahast menostans/ ia heiden pahast elemestens.
 23:23 ENgö Mine ole yxi Jumala/ ioca iuri lesse ombi sanopi HERRA/ ia ei iocu caucainen Jumala.
 23:24 Lwlecos/ ette iocu nin taita henens salata/ eten Mine woi hende nädhe/ sanopi HERRA. Eikö Mine se ole/ ioca Taiuan ia Maan ylesteutte/ sanopi HERRA?
 23:25 Mine sen kulle cwlen/ ette Prophetat sarnauat/ ia ennustauat walhen minun Nimeheni/ ia sanouat. Mine vndanäen/ Mine vndanäen.
 23:26 Coska tactouat sis ne Prophetat lacaita? Jotca walhet ennustauat/ ia heiden sydhemens Petosta ennustauat.
 23:27 Ja tactouat ette minun Canssan pite minun Nimeni vnoctaman/ heiden Undens teden/ iotca toinen toiselle sarnapi/ Ninquin heiden Isens minun Nimeni vnodhit Baalin teden.
 23:28 Jolla Prophetalla Unia on/ se Unians sarnatkan/ Mutta iolla Minun Sanani on/ se sarnatkan Minun Sanani Oikein. Sille quinga Acanat ia Nisut wertaitzet ouat? sanopi HERRA.
 23:29 Eikö minun sanani ole ninquin tuli/ sanopi HERRA/ ia ninquin wasara ioca calliot serke.
 23:30 Senteden/ catzo/ mine tadhon ninen Prophetain wasthan tedhä/ sanopi HERRA/ iotca minun sanani warastauat toinen toiseldans.
 23:31 Catzo/ mine tadhon ninen Prophetain wasthan tedhä/ sanopi HERRA/ iotca heiden omia sanoians wiewet/ ia sanouat/ hempä sen sanonut on.
 23:32 Catzo/ mine tadhon tedhä nijte wasthan/ iotca wärie vnia ennustauat/

sanopi HERRA. Joita he sarnauat/ ia minun Canssani wietteleuet heiden walehillans ia liuckailla opetoxillans. Waicka em mine heite lehettenyt/ enge miten heille keskenyt/ ia eike he mös ole telle Canssalle tarpeliset/ sanopi HERRA.

XXXI. Lucu.

Quin se päsemys sijte seitzemenkymmenen wodhen fangiuxest/ oli ilolinen/ nin sijtte mös palio iloisambi on Christusen euangeliun Judasten ia pacanain coctan. Jere. xxxj.

31:1 Sille samalle aialla/ sanopi HERRA/ mine tahhon caikein Israelin sucukundain Jumala olla/ ia heiden pite minun Canssani oleman.
 31:2 Nein sanopi HERRA/ se Canssa quin miecalda ylitzeiei/ on armon coruesa löytyeny. Israel poismene lepons tyge/ HERRA minulle ilmestui caucaisella maalla.
 31:3 Mine olen aina ia alati sinun rakasna pitenyt/ senteden mine olen sinua poleheni wetenyt sulasta armosta.
 31:4 Lach/ mine tadhon sinun iellnesraketa/ ettes raketuxi pite cutzuttaman/ sine neitzy Israel. Wielepe sinun pite ilon cansa trumbu lömen/ ia vloskeymen tantzijn.
 31:5 Sinun pite iellensistuttaman winatarhat/ ninen samarian wortein päle/ istutetan ia huilulla soitetan.
 31:6 Sille wielepe se aica pite tuleman/ ette ne wartiat ninen ephrain wortein päle/ pite hwtaman. Ylesnoskat/ keukem yles Zionin tyge/ meiden Herran Jumalan tyge.
 31:7 Sille nein sanopi HERRA/ hwtacat Jacobin ylitze ilon cansa/ ia ihastuca sen pään ylitze pacanain seas/ hwtacat corkiasti/ ylisteket ia sanocat. HERRA auta

sinun Canssas/ ne techtet Israelis.
 31:8 Catzo/ mine tadhon heite sijte pohiaisest makunnast anda tulla. Ja tadhon heite coghota maan äriste/ seke sokiat/ rammat/ wastoinoleuaiset ette lastenemet ette heidhen tenne swrella iouckolla iellenstuleman pite.
 31:9 Heiden pite idkein ia rucuellen tuleman/ nin mine heite iodhatan. Mine tadhon heite iodhatta wesi oiain möten tasaises matkas/ ettei he heitens louckaisi. Sille mine olen Israelin ISE/ ia ephraim on minun esicoisen.
 31:10 Cwlcat te pacanat sen Herran sana/ ia iulghistacat site caucana loodhoissa/ ia sanocat. Joca Israelin haiotti/ se mös hende iellenscopi/ ia pite hende wartioitzeman/ ninquin paimen henen laumans.
 31:11 Sille Herran pite Jacobin pästemen/ ia sen wäkeuen kädheste hende auttaman.
 31:12 Ja heiden pite tuleman/ ia Zionin corkiudhes ihastuman. Ja heiden pite ioukolla HERRAN Lahioihin etzimen/ nimiten/ Jyuihin/ Torenwinahan/ Oliuhun/ Caritzoihin ia Herkijn. Nin ette heiden Sieluns pite oleman/ quin iocu wetinen Yrtitarha/ ia ei enembi surulisen oleman.
 31:13 Silloin pite Neitzyet tantzisa iloiset oleman/ sihen mös noret Miehet/ ynne ninen Wanhain cansa. Sille mine tadhon heiden Murehens iloxi käte ia heite lohutta/ ia heite ilahutta ielkin heiden murehens.
 31:14 Ja mine tadhon Pappein sydhemet ilolla teutte/ ia minun Canssani pite minun Lahiani kyllidhen saman/ sanopi HERRA.
 31:15 Nein sanopi HERRA/ Corkiudhes cwlu ninen Parcuuaisten äni ia catkera idku. Rachel idkepi henen Lapsens ylitze/ ia ei tachdo anda hendens lohutetta henen Lastens ylitze/ sille he hucutetut

ouat.
 31:16 Mutta HERRA nein sanopi/ Lacka parghustas ia idkustas/ ia sinun Silmeis kynelist/ Sille eipe sinun Töös pidhe turha oleman/ sanopi HERRA.
 31:17 Heiden pite palaiaman sijte Wiholistein Maasta/ ia palio Hywytte sinun Jelkintuleuaises pite odhottaman/ sanopi HERRA/ Sille sinun Lapses pite Maallens iellenstuleman.
 31:18 Kylle mine cwllut olen/ quinga Epraim walitta/ Sine olet minun curittanut/ ia mine olen mös curitettu/ ninquin iocu carias Wasicka. Palauta minua/ nin mine palaian/ Sille sine HERRA/ olet minun Jumalan.
 31:19 Jos mine iellens cotia tulen/ nin mine tadhon itzeni parata/ Sille sijttequin mine taituaxi tulin/ nin mine * löön landeitani. Sille mine olen häueisty/ ia häpien/ Sille minun teuty sen ylencatzen kersie/ ionga mine ennen ansaitzin.
 31:20 Eikö Epraim ole minun rackain Poican/ ia minun ihainen Lapsen? Sille wielepe mine kyllle muistan/ mite mine henen cansans puhunut olen/ Senteden minun sydhemen halke Laupiudhesta henen coctans/ ette mine wissist henen ylitzens armaitzen/ sanopi HERRA.
 31:21 Ylösoienna sinulles Muistomerkit/ ia asetta sinulles Murhenmuisto/ ia cohenna sinun Sydhemes sen oikean tien päle/ ionga päle sinun pite waeldaman. Jellenspalaia sine Neitzzy Israel/ Jellenspalaia neidhen sinun Caupungidhes tyge.
 31:22 Quincauuan sine tadhoh itzes poiskendhe/ sine Tyter/ ionga mine tadhon iellenstoodha? Sille HERRAN pite iotaki wtta Maan päle saattaman/ Waimon pite Miehen ymberisulkeman.
 31:23 NEein sanopi se HERRA Zebaoth/ se

Israelin Jumala/ Wielepe sanotan teme sana Judean Maasa/ ia henen Caupungeisans coska mine heiden Fangiudhens käendeue olen. Se HERRA siugnatkon sinua/ sine Wanhurskaudhen asumus/ sine pyhe Wori.

31:24 Ja iudan ynne caikein henen Caupungeins cansa pite sielle asuman/ siihen Peltomiehet ia iotca Laumans cansa ymberi waeldauat.

31:25 Sille mine tadhon ne wesytetut Sielut wirghotta/ ia ne surkiat Sielut rauita.

31:26 Senteden mine yleshereitzin ia ylescatzoin/ iossa mine makiasti olin maanut.

31:27 Catzo/ aica tulepi/ sano HERRA/ ette mine tadhon sen Israelin Honen ia Judan Honen/ kylüä/ seke Canssalle ette Cerialle.

31:28 Ja quin mine waluoin heiden ylitzens/ ylesiurittaman/ repimen/ raateleman/ cadhottaman ia rangaiszeman. Nin minun mös pite waluoman heiden ylitzens/ rakendaman ia istuttaman/ sanopi HERRA.

31:29 Eipe silloin enembete sanota/ Iset ouat hapanuet Winamariat sönyet/ ia Lasten hampat ouat heltyneet.

31:30 Waan iocainen pite henen pahatecons teden cooleman/ ia cuca Inhiminen sööpi raaca winamaria/ henen hampans pite heltymen.

31:31 Catzo/ se aica tulepi/ sano HERRA/ silloin minun pite tekemen Udhen Lijton Israelin ia Judan Honen cansa.

31:32 Ei sencaltaista quin se entinen Lijtto oli/ ionga mine heiden Iseins cansa tein/ coska mine heiden käteens rupesin/ heite Egiptin maalda vloswiedhexeni. Jota Lijtto euet he piteneet/ ia minun pite heite watiman/ sanopi HERRA.

31:33 Mutta teme pite se Lijtto oleman/

ionga mine teen Israelin Lasten cansa/ temen aian pereste/ sanopi HERRA. Mine tadhon minun Lakini anda heiden sydhemens/ ia ne heiden mielihins kirioitta/ Ja heiden pite minun Canssan oleman/ Nin mine tadhon olla heiden Jumalans.

31:34 Ja eikenge pidhe toistans opettaman/ eike Weli Welians/ ia sanoman/ Tunne HERRA. Mutta he caiki pite minun tundeman/ seke pienet ette swret/ sanopi HERRA. Sille mine tadhon heiden pahatecons andexianda/ ia ei ikenens enembete muista heiden syndiens päle.

31:35 Nein sanopi HERRA/ ioca andapi Auringoisen peiuelle walkiudhexi/ ia Cuun ia Techdet heiden culkemisens ielkin/ ölle walkiudhexi. Joca Meren licutta/ ette henen Allons prwskauat/ HERRA Zebaoth on henen Nimens.

31:36 Coska sencaltaiset Sädhyt minun edesteni huckuuat/ sanopi HERRA/ silloin mös Israelin Siemenen pite pwtumman/ ettei se ole sillen iocu Canssa minun edessenä.

31:37 Nein sanopi HERRA/ Jos Taiuas ylhelle taitan mitatta/ ia se Maan perustos tynni vlostutkistelda/ silloin mös tadhon mine coco Israelin Siemenen poisheitte/ caikein edheste quin he tekeuet/ sanopi HERRA.

31:38 Catzo/ se aica tulepi/ sano HERRA/ ette sen HERRAN Caupungin pite ylesrakettaman/ sijte Hananeelin Tornista/ siihen culma Portijn asti.

31:39 Ja sen Tasanooren pite sielde codhastans edeskeumen/ haman siihen cuckulaan asti Gared/ ia se käteen Gaathin pein.

31:40 Ja se coco Coolemanlaxo ia se Tuhganpaicka/ ynne sen coco

Coollemanpellon/ haman sihen Kidronin
Oiaan sahca/ Ja haman sihen Oriten
Portin culman lteen pein/ pite Pyhe
HERRALLE oleman. Nin ettei se ikenens
seriete/ eli poisricotuxi tule.

XXXII. Lucu.

*Lupaus ettei sillen Jumalan Canssa pidhe
moniniaisilla Opilla/ Eriseurille eli wärille
Jumalan Palueluxilla wieteltemen. Jere.
xxxij.*

32:27 CAzoz/ Mine tadhon heite coghota
caikista Makunnista/ iohonga mine heite
poissysenyt olen/ minun swren wihani/
hirmusudhen ia iulmaudheni cautta. Ja
tadhon heite tehen paickan iellenstoodha/
ette heiden irstasti asuman pite.

32:38 Ja heiden pite minun Canssan
oleman/ ia mine heiden Jumalans tadhon
olla.

32:39 Ja tadhon heille ydhencaltaisen
sydhemen ia menon anda/ ette he minua
pelkeisit caickena heiden eliaicanans/ ette
heille ia heiden Lapsillens heiden ielkins/
pidheis hyuesti keumen.

32:40 Ja tadhon ydhen ijancaikisen Lijton
heiden cansans tedhä/ Nin ettei mine
tadho lacata/ heille hyuesti tekemest. Ja
tadhon heille minun pelkoni sydhemehen
anda/ ettei he minusta poiswelteisi.

32:41 Ja sen pite minun lustin oleman/
ette mine heille tekisin hyue. Ja mine
tadhon heite tehen Mahan vskolisesta
istutta/ coco minun Sielustani ia caikesta
sydhemesteni.

XXXIII. Lucu.

Ette Daudin Valdakunda ombi ijancaikinen

ia henesse Papit ia Leuitit. Jere. xxxij.

33:14 CAzoz/ Se aica tulepi/ sano
HERRA/ ette mine tadhon sen Armolisen
Sanan ylesherette/ ionga mine puhunut
olen Israelin Honen/ ia Judan Honen
ylitze.

33:15 Ninä peiuine ia sillä samalla aialla/
mine tadhon anda Daudille
Wanhurskaudhen Wesan (ia sen pite
ydhen Kuningan oleman/ ionga hyuesti
hallitzeman pite) ia pite Oikiutta ia
Wanhurskautta Maan päle ylesoiendaman.

33:16 Sille samalla aialla/ pite Juda
autetuxi tuleman/ ia Jerusalem irstana
asuman/ Ja hen cutzutan/ Se HERRA/
ioca meite wanhurskauttapi.

33:17 Sille nin sanopi HERRA/ Eipe se
pidhe pwtuman/ Yxi Daudhista pite
Israelin Honen Stolilla istuman.

33:18 Samalmoto eike mös pidhe coskan
pwtuman/ Ette Papit ia Leuitit pite minun
edesseni oleman/ iotca Poltwffri tekeuet/
ia Rocawffri ylessytywteuet/ ia wffria
ijancaikisesta teurastauat.

33:19 Ja sen HERRAN sana/ tapactui
Jeremian tyge/ ia sano.

33:20 Neite sanopi HERRA/ Jos minun
Lijtoni lackapi Peiuen ia Öen cansa/ ettei
peiue eli öö aiallans ole.

33:21 Nin eipe mös minun Lijtoni Daudin
minun Palueliani cansa/ mixiken oleman
pidhe/ ettei henelle ycten poica ole
Kuningaxi henen Stolins päle/ Ja Leuitein
ia Pappain minun Palueliain cansa.

33:22 Quin se Taiuaan Sotaueki ei taita
ylesluetta/ eike Meren Sanda mitata/
Jurinin mine tadhon minun Palueliani
Daudin Siemenen enende/ ia ne Leuitit/
iotca minua palueleuat.

XLIV. Lucu.

*Waicka caiki Paicat Judean Maas raateltut
olit/ nijlde Caldeilde/ quitengin Juttat
Egiptis Radholiset Jumalan ylencatzoit.
Jere. xliij.*

44:15 NIN wastasit Jeremialle caiki ne
Miehet/ iotca kylle tiesit/ ette heiden
Emenens/ muiden iumaloitten Pyhesaw
suitsutit. Ja caiki Waimot/ iotca sielle
swres Joukos seisoi/ ynne caiken
Canssan cansa/ quin Egiptin Maalla ia
Pathros asuit/ ia sanoit.

44:16 Sen Sanan ielkin/ iongas HERRAN
Nimehen meillen sanot/ eipe me tadhon
sinua suingan cwlla.

44:17 Waan me tadhon tedhä caiken sen
Sanan pereste/ ioca meiden Suustan
vloskeupi/ ia tadhon sillen Taiuan
Trötingille suitsutta/ ia henelle Joomawffri
wffrata. Samalmoto quin me/ ia meiden
Iset/ meiden Kuningat/ ia Pämiehet
tehnyet ouat/ Judan Caupungeis ia
Jerusalem Catuin päle. Silloin meille
Leipe oli kylle/ ia me autuat olima/ ia
eipe me ycten Onnettomust nähnyet.

44:18 Mutta sittequin me lackasimma sille
Taiuan Trötingille suitsumast/ ia
Joomawffri henelle wfframast/ nin me caiki
Kieuhytte kersimme/ ia olema Miecan ia
Nelghien cautta huckunuet.

44:19 Ja echke me sille Taiuan Trötingille
suitsutaisim/ ia Joomawffri wffraisim/ eipe
me site tee paitzi meiden Miesten tacto/
coska me henelle Cackoia leiuomme/ ia
Joomawffri wffram hende paluelaxen.

44:20 Silloin sanoit Jeremias caikelle
Canssalle/ seke Miehillä ette waimoille/ ia
caikelle Canssalle/ quin henelle nin
wastanut oli.

44:21 Sitepe tosin mine lwlen/ ette HERRA

on muistanut sen suitsumisen päle/ quin
te Judan Caupungeisa ia Jerusalem
Catuilla/ tehnyet oletta/ ynne teiden
Isein/ Kuningasten/ Pämiesten ia caiken
Makunnan Canssan cansa. Ja nin hen site
sydhemens päle laski/

44:22 nin ettei hen woinut teiden paha
menoan sillen kersie/ ia nijte Cauhistoxia/
ioita te teit. Joista mös teiden Maa on
autiaxi/ ihmexi/ ia kirouxexi tullut/ nin
ettei kengen sijne sisel asu/ quin
tenepene nächteue ombi.

44:23 Senteden/ ette te suitsutitte/ ia
HERRA wastan synditeit/ ia ette te
HERRAN ände totelluet/ eike henen
Laisans/ Oikiudesans ia Todhistuxisans/
wældaneet. Senteden mös se Onnettomus
teille tapactui/ quin tenepene nächteue
ombi.

44:24 Ja Jeremias sanoit caikelle
Canssalle/ ia caikelle waimoille/ culcat
HERRAN sana/ caiki quin Judast oletta
Egiptin maasa/

44:25 Nein sanopi HERRA Zebaoth/ se
Israelin Jumala. Te ia teiden Waimon
oletta teiden suulan puhunuet/ ia teiden
käsillen teuttenyet/ mite te sanoitta.
Meiden Lupauxet me tadhoma pite/ ioita
me Taiuan Trötingin luuanet olema/ ette
me henelle Pyhesaw suitsutaisim/ ia
Joomawffri wffraisim. Lach/ te oletta
teiden Lupauxet pitenyet/ ia teiden
Lupauxet töidhen cansa teuttenyet.

44:26 Nin cwlcacat sis sen HERRAN Sana/
caiki te Judast/ iotca Egiptin maasa
asutta. Catzo/ mine wannon minun swren
Nimeni cautta/ sanopi HERRA. Etei minun
Nimeni pidhe sillen iongun Inhimisen suun
cautta Judast coco Egiptin maasa
nimitettu oleman/ ioca sanois/ Nin totta
quin se HERRA Jumala elepi.

44:27 Catzo/ Mine tadhon waluoia heiden

ylitzens/ heiden pahudhexens ia ei hywydhexens. Nin/ ette ioca Judast Egiptin maasa on/ sen pite Miecan ia Nelghien cautta huckuman/ sihenasti ette he loputetuxi tuleuat.

44:28 Mutta iotca Miecan welteuet/ heiden pite quitegin Egiptin maalda/ Judean mahan iellenstuleman wähen Joukon cansa. Ja sillens pite sis caiki ne ylitzeienyet Judast/ iotca Egiptin mahan asuman mennyet olit/ ymmertemen/ Cumban sanat tothexi tuleuat/ Minun elike heiden.

XLV. Lucu.

Jumala surepi Jeremian Paluelian ia Kirioittaian/ Baruchin edest. Jere. xlv.

45:2 NEin sanopi HERRA Zebaath/ se Israelin Jumala/ sinusta Baruch.

45:3 Sine sanot/ We minulle/ Quinga on HERRA minulle murhen minun Kipuni päle lisenyt/ mine hoocan minuni wesyxijn/ ia en leude ycten lepo.

45:4 Sanos henelle/ Nein sanopi HERRA/ Catzo/ mite mine ylesrakensin/ site mine ricon/ ia mite mine istutin/ site mine ylesiuritan/ ynne coco temen minun Maani cansa. Ja sine etzit itzelles swret cappalet/

45:5 Ele site pydhe/ Sille catzo/ Mine

Ne Jeremian Walitos Weisut.

I. Lucu.

Coco tesse kiras Propheta toisinans walitta Jerusalemin Rateluxest/ waiuast/ Nelghiest/ Tuskast etc. Toisinans hen Puhens käendepi sen Caupungin ette sen Canssan ia Borgharein tyge. Ninquin hen

tadhon Onnettomudhen caiken Lihan ylitze anda tulla/ sanopi HERRA. Mutta sinun Sielus mine tadhon sinulle ninquin Saalihin anda/ edeskuhungas waellat.

LI. Lucu.

Weisu Babilonian ia Seurakunnan Wiholisia waskan. Jere. lj.

51:15 JOca Maan henen Woimallans tehnyt on/ ia Mailmanpijrin henen Wisaudhellans walmisti/ ia Taiuan toimelisella sädhylle vloswenytti.

51:16 Coska hen iylyse/ nin palio wette Taiuas ala tulepi. Hen ylestemma Piluet/ hamast Maan äreste. Hen tekepi Leimauxet Satees/ ia vlostooopi Twlen salaisist sioistans.

51:17 Caiki Inhimiset ouat Tompelit heiden konstins cansa/ ia iocainen Cullanseppe häueisteteten heiden Cuuains cansa.

51:18 Sille heiden Epeiumalans ouat wietteluxet/ ia ei ole heisse eleme. He ouat sula turhaus ia petteueiset teghot/ teuty heiden huckuua/ coska heite etziskellen.

51:19 Mutta eipe Se nin ole/ ioca Jacobin Tauara on/ Waan sepe se on/ ioca caiki loopi/ Ja Israel ombi henen Perimisens waltica/ HERRA Zebaath on henen Nimens.

iongun murhelisen neitzyen/ waimon eli Lesken cansa puhuis.

1:1 QUinga se Caupungi nin autiona maca/ ioca teunens Cassasta oli? Hen on ninquin iocu Leski. Joca kempi oli Pacanain seas/ ia wallan pälä oli

Makunnisa/ sen teuty nyt weronalaiszna olla.

1:2 Yli öte hen idke/ nin ette kynelet poskilda wotauat/ Eikengen henen Ysteueins seas ole/ ioca hende lohutta. Waan caiki henen Leehimeisens/ ylencatzouat hende/ ia ouat henen wiholisexens tulluet.

1:3 Juda on fangittu Radholisudhes ia raskaas oriudhes/ Hen asu Pacanain seas/ ia ei ycten lepo leude/ Caiki henen Wiholisens pahasti meneuet henen cansans.

1:4 Ne Tiet Zionin pein autiat ouat/ ettei kengen Juhlille tule/ Caiki henen Portins autiona seisouat/ henen Papins hoocauat/ ia henen Neitzydhens surkiasti vloscatzouat/ ia itze hen on murheissans.

1:5 Henen Wiholisens sait ylikädhen/ Henen Wiholisillens hyuesti keupi/ Sille HERRA on henen surkiudhesta teuttenyt/ henen pahatecoins palioudhen teden/ Ja hene' Lapsens ouat Fangiudhes poisaietut Wiholistein eteen.

1:6 Ja caiki Caunistos on Zionin Tytterilde poislectenyt/ Henen Pämiehens ouat ninquin ne Jääret iotca ei ycten Laituma leude ia woimattomat edeskeuuet Waatian eteen.

1:7 Jerusalem muistapi telle aialla/ quinga Radholinen ia ylenannettu hen on/ Ja quinga palio Hyue/ hen wanhast pitenyt on/ ette caiki henen Canssans alasmaka viholisen edes/ ia eikengen heite auta/ Henen wiholisens näkeuet heiden Lustins henen pälens/ ia naurauat henen Sabbathins Lepo.

1:8 Jerusalem on synditehnyt/ Senteden henen teuty olla/ ninquin iocu saastainen Waimo/ Caiki iotca hende cunnioitit/ ylencatzouat nyt henen/ ette he henen häpiens näkeuet/ Mutta hen hoocapi/ ia

mahan langepi.

1:9 Henen Törkyns kijnitarttu henen liepesens/ Eipe hen olisi lwlut/ ette henelle nein pidheis wimein keumen/ hen on tosin ylenhirmulisesta mahancukistettu/ ia eikengen sitteken ole/ ioca hende lohutta/ Ah EERRA/ catzo minun Radholisudheni päle/ Sille Wiholinen sangen pramapi.

1:10 Se Wiholinen on Kätens caiken henen Clenodiains päle pannut/ Sille henen teuty päldecatzo/ ette Pacanat henen Pyhydhens siselkeuit/ Joista sine kieldenyt olet/ ettei heiden pitenyt sinun Seurakundas tuleman.

1:11 Caiki henen Canssans hoocauat leipe keriadhen/ He vlosannoit Clenodians Roan edest/ ette he Sieluns wirgotaisit/ Ah HERRA/ catzos sis/ ia näe/ quinga mine olen haluaxi tullut.

1:12 Teille mine sanon caikille/ iotca teste edeskeutte/ Catzocat sis ia nächket/ ios iocu Kipu onopi/ ninquin minun Kipun/ ioca minun nin yles söpi/ Sille HERRA teutti minua surulla/ henen hirmulisen wihans peiuenä.

1:13 Corkiudhesta hen lehetti Tulen minun Luihini siselle/ ia annoi sen hartaan olla nijske/ Minun Jalcani eteen hen wercon wiritti/ ia minun tacaperin syseisi/ Hen on tehnyt minun Autioxi/ ette minun ylipeiue teuty murectia.

1:14 Minun raskat syndini ouat henen Rangastoxens cautta ylesherenyet/ ia ynne caiki minun Caulani päle tulluet/ nin ette caiki minun wäkeni minus huckupi/ Nin HERRA on minun cansani mennyt/ ettei mine woi sillen ylesnosta.

1:15 HERRA ombi alastallanut caiki ne Wäkeuet/ quin minulla olit/ hen on andanut minun ylitzeni ydhen Juhlan vloscllutta/ minun Nooria Miehiene

cadhottaman/ HERRA annoi sen Neitzyen/
Tytteren Judan/ ydhen Persyn polkia.

1:16 Senteden mine nin idken/ ia molemat
minun Silmeni wette wotauat/ Sille ette se
Lohuttaia/ ioca minun sieluni pidheis
wirgottaman/ caucana minusta ombi/
Minun Lapseni ouat pois/ Sille se
Wiholinen on ylikädhen saanut.

1:17 Quin Zion kätens vlosoienda/ nin
eikengen ole ioca hende lohutta/ Sille
HERRA on ymberi Jacobin/ henen
Wiholisillens keskenyt/ ette Jerusalem pite
heiden seasans/ ninquin iocu Sastainen
Waimo oleman.

1:18 Wanhurskas ombi HERRA/ Sille mine
olen henen suullens tottelematoin ollut.
Cwlcat caiki Canssat ia catzocat minun
Kipuani/ Minun Neitzyeni ia Nooricaiseni
ouat Fangiuteen mennyet.

1:19 Mine cutzuin Ysteueni auxeni/ Mutta
he ouat minun wietelluet. Minun Pappini ia
Wanhimmat Caupungisa ouat nändyneet/
Sille he Leipe keräüet/ Ette he Hengens
wirgotaisit.

1:20 Ah HERRA/ catzo sis/ quinga mine
olen adhistoxes/ ette se caiki minun
siselyxeni kiuiste/ Minun sydhemen sytty
minun Rumissani/ Sille mine olen/ teunens
murechta. Wlcona Miecka/ ia Honesa
Coolema ombi minun Leskexi tehnyt.

1:21 Kulle se cwlu/ ette mine hoocan/ ia
ei quitengan minulla ole Lohuttaia. Caiki
minun Wiholiseni cwleuat minun
Onnettomudheni/ ia sijte riemuitzeuat/
sinepe sen teet. Nin anna sijs se peiue
tulla/ iongas vloscwluttanut olet/ ette
heiden samalmoto keuis/ quin minulleki.

1:22 Anna caiki heiden pahudhens sinun
etees tulla/ ia tee heille/ nincuttas
minullen teit caikein minun pahatecoini
teden/ Sille minun Hoocauxen on swri/ ia
minun sydhemen ombi murheissans.

II. Lucu.

2:1 QUinga HERRA ombi wihoisans sen
Tytteren Zionin pimitteny? Hen on sen
Israelin HERRAUDHEN Taiuasta Maan päle
heitteny. Ei hen ole muistanut
Astillaudhans päle/ henen wiha peiueneus?

2:2 HERRA ombi cadhottanut ilman
Laupiudheta caiki Jacobin Asumiset. Hen
ombi hirmudhesans sen Tytteren Judan
Scantzit serkenyt/ ia heite mahan lönyt.
Hen on riuanut/ seke henen
Waldakundans/ ette henen Pämiehens.

2:3 Hen ombi sen Israelin Wäkewydhen
henen hirmulises wihassans serkenyt. Hen
on henen oikian kätens tacaperin wätenyt/
coska wiholinen tuli/ ia on Jacobis ydhen
Tulen ylessytyttenyt/ ioca caiki ymberins
culutta.

2:4 Hen ombi Joutzens weteny/ ninquin
iocu Wiholinen/ Henen Oikian kätens on
hen wienyt/ ninquin iocu Wainolinen/ ia
on tappanut caiki mite oli sulainen nähdä/
Ja henen Wihans/ ninquin Tulen/
vloswodhattanut/ sihen Tytteren Zionin
Maiahan.

2:5 HERRA on ninquin iocu wiholinen/ hen
on Israelin radhellut/ Hen on caiki henen
Pallatzins radhellut/ ia on henen Scantzins
turmellut. Hen on Tytterille Juda palio
walitost ia murecht tehnyt.

2:6 Ja hen haiotti henen Maians/ ninquin
iongun Yrtitarhan/ ia henen Asumisens
turmeli/ HERRA on andanut vnochta Zionis
seke Juhlat ette Sabbathit/ ia on andanut
henen hirmulises Wihassans/ seke Kuningat
ette Papit häueiste.

2:7 HERRA on henen Altarin
poisheitteny/ ia henen Pyhydhens
niedhellut/ ia hen on ylenandanut henen
Palatzins Mwrit Wiholisen käsijn/ Nin ette
he ouat HERRAN Honesa hwтанuet/

ninquin iollaki Juhlalla.

2:8 HERRA aiatteli haiottaxens Tytteren Zionin mwrit/ hen on nooran sen ylitze weteny/ ia ei poiskäendenyt käsiens/ sihenasti ette hen site hucutaisi/ Torni seiso surkiast/ ia Muri maca cukistettuna.

2:9 Henen Portins wajjotetut ouat Maan siselle/ Hen on serkenyt henen Salpans ia tyhiexi tehnyt/ Henen Kuningans ia Pämiehens ouat Pacanain seas/ iossa euet he Lakia prucata taidha/ Eike heiden Prophetins ychten Näkye HERRALDA leudhe.

2:10 Ne Tytterein Zion Wanhimat maan päle macauat/ ia ouat hiliain/ He heitteuet Tuchka päens päle/ ia ouat Sekit pälens wätenyet/ Ne Neitzyet Jerusalemist Päitens alaslaskit Maan pein.

2:11 Mine olen lehes silmeni vlositkenyt/ nin ette minun siselyxeni sijte kiuiste/ Minun maxani ouat vloswodhatetut Maan päle/ minun Canssani Tytteren ylitze/ Coska Nisurit ia ne Piskuiset Caupungin Cadhuilla nändyit.

2:12 Coska he Eitillens sanoit/ Cussa on Leipe ia wina? coska he Caupungin Caudhuilla nännyt/ ninquin ne surmaan haauoitetut/ ia heiden Eitins sylijn hengens ylenannoit.

2:13 Ah sine Tyter Jerusalem/ Kelle mine wertautan sinua/ Eli mixi mine sinua pidhen? Sine Neitzty tyter Zion. Mille mine sinua wertautan/ Jolla mine sinua lohutaisin? Sille sinun Wahingos on swri ninquin iocu Meri/ cuca taita sinua parandha?

2:14 Sinun Prophetis ouat sinulle sarnanut irtat/ ia hullut Näghyt/ ia euet sinun Pahatecoas sinulle ilmoittanuet/ Jolla he olisit sinun fangiudhes estä taineet/ Waan ouat sinulle sarnanuet irtat sarnat/ iolla he sinun Maastas vlossarnasit.

2:15 Caiki ohitzekeueiset paucuttauat käsillens sinun ylitzes/ tissauat sinulle/ ia pudhisteleuat pästens sen Tytteren Jerusalem ylitze. Temekö se Caupungi on/ iosta sanotan/ Ette se on caikein Jaloin/ iosta coco Makunda hendens iloitze?

2:16 Caiki sinun Wiholises iruitteleuet suullans sinua wastan/ tissauat sinulle/ ia kiristeuet hambaitans/ ia sanouat/ Huy/ me olema hende hucuttanuet/ Tai on se peiue/ iota me halaisim/ Me sen saimme/ Me olema nin cauan eleneet.

2:17 Se HERRA ombi tehnyt/ ninquin hen aiatellut oli/ Hen on teuttenyt henen Sanans/ ionga hen cauan ennen keskenyt oli/ hen on laupiattomasti hucuttanut/ Hen on ilahuttanut Wiholises sinun ylitzes/ ia sinun Wainolistes wallan yleskorhottanut.

2:18 Heiden sydhemens hwsu HERRAN tyge/ O sine Mwri sen Tytteren Zionin/ anna peiuelle ia ölle kyleneet alaswota/ ninquin Oian/ Ele mös lacka/ eike leueitkö sinun Silmeis munat.

2:19 Ylesnouse ölle ia hwdha/ vloswodhata sinun Sydhemes Ensimeises waluos HERRAN eteen/ ninquin Wettä. Ylesnosta sinun kätes henen poleens/ sinun piskuraistes Sieluin teden/ iotca Nelghieste nändyneet ouat/ iocaitzen Catuin nurkissa.

2:20 HERRA näe ia catzo sis/ iongas nin turmelut olet/ Pitekö mös waimotki heiden Rumins Hedelmet sömen/ nekin noorimmat Lapsucaiset/ tuskal waaxan pituet? Pitekö Prophetat ia Papit HERRAN Pyhydhes nin tapetuxi tuleman?

2:21 Macasit Cadhuilla maan päle/ piltit ia wanhat/ Minun Neitzydheni ia Nooricaiseni ouat Miecan cautta Langenuet/ Sine olet tappanut sinun wiha peiuenes/ sine olet

laupiattomast teurastanut.

2:22 Sine olet ymberilde minun Wiholiseni cutzunut/ nin quin Juhla peiuelle/ nin ettei kengen HERRAN wiha peiuene ole poispäsznyt ia ylitzeienyt. Sille iotca mine ylescasuatin ia ylesrookin/ nijte minun Wiholisen on mestanut.

III. Lucu.

3:1 Mlne olen yxi radholinen Mies/ ionga henen Hirmusudhens witzan nädhe teuty.

3:2 Hen iodhatti minua ia poiswei pimeyteen ia ei walkiuteen.

3:3 Hen ombi kätens käendenyt/ ia toimitta toisin aina minun cansani.

3:4 Hen on tehnyt minun Lihani ia minun Nahkani wanhaxi/ ia minun Luuni musertanut.

3:5 Hen rakensi minua wistan/ ia sapella ia waiualla hen minua käri/

3:6 Hen on minun pannut pimeyteen/ ninquin ne Coolluet Mailmasa.

3:7 Hen on minun siselmwranut/ etten mine vlospäse/ ia minua couihin Bultijn pannut.

3:8 Ja waicka mine parghun ia hwdhan/ nin hen Coruans kijnitukitze minun Rucouxeni edest.

3:9 Hen on minun Tieni kijnimwranut wooltuinkiuerein cansa/ ia minun Polcuni sulkenut.

3:10 Hen on weijunut minua/ ninquin Carhu/ ninquin Jalopeura salaudhes.

3:11 Hen on minun andanut/ tielde heirehte/ Hen on minua repinyt säpälexi/ ia turhaxi tehnyt.

3:12 Hen ombi Joutzens yleswetenyt/ ia asetti minun Maalixi Noolen eteen.

3:13 Hen lehetti minun Munaskuihini henen Winins * Tytteret/

3:14 Mine olen caiken minun Canssani

nauru/ ia heiden iocapeiuenen Wirtens/ 3:15 Hen on haikiudhella minun rauinnut/ ia Coiroholla minua iowuttanut.

3:16 Hen ombi minun Hambani säpälexi musertanut/ Hen Tuhghassa minun kieritti/

3:17 Minun Sielun ombi Rauhasta poisaiettu/ Minun teuty hyuie peiuie vnochta/

3:18 mine sanoin/ Minun toiuon on pois/ ette minun pite ioskus enembi HERRAN tykene oleman.

3:19 Muista sis/ quinga mine nin radholinen ia ylenannettu/ Coiroholla ia sapella iotettu olen.

3:20 Sine quitengin sen päle aiattelet/ Sille minun Sielun site sano/

3:21 site mine lasken sydhemeheni/ Senteden mine wiele nyt toiuon.

3:22 HERRAN Laupiudhesta se ombi/ ettei me ratki cadhoneet/ Eipe henen Laupiudhens wiele loppunut/

3:23 Waan ioca hoomen se ombi wsi/ Ja sinun Uskos on swri.

3:24 HERRA ombi minun Osan sanopi minun Sielun/ Senteden mine tadhon henen pälens toiuo.

3:25 Sille HERRA ombi Hyue nijlle/ iotca henen pälens toiuouat/ Ja nijlle Sieluille/ iotca henen ielkins kysyuet.

3:26 Se on yxi callis asia/ kersiueinen olla/ ia HERRAN awun päle toiuoa/

3:27 Se on yxi callis asia/ Ette iocu lken canda Norudhessans.

3:28 Ette iocu ylenannettu kersiueinen on/ coska iotakin henen pälens tule/

3:29 Ja pane henen Suuns tomuhun/ ia odhottapi Toiuons ielkin/

3:30 Ja andapi lödhe Poskillens/ ia palio pilca pälensotta.

3:31 Sille eipe HERRA poissöxe ijancaikisesta/ Waan kyllä hen murehen saatta/

3:32 ia taas hen armaitze/ henen swren
Laupiudhens peresti/
3:33 Sille eipe hen sydhemestens Inhimisie
curita ia murhesen saata.
3:34 Ninquin hen tadhois ne Radholiset
maan päle/ ratki alaspaina anda/
3:35 ia heiden syyns anda Jumalan edes
wärin olla/
3:36 ia heite wärin domitta anda/ Ninquin
HERRA ei site näkisi.
3:37 Cuca tocti sijs sano sencaltaiset
tapactuuat ilman HERRAN keskyte?
3:38 Ja ettei Hyue eli Paha tule henen
Keskyns cautta?
3:39 Mixi sis Inhimiset nein nuriseuat
heiden Eleisens? Jocainen nuriscan henen
syndeins wasan.
3:40 Tutkistelkam ia etzikem meiden
menon ia palaitkam HERRAN tyge.
3:41 Ylesnostacam meiden sydhemen ynne
käsien cansa Taiuasen pein/ Jumalan
tyge.
3:42 Me/ me olema synditehnyet/ ia
couacoruaiset olluet/ Senteden et sine
cochtudhen cansa sästenyt ole.
3:43 Waan sine olet wihalla meite
pimittenyt/ ia wainonut/ ia Laupiottomast
mestanut.
3:44 Sine werhotit itzes piluelle/ ettei
ychten Rucoust sen lepitze maltanut tulla.
3:45 Sine olet meite loghaxi ia ilkeudhexi
Canssain seas tehnyt.
3:46 Caiki meiden Wiholiset ouat swtans
meiden wasan ammottaneet/ Minun
silmeni wotauat.
3:47 Me alaspainetam ia rangaistetam
pelgholla ia adhistoxella/
3:48 wesi oiain cansa ylitze minun
Canssani Tytteren surkiudhen.
3:49 Minun Silmeni wotauat/ ia ei taidha
lacaita/
3:50 sille eipe hen asetu/ sihenasti ette

HERRA Taiuahast alascatzo ia sihen näke.
3:51 Minun Silmeni poisculutta Elemen
minulda/ caikein minun Caupungin
Tytterein tedhen.
3:52 Minun Wiholiseni ouat minun
paulanuet/ ninquin iongun Linnun ilman
syyte.
3:53 He ouat minun Elemen ychten
Cooppahan salpanuet/ ia Kiuet minun
päleni heittenyet.
3:54 He ouat mös minun Pääni wedhellä
walanuet/ Nin mine sanoin/ Nyt mine ratki
pois olen.
3:55 Mutta mine auxenihwsin sinun Nimes/
HERRA/ alhalda Coopasta/
3:56 ia sine cwldelit minun äneni. Ele
sinun Coruias poiskäenne minun
hoocauxestani ia hwdhostani/
3:57 Lehenne sinus minun tykeni/ coska
mine sinua auxenihwdhan/ ia sano/ Ele
pelke.
3:58 Ulostoimita sine HERRA/ minun
Sieluni asia/ ia lunasta minun Hengen.
3:59 HERRA catzos/ quinga minun nin
wärytte tedhen/ ia auta minun Oikiudheni
päle.
3:60 Sine näet caiki heiden Costons ia
caiki heiden aiatoxens minua wasan.
3:61 HERRA/ sine cwlet heiden pilcans/ ia
caiki heiden aiatoxens minua wasan/
3:62 Minun Wainolisteni Hwlet ia heiden
Neuuolaskons minua wasan yli peiue/
3:63 Catzo/ sis/ waicka he maata
paneuat eli ylesnouseuat/ nin he minusta
Wirsie laulauat.
3:64 Costa heille HERRA ninquin he
ansaneet ouat/
3:65 anna heiden sydhemens wapista/ ia
sinun kiroustas tuta.
3:66 Waino heite hirmudhella/ ia hucutta
heite HERRAN Taiuan alla.

IV. Lucu.

4:1 QUinga on Cultra ratki nin mustennut?
Ja se Jalo cultra ratki nin mwttunut? Ja ne
Pyhydhen Kiuat macauat iocaitzen Catuin
päle haiotetut.

4:2 Ne Kempit Zionin Poiat/ Cullan
werdhaxi luetut/ quinga he nyt ouat Sauen
Crusin caltaisexi aruatut/ iotca
Sauenwalaia tekepi.

4:3 Ne Lohikermet taritzeuat Niset heiden
poillens/ ia imetteuet heite/ Mutta minun
Canssani Tytteren teuty Laupiatoin olla/
Ninquin iocu Strutzi Coruesa.

4:4 Nisurille tartui kieli heiden Lakeens
ianon teden/ Ne Nooret Lapsucaiset
anouat Leipe/ ia eikengen ole/ ioca heille
site iacapi.

4:5 Jotca muinen söit herculisesta/ he
ouat Catuin päle nändynyet/ Jotca muinen
olit silkis yleskasuatetut/ heiden teuty nyt
loghassa maata.

4:6 Minun Canssani Tytteren syndi on
swrembi/ quin Sodomian syndi/ ioca ydhes
silmenräpeyxes alaskukistettu oli/ ia ei
yxiken käsi siihen ruennut.

4:7 Henen Nazareins olit puchtamat quin
Lumi/ ia walkeemat quin rieska/ heiden
Loondons punaisembi oli/ quin Corilo/
heiden päle catzomisens oli ninquin
Saphiri.

4:8 Mutta nyt ombi heiden Loondons nin
mustennuet syngydhest/ ettei he Cadhuilla
taita tuta/ Heiden nachkans rijppu heiden
Luisans/ se quiuettui ninquin pw.

4:9 Nijlle Miecalla tapetuille oli parembi/
quin nijlle/ iotca Nelken coolit/ Jotca
nändymen ia huckuman pitä Nelghien
teden.

4:10 Ne laupialisemat Waimot teuty omia
Lapsians keitte roaxens/ minun Cansani
Tytteren surkiudhes

4:11 HERRA ombi henen hirmusudhens
teuttenyt. Hen ombi vloswodhattanut henen
iulman Wihans/ Hen ombi Zionis ydhen
Tulen ylessytyttenyt/ ioca mös henen
Perustoxens ylespoltanut on.

4:12 Eipe Kuningat Maan päle site
vskoneet olisi/ eike caiki Inhimiset Maan
päle/ Ette sen wainolisen ia winholisen piti
Jerusalemian Portist siseltuleman.

4:13 Mutta se ombi henen Prophetins
syndein tedhen/ ia heiden Pappeins
Pahatecoin teden/ iotca sielle siselle ninen
Wanhurskasten weren vloswodhatit.

4:14 He keuit sinne ia tenne Catuilla/
ninquin Sokiat/ ia Werelle olit ryuetetut/
ia euet tainuet mös heiden waatteins
ruueta.

4:15 Waan hwsit heiden tygens/ Welteket
te saastaiset/ welteket/ welteket/ elket
mihinge ruuetko. Sille he wältit heiste/ ia
poispakenit heiste. Nin ette mös Pacain
seas sanottijn/ Eipe he cauan sielle pisy.

4:16 Senteden ombi HERRAN wiha heite
haiottanut/ ia ei tadho heiden pälens
sillen catzo/ Ettei he Pappia
cunnioittaneet/ ia eike nite wanhoia
armachtanuet.

4:17 Quitengin meiden Silmen curkistelit
tyhien Awn ielkin/ sihenasti ette he
wäsyit/ Coska me odhotimma ychte
Canssa/ ioca ei meite autta woinut.

4:18 He weijuuet meiden askelen/ nin ettei
me rohckenuet meiden Catuin päle
keudhe/ silloin mös meiden loppun tuli/
meiden peiuen edesioudhuit/ meiden
loppun on tullut.

4:19 Meiden Wainoliset olit nopiammat/
quin Cotkat Taiuas alla/ Worijn he mös
meite wainosit/ ia Coruesa he meiden
ielkin wartioitzit.

4:20 Se HERRAN Woidheltu/ ioca meiden
turuan oli/ ombi Fangittu heiden

wercohins/ coska he meite haiotit/
Johonga me turuasim/ Ette me henen
Warions alla eleisim Pacanain seas.
4:21 Iloitze ia riemuitze sine Tyter edom/
iocas asut Uzin maalla/ Sille sen Calkin
pite mös sinun ylitzes tuleman/ pitä mös
sinun ioopuman ia alasti tuleman.
4:22 Mutta sinun Pahategholles ombi
loppu/ sine Tyter Zion/ Eipe hen sille
anna sinua poiswiedhe/ Mutta sinun
pahatteghos Tyter Edom/ pite henen
etziskelemen/ ia sinun syndies
ylesauaman.

V. Lucu.

5:1 MUista HERRA/ quinga meille tapactui/
Catzo/ ia näe meiden ylencatzetta.
5:2 Meiden perimys ombi mwcalaisten
osaxi tullut/ Ja meiden hoonet
wlconaisten. Me olema orwot ja lsettömet/
5:3 Meiden äitit ouat ninquin Lesket.
5:4 Wesi/ ioca meiden oma oli/ rahallam
me ioijmma/ Omat halghot/ hinnalla me
ostimma.
5:5 Caulan perest he meite waatiuat/ Ja
echke me io wäsnyet olema/ ei
quitengan meille ychten lepo annettu
5:6 Meiden piti Egiptin ja Assirian ala
meiten andaman/ senpäle/ ette me
sijttekin leipe rawinnoxu saijsimma/
5:7 Meiden lset ouat synditehnyet/ ia euet
sillen ole käsis/ Ja meiden pite heiden
pahatekoijansa nautitzeman/
5:8 Oriat meiden ylitzen wallitzeuat/ Ja
eijkengen ole/ ioca meite heiden käsistens
pelasta/

Ezechiel

XIII. Lucu.

5:9 Meiden pite hakeman meiden leipen
hengen pacolla/ miecan edhes/ coruesa/
5:10 Meiden ihoma ombi poltettu/ ninquin
wghnis/ sen hirmuisan Nelghien tähden.
5:11 He ouat wajmot Zionis rajiskanut/ ia
Neitzyet Judan caupungeisa/
5:12 ouat Ruchtinat yleshirtenet/ Ja
wanhimpain mootho euet armoinet.
5:13 Ne Noricaiset piti mylly kiue wetäme'/
Ja ne piskuiset puita ca'daisa's piti
co'bastuma'/
5:14 Ne wanhat pwtuijt porteista/ Ja ne
Nooricaiset eij sillen candelecta soijta/
5:15 Meiden sydhemen riemu loppuij/
Meiden Tantzin on kiendynyt murehexi/
5:16 Meiden päästem ombi Crunu
poijspuhdhonnut/ Woijs ette me nijn olema
syndije tehnyet/
5:17 Senteden ombi mös meiden
Sydhemet murehisans/ Ja meiden silmet
ouat caichtunuet
5:18 Zionin woren tehden/ ette se nijn
häwitetty on/ Ette Kethut sen ylitze
iooxendeluat.
5:19 Mutta sine HERRA/ ioca ijancaikisesta
olet/ Ja sinun Istuimes ijeste ikehen/
5:20 Mixis meidet nijn caiketi wnodat? Ja
nijncauwa' meite iuri ylenna'nat?
5:21 Palauta HERRA meite iellens sinun
tyges/ ette me taas cotia palaiasisima/
Wdhista meiden peiuet/ ninquin he
alghusta olit/
5:22 Sille sine olet meite poysheittenyt ia
ylenpaltisesta sine meiden pälem olet
wihastunut.

Jeremia' Walitos Weisuin Loppu.

*EZEchielist. Wäret Opettaiat/ Sarnaiat ia
Petteiet Laitetan. Ezech. xijj.*

13:1 Ja HERRAN Sana tapactui minulle/
sanoden. SINE Inhimisen Poica/ Prophetera
Israelin Prophetie wastan/ ia sanos heille/
iotca omasta sydhemestens propheterauat.

13:2 Cwlcac HERRAN Sana/ Neite sanopi
HERRA Jumala.

13:3 We nijlle hulluille Prophetille/ iotca
heiden oma Hengens seuraat/ ia ei ole
heille ycten Näkyä.

13:4 O Israel/ sinun Prophetis ouat
ninquin Ketut coruessa/

13:5 Euet he aucon eten tule/ eike aseta
heitens Mwrixi Israelin Honen ymberille. Ja
euet Sodhas seiso HERRAN peiuene/

13:6 Heiden Näköns euet miteken ole/ ia
heiden Noitudhens ombi sula walhe. He
sanouat/ HERRA sen sanoi/ Waika ei
HERRA ole heite lehettenyt/ ia
achkeroitzeuat ette he heiden Oppins
kijniteisit.

13:7 Eikö teiden Näghyn ole turha/ ia
teiden Noitudhen sula walhe. Ja quitengin
te sanotta/ HERRA ombi sen sanonut/
Waicka em mine site sanonut ole.

13:8 Senteden sanopi HERRA Jumala nein/
Ette te site sarnatte/ iosta ei miteken
tule/ ia walecht noidhutte. Nin mine
tadhon teiden wastan tedhä/ sanopi
HERRA Jumala/

13:9 Ja minun käteni pite ninen Prophetin
päle tuleman/ iotca sarnauat iosta ei
miteken tule/ ia noituuat walecht. Ei
heiden pide oleman minun Canssani
Cocouxes/ ia Israelin Honen lughussa ei
kirioitetu/ eli Israelin Maalle tulla Ja teiden
pite tundeman/ Ette mine HERRA Jumala
olen/

13:10 Senteden ette he minun Canssani
wietteleuet/ ia sanouat/ Rauha/ quin ei
ole quitenga Rauha. Canssa seinen
ylesrakenda/ nin he sen saman pyhckiuat

irdhalisen Calkin cansa.

13:11 Sanos nijlle pyhckijlle/ iotca
irdhalisella Calkilla pyhckiuat/ ette sen pite
poislangeman. Sille ette Sadhe cwro ombi
tuleua/ ia swret Rakeet langeuat/ ia
Twlispä pite sihen söxemen/ Catzo/ Nin
se Seine langepi. Mite maxa/ eikö silloin
teille sanottane/

13:12 Cussa nyt on se pyhckimys/ ionga
te pyhckinyet oletta?

13:13 Nein sanopi HERRA Jumala/ Mine
tadhon anda ydhen winiseuen Twlispään
minun iulmaudhessani pauuhata/ ia Saten
cwron minun wiassani/ ia swret Rakeen
kiuet hirmudhessani/ ne pite caiki
cukistaman.

13:14 Sillens mine tadhon alaslödhe
seinen/ ionga te irdhalisella Calkilla
pyhitte/ ia mahan heitite/ Nin ette sen
macauan Perustoxen nächtemen pite/ ette
se Maas maca. Ja teiden pite mös sielle
siselle huckuman/ ia ymmertemen/ ette
mine se HERRA olen.

13:15 Juritellens mine tadhon teutte minun
Hirmusudheni sen Seinen päle/ ia ninen
päle/ iotca sen irdhalisel Calkilla pyhckiuat/
ia teillen sanoa/ Eike tesse ole Seine eli
Pyhckie.

13:16 Nāme ouat ne Israelin Prophetat/
iotca Jerusalemille noituuat/ ia sarnauat
Rauhasta/ waicka ei Rauha olecka/ sanopi
HERRA Jumala.

13:17 Ja sine Inhimisen Poica oienna
sinun casuos vastan sinun Canssas
Tytterit/ iotca heiden sydhemestens
noituuat. Ja Prophetera heiden wastans/
ia sanos/ Nein HERRA Jumala sanopi.

13:18 We teille/ iotca teet * Pänalaiset
Inhimisille heiden Cainolons ala/ ia
Niskatynyt * Päite warten/ seke Norille
ette wanhoille Sieluija ottaxenna. Coska te
nyt weijunyt oletta minun Canssani

Sielut/ nin te lupat heille Elemen/
 13:19 Ja minun te riutta minun Canssani
 seas/ Ohra pion ia ydhen Leiuenpalan
 tedhen. Sen cautta/ ette te ne Sielut
 Coolemahan domitzetta/ iotca ei pitenyt
 cooleman/ Ja domitzetta nijte Elemehen/
 iotca ei pide elemen. Ja se tapactu teiden
 Walhecten cautta minun Canssassani/ ioca
 kernasti Walhen cwle.

13:20 Senteden sanopi HERRA Jumala/
 Catzo/ mine tadhon tedhä watan teiden
 Pänalaisten/ iolla te Sielut otatta ia
 lohutat. Ja tadhon heite poistemmat teiden
 Cainalastan/ ia ne Sielut/ iotca te otatta
 ia lohutat/ tadhon päste.

13:21 Ja tadhon teiden Niskatynyn
 rickirepie ia minun Canssani teiden
 käsisten wapautta/ ettei teiden pidhe
 hende enämbi ottaman/ Ja ymmertemen
 ette mine se HERRA olen.

13:22 Senteden/ ette te ninen Hurskasten
 sydhemet coetelet Falskista/ ioita em mine
 muresen saattanut ole. Ja oletta
 wahuistanuet ninen iumalattomiten kädhet/
 nin ettei he käenne heitens heiden
 pahasta menostans/ ette he eleisit.

13:23 Senteden ei pidhe teiden turha
 Opetosta sillen sarnaman eike noituman.
 Waan mine tadhon wapacta minun
 Canssani teiden Käsisten/ Ja teiden pite
 ymmertemen/ ette mine HERRA olen.

XIV. Lucu.

Nelie Jumalan Rangastusta syndein deden.

14:13 COska iocu Maakunda minua watan
 synditekepi/ ia se wiele sijtte minua
 pilcapi/ Nin mine tadhon käteni sen ylitze
 vlosoienda/ ia caiken Leiuen waran
 poisotta. Ja tadhon sinne Nelghien
 lehette/ ette mine sielle seke Inhimiset

ette Eleimet ylesiuritan.

14:14 Ja waicka silloin olisit sielle ne
 Colme Mieste/ Noe/ Daniel ja Job/ nin
 he waiuoin heiden omat Sieluns
 wapadhaisit heiden Wanhurskaudhellans/
 sanopi HERRA Jumala.

14:15 Ja ios mine pahat pedhot maan
 siselle leheteisin/ iotca Inhimiset
 poissuuldaisit/ ia sen raatelisit/ nin ettei
 sielle yxiken Petoim deden waelta taidhais.

Ja neme Colme Mieste olisit sielle siselle/
 14:16 Nin totta quin mine elen sanopi
 HERRA Jumala/ eike he taidha Poikians
 eike Tytteritens wapacta/ waan ainostans
 itzens/ Mutta itze se Maa autioxi tule.

14:17 Eli ios mine Miecän sen Maan päle
 annaisin tulla/ ia sanoisin/ Miecka/ mene
 sen Maan lepitze/ ia nin tulis seke
 Inhimiset ette Eleimet ylesiuritetuxi. Ja ne
 colme mieste olisit henesse/

14:18 Nin totta quin mine elen sanopi
 HERRA Jumala/ eike he taidha Poikians
 eike Tytteritens wapacta/ waan heiden
 ainoastans pite wapadhetuxi tuleman.

14:19 Taica ios mine Ruttotaudhin Maan
 siselle leheteisin/ ia minun hirmusudheni
 sen ylitze vloswodhataisin/ ette mine
 sielde cadhotaisin seke Inhimiset ette
 Eleimet.

14:20 Jo Noe/ Daniel ia Job olisit sielle
 siselle/ Nin totta quin mine elen/ sanopi
 HERRA Jumala/ eipe heiden pidheis heiden
 wanhurskaudhens cautta/ eike poikians eli
 Tytteritens taita wapacta/ waan heiden
 omat Sieluns.

14:21 Sille nin sanopi HERRA Jumala/ Jos
 mine leheteisin ne Nelie minun Paha
 Rangaistustani/ quin on/ Miecka/ Nelke/
 pahat Pedhot ia Ruttotaudhin Jerusalemin
 ylitze. Nin/ ette mine sielle cadhotaisin
 seke Inhimiset ette Eleimet/

14:22 Catzo/ nin mutomat sielle siselle

pidheis iettemen/ iotca Poiat ia Tytteret
 sielde pidheis vloswiemen/ ia tulla tenne
 teiden tygen. Ette te näkisit quinga heiden
 keuis/ ia lohutaisit teiten sen
 Onnettomudhen päle/ ionga mine
 Jerusalemin ylitze olen andanut tulla/
 ynne caikein muidhen cansa/ quin mine
 heiden ylitzens olen andanut tulla.
 14:23 Ne pite teiden lohutoxen oleman/
 coska te saatta nähdä quinga heiden
 keupi/ ia taidhat ymmerdhe/ ettei mine
 ilman syyte tehnyt ole/ mite mine sielle
 sisellä tehnyt olen/ sanopi HERRA Jumala.

XVIII. Lucu.

*Lue Ezech. xvj. Cap. Jalon Wertauxen
 Sanan ylencatzomisen teden/ ia sijte
 Epeiumalten Palueluxest/ Lijtosta/ ia sijte
 Ensimeisest vskosta/ iosta Paulus sano.
 Sen Ensimeisen Uskon he tyhiexi teit.
 Synnein andexiandamus luuatan nijlle
 catuuaisille. Ezech. xvijj.*

18:1 Ja se HERRAN sana tapactui minulle/
 ia sanoi.
 18:2 Mlxi te prucat Israelin maasa teiden
 seassan/ temen SananLaskun/ ia sanotta.
 Iset ouat Hapatut winamariat sönyet/
 Waan Lastein Hampat ouat sijte heltynyet.
 18:3 Nin totta quin mine elen/ sanopi
 HERRA Jumala/ Eipe sencaltainen
 Sananlasku pidhe oleman teiden seasan
 Israelis.
 18:4 Sille catzo/ caiki Sielut ouat minun/
 nin Isen Sielu quin Poiangin minun on. Se
 Sielu quin Synditeke/ sen pite cooleman.
 18:5 Jos nyt iocu Hurskas on/ ioca oikein
 ia hyuestiteke/
 18:6 Joca ei Wortein päle * söö/ eike
 henen Silmiens ylesnosta Israelin Honen
 Epeiumalten polehen. Joca ei saastuta

henen Lehimeisens Emende/ eike maca
 Waimon cansa henen taudhissans.
 18:7 Joca ei kennengen wartyte te/ ioca
 Welgholistens henen Pantins iellensanda/
 eike miteken wäkiuallalla keldeke poisota.
 Joca andapi Isouaisille Leiuestens/ ia sen
 Alastoman waatetta.

18:8 Joca ei corkoraha ota/ ioca eiketen
 Asioisans pete. Joca ei auta wärytehen/
 Joca riteleueisten waihel oikein domitze.

18:9 Joca minun Oikiudheni ielkin waelda/
 ia pitepi minun Keskynti/ nin ette hen
 todhest ninen ielkin teke. Se on yxi
 Hurskas Mies/ henen pite wissist Elemen/
 sanopi HERRA Jumala.

18:10 Mutta ios hen iongun Poian
 synnytte/ ia se sama tulepi Murhaiaxi ioca
 werte vloswodhatta/ eli iotaki neiste
 cappaleista tekepi/ ia ei ycten nijste muist
 cappaleist teghe.

18:11 Waan sööpi woortein päle/ ia
 saastutta henen Lehimeisens Emenen.

18:12 Tekepi nijlle Kieuhille ia waiuasille
 wahingot/ ottapi iotakin wäkiuallalla. Ei
 Panti iellensanna/ ylesnosta Silmens
 Epeiumalten pein/ iolla hen Cauhistoxen
 tekepi. Ulosandapi Corkorahan päle/ ia
 Asioisa pettepi/

18:13 pidheiskö henen elemen ? Ei tosin
 henen elemen pidhe. Waan ette hen nämet
 Cauhistoxet tehnyt on/ henen pite
 coolemalla cooleman/ Henen werens pite
 henen ylitzens oleman.

18:14 Mutta ios hen iongun Poian
 synnytte/ ioca caikia sencaltasi syndie
 näke/ quin henen Isens teke/ ia hen
 itzens pelke/ ia ei nin tee.

18:15 Ei söö Wortein päle/ eike silmens
 ylesnosta Israelin Hoonen Epeiumalten
 tyge. Ei saastuta henen lehimeisens
 Emende/

18:16 Eikete wahingoita/ Ei tacanans

Pantia pidhe/ eike miteken ota Wäkiuallal.
Jacapi Leiuestens Nelkeitzille/ ia sen
Alastoman waatetta/

18:17 Ei auta site Radholista wasan. Ei
ota corkoraha eli Asioisa pete/ Waan
minun Keskyeni pite/ ia minun Oikiudheni
ielkin elepi. Ei temen pidhe henen Isens
pahateghon tedhen cooleman/ waan
elemen.

18:18 Mutta henen Isens/ ioca Wäkiualta
ia Wärytte prucasi/ Ja henen Canssans
seas site tehnyt on/ quin ei luualinen ole.
Catzo/ Henen pite cooleman henen
Pahateghons teden.

18:19 Nin te sanotta/ Mixei Poian pidhe
henen Isens Pahatteghot candaman.
Senteden pite henen elemen/ ette hen
hyuesti ia oikiasti teki/ ia caiki minun
Oikiuteni pitenyt ia tehnyt on/

18:20 Waan se Sielu/ quin synditekepi sen
pite cooleman. Sille ei Poian pidhe Isens
pahatecoia candaman/ eike mös Ise pidhe
Poians pahatecoia candaman. Waan sen
Hurskan wanhurskauden/ pite henen
ylitzens oleman/ ia sen Wären Wäryys pite
henen ylitzens oleman.

18:21 Mutta ios iocu Jumalatoim itzens
käende/ caikista henen synneistens/ quin
hen on tehnyt. Ja pitepi caiki minun
Oikiuten/ ia tekepi oikein ia hyuesti/ nin
henen pite elemen ia ei cooleman.

18:22 Mutta caickein henen
ylitzekeumisens/ iotca hen on tehnyt/ ei
pidhe muistettaman/ Waan henen pite
elemen sen wanhurskaudhen tedhen/ quin
hen teke.

18:23 Lwletkos/ ette mine halaian sen
Jumalattoman coolemata/ sanopi HERRA
Jumala/ ia ei paremin ette hen palaias
henen pahasta menostans ia elemestens/
ia eleis.

18:24 Ja ios se Wanhurskas/ palaiapi

henen Wanhurskaudhestans/ ia tekepi site
quin paha on/ ia elepi caiken sen
Cauhixoxen ielkin/ quin iocu Jumalatoim
teke. Pidheiskö henen elemen ? Ja caiki
henen Wanhurskautens/ quin hen tehnyt
on/ ei pidhe ensingen muistettaman.

18:25 Waan henen pite cooleman henen
Jumalan pilcaudia synnins tädhen/ iotca
hen tehnyt on. Ja quitengin te sanotta/
Eipe HERRA oikein tee.

18:26 Nin cwlcac sis te Israelin Honesta/
Engö mine oikein tee/ Mutta te wärin ?
Sille coska se Wanhurskas poiskäendepi
itzens henen Wanhurskaudhestans/ ia
tekepi paha/ nin teuty henen coolla. Mutta
henen teuty coolla henen Pahudhens
tedhen/ quin hen tehnyt on.

18:27 Wastoinpein/ coska se Jumalatoim
poiskäendepi itzens henen Wärydhestens/
ionga hen tehnyt on/ ia teke nyt Oikein ia
hyuesti/ hen Sielunsa eleuene pitepi.

18:28 Sille ette hen pelkepi/ ia
pahudhestans weltepi/ Nin henen pite
elemen ia ei cooleman.

18:29 Ja wiele nyt ne Israelin Honesta
sanouat/ Eipe HERRA oikein tee/

18:30 pidheiskö minun oleman wären ?
Teille Israelin Honesta on wäryys. Senteden
mine tadhon domita teite/ iotca Israelin
Honesta oletta/ iocaitzen henen menons
pereste/ sanopi HERRA Jumala. Nin
käendeket sis teiten/ caikista teiden
ylitzekeumisesten/ ettei teiden pidheis
langeman pahatecoinne tedhen.
18:31 Poisheitteket caiki teiden
ylitzekeumisen/ ioilla te oletta
ylitzekeunyet/ ia techket teillen vsi sydhen
ia vsi Hengi.

18:32 Sille mingeteden sine tadhon nin
coolla/ sine Israelin Hone ? Sille em mine
tadhon sen cooleuaisen coolemata/ sanopi
HERRA Jumala/ senteden käendeket

teiten/ nin te saatta ele.

XXXIII. Lucu.

Sarnaia ombi ninquin Wartia/ ia quin Pasuna ioca hädheste waarapi. Ezech. xxxij.

33:1 Ja se HERRAN sana minulle tapactui ia sanoi.

33:2 Sine Inhimisen Lapsi/ sarna sinun Canssas wastan/ ia sanos heille. Coska mine Miecka iongun Maan ylitze weisin/ ia sen Maan Canssa ottaisi ydhen Miehen heiden seastans/ ia tekisit sen heiden Wartiaxens.

33:3 Ja hen näkepi Miecan sen Maan ylitze tuleuan/ ia pasunalla soitta ia Canssans waarapi.

33:4 Joca nyt sen pasunan helinen cwlepi/ ia ei tadhoisi hendens neuuotta/ ia se Miecka tulis ia hende poisottais/ sen oma Weri olcoon henen pääns päle.

33:5 Sille hen cwli sen Pasunan helinen/ ia ei quitengan hendens waaroinut/ senteden olcoon henen Werens henen ylitzens. Mutta ioca hendens cauatta/ hen Sielunsa wapacta.

33:6 Waan ios Wartia näkis Miekan tuleuan/ ia hen ei pasunalla soittaisi/ ia henen Canssans ei waaroinut/ ia Miecka tulis ia poisottaisi mutamita. Ne samat tosin heiden syndiens teden poisotetaisijn/ Mutta heiden Werens mine tadhon sen Wartian kädheste waatia.

33:7 Ja nyt sine Inhimisen Lapsi/ Mine olen asettanut sinun Wartiaxi Israelin Honen ylitze. Coskas iotakin cwlet minun Suustani/ ettes heite manaisit.

33:8 Quin mine nyt sillen Jumalattomalle sanon. Sine Jumalatoim sinun teuty coolemalla coolla. Ja et sine site henelle

sano/ Ette se Jumalatoim henen menostans cartais. Nin se Jumalatoim pite henen Jumalattoman Menons teden cooleman/ Waan henen Werens mine tadhon sinun kädheste waatia.

33:9 Mutta ios sine waaraiat sen Jumalattoman henen menons teden/ ette hen sijte hendens käendeis/ Ja ei hen tadhoisi hendens sijte ketä. Nin henen pite syndiens teden cooleman/ Mutta sine olet sinun Sielus wapactanut.

XXXIV. Lucu.

Tesse pahat/ ette Hyuet Paimenet vlosmaalatan/ Christus se hyue Paimen on.

34:1 JA se HERRAN sana tapactui minulle/ ia sanoi/

34:2 Sine Inhimisen Lapsi/ Prophetera Israelin Paimenita wastan/ Prophetera/ ia sanos heillen. Nein sanopi HERRA Jumala/ We Israelin Paimenille/ iotca itzeheitens roockiuat/ Eikö paimenet pidheis Laumans caitzeman?

34:3 Mutta te sööt site Lihauata/ ia Willoilla te itzenne waateitta/ ia teurastit site Sötetty/ Mutta nijte Lambaita ette te tadho roockia.

34:4 Nijte Heiccoia ette te wahuistanuet/ ia nijte Sairaita ette te paranneet/ Ne Haauoitettut/ eipe te sitonuet/ Ne Exyueiset eipe te iellenshakenuet/ Ja site Hucutettu eipe te etzinyet. Waan angarast ia haartaast te oletta heiden ylitzens wallaneet/

34:5 ia minun Lambani ouat haiotettut/ ninquin heillä ei olisicka Paimenda. Ja ouat caikille pedhoille Roaxi tulluet/ ia ratki hawoitettut/

34:6 ia exyuen keuet wortein päle/ sinne

ia tenne/ ia caikein corkein Cuckulain päle. Ja ouat caiken Maan päle haiotetut/ ia eikengen ole/ ioca heiden ielkens kysy/ eli iotaki heiste tottele.

34:7 Senteden cwlcat te paimenet HERRAN sana/

34:8 Nin totta quin mine elen sanopi HERRA Jumala. Ette te ylenannat minun Lambani Raateluxexi ia minun Laumani caikille Pedhoille roaxi/ coska ei heille ole ycten Paimenda/ eike minun Paimeneni tottele minun Laumastani. Waan he ouat sencaltaiset Paimenet/ iotca itzeheitens caitzeuat/ Mutta minun Lambaitani euet he tadho roockia.

34:9 Senteden te Paimenet cwlcat HERRAN sana/ nein sanopi HERRA Jumala.

34:10 Catzo/ Mine tadhon ninen Paimenden tyge/ Ja tadhon waatia minun Laumani heiden käsistens. Ja tadhon heite lopetta/ ettei he sillen pidhe Paimenet oleman/ ia ei sillen itzeheitens caitzeman. Mine tadhon pelasta minun Lambani heiden suustans/ ettei he sillen pidhe heite ylessömen.

34:11 Sille nein sanopi HERRA Jumalan/ Catzo mine itze tadhon murhen pite minun Lambaistani. Ja etzie minun Lambaitani/ ninquin Paimen etzipi henen Lambaitans/ iotca heiden Laumastans poisexyneet ouat.

34:12 Nin ikenens mine tadhon etzie minun Lambaitani/ ia tadhon heite pelasta iocaizes Paicas/ sielle quin he haiotetut ouat/ sihen aican/ coska syngy ia Pimie oli.

34:13 Mine tadhon heite caikista Canssoissa vloswiedhe/ ia caikist Makunnist heite coghota/ ia tadhon heite omijn Maihins wiedhe. Ja tadhon heite caita Israelin Mekein päle/ ia caikis Laxois/ ia caiken Maan wehman päle.

34:14 Mine tadhon heite wiele nihin

parahin Laitumihin/ ia heiden Pihaittans pite ninen Corkein Wortein päle Israelis seisoman. Sielle heiden pite lustilisis Pihaittois macaman/ ia lihauan Laituman saadha Israelin mekein päle.

34:15 Mine tadhon itze caita minun Lambani/ ia annan heidhen macailla/ sanopi HERRA Jumala.

34:16 Mine tadhon site cadhotettua ylesetziä/ ia site exyueiste iellenstoodha/ ia site haauoitettu situa/ ia site Heicko wahuista. Ja mite lihaua ia wäkeue on/ tadhon mine kätke/ ia tadhon heite caita/ ninquin cuki taruitze.

34:17 MUtta teille minun Lauman/ sanopi HERRA Jumala nein/ Catzo/ mine tadhon domita Lamban waihel/ ia Järein ia Cauristen waihel.

34:18 Eikö sijne kylle ole/ ette teille nin hyue wehmas on/ ia nin yldekyllä/ ette te sen ialghoillan tallatte. Ja nin lustiset Läctet iodhaxen/ nin yldekyllä/ ette te sisellenkeut/ ia ne pyterexi teet?

34:19 Nin ette minun Lambani teuty södhe/ iotca te tallaneet oletta/ ia iodha site/ ionga te Jalghoillan pydhertenyet oletta?

34:20 Senteden nein sanopi HERRA Jumala nijlle/ Catzo/ mine tadhon domita Laihain ia Lihauain Lambain waihel.

34:21 Senteden ette te potkitta teiden Jalghoillan/ ia nijte Heickoia te poispusket teiden Saruillan/ sihenasti ette te heite caikia teisten poishaiotat.

34:22 Ja mine tadhon autta minun Laumani/ ettei hen sillen pidhe Raateluxexi tuleman/ ia mine tadhon domita lammasten ia Lammasten waihel.

34:23 Ja mine tadhon heille ydhen ainoan Paimenen ylesherette/ ionga heite caitzeman pite/ nimatein/ Minun Palueliani Daudin. Henen pite heite caitzeman/ ia

heiden Paimenens oleman.

34:24 Ja mine HERRA tadhon olla heiden Jumalans/ Mutta minun Palueliani Daud pite heiden seaszans Pämiehen oleman/ Site mine HERRA itze sanon.

34:25 Ja mine tadhon heiden cansans ydhen RauhaLijton tedhä/ ia caiki pahat Pedhot maasta poiskarcotta/ ette Lambat pite irstast asuman Corues/ ia metzis macaman.

34:26 Mine tadhon heite/ ia caiki minun Cuckulani siugnata/ ia annan sata heiden pälens oikialla aialla/ sen pite Armolisen Sateen oleman.

34:27 Ette ne Puudh kedholla pite heiden hedhelmens candaman/ ia heidhen Casuons andaman pite/ ia heiden pite irstana Maasa asuman. Ja heiden pite ymmertemen/ ette mine HERRA olen/ coska mine heiden lkens serkenyt olen/ ia lunastanut heite ninen käsiste/ ioita he

paluelit.

34:28 Ja eipe heiden pidhe sillen Pacanoille Raateluxexi oleman/ ia ei yxiken Peto Maan päle/ pidhe heite sillen ylessömen/ Waan irstana asuman/ ilman caiketa pelghota.

34:29 Ja mine tadhon heille ydhen kerskatun Plantun ylesherette/ ettei heiden pidhe sillen Maasa Nelke kersimen/ ia ei enembe heiden pilcans Pacanain seas kersie.

34:30 Ja heiden pite tietemen/ ette mine se HERRA/ heiden Jumalans olen heiden tykenens/ ia ette ne Israelin Honesta ouat minun Canssani/ sanopi HERRA Jumala.

34:31 Ja tosin/ te Inhimiset pite oleman minun Wehmani Lambat/ ia Mine tadhon teiden Jumalan olla/ sanopi HERRA Jumala.

Lue Käsikiriast Ezech. xxxviiij. sen sine Rumin hautamises leudhet.

Danielist.

Alcupuhe.

DANIEL Propheta sihen hen enimen hendens achkeroitze/ Ette hen HERRAN Christusen cunnialisen ia ijancaikisen Waldakunnan ialoimast ylisteis ia sarnais/ ia sen cochtan hen caiken Mailman Waldacunnat/ turhaxi ia catouaxi osotta.

Ombi henelle mös sijte kijtos Prophetain seas/ ette hen iuri site hetken rachtu tarcoitta/ iolla ne Juttain Ceremoniat lackaman/ ia Christusen Waldakunnan alcaman piti.

Quin Tai Norucainen oli/ nin hen poiswietijn Babiloniaan/ sen Juttan Kuningan Joachimim colmandena Wooten/ Ja sielle hen lwltan Seitzemenkymmende ajastaica olleexi/ se on/ haman Jerusalemin ylesrakendamisen asti/ quin Ensimeisest Luusta näky.

Ja waicka Daniel oli ensin Fangixi Jerusalemist poiswiety/ ombi hen quitengin mös Mailman edes/ yxi swri ialo Mies ollut. Sille hen on ne caxi Ensimeist Ylimeiset Waldacunnat/ Babilonias ia Persias/ quin iocu nijste Corkeimaist/ hallitzenyt Jumalan sädhyn ielkin. Ja echkei hen ole Kuningas ollut/ eike swrta cunniat eli tauarat taica Hywytte sijte pitenyt/ Nin hen on quitengin ne Kuningaliset Teghot/ Asiat/ ia Wirghat pitenyt ia vlostoimittanut. Joista hen Mailman iooxun ia tauan perest/ woitti enemien wiha/ cateut/ tuska ia wainoust quin hywytte. Mutta eipe se Danielin minteken wahingoittanut. Sille site rackahambana Jumala hende piti/ Joca site runsamast henelle maxoj/ nin/ ette HEN asetti henen Babelis ia Persias Kuningan sian/ waicka ei hen

Kuningan Persona eli Nime candanut. Catzos/ nein Jumala taita henen fangitut Juttans ia mwdh ysteuens lohuta ia cunnioitta/ Nin/ ette hen ydhen Borgharin poian/ sijte radheltust Jerusalemist/ cachtalaisexi Keisarixi/ Babelis ia Persias teki. Summa ia päldiskein/ Ei ole caikein Abrahamin Lastein seas/ iocu nin corkiasti Mailmas Jumalalda ylistetty/ quin teme Daniel. Oli tosin Joseph Egiptis Kuningan Pharaonin tykene/ sangen swri/ Nin mös David ia Salomon olit swret Israelis. Mutta he ouat caiki haluat Kuningat ia Herrat olluet/ ninen Babelin ia Persian Kuningasten cochtan/ ioissa Daniel se Ylimeinen Pämies oli. Jotca molemat hen mös ihmelisest Jumalan tyge käensi/ ia ilman epeilemet/ hen on molemis Keisaricunnis/ swren hedelmen monis canssois/ matkan saattanut/ iotca henen cauttans Jumalan tundemiseen tulleet ouat/ ia autuaxi. Joista ne Tieteiet ia wisaat Idhest/ iotca Christusen Lassa ollesans/ Culta/ Pyhesaw ia Mirham wffraisit/ ouat olluet/ ia henen Corkian Schouluns Opetuslapsist/ ioca sanotan nijsse Makunnis wiele nyt seisoua. Ninquin mös ne samat Keisarit ouat Preiuins ia keskyns cautta cwluttanuet/ ette se Danielin Jumala iocaitzes Maakunnas piti cunnioitettaman. Danielis. ij. Ja vj. Ouat mös monet mwdh swret syyt/ mingeteden iocainen hurskas Christittu/ pidheis temen Danielin racastaman/ lukeman/ ia liaten telle wimeisel surkialla aialla/ lohutoxens ia tarpexens hende prucaman. Ninquin ne/ iotca teste näkeuet heiden surkiudhens lopun saauan/ ette he Synnist/ Coolemast/ Perkelest/ ia caikista pahoista (iota he hoaten halaiuauat) Päsisit Taiuahan Christusen tyge/ henen autuan ajjncaikisen Waldakunnan sisel. Quin mös itze Christus omainis lohutta Luce. xxj. Sen hirmulisen Aian menon cautta (iosta Daniel Näghys/ Esicuuis/ ia Camalois salaisis merkis/ prophetera) ia sano. Coska te neite näet/ nin ylescatzocat/ ia ylesnostacat teiden päiten. Sille teiden Autudhen silloin lehestupi. Sihen auttacoon meite se sama meiden racas HERRAN ia Wapactaian/ ynne lsen ia Pyhen Hengen cansa kijtettu ijancaikisudhes. AMEN.

II. Lucu.

2:27 Nin rupeis Daniel Kuningan NebucadNezarin edes/ ja Sanoi. SITE Salaust/ quin Kuningas anoi tietee eipe ne wisaat/ Opetetut/ Tecteintutkiat ia Noidhat/ woi Kuningalle ilmoitta.
2:28 Waan Jumala Taiuahast/ hen taita salaiset Asiat iulghista/ ia tietteuexi teki Kuningalle Nebucadnezar/ mite tuleuaisis aighois tapactuman pite.
2:29 Nin on teme sinun Unes/ ia sinun Näkys/ quin sine macasit. Sine Kuningas/ quin sine olit sinun Wotes päle/ nin sine aiattelit mite edespein tapactuman pidheis.

Ja se ioca salaiset ilmoittapi/ hen ombi sinulle osottanut/ quin tapactuman pite.
2:30 Nin ouat sencaltaiset salaiset Asiat minulle ilmoitetut/ ei minun Wisaudheni cautta/ quin se olis swrembi/ quin caickein/ iotca eleuet. Waan senteden ombi se minulle ilmoitettu/ Ette sen Tulkitos pidheis Kuningalle tietteuexi tuleman/ ia sine saisit sinun sydhemes aiatoxet tietee.
2:31 Sine Kuningas näit/ ia catzo/ yxi swri ia corkia Cuua seisoi sinun edheses/ ia Se oli hirmulinen pälecatzo.
2:32 Sen saman Cuuan Pää oli parahimmast Cullast/ Mutta sen Rinda ia

Käsiuardhet olit Hopiast. Sen Watza ia Landet olit Cuparist/

2:33 Sen Sääret olit Raudhast/ Sen Jalghat olit politain Raudhast/ ia politain Sauest.

2:34 Sencaltaista sine näit/ Sihenasti yxi Kiui alasaräueistin/ ilman Käsite/ ia löi sen Cuuan Jalcoholin/ iotca Raudhast ia Sauest olit/ ia murenfi heite.

2:35 Silloin tulit ynne musertuxi/ se Rauta/ Sauu/ Cupari/ Hopia ia Cultha/ ia tulit ninquin Acanat Suuiloghas. Ja Twli sen poiswei/ nin ettei site sillen tainut leutte. Mutta se Kiui/ ioca site Cuua löi/ tuli swrexi worexi/ nin/ ette se coco Mailman teutti.

2:36 Teme se Uni ombi/ Nyt me tadhoma Kuningan edes sen Toimituxen sanoa.

2:37 Sine Kuningas olet caikein Kuningain Kuningas/ Jolla Jumala Taiuahast/ Waldakunnan/ woiman/ ia Wäkewydhen/ ia Cunnian andanut on.

2:38 Ja caiki/ ioissa Inhimisen Lapset asuut/ ia Eleimet Kedholla/ ia Linnut Taiuas alla/ on hen sinun Käsihis andanut/ ia sinulle neinen caikein ylitze wallan lainasi.

2:39 Sine se Cullainen pää olet/ Sinun ielkes pite ydhen toisen Waldakunnan ylestuleman/ haluambi quin sinun. Sitelehin se Colmas Waldakunda/ ioca Cuparin on/ ionga pite ylitze caiki Makunnat hallitzeman.

2:40 Sen Neliene pite couan oleman/ ninquin Raudhan/ Sille ninquin Rauta serkepi ia murenda caiki/ ia ninquin Rauta caiki rickopi/ Jurinin temen pite mös caiki serkemen ia murendaman.

2:41 Mutta ettes neit Jalghat ia warpaat/ politain Sauest ia politain Raudhast/ sen pite ydhen iaetun Waldacunnan oleman. Quitengin pite sijte Raudhan istuttamisest

sijhen sisel iemen/ ninquin sine neit Raudhan oleuan Sauen cansa secoitetun.

2:42 Ja ette Warpaat sen ialghois/ politain Rauta/ ia politain Sauinen oli/ Sen pite politain wahuan/ ia politain heicon Waldakunnan oleman.

2:43 Ja ettes nägit Raudhan secoitetun Sauen cansa/ kyllle he heitens Inhimisen weren peresti ycten secoittauat/ Mutta euet he quitengin toinen toisestans kijnirijpu/ Nin quin ei Rauta taita Sauen cansa yctensecoitetta.

Christusen Waldakunnast/ ninnen Neliene Wadacundain ielkin quin oli se Babilonian/ Persian/ Macedonian eli Gretian/ ia Romarein.

2:44 MUTta neinen Waldacundain aicana/ pite Jumala Tiuahasta ydhen Waldacunnan ylessaattama'/ iotca ei ikenens radhelta. Ja henen Waldacundans ei pidhe toiselle Canssalle haltunannettaman. Sen pite caiki näme Waldacunnat särkemen/ ia haiottaman/ Mutta sen pite ijancaikisesta pysijmen.

2:45 Samalmoto quin sine neit ydhen Kiuen/ ilman Käsite poisreueistyn/ ioca Raudhan/ Cuparin/ Sauen/ Hopian ia Cullan musersi.

VII. Lucu.

Ja ette Mahometin ielkin pideis Turkin tuleman. Daniel. vij.

7:9 NEite mine näin/ sihenasti ette Stolit pandijn/ ia se Wanha itzens istutti. Henen Waattens oli walkia ninquin Lumi/ ia henen Pääns Hiuxet/ ninquin pudhas willa. Henen Stolins oli sula Tulenleicki/ ia henen Rattaans/ paloit tulesta/

7:10 ia nijste vloskeui yxi pitke tulinen leimaus. Tuhakerta tuhatta paluelit hende/

ia kymmenen kerta sata tuhatta seisoit
henen edhesens. Ja domio pidhettin/ ia
ne kiriat auattin.

7:11 Mutta mine catzelin/ ninen swrein
Sanain teden/ iotca se Sarui puhui. Mine
catzelin/ sihenasti ette se Peto cooletettu
oli/ ia henen Rumins huckuis/ ia tulehen
heitettijn/

7:12 ia ninen muidhen Peto in woima
poisotettijn. Sille aica ia hetki oli heille
märetty/ quinga cauuan cuki pysymen piti.

7:13 Mine näin tesse näghys öllä/ Ja
catzos/ yxi tuli Taiuan piluis/ ninquin/
iongun Inhimisen Poica/ haman sihen
Wanhan asti/ ia edestootin henen tygens.

7:14 Hen annoi henelle wallan/ Cunnian ia
Waldacunnan/ ette caiki Canssat/
Sucukunnat/ ia Kielet pidheis hende
Palueleman. Henen Waltans ombi
ijancaikinen/ ioca ei ikenens cadho/ ia
henen Waldacunnallens ei ole Loppua.

7:15 Mine Daniel neiste hemmestu in/ ia
teme Näky minua heiritzi. Ja mine menin
ydhen ninen tyge/ iotca sielle seisoit/ ia
rucuelin hende/ ette hen minulle neite
caikia vlostoimitais.

7:16 Ja hen puhui minulle/ ia osotti
minulle/ mite nämet merkitzit.

7:17 NÄmet nelie swrta Petho/ ouat nelie
Waldacunda/ iotca Maan päle tuleman
pite.

7:18 Mutta ne Pyhet sen Corkeiman pite
sen Waldacunnan omistaman/ ia pite sen
alati ia ijancaikisesta nautitzeman.

7:19 Sitelehin mine kernasti tahdoin oppia
sijte Neli enest Pedhosta/ ioca sangen
toisin oli/ quin caicki ne mwdh/ ia ylen
hirmulinen. Jolla raudhaiset hambaat oli ia
waskiset Kynnet/ ioca ymberillens söi ia
musersi/ ia techtet hen Jalghoillans tallasi.

7:20 Ja nijste Kymmeniste Saruist/ iotca
henen Pääns päle olit. Ja sijte toisesta/

ioca ylesnousei/ ionga edes Colme
poislangesit. Ja mixi sille Saruella/ Silme
oli/ ia Swu/ ioca swret Asiat puhui/ ia
swrembi oli/ quin ne mwdh.

7:21 Ja mine näin sen Saruen sotiu an
nijte Pyhie wastan/ ia sai Woiton heiden
wastans/

7:22 Si henasti se Wanha tuli/ ia Domion
teki/ sen Corkeiman Pyhein edeste. Ja se
aica ioutui/ ia ne Pyhet omistit site
Waldacunda.

7:23 Nin Engeli sano i/ Se Nelies Peto/
ombi se Nelies Waldakunda/ Maan päle/
ioca wäkeuemexi tule/ quin caiki
waldacunnat. Sen pite caiki Makunnat
ylessömen/ tallaman ia musertaman.

7:24 Ne henen Kymmenen Saruens/
merkitzeuet/ kymmenen Kuningast/ iotca
sijte samasta Waldakunnasta ylesnouseuat.
Mutta sen saman perestä pite ydhen
toisen ylestuleman/ sen pite wäkeuemmen
oleman/ quin iocu nijste entisiste/ ia pite
Colme Kuningast neurittemen.

7:25 Hen pilcapi sen Corkeiman/ ia ne
sen Corkeiman Pyhet hen raatelepi/ ia
hen kechta mwtt aighat ia Lain. Mutta
henen Käsijns he ylenannetan/ ycten
aican/ ia iotaki aica/ ia ycten polen
aican.

7:26 Senielkin pite Domion oleman/ Silloin
pite henen waltans poisotettaman/ ette
hen pereti hucutetaan ia cadhotetaan.

7:27 Mutta Waldacunda/ wäki ia woima
coco Taiuan alla/ pite sen Corkeiman
Canssalle annettaman. Jonga Waldakunda
ombi ijancaikinen/ ia caiki walda pite
hende palueleman ia cwleman/

7:28 Teme oli sen Puhen loppu.

IX. Lucu.

Danielin Rucous. Danielis. jx. Lue

*Rucouskiriast. folio xxiiij. Nijste
Seitzemenkymmenden Wijckoista.*

9:22 Ja Gabriel sanoi minulle/ Nyt mine olen vloskeunyt/ opettaman sinulle ymmerdhyst/

9:23 Sille quin sine rupesit rucoleman/ nin teme Kesky vloskeui/ ia siteuarten mine tulin site sinulle ilmoittaman. Sille sine olet racastettu ia rackahin/ Nin ota sis waari ettes sen Näghyn ymmerdheisit.

9:24 SEitzemekymmende Wijckoa ouat sinun Canssas päle märetyt/ ia sinun Pyhes Caupungis ylitze. Silloin ne ylitzekeumiset poistoriutan/ ia se Syndi peiteten/ ia se pahateco poissouitetaan. Ja se ijancaikinen Manhurskaus edestoodhan/ ia ne Näghyt ia Ennustoxet * insiglatan/ ia se caikein Pyhein Pyhe woidhellaan.

9:25 Nin tiedhe sis nyt ia merkitze/ sijte aiasta/ coska se Kesky vloskeupi/ ette Jerusalem iellens ylesraketan/ haman Christusen/ sihen * Pämiehen asti/ ouat seitzemen Wijckoa/ ia caxi cudetkymmende Wijckoa. Nin ne cadhut ia mwrit iellens ylesraketan/ waicka surkias Aiasa.

9:26 Mutta ninen cadhen * cudenkymmenen Wijckoin ielkin/ nin Christus tapetan/ ia eu et he hende tactonuet. Ja yxi sen Pämiehen Canssa tulepi/ ia raatelepi sen Caupungin ia Pyhydhen/ iotca loputetan ninquin Wädhenpaisumises/ ia haman Sodhan loppwun asti pite sen autiana oleman.

9:27 Mutta hen monille Lijton wahuistapi yctene Wijckona/ ia keskelle sijnä wijcossa/ se wffri ia Rocawffri lackapi. Ja Sipein tykene seisouat sen Autiuxen Cauhistoxet/ Ja se ombi päätetty/ ette sen pidhe loppun asti autiana seisoman.

XI. Lucu.

Antichristuxest/ henen Waldacunnastans/ henen Jumalan Palueluxestans ia henen cadhotuxestans. Danielis. xij.

11:36 Ja sen Kuningan pite tekemen mite hen tacto/ Ja hen corghottapi itzens ia ylendepi itzens caikia wastan quin Jumala onopi. Ja wastan site Jumaloitten Jumalata/ hen hirmulisesta puhupi. Ja sen pite henelle menestymen/ sihenasti ette se Wiha teuteteen. Sille se ombi päätetty/ quinga cauuan sen pite wipymen.

11:37 Hene' * Iseins Jumalata eipe henen pidhe totteleman/ eike * Waimoin rackausta/ eike iostaki Jumalasta lucupitemen. Sille caikia wastan henen pite itzens corghottaman.

38 Mutta henen omans Jumalans Maosim pite henen palueleman/ Sille * ydhen Jumalan/ iosta henen Iseins ei miteken tienyt/ pite henen cunnioittaman/ Cullalla/ Hopialla/ callilla Kiuille/ ia Clenodialla.

11:39 Ja henen pite nijlle/ iotca hende auttauat site * Maosim wahuistaman/ sen mucalaisen Jumalan cansa/ ionga hen vloswalinut on/ swren Cunnian tekemen. Ja asettapi heite HERRAXI swren Hywydhen päle/ ia vloxiacapi heille Maan Palcaxens.

11:40 JA lopusa pite sen Etelen Kuningan henen cansans söxemen/ Ja sen pohiaisen Kuningan pite ninquin Twlispään henen wastans carkaiaman/ Rattailla/ Ratzasmiehille/ ia monilla haaxilla. Ja henen pite Maadhen siselmenemen/ ia haaskaman ia lepitze waeldaman.

11:41 Ja henen pite sihen Lustisen Maan siseltuleman/ ia monda pite surmattaman.

11:42 Mutta nämet pite henen Kädhestens poisweltemen/ Edom/ Moab/ ia ne Ammonin lasten Pämiehet. Ja henen pite

woimans maihin lehettemen/ Ja Egijpti ei pidhe heneste päsemen.

11:43 Waan henen pite Matkustoxens cautta/ ylitze Cullan ia Hopian/ ia caiken Egijptin/ Lijbian/ ia Ethiopian tauaran hallitzeman.

11:44 Mutta yxi sanoma Idheste ia Pohiaisesta pite hende heiritzemen/ ia hen vloskeupi surella iulmaudhella/ aiatellen/ monda cadhotta ia hucutta.

11:45 Ja henen pite Pallatzins hurstit vlosleuittemen cadhen Meren keskel/ sen cunnialisen Pyhydhen Woren tykene. Sihenasti ette henen Loppuns tulepi/ ia eikengen hende pide auttaman.

XII. Lucu.

12:1 Sille samalla aialla/ ylesnousepi se swri Pämies Michael/ ioca sinun Canssas edesseiso. Sille ette yxi nin surkia aica pite tuleman/ ionga caltainen ei ikenens ollut ole/ sittequin Inhimiset rupesit olemän/ haman sihen aican asti. Sille samalla aialla/ sinun Canssas wapadhetan/ caiki iotca Kirias ouat kirioitetut.

12:2 Ja monda/ iotca maan mullas macauat/ yleshereieuet/ mutomat ijancaickisehen Elemehen/ ia mutomat ijancaickisehen pilcahan ia häpiehen.

12:3 Mutta ne Opettaiat paistauat/ ninquin Taiuan kircaus/ Ja iotca monda kiendeuet Wanhurskautehen/ ninquin ne Tectet alati ia ijancaikisesta.

12:4 Ja sine Daniel peite nämet sanat/ ia insigla näme Kirioituxet/ Haman sihen wimeisen aicahan. Silloin pite SEN tyge monda tuleman/ ia swren ymmerdhyxen leutemen.

12:5 JA Mine Daniel näin/ ia catzos/ Caxi mwta sielle seisoit/ toinen telle Wirdhan

Actel/ ia se toinen sille toisella actella.

12:6 Ja sanoi hen sille/ ioca oli Linaisel waatteil puietettu/ ioca ylembänseiso Wirdhan tyken Coska neinen Ihmein loppu tulle ?

12:7 Nin mine warinotin heneste/ ioca Linaisel waatteilla puietetu oli/ ioca ylembänseiso Wirdhan tyken. Ja hen ylesnosti henen Oikean ia wasemen Kädhens Taiuasen pein/ ia wannoi sen cautta ioca ijancaikisesta elepi/ Ette Sen pite ydhen aigan/ ia mutomat aighat/ ia ydhen polen aighan wipymen. Ja quin sen Pyhen Canssan haiotus lopun saa/ silloin caiki näme tapactuuat.

12:8 Mine tosin temen cwlin/ waan em mine ymmertenyt/ ia sanoin/ Racas HERRA/ mite sijtte tapactune?

12:9 Mutta hen sanoi/ Mene Daniel/ sille se on peitetty ia insiglattu/ haman sihen wimeisen aicahan.

12:10 Monda pudhastetaan/ tulella waletaan/ ia coetellan/ Mutta ne Jumalattomat piteuet Jumalattoman menon. Ja ne Jumalattomat euet neite tottele/ Mutta ne ymmerteueiset neiste warinottauat.

12:11 Ja sijte aighasta/ coska se iocapeiueinen Wffri poisotettu on/ Ja yxi autiudhen Cauhistos sielle pannan/ ouat tuhat/ caxisata ia ydhexenkymmende peiue.

12:12 Autuas se on/ ioca odhottapi ia vlottupi nihin tuhänden/ colmensadhan ia widhen nelietkymmendeen peiuijn.

12:13 Mutta sine Daniel/ mene pois/ sihenasti quin loppu tule/ ia leue/ ettes ylesnouisit sinun Osahas.

Loppu Danielist ia muista swremist Prophetista.

Se Propheta Hoseas.

Alcupuhe Hosean Prophetan päle.

HOSEAS eli/ ia sarnasi (ninquin hen itze Esimerkise osottapi) sen Toisen/ ia iälkimeisen Jerobeamin aicana Israelin Kuningan. Jolla aialla mös Esaias Judeas/ nijn mös Amos/ ia Micha elit/ Mutta Hoseas quitengin oli vanhin Heiste. Nin oli mös Jeroboam yxi toimelinen ia onnelinen Kuningas/ ioca palio päätthi Israelin Kuningan waldakunnas/ Ninquin se toinen Kuningan Ramattu nelienes toistkymenes luusa todistapi.

Jeij hen quitengi henen Esiwanhemans Israelin Kuningaisten epeiumalutehen/ Ja ouat tosin olluet sihen aican monda merkilliste Mieste Canssas/ Ja euet quitengan tainuet Canssa paramaxi sadha. Sille perkele oli canssan saattanut sihen hullutehen/ ette he alati tapoit Prophetat/ ia ylespoltit heiden Lapsens Äpeiumaladhen wffrixi/ Ja nin ylesteutit Maan wiattomal werele/ Ninquin hen tesse Ensimeises lughusa lesraeli sen edheste vhcapi. Mutta nin näky/ quin temen Prophetan Hosean Noytws/ caikeni coconainen ia teusi/ ei ole kirjoitettu/ Mutta waiwoin monicadhat cappalet ia sanat henen Sarnastans haietut ia ychten Ramattun cootut/ Quitengin leuten henesse nijn palio/ quinga he molemat wirghat runsasta/ ia teudheliseste on edhestottanut.

Ensiste ette hen Äpeiumaludhen watan aiallans hartasti sarnasi/ Ja Canssa ialosta nuchteli/ ynne Kuningan ia henen Ruchtinans/ ia Pappia/ Jonga tedhen hen wissist (ninquin ne mwdh) cooleman maisti/ Ja ninquin Eriseurainen Pappia watan/ Ja quin yxi Meteli Kuningast watan/ piteis tapettaman/ Sille se on yxi Prophetinen/ ia Apostolinen coolema/ Nin mös itze Christus piti cooleman. Sitelehin/ ombi hen Christusest/ ia henen Waldakunnastans wäkeuest ia sängen rochkiast ennustanut/ Ninquin toises Colmanes ia Nelienes toistakymmenes lughusa osotetaan. Mutta ette hen nin vsein sen sanan (Hooria ia Horwt) hariottapi/ Ja ensimeises luusa/ ychte Hooria naipi/ Ei pidhe kengen aiatteleman/ ette hen nin haurallinen ombi/ seke töisens ette sanoisans.

Sille hen puhupi hengelisestä/ Ja se sama Hooria on ollut henen Awio emendens/ Ja on synnyttenyt Awiolapsia henen cansans/ Mutta se Emende/ ia ne lapset/ piti sencaltaisen häpielisen Nimen candaman/ sen Äpeiumalaisen canssan merkixi ia nuchteexi/ ioca canssa oli monen hengelisen Hoorudhen/ se on (Äpeiumalutta) teunne/ ninquin hen itzeki Textis sanopi. Maakunda iooxepi pois HERRAsta Hoorudhen ielken/ Ninkutta Jeremias nite puisia Cahleita/ ia picarin cannoi/ ydhexi merkixi/ Ja caicki Prophetat iulkisesta iotakin camalat teitt Canssallä merkixi. Nin mös tesse henen Awio Emenens/ ia Lapsens möski piti Hooran nime candaman/ merkixi watan sen Hooralisen/ se on Äpeiumalaisen Canssan/ Sille ei se ole vskottapa/ ette Jumalan piti ychte Prophetat keskemen Hooria tekemehen/ Ninquin monicahdat tesse Hosean tachtouat tulkita.

Se Propheta Hoseas.

I. Lucu.

1:1 TEME on HERRAN Sana/ ioca tapactui

Hosealle Beherin poialle/ wsian/ Jotham/ Ahas/ Judan Kuningasten aialla/ Ja Jerobeam/ sen Joasen poian Israelin Kuningan aialla.

1:2 Ja cosca HERRA ensiste rupesi Hosean

cautta puhuman/ nin hen sanoi henelle/
Mene nai/ ia ota yxi Hooran awioxes/ ia
Hooran Lapset/ Sille Maakunda
poiskarcapi HERRALDA Hoorudhen ielken.
1:3 Ja hen meni/ ia otti Gomer Diblain
Tytteren/ Joca tuli wastoin/ ia synnytti
henelle poian/
1:4 Ja HERRA sanoi henelle/ Nimite hende
Jesreel. Sille wiele ombi wähe hetki/ nin
mine tadhon etzie ne wiattomat weret
Jehun Honen päle/ Ja tadhon loputta
Israelin waldakunnan/
1:5 Ja sihen aican mine tadhon ricko
Israelin ioudzen Israelin laxos.
1:6 Ja taas hen sikiön synnytti Tytteren/
ia hen sanoi henelle. Nimite se Lorihamo/
se on (Osatoin laupiudest) Sille em mine
tadho änembe Armachta Israelin Hoonen
päle/ Mutta mine tadhon heite poisheitte.
1:7 Ylitze Judan Hoonen mine tadhon
quitengi armachta/ ia tadhon heite autta/
HERRAN heiden Jumalans cautta/ Mutta
em mine tadho heite autta/ ioutzen
lepitze/ mieckan lepitze/ sodhan lepitze/
orichten lepitze/ taicka sotawäen lepitze.
1:8 Ja cosca hen oli Lorihamon
wieroittanut sen osattoman Laupiudhesta/
nin hen taas sijtti ia synnytti poian/
1:9 Ja hen sanoi/ Nimitte hende LoAmmi/
se on/ Ei minun canssan/ Sille ettei te
ole minun Canssan/ nin en mineke tadho
olla teiden Jumalan.
1:10 Mutta Israelin lasten Lucu/ pite
oleman ninquin meren sanda/ iota eike
mitata/ eike luieta taita. Ja oleman pite
sijne siassa cussa heillen sanottu on/ Ette
te ole minun Canssan/ siele sanotan
heille. O te eläwen Jumalan lapset/
1:11 Sille Judan Lapset. Ja Israelin lapset
pite cocowndeman/ ia piteuet ynne
heidens pitemen ydhen pään alla/ ia yles
maasta poismeneuet. Sille Israelin peiue

pite swren oleman/

II. Lucu.

*Juttaista ia Pacanoista iotca Laupiudhen
saanuet ouat/ ia domitzeuat ia
sadhattedeuat Synagogan/ heiden Eitins/
ette hen palauttais pois Hoorudhestans/
Jumalan/ henen AuioMiehens tyge. Hosee.
ij.*

2:1 Sanokat teiden welillenne/ he ouat
minun Canssan/ ia teiden Sisarillen/ he
ouat Armosa.

2:2 SAnocat Domio ylitzen teiden Eitine/
ridhelcät/ Sille ettei hen ole minun
Emenden/ enge mine ole henen Polisens.
Käskeket hende Hooruttans poisheitte
henen Caszuostans/ ia henen Portuttans
henen Rinnastans.

2:3 Ettei mine hende alastirisu/ raatelen/
ia panen henen ninquin hen oli coska hen
syndyi. Ja panisin henen ninquin
häuitetyn/ ia ninquin carkian Maan/ ia en
ianoon hende colettai.

2:4 Ja en armadhaisi henen lastens päle/
Sille he ouat Hooran lapset/ ia heiden
Eitins ombi Hooran.

2:5 Ja ioca heiden cannoi hen keutte
itzens häpielisestä/ ia sanopi. Mine tadhon
caraita minun Wertamiesteni ielkin/ Jotca
minullen andauat Leipe/ Wätte/ Willoia/
Pellauaitzi/ Oliu ia Jooma.

2:6 Senteden catzo/ Mine tadhon sinun
Ties aidhata Orientappuroilla/ ia panna
ydhen Aidhan eteen/ ettei hen leudheisi
henen Polkuians.

2:7 Ja quin hen carkaia Wertamiestens
ielkin/ ei henen pidhe heite käsittemen/
Ja ei leutemen/ coska hen nijte etzipi/ ia
henen pite sanoman. Mine menen ia palan
minun entisen Mieheni tyge/ cussa mine

paramin menestyn/ quin minun nyt käteni keupi.

2:8 Ja eipe hen tachdo tietē/ Minun sen oleuan/ ioca henellen annoin Jyuen/ Winan/ ia Oliun/ ia ette Mine annoin henelle palion Hopia/ ia Culda/ iosta he Baalin teit.

2:9 Senteden mine tadhon iellensotta aiallans/ minun Jyuen ia Winan/ ia minun Willan/ ia Pellauaitzen raatelen/ iolla hen häpiens peitte.

2:10 Ja nyt mine tadhon risua henen Häpiens/ henen Wertamiestens silmein eteen/ ia eikengen pidhe hende minun käsisteni pästemen.

2:11 Ja mine lackautan caiken henen llons henen Juhlans/ henen Udenwdhens/ henen Lepopeiuens/ ia iocaitzen henen Pyheinpeiuens.

2:12 Mine mös tadhon häuutte henen Winapuuns/ Ja Ficunapuuns/ ioista hen sanoi. Se ombi minun Palcan/ ionga minun Wertamieheni minullen andauat. Minun pite nijste ydhen Metzen tekemen/ ette Metzeläiset pite nijte ylessömen.

2:13 Jurinijn mine tadhon etziskelle henen ylitzens Baalin peiuēt/ iolla hen Sawnwffri ylessytytti/ ia itzens caunista Cultaledhille/ ia Caulahopeillans. Ja iooxepi henen Wertamiestens ielkin/ ia vnocti minun/ sanopi HERRA.

2:14 Senteden catzo/ Mine tadhon hende haucutella/ ia wien henen Corpehen/ ia sulaisesta puhun henen cansans.

2:15 Sille mine tadhon henelle anda henen oikeat Winatarhans/ ia Acharin Laxon/ cussa saarnattaman/ mite toiuottapa on. Sielle henen pite lauleskelema'/ ninquin hene' Norudens aicana/ Ja ninquin sinä peiuene/ iona hen Egiptin maalda vloslexi.

2:16 Ja oleman pite sinä peiuene/ sano HERRA/ Ette sinun pite minua Cutzuman/

Miehexas/ ia eisillen minua cutzuman/ Minun Baal.

2:17 Sille mine tadhon Baalin nimet henen suustans poisotta/ nin ettei kengen sen saman Nimen päle pidhe sillen muistaman.

2:18 Waan mine tadhon samalla aialla Lijton tedhe heille/ Petoim cansa kedholla/ linduin cansa Taiuas alla/ ia matoim cansa Maan päle. Ja tadhon Joutzen/ Miecān/ ia Sodhan Maalda poisotta/ ia annan heite asua vskolisesta.

2:19 Mlne kihilan sinun itzelleni ijancaikisesta/ Mine (ma) kihillan sinun itzelleni Wanhurskaudhes/ ia Domios/ ia Armos ia Laupiudhes.

2:20 Uskossa tosin mine kihilan sinua itzelleni/ ia sinun pite HERRAN tundeman.

2:21 Samalla aialla sanopi HERRA/ Mine tadhon cwlella/ Mine tadhon Taiuan cwlella/ Ja Taiuan pite Maan cwleman.

2:22 Mutta Maan pite cwleman Jywen/ Winan/ ia Oliun/ ia ninen pite Isreel cwleman.

2:23 Ja mine tadhon sen itzelleni pite Siemenexi Maan päle/ ia tadhon sen ylitze armachta/ ioca oli ilman Armoita. Ja sanon henelle/ ioca ei ollut minun Canssan/ sine olet minun Canssan/ ia Sen pite sanoman/ Sine olet minun Jumalan.

III. Lucu.

Quin Propheta Näghys kesketän site Waimo racasta/ ioca muita Miehie palauasti racasti. Nin Jumala Juttat racasti/ ionga he hylkesit/ ia Epeiumaloit racastit paramin.

3:1 JA sanoi HERRA minulle. Mene wiele taas/ ia halaiā site Waimo/ ioca racastetaan Lehimeisest/ ioca ombi Hoorā.

Ninquin HERRA racastapi Israelin Lapsia/
iotca quitengin käennexet Mucalaisten
Jumaloitten tyge/ ia halaiuat ydhen
Winakannun teden.

3:2 Ja mine souin henen cansans/
widhentoistakymmenen Hopiapeningijn/ ia
Polentoista Homerin Cumerkein/ ia sanoin
henelle.

3:3 Odhota minua monda peiue/ ia ele
Hoorutta tee/ ia ele toisehen rydhy/ Sille
ette mineki tadhon sinua odhotta.

3:4 Senuoxi ette Israelin Lapset pite
monda peiue/ ilman Kuningata/ ia ilman
Pämieste/ ilman Wffrita/ ilman Altarita/ ia
ilman Messuserkit/ ia ilman (Teraphin)
Jumalanpalvelust oleman.

3:5 Sijtte ne Israelin Lapset palaiuat/ ia
heiden HERRANS Jumalans/ ia Daudin
heiden Kuningastans etziuet. Ja pite HERRA
ia henen Armonsa wimeiselle aialla
cunniotettaman.

IV. Lucu.

*Wicoia wastan/ iotca ouat Epeuskon ia
wären Jumalanpalveluxen hedhelmet/
waicka Usko sarnattu on. Hosee. iijj.*

4:1 CWlcat HERRAN Sana/ te Israelin
Lapset/ Sille HERRALLA ombi Syy
rangaitzeman nijte/ iotca Maasa asuut.
Senuoxi ettei ole ychten Totuut/ eike
Rackaut/ eike Jumalan Sana maasa.

4:2 Mutta paramin pilca/ Walhe/ Murha/
Warkaus/ ia Hooruus/ ne ouat ylenkädhen
saanuet/ ia yxi Werenwica toinen toisen
wetäuet.

4:3 Senteden Makunnan pite surkiasti
seisoman/ ia caiki/ iotca henes asuut/
pite vlosiuritettaman. Sille ette Metzän
pedhot/ ia Linnut Taiuas alla/ ia Calat
Meres/ mös huckandeuat.

4:4 Elken (ma he) kengen nudhelko/ eli
rangaisko ketäken/ Sille sinun Canssas
ombi ninquin Papin rangaitziat.

4:5 Senteden sinun pite päiuelle
langeman/ ia mös Prophetas öölle
cansas/ Tellemoto mine tadhon Eites
hilite.

4:6 Minun Canssan ombi turmeltu/ senuoxi
ettei hen tadhon Oppia. Sille ette sine
poishylkeisit Jumalan Sanat/ Senpäle Mine
mös sinua poishylien/ ettei sinun pidhe
minun Pappin oleman. Ja sine vnodhat
sinun Jumalas Lain/ Senteden mineki mös
vnodhan sinun Lapses.

4:7 Jota änembi heite on/ site änemin he
minun wastani syndytekeuet. Senteden
mine tadhon heite iuri nin corkiasti häpien
saatta/ quin he Cunniasa corkiat ouat.

4:8 He söuet minun Canssani synnit/ ia
heiden pahatecoins ylitze he Sieluns *
corghottauat.

4:9 Senteden pite Canssalle/ ninquin
Pappeille iochtuman. Sille minun pite
heiden Pahateconsa etziskelemen/ ia
costaman heille ninquin he ansaneet ouat.

4:10 Nin ette heiden pite sömen/ ia ei
tytymen/ Hoorutta tekemen/ ia ei heite
auttaman. Senteden ette He ouat HERRAN
ylenandaneet/ ia ei hende toteleet.

4:11 Hooruus/ Wina ia Jooma/ tekeuet
tompelixi.

4:12 Minun Canssan tutki henen Puuns/ ia
henen Sauuans henelle sarnapi. Sille
Hoorudhen Hengi wiettele heite/ nin ette
he Hoorinteit heiden Jumalans wastan.

4:13 Wordhein hyppyrille he wffrauat/ ia
Cuckulain päle/ he suitzuttauat/ Tammein
alla/ Pernan/ ia Pökeni alla/ ette ne
andauat sulaisen warion. Senteden mös
teiden Tytteret Portoixi tuleuat/ ia teiden
Morsiamet Hooraxi.

4:14 Ja em mine tadhon site este/ coska

teiden Tytteren/ ia Morsiamet häueisten/
 ia Hooraxi tuleuat. Ette tekin toista
 Jumalan paluelusta ylesotat/ Hooradhen
 cansa/ ia wffrata ninen ilkein portoin
 cansa. Sille se hullu/ etzipi haauoia.
 4:15 ISRAEL/ ios sine caikeni tadhöt
 Hoorintedhä/ elken senuoxi Juda
 wighalisexi tulco. Elket mengö Gilgalin/ ia
 elket ylestulco Beth Auen/ ia elket
 wannoko/ Nin totta quin HERRA ele.
 4:16 Sille Israel hen * kylipi ninquin
 härilinen Läheme/ Nin pite HERRAN nyt
 heite caitzeman/ quin Exyueisen Lamban
 auaras paicas.
 4:17 Sille ette Ephraim on rychtynyt
 Epeiumaloihin/ nin laske sis (O Propheta
) henen edhollans.
 4:18 He ouat Jopumiseen ia Hooruteen
 heitens laskenuet/ heiden * waldamiestens
 iloitzeuat Pahannoxijn kihotuxist.
 4:19 Twlispä pite Sijuillens heite
 poisaiaman Sidhottuna/ ia heiden pite
 häpiemen Jumalanpalueluxen polesta.

V. Lucu.

*Israel laitetan ette hen Jumalasta lowuij/
 ia heiden Rangastoxens ennustetaan/ ettei
 kengen woi nijte päste/ iotca hen
 rangaista tacto. Sille ei ole hyue Inhimisten
 päle lootta.*

5:1 Nln cwlcat sis te Papit täte/ ia te
 Israelin Hoone warinottacat/ ia ota
 coruahas sine Kuninga' hoone. Sille
 rangastos pite teiden ylitzen keumen/ Te
 iotca Paulan * Mispas/ ia vlosleuitety
 Wercon Taboris oletta wirittäneet.
 5:2 He teurastauat * sangen palio/ ia
 wietteleuet Canssa nijlle. Senteden minun
 tule heite kaikia rangaista.
 5:3 Kylle mine tunnen Ephraim/ ia ei Israel

ole minun edeseni peitetty/ ette Ephraim
 ombi yxi porto/ ia Israel yxi ialo Hoor.
 5:4 Euet he sijhen aiattete/ ette he
 palaiasisit/ heiden Jumalans tyge. Sille ette
 heille ombi yxi Hooralainen sydhen/ ia euet
 he HERRA tottele.
 5:5 Senteden Israelin Coreus pite heiden
 Casuoins edes neuritettemen/ ia seke
 Israel ette Ephraim pite heiden Pahatecoins
 teden langeman. Pite mös Juda ynne
 heiden cansans langeman/
 5:6 Carioinens ia Lambainens heiden pite
 sijtte HERRA etzimen/ ia euet sijtteken
 leutemen pidhe.
 5:7 Sille hen on itzens heilde
 poiskäendenyt/ He ylencatzouat HERRAN/
 ia synnytteuet Äpäre Lapsia. Senteden pite
 mös Usicuu/ heite ylessömen wffrinens.
 5:8 Ja/ Soittacat Basuna Gibeas/ Ja/
 Luickurita Ramasa/ Ja/ Hwtacat Beth
 Auenis/ toollapolen Benjamin. Sille Ephraim
 pite kylmille oleman Rangastos peiuene/
 Josta mine Israelin Sucukunnat vskolisesta
 warasin.

*Tesse hen Ennusta Christusest ia
 Euangeliumist. Nin ette ne Kieuhet cwleuat
 Jumalan Sanoia/ waan ne Rickat nijte
 ylencatzouat.*

5:10 NE Judan Pämiehet/ ouat ninquin
 Raiain Sijrteiet/ Senteden mine tadhon
 minun Wihan heiden pälens vloswodhatta/
 ninquin wädhen.
 5:11 Ephraim kersi wäkialta/ ia
 adhistetaan/ iota henelle oikein tapactu/
 Sille hen annoi itzens Inhimisten keskydhen
 päle.
 5:12 Mine olen Ephraimin ninquin Coi/ ia
 Judan Honelle yxi witzaus.
 5:13 Mutta quin Ephraim tunki henen
 Sairaudhens/ ia Juda henen Hauans/ nin
 lexi Ephraim Assurijn/ ia lehetti Kuningan
 tyge Jarebis. Waan ei hen woinut teite

quitengan autta/ eike läkite teiden Haauanna.

5:14 Sille mine olen Ephraimil ninquin iocu Jalopeura/ ia Judan Honelle ninquin Jalopeuran penicka. Mine/ mine itze heite raatelen/ ia poismenen/ mine heite poiswien/ ia eikengen woi heite pelasta. 5:15 Mine mänen/ palaian taas Siallen/ sihenasti ette he synninse tundeisit/ ia minun Casuoan etzisit.

VI. Lucu.

6:1 COska heillen wstankeupi/ nin heiden pite minua etzimen ia sanoman. Twlcat/ ia palatkam HERRAN tyge/ Sille Hen on meite repinyt/ Hen mös meite paranda.

6:2 Hen on meite lönyt/ Hen mös meite läkitze. Hen tekepi meite eläüexi cadhen peiuen pereste/ Colmanna peiuene Hen meite wirghotta/ nin ette me saame elä henen edesens.

6:3 Nin me sen päle waarin otam/ ia pytelem/ ette me HERRAN tundisim. Sille Hen ylescoittapi ninquin se caunis AmuRusko/ ia Hen tulepi meille ninquin Sadhe/ ninquin wihmasadhe ioca Maan toorehutta.

6:4 Quinga mine tadhon hyuesti tedhä sinulle o Ephraim ? Quinga mine tadhon hyuesti tedhä sinulle o Juda ? Sille se Armo/ ionga mine tadhon teillen osotta/ pite oleman ninquin Amulinen Pilui/ ia ninquin yxi Caste/ ioca Homeneltan warhan langepi.

6:5 Senteden Mine heite woleskelin Prophetain cautta/ ia coletan heite lepitze minun Suuni Sanain/ ette sinun Jumalas Sanat pidheis ilmaundeman.

6:6 Sille minulla ombi lusti Rackaudhen polen/ ia ei Wffrista/ Ja Jumalan tundemisehen ia ei Poltwffrista.

6:7 Mutta he ylitzekeuuet sen Lijton ninquin Adam/ sijnä he ylencatzouat minua.

6:8 Sille Gilead on yxi Caupungi/ teunens Epeiualutta ia Werenwigoista.

6:9 Ja ne Papit ynne heiden Cumpaniens ouat ninquin Röuerit/ iotca weijuuat ia murhauat sille Tielle/ ioca Sichem pein mäne/ Sille he tekeuet mite he tactouat.

6:10 Site mine näen Israelin Honesa/ iosta mine cauhistun/ Sille sijnä Ephraim Hoorinteke/ Nin Israel itzens saastutta.

6:11 Mutta Judalla pite wiele oleman Elonaica edesens/ coska mine minun Canssan Fangiuxen palaiutan.

VII. Lucu.

Tes se kymmenen Israelin Sucukunnan Waldakunnan Jumalattomus ensin vlosmalatan/ ioca Canssan Jumalasta poisweti/ sihen cullaisen wasican palueluxen/ ionga Kuningas Jeroboam asetti. Ja ette he tapoit ne Prophetat/ iotca site laitoit. Mingeteden he mös nin rangastettin/ ettei yxiken woinut heite autta.

7:1 COska mine Israelin autta tadhon/ nin esken leuten Ephraimin Epeusko/ ia Samarian Pahuus/ nin ette he site änemen Epeiualutta piteuet.

7:2 Sille waicka he keskenens Warasten/ ia vlcona Röueriten cansa/ rangaistut ouat/ euet he quitengan merkitze/ ette mine sen cautta/ caiken heiden Pahudhens päle warin pidhen. Mutta mine kyllä näen heiden menons/ ionga he iocapaicas piteuet.

7:3 He ilahuttauat Kuningan Epeiualudhens cautta/ ia heiden Walheisans Pämiehet/ ia ouat caiki tynni

Hoorintekiet.

7:4 Ninquin yxi Pätzi/ ionga Leipoia lämmitte/ coska hen on sotkenut/ ia andapi taikinan pänenshapata/ ia ylesnosta.

7:5 Tenepene ombi meiden Kuningan Juhla (ma he sanouat) nin lämbieuet sijtte ne Pämiehet/ ninquin Winasta/ nin hen cutzutta ne wäret Opettaiat tygens.

7:6 Sille heiden sydhemens ombi palauas Jumalan menos/ ninquin yxi Pätzi/ coska he wffrauat/ ia Canssa wietteleuet. Mutta heiden Leipoians caiken ön macauat/ ia Amulla hen pala eläues Tulesa. Wiele he ouat silloingi nin palauas Jumalan menos/ ninquin yxi Pätzi.

7:7 Waicka heiden Domarins ylessödhehen/ ia caiki heiden Kuningans langeuat/ ei sijtteken ole yxiken heiden seasans/ iotca minua auxenshwtauat.

7:8 Ephraim pite Pacanoilda ylitzekarcotettama'/ Ephraim on ninquin yxi Cacku/ iota eikengen ymberikäenne.

7:9 Waan mucalaiset ylessöuet henen Woimans/ ei hen quitengan site tottele. Hen on mös harman caruan saanut/ ei hen sitteken site tottele.

7:10 Ja se Israelin Coreus heiden silmeins edes neuriteten/ euet he sengenwoxi itzens käenne heiden HERRAN Jumalans tyge/ ia euet mös heneste lucua pidhe neisse caikissa.

7:11 Sille Ephraim on ninquin yxi hullu Mettinen/ ioca ei miten merkitze/ mwna hen auxenshwtauat Egiptin/ mwna he ioxeuat Assurin.

7:12 Mutta ette he nyt nin ioxendeleuat sinne ia tenne/ nin mine tadhon minun Werconi heiden pälens heitte ia alastemmata heite/ ninquin Linnut Taiuas alda. Mine tadhon heite rangaista/ ninquin sarnatan heiden Seurakunnisans.

7:13 We heiden/ ette he minusta horiachtauat/ heiden teuty turmelda/ Sille he ouat minusta poislangenuet. Mine olisin heite kylle pästenyt/ iollei he olisi Epeiualutta opettaneet.

7:14 Nin euet he mös minua auxenshwthaneet sydhemeste's/ waan vluouat heiden Lolisans. He cocoundeuat sömisen ia iomisen teden/ ia ouat minulle couacoruaiset.

7:15 Mine heite opetan ia wahuistan/ Mutta pahasti he minua kijtteuet.

7:16 He palaiauat/ mutta ei oikein/ waan ouat ninquin carsas Joutzi. Senteden pite heiden Pämiestens Miecan cautta langeman/ Heiden Wchkauxens pite Egiptin maas nauruxi tuleman.

VIII. Lucu.

Judan wastan hen ensin sarnapi/ ette henen pite huckuman Jumalan Lijton ylitzekeumisen teden. Sijtte Israelin/ sen on/ ninen kymmenen Sucukundain wastan/ heiden Epeiualans teden. Wimein hen taas Judan wastan sarnapi. Hosee. viij.

8:1 Hwdha selkiest ninquin Pasuna/ ia sano/ Hen tule io ylitze HERRAN Honehen/ ninquin yxi Cotka.

8:2 Senteden ette he ouat minun Lijtoni ylitze astunuet/ ia ouat minun Laistani poislangeneet/ nin heiden pite minun tykeni hwtaman. Sine olet minun Jumalan/ me tunnem sinun/ me Israel sinua tunnem.

8:3 Mutta quinga me parahin lwlema/ ei Israel sijtteken tottele/ senteden Wiholinen pite heite waiuaman.

8:4 He etziuet Kuningahit/ ia euet minua tottele/ He loottauat itzens Pämiesten päle/ ia ei minun pidhe site tietemen. Cullastans ia Hopiastans he tekeuet

Epeiumaloita/ ette he iuri nopiasta poishäuiemen pite.

8:5 Sinun Wasicas o Samaria hen poissysepi/ minun wihan ombi iulmandunut/ heiden pälens/ ei se taidha cauuan olla/ heite npite rangaistettaman.

8:6 Sille Wasica on ollut Israelist/ ia Wircamies on sen tehnyt/ ia ei se taidha Jumala olla. Senteden pite Samarian Wasican tomuxi tectemen/

8:7 Sille he twleen kyluit/ ia heiden pite iellens Twlispäen nittemen. Ei heiden Siemenens pidhe ylestuleman/ eike hedhelmens ychten Jauho andaman. Ja ios hen wiele annais/ nin mucalaiset pite sen sömen.

8:8 Israel tule ylessödhyxi/ Pacanoihin he on secandunut/ ninquin yxi saastainen Astia.

8:9 Senteden ette he ylesioxit Assurin tyge/ ninquin Hirui williyxens.

8:10 Ephraim hen lahioipi henen Werttamiehiens/ ia Pacanoille andapi Weron. Ne samat Pacanat mine tadhon coota heiden pälens/ Heiden pite nopiasti sen Kuningan ia Pämiesten swttuman.

8:11 Sille ette Ephraim on tehnyt monda Altarita synditekemehen/ nin pite mös Altarit henelle synnixa luettaman.

8:12 Waicka mine palio heille minun Laistani sarnan/ nin he sen quitengi cutzuaat Eriseuraudhexi.

8:13 Ette he nyt palio wffrauat/ ia Liha edescandauat ia söuet/ nin eipe se quitengan ole HERRALLEN otolinen. Mutta hen tacto muista heiden Pahudens päle/ ia heiden synninse etziskellä/ iotca Egiptijn heitens käendeuet.

8:14 Israel Loijans vnochts/ ia Kirco rakenda/ Nin teke Juda monda wahwa Caupungita/ Mutta mine tadhon Tulen laske henen Caupungijns/ se pite henen

Honens poltaman.

IX. Lucu.

Tesse ix. Luusa/ seke se Jumalatoin Israelin waldakunda/ ette mös mwdh Epeiumaloiset/ nudhellan/ Nelghien/ Sodhan ia Hedhelmzettudhen cansa. etc. ix.

9:1 El sinun taruitze riemuitzeman Israel/ eike itzes öyckemen muidhen Canssain ylitze.

9:2 Sille sinun Jumalanpaeluxes on Hooruus sinun Jumalatas wasthan/ iollas tarueltas etzit/ ette caiki Aitat Jyuille teuteteisin. Senteden ei pidhe Aitat ia Perssut sinua elettemen/ ia ei pidhe Winan sinulle menestymen.

9:3 Ja ei heiden pidhe oleman HERRAN maalla/ mutta Ephraim pite iellens Egiptijn/ ia pite Assirias site Sastaista sömen. Jossa ei HERRALLE taidha iomawffria Winasta tedhä/ eli mwta tedhä henen Mielensnoutexi.

9:4 Heiden wffrins pite oleman ninquin murhelisten Leipe/ ioista caiki saastuaat/ iotca site söuet. Sille heiden Leiuens pite heiden itze sömen/ ia ei se pidhe HERRAN Honen siselwietemen.

9:5 Mite te silloin tadhotta Wosicaunna ia HERRAN Juhlapeiuine tedhä?

9:6 Catzo/ heiden pite poispaikeneman Raatelian edeste/ Egyptus pite heidet cocoman/ ia Moph pite heidet hautaman. Noculiaisit pite sielle casuaman/ cussa nyt heiden iloisat Epeiumalains hopiat seisouat/ ia Orientappurat heiden Maioisans.

9:7 Se etzitlemisen aica on tullut/ se costamisen aica/ Sen Israel kulle pite tundeman. Ne Prophetat ouat Tompelit/ ia ne Hengelisit ouat Mielipolet/ sinun swren

Pahanteghos teden/ ia sen swren wainolisen Epeiumaludhen teden.

9:8 Ne Wartiat Ephraimis pidhit heidens hetken minun Jumalani tyge/ Mutta nyt ouat ne Prophetat/ iotca henelle Paulan paneuat caikilla henen Teillens sen wainolisen Epeiumaludhen cautta/ heiden Jumalans Honesa.

9:9 He keuet ylensyuesti/ ia ouat turmellut/ ninquin Gibean aialla/ senteden pite henen heiden Pahatteghons muistaman/ ia heiden synninse etzittele.

9:10 Mine leusin Israelin coruesa/ ninquin Winamariat/ ia näin teiden Iset/ ninquin ne toretficunat Ficunapuus. Mutta sitte he menit Baal Peorin tyge/ ia lupasit itzens sen häpielisen Epeiumalan tyge/ ia tulit iuri nin iulmaxi quin heidenki Wertamiehense.

9:11 Senteden pite Ephraimin HERRAUDEN/ quin iocu Lindu/ poislendemen/ nin ettei he cumbacan pidhe synnyttämen eike candaman eli sijttemen.

9:12 Ja echke he wiele Lapsians ylescasuataisit/ nin mine tadhon quitengin heite Perimettömexi tedhä/ ettei heiden pidhe ensingen Canssa olemän Ja we heillen/ costa mine mös heilde poiswelten.

9:13 Ephraim/ quin mine näen/ ombi istutettu ia caunis ninquin Tyrus/ mutta sen teuty nyt Mestaialle henen Lapsens vlosandaman.

9:14 HERRA anna heille/ Mutta mites tadhoh heille anda ? Anna heillen hedelmetoin Coctu ia quiuat Rinnat

9:15 Caiki heiden Pahudhens Gilgalis tapactu/ sielle mine heite wihan/ ia mine tadhon heite poisaiä/ heiden pahan menons teden/ minun Honestani. Ja en ycten Rackautta heille sillen osota/ Sille caiki heiden Pämiehens ouat poislangeneet.

9:16 Ephraim on löty/ henen Jurens on

quietut/ ettei he sillen taidha hedelmete canda. Ja waicka he wiele cannaisit/ nin mine tadhon quitengin sen ihanan hedelmen heiden Rumistans cooletta.

9:17 Minun Jumalan pite heidet poisheittemen/ senteden ettei he tactoneet hende cwlla/ ia heiden pite Pacanoiten seas exyxisa keumen.

X. Lucu.

Hen nuctele ia ennusta/ Ette se Israelin Waldakunda/ ia mös mwdh wallat pite syndeins teden huckuman/ Ellei he Paranosta tee/ ette Wanhurskaus kylueteisijn/ ia Rackaus nijteteisijn/ Ja ette HERRA etziteisijn/ cosca aica on/ Mwtoin seke Kuningas ette Canssa huckandepi.

10:1 ISRAEL on tullut tarpetomaxi Winapuuxi/ semmotoinen ombi mös henen hedelmens. Ja quin palio Hedelmete henelle ombi/ nin monda Altarita hen teke. Sijnä quin Maa on paras/ sihen he rakendauat caunimat Kircot.

10:2 Heiden sydhemens on iaetut/ ia he nyt syndie tekeuet. Mutta heiden Altarins pite cukistettaman/ ia heiden Sädhyns pite häuitettemen.

10:3 Sille nyt he kehuuat ia sanouat. Ei se Kuningas ole wiele meite sanut/ Nin ei meiden taruitze * HERRA pelkemen/ Mite sen Kuningan piteis meille tekemen?

10:4 He wannouat huckan heidens ycteen/ ia ydhen Lijton tekeuet/ ia semmotoinen Neuuo wihottapi ninquin Lijcaroho caikis waghois kedholla.

10:5 Ne Samarian Asuiat cocouat heitens Wasican tyge Beth Auenis. Sille henen Canssans on parcunut henen ylitzens/ ionga henen Hengelisens ouat tottuneet riemuitzeman henen Cunniaudhens polesta.

Sille hen on heilde poiswiety/
10:6 Ja/ se Wasica on wiety Assiriahän/
Kuningan Lahiaxi Jarebis. Nin ikenens pite
Ephraimin häpien cansa seisoman/ ia
Israelin häpelist keumen henen Aiuotuxens
cansa.

10:7 Sille se Samarian Kuningas raukenut
on/ ninquin Waaxi wedhen päle.

10:8 Ne cuckulat * Auenis ouat
poispyhityt/ ionga cansa Israel on
synditehnyt. Odhacket ia Orientappurat
caszuauat heiden Altarins päle/ ia heiden
pite sanoman/ te Wooret peitteket meite/
ia te Mäet catucat meiden pälen.

10:9 Israel sine olet synditehnyt hamast
Gibeän aiasta/ sihen mös he ouat iänehet.
Mutta sencaltainen Sota/ quin nijte Pahoia
Inhimisi wastoin Gibeas tapactui/ ei pidhe
heite käsittemen.

10:10 Waan Mine tadhon heite rangaista
minun mieleni ielkin. Nin ette Canssat pite
heiden ylitzens cocoundeman/ coska mine
heite ijesten heiden molembain Wasicains
cansa.

10:11 Ephraim on yxi Wasica/ ioca itzens
anda wiete/ Mine mös tadhon henen
cansans Richtätappa/ ia tadhon keudhe
ylitze henen caunijn Caulans. Minun pite
opettaman Ephraim aiaman/ ia Judan
kyndemen/ ia Jacobin harauoitzeman.

10:12 SEnteden kylueke Wanhurskautta/ ia
nijtteket Rackautta/ ia kyndeket toisin. Ette
nyt aica on HERRA etziä/ sihenasti hen
tulepi/ ia opetta teille Wanhurskautta.

10:13 Sille te kynnette Jumalattomudhen/
ia ylesnitette pahatteghot ia sööte Walhen
hedelme. Ette sine sis turuat sinus oman
menos päle/ ia sinun mones Sangaris
päle/ nin pite yxi Meteli ylesnouseman
sinun Canssas seas.

10:14 Nin ette caiki sinun Linnas pite
häuitettemen/ quin Salman cadhotti

Arbelin Honen/ Sodhan aicana/ coska Eiti
lapsens päle tapettijn.

10:15 Nin ikenens pite teidhengi Betelis
keumen/ teiden swren Pahuden teden/
ette Israelin Kuningas pite Amulla warahin
mahanlötämen.

XI. Lucu.

*On sangen ialo Sarna/ iossa monista
Jumalan Hyuiste töist/ Armons ia
Euangeliumins cautta/ iulghistetaan.*

11:1 COska Israel noori oli/ pidhin mine
hende rackahana/ ia cutzuin hende minun
poiaxeni vlos Egyptist.

11:2 Mutta coska hen nyt cutzutan/ nin
he poiskäennexet/ ia wffrauat Baalim/ ia
suitsuttauat Cuuain edes.

11:3 Mine otin Ephraimin Käsiuardhesta ia
talutin henen/ Waan nyt he ouat
vnoctanuet/ quinga mine heite autin.

11:4 Mine annoin heite wetä hookian
Ikehen/ ia keudhe notkeisa Ohisa/ ia
risuin heilde Ikehen/ ia annoin heillen
Elatoxen/ ettei he Egyptin palaiasi.

11:5 Nin on nyt Assur tullut heiden
Kuningaxens/ Sille euet he tadho palaita.

11:6 Senteden pite Miecan tuleman heiden
Caupungins päle/ ia pite heiden Salpans
ylestemmata ia ylessömen/ heiden
Aiuotuxens polesta.

11:7 Eipe minun Canssan tottele käende
minun poleni/ Edesquina heille sarnatan/
nin eikengen hangitze cwleman.

11:8 Mite minun pite sinusta tekemen
Ephraim ? ia quinga minun pite sinua
rangaitzeman Israel ? * Eikö minun pidhe
coctolist ydhen Adaman sinusta tekemen/
ia asetta sinua ninquin Zeboim?

11:9 Mutta minun sydhemellen ombi yxi
toinen mieli/ minun Laupiudhen ombi

ylenpalaua/ Ettei mine tedhä tadho/
minun hirmulisen Wihan perest/ enge
palaia Ephraim cadhottaman. Sille Jumala
mine olen ia en Inhiminen/ ia olen Se
Pyhe teiden keskellen/ quitengin ei pide
minun Waldakundan Caupungis oleman.
11:10 Silloin HERRA nouadhatan/ ia henen
pite ninquin Jalopeuran kiliuman. Ja quin
hen kiliupi/ nin he pelestyuet iotca
Ländehen pein ouat.

11:11 Ja ne Egyptis mös pelestyuet/
ninquin iocu Lindu/ ia Assurin maasta/
ninquin Mettiset/ ia tadhon heite asetta
heiden honehisins/ sanopi HERRA.

11:12 Ephraimis ompi iocapaicas
Epeiumalus minua watan/ ia Israelin
Honesa wäre Jumalanpaluelus. Mutta Juda
pite henens wiele kijni Jumalasta/ ia sihen
oikian pyhen Jumalanpalueluxen.

XII. Lucu.

*Propheta laittapi sen Israelin
Waldakunnan/ ette hen Pacanain cansa/
aina Lijton teki/ Ja ette hen piti
erinomaisen Jumalanpalueluxen/ Bethelis/
Gilgalis/ Gileadis/ >etc. paitzi ia watan
Jumalan keskyn/ Joca Jerusalemis
ainostans keski hendens paluella. Nin ei
Meken taidha hende oikein paluella oman
hyuen lwlon ielkin/ ilman henen Sanoitans
ia keskytens.*

12:1 Waan Ephraim ammottele Twlen
ielkin/ ia sanopi Itetwlen peresti/ ia teke
iocapeiue Epeiumalutta ia wahingota. He
tekeuet Assurin cansa Lijton/ ia wieuet
Balsam Egyptihin.

12:2 Senteden HERRAN pite Judan
warileman/ ia Jacobin etzittelemen henen
Menons peresti/ ia henelle costaman
henen Ansions ielkin.

12:3 Ja (ma he) Hen on Eitins codhusa
henen Welians alaspolkenut/ ia caikilla
woimallans Jumalan cansa campailut.

12:4 Hen paineli mös Engelin cansa/ ia
woitti/ Sille hen idki ia rucueli hende/
Bethelis tosin hen leusi henen/ ia sielle
hen on puhunut meiden cansan.

12:5 Mutta se HERRA ombi se Jumala
Zebaoth/ HERRA on henen Nimens.

12:6 Nin käenne nyt sinuas sinun Jumalas
tyge/ Tee Laupiutta ia Oikiutta/ ia toiuo
alati sinun Jumalas päle.

12:7 Mutta cauppamiehelle ombi wäre
Waaca henen kädhesens/ ia kernasti
wiettele.

12:8 Sille Ephraim sanopi/ Mine olen
ricas/ minulla ombi kylle/ eike caikis
minun Töissen leute Pahateco/ quin syndi
olis.

12:9 Mutta mine olen sinun Jumalas
hamast Egyptin maasta/ ioca sinua wiele
andapi Maioissa asua/ ninquin mös
Wosicunnais totuttijn

12:10 Prophetille puhumahan. Ja mine se
olen/ ioca nin monet Ennustoxet annan/
ia Prophetain cautta iulghistan/ cuca mine
olen.

12:11 Sille Gileadis onopi Epeiumalus/ ia
Gilgalis he Häriet wffrauat huckan/ Ja
heille ouat nin monda Altarit/ quin Cuhilat
pelloisa seisouat.

12:12 Jacobin teuty Sirian mahan paeta/
Ja Israelin teuty paluella ydhen waimon
tedhen/ ydhen waimon tosin tedhen/
teuty henen caita.

12:13 Mutta sitelehin vloswei HERRA
Israelin Egiptistä/ ydhen Prophetan cautta/
ia annoi sen Prophetan cautta henen
coriata.

12:14 Waan nyt wihoitta Henen Ephraim
Epeiumaloittens cautta. Senteden pite
heiden Werens tuleman heiden ylitzens/ ia

heiden HERRANS pite costaman heiden pilcans.

XIII. Lucu.

*Hen Laittapi sen Israelin Waldakunnan/
ette henen pite syndins teden/ Assyreerein
cautta häuitetemen. Etc.*

*Sijtte hen lohuttapi heite Christusen
Waldakunnast/ iossa hen Synnin/ Heluetin
ia Cooleman pideis ylessömen. etc.*

13:1 COska Ephraim oli Israelis corghotettu/ nin hen teutteriue Epeiumalutta oppi/ sijtte hen synditeki Baalin cautta/ ia tulit sen cautta surmatuxi.

13:2 Mutta nyt he palio eneminn synditekeuet/ Ja tekeuet Cuuia heiden Hopiastans/ quin he taitauat heite ylesaiatella/ nimitten Epeiumalat/ iotca quitengi sula Sepänteco ouat. Quitengi he nijste sarnauat/ Joca tacto nijnen Wasicain swtaanda/ sen pite Inhimisiä wfframan/

13:3 Ninen samain pite saaman Amuudhun/ ia sen Casten/ ioca warahin langepi. Ja/ ninquin Acanat/ iotca Luuasta poispuhaltan/ ia ninquin Saw Totoista.

13:4 Mutta mine olen sinun HERRAS Jumalas hamast Egiptin maalda/ ia sinun pideis tosin ei mwta Jumalata tundeman/ paitzi minun/ ia ei ycten Wapactaia/ waan minua ainoata.

13:5 Mine tosin surin sinusta Coruessa/ sijnä carckias maasa/

13:6 Mutta ette he rautut ouat/ ia kyllä saanuet/ nin heiden sydhemens ylespaisui/ senuoxi he minua vnoctauat.

13:7 Nin mine mös tadhon olla heiden coctans quin iocu Jalopeura/ ia quin Pardi tielle tadhon heite weijuue/

13:8 Mine tadhon heite cohdata/ ninquin se Carhu/ ionga Poiat poisotetut ouat. Ja tadhon heiden paadhitun sydhemens rickireueiste/ Ja tadhon heite sielle ylessödhe/ quin iocu Jalopeura/ Pedhot pite heite rickirepimän.

13:9 Israel sine wiet sinus Onnettomudhen/ Waan sinun Terueydhes minus ainoas seisopi.

13:10 Cussa ombi sinun Kuningas/ ioca sinua auttais caikis sinun Caupungeis/ Ja sinun Domaris/ ioista sine sanoit/ Anna minulle Kuningas ia Pämiehie.

13:11 Mine tosin annoin sinulle * Kuningan/ minun wihasani/ ia tadhon sen sinulda poisotta minun hirmudhesani.

13:12 Se Ephraimin Pahateco ombi coconsidhottu/ ia henen syndins ombi salattu/

13:13 Sille henelle pite Kipu tapactuman ninquin Wastoinoleuaisella. Sille hen on yxi tyhme Lapsi/ sen aian pite tuleman/ ette heiden Lapsens pite huckanduman.

13:14 * Mutta Mine tadhon heite Heluetist vlospäste/ ia Coolemasta wapacta.

Coolema/ Mine tadhon sinulle yxi Myrcki olla/ Heluetti/ Mine tadhon sinulle yxi Surma olla.

13:15 Quitengi ombi se Lohutos minun silmeni edest peitetty/ Sille henen pite weliesten waihel eroittaman.

13:16 Ydhen Itetwlen pite tuleman yles Coruesta/ ia henen Caiuons curactuman/ ia henen Lecteins quiuama'. Sen saman pite raateleman caikein calliman Calun Tauaran.

XIV. Lucu.

Hen sosittle ia cutzupi caiki Euangeliumin tyge/ Syndiens tundeman ia nijte Uskossa andexianoman/ ia Christusen teden sulan

*Jumalan Armon ia laupiudhen päle
Loottaman.*

14:1 Samarian pite autiaxi tuleman/ Sille he ouat heiden Jumalans couacoruaiset/ Heiden pite Miecan lepitze langeman/ ia heiden Nooret Lapsens rickipaiskattaman/ ia heiden Wastoinoleuaiset Waimot pite rickireuäistemen.

14:2 Klenne sinus Israel sinun HERRAS Jumalas tyge/ Sille sine olet la'genut sinun Pahateghos tedhen.

14:3 Ottacat nämet Sanat teillen/ ia käendeket teiten HERRAN tyge/ ia sanocat henelle. Anna meille caiki synnit andeixi/ ia tee meille hyue/ nin me tadhon wffrata meiden Hwlten Mullit.

14:4 Eipe Assurin pidhe meite auttaman/ enge me tadho sillen astua Oricten päle/ eike enembete sanoa meiden Käisialanne tyge/ Te oletta meiden Jumalan. Waan anna nijlle Oruoillen Armo leute sinun tykös.

14:5 Nin minun pite taas parandaman heiden poiskeumisens/ kernasti mine heite racastan/ Nin minun pite Wihani heiste

poiskändemen.

14:6 Mine tadhon Israelil olla ninquin iocu Amuncaste/ ette henen pite/ ninquin Rosin/ cucostaman/ ia henen Jwrttens pite läuiemen ninquin Libanon.

14:7 Ja henen Oxians heitens vloswenyttemen/ ette hen itze olis nin lustinen/ quin iocu Oliupw/ ia henen pite hajjun andaman ninquin Libanon.

14:8 Ja heiden pite taas istuman heiden Winapuuns warion ala/ Jyuiste heitens rauitzeman/ ia cucostaman ninquin Winapuun. Ja Henen muistons pite ninquin Libanon winan oleman.

14:9 O Ephraim/ Pois Epeiumaloittes cansa/ Mine tadhon henen cwlella ia iodhatta. Mine tadhon olla ninquin wiherieinen Hånga/ Minussa pite sinun Hedelmes leutemen.

14:10 Cuca on wijsas/ ette hen neite ymmerdheis/ ia nopsa/ ioca neite merkitzis ? Sille ne HERRAN Tiet ouat oikiat/ ia ne Wanhurskat heisse waeldauat/ Mutta ne ylitzekeumerit najsse samois langeuat.

Hoseast Prophetast Loppu.

JOelin Prophetan päle.

Alcupuhe.

CUca tai Joel Propheta on ollut/ custa Sucukunnast/ millä aialla/ eli quinen Kuningasten alla hen eli ia sarnasi/ se on mös nijlle Hebreille tietemetöin/ Waan mutomat nijste Wanhoista sanouat/ henen olluexi Hosean ia AmoSen aicana/ sen Kuningan Jehoram/ Achabin poian alla/ ette hen sijte Nelest ia moninaisist witzauxist ennustapi/ iotca Mailman/ ia liaten Juttaille/ silloin tapactui/ heiden monein surdhen syndiens teden.

Ja senteden hen cutzu ia mana heite siueille sanoilla parannoxehen. Nin hen mös Christusen Waldakunnan salauxist/ ia Pyhen HENGEN lehetoxest/ sangen selkest iulghista. Josta Pyhe Petari Udhes Testamentis/ Heluntai peiuene/ Jerusalemis/ sijne Christilises Seurakunnas/ sittequin se sama Pyhe Hengi oli annettu/ henen ensimeisens Sarnans rupesi. Act. ij. etc. On yxi Ennustos ette Juttat piti Babilonian Fangittuna wietemen. Ja Propheta werdhautta ne Juttat/ sille aialla/ cussa woosi wodhelda/ wastaluku waiua tapactu/ iosta Maan casuo turmellan. Nin mös Juttan Naburit/ ne Syrit ia Egypterit.

Sijtte ne Assyrit/ wimein se Babelin Kuningas tuli/ ia sekä Maan/ ia Templin ette Caupungin raateli/ ylespoliti ia Canssan poiswei. Neite tulis muistelta ia parannosta tedhä/ Jumalan Sanan ia tadhon ielkin.

I. Lucu.

1:1 TEME on se HERRAN Sana/ ioca tapactui Joelin Pethuelin Poian tyge.
 1:2 Cwlcat te Wanhimat ia coruijn ottacat te caiki Maan Asuuat/ Jos on semmotoist teiden/ eli teiden Isein aicana tapactunut?
 1:3 Sanocat sijte teiden Lapsillen/ ia andacat teiden Lapsenna site heiden Lapsillens sanoa/ Ja nekin samat Lapset muillen heiden Jelkintuleuaistens.
 1:4 Nimatein/ Ette mite Rohomato ietti/ site Sijucot ylessöit/ Ja mite Sijucot ietit/ site Wapsaiset ylessöit/ ia mite Wapsaiset ietit/ site Etanat ylessöit.
 1:5 Ylesherätke te iopuneet ia idkeke/ ia vluocat te caiki Winan Jomarit/ sen nooren winan teden/ Joca ombi teiden Suustan poistemattu.
 1:6 Sille ette yxi wäkeue Canssa minun Maani päle ylesmenepi/ ia se on lukematoim/ iolla ouat Hambaat/ quin Jalopeural/ ia sömehambat/ quin Narasialopeural.
 1:7 Se sama minun Winatarhani häuitti/ ia minun Ficunapuuni caluapi/ cooripi sen ia poisheitte sen/ ette henen Oxans walkeina seisouat.
 1:8 Parghu/ ninquin Neitzy/ ioca Säkin pälens wetä/ henen Ylghiens teden.
 1:9 Sille ette Rocawffri ia Jomawffri ombi pois HERRAN Honesta/ ia ne Papit HERRAN palueliat murectiuat/
 1:10 Kedhot ouat häuinneet/ ia peldo surkiasti seisopi/ Ette Jyue ombi haaskattu/
 1:11 Wina surkiasti seisopi/ ia Oliu walittamisest. Peldomiehet Honosta

vloscatzouat/ Ja ne Winatarhanmiehet parcuuat/ Nisuen teden ia Ohran teden/ Ettei wainiosta ole miten Tulo.
 1:12 Winapw poisquiuaisi/ ia Ficunapw on lahoinut/ Nin mös se Granatinpw/ Palmupw/ Omenapw/ ia caiki Kedhon Pwdh ouat poisquiuetut/ Sille se Inhimisten riemu ombi surkiudhexi tullut.
 1:13 Sonnustacat teiten ia walittacat te papit/ Parkucat te Haltarin Palueliat/ menget Templin siselle/ ia yli öte leuetke Säkeis/ te Jumalan Palueliat. Sille ette Rocawffri ia Jomawffri ombi pois teiden Jumalan Honeest.
 1:14 Pyhitteket ychte Paasto/ Cutzucacat Seura ychten/ ia cootcat ne Wanhimmat ia caiki Makunnan Asuuaiset teiden HERRAN Jumalan Honeseen/ ia hwtacacat HERRAN tyge/
 1:15 Oy/ oy/ site peiue/ Sille HERRAN peiue ombi iuri leszne/ ia tule ninquin Cadhotus silde Caikiualdialda.
 1:16 Silloin Roca meiden Silmein edest poisotetaan/ ia meiden Jumalan Honesta ilo/ ia riemu.
 1:17 Jyuet poismätenit Maas. Ohra Larit seisouat tyhiene/ Rihet ouat languet. Sille ette Elo ombi turmeltu.
 1:18 Woi quinga Cariat hocauat/ ia Laumat ammuuat. Sille ettei heille ole Laidhuinda/ ia Lambat hiucachtuuat.
 1:19 HERRA/ sinun tyges mine hwdhan/ ette Culo on poltanut ne Kedhot warpeis/ Ja Liecki ombi caiki Puudh Wainiois ylessytyttenyt. Hwtatau mös sinun tyges ne Metzän Eleiemet/ ette WesiOiat quiuanuet ouat/ ia ette Culo ombi poltanut ne Kedhot warpeis.

II. Lucu.

Ensin hen manapi Parannoxehen/ Ettei se Babelin Kuningas Maata häuiteis. Sijtte hen Christusen Waldakunnast ia Pyhest Hengest sanopi/ ia mös sijte ijancaikisesta Jerusalemista.

2:1 SOittacat Basunal Zionis/ Hwtacat minun Pyhen Wooren päle/ Wapiskat caiki maan Asuiamet/

2:2 Sille se HERRAN peiue tulepi/ ia on leszne. Pimie peiue/ musta peiue/ ia sumuinen peiue/ ia vtuinen peiue/ Ninquin se Amurusko itzens vlosleuitte ylitze Worten/ nimatein yxi swri ia wäkeue Canssa/ ionga caltainen ei ikenens ole ollut/ eike edespein tule ijancaikisehen aican/

2:3 henen edhellens keupi yxi techtetöin Tuli/ ia henen ielkins yxi palaua liecki. Maa ombi henen edhesens/ ninquin iocu Lustitarha/ Mutta henen ielkins/ ninquin synghie Erima/ ia eikengen pidhe henelde poispäsemen.

2:4 Henen Hahmons on ninquin Orihit/ ia carkaiauat ninquin Ratzaiset.

2:5 He hyppeuet ylhel Woorein päle/ ninquin Rattat kituisit/ ia ninquin Liecki corsis kähisis/ ninquin iocu wäkeue Canssa/ ioca Sotahan hangittu on.

2:6 Canssat henen edesens pite hemmestymen/ ette caiki Casuot tuleuat nin Pleikixi quin Sauicrwsii.

2:7 Heiden pite ioxeman ninquin Uliat/ ia mwrit ylitzecarkaman/ ninquin Sotamiehet. Ja cukin pite codhastans edeskeumen/ ia ei heitens wiwyttemen.

2:8 Eikengen toistans este/ Waan cukin pite henen asetoxesans matkustaman. Ja quin he tungeuat ia sisellangeuat/ nin eipe he haauoiteta.

2:9 Heiden pite Caupngis ymberins aieleman/ ia mwrin päle ioxeman/ ia Honein siselkijpemen/ ia ninquin Waras lepi Ackona siselkeumen.

2:10 HEnen edesens wapise Maa/ Ja Taiuas wärise/ Auringo ia Cw tuleuat pimiexi/ ia Tedhet peixouat heiden walkiudhens.

2:11 Sille HERRAN pite henen Jylinens laskeman henen Sotawäens edhelkeumen. Sille hene' Sotawäkens ombi sangen swri ia waltias/ ioca henen Keskyens pite päättemen. Sille se HERRAN peiue ombi swri/ ia sangen hirmulinen/ cuca sen woi kersie?

2:12 Nin sanopi nyt se HERRA/ Käendeket teiten miminun tyköni coco sydhemesten/ paastolla/ idkulla/ ia murehella.

2:13 Leickacat teiden sydhemen/ ia ei teiden Waateitan ia palaiakat teiden HERRAN Jumalan tyge. Sille hen on Armolinen/ Laupias/ Kersiueinen/ ia swresta Hywydhestä/ ia pian Catuua Rangastoxens päle.

2:14 Wiele hen taas nytki armachtapi/ ia rangastoxens ielkin Armons hen osotta/ Rocawffrixi ia Jomawffrixi HERRALLE teiden Jumalalle.

2:15 SOittacat Pasunalla Zionissa/ pyhitteket ychte Paasto/ coconcutzucat Seurakunnat/ cootkata Canssa/ Pyhitteket ne Ychteyxtet/ ychtencutzucat ne Wanhimmat/ ychtenwieket ne Norucaiset ia Imeueiset.

2:16 Ylke vlosmengehen Cammiostans/ ia Morsian henen macaus Honeestans.

2:17 Papit ne HERRAN palueliat/ Esihonen ia Altarin welille idkeket/ ia sanocat. HERRA armaitze sinun Canssas/ ia ele laske sinun Perikundas pilcahan/ nin ettei Pacanat walda saisi heiden pälens.

2:18 Mixis sallit sanotta Canssain seas/

Cussa nyt ombi heiden Jumalans. Nin HERRALLA pite Kiuas oleman henen Maastans/ ia henen Canssans päle armaitzeman.

2:19 Ja se HERRA wastapi/ ia sano Canssallens/ Catzos/ Mine lehetin teille Jyue/ Wina ia Oliu runsasti/ ette teille nijste kyllä piti oleman. Ja em mine salli teite/ sillen häpiexi tuleman/ pacanain seas.

2:20 Ja tadhon sen pohiaisest caucan teilde poisaia/ ychten carckian ia häuitetyn Maan/ nimittein/ henen Casuons sen lte Merehen pein/ ia henen Loppuns sen ärimeisen Meren polen.

2:21 Henen pite mätenemen ia Haiseman/ henen Coreudhens teden. Ele pelke sine Maa/ waan paramin iloitze ia ole turuas/ Sille HERRA mös taita swria tedhä.

2:22 Elket pelkekö te Pedhot kedhossa/ Sille ne Asumiset Corues pite wihertemen. Ja Puudh pite heiden hedelmens candaman/ Ficunapuudh ia Winapuudh pite kyllä hedelmeitzemen.

2:23 Ja te Zionin lapset iloitka/ ia riemuitka teiden HERRAS Jumalas/ ioca andapi teille Wanhurskaudhen Opettaiat/ ia alaslaskepi teille amun ia ehton Sathen/ ninquin ennengi.

2:24 Ette aitat iyuille/ ia Perssut Norest winast ia Oliusta teunens olisit.

2:25 Ja mine tadhon teille ne Woodhet iellenssaatta/ iotca ne Rohomadhot/ wapsaiset Sijuicot/ Teijt ia Etanot (iotca minun swri Sotawäken oli/ iotca mine teiden secan lehetin) ylessönyt olit.

2:26 Ette teille pidheis kyllä söteuete oleman/ ia teiden Herran Jumalan Nimen ylisteisit/ ioca lhmet ombi teiden seassan tehnyt/ ia eipe minun Canssan pidhe sillen häpien tuleman.

2:27 Ja teiden pite ymmertemen/ ette

mine olen Israelin keskene/ ia ette mine olen teiden HERRAN Jumalan/ ia eikengen mw/ Ja eipe minun Canssan pidhe sillen häpien tuleman.

2:28 JA sitelehin mine tadhon vloswodhatta minun Hengesteni/ caiken Lihan päle. Ja teiden Poiat ia teiden Tytteret pite propheteraman/ teiden Wanhimat pite Unia vnestuman/ ia teiden Noricaiset pite Näghyt näkemen.

2:29 Ja nine peuine mine tadhon minun Hengeni/ seke ylitze piltit ette Picat/ vloswodhatta.

2:30 Ja tadhon anda Tunnustechti Taiuas ia Maas/ nimittein/ Weren/ Tulen/ ia Sauunsuitzun.

2:31 Auringo pite mwttuman pimeyxi/ ia Cw werexi/ ennenquin se swri ia hirmulinen HERRAN peiue tulepi.

2:32 Ja sen tapactuman pite/ Ette Jocainen/ quin HERRAN Nime auxenshwrtapi/ henen pite autuaxi tuleman. Sille sen Zionin Wooren päle/ ia Jerusalemis pite ydhen wapadhuxen oleman/ ninquin HERRA luuannut on/ ia ninen muidhen Jänyten tyge/ iotca HERRA cutzuman pite.

III. Lucu.

On yxi Ennustos/ quinga Mailma hendens Euangelium wastan keutte/ nimitten/ teutteriuie site alaspaina pyte. Senteden Jumala site Asia/ Josaphatin Laxos (quin on tulkittu/ Jumalan domio nein toimitta. Ette ioca Euangelium wastanottapi/ hen autuaxi tule/ mutta ioca ei site wastanota/ se cadhotetan.

3:1 Sillä catzo/ Nine peuine/ ia sillä samalla aialla/ coska mine sen Judan ia Jerusalemis Fangiuxe' palautan/ nin mine

tadhon caiki Pacanat coota/

3:2 ia tadhon heite Josaphatin Laxon
alawiedhä/ ia tadhon sielle heiden
cansans taistella/ minun Canssan ia minun
Perimisen Israelin teden/ Jonga he
Pacanain secahan haiotit/ ia iaghoit minun
Maani heillens/ ia ouat Aruan minun
ca'ssani ylitze heittenyet.

3:3 Ja ouat Piltit Roasta andanuet/ ia
Picat Winan edest myynyet/ ia ionuet.

3:4 Mite mös minulle ombi teiden cansan/
te Zorrist ia Zidonist ia caiki Philisterin
Raiat? waj tadhottaco te minun cansan
haastella ? Aha/ haastelet te minua/ Nin
mine tadhon sen pian ia ekist costa teiden
pään päle.

3:5 Te quin oletta ottanuet minun Hopiani
ia Rahani/ ia minun caunit Clenodiat/ ia
oletta ne teiden Kircona siselwienyet.

3:6 Sihin te mös ne Juttain ia Jerusalem
Lapset myytte/ Grekille/ senpäle ette
teiden pitenyt heite caucan saattaman
heiden raioistans.

3:7 Catzo/ mine tadhon heite yleshärette
sijte Siasta/ iohonga te heite myynyet
oletta/ ia tadhon teille site costa teiden
pään päle.

3:8 Ja tadhon iellensmyydhe teiden Poiat
ia Tytteret/ Judan lastein cautta/ ne pite
heite sijhen Rickahan Arabiahan/ ychten
caucaisen Maan Canssan/ myymen/ Sille
HERRA ombi site puhunut.

3:9 Julghistacat neite (sanouat he)
Pacanain seas/ Pyhitteket ydhen Sodhan/
ylesherätteket ne Wäkeuet/ edeskeuken ia
ylesmengen caiki Sotawäki.

3:10 Techket teiden Wannastan Miecat/ ia
teiden Sirpisten keihet.

3:11 Ja ioca Heico on/ se sanocan/ Mine
wäkeue olen. Waulocat teiten/ ia tulkat
tenne caiki Pacanat/ caiki ymberilde/ ia
cootka teiten/ Sielle HERRAN pite sinun

wäkeuetes alaspaiskaman.

3:12 Ylesnoskat te Pacanat/ ia ylesmenget
sijhen Josaphatin Laxon. Sille mine tadhon
sielle istua/ ia caiki Pacanat domita/ caiki
ymberilde.

3:13 Paiskacat wicattella/ sille ette Elo
ombi kypsi/ tulcat ia alasastucat/ Sille ne
Persut ouat teudhet/ ia ne Persut
ylitzecohuuat/ Sille heiden Pahudens on
swri.

3:14 Palio Canssa pite oleman ymberile
iocapaicas/ sijnä Erilaxos. Sille HERRAN
peiue ombi leszne/ sijnä Domion Laxos.

3:15 Auringo ia Cw tuleuat pimiexi/ ia
Tädhet peixouat heiden walkiudhens.

3:16 Ja HERRAN pite Zionist kiliuman/ ia
andapi Jerusalemist cwlla henen änens/
ette Taiuas ia maa pite wapiseman.

3:17 Mutta HERRAN pite henen Canssans
turuan oleman/ ia yxi Linna Israelin
Lapsille. Ja teiden pite tundeman/ ette
mine se HERRA teiden Jumalan/ Zionis
minun pyhen Wooreni päle asun. Silloin
pite Jerusalem Pyhexi tuleman/ ia
eikengen mucalainen pide sillen henen
lepitzens keumen.

3:18 Samalla aialla/ pite ne Wooret
makiata wina tiuckuman/ ia ne Cuckulat
pite Rieska wotaman/ ia caiki Judan Oiat
pite teunens wette oleman. Ja pite yxi
Lädhe HERRAN honesta vloskeumen/ sen
pite site wirtha Sittin wetyttemen.

3:19 Waan Egyptin pitepi autiana oleman/
Ja Edom yxi synghie Erimaa/ sen
wärydhen teden/ ioca Judan Lapsille tecty
on/ ette he wighattoman weren heiden
Maasans vloswoadhtanuet ouat.

3:20 Mutta Judan pite ijancaikisesta
asuttaman/ ia Jerusalem ijancaikisehen
aicen.

3:21 Ja em mine tadho salli heiden
Werens costottomaxi/ ia HERRAN pite

asuman Zionis.

Joelin Prophetan Loppu.

Propheta Amos

Alcupuhe AMOS Prophetan päle.

AMOS quin hen oli Paimen ia Taloinmies/ ia ei Prophetan Poica/ ekist ia Jumalisil Ihmeel hen Prophetain wircan cutzuttijn/ Ninquin mös Pyhe Hengi tyhmist ia oppemattomist Calamiehist teki Apostolit/ Jotca Terueydhen sanoman coco mailmalle iulghistit/ ia ylenannoi nin monda ialo oppenuet Miehet/ iotca Israelin Waldakunnas olit.

Sille ne quin tyhmet ia heicot ouat mailman edes/ nijte Jumala vloswalitze ia racasta/ ette hen ne Wijsat häueisis. Ja mös ette ne hylieytyt ia ylencatzotut tesse Mailmas/ pidheis hyuen toiuon/ ia vskoisit site enemnin Jumalan heiste murhen piteuen/ iota enemnin he mailmassa ylencatzotan. Nin Amos ychteitzen Tauan muidhen Prophetain cansa pite/ nimittein/ Ette hen Synnit nuctele/ manapi Parannoxehen/ ia wimein hen Christusen Waldakunnan/ lupauxen cansa/ sarnapi. Ensin hen prophetera/ ninen Israelin Maan Lehimeisi Pacanoit wastan/ Sijtte ninen Kymmenen Sucukundain wastan/ ia sitelehin Judan Sucukunnan ia waldakunnan wastan. Nin mös itze Templin wastan. Waicka ei telle Sädhylle Rangastus sattunut/ waan ensin ne Israelitit ia Judan Sucukunda rangastettijn/ Ja sijtte ne Pacanat rangastettin. Hosean ia Esaian aialla/ Amos sarnasi ninen samain synnein/ wicain/ ia Epeiumalutta/ eli falskia Pyhie wastan/ ninquin nekin. Hen mös sijte Assirian Fangiuxest Ennusti. Cadhesti tai Propheta Udhes Testamentis mainitan/ Ensin Act. vij. Cussa pyhe Stephanus henen siselwetä.

Toisen kerdhan coska S. Jacobi sijne ensimeises Apostolein Neuuos henen siselwetä/ teste Wijmeiseste Luusta/ osottain site Christilist Wapadhutta/ Ettei Pacanat/ vdhes Testamentis ole welcapäädh Mosen Lain pitemen/ Ninquin ei itzeke Juttat olluet site ikenens pitenyet/ ia ei semmengin tainuet eli woinuet pite. Quin mös P. Petari Act. xv. sarnapi. Ja ette tai Amos oli Judan Sucukunnast syndynyt Tekoast/ ia Israelin valdakundaan läctenyt/ ninquin Mucalainen/ saarnaman/ Senteden sanotan/ ette se Pappi Amazia (iota hen vij Luussa nuctele) on hende Corennalla cooliaxi lönyt. On Ennustos wastan/ Juttain Lehinaburita/ sen Runingan Siriast/ Palestinan/ Tyrin/ Edom/ Ammon ia Moab/ iotca armottamast Jumalan Canssa waiuasit/ Jotca samalmoto piti mös Jumalalda taas woroin waiuattama' armattomast. etc.

I. Lucu.

1:1 TEME ombi se/ quin Amos/ ioca Paimenen seas Thekoas oli/ nähnyt oli Israelin ylitze/ Usian Judan Kuningan aialla/ ia Jerobeamin sen Joan Poian Israelin Kuningan/ cachta wootta ennen Maan ieristöstä.

1:2 Ja sanoit. HERRAN pite Zionista

wingaiseman/ ia Jerusalemist hen andapi cwlla henen Änens/ Ette se Paimen wehmas/ nin surkiasti seisoman pite/ Ja Carmeli ylehelde poisquiuapi.

1:3 Nein sanopi HERRA/ * Colmen ia Nelien Damascin wicain teden/ em mine tadhon hende sääste/ Senuoxi ette he Gilead raudhaisilla Harauoilla warstoit/

1:4 Waan mine tadhon lehette ydhen

Tulen Hasaelin Honesen/ sen pite
Benhadadin Pallasit ylessömen.

1:5 Ja tadhon ne Damascin Saluat ricko/
Ja tadhon vlosiuritta Asuuaiset sijte Auenin
laxosta/ ynne sen cansa/ ioca Waltican
pite/ sijte caunista Honesta/ Nin ette se
Canssa Sirias pite Kir pein/ poiswietemen/
sanopi HERRA.

1:6 Nein sanopi HERRA/ Colmen ia Nelien
Gasan wicain teden/ em mine tadho heite
sääste/ Senuoxi/ ette he ouat ne
Fangitut/ edhemme fangittanut/ ia Edomin
maan heite poisaianuet/

1:7 Waan mine tadhon ydhen Tulen Gasan
muriijn lehette/ sen pite heiden Pallacins
ylessömen.

1:8 Ja tadhon ne Asuiat Asodis/ ynne sen
cansa/ ioca Waltican pite/ Ascalonist
vlosiurittaman/ Ja minun käteni Akronin
wastan käende/ nin ette huckuman pite/
mite nijste Philisterist wiele ylitze iänyt on/
sanopi HERRA Jumala.

1:9 Nein sanopi HERRA/ Colmen ia Nelien
sen Zorrin Caupungin wicain teden/ em
mine tadho hende sääste/ Senuoxi/ ette
he ouat ne Fangit edhemme Edomin maan
poisaianuet/ ia ei ole muistanuet nijnen
Weliesten Lijton päle.

1:10 Waan mine tadhon ydhen Tulen
Zorrin muriijn lehette/ sen pite henen
Pallacins ylessömen.

1:11 Nein sanopi HERRA/ Colmen ia
Nelien Edomin wicain teden/ em mine
tadho hende sääste/ Senuoxi/ ette hen
on Welien miecalla wainonut/ ia henen
Lapsens hucuttanut/ ia aina on ollut
henelle paha henen wihoillans/ ia alati
henen hirmudhens prucanut/

1:12 Waan mine tadhon ydhen Tulen
lehette/ Themanin pein/ sen pite ne
Pallacit Basras ylessömen.

1:13 Nein sanopi HERRA/ Colmen ia

Nelien Ammonin Lasten wicain teden/ em
mine tadho heite sääste/ Senuoxi/ ette he
ouat ne Wastoinoleuaiset Gileadis
rickihacannuet/ ette he heiden Raians sen
cautta leuitteisit.

1:14 Waan mine tadhon ydhen Tulen
Rabban murin siselsytyttä/ sen pite henen
Pallacins ylessömen/

1:15 quin parghutan sodhan aican/ ia
quin se Twli tulepi/ Twlispään aicana. Nin
pite sis heiden Kuningans/ ynne henen
Pämiestens cansan/ fangittuna
poiswietemen/ sanopi HERRA.

II. Lucu.

*On yxi Ennustos Israelin ia Judan
Waldakundain wastan/ Ette Jumala mös
heite tactoi heiden syndeins teden witzata.
Israelin Assyrein cautta. Mutta Judan
NebucadNezarin cautta. Nemet heiden
syndins olit. Ette heille oli Jumalan sana/
ia sen ylencatzoit/ ia wäret Opit seurasit.
Olit he mös Ahnehet. Ne Kieuhet he
alaspainoit. Ja heiden Oikiudhens he
poissorsit. Hauriutta prucasit. Wärelle
Otolla ia Corkorahalla he heite raskautit.
Rahan ia Hywyden he waiuoin Irtaudhes
ylenpaltisest haaskasit. Ja caikinaiset
Jumalan Hyuetteghot he vnotit/ Quin
nytkin/ site pahemin/ kyllle tapactu.
Senteden tulis meiden parannos aiallans
tedhä/ Ennenquin Witzaus quin heilleki)
sattuis.*

2:1 Nein sanopi HERRA/ Colmen ia Nelien
Moabin wicain teden/ em mine tadho
sääste/ Senuoxi/ ette he ouat sen Edomin
Kuningan Luudh tuhaaxi ylespoltaneet.

2:2 Waan mine tadhon ydhen Tulen
Moabihin lehette sen pite ne Pallaci
Kirioitthis ylessömen.

2:3 Ja Moab pite metelis cooleman/
parghus ia Pasuman hymines. Ja mine
tadhon Domarin henelde poisiuritta/ ia
caiki henen Pämiestens/ ynne henen
cansans/ tappa/ sanopi HERRA.

2:4 NEin sanopi HERRA/ Colmen ia Nelien
Judan wicain teden/ em mine tadho
sääste/ Senuoxi/ ette he HERRAN Lain
ylencatzouat/ ia euet henen Oikiuttans
piteneet/ ia andauat heidens Walhel
heidens wietelle/ ionga heiden Iseins ouat
ielkinnoutaneet/

2:5 Waan mine tadhon ydhen Tulen
Judahan lehette/ sen pite ne Pallacit
Jerusalemis ylessömen.

2:6 Nein sanopi HERRA/ Colmen ia Nelien
Israelin wicain teden/ em mine tadho
sääste/ Senuoxi/ ette hen ne Wanhurskat
Rahan teden/ ia ne Kieuhet/ kengein
teden myynyet ouat. He ialghoillans ne
Waiuaiset tallauat/ ia esteuet nijte
Radholisia iocapaicas.

2:7 Poica ia Ise macauat ydhen Pican
cansa/ iolla he minun Nimeni riuauat.

2:8 Ja iocaitzen Altarin tyge he rundauat
ninen pantti waattein päle/ ia Wina iouat
heidens Epeiumaltens Honesas/ Sacko
rahasta.

2:9 Nyt mine quitengin olen sen Amorein
heidens edestens poiscadhottanut/ ionga
corkius oli ninquin Cedrein/ ia oli nin
wäkeue quin Tammet ouat/ Ja mine
turmelin ylhelde henen hedelmens/ Ja
nenen Jurens alhalda.

2:10 Minepe se olen/ ioca teite Egiptin
maalda vloswein/ ia iodhatin teite Coruesa
Neliekymmende aiastaica/ ette te sen
Amorein maan omistaisitte.

2:11 Ja olen teiden Lapsistan Prophetat
ylesherettenyt/ ia teiden Noricaisist
Nazareit/ Eikö se nin ole/ te Israelin
Lapset/ sanopi HERRA?

2:12 Mutta te annoitta nijlle Nazareille
wina iodha/ ia Prophetille te haastoit/
sanoden/ ei teiden pidhe propheteraman.

2:13 Catzo/ Mine tadhon teiden seasan
ydhen kitinen tedhä/ ninquin iocu Ratas/
Lychteit teunens/ kitise.

2:14 Ette se quin nopia on/ ei pidhe
poispäsemen/ eike se Wäkeue miteken
woiman/ eike se wrholinen pidhe Hengens
woiman wapacta.

2:15 Ja ne Joutzimiehet ei pidhe
seisoman/ Ja ioca on nopia ioxeman/ ei
pidhe poispäsemen. Ja iotca ratzastauat/
ei pidhe Hengens wapactaman.

2:16 Ja ioca ninen Wäkeuiten seas/ se
caikein miehulinen on/ sen pite alasti
poispakeneman/ sille aialla/ sanopi
HERRA.

III. Lucu.

*On yxi Manus. Ettei me Jumalata/ henen
Prophetisans/ ioca hen Hyuie lupa/ eli
paha käke/ ylencatzoisi. Sille eipe hene'
Sana's hucka' iulghisteta. Ja ehke Israelin
Canssa Assyriahan pidheis poiswietemen/
Nin Jumala quitengin ydhen Joukoisen.
Jotca site wähe Christusen Lauma/
merkitze.*

3:1 CWlcat mite HERRA teille puhupi/ te
Israelin Lapset/ nimatein/ caikein ninen
Perikundain/ iotca mine Egiptin maalda
vloswienyt olen/ ia sanoin.

3:2 Caikista Sucukunnista Maan päle/ olen
mine teite ainoastans corianut/ Senteden
mine mös tadhon teite etziskelle/ caikissa
teiden Pahoisteghoisanne.

3:3 Maltauatko caxi ynne waelda/ ellei he
ychteleiset keskens ole.

3:4 * Kiliuco Jalopeura metzäs/ coska ei
henelle Roca ole? Parcuko mös Jalopeuran

penicka henen Lolastans/ ellei hen iotakin saanut ole?

3:5 Langeneko iocu Lindu Paulahan maan päle/ cussa ei ycten Linduri ole?

Ylesottaneko hen Paulans maasta/ ioca ei wiele miteken käsittenyt ole?

3:6 Soittaneko iocu Basunata Caupungis/ ia ei Canssa hemmestu? Eli ongo mös iotaki Paha Caupungis/ iota ei HERRA tee?

3:7 Sille HERRA Jumala miteken tee/ ellei hen ilmoita henen Salautans/ henen Paluelioillens Prophetis.

3:8 Jalopeura kiliupi/ cuca ei pelkeis? HERRA Jumala puhupi/ cuca ei propheterais?

3:9 Julghistacat nijsse Pallacis/ iotca Asdodis ouat/ ia nijsse Pallacis Egypti maalla/ ia sanocat. Cootka teiten ninen Samarian wortein päle/ ia catzocat/ quinga swri Wärys ia Pelghonparku sielle on.

3:10 Euet he ychten Oikiutta tottele/ sanopi HERRA/ waan wäkiualta ia wahingo toinen toistans noutauat heiden Honeisans.

3:11 Senteden sanopi HERRA Jumala/ Teme Maa ymberijns scantzatan/ ia alaspaiska sinua sinun wallastas/ ia sinun Hones raatele.

3:12 Nein sanopi HERRA. Quin Paimen pelastapi Jalopeuran suusta caxi Reitte/ eli coruan Rouskon/ ninikenens pite Israelin Lapset vlostemmatuxi tuleman/ iotca Samarias asuuat/ ia piteuet Culmas ydhen Wooten/ ia Damascos ydhen Sengyn.

3:13 Cwlcat ia todhistacat Jacobin Hone/ sanopi HERRA Jumala Zebaath.

3:14 Sille sinä aicana/ iona mine Israelin synnit etziskelen/ nin mine tadhon ne Altarit Bethelis etziskelle/ ia sen Altarin culmat poistaitta/ ette heiden pite mahan langeman.

3:15 Ja tadhon seke Taluihonen ia Suuihonen lödhe/ ia ne Norsanluidhen Honet pite huckuman/ ia monet Honet pite häuiemen sanopi HERRA.

IV. Lucu.

On Ennustos tuleuaisist Onnetuxist ia Rangastoxist/ quin on/ Nelest/ Poudhast/ Hallast/ Rutost/ Pellon wrast ia waarast/ Sodhast ia muista sencaltaisist/ Joilla Jumala/ ninquin keskyleisillens/ meite Parannoheen cutzu ia wetä. Ja wiele hen couimin käke/ ellei me carta/ Ja wimein/ ninquin Sodomian ia Gomorrhian cadottapi ne Jumalattomat.

4:1 CWlcat täte sana/ te lihauat Lehmet/ iotca Samarian Woren päle oletta/ ia nijlle Kieuhille wärytte teet/ ia murennat sen waiuaisen/ ia sanotta teiden HERRALLEN/ Tooxi tenne/ anna meiden iodha.

4:2 Se HERRA Jumala ombi pyhydhens cautta wannonut. Catzo/ sen aian pite teiden ylitzen tuleman ette te Corendain päle/ ia teiden Jelkintuleuaiset Calaincattilais pite poiswietemen/ 4:3 ia Auckoin cautta vlosmeneme'/ cuki itze edestens/ Ja Harmonin cautta poisheitetuxi tulla/ sanopi HERRA.

4:4 Ja/ tulcat tenne Bethelin/ ia prucakat/ syndie/ ia Gilgalin tyge/ ette te syndie liseisitte/ Ja edestocat Amulla teiden wffrina/ ia teiden Tijundinne colmandena peiuene/

4:5 ia suitzuttacat Hapatoxest kijtoswffrixi/ Ja sarnacat wapaEdhon wffrist/ ia site tietteuexi tehket. Sille ninpe te sen kernasta pidhette/ te Israelin Lapset/ sanopi HERRA Jumala.

4:6 * 1. Senteden mine mös olen caikis Caupungis teille ioutilat Hambaat andanut/

ia Leiuen pwtumisen iocaitzis teiden paicois/ Ja eipe te sijtteken kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:7 Olen mös mine teilde Saten poispitenyt/ quin wiele colme Cwcautta olit Elonaicahan asti/ Ja mine annoin sata sen ydhen Caupngin päle/ ia toisen Caupungin päle/ en andanut sata. Yxi peldo satanuexi tuli/ ia se toinen Peldo/ ioca ei tullut satanuexi/ poisquiuettui.

4:8 * Ja menit caxi eli colmet Caupungit/ ydhen Caupungin tyge/ ette he saisit wette ioodha/ ia euet sanuet heiden taruetans/ Ja eipe te sijttekin kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:9 Mine rangaitzin teite Poudhalla ia Lemulla/ Nin ylessöit Rohomadhot caiki mite teiden Lustitarhas/ Winatarhas/ teiden Ficunapuis ia Oliupuis casuoi. Eipe te sijtteke' kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:10 Mine lehetin Ruttotaudhin teiden secan/ Ninquin Egyptijn. Ja mine tapoin Miecalla teiden nooret Miehet/ ia annoin teiden Hewoisten fangina poiswiedhä. * Ja mine annoin teiden Scantzein haisun teiden Sieramihinne siselmenne. Eipe te sijtteken kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:11 Mine cukistin ylesalaisin mutamat teiste/ Ninquin Jumala cukisti Sodomian ia Gomorrhan cukisti/ Ette te olitta ninquin Kekäle tulesta poissiuultu. Eipe te sijtteken kiendenyet teiten minun tykeni/ sanopi HERRA.

4:12 Senteden mine tadhon nein sinullen tedhä Israel. * Ette mine sis iuri nein tadhon sinullen tedhä/ Nin walmista sinuas Israel sinun Jumalas cochtahan.

4:13 Sille catzo/ Hempe se on/ ioca ne Woret on tehnyt/ Ja loonut on Twlen/ Ja ilmoitta Inhimisille/ mite henen pite

puhuman. Hänpe Amuruskon ia Pimeydhen tekepi/ Ja hen keupi Maan corkiuxen päle/ Henen Nimens on/ HERRA Jumala Zebaoth.

V. Lucu.

On yxi Ennustos Israelin waldakunda watan/ Ette sen piti Assyrist poiswietemen.

Ensin hen parannoheen manapi/ ette he sijnä Paicas/ cussa Jumala sääsi Palueluxens/ piti hende palueldama'/ ia ei mualla Epeiumalutta prucaman Ja wchkapi/ Ette cussa ne Kieuhet/ Ahneudhen cautta/ raskautetaan/ ia vlosimeteen/ Eipe sielle pidhe Onni eli Terueys ensingen olema'. Waan sula Jumalan wiha ia rangastos. etc.

5:1 CWlcat te Israelin Honesta/ näite sanoia/ Sille minun teuty temen Walitosweisun teiden ylitzen nosta.

5:2 Se Neitzu Israel on langanut/ nin ettei hen iellens woi ylesnosta/ Hen on mahan cukistettu/ ia eikengen hende ylesauta.

5:3 Sille nein sanopi HERRA Jumala/ Se Caupungi iosta Tuhatta vloskeuuet/ pite waiuoin Sata ylitziemen/ Ja custa Sata vloskeuuet/ pite waiuoin Kymmenen ylitziemen/ Israelin Honesa.

5:4 Senteden sanopi HERRA Israelin Honellen/ Etziket minua/ nin teiden pite elemen/

5:5 Elket Bethel etzicö/ ia elket tulco Gilgalin pein/ ia elket mengö BerSeban pein. Sille Gilgalin pite fangittuna poiswietemen/ ia Bethelin pite tyhiexi tuleman.

5:6 Etziket HERRA/ nin teiden pite elemen/ Ettei Tuli Josephin Honehesen sytyteteisi/ ioca culuttapi/ ia eikengen

sammutais site Bethelis.

5:7 Te käennet Oikiudhen Coirohoxi/ ia Wanhurscaudhen te mahan cukistat.

5:8 Hen tekepi Otauauan ia Idhäntedhen/ Joca pimeydhest amun/ Ja peiuest/ pimien öen tekepi. Joca Wedhen meres cutzupi/ ia vloskaata ne Maan pirin päle/ henen njmens on HERRA.

5:9 Joca sen wäkeuen ylitze ydhen Raateluxen asettapi/ ia ette se Raatelia kechta ydhen wahuan Caupungin pälecarghata.

5:10 Mutta he wihauat hende/ ioca heite iulkisesta nuchtele/ Ja site he Cauhistauat/ ioca oikiata opetta.

5:11 Senteden ette te sen Kieuhen sordhatte/ Ja otatta Jyuet henelde swris Coormis/ Nin ei teiden pite nijsse Honeisse asuman/ iotca te vloschacatuist kiuiste rakendauet oletta. Ja ei teden pide site wina ioman/ iota te nijsse caunis Winatarhois istuttanuet oletta.

5:12 Sille mine tiedhen teiden ylitzekeumisen/ iotca palio on/ Ja teiden Syndien/ iotca wäkeuet ouat/ quinga te adhistat ne Wanhurskat/ ia Lahiat otatte/ Ja ne waiuaiset Domion edhes sordhatte.

5:13 Senteden teuty sen caualan/ sille aialla/ waickeneman/ Sille se on yxi paha aica.

5:14 Etziket site hyue ia ei site paha/ senpäle ette te madhaisit ele/ Nin se HERRA Jumala Zebaoth teiden cansan onopi/ quin te kerskatta.

5:15 Wihacat site paha ia racastacat site Hyue/ Ja asettacat Oikiutta Portissa/ nin se HERRA Jumala Zebaoth ombi Armolinen Josephin Techteille.

5:16 Senteden sanopi se HERRA Jumala Zebaoth/ se waldias/ Jocaitzes Gatuissa pite Weparcu oleman/ ia iocaitzes cuias sanotan/ We/ we. Ja se Peldomies

cutzutan murehen tyge/ ia weparcuman/ ioca idke taita/

5:17 Nin mös iocaitzes winatarhas pite weparcu oleman/ Sille mine tadhon sinun cauttas waelda/ sanopi HERRA.

5:18 We nijlle/ iotca HERRAN peiuen pyteuet/ Sille mitewarten hen teille/ quin HERRAN peiue pimeys ombi/ ia ei walkius?

5:19 ninquin iocu Jalopeura pakenis/ ia coctais Carhun/ ia quin iocu tulis iongun Honen sisel/ ia kätens Seinen pein callistais/ ia Kärmehelde pisteteisijn.

5:20 Sille se HERRAN peiue pite tosin pimien ia ei walkian oleman/ syngchien ia ei sekehen.

5:21 Mine wihan teiden Juhlapeiuenne/ ia ylencatzon heite/ ia en malta kärsie teiden Suitzwffrain/ teiden Cocouxissan.

5:22 Ja waicka te minulle wffraisit Poltwffri ia Rocawffri/ em mine quitengan nijte otolixexi ota/ enge catzo teiden lihauan Kijoswffrin pein.

5:23 Poiswie minusta sinun Wirtes iyriät/ Sille eipe mine woi sinun Psaltarinleikies cwlla.

5:24 Mutta Oikiudhen pite ninquin Wedhen iulghistettaman/ ia Wahurskaus ninquin wäkeue wirta.

5:25 Olettaco te Israelin Honesta minulle Teuraswffri ia Rocawffri/ nelienne Kymmenne wootena/ corues wffranuet? ia hyuesti?

5:26 Te cannoitta ne teiden Molochin Maiat/ ia teiden Epeiumalten Cuuia/ ia sen teiden Jumaloitten Tedhän/ iotca te itze teillene tehnyet olitta.

5:27 Nin mine tadhon teite sis teste anda edhembene Damascon poiswiedhe/ sanopi se HERRA Jumala/ ioca Zebaoth cutzutan.

VI. Lucu.

Taas hen hartaasti Ennustapi Israelin Waldakunnan watan. Sille iota leheim Onnettomus ioutu/ site irttamax ia pahemaxi he tuleuat. Quin nytkin tapactu/ iota enemini Sarnatan/ site ylpiemexi Inhimiset ioutuuat/ Ette he waiuoin Coreuns/ Häcumans/ Ahnens/ walhens/ etc. hakeuat ia noutauat. Sihenasti ette Rangastos heite hauaitzemata käsitte.

6:1 WE nijlle Coreille Zionis/ ia nijlle/ iotca heitens sen Samarian woren päle loottauat/ iotca heitens caikein parahimmat caikessa Mailmassa/ ia hallitzeuat/ quin he tactouat/ Israelin Honesa.

6:2 Menget * Calneen ia catzocat/ ia sielde menget sihen swren Caupungijn Hemath/ ia alaskeuket sihen Philisterein Gathin pein/ iotca ouat paramat Waldakunnat olluet/ quin nämet/ ia heiden Raioins swremat/ quin teiden Raianna/

6:3 Quitengin he poiskarcotin/ coska heiden paha hetkens tuli. Ja te hallitzet wäkiuallalla/

6:4 ia sille wälille te macat Nursanluidhen Sengys/ ia cariastat teiden Tepetin päle. Te sööt ne parahimmat Laumast/ ia ne sötetut Wasicat carian seast.

6:5 Ja leikitzet Psaltarin päle/ ia ticterat teille Weisut/ ninquin Dauitki/

6:6 Ja winan Malioista iotta/ ia woitelet teiten Balsamilla. Ja ette te miten sure Josephin wahingon ylitze.

6:7 Senteden pite heiden nyt ninen edelkeumen/ iotca fangittuna poiswiedhen/ Ja ninen Pramarein rundaust pite poislackaman.

6:8 Sille HERRA ombi wannonut Sieluns

cautta/ sanopi se HERRA Jumala Zebaoth/ Mine närkestyn site Jacobin Coreutta/ ia wihan henen Pallacins/ ia tadhon sen Caupungin ylenanda/ ia caiki mitke henes on.

6:9 Ja/ waicka wiele kymmene' Mieste ydhes Hones ylitzieisit/ pite heiden quitengin cooleman/

6:10 Ette cuki henen Setäns ia Enons ottais/ vloswiedhexens ne Luudh Honeesta/ ia sanoman nijlle/ iotca sen Honen Camaris ouat/ Wielekö sielle äni on? ia sen pite wastaman. He ouat caiki matkasans. Ja sanoman pite. Ole wait/ Sille euet he tactoneet ette HERRAN Nimen päle pidheis muistettaman.

6:11 Sille catzo/ HERRA ombi keskenyt/ Ette ne swret Honet pite lötemen aucoxi/ ia ne pienet Honet ette he Raghot saisit.

6:12 Cuca taita Orichten cansa samota/ Eli Härkein cansa Callion päle kyndä? Sille te mwttelät Oikiudhen Sapexi/ ia sen Wanhurskaudhen Hedelmen Coirohoxi/

6:13 Ja turuat iuri turhan asian päle/ ia sanotta. Eikö me kyllä woipat ia wäkeuet ole?

6:14 Senteden catzo/ Mine tadhon ydhen Canssan teiden Israelin Honesta/ ylesherette/ sanopi HERRA Jumala Zebaoth/ ioca teite adhistaman pite sijte Paicast/ quin Hemathin pein mennehen/ haman * Halapaijun Oiahan asti.

VII. Lucu.

Tesse ouat Colme Näghöt/ ioilla hen Canssat Parannoheen mana/ Waan quin ei se miten auta/ nin hen laske Mucalaiset heiden Mans mittaman/ iacaman ia omistaman. Tesse mös merkiten/ ette Prophetan waiua ia sarnan palca/ oli sula pilca ia ylencatze/ Ja hen mös Capina'

*Nostaixi soimattijn Waan ei hen senuoxi
nuctelemast ia sarnamast lacanut.*

7:1 NEin osotti minulle HERRA Jumala
ydhen Näghyn/ Ja catzo/ yxi seisoi ioca
Rohomadhot teki/ iuri silloin quin Oras
vlosputkachta/ sijttequin Kuningas oli
andanut Lambahans keritä.

7:2 Quin he nyt tadhoit ne Wiheriet
coconans ylessödhe maan pälede/ sanoin
mine. Ah HERRA Jumala ole armolinen/
Cuca tacto Jacobin taas ylesautta? Sille
hen tosin on sangen Hoono.

7:3 Nin HERRA site catuij/ Ja sanoi. Ei sen
pidhe tapactuman.

7:4 HERRA Jumala osotti minulle ydhen
Näghyn/ Ja catzo/ HERRA Jumala cutzui
Tulen/ sen cansa rangaitzeman/ ia piti
swren syueydhen ylessömen/ ia io poissöi
paran polen matkans.

7:5 Nin mine sanoin/ Ah HERRA Jumala/
lacka/ cuca tacto Jacobin taas ylessautta?
Sille hen tosin on sangen Hoono.

7:6 Nin HERRA mös site catuij. Ja HERRA
Jumala sanoi. Ei sengen pidhe tapactuman.

7:7 Mutta hen osotti minulle temen
Näghyn/ Ja catzo/ HERRA seisoi ydhen
Mwrin päle/ ioca Loodhinnooralla mitattu
oli/ ia hen pithi sen Mittanooran
Kädhesens.

7:8 Ja HERRA sanoi minulle. Mites näet
Amos? Mine sanoin. Ydhen Mittanooran.
Nin sanoi HERRA minulle. Catzo/ Mine
tadhon ydhen Mittanooran wetä keskel
minun Canssani Israelin cautta/ ia ei sillen
hende ylitzecatzo.

7:9 Waan ne Isaachin Hijdhet pite autiaxi
tuleman/ ia ne Israelin Kircot pite
häuitetuxi tuleman/ Ja mine tadhon
Miecan cans ylesnosta Jerobeam Honen
ylitze.

7:10 Nin lehetti se Pappi Bethelis/

Amazias/ sen Israelin Kuningan
Jerobeamin tyge/ sanoden. Se Amos
tekepi ydhen Capinan/ sinua wasan/
Israelin Honesa/ eipe itze Maa woi henen
Sanoians kersie.

7:11 Sille nein Amos sanopi. Jerobeam
teuty Miecan cautta coolla/ Ja Israelin
pite henen Maastans/ Fangittuna
poiswietemen.

7:12 Ja Amazia sanoi Amosel. Sine Näkiä/
mene pois/ ia pakene Judan maalle/ ia
eläte sielle sinuas/ ia prophetera sielle.

7:13 Ja ele Bethelis sillen prophetera. Sille
se on Kuningan Kirco/ ia Waldakunnan
Hone.

7:14 Amos wastasi/ ia sanoi Amazial/
Eipe mine Propheta ole/ eike iongun
Prophetan poica/ Waan mine olen
Lehmeinpaimen/ ia Willificunain hakia.

7:15 Mutta HERRA poisotti minun Cariasta/
ia sanoi minulle. Mene/ ia Prophetizera
minun Canssan/ Israelin wasan. Nin cwle
sis sen HERRAN Sana.

7:16 Sine sanot/ Ele Prophetizera Israelin
wasan/ ia ele puhu Isaachin Honen
wasan.

7:17 Senteden sanopi HERRA nein. Sinun
Emendes pite Caupungis raiskatuxi
tuleman/ ia sinun Poicas ia Tytteres pite
Miecan lepitze langeman/ Ja sinun Peldos
pite Noralla mitattaman/ Mutta sinun pite
ydhes saastaises maas cooleman/ Ja
Israelin pite henen Maastans
poisaiettaman.

VIII. Lucu.

*On Ennustos ia Rangastus ninen Rickain
Ahneuxest/ iotca nijte Rieuhie
raskauttauat/ Jyuein hinnan corghottauat/
Mitat ia wacat wähendeuet/ Ja waacat/
Pundarit/ wichtit ynne waaruin cansa/*

*wärytteuet. Quin nytkin/ site pahembi/
ylenpalio prucatan. Joinenga teden Jumala
coco Makunnan rangaitze ia witzapi/ ei
waiuoin Sodhalla ia Nelelle/ waan mös
henen oman Sanans ia caiken Lohutoxen
poisottamisen cansa/ iota he ylencatzouat.
Neite tulis meille Speilin ia Esicuan pite/
Ettei meilleke sencaltaista sattuis.*

8:1 HERRA Jumala osotti minulle ydhen
Nägyn/ Ja catzo/ sielle seisoj yxi Corghi
Suuitulost.

8:2 Ja hen sanoj. Mites näet Amos? Nin
mine wastasin/ Ydhen Corghin Suuitulost.
Nin sanoj HERRA minulle. Loppu on tullut
minun ca'ssani Israelin ylitze/ Em mine
tado he'de sille' ylitzecatzoa.

8:3 Ja ne Weisut Templeis pite sinä
peiuene Idkuxi kiendymen/ sanopi HERRA.
Monet Coolluet Rumihit pite monissa
paicoissa macaman/ iotca sala
poiswiedheen.

8:4 Cwlcat tete/ te iotca ne Kieuhet
sordhatta/ ia ne Waiuaiset Makunnas
häuitete/

8:5 ia sanotta. Coska tacto se Usicu
loppua/ ette me Jyuie saisim myydhe/ Ja
se Sabbathi/ ette me madhaisin Ohra
caupata ia Spanninn wähenaisin/ ia Hinnan
corghotaisim/ ia ne Waacat wärytteisim?

8:6 Senpäle ette me saisim ne Kieuhet
Rahallam/ ia ne Hätennyet Kengein edest/
meiden haltuna/ ia Acanat Jyuein edest
myisim.

8:7 HERRA on wannonut Jacobin Honen
Coreutta wastan/ Mite maxa/ ios minun
pite sencaltaisi heiden Töitens
vnochtaman?

8:8 Eikö Maan pidheis semmodhoisen
Asiain teden wapiseman/ ia caiki sisel
Asuuaiset murechtiman? Ja sen pite
coconans/ ninquin ydhen Wedhen/ ylitze

ioxeman ia poiswietemen ia ylitzepeitetuxi
tuleman/ Ninquin se Wirta Egiptis tekepi.

8:9 Sille aialla sanopi HERRA Jumala/
tadhon mine Auringon Polipeiuest
alaslaskia/ ia Man kircalla peiuelle
pimittemen/

8:10 Mine tadhon teiden Juhlapeiuet
murhexi/ ia caiki teiden Weisut
weparcuhun käte/ Ja mine tadhon anda
Sekin iocaitzen Lanten päle tulla/ Ja caiki
Päädh paliaxi tedhä/ Ja tadhon heille
ydhen Murhen saatta/ Ninquin iocu ainota
Poica murechti/ ia heiden pite ydhen
surkian Lopun saaman.

8:11 Catzo/ ne peiuet tuleuat sanopi
HERRA Jumala ette minun pite ydhen
Nelen maan päle lehettemen. Ei Nelen
leiuen perest/ eli Janon Wedhen ielkin/
Waan HERRAN Sanan cwlemisen ielkin.

8:12 Nin ette heiden pite ymberinsioxeman
ydhest Merest/ nin toisehen/ Pohiast nin
Iteen pein/ etziskellen HERRAN Sana/ ia ei
quitengan pidhe leutemen.

8:13 Sinä peiuene pite caunit Neitzyet ia
Noricaiset nändymen Janosta/

8:14 iotca nyt wannouat Samarian
Kirouxen cautta. Ja sanouat/ Nin totta
quin sinun Jumalas Danis elepi/ Nin totta
quin sinun Jumalas Bersebas elepi/ Sille
heiden pite nin langeman/ ettei heiden
pidhe woiman iellensylesnouseman.

IX. Lucu.

*Taas hen Ahneutta wastan sarnapi/ Jota
meiden mös tulis mielehen otta/ ia meiten
parata/ Ellei me sama Rangastost/ quin
Israelki/ kersi/ Nimittein/ ette se Assirian
Kuningas/ ychte Osa Canssast hirmulisest
tapoi/ ia toista Osa hen fangittuna
poiswei. Sitelehin hen Christusen
Waldakunnast sarnapi. etc.*

9:1 Mlne näin HERRAN Altarin päle
seisouan/ Ja hen sanoi. Löö Pichtiapielen
päle/ nin ette Ouenpuudh wärisisit. Sille
heiden Ahneudhens pite tuleman heiden
caikein Pääns päle. Ja tadhon heiden
Jelkintuleuaistens Miecalla tappa/ ettei
kengen pidhe pakeneman/ eike iocu pidhe
sijte poisjämen.

9:2 Ja waicka he heitens hamaan Heluetijn
caiuaisit/ nin minun Käteni pite quitengin
heite sielde hakeman. Ja ios ylesastuisit
Taiuahasen/ nin mine tadhon heite
quitengin alassöoste.

9:3 Ja ios he heitens lymyisit ylhelle sen
Carmelin päle/ nin mine tadhon heite
sielde ylesetzie ia poistemman heite. Ja
ios he heitens minun Casuoni edest
werhoisit Meren sywydhes/ nin mine
tadhon Kermelle kärke/ ioca heite sielle
pistemen pite.

9:4 Ja ios he heiden Wiholistens edes
Fangina käuisit/ nin mine quitengin tadhon
Miecalle keske/ ette se heite sielle
tappais. Sille mine tadhon minun Silmeni
heiden ylitzens pite pahudhexi ia en
Hywydhexi.

9:5 Sille se HERRA Jumala Zebaoth
sencaltainen on/ quin hen ydhen Maan
rupepi/ nin se sulapi/ ette caiki sisel
asuuaiset idkemen pite/ ette sen pite
caiken heiden ylitzens ioxeman ninquin
Wedhen/ ia se waiotetahan/ ninquin se
Wirta Egiptis tekepi.

9:6 Henpä se on/ ioca Salins Taiuaseen
rakenda/ ia henen Maians perustapi maan
päle. Hen cutzupi Wedhen meresse/ ia
wodhatta sen maan päle/ HERRA henen
Nimens on.

9:7 Eikö te Israelin Lapset minulle nin
oletta quin ne Ethiopit/ sanopi HERRA?
Eikö mine Israelin Egyptista vloswienyt/ ia
ne philisterit vlos Caphthorist/ ia ne Syrit

vlos Kirrist?

9:8 Catzo/ ne HERRAN Jumalan Silmet
näkeuet ydhen syndisen Waldakundan
päle/ Nin ette mine sen Maan pirin päle
iuri poiskadhotan/ Waicka em mine site
Jacobin Honet ratki poiskadhotta tadhon/
sanopi HERRA/

9:9 Sille catzo mine tadhon keskiet/ ia sen
Israelin Honen caikein Pacanain seas/
anda seulotta/ Ninquin ydhel Seulal
seulotahan/ ia ne Jyuet ei pidhe maan
päle langeman.

9:10 Caiki Syndiset minun Canssasani pite
Miecalla cooletettaman/ iotca sanouat/
Eipe se Onnettomus nin leszne ole/ eike
meille cochta.

9:11 Sille aialla/ Mine tadhon sen
caatunehen Daudin Maian taas
ylesrakenda/ ia tadhon henen Reiens
paicata/ ia mite poisseriettu on/
iellensylesoienda/ ia tadhon heite raketa/
ninquin se entises aias ollut on

9:12 Senpäle ette heiden pite nautizeman
ne Edomin Techteet/ ia ne Techteet
caikein Pacanain seas/ Joinenga ylitze
minun Nimeni pite sarnattaman/ sanopi se
HERRA/ ioca neite tekepi.

9:13 Catzo/ Se * aica tulepi/ sano
HERRA/ Ette tasan pite kynnettemen ia
nijtettemen/ Ja tasan pite wina
pusertaman ia kyluettemen Ja Woret pite
makiat Wina tiuckuman/ Ja caiki Mäet pite
hedelmeliset oleman.

9:14 Sille mine tadhon minun Canssan
Israelin Fangiuxen kiende/ ette heiden pite
ne Autiat Caupungit rakendaman ia
asuman. Winatarhat istuttaman/ ia sijte
wina ioman/ Pwtarhat tekemen/ ia
Hedelme sijte sömen.

9:15 Sille mine tadhon heite heiden Maans
sisel istutta/ nin ettei se sillen pidhe
heiden Maastans vloisuritetut oleman/

Jonga mine heille andanut olen/ sanopi
HERRA sinun Jumalas.

Amosen Prophetan Loppu

Obadia Propheta.

Alcupuhe.

OBadia tulkitan HERRAN Palueliaksi/ ioca lullan Ahabin ia Jezabelin aicana olluexi/ ioca ketki Sata Prophetat Coopasa. 1. Reg. 17. Mutomat lwleuat henen olluexi Edomeast yxi Proselijti/ Ette henen Näkyns ninen Edomeiten wastan erinens Ennustettu on/ Silloin quin se Babilonian Fangius tapactui. Sille hen lohuttapi sen Judan Canssan/ ette henen pite Zionin iellenstuleman. Ja on tieteminen ette sille Esijsel Isaachil oli caxi Poica/ Joista toinen cutzuttin nyt Esau/ nyt Seir/ nyt Edom/ iosta se Edumeerin makunda Idumea Grekixi cutzutan/ Lounan polen Judeast macaua/ kyllle wäkeue ette henelle oli änemin quin caxikymmende/ muratut corkeis woreis/ Päcaupungit ioinenga Pää oli Theman. Mutta toinen Poica oli Jacob/ ioca mös Israel. Cutzutan/ iosta Israelitit/ iotca Judeas/ cussa Jerusalem oli/ asuit. Joca nyt Jerusolima/ nyt Daudin Hone/ nyt Jacobin Hone/ nyt Josephin Hone/ nyt Judan Hone/ nyt se Zionin Worexi cutzutan. Waan molemat makunnat ouat mäkiset ia kiuiset. Ja quin se Esau/ weliens Jacobi wihasi/ ette Hen ennettein henelde poissiuasi sen Esicoisen hyuestisiugnauksen/ nin coco henen Jelkintuleuaisens/ wihasi ia palio paha teit/ custa he sait/ Jacobin Jelkintuleuaisille/ se on/ Israelitille/ ia olit aina heiden Wiholisillens auuliset/ heite wainoman/ sortaman/ fangitta/ pilcata ia häuutte/ Nin ette he pidhit Israelitein sordhost/ fangiuxest/ waiuast ia Radholisudhest swriman ilon ia riemun. Teme sis Canssa on Antichristin iouckon ia falskein weliein esicuua/ iotca achkeroitzeuat aina ia iocapaicas Jumalan Canssa wahingoitta. Ninquin enimest caiki Prophetat nucteleuat ia laittauat ne Edomitit sencaltaisen iulman Pahuden teden. Ninquin mös se cxxxvij. Psalmi heiste walitta. Ette nyt se ylitze mären mielen caruahutta/ quin ne Radholiset ia Murheliset (ioinenga tulis lohutetta) heiden waiuans ia surkiudhens ylitze/ pilcatan/ nauretan eikistellen/ ia pidhetellen/ Josta se Usko Jumalan tyge ydhen swren wäkeuen Kiusauxen kersipi/ ia Epeuskohon ia Epelyxehen wäkeuesti wetäpi. Nin asettapi Jumala tesse ydhen erinomaisen Prophetan/ sencaltaisten tuijmain Pilcuriten ia Kiusaiadhen wastan/ ia lohuttapi ne Murheliset/ ia wahuista heiden Uskons/ käkeuxel ia nuctella/ sen caltaisten iulmain Edomitein/ se on/ ninen Radholistein wastan/ ia lupauxel tuleuaisest Auust ia wapatuxest. Ja se tosin on sängen tarpelinen Lohutos ia yxi hyue Obadia/ semotoises Onnettuxes. Lopusa hen prophetera lyhysille sanoilla Christusen Waldakunnast/ ette sen pite/ ei waiuoin Jerusalemis/ Mutta caikis Canssoisa oleman/ quin hen sanopi HERRAN pite Waldakunnan oleman. Tesse Prophetas/ Nämet Päcappalet ouat.

J. Christusen wiholistein Cumpanit mös Jumalalda rangaistan.

Ij. Ne Jumalattomat rangaistetaan Jumalattomiten cautta/ ia sillens Jumala heite sihen prucapi.

Iij. Christusen Waldakunda ombi ijancaikinen.

Iijj. Ne Jumalattomat vskaltauat Linnains ia Kiuimurins päle/ Sotawäens/ Wallans/

*Rickaudhens/ Wijsaudhens/ Mucalaisten auttamisen/ ia Sota Asetten hangitoxen päle.
>etc.*

V. Se witza/ ionga Jumala rangastoxesans prucasi/ wimein Tulehen heitetehen.

Vj. Waicka Seurakunda on caiken lens/ monella modholla waiuattu/ quitengin Jumala sen ylesrakenda/ wirghotta/ ia wahuista.

1:1 TEME ombi Obadian Näky. Nein sanoi HERRA Jumala Edomist. Me olema HERRALDA cwlluet/ Ette yxi Lehetussana on Pacanain secahan lehetetty. Ylesnoskat/ ia sotikam heiden wastans. 1:2 Catzo/ mine olen hoonoxi tehnyt pacanaidhen seas/ ia sangen ylencatzotetuxi. 1:3 Sinun sydhemes Coreus on sinun wietellut/ ettes wortein Kotkois asut/ sinun corkeis Linnoisas/ ia sanot sinun Sydhemeses/ Cuca tacto minun teste mahansöste? 1:4 Waicka sine wiele ylhel Corkiuxeen menis/ ninquin Cotka/ ia tekis sinun Persäs Techtein keskelle/ nin mine quitengin tadhon sinun sielde alassöste/ sanopi HERRA. 1:5 Jos Warcat eli Raateliat tuleuat Öelle sinun ylitzes/ quinga sinun pite nin wait oleman. Ja heiden pite kylle warastaman/ Ja ios Winanhakiat sinun ylitzes tuleuat/ nin ei heiden pidhe sinulle ychten Jelkinpoimitost/ iettemen. 1:6 Ah quinga heiden pite sen Esaun vlostutkiman/ ia henen Tauarans ylesetzimen? 1:7 Caiki sinun omas Lijttowelies pite sinun Maaldas vlossöxemen. Ne miehet/ ioinenga päle sine panet sinun turuas/ pite sinun wiettelemen ia sortaman/ Jotca sinun leiues söuet/ pite sinun pettemen/ ennenquin sine homaitzet. 1:8 Mite maxa/ sanopi HERRA/ Mine tadhon samalla aialla/ ne Wijsat Edomis/ houckioxi tedhä/ ia Cauallutta Esaun woren

päle?

1:9 Sille sinun Wäkeues Themanis pite epeilemen/ senpäle ette he caiki pite sen Esaun woren päle/ murhan cautta/ huckanduman.

1:10 Sen sinun Welies Jacobin wären sordhamisen teden/ sihen aican coskas henen wastans seisoit/

1:11 quin ne Mucalaiset henen Sotawäens fangittuna poisweit/ ia Ulcomaiset henen Porteins lepitze siselmenit/ Ja ylitze Jerusalem aruan heitit/ nin sine olit ninquin yxi heisteki/ Senteden pite sinun caiken häpien ala tuleman/ ia ijancaikisesta vlojiuritetuxi tulla.

1:12 Eipe sinun pidhe sillen enembete nin näkemen sinun Lustis/ sinun Welies päle/ henen Radholisudhens aicana. Ja ei sinun pidhe riemuitzeman ylitze Judan Lasten/ heiden surkiudhens aicana. Ja ei sinun Suus pidhe nin röyckiet Sanat puhuman/ heiden waiuans aicana.

Obadja 1:13 Ei sinun pidhe minun Canssani Portein lepitze siselmenemen/ heiden surkiudhens aicana. Ei sinun pidhe lustis näkemen/ heiden Onnetuxens ylitze heiden surkiudhens aicana.

1:14 Ei sinun pidhe heiden Sotawäens wastan lehettemen/ heiden surkiudhens aicana. Ei sinun pidhe Tienharois seisoman/ henen Pakeneuaisians murhaman. Ei sinun pidhe henen Ylitzijeuiens sulkeman/ heiden adhistoxens aicana.

1:15 Sille se HERRAN peiue ombi lesse/ ylitze caiki Pacanat/ Quin sine tehnyt

olet/ nin sinulle pite tapachtuman/ ia quin sine olet ansainut/ nin sen pite sinun Pääs päle iellenstuleman.

1:16 Sille quin te oletta minun pyhen Woreni päle ionuet/ Nin pite caiki Pacanat ymberins iooman. Ja heiden pite vlosryppeiemen ia ylesnielemen/ Ja heiden pite oleman/ ninquin he ei ensingen olisi olluet.

1:17 Mutta Zionin woresa/ pite wiele mutomat wapadhetuxi tuleman heiden pite pyhituxi oleman ia Jacobin Hone pite hene' Haltiains ylitze wallitzeman. Ja Jacobin Honen pite Tulen oleman/ ia Josephin Honen ydhen Lieckien.

1:18 Mutta Esaun Honen/ corsia/ sen heiden pite ylessytyttemen ia poisculuttaman/ nin ettei Esauin Honeste pidhe miteken techteixi iemen. Sille HERRA

sen puhunut on.

1:19 Ja ne Launaiset pite ne Esaun Woret/ ia ne Laxoin Asuuaiset pite ne Philisterit omistaman/ Ja mös heiden pite sen Ephraimin ia Samarian Kedhon omistaman/ Ja BenJamin pite sen woren Gilead omistaman.

1:20 Ja ne poisaietut teste Israelin Lastein Sotawäest/ iotca ninen Cananeerin seas/ haman Zarphatin pein ouat/ Ja ne poisaietut Jerusalemin Caupungist/ iotca Sepharadis ouat/ pite ne Caupungit Etelen pein omistaman.

1:21 Ja Wapactaiat pite sen Zionin woren päle tuleman/ ne Esaun woret Domitzeman. Ja sillens pite Waldakunda HERRAN oleman.

Obadian Prophetan Loppu.

Jonan Prophetan päle.

Alcupuhe.

TEme Propheta Jonas tulkitan Mettisexi/ iolla se Pyhe Hengi Ramatuis vsein merkiten/ ioca alati meiden cansan olcoon. Temen Ise Amathai cutzuttin/ Latinaxi Werax/ Somexi Vaca nimitetty/ Ja tai on ollut Gath Hepherist/ ioca Caupungi sijnä Sucukunnas Zebulonis macapi/ Josua. xix. Cap. Sille nein on kirioitettu sijnä toises Kuningan Kirias. xiiij. Cap. 2 Kun 14:25 Se Kuningas Jerobeam iellensai Israelin Raiain tyge/ haman Hemathist/ sihen Merehen Eremahan asti/ sen HERRAN Israelin Sanan ielkin/ ionga hen on puhunut henen Paluelians/ Jonan/ Amathain poian suun cautta/ sen Prophetan Gath Hepherist. Senteden ei hen ollut sen Pacanain Lesken poica Zarphatist/ Zidonin tyge/ ioca sen Prophetan Elian/ Nelen aicana rocki/ ionga poian hen coolest yleshereytti. Josta Christus Luce. iiij. Mainitze. Waan tai oli Ebreus/ quin hen itze j. Ca. todhista. Ja henen aicanans se Kuningas Usia ylitze Judan hallitzi/ ia silloin mös Israelin Waldakunnas/ ne Prophetit Hoseas/ Amos/ Joel/ Esaias/ muissa paicois ia Caupungis sarnasit. Neiste kylle merkiten/ quinga ialo/ callis Mies teme Jonas/ Israelin Waldakunnas on ollut/ Ja Jumala swret Asiat henen cauttans tehnyt on/ Nimittein/ ette henen sarnans cautta/ se Kuningas Jerobeam/ nin onnelinen oli/ ette hen caiki iellenswoitti/ mite Hasael se Syrian Kuningas/ oli Israelin Waldakunnast poisottanut. Mutta teme on caikein ylitze (nijste quin hen oman Canssans seas teki) ette hen nin swren wäkeuen Waldakundan/ Assyrian/ rochkesi ruueta/ Ja nin hedelmelisest Pacanain seas sarnasi/ ioca henen omains tykene ei woinut nin palio/ monein Sarnains cautta

vlostoimitta. Nin quin Jumala tadhois sen cansa osotta sen Esaian Prophetan Sanan. Joca ei site cwllut ole/ henen pite site cwleman. Sixi Esicuuaxi/ ette caikille/ ioilla Sana runsasti onopi/ sen he pian ylencatzouat/ ia iotca site ei taidha saadha/ he kernasti sen wastanottauat. Ninquin itze Christus sano. Matt. xxj. Matt 21:43 Jumalan Waldakunda pite teilde poisotettaman/ ia Pacanoille annettaman/ iotca nijste hedelmen tekisit. Teste Jonan Hystoriast me ensin Opimma/ Ette ioca ei mielellens ia rackaudhest tadho Jumalata seurata/ henen teuty site ylenmielens tedhä/ Ninquin Jonan tapactui. Senteden pite iocaitzen Wirghasans Jumalata cwleman ia henen mielens noutaman/ Eli hen mös saapi rangastoxen.

I. Lucu.

1:1 SE HERRAN sana tapactui Jonan/ sen Amithain Poian tyge/ sanoden/

1:2 Ylesnouse/ ia mene sihen swren Caupungijn Nineuen/ ia sarna henesse/ Sille heiden Pahudens on minun Casuoni eteen ylestullut.

1:3 Mutta Jona ylesnousi pakeneman HERRAN casuon edest/ ia tachttoi Meren päle/ ia alastuli haman Japhon pein. Ja quin hen ydhen Haden leusi/ ioca tactoi Merelle menne/ annoi hen frachtin ia sihen siselastui/ ette hen heiden cansans Merelle menis/ HERRAN Casuon edest.

1:4 Nin annoi HERRA ydhen swren Twlen/ sen Meren päle tulla/ ia nousi yxi swri ilma sen meren päle/ ette se Haaxi lwtin serietyxi.

1:5 Ja ne Haaximiehet pelkesit/ ia hwsit/ cuki henen Jumalans tyge. Ja vlosheitit ne Calut/ quin Hadhes oli Merehen/ ette se olis keuiemexi tullut. Mutta Jona oli alas Haden sisel astunut/ ia macasi vnesta raskautettu.

1:6 Nin Skippari meni henen tygens/ ia sanoit henelle. Mites macat? Nouse yles/ ia sinun Jumalas auxeshwdha. Jos Jumala lehes meiden pälen tadhois muista/ ettei me huckuisi.

1:7 Nin he sanoit toinen toisellens/ Tulcat/ ia aruat heittekem/ ette me

tiedheisim Kenenge tedhen meille nin pahasti keupi. Ja quin he aruan heitit/ nin langesi arpa Jona' päle.

1:8 Nin sanoit he henelle. Sanos nyt meille/ mixi nin pahasti meille keupi? mite sinu' tecos on? ia custas tulit? custa Maaku'nast sine olet? Ja mista Ca'ssast sine olet?

1:9 Hen sanoit heille. Mine ole' yxi Ebreeri/ ia site HERRA Jumala taiuahast mine pelken/ ioca teki Mere' ia sen Carkian.

1:10 Nin ne Miehet swrella pelgholla pelkesit/ ia sanoit henelle. Mixis temen teit? Sille he tiesit/ ette hen HERRAN edest pakeni/ Sille hen oli heille site sanonut.

1:11 Nin he sanoit. Mite meiden pite sinulle tekemen/ Ette Meri meille tyuenis? Sille Meri keui/ ia lainecti heiden ylitzens.

1:12 Hen sanoit/ Ottaca minua/ ia heitteke Merehen/ Nin Meri teille tyuene. Sille mine tiedhen/ ette teme swri ilma tulepi teiden pälen minun techteni.

1:13 Ja ne Miehet soudhit/ ette he Maan iellenssaisit/ Mutta euet he woinuet/ Sille Meri keui wäkeuesti heiden ylitzens.

1:14 Nin he hwdhit HERRAN tyge/ ia sanoit/ Ah HERRA/ Ele anna meite huckua/ temen Miehen sielun polesta/ ia ele meiden pälen wighattoinda werdä lue/ Sille sine HERRA teet/ quin sine tadhot.

1:15 Nin he otit Jonan/ ia heitit henen

Merehen/ ia Meri asettuy lainectimast.
1:16 Ja ne Miehet pelkesit HERRA swrella
pelgholla/ Ja teit HERRALLE Wffri ia
Lupausta.

II. Lucu.

*On Kijtosweisu/ iossa hen Jumalata
auxenshwsu/ ia autetuxi tuli. Senteden hen
yliste Jumalan armo ia hyuyttä/ kijtte ia
Cunnioitta/ Jumalata/ iota se otolisembi
wffri on. Meille Esicuuaxi Rucoleman. etc.
Coska häte keske.*

2:1 Mutta HERRA walmisti ydhen swren
Walascalan/ Jonan ylesnielemen. Ja Jona
oli sijnä Walascalan watzas/ colme peiue
ia colme öte.

2:2 JA Jonas Rucueli henen HERRANS
Jumalans tyge/ sen Walascalan watzast/
ia sanoi.

2:3 Mine hwsin minun HERRANI tyge/
minun adhistoxissan/ ia hen wastasi
minua/ Mine parghuin Heluetin watzast/ ia
sine cwlit minun äneni.

2:4 Sine nackasit minun Sywydhen/
keskelle Merte/ nin ette Allot minun
ymberinspörydhit/ Caiki sinun Lainehes ia
Allos langesit minun päleni.

2:5 Nin ette mine aiattelin/ minun
poisheitetyxi sinun Silmeis edest/
Quitengin mine taas saan nähde sinun
Pyhen Templis.

2:6 Wedhet minun ymberipijrsit Sieluni
asti/ ne Syweydhet minun
ymberinswipoitit/ Cahilisto peitti minun
Pääni.

2:7 Wortein peruxehen sahca mine waioin/
Maa henen Telillens minun salpasi
ijancaikisesta. Mutta sine vlosweit
cadhotuxesta minun Sieluni/ HERRA minun
Jumalan.

2:8 Coska minun Sieluni minussa epeili/
nin mine HERRAN päle muistin/ Ja minun
Rucouxen tuli sinun tyges/ sinun Pyhes
Templises.

2:9 Mutta iotca loottauat töidhens päle/
iotca quitengin tyhiet ouat/ euet he Armo
tottele.

2:10 Mutta mine kijtoxella tadhon wffrata/
mine pidhen Lupauxen HERRALLE/ ette
hen minua autti.

2:11 Ja HERRA sanoi Walascalalle/ ette
hen Jonan vloscacaisis Maan päle.

III. Lucu.

*Tesse on yxi iuri toimelinen/ Christilinen
parannoxen Esicuuu/ ette ne Nineuitit
vskoit/ synnins tunsit/ ia Elemens
paransit/ ia Jumalan päle vskalsit/ ette
hen sulast Laupiudhestans/ sen ansatun
Witzauxens/ armolisesta poiskiensi. Ja
wiele sijttekin/ teme meiden Uskon
păcappale wissixi ia wahuaxi pypsy/ Ette
me sulasta Armosta/ paitzi Ansiota/ ia
Töidhen helpota/ synniste wapadhetam/ ia
autuaxi tulemma.*

3:1 NIN tapactui HERRAN sana
toisenkerdan Jonan tyge/ sanoden.

3:2 Nouse yles ia mene sihen swren
Caupungin Nineuen/ ia sarna hene'
wastans site Sarna/ ionga mine sinulle
sanon.

3:3 Nin Jonas ylesnousi/ ia lexi
Nineuehen/ HERRAN sanan ielkin. Mutta
Nineue oli yxi Jumalan Caupungi/ colmet
peiuekunda swri.

3:4 Ja quin Jona rupeis siselkeumen
ydhen peiuekunnan/ sarnasi hen/ ia
sanoi/ Viele ouat neliekymmende peiue/
nin pite Nineuen huckuman.

3:5 Nin ne Nineuitin Miehet vscoit Jumalan

päle/ ia annoit sarnata/ Ette paastoman pidheis/ ia Säkit pälens puit/ seke swret ette pienet.

3:6 Ja quin se Nineuen Kuningan eten tuli/ nin hen Stolistans ylesnousi/ ia poisrisui henen Purpurin waattens/ ia kiäri itzens Säckihin/ ia istui tuhckahan.

3:7 Ja annoi vloshta/ ia sanoa Nineuen lepitze/ Kuningan ia henen Sangarins keskyste/ tellens Inhiminen ia Eleien/ Naudhat ia Cariat/ ei pidhe miteken maistaman/ eike Laitumehen aiettaman/ ia ei wetteken ioman/

3:8 Waan seke Inhimiset ette Eleijemet pite Säckin kiäritteman/ ia luiasti Jumalan tyge hwtaman/ Ja iocainen palatkaan henen pahasta tiestens/ ia henen kädhens wäkiuallast.

3:9 Cuca tiete? Jumala mactais käte/ ia catuua/ ia hendens poiskiende henen hirmulisens wihastans/ ettei me huckuisi.

3:10 Mutta quin Jumala näki heiden Töjtens/ ette he palaisit he pahasta tiestens/ nin Jumala catuy sen pahuden ylitze/ ionga hen oli puhunut heille tedhexens/ ia ei tehnytken.

IV. Lucu.

Erinens tesse Jumalan Armo/ Laupius ia Hywys ylisteten/ Ettei hen pydhe Syndisite cadhotta/ waan paramin sääste ia armacta. Jos he mutoin heitens parandauat.

Sihen seke Jonas ette Nineue ouat sangen lohuliset Esicuuat. Ette Jumala tacto Armolinen ia Laupias olla/ nijlle/ iotca heidens parandauat/ ia paha tecons catuuat.

4:1 SYte Jonas närkestuy sangen swresti/ ia tuli wihoisens/

4:2 Ja rucueli Jumalan tyge/ ia sanoi. Ah HERRA/ Sepe se on quin mine sanoin/ quin mine wiele olin Maasani/ Senteden mine mös tahdoin ennetten poispaeta Merehen. Sille mine tiedhen/ ettes armolinen/ Laupias/ pitkemiäinen/ ia swresta Hywydhest olet/ ia site pahutta catuuainen.

4:3 Nin ota nyt minun Sieluni pois minusta HERRA/ Sijne mine tadhoisin ennen coolla/ quin ele.

4:4 Mutta HERRA sanoi. Lwlecos oikiasti wihastunues?

4:5 Ja ionas vloslexi Caupungist/ ia istuij Caupungist lteen pein/ Ja teki sielle henellens Maian/ ia oli sen alla wariosa/ sihenasti hen näkis/ mite Caupungille tapactuis.

4:6 Mutta HERRA Jumala walmisti ydhen Curbitan/ se casuoi Jonan ylitze/ ette sen piti henen Pääns ylitze warioman/ ia hende wirghotais henen waiuasans. Ja Jonas sangen riemuitzi sen Curbitan ylitze.

4:7 Mutta HERRA walmisti ydhen madhon homeneltan/ quin Amurusko coitti/ ia se söi site Curbitat/ ette se poisquietui.

4:8 Mutta quin Auringo ylesnosnut oli/ walmisti Jumala ydhen quiuan lletwlen/ Ja Auringoinen iski Jonan pään/ ette hen woimattomaxi tuli. Nin hen toiuotti henen Sieluns coleman/ ia sanoi. Mine tadhoisin ennen coolla/ quin ele.

4:9 Nin sanoi Jumala Jonan tyge/ Lwlecos oikein wihastunues sen Curbitan ylitze? Ja hen sanoi. Oikein mine wihastun haman coleman asti.

4:10 Ja HERRA sanoi. Sine armaitzet site Curbitat/ iostas ei mite tötetehnyt ole/ etke site ylescasuattanut/ Joca ycten Öen tuli/ ia ycten öen poiscatosi.

4:11 Ja ei minun pidheis armaitzeman Nineuen sen swren Caupungin ylitze?

Jossa ouat enemin quin sata tuhatta ia
caxikymmende tuhatta Inhimiste/ iotca
euet tiedhä eroitta/ cumbi oike eli

wasenkäsi on/ Sijhen mös palio Eleimit.
Jonan Prophetan Loppu.

Micha Propheta.

Alcupuhe.

*SE Propheta micha/ ioca Neureyxi tulkitan/ oli Morasthist syndyny/ quin Perimisen/
Somexi merkitze. Ja oli se Morasthi/ yxi Kylä/ Palestinas/ se Eleutheropolin Caupungin
tyge Quin P. Ieronimus todhista. Tai eli ia sarnasi Esaian/ Hosean/ ia Amosen aicana/
ninen samain Kuningasten alla/ quin Heki/ iota temen Prophetian Titulus osotta.
Nin hen prophetera Kuningait Domariten/ Pappain/ ia falskein Prophetain wastan/ seke
Judeas ette Israelis/ Ja heiden cadhotuxens ennustapi/ ette he Jumalan Sanan
poisheitit/ ia paitzi henen pelcons Epeiumalutta seurasit. On hen sis yxi ninen ialoin
Prophetain seas/ ioca mös ycteitzen Canssan/ heiden Epeiumaludhens teden/ wäkeuesti
nuctele/ Ja sen Tuleuan Christusen ia henen Waldakunans/ alati mainitze. Nin ette hen
quin Sormellans sen Bethlehemin Caupungin osotta/ iossa Christus wissist piti syndymen.
Ja senteden hen mös Udhes Testamentis sangen ylistetty on. Matth. ij. cap. Päldiskein/
hen laitta/ toru/ mana/ ennusta/ sarna etc. quin hen sanois. Coska Israelin ia Judan
waldakunda huckaunde/ nin Christus tulepi/ ioca caiki pite hyuexi tekemen. Ninquin
Mekin nyt laitan/ torum/ manam etc. Ette caiki lehes ylencatzotan. Christus quitengin
wimeisse peiuene/ caiki vdhista/ ia meite caikista pahoista wapautta. On yxi Torusarna
Israelin ia Judan Waldakunnan wastan/ heiden Epeiumaludhens teden/ Ette hen tacto
Temen/ Jerusalemin asti häuitte/ Ja sen Canssa/ Assyrien Kuningan cautta/ poiswiedhä.
Meille Uskon/ pelghon/ Parannoxen etc Esicuuaxi.*

I. Lucu.

1:1 TEME on se HERRAN Sana/ ioca
tapactuy Michan tyge/ Maresast/ Jothan/
Ahasin/ ia Jehiskian Judan Kuningain
aicana. Jonga hen näki ylitze Samarian ia
Jerusalemin.

1:2 Cwlcac caiki Canssa/ sine Maa
wariota/ ia caiki * mite henes on/ Sille
HERRALLA Jumalalla on puhumist teiden
cansan/ Ja/ se HERRA henen pyheste
Templistsens.

1:3 Sille catzo/ HERRAN pite vloskeumen
henen Siastans/ ia alasastuman ia
tallaman Maan Corkiutta/

1:4 Nin ette Woretki pite henen allans

sulaman/ ia Laxot pite halkeman/ Ninquin
Medenuaha Tulen edes sula/ Ninquin ne
Wedhet/ quin alaswotauat.

1:5 Caiki nämet Jacobin ylitzekeumisen
teden/ Ja Israelin Honen syndein teden.
Cuca on se Jacobin ylitzekeumys ? Eikö
se Samaria ole ? Ja cutka ouat iudan
Hijdet ? Eikö se Jerusalem ole?

1:6 Ja mine tadhon Samarian Kiuraunioxi
tedhä Kedhon päle/ iotca Winatarhan
ymberinspannan. Ja tadhon heiden Kiuens
Laxohon wieritte/ ia Perustoxen asti
mahanserke.

1:7 Caiki heiden Epeiumalans pite
rickilötemen/ Ja caiki heiden Saalins pite
tulella ylespoltettaman/ ia tadhon caiki

heiden Cuuans poishäuitte. Sille he ouat Hooranpalcasta cootut/ senteden heiden iellens Hooranpalcaxi pite tuleman.

1:8 Sen ylitze minun teuty walitta ia parcua. Minun teuty paliasna ia alastoinna keudhe/ Minun teuty walitta ninquin Lohikermet/ ia murhectia ninquin Struthit.

1:9 Sille tehen Witzauxen ei ole ycten Neuuo/ sille se on tullut io haman Judan asti/ ia pite haman minun Canssani portin asti Jerusalemis vlottuman.

1:10 Elket site Gathis ilmoittaco/ Elket andaco teiten cwlda idkeue/ Waan menget Murehcammion siselle/ ia Tuckahan istucat.

1:11 Sine caunis Caupungi cukistan caikilla häpielle. Eipe sen Jalon pidhe sillen pramaman adhistoxens teden. Sille * Naburin pite henelde poisottaman mite henelle on.

1:12 Se cangia Caupungi toiuo/ ettei nin pahaxi pidhe tuleman. Waan se Onnetus pite HERRALDA tuleman/ ia haman Jerusalemis portin asti.

1:13 Sine Caupungi Lachis/ waliasta Rattan eteen Wiret Orijt/ ia mene matkas. Sille sine olet sen tytteren Zionin Esicuaa synnixa ollut/ ia olet sen Israelin Epeiumaludhet pitenyt/

1:14 Sinun teuty nin Fangit anda/ quin Gadkin. Sine Caupungi Achsib pite Lijstot Israelin Kuningain cansa pwtumman.

1:15 Mine tadhon sinulle Maresa/ sen oikian Perilisen saatta. Ja se cunnialinen Israelin Waldakunda pite Coopaxi tuleman.

1:16 Paliasta ia keritze sinuas ylitze sinun Herculistes Lastes/ Tee sinuas iuri paliaxi ninquin Cotka/ sille he ouat sinusta fangittuna poiswiedhyt.

II. Lucu.

Ette Epeiumalus/ Inhimisten oppi/ ia wäre Jumalan paluelus/ caikinaiset Pahannoxet ia Syndiset elemet Möstens wetäuet/ Senteden/ hen tesse Laitta Ahneudhen ia Wäkiuallan. Joilla ne Hengelist Esimiehet nijte Rieuhie ratelit. Jota euet he tactonuet anda rangaista.

Lopus hen Ennusta ette Christusen waldakunda quitengin tule/ Waicka se Israelin Canssa Assyriahan poiswiedhen fangittuna.

2:1 VE nijlle/ iotca aiattelevat wahingoitta/ ia achkeroitzeuat pahoia Jonia heiden Cammioisans/ ette he site warhaisin/ quin amu walghista/ teutteisit. Sille nepä HERRAT ouat.

2:2 He repiuet tygens Pellot/ ia ottauat honet/ iotca he pyteuet. Sillens he Wäkiualta harioittauat iocaitzen Honen cansa/ ia iocaitzen Perimisen cansa.

2:3 Senteden sanopi HERRA nein/ Catzo/ Mine aiattelen temen Sughun ylitze/ paha/ iosta ei teiden pide woiman/ teiden Caulan poiswetemen/ Eike teiden pidhe nin coriasti keumen/ Sille ette yxi paha aica tulepi.

2:4 Samalla aialla/ teiste Wirsi weisatan/ ia Walitos. Jopa on techty (ma sanotan) me olema raadheldut. Minun Canssan Maa oudhon Haltian saapi. Coska hen meille ne Pellot iellensanda/ iotca hen meilde poisotti?

2:5 Ja tosin eipe teille osakan pidhe HERRAN Seurakunnas oleman.

2:6 He sanouat/ Ei tule sarnata/ sille semmotoiset sarnat/ euet he meihin tartu/ Eipe me nin ratki häpiehen tule.

2:7 Telle taualla se Jacobin Hone itzens lohutta/ Lwlecos HERRAN He'ge' nin ratki

poismennyxi ? Neitekö henen pidheis tekemen ? Se on tosi/ Minun Puheni ouat suloiset nijlle Hurskaille.

2:8 Mutta minun Canssan nin tekepi/ ette minun teuty henen Wiholisens olla. Sille he röueuet seke Hamen ette Caawn ninquin Sodhassa nijlde/ iotca irstana euet heitens miteken pelke.

2:9 Te poisaiat minun Canssan waimot heiden rackahimat Honeistans/ ia poisotat alati heiden piskuistans minun Caunistoxen.

2:10 Senteden ylesnoskat ia poismenget/ sille ettei te saa tesse olla/ teiden Epeimaludhen teden/ pite teiden armottomast häuitetemen.

2:11 Jos mine olisin yxi Lipilari/ ia Walhensarnaia/ ia sarnaisin/ quinga heiden pidheis iopuman ia runduman/ sencaltainen olis telle Canssalle souelias Propheta.

2:12 Mutta mine tadhon sinua Jacob coconans cokoman/ ia ne ylitzieuet Israelis cocouheen saatta/ Ja mine tadhon heite/ ninquin iongun Lauman/ ydhen toisen cansa/ ychteen Stallin siseltoodha/ Ja ninquin iocu Lauma henen pihaitasans/ ette sen Inhimisist copiseman pite.

2:13 Sen Sangarin pite heiden etens lepitzesärkemen. Heiden pite lepitzeserkemen/ ia Portist vlos ia siselkeumen/ Ja heiden Kuningans pite heiden edellens keumen/ Ja HERRA esimeinen.

III. Lucu.

Wastan Angarita Tyranni ia wärie Prophetat/ iotca seke wärin opetit/ ette pahasti hallitzit/ Nin ette caiki heiden tecons sihen seisoi/ sadhaxens Rickautta/ ia nijte Kieuhie häuitte. etc.

3:1 JA mine sanoin/ Cwlcat sis te Pämiehet Jacobin Hones/ ia te Esimiehet Israelin Hones. Teiden tulis oikein olla ne iotca Oikiudhen tietemen pidheis.

3:2 Mutta te wihatta site hyue/ ia racastat site paha. Te kiskotta heiden Nahans heilde/ ia Lihan heiden Luistans/ ia söötte minun Canssani Lihan.

3:3 Ja quin te oletta heilde Nahan poisnylkenyet/ nin te mös heiden lwns säriette/ ia rickihacat ne/ ninquin ychteen Pataan/ ia ninquin Lihan ychteen Cattilahan.

3:4 Senteden coska te nyt HERRAN tyge hwdhatta/ nin ei hen teite cwldede/ Waan hen peittepi Casuons teiste sille aialla/ ninquin te oletta teiden pahan menon cansa ansainuet.

3:5 NEin sanoi HERRA niste prophetist/ iotca minun Canssani wietteleuet. He sarnauat ette hyuesti pite keumen/ coska heille söteuet annetan. Mutta quin ei miteken heiden suuns anneta/ nin he sarnauat/ ette Sota tulepi.

3:6 Senteden pite teiden näkhyn Ööxi/ ia teiden Noituxe'/ pimeydhexi tuleman. Auringoisen pite ylitze nijte Prophetat laskeman/ Ja peiuen pite heiden ylitzens pimiexi tuleman.

3:7 Ja ne Näkiet pite häpiehen/ ia ne Noidhat pilcaxi tuleman/ ia teuty caiki heiden suuns werhoman/ ettei sielle ole ychten Jumalan sana.

3:8 Mutta mine olen teunens woimasta ia HERRAN Hengeste/ teunens Oikiutta ia wäkewytte/ ette mine Jacobin henen ylitzekeumisens/ ia Israelin henen Synnins todhin ilmoitta.

3:9 Nin cwlcat sis täte/ te Jacobin Honen Pämiehet/ ia te Israelin Honen Esimiehet/ te quin Oikiutta cauhistat/ ia toisinkäennet caiki mite toimeliset ouat.

3:10 Te quin Zionin weren cansa ylesrakennat/ ia Jerusalemin wärydhen cansa.

3:11 Henen Pämiehens Domitzeuat Lahiaian teden/ Henen Pappeins opettauat Palcan teden/ ia heiden Prophetins noituuat Rahain teden. Loottauat heitens HERRAN päle/ ia sanouat. Eikö HERRA ole meiden seassan ? Ei woi ychten Onnettomust meiden pälen tulla.

3:12 Senteden pite Zionin/ teiden tedhen/ ninquin iocu Peldo kynnetuxi/ Ja Jerusalem Kiuraunioxi/ ia se Templin Wori metzen warpexi tuleman.

IV. Lucu.

On sangen caunis Lupaus/ ia Lohutos Christusen Waldakunnast. Sille Euangeliumin cautta/ tuleuat sydhemet Jumalan Laupiudhen/ ia Christusen Ansion cansa/ wahwistetuxi/ synnin/ coleman/ Perkelen ia caiken Pahuden wasan. Sihen Propheta Canssans manapi vskoman/ turuaman ia Apu pytemen. etc.

4:1 MUtta sijnä wimeiszne aicana/ pite sen * Woren/ ionga päle se HERRAN Hone seisopi/ walmistetuxi tuleman/ corkeimaxi quin caiki Woret/ ia pite ylitze ne Cuckulat corghotetuxi tuleman.

4:2 Ja Canssat pite sinne ioxeman/ ia monet pacanat sinne meneuet/ ia sanouat. Tulcat/ ia ylesastucam HERRAN Woren päle/ ia sen Jacobin Jumalan Honen tyge. Ette hen Opetais meille henen Teitens/ ia me waellaisim henen Polghuins päle. Sille Zionista pite Lain vloskeumen/ ia HERRAN Sana Jerusalemista.

4:3 Henen pite domitzeman swren Canssan seas/ ia rangaitzeman palio Pacanat caucasis Makunnis. Silloin heiden pite Miecans Wannaxi/ ia heiden Keihens

Wicadhexi tekemen. Ei ychten Canssa pidhe toista Canssa wasan Miecca ylesnostaman/ Eike heiden pidhe sillen Sota harioittaman.

4:4 * Jocaitzen pite henen Winapuuns alla/ ia henen Ficunapuuns alla asuman/ ilman pelghota/ Sille sen HERRAN Zebaothin suu ombi sen puhunut.

4:5 Sille iocainen Canssa pite henen Jumala's Waeldama'/ Mutta meide' pite waeldama' meide' HERRAN Jumala' Nimes aina ia ijancaikisesta

4:6 sille aialla/ sano HERRA Jumala/ mine tadhon sen * Onduuaisen coota/ ia sen poishylyetun cocon saatan/ ia sen ionga mine waiuanut olen.

4:7 Ja tadhon sen Onduuaisen perillisie saatta/ ia sen Heicon swrexii Canssaxi tedhä. Ja HERRAN pite heiden pälens Kuningan olemän Zionin woren päle/ teste aiasta haman ijancaikisesta.

4:8 Ja sine Torni Eder/ sen Zionin Tytteri linna/ Sinun Culdainen Rosis pite tuleman/ se entinen Esialta/ sen tytteri Jerusalemin Waldakunda.

4:9 Mixis sis nyt muihin Ysteuihin sinus lootat/ ninquin et sine tete Kuningast saisi ? Eli ninquin teste Neuuonandaiast ei miteken olis/ Ette kipu sinuhun tartui ninquin wastoinoleuaisen?

4:10 Armas kersi sis sencaltaisia Kipuia/ ia lietzota sine Tyter Zion/ ninquin iocu wastoinoleua. Sille sinun teuty totta vlos caupungist menne/ ia kedhon päle asuman/ ia Babiloniahan tuleman. Mutta sinun pite taas sielde pästetemen/ sielle HERRAN pite sinua pästemen sinun Wiholisistas.

4:11 Sille monet pacanat pite sinun wastas cocoundeman/ ia sanoman. Hen ombi raateluxi techty/ Me tadhon meiden himon Zionist nädhä.

4:12 Mutta euet he miteken HERRAN
aiatoxist tiedhe/ ia euet henen
Neuuoostans wariaottanuet/ ette hen heite
ychtenhakenut on/ ninquin Lychtet
Luuahan.

4:13 Senteden ylesnouse ia warstoa sine
tyter Zion/ sille mine tadhon sinulle tedhä
Rautaiset Saruet ia Cupariset Kynnet/ ia
sinun pite palio Canssa rundeleman/ Nin
mine tadhon heiden Tauarans raateluxen
HERRALLE anda/ ia heiden Hywydhens
sillen caiken Mailman Haltialle.

4:14 Mutta nyt sine Sotanainen hangitze
sinuas. Sille meite skantzatan/ ia se
Israelin Domari Witzan cansa Poskelle
lödhen.

V. Lucu.

*On iuri caunis Ennustos Christusest ia
henen Waldakunnastans/ ia hen osotta
Bethlehem/ henen Syndymisens paican/
aialisest/ vaicka hen on ijancaikisesta
ollut. Nin hen opetta henen Wirghastans/
Syndie ia Colemata wastan. Etc.
Wimein hen Apostolist/ iotca ninquin
Caste/ caiki maat torectiuat/ ennusta/
Jotca Inhimiset Perkelen wallast
poistemmauat.*

5:1 JA sine Bethlehem Ephrata/ ioca pieni
olet/ ninen Juda' tuha'ni cochta'/ Sinusta
sen pite tulema' ioca Israelis pite HERRAN
olema'. Jo'ga vloskeumys alghusta on ollut
ia ijancaikisudhesta.

5:2 Siteweli hen andapi heite waiuata/
haman sihen aican asti/ ette se/ ioca
synnyttemen pite/ olis syndynyt. Silloin ne
ylitzienyet henen Weliestens pite
iellenstuleman Israelin Lastein tyge.

5:3 Mutta henen pite ylesastuman ia
HERRAN wäkewydhens cautta hallitzeman/

ia henen Jumalans Nimen HERRAUDHEN
cautta/ ia heiden pite irstana asuman.
Sille henen pite samalla aialla Cunnialisexi
tuleman/ nin laualda quin Mailma on.

5:4 Sihin me mös Rauha saama sijte
Assurist/ ioca nyt meiden Maan
sisellangenut on/ ia meiden Honet tallanut
on. Sille henen wastans seitzemen
Paimenda ia cadhexen Pämiest henen
ylitzens pite ylesheräytettemen/

5:5 iotca sen Assurin Maan pite Miecalla
häuittemen/ Ja * Nimrodin maan heiden
paliailla Aseillans. Sillens me Assurist
pätetuxi tulema/ ioca meiden Maan
sisellangenut on/ ia meiden Raianna
tallanut on.

5:6 Ja pite mös ne Ylitzienyet Jacobis/
monein Canssain seas olemän/ ninquin
Caste HERRAST/ ia ninquin ne Pissarat
rohoin päle/ ioca eiketeken odhota/ eike
wartioitze Inhimisten ielkin.

5:7 Ja/ ne ylitzienyet Jacobist pite monein
Canssan seas olemän/ ninquin Jalopeura
Petoim seas metzes/ nin quin nori
Jalopeura Lambain Lauman seas/ iotca
eikengen woi poiskarcotta/ quin hen
lepitzemene/ allassotke ia repele.

5:8 * Sille sinun Kätes pite Woiton saaman
caikia sinun Wiholisis wastan/ ette caiki
sinun wiholises teuty Ulosiuritettaman.

5:9 Samalla aialla/ sano HERRA/ mine
tadhon sinusta poisotta sinun Orihijs/ ia
cadhotta sinun Rattas.

5:10 Ja tadhon sinun Maas caupungit
Ulosiuritta/ ia caiki sinun Linnas alasserke.

5:11 Ja tadhon ne Welholiset sinus
vlosiuritta/ ettei yxike' Merkeintulkit pide
sinun tykenes olema'.

5:12 Mine tadhon sinun Cuuas ia
Epeiumaloittes sinusta vlosiuritta/ ettei
sinun pidhe sillen cumartaman sinun Käteis
Teghoi/

5:13 Ja tadhon sinun Hijdhes mahanhakat/ ia sinun Caupungeis häuitte.

5:14 Ja mine tadhon Coston harioitta hirmudhella ia wihalla/ caikein Pacanain wastan/ iotca ei cwlla tadho.

VI. Lucu.

On sangen ialo Sarna wastan Canssan Cangiudhen ia Kijttemettydhen monein swrein Jumalan Hyueintecoin coctan. Sille eipe se ole oikia Jumalan palvelus/ poluia notkista/ Päät callista/ Poltwffri tedhä. etc. Maan Jumalan Sanoia cwlla/ cunnioitta ia ketke/ racasta/ ia neure Jumalan edes/ Ja wastoinkeumises kersiue olla/ Oikia Mitta/ Waaca. etc. Prucat.

6:1 CWlcat sis/ mite HERRA sanopi/ Nouse yles ia nuctele ne Woret/ ia cwllan Cuckulat sinun Änes.

6:2 Cwllkat te Woret quinga HERRA tacto rangaista/ ynne sen wäkeuen Maan Perustosten cansa. Sille HERRA tactopi henen Canssans rangaista/ ia Israelin cansa taistella.

6:3 Minun Canssan/ mite mine olen sinulle tehnyt/ eli mille mine olen sinua raskauttanut ? sanos se minulle.

6:4 Mine quitengin olen sinun Egyptin maalda vloswienyt/ ia sijte Oriaudhen Honesta sinun Lunastin/ Ja lehetin sinun etees Mosen/ Aaron ia Miriam.

6:5 Minun Canssan/ aiattele sis/ mite Neuuu Balach se Moabin Kuningas piti/ Ja mite Bileam se Peorin Poica hende wastasi/ Sittimist haman Gilgalin asti/ Ette te sijte merkitzisit/ millemoto HERRA caiki hyue teille tehnyt on.

6:6 Mille minun pite HERRA lepyttemen ? Wai pään callistoxella sen corkian Jumalan eteen ? Pitekö minun he'de lepytteme'

Poltwffrilla ia wosicunnaisilla Wasicoilla?

6:7 Lwletkos/ ette HERRALLE ombi mielenoudhe monista tuhanist Oinaist ? taica Oliusta/ waicka wiele sijte epelughuiset Wirdhat teunens olisit ? Eli/ pitekö minun andaman minun Esicoisen Poian/ minun ylitzekeumisen teden ? Eli minun Rumin Hedelme/ minun Sieluni synnin teden?

6:8 Se on sinulle sanottu/ o Inhiminen/ mite hyue on/ ia mite HERRA sinulda waati/ Nimitein/ Ettes ketkisit Jumalan Sanan/ ia rackautta hariottaisit/ Ja ole Neure sinun Jumalas edes.

6:9 HERRAN änen pite ylitze Caupungin hwtaman/ Mutta ioca sinun Nimes pelkepi/ henen pite menestymen. Cwllcat te Sucukunnat/ mite sarnataan.

6:10 Eikö minun pidheis wihastuman sen wären Tauaran ylitze sen Jumalattoman Honesa/ Ja ette Mitta wähemexi tedhän?

6:11 Eli pidheiskö minun ne wäret Waaghat ia falskit Wictit säkeise coctulisexi aruaman?

6:12 Joinenga cautta/ henen Rickahins palio wärytte tekeuet/ ia henen Siselasuuaisens walhen prucauat/ ia petteueinen Kieli ombi heiden suusans.

6:13 Senteden mine mös rupen sinua rangaitzeman/ ia sinua häuitte sinun syndeis teden.

6:14 Ei sinulle pidhe kyllle söteuete oleman/ ia pite nändymen. Ja mites käsitet/ eipe se quitengan pidhe päsemen. Ja mite päsepi/ site mine Miecalle ylenannan.

6:15 Sinun pite kyluämen/ ia ei ylesleickaman. Sinun pite Oliun persaman/ Ja ei sille itzes woiteleman/

6:16 Ja nooren Winan persaman/ ia ei site wina iooman. Sille te pidhet ne Amrin Epeiumalan palveluxet/ ia caiki Ahabin

Honen teghot/ ia seurat heiden Oppins.
6:17 Senteden mine tadhon sinua autiaxi
panna/ ia hene' Siselasuuaisens/ nin ette
heille tissatan/ ia pite minun Canssani
häpien candaman.

VII. Lucu.

*On yxi Walitos Mailman pahuden wastan/
Ettei kengen/ paitzi Jumalan Sana/ ole
wskottapa/ Sille Tai itzens/ nijste ainoasta
lohuttapi caikis tuskisans/ murheisans/ ia
sydhemien Kiwuisans. Lopus hen Christusen
waldakunnast ennustapi/ caikis Mailmas
pacanain seas sarnattaua/ Jumalan
armost Euanuangeliumin cautta.*

7:1 OY/ Ette minulle nin tapactupi quin
sille/ ioca Winatarhas techtet hakepi/
cussa ei ycten Wina Marioi leute sötä/ ia
quitengin kernasti pydheisin sen kypsynen
Hedelmen.

7:2 Hyuet Miehet poisouat tesse maassa/
Ja ne Wanhurskat euet sillen Inhimisten
seas ole. Caiki he weijuuet wertä
vloswodhataxens. Jocainen wacopi site
toista/ sadhaxens hende häuitte/

7:3 ia lwleuat heidens hyuesti tekeuens/
coska he pahasti tekeuet. Mite Pä mies
tactopi/ site Domari sanopi/ ette se
henelle iotaki kyue iellenstekis. Ne Wäkeuet
puhuuat oman tactons peresti/
wahingottaxens/ ia wändeuet quin he
tactouat.

7:4 Se caikein paras heiden seasans/ on
ninquin Oriantappura/ Ja se caikein
Toimelisembi/ ninquin Odhaket. Mutta
coska sinun Sarnaiadhes päiuat tuleuat/
coskas etziskeltuxi tulet/ silloin he tuleuat
epetiedhoisexi/ cuhunga heiden pite.

7:5 Eikengen vskoco henen Lehimeistens/
Eikengen vskaltaco Pämiesten päle. Ketke

sinun Suus oui/ heneste/ ioca macapi
sinun helmasas.

7:6 Sille poica yle'catzopi Isens/ Tyter
yleskarca Eitins wastan/ ia Minie henen
Anoppins wastan. Ja Inhimisen Wiholiset/
ouat henen oma Perehens.

7:7 MUtta mine tadhon HERRAN tyge
catzoa/ ia minun Terueydhen Jumalan
ielkin odhotta/ Minun Jumalan pite minua
cwldeleman.

7:8 Ele iloitze minun Wihanaisian minun
ylitzeni/ ette mine mahanlangeisin/ Minun
pite taas ylesnouseman/ Ja waicka mine
pimeydhes istun/ nin HERRA quitengi
minun Walkiudhen on.

7:9 Mine tadho' HERRAN wiha' canda/ Sille
mine ole' henen wastans synditehnyt/
sihenasti hen minun Sackoni toimitta/ ia
minulle Oikiutta saatta. Henen pite minua
Walkiutehen wiemen/ ette mine iloiszna
henen Armons saan nähä.

7:10 Site minun Wihanaisen pite näkemen/
ia caikilla häpielle seisoman/ ioca nyt
minulle sanopi/ Cussa on se HERRA sinun
Jumalas ? Minun Silmeni pite sen
näkemen/ ette Sen pite nin quin Loghan
Catuilla poliettaman.

7:11 Sille aialla/ pite sinun Muris
ylesrakettaman/ ia Jumalan Sana laualda
iulghistettaman.

7:12 Samalla aialla/ heiden pite sinun
tyges Assyriast/ ia nijste wahwoista
Caupungeista tuleman/ hamast nijste
wahwoista Caupungeista nin Wirtahan asti/
ydhest Merest nin toisehen ydhest
woresta/ nin toisehen.

7:13 Sille Maan pite autiaxi tuleman henen
Siselasuuaisens teden/ heiden Töidhens
hedelmen teden.

7:14 Mutta caitze Canssas sinun
Sauualas/ sinun Perimises Lauman/ ioca
asupi seke yxinens Metzses/ ette Pellon

Nurmis. Anna heite caita Basanis ia Gileadis/ ninquin entises aighas.

7:15 Mine annan heille Ihmeit nähä/ Ninquin muinen coska he Egyptin maalda vloslexit.

7:16 Ette ne Pacanat näkisit/ ia caiki heiden Woipans häpieisit/ ia panisit kädhens heiden suuns päle/ ia heiden Coruians kijnitukisisit.

7:17 Heiden pite tomun noleman/ ninquin Kermet/ ia wärisemen heiden Aucoisans/ ninquin Madhot maan päle. Heiden pite pelkemen heitens/ meiden HERRAN Jumalan edes/ ia wapitzeman sinun edeses.

7:18 Cuca ombi sencaltainen Jumala quin sine olet ? Joca synnit andexiannat/ ia souit ninen cansa/ iotca ouat sinun Perimises Tecteit/ ioca ei wihans ijäti pidhe.

7:19 Sille hen on Laupias/ Henen pite wiele nytki armactaman meiden pälen/ meiden Pahateghot alassotkeman/ ia caiki meiden Synnit Meren syueytehen heittemen.

7:20 Sinun pite Jacobil Wacuden/ ia Abrahamil Armon pitemen/ ninquin sine meiden Isillen muinen wannonut olet.

Loppu Micast Prophetast.

Nahum Propheta.

Alcupuhe.

SE Propheta Nahum ennustapi sijte häuitoxest/ ionga ne Assyrit Israelin ia Judan Canssan wastan/ prucaman piti/ ninquin mös Salmanassarin ia Sennacheribin cautta tapactui/ heiden surein syndeins teden. Nin quitengin/ ette ne hurskat Ylitzienyet/ piti tedhelle pysymen/ Quin Ezechian ia henen werteitzens tapachtui. Waicka nin näky/ quin Tai on Esaian edhelle ollut/ taica sille samalla aialla. Quitengi se Ramattu/ Sedar Olam/ sano henen sarnanexi Joelin ia Habacuchin aicana/ sen caikein Jumalattoman Kuningan Manassen alla/ ia senuoxi eipe hen henen Nimens mainitze/ ninquin mwdh tekeuet Kuningaillens. Teme ennustapi sen Assyrian Waldakunnan häuitoxest/ ia liaten sen Caupungin Nineuen/ iotca sijtte rupesit synditekemen/ quin Jonas heite parannoxeen sai. Joca wodhes sen Chaldeerin Kuningan NebucadNezarin/ seke Nineues ette coco Assyrian Waldakunnas tapactui. Jota mös Tobias heille noitui ia sanoi. Heiden Pahudhens pite heite lepyttäman. Sille he ylenpaldisest waiuaisit ne Israelist Fangitut. Senteden tai lohuttapi henen Nimens perest (Sille Nahun Ebreixi/ ombi Lohuttaia Somexi) se Jumalan Canssa/ Ette heiden Wiholisens/ ne Assyrit/ pite wastoinpein häuitetuxi tuleman/ quin he Juttaille teit. Lopus se on mös/ yxi Ennustos Christusest.

Cap. 1.

Nijste hyuiste Sarnaist/ iotca Rauha ia Terueytte iulghistauat/ Woren päle/ Ja keskeuet Judan iloitzeman/ Ette Judaas pite se hyue sanoma/ ia se iloinen Jumalan paluelus/ henen Sanans cautta/ oleman/ opettu ia wahuistettu. Senteden hen macta kylle yxi Oikea Nahum/ Lohuttaia/ cutzutta ia olla. On yxi Ennustos/ Ette se Assyrian Kuningas piti Israelin fangittuna poiswiemen/ Ja sen Judan Waldakunnan/ haman Jerusalemin asti/ häuitemen. Ette Me oppisim/ Jumalan seke Armolisen ette wihaisen oleuan. Armolisen heille/ iotca henen pälens vskaltauat. Wihaisen/ nijlle/ iotca ilman Jumalan

pelcota/ synnis eleuet/ ia oman wäens ia wallans päle turuauat.

I. Lucu.

1:1 TEME on se Raskaus Nineuen ylitze/
ia se Nahumin Elkost/ Ennustos.

1:2 HERRA on yxi kiuas Jumala/ ia
Costaia/ Ja/ yxi Costaia on HERRA ia
hirmulinen.

1:3 HERRA on yxi Costaia henen
Wiholistens wastan/ ia ioca henen
Wainolisians ei vnochda. HERRA on
Kersiueinen/ ia swri woimasta/ ia ei mite
iete rangaitzemat. Henpe HERRA on/ ionga
Tiet twlis ia * Twlispäis ouat/ ia henen
Jalcains alla paxut piluet.

1:4 Joca nuctele Meren ia quiuapi sen/ ia
caiki Wirdhat meriättömexi tekepi. Basan ia
Carmel taipupi/ ia mite sen woren Libanon
päle cucoista/ nändypi.

1:5 Wooret wapitzeuat henen edesens/ ia
Cuckulat huckuuat/ Maa iärise henen
edesens/ Sihen mös se Maanpijri/ ia caiki
iotca henes asuuat.

1:6 Ja cuca seisone henen Wihans edes?
Eli cuca woi pysyä henen Hirmusudhens
edes? Henen wihans palapi ninquin Tuli/
ia Calliot lochkeuat heneste.

1:7 HERRA ombi laupias/ ia yxi Turua
hädhen aialla/ ia tundeppi ne/ iotca henen
pä lens vskaldauat.

1:8 Coska Wedhenpaisumus ylitze iooxe/
nin hen tekepi sen cansa ydhen lopun.
Mutta henen Wiholisians hen pimeydhen
cansa wainopi.

1:9 Mite se sis on/ ette te HERRAN
wastan iotakin aiattellet? Hen quitengin
sijte Lopun tekepi. Eipe se Onnettomus
cadhesti tule.

1:10 Sille ninquin ne Orientappurat/ iotca
secaseurain casuauat/ ia parahiman
Nesten piteuet/ tuleuat ylespoltetuxi quin

quiuat Cordhet/

1:11 Jwrinin pite oleman se Coiralinen
Neuuo/ ioca sinusta tuleppi/ ia paha
HERRAN wastan aiattetele.

1:12 Neite sanopi HERRA/ He tulcoon nin
hangitetuxi/ ia wäkeuexi quin he tactouat/
Pite heiden quitengin mahanhakatuxi
tuleman/ ia poismenemen. Mine olen sinua
neurittenyt/ Mutta em mine tadhon iellens
sinua neurytte.

1:13 Waan tadhon silloin henen lkeens
sinusta/ iotas cannat/ serkie/ ia sinun
Siteis rickireuäiste.

1:14 * Mutta sinun wastas ombi HERRA
keskenyt/ ettei yxiken sinun Nimes
Siemende pysymen pite. Sinun Jumalas
Honestia mine tadhon sinun hucutta. Ne
Epeiumalas ia Cuuas mine tadhon sinulle
Haudhaxi tedhä/ Sille sine olet tyhiexi
tullut.

1:15 CAtzo/ Wortein päle tuleuat ydhen
hyuen Sanoman Jalghat/ iotca Rauha
sarnauat/ Pidhe sinun Juhla peiues Juda/
ia maxa sinun Lupauxes. Sille eipe se
Jumalatoim Tyranni pidhe sillen sinun
ylitzes tuleman Se on ratki vloisuritettu.

II. Lucu.

*On yxi Ennustos sen Assyrian
Waldakunnan ia Nineuen Päcaupungin
wastan/ Ette se Babelin Kuningas
Nebucadnezar/ sen woittaman/
raateleman/ ia häuitemen piti/ Quin heki
Juttaille tehnyt olit. Sixi Esicuuaxi/ ettei
ychten Walda/ Wäke/ woima/ paitzi
Jumalan pelghon/ woi/ pysy henen wihans
ia rangastoxens wastan etc.*

2:1 SE Haaskaia pite sinun wastas

ylesastuman/ ia ne Linnas scantzaman/
Mutta hyuesti wariota Teistes/ hangitze

itzes parahin/ ia wahuista sinus
ylenwäkeuest/ Quitengin sine ratki
poispoimetan/ ia sinun Oxas turmellan.

2:2 Sille HERRAN pite Jacobille Woiton
andaman/ Ninquin hen Israelingi woiton
annoi.

2:3 Henen Wäkeuens Kiluet ouat ruskiat/
Henen Sotawäkens vloscatzo/ ninquin
Purpura/ henen Rattans walistauat ninquin
Tuli/ coska sotaan mennen/ Heiden
Speitzins häilyuet.

2:4 Raattat Caduilla wieriuuet/ ia kitiseuet/
matkoista/ He walcuuat ninquin plusut/ ia
kieuuet toinen toistans ohitzen/ ninquin
pitkeisen leimaus.

2:5 Mutta henen pite aiattelman henen
Wäkeueistens päle/ Quitengin heiden pite
langeman edeskuhunga he tactouat/ ia
heiden pite riendemem Mureins pein/ ia
Sihen Scantzijn cussa he irstana olisit.

2:6 Mutta ne Portit Wirtain tykene
quitengin ylesauatan/ ia sen Kuningan
Pallacin pite alaslötemen.

2:7 Sen Trötingin pite fangittuna
poiswietemen/ ia henen Neitzyens pite
hooaman ninquin Mettiset/ ia Rindoians
löuet.

2:8 Sille Nineue on ninquin iocu Lammico
teunens wette/ Mutta sen saman teuty
poiswota. Seisocat Seisocat (pite heide'
hwtaman) Mutta eikengen sielle pidhe
iellenspalaiaman.

2:9 Nin röueket nyt Hopiat/ röueket
Culda/ Sille tesse on se Rickaus ilman
loppumat/ ia caikinaisten Callijn Clenodiain
paluis.

2:10 Mutta nyt sen teuty iuri poispoimetuxi
ia vloshäuitetyxi tuleman/ Ette henen
Sydhemens machtais epeile/ ne Poluet
horuuat/ caiki Landet wapiseuat/ ia caiki

posket pleikixi tuleuat/ ninquin iocu
Sauicrusi.

2:11 Cussa nyt on se Jalopeuran Asumus/
ia Jalopeurain penickain wacowarpe/ iossa
se Jalopeura/ ia se Narasialopeura ninen
Jalopeurain penickain cansa asuij. Ja
eikengen tochtinut heite poiskarcotta?

2:12 Waan se ialopeura runsasti raateli
Penickains warten/ Ja läkeytti henen
Narains Jalopeurain warten/ Ja henen
Loolans hen teuty Raateluxestans/ Ja
henen Coopains Röuetuxestans.

2:13 Catzo/ Mine tadhon sinun tyges/
sanopi se HERRA Zebaoth/ ia ylessytytte
henen Rattains sauussa/ Ja Miecan pite
sinun Noores Jalopeuras ylessömen/ ia
tadhon lopun tedhä sinun Röuetuxes päle
Maassa Ettei sillen pidhe sinun
Lehetussanas äni cwluman.

III. Lucu.

*On Ennustos Assyrian Waldakunnan
wasta'/ Juttain lohutoxexi/ ettei he
caiketin heiden cauttans häuiteteisi.
Colmeist Synneist he laitetan. Horudhest/
quin on/ wäre Jumalan paluelus
Röuetuxest/ quin on/ ylinen Raskaus ia
Ratelus Jonga Esiualta Alemaistens/ paitzi
oikiutta/ sulast Ahneest/ pälepanepi
walhest/ quin on wäre Sarna ia Oppi.
Jotca Synnit Costons witzauxens ia
Rangastoxens pian iellenswäteuet.*

3:1 WE sen murhalisen Caupungin/ ioca
teunens Walechta ia Röueyst ombi/ ia ei
tahdo henen Röuetuxestans lakata.

3:2 Sille sijnä cwllan ne Rooskat winisepä/
Ja ne Pöret kitiseuen/ Orhijt hirnuuat ia
Rattat wieryuet.

3:3 Hen yleswiepi Reisznärit cumain
Miecaain cansa/ ia wälkyuen Glauion cansa.

Sijnä monda Tapettu macauat/ ia swret coghot Rwmijt/ nin ette he lukemattomat ouat/ ia heiden Rwmijns ylitze teuy langeta.

3:4 Caiki nämet sen Caunin rackan Hooran swren Hoorudhen tedon/ ia ioca Welhousta pruca/ ioca henen Hoorudhellans ne Pacanat/ ia henen Welhollans Maat ia Canssat ansainut on.

3:5 Catzo/ Mine tadhon sinun wastas/ sanopi se HERRA Zebaoth/ Minun pite sinun waattes paltet ylesauata sinun Casuosas/ ia tadhon sinun paliaudhes pacanoille/ ia Waldakunnille sinun häpies/ osotta.

3:6 Ja mine tadhon sinun sangen cauhistettawaxi tedhä/ ia sinun häueiste ia tedhe sinusta ydhen Cauhistoxen/

3:7 ette caki iotca sinua näkeuet/ pite sinusta poispaikeneman/ ia sanoman. Nineue on radheltu/ Ja cuca tachtu hende armachta? Ja custa minun pite sinulle lohuttaia etzimen?

3:8 Olecos parambi/ quin se isoi Caupungi No? ioca Wirtain tykene macasi/ ia oli wesi caiki henen ymberillens/ ionga mwrit ia wahuistoxet/ oli Meri.

3:9 Ethiopia ia Egyptus oli henen lukematoim wäkens/ Africa ia Lybia olit sinun Apunas.

3:10 Ja quitengi henen teuty poisaietuna oleman/ ia fangittuna poismenemen/ Ja henen Lapsens ouat caikein Catuin päle lödhyxi tulleet/ Ja henen Jaloin päle arpa heitetijn/ ia caiki henen Ylimeisens pandijn Cahlein ia Bultijn.

3:11 Jwrinin teuty sinun mös iopuua/ ia sinuas lymytte/ ia Linna sinun Wiholisistas edest etzimen.

3:12 Caiki sinun wahuat Caupungis/ ouat ninquin Ficunapuut kypsein Ficunain

cansa/ coska ne pudhistetaan/ nin langeuat henen Suuns/ ioca heite södhe tachtu.

3:13 Catzo/ sinun Canssas pite sinussa Waimoixi tuleman/ ia sinun Maas ouet pite sinun Wiholisilles aukeneman/ Ja Tulen pite sinun Salpas ylessömen.

3:14 Ammunna sinus Wette/ sille sinun pite scantzattaman/ Paranna sinun Linnas/ Mene Sauen sisel/ ia sotke site/ ia teghe wäkeuet tijlit. Mutta Tulen pite sinun ylessömen/ ia Miecan surmaman.

3:15 Sen pite sinun ylessömen ninquin Parmas/ Sen pite sinun ylitzes langeman/ ninquin parman/ Sen pite sinun ylitzes langeman ninquin Castiset.

3:16 Enembi sinulla on Cauppamiehie/ quin Techtie Taiuas. Mutta nyt heiden pite itziens vloshaiottaman/ ninquin Parmat/ ia poislendemen.

3:17 Sinun HERRAS ouat nin monda quin Castiset/ ia sinun Pämiehes/ ninquin Parmat/ iotca heitens Aitain päle wilupeiuine asettauat. Mutta quin Auringo ylesnouse/ nin he sielde heitens wieuet/ ettei heiden Sians tiedhä/ cuhunga he iäuet.

3:18 Sinun Paimenes pite macaman/ o Assurin Kuningas/ ia sinun Wäkeueises pite maata paneman/ Ja sinun Canssas pite Wortein päle haiotettaman/ ia eikengen pidhe heite cocoman.

3:19 Eikengen pidhe sinun wahingotas walittaman/ eike sinun Rangastoxestas sureman. Waan caiki iotca neite sinusta cwleuat/ pite käsillens sinun ylitzes paukuttaman. Sille kenenge ylitze ei ole sinun Pahudhes ilman lackamat ylitzekeunyt?

Loppu Prophetast Nahum.

HAbacuc Prophetan päle.

Alcupuhe.

TEME Habacuc on yxi Lohutos Propheta/ ioca Canssan pite wahuistaman ia tukeman/ ettei he epeilisi Christusen tygetulemisest/ edesquina camalast se keupi. Senteden hen pruca caiki constit ia cappalet/ iotca sihen sopiuat/ Ette vsko mahdais wahwasti pysyä heiden Sydhemisens/ sijte vlosluuatust Christusesta/ Ja nein sarnapi. Kylle se tosi on/ Ette sen Maan pite heiden Syndeins teden/ sen Babelin Kuningan cautta häuitetyxi tuleman. Ei senuoxi pidhe Christusen ia henen Waldakunnans tyhiexi tuleman. Mutta sen Häuitteien/ Babelin Kuningan/ ei pidhe sijte palio höistymen/ ionga teuty mös sordhetuxi tuleman Sille iurinin ombi Jumalan loondo ia tapa/ ette hen autta/ coska häte on/ ia tule iuri keskelle parahasen aican/ Ja ninquin henen Weisusans seis. Hen muistapi Laupiudhen päle/ coska murhe käsis on/ Ja quin Sananlasku on. Quin keysi enemien pingotetaan/ nin se pikemin katkepi. Ninquin meidhenki teuty ne Christitut Jumalan Sanalla ylespite/ wimeisen peiuen asti/ Waicka se nin näkyis/ ette Christus sen cansa cauuan viwytte/ quin ei hen tuliskaan. Quin hen mös itze sanopi/ Ette henen tuleman pite/ quin wähin lullan/ Coska he rakendauat/ istuttauat/ ostauat/ myyuet/ söuet/ iouat/ naiuat/ hooleuat/ etc. Senpäle/ ette mutomat/ ellei caiki taidhaisi/ Uscosa pysyueiset olla. Sille tesse taruitan/ ette sarnataisijn ia vskotaisijn/ ninquin iocapeiue kylle silmen edes on. Neiste caikista kylle näky/ ette tai Habacuc/ on ollut ennen site Babilonian fangiutta/ lehes Jeremian aicana. On mös keuie ymmerte/ mite hen tacto ia aiattele. Mutta ette monicadhat Kiriati/ Habacuchist mainitzeuat/ henen wieneexi Judean maalda sille Prophetal Danielille rooca Babiloniahan sijnä Fangiuxes/ eipe sille ole ychten perustos eli walcu. Nin eipe se mös aian lughun cansa ychte pidhe/ Quin Habacuchin Prophetia ia Ennustos cwlu/ nin hen on wanhemi quin Jeremias/ ioca sen Jerusalemien häuitoxen ylitze eli. Mutta Habacuc sijte ennustapi. Waan Daniel oli Jeremian ielkin/ ia cauuan eli/ ennenquin hen Fangiuxehen heitetijn. Mutta Habacuchil ombi wircans pärest se oikea Nimi. Sille Habacuc tulkitan Syleliexi/ eli ioca rackasti painele Jumalan cansa. Nin hen mös tekepi henen Prophetians cansa/ Ette hen Canssan sylelepi/ se on/ Hen lohutta heite ia ylespite/ Ninquin iocu kieuhe idkeue Lapsi coriatan/ sylenotetan/ ia silotetan/ ette sen waikeneman ia hiliemen pite/ Senuoxi/ ette (ios Jumala tacto) pite paramaxi tuleman. Hen sarnapi Juttain watan/ iotca euet heitens parandaneet/ ette heiden piti Babelin Kuningan cautta/ fangittuna poiswietemen. Sille seke he Jumalan sanat ylencatzoit/ ette ne kieuhet he wärydhel/ Ahnens cautta/ raskautit. Ja rucuele sen Armolisen witzan curitoxeen/ ia ei häuitoheen oleman/ Wimein hen whkapi nijlle Babiloniein heiden Coreyxsens ia ylpiuxens/ ette he sen Onnins/ oman wäens ia Wisauxens etc. tygeluit.

I. Lucu.

1:1 TEME on se Raskaus/ ionga se Propheta Habacuc nähnyt on.

1:2 HERRA quincauuan minun pite parcuman/ ia et sine tadho cwlla ?
Quincauuan minun pite sinun tyges parcuman wäkiuallan ylitze/ ia et sine

tadho autta ?

1:3 Mixis osotat minulle waiua ia tötä ?
Mixis osotat minulle Röueust ia Wäkiualta.
Walda ylitzekeupi Oikiudhen/

1:4 Senteden teuty Lain horiuua/ ia ei
ychten Oikius taidha Loppua saadha. Sille
se Jumalatoin sortapi site Wanhurskasta/
Senteden wäret Domiot tedhän.

1:5 Catzocat Pacanain seas/ Catzocat ia
ihmectelkö ia hemmestykö/ Sille mine
tadhon iotaki tedhe teiden aicanan/ iota
ei teiden vskoman pidhe/ coska sijte
puhutan.

1:6 Sille catzo/ mine tadhon ylesherette
ne Caldeit/ ydhen haikian ia nopian
Canssan/ ioca waeldaman pite/ nin
leuielde quin Maa on/ omistaman ne
Asumiset/ iotca ei heiden omans ole.

1:7 Ja pite hirmulisen ia iulman oleman/
ia keskemen ia waatiman/ ninquin hen
tacto.

1:8 Henen Orhins ouat nopiammat/ quin
Sudhet echtona. Henen Reisznräins
waeldauat swrein Jouckoin cansa
caucaisesta/ quin he lendeisit/ ninquin
Cotka riende Raatoin tyge.

1:9 He tuleuat caikitynni wahingoittaman/
Edescuhunga he tactouat/ nin he
lepitzeacarcauat/ ninquin Itetwli/ ia Fangit
he ychtencocouat/ ninquin Sanda.

1:10 Heiden pite Kuningaista nauru
pitemen/ ia Pämiehie he pilcauat/ Caiki
Linnat pite heille leickinä oleman. Sille
heiden pite Coopat tekemen/ ia sijttekin
woittaman heite.

1:11 Silloin he ottauat vdhen mielen/
edesmeneuet ia synditekeuet. Ja sijte teuty
heiden Woittons heiden Jumalans
omistetta.

1:12 Mutta sine HERRA/ minun Jumalan/
minun Pyhen/ sine quin olet
ijancaikisesta/ ele anna meite coolla/

Waan anna heite olla o HERRA/ meille
waiuoin ydhexi Rangastoxexi/ Ja anna
heite/ O meiden Turuan/ meite waiuoin
curita.

1:13 Sinun Silmes ouat puchtat/ nin ettei
sine woi site paha nädhe/ ia eipes malta
catzoa site surkiutta. Mixis catzot sis ninen
Ylencatzoiadhen päle/ ia waickenet/ coska
se Jumalatoin ylesnielepi sen/ ioca hende
hurskambi on?

1:14 Ja annat Inhimiset keudhe ninquin
Calat Meresse/ ninqiun Madhot/ ioilla ei
ychten Haltia ole.

1:15 He wetäuet caiki Ongella/ ia sait
heiden Nootallans/ ia cocosit heiden
Wercoillans/ Sijte he iloitzeuat ia
riemuitzeuat/

1:16 Senteden he wffrauat heiden
Nootillens/ ia szuitzuttauat heiden
Wercoillens/ senuoxi ette heiden Osans
ninen samain cautta nin lihauaxi/ ia
heiden Rocans nin herculisexi tullut on.

1:17 Senteden he wlosloouat wiele alati
heiden Noottans/ ia euet lacka/ Canssa
tappamast.

II. Lucu.

*On yxi Lohulinen sarna/ ninen heicoin
Omatundoin warten/ Jotca pelkesit caiken
Apun ia Turuan catouan/ ette ne
Babyloniaiset/ Juttain ia Jerusalemin
cansa/ nin hirmuisesta menit. Waan hen
lupapi Christusen tuleuan/ ia caikista
aialisest ia ijancaikisest waiuast pästepi/
Jos site mutoin odhotetan/ toiuotan ia
vskotan.*

2:1 TEsse mine seison minun Wartiani
päle/ ia astun minun Linnani päle/ ia
catzelen ette mine näkisin/ mite minulle
sanotuxi tule/ Ja mite minun wastaman

pite/ sille/ ioca minua noctele.
 2:2 Mutta HERRA wastapi minua/ ia sanopi/ Kirioitta site Näky ia maala site ydhen Taulun päle/ ette sen lukia taidhais/ ioca sijte ohitzekeupi/
 2:3 Nimatein. Sen Ennustoxen pite wiele aialans teutetuxi tuleman/ ia pite sijttekin ilmanduman ia ei wilpistelemin.
 2:4 Mutta ios se wipyi/ Nin odhota hende/ hen tulepi wissiste/ ia ei wiwy. Mutta ioca site wastanseiso/ ei pidhe henen Sieluns menestymen. Sille se Wanhurskas pite vskostans elemen.

III. Lucu.

On nijlle Fangittuille Juttaille Lohulinen Ennustos/ ette heiden Sortaians ne Babyloniat/ piti mös häuitettemen. Nin tai osotta sen Belsazerin Joomisen ia pilcan synnin/ quin Danielki. Tesse ne Ahnet/ iotca Tauarans corghottauat muidhe' Hywydhellä/ werdhauttan/ quin iocu loghan ia paskan cocois vpottaxens. Sille Quin P. Chrijsostomus sano. Male partum/ male disperit. Pahasti saathu/ heijusti hucku.

3:5 MUtta Wina pettepi sen corian Miehen/ ettei hen woi pysyue/ ioca henen Sieluns vlosleuitte/ ninquin Helueta/ ia on iuri quin Coolema/ ioca tytymetöin on. Waan temmapi polens caiki Pacanat/ ia cochoutta tygens caiki Canssat.
 3:6 Mite maxa ? Nemet caiki tynni pite ydhen Sananlaskon tekemen/ ia ydhen puhen ia Tapauxen heneste/ ia sanoman. We henelle/ ioca Tauarans corghotta muidhen Hywydhest/ Quincauan se kesteppi ? Ja sälytteppi palio Loca pälens?
 3:7 O quin ekiste ne ylesnouseman pite/ iotca sinua pureuat/ ia ne ylesheräuet/ iotca sinun poissöxeuet/ ia sinun teuty

tulla heiden osallens.
 3:8 Ette sine olet monet Pacanat röuenyt/ nin pite caiki iellensieneet Canssoista taas sinua röuemen/ Inhimisten weren teden/ Ja sen Wärydhen tede'/ quin Maas ia Caupungis/ ia caikein hene' Siselasuaisteins/ prucattu on.
 3:9 We henelle/ ioca ahne on/ oma' Honens pahudhexi/ senpäle hen panis Pesens corkiuten/ ette hen Onnettomuxen welteis.
 3:10 Mutta sinun Neuuolaskus/ pite sinun Hones häpiexi iochtuman. Sille sine olet ylenpalio Canssoia lönyt/ ia ylpiesti synditehnyt.
 3:11 Sille kiuetki Mwreis pite hwtaman/ ia ne Malat Hariuxista pite heite wastaman.
 3:12 We henelle/ ioca Caupungin werelle rakendapi/ ia walmistapi Caupungin wärydhelle.
 3:13 Eikö nämet HERRALDA Zebaothilda tapactu ? Mite Canssat ouat sinulle tötetehnyet/ sen teuty ylespoltetta Tules/ ia ionga päle Inhimiset ouat wäsytxi tulluet/ sen teuty hucutetta.
 3:14 Sille Maan pite teunens tuleman sijte HERRAN Cunnian Tundemisesta/ ninquin ne wedhet iotca Meren peitteuet.
 3:15 We sinulle/ quin Lehimeiselles siselskenket/ ia secotat sinun Sappes sihen sisel/ ia ioowtat/ ettes henen häpiens näkisit.
 3:16 Sinepe häpielle pite raitettaman Cunnian edest. Nin ioo sine mös nyt/ ettes maas macaisit. Sille se HERRAN oikian kädhen Calki pite sinun ymberinssattuman/ ia sinun teuty häpielisestä oxendaman sinun Cunniaudhes teden.
 3:17 Sille se wärys Libanon päle prucattu/ sinun ylitzes langeman/ ia ne haaskatut Eleimet pite sinun peliettemen/ Inhimisten

weren teden/ ia sen wärydhen teden/
quin Maas ia Caupungis/ caikein henen
Siselasuaistein/ prucattu on.

3:18 Mite sis Cuua taita autta/ Jonga sen
Snickari cuuanut on/ ia se falski walettu
Cuua/ ionga päle henen Snickarins lootti/
ette hen myket Epeiumalat teki?

3:19 We henelle/ ioca sanopi Cannolle/
Ylesherä ia mykelle Kiuelle/ Nouse yles.
Quinga sen piti iongun opettaman ?
Catzo/ se on Cullalla ia Hopialla
ylitzewedhettu/ ia ei ole ychten Henge
heisse.

3:20 Mutta HERRA ombi henen pyhes
Templisens. Waickenecan caiki Mailma
henen edesens.

IV. Lucu.

*On yxi Rucous/ iossa ensin hen yliste ia
kijtte Jumalata/ caickinainisist
hyuisteghoista/ iotca hen Canssallens
haman Egiptin vloslectemisest/ nin
Domarein/ Daudin ia Salomonin asti/ alati
osotti. Sijtte hen Babylonian Waldakunnan
wastan/ rucuele/ Lopus hen Canssans
lohutta ia lupapi sen Fangiuxen lackaman.
Ette he wimein Christusen cautta
wapadhetut iloitzeman pite.*

4:1 TEme on sen Prophetan Habacuchin
Rucous/ Ninen Wighattomien edest.

4:2 HERRA/ Mine olen sinun Sanomas
cwllut/ nin ette mine hemmestuin. HERRA/
sine wirghotat sinun Käisialas wotein
wälille/ ia teet sen tietteuexi wotein wälille.
Coska Tuska pälenkeupi/ nin sine
Laupiudhes muistat.

4:3 Jumala tuli Etelest/ ia se Pyhe sijte
worest Pharast. Sela. Henen kijtoxestans
olit Taiuahat teunens/ ia henen
Cunniastans oli Maa teunens.

4:4 Hene' paiste's oli ninquin Walkius/
keihexet keuit hene' käsistens/ sielle oli
henen wäkewydhens salattu.

4:5 Henen eteens keui Pestilentia/ ia
Witzaus vlosmeni/ edescuhunga hen meni.

4:6 Hen seisoi ia mittasi Maata/ hen
catzeli ia haiotti ne Pacanat/ nin ette
Mailman woret musertijn/ ia caiki Cuckulat
Mailmasa notkistit/ coska hen waelsi
Mailmasa.

4:7 Mine näin ne Etioperin Maiat
murhectiuaiset/ Ja ne Madianiterin teldat
wapitzeuaiset.

4:8 Etkös wihainen ollut HERRA Wirtain
wastan ? Ja sinun hirmusudhes najsse
Wesis/ ia sinun närkestyxes Meresse ?
Coskas aioit sinun Orhittes päle/ ia sinun
Rattas sait woiton.

4:9 Sine mös edesweit sinun Joutzes/
ninquin sine olet Sucusunnille wannonut/
Sela/ ia iaghoit ne Wirdhat Maassa.

4:10 Ne Woret näit sinun/ ia tulit
murheisens/ Se Wesiwirta poismeni/
Syweys annoi änen henestens/ corkius
käsiens ylesnosti.

4:11 Auringo ia Cuu seisoi alalans/ Sinun
Noles menit kircaudhen cansa/ ia sinun
Tornios pitkeisen Leimauksella.

4:12 Sine alastallasit Maan wihahas/ ia
sine Pacanat rickiwarstoit hirmudhesas.

4:13 Sine vloslexit sinun Canssas
auttaman/ auttaman sinun woidheltuas.
Sine serghit sen pään ninen

Jumalattomiten Honesa/ ia alastirisuit ne
Perustoxet haman Caulan asti. Sela.

4:14 Joska sine wiele nyt kiroisit sen Pään
Waltica/ ynne henen Kyläins cansa/ iotca
ninquin yxi Twlispä tuleuat/ minua
haiottaman/ ia iloitzeuat/ ninquin he
ylessöisit sen Kieuhes salaudhes.

4:15 Sinun Orhidhes keuet Meres/ swrein
wesien Loghas.

4:16 Ette mine sencaltaista cwlen/ nin
minun watzan murhectu/ Minun Hwleni
wäriseuet Hwdhosta/ merkiä keupi minun
Luuni sisel/ Mine olen itzesseni murheisan.
Josko mine saisin leueide minun waiuani
aialla/ coska me ylesmenem sen Canssan
tyge/ ioca meiden wasthan sotipi.
4:17 Sille eipe Ficunapuun pidhe
wihertämen/ ia ei pidhe ychten hedelmet
Winapuus oleman. Se töö Oliunpuista
wilpistele/ ia euet pellot Elatost too. Jo

Lambat pite pihaitasta poisreuäistemem/
eike Cariat pidhe Nauitas oleman.
4:18 Mutta mine iloitzen HERRASSA/ ia
riemuitzen Jumalasa minun Lunastaiasan.
4:19 Sille HERRA Jumala ombi minun
Woiman/ ia asettapi minun Jalcani/
ninquin Peurain ialat. Ja pitepi wiemen
minua corkiallen/ nin ette mine weisan
minun Candelen päle.

Loppu Habacuc Prophetast.

Ne Prophetat. Haggaj. Sacharia. Maleachi.

*Stocholmis. Heneste caiki Prophetat todhistauat/ ette iocainen/ quin Usko henen pälenis/
pite henen Nimens cautta/ synnein andexiandamisen saman.*

Alcupuhe. Christilisen Lukian. Michael Agricola Torsbyus teruette.

TERue Racas Pappi ia Ise/ iocas rookit Sielut/ qui' Lapset Nise.

*HERRAN Opilla ia Sanalla. Nin mös Elemen Esicuualla. Terueket caiki mös Somen Wäki/
ionga pein HERRAN Armo näki. Tehenasti/ nyt ia alati/ quin hen Meille Lahians iacapi.
SE Mulloin Daudin Psaltaris Tapactui/ nin mös Prophetais. Joista silloin ne Colmet ieit
prentemet/ Taluen estet sen teit. Jotca nyt noutauat muidhen möte/ Pruca ne yli peiue
ia öte. Nin Itze Jumalan Poica Christus/ quin on iocaitzen Walgistus. Ombi meiden Turua
ia Tukia/ Oho Christilinen Lukia. Sanans/ Hengens/ ia Armoins cautta/ aina hen tacto
meite autta. Jos Me sen vskom ia rucolem/ ioco me elem taica coolem. Nin me olema
henen Omans/ pandut henen haltuns ia hoomans. HEn Sielun/ Rumin/ ia caiki mwdh
annoi/ iäsenet ia iocaitzet lwdh. Aiatoxet sis Sanat ia Töödh/ kijtteken hende Peiuet ia
öödh. Ydhexen Cucaut/ Eitin cochtu/ Meille maiaxi ensin iochtui. Senperest mös caiki
Mailma/ Tuli/ Twli/ Meri/ ia Maa/ senielkin/ quin he heitens iaca. Ja mitke heisse ele ia
on/ näghyliset ia salatoin. Hen Meite warten teki ia loi/ ennenquin Hen meiden ilman toi.
Rauhan/ terueydhen/ ia Roan/ Rickaudhen/ Honet ia Tauaran. Helten/ Sateen/ Kyluön
ia mwdh/ Peiuen/ öön/ Auringon/ Tehdet ia Cwdh/ Lemmin/ ia Wilun/ woritoin/ quin
HERRA cungin sätenyt on. Keuen/ Suuen/ ia Sykysen/ iouta iää/ kirdhen ia Taluen.
Hetket/ aighat/ ioca wijcko/ quin Taiuas/ Cucaudhet lijcko/ Nin caszua Ruist/ Ohras/
Caura/ Nisut/ pawdh/ Hernet/ ia mwdh Jyuein sisut. Caalit/ Naurit/ Hamput ia Linat/
Hunaiat/ Medhet ia Winat. Yrtit/ ia Rohot moninaiset/ quin Miehet prucauat ia Naiset.
Linnut/ Calat/ Cariat ia Pedhot/ pellot/ Nijttut/ Metzset/ ia kedhot/ Cartanot/ Maiat/
Waatet ia mwdh/ sihen mös moniharaiset pwdh. Nin mös Waimot ia Lapset hyuet
vskolinen Pere/ ia ysteuet/ Culat/ Hopia/ Tina ia Waske/ Cupari/ Rauta/ HERRA laske
Maasta tulla/ ia Woreista/ Kiuiste/ Caiuoist/ ia Copeista. Talon tarpexi/ ia Rentoxi/
Caupaxi/ nin mös Rauinnox. Ja muita palio sencaltaiset/ seke Taiualiset ette Maaliset.
Sihen mös HERRA meillen anda Rumin Lahiat/ quin cukin canda. Lapsest/ Piltist/ ia*

Norudhest/ vrhost/ Miehest/ ia Wanhudhest. Eiest/ Ucost/ ike ia wäki/ lseden woima/ quin HERRA teki. NE Widhet Tunnot Ulcoiset/ säsi hen meille Ychteitzet. Silmenterä/ caruat eroitta/ sittequin Walkius ylescoitta. Nin mös Pimeydhen walkiudhest/ ia caiki mös toinen toisest. Näky halun/ ia Halu Himon/ himo yllytte tadhon ia pydhon. Cwlemus on heicko ia pieni/ quin arua wisust monda äni. Teräuen/ raskan/ eli couan/ hiliaisen/ selkien ia corkian. Cwlemus Opin vastanotta/ ios se on wärin eli totta. Cwroi eikengen opetta taita/ ioilla änen Oui ombi caita. HAisto/ hajjun haisust eroitta/ quin cuki Sisuns osotta. Hyuen/ heijun/ makian ia caruan/ happan/ keskimeisen ia haruan. MAisto/ Roan ia Jooman coke/ haikiat se hylke/ ia makiat hake. Catkerat/ caruat/ soueliat/ hapatut/ soolaiset/ maghottomat. RUpemus/ rumijt tundeppi/ tartu/ arua/ ia siuelepi. Quinga pehme/ ia coua cuki on/ eli pite ionguun motoon. Lemmin/ Kylme/ Merke/ Quiua/ ia quin ne toinen toistans riu. Paliat/ caruat/ siliat/ ia tasat/ rypiet/ ryymet/ coleat/ masiat. Onsat/ tylset ia teräuet/ quin Jocaitzen Hahmot lieneuet. Syelun mös HERRA meille soi/ ionga hen Loonnostans meisse loi. Coska hen meihin hengens puhalsi/ taidhot ia toimet walghaisi. Nin hen Mielen cuuamiset tei/ aiatuxet ia muistot/ aruos iei. Caikein Sielun Lahian cansa. ioita henelle Christus ansa. Uskon/ Toiuon ia Rackaudhen/ Neurydhen ia Kersemisen. Ilon/ Rauhan/ ia Laupiudhen/ Lakiudhen ia Pitkemielisudhen. Siweys/ ia Coctuus tule sijtte/ iotca Souinos Miolet lijtte. Puctaus ia Cunnialisus/ hallitus ia Mielennouteus. Taito/ wijsaus/ tieto ia Jerckie/ quin caikein pein kylle kerckie. Uskallus/ Wacuus/ ia Totuus/ Jumalan Sana ia Lupaus. Sacramentit/ Lijtot ia Märet/ iotca cohendauat monda wäret. Toimi on Aiuus/ Wiha sydhemes/ wijsaus halu/ ia himo mös. Pyhe Hengi mwdh Awdh mös waikutta/ quin hen Armoillans Sielut licutta. Nin Omatieto/ kylle se itze/ hyuet ia pahat teghot domitze. Jumalattomis/ hen Lauia on/ quin eleuet paitz pelcon ia Uskon. Julmis/ hen on caita ia poltettu/ Wiecois/ ia welhois heiritzettu. Exyueisis/ quin cartauat curia/ camala hen on ia nuria. Wan Jumalasis/ ia Wighattomis/ oikea hen on Mielis ia teghois. Catuuaisis hen on oijettu/ quin Sydhen parannoheen mielistu. HERRA on hyuis Sieluis lesse/ wan pahois/ se ryyme Hengi messe. Coskas sis Psalmit ia Prophetat luet/ ninpes muistos ia mieles tuket. Quin seluet Sanat lijckuuat kieles/ nin he sarnates/ ioxeuat mieles. Joilla Seuran pelto kylueteen/ wan pyhest Hengest ne idhetteen. Ellei caiki ole tulkittu selkexi/ nin me kernast anom andexi. Se paramin techken ioca woi/ iollei tai kelpa/ quin JESUS soi. Panettelia/ quin neite laitta/ se pangan hamballens lucun aitta. Taicca techken paramat itze/ ios hen taita eli wijtze. Eikö se tyly ia willi on ? quin hyuist anda wären aruion ? Hyttynen vsein cwrnitaan/ wan coco Cameli nieletaan. Mamiesteni cansa mine Laulan/ Lihainen kieli leicka luisen caulan. Cateus temen wei monen hädhen/ Christusen/ Sanan ia Nimen teden. Monen Jonen ia Walhen cansa/ wirittin sille Paula ia ansa. Ette hen cunnioittomaxi olis/ sijhenasti ette hen teste coolis. Uskon ia Kersimisen lise/ O Taiuainen racas lse. Ette hen nijte wetä wois/ ennenquin hen teste nuckuis pois. HERRA heille andexiandacoon/ site Mine rucolen ia szoon. Tesse nyt Prophetain Ytyme on/ heiste imettu lepitze vskon. Wiele Bibliast mwdh tulisit/ ios nemet otoliset olisit. Ostetaisin ia prucataisin/ quin olis kylle mös coctolin.

Sen Aian vskon pian tuleuan/ ette Somen kiriaain ielkin tutketan. Van tuskal ne silloin käsiteteen/ iotca nyt Monilda hylieeten. Coska sis Porsas taritan/ nin aua Seckis/ ios se taruitan.

Alcupuhe Haggain Prophetan päle.

Haggai ombi se Ensimeinen Propheta/ ioca oli annettu Juttan Canssalle/ sen Babilonian Fangiuxen ielken/ Seitzemenkymmenen aiastain perest/ quin he sinne wietin.

Nin tai ia Zacharias Addonin poica propheterasit ninen Juttain tyge/ iotca Judeas ia Jerusalemis olit/ Israelin HERRAN Nimeen. Silloin ylesnousit zorobabel se Salatielin poica ia Jesus Josedechin poica/ ia rupesit taas rakendaman Jumalan Templin Jerusalemis/ ia Jumalan Prophetat autit heite. Sille waicka Esdras sen Altarin oli ennen tehnyt/ ia Templin Peruxen laskenyt/ nin se Kuningas Artaxerxes/ sen Töön preiuillens esti/ haman Dariusen/ sen Persian Kuningan toisen vooteen asti/ Coska Romis se seitzemes Romulist/ se Coria Tarquinius hallitzenut oli. 27. aiastaica/ ionga Bruto/ cadhexan wodhen ielken/ Wallasta poisaioi/ ia sijtte Borgmestarit Regimentin pidhit 464. aiastaica sihen Julium Keisarin asti/ ionga aicana meiden HERRAN Christus syndyi.

Näme sanotan (o rackat Somalaiset) ette se tietaisin mille aialla Teme Haggus sarnasi. Ja on henellä ia Zacharialla yxi swri wäkeue hengi ollut/ ette he/ quin ylencatzotut kieuhet personat olit/ rohenut sen ylenwäkeuen swren Kuningan Artaxerxen/ Samariterein ia caikein ymberi lehicanssain/ kiöldön ia haastamisen wastan/ sen Templin rakennoxen/ kesketten ylesraketa. Ombi sekin ihmeline/ ette Zorobabel ia se Jesus Josedechin poica/ ia möskin se Canssa/ ioca heiden mötens olit/ vskoit ia cwlit ne caxi kieuhe Prophetat (iota nyt puuttu) quin sen Jalon swren Sa'garin kiöldön/ Ja wiele sijttekin/ ette se Canssa sangen itze epelis/ ios Se Templi ikenens iellensraketuxi tulis.

Sille nämät Jumalan keskyt/ ylenpaltisesta ninen Inhimisten keskyt/ woitit/ quin ainaki. Mutta hen laittapi Canssan/ ettei he toteluet sen Templin ia Jumalanpalueluxen ylesoijendaman. Waan caicki kijrudit omans Hywuytens ia Honeitans coriaman.

Senteden he mös waiuatin hallawoosil/ Elosta/ Winast/ Jyuist ia caikinaisist Hedelmist ia Vodencaszuoist. Caikille Jumalattomille Esicuuaxi. Jotca Jumalan Sanat ia palueluxet euet tottele. Ja alati raateleuat/ haparoitzeuat ia Ahneudhens cautta Seckins repiuet.

Nijlle caikille teme Texti rupe ia kellä/ quin hen sano. Heiden Seckins pite Läuilisen ia pohiattoman oleman. Nin mös leuten caikis Hystorijs/ cussa ei rookita Jumalan Palueliat/ eli auteta henen Sanans ylespitemen/ sielle hen salli heitte kylle coconhaparoita/ ia itziens warten kärkytte ia aina haeta. Mutta wimein hen Sen Sekin päle läuen teke/ ia sihen puhalda/ nin ette se vlostomupi/ ia poishaiotetaan/ ettei kengen tiedhe cuhunga se iänepi. Hen möskin södhe tachtu/ Taicka ei heiden pidhe miteken söteuet leutemen. Hen ennustapi mös Christusest/ iij luusa/ Ette henen io pian tuleman pite/ caikein Pacanain Lohuttaiaxi. Jolla hen salaisest osotta/ Ette se Juttain Waldakunda ia Laki piti lopun saaman/ ia caiken Mailman Waldakunnat häuitetemen/ ia Christuselle alaannettaman. Jota tehenasti tapactunut on/ ia haman wimeisen peiuen alati tapactupi/ Silloin sis caiki teutetyxi tuleuat. Manaus ia coua wchkaus/ Epeusko ia Ahneutta wastan/ Ettei Jumalan Templin Rakennoxexi miteken annettu/ Jota hen rangaitze Näliele ia

caikinaisille kirotuxilla. Itzem wartten kylle cootan/ Ja ei miteken sen oikean Jumalan Palueluxen warten.

I. Lucu.

1:1 TOisna Woonna sen Kuningan Darion Cwdhendena Cwcautena/ ensimeiszne peiuene Cwsta/ Tapactui HERRAN Sana/ sen Prophetan Haggain cautta/ SeruBabelin/ sen Sealthielin poian tyge/ sen Judan Pämiehen/ Ja Jesuan/ sen Jozadachin poian tyge/ sen ylimeisen Papin/ ia sanoi.

1:2 Nin sano se HERRA Zebaoth/ Teme Canssa sano/ Eipe se Aica wiele tullut/ ette se HERRAN Hoone ylesraketaisijn.

1:3 Ja HERRAN Sana tapactui/ sen Prophetan Haggain cautta/ sanoden/

1:4 Mutta iopa teiden aican on tullut/ ette te holuatuissa Honeisa asuisitta/ ia Temen Honen teuty autiona seiso?

1:5 Nyt/ nin sanopi se HERRA Zebaoth/ Catzocat sijs quinga teille kieupi.

1:6 Te kyluette palion/ ia wähe siselwieet. Te söötte/ Ja ette te tule quitengan rautuxi. Te iootta/ Ja ette te quitengan ianottamaxi tule. Te waatteiset teiten/ Ja ette te quitengan lembymexi tule. Ja ioca Raha ansaitze/ Hen pane ne ychten läuisen Cuckarohon.

1:7 Nin sanopi se HERRA Zebaoth/ Catzocat sis quinga teille kieupi.

1:8 Menget vlos Wortein päle/ ia hakecat Puita/ ia rakendacat sijte Hone/ Sen pite minulle otolisen oleman/ ia tadhon minun Cunniani osotta/ sanopi HERRA.

1:9 Kylle te tosin palion toiuotta/ ia catzo/ Se tule wähexi. Ja waicka te site parallans cotian weisitte/ nin mine site quitengin poispuhallan. Mixi nin/ sano se HERRA Zebaoth ? Senteden/ ette Minun Honeni nin autiana macapi/ Ja itzecukin

riende oman Honens cansa.

1:10 Senteden ombi Taiuas teiden ylitzen Castens pidhettenyt/ ia Maa henen Hedhelmens.

1:11 Ja mine olen Poudhan cutzunut/ seke Maan päle ette Wortein/ ylitze Jyuen/ Norenwinan/ Oliun/ ia ylitze sen caiken quin Maasta tule/ Ja ylitze Inhimiset ia Cariat/ ia ylitze caikein Kätein töödh.

1:12 Nin cwli SeruBabel se Sealthielin poica/ ia Jesua se Jozadachin poica/ se ylimeinen Pappi/ ia caiki Ylitzijenyet Canssasta/ sencaltaisen heiden HERRANS Jumalans änen/ ia sen Prophetan Haggain sanat/ ninquin HERRA heiden Jumalans henen lehettenyt oli/ Ja se Canssa pelkesi HERRAN edhese.

1:13 Nin sanoi Haggai HERRAN Engelil/ iolla HERRAN Sanansaattamus oli sen Canssan tyge. Mine olen teiden cansan/ sanopi HERRA.

1:14 Ja HERRA ylesherätti sen SeruBabelin/ sen Sealthielin poian/ sen Judan Pämiehen Hengen/ Ja Jesuan sen Jozadachin poian/ sen ylimeisen Papin Hengen/ ia sen caiken ylitzeienydhen Canssan Hengen/ Ette he tulit ia töteteit sen HERRAN Zebaothin heiden Jumalans Honesa.

II. Lucu.

Temen Templin Rakenus/ oli Esicuuu sihen Christilisen Kircoon ia Seurakundan/ ioca Euangeliumin cautta/ Christusen/ sen oikean Callion päle/ caikes Mailmas/ piti luiasti raketaman/ Jota ei caiki Heluetin Portit ylitzewoitta. Sijnä murheliset

*Sydhemet Euangelium cautta lohutetaan/
Ette Jumala Christusen teden synnit
andexiandapi sulasta Armostans/ ia
ijancaikisen Elemen.*

2:1 NEliendene colmatkymmenen peiuene/
sijnä Cwdhendena Cwcautena/ sen

Kuningan Dariusen toisna Woonna/
2:2 ensimeisne colmatkymmendene
peiuene/ sille seitzemendene Cwcautena/
Tapactui HERRAN Sana sen Prophetan
Haggain cautta/ ia sanoi.

2:3 Sanos SeruBabelin sen Sealthielin
poian/ sen Juttain Pämiehen tyge/ Ja
Jesuan sen Jozadachin poian/ sen
Ylimeisen Papin tyge/ ia sen ylitzeietetum
Canssan tyge/ ia sanos.

2:4 Cwca teiden seasan ombi ylitzeienyt/
Joca temen Honen henen entises
Cunniasans nähnyt on ? Ja quinga se nyt
teille näky ? Eikö se mixiken nähä sen
entisen cochtan.

2:5 Ja nyt/ SeruBabel/ ole hyues turuas/
sanopi HERRA/ Ole sineki turuas Jesua
Jozadachin poica/ sine ylimeinen Pappi/
Olcat hyues turuas caiki Canssa
Makunnasa/ sanopi HERRA/ ia
tötetechket/ Sille ette mine olen teiden
cansanna/ sano se HERRA Zebaoth/

2:6 Sen sanan ielkin/ coska mine teiden
cansanna ydhen Lijton tein/ coska te
Egyptist vloswaelsit/ pite minun Hengen
teiden seasan pysymen/ Elket pelietkö.

2:7 Sille nin sano se HERRA Zebaoth/
Wiele nyt on wähe aica/ Ette minun pite
Taiuan ia Maan/ Meren ia Manderen
lijcuttaman/ Hija/ caiki Pacanat tadhon
mine lijcutta.

2:8 Silloin sis tulepi Se caikein Pacanain
TURVA. Ja mine tadhon temen Honen
teunens Cunniaa tedhä/ sanopi se HERRA
Zebaoth.

2:9 Sille ette minun on seke Hopia ette
Culda/ sano se HERRA Zebaoth.

2:10 Temen ielkimeisen Honen Cunnian
pite swreman oleman/ quin se Ensimeinen
on ollut/ sanopi se HERRA Zebaoth. Ja
mine tadhon Rauhan anda tesse Paicas/
sanopi se HERRA Zebaoth.

2:11 Neliendene colmatkymmendene
peiuene/ sijnä ydhexennä Cwcautena/
toisna sen Darion woonna/ Tapactui
HERRAN Sana sen Prophetan Haggain
tyge/ ia sanoi.

2:12 Nin sanopi se HERRA Zebaoth/ Kysy
Papeille Laista/ ia sanos.

2:13 Jos iocu cannais pyhitety Lihan
henen waatens helmasa/ ia satutais sijtte
waateins helmalla Leipe/ Pwron/ Winan/
Olium/ eli mike Rooca se olis/ Tulisko se
mös Pyhexi?

2:14 Ja ne Papit wastasit/ ia sanoit. Ei/
Haggai sanoi. Mutta ios iocu Saastainen
iostacusta satutetusta Radhosta/ ychte
neiste sattuuis/ tulisco se mös saastaisexi
? Ne Papit wastasit/ ia sanoit. Se tulis
saastaisexi.

2:15 Nin wastasi Haggai/ ia sanoi. Juri nin
mös ombi teme Canssa ia nemet Inhimiset
minun edeseni/ sano HERRA/ ia caiki
heiden Kätens tööt/ ia mite he wffrauat/
on saastainen.

2:16 Ja nyt catzocat/ quinga se teille
kieunyt on/ teste peiuste ia ennen quin
iocu Kiui toisen päle pannuxi tuli/ HERRAN
Templisse/

2:17 Ette coska iocu tuli Ohraläjien tyge/
iolla piti caxikymmende Mitta oleman/ Nin
olit sielle näpieste kymmenen. Tuli hen
Perssyn tyge/ ia lwli wisikymmende Amia
teutteuens/ Nin olit sielle näpieste/
Caxikymmende.

2:18 Sille ette mine waiuasint teite
Poudhalla/ Palo Jyuille ia Rakeilla/

caikissa teiden töissenne. Eipe te
quitengan kiendenyet teiten minun tykeni/
sanopi HERRA.

2:19 Nin catzocat nyt sen päle/ teste
peiueste/ ia ennen/ nimittein/ sijtä
Neliest colmatkymmenest peiuest/ sine
ydhexennä Cwcaudhenna/ haman sihen
peiuen asti/ coska se HERRAN Templi
perustettijn/ Catzokat sen päle/

2:20 Sille ette Siemenet wiele macauat
Laareis/ ia eipe wiele miteken canna/ eike
Winapw/ Ficunapw/ Granatinpw/ eike
Oliupw. Mutta teste peiueste saadhen/
mine tadhon anda hyuestisiugnauxen.

2:21 Ja HERRAN Sana tapactui toisen
kerdan Haggain tyge/ neliendene
colmatkymmenen peiuene sijnä
Cwcaudhes/ ia sanoi.

2:22 SAnos SeruBabelin sen Judan

Pämiehen tyge/ ia sano. Mine tadhon
Taiuan ia Maan lijcutta/
2:23 ia tadhon ne Waldakundain Stolit
alascukista/ ia ninen Pacanain woipiat
Waldakunnat cadhotta. Ja tadhon
alascukista seke Rattat/ ette
Ratzasmiehet/ Nin ette seke Orhi ette
Mies pite alascukistettaman/ itzecukin sen
toisen Miecan cautta.

2:24 Sille samalla aialla/ sano se HERRA
Zebaoth/ nin mine tadhon coriat sinua
SeruBabel/ sine Sealthielin poica minun
Palueliani/ sanopi HERRA/ Ja tadhon
sinua/ ninquin iongun Insiglinsormuxen
pite/ Sille ette mine olen sinun
vloswalinut/ sanopi se HERRA Zebaoth.

Haggain Prophetan Loppu.

ZephanJan Prophetan päle.

Alcupuhe.

ZEphanJa ombi sen Prophetan Jeremian aialla ollut.

*Sille hen Propheterasi sen Jumalisen Kuningan Josian alla/ ioca oli se xix. Juttain
Kuningas. Senteden hen ennustapi nijte sanoia/ ioita Jeremiaski/ waicka lyhyllisille
sanoilla. Ette Jerusalem ia coco Judan Waldakunda piti häuitettemen/ ia Canssa/ heiden
parandamatoin paha Elemens teden/ piti poiswietemen. Sille Jumala ensin yleshäretti se
Babylonian Kuningan/ ette hen caiki auaralda omistais/ raatelis/ ia surkiasti häuutteis/
ninquin henen Wihans witza/ ette hen heite iollaki modholla parannoxeen wedhäis.*

*Waan se Babylonian Tyranni/ woroin Persiste ia Medist ialoist waiuattin/ raadheldin ia
häuitettijn. Nin ei woinut caiki Prophetat/ site Canssalle vskotta/ Ette Jumala oli heiden
pä lens wihainen/ Sille euet he tactoneet vskoa/ ette Jumalan piti henen Canssans nin
ylenandaman/ ia senteden he wainosit Prophetans/ ninquin nytkin ne wihatan/ iotca
sarnauat Inhimisten syndie ia pahatecoia watan. Ei hen waiuoin Juttaille sencaltaist
wizaust ennusta/ Mutta mös caikille Lehimakunnille ia Naburille/ Quin nijlle Philisterille/
Moabin/ ia mös nijlle Ethiopiasil ia Assurille/ iotca Jumala rangaisi sen Babylonian
Kuningan cautta. Colmanes Luusa/ Hen ylen ialost ia selkiest prophetera Christusen
ilolisen ia autuan Waldakunnast/ ioca caikes Mailmas vlosleuitettemen piti.*

*Sille ette Prophetat Jesusen Christusen Palueliat/ sen totisen Israelin teden vloslehetetyt/
tottuuat anssatun Rangastoxen wchkauxein ia Härituxein ielkin/ aina makiasti ia runsasti
ne Ulosualitut lohutta/ Lupauxilla Christusesta/ sijte oikiasta Wapactaiast/ ia henen*

*ijancaikisesta waldakunnastans/ ettei ne Jumaliset Fangiuxesans epeuskon langeisi/
ninquin Jumala ijexi tadois wihastu/ ia site luuattu apu Christuses/ tacaperin wetä/ quin
ne ialoimat asiat Prophetis ouat Lupauxet Christusest/ ioca se sula ia totinen Euangelium
ouat. Senteden he mös aina Christusen ilmoittauat.*

*Nin mös tai ZephanJa/ Lopus lohuttapi ne Juttat/ ettei sijnä Babilonian Fangiuxes
heickomielistysit/ eike Jumalan sanasta epelisi/ nin hen ennustapi ette Jumalan pite
heite taas wäkeuesti cocoman/ Christusen lehettemen/ ia henen Waldakunnans ymberi
caiken Mailman vlosleuittemen/ ia henen Canssans ylimeisen Cunnian corkiutehen
ylessattaman. Waan sille wälille heiden piti Fangiudhens waiuan kernasti kersimen/
Jumalan Nimen Cunnian/ ninen Pacaniten seas iulghistaman/ ioissa he haiotut olit/
sihenasti ette se ARMON aica lehestuis/ iolla Ise Jumala/ poiains Jesusen Euangeliumis/
iocapaicas piti totisesta tuttaman ia Cunnioitettaman.*

*On yxi Ennustos ia nudhesarna Juttaita wastan/ ette Jumala tachtoi heite sen Babelin
Kuningan cautta/ rangaista/ heiden Epeiumaludhens/ Ahneudes ia muidhein synnein
teden. Jota wastan eike Hopia eli Cwlta tainut autta. Meille mös Esicuuaxi caikinaises
tuskas ia hädhes.*

I. Lucu.

1:1 TEME on se HERRAN Sana/ ioca tapactui Zephanian tyge/ sen Chusin poian/ Gedalian poian/ Amarian poian/ Hiskiasen poian/ Sen Josian Amonin poian aialla/ sen Juttain Kuningan.

1:2 Mine tadhon caiki Maalda poisotta/ sanopi HERRA.

1:3 Mine tadhon seke Inhimiset ia Cariat/ seke Linnut taiuas alla/ ette Calat Meres poisotta/ ynne sen Pahannoxen ia sen Jumalattoman/ Ja/ mine tadhon ne Inhimiset Maasta vlosiuritta/ sanopi HERRA.

1:4 Mine tadhon minun Käteni vlosoienda Judan ylitze/ ia ylitze nijte caikia/ iotca Jerusalemis asuuat. Jurinin mine tadhon ne Techteet Baalist vlosiuritta/ sijhen mös se Camarim nime/ Munckit ia Papit teste Paicasta.

1:5 Ja ne/ iotca cattoin päle Taiuan Sotawäki cumartauat/ Jotca site cumartauat/ ia wannouat quitengin HERRAN cautta/ ia mös tasan Malchom cautta/

1:6 ia ne iotca HERRALDA poislangeuat/ ia iotca euet HERRA ensingen etzi/ eike hende tottele.

1:7 Waickenecat sen HERRAN Jumalan casuon edeste/ Sille ette leszne ombi HERRAN peiue. Sille ette HERRA ombi ydhen Teuraswffrin walmistanut/ Ja henen * Wierahans sihen cutzunut/

1:8 Ja sinä HERRAN Teuraswffrin peiuene/ tadhon mine etziskelle ne Pämiehet ia sen Kuninga' Lapset/ ia caiki ne * iotca Oudhot waattet candauat.

1:9 Mine tadhon mös sille samalla aialla nijte etziskelle/ iotca ylitze Kynnyxen hyppeuet/ iotca heiden HERRANSA Honet teutteuet röuetuxilla ia petoxilla.

1:10 Sille samalla aialla/ sanopi HERRA/ pite ydhen ilmeisen Parghun nostettaman sijte Calaportista/ ia yxi Uluotus sijte toisesta portista/ ia swri surkius Cuckulaisten päle.

1:11 Uluocat te iotca asutta Mylly/ Sille caiki se Kremarincansa ombi poishäuitetty/ ia caika/ iotca Rahan cocouat/ ouat poiscadhotetut. Amos. 5.

1:12 Sille samalla aialla/ mine tadhon
Jerusalem Lychtyn cansa vlostutkia/ ia
tadhon etziskellä ne Miehet/ iotca heiden
Rahcans päle macauat/ ia sanouat heiden
sydhemisens/ Eipe HERRA tee hyuesti eike
pahasti.

1:13 Ja heiden Tauarans pite
Raatelemisexi tuleman/ ia Heiden Honens
Autioxi. Heiden pite honet
ylesrakendaman/ ia ei nijsse asuman.
Heiden pite Winatarhoia istuttaman/ ia ei
ychten Wina nijste iooman.

1:14 Sille se HERRAN isoi peiue ombi
leszne/ hen ombi (ma mine) leszne/ ia
sangen kiruchta. Quin se Parcu HERRAN
peiueste tuleua ombi/ Nin pite ne
Wäkeuet silloin caruahasti parcuman.

1:15 Sille se peiue ombi Hirmudhen peiue/
yxi waiuan ia Adhistoxen peiue/ yxi Twlen
ia Twlispään peiue/ Yxi Pimeydhen ia
Syngydhen peiue. Yxi Piluen ia Sumun
peiue/

1:16 Yxi Pasunan ia Trometein peiue/
wastan nijte wahwoia Caupungita ia corkeit
Linnoia wastan.

1:17 Mine tadhon Canssalle adhistosta
tedhä/ ette heiden pite ymberikeumen/
ninquin Sokiat/ Senteden/ ette he ouat
HERRA wastan synditehnyet. Heiden werens
pite vloswodatettaman/ ninquin se Tomu
olis/ ia heiden Rwmijns/ ninquin se Loca
olis.

1:18 Eipe heiden Hopians ia Cwltans pidhe
woiman heite autta/ sinä HERRAN wiha
peiue. Waan coco Maan pite henen
Kiuaudhens Twlella ylessödyxi tuleman.
Sille henen pite nopiasti ydhen Lopun
tekemen/ caikein ninen cansa/ iotca
Maasa asuuat.

II. Lucu.

*Ensin/ Parannoheen manatan. Sille ne
Hyuentekiet pite HERRAN wiha peiuen/
warieltaman.*

*Sijtte ne Lehimaat ia Waldakunnat/ quin
on/ Nineue ia Assyria/ pite mös
rangaistettaman/ ia sijttekin Christusen
Waldakunnan tuleman. Caiki Lotolaiset
Pacanain seas pite hende cumartaman.
Joh. iij. Henges ia totudhes. Nin Juttain
meno huckupi.*

2:1 COotka teiten/ ia tulcat tenne/ te
wihattaua Canssa/ ennenquin Domio
vloskeupi/

2:2 Ette te (ninquin ne Acanat peiuen
eten) poissiuallaisijn. Ennenquin se
HERRAN hirmulinen wiha teiden ylitzen
tulepi/ Ennenquin (ma mine) se HERRAN
wiha peiue teiden ylitzen tulepi.

2:3 Etziket HERRA caiki te Radholiset
Maasa/ te iotca henen Oikiutansa
pidhette. Etziket Wanhurskautta. Etziket
Neurytte/ ette te madhaisitta sinä HERRAN
wihapeiuene warieltuxi tulla.

2:4 Sille Ette Gasa pite ylenannettaman/
ia Ascalon autioxi techtemen. Asdod pite
mös Polipeiuelle poisaiettaman/ ia Accaron
ylesiuritettaman.

2:5 We ninen/ iotca Meren polen asuuat/
ninen Sotalaisten. HERRAN Sanan pite
teiden ylitzen tuleman/ Sine Canaan
Philisteerin Makunda. Mine tadhon sinua
hucutta/ etteikengen pidhe sinus sillen
asuman.

2:6 Meren polen pite sula Paimenen maiat
ia Lambain pihaitat oleman.

2:7 Ja ne sanat pite nijlle Judan Honesta
iellensietetylle osaxi tuleman/ ioissa heiden
pite caitzeman. Ectona heiden pite
Ascalonin Honesa maiottaman/ quin nyt

HERRA heiden Jumalans ombi heite etziskellut/ ia heiden Fangiudhens palauttanut on.

2:8 Mine olen Moabin pilcan/ ia Amonin Lasten Häueisemisen cwllut/ ioilla he minun Canssani soimaneet/ ia heiden Raiains päle kerskanuet ouat.

2:9 Lach/ Nin totta quin mine elen/ sanopi HERRA Zebaoth/ se Israelin Jumala/ Moab pite ninquin Sodoma/ ia ne Ammonin lapset ninquin ydhen Noculiaspensas ia Szolacopan/ ia quin ijancaikinen Autios. NE iellensiätetyt minun Canssastani pite heite röuemen/ Ja ne ylitzeiätetyt minun Canssastani pite heite perimen.

2:10 Sen pite heille tapactuman/ heiden Coreudhens teden/ ette he ouat sen HERRAN Zebaothin Canssan pilcaneet/ ia heitens sijte kerskaneet.

2:11 Hirmulisen pite HERRAN heiden wastans oleman. Sille henen pite caiki Jumalat Maan päldē * poiscadhottaman. Ja caiki Loodhot pite hende cumartaman/ Cuki henen Siasans.

2:12 Mös tekīn * Ethiopialaiset pite minun Miecani cautta tapettaman.

2:13 Ja henen pite Kätens pohian peinoiendaman/ ia Assurin cadhottaman. Nineuen pite henen autiaxi tekemen/ carkiaxi/ ninquin Warpen/

2:14 ette sen siselle pite maiottaman heitens caikinaiset Eleimet Pacanoiden seas. Ja Cacarit ia Hypiet pite heiden Tornisans asuman/ ia pite laulaman heiden Accunaisans/ ia Corpit heiden Lettupalkisans. Sille ette ne Cedrinlaudhat pidhe poisreuituxi tuleman.

2:15 Teme ombi se iloinen Caupungi/ ioca nin irstana asupi/ ia sanoi heiden sydhemesens/ Minepe se olen/ ia eikengen mw. Quinga hen on nin autiaxi

tullut? ette ne Eleimet sijnä siselle asuuat/ ia ioca sen siwitze keupi/ hen tissapi hende/ ia paucutta käsiäns henen ylitzens.

III. Lucu.

Jerusalem laitetan cangiudhestans. Pämiehet ia Herrat ouat ninquin Jalopeurat ia Sudhet/ iotca Canssans raateleuat ia vlosimeuet. Sarnaiat Ramatun toisinkiendeuet Rahan tedē/ Canssan wetäuet Epeiumaloita palueleman. Ja waicka ne rangaistetān nilde Hurskailda Prophetilda/ eipe se miteken auta. Senteden teuty Jumalan heite witzata. etc.

3:1 WE sen cauhialisen/ rietan/ wäkiualdaisen Caupungin/

3:2 Ei hen tacdho cwlda/ eikä henens anda curitta. Eipe hen tacdho HERRAN päle vskalta/ eike henens pidhe henen Jumalans tyge.

3:3 Henen Pämienstens ouat henes ninquin kiliuuat Jalopeurat/ ia henen Domarins Sudhet ectona/ Jotca euet miteken iete homenen asti.

3:4 Henen Prophetans ouat irtaiset ia ylencatzoiat/ Henen Pappeins riuaat sen Pyhydhen/ Ja * vlostoimittauat Lain wäkiuallaisest.

3:5 Mutta se HERRA/ ioca heiden seasans on/ opetapi kyllē oikein/ ia ei tee ychten wärytte. Waan ioca amulla hen andapi henen Oikiudhens iulkisest opetta/ ia ei lacka. Mutta se Paha Canssa/ ei tadho oppia häpiemehen.

3:6 Senteden mine tadhon temen Canssan vlosiuritta/ heiden Linnans autioxi tedhä/ ia heiden Cadhunsa nin tyhiendemen/ etteikengen sen päle keumen pidhe. Heiden Caupungins pite poishäuittettemen/ etteikengen heisse sillen asu.

3:7 Mine annoin sinulle sano. Minua pite sinun pelkemen/ ia sinua anda curitta/ Nin ei olis henen Asumisens vlosiuritettu/ ia eikengen tulis/ iolla mine hende etziskelisin. Mutta he achkeroitzeuat caikinaista pahutta prucaman.

3:8 Senteden (sanopi HERRA) teuty mös teiden minua odhottaman/ Sihenasti ette mineki aiallani ylesnouden/ Coska mineki domitzen/ ia ne Pacanat cootan/ ia ne Waldakunnat ychtensaatan/ ia minun Wihani heiden ylitzenswodhatan/ ia/ caiken minun Wihan hirmusudhen. Sille coco Mailman pite minun Kiuaudhen Tulen cautta ylessötemen.

3:9 Silloin mine tadhon Canssoille toisin anda sarnata/ suloisel Hwlella/ Ette heiden caiki pite HERRAN Nimen auxenshwataman/ ia hende yximielisestä palueleman.

3:10 Minun Cumartauaiseni/ nimatein/ ne haiotetut silde polelda sijte Ethiopian Wirdhast/ pite minulle Lahiaxi edestoottaman.

3:11 Sihen aican ei pidhe sinun sillen häpiemen/ caikista sinun teghoistas/ ioillas minun wastani synditehnyt olet. Sille mine tadhon ne coriat pyhet sinun seastas silloin poisotta/ Ettei sinun pidhe sillen sinuas ylesnostaman minun pyhen Woren tenen.

3:12 Mine tadhon sinus anda ylitziiedhe ydhen Kieuhen/ halpan Canssan/ Heiden pite HERRAN Nimen päle turuaman/

3:13 Ne Jellensietetyt Israel euet miteken paha pidhe tekemen/ eike walhen puhuman/ Ja ei heiden swsans pidhe ychten wiecas Kieli leutemen. Waan he caitzetan ia lepeieuet/ ilman caikita pelghota.

3:14 Kiemuitze sine Tyter Zion/ hwdha Israel/ iloitze ia riemuitze caikista sydhemestes/ sine tyter Jerusalem.

3:15 Sille ette HERRA ombi sinun rangastuxes poisottanut/ Ja sinun Wiholises poiskiendenyt. HERRA se Israelin Kuningas ombi sinun tykenes/ ettei sine taruitze sillen ydhenen Onnettomuxesta sinuas pelkemen.

3:16 Sihen aican sanotan Jerusalem tyge/ Ele pelke. Ja Zionin tyge. Ele Käsies alaslasse.

3:17 Sille se HERRA sinun Jumalas ombi sinun tykenes/ yxi wäkeue Wapactaia.

3:18 Henen pite sinun ylitzes riemuitzeman/ ia oleman suloisen sinun wastas/ ia andexiandaman/ ia pite sinun ylitzes caiachtoxella riemuitzeman. Ne/ iotca Inhimisten Sätydhen cautta adhistetut olit/ tadho mine poissaatta/ ette he sinusta poistulisit/ Jotca Sädhyt sinun Raskaudhes oli/ ioista sine Nudheltijn.

3:19 Catzo/ mine tadhon caiki lopetta/ sihen aican/ iotca sinua waiuuat. Ja tadhon sen Onduuaisen autta/ ia ne poissöxetut coota/ ia tadhon heite Kitoxexi ia Cunniaksi panna caikissa Maas/ iossa he ylencatzotan.

3:20 Sihen aican mine tadhon teite tehen siseltoodha/ ia teite samal aialla coota/ Sille mine tadhon teite kijtoxexi ia cunniaksi caikein Canssain seas Maan päle/ coska mine teide' Fangiuxen kiennen teide' Silmein edes/ sanopi HERRA.

Loppu Zephaniast Prophetast. Präntettu Stocholmis Amundi Lauritzen Poialda Christusen Syndime Wodhesta. 1551. Nouem. 5.

Propheta ZacharJa.

SAmalla aialla quin Haggeuski/ nin temekin ZacharJa sarnasi/ Ette Jerusalem ia se Templi pidheis iellens ylesrakettaman/ Ja sen haiotetun Canssan/ iellens ychteen cocoman. Senpäle ette yxi Regimenti ia Asetus pidheis taas sen Lxx/ woodhen Fangiuxen perestä sijnä Makunnas ylesoiettaman. Ja hen on tosin yxi nijste caikein lodhulinen Prophetaist. Sille hen edestooopi monet suloiset ia turualiset Näghyt/ ia monet ysteueliset ia makiat Sanat andapi. Joilla hen site murhelist ia haiottu Canssa/ lohutta ia wahuista/ site Rakennosta ia Regimenti päle rupeaman. Jotca haman sihen aican asti/ oli swren ia moninaisen wastanseisomisen kersinyt. Neite hen tekepi. v. Lucuhun asti.

Nyt/ ette henelle olit sangen syuet/ salaat ia Pimiet Näghyt (iotca lehes Danielin Näghöin caltaiset ouat) ilmoitetydh. Joinenga Näkyin toimituxis/ seke ne Hebreerit/ ette mös Ne Christitut hicouat ia tölens nijte ymmerteuet. Senteden Me nijte ylitzecarkam tesse Somen Tulkituxes/ ia nin me haem ia poimem teste Prophetast (quin muistakin pidhemist) ne selkeimet ia meille tarpelisemat Sententiat/ Puhet/ Sarnat/ Opit ia Weisut. Joska HERRA Jumala ette seke Ne/ ette mwdh pyhet Ramatut tesse Seurakunnas/ quin tuliski/ alati/ aina ia wisusti Luetaisijn/ sarnataisijn/ weisataisijn Lexyis/ ia mutoin prucataisijn.

Sille caiki mite kirioitettu ombi/ se on meiden Opixi kirioitettu. Ro. xv.

ZacharJa Propheta

I. Lucu.

Hen neuuopi Parannosta tekemen/ Ettei me synnises Elemes ia muis Pahudes meiden Isiä noudhatasimma.

1:1 Cadhexenna Cwcautena sine Toisna woonna Kuningan Dariusen/ tapactui Teme HERRAN Sana ZacharJan tyge/ sen Berechian poian/ Iddon poian/ sen Prophetan/ ia sanoi.

1:2 HERRA ombi wihainen ollut teidem lsein päle. Ja sanos heille.

1:3 NIN sanopi se HERRA Zebaoth/ Kiendeket teiten minun tykeni/ sanopi se HERRA Zebaoth/ Nin mine tadhon kiete minun teiden tygenne/ sanopi se HERRA Zebaoth.

1:4 Elket olco ninquin teiden lseet/ ioille ne entiset Prophetat sarnasit/ sanoden/

Palatkat teiden pahoista Teisten/ ia teiden heijusta menostan. Mutta euet he cwlluuet/ eike minua totelluet/ sanopi se HERRA.

1:5 Cwssa nyt ouat teiden lset ia Prophetat? Wielekö he eleuet?

1:6 Eikö nin ole tapactanut? Ette minun Sanan/ ia minun Oikiudhen/ iotca mine keskin/ minun Palueliani/ Prophetain

cautta/ ouat teiden lsein sattunut? Ette heiden teuty palaiaman/ ia sanoman/ Quin se HERRA Zebaoth aiatteli meille tedhexens/ senielkin quin me kieuttim meiden/ ia teimme/ nin ikenens hen mös meille tehnyt on.

1:12 Nin wastasi se HERRAN Engeli ioca minun cansan puhui ia sanoi. HERRA Zebaoth/ Quincauuan et sine tachdo armachta Jerusalemin ylitze/ Ja ninen Judan Caupungein ylitze/ ioinenga päle sine olet wihainen ollut neisse seitzemenkymmenden aiastaican?

1:13 Ja se HERRA wastasi sille Engelille/

ioca minun cansani puhui/ ysteueliset sanat ia lohuliset sanat.

1:14 Ja se Engeli ioca minua puhutteli/ sanoi minulle/ Sarna ia sano/ Neite sanopi se HERRA Zebaoth. Mine olen sangen kiuanut Jerusalemin ia Zionin ylitze/

1:15 Mutta mine olen iwri wihainen ninen corein Pacanain päle. Sille mine olin waan wähe wihainen/ Mutta he autit häuitoxehen.

1:16 Senteden sanopi HERRA/ Mine tadhon palaita Jerusalemin tyge Laupiudhen cansa/ Ja minun Honen pite henes ylesrackettaman.

1:17 Ja sarna enembi/ ia sanos/ Neite sanopi se HERRA Zebaoth. Taas minun Caupungini pite hyuesti kieumen/ Ja HERRAN pite Zionin taas lohuttaman/ ia Jerusalemin taas wloswalittaman.

II. Lucu.

Jerusalem/ pite sen ffangiuxen ielkin/ sangen toisen modhon saaman. Joca Christusen Waldakunnan/ kirkon ia Sarnan. merkitze.

2:1 JA mine ylesnostin silmeni/ ia näin/ ia catzo/ yxi Mies piti kädhesens MitanNooran.

2:2 Ja mine sanoin/ Cuhungas menet? Mutta hen sanoi minulle. Että mine Jerusalemin mittaisin/ ia catzoisin/ quinga pitken ia quinga Laauian sen oleman pite.

2:3 Ja catzo/ Se Engeli/ ioca minun cansan puhui vloslexi/ Ja yxi toinen Engeli vlosmeni henen wastans/ ia sanoi.

2:4 Jooxe toonna/ ia puhu sille piltille/ ia sanos. Jerusalem pite asutetuxi tuleman ilman Mwrita/ sen swriman Inhimisten ia Cariain palioudhen tedden/ iotca henes

oleman pite.

2:5 Ja Mine tadhon/ sanopi HERRA/ yxi tulinen Mwri henen ymberillens oleman/ ia tadhon henesse olla/ Ja tadhon Minuani Cunnialisesta henesse osotta.

2:6 Woi/ woi Paecat vlos/ sijte Pohian Maasta/ sanopi HERRA/ Sille mine haiotin teite Neliehin Twlihin Taiwan ala/ sanopi HERRA.

2:7 Woi Zion/ ioca asut sen Tytteren Babelin tyken/ poisapakene/

2:8 Sille nin sanopi se HERRA Zebaoth. Hen lehetti minua ninen pacanain tyge/ iotca teite raatelluet olit/ Heiden Waltans sai lopun. Joca teihin rupepi/ SE rupepi henen Silmenstären päle.

2:9 Sille catzo/ mine tadhon minun käteni heiden ylitzens ylesnosta/ ette heiden pite nijllen Raateluxexi oleman/ iotca ennen paluelit heite. Ette teiden pite ymmertemen/ ette se HERRA Zebaoth minun lehettenyt on.

2:10 lloitze ia riemuitze sine tyter Zion/ Sille catzo/ Mine tulen/ ia tadhon asua sinun tykenes/ sanopi HERRA.

2:11 Silloin palio pacanoit pite heitens HERRALLE altiaxi andaman/ Ja ne pite minun Cansan oleman. Ja mine tadhon sinun tykenes asua/ ettes ymmerdheisit/ Ette minun se HERKA Zebaoth sinun tyges lehettenyt on.

2:12 Ja HERRAN pite Judan perimen Osaxens sijnä pyhese Maasa/ ia pite Jerusalemin taas vloswalitzeman.

2:13 Caiki Liha waickenecon HERRAN edes/ Sille hen on ylesnosnut henen pyheste Siastans.

III. Lucu.

Sarnaian edest ialo Lohutos/ Nin mös Christusest.

3:1 JA minulle osotettijn se Ylimeinen pappi Josua/ seisodhen sen HERRAN Engelin edes. Ja Satan seiso i henen oikealla kädhellens/ ette hen hende wastanseisois.

3:2 Ja HERRA sanoi Satan tyge/ HERRA se rangaiskon sinua Satan/ Ja/ se HERRA sinua rangaiskon ioca Jerusalemin vloswalitzi. Eikö teme ole yxi Kekäle/ ioca Tulesta temmattu on?

3:3 Ja Josua oli puetettu saastais waatteis/ ia seiso sen Engelin edes.

3:4 Joca wastaten sanoi nijlle/ iotca henen tykenens seisoit. Poisottacat heneste ne saastaiset waattet/ ia hen sanoi henelle. Catzo/ Mine olen sinun synnis sinusta poisottanut/ ia puettanut sinun Juhla waatteilla/

3:5 ia sanoi. Pangat puchdas Lacki henen Pääns päle/ ia he panit puchtan Lakin henen pääns päle/ ia he puetit waattet henen pälens. Ja HERRAN Engeli seiso sielle.

3:6 Ja se HERRAN Engeli todhisti Josualle/ ia sanoi/ Nein sanopi se HERRA Zebaoth.

3:7 Jos sine waellat minun Teiteni päle/ ia pidhet minun wartion/ Nin sinun pite minun Honen hallitzeman/ ia minun Cartanoitan ketket. Ja mine annan sinulle mutomat nijste/ quin tesse seisouat/ ette he sinun saattaisit.

3:8 Waariota Josua sine ylimeinen Pappi/ sine ia sinun ysteues/ iotca sinun edeses asuuat/ Sille he ouat sulat lhmeet.

3:9 Sille Catzo/ mine tadhon anda minun Paluelian Zemah tulla/ Sille catzo sen ainoan Kiuen päle/ ionga mine Josuan eten laskenut olen/ pite seitzemen Silme oleman. Mutta catzo/ Mine tadhon sen vlosnacata/ sanopi se HERRA Zebaoth/ Ja tadhon sen Maan Synnit/ ychtene peiuene poisotta.

3:10 Silloin sanopi se HERRA Zebaoth/ cutzupi toinen toisens Winapuuns ia ffcunapuuns ala.

IV. Lucu.

Se Cullainen Kyntilenialka/ ombi Jumalan Sana Canssan seas Prophetain cautta sarnattu. Jolla ne heicot omattiedhot lohutetan ia yleswalghistetaan/ Wan ne Caxi Oliunpwth on Josua Hengelises/ Ja SeruBabel Mailmaises wirghas

4:1 JA se Engeli/ ioca minun cansan puhui/ tuli iellens/ ia ylesherätti minun/ ninquin iocu vnest ylesheräteteisijn. Ja sanoi minulle/ Mites näet?

4:2 Mutta mine sanoin/ Mine näen/ ia catzo. Nin seiso yxi Kyntiliaalka coconans Cullasta/ ydhen Malian cansa sen Pään päle/ Ja seitzemen Lampu henen pälens olit Ja aina seitzemen Cauha cullakin Lampus.

4:3 Olit mös caxi Oliopuuth sen tykene. Yxi sen Malian oikealla polella/ se toinen wasemalla.

4:4 Ja mine wastasin ia sanoin sen Engelin tyge ioca minun cansani puhui. Minun HERRAN/ Mite se on?

4:5 Ja se Engeli/ ioca minun cansani puhui/ wastasi/ ia sanoi minulle. Etkös tiedhe mite se on? Mutta mine sanoin/ En/ minun Herran/

4:6 Ja hen wastasi/ ia sanoi minulle. Se on se HERRAN sana Serubabelist/ Eipe sen pidhe tapactuman iongun Sotawäen eli woiman cautta/ Wan minun Hengeni cautta/ sanopi se HERRA Zebaoth.

4:7 Cucas olet sine swri woori/ ionga teuty quitengin Serubabelin eten/ tasaisexi Kedhoxi tuleman. Ja henen pite sen ensimeisen Kiuen laskeman/ Nin ette

hwdhetan/ Onnexi/ Onnexi.

V. Lucu.

Se Lendeue Kiria henen Mitans cansa ouat Inhimisten Opit/ iotca caiki tachtouat mitat heiden Regulains/ Sätyins/ ia pitemisens cansa/ Jotca Jumalan Sanat toisinkendeuet. Caxi sielle ouat Wala/ se on/ Wäre Oppi/ ia Warcaus/ quin on/ Ahneus/ Jotca quitengin Jumalan Sanan ia Palueluxen edest pidheten.

5:1 JA mine ylesnostin minun Silmeni/ ia näin/ Ja catzo/ siinä oli yxi Lendeue Kiria.

5:2 Ja hen sanoi minulle/ mites näet?

Mutta mine sanoin/ Mine näen ydhen Lendeuen Kirian/ ioca on caxikymmende Kynere pitke/ ia Kymmende kynere leuiä.

5:3 Ja hen sanoi minulle/ Se on se Kirous/ ioca vloskieupi ylitze caiken Maan. Sille iocainen Warghas temen Kirian perest/ hurscaxi Domitaan/ ia caiki Walapattoiset temen Kirian perest Wighattomaxi Domitaan.

5:4 Mutta Mine tadhon sen edestootta/ sanopi se HERRA Zebaoth/ ette sen pite tuleman Warcaille cotians/ ia nijlle/ iotca minun Nimeni cautta wärin wannouat. Ja sen pite pysymen heiden Honeisans/ ia pite sen poisculuttaman henen puidhens ia Kiueins cansa.

5:5 Ja se Engeli/ ioca minun cansan puhui/ vloslexi/ ia sanoi minulle/ Ylesnosta Silmes ia näe/ mite sielde vloskeu.

5:6 Ja mine sanoin/ Mite se on? Mutta hen sanoi. Yxi Mitta sielde vloskieupi/ Ja sanoi/ Se ombi heiden Mootons iocaitzes Makunnas.

5:7 Ja catzo/ yxi Centneri Siantina twles häilyi/ Ja oli sielle yxi waimo istudhen

Mitan keskelle/

5:8 Ja hen sanoi/ Se ombi see Jumalatoim Oppi. Ja hen heitti sen Mitan keskelle/ Ja laski sen Siantinan Pistyn ylhelle sen Mitan aucon päle.

5:9 Ja mine ylesnostin Silmeni ia näin/ ia catzo/ Caxi Waimoa vloslexit/ ia heille olit Sijuet/ ioita Twli aoi/ ia Sijuet olit ninquin Storckein sijuet. Ja he ylesnostit sen Mitan Maan ia Taiuan wälille/

5:10 Ja mine sanoin Engelille/ ioca minun cansan puhui/ Cuhunga he sen Mitan wieuet?

5:11 Mutta hen sanoi minulle/ Ette henelle yxi Hoone raketaisijn (Sinearin maalle/ ia sielle walmistetaisijn/ ia henen Peruxens päle asetetaisijn.

VI. Lucu.

Euangelium cautta ylen palio hywytte saadhan Sille se Zemach/ ioca tulkitan Casuoxi/ ia Christusen merkitze/ Hen on Templin ia Christikunnan Pijspa ia Kuningas/ iotca Wirgat ne Caxi cullan ia Hopian Crwnu merkitzeuet.

6:1 JA mine taas ylesnostin Silmeni/ ia näin/ Ja catzo/ Sielle olit Neliet Rattat/ ne vloskeuit cadhen Woren keskelde/ Ja ne Woret olit Cupariset woret.

6:2 Ensimeisen Rattan edes olit Ruskiat Orhit/ ia sen toisen Rattan edes olit Mustat Orhit.

6:3 Mutta sen Colmanen Rattan edes olit Walkiat Orhit/ Sen Neliennen Rattan edes olit Prokit wäkeuet Orhit.

6:4 Ja mine wastasin/ ia sanoin sille Engelille/ ioca minun cansan puhui/ Minun HERRAN/ Cutca näme ouat?

6:5 ia wastaten Engeli/ sanoi minulle. Ne ouat ne Neliet Twlet Taiuan alla/ iotca

vloskieuuet/ ette he edesastuisit sen caikein Maiadhen Haltian edes.

6:6 Jossa ne Mustat Orhit olit/ ne menit Pohian pein/ ia ne walkiat heite noudhatit/ Mutta ne Prokit menit Lounan pein.

6:7 Ja ne Wäkeuet lexit ia ymberinsmenit/ nin ette he caiken lepitzekeuit/ Ja hen sanoit Menget ia ymberins waeldacat Maata.

6:8 Ja he waelsit Maan lepitze/ Ja hen cutzui minua ia puhutteli minua/ ia sanoit. Catzo/ ne iotca Pohian pein vlosmeneuet/ andauat minun Hengen leuäte sijnä Pohian Maasa.

6:9 Ja se HERRAN Sana tapactui minulle/ ia sanoit/

6:10 Ota nijlde ffangilda/ Heldaist ia Tobiast/ ia Jedaiaist/ Ja tule sinne samalla peiuelle/ ia siselmene Josian sen Zephanian Honesen/ iotca Babiloniaist tulluet ouat.

6:11 Mutta ota Hopia ia Cultha/ ia tee Crunut/ ia pane Josuan/ sen ylmeisen Papin pään päle/ sen Jozadachin poian.

6:12 Ja sanos Henelle/ Nin sanopi se HERRA Zebaoth/ Catzo/ yxi Mies on/ ioca cutzutan Zemach. Sille henen alans pite sen casuaman/ Ja sen pite rakendaman sen HERRAN Templin/

6:13 Ja sen HERRAN Templin pite henen rakendaman. Ja henen pite Cunnian candaman/ ia istuman ia hallitzeman henen Stolins päle. Henen pite mös Papin oleman Stolins päle/ Ja Rauhan pite heiden molemillä oleman.

6:14 Ja ne Crunut pite oleman/ sen Helemin/ Tobiam/ Jedaian/ ia Henin sen Zephanian Poian/ muistoxi sijnä HERRAN Templise.

6:15 Silloin te ymmerdhette/ ette se HERRA Zebaoth ombi minun lehettenyt

teiden tygen. Ja sen pite tapactuman/ ios te mwtoin cwleuaiset olisitta sen teiden HERRAN Jumalan änen.

VII. Lucu.

Eipe Paastot eli mwde Inhimisten Sädhyt miteken Jumalan edes kelpa/ ellei Jocaizille Oikiutta tedhä/ ia liaten ninen Waiuaisten ia Lehimeisten.

7:1 JA se tapactui Nelienden Wooten sen Kuningan Dariusen ette HERRAN. Sana tapactui Zacharian tyge/ Nelienden peiuen/ sijte ydhexest Cwcaudhest/ ioca Chisleu cutzutan.

7:2 Coska SarEzer ia RegemMelech/ ynne heiden Miestens cansa/ lähetit Bethelin rucoleman HERRAN eteen.

7:3 Ja annoit sanoa Papeille/ iotca olit sen HERRAN Zebaothin Honen ymberille/ ia Prophetille. Wielekö minun nyt tule idkijä widhendenä Cwcautena/ ia waiuaman minuani ninquin mine sen tein tehenasti mutamis aiastais?

7:4 Ja se HERRAN Zebaothin Sana tapactui minulle/ ia sanoit.

7:5 Sanos caikille Maan Canssaille ia Papeille. Coska te paastosit ia parghuitta widhenes ia seitzemennes Cwcaudhes/ neisse Seitzemes kymmenes wosis/ Olettaco te nin Minulle paastonuet.

7:6 Eli coska te söit ia ioitta/ Eikö te sönyet ia ionuet Teillen itzellen? Eikö teme se ole/ iota HERRA annoi sarnata ninen entisten Prophetain cautta/ coska wiele Jerusalem asutettin/ ia oli kyllä/ ynne henen Caupungeins ymberille/ ia quin Inhimiset sielle asuit/ seke Etelen pein ette Laxoissa.

7:7 Ja se HERRAN Sana tapactui ZachariJan tyge/ sanoden/

7:9 Nin sanopi se HERRA Zebaoth. Oikein Domitkat/ ia Jokainen osottacan Hywytte ia Laupiutta henen Weliens cochtan.

7:10 Ja elket wärytte techkö Leskille/ ia Oruaille/ Mucalaisille/ ia keuhille/ Ja elken kengen paha aiatelko henen Sydhemesens/ weliens wastan.

7:11 Mutta euet he neiste tactonuet wariotta/ ia kiensit selkens minun tykeni/ ia he Coruans tukitzit/ ettei heiden cwleman pideis.

7:12 Ja asetit heiden Sydhemens/ ninquin (Adamantin ettei he cwlsit Laki ia Sanoia/ iotca HERRA Zebaoth lehetti Hengelläns ninen entisten Prophetain cauta.

7:13 Senteden ombi nin swri wiha HERRALDA Zebaothilda tullut/ ia nin on tapactunut quin sarnattijn. Mutta ettei he tactonuet cwlla/ Nin en mineken tadhonnut cwlla koska he hwsit/ sanopi HERRA Zebaoth.

7:14 Jurinin mine olen heite haiottanut caickein Pacanain seas/ ioita euet he tundenuet. Ja Maa on heiden ielkens autiaxi ienytt/ ettei kengen sijnä sisel waella eli asu/ ia se kempinen Maa ombi autiaxi techty.

VIII. Lucu.

Lupauxet Jumalan Siugnauxist/ Ette ne Hengelisest Oikiutta puhuisit ia Sarnaisit/ ia ne Mailmaiset oikein domitzisit ia hallitzisit/ Ja mös päldiskein racastaisit keskenens.

8:1 JA HERRAN Sana tapactui minulle/ ia sanoit/ Nein se HERRA Zebaoth sanopi.

8:2 Mine olen Zionin ylitze sangen kiuanut/ ia olen swres wihas heiden ylitzens kiuanut.

8:3 Nein sanopi HERRA/ Mine kiennen itzeni taas Zionin tyge/ Ja tadhon Jerusalemis asua. Nin ette Jerusalem pite Totudhen Caupungixi cutzuttaman/ ia se HERRAN Zebaothin wori/ Pyhydhen Worexi.

8:4 Nein sanopi se HERRA Zebaoth/ Edespein pite asuman Jerusalem Cadhuilla wanhat Miehet ia waimot/ iotca Sauualla noiauat swren wanhudhens teden.

8:5 Ja ne Caupungin Catut pite teunens oleman pienist Piltist ia Picoista/ iotca sen Cadhuilla leikitzeuet.

8:6 Nein sanopi se HERRA Zebaoth/ Jos teme näky madhotoin/ olis temen ylitzeienydhen Canssan silmein edes telle aialla/ Pidheiskö se senteden madhotoin oleman minun Silmeni edes/ sanopi se HERRA Zebaoth

8:7 Nein sanopi se HERRA Zebaoth/ Catzo/ Mine tadhon lunasta minun Canssan/ sijte ltemaalda/ ia sijte Lensimaalda tadhon heite saatta Jerusalem asuman.

8:8 Ja heiden pite minun Canssan oleman/ Ja minun pite heiden Jumalans oleman/ Totudhes ia wanhurskaudhes.

8:9 NEin sanopi se HERRA Zebaoth/ Wahuistacat teiden kädhen/ iotca telle aialla/ nämet Sanat cwletta/ Prophetain swun cautta/ sinä peiuene/ iona se HERRAN Zebaothin Honen perustos laskettijn ette Templi raketaisijn.

8:10 Sille ennen neite peiuie olit Inhimisten töödh turhat/ ia se Juchtain töö ei miteken ollut/ Ja ei ollut waiuasta Rauha/ heille iotca vlos ia silselmenit. Waan mine sallin caiki Inhimiset menne/ cungin henen Lehimeistens wastan.

8:11 Mutta em mine nyt tadho nin tedhä minun ylitzeienydhen Canssalle/ quin nijlle entisille peiuille/ sanopi se HERRA Zebaoth/

8:12 wan heiden pite Rauhan Siemen oleman. Winapuun pite henen Hedelmens andaman/ Ja Maan henen Casuons andaman/ ia Taiuan pite henen Castens andaman/ ia ne minun Canssani ylitzeienyet pite neite caikia omistaman.
 8:13 Ja sen pite tapactuman/ ette quin te/ iotca Judan Honesta/ ia Israelin Honesta/ oletta olluet yxi Kirous Pacanaiten seas/ nin mine tadhon teite lunasta/ ette teiden pite ydhen Siugnauxen oleman. Nin elket sijs pelietkö/ ia wahuistacat teiden kädhen.
 8:14 Nein sanopi se HERRA Zebaoth/ Quin mine aiattelin teite cadhotta/ coska teiden lset minun wihoitit/ sanopi se HERRA Zebaoth/ ia en site catunut.
 8:15 Jurinin mine nyt woroin aiattelen neille peiuille hyuesti tedhä Jerusalemia ia Judan Honen wastaan Elket swingan/ pelieckö.
 8:16 Mutta teme on se/ quin teiden tekemen pite/ Jocainen puhucan Totudhen Lehimeisens cansa/ oikein domitcat/ ia saattacat Rauha teiden Porteisan.
 8:17 Ja elken kengen paha aiatelco sydhemesens henen Lehimeisens wastaan/ ia elket wärie waloia racastaco. Sille ette neite caickia mine wihan/ sanopi HERRA.
 8:18 Ja se Herran zebaothin sana tapactui minulle/ ia sanoit/
 8:19 Nin sanopi se HERRA Zebaoth. Ne nelienen/ widhenen/ seitzemenen/ ia kymmenennen Cwcaudhen Paastot/ pite kiendymen Judan Honelle iloxi ia riemuxi/ ia ihaisexi wodhen iuhlaxi/ waiuoin racastacat Tottwttia ia Rauha.
 8:20 Neite sanopi se HERRA Zebaoth/ Edespeiten pite wiele palio Canssa tuleman/
 8:21 ia monein Caupungen Burgharit/ Ja ydhen Caupungin Burgharit pite sen toisen

tyge menemen/ ia sanoman. Kieukem rucoleman HERRAN eteen/ ia etzimen site HERRA Zebaoth/ Me tadhoma kieudhe teiden cansan.

8:22 Sillens tuleuat palio Canssa/ ia Pacanat iouckolla tuleuat/ etzimen site HERRA Zebaoth Jerusalemis/ rucoleman HERRAN eteen.

8:23 Nin sanopi se HERRA Zebaoth/ Sille aialla pite kymmenen Mieste caikinaisist Pacanain kieliste käsitemen ydhen Judalaisen Miehen waattenpalten/ ia sanoman. Me tadhomma kieudhe teiden cansan/ Sille me cwlimma ette Jumala teiden cansan ombi.

IX. Lucu.

Ensin on Ennustos/ Ette Pacanat pite Christusen Euangeliumijn tuleman. Sijtte Hen itze ia henen Waldakunnans caunist vlosmaalatan Nin mös henen Oppins/ iosta sydhemet Jumalas ia Lehimeises ysteueliset ouat/ sen Christusen Weren Lijton cauta/ Jotca Pitkeisen Leimaudhexi/ Jyuexi/ ia Pwroxi werdhautetaan.

9:7 JA Mine tadhon poisotta Pacanain Weren heiden Suustans/ ia heiden Cauhixoxens heiden Hambaistans. Ette heiden pite mös meiden Jumalalle ylitziemen/ ette he olisit ninquin ne Pämiehet Judas/ Ja Ekron olis ninquin ne Jebuseit.

9:8 Ja Mine tadhon Itze scantzata ymberi minun Honein Sotawäelle/ iotca vlos ia siselwaeldauat/ Ettei sillen pidhe heiden pälens se Waatia menemen/ Sille nyt mine catzoin sen minun Silmilleni.

9:9 Mutta Sine Tyter Zion iloitze wäkeuesti/ Ja Sine Tyter Jerusalem riemuitze. Catzo/ sinun Kuningas tulepi

sinulle/ Wanhurskas ia Auttaia/ Kieuhe/ ia aiapi ydhen Asin päle/ ia ydhen Asintamman warsan päle.

9:10 Sille mine tadhon Rattan poisotta Ephraimist/ ia Orhit Jerusalemist/ ia se Sodhan Joutzi pite seriettemen/ Sille henen pite Rauhan opettaman Pacanain seas. Ja henen HERRAUDENS pite oleman Merest/ nin haman Meren asti/ ia Wirdhasta hamaan Mailman loppuhun asti.

9:11 Sine mös vloslasket sinun Weres Lijton cautta/ sinun fangijs/ sijte Coopasta iossa ei wettäken ollut.

9:12 Nin palaitkat sis Linnahan/ Te quin Toiuossa fangitut oletta. Sille mös tenepene tadhon mine ilmoitta/ ia caxikertaiset sinulle maxa.

9:13 Sille mine olen Judan minullen Joutzexi wetänyt/ ia Ephraimin hanginut. Ja tadhon o Zion sinun Lapses ylesherätte/ ylitze sinun Lapses o Grekinmaa/ ia asetan sinun ninquin Sangaritein Miecan.

9:14 HERRAN pite heiden ylitzens ilmestymen/ ia henen Noolens pite vloslectemen/ ninquin Pitkeisen Leimaus. Ja HERRAN Jumalan pite * Basunalla soittaman/ ia menepi ninquin Lounat twli.

9:15 Sen HERRAN Zebaothin pite heite soieleman/ ette he ylessöisit/ ia alanssaisit Lingokiuerein cansa. Ette he ioisit ia rämeieisit ninquin Winasta/ ia teutetyxi tulisit ninquin Malia/ ia ninquin Altarin saruet.

9:16 Ja HERRA heiden Jumalans pite sillä aialla heite auttaman/ ninquin henen Cansans Lauman/ Sille pyhet Kiuet pite henen Maallans ylesnostettaman.

9:17 Sille mite hyue heille ombi muidhen edest? eli mite cauniutta heille ombi muidhen edest? Jyue/ quin Nooricaiset Ja Wina/ quin Neitzyet/ elette

** Basunalla) se on/ Euangelium/ ioca vinisepi ninquin Lounat twli ia on pwskambi quin mw dh Twlet. Nin oli Apostoliten Sarna quin yleswedhetty Joutzi/ ia quin Isoin Ilma/ pitkeisen Jylinet ia Leimauhet/ coska he iulghistit Jumalan Wihan ylitze caiken Jumalattoman pysyuen. Ja ettei Hyuet Töödh Inhimist Wapadha/ Wan sula Wsko Christusen päle. Ja quin Mailma ei maltanut nämet Jylinet kerssie nin osotetan/ quinga Jumala omans wariele/ sihenasti he ylessöisit ia woittaisit Christuselle ne vskottomat/ Ja heite Jumalan Sanalla/ ninquin Lingolla/ alaspaiskasit. Nin ne Christusen kieuhet Sanansaattaiat keuit ymberi Mailman/ wäkeuimmat Waldakunnat/ ia quin Joopunet/ ei Vinasta/ wan pyhen Hengen armosta/ he teutit Jumalan keskyn wirghan pelkemete. Ette he Euangeliumin Jyuen ia Winan/ annoit Inhimisten maista/ ioista he wekeuexi ia iloisexi Hengisse tulit.*

X. Lucu.

Sijttequin se Euangeliumin Siemen on vlospuhckenut ia pacachtanut/ Lain perest/ Nin tule Phariseusten Hapatoxest wälte.

10:1 Nln anocat nyt HERRALDA * Ectosadhet/ nin HERRAN pite * Piluen tekemen/ ia andapi teille kyllle Sadhet/ caiken Casuon warten Kedhossa.

10:2 Sille ne Epeiumalat puhuuat sula Waiua/ Ja ne Noidhat näkeuet sulan Walhen/ ia puhuuat waiuoin Unia/ Ja heiden Lohutoxens ei Miteken ole. Senteden he kieuuet exyxis ninquin Lauma/ ia nändyuet/ ettei heille ole

ychten Paimenda.

10:3 Minun wihan ombi iulmistunut nijnen Paimenten ylitze/ ia mine tadhon ne Caurit etziskelle. Sille se HERRA Zebaoth pite henen Laumans etziskelemen/ nimiten/ site Judan honecht/ ia hangitzepi heite ninquin ylenwalmistetun Sotahewoisen.

10:4 Ne * Nurcat/ * Naulat/ Sotaioutzi/ ia Waatiat/ pite caiki heilde poistuleman.

10:5 Ja quitengin pite heiden oleman/ ninquin Kempit/ iotca Loghan tallauat Cadhuilla Sodhassa/ ia pite sotiman. Sille HERRAN pite heiden cansans oleman/ ette ne Ratzasmiehet häpiehen tulisit.

10:6 Ja mine tadhon wahwista sen Judan Honen/ ia sen Josephin Honen autta. Ja tadhon heite iellensillenpanna Sioilens. Sille mine armaitzen heiden pälens/ Ja heiden pite oleman/ ninquin he ennengin olit/ quin mine heite poissyseisin.

10:7 Sille mine HERRA heiden Jumalans tadhon heite cwlllella/ ia Ephraimin pite oleman/ ninquin iocu Sangari/ ia heiden sydhemens pite iloitzeman ninquin Winasta. Sihen pite mös heiden Lapsens näkemen/ ia riemuitzeman/ ette heiden Sydhemens pite HERRASSA iloizna oleman.

10:8 Mine tadhon heillen puhalta ia heite coota/ Sille mine tadhon heite lunasta/ ia heiden pite paliouttaman ninquin he olit ennengin olluut.

10:9 Ja mine tadhon heite kylue Canssain secan/ ette he minua muistaisit caucasis mais/ ia elemen pite Lasteins cansa/ ia palaiaman.

10:10 Sille mine tadhon heite iellenstoodha Egyptin maalda/ ia tadhon heite coota Assyriast/ ia saattaman heite Gileadijn maan ia Libanon/ ia ei se pidhe heille vlottuman siaxi.

10:11 Ja Henen pite sen achtan Meren

lepitze kieumen/ ia ne Meren allot lömen/ ette caiki Wirdhat poisquiuaisit. Silloin se prami Syrias pite alettaman/ ia se Waltica Egyptis lackaman pite.

10:12 Mine tadhon heite wahwista HERRASSA/ ette heiden pite henen Nimehens waeldaman/ sanopi HERRA

XI. Lucu.

Ennustos/ ette Juttain Waldakunda/ ionga he pysit wastan Euangelium wariella/ tuli Romarein cautta huckan. Sille Libanon ia Basan/ se on/ Templi ia Jerusalemin Caupungi/ pite ynne autiaxi tuleman. Senuoxi/ ettei he Christusta heiden oikiat HERRANS omistaneet/ Van wäret Prophetat/ iotca Ahneudhens teden/ Canssan wiettelit.

Teste Sarnasta he tahdoit Zacharian tappa. Sihen Judas heite auttoi myydhen heille Colmenkymmenen peningijn. Oho site ialo hinda. Senteden Christus on serkenyt sen sulaisen Paimene' Sauuan/ se on/ Euangelium/ Jwttailda poisottanut. Ja sen toisen Couan Sauuan/ se on/ Lain/ wffrinens etc. Haaskanut. Nin ette heiden Oikia käsiuartens poisquiu/ Ja Oikia Silme on soghaistu. Se on/ Seke Oppi ette Eleme/ ouat heiden epeuskons teden/ turmeltut. etc.

11:1 AVA * Libane sinun Porteis/ ette Tvli sinu' Cedris ylespoltais.

11:2 Uluocat te Hongat/ Sille Cedrit ouat langenuet/ Ja se cunnialinen Rakennos on häuitetty. Uluocat te Tammet Basan/ Sille se wahwa Metze ombi poishacattu.

11:3 Paimenet cwllan vluouan/ Sille heiden cunnialinen Rakennos ombi häuitetty. Cwllan ninen * Jalopeurain penickain kiliuus/ Sille se * Jordanin pramaus on

häuitetty.

11:4 Neite sanopi se HERRA minun Jumalan/ * Caitze ne Teuras Lambat.

11:5 Sille heiden HERKANS nijte teurastauat/ eike lwle site syndi oleuan. Myuet nijte/ ia sanouat/ Kijetty olcoon HERRA/ iopa mine Ricas olen/ ia heiden paimenens euet heite säste.

11:6 Senteden eipe mine tadho sillen säste Maan asuuaisi/ sanopi HERRA. Ja catzo/ Mine iäten Inhimiset iocaitzen toinen toisens käsijn/ ia heiden * Kuningains käsijn/ ette he Maan musertaisit/ enge mine tadho heite autta heiden käsistens.

11:7 Ja * mine caitzen teuras Lambat/ ninen radholisten Lambaiten polesta. Ja otin minullen caxi * Sauua/ Ydhen mine cutzuin Sulaisen/ Mutta sen toisen Couan/ ia caitzin Lambait.

11:8 Ja mine huckasin colmet * Paimenda ychten Cwcauten/ Sille em mine heite maltanut kersie/ Eike he minua kersineet.

11:9 Ja mine sanoin/ Em mine tadho teite * caitzea/ Mike coole/ se coolkaan/ Mike nändy/ se nändyken/ ia ne Ylitzinänyet ylessöken toinen toisens Lihan.

11:10 Ja mine otin minun Sauuan/ Sulaisen/ ia särijn sen/ ette mine rickoisin minun * Lijtoni/ ionga mine caikille Canssoille tehnyt olin/

11:11 ia se ricottijn sinä peiuenä. Ja ne radholiset Lambat/ iotca minun cansani pidhit/ sijte sen tunsit/ ette se HERRAN Sana oli.

11:12 Ja mine mös sanoin heille. * Jos nin teille kelpapi/ nin edestoocat tenne/ nin palio quin mine maxan/ Jollei/ nin sallicat olla. Ja he punnitzit nin palio quin mine maxoin/ colmekymmende Hopia penningit.

11:13 Nin sanoi HERRA minulle/ Heite

pois/ ette se annetaisijn Sauenwalaialle/ oho se ialo Summa/ iolla mine heilde aruattu olen. Ja mine otin ne colmekymmende Hopia penningit/ ia heitin ne HERRAN Honesen/ ette ne annetaisijn Sauenwalaialle.

11:14 Ja mine särijn sen toisen minun * Sauuani/ Couan/ ette mine rickoisin welieinkeskuxet Judan ia Israelin vaihel.

11:15 Ja HERRA sanoi minulle/ Ota wiele sinulles sen * Hullun Paimenen Aset.

11:16 Sille catzos/ mine ylesheräten Paimenet Maasa/ iotca site Nändyue euet etzi/ Site rickilötye ia site musertu euet paranna/ Ja site Teruechte euet tottele.

Wan söuet paramin ninen Lihaiten Lihait/ ia heiden sorcans he rickireuäiseuet.

11:17 O Epeiualiset Paimenet/ iotca Lauman ylenandauat. Tulcaan * Miecca heiden Käsiuardhens päle/ ia heiden oikian Silmens päle. Poisquiakon heiden Käsiuardhens/ ia heiden oikia Silmens tulcoon pimiexi.

XII. Lucu.

Seke Juttat ette Pacanat/ tactouat cutzua ne Wapatut Jelkiniänyet/ Wan he ouat heillen myrcky/ Coorma/ Köysi/ cadhotus etc. Ja tesse hen/ ne Jerusalemin Porgharit/ se on/ Christikunnan lohutta/ waicka Mailma/ Euangelium poishylke ia cadhotta pyte/ Ne Christitut quitengin voittauat/ iotca ouat henelle Coormakiui/ ioca Sijrteiens leicka ia loucka/ Ja quin Cuma vgni/ iossa eike pw eli Corsi kestä. Tähen Campauxen hen lupa Christikunnallens/ Armon/ se on/ Synnein andexiandamisen/ Ja Rucouxen Hengen. Ette heille tesse kersimises olis Rauhalinen ia leuolinen Omatieto/ Jumalan Laupiuden/ ia henen awns päle vissin

*turuan/ Rucouxens cautta/ ia sillens
Christusen cansa Ristins candauat.*

12:1 TEME on se HERRAN Sanan Coorma ylitze Israelin. Sanopi HERRA/ ioca Taiuat vloswenyttä/ ia Maan perusta/ ia tekepi Inhimisen Hengen henesse.

12:2 Catzo/ mine tadhon * Jerusalemin tädhe Horiumisen Picarixi/ caikille Canssoille sielle ymberille. Sille sen pite mös * Judan cochtaman/ coska Jerusalem scantzatan.

12:3 Ja quitengin samalla aialla tadhon mine Jerusalemin tedhä * Coormakiuexi caikillen Canssoillen. Ninmonda quin henen tactouat poissijrtä/ pite heitens sihen repimen. Sille caicki Pacanat Maan päle/ pite heitens cocoman hende vastan.

12:4 Silloin/ sanopi se HERRA/ tadhon mine caicki * Orhit carcauaisexi saatta/ ia heiden Ratzaians tyhmexi. Mutta ylitze Judan Honen/ mine tadhon auata minun Silmeni/ ia caickein Canssain Orhit sokiudhella rangaista.

12:5 Ja ne Judan Pämiehet pite heiden sydhemisens sanoman/ Olcoon ne Porgharit Jerusalemis waan hyues turuas/ HERRAS Zebaother heiden Jumalassans.

12:6 Sille aialla/ Mine tadhon ne Judan Pämiehet cwmaxi * Ugnixi panna puidhen seas/ ia quin tulisen kekälän Cordhes. Ette he ylessöisit seke oikialla ette wasemalla polella/ caiki Canssat ymberillens. Ja * Jerusalem pite taas asuttaman Siallens/ Jerusalemis.

12:7 Ja HERRAN pite ne Judan Maiat wapactaman/ ninquin muinengi. Senpäle ettei se Daidin * Hone pideis ylensangen kerskaman/ eike ne Jerusalemin Porgharit Judan wastan.

12:8 Nijlle peiuille pite HERRAN ne Jerusalemin Porgharit warieleman/ ia sen

pite tapactuman/ ette se quin silloin * heicko on/ heiden seasans/ sen pite oleman ninquin Daid. Ja se Daidin Hone pite nin oleman/ quin Jumalan Hone/ ninquin HERRAN Engeli heiden edessens.

12:9 Silloin mine tadhon aiarella poishucutta caiki Pacanat/ iotca Jerusalemin vastan lecteneet ouat.

12:10 MUTTA ylitze Daidin Honen/ ia ylitze Jerusalemin Porgharein/ tadhon * mine vloswodhatta SEN ARMON ia RUCOUXEN HENGEN. Sille heiden pite minun poleni * catzoman/ ionga he Läüistenyet ouat/ ia * parcuman ninquin iocu Ainocaistans parcupi. Ja heiden pite henen ylitzens murechtiman/ ninquin Ainocaistans idkisi.

12:11 Silloin pite swren Walitosidkun oleman Jerusalemis/ ninquin se oli liki * Hadadrimon/ sijnä kedhos * Megiddos.

12:12 Ja sen Maan pite * walittaman/ iocainen Sucukunda erinens. Daidin Honen Sucukunda erinens/ ia heiden waimons erinens.

12:13 Nathan Honen Sucukunda erinens/ ia heiden Waimons erinens. Leuin Honen Sucukunda erinens/ ia heiden Waimons erinens. Simein Honen Sucukunda erinens/ ia heiden Waimons erinens.

12:14 Nin mös caiki mw dh ylitziänyet Sucukunnat/ itzecuki erinens/ ia heiden Waimons mös erinens.

XIII. Lucu.

Tai mös on Ennustos Christusen Waldakunnast/ Udhes Testamentis/ iossa pite Auoian ledhe/ se on/ pyhe Caste/ syndie wastan/ oleman. Jolla Me Christusen weres/ synnein andexiandamises ia pyhes Henges/ castettaman. Item/ sijne pite mös pudhas

*Oppi oleman/ iolla wighat laitetan/ ia
Inhimiset paratan. Sitelehin ennustetan/
ette Miecan/ se on/ Cooleman pite
Christusen tappaman/ Surexi Pahanoxexi.
Ja echke caxi Osa langeuat/ nin se
Colmas Tule/ se on/ Ristin cautta/
wiedhen/ coetellan ia kircastetan/ ette he
Jumalata Auxenshutaist/ tundisit ia
kijtteisit. Sille paitzi Ristit ia Waiuat/ eike
vsko eli Rucous harioiteta.*

13:1 SILLE aialla/ pite auoion * Lädhe/
Dauidin Honelle ia Jerusalemin Porgharille/
oleman synnin ia saastaudhen wasan.

13:2 Sille aialla/ sanopi se HERRA
Zebaoth/ tadhon mine ne Epeiumaloiten
Nimet Maasta poiscadhotta/ ettei sillen
pidhe heite muistettaman. Tadhon mös ne
Noidhat ia Saastaiset Henget poisaia
maalda.

13:3 Ette tapactuman pite/ ios iocu sijtte
noidhuisi/ nin pite henen Isens ia Eitens
henelle sanoman/ iotca henen synnyttenet
ouat/ teuty sinun coolla/ Sille sine puhut
walecht HERRAN Nimeen. Ja nin henen
Isens ia eitens/ iotca henen synnyttenet
ouat/ hende * lepitzepistemen/ coska hen
noitu.

13:4 Sille sen pite sille aialla tapactuman/
Ette ne Noidhat pite häpien alaisexi
tuleman heiden Näkyens cansa/ quin he
nijste noituuat. Ja euet pidhe enembe *
Jouhi waatet pukeman/ iolla he
wietteleuet.

13:5 Wan hen sanopi/ Em mine Propheta
ole/ wan Peltomies/ Sille mine olen
norudhestani oriana ollut.

13:6 Mutta ios sijs henelle sanotaisijn/
Mitke * Haauat ne ouat sinun käsises? Nin
hen wastapi/ Nein mine olen haauoittu
heiden Honeissans/ iotca minua
racastauat.

13:7 YLesherä/ o Miecca/ minun
Paimenen ylitze/ ia sen Miehen ylitze/
ioca minulle se Lehinen ombi/ sanopi se
HERRA Zebaoth. Löö Paimen/ ia nin
Lauma haiopi/ Nin mine tadhon käteni
kände nihin * piskuisten pein.

13:8 Ja sen pite tapactuman/ sanopi
HERRA/ Jossa Makunnas caxi Osa olisit/
ne pite poisiuritettaman ia huckuman/ Ja
se colmas osa sihen iellensiepi.

13:9 Ja sen Colmanen Osan mine tadhon
viedhä * Tulen lepitze/ ia sen pudhista/
ninquin Culta pudhistetaan/ ia kircasta/
ninquin Culta kircastetaan. Nemet sijs
minun Nimeni auxens hutaman pite/ ia
mine tadhon heite cwllella. Mine tadhon
sanoa/ Se on minun Canssan/ Ja heiden
pite sanoman/ HERRA minun Jumalan.

XIV. Lucu.

*Waicka mutomat temen Luun/
Antichristusest/ ia ninen Uskolistein
kiusamisest/ ioca piti aiallans tapactuman/
ymmersit. Mutomat taas luleuat Prophetan
puhuuan sijte wimeisest Jerusalemin
Häuitoxest quin iocu wooren Lohckemus
ioca nijlde Romarilda tapactui/ quin tosiki
on. Ja ette Se Hengelinen Jerusalem pite
caikes Mailmas Euangeliumin cautta
vlosleuitetemen/ sijte Oliun Meeste
ruueten/ iosta Christus ylesastui. Nin ette
nijlle Christuulle pite Peiue ilman walkiuta
oleman/ ioca Ectost ensin walghista.
Se on/ heille pite vscossa ia
Omastiedhossa lohutos oleman. Wan
Mailman edes (Toimen aruiost nijlle on
murhe ia waiua/ tuleuaisen Elemeen
saccha.*

14:1 CATZO/ se peiue HERRALLE tuleui/
Ette sinun Saalihis pite sinussa

vlosiaettaman.

14:2 Sille minun pite cocoman caikinaiset Pacanat/ Jerusalemin wastan sotimaan. Ja se caupungi pite voitettaman/ ne Honet röueten/ ia Waimot raiskatan. Poli Osa Caupungista pite Fangittuna poisvietemen/ ia se ylitzinänyt Canssa ei * pidhe Caupungist vlosiaettaman.

14:3 Mutta HERRAN pite vloslectemen ia * sotima' nijte Pacanoita wastan/ ninquin hen on tottunut Sodhan aialla sotiman.

14:4 Silloin henen Jalcans pite sen Oliu * mäen päle seisoman/ ioca esse Jerusalemi on lteen pein. Ja se oliu Meki pite halkeman/ Idheste haman Lendeen/ sangen lauialda toinen toisestans. Nin ette se toinen Osa Mäke/ pohiaisen pein/ ia se toinen Lounan pein.

14:5 Ja teiden pite pakeneman sen Laxon deden/ ioca ombi neinen minun Worteni waihel/ Sille se Laxo Mäkein waihel pite vlottuman Azalin asti. Ja pakeneman pite ninquin muynen pakenit sen Maa' Järistoxen deden/ sen Judan Kuningan * Usian aicana. Silloin minun HERRAN Jumalan pite tuleman/ ia * caiki Pyhet sinun cansas.

14:6 Sihen aican ei pidhe Walkius oleman/ wan wilu ia Pacainen/

14:7 ia yxi peiue pite oleman/ ioca HERRALLE tuttaua on/ Eike peiue taica öö/ Ja Ehton polen pite walkius oleman.

14:8 Silloin pite Jerusalemist eleuet * wedhet vloswotaman/ Poli osa nijste sen ite Meren pein/ ia se toinen poli Osa sen wimeisen poleen/ Ja sen pite seke kesel ette Taluel tapactuman.

14:9 Ja HERRAN pite Kuningan oleman/ caiken Maan ylitze. Sihen aican/ pite HERRAN wan ainoan oleman/ ia henen Nimens wan ainoan.

14:10 Ja coco * Makunnas

ymerikeudhen/ ninquin tasaisen Kedhon päle/ Gibeast nin Rimon asti/ Lounast nin Jerusalemin asti. Sille SEN pite yleskorghotettaman/ ia asetettaman henen Sialens. BenJamin Portist/ haman sen ensimeisen Portin sian/ ia haman sihen Culmain Portin/ Ja sijte Hananeelin Tornist/ haman Kuningan Perssuin asti.

14:11 Ja henese pite asuttaman/ ia ei sillen pidhe ychten Raatelust oleman. Sille Jerusalem pite sangen irstasti asuman.

14:12 Ja teme pite Rangastoxen oleman/ iolla HERRA caiki Canssa rangaiseman pite/ iotca sotineet ouat Jerusalemin wastan. Heiden * Lihans pite poisraukeneman/ quin he wiele Jalcains päle seisouat/ Ja heiden Silmens waipuuat heiden leuissens/ ia heiden Kielens poisraukene heiden suusans.

14:13 Sihen aican pite Herran swren metelen heiden secans yleskihoittaman/ ette iocainen pite sen toisens kädheste rupeman/ ia kätens laskeman sen toisen kädhen päle.

14:14 Sille mös * Judan pite Jerusalemin wastan sotiman/ ette cootan caikein Pacanain Tauarat sen ymberille/ Culda/ Hopia/ Waattet sangen palio.

14:15 Ja silloin pite teme Rangastus ylitzekeumen/ Orichten/ Mulein/ Camelien/ Asein/ ia caikinaisten Eleinden iotca ninen Sotawäes ouat/ ninquin temeki Rangastus on.

14:16 JA Caiki ylitzinänyet caikein Pacanain seas/ iotca Jerusalemin wastan lexit/ pite iocawosi ylesastuman site HERRA Kuningast Zebaoth cumartaman/ ia sen * Lectimaian Juhla pitemen.

14:17 Mutta iocainen Sucukunda Maan päle/ quin ei tenne Jerusalemin * ylesmenis/ site Kuningasta/ HERRA Zebaoth cumartaman/ heiden ylitzens ei

pide Saadhe tuleman.

14:18 Ja ellei ne Egypterein Sucukunda ylesmenisi/ ia tulisi/ eike heiden pä lens pidheis mös sataman. Temen pite sen Rangastoxen oleman/ iolla HERRAN pite caiki Pacanat rangaiseman/ Jotca euet ylestule sitä Lectimaian Juhla pitemeen. 14:19 Sille sen pite ninen Egypterein ia caikein Pacanain syndi oleman/ Jotca euet ylestule site Lectimaian Juhla pitemeen.

14:20 Sihen aican/ pite sen * Orichten Sodhanhangitoxen HERRALLE Pyhen

oleman. Ja ne Cattilat HERRAN Honees pite oleman ninquin ne Waskimaliat Altarin edes.

14:21 Sille Cattilat/ seke Judaas ette Jerusalemis/ pite HERRAN Zebaothin pyhitetty oleman. Nin ette caicki/ iotca vffrata tactouat/ pite tuleman/ ia ottaman nijte/ ia nijske keittemen. Ja eikengen * Cananeus pide sillen HERRAN Zebaothin Hones oleman/ sihen aican

Loppu Zachariast Prophetast.

Maleachin Prophetan päle Alcupuhe.

TEME Maleachi on se wimeinen nijste Cadhestoistkymmenist Pienimist Prophetist (iotca coconans ouat vlosprentetut) ionga Nimen ne Seitzemenkymmende Tulkit/ iotca Wanhan Testamentin Ebraicast/ nin Grekin kieleen kensit/ Egyptin Kuningan Ptholemein Philadelphin rucouxen ia Culutoxen cautta (Jotca se Juttain Pijspa Eleazarus Onian poican sinne lehetti) vlostulkitzit/ sanouat merkitzeuen/ HERRAN Engelixi. Joca ei senuoxi Engeli ollutka/ echke Origenes henen kirioisans/ Sen sixi lwli. Cussa teme ij. Cap. Cutzupi Johannesen Castaian Christusen Engelixi. Nin mös Matt. Xj. Cap. Wan ne Ebreerin Rabinin lwleuat henen/ sen Papin Esdram olluexi. Sille molembain Ramatut lehes ychtepитеuet/ Site mös heiden Ikeaicans osotta. Sille Malachi/ se on/ Esdras se Saraian Poica/ haman Aaronin sughusta/ quin P. Ieronimus sano/ sarnasi Haggeusen ia Zacharian ielkin/ sen Monarchan Dariusen/ ia Artaxerxin Persian Kuningan/ ia muidhen aicana/ Coska Juttat ensin lexit Babiloniast menemen/ Nin annoi henelle Kuningas/ henen HERRANS Jumalans möte kädhen cautta/ caiki mite HEN anoi. Nin/ ette henen cansans Israelin/ Pappein ia Leuitein Lapsist/ ia Weisaist/ ia Oueinwartioist/ ia Nathinneist Jerusalemijn ylesmenit sen Kuningan Artaxerxin vij woonna/ ia v. Cwcaudhella he Jerusalemijn tulit/ ia sijtte Sen iellensrakendaman rupesit. Olcoon quinga se taita. Wan site me ymmerdhem henen Ennustoxistans/ ettei HEN cauan ennen Christusen Syndymisen/ ia tosin se Wimeinen Propheta on ollut. Sille HEN wissist sanopi. ij. Cap. Ette se HERRA Christus pian tuleman piti. Ja on yxi carski Propheta/ ioca sangen selkiest Christusest/ ia Henen Euangeliumistans puhupi/ Jonga hen cutzupi Puchtaxi Wffrixi caikes mailmas. Sille sen Euangeliumin cautta Jumalan Armo ylisteteen/ quin on se oikia pudhas Kijtoswffri. Item hen Ennusta mös Johannest Castaiast/ Quin Itze Christus Matth. xj. Cap. Ja cutzupi Johannem Engelixens ia Eliaxi/ iosta Maleachi kirioitta. Pälist/ hen nucele mös Canssans hartaasti/ Ettei He andaneet PApille heiden Tijunditans/ Werot ia mwdh Oikeudhet. Ja coska he wiele ne annoit/ nin HE sen annoit caiken Falskiudhen ia Petoxen cansa/ quin olit Hoonomat Jyuet/ Laihat/ kerityt ia Rupiset Lambat.

Ja mite ei heille Itzelle keluanut/ Nijte teuty/ kieuhillen Papillen ia Sarnaillen hyuesti kelpaman. Ninquin vsein tädhengi/ ia site pahembi/ kyllle tapactu/ Ette/ cussa se oikia Jumalan Sana/ ia vskoliset Sarnaiat ouat/ ninen teuty Nelke ia waiua kersie/ Mutta wärille Opettaille teuty alati kyllle samaan. Waicka ne Papit sencaltaisten Wffrein polesta nudheltijn/ ette He sencaltaisia watanotit ia vffrasit/ Site se armas Ahneus matkat saattoi. Mutta Jumala tesse osottapi/ ette henelle oli sijte sangen suri närkestus. Ja cutzupi sencaltaisen wärydhen/ ia pahuden/ pilcaxens/ ioca henelle Itze tapactui. Senteden hen mös heite vchka/ Ette hen tacto heite ylenanda/ ia ne Pacanat itzellens Canssaxi omista ia coriata. Sitelehin hen nuctele nijte Pappia erinens/ ette he Jumalan Sanan wärittelit/ ia vskottomast opetit/ ia sille he monda wiettelit. Ja sillens raiskasit heiden Pappiudhen Wircans/ Ettei he nudhellet nijte samoia/ iotca keltuottomat cappalet vffrasit/ Eike mutoin toimeliset olluett/ Wan kijtit nijte/ ia cutzuit heite Toimelisexi. Senpäle/ ette He waiuoin Wffrij ia Taruecht heilde madhaisit saadha. Sillens ombi Ahneus ia Watzanholi/ aina Jumalan sanan ia Palueluxen wahingoittanut/ ia tekepi alati Sarnaista Ulcocullatut ia Mötekieliset. Nin hen mös heite nuctele/ Ette he heiden Waimoins murehutit ia ylencatzoit/ Jolla he mös heiden Uffrins ia Jumalan Palueluxens saastutit. Sille ette Mosen Lais se oli poiskielty/ Ufframan Jumalalle murhelisi Uffri/ Ja iotca murehetut olit/ ei pitenyt vfframan/ eike Uffrista sömen. Sihen he itze tila ia syypä olit/ iotca heiden Waimoins murehutit ia saatoit idkemen. Ja tahdoit heitens Abrahamin Esicuualla autta/ ionga teuty henen Agarins vloaia ia murehutta. Mutta eipe Hen site tehnyt mieliuallast/ Ninquin hen ei mös ottanut Auioxens ylenuisudhest. On yxi Laitossarna Juttain ia heiden Ahneutans vastan/ Josta HERRA heite witzapi/ ia ei ratki cadhota ninquin Pacanat/ Jonga Armon teden he kijttömet olit/ Uffraten ne Honomat/ ia Itze pitein ne paramat. Senteden seke Templi/ ette Papit ia Uffrit piti huckuman/ Ja se Usi Christusen Waldakunda Euangelium cautta/ henen Armostans/ caikis Mailmas/ pacanain seas/ iulghistettaman/ henelle otolisemaxi Uffrixi.

I. Lucu.

1:1 TEME on se Raskaus/ ionga HERRA puhui Israelin vastan/ Maleachin cautta.
 1:2 Mine racastin teite/ sanopi HERRA. Nin te sanot/ Misse sine meite racastit? Eikö Esau ole Jacobin weli/ sanopi HERRA? Ja quitengin mine Jacobin racastan/
 1:3 Ja wihan Esau/ ia olen autioxi tehnyt henen Worens/ ia henen Perimisens Lohikermeille erimaaxi.
 1:4 Ja ios Edom sanois/ Me olema turmeltut/ Mutta me tadhoma site autiota iellensrakenda. Nin sanopi se HERRA Zebaoth nein. Jos he rakendauat/ nin

mine tadhon mahanserke/ Ja heiden pite nijte cutzuman Cadhotuxen Maanärijn/ ia sixi Canssaxi/ iolle HERRA wihainen ombi ijancaikisesta.
 1:5 Sen pite teiden Silmen näkemen/ Ja teiden pite sanoman/ Se HERRA ombi ylistetty Israelin Maanäris.
 1:6 Poian pite Isens cunnioittaman/ ia Paluelia henen HERRANS. Jos Mine sis Ise olen/ Cussa on minun cunnian? Jos Mine HERRA olen/ Cussa ombi minun pelconi? sanopi se HERRA Zebaoth teille Papille/ iotca minun Nimen ylencatzotta. Nin te sis sanotta. Mille me sinun Nimes ylencatzomma?

1:7 Sille quin te vffrat minun Altarin päle saastaisen Leiuen. Nin te sanotta/ Mille me vffram sinulle iotakin saastaista? Sijne ette te sanotta/ Se HERRAN pöyte on ylencatzottu. Ja quin te vffrat iotakin Sokia/ nin eipe te site sano Pahaxi.

1:8 Ja quin te vffrat iotakin onduua eli Sairasta/ nin eipe seken pahaxi sanota. Wie sencaltaiset sinun Pämiehelles/ Mite maxa/ ios sine tulet henelle otolisexi/ Eli ios hen tacto sinun Personas pein catzoo/ sanopi se HERRA Zebaoth.

1:9 Nin rucolcat nyt Jumalan casuo/ ette hen armactais meiden pälen. Sille se on tapactunut teilde. Lwlettaco ette hen pite catzoman teiden Personam pein? sanopi se HERRA Zebaoth?

1:10 Cuca on mös teiden seassan/ Joca ydhen Ouen kijnisulkis? Eipe te mös wirite iongun tulen minun Altarilleni andimexi. Ei ole minulle miennoudhe teisse/ sanopi se HERRA Zebaoth. Ja se Rocawffri teiden käsisten/ ei ole minulle otolinen.

1:11 Wan haman Auringon coittamisest nin Laskemiseen asti/ pite minun Nimen ylistetty oleman Pacanain seas. Ja iocaitzes Paicas pite minun Nimelleni suitzutettaman/ ia yxi pudhas Rocawffri pite vffrattaman. Sille minun Nimen pite ylistetyxi tuleman Pacanain seas/ sanopi se HERRA Zebaoth.

1:12 Mutta te oletta sen riuannuet/ sille quin te sanotta/ Se HERRAN pöyte ombi saastutettu/ ia sen Uffri on ylencatzottu/ ynne henen Rocans cansa.

1:13 Ja te sanotta/ Catzos/ se on sula waiua/ ia lööt sen twleen/ sanopi se HERRA Zebaoth. Ja te vffrat site quin röuetty/ onduua ia sairas on/ ia nin te vffrat Rocawffrin. Pidheiskö minulle sencaltaiset oleman otoliset teiden käsisten/ sanopi HERRA?

1:14 Mutta forbannattu olcoon se Wiettelie/ iolla ombi Laumassans Järe/ ia quin hen Lupauxen teke/ nin hen vffrapi HERRALLE site keltuotoinda. Sille mine olen yxi swri Kuningas/ sanopi se HERRA Zebaoth/ Ja minun Nimen ombi pelgholinen Pacanain seas.

II. Lucu.

On yxi Laitossarna/ nijte Pappia wastan/ iossa he menostans Opetetaan/ Ette he Jumalata pelkeisit/ oikein opetaisit/ ia Jumalisesta eleisit/ iosta coco Seurakunda parannuisit/ Senuoxi he mös Jumalan Engelixi ia Sanansaattaixi cutzuttan/ Wan ette he wastahacoiset olit/ nin hen heite ylesiuritti/ ia henen Waldakunnastans poisheitti/ Laitetan mös ne Miehet/ iotca ylenangarat waimoins vastan olit/ heite poishylkeisit ia heistens eritit soottans/ Ettei Abrahamin Esicuuu heite sihen miteken auta.

2:1 JA nyt te Papit/ teme Kesky teite waarapi/

2:2 Ellei te site cwle/ taica sydhemen päle site laske/ Nin/ ette te minun Nimelleni cunnian annaisitta/ sanopi se HERRA Zebaoth. Nin minun pite ydhen Kirouxen teiden secan lehettemen/ ia teiden Siugnauxet kiroleman/ Ja/ minun pite nijte kiroleman/ ettei te tactoneet site sydhemen päle laske.

2:3 Catzo/ mine tadhon teite ynne teiden Jelkentuleuaisten cansa sadhatella/ ia paiskan teiden Juhlan paskan teiden Casuoin vastan/ nin ette se ijexi teisse tartuman pite.

2:4 Silloin te saatha tuta/ ette mine sencaltaisen Kesky teille lehettenyt olen/ ette sen piti minun Lijtoni Leuin cansa

oleman/ sanopi se HERRA Zebaoth.

2:5 Sille minun Lijton oli henen cansans Elemen ia Rauhan polen/ ia Mine annoin henelle Pelghon/ ette hen minua pelkeisi/ ia minun Nimeni cauatti.

2:6 Se Totudhen Laki oli henen Suusans/ ia ei miteken paha henen Hwlisans löyty. Hen waelsi rauhalisesta ia toimelisesta minun eteni/ ia monda poiskiensi synniste.

2:7 Sille Papin Hwlet/ pite Opin kätkemen/ ette Laki henen Suustans kysytteisijn/ Sille hen on sen HERRAN Zebaothin Engeli.

2:8 Mutta te oletta tielde poikennuet/ ia pahoitat monda Laissa/ ia oletta sen Leuin Lijton rickonuet/ sanopi se HERRA Zebaoth.

2:9 Senteden mine olen mös tehnyt/ ette te oletta ylencatzotut ia hylietyt coco Canssan edes/ ettei te pidhe minun teiteni/ ia Personan ielkin catzotta Laissa.

2:10 Sille eikö meille caikilla ole yxi Ise? Eike yxi Jumala meite loonut ole? Mixi sijs toinen toisenne ylencatzome? ia riuamma sen Lijton quin meiden Isein cansa tecty oli?

2:11 sille Juda on Ylencatzoiaxi tullut/ ia Israelis ia Jerusalemis Cauhistos tapactui. Sille Juda hen riuapi HERRAN Pyhydhen/ iota hen Itze racasti/ ia macapi ydhen wieran Jumalan tytteren cansa.

2:12 Wan HERRAN pite sen/ ioca sen tekepi/ ylesiurittaman Jacobin Maiasta/ seke Mestarin/ ette Opetuslapsen/ ynne sen cansa ioca HERRALLE Zebaothille Rocawffri wiepi.

2:13 Llateckin te mös teet/ ette HERRAN Altarin edes ouat sulat Kynelet/ idkut ia hocauxet. Nin ettei mine malta enembet Rocawffrin pein catzoa/ eli iotakin otolista/ teiden käsisten wastanotta.

2:14 Ja te sonotte/ Mingeteden? Senteden/ ette se HERRA ombi sinun ia

sinun Norudhens Waimon waihel todhistanut/ iongas ylencatzot/ ioca on sinun elemes Cumpani/ Jollen sine itzes Lijtolla kinisidoit.

2:15 Eipe se Ainoa nin tehnyt/ ia quitengin oli swrest Hengeste. Mutta mite se * Ainoa teki? Hen etzi site Siemende/ ioca Jumalalda oli luuattu. Senteden cartacat teiten/ teiden Hengesten/ ia eikengen ylencatzocon henen Norudhens Waimo.

2:16 Mutta ios sine hende wihat/ nin eroita site itzestes/ sanopi se HERRA Israelin Jumala/ ia anna henelle Werho henen waatestans/ sen häueistuxen teden/ sanopi se HERRA Zebaoth. Senteden cartacat teiten/ teiden Hengesten/ ia elket heite nin ylencatzoco.

2:17 Te olette HERRAN teiden puhellan hersyttenyet. Nin te sis sanotta/ Mille me henen härsyttelim? Sille quin te sanotta. Joca paha tekepi/ se HERRALLE kelpapi/ ia sencaltaiset henelle ouat otoliset/ Eli cussa on se Jumala/ ioca rangaise?

III. Lucu.

Ensin on Lupaus Christusen tulemisest/ ioca on se Engeli Armonlijtosta/ quin Euangeliumins cautta/ sen oikean Pappiudhen ylesoijendamani/ ia ne Jumalattomat Menot rangaiseman piti. Sitelehin hen Juttat nuctele/ ettei he Tijundi ia Wffria/ iotca Jumala oli Pappein Elatoxexi sätenyt/ vskolisexi andanut/ Jota hen Kirouxella tactoi costa/ ette caiki heiden käsistens catois. Wastoinpein/ Jos kircon paluelioille vskolisesta annetan/ Nin hen tacto Taiuans auata/ ia Siugnauxens sielde alascaatua. Wimein/ ne Jumalattomat huckuuat/ ia ne Jumaliset wapadhetaan.

3:1 CATzo/ Mine leheten minun Engelin/
ioca minun eteni Tien valmistaman pite. Ja
cocta tulepi henen Templins tyge/ se
HERRA/ iota te etzitte/ Ja se Lijton
Engeli/ iota te halaiat/ Catzos/ hen
tulepi/ sanopi se HERRA Zebaoth.

3:2 Mutta cuca woipi henen Tulemisens
peiuen kersie? ia cuca woipi seiso/ coska
hen ilmandupi? Sille hen ombi ninquin
Hopiasepen tuli/ ia ninquin Peseueisen
Saipua.

3:3 Henen pite istuman ninquin Walaian ia
sulattaman/ ia sen Hopian selittemen/
Henen pite pudhastaman ia hiuttaman ne
Leuin poiat/ ninquin Hopian ia Cullan.

3:4 Silloin heiden pite HERRALLE Rocawffri
edestooman Wanhurskaudhes/ Ja Judan
ia Jerusalemin Rocowffrit pite HERRALLE
kylle kelpaman/ ninquin muinen/ ia nijne
entisine wosina.

3:5 Ja mine tadhon tulla teiden tygen ia
rangasta teite/ ia tadhon olla nopia
Todhistaia nijte Noitia/ Horintekiein/ ia
Walapattoin wastan. Ja nijte wastan/ iotca
wäkiualta ia wärytte tekeuet palcolistein/
Leskille ia Oruolle/ ia iotca sen
Mwcalaisen sortauat/ ia euet Minua pelke/
sanopi se HERRA Zebaoth.

3:6 Sille Mine se HERRA olen/ ioca ei
walectele/ Ja te Jacobin Lapset eipe te
caiki pide huckuman.

3:7 Te oletta hamast teiden Isein aiast
alati poikennuet minun Keskysteni/ ia eipe
te nijte pitenyet ole. Nin kendeket nyt
teiten minun tykeni/ Nin mine tadhon mös
minuni teiden tygen käte/ sanopi se
HERRA Zebaoth.

3:8 Nin te sanotta/ Misse meiden pite
meiten kendemen? Ongon se oikein/ ette
Inhimisen pite Jumalata pettemen/ Ninquin
te Minua petet? Nin te sanotta/ Mille me
sinua * petemme? Tijunnilla ia Utisis.

3:9 Senteden te Förbannatut oletta/ nin
ette caikinaiset catouat teiden käsisten/
Sille te caiki minun petette.

3:10 Mutta edeswieket teudhelisen Tijunnin
Minun Tijundiaittahani/ ette minun
Honessani madhais Roca olla. Ja coetelkat
minua sen cautta/ sanopi se HERRA
Zebaoth/ ellei mine mös ylesauaia teille
Taiuan Ackunat/ ia sielde alaswodhatan
runsasti Siugnauxen.

3:11 Ja mine tadhon teiden polestan sen
Söyan/ rangaista/ ettei hen teille ne Maan
hedhelmet hucutaisi/ ia ettei teille pidhe
Winapu Pellosa hedhelmetoin oleman/
sanopi se HERRA Zebaoth.

3:12 Nin ette caiki Pacanat pite teite
autuaxi sanoman/ Sille teiden pite yxi
halaittapa Maa oleman/ sanopi se HERRA
Zebaoth.

3:13 Couasti te puhutta minua wastan/
sanopi HERRA ia te sanotta/ Mite me
puhuma sinua vastan.

3:14 Sille ette te sanotta/ Se on turha
quin Jumalata paluellan/ ia mite se autta/
ette me pidhem henen Keskyyns/ Ja
wauamma meiden elemen sen HERRAN
Zebaothin edes?

3:15 Senteden me ylistemme nijte
Ylencatzoit/ Sille ne Jumalattomat
menestyuet/ he kiusauat Jumala/ ia se
kieupi heille mötekäsin.

3:16 Mutta ne Jumaliset tellens toinen
toistans lohuttauat/ HERRA sijte warinotta
ia sen cwle. Ja se on yxi Muistokiria
heiden etens/ iotca HERRA pelkeuet ia
muistauat henen Nimens päle.

3:17 Ninen pite (sanopi se HERRA
Zebaoth) sinä peiuene/ ionga mine teen/
oleman minun Erinomaisudhen. Ja mine
tadhon heite armacta/ ninquin iocu Mies
henen Poicans armaitze/ ioca hende
paluele.

3:18 Ja teiden pite site watan
iellensnäkemēn/ mīke eroitus ombi sen
Wanhurskan ia sen Jumalattoman waihel/
ia sen waihel ioca Jumalata paluele/ ia
sen ioca ei hende paluele.

IV. Lucu.

*On yxi Manaus/ ette me Hurskat
olisimma/ mwtoin Jumala ne Jumalattomat
Wesain ia Jwrtein cansa ylesiuritta. Mutta
HERRAN Nimen pelkeueiset/ pite heitens
sijte lohuttaman ia ilahuttaman/ ette
heiden pite/ ninquin se caunis kircas
Auringo paistaman Wanhurskaudhes ia
ijancaikises Elemes. Jotca Euangeliumin
sarnan cautta coco Mailmalle taritan/ Ette
Jumalan wiha on Christusen vffrin cautta
lepytetty/ ia ei sillen Syndisten päle
wihastu. Tai on Christilisten Roca vskosa/
iosta he itzens ia mwdh paranneuat.
Senteden meiden tule hurskat olla/ ia
henen Lains cwliaiset. Sihenasti/ ette
Elias/ se on/ Johannes Castaia tulis/
Silloin Mosen Hallitus lacka/ ia Christusen
Waldakunda ymberi caiken Mailman rupesi
leuiemen Pacanain seas. Jotca nyt sen
vskouat/ ninen tyge Iseden sydhen käten/
se on/ Heille on iuri sama Usko/ Hengi/
Toiuo/ Christus/ Jumala/ quin Isilleki oli.
P. Pauali sano. Ette Jotca vskos ouat/ ne
Abrahamin Lapset ouat. Wan ne
vskottomat tuleuat ijancaikisesta kirotuxi.*

*Ninquin Juttaille tapactui ette Christusen
ylencatzoit.*

4:1 SILLE catzo/ Yxi peiue tulepi/ ionga
palaman pite/ ninquin Ughnin. Silloin pite
caiki Ylencatzoiat/ ia Jumalattomat Olki
oleman. Ja se tuleua peiue pite heite
ylessytyttemen/ sanopi se HERRA
Zebaoth/ ia eipe hen heille iäte eike iwri
eike Oxa.

4:2 Mutta teille iotca minun Nimen pelket/
pite se Wanhurskaudhen Auringo
ylescoittaman/ ia Terueys henen Sipeins
ala. Ja teiden pite vloskeumen ia
siselkeumen/ ia lihoiman ninquin söttilät
Wasicat.

4:3 Teiden pite ne Jumalattomat tallaman/
Sille heiden pite Tughaxi teiden Jalcain
alla oleman/ sinä peiuene/ ionga mine
tadhon tedhä/ sanopi se HERRA Zebaoth.

4:4 Muistacat Mosen minun Paluelian Lain
päle/ ionga mine henen keskenyt olen/
sen Woren Horebin päle/ caiken Israelin
tyge/ Keskydhen ia Lakein cansa.

4:5 Catzo/ Minun pite teille lehettemen
sen Prophetan Eliam/ ennenquin se swri ia
hirmwlinen HERRAN peiue tulepi.

4:6 Henen pite Iseden sydhemet
kiendemēn Lastein tyge/ ia Lastein
sydhemet/ heiden lseins tyge/ ettei mine
tulisi/ ia Mahan löisi Pannan cansa.

Sen Prophetan Maleachin. Loppu.

Noutauaiset Siugnauxet/ pite Messun/
Amun ia Ecton Weisuin etc. Lopuisa/
Voroïn ia Usein Canssan ylitze/
mainittaman.

4 Moos 6:24 HERRA siugnatkon meite/ ia
warielkon mete/
4 Moos 6:25 hen valistacon Casuons
meiden pälen ia olcoon meille armolinen/
4 Moos 6:26 HERRA kiendeken casuons
meiden poleen/ ia andacon meille nykysen
ia ijancaikisen Rauhan/
4 Moos 6:27 Nimen Isen ia Poian ia pyhen
Hengen Amen.

Toinen Siugnaus.

Itze meiden HERRAN Jesus Christus/ ia
Jumala/ ia meiden Isen/ ioca meite
racasti/ ia annoi meille ijancaikisen
lohutoxen/ ia ydhen hyuen toiuon/ Armon
cautta se lohuttacon meiden sydhemet/ ia
wahuistacon meite/ caikinasis pyhis Opis/
hyuisse töisse.
HERRA hen asettacon mös meiden
Sydemen/ Jumalan rackauteen/ ia
Christusen odhottamiseen/
2 Tess 3:16 Ja itzepe Rauhan HERRA/ hen
andocon meille Rauhan aina/ caikella
modholla/ HERRA se olcoon alati meiden
caikein cansa/ Amen.
Toinen Siugnaus.
SEn caikiuالتian Isen Jumalan Siugnaus/
alasastuco' meiden pälen/ ia olcoon meille
aina turuaus.
Amen.
Lexuin Edhelle etc. Siugnauxet.
Se pyhen hengen waikutos auacon meille/
temen Lexun ymmerdhyxen/ muiston ia
prucamisen ette me waellaisim oikialle
tielle.

Amen.
Sine ijancaikinen ISE/ siugna meite/ ia
armos aina lise.
Amen.
Sine Jumalan Ainocainen poica/ siugna
meite/ ia alati auta Amen.
Sen pyhen Hengen moninaiset Armot/
yleswalghistaco' meiden sydhemen ia
taidhon/ Amen.
Se caikiuالتias Jumala ijancaikinen olcoon
meille aupias ia armolinen/ Amen.
Christusen armo meite saattacoon/ sijhen
loppumattoon paradisiijn iloon/ Amen.
Jumala sytyttekön meiden sydhemehin/
henen rackaudhens tulen ia tudemisen.
Amen.
Toiset.
Se meite hyuestisiugnatkon/ ionga
Waldakunda ilman loput on/ Amen.
Se Euangeliumin iulghistus/ olcoon meille
ijancaikimen turua ia autuus/ Amen.
Jumalan apu ia armo/ meite alati
auttacoon.
Amen.
Sihen Taiualistein Seuran iouckoon/ se
Engelitten Kuningas meite saattacoon/
Amen.
Euangeliumin Sanain cautta/ anna HERRA
synnit andexi/ ia meite auta/ Amen.
Caikissa tuskis ia waiuas/ wariete sine
quin asut ylhelle Taiuas/ Amen.
Neitzyn Marian Juhlis/ Siugnauxet.
Jesus neitzyn Maria' poica/ olcoon meille
armolinen nyt ia ioca aica/ Amen.
Se quin puchtaast Neitzyst syndynyt on/
Se wahwistacon meiden Uskon/ Amen.
Joca meite loi ia lunasti/ Se mös
corghottacon meite iloons asti/ Amen.
Coska Ristist Juhlitan.
Jumala andacoon meille henen pyhest
Ramatuxest/ ette me caikia oikein

ymmerdheisim ia käsitteisim/ Jolla me
henen Lohutoxens cautta/ kersimises
pysyueiset seisoisim Ame' Se kersimise' ia
Lohutoxen Jumala andacon meille/ Ette
me yximieliseste keskenen eleisim
Christuse' Jesusen teille Ame'.
O HERRA Jesu sine pian söxe ia talla/
Sathanam meiden Jalkamme ala.
AMEN.

2 Kor 13:Meiden HERRAN Jesusen

Christusen Armo/ ia Jumalan rackaus/ ia
pyhen Hengen Osaliseus/ olcoon meiden
caikein casan nyt/ aina ia ijancaikisesta.
AMEN.

*Somen Turus tulkittu/ van Stocholmis on
prentettu/ silde minun Rackahalda Amunild
Lauritzan poialda. Coska sielle palio Rutost
coolli ia HERRAN sundyme woosi oli.*